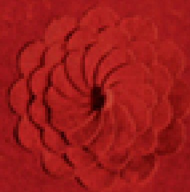
Risale-i Nur Külliyatı'ndan

Emirdağ Lâhikası

Bediüzzaman
Said Nursî

Emirdağ Lâhikası

Bediüzzaman Said Nursî

Risale-i Nur Külliyatı'ndan

Yirmi Yedinci Mektup'tan

Emirdağ Lâhikası

Bediüzzaman

Said Nursî

İstanbul - 2011

EMİRDAĞ LÂHİKASI

Copyright © Şahdamar Yayınları, 2011
Bu eserin tüm yayın hakları Işık Yayıncılık Ticaret A.Ş.'ne aittir.
Eserde yer alan metin ve resimlerin Işık Yayıncılık Ticaret A.Ş.'nin önceden yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN
978-605-4038-42-8

Yayın Numarası
141

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan A.Ş.
TS EN ISO 9001:2008
Ser No: 300-01
Sarnıç Yolu Üzeri No: 7 Gaziemir / İZMİR
Tel: (0232) 274 22 15
Eylül 2011

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. Nu: 31 Tek-Er İş Merkezi
Mahmutbey / İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Şahdamar Yayınları
Bulgurlu Mahallesi Bağcılar Caddesi No:1
34696 Üsküdar / İSTANBUL
Tel: (0216) 522 11 44   Fax: (0216) 522 11 78

www.sahdamaryayinlari.com

İçindekiler

Emirdağ Lâhikası-1

Takdim

Bu lâhika mektupları –ki Yirmi Yedinci Mektup'tur– Risale-i Nur'un ilk te'lifiyle başlayıp devam edegelmiştir. Risaleler, Barla'da te'lif edilmeye başlanıp Isparta ve civarındaki kıymettar talebeleri bu risaleleri okumak ve yazmak suretiyle istifade ve istifâza ettiklerinde, hissiyatlarını, iştiyak ve ihtiramlarını, bir şükran borcu olarak muhterem müellifi Hazreti Üstad'a mektuplarla takdim etmişler, bazı müşkülâtlarının ve suallerinin halledilmesini rica etmişler; böylece hem Hazreti Üstad'ın, hem talebelerin mektupları ile Barla, Kastamonu ve Emirdağ Lâhika mektupları vücûda gelmiştir.

Barla Lâhikaları: Risale-i Nur'un Barla'da te'lif edildiği ve kalemle istinsah edilerek neşre başlandığından Eskişehir hapsi zamanına kadar olan devrede Nur'un ilk müştâk talebelerinin, Nurlar'ın hemen te'lifi zamanında, ilk okuyup yazdıklarında duydukları samimî hissiyat, kalbî ve ruhî istifade ve istifâzalarını dile getiren fıkralarını ve Hazreti Üstad'ın da bazı mektuplarını ihtiva etmektedir.

Kastamonu Lâhikaları ise: Eskişehir hapsinden tahliyeden sonra Nur müellifi Kastamonu'ya nefyedilmiş, Denizli hapsi zamanına kadar orada ikamete mecbur edilmiş; bu müddet zarfında Nur müellifi, Isparta'daki talebeleri ile daimî muhabere ederek Nurlar'ın hatt-ı Kur'ân'la yazılıp çoğalması, neşri ve inkişafı ve eski yazı bilmeyen gençlerin istifadesi için de Risale-i Nur Külliyatı'ndan bazı bahislerin daktilo ile çoğaltılması hususunda şedit alâka göstermiş ve Risale-i Nur'un mâhiyeti, kıymeti, deruhte ettiği kudsî vazife-i imaniyesi ve mazhariyeti, hem talebelerinin tarz-ı hizmetleri, mütecaviz dinsizler karşısında sebat ve metanetleri ve ehl-i İslâm'ın birbiri ile muamelâtında takip edecekleri ihlâslı hareketleri gibi, dâhilî ve hâricî birçok meselelere temas etmiştir. *Bu itibarla, Kastamonu Lâhika mektupları, bilhassa yazıldığı zaman*

Deruhte etmek: Üstüne almak, yüklenmek.
Hatt-ı Kur'ân: Kur'ân-ı Kerim hattı, yazısı.
İstifâza etmek: Feyz almak, feyizlenmek.
İstinsah etmek: Bir nüshayı elle yazarak çoğaltmak.
Lâhika: İlave, ek.
Mazhariyet: Muvaffak olma, nail olma, şereflenme.
Muâmelât: Muameleler, karşılıklı ilişkiler.
Muhabere: Haberleşme.
Müştâk: Arzulu, istekli.
Mütecaviz: Haddi aşan, çok fazla ileri giden, saldırgan.
Nefyedilmek: Sürülmek, sürgüne yollanmak.
Neşr: Yayma.
Tarz-ı hizmet: İmana ve dine hizmet usûlü, tarzı.
Vazife-i imaniye: İmana, dine hizmet görevi.
Vücûda gelmek: Meydana gelmek.

itibarıyla da büyük ehemmiyet kesbeden bir devrin mahsulü olması ve birçok içtimaî meseleleri ve küllî imanî bir nazar-ı hakikatle mütâlaa, mülâhaza ve küllîleşmesi gibi cihetlerde büyük kıymeti hâizdir.

Emirdağ Lâhika Mektupları Birinci Kısmı: 15 Haziran 1944'te Denizli hapsinden beraat ile tahliyeden sonra Heyet-i Vekile kararıyla Emirdağ'da ikamete memur edilen Risale-i Nur müellifi Said Nursî Hazretleri 1947 sonlarına kadar, yani üçüncü büyük hapis olan Afyon hapsine kadar Emirdağ'da ikamet ettiği müddetçe Isparta, Kastamonu, İstanbul, Ankara ve üniversite talebeleri ile Anadolu'da Nurlar'ın neşre başlandığı yerlerdeki talebelerine hizmete müteallik bazı mektup ve suallerine cevaben yazdığı mektuplardır.

İkinci Kısım ise: 1948-1949 Afyon Cezaevi'nde yirmi ay mevkufen kalıp tahliyeden sonra tekrar Emirdağ'a avdet edip orada bir müddet kaldıktan sonra, 1951 yılında Eskişehir'de iki ay ikameti müteakip, oradan da Gençlik Rehberi mahkemesi münasebetiyle iki defa İstanbul'a gelip üçer ay İstanbul'da kaldığı 1952-1953 tarihlerinde ve daha sonra yine Emirdağ'da iken talebelerine yazdığı mektuplar ve mahkemelere ve dâvâlara temas eden meselelere dair müteaddit bahislerdir.

1953'ten sonra ikamet eylediği Isparta'da arasıra yazdığı mektuplar da vardır. Eskişehir, Denizli ve Afyon cezaevlerinde iken hapisteki talebelerine yazdığı pek kıymettar hapishane mektupları ise, yine müellif-i muhterem Hazreti Üstad'ın neşrini tensibiyle Şuâlar mecmuasında aynen neşredilmiştir.

Bu lâhikalarda geçen talebelerin mektupları, Nurlar'dan aldıkları feyz-i iman, ihlâs ve sadâkatlerini, şehamet-i imaniyelerini ifade ile üstadlarına arzetmek ve teşekkürâtlarını bildirmekle bu zamanda zuhur eden bu ders-i Kur'âniye'nin muhatapları olduklarını izhar ediyor. Ve Risale-i Nur'un hakkaniyetine ve Hazreti Üstad'ın dâvâsına birer şahit hükmünde bulunuyor.

Risale-i Nur'un te'lifi ve neşriyle beraber bu lâhika mektuplarının zuhuru, devamı ve neşri, bizzat muhterem müellifi tarafından yapılması ve tensip edilmesi ve müteaddit mektuplarda da bu lâhikaların kıymetini ifade buyurmaları ve nazara vermeleri, herhâlde bu lâhikaların ehemmiyetini tebârüze kâfidir.

Avdet etmek: Dönmek.
Feyz-i iman: İmanın bereketi, ihsanı.
Hâiz: Sahip, elde etmiş.
Heyet-i Vekile: Bakanlar Kurulu.
Mevkufen: Tutuklu olarak.
Küllîleşme: Umumiyet, genellik kazanma.
Mülâhaza: Düşünme.
Mütâlaa: İnceleme, etüt etme.
Müteallik: Alâkalı, ilgili.
Şehâmet-i imaniye: İmandan kaynaklanan cesaret.
Tebârüz: Belli olma, görünme.
Tensib: Münasip görme, uygun bulma.

Evet, Risale-i Nur'un te'lifi, zuhuru ve neşriyle beraber hizmet-i nuriyenin ve ders-i Kur'âniye'nin tâliminde ve îfâsında ve meslek-i nuriyenin taallümünde ve uzun bir zamandaki hizmetin devamında vâki olacak binler ahvâl ve hücuma mâruz talebelerin cereyanlar karşısında sebat, metanet ve ihlâsla hareketlerinde onlara yol gösterecek, hizmet-i Kur'âniye'nin inkişafında sühûlete medar olacak ikaz ve ihtarlara elbette ihtiyaç zarurîdir, kat'îdir, bedihîdir.

İşte Hazreti Üstad'ın bu gibi şüphe götürmez hakikatlere ve meselelere isabetle parmak basıp dikkati çekmesi, talebelerini ikazda bulunması, elbette bu hizmet-i kudsiyenin ehemmiyeti iktizasındandır.

Hem bu lâhikaların bir kısmı ihtiyaca binâen yazılmış ve yazdırılmış ihtarlar olması ve aynı ihtiyacın her zaman tekerrürü melhuz bulunduğundan daima müracaat olunacak hikmetleri ve düsturları muhtevîdir. Nitekim yüzer vâkıalar, hâdiseler ve meselelerde bu ihtiyaç kendini göstermiştir.

Nurlar'ın birinci talebesi Hulûsi Bey,* Hazreti Üstad'a arzettiği bir mektubunda, “Dünyayı unutmak isteseniz, başka hiçbir sebep olmasa dahi, yalnız bu mübârek Sözler'le râbıta peydâ eden insanların rica edecekleri izahatı vermek isteyecek ve cevapsız bırakmayacaksınız… Allah için sizi sevenlere ve sizden istîzahta bulunanlara yazdığınız pek kıymetli yazılarla meclis-i ilmînizde takrir buyurduğunuz mütenevvi ve Sözler'e bile geçmeyen mesâil, kat'iyetle gösteriyorlar ki, ihtiyaç da hizmet de bitmemiştir.”[1] demekte ve Nurlar'ın hizmetinde, ikaz, ihtar ve irşadlara ihtiyaç bulunacağını ifade etmektedir ki ondan sonra zuhur eden ihtiyaca muvâfık lâhikalar, o mübârek zâtın isabetli sözünü teyid etmiştir.

Bu lâhikalarda görüleceği gibi, Nur müellifi Aziz Üstadımız, Risale-i Nur'un neşri, okunup yazılması gibi bizzat Nurlar'la iştigale ehemmiyet vermekte, talebelerini daima teşvik etmektedir. Bunun lüzum ve hikmeti ise, şüphesiz izahtan vârestedir. Zira asrımızda kâinat fenleri ve maddî ilimler revaçta olup, yeni yetişen nesiller bu ilim ve fenleri okudukları, hem tabîiyyûn

---

[1] Barla Lâhikası, 1. Mektup, s. 28, Şahdamar Yayınları.

Hizmet-i kudsiye: Kutlu, mukaddes hizmet.
Hizmet-i nuriye: Risale-i Nur hizmeti.
Îfâ: Yerine getirme.
İstîzah: Bir meselenin açıklanmasını, izahını isteme.
Medar olmak: Sebep, vesile olmak.
Melhuz: Muhtemel, düşünülen.
Meslek-i nuriye: Risale-i Nur mesleği.
Neşriyat: Yayınlar.
Râbıta peydâ etmek: Bağ, alâka kurmak.
Tabîiyyûn: Yaratmayı tabiata vererek Allah'ı inkâr eden kimseler.
Takrir: Belirleme, bildirme, ifade etme.
Tâlim / taallüm: Öğretme / Öğrenme.
Vâki olmak: Olmak, meydana gelmek.
Vâreste: Kurtulmuş, serbest.

ve maddiyyûnun din ve mâneviyât aleyhindeki neşriyatı, hem küfr-ü mutlak cereyanı ki, hiçbir din ve mâneviyâtı tanımayan ve Allah'a iman hakikatine karşı muâraza ederek dinsizliği neşreden, İslâmî fikri zedeleyen ve bütün beşeriyeti tehdit eden, yeni nesillere ve gençliğe imansızlık fikr-i küfrîsini aşılamak isteyen kitap, broşür, gazete gibi neşir vâsıtalarının İslâm ve iman düşmanlarınca ön plâna alındığı böyle acîb ve dehşetli bir zamanda, elbette Risale-i Nur'a, okunmasına, neşredilmesine şiddetle ihtiyaç ve zaruret var.

Çünkü *Risale-i Nur, Kur'ân-ı Hakîm'in bir mu'cize-i mâneviyesi ve bu zamanın dinsizliğine karşı mânevî atom bombası olarak solculuk cereyanlarının mâneviyât-ı kalbiyeyi tahribine mukabil, mâneviyât-ı kalbiyeyi tamir edip ferden ferdâ iman-ı tahkikîden gelen muazzam bir kuvvet ve kudrete istinadı okuyucuların kalblerine kazandırıyor. Ve bu vazifeyi de yine mukaddes Kur'ân'ımızın ilham ve irşadıyla ve dersiyle îfâ ediyor.*

Tefekkür-ü imanî dersiyle, tabîiyyûn ve maddiyyûnun boğulduğu aynı meselelerde tevhid nurunu gösteriyor.

İman hakikatlerini madde âleminden temsiller ve deliller göstererek izah ediyor.

Liselerde, üniversitelerde okutulan ilim ve fenlerin aynı meselelerinde iman hakikatlerinin isbatını güneş zuhurunda gösteriyor.

Bu gibi çok cihetlerle Risale-i Nur bu zamanda ehl-i iman ve İslâm için ön plânda ele alınması icap eden ehl-i iman elinde mânevî elmas bir kılıçtır. Asrın idrakine, zamanın tefehhümüne, anlayışına hitap eden, ihtiyaca en muvâfık tarzı gösteren, ders veren ve doğrudan doğruya feyiz ve ilham tarikiyle âyetlerin yıldızlarından gelen ders-i Kur'ânî'dir, küllî mârifetullah burhanlarıdır.

Asrımızın efkârının anlayışına ve idrakine hitap edici mâhiyeti ve Kur'ân-ı Hakîm'in bu zamanın fehmine bir dersi olması noktasından Nur Risaleleri, bilhassa bu memlekette büyük ehemmiyet kazanmıştır. Asırlarca Kur'ân'a bayraktarlık yapan ve dünyayı diyanetiyle ışıklandıran bu necip millet, yine dünyaya

---

Ferden ferdâ: Birer birer, teker teker, herkes.
Fikr-i küfrî: İnkâra dâir fikir, düşünce.
İman-ı tahkikî: Delile dayanarak ulaşılan, sağlam, sarsılmaz iman.
Kur'ân-ı Hakîm: Hüküm ve hikmet kitabı, her hükmü yerli yerinde olan Kur'ân-ı Kerim.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Maddiyyûn: Maddeciler, materyalistler.
Mâneviyât-ı kalbiye: Kalpte imanın oturaklaşmasıyla oluşan mânevî değerler, kuvvetler.
Mârifetullah: Allah'ı sıfat, isim ve fiilleriyle tanımak, bilmek. Kalb ve vicdan kültürü.
Muâraza: Karşı çıkma, mücadele.
Necip: Asil, soylu.
Tefehhüm: Anlama, anlayış.
Tefekkür-ü imanî: İmanı pekiştiren tefekkür, düşünme.

örnek, ahlâk ve fazilette üstad olarak insanlığın geçirdiği müthiş buhranlardan halâs için çâre-i necatı göstermektedir. Beşeriyeti dehşetli sadmelere uğratan, tehdit eden, anarşiliğin, ifsat ve tahribin, yegâne çâresi ancak ve ancak ilâhî, semâvî bir dinin ezelî ve ebedî hakikatleridir, hakikat-i İslâmiyet'tir. Risale-i Nur, hakikat-i İslâmiye ve Kur'âniye'yi müsbet ve müdellel bir şekilde insanlığın nazar-ı tahkikine arz ve ifade etmektedir.

Hem Nur müellifi bir mektubunda *"Dâhilde tarafgirâne adâvet ve münakaşalara vesile olan füruatı değil, belki bütün nev-i beşerin en ehemmiyetli meselesi olan erkân-ı imaniyeyi ve beşerin medar-ı saadeti ve umum İslâm'ın esas ve râbıta-yı uhuvveti bulunan Kur'ân'ın hakâik-i imaniyesini bulmak ve muhtaçlara buldurmaya hayatımı vakfettim."*[1] demek suretiyle, hizmet-i İslâmiye'nin ve mesâil-i diniyenin umumunu tazammun eden vüs'at ve câmiiyeti hâiz bulunduğunu, dinî hizmetlerin her nev'ini teyit ve teşvik ettiğini ve bir cadde-i kübrâ-yı Kur'âniye olan Risale-i Nur dairesinin umum ehl-i iman ve İslâm'a şâmil bulunduğunu ifade ediyor.

Ve yine aynı mektubunda devamla; *"Hatta değil müslümanlarla, belki dindar hristiyanlarla dahi dost olup adâveti bırakmaya çalışıyorum." harb-i umumî ve komünizm altındaki anarşistlik tehlike ve tahribatlarının lisân-ı hâliyle "Dünya fânidir, firaklarla doludur. Ey insanlar, adâveti bırakınız, Kur'ân dersini dinleyip birleşiniz; yoksa sizi mahvedeceğiz."* diye beyanıyla bu zamanın şartları ve icapları karşısında tarz-ı hizmeti yine Kur'ân'ın nuruyla göstererek hakîmâne irşadın ve tevfik-i ilâhiyeye muvâfık hareketle isabetli hizmetin îfası gibi noktalardan Risale-i Nur'un lüzum ve ehemmiyetini tebârüz ettiriyor.

---

1 Bkz.: Emirdağ Lâhikası-2, 317. Mektup, s. 380, İhlâs-Nur Neşriyat.

Cadde-i kübrâ-yı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'in çizdiği, belirlediği büyük, geniş yol; sırât-ı müstakim.
Câmiiyet: Şümûllü olma, kapsamlılık.
Çâre-i necat: Kurtuluş çâresi.
Erkân-ı imaniye: İman esasları, şartları.
Füruat: İman esaslarından olmayan meseleler.
Hakâik-i imaniye: İman hakikatleri, esasları.
Hakikat-i İslâmiye ve Kur'âniye: İslâmiyet ve Kur'ân gerçeği.
Hakîmâne: Hikmetlice, yerli yerince.
Halâs: Kurtulma, kurtuluş.
Harb-i Umumî: Dünya Savaşı.
Hizmet-i İslâmiye: İslâmiyet'e hizmet etme.
Medar-ı saadet: Mutluluk vesilesi, kaynağı.
Mesâil-i diniye: Dine ait meseleler.
Müdellel: Delille isbat edilmiş.
Müsbet: Doğruluğu isbat edilmiş, kesin.
Nazar-ı tahkik: Hakikati arayan, doğruya ulaşmak isteyen araştırmacı bakış.
Nev-i beşer: İnsanlık, insanlar.
Râbıta-yı uhuvvet: Kardeşlik bağı.
Sadme: Çarpma, toslama, belâ.
Tarafgirâne: Taraf tutar bir tarzda.
Tazammun etmek: İhtiva etmek, içermek.
Tevfik-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı, muvaffak etmesi.
Umum İslâm: Bütün müslümanlar.

İşte, lâhika mektupları bu gibi hususlara da işaret ediyor. Değişen dünya hâdiseleri, geniş ve küllî meseleler ve şartlar altında isabetli hizmet-i Kur'âniye'nin esaslarını ders veriyor.

Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin Hizmetkârları

Tahirî, Zübeyir, Hüsnü Bayram, Mustafa Sungur, Bayram

~ 1 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا[3]

Emirdağ'daki Kardeşlerime!

Benim hakkımda evham edenlere deyiniz ki:

Biz, hizmet ettiğimiz bu adamın yirmi senelik hayatının bütün mahrem ve gayr-i mahrem mektuplarını ve kitaplarını ve esrarını hükûmet şiddetli taharriyâtla elde etti. Dokuz ay hem Isparta hem Denizli hem Ankara adliyeleri tetkikten sonra, birtek gün cezayı, birtek talebesine vermeyi mûcip bir madde –beş sandık kitaplarında ve evraklarında– bulunmadı ki, hem Ankara ehl-i vukûfu hem Denizli Mahkemesi ittifakla beraatine karar verdiler.

Hem, bu zarurî işlerini ihtiyarlığına hürmeten gördüğümüz adam, mahkemece dâvâ etmiş ve bütün hazır arkadaşlarını şahit gösterip tasdik ettirmiş ki:

Yirmi senedir hiçbir gazeteyi ve siyasî eserleri ne okumuş, ne sormuş, ne bahsetmiş ve on senedir hükûmetin iki reisinden ve bir vali ve bir meb'usundan başka hiçbir erkânı ve büyük memurlarını bilmiyor ve tanımıyor ve tanımaya merak etmemiş. Ve üç senedir Harb-i Umumî'yi ne sormuş, ne bilmiş, ne merak etmiş, ne radyo dinlemiş. Ve intişar eden yüz otuz te'lifâtından, yirmi sene zarfında yüz bin adamın dikkatle okudukları hâlde ne idareye, ne âsâyişe, ne vatana, ne millete hiçbir zararı hükûmet görmemiş. Beş vilâyetin dikkatli zâbıtaları ve taharri memurları ve mahkeme işiyle iştigal eden üç vilâyetin ve merkez-i hükûmetin dört adliyelerinin ağırceza mahkemeleri en ufak bir suç bulmamış ki tahliyelerine mecbur oldular.

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

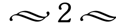
2 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Evham etmek: Aslı esası olmayan kuruntulara, vehimlere kapılmak.
Gayr-i mahrem: Herkese hitap eden, herkese açık olan.
İntişar etmek: Yayılmak.
Mahrem: Herkes tarafından görülüp bilinmesi istenmeyen, uygun olmayan.
Merkez-i hükûmet: Başkent.
Mûcip: Gerektiren, sebep olan.
Taharri memuru: Sivil polis.
Taharriyât: Aramalar, araştırmalar.
Te'lifât: Kitaplar.

Eğer bu adamın dünya iştahı ve siyasete meyli olsaydı, hiç imkânı var mı ki bir tereşşuhâtı ve emâreleri bulunmasın? Hâlbuki mahkeme safahâtında hiçbir emâre bulamadılar ki, muannid bir müddeiumumî, mecbur olup vukuat yerinde imkânâtı istîmal ederek mükerreren iddianâmesinde "Yapabilir" demiş ve "Yapmış" dememiş. "Yapabilir" nerede, "Yapmış" nerede? Hattâ mahkemede Said ona demiş: "Herkes bir katli yapabilir; bu iddianızla herkesi ve sizi mahkemeye vermek lâzım geliyor..."

Elhâsıl: Ya bu adam tam divanedir ki, bu derece dehşetli umûr-u dünyaya karşı lâkayt kalıyor veyahut bu vatanın ve bu milletin en büyük bir saadetine ihlâsla çalışmak için hiçbir şeye tenezzül etmez ve ehemmiyet vermez. Öyleyse bunu tâciz ve tazyik etmek, vatan ve millete ve âsâyişe bir nevi ihênettir. Ve onun hakkında bu çeşit evham etmek bir divaneliktir.

Mühim Bir Suâle Hakikatli Bir Cevaptır

Büyük memurlardan birkaç zât benden sordular ki:

– "Mustafa Kemal sana üç yüz lira maaş verip, Kürdistan'a ve vilâyât-ı şarkıyeye, Şeyh Sünûsî* yerine vâiz-i umumî yapmak teklifini neden kabul etmedin? Eğer kabul etseydin ihtilâl yüzünden kesilen yüz bin adamın hayatlarını kurtarmaya sebep olurdun!" dediler.

Ben de onlara cevaben dedim ki:

– *"Yirmişer-otuzar senelik hayat-ı dünyeviyeyi o adamlar için kurtarmadığıma bedel, yüz binler vatandaşa, her birisine milyonlar sene uhrevî hayatı kazandırmaya vesile olan Risale-i Nur, o zâyiatın yerine binler derece iş görmüş. Eğer o teklifi ben kabul etseydim, hiçbir şeye âlet olamayan ve tâbi olmayan ve sırr-ı ihlâsı taşıyan Risale-i Nur meydana gelmezdi. Hatta ben, hapiste muhterem kardeşlerime demiştim: Eğer Ankara'ya gönderilen Risale-i Nur'un şiddetli tokatları için beni idama mahkûm*

İhênet: Alay etme, küçük duruma düşürme.
İmkânât: Olması mümkün, fakat henüz olmamış şeyler.
İstîmal etmek: Kullanmak.
Muannid: İnatçı.
Müddeiumumî: Savcı.
Mükerreren: Tekrar tekrar, devamlı
Safahât: Safhalar, devreler.
Tâciz etmek: Rahatsız etmek.
Tazyik etmek: Sıkıştırmak, zorlamak.
Tereşşuhât: Sızıntılar, belirtiler.
Umûr-u dünya: Dünyaya ait işler.
Vilâyât-ı şarkıye: Doğu illeri.
Vukuat: Meydana gelmiş, gerçekleşmiş olaylar.

eden zâtlar, Risale-i Nur'la imanlarını kurtarıp idam-ı ebedîden necat bulsalar, siz şahit olunuz, ben onları da ruh u canımla helâl ederim!"

Beraatimizden sonra Denizli'de beni tarassutla tâciz edenlere ve büyük âmirlerine ve polis müdürüyle müfettişlere dedim:

– "Risale-i Nur'un kabil-i inkâr olmayan bir kerametidir ki; yirmi sene mazlumiyet hayatımda, yüzer risale ve mektuplarımda ve binler şâkirtlerde hiçbir cereyan, hiçbir cemiyet ile ve dâhilî ve hâricî hiçbir komite ile hiçbir vesika, hiçbir alâka, dokuz ay tedkikâtta bulunmamasıdır. Hiçbir fikrin ve tedbirin haddi midir ki bu harika vaziyeti versin. Birtek adamın, birkaç senedeki mahrem esrarı meydana çıksa, elbette onu mes'ul ve mahcub edecek yirmi madde bulunacak. Madem hakikat budur, ya diyeceksiniz ki: "Pek harika ve mağlup olmaz bir deha bu işi çeviriyor." veya diyeceksiniz: "Gayet inâyetkârâne bir hıfz-ı ilâhîdir." Elbette böyle bir deha ile mübâreze etmek hatadır, millete ve vatana büyük bir zarardır. Ve böyle bir hıfz-ı ilâhî ve inâyet-i rabbâniyeye karşı gelmek firavunâne bir temerrüttür."

Eğer deseniz:

– "Seni serbest bıraksak ve tarassut ve nezaret etmesek, derslerinle ve gizli esrarınla hayat-ı içtimaiyemizi bulandırabilirsin."

Ben de derim:

– "Benim derslerim, bilâ-istisna bütünü, hükûmetin ve adliyenin eline geçmiş, bir gün cezayı mûcib bir madde bulunmamış. Kırk-elli bin nüsha risale, o derslerden milletin ellerinde dikkat ve merakla gezdiği hâlde, menfaatten başka hiçbir zararı hiçbir kimseye olmadığı, hem eski mahkemenin, hem yeni mahkemenin mûcib-i mes'uliyet bir madde bulamamaları cihetiyle yenisi, ittifakla beraatimize ve eskisi, dünyaca bir büyüğün hatırı için yüz otuz risaleden beş-on kelime bahane edip, yalnız kanaat-i vicdaniye ile yüz yirmi mevkuf kardeşlerimden yalnız on beş adama altışar ay ceza verebilmesi kat'î bir hüccettir ki; bana ve Risale-i Nur'a ilişmeniz, manasız bir tevehhümle

---

Bilâ-istisna: İstisnasız.
Hıfz-ı ilâhî: İlâhî koruma, muhafaza.
İdam-ı ebedî: Ebediyen yok olma.
İnâyet-i rabbâniye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı, desteği.
İnâyetkârâne: Gayet ihtimamla yardım eder bir tarzda.
Kabil-i inkâr olmamak: İnkâr edilememek, inkârı mümkün olmamak.
Kanaat-i vicdaniye: İç sezilerle verilen not, fikir, karar.
Mevkuf: Tutuklu.
Mûcib-i mes'uliyet: Sorumluluğu gerektiren sebep.
Mübâreze etmek: Mücadele etmek, kavga etmek.
Necat bulmak: Kurtulmak.
Tarassut: Gözetleme, gözetim.
Temerrüt: İnat etme, direnme.
Tevehhüm: Zan, vehim, kuruntu.

çirkin bir zulümdür. Hem daha yeni dersim yok ve bir sırrım gizli kalmadı ki nezaretle tâdiline çalışsanız.

Ben şimdi hürriyetime çok muhtacım. Yirmi seneden beri lüzumsuz ve haksız ve faydasız tarassutlar artık yeter! Benim sabrım tükendi. İhtiyarlık vaziyetinden, şimdiye kadar yapmadığım bedduayı yapmak ihtimali var. "*Mazlumun âhı, tâ arşa kadar gider.*"[1] diye bir kuvvetli hakikattir.

Sonra o zalim, dünyaca büyük makamlarda bulunan bedbahtlar dediler:

– "Sen, yirmi senedir birtek defa takkemizi başına koymadın. Eski ve yeni mahkemelerin huzurunda başını açmadın, eski kıyafetin ile bulundun. Hâlbuki on yedi milyon, bu kıyafete girdi."

Ben de dedim:

– "On yedi milyon değil, belki yedi milyon da değil, belki rızasıyla ve kalben kabulüyle ancak yedi bin Avrupa-perest sarhoşların kıyafetlerine ruhsat-ı şer'iye ve cebr-i kanunî cihetiyle girmektense azîmet-i şer'iye ve takva cihetiyle, yedi milyar zâtların kıyafetlerine girmeyi tercih ederim. Benim gibi yirmi beş seneden beri hayat-ı içtimaiyeyi terk eden adama, "İnad ediyor, bize muhaliftir." denilmez. Haydi inat dahi olsa, madem Mustafa Kemal o inadı kıramadı ve iki mahkeme kırmadı ve üç vilayetin hükûmetleri onu bozmadı. Siz neci oluyorsunuz ki beyhude hem milletin, hem hükûmetin zararına, o inadın kırılmasına çabalıyorsunuz! Haydi siyasî muhalif de olsa, madem tasdikiniz ile yirmi senedir dünya ile alâkasını kesen ve mânen yirmi seneden beri ölmüş bir adam, yeniden dirilip faydasız, kendine çok zararlı olarak hayat-ı siyasiyeye girerek sizin ile uğraşmaz. Bu hâlde onun muhalefetinden tevehhüm etmek divaneliktir. Divanelerle ciddî konuşmak dahi bir divanelik olmasından, sizin gibilerle konuşmayı terk ediyorum. Ne yaparsanız minnet çekmem!" dediğim, onları hem kızdırdı hem susturdu. Son sözüm:

حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ [2] ، نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيرُ [3]

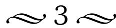
---

1 Bkz.: Buhârî, *Zekat* 63; *Mezâlim* 9; Müslim, *Hac* 426; Tirmizî, *Cennet* 2.

2 "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!" (Âl-i İmran Sûresi, 3/173).

3 "O ne güzel mevlâ, ne güzel yardımcıdır!" (Enfâl Sûresi, 8/40).

Avrupa-perest: Avrupa düşkünü.
Azîmet-i şer'iye: Normal şartlar altında herkesin uymakla yükümlü olduğu dinî hüküm ve emir.
Cebr-i kanunî: Kanunî baskı, hukukî zorlama.
Hayat-ı siyasiye: Siyaset hayatı, politika.
Minnet çekmek: Yapılan bir iyiliğin altında ezilmek, kendini borçlu hissetmek.
Ruhsat-ı şer'iye: Dinî izin.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu parçayı sizler dahi Risale-i Nur'un makbuliyetine imza basan risaleler ve mektuplar mecmuasının başında yazarsınız. Eğer mecmualar olmasa da Birinci Şuâ'ın başında yazarsınız. Beni merak etmeyiniz. Sevabın ziyade olması, bana sıkıntıları bir cihette sevdirir ve Nurlar'ın intişarına başka sahalarda meydan açar. Umumunuza birer birer selâm...

"Risale-i Nur'un makbuliyetine imza basan ve gaybî işaretlerle ondan haber veren sekiz parçadan birinci parçadır. Aynı meseleye, aynı dâvâya ittifakları sarâhat derecesindedir. Vahdet-i mesele cihetiyle o emâreler birbirine kuvvet verir, teyid eder. O sekizden üç tanesi, İmam Ali'nin üç keramet-i gaybiyesiyle Risale-i Nur'dan haber vermesine dairdir. [1]

Bu sekiz parçayı Ankara ehl-i vukûfu tetkik etmiş, itiraz etmemişler. Yalnız demişler: 'Bu yazılmamalıydı. Keramet sahibi, kerametini yazamaz.'

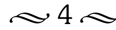
Ben de onlara cevap verdim ki: '*Bu, benim değil Risale-i Nur'un kerametidir. Risale-i Nur ise Kur'ân'ın malıdır ve tefsiridir.*' dedim. Onlar sustular, demek kabul ettiler.

Gerçi bu çeşit ikramlar yazılmasaydı daha münasipti, fakat bu kadar hadsiz muârızlar ve çok kuvvetli ve kesretli düşmanlar karşısında az ve fakir ve zayıf olan bizlere, kuvve-i mâneviye ve gaybî imdat ve teşcî ve sebat ve metanet vermek için mecburiyet-i kat'iye oldu, ben de yazdım. Benim benliğime bir hodfürûşluk verip sukutuma sebep olsa da ehemmiyeti yok. Bu hizmete, yani ehl-i imanı dalâlet-i mutlakadan kurtarmaya, lüzum olsa dünyevî hayat gibi, uhrevî hayatımı da feda etmeyi bir saadet bilirim. Binler dostlarım ve kardeşlerimin cennete girmeleri için cehennemi kabul ederim."

---

1 Bu üç risale için bkz.: Lem'alar, On Sekizinci ve Yirmi Sekizinci Lem'a; Şuâlar, Sekizinci Şuâ.

Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Gaybî: Gayba ait, görünmeyen.
Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, beğendirme.
Keramet-i gaybiye: Gayba, istikbale ait keramet.
Kuvve-i mâneviye: Mânevî güç, moral.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Sarâhat: Açıklık, âşikârlık.
Sukut: Düşme, kayma.
Teşcî: Cesaretlendirme.
Vahdet-i mesele: Konu birliği. Aynı meseleye ortak olma.

Ankara Ehl-i Vukûfunun İttifakla Verdikleri Raporun Suretidir

Dolu bulunan cem'an beş sandık kitap, tarafımızdan açılarak okundu.(Hâşiye) Said Nursî tarafından te'lif edilen basılmış, basılmamış Risale-i Nur eczaları ve Risale-i Nur'a ekli Said Nursî ile bazı şâkirtleri tarafından yazılmış ilmî ve dinî mektuplarla, şâkirtlerin birbiriyle ve Said Nursî ile âdi muhabere mektupları ve klişeler inceleme mevzuu salâhiyetimiz dâhilinde görülerek incelendi. Bunların mahiyetini belirtmek için bu risale ve mektupları iki nev'e ayırmak gerektir.

Risaleler: Bir âyetin tefsiri ve bir hadisin şerhi maksadıyla yazılmış olanlarıyla.. din, iman, Allah, Peygamber, Kur'ân ve âhiret akîdelerini ve ibareleri-ni açıkça anlatmak için temsillerle yazılmış ilmî görüşleri.. ve ihtiyarlarla gençlere hitap eden ahlâkî öğütler.. ve kısmen hayat tecrübesinden alınmış ibretli vak'alar.. ve esnafa ait faydalı menkıbeleri ihtiva eden, mevcudun yüzde doksanını teşkil eden risalelerdir ki –bunlar da– bütün bu risalelerde müellif hem samimî, hem hasbî ve hem de ilim yolundan ve dinî esaslardan hiç ayrılmamıştır. Bunlarda dini âlet etmek ve cemiyet teşkil etmekle emniyeti ihlâl hareketinin bulunmadığı sarihtir.

Şâkirtlerin birbiriyle ve Said Nursî ile âdi muhabere mektupları da bu nevidendirler.

1– Said Nursî, İstanbul'da iken kazandığı ehemmiyetli şan ve şerefin, kalın bir uykudan ibaret sakîl bir rüya-yı muvakkat, bir sersemlik olduğunu söyler. Ve İstanbul'da bir-iki sene gafletle siyasete karıştığından, bunu "dünyanın ölümü" diye tasvir eder. Bu münasebetle, "Eski Said, Yeni Said" diye iki şahsiyet bulunduğunu ve bu şahsiyetlerin birbirinden ayrı olduklarını söyler. Sonra, dokuz adet birincide, yirmi kadar risale bulunan mecmuasının sonunda, Isparta'da Risale-i Nur şâkirtlerine yazılan mektubun içinde, siyasete tenezzülün hata olduğunu söyler.

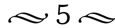
Hâşiye: Ehl-i vukûf raporundaki tenkit kısmı mahkemede kat'î cevapları verildiğinden ve müdâfaatımın âhirinde yazıldığından, burada yazılmadı. Zaten o tenkitler, üç-dört risalede yalnız on cüz'î meseledir. Hem siyasî değil, ilmîdirler. Hem o itirazlar, sehiv ve hata olduğu, senetlerle mahkemede isbat edilmiştir.

Âdi: Basit, sıradan.
Cem'an: Toplam olarak, hepsi.
Ecza: Cüzler, bölümler.
Klişe: Baskıda kullanılan levha şeklindeki resim veya yazı kalıbı.
Nev': Tür, çeşit.
Rüya-yı muvakkat: Kısa süreli, gelip geçici rüya.
Sakîl: Ağır.
Salâhiyet: Yetki.
Sarih: Açık, anlaşılır.

2– Said Nursî'nin en mühim kitabı olan Hüccetü'l-Bâliga adlı kitabın bir münâcât kısmında: *“Bu dünya fânidir. En büyük dâvâ, bâki olan âlemi kazanmaktır. İnsanın itikadı sağlam olmazsa, dâvâyı kaybeder. Hakiki dâvâ budur. Bunun haricindeki dâvâlara karışmak zararlıdır. Siyasetle meşgul olan, ehemmiyetli hizmetlerinden geri kalır. Hem de siyaset boğuşmalarına kapılanlar, selâmet-i kalbini kaybeder.”* der.

3– Yirmi Altıncı Lem'a'da “İhtiyar dünyada benim hakikî vazifem, neşr-i esrar-ı Kur'âniye'dir.” (Sayfa: 45). Bu memleketle, hamiyet-i İslâmiye noktasından alâkadarım. Yoksa benim ne hanem var ne evlâdım.” (Sayfa: 59).

4– Yirmi Birinci Lem'a'da kardeşlerine verdiği öğütlerden birinci düstur: “Amelinizde rıza-yı ilâhî olacak, maddî menfaat fikri olmayacak.” Bu yazılarda, “Ben sofî değilim.”, “Mesleğimiz tarîkat değildir.” (Sayfa: 8) “Hubb-u câh ve nazarı kendine celbetmek ruhî bir marazdır. Buna gizli bir şirk denir.”[1], “Eğer mesleğimiz şeyhlik olsaydı, makam bir olurdu; o makama çok namzetler olurdu. Mesleğimiz uhuvvettir. Kardeş kardeşe peder olamaz, mürşid vaziyetini takınamaz...”

Denizli Mahkemesi'nin İttifakla Verdiği Karar Suretidir

Şahitler ifadelerinde, maznunlara atıf ve isnad olunan suçu işledikleri hakkında adem-i malûmat beyan etmişler; bilhassa Ankara Ağırceza Mahkemesi'nden Emin Büke'nin riyâseti altında ehl-i vukûf intihap olunan Ankara Diyanet İşleri Müşâvere Heyeti âzâsından dersiâm ve Profesör Yusuf Ziya Yörükhan* ve Ankara Dil-Tarih Fakültesi Şarkiyat Enstitüsü Müdürü Necati Lügal* ve Türk Tarih Kurumu ve Türk-İslâm Kitapları Derleme Heyeti âzâsından Yusuf Aykut tarafından tanzim kılınan evrak arasında mevcut raporlarında:

[1] Riyâkârlığın “gizli şirk” olduğuna dair bkz.: İbn-i Mâce, *Zühd* 21; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 3/30.

Adem-i malûmat: İlgili konu hakkında bilgi sahibi olmama, malûmatı bulunmama.
Dersiâm: Medrese talebelerine ders verme salâhiyetine sahip olan hoca, müderris.
Hamiyet-i İslâmiye: Dinî değerlere sahip çıkma, İslâm gayreti.
Hubb-u câh: Makam arzusu, düşkünlüğü.
Hüccetü'l-Bâliga: “En mükemmel ve kesin delil” manasında Asâ-yı Musa mecmuasının ikinci kısmına verilen isim.
İntihab edilmek: Seçilmek.
Maraz: Hastalık.
Maznun: Zanlı, sanık.
Münâcât: Yakarış. Sessizce, içten içe dua etme.
Neşr-i esrar-ı Kur'âniye: Kur'ân'a ait sırları yayma.
Sofî: Tarîkata mensup, ehl-i tasavvuf olan.

Said Nursî'nin yegân yegân tetkik olunan risale ve kitaplarında, halkı, dini ve mukaddesatı âlet ederek devletin emniyetini ihlâle teşvik etmek veya cemiyet kurmak kasdında olduğunu gösterir bir sarâhat, emâre olmadığı...

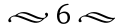
Mevkuflardan Said Nursî'nin mensuplarına gelince:

Onlar, Said Nursî'nin ilmî ve vâkıfâne eserlerine, din meselelerini ve Kur'ân hakikatlerini öğreneceğiz diye peşine düşmüşler ve bunlar, hüsn-ü niyet sahibi olup, sırf dinî itikad yönünden Said'e ve okudukları risalelere bağlılık göstermişler. Bu maksatla yaptıkları muhabere mektuplarının münderecâtında, hükûmete karşı kötü maksat beslemedikleri ve bir cemiyet veya tarîkat kurmak fikriyle hareket etmedikleri anlaşılmış olduğuna mütedâir olduğu görülmüş; ve her ne kadar evrak arasında mevcut sorgu hâkimliğince Denizli ehl-i vukûf raporunda Said Nursî'nin bazı âsârından istidlâl tarikiyle ve mesnetsiz olarak kendisinin ve mensuplarının hükûmete karşı kötü bir maksat besledikleri beyan olunmakta ise de, evrak-ı tahkikiye münderecâtında ve şuhûdun, maznunlara atfen ve isnad olunan ef'âl hakkında adem-i malûmat beyan etmelerine ve Ankara Ağırceza Mahkemesi'nce yaptırılan ehl-i vukûf raporu mahiyet ve münderecâtına göre şâyân-ı ihticac ve iltifat görülmemiş; ve esasen, maznunların ekseriyet-i âzamîsi okumak, yazmaktan âciz bulunmuş, diğer kısmı da kendilerini ibadet ve tâate vermiş oldukları, binâenaleyh devletin emniyetini ihlâl edecek mâhiyet arz edecek şerâit ve evsafı hâiz kimselerden olmadıkları tezahür ve tahakkuk etmiş ve mahkemenin kanaat-i vicdaniyesi de bu merkezde tecellî ve tahassül etmiş olmakla, müddeiumumînin tecziyeleri hakkındaki mütâlaası, zikir ve tâdâd olunan delâile karşı gayr-i vârit görüldüğünden, reddiyle, zan altına alındıkları ef'âlden beraatlerine, başka sebeple mevkuf değillerse tahliyelerine müttefikan karar verildi. 15.06.1944.

Âzâ	Âzâ	Reis *Ali Rıza* *(rahmetullâhi aleyh)*

Âsâr: Eserler.
Delâil: Deliller.
Ef'âl: Fiiller, işler.
Ekseriyet-i âzamî: Büyük çoğunluk.
Evrak-ı tahkikiye: Soruşturma raporu, tahkikat raporu.
Gayr-i vârit: Mümkün olması düşünülmeyen, akla bile gelmeyen.
Hâiz: Sahip, elde etmiş.
İstidlâl tariki: Hükümler arasında alâka kurarak yeni bir hüküm elde etme, akıl yürütme yolu.
Muhabere: Haberleşme.
Müddeiumumî: Savcı.
Münderecât: İçinde olanlar, içindekiler.
Mütedâir: Dâir, ilgili.
Müttefikan: İttifak edilerek, oy birliğiyle.
Şâyân-ı ihticac ve iltifat: Dikkate almaya değer, delil göstermeye layık.
Şerâit: Şartlar.
Şuhûd: Şâhitler.
Tâat: Kulluk, zühd ve takva.
Tâdâd: Sayma. Teker teker anlatma.
Tahassül etmek: Meydana gelmek, ortaya çıkmak.
Tecziye: Cezalandırma.
Vâkıfâne: Ele aldığı meseleleri kâmil bir şekilde aktaran, alanında söz sahibi.
Yegân yegân: Tek tek, ayrı ayrı.

Denizli Ağırceza Mahkemesi, ittifakla beraatlerine kararlarını hükmüyle imza ediyorlar.

Kendi Kendime Bir Hasbihâldir

Bu hasbihâli Ankara makamatına işittirmeyi, ıslahtan sonra sizin tensibinize havale ederim.

Hâkim, kendisi müddeî olsa, elbette “Kimden kime şekvâ edeyim, ben dahi şaştım.” benim gibi bîçârelere dedirtir. Evet, şimdiki vaziyetim hapisten çok ziyade sıkıntılıdır. Bir günü, bir ay haps-i münferit kadar beni sıkıyor. Bu gurbet ve ihtiyarlık ve hastalık ve yoksulluk ve zaafiyetle, kışın şiddeti içinde her şeyden men edildim. Bir çocukla bir hastalıklı adamdan başka kimse ile görüşmem. Zaten ben, tam bir haps-i münferitte yirmi seneden beri azap çekiyorum. Bu hâlden fazla bana tecrit ve tarassutlarıyla sıkıntı vermek ise, gayretullaha dokunup bir belâya vesile olmasından korkulur. Mahkemede dediğim gibi, nasıl ki dört defa dehşetli zelzeleler, bize zulmen taarruzun aynı zamanında gelmesi gibi pek çok vukuat var... Hattâ tahmin ederim ki; benim hukukumu muhafaza ve beni himaye etmek için çok güvendiğim Afyon Adliyesi, Denizli Mahkemesi'ndeki Risale-i Nur hakkında müracaatıma bilâkis ehemmiyet vermedi, beni me'yus etti, adliyenin yangınına bir vesile oldu ihtimali var.

Ben derim ki: Benim hakkımda vicdanlı ve insaniyetli olan bu kazanın hükûmeti, zâbıta ve adliyesiyle beraber beni tam himaye etmek, en ehemmiyetli bir vazifesidir. Çünkü yirmi senelik bütün eserlerimi ve mektuplarımı üç adliye ve merkez-i hükûmet dokuz ay tetkikten sonra beraatimize ve tahliyemize karar verdi. Fakat, ecnebî menfaati hesabına ve bu millet ve bu vatanın pek büyük zararına çalışan bir gizli komite, bizim beraatimizi bozmak için, her tarafta, habbeyi kubbe yaparak bir kısım memurları aleyhime evhamlandırdılar. Bir maksatları; benim sabrım tükensin “Artık yeter!” dedirtsinler. Zaten onların şimdi benden kızdıklarının bir sebebi sükûtumdur, dünyaya karışmamaktır. Âdetâ “Niçin karışmıyorsun? Tâ karışsın, maksadımız yerine gelsin.” diyorlar…

Gayretullaha dokunmak: İşlenen günahın ilâhî gazabı yansıtan bir olayla noktalanması.
Habbeyi kubbe yapmak: Küçük, önemsiz meseleleri büyütmek, abartmak.
Haps-i münferit: Tek kişilik hücre hapsi.
Hasbihâl: Sohbet etme, konuşma.
Islah: Düzeltme, düzenleme.
Me'yus etmek: Ümit kırmak, ümitsizliğe sevketmek.
Müddeî: İddia makamı, savcı.
Tarassut: Gözetleme, gözetim.
Tecrit: Tek başına bırakma, kimseyle görüştürmeme.
Tensib: Münasip görme, uygun bulma.

Aleyhime hükûmetin bir kısım memurlarını evhamlandırmakta istîmal ettikleri bir-iki desiselerini beyan ediyorum.

Derler: "Said'in nüfuzu var. Eserleri hem tesirli, hem kesretlidir. Ona temas eden, ona dost olur. Öyleyse onu her şeyden tecrit etmek ve ihênet etmekle ve ehemmiyet vermemekle ve herkesi ondan kaçırmakla ve dostlarını ürkütmekle nüfuzunu kırmak lâzımdır." diye hükûmeti şaşırtır, beni de dehşetli sıkıntılara sokarlar.

Ben de derim: Ey bu millet ve vatanı seven kardeşler! Evet o münâfıkların dedikleri gibi nüfuz var. Fakat benim değil belki Risale-i Nur'undur. Ve o kırılmaz, ona iliştikçe kuvvetleşir. Ve millet ve vatan aleyhinde hiçbir vakit istîmal edilmemiş ve edilmez ve edilemez. İki adliye, on sene fâsılayla şiddetli ve hiddetli yirmi senelik evrakımı tedkikât neticesinde, bir hakikî sebep cezamıza bulmaması, bu dâvâya cerh edilmez bir şahittir.

Evet, eserler tesirlidir. Fakat, millet ve vatanın tam menfaatine ve hiçbir zarar dokundurmadan yüz bin adama kuvvetli iman-ı tahkikî dersi vermekle, saadet ve hayat-ı ebediyelerine tam hizmette tesirlidir. Denizli hapishanesinde, kısmen ağır ceza ile mahkûm yüzler adam, yalnız "Meyve Risalesi"yle gayet uslu ve mütedeyyin suretine girmeleri, hattâ iki-üç adamı öldürenler, onun dersiyle daha tahtabitini de öldürmekten çekinmeleri ve o hapishane müdürünün ikrarıyla, hapishanenin bir terbiye medresesi hükmünü alması, bu müddeâya reddedilmez bir senettir, bir hüccettir.

Evet, beni her şeyden tecrit etmek, işkenceli bir azap ve katmerli bir zulümdür ve bu millete gadirli bir hıyanettir. Çünkü otuz-kırk sene, hayatımı bu millet içinde geçirdiğim hâlde, temasımdan hiç zarar görmediğine ve bu dindar millet çok muhtaç olduğu kuvve-i mâneviye ve tesellî ve kuvvet-i imaniye menfaatini gördüğüne kat'î bir delili, bu kadar aleyhimde olan şiddetli propagandalara bakmayarak her tarafta Risale-i Nur'a fevkalâde teveccüh ve rağbet göstermeleri.. hattâ itiraf ederim, yüz derece haddimden ziyade lâyık olmadığım büyük iltifat etmesidir.

Ben işittim ki, benim iâşeme ve istirahatime buradaki hükûmet müracaat etmiş, kabul cevabı gelmiş. Ben bunların insaniyetine teşekkürle beraber, derim:

Cerh etmek: Çürütmek, reddetmek.
Desise: Hile, oyun.
Gadir: Zulüm, haksızlık.
İâşe: Geçim, beslenme.
İhênet etmek: Hor, hakir görmek; küçük duruma düşürmek.
İman-ı tahkikî: Sağlam, sarsılmaz iman.
İstîmal etmek: Kullanmak.
Müddeâ: İddia, tez.

“En ziyade muhtaç olduğum ve hayatımda en esaslı düstur olan, hürriyetimdir. Asılsız evham yüzünden, emsalsiz bir tarzda hürriyetimin kayıtlar ve istibdatlar altına alınması, beni hayattan cidden usandırıyor. Değil hapis ve zindanı, belki kabri bu hâle tercih ederim. Fakat, hizmet-i imaniyede ziyade meşakkat ise ziyade sevaba sebep olması bana sabır ve tahammül verir. Madem bu insaniyetli zâtlar benim hakkımda zulmü istemiyorlar, en evvel benim meşrû dairedeki hürriyetime dokundurmasınlar. Ben ekmeksiz yaşarım, hürriyetsiz yaşayamam.”

Evet, on dokuz sene bu gurbette yalnız iki yüz banknot ile, şiddetli bir iktisat ve kuvvetli bir riyâzet içinde kendini idare ederek, hürriyetini ve izzet-i ilmiyesini muhafaza için kimseye izhâr-ı hâcet etmeyen ve minnet altına girmeyen ve sadaka ve zekat ve maaş ve hediyeleri kabul etmeyen bir adam, elbette iâşeden ziyade, adalet içinde hürriyete muhtaçtır. Evet, emsalsiz bir tazyik altındayım. Bir-iki cüz'î numûnesini beyan ediyorum:

Birisi: Mahkemece, Risale-i Nur'un ilmî bir müdâfaanâmesi ve Ankara'nın yedi makamatına ve Reisicumhur'a müdâfaâtımla beraber gönderilen ve neticede Ankara ehl-i vukûfunun takdiriyle beraatimize bir sebep olan ve hapis arkadaşlarımın bana bir yâdigâr ve hatıra olmak üzere güzel yazılarıyla birkaç nüshası yazılan ve elimde bulunan ve Denizli zâbıtası görüp ilişmeyen ve Afyon polishanesinde bir gece ve buranın zâbıtasında da açık olarak bir gece kalan “Meyve Risalesi” ile “Müdâfaanâme”yi, her gün endişeler içinde, bunları da elimden almasınlar diye saklıyordum. Belki beni taharri edecekler telâşıyla, bu gurbette tanımadığım adamlara, bunları sakla diyemediğimden çok üzülüyordum.

İkincisi: Denizli Mahkemesi hiç ilişmediği ve Eskişehir Mahkemesi yalnız birtek kelimesine ilişip, birtek harfle cevabını alan “İhtiyarlar Risalesi”ni, İstanbullu bir adam, burada, bir adamdan alıp İstanbul'a götürmüş. Her nasılsa aleyhimdeki bir dinsizin eline geçmiş. Habbeyi on kubbe yaparak vilâyet zâbıtasını şaşırtıp, “Kiminle görüşüyor, yanına kimler gidiyor?” diye beni sıkmaya başladılar. Her ne ise... Bunlar gibi çok acı numûneler var. Fakat en manasızı budur ki; beni konuşturmamak için hizmetimde bir çocukla bir hastalıklı adamdan başka herkesi ürkütüp benden kaçırtmalarıdır.

İzhâr-ı hâcet etmek: Muhtaç durumda olduğunu belli etmek, bildirmek.
İzzet-i ilmiye: İlmin izzeti, onuru.
Müdâfaanâme: Hz. Üstad'ın 1935 senesinde Eskişehir Mahkemesi'nde yaptığı müdâfaaların yer aldığı risaledir. Külliyat içerisinde 27. Lem'a olmuştur. Daha sonraları diğer mahkeme müdâfaaları da ilave edilerek “Müdâfaât” olarak neşredilmiştir.
Taharri etmek: Aramak, araştırmak.
Tazyik: Sıkıştırma, zorlama, baskı.

Ben de derim: On adamın benden çekinmeleri yerine, on binler, belki yüz binler müslüman, Risale-i Nur'un dersine hiçbir mâniye ehemmiyet vermeyerek devam ediyorlar. Hem bu memlekette, hem hariç âlem-i İslâm'da çok kuvvetli hakikatleri ve çok kıymetli faydaları için tam bir revaçla intişar eden Risale-i Nur'un binler nüshalarından her biri, benim yerimde, benden mükemmel konuşuyor. Benim susmamla onlar susmaz ve susturulmazlar.

Hem madem mahkemece isbat edilmiş ki, yirmi seneden beri siyasetle alâkamı kestiğim ve hiçbir emâre aksine zuhur etmediği hâlde, elbette benimle görüşenden tevehhüm etmek pek manasızdır.(Hâşiye)

Hâşiye: ***Garip ve acâib bir hadise:*** Bu ayda bir gün avluya indim, baktım. Gelen kar üstünde, Risale-i Nur'un eczalarında tevâfukâtına işaret eden boyalar, kırmızı, sarı mürekkepler misillü, o karın üstünde serpilmiş katreler ve noktalar var. Çok hayret ettim. Sair yerlere baktım, avlumdan başka yerlerde yoktu. Endişe ettim, kalben dedim: Risale-i Nur umum memleketle, belki Kur'ân hesabına küre-i arzla o derece alâkadardır ki, onun başına gelen belâdan, musibetten bulutlar dahi kan ağlıyorlar. Bir-iki adam çağırdım, onlar da hayret ettiler. Benim endişe ve telâşımı gören hane sahibinin biraderzâdesi Mehmed Efendi zannetti ki, ben karın çokluğundan yolu kapamasından telâş ediyorum. Ben yukarı çıktıktan sonra yolu açmak için o karı iki tarafa atıp o işaretli mânidar kırmızı-sarı hadise-i cevviyeyi kapatmıştı. Ona dedim: Kapatmasaydın daha iyiydi. Aynı günde Risale-i Nur aleyhinde üç hadise zuhur eyledi:

Birincisi: Afyon adliyesiyle buradaki zabıta çavuşluğudur. Kitaplarımın iâdesine dair müracaatıma mukabil, "Daha Temyiz'den tasdik gelmediğinden karışmayız." diye o cihetten benim ümidimi kırdı.

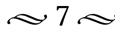
İkincisi: Aynı günde, benim ahvâlimi tecessüs etmek için mahsus bir polisi, Afyon, gönderdiğini öğrendik.

Üçüncüsü: Aynı günde, İstanbul'da bir münâfık, İhtiyar Risalesi'ni bahane ederek aleyhimizde propaganda etmiş, adliyeye aksettirmiş. Bu gibi hadiselerden müştâklar çekinmeye başladılar. Ben de [*1] "لِكُلِّ مُصِيبَةٍ: "إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ dedim, [*2] حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ siperine girdim.

[*1] Her musibet karşısında deriz ki: "Biz, Allah'a aidiz ve zaten O'na dönmekteyiz." (Bakara Sûresi, 2/156).

[*2] "Allah bize yeter; O ne güzel vekildir!" (Âl-i İmran Sûresi, 3/173).

Hadise-i cevviye: Havada meydana gelen hâdise, olay.
Lâhika: Ek, ilâve.
Müştâk: Şevkli, istekli.
Tecessüs etmek: Gizlice takip etmek, gözetlemek.
Tevâfukât: Tevâfuklar, uygunluklar.

"Kendi Kendime Hasbihâl" nâmındaki parçaya lâhika olarak

Adliye Vekiliyle ve Risale-i Nur'la Alâkadar Mahkemelerin Hâkimleriyle Bir Hasbihâldir

Efendiler! Siz niçin sebepsiz bizimle ve Risale-i Nur'la uğraşıyorsunuz? Kat'iyen size haber veriyorum ki: Ben ve Risale-i Nur, sizinle değil mübâreze, belki sizi düşünmek dahi vazifemizin haricindedir. Çünkü Risale-i Nur ve hakikî şâkirtleri, elli sene sonra gelen nesl-i âtiye gayet büyük bir hizmet ve onları büyük bir vartadan ve millet ve vatanı büyük bir tehlikeden kurtarmaya çalışıyorlar. Şimdi bizimle uğraşanlar, o zaman kabirde elbette toprak oluyorlar. Farz-ı muhâl olarak, o saadet ve selâmet hizmeti bir mübâreze olsa da, kabirde toprak olmaya yüz tutanları alâkadar etmemek gerektir.

Evet, Hürriyetçiler'in ahlâk-ı içtimaiyede ve dinde ve seciye-i milliyede bir derece lâubalilik göstermeleriyle, yirmi-otuz sene sonra dince, ahlâkça, namusça şimdiki vaziyeti gösterdiği cihetinden, şimdiki vaziyette de, elli sene sonra bu dindar, namuskâr, kahraman seciyeli milletin nesl-i âtisi, seciye-i diniye ve ahlâk-ı içtimaiye cihetinde ne şekle girecek, elbette anlıyorsunuz. Bin seneden beri bu fedakâr millet, bütün ruh u canıyla Kur'ân'ın hizmetinde emsalsiz kahramanlık gösterdikleri hâlde, elli sene sonra o parlak mâzisini dehşetli lekedâr, belki mahvedecek bir kısım nesl-i âtinin eline elbette Risale-i Nur gibi bir hakikati verip, o dehşetli sukuttan kurtarmak en büyük bir vazife-i milliye ve vataniye bildiğimizden, bu zamanın insanlarını değil, o zamanın insanlarını düşünüyoruz.

Evet, efendiler! Gerçi Risale-i Nur sırf âhirete bakar. Gayesi rıza-yı ilâhî ve imanı kurtarmak ve şâkirtlerinin ise kendilerini ve vatandaşlarını idam-ı ebedîden ve ebedî haps-i münferitten kurtarmaya çalışmaktır. Fakat dünyaya ait ikinci derecede gayet ehemmiyetli bir hizmettir; ve bu millet ve vatanı anarşilik tehlikesinden ve nesl-i âtinin bîçâreler kısmını dalâlet-i mutlakadan kurtarmaktır. Çünkü bir müslüman başkasına benzemez. Dini terk edip

---

Hürriyetçiler: Meşrutiyet idaresini savunan, Osmanlı'nın son dönemindeki hürriyet taraftarları.
İdam-ı ebedî: Ebediyen yok olma
Lâhika: Ek, ilâve.
Mübâreze: Mücadele etme, karşı çıkma.
Nesl-i âti: Gelecek nesil.
Seciye-i diniye: İslâmiyet'e ait karakter, huy.
Seciye-i milliye: Millet'e ait karakter, huy.
Sukut: Düşme, kayma.
Varta: Uçurum, tehlike.

İslâmiyet seciyesinden çıkan bir müslim dalâlet-i mutlakaya düşer, anarşist olur, daha idare edilmez.

Evet, eski terbiye-i İslâmiye'yi alanların yüzde ellisi meydanda varken ve an'anât-ı milliye ve İslâmiyeye karşı yüzde elli lâkaytlık gösterildiği hâlde, elli sene sonra yüzde doksanı nefs-i emmâreye tâbi olup, millet ve vatanı anarşiliğe sevk etmek ihtimalinin düşünülmesi ve o belâya karşı bir çâre taharrisi, yirmi sene evvel beni siyasetten ve bu asırdaki insanlarla uğraşmaktan kat'iyen menettiği gibi Risale-i Nur'u, hem şâkirtlerini, bu zamana karşı alâkalarını kesmiş; hiç onlarla ne mübâreze, ne meşguliyet yok.

Madem hakikat budur; adliyelerin, değil beni ve onları itham etmek, belki Risale-i Nur'u ve şâkirtlerini himaye etmek en birinci vazifeleridir. Çünkü onlar bu millet ve vatanın en büyük bir hukukunu muhafaza ettiklerinden, onların karşısında, bu millet ve vatanın hakikî düşmanları Risale-i Nur'a hücum edip, adliyeyi şaşırtıp, dehşetli bir haksızlığa ve adaletsizliğe sevk ediyorlar. Küçücük iki numûnesini beyan ediyorum.

Ezcümle: Hapisteki arkadaşlarımdan, selâm-kelâmdan ibaret ve Arabî bir risalemin fiyatı olan on banknotu, buradaki bir adama gönderip tâ Isparta'da tab' masrafını veren o nüshalar sahibine verilsin diyen mektubu yüzünden hem adliye, hem hükûmet bana sıkıntılar verip, hem vâsıta olan adamı taharri etti. Bu sinek kanadı kadar ehemmiyeti olmayan bir âdi mektubu, hem altı ay zarfında birtek âdi muhabereyi bu kadar büyük bir mesele suretine getirmek, elbette adliyenin şerefine, haysiyetine yakışmaz.

İkinci Numûne: Benim gibi garip, ihtiyar ve zayıf ve beraat etmiş bir misafire, herkesi, hattâ hizmetçilerini resmen propaganda ile ondan ürkütmek, kendini perişan bir vaziyete sokmak, bu vilâyetteki hükûmetin hamiyet-i milliyesine yakışmadığından, sinek kanadı kadar mevhum bir zarara dağ gibi ehemmiyet verip aleyhimde resmen propaganda yapmak, "Kiminle görüşüyor ve yanına kim gidiyor?" diye herkese bir telâş vermek, hükûmetin hikmeti ve hâkimiyeti bu acîb hâlete elbette tenezzül etmemek gerektir. Her neyse… Bu iki madde gibi, muttali olanlara hayret veren çok maddeler var.

Âdi: Sıradan, basit.
An'anât-ı milliye ve İslâmiye: Millî ve İslâmî gelenekler, âdetler.
Ezcümle: "Onlardan biri şudur:…"
Hamiyet-i milliye: Millî değerlere bağlılık, onları koruma gayreti.
İzale: Giderme, yok etme.
Muttali olmak: Haberdar olmak, öğrenmek.
Nefs-i emmâre: İnsana sürekli kötülükleri emreden nefis.
Tab': Basma, baskı.

Efendiler! Dalâlet ve fenalıklar cehaletten gelse def etmesi kolaydır. Fakat fenden, ilimden gelen dalâletin izalesi çok müşküldür. Bu zamanda dalâlet fenden, ilimden geldiği için, ancak onları izale etmeye ve nesl-i âtiden o belâya düşen kısmını kurtarmaya, karşılarında dayanmaya Risale-i Nur gibi her cihetle mükemmel bir eser lâzımdır. Risale-i Nur'un bu kıymette olduğuna delil şudur ki:

Yirmi seneden beri, benim şiddetli ve kesretli bulunan muârızlarım ve şiddetli tokatlarını yiyen filozofların hiçbirisi, Risale-i Nur'a karşı çıkmamış ve cerh edememiş ve çıkamaz. Ve dokuz ay, üç adliye ve merkez-i hükûmet ehl-i vukûfu, yüz kitaptan ibaret eczalarında, bizi mes'ul edecek birtek madde bulamamalarıdır. Ve binler ehl-i dikkat olan Risale-i Nur şâkirtlerine kanaat-i kat'iye veren, "İşârât-ı Kur'âniye" ve "İhbârât-ı Gaybiye-i Aleviye ve Gavsiye"nin, bu asırda Risale-i Nur'un ehemmiyetine ve makbuliyetine imza basmalarıdır.

Evet, adliyeler, hukukları muhafaza etmek ve haksızları tecavüzden durdurmak, vazifeleri olmak cihetiyle, Risale-i Nur'un yüz risalesi, yirmi senede yüz bin adamın saadetlerine hizmet ettiği sabit olmakla beraber, on seneden beri iki mahkeme ve merkez-i hükûmet ve birkaç vilâyetin zâbıtaları ve Denizli Mahkemesi münasebetiyle dokuz ay bütün mahrem ve gayr-i mahrem evraklarımızda ve risalelerde millete ve vatana bir zararlı maddeyi ve mûcib-i ceza bir yanlış görmediğinden, elbette Risale-i Nur'un bu vatanda gayet küllî ve büyük hukuku var. Bu küllî ve çok ehemmiyetli hukuku nazara almayıp, âdi evraklar gibi müsâdere ederek, millete ve takviye-i imana muhtaç bîçârelere pek büyük bir haksızlığı nazara almamak ve âdi bir adamın cüz'î ve küçük bir hakkını ehemmiyetle nazara almak, adliyenin mâhiyetine ve adaletin hakikatine hiçbir cihetle yakışmaz diye size hatırlatıyoruz.

Âdi: Sıradan, bayağı.

Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.

Gayr-i mahrem: Herkese hitap eden, herkese açık olan.

İhbârât-ı Gaybiye-i Aleviye ve Gavsiye: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) ve Abdülkadir Geylânî Hazretleri'nin (k.s.) gaybî olarak Risale-i Nur'a dâir verdikleri haberler. (Bkz.: İhbârât-ı Aleviye için 18. ve 28. Lem'a ile 8. Şuâ risalesi; İhbârât-ı Gavsiye için 8. Lem'a risalesi)

İşârât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in bazı ayetlerinden çıkarılan Risale-i Nur'a dâir işaret ve imalar. (Bkz.: Birinci Şuâ)

İzale: Giderme, yok etme.

Kesretli: Çokça, çok sayıda.

Mahrem: Herkes tarafından görülüp bilinmesi istenmeyen, uygun olmayan.

Merkez-i hükûmet: Başkent.

Muârız: Karşı çıkan, muhalif.

Mûcib-i ceza: Ceza gerektirecek durum, sebep.

Müsâdere: Mahkemece el konulma.

Nesl-i âti: Gelecek nesil.

Takviye-i iman: İmanı takviye etme kuvvetlendirme.

Tecrid-i mutlak: Tek başına, tamamen yalnız bırakılma, insanlardan soyutlanma.

Doktor Duzi'nin ve sair zındıkların eserlerine ilişmemek, Risale-i Nur'a ilişmek, gazab-ı ilâhînin celbine bir vesile olabilir diye korkuyoruz. Cenâb-ı Hak size insaf ve merhamet ve bize de sabır ve tahammül ihsan eylesin, âmin…

Gayr-i resmî, fakat tecrid-i mutlakta
Said Nursî

~ 8 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ[2] emriyle, kardeşlerimle bir meşverete muhtacım.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Şimdi bir emr-i vâki karşısında bulunuyorum. Benim iâşem için her gün iki buçuk banknot, hem yeniden benim için bir hane –mobilyasıyla beraber ve istediğim tarzda– yaptırmak için emir gelmiş. Hâlbuki elli-altmış senelik bir düstur-u hayatım bunu kabul etmemek iktiza eder. Gerçi Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye'de bir-iki sene maaşı kabul ettim, fakat o parayı kitaplarımın tab'ına sarf ederek ve ekserini meccânen millete verip, milletin malını yine millete iade ettim.

Şimdi eğer mecbur olsam ve size ve Risale-i Nur'a zarar gelmemek için kabul etsem, yine ileride millete iade etmek üzere saklayacağım. Zaruret-i kat'iye derecesinde, kendime yalnız az bir parça sarf edeceğim. İşittim ki eğer reddetsem onlar, hususan lehimde iâşem için çalışanlar gücenecekler. Ve aleyhimde olanlar diyecekler: “Bu adam başka yerden iâşe ediliyor.” O bedbahtlar, iktisadın hârikulâde bereketini bilmiyorlar ve iki günde beş kuruşluk ekmek bana kâfi geldiğini görmemişler ki, bütün bütün asılsız bir evhama kapılıyorlar.

Eğer kabul etsem, yetmiş senelik hayatım gücenecek.. ve bu zamandan haber verip tama' ve maaş yüzünden bid'alara giren ve ihlâsı kaybeden

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 “İşleri onlarla müşâvere et!” (Âl-i İmran Sûresi, 3/159).

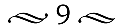
Bid'a: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.
Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye: 1918-1922 yılları arasında, zamanın problemlerine İslâmî çözümler üretme doğrultusunda faaliyet göstermiş İslâmî İlimler Akademisi.
Emr-i vâki: Şahsın fikri alınmadan kabul etmesi istenen iş, durum, oldu bitti.
Meccânen: Karşılıksız olarak, ücretsiz.
Meşveret: İstişare. Fikir alış verişinde bulunma, fikir danışma.
Tecrid-i mutlak: Tek başına, tamamen yalnız bırakılma, insanlardan soyutlanma.

âlimleri tokatlayan İmam Ali *(radiyallâhu anh)* [1] dahi benden küsecek ihtimali var.. ve Risale-i Nur'un hakikî ve sâfi olan ihlâsı beni de ihlâssızlıkla itham etmek ciheti var. Ben hakikaten tahayyürde kaldım.

Ben işittim ki, eğer kabul etmesem beni daha ziyade sıkacaklar ve belki Risale-i Nur'un tam serbestiyetine ilişecekler. Hattâ şimdiki tazyikleri, beni o iâşe tekliflerine mecbur etmek içinmiş. Madem hâl böyledir إِنَّ الضَّرُورَاتِ تُبِيحُ الْمَحْظُورَاتِ[2] kaidesiyle, zaruret derecesinde olsa, inşallah zarar vermez. Fakat ben reddettim, reyinize havale ediyorum.

Aziz kardeşlerim, beni merak etmeyiniz. Ben her zahmette bir eser-i rahmet ve bir lem'a-yı inâyet gördüğümden sıkılmıyorum. Sizin gayret ve ciddiyetiniz ve yardımınız her sıkıntıyı izale eder, daimî sürûr verir.

Burada, Abdülmecid* (kardeşim) hükmünde ve hanedanı da benim hanedanım olması cihetiyle en çalışkan ve fedakâr Mustafa Acet,* hem küçücük bir Hüsrev,* hem küçücük bir Abdurrahman* hükmünde Ceylan* nâmında çok çalışkan bir çocuk, Risale-i Nur'a tam hizmet ediyor.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Size melâikeye ait Meyveler'in bir parçasını daha gönderdim. Mahkeme reisi kitaplarımı bana vereceğini söylemesi üzerine, Denizli'ye iki vekâletnâme gönderdim. Burada bana şiddetli bir tecrit ve tazyik verildiğine merak etmeyiniz, inâyet-i rabbâniye devam ediyor.

Medar-ı ibrettir ki; burada Risale-i Nur serbest okunup yazılırken –hilâf-ı âdet– başta bu kış, yaz gibi gittiğini çok adamlardan işittim. Ne vakit bana ve Risale-i Nur'a hücum edildi, yazdırılmadı, ta'til oldu; gayet şiddetli bir kış başladığı gibi Afyon'a şekvâ suretinde yazılan Hasbihâl ve zelzeleleri Risale-i

---

[1] Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî* –Hz. Ali'nin (r.a.) Kaside-i Ercûze'si–*)* s. 595, 596.

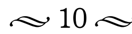
[2] "Zarûretler, haramı helâl derecesine getirir." (Şâtıbî, *Muvafakât* 4/145; İbnü'l-Hümâm, *Fethu'l-kadîr* 4/348; Aliyyülkârî, *el-Masnû'* s. 121; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/35).

Hilâf-ı âdet: Alışılmışın dışı, tersi.
İnâyet-i rabbâniye: Cenâb-ı Hakk'ın gözetimi, gözetmesi.
Lem'a-yı inâyet: Yardım parıltısı.
Medar-ı ibret: İbret sebebi, ibrete değer.
Rey: Görüş, kanaat.
Şekvâ: Şikâyet.
Ta'til: Durdurma, faaliyetini engelleme.
Tahayyürde kalmak: Ne yapacağını şaşırmak, hayret içinde kalmak.
Tazyik: Sıkıştırma, zorlama, baskı.

Nur'un ta'tiliyle münasebettar gösterdiği cihetini inanmayanlara güya inandırmak için aynı taarruz zamanında başlayıp şimdiye kadar arasıra hafifçe sarsar, ikaz ediyor diye işittim.

Hem ne vakit Risale-i Nur'a ilişilmişse, bir nevi umumî korku başlamış görüyoruz. Demek bu vatanın belâlardan muhafazası için Risale-i Nur bir kat'î vesiledir. Madem böyledir, millet ve vatanı sevenler Risale-i Nur'u serbest bıraksınlar ve okusunlar ve okutsunlar.

İâşe için tahsisatlarından, yalnız masraf borçları vermek için birtek defa sekiz günlük tayınâtı kabul ettim, daha istemem dedim.

10

Aziz, Sıddık, Tam Metin Kardeşlerim!

Şehid merhumun berzahta okumasıyla mesrurâne meşgul olduğu Nur Risaleleri'ni dünyada kendi yerinde çalışmak ve beni de çalıştırmak için yazılmışlar gibi tam vaktinde yetişti ve medrese-i Yusufiye'nin üç tatlı meyvesini ve Kur'ân'ın kudsî ve Firdevsî binler meyveler veren üç hizbini beraber getirdi.

İki kahraman mübârek, yazdıkları güzel iki Meyveler'inin tarzında ve kıt'asında On Birinci Mesele'sini dahi yazıp dört-beş nüsha Hizb-i Nuriye varsa ve beş-altı Hizb-i Kur'âniye ile beraber gönderilse münasiptir. Ve Hüsrev'in fıkrası, On Birinci Mesele'nin âhirinde kaydedilsin.

Size bu defa Âyetü'l-Kürsî'nin arkadaşı ve tetimmesi iki-üç âyetin bir nükte-i i'câziyelerine dair bir parça gönderdim.[1] Daha tamamlamaya bir ihtar almadım, noksan kaldı, pek acelelikle yazıldı. Ehemmiyetli sırlar göründü, fakat dünyaya bakmamak için tamam ve açık yazdırılmadı. Eğer hoşunuza gitse, On

---

[1] Bu kısım için bkz.: Şuâlar, On Birinci Şuâ, On Birinci Mesele'nin Hâşiyesi'nin Lâhikası.

Berzah: Kabir âlemi, dünya ve âhiret arası.

Firdevsî: Firdevs cennetini hissettiren, onu andıran.

Hizb: Zikir ve dua maksadıyla okumak için bazı âyet ve duaların derlendiği dua kitabı.

Hizb-i Kur'âniye: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.

Hizb-i Nuriye: Hizb-i Nurî de denilen, asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.

Kıt'a: Ölçü, ebat.

Medrese-i Yusufiye: Hz. Yusuf'un (a.s.) zulüm, iftira, haksızlık neticesi olarak senelerce zindanda kalmasından kinâye olarak, aynı kaderi paylaşanların hapsedildikleri yere verilen isim.

Mesrurâne: Sevinçli, mutlu bir şekilde.

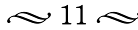
Meyve (Risalesi): On Bir Mesele'den oluşan On Birinci Şuâ risalesi.

Nükte-i i'câziye: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cize olduğunu gösteren ince bir nükte.

Tayınât: Yiyecek için verilen para, erzak bedeli.

Birinci Meselenin Hâşiyesi'nin bir lâhikası olarak kaydedersiniz ve İ'câz-ı Kur'ân Risalesinin zeyillerinde hem "el-Felâk Nüktesi"ni,[1] hem bunu yazarsınız.

Kardeşlerim! Hiç merak etmeyiniz. Kat'î kanaatim geldi, bizler bir inâyet altında, gayet ehemmiyetli bir hizmette ve ihtiyâr ve iktidarımız haricinde bir dest-i gaybî tarafından istihdam ediliyoruz. Çok defa وَعَسٰۤى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ[2] sırrına mazhar oluyoruz. Bu çalışmada zahmet pek az, ücret pek çok...

11

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Sizin gayet mübârek ve cennet meyveleri gibi şirin hediyelerinizi ve Denizli cihetindeki beşaretinizi aldım. Şimdi bu dakikada pek çok işler beni uzun konuşturmayacak, kısa kesmeye mecbur oldum. Çünkü hediyeyi getiren çabuk gidecek diye acele yazdım.

Evvelâ: Son parçada, başta بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى[3] bin üç yüz kırk dört, sehivdir. Eğer okunmayan iki hemze ve medde sayılmazlarsa sehiv değil, hem çok mânidardır. Doğrusu bin üç yüz kırk yedidir ki, parçanın âhirinde tekrar doğru yazılmış. Hem bâki kalan kısmı hem ehemmiyetli, hem dünyaya baktığı için ve Alak'daki إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيَطْغٰى[4] o parçadaki tâğûta baktığından şimdilik yazdırılmadı.

Ve **sâniyen:** Fihriste'de Âyet-i Hasbiye olan Dördüncü Şuâ'ın fihristesi, İhtiyar Lem'asının On Dördüncü Ricası yerinde yazılsın. Hakikaten münasip görünüyor, tam bir ricadır.

---

1 Bu kısım için bkz.: Şuâlar, On Birinci Şuâ, Hâtime kısmı.
2 "Olur ki hoşlanmadığınız bir şey sizin için hayırlı olur." (Bakara Sûresi, 2/216).
3 "…en sağlam tutamağa…" (Bakara Sûresi, 2/256).
4 "Rabbinin bunca nimetlerine rağmen kâfir insan azar." (Alak Sûresi, 96/6).

Âyet-i Hasbiye (Risalesi): "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!" (Âl-i İmran, 3/173) âyetinin mühim bir nüktesini beyan eden Dördüncü Şuâ risalesi.

Dest-i gaybî: Görünmeyen el.

Fihriste: Fihrist Risalesi. İki kısımdır. Birinci kısım, Sözler ve Mektubat'ın tamamının, Lem'alar'ın da 14. Lem'a'ya kadar olan kısmının fihristeleridir. Bu kısım Hz. Üstad tarafından yapılmış ve 15. Lem'a olmuştur. İkinci kısım ise Lem'alar'ın kalan kısmı ile Şuâlar ve Mesnevi-i Nuriye'nin fihristeleridir. Bu kısmın fihristeleri de Nur'un has talebeleri tarafından yapılmış ve 10. Şuâ olmuştur.

İ'câz-ı Kur'ân Risalesi: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cizeliğinden bahseden 25. Söz.

İhtiyâr: İrade, seçim.

İstihdam edilmek: Çalıştırılmak, görevlendirilmek.

Lâhika: İlave, ek.

Mânidar: Manalı, anlamlı.

Medde: Uzatma işareti, med harfi.

Sehiv: Hata, yanılgı.

Tâğût: Put, şeytan. İnsanları Allah'a (c.c.) karşı isyana sevk eden.

Zeyil: Ek, ilave.

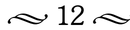
Sâlisen: Yirmi Sekizinci Lem'anın Yirmi Sekizinci Nüktesi'nin aynı fihristesi değil, On Beşinci Söz'ün âhirinde yazılsın. Çünkü ikisi aynı hakikatten bahsediyor.

Râbian: Merhum Hâfız Ali'nin* Lem'alar'ını tashih ettim. Yakında inşallah gönderilecek.

Bugünlerde mübârek kahramanların Firdevsî ve Yusufî Meyveler'ini tashih ederken o risale bana o derece kuvvetli ve kıymetli göründü ki, bağırarak dedim: "*Bütün çektiğimiz hapis sıkıntıları yüz misli ziyade olsa da, yine bu Meyve Risalesi, yüz derece daha fazla iş görmüş. En muannidleri de imana getirerek geniş dairelerde kendini zevkle okutturuyor. Ey bana sıkıntı veren bedbahtlar! Bana ne yaparsanız yapınız, beş para vermem. Başımıza ne gelse ucuzdur, ayn-ı inâyettir ve mahz-ı rahmettir.*" diye tam tesellî buldum.

Umum Risale-i Nur talebelerine selâm ve selâmetlerine dua ederiz.

Said Nursî

12

Bu İstida, Üç Makamata Gönderilmiştir

(Oradaki Kardeşlerime Bir Me'haz Olmak İçin Gönderildi)

Yirmi seneden beri sabredip sükût eden bir mazlumun şekvâsını dinlemenizi istiyorum!

Hürriyetin en geniş suretini veren cumhuriyet hükûmetinde her bir hürriyetten men edilmekle beraber düşmanlarım, benim aleyhime her cihetle serbest olarak beni eziyorlar. Hürriyet-i vicdan ve hürriyet-i fikr-i ilmiyeyi temin eden cumhuriyet hükûmeti, ya beni tam himaye edip garazkâr, evhamlı düşmanlarımı sustursun veyahut bana, düşmanlarım gibi hürriyet-i kalem verip, müdâfaâtıma yasak demesin. Çünkü resmen, perde altında her muhabereden men'im için postahanelere gizli emir verilmiş. Su ve ekmeğimi getiren birtek çocuktan başka kimseyle beni görüştürmemek için tenbihat verildiği

---

Ayn-ı inâyet: İlâhî yardımın ta kendisi.
Hürriyet-i fikr-i ilmiye: Düşünce özgürlüğü, ilmî fikirleri ifade hürriyeti.
İstida: Dilekçe.
Mahz-ı rahmet: Tamamen, bütünüyle rahmet.
Me'haz: Kaynak.
Muannid: İnatçı.
Yusufî: Hz. Yusuf'un (a.s.) medresesi hükmündeki hapishanede yazılmış olan.

bir zamanda, eskiden beri benim muârızlarım fırsat bulup, tam Mahkeme-i Temyiz'in beraatimizi tasdik ederek, mahkemedeki ehl-i vukûfun tahsin ettikleri kitaplarımı almayı beklerken, o düşmanlarım, hiç münasebetim olmayan bir-iki mahrem risalelerimi verdirip, sonra meslekçe benim aleyhimde bir-iki ehl-i vukûfun eline geçirip, aleyhimde fena bir rapor hazırladıklarını işittim. Daha sabır ve tahammülüm kalmadı. Ben hükûmet-i cumhuriyenin bütün erkânlarına, belki dünyaya ilân ediyorum ki:

Kur'ân-ı Hakîm'in sırr-ı hakikatiyle ve i'câzının tılsımıyla, benim ve Risale-i Nur'un programımız ve mesleğimiz ve bilfiil semeresini gördüğümüz ve çalıştığımız ve gaye-i hareketimiz ve hedefimiz, ölümün idam-ı ebedîsinden iman-ı tahkikî ile bîçâreleri kurtarmak ve bu mübârek milleti de her nevi anarşilikten muhafaza etmektir.

İşte Risale-i Nur, üç ehl-i vukûf heyetinin ve üç mahkemenin incelemesinden geçtiği hâlde, bu iki vazife-i kudsiyeden başka, kasdî olarak dünyaya, idareye, âsâyişe dokunacak ciheti olmadığına, yirmi senelik hayatım ve yüz otuz Risale-i Nur meydanda, cerh edilmez bir hüccettir.

Evet, mahkemece dâvâ ettiğim ve benimle münasebettar bütün dostlarımın tasdiki altında, yirmi seneden beri hiç müracaat etmeyen ve on seneden beri hükûmetin erkânlarını –birkaçı müstesna olarak– bilmeyen ve dört seneden beri Dünya Harbi'nden ve hâdisâtından hiç haber almayan ve merak etmeyen bu bîçâre mazlum Said, hiç imkânı var mı ki, ehl-i siyasetle uğraşsın ve idareye ilişsin ve âsâyişin ihlâline meyli bulunsun... Eğer zerre miktar bulunsaydı, “Karşımda kimler var, dünyada neler oluyor, bana kim yardım edecek?” diye soruşturacaktı, merak edecekti, karışacaktı, hilelerle büyüklere hulûl edecekti.

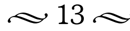
En elîm, cüz'î bir hâdise şudur ki: “Bir tecrid-i mutlak içinde, her muhabereden kesilmiş vaziyetimden kurtulmak için hapse girmeye bir bahane bulunuz ki beni hapse alsınlar, bu azaptan kurtulayım.” diye bazı dostlarıma bir gizli mektup elden göndermiştim. Tâ benim hayatımın sermayesi ve

---

Cerh etmek: Çürütmek, reddetmek.
Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Elîm: Elem veren, üzücü.
Erkân: İleri gelenler.
Hulûl etmek: Sızmak, içine girmek.
İ'câz: Mu'cizeli oluş. İnsanları benzerini yapmaktan âciz bırakan üslûb.
İman-ı tahkikî: Sağlam, sarsılmaz iman.
Mahkeme-i Temyiz: Yargıtay. Adliye mahkemeleri tarafından verilen karar ve hükümleri nihaî olarak inceleyen yüksek yargı makamı.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Tahsin etmek: Güzel bulmak, beğenmek.
Tecrid-i mutlak: Tek başına, tamamen yalnız bırakılma, insanlardan soyutlanma.
Tezyin etmek: Zînetlemek, süslemek.

neticesi ve gayet ziynetli bir surette tezyin edilmiş Risale-i Nur'dan, Denizli'de mahkemede bulunan kitaplarıma yakın olayım ve teslim almaya çalışayım. Maatteessüf, aleyhime olan oradaki ehl-i vukûftan birtek adam beni müdâfaa ederken, o dahi mektubumu görüp, hapse girmem için aleyhime hüküm vermeye mecbur olmuş.

Beni hapislere sokan muârızlarımın bir bahaneleri de –o mahkemede ondan beraat kazandığım– "tarîkatçılık"tır. Hâlbuki, Risale-i Nur'da daima dâvâ edip demişim: "*Zaman tarîkat zamanı değil, belki imanı kurtarmak zamanıdır. Tarîkatsiz cennete gidenler çoktur, imansız cennete giden yoktur.*" diye bütün kuvvetimizle imana çalışmışız. Ben hocayım, şeyh değilim. Dünyada bir hanem yok ki, nerede tekkem olacak? Bu yirmi sene zarfında, birtek adam yok ki, çıksın desin: "Bana tarîkat dersi vermiş." Ve mahkemeler ve zâbıtalar bulmamışlar. Yalnız eskiden yazdığım tarîkatlerin hakikatlerini ilmen beyan eden "Telvîhât Risalesi" var ki, bir ders-i hakikattir ve yüksek bir ders-i ilmîdir, tarîkat dersi değildir.

Hürriyet-i vicdanı esas tutan hükûmet-i cumhuriyenin, elbette bu milletin milyarlar ecdadının ruhları bağlandığı bir hakikate ve onun yolunda dünyaya meydan okudukları ve iman-ı tahkikîyi gâlibâne felsefeye karşı isbat eden bir eseri ve hâdimlerini himaye etmek, ehemmiyetli bir vazifesidir. Yoksa o zayıf hâdimin ellerini bağlayıp, binler düşmanlarını ona saldırtmaya, hiçbir vecihle o cumhuriyetin düsturları müsaade etmez... Cumhuriyet beni dinleyecek diye şekvâmı yazdım. Evet, [1] derim.

~ 13 ~

Heyet-i Vekile'ye ve Milletvekilleri Riyâseti'ne Cüz'î, Fakat Ehemmiyetli Bir Maruzatımdır

Otuz seneden beri hayat-ı siyasiyeden çekildiğim hâlde, bu sırada bir defaya mahsus olarak, vatanî ve millî ve âsâyişî bir meseleyi beyan ediyorum. Şöyle ki:

---

1 "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!" (Âl-i İmran Sûresi, 3/173).

Heyet-i Vekile: Bakanlar Kurulu. **Milletvekilleri Riyâseti:** Büyük Millet Meclisi Başkanlığı. **Telvîhât Risalesi:** 29. Mektup'un 9. Kısmı. **Tezyin etmek:** Zînetlemek, süslemek.

Çok emârelerle kat'î kanaatimiz geldi ki, anarşilik hesabına bana ve bu Emirdağ kasabasına ve dolayısıyla bu vatana bir sû-i kast var ki, bir habbeyi kubbeler ve bir sinek kanadı kadar ehemmiyeti olmayan bir hâdiseyi dağ gibi gösterip, sükûnete muhtaç olan bu vatanda beni bahane edip, anarşilik hesabına ve bir ecnebî plânıyla bize, yani bîçâre vatandaşlarımızı idam-ı ebedîden ve şübehât-ı uhreviyeden kurtarmaya çalışan Nur şâkirtlerine, bütün bütün kanunsuz ve keyfî hücum edildi. Pek zâhir bir garazla, evham yüzünden, baruta ateş atmak gibi, bu vatana ve âsâyişe beni bahane edip sû-i kast edildi. Şöyle ki:

Üç mahkeme, yirmi senelik mektuplarımı ve kitaplarımı ve hâllerimi inceden inceye tedkikten sonra bize ve kitaplarıma beraat verdiği hâlde.. ve üç seneden beri te'lifâtı terk ettiğim ve haftada ancak bir mektup yazabildiğim ve mecbur olmadan her biri bir gün nöbetle zarurî hizmetimi yapan üç-dört terzi çırağından başka kimseyi kabul etmediğim hâlde.. ve serbestiyet verildiği ve memleketime gitmediğim hâlde, hiç ömrümde görmediğim bir tarzda ve resmî bir surette beni hiddete getirip bir hâdise çıkarmak için, tahkir ve ihênet kastıyla, kanunsuz ve garazla, beni taharri ile kapımın kilidini kırıp, Kur'ân'ımı ve Arabî levhalarımı evrak-ı muzırra gibi alıp götürmekle beraber, adliyenin mühim bir memuru, resmen buradaki memurlara âmirâne demiş ki: “Said'i iki jandarma ile teşhir suretinde çıkarıp, zorla başına şapka giydirip öylece ifadeye getirmeliydiniz. Hem ona yanaşanları tutunuz.” diye, ehemmiyetli bir mecliste ve ayn-ı hakikat olan ifademi okudukları vakit söylemiş. Bunda şek ve şüphe kalmadı ki, beni tahkir ve ihênet edip, hiddete getirip, âsâyişi bozmak garazı takip ediliyor.

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, binler haysiyet ve şerefimi bu vatandaki bîçârelerin istirahatine ve onlardan belâların def'ine feda etmek için bana bir hâlet-i ruhiyeyi ihsan eylemiş ki, ben de onların yaptığı ve niyetinde bulundukları tahkirât ve ihênetlere karşı tahammüle karar vermişim. Bu milletin âsâyişine, hususan mâsum çocukların ve muhterem ihtiyarların ve bîçâre hastaların ve fakirlerin dünyevî istirahatlerine ve uhrevî saadetlerine binler hayatımı ve binler şerefimi feda etmeye hazırım…

Evrak-ı muzırra: Zararlı yayınlar, belgeler.
İhênet: Hakaret etme, aşağılama.
Şübehât-ı uhreviye: Ahiret hayatına dâir şüpheler.
Taharri: Arama, araştırma.
Tahkirât: Hakaretler, küçük düşürmeler.
Te'lifât: Eser yazma, kitap te'lif etme.
Teşhir: Herkese gösterme, duyurma.

İşte, sinek kanadını dağ gibi yaptıklarının bir emâresi şu ki: Benim gibi gurbette, hasta, ihtiyar, zayıf, tek başına bulunan bir adam için, on gün zarfında beş defa Afyon Valisi ve Emniyet Müdürü ve iki defa Afyon Müddeiumumîsi benim için buraya gelmesi ve iki günde, her bir günde beş tayyare benim gezdiğim yerlerde beni nezaret altına alması ve beş polis hafiyesinin burada bana tarassut edenlere ilâve edilip, ahvâlimi tecessüs etmek için gönderilmesi ve postahanelere, bana ait mektupların müsâderesi için resmen emir verilmesi gösteriyor ki, Şeyh Said ve Menemen hâdisesinin on misli bir hâdiseyi evhamla düşünmüşler, habbeyi kubbe söylemişler ki böyle bir vaziyet alıyorlar. Benim eski hayatımı zannedip, ihênetle hiddete gelecek tahmin etmişler. Bilâkis aldandılar. Biz, bütün kuvvetimizle anarşiliğe bir sedd-i Zülkarneyn gibi, bir sedd-i Kur'ânî tesisine çalışıyoruz. Bize ilişenler, anarşilik ve belki komünistliğe zemin ihzar ediyorlar.

Evet, eğer eski hayatım gibi, izzet-i ilmiyeyi muhafaza etmek için hiçbir hakareti kabul etmemek olsaydı ve vazife-i hakikiyesi, sırf âhiret ve ölümün idam-ı ebedîsinden müslümanları kurtarmak vazifesi olmasaydı ve bana ilişenler gibi sırf dünyaya ve menfî siyasete çalışmak olsaydı, on Menemen, on Şeyh Said hâdisesi gibi bir hâdiseye, o anarşilik hesabına çalışanlar sebebiyet vereceklerdi.

Hem, üç mahkeme ve yirmi senede kaç vilâyetin zâbıtaları, kıyafetime kanunca ilişmedikleri ve mâzuriyetim ve inzivama binâen, tebdil-i kıyafetime hiçbir ihtar olmadığı hâlde, böyle keyfî, kanunsuz, cebren ahâli içinde başıma şapkayı giydirmeye çalışmak, kırk seneden beri bu vatanda, hususan iman-ı tahkikî dersinde kardeşâne alâkadar olan yüz binler adam, pek büyük bir heyecan içinde zemini hiddete getirip, emsalsiz ağlamaya vesile olacaktı.

Zaten ecnebî parmağıyla, güya hakkımda teveccüh-ü âmmeyi kırmak fikriyle damarlarıma dokunacak kanunsuz muamelelerin mezkûr maksat için yapıldığına, çok emârelerle kat'î kanaatimiz geldi. Fakat Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, benim gibi kabir kapısında, alâkasız, dünyadan usanmış, hürmetten, teveccüh-ü âmmeden kaçmış ve şân u şeref ve hodfürûşluk gibi riyakârlıklara hiçbir meyli kalmamış bir vaziyette iken, bunların bana

---

Habbeyi kubbe söylemek: Küçük, önemsiz meseleleri abartarak anlatmak.
Hafiye: Casus, ajan.
Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, beğendirme.
İhzar etmek: Hazırlamak.
Müddeiumumî: Savcı.
Sedd-i Zülkarneyn: Hz. Zülkarneyn'in inşa ettiği set. (Bkz.: Kehf Sûresi, 18/93-98).
Tarassut etmek: Gözetlemek.
Tebdil-i kıyafet: Kıyafet değiştirme.
Tecessüs etmek: Gizlice takip etmek, gözetlemek.
Teveccüh-ü âmme: Halkın sevgi ve ilgi duyması, beğenisi.

karşı kanunsuz ihânetlerinin hiçbir ehemmiyeti kalmadı, Cenâb-ı Hakk'a havale ediyorum. Bana lüzumsuz evham yüzünden eziyet edenlerin yakında ölümle idam-ı ebediyeye giriftar olacaklarını düşünüp, hakikaten acıyorum.

Yâ Rabbî, onların imanını Risale-i Nur'la kurtar! İdam-ı ebedîden, sırr-ı Kur'ân'la terhis tezkeresine çevir! Ben de onlara hakkımı helâl ediyorum.

Said Nursî

~ 14 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهٗ[1]

Bana Hizmet Eden Küçücük Bir Risale-i Nur Talebesinin Çoklar Nâmına Sorduğu Sualine Cevaptır

Suâl: Üstadım! Yağmur duası ve namazın neticesi görünmedi, faydasız kaldı. İki üç defa bulut toplandı, yağmur vermeden dağıldı. Neden?

Elcevap: Yağmursuzluk, bu çeşit dua ve namazın vaktidir, illeti ve hikmeti değil. Nasıl ki güneş ve ayın tutulması zamanında küsuf ve husuf namazı kılınır ve güneşin gurûbuyla akşam namazı kılınır öyle de yağmursuzluk, kuraklık, yağmur namazının ve duasının vaktidir. İbadet ve duanın sebebi ve neticesi emir ve rıza-yı ilâhîdir, faydası uhrevîdir. Eğer namazdan, ibadetten dünyevî maksatlar niyet edilse, yalnız onlar için yapılsa, o namaz battal olur. Meselâ, akşam namazı güneşin batmaması için ve husuf namazı ayın açılması için kılınmaz. Öyle de bu nevi ibadet, yağmuru getirmek için kılınsa yanlış olur. Yağmuru vermek Cenâb-ı Hakk'ın vazifesidir. Biz vazifemizi yaptık O'nun vazifesine karışmayız.

Gerçi yağmur namazının zâhir neticesi yağmurun gelmesidir. Fakat asıl hakikî, en menfaatli neticesi ve en güzel ve tatlı meyvesi şudur ki:

Herkes o vaziyetle anlar ki, onun tayınını veren babası, hanesi, dükkanı değil belki onun tayınını ve yemeğini veren, koca bulutları sünger gibi ve zemin yüzünü bir tarla gibi tasarrufunda bulunduran bir Zât onu besliyor, rızkını veriyor. Hattâ en küçücük bir çocuk da –daima, aç olduğu vakit vâlidesine

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Battal: Geçersiz, hükümsüz.
İllet: Herhangi bir şeyin var olması için şart olan asıl sebep.
Gurûb: Batma.
Küsuf ve husuf namazları: Güneş ve ay tutulduğunda kılınması sünnet olan namazlar.

yalvarmaya alışmışken– o yağmur duasında, küçücük fikrinde büyük ve geniş bu manayı anlar ki: Bu dünyayı bir hane gibi idare eden bir Zât, hem beni hem bu çocukları hem vâlidelerimizi besliyor, rızıklarını veriyor. O vermese, başkalarının faydası olmaz. Öyleyse O'na yalvarmalıyız der, tam imanlı bir çocuk olur. Bu münasebetle kısacık altı nokta beyan edilecek:

Birinci Nokta: Nimet ve rahmet-i ilâhiyenin fiyatı şükürdür. Biz şükrü hakkıyla vermedik. Evet, rahmetin fiyatını şükürle vermediğimiz gibi zulmümüzle, isyanımızla gazabı celbediyoruz. Şimdi zemin yüzünde zulüm ve tahribat, küfür ve isyan ile, nev-i beşer tam tokada kendini müstahak etti ve dehşetli tokatlar yedi. Elbette bir parça hissemiz de olacak.

İkinci Nokta: Hadiste var ki: "*Hattâ deniz dibindeki balıklar dahi günahkâr ve zâlimlerden şekvâ ediyorlar ki, onların yüzünden yağmur kesilir, hattâ bizim de nafakamız azalır.*" derler.[1] Evet bu zamanlarda öyle günahlar, zulümler oluyor ki, rahmet istemeye yüzümüz kalmıyor, mâsum hayvanlar da azap çekerler.

Üçüncü Nokta: Âyette vardır: "*Öyle musibetten kaçınız ki, geldiği vakit zâlimlere mahsus kalmaz, mâsumlar ve mazlumlar da içinde yanar.*"[2] Çünkü musibet-i âmmeden mâsumlar harika bir tarzda, yangın içinde selâmette kalsalar hikmet-i diniye bozulur. Çünkü din bir imtihan, bir tecrübedir. O vakit Ebûcehil gibi fenalar, aynen Ebûbekir Sıddık *(radiyallâhu anh)* gibi tasdik ederler. Onun için musibet-i âmmede mâsumlar da belâ çekerler.

Dördüncü Nokta: Şimdi malda ve rızıkta hilelerle, suistimâl ile rüşvetle çok haram karıştığı ve ekinciler kendi malına hakkıyla sahip olmadığı ve on adamdan iki-üçü tam rahmete müstahak ise, ekincilerin malından istifade edenlerden beş-altısı ya zulümle –haram karıştırmakla– ya şükürsüzlükle rahmete istihkakını kaybediyor.[3]

Beşinci Nokta: Risale-i Nur –bu Anadolu memleketine– belâların def'ine ehemmiyetli bir vesiledir. Sadaka nasıl belâyı def ediyor,[4] onun intişarı ve okunması küllî bir sadaka nev'inde semâvî ve arzî belâların def'ine çok

---

1 Bkz.: Taberî, *Câmiu'l-beyân* 2/55; Beğavî, *Meâlimü't-tenzîl* 1/134.

2 Enfâl Sûresi, 8/25.

3 Bkz.: "Rabbiniz şöyle ilan buyurdu: 'Eğer şükrederseniz, Ben nimetlerimi daha da artırırım, ama nankörlük ederseniz haberiniz olsun ki azabım pek şiddetlidir!'" (İbrahim Sûresi, 14/7).

4 Bkz.: Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd* 8/207; Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 4/236; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/30.

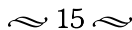
İntişar: Yayılma.
Musibet-i âmme: Herkese zararı dokunan, genel musibet.
Nev-i beşer: İnsanlık, insanlar.
Şekvâ etmek: Şikâyet etmek.

emâreler ve çok hâdiselerle tebeyyün etmiş, hattâ Kur'ân'ın işaretiyle tahakkuk etmiş. Ve yazmasını ve intişarını men etmek zamanlarında dört defa zelzelelerin başlaması ve intişarıyla durmaları ve Anadolu'da ekser okunması İkinci Harb-i Umumî'nin Anadolu'ya girmemesine bir vesile olduğu Sûre-i Ve'l-Asr işaret ettiği, bu iki ay kuraklık zamanında mahkemenin Risale-i Nur'un beraatine ve vatana menfaatli olduğuna dair kararını Mahkeme-i Temyiz tasdik ederek tam bir serbestiyetle Risale-i Nur'un intişar ve okunmasını beklerken, bütün bütün aksine olarak men edilmesi ve mahkemedeki risalelerin sahiplerine iade edilmemesi ve bizi de o cihetle konuşmaktan men etmeleri cihetiyle, belâların def'ine vesile olan bu küllî sadaka-yı mâneviye karşı çıkamadı, günahımız neticesi kuraklık başladı.

Altıncı Nokta: Yağmursuzluk bir musibettir ve ceza-yı amel bir azaptır. Buna karşı; ağlamakla ve hüzün ve kederle niyaz ve hazinâne yalvarmakla ve pek ciddî nedâmet ve tevbe ve istiğfar ile karşılamak ve sünnet-i seniyye dairesinde, bid'alar karışmadan, şeriatin tayin ettiği tarzda dergâh-ı ilâhîye iltica etmek ve dua ve o hâle mahsus ubûdiyetle mukabele etmektir.

Hem böyle umumî musibetler, ekser nâsın hatasından geldiği cihetle, o insanların ekseri –kısm-ı âzamı– tevbe ve nedâmet ve istiğfar etmekle defolur.

Biz Risale-i Nur şâkirtleri dünyaya çok ehemmiyet vermediğimizden, dünyaya yalnız Risale-i Nur için baktığımızdan, bu yağmursuzlukta dahi o noktadan bakıyoruz. İşte Denizli'de mahkemeye verilen cüz'î bir kısım Risale-i Nur, sahiplerine iadesinin aynı zamanında, burada dahi bir kısım zâtlar yazmaya başlamaları aynı vaktinde, bu yağmursuzlukta bir derece rahmet yağdı. Fakat Risale-i Nur'un serbestiyeti cüz'î olmasından, rahmet dahi cüz'î kaldı. İnşallah yakında benim de risalelerim iade edilecek, tam serbest ve intişarı küllîleşecek ve rahmet dahi tam olacak.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Hizbü'l-Kur'ânü'l-Muazzam'ın hem fevkalâde ehemmiyeti, hem faydaları, hem okumasında hiçbir vesvesenin gelmemesi, hem bütün Kur'ân'ın en

---

Bid'a: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.
Ceza-yı amel: Yapılan işin karşılığı.
Hazinâne: Hüzünlü bir şekilde.
İltica etmek: Sığınmak.
Hizbü'l-Kur'ânü'l-Muazzam: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.
Tebeyyün etmek: Belli olmak, açığa çıkmak.

sevaplı âyetlerinin ihtivası, hem Risale-i Nuriye'nin bütün esaslarını ve hakikatlerini cem etmesi, hem herkese hususan her vakit bütün Kur'ân'ı okumaya fırsat bulamayan ve hâfız olmayanlara tamam Kur'ân'ın bir numûne-i kudsîsi, hem tamam Kur'ân'ın tevâfuklu tab'ında bir misal-i musağğarı ve müjdecisi, hem maddî ve lafzî ve mânevî parlak bir i'câz göstermesi gibi pek çok hâsiyetleri var ve bu şuhûr-u mübârekedeki pek çok bereketlere ve nurlara ve sevaplara medardır ve onun tab'ına ve neşrine çalışmışlara çok büyük hayırlar kazandırır.

Risale-i Nur'un iki parlak ve kudsî istinad noktası ve âb-ı hayat çeşmesi olan شَهِدَ اللّٰهُ أَنَّهُ لَٓا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ[1]... الخ âyetiyle, قُلِ اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ[2]... الخ âyeti, her nasılsa sehven Sûre-i Âl-i İmran'dan alınan âyetlerde yazılmamışlar. O iki âyeti de yazıp içine koyunuz.

Bugünlerde on ikinci sayfayı okurken birden إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ[3] âyeti gözüme ilişti. Mâkabline baktım, وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ[4]... الخ gördüm. Arka sayfasına baktım, gördüm ki, Risale-i Nur'a işaret eden dört âyet var ve onlar Birinci Şuâ'da izah edilmiş. Kalbime geldi: Herhâlde bu dehşetli âyet, bu dehşetli ve zulümatlı ve nifakı kuvvetli asrımıza da hususî bakar. Dikkat ettim, kanaatim geldi. Bir emâresi şudur ki:

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ cifir ve ebced hesabıyla, tam tamına nifakın dört mertebesinin tarihlerine tevâfukla parmak basıyor. Şöyle ki:

Şeddeler sayılır, eğer okunmayan hemzeler ve فِي 'deki okunmayan ي sayılmazsa, tam tamına 1362 ederek bu seneye parmak basar.

Eğer مِنَ النَّارِ 'deki şedde bir nun bir lâm-ı aslî hesap olsa, 1342 ederek Birinci Harb-i Umumî'nin dehşetli nifakları netice veren tarihine tam tamına tevâfukla haber verir.

---

1 "Allah şahittir ki, başka ilâh yok, ancak O vardır; bütün melekler ve kendilerine ilim verilmiş olanlar da, (aynı gerçeğe şahittirler.)" (Âl-i İmran Sûresi, 3/18).

2 "Allah'ım, ey mülk ve hakimiyetin yegâne mâliki!..." (Âl-i İmran Sûresi, 3/26).

3 "Şüphesiz ki münâfıklar, ateşin en alt tabakasındadırlar." (Nisâ Sûresi, 4/145).

4 "Yüzünü ve özünü Allah'a teslim eden kimsenin dininden daha güzel din olabilir mi?..." (Nisâ Sûresi, 4/125).

Cifir ve ebced hesabı: Rakam ve harflerden birtakım gaybî işaretler tesbit etmeye çalışan bir hesaplama yöntemi.
İ'câz: Mu'cize.
Mâkabl: Öncesi.
Misal-i musağğar: Küçük numûne, maket.
Şuhûr-u mübâreke: Mübârek aylar.
Tab': Basma, baskı.

Eğer şedde iki nun sayılsa, okunmayan hemzeler ve ي de sayılsa, 1376 ederek, bu zulümatlı nifakın sukut mertebesine ve çok âyetlerde "Nur" ile karşılaştırılan اَلظُّلُمَاتِ kelimesinin[1] makam-ı cifrîsi olan 1372'ye dört farkla tevâfuk ederek haber verir.

Eğer okunmayanlar sayılsa ve اَلنَّارِ 'deki şedde lâm-ı aslî olsa, tam tamına 1306 ederek küfür ve nifakın dehşetli fırtınalarının tarihine tevâfukla parmak basar gördüm.

Evet, iki ر 400; üç ف, iki ل 300; bir ق, iki şeddeli ن 'lar 300; bir م, bir س 100; diğer م, bir ي, bir ن, o da 100; iki ن, o da 100; yekûnu 1300. Bir ل, bir ك 50; şeddeli د 8; ve iki medde, iki hemze 4; mecmûu 1362 eder. Öteki üç adedi de kıyas edilsin.

Hem on ikinci ve on üçüncü sayfalara dikkatle baktım, gördüm ki: Risale-i Nur'a ve şâkirtlerine ve muârızlarına o derece mutabık geliyor ki, değil yalnız bir mana-yı işârî ile bir remizdir, belki bu asra bakan mana-yı sarîhiyle hususî bakar, küllî manasına mümtaz bir fert olarak dâhil eder diye kat'î anladım, hadsiz şükrettim. Bu hizmet-i nuriyede şimdiye kadar başımıza gelen belâlar yüz derece ziyade olsa yine ucuzdur, biz kazanıyoruz. O belâlar, ehemmiyetsiz fâni şişelerimizi ve cam parçalarımızı kırmalarıyla, bâki ve uhrevî elmasları bize kazandırıyorlar diye sabır içinde şükretmeliyiz ve sevinmeliyiz bildim.

Hem beni bu sekizinci defadaki zehirlendirmeleri dahi yine akîm kaldığını size beşaret veriyorum. فَاِنَّكَ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ[2] Gavs-ı Âzam'ın* teminatı yine tahakkuk eyledi.

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve dua eder ve dualarını bu mübârek şuhûr-u selâsede isterim.

---

1 Bu iki kelimenin karşılaştırıldığı ayetler için bkz.: Bakara Sûresi, 2/257; Mâide Sûresi, 5/16; En'âm Sûresi, 6/1, 122; Ra'd Sûresi, 13/16; İbrahim Sûresi, 14/1, 5; Ahzâb Sûresi, 33/43; Fâtır Sûresi, 35/20; Hadîd Sûresi, 57/9; Talâk Sûresi, 65/11.

2 "Muhakkak ki sen, inâyet gözüyle gözetilip korunmaktasın." Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 562.

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Beşaret vermek: Müjdelemek.
Gavs-ı Âzam: "En büyük veli" anlamında Hz. Abdulkadir Geylânî'nin (k.s.) lâkâbı.
Makam-ı cifrî: Cifir hesabına göre değeri.
Mana-yı işârî: İşaret ve ima yoluyla anlatılan mana.
Mana-yı sarîh: Açık mana.
Medde: Uzatma işareti, med harfi.
Remiz: İşaret, ima.
Sukut: Düşme, düşüş.
Şuhûr-u selâse: Üç aylar. Receb, Şaban, Ramazan ayları.

Ve daire-i nuriyede kesretli bulunan mâsumların ve elleri boş dönmeyen mübârek ihtiyarların mâsumâne dualarını bütün ruhumla arzu eden kardeşiniz.

Said Nursî

~ 16 ~

Aziz Kardeşlerim!

Size iki pusulayı Leyle-i Regâib'den altı saat evvel yazdım. Hizbü'n-Nuriye kâğıt ile teslimden sonra, kat'iyen benim kanaatimde bir nevi mu'cize-i Ahmediye olarak, iki aydan beri mütemâdiyen kuraklık ve yağmursuzluk, her tarafta daima namazlardan sonra pek çok duaların akîm kaldığı ve herkes me'yusiyetten derd-i maîşet endişesiyle kalben ağlarken, birden Leyle-i Regâib –bütün ömrümde hiç mislini işitmediğim ve başkalar da işitmediği– üç saatte yüz defa, belki fazla tekrarla melek-i ra'dın yüksek ve şiddetli tesbihatıyla[1] öyle bir rahmet yağdı ki, en muannide dahi Leyle-i Regâib'in kudsiyetini ve Hazreti Risalet'in bir derece, bir cihette âlem-i şehâdete teşrifinin umum kâinatça ve bütün asırlarda nazar-ı ehemmiyette ve rahmeten li'l-âlemîn olduğunu[2] isbat etti ve kâinat o geceyi alkışlıyor diye gösterdi.

Acaba, dualarımızda Isparta bu memleketle beraberdi, bu yağmurda hissesi var mı, merak ediyorum. Şimdiye kadar çok emârelerle Risale-i Nur bir vesile-i rahmet olmasından, bu rahmet ima eder ki, herhâlde ehemmiyetli bir fütuhatı perde altında vardır ve belki serbestiyetine bir işarettir. Hem burada Lem'alar'ın verdiği iştiyak cihetiyle yazıcıların çoğalması, inşallah bir nevi makbul dua hükmüne geçti.

---

1 Bkz.: "Gök gürlemesi hamd ile O'nu tesbih eder. Melekler de duydukları saygıdan ötürü O'nu tesbih ederler." (Ra'd Sûresi 13/13).

2 Bkz.: "Ey Resulüm, Biz seni bütün âlemler için sırf bir rahmet vesilesi olman için gönderdik!" (Enbiya Sûresi 21/107).

Âlem-i şehâdet: Duyu organları ile kavranılan varlıkların ve hâdiselerin âlemi.

Daire-i nuriye: Risale-i Nur dairesi.

Derd-i maîşet: Geçim derdi.

Fütuhat: Fetihler, zaferler.

Hizbü'n-Nuriye: Asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.

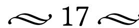
Me'yusiyet: Ümitsizlik.

Melek-i ra'd: Gök gürültüsü ile vazifeli melek.

Mu'cize-i Ahmediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mu'cizesi.

Muannid: İnatçı.

Rahmeten li'l-âlemîn: Bütün bir varlığa rahmet kaynağı.

Aziz, Sıddık, Sarsılmaz Kardeşlerim ve Vârislerim!

Bana karşı şimdiki tazyikâtın üç sebebi var:

Birincisi: Heyet-i Vekile'nin kararıyla, iâşem için her gün iki buçuk banknot ve sair masraflar için de bir tahsisat ve istediğim tarzda bir haneyi inşa edip bana vermek hakkında buraya emir gelmişti. Ben de kabul etmedim. Yalnız yol masrafı için Denizli'de sevkiyatım için verilen bir kısmı kabul ettim. Onlar da kızdılar, tarassuta başladılar.

İkinci Sebep: Denizli havâlisindeki ahali Risale-i Nur hesabına bana karşı haddimden pek çok ziyade hüsn-ü teveccüh göstermesiyle ve buralarda dahi aynı hâl başlaması, garazkârların evhamına dokunmasıdır.

Üçüncüsü: Malûm, ölmüş adamın hesabına benden intikamını almak için Afyon Valisi'nin garazkârâne bahaneleridir. Fakat kader-i ilâhî, onların bu zulümlerini hakkımızda merhametlere ve maslahatlara çeviriyor. Siz merak etmeyiniz. Bir maslahat şudur ki:

Onlar, yalnız Risale-i Nur yerinde beni susturuyorlar. Hâlbuki benim bedelime Risale-i Nur yüzer dillerle ve şâkirtleri binler lisanlarıyla mükemmel konuşuyorlar; bu Nurlar'ı, zulmetli kafalara ders veriyorlar. En büyük memurların, onlara gönderilen Risale-i Nur'un müdâfaası olan Meyve'nin tesiriyle başka risaleleri de –bilhassa Hüccetullâhi'l-Bâliga mecmuasını– kemâl-i merakla tetkik etmeye başlamaları, onların inatlarını kırdığına çok emâreler var.

Evet, nasıl ki onlar şahsımla meşgul olmaları Risale-i Nur'un bir derece serbestiyetine ve intişarına faydadır; öyle de, kardeşlerimle görüştürmemek dahi ehemmiyetli bir maslahattır. Hattâ bir defa görüşmek için yüz lirasını sarf edip buraya kadar gelen bir kardeşimizin görüşmeden geri gitmesi, tam bir maslahat oldu. Eğer kapı açılsa, her taraftan ziyaretçi tehâcümüyle hem garazkâr ve vehhamların evhamına dokunmak ihtimali, hem sırr-ı ihlâsa ve mesleğimiz olan prensibimize zararı bulunması cihetiyle bu tecridim, hakkımızda bir inâyettir.

Heyet-i Vekile: Bakanlar Kurulu.
Hüccetullâhi'l-Bâliga: "Allah'ın en mükemmel ve kesin delili" anlamında Asâ-yı Musa kitabının ikinci bölümü.
İnâyet: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
Meyve (Risalesi): On Bir Mesele'den oluşan On Birinci Şuâ risalesi.
Tazyikât: Sıkıştırmalar, baskılar.
Tecrid: Tek başına bırakılma, kimseyle görüştürülmeme.

Bu şuhûr-u mübârekede kazanç bire yüzdür. Mübârek kardeşlerim ricâlen ve nisâen ve mâsumlar ve muhterem ihtiyarlar dualarıyla bize yardım etmelerine pek ziyade ihtiyacımız var. İnşallah daha hiçbir fırtına sizleri sarsmayacak, çelik gibi metanetiniz kırılmayacak.

~ 18 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[2]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Hem mânevî, hem maddî bir kaç cihette sorulan
bir suale mecburiyet tahtında bir cevaptır.

Suâl: Neden, ne dâhilde ne hariçte bulunan cereyanlara ve bilhassa siyasetli cemaatlere hiçbir alâka peydâ etmiyorsun? Ve Risale-i Nur ve şâkirtlerini mümkün olduğu kadar o cereyanlara temastan men ediyorsun? Hâlbuki, eğer temas etsen ve alâkadar olsan, birden binler adam Risale-i Nur dairesine girip, parlak hakikatlerini neşredeceklerdi; hem bu kadar sebepsiz sıkıntılara hedef olmayacaktın.

Elcevap: Bu alâkasızlık ve içtinabın en ehemmiyetli sebebi: *Mesleğimizin esası olan ihlâs bizi men ediyor. Çünkü bu gaflet zamanında, hususan tarafgirâne mefkûreler sahibi, her şeyi kendi mesleğine âlet ederek, hattâ dinini ve uhrevî harekâtını da o dünyevî mesleğe bir nevi âlet hükmüne getiriyor. Hâlbuki, hakâik-i imaniye ve hizmet-i nuriye-i kudsiye, kâinatta hiçbir şeye âlet olamaz. Rıza-yı ilâhîden başka bir gayesi olamaz. Hâlbuki şimdiki cereyanların tarafgirâne çarpışmaları hengâmında bu sırr-ı ihlâsı muhafaza etmek, dinini dünyaya âlet etmemek müşkülleşmiş. En iyi çâre, cereyanların kuvveti yerine, inâyet ve tevfik-i ilâhiyeye dayanmaktır.*

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

[2] Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Hizmet-i nuriye-i kudsiye: Mukaddes Risale-i Nur hizmeti.
İçtinab: Çekinme, uzak durma.
İnâyet ve tevfik-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı ve muvafak etmesi.
Mefkûre: Hedef, gâye, ideal.
Neşretmek: Yaymak.
Ricâlen ve nisâen: Erkekler ve kadınlar olarak.
Taht: Alt.
Tarafgirâne: Taraf tutar bir tarzda.

İçtinabımızın çok sebeplerinden bir sebebi de, *Risale-i Nur'un dört esasından birisi olan "şefkat etmek, zulüm ve zarar etmemektir."* Çünkü [1]وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى yani, "*Birisinin hatasıyla, başkası veya akrabası hatakâr olmaz, cezaya müstehak olmaz.*" olan düstur-u irade-i ilâhiyeye karşı, bu zamanda [2]إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ sırrıyla şedit bir zulümle mukabele eder. Tarafgirlik hissiyle, bir câninin hatasıyla, değil yalnız akrabasına, belki taraftarlarına dahi adâvet eder. Elinden gelse zulmeder. Elinde hüküm varsa bir adamın hatasıyla bir köye bomba atar. Hâlbuki bir mâsumun hakkı, yüz câni için feda edilmez; onların yüzünden ona zulmedilmez. Şimdiki vaziyet, yüz mâsumu birkaç câni için zararlara sokar.

Meselâ, hatalı bir adama müteallik, bîçâre ihtiyar vâlide ve pederi ve mâsum çoluk-çocukları ezmek, perişan etmek, tarafgirâne adâvet etmek, şefkatin esasına zıttır.

Müslümanlar içinde tarafgirâne cereyanlar yüzünden, böyle mâsumlar zulümden kurtulamıyorlar. Hususan ihtilâle sebebiyet veren vaziyetler, bütün bütün zulmü dağıtır, genişletir. Cihad-ı dinîde olsa, kâfirlerin çoluk-çocuklarının vaziyetleri aynıdır; ganimet olabilir, müslümanlar onları kendi mülküne dâhil edebilir. Fakat İslâm dairesinde birisi dinsiz olsa, çoluk çocuğuna hiçbir cihetle temellük edilmez, hukukuna müdahale edilmez. Çünkü o mâsumlar, İslâmiyet râbıtasıyla dinsiz pederine değil belki İslâmiyet'le ve cemaat-i İslâmiye ile bağlıdır.[3] Fakat kâfirin çocukları, gerçi ehl-i necattırlar;[4] fakat hukukta, hayatta pederlerine tâbi ve alâkadar olmasından, cihad darbesinde o mâsumlar memlûk ve esir olabilirler.

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve kârı binler olan Leyle-i Mirac'ınızı tebrik ederim. Merhum Hacı İbrahim'in,* Refet Bey* gibi müteallikâtlarına benim tarafımdan tâziye edip deyiniz ki: "O merhum, Risale-i Nur talebeleri dairesi içindedir; daima onlara olan dualara mazhardır. Biz de hususî ona dua ederiz."

Said Nursî

---

1 En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38.
2 "Gerçekten insan çok zâlim ve çok nankördür." (İbrahim Sûresi, 14/34).
3 Bkz.: Kâsânî, *Bedâiu's-sanâi'* 7/139; Serahsî, *Mebsût* 10/115-117.
4 Bkz.: Buhârî, *Tabir* 48, *Cenâiz* 93; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 7/244; *el-Mu'cemü'l-evsat* 2/302, 3/220, 5/294. Ayrıca bkz.: Nevevî, *Şerhu Sahîhi Müslim* 16/207, 208.

Düstur-u irade-i ilâhiye: İlâhî iradenin düsturu, kanunu.
Ehl-i necat: Kurtuluşa erenler.
Memlûk: Bir kimsenin mutlak anlamda mülkünde olan, köle.
Müteallik: Yakın olan, hısım ve akrabadan olan.
Müteallikât: Yakınlar, hısım ve akrabalar.
Şedit: Şiddetli.
Temellük etmek: Mülk edinmek, mülküne dahil etmek.

~ 19 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Suâl: "Tevâfukla bu keramet nasıl kat'î sabit oluyor?" diye kardeşlerimizden birisinin sualine küçük cevaptır.

Elcevap: Bir şeyde tevâfuk olsa, küçük bir emâre olur ki, onda bir kasıt var, bir irade var; rast gele bir tesadüf değil. Ve bilhassa tevâfuk birkaç cihette olsa, o emâre tam kuvvetleşir. Ve bilhassa, yüz ihtimal içinde iki şeye mahsus ve o iki şey birbiriyle tam münasebettar olsa, o tevâfuktan gelen işaret sarih bir delâlet hükmüne geçer ki, bir kasıt ve irade ile ve bir maksat için o tevâfuk olmuş, tesadüfün ihtimali yok.

İşte, bu mesele-i Miraciye de aynen böyle oldu. Doksan dokuz gün içinde yalnız Leyle-i Regâib ve Leyle-i Mirac'a yağmur rahmetinin tevâfuku.. ve o iki gece ve güne mahsus olması, daha evvel ve daha sonra olmaması.. ve ihtiyac-ı şedidin tam vaktine muvâfakatı.. ve Miraciye Risalesi'nin burada çoklar tarafından şevkle kıraat ve kitabet ve neşrine rast gelmesi.. ve o iki mübârek gecenin birbiriyle bir kaç cihette tevâfuk etmesi.. ve mevsimi olmadığı için acîb gürültülerle, söylenmeyecek maddî mânevî zemin gürültüleriyle feryatlarına tehditkârâne ve tesellidârâne tevâfuk etmesi.. ve ehl-i imanın me'yusiyetinden teselli aramalarına ve dalâletin savletinden gelen vesvese ve zaafiyetine karşı kuvve-i mâneviyenin takviyesini istemelerine tam tevâfuku.. bu geceler gibi şeâir-i İslâmiye'ye karşı hürmetsizlik edenlerin hatalarına bir tekdir olarak, "Kâinat bu gecelere hürmet eder, neden siz etmiyorsunuz?" diye manasında, kesretli rahmetle şeâir-i İslâmiye'ye karşı, hattâ semâvât ve fezâ-yı âlem hürmetlerini göstermekle tevâfuk etmesi, zerre miktar insafı olan bilir ki, bu işte hususî bir kasıt ve irade ve ehl-i imana hususî bir inâyet ve merhamettir; hiçbir cihetle tesadüf ihtimali olamaz.

Demek hakikat-i Miraç, bir mu'cize-i Ahmediye *(aleyhissalâtü vesselâm)* ve keramet-i kübrâsı olduğu ve Miraç merdiveniyle göklere çıkması ile zât-ı Ahmediye'nin *(aleyhissalâtü vesselâm)* semâvât ehline ehemmiyetini ve kıymetini gösterdiği gibi, bu seneki Miraç da zemine ve bu memleket ahalisine kâinatça hürmetini ve kıymetini gösterip bir keramet gösterdi.

Keramet-i kübrâ: Cenâb-ı Hakk'ın lütfettiği en büyük keramet, ikram.
Kıraat: Okuma.
Kitabet: Yazı, yazma.
Me'yusiyet: Ümitsizlik.
Mesele-i Miraciye: Mirac gecesiyle ilgili mesele.
Sarih: Açık.
Savlet: Saldırı, hücum.
Şeâir-i İslâmiye: İslâm'ı temsil eden semboller.
Tekdir: Azarlama.
Tesellidârâne: Teselli eder bir tarzda.
Tevâfuk: Birbirine uygun, denk düşme; muvâfık olma.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

İşârât-ı Gaybiye-i Gavsiye ve Aleviye'de: "Altmış dörtte[1] Risale-i Nur te'lifce tamam olur." Demek o tarihten sonra, yalnız izahat ve hâşiyeler ve tetimmeler olacak. Bu münasebetle iki nokta ihtar etmek kalbime geldi.

Birincisi: Risale-i Nur'un fıtraten ve zamanın vaziyetine göre talebesi olacak, başta "**mâsum çocuklar**"dır. Çünkü bir çocuk, küçüklüğünde kuvvetli bir ders-i imanî alamazsa, sonra pek zor ve müşkül bir tarzda İslâmiyet ve imanın erkânlarını ruhuna alabilir. Âdetâ gayr-i müslim birisinin İslâmiyet'i kabul etmek derecesinde zor oluyor, yabani düşer. Bilhassa, peder ve vâlidesini dindar görmezse ve yalnız dünyevî fenlerle zihni terbiye olsa, daha ziyade yabanilik verir. O hâlde o çocuk, dünyada peder ve vâlidesine hürmet yerinde istiskal edip çabuk ölmelerini arzu ile onlara bir nevi belâ olur. Âhirette de onlara şefaatçi değil, belki dâvâcı olur: "Neden imanımı terbiye-i İslâmiye ile kurtarmadınız?"

İşte bu hakikate binâen, en bahtiyar çocuklar onlardır ki, Risale-i Nur dairesine girip dünyada peder ve vâlidesine hürmet ve hizmet.. ve hasenâtı ile onların defter-i a'mâline vefatlarından sonra hasenâtı yazdırmakla..[2] ve âhirette onlara derecesine göre şefaat etmekle[3] bahtiyar evlât olurlar.

Risale-i Nur'un ikinci kısım talebeleri: Fıtraten Risale-i Nur'a muhtaç, bir derece de dünyadan ürkmüş veyahut küsmüş "**kadınlar**"dır. Hususan bir derece yaşlı da olsa, Risale-i Nur ona hakikî bir gıda-yı mânevîdir. *Çünkü Risale-i Nur'un dört esasından birisi şefkattir ki ism-i Rahîm'in mazhariyetinden gelmiş.* Kadınların da en esaslı hâssaları ve fıtrî vazifelerinin mayası, şefkattir.

---

1 Milâdî 1948'de.

2 Bkz.: "İnsan vefat edince artık amel defteri kapanır. Ancak şu üç şeyle gelen sevaplar amel defterine kaydedilmeye devam eder: Sadaka-yı câriye, kendisinden istifade edilen ilim, bir de (anne-babasını sürekli dua ve hayırlarla yâd eden) sâlih evlât." (Müslim, *Vasiyet* 14; Tirmizî, *Ahkâm* 36; Ebû Davud, *Vesâyâ* 14).

3 Bülûğ çağına gelmeden evvel vefat eden çocuğun, anne-babası için cennete girmeye vesile ve şefaatçi olacağına dair bkz.: Buhârî, *Cenâiz* 6, *Eymân* 9, *İlim* 36; Müslim, *Birr* 150-156; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 5/241; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 2/245, 22/96, *el-Mu'cemü'l-evsat* 3/63, 6/44.

Defter-i a'mâl: Amel defteri.
Hâşiye: Dipnot, açıklama.
İstiskal etmek: Soğuk davranmak, hoşlanmadığını hissettirmek.
İşârât-ı Gaybiye-i Gavsiye ve Aleviye: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) ve Abdülkadir Geylânî (k.s.) Hazretleri'nin Risale-i Nur'a ve müellifine dâir gaybî işaretleri. (Bkz.: İşârât-ı Aleviye için 18. ve 28. Lem'a ile 8. Şuâ risalesi; İşârât-ı Gavsiye için 8. Lem'a risalesi)
İzahat: İzahlar, açıklamalar.
Tetimme: Tamamlayıcı ek, bölüm.

Üçüncü kısım: Fıtrî olmasa da, vaziyeti itibarıyla Risale-i Nur'a ekmek ve ilâç gibi muhtaç olan "**hastalar ve ihtiyarlar**"dır. Çünkü Risale-i Nur hayat-ı bâkiyeyi güneş gibi gösterdiğinden ve dünyevî hayatın fânilik cihetinde mâhiyetini tam gösterdiğinden, dünyevî hayatlarına ya hastalık veya ihtiyarlıkla darbe gelen ve gaflet veya dalâlet cihetiyle ölümü idam tevehhüm eden hastalar ve ihtiyarlar Risale-i Nur'a o derece muhtaçtırlar ve öyle bir teselli, bir nur alırlar ki, onların hastalık ve ihtiyarlığını sıhhat ve gençliğe tercih ettiriyor.

İhtar Edilen İkinci Nokta: Madem Arabîce altmış dörde girdik, işaret-i gaybiye gelmesiyle Risale-i Nur tekemmül etmiş olur. Eğer Rumî tarihi olsa, daha iki senemiz var. Hâlbuki çok mühim yerde yazılmayan ve tehir edilen risaleler kalmış. Meselâ Otuzuncu Mektup ve Otuz İkinci Mektup ve Otuz İkinci Lem'a'lar gibi ehemmiyetli mertebeler boş kalmış. Kalbime ihtar edilmiş ki:

Eski Said'in en mühim eseri ve Risale-i Nur'un Fatihası, Arabî ve matbû olan İşârâtü'l-İ'câz tefsiri, Otuzuncu Mektup olacak ve olmuş. Eski Said'in en son te'lifi ve yirmi gün Ramazan'da te'lif edilen, kendi kendine manzum gelen Lemeât Risalesi Otuz İkinci Lem'a olması ve Yeni Said'in en evvel hakikatten şuhud derecesinde kalbine zâhir olan ve Arabî ibaresinde Katre, Habbe, Şemme, Zerre, Hubab, Zühre, Şule ve onların zeyillerinden ibaret büyükçe bir mecmua Otuz Üçüncü Lem'a olması ihtar edildi.

Hem Meyve, On Birinci Şuâ olduğu gibi, Denizli Müdâfaanâmesi de On İkinci Şuâ.. ve hapiste ve sonra Küçük Mektuplar Mecmuası On Üçüncü Şuâ olması ihtar edildi. Ben de aziz kardeşlerimin tensiplerine havale ediyorum. Demek birkaç mertebede kapı açıktır, bizlere daha iyi tetimmeler yazdırılabilir.

Aziz kardeşlerime birer birer selâm ediyorum. Kastamonu ve civarındaki kardeşlerimi de –eski zamanda olduğu gibi– daima beraber görüyorum. Hiç merak etmesinler, Risale-i Nur tevakkuf etmiyor, perde altında büyük fütuhatı var. Sıkıntılarımızın neticeleri Risale-i Nur'un derslerine daha ziyade nazar-ı dikkati celbedip geniş bir dairede kendini okutturuyor. Onun için gayet çalışkan iki kardeşimiz olan baba ve oğlu; ve babası, ziyade sıkıntı çekmelerinde iftihar etsinler, orada muvakkat tevakkuftan müteessir olmasınlar. Benim ve bizim nazarımızda onlar eski mevkilerini tam muhafaza ediyorlar.

Hayat-ı bâkiye: Kalıcı, dâimî hayat. Âhiret hayatı.
İşaret-i gaybiye: Geleceğe dâir gaybî işaret.
Matbû: Tab' edilmiş, basılmış.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Şuhud: Bir şeyin gerçeğine şahit olma, hakikati ayan beyan görme.
Tensip: Münasip görme, uygun bulma.
Tevakkuf etmek: Duraklamak, duraksamak.
Tevehhüm etmek: Sanmak, zannetmek, vehmetmek.
Zâhir olmak: Görünmek, belirmek.
Zeyil: Ek, ilave.

Başta Risale-i Nur'un fıtrî talebeleri mâsum çocuklar demiştik. İşte bir numûnesi, bu mektubumu rahatsızlıktan kendim yazamadığım için ben söyleyip yeni hurufla yazan Ceylan.. biri de ona mektup yazan mâsum Küçük Ali.. biri de bu defa bana kâmilâne ve müdakkikâne mektup yazan Medrese-i Nuriye'nin küçük şâkirdi Küçük Mehmed'dir. Ben de onlara "Bârekâllah, bahtiyar çocuklar." derim, peder ve vâlidelerini de tebrik ederim.

21

Bir suâle mecbûrî cevabın tetimmesidir.

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[2]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu yaz mevsimi, gaflet zamanı ve derd-i maîşet meşgalesi hengâmı ve şuhûr-u selâsenin çok sevaplı ibadet vakti ve zemin yüzündeki fırtınaların silâhla değil, diplomatlıkla çarpışmaları zamanı olduğu cihetle, gayet kuvvetli bir metanet ve vazife-i nuriye-i kudsiyede bir sebat olmazsa, Risale-i Nur'un hizmeti zararına bir atâlet, bir fütur ve tevakkuf başlar.

Aziz kardeşlerim, siz kat'î biliniz ki, Risale-i Nur ve şâkirtlerinin meşgul oldukları vazife, rûy-i zemindeki bütün muazzam mesâilden daha büyüktür. Onun için, dünyevî merak-âver meselelere bakıp vazife-i bâkiyenizde fütur getirmeyiniz. "Meyve'nin Dördüncü Meselesi"ni çok defa okuyunuz; kuvve-i mâneviyeniz kırılmasın.

Evet, ehl-i dünyanın bütün muazzam meseleleri, fâni hayatta zâlimâne olan düstur-u cidâl dairesinde, gaddarâne, merhametsiz ve mukaddesat-ı

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Atâlet: Tembellik.
Bârekâllah: "Allah mübârek etsin, bereketli kılsın."
Derd-i maîşet: Geçim derdi.
Düstur-u cidâl: Mücadele kanunu.
Fütur: Gevşeklik, bıkkınlık, usanç.
Huruf: Harfler.
Kâmilâne: Mükemmel bir tarzda.
Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Merak-âver: Merak uyandıran, dikkat çeken.
Müdakkikâne: Dikkatlice, hassasiyetle, titizlikle.
Rûy-i zemin: Yeryüzü.
Şuhûr-u selâse: Üç aylar. Receb, Şaban, Ramazan ayları.
Vazife-i bâkiye: Ebedî hayata, ahiret hayatına ait vazife.
Vazife-i nuriye-i kudsiye: Risale-i Nur hizmetinin mukaddes vazifesi.

diniyeyi dünyaya feda etmek cihetiyle, kader-i ilâhî, onların o cinayetleri içinde, onlara bir mânevî cehennem veriyor. Risale-i Nur ve şâkirtlerinin çalıştıkları ve vazifedar oldukları; fâni hayata bedel, bâki hayata perde olan ölümü ve hayat-ı dünyeviyenin perestişkârlarına gayet dehşetli ecel celladının, hayat-ı ebediyeye birer perde ve ehl-i imanın saadet-i ebediyelerine birer vesile olduğunu, iki kere iki dört eder derecesinde kat'î isbat etmektedir. Şimdiye kadar o hakikati göstermişiz.

Elhâsıl: Ehl-i dalâlet, muvakkat hayata karşı mücadele ediyorlar. Bizler, ölüme karşı nur-u Kur'ân ile cidâldeyiz. Onların en büyük meselesi –muvakkat olduğu için– bizim meselemizin en küçüğüne –bekâya baktığı için– mukabil gelmiyor. Madem onlar divanelikleriyle bizim muazzam meselelerimize tenezzül edip karışmıyorlar; biz neden kudsî vazifemizin zararına onların küçük meselelerini merakla takip ediyoruz?

Bu âyet لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ[1] ve usûl-ü İslâmiyet'in ehemmiyetli bir düsturu olan اَلرَّاضِي بِالضَّرَرِ لَا يُنْظَرُ لَهُ[2] yani;

"Başkasının dalâleti sizin hidayetinize zarar etmez; sizler, lüzumsuz onların dalâletleriyle meşgul olmayasınız." düsturun manası: *"Zarara kendi razı olanın lehinde bakılmaz; ona şefkat edip acınmaz."*

Madem bu âyet ve bu düstur, bizi, zarara bilerek razı olanlara acımaktan men ediyor; biz de bütün kuvvetimiz ve merakımızla, vaktimizi kudsî vazifeye hasretmeliyiz. Onun haricindekileri mâlâyani bilip, vaktimizi zâyi etmemeliyiz. Çünkü elimizde nur var, topuz yoktur. Biz tecavüz edemeyiz. Bize tecavüz edilse, nur gösteririz. Vaziyetimiz bir nevi nurânî müdâfaadır.

Bu tetimmenin yazılmasının sebeplerinden birisi:

Risale-i Nur'un bir talebesini tecrübe ettim. Acaba bu heyecan, şimdiki siyasete karşı ne fikirdedir diye, Boğazlar hakkında boşboğazlığı münasebetiyle bir-iki şey sordum. Baktım, alâkadarâne ve bilerek cevap verdi. Kalben, "Yazık!" dedim. "Bu vazife-i nuriyede zararı olacak." Sonra şiddetle ikaz ettim.

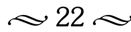
1 Mâide Sûresi, 5/105.
2 Bkz.: İmâm Rabbânî, *Mektûbât* 2/83 (49. Mektup).

Cidâl: Mücadele.
Perestişkâr: Kulluk, kölelik tavrı sergileyen.
Usûl-ü İslâmiyet: İslâmî esaslar, dinî temel prensipler.

أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالسِّيَاسَةِ[1] bir düsturumuz vardır. Eğer insanlara acıyorsan, geçmiş düstur onlara merhamete liyakatini selbediyor. Cennet adamlar istediği gibi cehennem de adam ister.

(Beşinci Şuâ'nın yine kısmen verdiği haberler tezahür ediyor.)

Said Nursî

22

Denizli tüccarı, aslı Burdurlu Hâfız Mustafa'ya* hitaptır.

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[3]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حُرُوفَاتِ رَسَائِلِ النُّورِ[4]

Aziz, Sıddık Kardeşim ve Hizmet-i Kur'âniye'de Muvaffakiyetli Arkadaşım!

Sen binler safâlarla geldin, beni ebedî minnettar ettin. Ve sâdık arkadaşlarınla Risale-i Nur'un serbestiyetine hizmetiniz o derece büyük ve kıymetlidir, değil yalnız bizi ve Risale-i Nur'un şâkirtlerini, belki bu memleketi, belki âlem-i İslâm'ı mânen minnettar ettiniz ki, ehl-i imanın imdadına yetişmeye Risale-i Nur'un yolunu serbestçe açtınız.

Ben, bir seneden beri seni ve seninle beraber bu serbestiyetine çalışanları, merhum Hâfız Ali ve Hüsrev gibi Risale-i Nur'un kahramanlarıyla beraber mânevî kazançlarıma, dualarıma şerik etmişim; hem devam edecek... Buraya kadar her bir dakika, yoldaki bir gün, Risale-i Nur'un hizmetinde bulunduğun gibi beni minnettar eyledin.

Hâkim-i âdil nâmını alan malûm zâtı ve lehimizde onunla beraber çalışanları, bu hakikî adalete hizmetleri için âhir ömrüme kadar unutmayacağım. Altı-yedi aydır onları da aynen mânevî kazançlarıma şerik ediyorum.

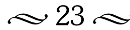
---

1 Şeytandan ve siyasetten Allah'a sığınırım.
2 O yüce Zât'ın adıyla.
3 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
4 Risale-i Nur harflerinin sayısınca Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Selbetmek: Çekip almak, yok etmek. **Şerik etmek:** Ortak etmek.

Bana teslim ettikleri Risale-i Nur'un bir kısmını, kardeşlerime cevap vereceğim, bütününü yazsınlar, onlara hediye edeceğim. Çünkü onlar, Risale-i Nur'un bundan sonraki hizmetine tam hissedardırlar.

Bu meselede ben Denizli şehrini kendi karyeme arkadaş edip bütün emvâtını ve ehl-i imanın hayatta olanlarını hem kendim, hem Risale-i Nur'un talebeleri, mânevî kazançlarımıza hissedar etmeye karar verdik. Denizli Hapishanesi'ni de, bir imtihan medresemiz telâkki ediyoruz. Ve bizimle alâkadar hem Denizli'de, hem hapiste umumuna ve hususan tam adaletini gördüğümüz mahkeme heyetine çok selâm ve dualar ederiz.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Kat'iyen şek ve şüphemiz kalmadı ki, bu hizmetimizin neticesi olan Risale-i Nur'un serbestiyetini değil yalnız biz ve bu Anadolu ve âlem-i İslâm alkışlıyor, takdir ediyor belki kâinat memnun olup cevv-i semâ, fezâ-yı âlem alkışlıyor ki, üç-dört ayda yağmura şiddet-i ihtiyaç varken gelmedi ve Denizli'de mahkemenin bilfiil teslimine karar vermesi, yine Leyle-i Mirac'da aynen Risale-i Nur'un bir rahmet olduğuna işareten Leyle-i Regâib'e tevâfuk ederek kesretli melek-i ra'dın alkışlamasıyla ve rahmetin Emirdağ'da gelmesi o teslim kararına tevâfuk etmesi ve bir hafta sonra, demek Denizli'de vekillerin eliyle alınması hengâmlarında yine aynen Leyle-i Mirac'a ve Leyle-i Regâib'e tevâfuk ederek aynen onlar gibi Cuma gecesinde kesretli rahmet ve yağmurun bu memlekette gelmesi, o tevâfuklarıyla kat'î kanaat verdi ki:

Risale-i Nur'un müsâderesine ve hapsine dört zelzelelerin tevâfuku küre-i arzca bir itiraz olduğu gibi, bu Emirdağ memleketinde dört ay zarfında yalnız üç Cuma gecesinde –biri Leyle-i Regâib, biri Leyle-i Mirac, biri de Şaban-ı Muazzam'ın birinci Cuma gecesinde– rahmetin kesretli gelmesi ve Risale-i Nur'un da serbestiyetinin üç devresine tam tamına tevâfuk etmesi, küre-i havâiyenin bir tebriki, bir müjdesidir ve Risale-i Nur'un da mânevî bir rahmet ve yağmur olduğuna kuvvetli bir işarettir.

Ve en latîf bir emâre şudur ki: Dün, birdenbire bir serçe kuşu pencereye geldi, vurdu. Biz uçurmak için işaret ettik, gitmedi.

Cevv-i semâ: Gökyüzü, hava.
Emvât: Ölüler.
Fezâ-yı âlem: Uzay.
Karye: Köy.
Kesretli: Çokça, çok sayıda.
Küre-i havâiye: Atmosfer.
Melek-i ra'd: Gök gürültüsü ile vazifeli melek.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.

Mecbur oldum, Ceylan'a dedim: "Pencereyi aç; o ne diyecek?"

Girdi, durdu, tâ bu sabaha kadar... Sonra odayı ona bıraktık, yatak odama geldim. Bu sabah çıktım, kapıyı açtım, yarım dakikada döndüm, baktım, "Kuddüs, Kuddüs" zikrini yapan bir kuş odamda gördüm. Gülerek dedim: "Bu misafir niçin geldi?" Tam bir saat bana baktı, uçmadı, ürkmedi. Ben de okuyordum; ekmek bıraktım, yemedi. Yine kapıyı açtım, çıktım, yarım dakikada geldim, o misafir kayboldu.

Sonra bana hizmet eden çocuk geldi, dedi ki: "Ben bu gece gördüm ki, Hâfız Ali'nin kardeşi yanımıza gelmiş."

Ben de dedim: "Hâfız Ali ve Hüsrev gibi bir kardeşimiz buraya gelecek."

Aynı günde, iki saat sonra çocuk geldi, dedi: Hâfız Mustafa geldi; hem Risale-i Nur'un serbestiyetinin müjdesini, hem mahkemedeki kitaplarımı da kısmen getirdi; hem serçe kuşunun ve senin, hem kuddüs kuşunun tâbirini isbat etti ki, tesadüf olmadığını isbat etti.

Acaba, emsalsiz bir tarzda hem serçe kuşu acîb bir surette, hem kuddüs kuşu garip bir surette gelip bakması, sonra kaybolması ve mâsum çocuğun rüyası tam tamına çıkması, Risale-i Nur'un Hâfız Mustafa gibi bir zâtın eliyle buraya gelmesinin aynı zamanına tevâfuku hiç tesadüf olabilir mi? Hiçbir ihtimali var mı ki, bir beşâret-i gaybiye olmasın?

Evet, bu mesele küçük bir mesele değil; kâinat ve hayvanât ile alâkadardır. Ben Risale-i Nur'un bir şâkirdi olmak itibarıyla, kendi hisseme düşen bu kâr ve neticeyi, binler altın lira kadar kazancım var kanaat ediyorum. Başka yüz binler Risale-i Nur şâkirtleri ve takviye-i imana muhtaç ehl-i imanın istifadeleri buna kıyas edilsin.

Evet, dinin, şeriatın ve Kur'ân'ın yüzden ziyade tılsımlarını, muammalarını hall ve keşfeden.. ve en muannid dinsizleri susturup ilzam eden.. ve Miraç ve haşr-i cismânî gibi sırf akıldan çok uzak zannedilen Kur'ân hakikatlerini en mütemerrid ve en muannid filozoflara ve zındıklara karşı güneş gibi isbat eden ve onların bir kısmını imana getiren Risale-i Nur eczaları, elbette küre-i arz ve küre-i havâiyeyi kendi ile alâkadar eder ve bu asrı ve istikbali kendiyle meşgul edecek bir hakikat-i Kur'âniye'dir ve ehl-i iman elinde bir elmas kılıçtır.

Beşâret-i gaybiye: Geleceğe dâir verilen gaybî müjde.
Haşr-i cismânî: Cismen, bedenen dirilme.
İlzam etmek: Delil göstererek susturmak.
Kuddüs: Her şeyi kusursuz, tertemiz yapan ve zâtı da her türlü hatadan, kusurdan münezzeh Cenâb-ı Hak.
Muannid: İnatçı.
Mütemerrid: Israrcı, dik kafalı.

~ 24 ~

Aziz Kardeşim!

Risale-i Nur'un avukatı Ziya'yı* bizim tarafımızdan hem çok teşekkür, hem tebrik ediniz. Çoktan beri ruhuma ihtar edilmiş ki, Ziya nâmında birisi, Risale-i Nur nâmına büyük bir hizmet edecek. Bu mesele gösterdi ki o Ziya, bu Ziya'dır. Bizleri ebede kadar minnettar eyledi.

Mahkemede zabıt kâtibi ve âzâdan Hesnâ Hanım* ve sorgu hakimi gibi vicdanlı zâtlara teşekkür ederiz. Ve onları unutmayacağımı, bilhassa başta Müftü Osman, Hasan Feyzi* olarak çok ehemmiyetli kardeşlerime selâmımızı ve minnettarlığımızı bildiriniz. Ve hâkim-i âdil olan zâta, Risale-i Nur'un ekser eczalarını ona hediye etmek için yazdırmayı karar verdiğimi söyleyiniz. Ve Risale-i Nur'un fahrî avukatı Ziya'ya, kısm-ı mühimmini yazdırıp ona hediye etmek niyetindeyim.

Tab' olunan Âyetü'l-Kübrâ risalesinin beş yüz matbû nüshaları da tab' edenlere verilecek mi, merak ediyorum.

Biri de, İstanbul'da müsâdere edilen ne kadar Risale-i Nur varsa bana aittir. İçinde yirmi risale bulunan mecmua bana çok ehemmiyeti var.

Hem Denizli'den mufârakat ederken, emanet Mu'cizât-ı Ahmediye risalesini orada bazılarına bırakmıştım, o da bana çok lâzımdır. Belki Hoca Musa Efendi biliyor.

Risale-i Nur'un zayıf veya yeni şâkirtlerini vesveseden kurtarmak için beyan ediyorum ki: Gizli bir komitenin desisesiyle safdil bazı hocalar veyahut bid'a taraftarları bazı muârızlar, Risale-i Nur'un hiç zedelenmez bazı hakikatlerine karşı gelmek için, benim çok kusurlu ve –itiraf ediyorum– çok hatalı şahsımın noksanlarını ve hatalarını işâa etmek ve beni onlar ile çürütmekle Risale-i Nur'a ilişmek ve darbe vurmak istediklerinin bu yirmi senedir yirmi ehemmiyetli hâdisesi var. Hattâ iki defa hapsimize de bir nevi vesilesi olduğundan, dostlarıma ve Risale-i Nur'un şâkirtlerine ilân ediyorum ki:

Ben, Cenâb-ı Hakk'a şükrediyorum ki, nefsimi kendime beğendirmemiş ve kusurlarımı kendime bildirmiş. Değil kendimi satmak, hodfürûşluk etmek,

---

Bid'a: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.
Hodfürûşluk etmek: Kendini öne çıkarmak, beğendirmek.
İşâa etmek: Bir meseleyi yayma, herkese duyurma.
Matbû: Tab' edilmiş, basılmış.
Mu'cizât-ı Ahmediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mu'cizelerinin ele alındığı 19. Mektup.
Muârız: Karşı gelen, muhalif.
Mufârakat etmek: Ayrılmak.
Safdil: Temiz kalpli, hile oyun nedir bilmediğinden çabuk aldanan.
Tab' olmak: Basılmak.

belki kemâl-i mahcubiyetle Risale-i Nur'un mübârek şâkirtleri içinde onların samimiyet ve ihlâsıyla kendimi affettirmek ve onların mânevî şefaatiyle günahlarıma bir keffâret aramaktır.

Bana itiraz edenler gizli ayıplarımı bilmiyorlar. Yalnız zâhirî bazı hatalarımı bahane edip ve yanlış olarak Risale-i Nur'u benim malım zannedip Risale-i Nur'un nurlarına perde çekmek, intişarına rekabet etmek için derler: “Said Cuma cemaatine gelmiyor, sakal bırakmıyor.” gibi tenkitleri var.

Elcevap: Ben, çok kusurları kabul ile beraber derim: Bu iki meselede büyük mâzeretlerim var.

Evvelâ: Ben Şâfiîyim. Şâfiî Mezhebinde Cuma'nın bir şartı, kırk adam imam arkasında Fatiha okumaktır.[1] Daha başka şartlar da var. Onun için burada bana Cuma farz değil. Ben, mezheb-i Âzamî'yi takliden, bazen sünnet olarak kılıyordum.

Sâniyen: Yirmi senedir haksız olarak beni insanlarla görüştürmekten men ettikleri için –hem bu âhirde, resmen dört ay evvel perde altında insanlarla temas ettirmemek için tenbihat olmuş– hem yirmi beş senedir ben münzevî yaşadığım için, kalabalık yerlerde huzur bulamıyorum ve herkesin arkasında mezhebimce iktida edip namaz kılamıyorum ve okumakta yetişemiyorum ve daha Fatiha'nın yarısını okumadan, imam rükûa gidiyor. Bizde Fatiha okumak farzdır.

Sakal meselesi ise: Bu bir sünnettir,[2] hocalara mahsus değil. Bu millette yüzde doksan sakalsız olanların içinde küçükten beri sakalsız bulundum. Bu yirmi senedir bana resmî hücumlarda bazı arkadaşlarımın sakallarını kestirmeleriyle, benim sakal bırakmadığım, bir hikmet, bir inâyet-i ilâhiye olduğunu isbat etti. *Eğer sakal olsaydı, tıraş edilseydi, Risale-i Nur'a büyük bir zarardı. Çünkü ölecektim, dayanamayacaktım.*

Bazı âlimler “Sakalı tıraş etmek caiz değildir.” demişler.[3] Muradları; sakalı bıraktıktan sonra tıraş etmek haramdır, demektir. Yoksa hiç bırakmayan, bir

---

1 Bkz.: Şâfiî, *el-Ümm* 1/190-191, 229; Şirâzî, *el-Mühezzeb* 1/117; Gazâlî, *el-Vasît* 2/268; Nevevî, *el-Mecmû'* 4/421, 423, 424.

2 Bkz.: Müslim, *Tahâre* 52, 56; Tirmizî, *Edeb* 14; Ebû Davud, *Tahâre* 29; Nesâî, *Zînet* 1.

3 Bkz.: Dimyâtî, *İânetü't-tâlibîn* 2/340; Buhûtî, *Keşşâfü'l-Kınâ'* 1/75; Şevkânî, *Neylü'l-evtâr* 1/136; Nevevî, *Şerhu Sahîhi Müslim* 3/149.

İktidâ etmek: Uymak, tâbi olmak.
İnâyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
Mezheb-i Âzamî: İmam Âzam Ebu Hanife Hazretleri'nin kurucusu olduğu Hanefî mezhebi.
Münzevî: İnsanlardan uzaklaşıp, tek başına yaşayan kimse.
Tenbihat: Uyarılar, ikazlar.

sünneti terk etmiş olur. Fakat bu zamanda, dehşetli pek çok günah-ı kebîreden çekinmek için, bu terk-i sünnete mukabil, Risale-i Nur'un irşadıyla, yirmi sene haps-i münferit hükmünde işkenceli bir hayat geçirdik; inşallah o sünnetin terkine bir keffârettir.

Hem bunu kat'iyen ilân ediyorum ki: Risale-i Nur Kur'ân'ın malıdır. Benim ne haddim var ki sahip olayım, tâ ki kusurlarım ona sirayet etsin. Belki o Nur'un kusurlu bir hâdimi ve o elmas mücevherat dükkânının bir dellâlıyım. Benim karmakarışık vaziyetim ona sirayet edemez, ona dokunamaz. *Zaten Risale-i Nur'un bize verdiği ders de, hakikat-i ihlâs ve terk-i enâniyet ve daima kendini kusurlu bilmek ve hodfürûşluk etmemektir.* Kendimizi değil, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini ehl-i imana gösteriyoruz.

Bizler, kusurumuzu görene ve bize bildirene –fakat hakikat olmak şartıyla– minnettar oluyoruz, "Allah razı olsun" deriz. Boynumuzda bir akrep bulunsa, ısırmadan atılsa, nasıl memnun oluruz; kusurumuzu –fakat garaz ve inat olmamak şartıyla ve bid'alara ve dalâlete yardım etmemek kaydıyla– kabul edip minnettar oluyoruz.

25

Aziz Kardeşlerim!

Hazreti Ali *(radiyallâhu anh)* وَبِالْاٰيَةِ الْكُبْرٰى أَمِنِّي مِنَ الْفَجَتْ[1] fıkrasında Âyetü'l-Kübrâ yüzünden şâkirtleri bir musibete düşüp ve onun berekâtıyla emniyet ve selâmete çıkacaklarını kerametkârâne haber verdiği gibi, Âyetü'l-Kübrâ risalesi Nurlar içinde yüzer matbû nüshasıyla serbestiyet noktasında daha ziyade mevki alması cihetiyle bu memlekete üç büyük yağmur rahmetine birinci vesile olduğu gibi; ben dünya hâlini bilmiyorum, fakat eskiden beri boğazımızı sıkan ve daima bizi istilâ etmeye fırsat bekleyen ve dehşetli kuvvet alan ve taraftarlar bulan ve bizi istinadsız zannıyla fırsat bekleyenin istilâsından ve esaretinden Âyetü'l-Kübrâ ve arkadaşlarının serbestiyeti çok hâdise ve emârelerle, şimdiye kadar Risale-i Nur, sadaka gibi belâların def'ine bir vesile olduğundan, bu da bu belâya karşı vesiledir denilebilir.

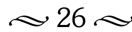
---

1 "Âyetü'l-Kübrâ hürmetine beni musibetten kurtar, bana emniyet ve huzur ver!" Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî* – Hz. Ali'nin (r.a.) Celcelûtiye'si–*)* s. 516.

Âyetü'l-Kübrâ: "En büyük delil" anlamına gelen 7. Şuâ risalesi.
Günah-ı kebîre: Büyük günah.
Haps-i münferit: Tek kişilik hücre hapsi.
Şahs-ı mânevî: Mânevî, hükmî şahsiyet.

Ve İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* وَاسْمُ عَصَا مُوسٰى بِهِ الظُّلْمَةُ انْجَلَتْ[1] fıkrasında bir vecihte Âyetü'l-Kübrâ risalesi maksut olduğu gibi, “Denizli Meyvesi”nin On Bir Meselesi, “Hüccetü'l-Bâliga” On Bir Hüccet'iyle aynen asâ-yı Musa'nın on bir mu'cizesine tevâfuk edip, bu fıkrada aynen Âyetü'l-Kübrâ risalesi gibi İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* medar-ı nazarı olduğu kalbime ihtar edildi. Demek Meyve Risalesi, asâ-yı Musa gibi çok firavunları susturur, mağlup eder.

Âyetü'l-Kübrâ'yı tab' eden kahraman ve mübârek kardeşlerimiz, pek büyük bir hizmet-i nuriye yapmışlar. Merhum Hâfız Ali'nin *(radiyallâhu anh)* hizmet-i nuriyesi bununla da devam ediyor.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Âyetü'l-Kübrâ'nın matbû nüshaları perde altında çok hizmet görmüşler. Baştaki ihtarın âhirinde –beyaz yerde– bir hâşiye olarak size altı satır suretini gönderdik; siz münasip görürseniz yazdırırsınız, hem ıslah ve tashih edersiniz. Benim kat'î kanaatim geldi ki:

Bu defa Âyetü'l-Kübrâ'yı dikkatle ve muârızları nazara alıp okudum. Şüphem kalmadı ki, Risale-i Nur'un çok şiddetli darbelerine karşı muârızlar zayıf bahaneler ve sinek kanadı kadar ehemmiyetsiz kusurları medar-ı mes'uliyet gördükleri hâlde, bu dehşetli darbeleri nazara almayıp hem beraatimizi, hem Risale-i Nur'un serbestiyetini kabul etmelerinin sebebi: Başta Âyetü'l-Kübrâ olarak Risale-i Nur'un Meyve ve Hüccetü'l-Bâliga gibi eczalarındaki hârikulâde ve sarsılmaz hakikatler, onların dehşetli inatlarını kırmasıdır.

Çâresiz mecburiyetle serbestiyetini, beraatimizi resmen kabul etmişler. Fakat yine gizli zındıka komitesi, elinden geldiği kadar nazar-ı millette kendilerini lânetten, nefretten bir derece kurtarmak için, kusurlarımızı arıyorlar ve hükûmeti iğfal etmeye çalışıyorlar. Onun için biz, eskisi gibi ihtiyatımızı elden bırakmamalıyız.(Hâşiye)

Hâşiye: Âyetü'l-Kübrâ'nın başındaki ihtarın âhirinde, “nazar-ı dikkati celbetmiş” cümlesine hâşiyedir: Evet, İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* Âyetü'l-Kübrâ hakkında verdiği haberi ⇨

1 “Asâ-yı Musa ismiyle karanlıklar dağılır.” Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 516.

Hüccetü'l-Bâliga: “En mükemmel ve kesin delil” manasında Asâ-yı Musa mecmuasının ikinci kısmına verilen isim.

İğfal etmek: Aldatmak, kandırmak.

Medar-ı mes'uliyet: Sorumlu tutulma sebebi.

Medar-ı nazar: Bakma, dikkat etme sebebi.

Meyve Risalesi: On Bir Mesele'den oluşan On Birinci Şuâ risalesi.

Nazar-ı dikkati celbetmek: İnsanların dikkatini, ilgisini çekmek.

Umum kardeşlerimizin gelecek mübârek Ramazan-ı Şerifinizi ve geçmiş Berat gecelerinizi bütün ruh u canımızla tebrik ediyoruz. Cenâb-ı Hak, onların ve bizlerin hakkımızda bu Ramazan'daki Leyle-i Kadr'imizi bin aydan hayırlı ve bin ay kadar medar-ı sevap eylesin, ümmet-i Muhammediye'ye saadet ve selâmet versin, âmin.

Hem cümlenize birer birer selâm eden kardeşiniz,

Said Nursî

~ 27 ~

Aziz, Sıddık, Metin, Sarsılmaz, Sebatkâr, Fedakâr, Vefadâr Kardeşlerim!

Bilirsiniz ki Ankara ehl-i vukûfu, Risale-i Nur'a ait kerametleri ve işaret-i gaybiyeleri inkâr edememişler. Yalnız, yanlış olarak o kerametlerde beni hissedar zannedip itiraz ederek, "Böyle şeyler kitapta yazılmamalıydı, keramet izhar edilmez." diye hafif bir tenkide mukabil müdâfaâtımda onlara cevaben demiştim ki:

Onlar bana ait değil ve o kerametlere sahip olmak benim haddim değil. Belki Kur'ân'ın mu'cize-i mâneviyesinin tereşşuhâtı ve lem'alarıdır ki; hakikî bir tefsiri olan Risale-i Nur'da kerametler şeklini alarak, şâkirtlerinin kuvve-i mâneviyelerini takviye etmek için ikrâmât-ı ilâhiye nev'indendir. İkramın ise izharı bir şükürdür, caizdir, hem makbuldür.

Şimdi ehemmiyetli bir sebebe binâen cevabı bir parça izah edeceğim. Ve "Ne için izhar ediyorum.. ve ne için bu noktada bu kadar tahşidât yapıyorum.. ve ne için birkaç aydır bu mevzuda çok ileri gidiyorum.. ekser mektuplar o keramete bakıyor?" diye suâl edildi.

⇨ tam tamına Denizli hâdisesi tasdik etti. Çünkü bu risalenin gizli tab'ı hapsimize bir vesile oldu.. ve onun kudsî ve çok kuvvetli hakikati galebesiyle beraat ve necatımıza ehemmiyetli bir sebep oldu. İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* kerâmet-i gaybiyesini körlere de gösterdi. [*1] وَبِالْاٰيَةِ الْكُبْرٰى أَمِنّي مِنَ الْفَجَت hakkımızdaki duasının kabulünü isbat etti.

[*1] "Âyetü'l-Kübrâ hürmetine beni musibetten kurtar, bana emniyet ve huzur ver!" Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî* –Hazreti Ali'nin (r.a.) Celcelûtiye'si–), s. 516.

Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
İkrâmât-ı ilâhiye: İlâhî ikramlar, lütuflar.
İşaret-i gaybiye: Geleceğe dâir gaybî işaret.
Kerâmet-i gaybiye: Gayba, istikbale ait keramet.
Kuvve-i mâneviye: Mânevî güç, moral.
Lem'a: Parıltı.
Medar-ı sevap: Sevap vesilesi, sevap kaynağı.
Mu'cize-i mâneviye: Mânevî mu'cize.
Necât: Kurtuluş.
Tahşidât: Üzerinde çok çok durmalar, sık sık aynı şeyi hatırlatmalar.
Tereşşuhât: Sızıntılar, yansımalar.

Elcevap: Risale-i Nur'un hizmet-i imaniyesinde, bu zamanda binler tahribatçılara mukabil, yüz binler tamiratçı lâzım gelirken.. hem benimle lâakal yüzer kâtib ve yardımcı bulunmak ihtiyaç varken.. değil çekinmek ve temas etmemek, belki millet ve ehl-i idare takdir ile ve teşvik ile yardım ve temas etmek zarurî iken.. ve o hizmet-i imaniyeyi, –hayat-ı bâkiyeye baktığı için– hayat-ı fâniyenin meşgalelerine ve faydalarına tercih etmek, ehl-i imana vâcib iken; kendimi misal alarak derim ki:

Beni her şeyden ve temastan ve yardımcılardan men etmek ile beraber aleyhimizde olanlar bütün kuvvetleriyle arkadaşlarımın kuvve-i mâneviyelerini kırmak.. ve benden ve Risale-i Nur'dan soğutmak.. ve benim gibi ihtiyar, hasta, zayıf, garip, kimsesiz bîçâreye, binler adamın göreceği vazifeyi başına yüklemek.. ve bu tecrit ve tazyiklerde maddî bir hastalık nev'inde insanlar ile temas ve ihtilattan çekilmeye mecbur olmak.. hem o derece tesirli bir tarzda halkları ürkütmek ki; en ziyade merbut görülen bazı dostları bana selâm vermemek, hattâ bazı, namazı da terk etmek derecesinde ürkütmekle kuvve-i mâneviyeyi kırmak cihetleriyle ve sebepleriyle, ihtiyârım haricinde bütün o mânilere karşı Risale-i Nur şâkirtlerinin kuvve-i mâneviyelerinin takviyesine medar ikrâmât-ı ilâhiyeyi beyan ederek Risale-i Nur etrafında mânevî bir tahşidât yaptırmak.. ve Risale-i Nur kendi kendine, tek başıyla, başkalarına muhtaç olmayarak, bir ordu kadar kuvvetli olduğunu göstermek hikmetiyle bu çeşit şeyler bana yazdırılmış. Yoksa hâşâ kendimizi satmak ve beğendirmek ve temeddüh etmek ve hodfürûşluk etmek ise Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir esası olan ihlâs sırrını bozmaktır.

İnşallah Risale-i Nur kendi kendine hem kendini müdâfaa ettiği, hem kıymetini tam gösterdiği gibi bizi de mânen müdâfaa edip kusurlarımızı affettirmeye vesile olacaktır.

~ 28 ~

Aziz Kardeşlerim!

Risale-i Nur'un zuhurundan kırk sene evvel, geniş bir hiss-i kable'l-vuku, acîb bir tarzda, hem bende, hem bizim köyde, hem nahiyemizde tezahür

---

Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
İhtilat: Karışma, beraber yaşama.
İhtiyâr: İrade etme, dileme.
Lâakal: En az, en azından.
Medar: Vesile, vâsıta, sebep.
Merbut: Bağlı, irtibatlı.
Tazyik: Sıkıştırma, baskı.
Tecrit: Tek başına bırakma, kimseyle görüştürmeme.
Temeddüh etmek: Kendini övmek, methetmek.
Zuhur: Belirme, ortaya çıkma.

ettiğini şimdi bir ihtar-ı mânevî ile kat'î kanaatim gelmiş. Şefik* ve kardeşim Abdülmecid gibi eski talebelerime bu sırrı fâş etmek isterdim. Şimdi Cenâb-ı Hak sizlerde çok Abdülmecidler'i ve çok Abdurrahmanlar'ı verdiği için, size beyan ediyorum:

Ben on yaşında iken büyük bir iftihar, hattâ bazen temeddüh suretinde bir hâletim vardı. İstemediğim hâlde pek büyük bir iş ve büyük bir kahramanlık tavrını takınıyordum. Kendi kendime derdim: Senin beş para kıymetin yok. Bu temeddühkârâne –hususan cesarette– çok fazla gösterişin niçindir? Bilmiyordum, hayret içindeydim. Bir-iki aydır o hayrete cevap verildi ki: Risale-i Nur, kable'l-vuku kendini ihsas ediyordu. Sen, âdi odun parçası gibi bir çekirdek iken, o firdevs salkımlarını bilfiil kendi malın gibi hiss-i kable'l-vuku ile hissedip hodfürûşluk ederdin.

Bizim Nurs köyümüz ise, hem eski talebelerim hem hemşehrilerim biliyorlar ki, bizim köyümüz, fevkalâde gösteriş ve cesarette ileri göstermek için temeddühü çok severdiler; güya büyük bir memleketi fetheder gibi kahramanâne bir tavır almak istiyordular. Ben hem kendime hem onlara çok hayret ederdim. Şimdi hakikî bir ihtar ile bildim ki: O mâsum Nurslu insanlar, Nurs karyesi Risale-i Nur'un nuruyla büyük bir iftihar kazanacak; o vilayetin, nahiyenin ismini işitmeyen, Nurs köyünü ehemmiyetle tanıyacak diye bir hiss-i kable'l-vuku ile o nimet-i ilâhiyeye karşı teşekkürlerini temeddüh suretinde göstermişler.

Hem, o nahiyemiz olan Hizan kazasına tâbi Isparit'te, birden bire, meşhur Seyda nâmında Şeyh Abdurrahman Tâğî* himmetiyle o kadar çok talebeler ve hocalar ve âlimler çıktılar ki, bütün Kürdistan onlarla iftihar eder bir şekil aldığı zaman, içlerinde münâzara-yı ilmiye ve pek büyük bir himmetle ve pek geniş bir daire-i ilim ve tarîkat içinde öyle bir vaziyet hissediyordum ki, güya rûy-i zemini fethedecek bu hocalardır.

Eski meşhur ulemâ ve evliyalar ve allâmeler ve kutuplar, onların medar-ı bahsi oldukça ben de dokuz-on yaşındayken dinliyordum. Kalbime geliyordu

---

Fâş etmek: Açıklamak, ifşa etmek.
Firdevs: Cenneti bir piramit gibi farzedersek, bütün cennet mertebelerinin birlikte müşâhede edileceği cennetin en yüksek yeri.
Himmet: Yardım, medet.
Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, beğendirme.
İhsas etmek: Hissettirmek, duyurmak.
Kable'l-vuku: Olmadan, meydana gelmeden önce.
Karye: Köy.
Kutup: En büyük veli, hidayet rehberi, insan-ı kâmil.
Medar-ı bahis: Söz konusu.
Münâzara-yı ilmiye: İlmî konularda yapılan karşılıklı konuşma, tartışma.
Rûy-i zemin: Yeryüzü.
Temeddühkârâne: Kendi kendini över bir tarzda, böbürlenircesine.

ki, bu talebeler, âlimler, ilimde, dinde büyük bir fütuhat yapmışlar gibi vaziyet alıyorlardı. Bir talebenin bir parça ziyade zekâveti olsaydı, büyük bir ehemmiyet verilirdi. Münâzarada, bir meselede birisi galebe çalsa büyük bir iftihar alırdı. Ben de hayret ediyordum, o hissiyat bende de vardı. Hattâ tarîkat şeyhleri ve dairelerinde medar-ı hayret bir müsabaka, hem nahiye, hem kaza, hem vilayetimizde vardı. O hâletleri başka memleketlerde o derece göremedim.

Şimdi bir ihtar ile kat'î kanaatim geldi: O talebe arkadaşlarım, o üstadlar hükmünde hocalarım, o mürşidlerim, evliya ve şeyhlerim, bir hiss-i kable'l-vuku ile ruhu hissedip akıl bilmeyerek –ki en lüzumlu bir zamanda– o talebeler içinde ve o hocaların şâkirtleri içinde ve o mürşidlerin müridleri içinde parlak bir nur çıkacak, ehl-i imanın imdadına gelecek diye, o istikbaldeki nimet-i ilâhiyeye gayet ağır ve acîb şerâit içinde ve hadsiz muârızların karşısında ve bin seneden beri kuvvet bulan dalâletin mukabilinde ve gayet vehham ve garazkâr düşmanlarımızın desiselerinin ihatasında ve iki dehşetli mahkemenin uzun tedkikâtında Risale-i Nur'un bu fevkalâde galebesi ve hârikulâde perde altında tenvirâtı ve düşmanlarını mecbur edip serbestiyetini kazanması gösteriyor ki, o mevkiine lâyıktır ki, kable'l-vuku İmam Ali *(radiyallâhu anh)* ve Gavs-ı Âzam *(kuddise sirruh)* ondan haber verdikleri gibi, bunlar, köy ve nahiye ve vilâyetim, benimle beraber şuursuz olarak geleceğini hissedip mesrur olmuşlar.[Hâşiye]

Sizi eski talebelerim ve eski arkadaşlarım ve kardeşim ve biraderzâdem Abdülmecid ve Abdurrahmanlar bildiğimden, bu mahrem sırrı size açtım.

Evet, ben yirmi dört saat evvel hassasiyetimle ve âsâbımın rutubetten tesiriyle rahmet ve yağmurun gelmesini hissettiğim gibi, aynen öyle de, ben ve

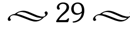

Hâşiye: Evet, Risale-i Nur'un tercümanı hem fakir, hem âdi iken, şansız ve âmi bir haneden olduğu hâlde, Tarihçe-i Hayat'ında yazıldığı gibi fevkalâde istiğnâ ve hediye ve sadakaları kabul etmemek ve emsalsiz bir izzet-i ilmiye namıyla kimseye baş eğmemek ve tenezzül etmemek ve haddinden bin derece ziyade işlere girişmek gibi hâller, bu mezkûr sırdan ileri gelmiştir.

Âdi: Sıradan, herhangi biri.
Âmi: Sıradan, ileri gelenlerden olmayan.
Âsâb: Sinirler, damarlar.
Biraderzâde: Kardeş çocuğu, yeğen.
Desise: Hile, oyun.
Fütuhat: Açılımlar, zaferler.
Gavs-ı Âzam: "En büyük veli" anlamında Hz. Abdulkadir Geylani'nin lâkâbı (k.s.).
İhata: Kuşatma, içine alma, kapsama.
İstiğnâ: Kimseden bir şey istememe, tenezzül etmeme, tok gözlülük.
Kuddise sirruh: "Sırrı ve bereketi yüce olsun!" anlamında bir dua cümlesi.
Medar-ı hayret: Hayret sebebi, vesilesi.
Mesrur olmak: Sevinçli, mutlu olmak.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Müsabaka: Yarışma.
Şerâit: Şartlar.
Tenvirât: Aydınlatma, nurlandırma.
Vehham: Hastalık derecesinde çok vehimli, çok kuruntulu.
Zekâvet: Zekilik, çabuk anlamak, kavramak.

köyüm ve nahiyem, kırk dört sene evvel Risale-i Nur'daki rahmet yağmurunu bir hiss-i kable'l-vuku ile hissetmişiz demektir.

Umum kardeşlerimize ve hemşirelerimize selâm ve dua ederiz ve dualarını rica ederiz.

29

Hiss-i Kable'l-Vukuun Tetimmesi

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Risale-i Nur'un zuhuru hiss-i kable'l-vuku ile küllî bir surette hissedilmesi gibi, Risale-i Nur'un has talebelerinin bir kısmının itirafıyla ve bir kısmının tarz-ı hayatı Risale-i Nur gibi bir hizmete namzetliğini gösterdiği cihetle bu tetimmeyi yazıyorum:

Evet, hiss-i kable'l-vuku herkeste cüz'î-küllî vardır, hattâ hayvanâtta dahi vardır. Hattâ rüya-yı sâdıkanın ehemmiyetli bir kısmı, bu hiss-i kable'l-vukuun nev'indendir. Hattâ bazılarda hassasiyet cihetiyle keramet derecesine çıkar. Benim âsâbımdaki hassasiyetle yağmurdan yirmi dört saat evvelki rutubet-i havâiye ile yağmurun gelmesini hissetmem, bir cihette hiss-i kable'l-vuku sayılabilir ve bir cihette sayılmaz.

Ben, Risale-i Nur'a ehemmiyetli hizmet eden kardeşlerimin tarz-ı hayatlarına dikkat ettim. Gördüm ki, aynı benim güzerân-ı hayatım gibi, Risale-i Nur gibi bir neticeye göre techiz edilip sevk edilmiş.

Evet, Hüsrev, Feyzi, Hâfız Ali, Nazif* gibi çok kardeşlerimizin geçen tarz-ı hayatları bu hizmet-i nuriyeye göre bir vaziyet verildiğini onlar hissettikleri gibi ben de, çok has kardeşlerimde, hattâ burada aynen tarz-ı hayatım gibi böyle bir nurânî meyveyi vermek için tanzim edilmiş görüyorum. Hissetmeyen kısmı, dikkat etseler hissedecekler.

Ben kendim, bütün hayatımın harika kısmını, evvelce Gavs-ı Âzam'ın bir silsile-i kerameti telâkki ediyordum; şimdi Risale-i Nur'un bir silsile-i kerameti olduğu tebeyyün etti.

Güzerân-ı hayat: Hayat akışı.
Nev': Tür, çeşit.
Rüya-yı sâdıka: Şuuraltı veya bir hastalık neticesi olmadan, dupduru ve tertemiz duygularla beklenmedik anda görülen, müjde, teşvik, ilham, yol gösterme, îkaz ve ibret ihtiva eden, irşada yönelik doğru rüya.
Silsile-i keramet: Keramet silsilesi.
Tebeyyün etmek: Belli olmak, açığa çıkmak.
Techiz edilmek: Donatılmak, hazırlanmak.
Telâkki etmek: Kabul etmek, benimsemek.
Tetimme: Tamamlayıcı ek.

Ezcümle: Ben Hürriyet'ten evvel İstanbul'a gelirken, yolda bir-iki mühim İlm-i Kelâm'a ait kitaplar elime geçti. Dikkatle mütâlaa ettim. İstanbul'a geldikten sonra, sebepsiz olarak hem ulemâyı, hem mektep muallimlerini münâzaraya, "Kim ne isterse benden sorsun." diye ilân ettim. Medar-ı hayrettir ki, münâzaraya gelenlerin bütün sordukları sualler, yolda mütâlaa ettiğim ve hâfızamda kaldığı meselelerdi. Hem filozofların sordukları sualler hâfızamda bulunan meselelerdi.

Şimdi anlaşıldı ki, o fevkalâde muvaffakiyet ve benim de haddimden çok ziyade o hodfürûşluk ve manasız izhar-ı fazilet ise, ileride Risale-i Nur'un İstanbulca ve ulemâca makbuliyetine ve ehemmiyetine zemin hazır etmek imiş.

İkincisi: Hattâ ben, fakir ve muhtaç olduğum ve zâhid ve sofu ve riyâzetçi olmadığım ve büyük bir şeref ve haysiyet ve hanedanlık haysiyetinden, şan u şerefinden hissedar olmadığım hâlde, Tarihçe-i Hayat'ımda yazıldığı gibi, küçükten beri halkların mallarını, hediyelerini kabul edemiyordum, ihtiyacımı izhara tenezzül edemiyordum. Beni bilenler gibi, ben de çok hayret ederdim.

Şimdi –hâssaten birkaç sene zarfında– anlaşıldı ki, Risale-i Nur'un dehşetli bir mücâhedesinde, tamâ ve mal yüzünden mağlup olmamak ve itiraz gelmemek için o hâlet-i ruhiye bize ihsan edilmişti. Yoksa, düşmanlarım o cihetten büyük bir darbe indirecektiler.

Hem ezcümle: Eski Said siyasette çok ileri gittiği hâlde, Yeni Said de taraftar bulmak için çok muhtaç olduğu zamanda, bütün insanları meşgul eden bu beş-altı senedeki beşer tufanları, siyaset fırtınaları içinde kat'â ve asla beni meşgul etmedi ve merakla mağlup etmedi ve beş sene, bilmeyi merak etmedim. Beni bilenler gibi, ben de bu hâle çok hayret ederdim. Hattâ kendi kendime derdim: "Acaba ben mi divane olmuşum ki, bütün dünyayı kendiyle meşgul eden bu hâdisâta bakmıyorum, ehemmiyet vermiyorum? Yoksa insanlar mı divane olmuşlar?" diye hayret içindeydim.

Şimdi hem mânevî ihtarla, hem mezkûr hiss-i kable'l-vuku ile, hem meydandaki Risale-i Nur'un galebe ve serbestiyetiyle tahakkuk etti ki, Risale-i

---

Hürriyet: 1909'da başlayan 2. Meşrûtiyet.

İlm-i Kelâm: İslâm inanç esaslarını inceleyen ilim dalı.

İzhar-ı fazilet: Faziletini, üstünlüğünü göstermek.

Mücâhede: Gayret, mücadele, cihad.

Mütâlaa etmek: İncelemek, tetkik etmek.

Riyâzet: Yeme, içme, uyuma ve gereksiz konuşmayı azaltarak nefsi daha çok ve daha samimi ibadete, tefekkür ve zikre alıştırmaya çalışmak.

Sofu: Tarîkata mensup olan, ehl-i tasavvuf.

Zâhid: Dünyevi, fâni, geçici lezzetlerden el etek çeken kimse.

Nur'daki hakikat-i ihlâs, rıza-yı ilâhîden başka hiçbir şeye âlet ve tâbi olamaz ve Kur'ân'dan başka hiçbir nokta-yı istinadı olmadığını isbat etmek için o acîb hâlet-i ruhiye verilmiş.

Said Nursî

~ 30 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Meyve'nin Dördüncü Meselesi'ndeki bir hakikatin izahını Eski Said'in âfâka bakmak damarıyla ve bana hizmet eden kâtibin Ramazan başlarında bayram alâmetini şarkta bir hâdisenin tesiriyle heyecanla demesi ve bu Ramazan-ı Şerif'teki kıymettar vakitleri radyonun mâlâyâniyâtıyla zâyi etmemesi için mânen kalbime kaç defa ihtar edildi ki, o geniş ve karışık fırtınalı hakikatin kısaca zararlarını beyan eyle! Ben de gayet muhtasar bazı işaretler nev'inde, Risale-i Nur şâkirtlerinin meraklarını tâdil etmek niyetiyle beyan ediyorum. Fakat hem mesele çok geniş, vaktim de dar, hâlim de perişan olmasından, anlamasında zahmet çekeceksiniz, zekâvetinize güveniyorum.

Meyve'nin o Dördüncü Meselesi'nde denilmiş ki:

"*Dünya siyasetine karışmadığımın sebebi:* O geniş ve büyük dairede vazife az ve küçük olmakla beraber, cazibedarlık cihetiyle meraklıları kendiyle meşgul eder, hakikî ve büyük vazifelerini onlara unutturur veya noksan bıraktırır. Hem her hâlde bir tarafgirlik meylini verir, zâlimlerin zulümlerini hoş görür, şerik olur." meâlinde orada denilmiştir.

Şimdi ben de derim ki: Merak yüzünden ve âfâkî hâdisâtın verdiği sarhoşâne gafletten zevk alan bîçâreler! Eğer "İnsanın fıtratındaki merak, insaniyet damarıyla –sizin farz ve lâzım vazifeniz zararına– o hâdise, o geniş boğuşmalara sevk ediyor. Bu da bir ihtiyac-ı mânevîdir, fıtrîdir." derseniz, ben de derim:

Kat'iyen biliniz ki; insanın çok mu'cizâtlı hilkatine merak etmeyip dikkat etmeyerek, iki başlı veya üç ayaklı bir insan görse kemâl-i merakla temâşâsına daldığı gibi; aynen bu asırda, nev-i beşerin muvakkat ve fâni, tahripçi geniş hâdiseleri ve zemin yüzünde yüz bin millet ve insan

---

Âfâk: Dış dünyaya ait, kişiyi doğrudan ilgilendirmeyen meseleler.
Mâlâyâniyât: Faydasız ve boş şeyler.
Mu'cizâtlı hilkat: Mu'cizelerle dolu yaratılış.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Nev-i beşer: İnsanlık, insanlar.
Nokta-yı istinad: Dayanak noktası.
Şerik olmak: Ortak olmak.
Tâdil etmek: Düzeltmek, doğrusunu yapmak.
Temâşâ: İzleme, seyretme.

nevi gibi çok hâdisât-ı acîbeye mazhar o milletlerden, her baharda yalnız birtek arı milletine ve üzüm tâifesine baksan, bu nev-i beşerdeki hâdisâtın yüz defa daha mûcib-i merak ve ruhânî, mânevî zevklere medar hâdiseler var. Bu hakikî zevklere ehemmiyet vermeyip beşerin zararlı, şerli, ârızî hâdiselerine bu kadar merak ve zevkle bağlanmak; dünyada ebedî kalmak ve o hâdiseler daimî olmak ve herkese o hâdiseden bir menfaat veya zarar gelmek ve o hâdiseye sebebiyet verenlerin hakikî fâil ve mûcid olmak şartıyla olabilir. Hâlbuki, havanın fırtınaları gibi geçici hâllerdir. Sebebiyet verenlerin tesirleri pek cüz'î... Ondaki zarar ve menfaati, o vaziyet; şarktan, Bahr-i Muhit'ten sana göndermez. Senden sana daha yakın[1] ve senin kalbin O'nun tasarrufunda ve senin cismin O'nun tedbir ve icadında olan bir Zât-ı Akdes'in rubûbiyetini ve hikmetini nazara almayıp, tâ dünyanın nihayetinden zarar ve menfaati beklemek ne derece divanelik olduğu tarif edilmez.

Hem iman ve hakikat noktasında, bu çeşit merakların büyük zararları var. Çünkü gaflet verecek ve dünyaya boğduracak ve hakikî vazife-i insaniyeti ve âhireti unutturacak olan en geniş daire ise siyaset dairesidir. Hususan böyle umumî ve mücadele suretindeki hâdiseler, kalbi de boğuyor. Güneş gibi bir iman lâzım ki, her şeyde, her vaziyette, her bir harekette kader-i ilâhî ve kudret-i rabbâniyenin izini, eserini görsün, tâ o zulm-ü zulmette kalb boğulmasın, iman sönmesin; akıl, tabiat ve tesadüfe saplanmasın.

Hattâ ehl-i hakikat, hakikat ve mârifetullahı bulmak için kesret dairelerini unutmaya çalışıyorlar, tâ kalb dağılmasın ve lüzumlu ve kıymetli şeye sarf etmek lâzım gelen merakı, zevki, şevki, lüzumsuz fâni şeylerde telef olmasın. Hattâ bu ehemmiyetli sırdandır ki:

Din düsturlarının bir hâdimi olmak cihetinde güneş gibi imanlar taşıyan bir kısım sahabeler ve onlara benzeyen mücahidînden, selef-i sâlihînden başka, siyasetçi, ekserce tam müttakî dindar olamaz. Tam ve hakikî dindar, müttakî

1 Bkz.: "İnsanı Biz yarattık. Onun için, nefsinin kendisine neler fısıldadığını, neler telkin ettiğini de Biz pek iyi biliriz. Çünkü Biz ona şahdamarından daha yakınız." (Kâf Sûresi, 50/16).

Ârızî: Gelip geçici.
Bahr-i Muhit: Okyanus. (Hint okyanusu.)
Fâil: Yapan, eden.
Hâdisât-ı acîbe: İlginç, orijinal hâdiseler.
İcad: Var etme, yaratma.
Kesret daireleri: Varlık, kâinat.
Medar: Vesile, vâsıta, sebep.
Mûcib-i merak: Merak uyaran, meraklandıran.
Mûcid: Var eden, yapan.
Mücahidîn: Mücahitler.
Müttakî: Takva sahibi. Dinin emir ve yasaklarına titizlikle uyan kimse.
Rubûbiyet: Cenâb-ı Hakk'ın her şeyi kuşatan terbiye, idare ve hâkimiyeti.
Selef-i sâlihîn: Ehl-i Sünnet'in ilk dönem rehberleri; güvenilir, dürüst ilim sahipleri.
Tedbir: İdare etme, yönetme.
Zât-ı Akdes: En yüce Zât, Hz. Allah.
Zulm-ü zulmet: Zulüm karanlıkları.

olanlar, siyasetçi olmazlar. Yani maksad-ı aslî, siyasetini yapanlarda din ikinci derecede kalır, tebeî hükmüne geçer. Hakikî dindar ise, "*Bütün kâinatın en büyük gayesi ubûdiyet-i insaniyedir.*" diye siyasete, aşk-ı merak ile değil, ikinci, üçüncü mertebede onu dine ve hakikate âlet etmeye –eğer mümkünse– çalışabilir. Yoksa bâki elmasları, kırılacak âdi şişelere âlet yapar.

Elhâsıl: Nasıl ki sarhoşluk, hakikî vazifelerden gelen elemleri ve ihtiyaçları sarhoşlukla muvakkaten unutturduğu cihetle menhus ve kısa bir zevk verir, öyle de böyle fâni boğuşmaları ve hâdiseleri merakla takip etmek bir nevi sarhoşluktur ki, hakikî vazifelerden gelen ihtiyâcât ve yapmamaktan gelen teellümâtı muvakkaten unutturduğu için menhus bir zevk verir.

Veya tehlikeli bir ye'se düşüp لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ[1] âyetindeki emr-i ilâhîye muhalefet eder, tokada müstehak olur.

Veya وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ[2] olan şiddetli tehdid-i ilâhî tokadına mazhar olur, zâlimlerin zulümlerine hasbî olarak mânen iştirak eder, bilistihkak cezasını da dünyada, âhirette çeker.

Yalnız ehemmiyetli bir endişe ve bir tesellî kalbime geliyor ki:

Bu geniş boğuşmaların neticesinde, eski Harb-i Umumî'den çıkan zarardan daha büyük bir zarar, medeniyetin istinadı, menbaı olan Avrupa'da deccalâne bir vahşet doğurmasıdır. Bu endişeyi tesellîye medar; âlem-i İslâm'ın tam intibahıyla ve Yeni Dünya'nın, Hristiyanlığın hakikî dinini düstur-u hareket ittihaz etmesiyle ve âlem-i İslâm'la ittifak etmesi ve İncil, Kur'ân'a ittihad edip tâbi olması, o dehşetli gelecek iki cereyana karşı semâvî bir muâvenetle dayanıp inşallah galebe eder.

Umum kardeşlerime birer birer selâm. Gelen veya geçen Leyle-i Kadir'lerinizi tebrik ederiz.

---

1 "Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyiniz." (Zümer Sûresi, 39/53).

2 "Bir de sakın zulmedenlere meyletmeyin, sempati duymayın. Yoksa size ateş dokunur." (Hûd Sûresi, 11/113).

Bilistihkak: Hak ederek.
Deccalâne: Deccal gibi, deccal tarzında.
Düstur-u hareket: Hareket prensibi.
İntibah: Uyanma, ayılma.
İstinad: Dayanak.
İttihad etmek: Birleşmek.
İttihaz etmek: Edinmek, kabul etmek.
Maksad-ı aslî: Asıl maksat, esas gaye.
Menba: Kaynak.
Menhus: Uğursuz, kötü.
Muâvenet: Yardımlaşma.
Tebeî: Aslî olmayan, başka bir asla tâbi olan, dolaylı.
Teellümât: Elem duymalar, acılar.
Ubûdiyet-i insaniye: İnsanların yapmakla yükümlü oldukları kulluk görevi.
Ye's: Ümitsizlik.
Yeni Dünya: Amerika.

~ 31 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Denizli'nin bir Hüsrev'i Hasan Feyzi'nin uzunca, tafsilâtlı bir mektubunu vâsıtanızla aldım. Ve bildim ki, nasıl bir dane toprak altına konulur tâ çok daneleri sümbül versin, aynen öyle de şehid merhum Hâfız Ali o tarlada, toprak altına girdi, otuz kırk Hâfız Aliler'i sümbül verdi ve verecek, kanaatim geldi. Siz, benim tarafımdan ona ve Risale-i Nur'un hizmetine çalışanlara yazınız ki:

Bir-iki sene zarfında Denizli kahramanları, yirmi sene kadar Risale-i Nur'a hizmet ettiklerinden, biz Risale-i Nur şâkirtleri ebede kadar onların bu iyiliklerini unutmayız. Ve Denizli, nazarımızda ikinci bir Isparta hükmüne geçtiği gibi, hapishanesini dahi bir medrese-i nuriye manasında biliyoruz.

Feyzi'nin mektubunda isimleri bulunan ve bilhassa hâkim-i âdil ile beraber hakikî adalete çalışanlar (Ç. H. M.) ve Avukat Ziya gibi bütün o zâtlar, değil yalnız bizi, belki Anadolu'yu ve âlem-i İslâm'ı mânen minnettar eylemişler. Onlar, bizim gibi Risale-i Nur'a sahiptirler. Eğer lüzum olsa, elime teslim edilen bir kısım mecmuaları da onlara emaneten okutmak için göndereceğim. Orada kalan kitaplar, lüzumu varsa, muattal kalmamak şartıyla kalabilirler. Büyük mecmua elinde bulunan, muattal bırakmamak ve okutmak ve mümkünse hapishaneyi teşrik etmek şartıyla onun elinde kalsın. Daha isterse, daha başkaları da ona ve oraya göndereyim.

Ben Denizli gibi, az bir zamanda, bize ve Risale-i Nur'a metin, kahraman sahipleri ve kardeşleri verdiği için, elimden gelse, kemâl-i sürûr ve sevinçle onların mübârek hapishanesinde bakiye-i ömrümü geçirmek istiyorum.

Bizimle çok alâkadar ve hapishanede görüştüğümüz veya bana hizmet eden Beylerbeyli Süleyman ve Tavaslı Mehmed Çavuş gibi ne kadar dostlar varsa, hepsine çok selâm ediyorum ve her vakit mânevî kazançlarımıza ve dualarımıza dâhildirler. Ve Feyzi'nin mektubunda isimleri bulunan zâtlara bilhassa birer birer selâm ve umumunun Ramazan'larını ve Leyle-i Kadir'lerini ruh u canımızla tebrik ediyoruz.

Milaslı Halil İbrahim,* hakikaten Risale-i Nur'un demir gibi metin ve sarsılmaz bir şâkirdidir. O kasaba onunla iftihar etmeli. Hem o zâtın, hem Hasan

---

Bakiye-i ömür: Ömrün kalanı.
Kemâl-i sürûr: Büyük bir sevinç, neş'e.
Muattal: Kullanılmayan, terk edilen.
Teşrik etmek: Ortak etmek.

Feyzi'nin haddimden yüz derece ziyade hüsn ü zanları neticesinde yazdıkları parlak manzum iki parçayı, Risale-i Nur'a hitap ediyorlar ve benim ehemmiyetsiz şahsımı perde ve ârızî bir unvan olarak yapmışlar diye kabul ediyorum. Yoksa benim ne haddim var ki o meziyetlere sahip olayım. Hem ona, hem Risale-i Nur'un avukatı Ahmed Feyzi'ye* ve arkadaşlarına ve eski kahraman kardeşlerimizden Şefik'e* çok selâm ve dua ediyoruz.

Kardeşlerim! Âyetü'l-Kübrâ Ramazan'da zuhur ettiği gibi zannımca Ramazan'da da matbaadan çıktığını, Isparta'ya geldiğini ve Ramazan'da serbestiyetle okunması ve camilere okutmak için girmesi gibi, bu Ramazan-ı Şerif'te Âyetü'l-Kübrâ'dan çıkan ve bir saat tefekkür bir sene ibadet[1] manasını taşıyan Hizb-i Nuriye Âyetü'l-Kübrâ'dan çıktığı misillü, bizim tesbihatımızda otuz üç defa [2] لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ Âyetü'l-Kübrâ'nın berekâtı ve feyziyle on dakikada aynı hakikat-i tevhidi veren iki sayfa kadar Ramazan'ın nuruyla kalbe ihtar edildi. [3] Ben de on dakikada Âyetü'l-Kübrâ'nın tamamını okuyor gibi ve her bir mertebede, mukaddimesinde denildiği gibi küre-i arzın küllî dili benim hayalen lisanım olup لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ der; ve denizler ve dağlar ve unsurların ve insan tabakâtlarının lisân-ı hâlleri benim dillerim olup لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ der diye, ben de her bir لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ dedikçe, ya bilisân-ı arz, ya bilisân-ı semâvât, ya bilisân-ı cev, ya bilisân-ı anâsır derim, gibi… İnşallah sonra size gönderilecek.

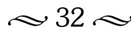
اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي [4]

Kardeşiniz
Said Nursî

---

[1] Bkz.: Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 4/423; Kurtubî, *el-Câmi' li ahkâmi'l-Kur'ân* 4/314; Aliyyülkârî, *el-Masnû'* s. 82.
[2] "Allah'tan başka ilâh yoktur." (Sâffât Sûresi, 37/35; Muhammed Sûresi, 47/19).
[3] Bu kısım, Hizbü Envâri'l-Hakâiki'n-Nuriye'nin (Büyük Cevşen) içerisinde "Âyetü'l-Kübrâ'nın ve Hizbü'n-Nuriyenin Hülâsatü'l-Hülâsa'sı" olarak yer almaktadır.
[4] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Âyetü'l-Kübrâ: "En büyük delil" anlamına gelen 7. Şuâ risalesi.
Bilisân-ı anâsır: Yeryüzüne ait unsurların, elementlerin diliyle.
Bilisân-ı arz: Yeryüzünün diliyle.
Bilisân-ı cev: Atmosferin, havanın diliyle.
Bilisân-ı semâvât: Gökyüzünün, semâların diliyle.
Hizb-i Nurî: Asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.
Lisân-ı hâl: Hâl dili, durum ifadesi.

İkramı İzhar Mektubunun[1] Tetimmesi

İşârât-ı Kur'âniye'nin başında yazdık.

Risale-i Nur'un makbuliyetine imza basan ve gaybî işaretlerle ondan haber veren sekiz parçadan birinci parçadır. Aynı meseleye bu risalede yirmi dokuz işaret var. Sair parçalarla beraber bine yakın işaretler, rumûzlar, îmalar, emâreler aynı meseleye, aynı dâvâya bakmaları sarâhat derecesindedir. Vahdet-i mesele cihetiyle o emareler birbirine kuvvet verir, teyid eder. O sekizden üç tanesi, İmam Ali *(radiyallâhu anh)* üç keramet-i gaybiyesiyle Risale-i Nur'dan haber vermiş. [2]

Bu sekiz parçayı Ankara ehl-i vukûfu tetkik etmiş, itiraz etmemişler. Yalnız demişler: "Keramet sahibi, kerametini yazmaz."

Ben de onlara cevap verdim ki: "*Bu benim değil Risale-i Nur'un kerametidir. Risale-i Nur ise Kur'ân'ın malıdır ve tefsiridir.*" dedim. Onlar sustular, demek kabul ettiler.

Gerçi bu çeşit ikramlar yazılmasaydı daha münasip olurdu fakat bu hadsiz ve kuvvetli ve kesretli düşmanlar karşısında az ve zayıf ve fakir olan bizlere kuvve-i mâneviye ve gaybî imdat ve teşcî ve sebat ve metanet vermek için mecburiyet-i kat'iye oldu, ben de yazdım. Benim benliğime bir hodfürûşluk verip sukutuma sebep olsa da, ehemmiyeti yok. Bu hizmete, yani ehl-i imanı dalâlet-i mutlakadan kurtarmaya, lüzum olsa dünyevî hayat gibi, uhrevî hayatımı da feda etmek bir saadet bilirim. Binler dostlarım ve kardeşlerim cennete girmeleri için cehennemi kabul ederim.

---

1 Bkz.: Emirdağ Lahikası-1, 27. Mektup.
2 Bu üç risale için bkz.: Lem'alar, On Sekizinci ve Yirmi Sekizinci Lem'a; Şuâlar, Sekizinci Şuâ.

Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Gaybî: Gayba ait, görünmeyen.
Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, beğendirme.
İşârât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in Risale-i Nur'a ait işaret ve imalarını konu alan, Şuâlar kitabındaki 1. Şuâ risalesi.
İzhar: Açığa çıkarma, gösterme.
Keramet-i gaybiye: Gayba, istikbale ait keramet.
Sarâhat: Açıklık, âşikârlık.
Sukut: Düşme, kayma.
Teşcî: Cesaretlendirme.
Teyid etmek: Pekiştirmek, desteklemek.
Vahdet-i mesele: Konu birliği. Aynı meseleye ortak olma.

~ 33 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Şimdi bir hâlimi size beyan etmek lâzım geliyor tâ başka sebepler sizi müteessir etmesin. O hâl de şudur:

Bu yirmi sene tazyik neticesi, ehemmiyetli ve müzmin bir hastalık bana ârız olmuş. Zaten eskiden beri o hastalığın esası bende vardı ki ona merdümgirizlik, yani insanlardan çekinmek, temas etmemek, temastan müteessir olmak... Hattâ şimdi en hafif ruhlu bir kardeşim, bir şâkirdimle görüşmeyi –fakat Risale-i Nur hizmetine ait olmamak şartıyla– ruhum kaldırmıyor. Hattâ dostâne bakmaktan cidden müteessir oluyorum.

Bu ehemmiyetli hâlde insanların bana karşı zulüm ve cinayetleri bir vesile olduğu gibi, inâyet-i ilâhiye ve kaderin adaleti ve hizmet-i imaniyedeki ihlâsın muhafazası en ehemmiyetli bir sebeptir ki, hem zulm-ü cinayet-i beşeriyeyi hiçe indiriyor, hem bu hastalığı tam bana sevdiriyor, sabır ve tahammül verir.

Nasıl ki insanlar evham yüzünden beni temastan men ede ede âsâbıma dokundurdular, inâyet-i ilâhiye dahi; hizmet-i imaniyedeki ihlâsı kırmamak.. ve tasannûkârâne hodfürûşluk vaziyetine girmeye mecbur etmemek.. ve ziyade hüsn-ü zan edenlerin karşısında beni tekellüflere ve gösterişlere mecbur etmemek.. ve bu zamanda çok tesir eden şahsıma karşı teveccüh, muhabbet ve hizmete zarar veren kendini makam sahibi göstermek vaziyetinden kurtarmak.. ve Kur'ân'dan gelen Risale-i Nur'un elmas gibi hakikatlerini bana mâletmekle cam parçalarına indirmemek hikmetleriyle, Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn bana bu hastalığı vermiştir. Ben, Cenâb-ı Hakk'a şükrediyorum. Siz de müteessir olmayınız, memnun olunuz. Fakat fıtrî teellümlere karşı, tahammülüm için duanıza muhtacım.

Aziz kardeşlerim! Bize teslim olunan kitaplarımın –yaldızlı kaplı büyük mecmualardan– bir kısmına baktım, gördüm ki: Nur, Gül fabrikalarının elmas kalemleriyle yazdıkları risaleler, o yaldızlı kaplar içinde bazen on beş-yirmi risale içinde bulunan mecmualar o kadar güzel birer elmas kılıç hükmünde

---

Ârız olmak: Sonradan meydana gelmek.
Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.
Müzmin: Kronik, süreklilik kazanan.
Tasannûkârâne: Yapmacık bir tarzda.
Tazyik: Sıkıştırma, zorlama, baskı.
Teellüm: Elem duyma, kederlenme.
Tekellüf: Zorlama.
Zulm-ü cinayet-i beşeriye: İnsanların yaptığı cânilikler, zulümler.

düşmanlarına karşı kendilerini büyük makamlarda ve mahkemelerde müdâfaa etmek hikmetiyle hiçbir sebep yokken, birden bire Risale-i Nur'u büyük mecmualar tarzında yaptırmaya hapsimizden beş ay evvel başladık. Bunda büyük bir inâyet-i ilâhiye olduğuna şüphem kalmadı ve filozofların mağlubiyetinin hikmetini anladık. Çünkü içtimada eczaların kuvvetinden çok ziyade bir kuvvet, hususan müdâfaa vaktinde içtima ve tesânüdden ileri geliyor.

Kardeşlerim! Çoktan size söylemek lâzım gelirken unutmuştum. Kerametli Yirmi Dokuzuncu Söz, o Söz'ün yalnız birinci makamıdır. O Söz'ün ikinci makamı ise, ehemmiyetine binâen –ki, bir vecihte ona da "Âyetü'l-Kübrâ" nâmını İmam Ali *(radiyallâhu anh)* vermiş olan– Yirmi Dokuzuncu Lem'a-yı Arabiye'dir ki, "Allahu Ekber" gibi sâir tesbihatın mertebelerindeki nurları beyan ediyor ve Hizb-i Nuriye'nin de bir me'hazidir.

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve dua ederim. Gizli olan, her gecede muhtemel bulunan Leyle-i Kadir'lerinizi tebrik ederim.

Kardeşiniz
Said Nursî

34

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bilmukabele biz de Ramazan'ınızı tebrik ediyoruz. Rüyalarınız pek çok mübârektirler. İnşaallah Cenâb-ı Hak sizi büyük ihsanlara mazhar eyleyecek diye bir işarettir.

Bu zamanda en büyük bir ihsan, bir vazife, imanını kurtarmaktır, başkaların imanına kuvvet verecek bir surette çalışmaktır. Sakın, benlik ve gurura medar şeylerden çekin. Tevazu, mahviyet ve terk-i enaniyet, bu zamanda ehl-i hakikate lâzım ve elzemdir. Çünkü bu asırda en büyük tehlike benlikten ve hodfürûşluktan ileri geldiğinden, ehl-i hak ve hakikat, mahviyetkârâne daima kusurunu görmek ve nefsini itham etmek gerektir. Sizin gibilerin ağır şerâit içinde kahramancasına imanını ve ubûdiyetini muhafaza etmesi, büyük bir makamdır. Senin rüyalarının bir tâbiri de, bu noktadan seni tebşir etmektir.

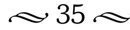
Ecza: Bölümler, kısımlar.
İçtima: Toplanma, bir araya gelme.
Mahviyetkârâne: Alçakgönüllülükle, mütevazi bir şekilde.
Me'haz: Kaynak.
Medar: Vesile, vâsıta, sebep.
Tebşir etmek: Müjde vermek, müjdelemek.
Terk-i enaniyet: Kendini beğenmemek. Benlik ve gurura vesile olan şeyleri terk etmek.
Tesânüd: Dayanışma, birbirini destekleme.

Risale-i Nur eczalarında tarîkat hakikatine dair "Telvîhât-ı Tis'a" nâmındaki risaleyi elde edip bakınız. Hem, zâtınız gibi metin ve imanlı ve hakikatli zâtlar Risale-i Nur dairesine giriniz. Çünkü bu asırda Risale-i Nur, bütün tehâcümâta karşı mağlup olmadı. En muannid düşmanlarına da serbestiyetini resmen teslim ettirdi. Hattâ iki seneden beridir büyük makamatlar ve adliyeler, tedkikât neticesinde, Risale-i Nur'un serbestiyetini tasdik ve mahrem ve gayr-i mahrem bütün eczalarını sahiplerine teslime karar verdiler.

Risale-i Nur'un mesleği, sair tarîkatlar, meslekler gibi mağlup olmayarak, belki galebe ederek pek çok muannidleri imana getirmesi, pek çok hâdisâtın şehâdetiyle, bu asırda bir mu'cize-i mâneviye-i Kur'âniye olduğunu isbat eder. O dairenin haricinde, ekseriyetle bu memlekette bu hususî ve cüz'î ve yalnız şahsî hizmet veya mağlubâne perde altında veya bid'alara müsamaha suretinde ve te'vilât ile bir nevi tahrifat içinde hizmet-i diniye tam olamaz diye, hâdisât bize kanaat vermiş.

Madem sizde büyük bir himmet ve kuvvetli bir iman var, tam bir ihlâs ve tam bir mahviyetle, sebatkârâne Risale-i Nur'a şâkirt ol! Tâ binler, belki yüz binler şâkirtlerin şirket-i mâneviye-i uhreviyelerine hissedar ol.. tâ senin hayırların, iyiliklerin cüz'iyetten çıkıp küllîleşsin, âhirette tam kârlı bir ticaret olsun.

Said Nursî

35

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

İki sene tedkikâttan sonra mahkeme tarafından bana teslim olunan mecmualardan bugün, mâsumlar tâifesinin ve ümmî ihtiyarlar cemaatinin bana yâdigâr olarak gönderdikleri parçaları hâvi büyük ve yaldızlı ciltli bir mecmua gördüm. Bu mecmuanın başında tâ Kastamonu'da yazdığım bir fıkrayı size göndermek hatırıma geldi. Belki de eskiden bir sureti size gönderilmiş. Bunda kanaatim geldi ki: Filozoflara ve muannidlere karşı mâsumlar ve ümmîlerin mâsumâne ve hâlisâne olan bu elimdeki mecmuası, en büyük bir vâsıta-yı galebedir; inatları kırıp insafsızları insafa getirmiştir.

Bid'a: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.

Hâlisâne: Samimiyetle, samimi bir şekilde.

Hâvi: İhtiva eden, içinde bulunduran.

Mu'cize-i mâneviye-i Kur'âniye: Kur'ân'ın mânevî mu'cizesi.

Muannid: İnatçı.

Sebatkârâne: Kararlı, sarsılmaz bir şekilde.

Şirket-i mâneviye-i uhreviye: Çok kazanç sağlayan mânevî bir şirket hükmünde, birlikte yapılan ahirete yönelik dinî hizmetler.

Te'vilât: Te'viller, yorumlar.

Tehâcümât: Saldırılar, hücumlar.

Telvîhât-ı Tis'a: "Dokuz açıklama" manasında, 29. Mektub'un 9. kısmı.

İşte çok yerlerden bana gönderilen mecmualar ve ümmîlerin parçalarını üç mecmua içinde cem etmiştik. Ve mecmuanın başında bu gelen parça yazılı gördüm, size de gönderiyorum.

Hem bununla, Risale-i Nur'un makbuliyetine delâlet eden sekiz parçadan mürekkep yaptığımız bir mecmua ve Keramet-i Gavsiye ve Aleviye ve İşaret-i Kur'âniye'den başka, lâhika ve saireden üç-dört parça daha ilâve edilen mecmuanın başında yazılmaya lâyık bir parçayı leffen beraber gönderiyorum.[1]

Umum kardeşlerime, bilhassa mâsum ve ümmîlere selâm ve dua eder ve dualarını istiyoruz. Ve bin mâşallah ve bârekâllah onlara deriz. Onların yazılarını kimler görüyorsa takdirkârâne meftun olur.

Risale-i Nur'un küçük ve mâsum şâkirtlerinden elli altmış talebenin yazdıkları nüshaları bize göndermişler, o parçaları üç cilt içinde cem ettik. İşte bu mecmuadaki parçaları yazanların numûne olarak bir kısmı şunlardır:

İsimleri	Yaşları	İsimleri	Yaşları	İsimleri	Yaşları
Ömer	15	Hüseyin	11	Mustafa	14
Mustafa	13	Ahmed Zeki	13	Bekir	9
Hâfız Nebi	14	Ayşe	11	Ali	12
Hicret	15	Hâfız Ahmed	12	Ayşe	11

İşte bu mecmuadaki risaleler, bu mâsum çocukların Risale-i Nur'dan ders aldıkları ve yazdıklarının bir kısmıdır. Onların bu zamanda bu ciddî çalışmaları gösteriyor ki; *Risale-i Nur'da öyle bir mânevî zevk ve cazibedar bir nur var ki, mekteplerde çocukları okumaya şevkle sevk etmek için icad ettikleri her nevi eğlence ve teşviklere galebe edecek bir lezzet, bir sürûr, bir şevk, Risale-i Nur veriyor ki çocuklar böyle hareket ediyorlar.*

---

[1] Bu parça için bkz.: Emirdağ Lâhikası-1, 3. ve 32. Mektup.

İşaret-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in Risale-i Nur'a ait işaretlerini konu alan 1. Şuâ risalesi.

Keramet-i Gavsiye ve Aleviye: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) ve Abdülkadir Geylânî Hazretleri'nin (k.s.) Risale-i Nur'a ve müellifine işaret eden kerametlerinin anlatıldığı risaleler. (Bkz.: Keramet-i Aleviye için 18. ve 28. Lem'a ile 8. Şuâ; Keramet-i Gavsiye için 8. Lem'a risaleleri.)

Lâhika: İlave, ek.

Leffen: Sarılmış olarak, zarf veya mektup içine koyarak.

Mürekkep: Bir araya gelmiş, oluşmuş.

Hem bu hâl gösteriyor ki; *Risale-i Nur kökleşiyor. İnşallah daha hiçbir şey onu koparamayacak, ensâl-i âtiyede devam edecek gidecek.*

Aynen bu mâsum çocuk şâkirtler gibi, Risale-i Nur'un cazibedar dairesine giren ümmî ihtiyarların dahi kırk-elli yaşından sonra Risale-i Nur'un hatırı için yazıya başlayıp yazdıkları kırk-elli parça, iki-üç mecmua içinde dercedildi. Bu ümmî ihtiyarların ve kısmen çoban ve efelerin, bu zamanda, bu acîb şerâit içinde, her şeye tercihen Risale-i Nur'a bu surette çalışmaları gösteriyor ki; *bu zamanda Risale-i Nur'a ekmekten ziyade ihtiyaç var ki, harmancılar, çiftçiler, çobanlar, yörük efeleri, hâcât-ı zaruriyeden ziyade bir hâcât-ı zaruriyeyi, Risale-i Nur'un hakâikini görüyorlar.*

Bu ciltte az ve sâir altı cild-i âherde mâsumların ve ihtiyar ümmîlerin yazılarının tashihinde çok zahmet çektim. Vakit müsaade etmiyordu. Hatırıma geldi ve mânen denildi ki:

Sıkılma! Bunların yazıları çabuk okunmadığından, acelecileri yavaş yavaş okumaya mecbur ettiğinden, *Risale-i Nur'un gıda ve taam hükmündeki hakikatlerinden hem akıl, hem kalb, hem ruh, hem nefis, hem his, hisselerini alabilir. Yoksa, yalnız akıl cüz'î bir hisse alır, ötekiler gıdasız kalabilirler.*

Risale-i Nur, sair ilimler ve kitaplar gibi okunmamalı! Çünkü ondaki iman-ı tahkikî ilimleri, başka ilimlere ve maârifler benzemez. Akıldan başka çok letâif-i insaniyenin kût ve nurlarıdır.

Elhâsıl: Mâsumların ve ümmî ihtiyarların noksan yazılarında iki fayda var:

Birincisi: Teennî ve dikkatle okunmaya mecbur etmektir.

İkincisi: O mâsumâne ve hâlisâne ve samimî ve tatlı dillerinden, derslerinden Risale-i Nur'un şirin ve derin meselelerini lezzetli bir hayretle dinlemek ve ders almaktır.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي [1]

Kardeşiniz

Said Nursî

---

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Acîb: Benzersiz, şaşırtan, ürküten.
Cild-i âher: Diğer, başka cild.
Ensâl-i âtiye: Gelecek nesiller.
Hâcât-ı zaruriye: Kesin, zaruri ihtiyaçlar.
İman-ı tahkikî: Delile dayanarak ulaşılan, sağlam, sarsılmaz iman.
Kût: Gıda, azık.
Letâif-i insaniye: İnsanın mânevî duyuları.
Maârif: Marifetler, bilgiler.
Şerâit: Şartlar.
Taam: Yemek, yiyecek.
Teennî: Dikkat, temkin, acele etmeme.

Elhamdülillâh, bu sene Isparta'daki talebelerinizi dünyevî meşâgil daha çok gaflete sokmadı. Hizmet-i nuriyedeki gayretlerimiz ciddî bir surette devam ediyor. Her birimizin kalblerimizdeki Nur'a karşı incizap, sîmalarımızda okunuyor. Sanki bu talebelerinizin kalbleri sevinçle doludur.

Evet sevgili Üstadımız, bütün talebeleriniz hep birden diyorlar: Liyakatsizliğimiz, hiçliğimizle beraber sâfiyane istihdam edildiğimiz bu hizmet-i nuriyede bedî bir üstada hem talebe, hem kâtip, hem muhatap, hem nâşir, hem mücahid, hem halka nâsih, hem Hakk'a âbid olmak gibi cihandeğer güzelliklerin hepsini birden bize veren Hazreti Allah'a ne kadar şükretsek azdır. Ve bu yapmak istediğimiz şükürler dahi, Hâlık'ımızın fazlıyla kalbimize gelen bir ihsan olduğunu tahattur eden biz talebelerinizin kalblerini sürûr ve sevinç dolduruyor. Mâsum Nurslular'ın, Üstadımızın küçüklüğünde geçirdikleri hayatın müteşekkirâne bir tarzı,[1] hâl ve etvârımızda okunuyor. Hudutsuz şükürler, nihayetsiz senâlar olsun o Zât-ı Zülcelâl'e ki, bizleri cehl-i mutlak derelerinden, isyan ve küfran bataklıklarından lütuf ve keremiyle çıkarıp, gözleri kamaştıran en parlak bir Nur'a talebe etmiştir.

Eğer sevgili Üstadımız "iktiran" tâbir edilen; iki nimetin beraber geldiğini daha evvelden bize izah etmeseydi,[2] çok minnettarlıklarımızı kalblerimize tercüman olan kalemlerimizden okuyacaklardı.

Evet sevgili Üstadımız, biz kendimize bakıyoruz, Risale-i Nur'a muhatap olamıyoruz. Buna rağmen ihtiyaç şiddetlendikçe, Hâlık-ı Rahîm'in merhametli tecellîlerini müşâhede ediyoruz.

Kalb-i Üstad; parlak bir ayna, bir mazhar, bir ma'kes.. lisân-ı Üstad; âlî bir mübelliğ, bir muallim, bir mürşid.. hâl-i Üstad; tecessüm etmiş en güzel bir örnek, bir numûne, bir misâl oluyor. Tavâif-i beşerin ihtiyaçları yazılıyor, gösteriliyor.

---

1 Bkz.: Emirdağ Lahikası-1, 28. Mektup.
2 Bu izah için bkz.: Lem'alar, On Yedinci Lem'a *(13. Nota, 4. Mesele)*.

Âbid: Kul, ibadet eden.
Âlî: Yüce.
Bedî: Emsalsiz, benzersiz.
Cehl-i mutlak: Bütünüyle cehalet. Tamamen bilgisizlik.
Etvâr: Tavırlar, davranışlar.
Hâlık-ı Rahîm: Merhamet ve ihsanı pek çok olan Yüce Yaratıcı.
İncizap: Cezb olma, bağlanma.
İstihdam edilmek: Çalıştırılmak, görevlendirilmek.
Ma'kes: Aksetme, yansıma yeri.
Mazhar: Bir şeyin zuhur ettiği, göründüğü yer.
Meşâgil: Meşguliyetler, işler.
Mübelliğ: Allah'ın dinini insanlara anlatan, bildiren kimse.
Müteşekkirâne: Teşekkür eder bir tarzda.
Nâşir: Neşreden, yayan.
Tahattur etmek: Hatırlamak.
Tavâif-i beşer: İnsan tâifeleri, grupları.
Tecessüm etmek: Maddî bir varlık, bir cisim hâlinde belirmek.
Zât-ı Zülcelâl: Sonsuz gücün ve hakimiyetin sahibi Yüce Zat.

İşte, yedi seneden beri ateş püsküren zâlim beşerin hâli, bugün daha çok ıztıraplı bir hâle girmiş bulunuyor. Her bir zîidrak, acaba yarın ne olacak düşüncesiyle kulaklarını radyoların ağızlarına koymuşlar, mütehayyir duruyorlar. Şarkta Japonlar'ın mağlup olmasıyla, dünyanın salâh-ı selâmete ve emn ü emâna kavuşması beklenirken, deccalâne bir hareket şimalde kendini gösterdiği görülüyor. Şu vaziyet herkesi heyecana, endişeye sevk ediyor. İstikbalin zulmetlerine gittiği zannıyla, merakla radyoları takibe koşturuyor. Lillâhilhamd, Risale-i Nur, âlî beyanatıyla ruhlarımızı teskin ediyor, hakikî dersleriyle kalblerimizi tatmin ediyor.

İşte, bu günde meydana çıkan bu dehşetli cereyanı, ancak ve ancak Hristiyanlık âleminin müslümanlıkla ittihadı, yani İncil, Kur'ân ile ittihad ederek ve Kur'ân'a tâbi olması neticesi elde edilecek semâvî bir kuvvetle mağlup edileceği iş'ar buyuruluyor ki, Hazreti İsa *(aleyhisselâm)*'ın da vürûduna intizar etmek zamanının geldiğini mana-yı işârî ile ihtar ediyor.

Mesmûâta göre, bugünkü Amerika, aktâr-ı âleme tedkikât için gönderdiği dört heyetten birisini, bugünkü beşeriyetin saadetini temin edecek sâlim bir din taharrisine memur etmiştir. Bu ise müceddidliğini mahkeme lisanıyla her tarafa ilân eden Risale-i Nur, bu muztarip, perişan beşeriyetin en büyük bir saadeti olacağına imanımız pek kuvvetlidir.

Sevgili Üstadımız başımızda, ve en âlî hakikatleri taşıyan ve Kur'ân'ın en yüksek ve mübârek tefsiri bulunan Risale-i Nur elimizde oldukça, sevinçlerimiz had ve hududa alınmaz.

İşte bu hakikatlerin her bir cüzü saha-yı faaliyete çıksa, her tarafta merakla, zevkle kendini okutturuyor. Buna bariz deliller pek çok var. Hususuyla, inkâr-ı haşir mefkûresini mağlup eden Onuncu Söz matbû nüshaları.. ve bilhassa gizli tab' edildiği hâlde kendini serbest okutan ve takviye-i imanda pek yüksek harikaları taşıyan Âyetü'l-Kübrâ risaleleri.. ve inkâr-ı ulûhiyet

---

Aktâr-ı âlem: Âlemin her tarafı, dört bir yanı.
Âyetü'l-Kübrâ Risaleleri: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) gaybî işaretlerine binaen "Âyetü'l-Kübrâ" ismi verilen 7. Şuâ ve 29. Lem'a risaleleri.
Deccalâne: Deccal gibi, deccal tarzında.
İnkâr-ı haşir: Öldükten sonra dirilmeyi, mahşerde toplanıp hesap vermeyi inkâr etme.
İnkâr-ı ulûhiyet: Cenâb-ı Hakk'ın kâinattaki mutlak hâkimiyetini inkâr etmek.
İntizar etmek: Beklemek.
İş'ar: Hissettirme, duyurma.
İttihad: Birleşme.
Lillâhilhamd: Allah'a şükürler olsun ki.
Mana-yı işârî: İşaret ve ima yoluyla anlatılan mana.
Mefkûre: Düşünce, fikir, ideal.
Mesmûât: Duyulan şeyler, duyumlar.
Müceddidlik: Peygamberlik mesleğinin mânevî vârisi olarak devrin ihtiyacına göre İslâm'ı anlatma.
Mütehayyir: Hayret içinde, şaşkın.
Şimal: Kuzey.
Taharri: Arama, araştırma.
Teskin etmek: Sakinleştirmek, yatıştırmak.
Vürûd: Gelme, ulaşma.
Zîidrak: İdrak sahibi, akıllı varlık.

mefkûresini zîr ü zeber eden Külliyat-ı Nur, Hüccetü'l-Bâliga ve Meyve gibi eczaları meydanda...

İnşallah Kur'ân'ın etrafına çevrilmek istenilen imansızlığın emansız sûrunu, Risale-i Nur temelinden kaldıracak, imansızlığın emansız ateşini söndürüp, âb-ı hayat bahşeden şarâb-ı kevserini, bütün dünyaya emanlı iman vermekle içirecektir.

اَلْبَاقِى هُوَ الْبَاقِى[1]

Çok kusrulu talebeniz

Hüsrev

~ 37 ~

Zâtınızın şahsıma karşı haddimden pek çok ziyade hüsn-ü zannınızı, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsi nâmına kabul edebilirim. Yoksa kendimi o makamlarda görmek benim haddim değil.

Hem, *"Risale-i Nur mesleği, tarîkat değil hakikattir, sahabe mesleğinin bir cilvesidir. Bu zaman tarîkat zamanı değil imanı kurtarmak zamanıdır."* Risale-i Nur, bu hizmeti lillâhilhamd en müşkül ve ağır zamanlarda yapmış ve yapıyor.

Risale-i Nur dairesi, Hazreti Ali ve Hasan* ve Hüseyin'in* *(radiyallâhu anhum)* ve Gavs-ı Âzam'ın *(kuddise sirruh)* –ihbârât-ı gaybiyeleriyle– şâkirtlerinin bu zamanda bir dairesidir. Çünkü Hazreti Ali, üç keramet-i gaybiyesiyle Risale-i Nur'dan haber verdiği gibi, Gavs-ı Âzam *(kuddise sirruh)* da kuvvetli bir surette Risale-i Nur'dan haber verip tercümanını teşcî etmiş. Bu mahrem dört Risale-i Keramet-i Aleviye ve Gavsiye'ye ait dört risale inşallah bir vakit size gönderilebilir. Mahkeme ehl-i vukûfu, onlara itiraz edememiş. Yalnız "Bu

---

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Âb-ı hayat: Hayat veren su.
Eman: Güven, huzur.
Gavs-ı Âzam: "En büyük veli" anlamında Hz. Abdulkadir Geylani'nin lâkâbı (k.s.).
Hüccetü'l-Bâliga: "En mükemmel ve kesin delil" manasında Asâ-yı Musa mecmuasının ikinci kısmına verilen isim.
İhbârât-ı gaybiye: Gayba ait, birtakım bilinmeyen şeyleri bildirme.
Keramet-i gaybiye: Gayba, istikbale ait keramet.
Meyve (Risalesi): On Bir Mesele'den oluşan On Birinci Şuâ risalesi.
Şahs-ı mânevî: Mânevî, hükmî şahsiyet.
Şarâb-ı kevser: Kevser suyu.
Teşcî etmek: Cesaretlendirmek.
Zîr ü zeber etmek: Darmadağın, yerle bir etmek.

yazılmamalıydı." diye küçük bir tenkit etmişler. Ben de cevap verdim, onlar sustular. Zaten Üveysî bir surette doğrudan doğruya hakikat dersimi Gavs-ı Âzam'dan *(kuddise sirruh)* ve Zeynelâbidîn* *(radiyallâhu anh)* ve Hasan, Hüseyin *(radiyallâhu anhumâ)* vâsıtasıyla İmam Ali'den *(radiyallâhu anh)* almışım. Onun için hizmet ettiğimiz daire onların dairesidir.

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, duanızın himmetiyle, on beş günden ziyade şiddetli bir hararet içinde tehlikeli ve zehirli hastalığın iki gündür tehlikesi geçti. Hastalıkla bir saat ibadet bir gün kadar olması cihetiyle,[1] inşallah yapamadığım çok hayratın yerini bu hastalık doldurmuş ve çok kusurâtıma da keffâret olmuş. Fakat zaafiyet ve hastalık devam ediyor.

Latîf ve mânidar bir tevâfuktur ki, dünkü gün, mâsumların mecmuası elime geçti, açtım. O mecmuanın başında, o mâsumların bir kumandanı hükmünde ve Medrese-i Nuriye'nin kahramanlarından Marangoz Ahmed'in* gayet ziynetli ve nakışlı ve dikkatli yazdığı Küçük Sözler, başında dercedilmiş gördüm. "Mâşallah Marangoz Ahmed, dedim, mâsumların çavuşu olmuş." Aynı günde bir mektubu elime geçti, açtım. Marangoz Ahmed'in gönderdiğimiz mektupları arkadaşlara gecede okumak zamanında, iki çekirge mektubun başına gelip tâ bitinceye kadar dinlemelerini gördüm. Birkaç gün evvel biz mektubu yazarken, iki güvercin, mektubun makbuliyetini ve müjdeci serçe ve kuddüs kuşlarının müjdelerini tasdik ettikleri gibi, Marangoz'un iki çekirgeleri de güvercinleri ve müjdeci kuşları tasdik ederek, "Biz dahi Risale-i Nur'u tanıyoruz." diye lisân-ı hâlleri ifade ediyor diye latîf ve mânidar tevâfuk olmuş.

Bu münasebetle, o mecmua içinde mübârek kahramanlardan Küçük Ali'nin biraderzâdesi mâsum ve küçük bir Abdurrahman olan Hâfız Ahmed'in yazdığı Sekizinci Şuâ'ın Sekizinci Remz'inden bir sayfa evvel bir fıkra nazarıma değdi. Bir-iki aydır size Risale-i Nur'un makbuliyetine dair yazılan mektuplarda şahsımın hisse-i şerefi ve hüneri olmadığını ve sırf bir ikram-ı ilâhî olmasına dair yazılan parçayı bu fıkrayı, o fıkraya alâkadar gördüm, size gönderiyorum, onlara münasip bir yerde ilhak edersiniz. O fıkra, Celcelûtiye'nin

---

[1] Cenâb-ı Hakk'ın hasta olan bir kuluna, sağlıklıyken yaptığı amelin aynısını yada daha fazlasını sevap olarak yazdığını ifade eden hadis-i şerifler için bkz.: Buhârî, *Cihâd* 134; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 4/410; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat* 8/271.

Celcelûtiye: Hz. Ali (r.a.) tarafından telif edilen, içinde dua ve münâcâtların yer aldığı ve bazı gaybî sırların cifir ve ebced hesabıyla yazıldığı bir kaside.

İlhak etmek: İlave etmek, eklemek.

Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Üveysî: Veysel Karânî Hazretleri (r.a.) gibi, hiç görüşemediği bir mürşidin mânevî feyzine mazhar olup ondan gaybî olarak ders alarak.

fevkalâde Risale-i Nur'a verdiği ehemmiyetten şahsımın bir lem'ası, bir hüneri olmadığına dairdir. Şöyle ki, orada demiştim:

Hem ben itiraf ediyorum ki, böyle makbul bir eserin mazharı olmak, hiçbir vecihle o makama liyakatim yoktur. Fakat küçük, ehemmiyetsiz bir çekirdekten, koca, dağ gibi bir ağacı halketmek kudret-i ilâhiyenin şe'nlerindendir ve âdetidir ve azametine delildir.

Ben kasemle temin ederim ki, Risale-i Nur'u senâdan maksadım, Kur'ân'ın hakikatlerini ve imanın rükünlerini teyid ve isbat ve neşirdir. Hâlık-ı Rahîmim'e hadsiz şükür olsun ki, kendimi kendime beğendirmemiş, nefsimin ayıplarını ve kusurlarını bana göstermiş ve o nefs-i emmâreyi başkalara beğendirmek arzusu kalmamış.

Evet, kabir kapısında bekleyen bir adam, arkasındaki fâni dünyaya riyakârâne bakması, acınacak bir hamâkattir ve dehşetli bir hasârettir. Cenâb-ı Hak, beni böyle hasâretlerden muhafaza eylesin, âmin…

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve dua eder ve dualarını rica ederiz.

38

Aziz, Sıddık, Mübârek Kardeşlerim!

Sizin mübârek Ramazan'ınızı ve Leyle-i Kadr'inizi ve bayramınızı bütün ruh u canımızla tebrik ve tes'id ediyoruz. Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn, emsâl-i kesiresiyle sizleri müşerref eylesin, âmin.

Bu Ramazan-ı Şerif'te gerçi bir tesmim neticesinde ziyade sıkıntı ve ıztırap çektimse de Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, sabır ve tahammül ihsan eyledi. Ve hastalığın ehemmiyetli sevabı da ıztırabın verdiği gaflet noktalarını izale eyledi. Dualarınız berekâtıyla bu defa da o tesmimden tam kurtuldum. Fakat verdiği zaafiyet ve sarsıntı, arasıra sıkıntı verir.

Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.
Emsâl-i kesire: Pek çok benzerler.
Hamâkat: Ahmaklık.
Hasâret: Kayıp, zarar.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Lem'a: Parıltı, ışık.
Mazhar: Bir şeyin çıktığı, göründüğü yer, kaynak.
Neşir: Yayma.
Riyakârâne: İki yüzlülükle, gösteriş düşkünü bir tarzda.
Rükün: Esas, asıl, (imanın şartı).
Senâ: Övme, methetme.
Şe'n: İlâhî işleyiş, işlev.
Tes'id etmek: Tebrik etmek, kutlamak.
Tesmim: Zehirleme.
Teyid: Destekleme, pekiştirme.

Size yazmıştım ki: Nasıl Hizb-i Nuriye Risale-i Nur'un ve Âyetü'l-Kübrâ'nın bir hülâsasıdır; öyle de, on dakika zarfında Hizb-i Nuriye'nin bir hülâsası,[1] bu Ramazan-ı Şerif'in feyzinden ve Ramazan'da te'lif edilen ve yeni intişar eden Ramazaniye risalesi olan Âyetü'l-Kübrâ'nın otuz üç mertebe-i vücûb ve vücûd ve tevhid otuz üç elsine-i külliye ile tezahür ettiği gibi, ruh ve hayal ve kalb o noktadan öyle bir inbisat ve inkişaf etti ki, her bir mertebenin söylediği لَٓا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ[2] şehâdetini dediğim vakit, o küllî lisan benim oluyor gibi azametli bir tevhid hissettiğimden, Âyetü'l-Kübrâ, güneş gibi iman nurlarını ruhlara telkin edebilir. Şeksiz şüphesiz kanaat ettim ve gördüm ve İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* ona verdiği ehemmiyetin sırrını bildim.

Bu defa Isparta umum şâkirtlerinin hissiyatıyla Risale-i Nur kahramanı Hüsrev'in yazdığı mektup, gerçi hakkım olmayarak bana ziyade hisse vermiş, fakat Isparta ve civarı kahraman şâkirtlerinin tam derece-i irtibatlarını ve Risale-i Nur'un tam kıymetini gösterdiğinden ve mektuplarım içinde ve Lâhika'ya, hem daha münasip gördüğünüz makamlarda yazmaya lâyıktır. Size bir sureti yeni hurufla gönderiliyor.

Pek çok alâkadar olduğum Kastamonu ve içindeki ehemmiyetli kardeşlerim, Isparta şâkirtleriyle vâsıta-yı irtibat Mustafa Osman,* hakikaten az bir zamanda çok ehemmiyetli bir iş görmesinden, birinci saftaki haslar içine girmeye hak kazanmış. Demek ihlâsı tamdır ki az bir zamanda çok zaman işini gördü. Cenâb-ı Hak, onun emsalini o havâlide çoğaltsın ve selâmet versin, âmin.

Umum kardeşlerime ve hemşirelerime birer birer selâm ve tebrik ve dua ediyorum.

Said Nursî

---

[1] Bu kısım, Hizbü Envâri'l-Hakâiki'n-Nuriye'nin (Büyük Cevşen) içerisinde "Âyetü'l-Kübrâ'nın ve Hizbü'n-Nuriyenin Hülâsatü'l-Hülâsa'sı" olarak yer almaktadır.

[2] "Allah'tan başka ilâh yoktur." (Sâffât Sûresi, 37/35; Muhammed Sûresi, 47/19).

Elsine-i külliye: Kapsamlı, bütünü kuşatabilen diller, lisanlar.

Havâli: Çevre, civar, yöre.

Hizb-i Nurî: Asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.

Huruf: Harfler.

İnbisat / inkişaf etmek: Gelişmek, açılmak, yükselmek.

Mertebe-i vücûb ve vücûd ve tevhid: Cenâb-ı Hakk'ın birliğini, kendinden ve kesin olan varlığının hakikatini gösteren mertebe, basamak.

39

Gayet ehemmiyetli iki meseleyi, sizlere –zekâvetinize itimaden– Risale-i Nur'da müteferrikan parçaları bulunmalarına binâen, gayet muhtasar konuşacağım.

Birincisi: Risale-i Nur'un hakikî ve hakikatli bir şâkirdi bulunan ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın kâtibi, bu defa yazdığı mektupta, haddimden bin derece ziyade hüsn-ü zannına istinaden, bir hakikat soruyor. Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsinin gayet ehemmiyetli ve kudsî vazifesini ve hilâfet-i nübüvvetin de gayet ulvî vazifelerinden bir vazifesini benim âdi şahsımda, üstadı noktasından bir cilvesini gördüğünden, bana o hilâfet-i mâneviyenin bir mazharı nazarıyla bakmak istiyor.[1]

Evvelâ: Bâki bir hakikat, fâni şahsiyetler üstüne bina edilmez. Edilse hakikate zulümdür. Her cihetle kemâlde ve devamda bulunan bir vazife, çürümeye ve çürütülmeye mâruz ve mübtelâ şahsiyetlerle bağlanmaz; bağlansa vazifeye ehemmiyetli zarardır.

Sâniyen: Risale-i Nur'un tezahürü, yalnız tercümanının fikriyle veyahut onun ihtiyac-ı mânevî lisanıyla Kur'ân'dan gelmiş, yalnız o tercümanın istidadına bakan feyizler değil; belki o tercümanın muhatapları ve ders-i Kur'ân'da arkadaşları olan hâlis ve metin ve sâdık zâtların o feyizleri ruhen istemeleri ve kabul ve tasdik ve tatbik etmeleri gibi çok cihetlerle, o tercümanın istidadından çok ziyade o Nurlar'ın zuhuruna medar oldukları gibi, Risale-i Nur'un ve şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsinin hakikatini onlar teşkil ediyorlar. Tercümanının da içinde bir hissesi var. Eğer ihlâssızlıkla bozmazsa, bir tekaddüm şerefi bulunabilir.

Sâlisen: Bu zaman, cemaat zamanıdır. Ferdî şahısların dehası, ne kadar harika da olsalar, cemaatin şahs-ı mânevîsinden gelen dehasına karşı mağlup düşebilir. Onun için o mübârek kardeşimin yazdığı gibi, âlem-i İslâm'ı bir cihette tenvir edecek ve kudsî bir dehanın nurları olan bir vazife-i imaniye,

---

[1] Bu mesele ile ilgili bkz.: Emirdağ Lâhikası-1, 207. Mektup.

Hilâfet-i nübüvvet: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) yeryüzündeki temsilciliği, vârisliği.
Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân: Beyan ve ifadesi ile insanları, benzerini yapmaktan aciz bırakan Kur'ân-ı Kerim.
Medar: Vesile, vâsıta, sebep.
Müteferrikan: Farklı yerlerde, kısım kısım.
Sâlisen: Üçüncü olarak.
Sâniyen: İkinci olarak.
Tekaddüm: Öne geçme, önde bulunma.
Tenvir etmek: Nurlandırmak, aydınlatmak.
Tezahür: Ortaya çıkma, belirme.
Vazife-i imaniye: İmana, dine hizmet görevi.
Zekâvet: Zekilik, çabuk anlama.

bîçâre, zayıf, mağlup, hadsiz düşmanları ve onu ihênetle, hakaretle çürütmeye çalışan muannid hasımları bulunan bir şahsa yüklenmez. Yüklense, o kusurlu şahıs ihênet darbeleriyle düşmanları tarafından sarsılsa, o yük düşer, dağılır.

Râbian: Eski zamandan beri çok zâtlar, üstadını veya mürşidini veya muallimini veya reisini kıymet-i şahsiyelerinden çok ziyade hüsn-ü zan etmeleri, dersinden ve irşadından istifadeye vesile olması noktasında o pek fazla hüsn-ü zanlar bir derece kabul edilmiş, hilâf-ı vâkıadır diye tenkit edilmezdi. Fakat şimdi, Risale-i Nur şâkirtlerine lâyık bir üstada muvâfık bir ulvî mertebe ve fazileti, bîçâre, kusurlu bu şahsımda kabul ettikleri sebebiyle gayret ve şevkleriyle çalışmaları, bu noktada haddimden ziyade hüsn-ü zanları kabul edilebilir; fakat Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsinin malı olarak elimde bulunuyor diye bilmek gerektir. Fakat, başta zındıklar ve ehl-i dalâlet ve ehl-i siyaset ve ehl-i gaflet, hattâ sâfi-kalb ehl-i diyanet, şahsa fazla ehemmiyet verdikleri cihetinde haksızlar, o şahsı çürütmekle hakikatlere darbe vurmak; ve o Nurlar'a benim gibi bir bîçâreyi mâden zannederek, bütün kuvvetleriyle beni çürütüp o Nurlar'ı söndürmeye ve sâfi-kalblileri de inandırmaya çalışıyorlar. Ezcümle, İkinci Mesele'de bir hâdise bu hakikati gösteriyor.

İkinci Mesele: Bayramın ikinci gününde, teneffüs için kırlara çıktığım zaman ehemmiyetli bir memur tarafından beş vecihle kanunsuz bir taarruza mâruz kaldım. *Cenâb-ı Hak rahmet ve keremiyle, belime, başıma yüklenen Risale-i Nur eczalarını ve ruhuma ve kalbime yüklenen şâkirtlerinin haysiyet ve izzet ve rahatlarını muhafaza için fevkalâde bir tahammül ve sabır ihsan eyledi.* Yoksa, bir plân neticesinde beni hiddete getirip Risale-i Nur'un, bâhusus Âyetü'l-Kübrâ'nın fütuhatına karşı bir perde çekmek olduğu tahakkuk etti.

Sakın sakın, hiç kederlenmeyiniz, merak etmeyiniz, hem telâş etmeyiniz, hem bana acımayınız. Şeksiz şüphesiz, inâyet-i ilâhiye perde altında bizi muhafaza etmekle وَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ[1] âyetine mazhar etsin.

---

[1] "Olur ki hoşlanmadığınız bir şey sizin için hayırlı olur." (Bakara Sûresi, 2/216).

Bâhusus: Özellikle.
Ehl-i diyanet: Dindar kimseler.
Ezcümle: Bu cümleden olarak.
Fütuhat: Açılımlar, zaferler.
Hilâf-ı vâkıa: Gerçeğe aykırı.
İhênet: Hor, hakir görme; küçük duruma düşürme.
İnâyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
Muannid: İnatçı.
Râbian: Dördüncü olarak.
Sâfi-kalb: Temiz kalpli, saf.

Onların o plânları da yine akîm kaldı. Fakat bu vilâyette, doğrudan doğruya büyük bir makamdan kuvvet alıp şahsımla uğraşanlar var. Eğer mümkün olsa, buranın havasıyla hiç imtizaç edemediğim cihetini vesile edip, münasip bir yere naklime, Denizli Mahkemesini ve Ankara Temyiz Mahkemelerini vâsıta yapıp çalışmak lâzım geliyor. Ben kendim yapamadığım için benden bana daha ziyade alâkadar Denizli dostları teşebbüs etseler iyi olur. Hiç olmazsa oranın hapsine, bir daha bahaneyle beni alsınlar.

Said Nursî

40

Aziz, Sıddık, Çok Mübârek, Çok Faal, Çok Hâlis, Çok Kıymettar Kardeşim Hüsrev!

Senin bayramın ikinci gününde elime geçen mektubun, bir güvercin haber veriyor gibi geldiği aynı günde beni çok müteessir eden hâdise-i taarruziyeden neş'et eden elemlerime, kederlerime bir merhem, bir ilâç hükmüne geçti, bu manayı hatıra getirdi: "Sana ihênet eden ehemmiyetsiz adamlara karşı, Gül ve Nur fabrikasının kahramanlarının hârikulâde hürmet ve ihtiramları varken, böyle bir-iki vicdansızın hakaretine değil, milyonlarca düşmanların ihênetlerine karşı gelebilir ve hükümden ıskat edebilir." diye kalbime geldi. Fakat kendi şahsıma baktım ki, kurumuş, çürümüş, vazifesi bitmiş bir hurma çekirdeği hükmünde iken Risale-i Nur bahçesinde bir derece o çekirdekten tezahür eden meyvedar, muhteşem koca bir ağaç nazarıyla baktığınızı gördüm. Sizin fevkalâde hüsn-ü zannınız o ağaçtan ileri geldiğini ve çekirdeğin de bir cihette, bir nevi vesile olduğu cihetinde hüsn-ü zanna mazhar olmuş gördüm.

O mektubun birinci sayfası güzeldir, ben de iştirak ediyorum. İkinci sayfada birkaç yerde kalem karıştırdım, tâdil ettim. Ezcümle:

Hazreti Hasan *(radiyallâhu anh)*'ın altı aylık hilâfetiyle beraber Risale-i Nur'un Cevşenü'l-Kebîr'den ve Celcelûtiye'den aldığı bir kuvvet ve feyizle vazife-i

---

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Celcelûtiye: Hz. Ali (r.a.) tarafından telif edilen, içinde dua ve münâcâtların yer aldığı ve bazı gaybî sırların cifir ve ebced hesabıyla yazıldığı bir kaside.
Hâdise-i taarruziye: Saldırı, taarruz olayı.
Iskat etmek: Düşürmek, hükümsüz kılmak.
İmtizaç etmek: Uyuşmak, birleşmek.
Tâdil etmek: Düzeltmek, yumuşatmak.
Temyiz Mahkemesi: Yargıtay. Adliye mahkemeleri tarafından verilen karar ve hükümleri nihaî olarak inceleyen yüksek yargı makamı.

hilâfetin en ehemmiyetlisi olan neşr-i hakâik-i imaniye noktasında Hazreti Hasan *(radiyallâhu anh)* 'ın kısacık müddetini uzun bir zamana çevirerek tam beşinci halife nazarıyla bakabiliriz. Çünkü adalet-i hakikiye ile bu asırda insanları mesud edebilir bir istidatta bulunan Risale-i Nur'dur ve onun şahs-ı mânevîsi, Hazreti Hasan *(radiyallâhu anh)* 'ın bir muavini, bir mütemmimi, bir mânevî veledi hükmündedir diye senin mektubunu tâdil ettim. Buna kıyasen, sana vekâleten bir-iki yerde kalem karıştırdım. Fakat aynı günde mahkeme, kitaplarım içinde bana teslim ettikleri mektuplar, müsveddeleri ve onların üstünde yeşil kalemle işaretlerine göre çok ehemmiyet verdikleri o müsveddeler içinde bu size yazdığım noksan bir parçayı gördüm, fesübhânallah dedim. Mektubuna benimle cevap ver diye manasını aldım. Belki bu parça Lâhika'ya girmiş; ben de size aynını yazıyorum. Parça budur:

"Benim çok kusurlu şahsıma hüsn-ü zanla verdiğiniz makamlar cihetinde değil, belki vazifeye, hizmete bakıp o noktada bakmalısınız. Perde açılsa, benim baştan aşağıya kadar kusurât ile âlûde mâhiyetim, benden kaçmaya bir vesile olur. Sizi kardeşliğimden kaçırmamak, pişman etmemek için, şahsiyetime karşı haddimin pek fevkinde tasavvur ettiğiniz makamlara irtibatınızı bağlamayınız.

Ben size nisbeten kardeşim, mürşidlik haddim değil. Üstad da değilim, belki ders arkadaşıyım. Ben sizin, kusurâtıma karşı şefkatkârâne dua ve himmetinize muhtacım. Benden himmet beklemeniz değil, bana himmet etmenize istihkakım var.

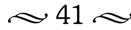
Cenâb-ı Hakk'ın ihsan ve keremiyle, sizlerle, gayet kudsî ve gayet ehemmiyetli ve gayet kıymettar ve her ehl-i imana menfaatli bir hizmette, taksim-i mesai kaidesiyle iştirak etmişiz. Tesânüdümüzden hasıl olan bir şahs-ı mânevînin fevkalâde ehemmiyet ve kıymeti ve üstadlığı ve irşadı bize kâfidir.

Madem bu zamanda, her şeyin fevkinde hizmet-i imaniye bir kudsî vazifedir.. hem kemmiyet, keyfiyete nisbeten ehemmiyeti azdır.. hem muvakkat ve mütehavvil siyaset daireleri, ebedî, daimî, sabit hizmet-i imaniyeye

---

Âlûde: Karışık, iç içe.
Kemmiyet: Nicelik, sayı, miktar.
Keyfiyet: Nitelik, vaziyet, mahiyet.
Muavin: Yardımcı.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Müsvedde: Bir yazının temize çekilmemiş ilk hâli.
Mütehavvil: Bir hâlde durmayan, sürekli başka bir şekle girip değişen.
Mütemmim: Tamamlayan, tamamlayıcı.
Neşr-i hakâik-i imaniye: İman hakikatlerini neşretme, yayma.

nisbeten ehemmiyetsizdir, mikyas olmaz. Risale-i Nur'un tâlimatı dairesinde bize bahşettiği feyizli makamlara kanaat etmeliyiz. Haddimden fazla fevkalâde hüsn-ü zan ile müfritâne âlî makam vermek yerine, fevkalâde sadâkat ve sebat ve müfritâne irtibat ve ihlâs lâzımdır; onda terakki etmeliyiz." Elhak, bunda tam terakki etmişsiniz. (Parça bitti.)

Aziz, Sıddık, Sebatkâr, Muhlis Kardeşlerim!

Hem maddî hem mânevî, hem nefsim hem benimle temas edenler, gayet ehemmiyetli benden suâl ediyorlar ki:

• "Neden herkese muhalif olarak –hiç kimsenin yapmadığı gibi– sana yardım edecek çok ehemmiyetli kuvvetlere bakmıyorsun, istiğnâ gösteriyorsun? Ve herkes müştâk ve talip olduğu ve Risale-i Nur'un intişarına, fütuhatına çok hizmet edeceğine o Risale-i Nur şâkirtlerinin hasları müttefik oldukları ve senden kabul ettikleri büyük makamları kabul etmiyorsun, şiddetle çekiniyorsun?"

Elcevap: Bu zamanda ehl-i iman öyle bir hakikate muhtaçtırlar ki, kâinatta hiçbir şeye âlet ve tâbi ve basamak olamaz.. ve hiçbir garaz ve maksat onu kirletemez.. ve hiçbir şüphe ve felsefe onu mağlup edemez bir tarzda iman hakikatlerini ders versin. Umum ehl-i imanın bin seneden beri terâküm etmiş dalâletlerin hücumuna karşı imanları muhafaza edilsin.

İşte bu nokta içindir ki, dâhilî ve hâricî yardımcılara ve ehemmiyetli kuvvetlerine Risale-i Nur ehemmiyet vermiyor, onları arayıp tâbi olmuyor.. tâ avâm-ı ehl-i imanın nazarında, hayat-ı dünyeviyenin bazı gayelerine basamak olmasın ve doğrudan doğruya hayat-ı bâkiyeden başka hiçbir şeye âlet olmadığından, fevkalâde kuvveti ve hakikati, hücum eden şüpheleri ve tereddütleri izale eylesin.

• Amma, "Mânevî ve makbul ve zararsız ve bütün ehl-i iman ve hakikatin istedikleri nurânî makamlar ve uhrevî rütbelerden, hâlis kardeşlerimizden hüsn-ü zanla verilen ve ihlâsınıza zarar gelmediği hâlde, eğer kabul etsen,

---

Avâm-ı ehl-i iman: Sıradan müminler.
Elhak: Gerçekten.
İntişar: Yayılma.
İstiğnâ: Kimseden bir şey istememe, tenezzül etmeme, tok gözlülük.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Mikyas: Ölçü, ölçek.
Muhlis: Çok hâlis, çok samimi.
Müfritâne: İleri gider, aşırı bir tarzda.
Müştâk: Arzulu, istekli.
Terakki etmek: İlerlemek, yükselmek.
Terâküm etmek: Birikmek, yığılmak.

reddedilmeyecek derecede senetler, hüccetler bulunduğu hâlde sen, değil tevazu ve mahviyetle, belki şiddet ve hiddetle ve o makamı sana veren kardeşlerinin hatırını kırmakla o rütbelerden ve makamlardan kaçıyorsun."

Elcevap: Nasıl ki ehl-i hamiyet bir insan, dostların hayatını kurtarmak için kendini feda eder. Öyle de ehl-i imanın hayat-ı ebediyelerini tehlikeli düşmanlardan muhafaza etmek için, lüzum olsa –hem lüzum var– kendim, değil yalnız lâyık olmadığım o makamları, belki hakikî hayat-ı ebediyenin makamlarını dahi feda etmeye, Risale-i Nur'dan aldığım ders-i şefkat cihetiyle terk ederim.

Evet her vakit, hususan bu zamanda.. ve bilhassa dalâletten gelen gaflet-i umumiyede.. siyaset ve felsefenin galebesinde.. ve enâniyet ve hodfürûşluğun heyecanlı asrında büyük makamlar her şeyi kendine tâbi ve basamak yapar. Hattâ dünyevî makamlar için dahi mukaddesatını âlet eder. Mânevî makamlar olsa, daha ziyade âlet eder. Umumun nazarında kendini muhafaza etmek ve o makamlara kendini yakıştırmak için bazı kudsî hizmetlerini ve hakikatleri basamak ve vesile yapıyor diye itham altında kalıp, neşrettiği hakikatler dahi tereddütlerle revacı zedelenir. Şahsa, makama faydası bir ise revaçsızlıkla umuma zararı bindir.

Elhâsıl: *Hakikat-i ihlâs, benim için şan ve şerefe ve maddî ve mânevî rütbelere vesile olabilen şeylerden beni men ediyor. Hizmet-i nuriyeye, gerçi büyük zarar olur fakat, kemmiyet keyfiyete nisbeten ehemmiyetsiz olduğundan, hâlis bir hâdim olarak, hakikat-i ihlâs ile, her şeyin fevkinde hakâik-i imaniyeyi on adama ders vermek, büyük bir kutbiyetle binler adamı irşad etmekten daha ehemmiyetli görüyorum.*

Çünkü o on adam, tam o hakikati her şeyin fevkinde gördüklerinden, sebat edip, o çekirdekler hükmünde olan kalbleri birer ağaç olabilirler. Fakat o binler adam, dünyadan ve felsefeden gelen şüpheler ve vesveselerle, o kutbun derslerini, "Hususî makamından ve hususî hissiyatından geliyor." nazarıyla bakıp, mağlup olarak dağıtılabilirler. Bu mana için hizmetkârlığı, makamatlara tercih ediyorum.

Hattâ bu defa bana, beş vecihle kanunsuz, bayramda, düşmanlarımın plânıyla bana ihênet eden o malûm adama şimdilik bir belâ gelmesin diye

---

Ehl-i hamiyet: Değer verdiği meseleleri korumada gayretli, fedakar kimse.
Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, beğendirme.
İhênet etmek: Hakaret etmek, aşağılamak.
Kutbiyet: Veliliğin zirvesi. Büyük velilik makamı.
Makamat: Makamlar, yüksek dereceler.

telâş ettim. Çünkü mesele şâşaalandığı için, doğrudan doğruya avâm-ı nas bana makam verip harika bir keramet sayabilirler diye, dedim: “Yâ Rabbi, bunu ıslah et veya cezasını ver. Fakat böyle kerametvâri bir surette olmasın.” Bu münasebetle bir şeyi beyan edeceğim, şöyle ki:

Bu defa mahkemeden bana teslim olunan talebelerin mektupları içinde, çok imzalar üstünde bulunan bir mektup gördüm, belki Lâhika'ya girmiş. Risale-i Nur'un şâkirtlerinin maîşet cihetindeki bereketine ve bazıların tokatlarına dairdi. Burada, aynen Kastamonu'daki tokat yiyenler gibi şüphe kalmamış. Beş adam, aynen burada da tokat yediler.(*)

Risale-i Nur'un bir kâtibi dedi ki: “Neden dostların kusurâtına tokat gelir, hücum eden düşmanlara bu tarzda gelmiyor?”

Elcevap: *Memur olmayan veya hususî, şahsı itibarıyla hıyanet eden* hususî tokat yer. Bu nevi vukuat pek çoktur. Ve tam sadâkat edenlerde, maîşetindeki bereket ve kalbindeki rahat cihetinde ikramlara mazhar olanlar dahi pek çoktur.

Eğer memur ise, kanun nâmına kanunsuz hıyanet eden, ilişen, o memlekete, o bîçâre ahâliye bir umumî tokada vesile olur. Ya zelzele, ya yağmursuzluk, ya hastalık, ya fırtına gibi umumî belâlara bir vesile olur. Kendisi, zâhiren hususî tokat yememiş gibi görünüyor.

Hem eğer dinsizlik hesabına imanî hizmetimize ilişenler olsa اَلظُّلْمُ لَا يَدُومُ وَالْكُفْرُ يَدُومُ[1] kaidesince, küfür derecesine giren öylelerin zulümleri –büyük olduğu için– âhirete tehir edilir, ekseriyetçe küçük zulümler gibi cezaları dünyaca tâcil edilmez.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[2]

Said Nursî

---

* Evet, biz gözümüzle gördük hiç şüphemiz kalmadı.

Buranın talebeleri namına

Ceylan, İbrahim

1 “Zulüm devam etmez, küfür devam eder.” Bkz.: Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 2/107. Ayrıca “Allah Teâlâ, zalime biraz fırsat tanır, amma bir de yakaladı mı artık paçayı kurtaramaz.” anlamındaki hadis için bkz.: Buhârî, *Tefsîru sûre (11)* 5; Müslim, *Birr* 62; Tirmizî, *Tefsîru sûre (8)* 11.

2 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Avâm-ı nas: Sıradan insanlar, genel halk kitlesi.
Kerametvâri: Kiramete benzer.
Kusurât: Kusurlar.
Tâcil etmek: Hızlandırmak, çabuklaştırmak.

42

Ankara'da Bulunan Emniyet-i Umumiye Müdürü Bey'e

Yirmi senedir gayr-i resmî, hem haps-i münferit, hem tecrid-i mutlak içinde bulunduğu ve sebepsiz evham yüzünden emsalsiz tazyik gördüğü hâlde sükût eden bir bîçâre ile resmî değil, hakikî ve ciddî görüşmek istersen, az sizinle konuşacağım.

Evvelâ: İki sene iki mahkeme, yirmi sene hayatımın eserlerini, mektuplarını tetkikten sonra idare ve âsâyiş aleyhinde hiçbir madde bulunmadığına ve bulmadıklarına delil, mahrem ve gayr-i mahrem bütün kitaplarımı beraatimle beraber iade etmeleri cerh edilmez bir hüccettir, bir senettir.

Yirmi seneden evvelki hayatım ise, bu vatan ve millet lehinde fedakârâne sarf olunduğuna delil, eski Harb-i Umumî'de gönüllü alay kumandanı olarak Başkumandan'ın takdirâtı altında hizmetlerimle ve Harekât-ı Milliye'de fevkalâde hizmetimi Ankara'daki hükûmet reisleri takdirle ve Meclis-i Meb'usân beni orada görmekle alkışlamasıdır.

Demek bu yirmi senede bana verilen azap, bütün bütün kanunsuz ve keyfî bir muameledir. Bu yirmi sene kırk bayramımı münzevî, yalnız geçirdim. Artık yeter! Kabir kapısındayım, beni dünyaya baktırmayınız…

Hem Emniyet-i Umumiye Reisi olduğunuz cihetle, benim hizmetime taraftar olmanız lâzım. Çünkü mahkemelerce sabit olduğu gibi, Risale-i Nur'un dersleri dünyaya baktığı vakit bütün kuvvetleriyle âsâyişin temellerini muhafaza etmek, korumak ve fesat ve ihtilâllerin önünü kesmek olmasından, kudsî ve mânevî inzibat komiserleri hükmünde olduğuna delil, üç vilâyet zâbıtaları anlamışlar.

Bu âhirde pek ziyade, ahâliyi, memurlar, benimle görüşmekten ürkütmek cihetiyle anladım ki, hakkımda haddimden fazla ve lâyık olmadığım teveccüh-ü âmmeyi kırmak içinmiş. Ben de size bunu kat'iyen beyan edip ve has kardeşlerime mahremce yazdığım mektuplarda teveccüh-ü âmmeyi

---

Cerh etmek: Çürütmek, reddetmek.

Haps-i münferit: Tek kişilik hücre hapsi.

Harekât-ı Milliye: Millî hareketler. İstanbul'un İngilizler tarafından işgali ve millî mücadele yıllarında meydana gelen sivil hareketler.

İhtilâl: Karışıklık, karmaşa, düzensizlik.

Münzevî: İnsanlardan uzaklaşıp, tek başına yaşayan kimse.

Tazyik: Sıkıştırma, zorlama, baskı.

Tecrid-i mutlak: Tek başına, tamamen yalnız bırakılma, insanlardan soyutlanma.

Teveccüh-ü âmme: Halkın sevgi ve ilgi duyması, beğenisi.

kat'iyen –mesleğimize ve ihlâsımıza muhalif olduğu için– şahsıma kabul etmiyorum ve reddediyorum. Ve o hususta, çok has kardeşlerimin de hatırlarını kırmışım.

Yalnız Kur'ân-ı Hakîm'in hakikatini emsalsiz bir surette tefsir eden Risale-i Nur'un kıymetini gösteren eski zâtların gaybî haberlerini kabul edip yazmışım. Ve kendim âdi bir hizmetkâr olduğumu isbat etmişim. Farz-ı muhâl olarak, bu teveccüh-ü âmmeye taraftar olsam da, âsâyiş lehinde hizmet edecek ve sizin gibi âsâyiş memurlarına faydası dokunacak.

Mâdem ölüm öldürülmüyor, hayattan çok ziyade ehemmiyetli bir meseledir, yüzde doksanı bu hayatın selâmetine çalışıyorlar; biz Risale-i Nur şâkirtleri de herkesin başına muhakkak gelecek olan ölümün dehşetli hücumuna karşı mücadele ediyoruz. Hadsiz şükür olsun ki, şimdiye kadar o ölüm idam-ı ebedîsini, yüz binler adam hakkında terhis tezkeresine Risale-i Nur ile çevirdiğine yüzbinler şahit gösterebiliriz.

Bu hakikat noktasını sizin gibi vatanperver, milliyetperverler bizi teşviklerle alkışlaması lâzım gelirken, evhamlarla itham altına alıp tarassutlarla tâciz etmek, ne kadar insaftan ve hamiyetten uzak olduğunu insafınıza havale ediyorum.

Gayr-i resmî tecrit ve haps-i münferitte
Said Nursî

~ 43 ~

Afyon Emniyet Müdürlüğü'ne

Ben, sizin insaniyet ve vicdanınıza itimaden, mahrem işlerimi size beyan ediyorum. Hem vazife itibarıyla siz, bizimle pek çok alâkadarsınız. Çünkü Risale-i Nur'un âsâyiş noktasında yirmi seneden beri yüz bin şâkirdinden hiçbir vukuat olmadığı gibi pek çok zâbıta memurlarının itiraflarıyla ve bir şey aleyhimizde kaydetmemeleriyle bunu isbat eder.

Buraya Ankara Emniyet-i Umumiye Müdürü geldiğini bir çocuktan işittim. Herhâlde benim hâlimi soracak diye bir şey kaleme aldım ki, rahatsızlığım münasebetiyle ona konuşmak yerinde takdim edeyim. Birden, gittiğini

Âdi: Basit, sıradan.
Hamiyet: Dinî ve millî değerlere bağlılık duygusu, onları koruma gayreti.
Tarassut: Gözetleme, gözetim.

işittim. Size leffen onu gönderiyorum. Münasip görseniz, berây-ı malûmat ona gönderirsiniz.

Ben dünya işlerini bilmiyorum, halklarla görüşemiyorum. Senden başka burada kimsem yok ki reyini alayım. Benim şahsıma ait mesele gerçi çok ehemmiyetsizdir, cüz'îdir; fakat Risale-i Nur'a ait mesele, bu vatan ve millete pek çok ehemmiyeti var.

Size kat'iyen ve çok emarelerle ve kat'î kanaatimle beyan ediyorum ki, gelecek yakın bir zamanda, bu vatan, bu millet ve bu memleketteki hükûmet, âlem-i İslâm'a ve dünyaya karşı gayet şiddetle Risale-i Nur gibi eserlere muhtaç olacak; mevcudiyetini, haysiyetini, şerefini, mefâhir-i tarihiyesini onun ibrazıyla gösterecektir.

Said Nursî

~ 44 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Aliköy'ünde Risale-i Nur şâkirtlerinden Ali Efendi,* münâfıklar hakkında bir âyet-i kerîmeyi soruyor. Şimdi zamanım izaha müsait olmadığı için kısaca bir-iki cümle beyan ediyorum.

"*Münâfık öldükten sonra namazı kılınmaz.*"[1] meâlindeki âyet, o zamandaki ihbar-ı ilâhî ile bilinen kat'î münâfıklar demektir. Yoksa zan ile, şüphe ile münâfık deyip namaz kılmamak olmaz. Madem لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ[2] der, ehl-i kıbledir. Sarih küfür söylemese veyahut tevbe etse namazı kılınabilir.

O Aliköy'de Alevîler çok olduğunu ve bir kısmı Râfızîliğe kadar gidebilmesi nazarıyla, onların en fenası da münâfık hakikatine dâhil olmamak lâzım gelir. Çünkü münâfık itikatsızdır, kalbsizdir ve vicdansızdır, Peygamber *(aleyhissalâtü vesselâm)* aleyhindedir. (Şimdiki bazı zındıklar gibi.) Alevî ve Şiîlerin müfritleri ise, değil Peygamber *(aleyhissalâtü vesselâm)* aleyhinde, belki Âl-i Beyt'in

1 Tevbe Sûresi, 9/84.
2 "Allah'tan başka ilâh yoktur." (Sâffât Sûresi, 37/35; Muhammed Sûresi, 47/19).

Âl-i Beyt: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.), kızı Hz. Fâtıma ve damadı Hz. Ali vasıtasıyla devam eden mübârek soyu (r.a.h.).
Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
İbraz: Ortaya koyma, gösterme.
İhbar-ı ilâhî: Cenâb-ı Hakk'ın haber vermesi, bildirmesi.
Leffen: Sarılmış olarak, zarf veya mektup içine koyarak.
Mefâhir-i tarihiye: Tarihî iftihar tabloları, övünülecek değerler.
Müfrit: Aşırı giden, ölçüyü kaçıran.
Râfızîlik: Hz. Ebubekir'in ve Hz. Ömer'in (r.anhümâ) halifeliklerini kabul etmeyen aşırı bir Şiî kolu.
Rey: Görüş, kanaat.
Sarih küfür: Açıkça inkar ifade eden sözler.
Şiîler: Peygamber Efendimiz'den (s.a.s.) sonra ümmetin yönetiminin Hz. Ali (r.a.) ve soyuna verilmesi gerektiğini savunanlar, Şia.

muhabbetinden, ifratkârâne muhabbet besliyorlar. Münâfıkların tefritlerine mukabil, bunlar ifrat ediyorlar. Hadd-i şeriattan çıktıkları vakit münâfık değil, ehl-i bid'a oluyorlar, fâsık oluyorlar; zındıkaya girmiyorlar. Hazreti Ali *(radiyallâhu anh)*, yirmi sene hürmet ettiği ve onlara şeyhülislâm mertebesinde onların hükmünü kabul ettiği, Ebûbekir, Ömer, Osman'a *(radiyallâhu anhum)* ilişmeseler, Hazreti Ali *(radiyallâhu anh)* o üç halifeye hürmet ettiği gibi onlar da hürmet etseler, farz namazını kılsalar, yeter.

Hem madem Risale-i Nur şâkirtlerinin en büyük üstadı, Peygamber'den *(aleyhissalâtü vesselâm)* sonra Celcelûtiye'nin şehâdetiyle İmam Ali'dir *(radiyallâhu anh)*; onun muhabbetini dâvâ eden Şiîler, Alevîler, Risale-i Nur'un derslerini Sünnîlerden ziyade dinlemeseler, Âl-i Beyt'e muhabbet dâvâları yanlış olur.

Zaten kaç sene evvel, o Alevî köyünde üç Ali'nin himmetiyle mâsumlar Risale-i Nur'u şevkle yazmalarını işittim. Hattâ o zamanda, o köyü de duama dâhil etmiştim. İnşallah, yine orada imam olmak istenilen kardeşimiz Ali'nin himmetiyle ve Hâfız Ali'nin *(rahmetullâhi aleyh)* vârisi Küçük Ali* gibi kardeşlerimizin gayretiyle, onların hakkındaki dualarım boş gitmeyecek; o köydeki iki kısım Sünnî, Alevî ittifak edecek.

45

Geçen hâdise-i ihênetten merak etmeyiniz. O hâdise söndü, plânları akîm kaldı. O yapan adam da şimdi kendini nefret-i umumîden kurtarmak için yeminlerle inkâr ediyor: "Ben onu, o olduğunu bilmedim. Yoksa ilişmezdim. Zaten iliştiği yoktur…" Elini uzattı, başımdaki mendili açtı; hem de –buraya– Ankara Emniyet-i Umumîsi mühim memurlarla buraya gelmesini haber aldığı için o ihênete cesaret etti.

O büyük memurlar buraya geldiler. Benim aleyhimde olan vali Rumelili olmasından, benimle görüştürmedi. Ben de size gönderdiğim konuşmak parçasını Afyon Emniyet Müdürü vâsıtasıyla Ankara'da ona göndermek için, bununla melfuf pusula ile Afyon Emniyeti dairesine gönderdim. Ben de kat'iyen

---

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Ehl-i bid'a: Dinde olmayan şeyleri dine sokarak onu aslından uzaklaştırmaya çalışan kimseler.
Fâsık: Günahkâr.
Hadd-i şeriat: Dinin belirlediği sınır.
Hâdise-i ihênet: Alay etme, küçük duruma düşürme olayı.
İfrat: Fazlalıktan meydana gelen aşırılık (tefritin zıddı).
İfratkârâne: Ölçüyü, dengeyi aşar bir tarzda.
Melfuf: Ek olarak konulan, ilave, ek.
Şeyhülislâm: Osmanlı Devleti'nde dinî kurumların, şeriat mahkemelerinin ve ilmiye sınıfının başı durumunda olup bunlara nezâret eden en yüksek rütbeli din âlimine verilen unvan.
Tefrit: Eksiklik sebebiyle aşırılık (ifratın zıddı).
Zındıka: Dinsizlik, inançsızlık.

müteessir değilim. Zaten ehemmiyeti de kalmadı. Siz de hiç merak etmeyiniz. Hem her şeyde olduğu gibi bunda da kader-i ilâhî benim hakkımda onların o zulmünü ehemmiyetli bir merhamete çevirdiğini kat'iyen gördüm, Allah'a şükrettim.

Dünkü gün, bayramdan sonra bana göndereceğiniz emanetleri beklerken mektubunuzu aldım, "Bir iş'ar olmazsa on gün sonra takdim edeceğiz." cümlesini gördüm. Demek telâş etmişsiniz, onun için göndermediniz. Endişe edilecek bir şey yok. Fakat buraya ehemmiyetli memurlar geldikleri zamanda göndermemek, emanet buraya gelmemek, ihtiyârsız bir güzel ihtiyat olmuş.

46

Salâhaddin'in* pek uzun ve on mektup kadar beni memnun eden ve sadâkatine ve sebatına bu fırtınalar hiç tesir etmediğini ve daima bir Abdurrahman hükmünde bulunduğunu ve o havâlideki kardeşlerimiz fütursuz çalıştıklarını bildiren mektubunu aldım, mâşallah dedim. Baba ve oğlu, Isparta kahramanları gibi sarsılmıyorlar. Fakat şimdi Risale-i Nur'un tab' suretiyle intişarı, hakikî bir ihlâs ve kuvvetli bir tesânüd ve birbirinin kusuruna bakmamak lâzım geldiğinden, Kastamonu vilâyetindeki kardeşlerimiz, Ispartalılar'a ihlâs ve tesânüdde benzemeye mecburdurlar. İnşâallah, onlar dahi şahsî hissiyatlarını bu kudsî hizmetin zararına istîmal etmeyecekler.

Hem gerçi Risale-i Nur, parlak ve kuvvetli hakikatleriyle serbestiyetini kazanmış ve düşmanlarını bir cihette mağlup etmiş, fakat, eskiden ziyade ihtiyata ihtiyacımız var. Çünkü münâfık düşmanlar durmuyorlar, bahaneler arıyorlar, hükûmeti iğfale çalışıyorlar.

Salâhaddin, hususî, kendine ait bir meseleyi soruyor. Dünya, hayat-ı içtimaiyeye bağlanmak istiyor. Madem o haslar içindedir, kat'iyen Risale-i Nur'un hizmetine zararı varsa girmeyecek. Eğer bilse ki, o refika-yı hayatını bazı has kardeşlerimiz gibi Risale-i Nur'un hizmetinde yardımcı olarak çalıştırsa, o hayata girebilir. Çünkü hasların hayatı, Risale-i Nur'a aittir ve şahs-ı mânevîsini temsil eden şâkirtlerinin tensibiyle kayıt altına girebilir. Peder ve vâlidesinin reyleri de varsa, inşallah zararı olmaz.

Fütur: Bezginlik, bıkkınlık, usanç.
Havâli: Çevre, civar, yöre.
İğfal: Kandırma, aldatma.
İhtiyâr: İrade etme, dileme.
İhtiyat: Dikkat, tedbir.
İstîmal etmek: Kullanmak.
İş'ar: Hissettirme, duyurma.
Refika-yı hayat: Hayat arkadaşı, eş.
Rey: Görüş, kanaat.
Şahs-ı mânevî: Mânevî, hükmî şahsiyet.
Tab': Basma, baskı.
Tensib: Münasip görme, uygun bulma.
Tesânüd: Dayanışma, birbirini destekleme.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Merak etmeyiniz, telâş edecek bir şey yok. Yalnız bayramdan sonra Ankara Emniyet-i Umumî Müdürü, mühim memurlarla buraya gelmeleri ve bir cihette benimle de gizli alâkadar bir surette gelmesinden evvel bir kumandan, onların gelmesinden cesaret alıp hafifçe bana ilişti. Fakat sonra pişman oldular. O büyük memurlar geldikten sonra mûcib-i endişe bir şey olmadı.

Tahminimce, bana ait mesele bir derece kardeşlerime sirayet etmesi cihetiyle, Feyzi'ye zâhiren hafifçe ilişilmiş. Fakat ben merak ediyorum, onu taharri etmekte neyi bahane etmişler? Neyi aramışlar? Tafsilâtı nedir? Madem iki sene tedkikâttan sonra üç mahkeme kitap ve mektuplarımızı bilâ-istisna bize iade etmiş, biz de dünya siyasetiyle alâkadar olmadığımız onlarca tahakkuk etmiş, daha ne arayabilirler?

Olsa olsa husuŝî, belki kıskançlık eseri veyahut garaz veyahut gizli zındıkların tahrikiyle böyle bazı kanunsuzluklar kanun nâmına yapılıyor. Bu hâllere mukabil, tam metanet ve tesânüd ve sarsılmamak ve telâş etmemek lâzımdır.

Aziz, Sıddık Kardeşim!

Camide az görüştük; lüzumlu bazı şeyler söyleyeceğim, hatırında kalsın.

Evvelâ: Bedre'deki yüz senelik vazifeyi on sene zarfında gören Sabri* kardeşimizin samimî dostları olan Hakkı,* Hulûsi, "پ", Mehmed ve Barla'da Şamlı,* Süleyman,* Bahri* gibi kıymettar kardeşlerimize benim tarafımdan çok selâm ediyorum.

Sâniyen: Küçük Ali'nin büyük kardeşi Mübârek Mustafa'nın* Abdurrahman'dan irsiyet aldığı vazifesini,[1] kahraman kardeşi ve mübârek mahdumu o vazifeyi tamamıyla görüyorlar. Onun vazifesi ve hizmeti devam ediyor, merak etmesin.

Hâfız Mustafa,* elhak merhum Hâfız Ali'nin zamanında onunla beraber ektikleri nuranî tohumların çok mübârek mahsulâtı var. Hem Hâfız Ali'nin

---

[1] Bu mesele ile ilgili bkz.: Lem'alar, Yirmi Altıncı Lem'a *(12. Rica),* s. 301, 302, Şahdamar Yayınları.

Bilâ-istisna: İstisnasız.
Mahdum: Erkek evlat, oğul.
Mûcib-i endişe: Endişe etmeyi gerektirecek durum, sebep.
Tafsilât: Ayrıntılar.
Taharri etmek: Aramak.

(rahmetullâhi aleyh) vefatından sonra hapiste onun yerinde bana hizmeti, her vakit onu benim hatırıma getiriyor.

Merhum Lütfi'nin* ehemmiyetli vârislerinden Abdullah Çavuş,* kahraman Tahirî* ile, Atabey'i, Nurs karyem hükmüne getirmişler.

İslâmköylü Abdullah,* Hâfız Ali *(rahmetullâhi aleyh)* zamanında Risale-i Nur'a çok hizmet etmiş. Onlara umumen selâm ediyorum.

Mübârek Tahirî'nin küçücük bir medrese-i nuriye hükmünde hanesindeki mübâreklere dua ediyorum.

Yeni bir Hâfız Ali *(rahmetullâhi aleyh)* numûnesini gösteren ve Milaslı Halil İbrahim'in sadâkatini andıran İslâmköylü Halil İbrahim ve orada ona benzeyen kardeşlerime de pek çok selâm...

Ve bilhassa Isparta'da kahraman Rüştü'nün* kahraman kardeşi Burhan,* bizi çok minnettar ettiğini ve az bir işle bize ve Risale-i Nur'a pek çok iş gördüğünü söyleyiniz.

Zaten sana şifâhen söylemiştim, unutma, hususî Zekâi'yi* de gör ve de ki: Cenâb-ı Hakk'a şükrediyorum, yine Zekâi nâmında ve suretinde biraderzâdem Abdurrahman'ı yine bana verdi.

Daha şifâhen söylediklerimi sen bilirsin, sen benim mektubumsun.

49

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Sizin bu defa neş'eli, güzel mektuplarınız, Risale-i Nur'un serbestiyeti ve matbaa kapısıyla intişarı hakkında beni çok mesrur eyledi ve kahraman Tahirî'nin yine bu ehemmiyetli işte çalışması için buraya gelmesi, beni şiddetle dünyaya bakmaya sevk etti. Kalben dedim: Madem kardeşlerim bu derece istiyorlar, çâresini arayacağız. Gecede kalbime geldi ki: İki ehemmiyetli sebepten inâyet-i ilâhiye tam serbestiyet ve eski harflerle tamamını tab' etmek tam müsaade etmiyor.

Birinci Sebep: İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* işaret ettiği gibi perde altında[1] her müştâk kendi kalemiyle veyahut başka kalemi çalıştırmasıyla, büyük bir

---

1 Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) bu işareti için bkz.: "Nurun kandili gizlice, parlak bir şekilde yakılır. Kandiller kandili gizli gizli yakılır ve nurlanarak yayılır." (Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzelî)* s. 509).

İnâyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı. **Karye:** Köy. **Müştâk:** Aşklı, şevkli. **Şifâhen:** Sözlü olarak, konuşma yoluyla.

ibadet ve âhirette şehidlerin kanıyla râcihâne muvâzene edilen mürekkep ile mücâhede hükmündeki kitabetle envâr-ı imanı neşretmektir.[1] Eğer tab' edilse, herkes kolayca elde ettiği için kemâl-i merakla ona çalışamaz, bilfiil neşrine hizmet vazifesini kaybeder.

İkinci Sebep: Risale-i Nur'un mühim bir vazifesi, âlem-i İslâm'ın ekseriyet-i mutlakasının yazısı ve hattı olan huruf-u Arabiye'yi muhafaza etmek olduğundan, tab' yoluyla işe girişilse, şimdi ekser halk yalnız yeni hurufu bildikleri için en çok risaleleri yeni hurufla tab' etmek lâzım gelecek. Bu ise Risale-i Nur'un yeni hurufa bir fetvası olup şâkirtleri de o kolay yazıyı tercih etmeye sebep olur. Onun için şimdiye kadar pek çok müstehak ve lâyık iken Risale-i Nur'a serbestiyet verilmemişti. Lillâhilhamd, şimdi hakikatlerinin kuvvetiyle serbestiyeti kazandı. Hattâ eski harfle tab' yasak iken, Âyetü'l-Kübrâ'yı bize teslim ettirip bir keramet-i ekber gösterdi.

Biz şimdi gayet mühim ve herkese lâzım Meyve ile Hüccetü'l-Bâliga'yı ikisi bir cilt olarak yeni hurufla tab' etmek için Tahirî ile İstanbul'a gönderdim. Yalnız Meyve'nin Onuncu ve On Birinci Meseleleri'ni vakit bulamayıp tashihsiz ona verdim. Şayet tab' edilse, o iki Mesele'yi tam tashih edip ona gönderirsiniz.

Hem o iki risale, dâhilde ya hâriçte, âşikâre veya gizli, İstanbul'da veya dışarıda eski harflerle tab' etmek lâzımdır.

Hem Mu'cizât-ı Kur'âniye zeyilleriyle ve Mu'cizât-ı Ahmediye *(aleyhissalâtü vesselâm)* dahi zeyilleriyle beraber ikisi bir cilt içinde eski harflerle imkân dairesinde ya İstanbul veya başka yerde eski harflerle, tevâfuklu Hizbü'n-Nuriye, Hizbü'l-Kur'ân gibi tab' etmesine çalışmak lâzımdır ki; Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın göze

---

[1] Bkz.: "Mahşerde, hakikî alimlerin sarf ettikleri mürekkeb, şehidlerin kanıyla muvâzene edilir (o kıymette olur)." Gazâlî, *İhyâü ulûmi'd-dîn* 1/6, 8; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-mîzân* 5/225; Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 6/466.

Envâr-ı iman: İman nurları.

Hizb-i Kur'âniye: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.

Hizb-i Nuriye: Asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.

Huruf-u Arabiye: Arap harfleri.

Hüccetü'l-Bâliga: "En mükemmel ve kesin delil" manasında Asâ-yı Musa mecmuasının ikinci kısmına verilen isim.

Kemâl-i merak: Tam, son derece büyük bir merak.

Kitabet: Yazı yazma işi.

Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân: Beyan ve ifadesi ile insanları, benzerini yapmaktan aciz bırakan Kur'ân-ı Kerim.

Meyve (Risalesi): On Bir Mesele'den oluşan On Birinci Şuâ risalesi.

Mu'cizât-ı Ahmediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mu'cizelerinin ele alındığı 19. Mektup.

Mu'cizât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cize oluşunun isbat edildiği ve herkesi âciz bırakan eşsiz üslûbunun anlatıldığı 25. Söz.

Muvâzene etmek: Tartmak, kıyaslamak, karşılaştırmak.

Râcihâne: Tercih edilir, daha ağır basar bir şekilde.

Zeyil: Ek, ilâve.

görünen tevâfuk mu'cizesinin muhafaza ile tab' edilmesine mukaddime olsun. Fakat teennî ile, meşveretle, ihtiyatla bu kudsî meseleye çalışmak lâzımdır.

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve selâmetlerine dua ederiz. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun, en eski şâkirtlerden olan Kâtip Osman* ve Halil İbrahim, hiç sarsılmadan, değişmeden, sadâkatlerinde demir gibi devam edip çoklara da hüsn-ü misal oluyorlar.

50

Yirmi Yedinci Mektup'un Lâhikası'nın Zeyli

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[2]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu defa şehid merhum Hâfız Ali'nin ehemmiyetli bir vârisi ve Denizli talebelerinin yüksek bir mümessili ve Denizli şehrinin Risale-i Nur'a karşı fevkalâde teveccühünün bir tercümanı kardeşimiz Hasan Feyzi'nin edîbâne, Risale-i Nur hakkında fevkalâde senâkârâne pek uzun bir mektubunu aldım.(*)

Risale-i Nur'un bana teslim olması münasebetiyle, kardeşimiz Hâfız Mustafa'nın çalışması hakkında yazdığım mektubun içinde Risale-i Nur'un çok ehemmiyetli kıymetini muhtasar bir surette beyanatıma[3] ve hiss-i kable'l-vuku mektuplarımdaki[4] ehemmiyetli dâvâlarıma bu uzun mektup tam bir izah ve Denizli şehrinin Risale-i Nur lehinde bir kuvvetli şehâdeti ve bir şahidi olmak cihetiyle, hem bu zât mektep fenlerinde çok zaman alâkadar olup kıdemli bir muallim ve âlim olması haysiyetiyle, Risale-i Nur hakkındaki bu parlak şehâdeti çok ehemmiyetli gördüm.

---

* Bu uzun mektubun tamamı "Konferans" isimli kitapta neşredilmiştir.

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

3 Bkz.: Emirdağ Lâhikası, 23. Mektup.

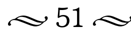
4 Bkz.: Emirdağ Lâhikası, 28, 29 ve 304. Mektup; Kastamonu Lâhikası, 38. ve 125. Mektup.

Edîbâne: Bir edibe yakışır tarzda.
Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
Meşveret: İstişare. Fikir alış verişinde bulunma.
Mümessil: Temsil eden, temsilci.
Senâkârâne: Senâ edip öven bir tarzda.
Teennî: Dikkat, temkin, acele etmeme.

Yalnız, bana bakan kısımları ya tayy veya tâdil etmeyi münasip gördüm. Bir, iki, üç yerde de herkese göstermek münasip görmediğimden, çizgi altına aldım ve sizlere de Yirmi Yedinci Mektup'un veya Lâhikası'nın bir zeyli olarak gönderdim. Bu parça mektubumu, onun mektubunun başında yazabilirsiniz.

Hasan Feyzi kardeşimiz, onun bazı cümlelerini tayyetmemden gücenmesin. Çünkü umum talebelere o tayyolunan kısım lâzım değil, hususî bazılarda kalabilir.

Bu zât, doğrudan doğruya hakâik-i imaniye ve Kur'âniye'yi bir şahs-ı mânevî mahiyetinde, Risale-i Nur şahs-ı mânevîsinin cesedine girmiş ve eczalarının libasını giymiş bir tarzda, fevkalâde bir senâ ile ona hitap ediyor. Ben baktıkça, birden itirazkârâne hüsn-ü zannı pek ziyadedir tahattur ettiğim dakikada, hakikat-i Kur'âniye mânen dedi: “Cesede, libasa bakma, bana bak! O, benim hakkımda konuşuyor. Doğru söylemiş.” Ben daha ilişmedim. Yalnız, Risale-i Nur tercümanı hakkında sarihen veya işareten veya kinayeten onun haddinden pek fazla senâkârâne tâbirâtı tâdil etmeye lüzumu var. Başkalar, hususan ehl-i tenkit insanlar nazarında bîçâre şahsıma bu nevi hüsn-ü zannını kabul etmemek mesleğimize lâzım geliyor, tâdilime gücenmesin.

....

O (Bediüzzaman), Nur'un hâdimidir. Eğer dünyayı istese ve dileseydi, kendisine sunulan hediye ve behiyeleri, zekat ve sadakaları ve bu teberrû ve terekeleri alsaydı, bugün bir milyoner olurdu. Fakat o, tıpkı Cenâb-ı Ömer'in *(radiyallâhu anh)* dediği gibi: “Sırtıma fazla yük alırsam, nefs-i nâtıka-yı kâinatın kalbi ve Allah'ın habibi Muhammed Arabî *(aleyhissalâtü vesselâm)*'a ve yârânı olan kâmil ve vâsıllara yetişemem ve yarı yolda kalırım.”[1] diyor.

---

1 Bkz.: Hâkim, *Müstedrek* 1/211; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* 7/79; İbn-i Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ* 3/277.

Behiye: Güzel ve zarif olan hediye.
Ecza: Bölümler, kısımlar.
İşareten: İşaretlerle göstererek.
İtirazkârâne: İtiraz eder bir tarzda.
Kâmil: Ruhen kemâle, olgunluğa ermiş olan.
Kinayeten: Kinayeli, üstü kapalı bir şekilde.
Libas: Elbise.
Nefs-i nâtıka-yı kâinat: Kâinatın ruhu.
Sarîhen: Açıkça.
Tâdil etmek: Düzeltmek, yumuşatmak.
Tahattur etmek: Hatıra gelmek, hatırlamak.
Tayyetmek: Çıkarmak, kaldırmak.
Teberrû: Bağış.
Tereke: Vefat eden kimseden geri kalan mal, mülk.
Vâsıl: Cenâb-ı Hakk'a yakınlık ufkuna ulaşan, ilâhî maiyyete mazhar olan.
Yârân: Arkadaş, dost.

"Bütün eşya ve eflâkı senin için yarattım, Habibim."[1] fermanına, "Ben de senin için onların hepsini terk ve feda ettim."[2] diye verilen cevab-ı Hazreti Risaletpenâhî'ye ittibâ ve imtisalen, o da dünya ve mâ-fîhâyı ve muhabbet ve sevdasını terk ve hattâ terki de terk ederek, bütün hizmet ve himmetini ve şu ömr-ü nazenînini envâr-ı Kur'âniye'nin intişarına sarf ve hasretmiştir. İşte bunun için şimdi çektiği bütün zahmetler rahmet, yaptığı hizmetler, hikmet olmuş. Celâli yüzünden cemâlini de gösterip, âlem, bir gülzâr-ı kemâl bulmuştur.

Lütf u kahrı şey-i vâhid bilmeyen çekti azap,
Ol azaptan kurtulup sultan olan anlar bizi. [3]

Niyazi Mısrî* gibi diyen bu tercüman, her şeyi hoş görerek, katreyi umman.. âdemi insan.. ve nurunu âleme sultan eylemiştir.

Ona "Kürdî" denilmesi ve kaside-i Hazreti İmam Ali'de *(radiyallâhu anh)* görülen يَا مُدْرِكًا[4] kelimesinin hazf ve kalbiyle "Kürd" îma ve işaretinin bulunması, gerçekten Kürtlüğüne delâlet etmez ve onun mânevî silsile-i şerâfet ve siyâdetten tenzil ve teb'idini icap ettirmez. Bu isnad ve izafe, Kürdistan'da doğup büyüyen ve bu lâkapla mâruf ve meşhur olan bu zâtın Risaletü'n-Nur'un tercümanı olduğunu sırf âleme ilân etmek içindir, yoksa Kürtlüğünü isbat etmek için değildir.

Kürtçe bilmesi, o kıyafete girmesi ve öyle görünmesi, kendini setr ve ihfa için olup, hakikî hüviyet ve milliyetini ihlâl ve inkâr mana ve maksadıyla değildir diye düşünüyorum.

Âlem-i İslâmiyet ve insaniyete ve Haremeyn-i Şerifeyn'e asırlarca hizmet eden bu kahraman Türk milletini onun çok sevmesinde ve hayatının mühim

---

1 Bkz.: Aliyyülkârî, *el-Esrâru'l-merfûa* s. 385; Aclûnî, *Keşfü'lhafâ* 2/214. Ayrıca yakın ifadeler için bkz.: Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat* 6/314; Hâkim, *Müstedrek* 2/672.

2 Bkz.: İmâm Rabbânî, *Mektûbât* 2/22 (7. Mektup).

3 Bkz.: Niyazi Mısrî, *Dîvân* 179. şiir, 5. beyit.

4 "Ey (o zamana) yetişen!" Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 596.

Cevab-ı Hazreti Risaletpenâhî: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) cevabı.
Eflâk: Felekler, âlemler.
Envâr-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'in nurları.
Gülzâr-ı kemâl: Eksiksiz, kusursuz gül bahçesi.
Hazf: Çıkarma, silme.
İmtisalen: Örnek alarak, uyarak.
İttibâ: Uyma, tâbi olma.
Kalb: Ters çevirme, döndürme.
Katre: Damla.
Mâ-fîhâ: Onun (dünyanın) içindeki her şey.
Ömr-ü nazenîn: İnce, hassas ömür.
Setr / ihfa: Örtme, saklama, gizleme.
Silsile-i şerâfet ve siyâdet: Soyunun bir taraftan Hz. Hasan (şeriflik) ve diğer taraftan Hz. Hüseyin vasıtasıyla (seyyidlik) Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) soyundan gelme silsilesi.
Şey-i vâhid: Bir şey, aynı şey.
Teb'id: Uzaklaştırma
Tenzil: İndirme, düşürme.
Terki terk etmek: Terk ettiği düşüncesini de terk etmek, unutmak.
Umman: Okyanus.

bir kısmını hep Türklerle meskûn olan bu havâlide geçirmesinde büyük hikmetler, mana ve mülâhazalar olsa gerektir.

Âb-ı rûy-i Habîb-i Ekrem için,
Kerbelâ'da revan olan dem için,
Şeb-i firkatte ağlayan göz için,
Râh-ı aşkında sürünen yüz için,
Risale-i Nur'a ve Üstad'a ve İslâm'a zafer ver yâ Rabbî! Âmin.

Ey Risale-i Nur! Seni söndürmek isteyen bedbahtların necm-i istikbâli sönsün. İzzet ve ikbâli ve şân u şerefi aksine dönsün. Sen sönmez ve ölmez bir nursun.

Boyun bâlâ, gözün şehlâ, gören mecnun seni leylâ.
Sözün ferşte, gözün arşta, gönül meftun sana cânâ.

Nikâbın nur, nigâhın nur, kitabın Nur senin ey Nur!
Bağın Nursî, huyun mûnis, özün İdris ferd-i yektâ.

Açılmış gül, öter bülbül, yüzünde var zarif bir tül.
Yazılmış üstüne nurdan قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنٰى[1]

Sana cânın fedâ etmez mi senden hem görenler hak,
Sözün hak, hem özün hak, hem mesleğin hak,
hem makamın kâbetü'l-ulyâ.

يُرِيدُونَ لِيُطْفِؤُا نُورَ اللّٰهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللّٰهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ[2]

Üstadım Efendim Hazretleri!

Ben, bu yazıları Risaletü'n-Nur'un eli ve kalemi ve diliyle bu hakir kalbime ondan sıçrayan küçük bir kıvılcım parçasıyla yazdım. Kabulünü ve imdad

---

1 "Öyle ki araları yayın iki ucu arası kadar veya daha az kaldı." (Necm Sûresi, 53/9).
2 "Ağızlarıyla (üfleyerek) Allah'ın Nûru'nu söndürmek diliyorlar. Ama Allah, kâfirler hoşlanmasalar da Nûrunu tamamlama yolundadır ve mutlaka tamamlayacaktır." (Saf Sûresi, 61/8).

Âb-ı rûy-i Habîb-i Ekrem: Allah'ın sevgili kulu olan Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) yüzünün suyu (hürmeti).
Bâlâ: Yüksek, yüce.
Cânâ: "Ey sevgili."
Dem: Kan.
Ferd-i yektâ: Eşi benzeri olmayan kimse.
Ferş / arş: Yer / gök.
İkbâl: Talih, baht, saadet.
Kâbetü'l-ulyâ: En yüksek seviye, en büyük makam.
Mûnis: Huzur veren, cana yakın.
Mülâhaza: Düşünce.
Necm-i istikbâli sönmek: Geleceği kararmak, yıldızı sönmek.
Nigâh: Bakma, bakış.
Nikâb: Perde, peçe.
Râh-ı aşk: Aşk yolu.
Revan olmak: Akmak, dökülmek.
Şeb-i firkat: Ayrılık gecesi.
Şehlâ: Koyu mavi veya ela renkli, çok güzel göz.

ve ilhamın kesilmemesini rica eder ve hürmetle ellerinizden öper ve dualarınızı beklerim efendim.

Duanıza muhtaç talebeniz
Hasan Feyzi *(rahmetullâhi aleyh)*

52

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Size dört meseleyi beyan etmek kalbime ihtar edildi:

Birincisi: Hem lisân-ı hâl, hem lisân-ı kâl ile ve başka tezahüratlarla sorulan bir suale cevaptır.

Deniliyor ki: "Madem Risale-i Nur hem kerametlidir, hem tarîkatlerden ziyade iman hakikatlerinin inkişafında terakki veriyor ve sâdık şâkirtleri kısmen bir cihette velâyet derecesindeler. Neden evliyalar gibi mânevî zevkler ve keşfiyâtlara ve maddî kerametlere mazhariyetleri görülmüyor, hem onun talebeleri de öyle şeyler aramıyorlar? Bunun hikmeti nedir?"

Elcevap:

Evvelâ: Sebebi, sırr-ı ihlâstır. Çünkü dünyada muvakkat zevkler, kerametler tam nefsini mağlup etmeyen insanlara bir maksat olup, uhrevî ameline bir sebep teşkil eder, ihlâsı kırılır. Çünkü amel-i uhrevî ile dünyevî maksatlar, zevkler aranılmaz; aranılsa, sırr-ı ihlâsı bozar.

Sâniyen: Kerametler, keşfiyâtlar; tarîkatta sülûk eden âmî ve yalnız imanı taklidî bulunan ve tahkik derecesine girmeyenlere, bazen zayıf olanları takviye ve vesveseli şüphelilere kanaat vermek içindir. Hâlbuki Risale-i Nur'un imanî hakikatlerine gösterdiği hüccetler, hiçbir cihette vesveselere meydan vermediği gibi kanaat vermek cihetinde kerametlere, keşfiyâtlara hiç ihtiyaç bırakmıyor. Onun verdiği iman-ı tahkikî, keşfiyât, zevkler ve kerametlerin çok fevkinde olmasından, hakikî şâkirtleri öyle keramet gibi şeyleri aramıyorlar.

Amel-i uhrevî: Âhirete yönelik amel, iş.
Âmî: Avamdan, sıradan biri.
İman-ı tahkikî: Delile dayanarak ulaşılan, sağlam, sarsılmaz iman.
Lisân-ı hâl: Hâl dili. Davranışların ortaya koyduğu durum.
Lisân-ı kâl: Sesli, sözlü ifade, anlatma.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Sâniyen: İkinci olarak.
Sülûk etmek: Bir yola girip o yolu takip etmek.
Tahkik: Bir bilginin özüne ulaşma, hakikatine erme.
Terakki: Yükselme, mertebe kat etme.
Tezahürat: Belirmeler, görünmeler.

Sâlisen: Risale-i Nur'un bir esası, kusurunu bilmekle mahviyetkârâne yalnız rıza-yı ilâhî için rekabetsiz hizmet etmektir. Hâlbuki keramet sahipleri ve keşfiyâttan zevklenen ehl-i tarîkatın mâbeynindeki ihtilâf ve bir nevi rekabet ve bu enaniyet zamanında, ehl-i gafletin nazarında, onlara sû-i zan edip o mübârek zâtları benlik ve enaniyetle itham etmeleri gösteriyor ki; Risale-i Nur'un şâkirtleri, şahsı için keramet ve keşfiyâtlar istememek, peşinde koşmamak lâzım ve elzemdir.

Hem onun mesleğinde şahsa ehemmiyet verilmiyor. Şirket-i mâneviye ve kardeşler birbirinde tefâni noktasında Risale-i Nur'un mazhar olduğu binler keramet-i ilmiye ve intişar-ı hizmetteki teshilât ve çalışanların maîşetindeki bereket gibi ikrâmât-ı ilâhiye umuma kâfi gelir, daha başka şahsî kemâlât ve kerameti aramıyorlar.

Râbian: Dünyanın yüz bahçesi, fâni olmak haysiyetiyle âhiretin bâki olan bir ağacına mukabil gelemez. Hâlbuki, hazır lezzete meftun kör hissiyât-ı insaniye, fâni, hazır bir meyveyi; bâki, uhrevî bir bahçeye tercih etmek cihetiyle, nefs-i emmâre bu hâlet-i fıtriyeden istifade etmemek için Risale-i Nur şâkirtleri ezvâk-ı ruhaniyeyi ve keşfiyât-ı mâneviyeyi dünyada aramıyorlar.

Risale-i Nur şâkirtlerine bu noktada benzeyen eskiden bir zât, haremiyle beraber büyük bir makamda bulundukları hâlde, maîşet müzâyakası yüzünden haremi, demiş zevcine: "İhtiyacımız şedittir."

Birden, altından bir kerpiç yanlarında hazır oldu. Haremine dedi: "İşte cennetteki bizim kasrımızın bir kerpicidir."

Birden o mübârek hanım demiş ki: "Gerçi çok muhtacız ve âhirette de çok böyle kerpiçlerimiz var; fakat fâni bir surette bu zâyi olmasın, o kasrımızdan bir kerpiç noksan olmasın. Dua et yerine gitsin, bize lâzım değil." Birden yerine gitti. Keşifle gördüler diye rivayet edilmiş.

Ezvâk-ı ruhaniye: Ruhen alınan zevkler, lezzetler.
Harem: Zevce, eş.
İkrâmât-ı ilâhiye: İlâhî ikramlar, lütuflar.
İntişar-ı hizmet: Risale-i Nur hizmetinin yayılması, genişlemesi.
Kasr: Köşk, saray.
Keramet-i ilmiye: İlmî keramet. Cenâb-ı Hakk'ın ilhamlarla hususî ikramı.
Keşfiyât-ı mâneviye: Kalb ve ruh gözüyle, basiretle eşyanın perde ötesine nüfuz ederek vâkıf olunan bilgiler.
Mâbeyn: Ara, arası.
Mahviyetkârâne: Alçakgönüllülükle, mütevazi bir şekilde.
Maîşet: Yaşama, geçim, dirlik.
Meftun: Düşkün, tutkun.
Müzâyaka: Darlık, sıkıntı.
Râbian: Dördüncü olarak.
Sâlisen: Üçüncü olarak.
Tefâni: Arkadaşlarının meziyet ve hisleri ile yetinmesini bilme, fedakarlık.
Teshilât: Kolaylaştırmalar, kolaylıklar.

İşte bu iki kahraman ehl-i hakikat, Risale-i Nur şâkirtlerinin dünyaya ait ezvâk-ı kerametlere koşmadıklarına bir hüsn-ü misaldir.

İkinci Mesele: Tevâfuk eğer müteaddit tarzda ve ayrı ayrı cihette birbirini takviye edecek surette olsa, kat'iyet ve sarâhat derecesinde kanaat verebilir.

İşte, hapisten sonra yazılan bir kısım mektuplarımız hem makbul, hem çok ehemmiyetli, hem bu zamanda halk onlara çok muhtaç olduğuna bir emare olarak, yazdığımız zaman –hilâf-ı âdet bir tarzda– serçe kuşunun ve kuddüs kuşunun ve güvercinlerin garip bir tarzda odama gelmeleri ve birbirine tevâfuk etmesi.. ve Milas'ta ehemmiyetli bir kardeşimiz Halil İbrahim'in, kuddüs kuşu bahsi bulunan mektubu aldıkları zaman aynen, hilâf-ı âdet, kilitli bir odasını açarken kuddüs kuşu oda içerisinde uçmaya çalışması, hem içinde bulunan mektubu, hem bizim kuşlarımıza tevâfuku.. ve Medrese-i Nuriyede'ki şâkirtlerin o mektuplarımızı okumak zamanında iki çekirge, mektubun başına gelip dinlemeleri sâbık kuşlarda tevâfukâtına bu küçük kuşlar dahi hem tasdik, hem tevâfuk ettikleri gibi.. İnebolu'daki sâdık kardeşlerimizin imzalarıyla yine mektubumuzu gecede okudukları zaman, gayet heyecanlı bir tarzda bir gece kuşu onları korkutup, pencereye el atıp iki kanadıyla pencereyi döverek lisân-ı hâl ile "Ben de o mektupla alâkadarım, bizi alâkasız zannetmeyiniz." diye yine sâbık aynı meseleye ve sâbık kuşların alâkadarlıklarına, büyük kuş da tam tevâfuk ve tasdik ediyor.

Aynı meseleye bu kadar tevâfukât(Hâşiye) hem mektuplardaki mücmelen bahsedilen hakikatlerin çok ehemmiyetli olmasından ve nev-i beşerin bu asırdaki vaziyetine bakması noktasında, acaba kâinat kitabının hâdisât ve meseleleri birbiriyle münasebettarlığını düşünen ve hayali geniş bir ehl-i kalb ve fikir böyle dese, hakkı yok mu ki, güya beşer, gayet kesretli tayyareleriyle ve insan kuşlarıyla, kuşların âlemi olan cevv-i havadaki kuşları hem korkutup, hem kuşlar âleminde acîb bir heyecanla nev-i beşerin gidişatına karşı kuşlar dahi ciddî alâkadarlık gösterip, insanların bu zâlim, tahribatçı canavar

---

Hâşiye: Bu mektubu Üstadımızdan yeni almıştık. Ben yani Hüsrev, okuyordum; arkadaşım Tahirî yazıyordu. Gül kahraman kuşu odamızın penceresine konup Hüsrev'in başını görmekle bırakıp gitti.

Hüsrev, Tahirî

Cevv-i hava: Gökyüzü, hava.
Hilâf-ı âdet: Normal ve tabiî durumda olmayan, alışılmamış.
Kesretli: Çokça, çok sayıda.
Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Mücmelen: Kısa ve öz bir şekilde.
Nev-i beşer: İnsanlık, insanlar.
Sâbık: Geçen, önceki.
Sarâhat: Açıklık, âşikârlık.
Tevâfuk / tevâfukât: Birbirine uygun, denk gelme; aynı noktada birleşme. Tevâfuklar.

kuşlarına karşı kimler mukabele edip onları zulümden, tahripten vazgeçirip beşerin menfaatinde ve saadetinde çalıştırmasına çalışan kimlerdir, diye Risale-i Nur meselelerine alâkadarlık gösteriyorlar denilse, yeri yok mu? İhtimal verilmez mi? Manasız bir hayal denilebilir mi?

Üçüncü Mesele: Geçen üç sene evvel Ramazan'da te'lif edilen ve yine bu sene Ramazan'da serbest intişar eden Âyetü'l-Kübrâ'nın bir hülâsası olan Hizb-i Nuriye'yi okudum. Fakat bir saatten fazla çekerdi. Birden o hülâsanın da bir hülâsası, on veya on beş dakika aynı Ramazan'da tezahür etti. [1] Onu okuduğum zaman, bütün Âyetü'l-Kübrâ'yı okuyorum gibi bir inkişâfât-ı imaniye ve [2] تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ sırrına mazhar iki veya üç sayfalık Arabiyyü'l-ibare okuyorum. Vakit bulamıyorum, kendi kalemimle size yazayım. İnşallah bir zaman size yazacağım. O parçayı benim gibi anlayanlar, kendisine mahsus nüshalarından ya Âyetü'l-Kübrâ'ya, ya Hizbü'n-Nuriye'nin âhirinde yazar, tesbihattan ve duadan sonra otuz üç defa [3] لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ tesbihatımızın yerinde –yalnız sabah tesbihatında, manasını düşünerek– onu okuyabilir.

Dördüncüsü: İki noktadır:

Birincisi: Ispartalı kardeşlerimiz, hususan Gül Nur kahramanı Hüsrev, benim bu kış münasebetiyle maddî hâcetlerimi merak ediyorlar, yardım etmek istiyorlar. Ben de onlara teşekkürle beraber derim ki:

Onların Risale-i Nur'a hizmeti, her şâkirdin saadet-i ebediyesine menfaati gibi, benim de hakikî kışım suretinde olan kabrimden sonraki kışta ihtiyâcâtıma o derece mükemmel yardım ediyorlar ki; bu fâni, muvakkat kışın hâcâtına yardımdan binler derece ziyadedir. Eğer benim elimden gelseydi, bütün ruh u canımla, kemâl-i iştiyakla bütün onların hâcât-ı maddiyesini temine çalışırdım. Beni merak etmeyiniz. İktisat ve kanaat bana iki hazinedir; tükenmez, bitmez.[4]

---

1 Bu kısım, Hizbü Envâri'l-Hakâiki'n-Nuriye'nin (Büyük Cevşen) içerisinde "Âyetü'l-Kübra'nın ve Hizbü'n-Nuriyenin Hülâsatü'l-Hülâsa'sı" olarak yer almaktadır.

2 "Bir saat tefekkür, bir sene nafile ibadetten daha hayırlıdır." (Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 4/423; Kurtubî, *el-Câmi' li ahkâmi'l-Kur'ân* 4/314; Aliyyülkârî, *el-Masnû'* s. 82).

3 "Allah'tan başka ilâh yoktur." (Sâffât Sûresi, 37/35; Muhammed Sûresi, 47/19).

4 Bkz.: "Kanaat, bitip-tükenme bilmeyen bir hazinedir." (Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat* 7/84; Beyhakî, *Zühd* 2/88).

Arabiyyü'l-ibare: Arapça metin, ibare.
Âyetü'l-Kübrâ: "En büyük delil" anlamına gelen 7. Şuâ risalesi.
Hâcât-ı maddiye: Maddi ihtiyaçlar.
Hizb-i Nuriye: Asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.
İnkişâfât-ı imaniye: İman hakikatlerinin kalbde ve akılda daha belirgin hâle gelmesi.
Kemâl-i iştiyak: Son derece iştiyak, arzu.

İkinci Nokta: Bir zaman "Küçük Isparta" nâmını alan ve her yerden ziyade, geçen meselemizde hapis musibetini çeken İnebolu ve civarı kardeşlerimin gayet güzel ve samimane mektupları beni çok mesrur eyledi. Yalnız, Risale-i Nur'un kahramanlarından baba-oğulun meşrepleri ayrı ayrı olduğundan, birbiriyle tam imtizaç edemediklerinden endişe ediyorum.

Baba ne kadar haksız da olsa, oğul, onun rızasını tahsil etmeye mecburdur. Oğul da ne kadar serkeş de olsa, baba, şefkat-i fıtriyesini ona karşı esirgemez ve esirgememeli.

Değil böyle baba ve evlât ve mümtaz seciyeli ve Risale-i Nur'un baş şâkirtleri, belki birbirinden çok uzak ve düşman da olsalar, Risale-i Nur'un hatırı için *Risale-i Nur şâkirtlerinin mâbeynindeki tefâni, birbirini tenkit etmemek, kusurunu affetmek düsturuyla* bu iki kardeşim, dünyevî ve cüz'î ve hissî şeyleri medar-ı münakaşa etmesinler. Pederlik ve veledliğin iktiza ettiği hürmet ve şefkatle beraber, Nur'un şâkirtliği iktiza ettiği kusura bakmamak ve affetmek ve benim çok sevdiğim iki kardeşim –benim hatırım için– birbirini tenkit etmemek lâzım geliyor.

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve dua ediyoruz.

~ 53 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Mânen mâruz kaldığım iki şıklı bir sualin cevabıdır:

Birincisi: "Neden en ziyade senin şahsın hakkında hüsn-ü zan eden ve sana büyük bir makam veren ve Risale-i Nur'la çok kuvvetli irtibatı bulunan ve sen de onları çok sevdiğin hâlde, hizmet-i nuriyenin haricinde senin şahsınla temaslarını istemiyorsun ve senin hakkında fazla hüsn-ü zan beslemeyeni sohbette tercih ediyorsun, daha ziyade iltifat gösteriyorsun, nedendir?"

Elcevap: Otuz Üçüncü Söz'ün İkinci Mektup'unda dediğim gibi: Bu zamanda insanlar, ihsanını, muhtaçlara çok pahalı satarlar. Meselâ, benim gibi bir bîçâreyi, sâlih veya velî zannedip sonra bir ekmek verir ve mukabilinde makbul bir dua ister. Bu kadar fiyat vermektense, bu ihsanı istemiyorum

---

İmtizaç etmek: Uyuşmak, birleşmek.
Medar-ı münakaşa: Tartışma sebebi.
Serkeş: Baş kaldıran, kafa tutan, âsi.
Şefkat-i fıtriye: Yaratılıştan gelen şefkat.

diye hediyelerin adem-i kabulüne bir sebep gösterdiğim gibi –Risale-i Nur'un has şâkirtleri müstesna olarak– başkaları, beni büyük bir makamda bilmekle, kuvvetli bir alâka ve hizmet gösterir. Hem mukabilinde, dünyada, ehl-i velâyet gibi nurânî neticeleri ister. Sonra bize hizmeti ile ve alâkasıyla mânevî ihsan eder. Böylelerin bu nevi ihsanlarına karşı, istediği fiyata sahip olamadığım için mahcup oluyorum. Onlar da ehemmiyetsizliklerimi bildikleri vakit inkisar-ı hayale uğrarlar, belki hizmette fütura düşerler.

Gerçi umur-u uhreviyede hırs ve kanaatsizlik bir cihette makbuldür. Fakat mesleğimizde ve hizmetimizde –bazı ârızalarla– inkisar-ı hayal cihetiyle, şükür yerine, me'yusiyetle şekvâ etmeye sebep olur; belki de hizmetten vazgeçer. Onun için, mesleğimizde kanaat, daima şükrü ve metaneti ve sebatı netice verdiği için, ihlâs dairesinde, hizmet noktasında çok hırs ve kanaatsizlik gösterdiğimiz hâlde, neticelerine ve semerâtına karşı kanaatle mükellefiz.

Meselâ, Risale-i Nur hizmetiyle Isparta ve civarında binler ehl-i imana fevkalâde kuvvet-i imaniyeyi temin etmek olan bu netice, bizim fevkalâde hizmetimize kâfidir. On kutup derecesinde biri çıksa, bin adamı derece-i velâyete sevk etse, yine bu neticeyi aşağıya düşürtmez. Nur'un hakikî şâkirtleri, bu gibi neticelere kanaat ediyorlar. O büyük kutbun müridlerinin kanaat-i kalbiyelerini temin eden üstadlarının fevkalâde makamı ve meselelerde hükümleri yerine, Risale-i Nur'un sarsılmaz hüccetleri, o müridlerinin kanaatlerinden çok ziyade şâkirtlerine kanaat verdiği gibi, bu hâlet ve itikad başkasına da sirayet eder, menfaat verir. O müridlerin kanaati ise hususî ve şahsî kalır. Hattâ İlm-i Mantık'ta "kaziyye-i makbule" tâbir ettikleri, –yani büyük zâtların delilsiz sözlerini kabul etmektir– mantıkça yakîn ve kat'iyyeti ifade etmiyor, belki zann-ı galiple kanaat verir. İlm-i Mantık'ta burhan-ı yakînî, hüsn-ü zanna ve makbul şahıslara bakmıyor, cerh edilmez delile bakar ki, bütün Risale-i Nur hüccetleri, bu burhan-ı yakînî kısmındandır.

Adem-i kabul: Kabul etmeme.
Burhan-ı yakînî: Sağlam, kesin delil.
Cerh etmek: Çürütmek, yaralamak.
Ehl-i velâyet: Tam bir iman ve takva ile Allah'a kul olanlar, Allah dostları.
Fütur: Gevşeklik, usanç.
İnkisar-ı hayal: Hayal kırıklığı.
Kaziyye-i makbule: Kabul edilmiş hüküm ve iddia. İtimad edilir zâtların söyledikleri ve onlara olan bu itimada binâen kabul edilen hüküm.
Kutup: En büyük veli, hidayet rehberi, insan-ı kâmil.
Me'yusiyet: Ümitsizlik.
Semerât: Neticeler, kârlar.
Şekvâ etmek: Şikâyet etmek.
Umur-u uhreviye: Neticesi bütünüyle âhirete bakan işler.
Yakîn: Şüphesiz, kesin bilgi.
Zann-ı galip: Gerçeğe en yakın zan, görüş.

Çünkü ehl-i velâyetin amel ve ibadet ve sülûk ve riyâzetle gördüğü hakikatler ve perdeler arkasında müşâhede ettikleri hakâik-i imaniye, aynen onlar gibi, Risale-i Nur, ibadet yerinde, ilim içinde hakikate bir yol açmış; sülûk ve evrâd yerinde, mantıkî burhanlarla ilmî hüccetler içinde hakikatü'l-hakâike yol açmış; ve İlm-i Tasavvuf ve tarîkat yerinde, doğrudan doğruya İlm-i Kelâm içinde ve İlm-i Akîde ve Usûl-ü Din içinde bir velâyet-i kübrâ yolunu açmış ki, bu asrın hakikat ve tarîkat cereyanlarına galebe çalan felsefî dalâletlere galebe ediyor, meydandadır.

Teşbihte hata olmasın, nasıl ki Kur'ân'ın gayet kuvvetli ve mantıkî hakikati, sair dinleri, felsefe-i tabîiyenin savletinden ve galebesinden kurtarıp onlara bir nokta-yı istinad oldu, taklidî ve aklın haricindeki usûllerini de bir derece muhafaza etti. Aynen öyle de, bu zamanda onun bir mu'cizesi ve nuru olan Risale-i Nur dahi, felsefe-i maddiyeden gelen dehşetli dalâlet-i ilmiyeye karşı, avâm-ı ehl-i imanın, taklidî olan imanlarını, o dalâlet-i ilmiyenin savletinden kurtarıp, umum ehl-i imana bir nokta-yı istinad ve yakın ve uzaklarda olanlara dahi, zaptedilmez bir kale hükmüne geçmiştir ki, bu emsalsiz dehşetli dalâletler içinde, yine avâm-ı müminînin imanını şüphelerden ve İslâmiyet'ini hakikatsizlik vesveselerinden muhafaza ediyor.

Evet, her tarafta, hattâ Hint ve Çin'de ehl-i iman, bu zamanın çok dehşetli dalâletinin galebesinden, "Acaba İslâmiyet'te bir hakikatsizlik mi var ki sarsılmış?" diye şüpheye ve vesveseye düştüğü vakit birden işitir ki "*Bir risale çıkmış, imanın bütün hakikatlerini kat'î isbat eder, felsefeyi mağlup edip zındıkayı susturuyor.*" diye anlar. Birden o şüphe ve vesvese zâil olup imanı kurtulur ve kuvvet bulur.

Sualin ikinci şıkkı: "Sen, bir mektubunda, şâirâne bir latîfeyi –yani kuşların, mektuplarını yazmak ve okumak zamanında yanınıza ve

---

Avâm-ı ehl-i iman / avâm-ı müminîn: Sıradan müminler.
Dalâlet-i ilmiye: İlim perdesi altında insanları doğru yoldan çıkaran çarpık, sapık düşünceler.
Evrâd: Virdler. Belirli zamanlarda devamlı yapılan ibadetler, okunan dua ve zikirler.
Felsefe-i maddiye: Maddeci felsefe, materyalizm.
Felsefe-i tabiiye: Yaratmayı tabiata vererek Allah'ı inkâr eden görüş, felsefî cereyan.
Hakâik-i imaniye: İman hakikatleri, esasları.
Hakikatü'l-hakâik: En büyük hakikat.
İlm-i Kelâm / İlm-i Akîde / Usûl-ü Din: Akâid İlmi. İslâm'ın inanca ait meselelerini inceleyen ilim dalı.
Nokta-yı istinad: Dayanak noktası.
Riyâzet: Yeme, içme, uyuma ve gereksiz konuşmayı azaltarak nefsi daha çok ve daha samimi ibadete, tefekkür ve zikre alıştırmaya çalışmak.
Savlet: Saldırı, hücum.
Sülûk: Manevî yolculuk, mânen ilerleme.
Velâyet-i kübrâ: Peygamberler ve vârislerinin (asfiyâ) velâyeti.
Zâil olmak: Bitmek, yok olmak.
Zındıka: Dinsizliği, din düşmanlığını meslek edinenler.

şâkirtlerin yanına gelmelerini– o latîfeyi, ciddî bir tarzda kardeşlerine yazdın. Hâlbuki o kuşlar, hâl-i âlemi ve Risale-i Nur'un hâdisâta karşı faydasını bilecek mahiyetinden uzaktırlar."

Elcevap: Emir ve izn-i ilâhî ve havl ve kuvvet-i rabbâniye ile, umum hayvanâtın, melâikeden bir çobanı, bir nâzırı olduğu gibi kuş tâifesinin de bir çobanı var. Onlar bilmese de emr-i ilâhî ile ve ilham-ı rabbânî ile çobanları onları sevk eder. O sevk-i fıtrî ise kuşlara gelen ilhama dayanır. Kuşlar, ilhama mazhardırlar ki, yaşı bir günlük bir arı yavrusu, havada, bir gün mesafede gider, o ilham-ı fıtrî ile, o sevk-i rabbânî ile yolunu şaşırmadan dönüp, gelip yuvasına girer. [1]

Evet, nasıl ki küre-i arz Risale-i Nur ve şâkirtlerine gelen zulme itiraz etti ve cevv-i hava yağmursuzlukla ve soğukla Risale-i Nur'a gelen tazyikât ve müsâdereyi tenkit etti ve bulutlar serbestiyetini yağmurlarla alkışladı; elbette kuş nevi de alâkadar olabilir.

Evet, insanın bir kısım sun'î kuşlarının bir bomba yumurtasıyla bir köyü harap edip bin adamı mahveden cinayetine ve cehennemî zakkum yumurtaları taşıyan o insanî kuşların tahripçi kısmını, hem küre-i arza, hem nev-i beşere müstebidâne, merhametsiz tahribatına karşı bu hayvanî kuşlar, tesirli bir surette istikbali tenvir eden Risale-i Nur'u elbette mânen tebrik edip alkışlar, diye suretindeki hâdise, gerçi çok tatlı bir latîfedir; fakat çok ince bir hakikat dahi içinde var.

Kardeşlerim!

Bu defa Meyve Risalesi'nin tam kıymetini bilen ve kendine "Meyveci" nâmını veren Risale-i Nur santralcisinin yazdığı mektup, beni çok memnun eyledi. Çünkü Hulûsi, Hakkı gibi yirmi seneye yakın bir zamandan beri mâbeynlerinde olan samimane dostluk ve kardeşlik tam devam ve sebat ettiği gibi, onların Risale-i Nur'a karşı alâka ve irtibat ve sadâkatleri, aynen

---

1 Bkz.: "Rabbin bal arısına şöyle vahyetti: 'Dağlardan, ağaçlardan ve insanların kurdukları çardaklardan kendine göz göz ev (kovan) edin! Sonra da her türlü meyveden ye de Rabbinin sana yayılman için belirlediği yolları tut!'" (Nahl Sûresi, 16/68, 69).

Havl ve kuvvet-i rabbâniye: Herşeyin rabbi ve sahibi olan Cenâb-ı Hakk'ın güç ve kuvveti.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.
Müstebidâne: Zorbalıkla, baskıcı bir tarzda.
Sevk-i fıtrî: Yaratılıştan gelen sevk, yönelme.
Sevk-i rabbânî: Cenâb-ı Hakk'ın yönlendirmesi, sevki.
Tazyikât: Sıkıştırmalar, baskılar.

mâbeynlerindeki hâlisâne münasebetleri gibi hem devam ediyor, hem metanet kesbediyor, ârızalarla sarsılmıyor. Cenâb-ı Hakk'a şükrediyorum ki, böyle hâlis, muhlis ve başkalara hüsn-ü misal olan sâdık şâkirtleri Risale-i Nur'a vermiş ki, daimî hakta hulûs ile ve Nur hizmetinde sabır içinde şükrediyorlar.

O Meyveci'nin civarında, ismini söylemediğim malûm ve çok alâkadar olduğum kardeşlerim, hususan Barla sıddıkları, beni çok defa hayalen eski zamana ve o memlekete celbediyorlar, Barla ve dağlarında gezdiriyorlar. Ben, onlarla ve o yerleriyle çok alâkadarım, unutmuyorum.

Onlara binler selâm ediyorum.

55

Kozca hatibi Hasan Şükrü'nün* mektubu beni memnun eyledi, selâm ederim. Mâsumlar, ümmîler, hemşireler ve kaleme çalışanlar başta olarak umum kardeşlerime birer birer selâm ve dua ediyoruz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Kardeşiniz
Said Nursî

56

Mahkeme tarafından bana iade edilen, daha elime geçmeden postadan müsâdere edilen Mübârekler Heyeti'nin pehlivanı Küçük Ali'nin bir mektubunu gördüm ki her iki sene bir defa bütün Risale-i Nur'u yazmaya karar vermiş, yapmış. Bu kahramanlığı ile benim "Risale-i Nur'un birinci şâkirdi olan Büyük Mustafa'da hakikî bir Abdurrahman'ı ve arkasında çok Abdurrahmanlar'ı göreceğim."[2] diye keşfiyâtımı tam tasdik etmiş ve o Mübârek Mustafa'nın vazifesini tam yapmış.

Ve Hâfız Mustafa dahi, Hâfız Ali zamanında tam bir muavini ve vefatından sonra tam bir vârisi olduğunu hapiste gösterdi. Demek Mübârek heyet-i

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.
2 Bu mesele ile ilgili bkz.: Lem'alar, Yirmi Altıncı Lem'a *(12. Rica),* s. 301, 302, Şahdamar Yayınları.

Hâlisâne: Samimiyetle, samimi bir şekilde.
Hulûs: Samimiyet, ihlâs.
Keşfiyât: Keşifler. Kalb ve ruh gözüyle, basiretle eşyanın perde ötesine nüfuz ederek vâkıf olunan bilgiler.
Muhlis: Her hâli içten ve riyâsız olan. Çok hâlis, çok samimi.
Mübârekler Heyeti: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Sıddık: Pek dürüst, pek vefalı dost.

âlîsinde, on sekiz sene evvel ümit ettiğim hizmet-i nuriyeyi tam yapmışlar ve yapıyorlar. Ektikleri tohumlar, onlar çalışmasalar da onların bedeline mahsulât veriyor.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ediyoruz.

57

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Sizin leyâli-i aşere olan mübârek o geçmiş gecelerinizi ve kudsî bayramınızı ruh u canımızla tebrik ediyoruz. Cenâb-ı Hak, rahmet ve keremiyle ve hıfz ve himayetiyle ve tevfik ve hidayetiyle, Risale-i Nur'un tab' ve intişarına ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın tevâfuklu tab'ına sizleri muvaffak eylesin, âmin.

Sâniyen: Risale-i Nur'un bir hülâsası olan Âyetü'l-Kübrâ ve Hizb-i Nuriye'nin bir hülâsatü'l-hülâsası hükmünde otuz üç kelime-i tevhidin namaz tesbihatındaki eskiden beri okuduğum ve Risale-i Nur'un ekser hakikatleri namaz tesbihatında inkişaf etmesiyle hayalim fazla tevessü ederek, o otuz üç kelime-i tevhid, her birisini kâinatın bir tabaka-yı mahlûkâtının lisân-ı hâliyle söylediği o kelimeyi ben o lisan ile söylüyorum gibi, o küllî lisân-ı hâl, benim cüz'î lisân-ı kâlimin aynı olur. Ben, kemâl-i zevkle okuyorum. Size de suretini gönderiyorum.

Benim şüphem kalmadı ki, تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ[1] sırrını taşıyan Hizb-i Nuriye'nin on beş dakika zarfında bu hülâsatü'l-hülâsası dahi aynı sırrı taşıyor. Arabî bilmeyenler, Âyetü'l-Kübrâ'nın mertebelerini güzelce anlasalar, bu Arabî parça tam anlaşılır. Arabî bilmeyen, birkaç defa ikisine baksa tam anlayacak.

Bunu ben yirmi dört saatte bir defa ya sabah namazının tesbihatında veya başka vakitte, en ziyade usandığım ve sıkıntı zamanında okuyorum. Bana ulvî bir inşirah verir, usancı izale eder. Âyetü'l-Kübrâ ve Hizb-i Nuriye'nin âhirinde

---

[1] "Bir saat tefekkür, bir sene nafile ibadetten daha hayırlıdır." (Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 4/423; Kurtubî, *el-Câmi' li ahkâmi'l-Kur'ân* 4/314; Aliyyülkârî, *el-Masnû'* s. 82).

Hülâsatü'l-hülâsa: "Özün özü" manasında "Âyetü'l-Kübrâ'nın ve Hizbü'n-Nuriye'nin Hülâsatü'l-Hülâsa'sı" olarak Hizbü Envâri'l-Hakâiki'n-Nuriye'nin (Büyük Cevşen) içerisinde yer alan kısım.

İzale etmek: Gidermek, yok etmek.

Leyâli-i aşere: Zilhicce ayının ilk on gecesi. Kurban bayramının öncüsü olup, hadis-i şeriflerde bu zaman diliminde birçok nafile ibadetin teşviki yapılmıştır.

Lisân-ı hâl: Hâl dili, durum ifadesi.

Lisân-ı kâl: Sesli, sözlü ifade.

Tabaka-yı mahlûkât: Varlıklar içerisindeki bir tabaka, kısım.

Tevessü etmek: Genişlemek.

yazılsa münasip olur. Mânidardır ki, Âyetü'l-Kübrâ ve Risale-i Nur'un ekser hakikatleri Ramazan'da ve tesbihatında zuhuru gibi bu Hülâsatü'l-Hülâsa aynen Ramazan'da ve tesbihatta zuhur etti.

Sâlisen: Bugünlerde haber aldım ki, Heyet-i Vekile, benim nüfusumu Kastamonu'dan alıp Emirdağ'a nakletmeye karar vermişler. Anlaşılıyor ki Risale-i Nur'a ve talebelerine ilişmeye bahane bulamıyorlar, yalnız ehemmiyetsiz şahsıma ehemmiyet veriyorlar, kayıtlar altına alıyorlar.

Ben de size bütün kuvvetimle temin ediyorum ki, ben ruh u canımla onların, Risale-i Nur ve talebelerine ilişmeye bedel bana ilişmelerini iftiharla kabul ediyorum. Güya başka yerlerde birden bana iltihak ediyorlar ve men'ine çâre bulamıyorlar, fakat burada tam çâre bulmuşlar zannedip böyle muamele oluyor. Siz hiç müteessir olmayınız. Benim bu vaziyetim, Risale-i Nur şâkirtlerinin fütuhatlarına bir vesiledir. İnâyet-i merhamet-i ilâhiye, hakkımda ehl-i dünyanın haksızlıklarını büyük bir hayra çevirecek kanaatindeyim.

Zaten mesleğimizde zaman, mekân sohbetimize mâni olamaz. Şarkta, garpta, hattâ âhirette, berzahta olsa da beraberiz. Meselâ, berzahta Hâfız Ali (rahmetullâhi aleyh) her gün mânen yanımızdadır. Bu hakikate binâen, sûrî ayrılmaya, hattâ ölüme ehemmiyet vermemeliyiz.

Râbian: Medrese-i Nuriye kahramanlarından Marangoz Ahmed'in bülbülü, Gül fabrikasının mübârek gülcü kâtibinin bülbülünü tasdik etmesi pek latîf olmuş. Zaten baharda umum kuşlar nâmına, nebâtât kâfilelerinin erzak-ı hayvaniyeyi getirmelerine karşı bülbüller bir hatiptir ki, onları kuşlar nâmına alkışlıyor.[1] Risale-i Nur'un kuşlar tarafından alâkadarlıkları içinde, elbette yine başta bülbül görünmek lâzım geliyor ki göründü.

Safranbolulu muhlis, metin kardeşimiz Mustafa Osman, "Buradaki kardeşlerime bir-iki mektup gönderdim." diyor. Mektupların cevabını alamadığından telâş etmiş. Etmesin. İhtiyata binâen ve Isparta vâsıtasıyla muhabereye itimaden ona ayrı mektup yazılmamış, merak etmesinler. Kastamonulu kardeşlerimiz de telâş etmesinler. Nüfusumun buraya nakli, Kastamonu ve onlarla alâkamı gevşetmez, bilâkis daha kuvvetli beni onlarla bağlıyor. Ben,

---

1 Bu mesele ile ilgili bkz.: Sözler, Yirmi Dördüncü Söz *(4. Dal)*, s. 377- 379.

Berzah: Kabir âlemi, dünya ve âhiret arası.
Erzak-ı hayvaniye: Hayvanların rızıkları.
Fütuhat: Açılımlar, zaferler.
Heyet-i Vekile: Bakanlar Kurulu.
İnâyet-i merhamet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın merhameti ve yardımı.
Nebâtât: Bitkiler.

ekser vakitte hayalen ve mânen kendimi Kastamonu'nun mübârek dağlarında ve o kardeşlerimin yanında buluyorum.

58

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Hakikî Vârislerim!

Bayram tebriklerine ait çok mektupları aldım. Her birine cevap vermeye vaktim, hâlim müsaade etmiyor. Her bir mektubu, çok kardeşlerimi temsil ederek bir has kardeşimiz yazmış. O mektuplarda, tebrikten başka bazı ehemmiyetli noktalar da var; beni mesrur, minnettar eyledi.

Ezcümle: Gül ve Nur fabrikası nâmına Hüsrev'in tebrik mektubu, beni sevinçle ağlattırdı. Zaten Hüsrev'in mümtaz bir hâsiyeti budur ki; şimdiye kadar bana gelen bütün mektuplarının hiçbirisi beni incitmiyor, elîm zamanlarımda da yumuşak geliyor, ruhumu okşuyor. Bu cihette dahi ona şahsım itibarıyla çok minnettarım.

Hulûsi-i Sâni Sabri'nin, malûm kardeşleri hesabına tebriknâmesi, beni derinden derine sevindirdi. O has kardeşimizin takdir ve tahsin noktasında ileri olması, Hüsrev ve Hasan Feyzi hakkında çok güzel takdiratı, beni cidden müferrah eyledi.

Hasan Feyzi'nin Denizli şâkirtlerinin hesabına tebriki dahi onun yüksek irtibatını, kuvvetli alâkasını gösterdi.

Kastamonu fedakârları nâmına Kastamonu'nun Hüsrev'i ve Rüştü'sü olan Feyzi* ve Emin'in* tebrikli mektubu ve Feyzi'nin malûm hâdisede hiçbir endişe verecek bir hâl vuku bulmadığını, bilâkis bir teşvik kamçısı hükmüne geçtiğini yazması, bizim endişemizi izale etti.

Nazif'in o havâlideki kardeşlerimizin nâmına tebriki ve Nazif'in sarsılmaz sadâkat ve irtibatı ve kuvvetli ümitleri bize tam bir nefes aldırdı. Onun hususî rakipleri bulunduğu için telâşlıydım.

Sadâkati harika olduğu gibi, cesareti de o nisbette olan Halil İbrahim'in *(rahmetullâhi aleyh)* doğrudan doğruya benim adresime gönderdiği tebrikini aldım. Onu ve Nur'un dikkatli avukatı başta olarak onların umumuna selâm ve bayramlarını tebrik ederiz.

Elîm: Elem veren, üzücü.
Ezcümle: Bu cümleden olarak, başlıca.
Hâsiyet: Özellik, vasıf, hususiyet.
Hulûsi-i Sâni: "İkinci Hulûsi" manasında Üstad Hazretleri'nin Sabri Arseven Abi'ye verdiği unvan.
Müferrah eylemek: Ferahlandırmak, sevindirmek.
Tahsin: Güzel bulma, beğenme.

Medrese-i Nuriye kahramanlarından Şükrü Efe'nin* kuşların ve serçelerin alâkadarlıklarını gösteren mektubu, Kahraman Marangoz'un teyidini teyid etti, bizi de memnun etti.

Atabey kardeşlerimizden, Lütfi vârislerinden Ali Osman'ın* mektubundaki sualine cevap vermeye vakit bulamadık.

İşte bu mezkûr kardeşlerimizin her biri temsil ettikleri kendilerine ve arkadaşlarına ayrı ayrı ruh u canımızla maddî ve mânevî bayramlarını tebrik ediyoruz ve büyük Refet kardeşimize binler safâlarla geldin deriz.

Umum kardeşlerime ki, içinde mâsumlar tâifesi ve ümmî ihtiyarlar ve fedakâr hemşireler tâifeleri olarak birer birer üçüncü olarak bayramlarınızı tebrik ve selâm ve selâmet ve saadetlerine dua ederek hatm-i mekâl ediyorum.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Merhum Şehid Hâfız Ali'nin *(rahmetullâhi aleyh)* kitaplarıyla beraber bana gelen Mübârekler'in pehlivanı ve Abdurrahmanlar'ın kahramanı büyük ruhlu Küçük Ali'nin Sikke-i Tasdîk-i Gaybî nâmındaki mecmuası çok güzel ve münasiptir. Fakat Lâhika'da ve bilhassa Emirdağ parçasında, Risale-i Nur'un kerametlerine alâkadar zelzele ve yağmur ve kuşlar bahisleri gibi daha münasip gördüğünüz mektuplar o Sikke'nin âhirine girse, daha güzel olur. Bu münasebetle, Mübârekler Heyeti'nin bayramlarını tekrar tebrikle Küçük Ali'ye bin bârekâllah derim.

Safranbolu bahadırı fedakâr Mustafa Osman'ın buradaki şâkirtlere gönderdiği güzel mektubu okudum. Bu zât dahi Hasan Feyzi gibi fevkalâde sadâkatini ve hüsn-ü zannını edîbâne yazmış, fakat Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsi yerine bana haddimden çok ziyade makam vermiş. Üstadını, kendi parlak aynasında çok parlak görmüş. Ben de onun o hüsn-ü zannını bir mânevî dua yerinde kabul ettim. Hem onun, hem civarındaki kardeşlerimizin bayramlarını tebrik ederiz.

Edîbâne: Bir edibe yakışır tarzda.
Hatm-i mekâl etmek: Sözüne son vermek, sözünü tamamlamak.
Şahs-ı mânevî: Mânevî, hükmî şahsiyet.
Tâife: Zümre, grup.
Teyid: Destekleme, pekiştirme.

Muhterem, Sevgili, Mübârek Kardeşlerim!

Risale-i Nur talebelerine beyan ediyorum ki:

♦ Risale-i Nur bir ibrişimdir ki, kâinat ve kâinattaki mevcudâtın tesbihatları onda dizilmiştir.

♦ Risale-i Nur âhize ve nâkile ile mücehhez bir radyo-yu Kur'âniye'dir ki, onun tel ve lâmbaları, ayna, tel ve bataryaları hükmündeki satırları, kelimeleri, harfleri öyle intizamkârâne ve îcazdârâne bast edilmiştir ki, yarın her ilim ve fen adamları ve her meşrep ve meslek sahipleri, ilim ve iktidarları miktarında âlem-i gayb ve âlem-i şehâdetten ve ruhaniyat âleminden ve kâinattaki cereyan eden her hâdisâttan haberdar olabilir.

♦ Risale-i Nur, müminlere Kur'ân'dan hedâyâ-yı hidâyet, kevneyn-i saadet, mazhar-ı şefaat ve feyz-i Rahmân'dır.

♦ Risale-i Nur, kâinata baharın feyzini veren bir âb-ı hayat ve ayn-ı rahmet ve mahz-ı hakikat ve bir gülzâr-ı gülistandır.

♦ Risale-i Nur, lütf-u Yezdan, kemâl-i iman, tefsir-i Kur'ân ve bereket-i ihsandır.

♦ Risale-i Nur, kâfire hazân, münkire tufan, dalâlete düşmandır.

♦ Risale-i Nur, bir kenz-i mahfî ve bir sandukça-yı cevher ve menba-ı envârdır.

♦ Risale-i Nur, hakâik-i Kur'ân ve mirâc-ı imandır.

Âb-ı hayat: Hayat veren su.
Âhize: Alıcı.
Âlem-i gayb: Duyu organları ile kavranamayan varlıkların ve hâdiselerin âlemi.
Âlem-i şehâdet: Duyu organları ile kavranılan varlıkların ve hâdiselerin âlemi.
Ayn-ı rahmet: Rahmetin ta kendisi.
Bast edilmek: Genişletilmek, yayılmak.
Feyz-i Rahmân: Rahmeti Sonsuz'un ihsanı, bereketi.
Gülzâr-ı gülistan: Gül bahçesi.
Hakâik-i Kur'ân: Kur'ân-ı Kerim'in hakikatleri.
Hazân: Güz, sonbahar.
Hedâyâ-yı hidâyet: Doğru yola ulaştıran hidayet hediyeleri.
İbrişim: Bükülmüş ipek, ipekten yapılmış iplik.
Îcazdârâne: Oldukça kısa ve özlü bir şekilde.
İntizamkârâne: İntizamlı, düzenli bir şekilde.
Kemâl-i iman: Tam, mükemmel bir iman.
Kenz-i mahfî: Gizli hazine.
Kevneyn-i saadet: İki cihan saadeti, dünya ve ahiret saadeti.
Lütf-u Yezdan: Cenâb-ı Hakkın lütfu, ihsanı.
Mahz-ı hakikat: Gerçeğin ta kendisi.
Mazhar-ı şefaat: Şefaate erişme, nâil olma.
Menba-ı envâr: Nurlar kaynağı.
Mirâc-ı iman: İman merdiveni.
Mücehhez: Donanımlı.
Münkir: İnkâr eden, inançsız.
Nâkile: İleten, verici.
Sandukça-yı cevher: Mücevher sandığı.

♦ Risale-i Nur, Kur'ân ve hadisten sonra sertâc-ı evliya, sultanü'l-eser ve zübdetü'l-meâni ve atâyâ-yı ilâhî ve hedâyâ-yı sübhânî ve feyyâz-ı rahmânîdir.

♦ Risale-i Nur, bir bahr-i hakâik ve bir sırr-ı dekâik ve kenzü'l-maârif ve bahrü'l-mekârimdir.

♦ Risale-i Nur, hastalara şifâhane-i hikmet ve mâ-i zemzem, sağlara maîşet-i hakikat ve rîh-ı reyhan ve misk-i anberdir.

♦ Risale-i Nur, mev'id-i Ahmedî *(aleyhissalâtü vesselâm)* ve müjde-i Haydarî *(radiyallâhu anh)* ve beşaret ve teâvün-ü Gavsî *(kuddise sirruh)* ve tavsiye-i Gazâlî *(kuddise sirruh)* ve ihbar-ı Fârukî'dir *(kuddise sirruh)*.

♦ Risale-i Nur, şems-i Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın elvan-ı seb'ası Risale-i Nur'un menşûr-u hakikatinde tam tecellî ettiğinden, hem bir kitab-ı şeriat, hem bir kitab-ı dua, hem bir kitab-ı hikmet, hem bir kitab-ı ubûdiyet, hem bir kitab-ı emir ve dâvet, hem bir kitab-ı zikir, hem bir kitab-ı fikir, hem bir kitab-ı hakikat, hem bir kitab-ı tasavvuf, hem bir kitab-ı Mantık, hem bir kitab-ı İlm-i Kelâm, hem bir kitab-ı İlm-i İlâhiyat, hem bir kitab-ı teşvik-i sanat, hem bir kitab-ı Belâgat, hem bir kitab-ı isbat-ı vahdaniyet, muârızlarına bir kitab-ı ilzam ve iskâttır.

♦ Risale-i Nur, Kur'ân semâlarından bir semâ-yı mâneviyenin güneşleri, ayları ve yıldızlarıdır. Nasıl ki zâhiren, perde-i esbap olan güneşten, kamerden ve kevkeb-i münîrden bütün kâinat tenevvür ve tezeyyün ve bütün eşya neşv ü nema ve hayat buluyor. İşte Risale-i Nur da Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'dan

---

Atâyâ-yı ilâhî: İlâhî ikramlar, hediyeler.
Bahr-i hakâik: Hakikatler denizi.
Bahrü'l-mekârim: Cömertlik ve iyilikler deryası.
Beşaret ve teâvün-ü Gavsî: Abdülkadir Geylânî Hazretleri'nin müjdesi ve yardımı.
Elvan-ı seb'a: Yedi renk.
Feyyâz-ı rahmânî: Pek merhametli Cenâb-ı Hak'tan gelen feyiz kaynağı.
Hedâyâ-yı sübhânî: Cenâb-ı Hakk'ın hediyeleri.
İhbar-ı Fârukî: İmam Rabbânî Ahmed Fârukî Hazretleri'nin verdiği haber.
Kenzü'l-maârif: Marifet, bilgi hazinesi.
Kevkeb-i münîr: Pırıl pırıl ışık saçan yıldız.
Kitab-ı İlm-i Kelâm: İnanca dâir meseleleri inceleyen Kelâm ilmi kitabı.
Kitab-ı ilzam ve iskât: Getirdiği delillerle muhaliflerini susturan, cevap veremez hâle getiren kitap.
Kitab-ı isbat-ı vahdaniyet: Cenâb-ı Hakk'ın birliğini isbat eden kitap.
Kitab-ı şeriat: Kanun kitabı.
Kitab-ı teşvik-i sanat: Sanata teşvik eden şevk veren kitap.
Kitab-ı ubûdiyet: Kulluk kitabı.
Kuddise sirruh: Sırrı ve bereketi yüce olsun.
Mâ-i zemzem: Zemzem suyu.
Maîşet-i hakikat: Hakikat azığı.
Menşûr-u hakikat: Hakikatleri gösteren prizma.
Mev'id-i Ahmedî: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) vaadi, sözü.
Misk-i anber: Güzel, hoş koku.
Muârız: Karşı gelen, muhalif.
Müjde-i Haydarî: Hz. Ali'nin (r.a.) müjdesi.
Neşv ü nema: Gelişip büyüme.
Perde-i esbap: Sebepler perdesi.
Rîh-ı reyhan: Hoş, güzel kokulu esinti, rüzgar.
Sertâc-ı evliya: Allah dostlarının baş tacı.
Sırr-ı dekâik: İnce hakikatlerin sırrı.
Sultanü'l-eser: Yazılan kitapların, eserlerin sultanı.
Şems-i Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan: Beyan ve ifadesi ile insanları, benzerini yapmaktan aciz bırakan Kur'ân güneşi.
Tenevvür: Nurlanma, aydınlanma.
Tezeyyün: Zînetlenme, süslenme.
Zübdetü'l-meâni: Manaların özü.

alıp saçtığı şuâlarla bütün âleme hayat.. ve âdeme kâmil insan.. ve kulûba neş'e-i iman.. ve ukûle yakîn bir itminan.. ve efkâra inkişaf-ı iman.. ve nüfusa teslim-i rıza ve candır.

O semâ-yı mâneviyeyi bazen ve zâhiren –bihasebilhikmet– âfâkî bir bulut kütlesi kaplar. O celâlli sehabdan öyle bir bârân-ı feyz-i rahmet takattur eder ki, sümbüllenmeye müstaid tohumlar, çekirdekler, habbeler o sıkıcı ve dar âlemde gerçi muztarip olurlar, o sıkılmaktan üzerlerindeki kışırları çatlar ve yırtarlar; o anda bulutlar da ufuklara çekilip nöbetçi vaziyetinde beklemesi bir imtihan-ı rabbânî ve bir inkişaf-ı feyezanî ve bir rahmet-i nuranîdir ki, evvelceki bir habbe, bir çekirdek yeniden taze bir hayata iştiyakla ve neş'e-i inkişafla meyvedar koca bir ağaç suretini alır ve يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِهِمْ حَسَنَاتٍ[1] sırrına mazhar olurlar.

Evet, yirmi senedir devam eden şu mevsim-i şitâ, inşâallahu teâlâ nihayet bulmuş ola... Dünyaya yeni ve feyizli bir fasl-ı nevbahar gele ve âlemin yüzü nur ile güle...

Risale-i Nur, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın taht-ı tasarrufunda olduğundan, ona uzanan, ilişmek isteyen her el kırılır ve her dil kurur. Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın وَمَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ اِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهٖ[2] kavl-i şerifinin îma ve işârâtından şu devrede Türk lisanının sadmeler geçirmesine bakılırsa, Risale-i Nur, Türkçe'de, lisan üzerinde de imam olacağına, yani yarın hâlis Türkçe olan Risale-i Nur'un kesb-i imtiyaz edip diğerlerini terk edeceklerine dair işaret-i Kur'âniye'dendir demiş olsam, hata etmemiş olurum zannederim.

---

1 “Allah onların kötülüklerini iyiliklere, günahlarını sevaplara çevirir.” (Furkan Sûresi, 25/70).

2 “Biz her bir rasûlü, onlara gerçeği bütün açıklığıyla anlatsın diye ancak kendi halkının dilini konuşan biri olarak gönderdik.” (İbrahim Sûresi, 14/4).

Âfâkî: Ufukta, dışta görülen.
Bârân-ı feyz-i rahmet: İlâhî rahmetten gelen feyizli, bereketli yağmur.
Bihasebilhikmet: Hikmet gereği, hikmete binâen.
Efkâr: Fikirler.
Fasl-ı nevbahar: İlkbahar mevsimi.
Habbe: Tohum, tane.
İmtihan-ı rabbânî: Cenâb-ı Hakk'ın terbiye edip yetiştirme gayesiyle imtihan etmesi.
İnkişaf-ı feyezanî: İlâhî feyiz ve bereketin getirdiği inkişaf, açılma.
İnkişaf-ı iman: İman hakikatlerinin kalbde ve akılda daha belirgin hâle gelmesi.
İtminan: Tam tamına emin olma, tatmin olma.
Kavl-i şerif: Şerefli söz, ifade.
Kesb-i imtiyaz: Seçkinlik, imtiyaz kazanma.
Kışır: Kabuk.
Kulûb: Kalpler.
Mevsim-i şitâ: Kış mevsimi.
Müstaid: Kabiliyetli, istidatlı.
Neş'e-i iman: İman neşvesi, sürûru.
Neş'e-i inkişaf: İnkişaf bulma, açılma neşvesi, sürûru.
Nüfus: Nefisler, canlar.
Sadme: Çarpma, toslama, belâ.
Sehab: Bulut.
Şuâ: Işın, ışık parçası.
Taht-ı tasarruf: Tasarrufu, idaresi altında.
Takattur etmek: Akmak, damla damla dökülmek.
Teslim-i rıza ve can: Kendi rızasıyla teslim olma, can feda etme.
Ukûl: Akıllar.
Yakîn: Kesin bilgi.

Başta Üstadımız olduğu hâlde bilumum kardeşlerimize samimî selâmlarımla arz ve hürmetler eyler, mübârek bayramlarını tebrik ve tes'id eylerim.

Üstadım hakkında bir şey yazamadım. Çünkü verâset-i Muhammediye *(aleyhissalâtü vesselâm)* makamında olan bir zât-ı âlikadr hakkında ne diyebilirim? Ona Hasan Feyzi Efendi kardeşimizin sözlerini tekrar etmekten başka bir şey bilmem.

Milas ve havâlisi Risale-i Nur talebeleri nâmına duanıza muhtaç
Halil İbrahim (rahmetullâhi aleyh)

(Halil İbrahim'in Risale-i Nur hakkındaki parlak fıkrasının sonunda kaydedilip, ikisi beraber Emirdağ mektuplarının âhirlerinde kaydedersiniz. Bu zât, Risale-i Nur'un çok eski ve çok sâdık ve çok fedakâr bir şâkirdidir. Risale-i Nur'a hitap ederek bu mektubu yazmış.)

هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي [1]

Said Nursî

61

Risale-i Nur

Mazhar-ı esmâ u sıfât, Bediüzzamandır bu.
Mev'ûd-u Risalet'ten bizlere fazl-ı ihsandır bu.
Kenz-i mahfîde muhit-i mekteb-i irfandır bu.
Havâ-yı zulmette işrak eden şems-i tâbândır bu.

Mişkât-ı misbahtan menşûr-u hakikat-i Kur'ân'dır bu.
Mevsim-i âsârda yektâ bir gülistandır bu.
İrşâd-ı feth-i keşifte serencâm-ı hidâyettir bu.
Sefine-i necatta sırr-ı menzile vusûle kaptandır bu.

---

1 "Bu, Rabbimin bir lütfudur..."

Havâ-yı zulmet: Karanlık hava.
İşrâk etmek: Aydınlatmak, ışıklandırmak.
Kenz-i mahfî: Gizli hazine.
Mazhar-ı esmâ u sıfât: İlâhî isimler ve sıfatların mazharı.
Menşûr-u hakikat-i Kur'ân: Kur'ân'ın hakikatlerini gösteren, bu hakikatlerin anlaşılmasına vesile olan prizma.
Mev'ûd-u Risalet: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) vaadi, sözü.
Mevsim-i âsâr: Yazılan kitaplar, eserler arasında.
Muhit-i mekteb-i irfan: Okyanus genişliğindeki irfan mektebi.
Sefine-i necat: Kurtuluş gemisi.
Serencâm-ı hidâyet: Baştan sona, bütünüyle hidayet.
Sırr-ı menzil: Varılacak yerin sırrı, hakikati.
Şems-i tâbân: Etrafına ışık saçan parlak güneş.
Tes'id etmek: Tebrik etmek, kutlamak.
Verâset-i Muhammediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) vazifesine mânevî vâris olma.
Vusûl: Erme, ulaşma.
Yektâ: Benzersiz, tek.
Zât-ı âlikadr: Kadri yüce, değerli zât.

Leyle-i zulmet-i cehilde nur-u çerâğ-ı Yezdan'dır bu.
Gamgîn gönüllerde behçet-i ferahfezâ-yı şâdümandır bu.
Şems-i Kur'ân'dan akseden nur-u irfandır bu.
Sultanü'l-eser ve zübdetü'l-meânî tefsir-i Furkan'dır bu.

Şeref-i Ehl-i Beyt ve teşcî-i Gavs-ı Âzam'dır bu.
Etbâ-ı Ehl-i Sünnet ve iklim-i mârifette sultandır bu.
Mâden-i mârifet ve ibrâz-ı şefkatte ümmü'l-enâmdır bu.
Cism-i velâyette evliyaya ruhfezâ-yı candır bu.

Kevkeb-i muhakkikînde müminlere atâ-yı Sübhan'dır bu.
Vahdet-i mevcud ve râhının semâsında kehkeşandır bu.
İlm ü mârifet bahrinde dürr-ü yektâ-yı mercandır bu.
İlm ü hakikatte şûledar mâhitab-ı Âhirzaman'dır bu.

Müstağrak-ı envâr-ı safâda gelen bahardandır bu.
Teslim-i rıza ve nezâhet-i istiğnâda aynı iz'andır bu.
Risale-i Nur talebelerine, hakikat-i kıble-i imandır bu.

Halil İbrahim
(rahmetullâhi aleyh)

Atâ-yı Sübhan: Cenâb-ı Hakk'ın lütuf ve ihsanı.
Bahr: Deniz.
Behçet-i ferahfezâ-yı şâdüman: Neş'e ve ferahlık veren durum, mutluluk.
Cism-i velâyet: Velâyet cismi, velilik bedeni.
Dürr-ü yektâ-yı mercan: Eşi benzeri olmayan inci, mercan.
Etbâ-ı Ehl-i Sünnet: İnançlarında ve amellerinde Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) ve O'nun nurlu ashabının yoluna tâbi olanlar.
Gamgîn: Gamlı, kederli.
Hakikat-i kıble-i iman: İnsanı imana ulaştıran hakikatler.
İbrâz-ı şefkat: Şefkat gösterme.
İz'an: Anlama, kabullenme, boyun eğme.
Kehkeşan: Samanyolu yıldız kümesi.
Kevkeb-i muhakkikîn: Allah'ın izni ölçüsünde eşyanın iç yüzüne, hakikatine vâkıf olabilen, her biri ayrı bir yıldız hükmündeki âlimler topluluğu.
Leyle-i zulmet-i cehil: Cehaletin karanlık gecesi.
Mâden-i mârifet: Mârifet, bilgi kaynağı.
Mâhitab-ı âhirzaman: Âhirzamanın mehtabı, nur saçan ayı.
Müstağrak-ı envâr-ı safâ: Saf, dupduru ilâhî nurlar ile dolu olan.
Nezâhet-i istiğnâ: Cenâb-ı Hak'tan başka hiç kimseden bir şey istememe, tenezzül etmeme ahlâkı, inceliği.
Nur-u çerâğ-ı Yezdan: Cenâb-ı Hakk'ın varlığı aydınlatan çırası, nuru.
Râh: Yol.
Ruhfezâ-yı can: Ruh katan, hayat veren can.
Sultanü'l-eser: Yazılan kitapların, eserlerin sultanı.
Şûledar: Işık saçan, parlayan.
Teslim-i rıza: Kendi rızasıyla teslim olma.
Teşcî-i Gavs-ı Âzam: Abdülkadir Geylânî Hazretleri'nin cesaret vermesi, teşviki.
Ümmü'l-enâm: Varlıkların anası.
Vahdet-i mevcud: Her varlığın tek bir yaratana ait olduğunu gösteren tevhid inancı.
Zübdetü'l-meânî: Manaların özü.

62

Risale-i Nur

Bu Nur, eser-i tefsîridir o semâvî kitabın,
İlân eder hakikati, emr-i hakkı bildirir.
İsyanlara, zulümlere mâruz olan cihanın,
Bu asırda gözyaşını nur saçarak dindirir.

Bu eserdir muztarip gönüllere tesellî.
Bu kararsız âlemin her buhranında nur saçar.
Bu eserdir her zulmette selâmetin rehberi.
Ehl-i iman bu sayede, bu eserle hür yaşar.

Mâsumlara bir öğüttür, gençlerin de rehberi,
Her mazluma "Ağlama!" der, "Güleceksin yarın sen."
Tesellîsi çok yücedir, ibretlidir dersleri,
Beli bükük ihtiyara müjde verir derinden.

Bu eserdir insanları dehşetlerden dûr eden.
Kudret eli hâmisidir, hayret-fezâ hükmü var.
Muannidler teslim olur hükmüne, mağrur iken.
Her serseri filozofu meftun eden nuru var!

Bu nur eser her bilginin, her müminin sertâcı,
Dertlilerin dermanıdır, her münkiri tokatlar.
Şirklerin hem hêdimidir, hem her kaygu ilâcı,
Zındık, zâlim ilişirse başında volkan patlar!

Ey güç yetmez dehşet veren hâletlerden ağlayan!
Fânilere aldanarak kırıldıkça bağırma.
Ey zâilden, âcizlerden medet umup bağlanan!
Gir bu nurun âlemine, fânileri çağırma.

Dûr etmek: Uzak tutmak.
Emr-i hak: Her şeyin doğrusu, hakikati.
Hayret-fezâ: Hayret verici.
Hêdim: Yıkan, yok eden.
Kaygu: Kaygı, endişe, tasa.
Mağrur: Gururlu, kibirli, aldanmış.
Meftun etmek: Düşkün, tutkun etmek.
Muannid: İnatçı.
Münkir: İnkâr eden, inançsız.
Sertâc: Baş tacı.
Zâil: Biten, tükenen.
Zındık: Kâfir, dinsiz.

Ayıl artık gaflet sarhoşluğundan, durma, uyan!
Hevesâtın bir ejderdir, kalbini kemirecek.
Yarın mesut olacaktır yoklukta Hakk'ı bulan.
Nura ver nakd-i ömrü, yarın sana verilecek;
Huzuruna uhrâda ihtişamlar serilecek.

Risale-i Nur'un kusurlu hâdimi
Zekâi

63

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Şimdiye kadar gizli münâfıklar Risale-i Nur'a kanunla, adliye ile ve âsâyiş ve idare noktasından hükûmetin bazı erkânını iğfal edip tecavüz ediyorlardı. Biz, müsbet hareket ettiğimiz için, mecburiyet olduğu zaman tedâfüî vaziyetinde idik. Şimdi plânları akîm kaldı. Bilâkis tecavüzleri Risale-i Nur'un dairesini genişlettirdi. Bu defa yeni hurufla Asâ-yı Musa'yı tab' etmek niyetimiz, ihtiyârımız olmadığı hâlde, tecavüz vaziyeti Risale-i Nur'a veriliyor gibidir. Bu hâdisenin ehemmiyetli bir hikmeti şu olmak gerektir:

Risale-i Nur, bu mübârek vatanın mânevî bir halâskârı olmak cihetiyle; şimdi iki dehşetli mânevî belayı defetmek için matbûât âlemi ile tezahüre başlamak, ders vermek zamanı geldi veya gelecek gibidir, zannederim.

O dehşetli beladan birisi: Hristiyan dinini mağlup eden ve anarşiliği yetiştiren, şimalde çıkan dehşetli dinsizlik cereyanın bu vatanı mânevî istilâsına karşı Risale-i Nur bir sedd-i Zülkarneyn gibi bir sedd-i Kur'ânî vazifesini görebilir.

İkincisi: Âlem-i İslâm'ın bu mübârek vatanın ahalisine karşı pek şiddetli itiraz ve ithamlarını izale etmek için matbûât lisanıyla konuşmak lâzım gelmiş diye kalbime ihtar edildi.

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Hâdim: Hizmetkâr, hizmetçi.
Halâskâr: Kurtarıcı.
Huruf: Harfler.
İğfal etmek: Aldatmak, kandırmak.
İhtişam: Görkemli, muhteşem güzellik.
İhtiyâr: İrade etme, dileme.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Matbûât: Basın-yayın.
Müsbet hareket: Olumlu, yapıcı hareket.
Nakd-i ömür: Ömür sermayesi.
Sedd-i Zülkarneyn: Hz. Zülkarneyn'in inşa ettiği set. (Bkz.: Kehf Sûresi, 18/93-98. âyetler).
Şimal: Kuzey.
Tedâfüî vaziyeti: Savunma, müdâfaa hâli.
Tezahür: Görünme, belirme, ortaya çıkma.
Uhrâ: Diğer dünya, ahiret.

Ben dünyanın hâlini bilmiyorum. Fakat Avrupa'da istilâkârâne hükmeden ve edyân-ı semâviyeye dayanmayan dehşetli cereyanın istilâsına karşı Risale-i Nur hakikatleri bir kale olduğu gibi; Âlem-i İslâm'ın ve Asya kıtasının hâl-i hazırdaki itiraz ve ithamını izale ve eskideki muhabbet ve uhuvvetini iade etmeye vesile olan bir mu'cize-i Kur'âniye'dir.

Bu memleketin vatanperver siyasîleri çabuk aklını başına alıp Risale-i Nur'u tab' ederek resmî neşretmeleri lâzımdır ki, bu iki belaya karşı siper olsun.

Acaba bu yirmi sene zarfında iman-ı tahkikîyi pek kuvvetli bir surette bu vatanda neşreden Risale-i Nur olmasaydı, bu dehşetli asırda, acîb inkılâp ve infilâklarda bu mübârek vatan, Kur'ân'ını, imanını dehşetli sadmelerden tam muhafaza edebilir miydi? Her neyse...

Risale-i Nur'a, daha vatana, idareye zararı dokunmak bahanesiyle tecavüz edilmez; daha kimseyi o bahaneyle inandıramazlar. Fakat cepheyi değiştirip, din perdesi altında bazı safdil hocaları veya bid'a taraftarı veya enaniyetli sofî-meşreplileri bazı kurnazlıklarla Risale-i Nur'a karşı –iki sene evvel İstanbul'da ve Denizli civarında olduğu gibi– istîmal etmek ve Risale-i Nur'a ve şâkirtlerine ayrı bir cephede tecavüz etmeye münâfıklar çabalıyorlar. İnşallah muvaffak olamazlar.

Risale-i Nur şâkirtleri, tam ihtiyatla beraber, bir taarruz olduğu vakitte münakaşa etmesinler, aldırmasınlar. Aldanan ehl-i ilim ve imansa, dost olsunlar, “Biz size ilişmiyoruz. Siz de bize ilişmeyiniz. Biz ehl-i imanla kardeşiz.” deyip yatıştırsınlar.

Sâniyen: Mübârekler'in pehlivanı hem Abdurrahman, hem Lütfi, hem Büyük Hâfız Ali manalarını taşıyan büyük ruhlu Küçük Ali kardeşimiz bir sual soruyor. Hâlbuki o sualin cevabı Risale-i Nur'da yüz yerde var.[1] “Risale-i Nur'un erkân-ı imaniye hakkında bu derece kesretli tahşidâtı ne içindir?

---

1 Bkz.: Emirdağ Lâhikası-1, 151. Mektup.

Bid'a: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.
Edyân-ı semâviye: Semâvî, ilâhî dinler.
Erkân-ı imaniye: İman esasları, şartları.
İman-ı tahkikî: Sağlam, sarsılmaz iman.
İnfilâk: Şiddetli patlama, parçalanma.
İstilâkârâne: Her tarafa yayılan, istila eden bir tarzda.
İstîmal etmek: Kullanmak.
Kesretli: Çokça, çok sayıda.
Mu'cize-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'e ait mu'cize.
Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Sadme: Çarpma, toslama, belâ.
Safdil: Temiz kalpli, hile oyun nedir bilmediğinden çabuk aldanan.
Sofî-meşrep: Tarikata mensup, ehl-i tasavvuf olan.
Tahşidât: Bir şeyin üzerinde çokça durmalar, tembihler.
Uhuvvet: Kardeşlik.

Bir âmî müminin imanı büyük bir velînin imanı gibidir, diye eski hocalar bize ders vermişler?" diyor.

Elcevap: Başta Âyetü'l-Kübrâ merâtib-i imaniye bahislerinde ve âhire yakın müceddid-i elf-i sâni İmam Rabbânî* beyanı ve hükmü ki: "*Bütün tarîkatlerin müntehası ve en büyük maksatları, hakâik-i imaniyenin inkişafıdır. Ve bir mesele-i imaniyenin kat'iyetle vuzuhu, bin kerametlerden ve keşfiyâtlardan daha iyidir.*"[1] ve Âyetü'l-Kübrâ'nın en âhirdeki ve Lâhika'dan alınan o mektubun parçası ve tamamının beyanatı cevap olduğu gibi, Meyve Risalesi'nin tekrarât-ı Kur'âniye hakkında Onuncu Meselesi, tevhid ve iman rükünleri hakkında tekrarlı ve kesretli tahşidât-ı Kur'âniye'nin hikmeti, aynen bitamamihâ onun hakikî tefsîri olan Risale-i Nur'da cereyan etmesi de cevaptır.

Hem, iman-ı tahkikî ve taklidî ve icmâlî ve tafsilî ve imanın bütün tehâcümâta ve vesveseler ve şüphelere karşı dayanıp sarsılmamasını beyan eden Risale-i Nur parçalarının izahatı, büyük ruhlu Küçük Ali'nin mektubuna öyle bir cevaptır ki bize hiçbir ihtiyaç bırakmıyor.

İkinci Cihet: İman, yalnız icmâlî ve taklidî bir tasdike münhasır değil; bir çekirdekten, tâ büyük hurma ağacına kadar ve eldeki aynada görünen misalî güneşten tâ deniz yüzündeki aksine, tâ güneşe kadar mertebeleri ve inkişafları olduğu gibi imanın o derece kesretli hakikatleri var ki, bin bir esmâ-yı ilâhiye ve sair erkân-ı imaniyenin kâinat hakikatleriyle alâkadar çok hakikatleri var ki, "*Bütün ilimlerin ve mârifetlerin ve kemâlât-ı insaniyenin en büyüğü imandır ve iman-ı tahkikîden gelen tafsilli ve burhanlı mârifet-i kudsiyedir.*" diye ehl-i hakikat ittifak etmişler.

Evet, iman-ı taklidî, çabuk şüphelere mağlup olur. Ondan çok kuvvetli ve çok geniş olan iman-ı tahkikîde pek çok merâtib var:

---

[1] Bkz.: İmam Rabbânî, *Mektubat* 1/182 (210. Mektup). Ayrıca bu meselenin anlatıldığı yer için bkz.: Şuâlar, Yedinci Şuâ *(2. Bâb, 3. Menzil),* s. 154, 155, Şahdamar Yayınları.

Âmî: Halktan, sıradan biri.
Bitamamihâ: Tamamen, eksiksiz.
Burhan: Delil.
Hakâik-i imaniye: İman hakikatleri, esasları.
İcmâlî: Kısaca, toplu olarak, tafsilatsız.
İzahat: İzahlar, açıklamalar.
Kemâlât-ı insaniye: İnsanı olgunlaştıran, yücelten faziletler, güzellikler.
Merâtib: Mertebeler.
Merâtib-i imaniye: İman dereceleri.
Misalî: Yansıyan, akseden.
Müceddid-i elf-i sâni: Hicrî ikinci bin döneminin müceddidi manasında İmam Rabbânî Ahmed Farukî Hazretleri'ne verilen bir unvan.
Münteha: Son, nihâyet, zirve.
Tafsilî: Etraflıca, ayrıntılı, detaylı şekilde.
Taklidî: Başkalarından görerek alınan, araştırılmadan alınan.
Tehâcümât: Saldırılar, hücumlar.
Tekrarât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'de tekrarlanan âyet veya kıssalar.
Vuzuh: Açığa çıkma, netlik kazanma.

• O merâtiblerden "ilmelyakîn" mertebesi, çok burhanlarının kuvvetleriyle binler şüphelere karşı dayanır. Hâlbuki taklidî iman bir şüpheye karşı bazen mağlup olur.

• Hem iman-ı tahkikînin bir mertebesi de "aynelyakîn" derecesidir ki, pek çok mertebeleri var. Belki esmâ-yı ilâhiye adedince tezahür dereceleri var. Bütün kâinatı bir Kur'ân gibi okuyabilecek derecesine gelir.

• Hem bir mertebesi de "hakkalyakîn"dir. Onun da çok mertebeleri var.

Böyle imanlı zâtlara şübehât orduları hücum da etse bir halt edemez. Ve ulemâ-yı İlm-i Kelâm'ın binler cilt kitapları, akla ve mantığa istinaden te'lif edilip, yalnız o mârifet-i imaniyenin burhanlı ve aklî bir yolunu göstermişler. Ve ehl-i hakikatin yüzer kitapları keşfe, zevke istinaden o mârifet-i imaniyeyi daha başka bir cihette izhar etmişler.

Fakat, Kur'ân'ın mu'cizekâr cadde-i kübrâsı, gösterdiği hakâik-i imaniye ve mârifet-i kudsiye, o ulemâ ve evliyanın pek çok fevkinde bir kuvvet ve yüksekliktedir.

İşte, Risale-i Nur bu câmî ve küllî ve yüksek mârifet caddesini tefsir edip, bin seneden beri Kur'ân aleyhine ve İslâmiyet ve insaniyet zararına ve adem âlemleri hesabına tahribatçı küllî cereyanlara karşı Kur'ân ve iman nâmına mukabele ediyor, müdâfaa ediyor. Elbette hadsiz tahşidâta ihtiyacı vardır ki, o hadsiz düşmanlara karşı dayanıp ehl-i imanın imanını muhafazasına Kur'ân nuruyla vesile olsun.

Hadis-i şerifte vardır ki: "*Bir adam seninle imana gelmesi, sana sahra dolusu kırmızı koyunlardan daha hayırlıdır.*"[1] "*Bazen bir saat tefekkür, bir sene ibadetten daha hayırlı olur.*"[2] Hattâ Nakşîlerin hafî zikre verdiği büyük ehemmiyet, bu nevi tefekküre yetişmek içindir.

---

1 Buhârî, *Cihâd* 102, 143, *Fezâilü ashâb* 9; Müslim, *Fezâilü's-sahâbe* 34; Ebû Davud, *İlim* 10.

2 Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 4/423; Kurtubî, *el-Câmi' li ahkâmi'l-Kur'ân* 4/314; Aliyyülkârî, *el-Masnû'* s. 82.

Adem âlemleri: Şerre, kötüye, yanlışa sebep ve vesile olan varlıklar.

Aynelyakîn: Gözle görülüp edinilen bilgi.

Cadde-i kübrâ: Büyük, geniş yol. Ana cadde.

Câmî: Geniş, kapsamlı.

Hafî: İçten, sessiz.

Hakkalyakîn: Meselenin hakikatine, özüne ulaşılarak edinilen, bizzat yaşanarak elde edilen kesin bilgi.

İlmelyakîn: Okuyup öğrenerek, delillere dayanarak elde edilen bilgi.

İstinaden: Dayanarak.

Mârifet-i imaniye: Allah'ı sıfat, isim ve fiilleriyle tanıma, bilme. Doğru, hakikî iman bilgisi.

Mu'cizekâr: Mu'cizeli.

Şübehât: Şüpheler.

Ulemâ-yı İlm-i Kelâm: İslâm'ın inanca ait meselelerini inceleyen Kelâm İlmi'nin âlimleri.

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve dua ediyoruz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Kardeşiniz
Said Nursî

~ 64 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

"İhlâs" ve mektupların suretlerinin hafiyeler tarafından alınması, sizi müteessir etmesin. Zaten o mektupları ve "İhlâs" ve "İhbar-ı Aleviye" yi onlara okutmak, Risale-i Nur hesabına ve fütuhatına lâzımdı.

Hem bu hâdise zamanında İstanbul'da bolşevizm aleyhindeki nümâyiş hâdisesi, Risale-i Nur'a karşı perde altında hücum eden iki kuvvet birbirine vaziyet almaya başladığı cihetle, Risale-i Nur fütuhatına büyük bir vesiledir. Muvakkat bize karşı bazı ilişmeler olsa da hiç ehemmiyeti yok.

Çünkü bolşevizmin, müslümanlar içinde anarşilik mahiyetinde küfr-ü mutlak ve fikr-i tabiatla yerleştirilmesine mukabil, ancak ve ancak Risale-i Nur'un fevkalâde kuvvetli hakikatleri çıkabilmesinden, milliyetperver ve vatanperver ve siyasetçiler ve dindarlar, Risale-i Nur'un arkasına girmeye ve onunla barışmaya ve onunla siper almaya bir yol açılıyor nazarıyla bakıyoruz.

Said Nursî

~ 65 ~

Afyon Emniyet Müdürlüğü'ne

Zâtınızı tanımadan bir defa gördüğüm vakit insaflı ve adaletli gördüğümden herkesten evvel, alâkadar olduğum bir hakikati size beyan ediyorum. O hakikati alâkadar makamata vazifeniz itibarıyla bildirmeyi, size bırakıyorum. O hakikat de şudur:

---

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Fikr-i tabiat: Yaratmayı tabiata vererek Allah'ı inkâr eden görüş.
Fütuhat: Açılımlar, zaferler.
Hafiye: Ajan, casus.
İhbar-ı Aleviye: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.), Risale-i Nur ve Hz. Üstad hakkında verdiği bazı haberlerinin yer aldığı 18. Lem'a risalesi.
İhlâs (Risaleleri): Lem'alar kitabındaki 20. ve 21. Lem'a.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Makamat: Resmî makamlar.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Nümâyiş: Gösteri, miting.

Benim şimdiki vaziyetim, tarihte emsali yoktur. Her şeyden tecrid-i mutlak içinde, herkesten hattâ camideki cemaat adamlarından ve temastan memnû olduğum hâlde; ihtiyarlık, hastalık, yoksulluk içinde birden kalbime geldi ki:

Madem ben de bu vatanın bir evlâdıyım, bu vatanın saadetine hizmet etmek benim için farzdır. Maddî cihette elimden hiçbir şey gelmiyor. Yalnız Kur'ân'dan anladığım ve kaleme aldığım Meyve Risalesi ile Hüccetü'l-Bâliga'yı yeni hurufla tab' etmek için bazı kardeşlerime izin verdim. O iki risaleyi iki seneye yakın alâkadar Ankara makamatı ve ehl-i vukûfu, hem Denizli Mahkemesi tetkikten sonra mûcib-i mes'uliyet hiçbir şey bulamayarak bize resmen teslim ettiler.

Hem cevap gönderdim ki, sansüre ve büyük muharrirlere göstersinler, sonra tab' etsinler. Hem tab'dan sonra resmen hükûmetin on iki makamatına vermek bir usûldür. Sonra da İhlâs Risalesi ile İktisat Risalesi'ni de o iki risalenin âhirine ilhak edip yeni hurufla tab' edilsin.

Kat'iyen size beyan ediyorum ki; *benim maksadım bunun tab'ında, bu mübârek milleti ve vatanı mânevî ve maddî anarşilikten muhafaza etmek.. ve âsâyiş ve inzibata mânevî yardım etmek.. ve anarşiliği uyandıran hâricî bir cereyanın istilâsına mânevî sed çekmek.. ve âlem-i İslâm'ın bize karşı itiraz ve ithamını izaleye ve eski muhabbet ve uhuvvetini celbetmeye çalışmaktır.* Fakat maatteessüf ben dünya ile alâkadar olmadığımdan ve ehl-i idare ile de görüşmediğimden ve dünya hâlini bilmediğimden ve kanunsuz ilişmek belâsına mâruz kaldığımdan, eskiden beri perde altında bana husumet eden bazı insanlar, fırsat bulup zâbıtayı, ya adliyeyi evhamlandırıyorlar.

Ezcümle: Acîb bir tesadüfle işittim ki, dört risalemle bu iki sene zarfında yazdığım mektupların suretini taharri memurları şimendiferde tutmuşlar.

• O risalelerin ikisi "İhlâs"tır. Gerçi bir derece mahremdir; fakat mahkeme, hem Ankara ehl-i vukûfu tetkikten sonra zararsız görmüşler ki bize iade ettiler. Hem sansüre ve büyük muharrirlere göstermek için İstanbul'a gönderilmiş.

Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Ezcümle: Bu cümleden olarak, başlıca.
Hüccetü'l-Bâliga: "En mükemmel ve kesin delil" manasında Asâ-yı Musa mecmuasının ikinci kısmına verilen isim.
İlhak etmek: İlave etmek, eklemek.
İzale: Giderme, yok etme.
Mûcib-i mes'uliyet: Sorumluluğu gerektiren sebep.
Muharrir: Yazar.
Şimendifer: Tren.
Taharri memuru: Sivil polis.
Tecrid-i mutlak: Tek başına bırakılma, her şeyden ve herkesten soyutlanma.
Uhuvvet: Kardeşlik.

• "İktisat" ise bu zamanda herkese lâzımdır.

• On Sekizinci Lem'a olan "Keramet-i Aleviye" ise yanlışlıkla onlara, beraber gönderilmiş. Değil o risaleyi tab' etmek, belki en mahrem kardeşlerime de ancak okumasına izin veriyorum. Hem o, dünyaya bakmıyor. Hem ehl-i vukûf ve mahkeme tetkik etmiş, bize iade etmişler. Hem, on sene evvel Eskişehir Hapishanesi'nde çok sıkıntılı bir zamanımda ve tesellîye çok muhtaç olduğum bir zamanda bir müjde-i mânevî kalbime geldi, ben de kaleme aldım.

• Amma benim bu iki sene, belki dört-beş senede yazdığım mektupların suretleri, değil o risalelerle beraber tab' ve neşretmek, belki mahrem bir-iki dostumun arzusuyla okunmasını merak edip beraber gönderilmiş. Bu mektupları kendim yazdığımın sebebi, benim yüzümden hapiste sıkıntı çekenlere bir tesellî, bir musâhabe ve bu vatan ve millete, dünya ve âhiretlerine yirmi seneden beri büyük menfaati görülen Risale-i Nur hakkında bir müdâvele-i efkâr etmek içindir. Hem zâtınıza, hem Ankara makamatına yazdığım bazı hasbihâller, belki içinde bulunmuş.

İşte bu mahiyetteki risaleler ve mektuplar, taharri memurları tarafından alınmış. Belki size de gelmiş veya gelecek ihtimaliyle size bu hakikati beyan ediyorum. Benim şimdi pek ağır beş-altı cihetteki sıkıntılarıma evham yüzünden kanunsuz bana iliştirmeye meydan vermemenizi sizin vazifeperverliğinizden ve ciddiyetinizden ümit ediyorum.

İstanbul'da hâdiseyi gören Risale-i Nur talebelerinin mektubundan bir parçadır.

Aziz Kardeşlerim!

–لَهُ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ[1]– dün, Nur'un mânevî bir fütuhatı, bütün azamet ve dehşetiyle İstanbul'da görüldü. Küfr-ü mutlakı dünyaya, hususan âlem-i İslâm'a yerleştirmek isteyen bir cemiyet ve onun nâşir-i efkârı ve mürevvic-i âmâli

---

1 Her türlü hamd ve minnet sadece O'nadır!

İktisat (Risalesi): Lem'alar kitabındaki 19. Lem'a risalesi.

Keramet-i Aleviye: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) Risale-i Nur'a ve müellifine işaret eden kerametlerinin anlatıldığı 18. Lem'a risalesi.

Musâhabe: Sohbet etme, söyleşme.

Müdâvele-i efkâr etmek: Karşılıklı fikir alış verişinde bulunmak.

Mürevvic-i âmâl: Emellerini, gayelerini destekleyen, yaymaya çalışan.

Nâşir-i efkâr: Fikir yayın organı.

olan bir-iki gazete matbaası ve kütüphanesi darmadağın edilerek, dinsiz yaptık, komünist yaptık zannedilen gençlik ve mekteplilerin ağzıyla ve harekâtıyla ve fiilleriyle protesto edildi. "Kahrolsun komünistlik!" diye beddualar edildi. Bu cemiyetin, binler lira maddî, milyonlar lira da mânevî zararı oldu. Ve üzülen bizlere, kalbimiz ve ruhumuzla çok alâkadar bir şahs-ı mânevî:

"Ey Nurcular! Şimdi maddî imkân hâsıl olmuyor diye üzülmeyiniz. Nur'un fütuhatı geniş bir sahada devam ediyor. Küllî bir muvaffakiyet hâsıl oluyor. Vesaire, vesaire…" diye bağırdı.

هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي [1]

~ 67 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Size, mânidar ve acîb ve Risale-i Nur'un talebeleriyle ve Risale-i Nur'a ve Âyetü'l-Kübrâ'nın kerametiyle ve ehl-i dünyanın ilişmek niyetleriyle alâkadar karşımda eskiden belediye bulunan hükûmet dairelerinden birisi, hiçbir şey kurtulmayarak, hiç görmediğimiz acîb bir parlamakla gecenin en soğuk bir vaktinde üç saat cehennem gibi yandığı hâlde, tam bitişiğinde, Risale-i Nur'un çalışkanlarından bir talebesi, yine iki kardeşinin, mâsum Ceylan'ın sermayelerinin kısm-ı âzamı bulunan büyük mağazaları, o yangın yeriyle iki küçük dükkân fâsıla ile o dehşetli yangın bütün şiddetiyle mağazaya doğru gelirken bîçâre Ceylan yanıma geldi, dedi: "Biz yanıyoruz, mahvolduk."

Ben de iki gün evvel mağazalarında bulunan Âyetü'l-Kübrâ'nın bir kısım matbû nüshalarını yanıma getirmek için söyledim, fakat getirmedi. Demek o ateşi söndürmek için orada kalmıştı.

Ben de Risale-i Nur'u ve Âyetü'l-Kübrâ'yı şefaatçı yapıp, "Yâ Rabbi, kurtar!" dedim. Üç saat o dehşetli yangın –hücumunda– bütün o büyük daireyi mahvetti. Altında ve bitişiğindeki dükkânları bütün yaktı, yıktırdı. Risale-i Nur'un ve Âyetü'l-Kübrâ'nın hıfzında olan mağazaya kat'iyen ilişmedi ve altındaki şâkirdin dükkânı da müstesna olarak sağlam kaldı. Yalnız ahali camlarını kırdılar. Eğer ahali ilişmeseydi, eşyalarını almasaydılar, hiçbir zarar olmayacaktı.

İşte, Isparta Halıcıhanesi'nin yangını ile, Risale-i Nur'un derslerine köşklerini tahsis eden zâtların o dehşetli yangınla bitişik iki kardeşinin iki hanesinin

---

[1] "Bu, Rabbimin bir lütfudur..."

kurtulması Risale-i Nur'un bir kerameti olduğu gibi, Kastamonu'da aynen bu Emirdağ yangını gibi, orada, karşımdaki dehşetli bir yangının ittisalindeki Risale-i Nur şâkirtlerinden Hâfız Ahmed'in evi harika bir surette kurtulması ve hemşiresinin üçüncü kat yangın içinde harika bir tarzda, hem elmas ve altın mücevheratını, hem canını Risale-i Nur'un berekâtıyla kurtarması misillü, burada da, bu yangında, Risale-i Nur'un çalışkan talebelerinden ve Çalışkan hanedanından üç kardeşi olarak dört zâtın o dehşetli yangından kurtulması, Risale-i Nur'un ve Âyetü'l-Kübrâ'nın bir kerameti olduğuna hem benim, hem onların, hem sair kardeşlerimizin kat'î kanaatimiz geldi. Burada eksik olmayan az bir rüzgâr esseydi, o çarşı dükkânlarının ekserisini yandırabilirdi. Hattâ Âyetü'l-Kübrâ mağazasından on-onbeş dükkân tâ uzakta eşyalarını çıkarıp kaçırdılar.

Bazı emarelerle, Sandıklı'da, hem Afyon, Kütahya ortasında, Risale-i Nur'a ve yeni mektuplarımı elde etmeleriyle bana karşı bir ilişmek emareleri göründü. O iki hâdisede, İstanbul hâdiseleriyle tokat yediler. Bu defa, niyetlerinde bana ilişmek cezası olarak bu tokat geldi, inşallah o niyetten onları vazgeçirdi ve korkutup susturdu.

Kardeşlerim! Sizin zekâvetiniz ve tedbiriniz, benim tesânüdünüz hakkında nasihatime ihtiyaç bırakmıyor. Fakat bu âhirde hissettim ki, Risale-i Nur şâkirtlerinin tesânüdlerine zarar vermek için birbirinin hakkında sû-i zan verdiriyorlar, tâ birbirini itham etsin. Belki "Filan talebe bize casusluk ediyor." der, tâ bir inşikak düşsün. Dikkat ediniz, gözünüzle görseniz dahi perdeyi yırtmayınız. Fenalığa karşı iyilikle mukabele ediniz. [1] Fakat çok ihtiyat ediniz, sır vermeyiniz. Zaten sırrımız yok, fakat vehhamlar çoktur. Eğer tahakkuk etse, bir talebe onlara hafiyelik ediyor, ıslahına çalışınız, perdeyi yırtmayınız.

Sizin, hususan Isparta medresesindeki tesânüdünüz, hem Risale-i Nur'u, hem şâkirtlerini, hem bu memleketin yüzünü ak etmiş. Ve her tarafta Risale-i Nur'a çalıştıran ehemmiyetli bir sebep, tesânüdünüzdür ve şevk ve gayretinizdir. Cenâb-ı Hak, sizleri bu hizmet-i imaniyede dâim ve muvaffak eylesin, âmin, âmin…

---

[1] Bkz.: "İyilikle kötülük bir olmaz. O hâlde sen kötülüğü en güzel tarzda uzaklaştırmaya bak! Bir de bakarsın ki seninle kendisi arasında düşmanlık olan kişi candan, sıcak bir dost oluvermiş!" (Fussilet Sûresi 41/34). Ayrıca bkz.: Müminûn Sûresi 23/96.

İnşikak: Bölünme, parçalanma.
İttisal: Bitişik, yan taraf.
Tesânüd: Dayanışma, birbirini destekleme.
Vehham: Hastalık derecesinde çok vehimli, çok kuruntulu.
Zekâvet: Zekilik, çabuk anlama.

Umum kardeşlerime tâife tâife, birer birer selâm ve dua ve dualarını rica ediyoruz.

Said Nursî

Yangın hakkında Üstadımızın yazdığı hakikate kat'î kanaatimiz geldi, gözümüzle gördük.

Osman, Mehmed,* Hasan, Ceylan ve yardım eden İbrahim*

68

Aziz Kardeşim!

Senin mektuplarını iyi gördüm. Fakat şimdiki gazeteciler ve baştakiler, hakikatleri tam takdir edemiyorlar. Hem Risale-i Nur yalvarmaz; onlar yalvarmalı ve aramalı. Ve kıymetini takdir edip müşteri olduktan sonra onların yardımını kabul eder.

Hem şimdi nazar-ı dikkati Risale-i Nur şâkirtlerine celbetmemek münasiptir diye düşünüyorum. Fakat yedi sene Harb-i Umumî'ye bakmayan ve yirmi beş sene gazeteleri okumayan, dinlemeyen bu kardeşinizin fikri, bu meselede sorulmaz. Asıl fikir sahibi sizler ve Risale-i Nur'un has şâkirtleri ve müdakkik nâşirleri, meşveretle –hususan Isparta'dakilerle– maslahat ne ise yaparsınız.

Senin bu güzel mektubunu Lâhika'ya yazdık. Risale-i Nur'un Lâhika Risalesi'nde Feyzi ile Emin ehemmiyetli mevki kazanmışlar, acaba ne hâldedirler? O ehemmiyetli mevkiye muvâfık vaziyete muvaffak oluyorlar mı? Kederleri yok mu?

Hem hapishanede hakikaten merdâne ve fedakârâne istirahatime çalışan ve on sene şahsıma hizmet kadar beni minnettar eden Taşköprülü Sâdık* ve Hilmi* ve İhsan ne hâldedirler? Ve o civarda, hususan İnebolu'daki kardeşlerimi unutamıyorum. Beni merak etmesinler. Risale-i Nur'un –bazı arasıra– bazı yerlerde tevakkufuna mukabil pek tesirli ve ehemmiyetli bir tarzda perde altında fütuhatı var. Telâş etmesinler; ihtiyat ile beraber sebat, metanet ve yazıda devam etsinler.

Umuma binler selâm ve dua ediyoruz.

Meşveret: İstişare. Fikir alış verişinde bulunma.
Tâife: Zümre, grup.
Tevakkuf: Duraklama, duraksama.

69

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Sizleri, birinci vazife-i nuriyeyi, Asâ-yı Musa'ya ait hizmete başlamanızı tebrik ve Isparta'nızı, diyanette ve âdâb-ı İslâmiye'de geri değil, ileri gitmesini ruh u canımızla tahsin ve tebrik ediyoruz.

Sâniyen: Denizli'nin Hüsrev'i Hasan Feyzi'nin Risale-i Nur hakkında ve Risale-i Nur'un aslı ve esası ve mâdeni olan hakikat-i Kur'âniye ve sırr-ı iman ve nur-u Ahmedî târifinde yazdığı manzum fıkrası, içinde tam bir samimiyet ve metin bir kanaat-i imaniye bulunduğundan; hem her şeyi çabuk kabul etmeyen ve delilsiz teslim olmayan, âlim hususan muallim olduğu hâlde Risale-i Nur'un hakkaniyetini hem kendi nâmına, hem etrafındaki rüfekâsının şahs-ı mânevîsi hesabına bir derece fevkalâde, hâlisâne tarif etmesinden Sikke-i Tasdîk-i Gaybî âhirinde, Lâhika'dan alınan parçaların sonunda yazılmasını, hem ayrıca Lâhika'da da kaydedilmesini ve Halil İbrahim'in de son, Risale-i Nur hakkındaki tavsifnâmesini dahi bunun gibi Sikke-i Tasdîk-i Gaybî'nin arkasında yazılmasını münasip gördük ve burada da öyle yaptık. Çünkü bu kadar kuvvetli ve samimî bir kanaat, Sikke-i Gaybî'deki imalar nev'inde hakkaniyetine bir ima, bir emare olabilir.

Sâlisen: Hasan Feyzi'nin mektubunda bahsettiği bütün oradaki kardeşlerimize pek çok selâm, tebrik ediyoruz. Hapishaneleri bir dershane-i nuriye olduğu gibi, inşallah Denizli vilâyeti de bir nevi Medresetü'z-Zehra hükmüne geçecek. Ve çokların yüzünü ak eden ve Nur'u zulümlerden kurtarmaya çalışan ve Nur'un şâkirtlerinin her birisine ona hediye edilen risalelerden ziyade hediye vermiş hükmünde mânen bizlere hediyesi var. Bu Nur'un tebriki umum ona minnettar olanların hatıralarıdır. Yüzer misli mukabili alınmış bir hatıra-yı adalettir.

Râbian: İşaret-i gaybiye ile, “64'te Risale-i Nur te'lifçe tamam olur.” diye haber-i gaybiyeyi iki hâl tasdik ediyor:

Haber-i gaybiye: Gelecekle ilgili gaybî olarak verilen haber.

İşaret-i gaybiye: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) ve Abdülkadir Geylânî (k.s.) Hazretleri'nin Risale-i Nur'a ve müellifine dâir gelecekle ilgili verdikleri gaybî işaret.

Kanaat-i imaniye: Sarsılmaz, çok kuvvetli bir imandan doğan kanaat, fikir.

Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Burada okuyan gençlere hem pozitif, modern ilimler; hem de dinî ilimler birlikte verilecek, böylece insanlar bütün yönleriyle yetişip gelişecek; kalb ve akıl bütünlüğü ile çağın problemleri gerçek anlamda çözüme kavuşacaktı. Daha sonra kaleme aldığı Risale-i Nur'u da bu manada değerlendirmektedir.

Nur-u Ahmedî: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) nuru.

Râbian: Dördüncü olarak.

Rüfekâ: Arkadaşlar, yoldaşlar.

Sâlisen: Üçüncü olarak.

Sâniyen: İkinci olarak.

Tahsin: Güzel bulma, beğenme.

Tavsifnâme: Tanıtma, anlatma yazısı, şiiri.

Birincisi: Çok mühim noktalar hatıra geldiği hâlde, risaleyi te'lif cihetine sevk edilmiyor.

İkincisi: Risale-i Nur'un hıfz ve neşrine ve sahâbet ve himayetine çalışmak için hayat isterdim. Fakat hadsiz şükür olsun ki, bir bîçâre ihtiyar Said yerinde çok genç Saidler o vazifeyi yapıyorlar. Hususan Hüsrevler, Feyziler, Ahmedler, Mehmedler, biraderzâdem gibi çok Abdurrahmanlar, ve hâkezâ... Hâfız Ali'yi kabrinde mesrur, müferrah ettikleri gibi, inşallah kabrimde de öyle mesrur edecekler.

Umum kardeşlerime, mâsumlara, ümmîler, hemşîreler gibi her tâifenin her birisine birer birer selâm ve dua ediyoruz. Çalışkanlar'ın da Risale-i Nur'un bereketiyle o yangından ziyanları yoktur, sizlere arz-ı hürmet ve selâm edip ellerinizden öperler.

70

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Birkaç aydan beri aleyhime çevrilen desiseleri meydana çıktı. Hıfz-ı ilâhî ile o musibet, yirmiden bire indi.

Hâlî zamanda camiye gidiyordum. Haberim olmadan, talebeler beni üşütmemek için mahfelde bir kulübecik yapmıştılar. Ben de dört-beş gündür kendi kendime karar verdim, daha gitmeyeceğim. O malûm zâbit adam vâsıta olup kulübeciği kaldırdılar. Bana da resmen tebliğ ettiler ki, "Daha camiye gitmeyeceksin." Fakat manasız habbeyi kubbe yapıp bir heyecan verdiler. Hiç ehemmiyeti yok, hiç de merak etmeyiniz.

Tahminimce, her tarafta haddimden pek fazla teveccüh-ü âmmeyi kırmak için, bana böyle bazı bahanelerle ihânet ediyorlar. Eski zamanımı düşünüp güya tahammül etmeyeceğim. Hâlbuki –Risale-i Nur'un selâmet ve intişarına halel gelmemek şartıyla– her gün bin ihânet ve tâzipler de gelse Allah'a şükrederim. Ben ehemmiyet vermediğim gibi buradaki talebeler de

---

Biraderzâde: Kardeş çocuğu, yeğen.
Desise: Hile, oyun.
Habbeyi kubbe yapmak: Küçük, önemsiz meseleleri büyütmek, abartmak.
Hâlî: Boş, tenha.
Hıfz-ı ilâhî: İlâhî koruma, muhafaza.
İhânet etmek: Alay etmek, küçük duruma düşürmek.
Mahfel: Camilerdeki hususî bölüm, oda.
Müferrah etmek: Ferahlandırmak, sevindirmek.
Sahâbet: Sahip çıkma, koruma.
Tâzip: Azâp etme, cezalandırma.
Teveccüh-ü âmme: Halkın sevgi ve ilgi duyması, beğenisi.

hiç sarsılmıyorlar. Çoktan beri beklediğimiz bu hâdise de inâyet-i ilâhiye ile hafif geçti.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ediyoruz.

~ 71 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Nur-u Muhammedî'ye ve sahabeye bakan dört sayfa çok güzeldir. Âhirinde Risale-i Nur'a ve dolayısıyla bize bakan kısımlar, Hasan Feyzi'nin hüsn-ü zannı pek fazla gitmiş. Gerçi o âhir kasidesinde Risale-i Nur'un hakikatini ve şahs-ı mânevîsini murad etmiş. Yine tâdile muhtaç gördüm. Bazı kelimeleri ilâve ve birkaçını tebdil ettiğim hâlde, yine ondan benim hisseme düşen, bin derece haddimden ziyadedir diye titredim. Fakat madem şâkirtleri şevke ve gayrete getiriyor, size havale ediyorum. Siz, hem bu zamandaki vehhamlıları, hem mesleğimizin muktezası olan mahviyet ve ihlâs ve terk-i enaniyet noktalarını nazara alınız; münasip gördüğünüz kelimeleri tâdil ediniz. Bu fütur zamanında ehemmiyetli bir kamçı-yı teşviktir, arkadaşlara gönderebilirsiniz.

Hem o kıymetli kardeşimiz, merhum Hâfız Ali'nin *(rahmetullâhi aleyh)* vârisi ve halefi yerinde Risale-i Nur'a fevkalâde irtibat ve sadâkatle bağlıdır. Benim tâdilimden gücenmesin.

Gayet samimî bir kanaatle ve kuvvetli bir itimatla ve derin bir ilimle ve parlak bir imanla Risale-i Nur'un mahiyetini iki defadır tarif eden Risale-i Nur'un has şâkirtlerinden ve ehemmiyetli eski muallimlerinden Hasan Feyzi'nin Sikke-i Tasdîk-i Gaybî'den aldığı bir ilhamla Risale-i Nur hakkında ve o Nur'un menbaı ve esası olan nur-u Muhammedî *(aleyhissalâtü vesselâm)* ve hakikat-i Kur'ân ve sırr-ı iman târifinde bu kasideyi yazmıştır.

İnâyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
Fütur: Gevşeklik, bıkkınlık, usanç.
Nur-u Muhammedî: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) nuru.
Tâdil: Düzeltme, yumuşatma.
Tebdil etmek: Değiştirmek.

72

بِسْــــمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يُرِيدُونَ لِيُطْفِؤُا نُورَ اللّٰهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللّٰهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ[1]

Ahmed yaratılmış o büyük nur-u Ehad'den,
Her zerrede nurdur, o ezelden, hem ebedden.

Bir nur ki odur hem yüce hem lâyetenâhi,
Ol Fahr-i Cihan, Hazreti Mahbub-u İlâhî.

Parlattı cihanı bu güzel nur-u Muhammed *(aleyhissalâtü vesselâm)*
Halkolmasa, olmazdı bir zerre ve bir fert.

Ol nuru ânın, her yeri, her zerreyi sarmış,
Baştan başa her dem bu kesif zulmeti yarmış.

Bir nur ki odur sade ve hem lâyetezelzel,
Ârî ve berî cümleden üstün ve mükemmel.

Bir nur ki bütün zerrede ancak o nümâyân,
Bir nur ki verir kalblere hem aşk ile iman.

Bir nur ki eğer olmasa ol nur hele bir an,
Baştan başa zulmette kalır hem de bu ekvân.

Bir nur ki değil öyle muhat, hem dahi mahsur,
Bir nur ki eder kalbi de pürnur, çeşmi de pürnur.

Bir lem'adır andan, şu büyük şems ve kamerler.

Hep işte o nurdan bu acâib koca âlem,
Halkoldu o nurdan yine cennetle cehennem.

---

1 "Ağızlarıyla (üfleyerek) Allah'ın Nûru'nu söndürmek diliyorlar. Ama Allah, kâfirler hoşlanmasalar da Nûrunu tamamlama yolundadır ve mutlaka tamamlayacaktır." (Saf Sûresi, 61/8).

Andan: Ondan.
Ânın: Onun.
Ârî / berî: Saf, arınmış, tertemiz.
Çeşm: Göz.
Ekvân: Varlıklar, âlemler.
Fahr-i Cihan: Kâinatın iftihar tablosu.
Halk olmak: Yaratılmak.
Hazreti Mahbub-u İlâhî: Cenâb-ı Hakk'ın sevgili kulu, Peygamber Efendimiz (s.a.s.).
Kesif: Yoğun.
Lâyetenâhi: Bitmez, son bulmaz.
Lâyetezelzel: Sarsılmaz.
Lem'a: Parıltı, ışıltı, ışık.
Mahsur: Sınırlanmış, sınırlı.
Muhat: İhata edilen, kuşatılabilen.
Nur-u Ehad: Tek ve yektâ Cenâb-ı Hakk'ın nuru.
Nümâyân: Görünen, âşikâr olan.
Ol: "O" anlamında Osmanlıca bir ifade.
Pürnur: Nurla dolu, çok nurlu.
Zulmet: Karanlık.

Şek yok ki o nurdur okunan Hazreti Kur'ân,
Ol nur-u ezel hem sebeb-i hilkat-i insan.

Her şeye odur mebde ve asıl ve esas hem,
Ondan görünür nev-i beşer böyle mükerrem.

Bir zerre değil, bahr-i muhit o bahr-i münirden,
Hem nasıl beşer hiç kalıyor hepsi de birden.

Şek yok ki cihan, katre-i nurundan o nurun,
Şek yok ki bu can, zerre-i nurundan o nurun.

Sönsün diye üflense, o derya gibi kaynar,
Söndürmeye hem kimde acep zerre mecal var?

Söndürmeye kalkmıştı asırlar dolu küffar,
Kahreyledi her hepsini ol Hazreti Kahhâr.

Hep sönmüş asırlar, yanıyor sönmeden ol,
Tarihe sorun, kimdir o nur, hem kimmiş menfur?

Alnında yanan nur-u Muhammed'di Halil'in,
Yetmezdi gücü bakmaya her çeşm-i alîlin.

Görseydi Resûl'ün o güzel nurunu Nemrud,
Yakmazdı o dem, nârını ol kâfir-i matrud.

Bir sivrisinek öldürüyor o şâh-ı cihânı (!)
Atmıştı Halil'i ateşe çünkü o câni.

Bir perde açıp söyledi Hak gizli kelâmdan,
Ol ateşe bahseyledi hem berd ü selâmdan.

Bahr-i muhit: Okyanus.
Bahr-i münir: Pırıl pırıl ışık saçan deniz.
Berd ü selâm: Serinlik ve selâmet, güven. (Bkz.: Enbiyâ Sûresi, 21/69.)
Çeşm-i alîl: Hastalıklı, kör olan göz.
Halil: "Allah'ın dostu" manasında Hz. İbrahim'e (a.s) verilen bir unvan. (Bkz.: Nisa Sûresi, 4/125.)
Hazreti Kahhâr: Kahrı ile zalimlere hak ettikleri cezayı her zaman veren Cenâb-ı Hak.
Kâfir-i matrud: Kovulan, Cenâb-ı Hakk'ın rahmetinden uzaklaştırılan kâfir.
Katre-i nur: Nur damlası.
Mebde: Başlangıç yeri, kaynak.
Menfur: Nefret edilen, çirkin.
Mükerrem: Şerefli, saygın.
Nâr: Ateş.
Nev-i beşer: İnsan, insan türü.
Nur-u ezel: Başlangıcı, öncesi olmayan nur.
Sebeb-i hilkat-i insan: İnsanın yaratılış sebebi.
Şek: Şüphe.

"Dostum ve Resûlüm yüce İbrahim'i, ey nâr!
At âdetini, yakma bugün sen onu zinhar."

Bir gizli hitap geldi de ol dem yine Hak'tan,
Bir abd-i mükerrem dahi kurtuldu bıçaktan.

Ol nurdan için Yunus'u hıfzeyledi ol hût,
Ol nur ile kahreyledi hem kavmini ol Lût.

Ol hüsn-ü cemâl, eyledi âlemleri hayran,
Nerden onu bulmuş acaba Yusuf-u Ken'an?

Hikmet nedir, ol dertlere sabreyledi Eyyûb,
Hem sırrı nedir, Yusuf için ağladı Yakup.

Öldükçe dirildikçe neden duymadı bir his?
Ol namlı nebi, şanlı şehid Hazreti Cercis.

Hasretle neden ağladılar Âdem ve Havvâ?
Kimdendi bu yıllarca süren koskoca dâvâ?

Hem âh, neden terk edilip ravza-yı cennet?
Bir dâr-ı karar oldu neden âlem-i mihnet?

Nur şehri olan Tûr'da o dem Hazreti Musa
Esrâr-ı kelâm hep çözülüp buldu tecellâ.

Bir parça Zebur'dan okusa Hazreti Davud,
Başlardı hemen sanki büyük mahşer-i mev'ud.

Bilmem ki neden, yel ve sular hep onu dinler,
Bilmem ki neden, hep işiten âh diye inler.

Mahlûku bütün kendine râm etti Süleyman,
Nerdendi bu kuvvet, ona kimdendi bu ferman?

Abd-i mükerrem: Şerefli kul.
Âlem-i mihnet: Sıkıntı, dert âlemi olan dünya.
Dâr-ı karar: İkamet edilecek, kalınacak yer.
Esrâr-ı kelâm: İlâhî kelâmın sırları.
Hût: Balık.
Hüsn-ü cemâl: Dış, yüz güzelliği.
Mahşer-i mev'ud: Vaad edilen büyük toplanma. Mahşer gününü andıran kalabalık.
Râm etmek: Boyun eğdirmek, emri altına almak.
Ravza-yı cennet: Cennet bahçesi.
Tecellâ bulmak: İlâhî tecellîlere mazhar olmak. (Bkz.: A'raf Sûresi, 7/143.)
Yusuf-u Ken'an: Ken'an bölgesi diye bilinen yerde doğan Yusuf (a.s.).
Zinhar: "Sakın, asla!"

Yellerle uçan şanlı büyük taht-ı mukaddes,
Esrâr-ı ezelden o da duymuş yine bir ses.

Ol hangi acîb sır ki, çıkar göklere İsa,
Kimdir çekilen çarmıha, kimdir yine Yûda.

Nur derdi için tahtını terk eyledi Edhem,*
Bir başkasının tahtı olur derdine merhem.

Çok şahs-ı velî, nur ile hem etti kanaat,
Çok şahs-ı denî, nur ile hem buldu kerâmet.

Her hepsi de pervanesi, üftâdesi nurun,
Her hepsi muamma, gücü yetmez bu şuurun.

Fillerle varıp Kâbe'ye, hem Ebrehe zâlim;
İsterdi ki yapsın nice bin türlü mezâlim...

İsterdi ki o beyt yıkılıp şöhreti sönsün,
Halk Kâbe'yi terk ederek kiliseye dönsün.

İsterdi ki çeksin doğacak nura bir sed,
Hem doğmadan ölsün diye "Mahbub-u Müebbed."

Günlerce gidip Kâbe'ye, hem yaklaşan ordu,
Birden bire bir tehlike sezmiş gibi durdu.

Süratle gelip bir sürü kuş, semt-i bahirden,
Taş harbine başlar, pek acîb hepsi birden.

İndikçe havadan o muamma gibi taşlar,
Cansız yıkılıp yerlere yatmış nice başlar.

Şâhıyla beraber kocaman orduyu Mevlâ,
Olsun diye Mahbub'a nişan, eyledi mevtâ.

Hem kavm-i Kureyş, söndürelim derken o nuru,
Erkek ve kadın, cümlesinin kaçtı huzuru.

Esrâr-ı ezel: Zamanları aşan, ezelden gelen sırlar.
Mahbub-u Müebbed: Ebedî, sonsuz Zât'ın sevgili kulu, Peygamber Efendimiz (s.a.s.).
Mevtâ: Ölü, ölüler.
Mezâlim: Zulümler, haksızlıklar.
Semt-i bahir: Deniz tarafı, ciheti.
Şahs-ı denî: Alçak, basit kimse.
Üftâde: Çok düşkün, âşık.
Yûda: Hz. İsa'ya (a.s.) ihanet edip onun yerini düşmanlarına bildiren kişi.

Müşrik ve muvahhid, iki fırka olup urban,
Yıllarca dökülmüş yine üstüne bir kan.

Şak etti kamer, Fahr-i Beşer, ol Yüce Server,
Her yerde ve her anda onun nuru muzaffer.

Kur'ân'dı kâli, nurdu yolu, ümmeti mutlu,
Ümmet olanın kalbi bütün nur ile doldu.

Çekmezdi keder, ol sözü cevher, özü kevser,
Ol Sûre-i Kevser, dedi a'dâsına "ebter!"

Ol Şems-i Ezel'den kaçınan ol kuru başlar,
Gayyâ-yı cehennemde bütün yakmış ateşler.

Bitmişti nefes, çıkmadı ses, bıktı da herkes,
Ol nura varıp baş eğerek hem dediler pes!

İdrâki olan kâfile ayrıldı Kureyş'ten,
Feyz almak için, doğmuş olan şanlı güneşten.

Ol kevser-i Ahmed'den içip her biri tas tas,
Olmuştu o gün sanki mücellâ birer elmas.

Ol başlara tâç, derde ilâç, mürşid-i âlem,
Eylerdi nazar bunlara nuruyla demâdem.

Bunlardı o a'dâyı boğan bir alay arslan,
Hak uğruna, nur uğruna olmuş çoğu kurban.

Bunlardan o gün ehl-i nifak cümle kaçardı,
Müşrik ise ol aklı ânın kalmaz, uçardı.

A'dâ: Düşmanlar.
Demâdem: Her zaman, daima.
Ebter: Çoçuğu olmayan, nesli devam etmeyen kimse. Kimseye bir hayır ve faydası olmayan kişi.
Ehl-i nifak: Münâfıklar.
Fahr-i Beşer: İnsanlığın kendisi ile iftihar ettiği Peygamber Efendimiz (s.a.s.)
Gayyâ-yı cehennem: Cehennem çukuru.
Kâl: Söz, ifade.
Kevser-i Ahmed: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) Kevser suyuna benzeyen tatlı, bereketli iklimi, huzuru.
Muvahhid: Cenâb-ı Hakk'ın birliğine inanan.
Mücellâ: Cilalı, parlak.
Server: Reis, önder.
Şak etmek: Yarmak, bölmek.
Şems-i Ezel: Bütün ışıkların kaynağı, batmayan, kaybolmayan, güneşler güneşi Hz. Allah.
Urban: Araplar.

Bunlardı o Peygamber'in ashabı ve âli,
Dünyada ve ukbâda da hem şanları âlî.

Tavsif ediyor bunları hep şöylece Kur'ân,
Sulh vakti koyun, kavgada kükrek birer arslan!

Hep yüzleri pâk, sözleri hak, yolları haktı,
Merkebleri yeller gibi Düldül'dü, Burak'dı.

Bir cezbe-i "yâ Hayy!" ile seller gibi aktı,
A'dâya varıp her biri şimşek gibi çaktı.

Bunlardı o gün halka-yı tevhidi kuranlar,
Bunlardı o gün baltalayıp küfrü kıranlar.

Bunlardı mübârek yüce cemiyet-i şûrâ,
Bunlardı o nurdan dizilen halka-yı kübrâ.

Bunlardı alan Suriye, Irak, ülke-i Kisrâ,
Bunlarla ziyâdar o karanlık koca sahrâ.

Bunlardı veren hasta, alîl gözlere bir fer,
Bunlardı o tarihe geçen şanlı gazanfer.

Her hepsi de bir zerre-i nuru o Habîb'in,
Her an görünür gözlere ondan nice yüz bin.

Nur altına girmiş bulunan türlü cemaat,
Hem buldu bekâ, hem de bütün gördü adalet.

Ecdâd-ı izâmın o büyük ruhları küskün,
Zira ne küfürler okunur onlara her gün...

Âl: Âile, soy.

Âlî: Yüce, yüksek.

Alîl: Hastalıklı, kör.

Burak: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) Miraç Gecesi bindiği çok süratli binek.

Cemiyet-i şûrâ: İşlerini istişâreyle, fikir alış verişiyle yapan topluluk.

Cezbe-i "yâ Hayy": "Yâ Hayy" zikrinin cezbesi, coşkusu. (Hayy: Ebedî hayat sahibi olup bütün varlıkların da hayatını veren Cenâb-ı Hak.)

Düldül: Mısır hükümdarı tarafından Peygamber Efendimiz'e (s.a.s.) hediye edilen daha sonra Efendimiz'in Hz. Ali'ye (r.a.) verdiği katırın adı.

Ecdâd-ı izâm: Büyük cedler, atalar.

Fer: Aydınlık, nur.

Gazanfer: Kahraman, yiğit.

Habîb: Allah'ın sevgili kulu olan Peygamber Efendimiz (s.a.s.).

Merkeb: Binek.

Tavsif etmek: Vasıflarını belirtmek, anlatmak.

Ülke-i Kisrâ: Sâsâni hükümdarlığı, İran.

Yağmıştı o gün âh ne kederler, ne elemler,
Âciz onu hep yazmaya eller ve kalemler.

Binlerce yetimin yıkılan kalbini sen yap,
Affet yeter artık, o Habîb aşkına yâ Rab!

Derken yeter artık, bizi affet güzel Allah!
Sarsıldı cihan, öldü de bir gümgüme nâgâh.

Buz parçası hâlinde bulut, bir yere düşmüş,
Erkek ve kadın hepsi de ol semte üşüşmüş...

Derhal açılıp gökyüzü hem parladı ol nurdan gelen Risâlei'n-Nur
Hallâk-ı Rahîm eyledi mahlûkunu mesrur.

Zulmet dağılıp başladı bir yepyeni gündüz,
Bir neş'e duyup sustu biraz ağlayan o göz.

Bir dem bile düşmezken onun âhı dilinden,
Kurtuldu, yazık dertli beşer derdin elinden.

Ol taze güneş, ülkeye serptikçe ışıklar,
Hep şâd olacak, şevk bulacak kalbi kırıklar.

Her kalbe sürûr, her göze nur doldu bugünden,
Bir müjde verir sanki o bir şanlı düğünden.

Arz eyleyelim ol yüce Allah'a şükürler,
Kalkar bu kahr u cehl ve dalâl, şirk ve küfürler.

Ol nur-u Hüdâ saldı ziya, kalbe safâ hem,
Gösterdi bekâ, göçtü fenâ, buldu vefâ hem.

Çıkmıştı şakî, geldi nakî gördü adâvet,
Eylerdi nefiy, oldu hafî nur-u hidâyet.

Adâvet: Düşmanlık.
Dalâl: Dalâlet, yanlışlık.
Gümgüme: Gürültü, patlama.
Hafî: Gizli, saklı.
Hallâk-ı Rahîm: Pek merhametli Yüce Yaratıcı.
Kahr u cehl: Baskı, sıkıntı ve câhillik.
Nâgâh: Birden bire, ansızın.
Nakî: Temiz, pak.
Nefiy: Sürme, sürgüne yollama.
Nur-u Hüdâ: Doğru yola ileten Cenâb-ı Hakk'ın nuru.
Şâd olmak: Sevinmek, mutlu olmak.
Şakî: Bedbaht, cehennemlik.
Zulmet: Karanlık.

Fışkırdı Risale-i Nur, ufuktan nur-u risalet,
Ol nur-u risalet verecek emn ü adalet.

Allah'a şükür, kalkmada hep cümle karanlık,
Allah'a şükür, dolmada hep kalbe ferahlık.

Allah'a şükür, işte bugün perde açıldı,
Âlemlere artık yine bir neş'e saçıldı.

Artık bu sönük canlara can üfledi cânan,
Artık bu gönül derdine ol eyledi derman.

Bir fasl-ı bahar başladı illerde bu günden,
Bir sohbet-i gül başladı dillerde bu günden.

Benden bana ben gitmek için Risale-i Nur diye koştum,
Nur derdine düştüm de denizler gibi coştum.

Bir zerrecik olsun bulayım der de ararken,
Düştüm yine derya gibi bir nura bugün ben.

Verdim ona ben gönlümü baştan başa artık,
Mâşukum odur şimdi benim, ben ona âşık.

Ol nur-u ezel hem kararan kalblere lâyık,
Ol nurdan alır feyzini hem cümle halâyık.

Kahreyledi ol zulmeti Risale-i Nur'a akanlar,
Nur kahrına uğrar, ona hasmâne bakanlar.

Küfrün bütün alayı hücum etse de ey nur!
Etmez seni dûr, kendi olur belki de makhur.

Sensin yine hâzır, yine sensin bize nâzır,
Ey nur-u Rahîm, ey ebedî bir cilve-i kudret-i Fâtır!

Bir neş'e duyurdun imanla sırr-ı ezelden,
Bir müjde getirdin bize ol namlı güzelden.

Cilve-i kudret-i Fâtır: Cenâb-ı Hakk'ın eşsiz yaratıcı gücünün tecellîsi.
Dûr: Uzak.
Halâyık: Mahlukat, varlıklar.
Makhur: Mağlup olmuş, bozguna uğramış.
Mâşuk: Sevilen, aşık olunan.
Sırr-ı ezel: Zamanları aşan, ezelden gelen sır.

Mâdem ki içirdin bize ol âb-ı hayattan,
Bir zerre kadar kalmadı havf şimdi memattan.

Hasret yaşadık nuruna yıllarca bütün biz,
Mâsum ve alîl, türlü belâ çekti sebepsiz.

Yıllarca akan, kan dolu göz yaşları dinsin,
Zâlim yere batsın, o zulüm bir yere sinsin.

Yıllarca, asırlarca bu nurun yine yansın,
Öksüz ve yetim, dul ve alîl hepsi de kansın.

Ey nur gülü, nur çehreni öpsem dudağından,
Kalb bahçesinin kalbine diksem budağından.

Her dem kokarak hem o güzel râyihasından
Çıksam yine ben âlem-i fâni tasasından.

Nur güllerin açsın, yine miskler gibi tütsün,
Sînemde bu can bülbülü tevhid ile ötsün.

Sensin bize bir neş'e veren ol gül-ü hâlis,
Sensin bize hem cümleden âlâ, dahi muhlis.

Ey nur-u risaletten gelen bir burhan-ı Kur'ân!
Ey sırr-ı Furkan'dan çıkan hüccet-i iman!

Sendin bize matlub, yine sendin bize mev'ud,
Sayende bugün herkes olur zinde ve mesud.

Her an seni bekler ve sayıklardı bu dünya,
Hak kendini gösterdi, bugün bitti o rüya.

Bin üç yüz senedir toprağa dönmüş nice milyar
Mümin ve muvahhid seni gözlerdi hep ey yâr!

Her hepsi de senden yana söylerdi kelâmı
Her hepsi de her an sana eylerdi selâmı.

Âb-ı hayat: Hayat veren su.
Âlâ: Yüce, değerli.
Alîl: Hasta.
Havf: Korku.
Matlub: Aranan, arzulanan.
Memat: Ölüm.
Mev'ud: Vaad edilen.
Muhlis: Her hâli içten ve riyâsız olan. Çok hâlis, çok samimi.
Râyiha: Güzel koku.
Sırr-ı Furkan: Hakkı bâtıldan, iyiyi kötüden ayıran Kur'ân-ı Kerim'in sırrı.

Nur çehreni açsan, atarak perdeyi yüzden
Söyler bana ruhum yine مَا ازْدَدْتُ يَقِينًا[1]

Vallah, ezelden bunu ben eyledim ezber:
Risalei'n-Nur'dur vallah o son müceddid-i ekber.

Yüzlerce sened, hem nice yüzlerce işaret,
Eyler bu mukaddes koca dâvâya şehâdet.

En başta gelen şâhid-i adl Hazreti Kur'ân
Göstermiş ayânen otuz üç yerde o burhan.

يَا مُدْرِكًا[2] 'in kalbine gömmüş Esedullah,
Çok sır ki, bilenler oluyor hep sana âgâh.

كُنْ قَادِرِيَّ الْوَقْتِ[3] demiş ol Pîr-i Muazzam,
Binlerce velî hem yine yapmış buna bin zamm.

Mu'cizdir o söz, haktır o öz, görmedi her göz,
Artık bu muammaları gel sen bize bir çöz.

Altıncı Söz'ün aldı bütün fiil ve sıfâtı,
Verdim de arındım ona hem zât ve hayatı.

Müflis ve fakir bekliyordum şimdi kapında,
Tevhide eriştir beni, gel vârını sun da.

"Ben!.. Ben!.." diye yazdımsa da sensin yine ol "Ben",
Hiçten ne çıkar, hem bana benlik yine senden.

---

[1] "Yakînim ziyadeleşmeyecek." Bkz.: Sübkî, *Tabakâtü'ş-Şâfiiyyeti'l-kübrâ* 6/61; Aliyyülkârî, *el-Masnû* s. 149; Sindî, *el-Hâşiye* 8/96.

[2] "Ey (o zamana) yetişen!" Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 596.

[3] "Vaktinin Abdülkâdirî'si ol!" Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 562.

Âgâh olmak: Haberdar olmak, öğrenmek.
Ayânen: Açık bir şekilde, ayan-beyan.
Esedullah: "Allah'ın Aslanı" manasında Hz. Ali'nin (r.a.) bir lâkabı.
Kalb: Ters çevirme, döndürme.
Mu'ciz: Mu'cizeli. Benzerini yapmaktan âciz bırakan.
Müceddid-i ekber: Her yüz yılda bir, devrin ihtiyacına göre İslâm'ı anlatan, peygamberlik mesleğinin mânevî vârisi olan büyük zât.
Pîr-i Muazzam: Büyük rehber, üstad, Abdülkadir Geylâni Hazretleri (k.s.).
Şâhid-i adl: Hakka ve hukuka riayet eden, doğru sözlü şâhit.
Zammetmek: Eklemek, bir şeyler katmak.

Affet beni, ey affı büyük lütfu büyük Risalei'n-Nur!
Bir dem bile hem eyleme senden beni yâ Rabbenâ mehcur!

Nur aşkına, Hak aşkına, dost aşkına ey nur!
Nurunla ve sırrınla bugün kıl bizi mesrur.

Ey nur-u ezelden gelen nur-u Muhammed *(aleyhissalâtü vesselâm)*,
Ey sırr-ı imandan gelen nur-u müebbed!

Binlerce yetimin duyulan âhını bir kes,
Sarsar o büyük arşı da vallah bu çıkan ses.

Vallah cemilsin, yeter artık bu celâlin!
Göster bize ey nur-u Muhammed, bir kere cemâlin!

Dergâhını aç, et bize ihsan, yine ey nur-u risalet!
Biz dertli kuluz, kıl bize derman, yine ey nur-u hakikat!

Emmâre olan nefsimizin emrine uyduk,
Ver bizlere sen nur ile îkan, yine ey nur-u Kur'ân!

Hırs ateşi sönsün de gönül gülşene dönsün,
Saç nurunu, hem feyzini her an, yine ey nur-u iman!

Sen nur-u Bedî, nur-u Rahîm'sin, bize lutfet,
Hep isteğimiz aşk ile iman, yine ey nur-u ilahî!

Dinin çekilip, dev gibi saldırmada vahşet,
Rahm et, bizi gark etmeye tufan, yine ey nur-u rahmânî!

Pürnura boyansın bütün âfâk-ı cihanın,
Her yerde okunsun da bu Kur'ân, yine ey nur-u sübhânî!

Mahbub'una uyduk, hepimiz ümmeti olduk,
Ağlatma yeter, et bizi handân, yine ey nur-u rabbânî!

Emmâre: Daima kötüye sevk eden, kötülükleri emreden.
Gark etmek: Batırmak, boğmak.
Gülşen: Gül bahçesi, gülistan.
Handân: Neş'eli, sevinçli.
İkan: Kuvvetli, tam iman. Bir şeye aksine ihtimal vermeyecek şekilde inanma.
Mehcur: Uzakta kalmış, terk edilmiş.
Nur-u Bedî: Eşi ve benzeri olmayan Cenâb-ı Hakk'ın nuru.
Nur-u müebbed: Ebedî, sonsuz nur.
Nur-u rabbânî: Bütün varlığı koruyan, besleyen, idare eden Cenâb-ı Hakk'ın nuru.
Nur-u rahmânî: Merhameti bütün varlığı kuşatan Cenâb-ı Hakk'ın nuru.
Nur-u sübhânî: Her türlü eksiklik ve kusurdan münezzeh olan Cenâb-ı Hakk'ın nuru.

Ol ravza-yı pâk-i Ahmed'i *(aleyhissalâtü vesselâm)* göster bize bir dem,
Artık olalım hep ona kurban, yine ey nur-u samedânî!

İslâm'a zafer ver bizi kurtar, bizi güldür,
A'dâmızı et hâk ile yeksan, yine ey nur-u furkânî!

Her belde-i İslâm ile, olsun bu yeşil yurt,
Tâ haşre kadar cennet-i cânan, yine ey nur-u imanî!

Ol Fahr-i Cihan, Âl-i Abâ hakkı için yâ Rab!
Hıfzet bizi âfât ve belâdan, yâ Nûra'l-Envâr, bihakkı ismike'n-Nûr!

Âciz, bîçâre talebeniz
Hasan Feyzi *(rahmetullâhi aleyh)*

~ 73 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Gayet ehemmiyetli bir meseleyi –bundan evvel size icmâlen beyan ettiğim meseleyi– tekrar size söylememe kuvvetli, mânevî bir ihtar aldım. Şöyle ki:

Perde altındaki düşmanımız münâfıklar, şimdiye kadar yaptıkları gibi adliyeyi ve siyaset ve idareyi zâhirî dinsizliğe âlet edip, bize hücumları akîm kaldığı; ve Risale-i Nur'un fütuhatına menfaati olan eski plânlarını bırakıp daha münâfıkâne ve şeytanı da hayrette bırakacak bir plân çevirdiklerine dair buralarda emareleri göründü.

O plânların en mühim bir esası, has, sebatkâr kardeşlerimizi soğutmak, fütur vermek, mümkünse Risale-i Nur'dan vazgeçirmektir. Bu noktada o kadar acîb yalanları ve desiseleri istîmal ediyorlar ki, Isparta ve havâlisi, Gül

---

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Âl-i Abâ: Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kendisi ile beraber, kızı Hz. Fâtıma validemiz, damadı Hz. Ali ve torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'den (r.a.h.) oluşan âile fertleri.
Bihakkı ismike'n-Nûr: Nûr isminin hakkı için, Nûr isminin hürmetine.
Cennet-i cânan: Sevgilinin cenneti, bahçesi.
Dem: Zaman, an.
Desise: Hile, oyun.
Fütuhat: Fetihler, zaferler.
Fütur: Gevşeklik, bezginlik.
Hâk ile yeksan etmek: Yerle bir etmek.
İcmâlen: Kısaca, özet olarak.
İstîmal etmek: Kullanmak.
Nûra'l-Envâr: Bütün nurların sahibi, yaratıcısı Hz. Allah.
Nur-u furkânî: Doğruyu yanlışı birbirinden ayıran Kur'ân-ı Kerim'in nuru.
Nur-u samedânî: Her şeyin kendisine muhtaç olduğu Cenâb-ı Hakk'ın nuru.
Ravza-yı pâk-i Ahmed: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) temiz, mübarek kabr-i şerifleri.

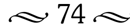
ve Nur fabrikasının kahraman şâkirtleri gibi çelik ve demir gibi bir sebat ve sadâkat ve metanet lâzım ki dayanabilsin.

Bazı da dost suretinde hulûl edip, korkutmak mümkünse, habbeyi kubbe edip evham veriyorlar. "Aman, aman! Said'e yanaşmayınız! Hükûmet takip ediyor." diye zayıfları vazgeçirmeye çalışıyorlar. Hattâ bazı genç talebelere, hevesâtlarını tahrik için, bazı genç kızları musallat ediyorlar. Hattâ Risale-i Nur erkânlarına karşı da, benim şahsımın kusurâtını, çürüklüğünü gösterip, zâhiren dindar ehl-i bid'adan bazı şöhretli zâtları gösterip, "Biz de müslümanız, din yalnız Said'in mesleğine mahsus değil!" deyip, bize karşı perde altında cephe alan zındıklara ve anarşilik hesabına o safdil ehl-i diyanet ve hocaları âlet edip istîmal ediyorlar. İnşallah bunların bu plânları da akîm kalacak. Böyle heriflere dersiniz:

"Biz, Risale-i Nur'un şâkirtleriyiz. Said de bizim gibi bir şâkirttir. Risale-i Nur'un menbaı, madeni, esası da Kur'ân'dır. Yirmi senedir emsalsiz tedkikât ve takibâtla beraber, kıymetini ve galebesini en muannid düşmana da isbat etmiştir. Onun tercümanı ve bir hizmetkârı olan Said ne hâlde olursa olsun, hattâ Said de –el-iyâzü billâh– Risale-i Nur'un aleyhine dönse, bizim sadâkatimiz ve alâkımızı inşallah sarsmayacak." deyip, o kapıyı kaparsınız. Fakat mümkün olduğu kadar Risale-i Nur'la meşgul olmak, elinden gelirse yazmak, ve mübalâğalı propagandalara hiç ehemmiyet vermemek, ve eskisi gibi tam ihtiyat etmek gerektir.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ediyoruz.

Said Nursî

Bu vatandaki milletin en büyük kuvveti olan âlem-i İslâm'ın teveccühünü ve hamiyetini ve uhuvvetini kırmak ve nefret verdirmek için, siyaseti dinsizliğe âlet ederek, perde altında küfr-ü mutlakı yerleştirmek isteyenler, hükûmeti

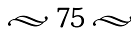

Ehl-i bid'a: Dinde olmayan şeyleri dine sokarak onu aslından uzaklaştırmaya çalışan kimseler.
El-iyâzü billâh: "Allah korusun!"
Hamiyet: Dinî değerleri koruma gayreti.
Hulûl etmek: Sızmak, içine girmek.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Muannid: İnatçı.
Safdil: Temiz kalpli, hile oyun nedir bilmediğinden çabuk aldanan.
Uhuvvet: Kardeşlik.

iğfal ve adliyeyi iki defadır şaşırtıp, der: “Risale-i Nur şâkirtleri, dini siyasete âlet eder, emniyete zarar vermek ihtimali var.”

Hâlbuki, bu memlekete maddî ve mânevî bereketi ve fevkalâde hizmeti ve umum âlem-i İslâm'a taallûk edecek hakâiki câmî olduğu, otuz üç âyât-ı Kur'âniye'nin işaretiyle[1] ve İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* üç keramet-i gaybiyesiyle ve Gavs-ı Âzam'ın kat'î ihbarıyla tahakkuk etmiş olan Risale-i Nur'un siyasetle alâkası yoktur. *Fakat, küfr-ü mutlakı kırdığı için küfr-ü mutlakın altı olan anarşilik ve üstü olan istibdad-ı mutlakı, esasıyla bozar, reddeder. Emniyeti ve âsâyişi ve hürriyeti ve adaleti temin eder.*

Risale-i Nur'a, daha vatana, idareye zararı dokunmak bahanesiyle tecavüz edilmez. Daha kimseyi o bahaneyle inandıramazlar. Fakat cepheyi değiştirip, din perdesi altında bazı safdil hocaları veya bid'a taraftarları veya enaniyetli sofî-meşreplileri, bazı kurnazlıklarla Risale-i Nur'a karşı iki sene evvel İstanbul'da ve Denizli civarında olduğu gibi istîmal etmeye münâfıklar belki çabalayacaklar. İnşallah muvaffak olamazlar.

Kardeşlerim!

Şimdi tam tahakkuk etti ki, resmen bana ihênet ve hakaret etmek, onunla, teveccüh-ü âmmeyi hakkımda kırmak için gizli bir tedbir kurulmuş. Benim bütün dostlarımı –perde altında– soğutmak ve ürkütmeye çalışıyorlar. Hâlbuki Sikke-i Tasdîk-i Gaybî onların bütün propagandalarını zîr ü zeber ediyor.

Gerçi böyle dinsizlik hesabına bana olan hakaret, bir derece beni sıkıyor, Eski Said'den kalma bazı damarlarıma dokunuyor. Fakat Risale-i Nur'un harika fütuhatı ve şâkirtlerinin ehl-i hakikat nazarında ve ruhânî ve melâikeler yanında hürmet ve merhametle karşılanmaları, benim şahsıma gelen ihênet ve hakaretlerin sivrisinek kanadı kadar ehemmiyeti kalmaz. O bedbaht ehl-i ihênet, dindarlık cihetiyle, ehl-i din ve ehl-i ulûm-u diniyenin

---

[1] Bkz.: Şuâlar, Birinci Şuâ.

Câmî: İçine alan, toplayan.
Gavs-ı Âzam: "En büyük veli" anlamında Hz. Abdulkadir Geylânî'nin lâkâbı (k.s.).
Hakâik: Hakikatler.
İğfal: Aldatma, kandırma.
İhênet: Alay etme, küçük duruma düşürme.
İstibdad-ı mutlak: Çok zorba, çok baskıcı yönetim.
Keramet-i gaybiye: Gayba, istikbale ait keramet.
Sofî-meşrep: Tarikata mensup, ehl-i tasavvuf olan.
Taallûk etmek: İlgili, alâkalı olmak.
Teveccüh-ü âmme: Halkın sevgi ve ilgi duyması, beğenisi.
Zîr ü zeber etmek: Darmadağın, yerle bir etmek.

hürmetini kırmak dine bir ihênet olduğu cihetinde, ruhânî ve melâikelerin ve ehl-i iman ve ehl-i hakikatin nazarında mel'un olduğu gibi, binden ancak bir-iki serserinin veya zındığın âferinini kazanırlar.

O bedbahtlar bana hakaret etmekle, güya Risale-i Nur'un nüfuzunu kırıyor; şahsımı menba zannedip beni çürütmekle, Risale-i Nur sukut edecek gibi ahmakâne bir zan ile şahsıma tecavüz oluyor.

Ben de derim: *Ey bana dinsizlik hesabına ihênet ve hakaret eden bedbahtlar! Kat'iyen size haber veriyorum, yakında –tevbe etmemek şartıyla– hiç çâre-i hâlâs yok ki, ecel celladıyla sen, idam-ı ebedî ile ölüm darağacı ile asılacaksın! Şerâretli ruhun dahi ebedî bir haps-i münferitte mahkûm olmakla beraber, ehl-i iman ve ruhânîlerin nefret ve lânetini kazanacaksın. Tevbe etmemek şartıyla, benim intikamım, senden pek muzâaf bir suretle alınıyor bildiğimden, hiddet değil hattâ sana acıyorum!*

Amma Risale-i Nur'un, senin gibi sinekler kadar ehemmiyeti olmayanların perde çekmesi, zerre kadar nüfuzunu kıramaz. Yüz binler adam onunla imanlarını kurtardıkları için, ruh u canla hürmet ve perestiş ederler.

Amma şahsımın teessürü ise kat'iyen size haber veriyorum ki, bir-iki dakika asabiyetle bir teessürâtıma mukabil, birden öyle bir tesellî buluyorum ki, bin derece sizlerin hakaret ve ihêneti ziyadeleşse o tesellîyi kıramaz. Çünkü Risale-i Nur'un keşf-i kat'îsiyle, dinsizlik hesabına bize hücum edenler, ebedî azaplar ve haps-i münferitte ve idam-ı ebedî ile ihênetini gördükleri gibi, Risale-i Nur'la imanını kurtaran şâkirtleri, ölümle terhis tezkeresi ve saadet-i ebediye vesikasını alıp, ebedî bir hürmet ve merhamet ve ikrama mazhar olacaklarını, filozofları susturan binler hüccetlerle beyan etmişiz.

Hem bu Yeni Said, Eski Said gibi kendine hürmet ve teveccüh kazanmak ve şan u şeref bulmak, kat'iyen aleyhindedir, kat'iyen kabul etmez. Onun için yirmi senedir inzivayı tercih etmiş.

Eğer âsâyiş ve idare hesabına nüfuzunu kırmak ve umumun nazarında çürütmek için yapıyorsanız, pek büyük bir hata ediyorsunuz... İki sene üç mahkeme, yirmi senelik hayatımın yüz yirmi eserinde, yüz yirmi bin Risale-i

---

Çâre-i halâs: Kurtuluş çaresi.
Haps-i münferit: Tek kişilik hücre hapsi.
İdam-ı ebedî: Ebedî yokluk, tamamen yok olma.
Keşf-i kat'î: Eşyanın perde arkasına ait gerçek, kesin bilgi.
Muzâaf: Kat kat, katmerli.
Perestiş etmek: Aşırı düşkün olmak, çok sevmek.
Sukut etmek: Düşmek, değer kaybetmek.
Şerâret: Şer, kötü, fena.
Teessür: Üzüntü, keder.

Nur şâkirtlerinden, mûcib-i ihtilâl ve medar-ı mes'uliyet ve vatan ve millet aleyhinde hiçbir şey bulmadıklarına, beraatimizle ve Risale-i Nur eczalarının bütününü iade etmeleriyle gösterdiği cihetle, kat'iyen size beyan ediyorum ki, dinsizlik hesabına bizi ezen sizler, vatan ve millet, âsâyiş ve idare aleyhinde ve anarşilik lehinde ve müthiş bir ecnebi hesabına beni sıkıştırıp, bir sarsıntı çıkarıp, o cereyanın müdahalesini istiyorsunuz… Onun için, bütün ihênet ve hakaretlerinize beş para kıymet vermem; âsâyiş, idare lehinde sabır ve tahammüle karar verdim.

Elbette dünya daimî olmadığı gibi, hâdisâtı da fırtınalı, daima değişir. Birkaç saat cinayetlerle, dünyevî ve uhrevî binler zakkum ve azap neticeleri var. O zaman, faydasız yüz binler teessüf diyeceksiniz! Ben, resmî makamata ve bizimle tam alâkadar vazifedarlara yazdığım gibi sizin gibi bedbahtlara dahi derim: Biz, Risale-i Nur'la, bu memleketin ve istikbalinin en büyük iki tehlikesini def etmeye çalışıyoruz. Ve bilfiil çok emarelerle, hattâ mahkemede de kısmen isbat etmişiz.

Birinci Tehlike: Bu memlekette, hariçten kuvvetli bir surette girmeye çalışan anarşiliğe karşı sed çekmek.

İkincisi: Üç yüz elli milyon müslümanların nefretlerini kardeşliğe çevirmekle, bu memleketin en büyük nokta-yı istinadını temin etmektir.

76

Afyon Emniyet Müdürüne Derim ki

Müdür Bey!

Dünyada eski zamandan beri görülmemiş bu derece kanunsuz ve manasız ve maslahatsız tecavüzler bana geldiği hâlde neden aldırmıyorsunuz?

Bir misali: Camiye, hâlî zamanda, cemaat hayrına sahip olmak için, bazı bir-iki adamdan başka kimseyi yanıma kabul etmediğim hâlde, resmen “Kat'iyen camiye gitmeyeceksiniz!” deyip, bu gurbette, hastalık ve ihtiyarlık ve yoksuzluk içinde bu ihênet hangi kanunladır? Hangi maslahat var? Haberim olmadan, caminin hâlî bir yerinde iki-üç tahta, bir kilimle beni üşütmemek fikriyle bir zâtın yaptığı iki kişilik bir settâre yüzünden, ehemmiyetli bir

---

Hâlî: Boş, tenha.
Medar-ı mes'uliyet: Sorumlu tutulma sebebi.
Mûcib-i ihtilâl: Düzeni bozmaya yönelik, kargaşaya sebep olacak durum.
Nokta-yı istinad: Dayanak noktası.
Settâre: Örtü, kapatan, gizleyen.

mesele şeklinde, hem bana, hem umum halka manasız telâş vermek hangi kanunladır? Hangi maslahat var? Soruyorum.

Bana bu ihênetleri yapanların hiçbir bahaneleri yoktur. Yalnız teveccüh-ü âmmeyi bahane edip, "Bu menfî adama neden hürmet ediyorsunuz?"

Ben de derim: Bütün dostlarım biliyorlar ki, ben şahsıma karşı hürmeti ve teveccüh-ü âmmeyi istemiyorum, reddediyorum. Benim hakkımda başkalarının hüsn-ü zannını kabul etmediğim hâlde, hangi kanun beni mes'ul eder ki, ihtiyârım ve rızam haricinde, başkasının hüsn-ü zannıyla bana ihênet ediliyor? Farz-ı muhâl olarak, bu teveccüh-ü âmme hakikat de olsa, vatana, millete faydası var, zararı olmaz.

Hem eğer bir parçasını ben de kabul etsem, bu ihtiyarlık, hastalık, yoksulluk ve soğuk bir oda içerisinde, dehşetli bir haps-i münferitte, zarurî hizmetlerimi görmek için bir-iki insanın dostluğunu kabul etmekliğimde hangi fenalık var? Hangi kanun bunu men eder? Bir-iki işçi çocuktan başka benimle temas ettirmemek hangi kanunladır? O işçi çocuklar her vakit bulunmadığı için, kendim işimi göremiyorum. Bu dehşetli vaziyeti, elbette bu memlekette inzibat ve hükûmet ve idare adamları nazar-ı ehemmiyete almak borçlarıdır. Cidden alâkadar eder diye size beyan ediyorum.

Emirdağ'da bir tecrid-i mutlakta
Said Nursî

77

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, çoktan beri beklediğim bir ciddî yardım, Konya ulemâsından görülmeye başladı.

Evet, Risale-i Nur medreseden çıkmış, ilim içinde hakikate yol açmış. Hakikî sahipleri ve taraftarları medreseden çıkan hocalar olduğuna binâen, umum Anadolu'nun eskiden beri parlak ve faal bir medresesi Konya şehri olduğundan, o mübârek medresenin şâkirtleri kendi malları olan Risale-i Nur'a sahip çıkmaya ve sarılmaya başladığını Sabri'nin* mektubundan anladım ve buraya, Konya'ya yakın geldiğime ruh u canımla memnun olup, bana gelen bütün sıkıntılara sürûrla mukabele edip tahammül ediyorum.

İhtiyâr: İrade etme, dileme.
Menfî: Sürülmüş, sürgünde yaşayan.
Tecrid-i mutlak: Tek başına, tamamen yalnız bırakılma, insanlardan soyutlanma.

Başta, çok mübârek tefsirin çok muhterem ve kıymettar sahibi olan Hoca Vehbi Efendi* olarak, Risale-i Nur'u takdir edip alâkadarlık gösteren bütün Konya ve civarı ulemâlarını, bütün kazançlarıma ve dualarıma şerik ettim. Ve has kardeşlerim dairesi içinde isimlerini bildiğim zâtları, isimleriyle dua vaktinde yâd ediyorum. Risale-i Nur şâkirtlerindeki şirket-i mâneviye itibarıyla, benim çok noksan kazancımdan hisse aldıkları gibi, bütün şâkirtlerin bütün kazançlarından da hisseler almaya yol açıldığını, benim tarafımdan selâmımı, hürmetlerimle onlara tebliğ ediniz.

Isparta kahramanları gibi, Konya'nın mübârek âlimleri Risale-i Nur'a sahip çıktıklarından, daha dünyaca, vazife-i nuriyeye bir endişem kalmadı. O mübârek ve kuvvetli ellere Risale-i Nur'u emanet edip rahat-ı kalb ile kabrime gidebilirim.

Sâniyen: Elhak, az bir zamanda Risale-i Nur'a pek çok faydası dokunan ve on seneden beri Risale-i Nur'a çalışmış gibi haslar dairesinde bulunan Mustafa Osman'ın, Emirdağ'daki kardeşlerine, yangın münasebetiyle geçmiş olsun makamında nev-i beşer yangınını bahsedip güzel bir mektup yazmış.[1] Onun mektubunun bir kısmını hem Lâhika'da, hem Sikke-i Gaybiye'de kaydediyoruz; sonra suretini size göndereceğiz. Benim tarafımdan hem ona hem yanındakilere hem vâsıta-yı muhabere olduğu Kastamonu ve İnebolu'daki kardeşlerimize pek çok selâmlarla beraber, hattı güzel, vakti müsait olanlar, Isparta ve civarı gibi Asâ-yı Musa mecmuasını yazsalar, çok münasip olur. Bu vazife-i nuriye, inşallah matbaanın çok fevkinde iş görecek.

Sâlisen: Hâfız Emin'in Risale-i Nur'a çok hizmeti var. Onun kasabası olan Küre, geçen hâdiseden evvel Nuri, Hakkı, İhsan ve merhum muallim Osman gibi zâtların himmetiyle bir medrese-i nuriye hükmüne geçip parlak bir surette Nur'a çalışıyordu. İnşallah o kıymettar hizmeti, mümkün oldukça yine yapacak. Gerçi geçen musibette en ziyade onlar üzüldüler, fakat ona mukabil Risale-i Nur'un geniş muzafferiyetinde o kasabanın ve o fedakâr kardeşlerimizin hisseleri çok ehemmiyetlidir.

Hâfız Emin, mektubunda diyor ki: "Ben mahkemeden kitaplarımı alamadım. Size gelmiş mi, gelmemiş mi?" diye benden soruyor.

Siz ona selâmımla beraber yazınız ki: Seninki bana gelmediği gibi, sana İstanbul'a gönderdiğim kitaplarımdan da hiçbirisi elime geçmedi. Ve bilhassa

---

1 Bkz.: Emirdağ Lâhikası-1, 80. Mektup.

Elhak: Gerçekten.
Şerik etmek: Ortak etmek.
Vâsıta-yı muhabere: Haberleşme vâsıtası.
Vazife-i nuriye: Risale-i Nur vasıtasıyla imana, dine hizmet görevi.

İstanbul'a gönderdiğim "büyük kitap" nâmında, içinde yirmi risaleden ziyade bulunan mecmuayı çok araştırdımsa da bulamadım. Fakat, madem Risale-i Nur kendi kendine intişar ediyor ve muhtaç olanlara kendini okutturuyor, Hâfız Emin'e ve bizlere sevap kazandırıyor; Hâfız Emin de benim gibi, kitaplarının başka ellerde gezmesinden memnun olmalı.

Hem Küre'de, erkek ve hanım ne kadar Risale-i Nur'la alâkadar varsa, onlara selâm ediyorum. Eskisi gibi şimdi de Küre'ye bir medrese-i nuriye nazarıyla bakıyorum. Hususan İhsan Abdurrahman'a selâm ediyorum; ne hâldedir? İnşallah eski parlak hizmeti devam ediyor. Tam bir Abdurrahman olduğunu isbat ettiği gibi, devam edecek.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ediyoruz.

78

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Hadsiz şükür olsun ki, Risale-i Nur yerine beni sıkıyorlar, benimle meşgul oluyorlar. Hiç merak etmeyiniz. وَعَسٰى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ [1] sırrıyla, inşallah bu yeni hâdisede dahi bir hayır olacak.

Hâdise budur: Ceylan'ı ve iki arkadaşları –ki bana hizmet ediyorlardı– yanıma gelmelerini men ettiler. Anahtarı onlardan aldılar, bekçilere verdiler. O bekçilerden birisi geliyor, su ve ekmek gibi işlerimi görüyor.

Ben bunun sebebini bilemedim. Fakat bu kasabada bir parti münâzaası var. Çocuğun bir amcası(Hâşiye) bir taraftadır. Onun muârızları yapıyor ihtimali var. Hem, her tarafta Risale-i Nur'un fütuhatı ve hariçten gelen anarşistlik müdahalesi sebebiyet verdi zannederim. Ve Sandıklı'da elde edilen mektubatla, bir vâsıta-yı muhabere olması bahanesiyle, bu sıkıntıyı verdiler.

Siz hiç telâş etmeyiniz, bunun da hiç ehemmiyeti yoktur. Siz yine eski gibi bana yazarsınız. Fakat ben kendim çok yazamıyorum. Güya beni ihânet ve hakaretle çürütmekle, Risale-i Nur'un fütuhatına sed çekilecek; divaneliklerinden, üflemekle milyonlar elektrik kuvvetinde bulunan Risale-i Nur gibi bir hakikat güneşi sönecek diye –ziyade sevabı bana kazandırmak için– beni fazla sıkıyorlar.

Hâşiye: Merhum Abdullah Çalışkan'dır.* Demokrat Parti'ye, muhalefette iken intisap etmişti.

1 "Olur ki hoşlanmadığınız bir şey sizin için hayırlı olur." (Bakara Sûresi, 2/216).

Muârız: Karşı gelen, muhalif. **Münâzaa:** Mücadele, çekişme.

Medar-ı ibret ve dikkat bir tevâfuktur ki, dün, çocukla pederini zâbıta celbedip ifadelerini aldığı aynı dakikada, ehemmiyetli bir vukuatı, telefon-u zâbıta haber vererek, bütün erkânı telâşa düşürttü. Mahall-i vak'aya gitmeye mecbur oldular. Mânen onlara denildi: "Siz sinek kanadı kadar zararı olmayanı bırakınız; kartallar, belki ejderhalar gibi zararlara bakınız."

Hem camiden men hâdisesinin aynı vaktinde, men'e emir veren yeni kaymakam, Afyon'da ameliyata maruz kaldı. Lisân-ı hâliyle ona denildi: "Ölüm var! Onun idamından kurtulmasına çalışanı tazyik değil, belki çok takdir ve tahsin etmek gerektir."

Umum kardeş ve hemşirelerime birer birer selâm ve dua ederim ve dualarını isterim.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي [1]

Kardeşiniz
Said Nursî

~ 79 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Mübârek Vârislerim ve Emin Vekillerim!

Evvelâ: Size kat'î haber veriyorum ki, hakkımızda ve Risale-i Nur hizmetinde, inâyet-i rabbâniye ve tevfikat-ı samedâniye devam ediyor. Zâhiren çirkin perdeler altında gayet güzel neticeler var. Bir zararımıza bedel yüz menfaat bizlere ihsan ediliyor. Onun için geçici, muvakkat sıkıntılara ve sarsıntılara ehemmiyet vermemek lâzımdır.

Sâniyen: Mümkün olduğu kadar Asâ-yı Musa mecmuasını yazmakta fütur ve tevakkuf verilmesin. O kudsî birinci vazifenin pek çok ehemmiyeti var. وَبِهِ الظُّلْمَةُ انْجَلَتْ [2] onun hakkında İmam Ali *(radiyallâhu anh)* demiş.

Size iki Ali'nin on dört parça mübârek risalelerini tashih edip posta ile gönderdim. Burada hem beni hem talebeleri şevkle tam çalıştırdılar.

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.
2 "(Asâ-yı Musa ismiyle) karanlıklar dağılır." Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb* (Evrâd-ı Şâzilî) s. 516.

Celbetmek: Çekmek, getirmek.
Fütur: Gevşeklik, usanç.
İnâyet-i rabbâniye: Cenâb-ı Hakk'ın gözetmesi, yardımı.
Mahall-i vak'a: Olay yeri.
Medar-ı ibret: İbret sebebi, ibrete değer.
Tahsin etmek: Güzel bulmak, beğenmek.
Tazyik etmek: Sıkıştırmak, zorlamak.
Tevfikat-ı samedâniye: Cenâb-ı Hakk'ın muhtaç olunan her şeye muvaffak etmesi.
Tevakkuf: Durma, duraksama.

Kastamonu'da imdadıma geldikleri gibi, burada dahi o iki kahraman yine imdadıma yetiştiler.

Sâlisen: Ben burada gerçi pek çok sıkılıyorum. Fakat sizlerin fütursuz çalışmanızı düşündükçe ve iştiyakla beklediğim mülâyimâne ve tesellîkâr mektuplarınızı gördükçe, o sıkıntılar gider, bazen sevinçlere inkılâp ederler.

Benim mektuplarımı yazan, şimdilik yanıma gerçi gelemiyor; fakat şahsî hizmetten başka, Risale-i Nur'a ait üç-dört vazifesi var. Onları mükemmel yapıyor. Hem, benim hususî işlerimi de kapıya gelip anlar, gider, onları da yapar.

Râbian: Sair yerlerdeki kardeşlerimiz Asâ-yı Musa yazmasına başlamışlar mı? Bu birinci vazifeyi eskiden yapan ve yanında mevcut bulunan zâtlar, bir cilt içine alıp; ikinci vazife-i imaniye olan Mu'cizâtları zeyilleriyle beraber tedarikine başlasınlar. Veyahut geri kalanlara yardım etsinler. Elinden geldiği kadar güzel ve tashihli yazılmalı.

Hâmisen: Âlimlerden sonra muallimler risaleye ihtiyaçlarını hissetmeye başladıklarını çok emareler var. Bir emare budur: İstanbul'da din konferansında okumak niyetiyle Âyetü'l-Kübrâ risalesini istemeleridir.

Refet kardeş, sen de çok safâlar geldin ve Risale-i Nur yazısıyla meşguliyetin beni cidden sevindirdi. Hulûsi ve Sabri gibi senin de suallerinin Risale-i Nur'da ehemmiyetli neticeleri ve tatlı meyveleri var. Senin yanında bulunan ve risalelerde kaydedilmeyen ilmî parçaları münasip yerlerde veya Lâhika'da yazarsınız.

Kardeşlerim! Asâ-yı Musa mecmuasının yazmasında bir tedbir hatırıma geldi. Taksîmü'l-a'mâl ile beş-altı zât, aynı kıt'ada her biri bir kısmını yazsın; daha çabuk ve daha kolay olur. Hem usandırmaz, hem –büyüklüğü için– yazmak cesaretini kırmaz. Tahmin ederim ki, bu çok ehemmiyetli vazife-i nuriye tam ileri gitmemesi bu sebeptendir. Yazısı güzel olanlar, her hâlde bu yeni tedbirle o vazifeye çalışmalı.

Kardeşlerim! Çok dikkat ve ihtiyat ediniz. Sakın, sakın hocalarla münakaşa etmeyiniz.. mümkün olduğu kadar musâlahakârâne davranınız..

Kıt'a: Ölçü, ebat.
Mu'cizâtlar: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mu'cizelerinin ele alındığı 19. Mektup ve Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cize oluşunun isbat edildiği 25. Söz.
Musâlahakârâne: Etrafıyla barışık hareket eder tarzda.
Râbian: Dördüncü olarak.
Sâlisen: Üçüncü olarak.
Sâniyen: İkinci olarak.
Taksîmü'l-a'mâl: İş, görev paylaşımı.
Zeyil: Ek, ilâve.

enaniyetlerine dokunmayınız.. bid'at taraftarı da olsa ilişmeyiniz... Karşımızda dehşetli zındıka varken, mübtedi'lerle uğraşıp onları dinsizlerin tarafına sevk etmemek gerektir. Eğer size ilişmek için gönderilmiş hocalara rast gelseniz, mümkün olduğu kadar münâzaa kapısını açmayınız. İlim kisvesiyle itirazları, münâfıkların ellerinde bir senet olur. İstanbul'da ihtiyar hocanın hücumu ne kadar zarar verdiğini bilirsiniz. Elden geldiği kadar Risale-i Nur lehine çevirmeye çalışınız.

Umum kardeşlerime birer birer selâm...

Çok Aziz, Sıddık, Kahraman, Bahtiyar Emirdağlı Kardeşlerim!

Geçirdiğiniz çok büyük âfeti müş'ir, mübârek Efendimiz Hazretleri'nin çok ehemmiyetli ve çok kıymetli ve perde altında çok müjdeli lütufnâmelerini aldık. Her birerlerinize, hususan bu yangında daha çok tehlike atlatan kardeşlerime, bura ve bu civar talebeleri nâmına büyük geçmiş olsun der ve bu vesile ile dehşetli küfr-ü mutlak yangınının mahallemizi sardığı ve kızıl kıvılcımlarının saçaklarımıza sıçramak üzere olduğu bir hengâmda, umum ehl-i iman ve hususan Nurcular nâmına, o maddî yangında çocuk Ceylan'ın ağlamakla medet istemesi gibi, bir mânevî Ceylan olarak, o büyük ve çok müşfik Üstad'a "Medet! Biz yanıyoruz, mahvolduk!" diye niyaz eylerim.

Bu Emirdağ yangınında, günün en çok nüfuzuna sahip kızıl Rusya'dan çıkarak kızıl ateşler ve kızıl kıvılcımlar saçan ve birer birer dünya şehrinin mahallelerini saran ve ovaları yakıp kavuran, bazı yerlerde de nifak ve şikak ateşleri saçarak, kardeşine "Kardeşini öldür!" diye bağıran ve en nihayette âlem-i Hristiyaniyeti yakıp kavurup harman gibi savurduktan sonra âlem-i İslâm mahallesini saran ve evimizin saçaklarına kıvılcımları sıçrayan ve çok büyük ve çok dehşetli bir belâ olan komünizm ve bu azîm yangında itfaiye vazifesini üzerine alan Risale-i Nur'a ve Risale-i Nur'un günün en büyük mutfîsi, en büyük tahassungâhı ve en büyük melcei ve penâhı ve onun şahs-ı mânevîsinin

---

Bid'at: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.
Hâmisen: Beşinci olarak.
Kisve: Görünüş, kılık.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Lütufnâme: Lütfedilen mektup.
Mutfî: Yangın söndüren.
Mübtedi': Aslı dinde olmayan, dinin ruhuna aykırı bid'atları ortaya atan kimse.
Müşfik: Şefkatli.
Müş'ir: Duyuran, haber veren.
Penâh: Sığınak, dayanak.
Şikak: Anlaşmazlık, uyuşmazlık, ihtilaf.
Tahassungâh / melce: Sığınak.
Zındıka: Dinsizliği, din düşmanlığını meslek edinenler.

dualarının, bârigâh-ı ehadiyette kabul olduğuna sarih bir işaret var. Ve âdetâ ona hücum edenlere ve etmek isteyenlere karanlık gecede kırmızı diliyle şöyle hitap ediyor:

"Ey Fahr-i Âlem'in gösterdiği doğru yoldan şaşanlar! Dünyanın fâni metâlarıyla gururlanıp taşanlar! Ve ey dünyamıza zararı olur korkususuyla, nur-u Kur'ân'dan kaçanlar! Sizler, dünyanızın uçurumlara gittiği zannıyla, o bâki ve tatlı sandığınız fâni ve hakikatte çok acı lezzetlerinizin, zeval bulmak, şedit ve elîm elem ve ıztıraplara tahavvül etmek üzere olduğunu tahmin ederek manasızca radyoların başına koşuyorsunuz. Bu koşmakta ve bu dedikoduları dinlemekte ne fayda var?

Zeval bulucu lehviyât ve lezâizle körleşmiş, bakan gözleriniz... Artık yeter, biraz hakikati görsün! Sağırlaşmış duyan kulaklarınız biraz hakikati duysun ki, bu acîb ve dehşetli ve hiç misli görülmemiş devirde, hususan ehl-i imanın çok sarsıntılar geçirdiği ve çok dehşetli düşmanlar karşısında bulunduğu ve küfr-ü mutlak ateşinin mahallemizi sardığı bir zamanda, ancak ve ancak, güvenimizin en müstahkem, kavî, yıkılmaz, sarsılmaz tahkimâtı olan Risale-i Nur'un nurânî siperlerine iltica etmekle ve onun daire-i kudsiyesine dehâlet etmekle kurtulacak ve imanınızı kurtararak, idam-ı ebedî zannettiğiniz ölümü bir hayat-ı bâkiyeye tebdil edeceksiniz. Ve işte o nurun mübârek tercümanının ve mübârek şahs-ı mânevîsinin

أَجِرْنَا وَأَجِرْ وَالِدَيْنَا وَأَجِرْ طَلَبَةَ رَسَائِلِ النُّورِ وَوَالِدَيْهِمْ مِنَ النَّارِ[1]

ve emsâli dualarının kabulüyle, şefaatiyle ve hürmetine, benim dehşetli, fakat cehennem ateşi yanında hiç ehemmiyeti olmayan ateşimden, onun şâkirtlerinin, hâdimlerinin ve risalelerinin muhafızı bulunan mağazaları, nasıl âzâd olmuş, kurtulmuşsa, sizler de o mübârek şâkirtler gibi, o mübârek daire-i kudsiyeye dehâlet ettiğinizde, dünyevî ve uhrevî dehşetli ateşlerden kurtulacak ve evlât ve

---

[1] Bizi ve anne babalarımızı, Risale-i Nur talebelerini ve onların anne babalarını cehennem ateşinden kurtar.

Bârigâh-ı ehadiyet: Yüce, ilâhî divan.
Dehâlet etmek: Sığınmak, yardım istemek, himâyesine girmek.
Elîm: Acı veren, üzücü.
Fahr-i Âlem: Bütün âlemin kendisi ile iftihar ettiği Peygamber Efendimiz (s.a.s.).
Kavî: Güçlü, kuvvetli.
Lehviyât: Gayr-i meşrû eğlenceler, oyunlar.
Lezâiz: Lezzetler.
Müstahkem: Sağlamlaştırılmış, kuvvetlendirilmiş, metin.
Sarih: Açık.
Şedit: Şiddetli.
Tahavvül etmek: Değişmek, dönüşmek.
Tahkimât: Düşman saldırılarına karşı yapılan sağlam siper, yığınak.
Zeval bulmak: Yok olmak, kaybolup gitmek.

iyâlinizin bir nevi çobanı olmak hasebiyle,[1] o sevgililerinizi de kurtaracaksınız. Ve her birerleriniz maddî ve mânevî felâh ve saadete nail olacaksınız.

Bakıp da görmeyen ve görüp de görmek istemediğinizden kapadığınız gözlerinizi açınız, görünüz ve azîm tehlikelerin çok yakın olduğunu ihsas ve telâş ve itirazınızı arttırmaktan başka bir işe yaramayan dünya havâdislerini veren radyo başına değil, ayaklarınızdaki bütün derman ve kuvvetinizle Risale-i Nur başına ve onun neticesi emniyet, selâmet ve saadet olan nurânî dairesine koşunuz."

Bizlere de: "Ey Nurcular! Allah'ın sizlere ihsan ettiği ezelî lütfuna karşı secdeden başlarınızı kaldırmayınız. Gecenin soğuğuna aldırmayınız. Sizlere lütfunu hiçbir hususta esirgemeyen Rabb-i Rahim'e, gecenin bu mübârek saatlerinde kalkarak vazife-i şükrü eda ediniz. Ve bazıların düştüğü, istikbali düşünmek derdiyle aklı, maâşı sarsan hâdiseler karşısında titremeyiniz, korkmayınız; Nur'un kudsî kerameti ve imdadını müşâhede ediniz.

Dünya fânidir; binler sene yaşamak olsa, bâki olan hayat-ı uhreviyenin yanında, hiç ender hiç mesabesindedir. Fakat fâni olmakla beraber, bâki hayatın bâki meyvelerini verecek bir mezraasıdır.[2] Fırtınaların şiddeti, havanın dehşeti sizleri sarsmasın, korkutmasın. Bu mübârek mezraaya en mübârek ve nurânî ve verimli ve bereketli olan Nur tohumlarını ekiniz. Zira "Eken biçer." atalarımızdan kalma mübârek bir sözdür.

Ey Nurcular! Sizin hakikî vazifeniz dünyaya bakmak değildir. Farz-ı muhâl olarak dünyaya da bakılsa, bakınız ve görünüz ve zuhuru muhtemel dehşetli yangınlar sebebiyle ve o yüzden karşılaşmanız ihtimali bulunan tehlikeler dolayısıyla kat'iyen sarsılmayınız, fütur getirmeyiniz. Çalışınız, çalışınız, çalışınız ve kat'iyen inanınız ki, Nur'un şefaati, Nur'un duası, Nur'un himmeti sizleri kurtaracaktır. İşte bu dâvânın şâhidi Emirdağlı Nurcular'ın dehşetli ateşten zararsız kurtulmalarıdır. Şimdiden umumunuza müjdeler olsun."

Kardeşiniz
Mustafa Osman

---

1 Bkz.: "Erkek ailesinin çobanıdır. Kadın da evinin ve çocuğunun çobanıdır... Netice itibariyle hepiniz çobansınız ve hepiniz idâre ettiklerinizden sorumlusunuz." (Buhârî, *Cuma* 11; Müslim, *İmâre* 20).

2 "Dünya, âhiretin tarlasıdır." manasındaki hadis için bkz.: Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 4/19; Sehâvî, *el-Makâsıdü'l-hasene* s. 497; Aliyyülkârî, *el-Esrâru'l-merfûa* s. 205.

Ezelî: Başlangıcı, öncesi olmayan, zaman üstü.
Hiç ender hiç: Bütünüyle yokluk.
İhsas: Hissettirme, gösterme.
Maâş: Geçim.

~ 81 ~

Vasiyetnâmemdir

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Vârislerim!

Ecel gizli olmasından, vasiyetnâme yazmak sünnettir.[1] Benim metrûkâtım ve Risale-i Nur'dan olan benim hususî kitaplarım ve güzel ciltlenmiş mecmualarım ve sair şeylerimin bütününü, Gül ve Nur fabrikaların heyetine, başta Hüsrev ve Tahirî olarak o heyetten on iki[(Hâşiye)] kahraman kardeşlerime vasiyet ediyorum. Onlara bırakıyorum ki, emr-i Hak olan ecelim geldiği zaman, benim arkamda o metrûkâtım, benim bedelime o sâdık ve mübârek ellerde hizmet-i nuriye ve imaniyede çalışsın ve istîmal edilsin.

Kardeşlerim! Bu vasiyetten telâş etmeyiniz. Ben, teessürâttan ve dokuz defa zehirlenmekten, pek çok zayıf olmakla beraber gizli münâfıkların desiselerle müteaddit sû-i kastları için bu vasiyeti yazdım. Merak etmeyiniz, inâyet-i rabbâniye ve hıfz-ı ilâhî devam ediyor.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[2]

Kardeşiniz
Said Nursî

Hâşiye: Kardeşim Abdülmecid, Zübeyir,* Mustafa Sungur,* Ceylan, Mehmed Kaya,* Hüsnü Bayram,* Rüştü, Abdullah, Ahmed Aytimur,* Âtıf, Tillolu Said,* Mustafa, Mustafa, Seyyid Salih.*

1 Bkz.: Bakara Sûresi, 2/180, 240; Buhârî, *Vesâyâ* 1; Müslim, *Vasiyyet* 1-4; İbn Mâce, *Vesâyâ* 2.

2 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Desise: Hile, oyun.
İstîmal etmek: Kullanmak.
Metrûkât: Vefat eden kimsenin geride bıraktığı eşyâ ve mallar.
Müteaddit: Birçok, çeşitli.
Teessürât: Üzüntüler, kederler.

~ 82 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Hizmet-i İmaniyede Azimkâr Kardeşlerim!

Evvelâ: Birinci vazife-i nuriye, inşallah matbaanın pek çok fevkinde iş görecek. Şimdi de şâkirtlerine büyük sevaplar ve kuvvetli iman hizmetleri veriyor. Acaba bu vazife ileri gidiyor mu, yoksa bu kışın ağır şerâitiyle geri mi kalıyor?

İkinci vazife de, Onuncu Söz, zeyilleriyle beraber, iki Mu'cizât risaleleri ve zeyillerinin âhirinde bulunmak lâzımdır. Birinci vazifesini bitirenler, yine mevcudu varsa, bir cilt içine almaya çalışsınlar; yoksa tedarik etsinler. Çünkü âlem-i İslâm, şimdiki intibahı, vahdet-i İslâm'a çalışması, her hâlde Risale-i Nur gibi eserleri arayacak ve büyük dairelerin geniş nazarlarına elbette büyük mecmualar lâzımdır.

Sâniyen: Sizin bana yardımınız iki cihetle pek zâhir ve pek büyüktür.

Birincisi: Sizin fütursuz hizmet-i nuriyede çalışmanız benim bütün musibetlerimi ve sıkıntılarımı hiçe indiriyor, bilakis sürûrlara kalbediyor.

İkinci Cihet: Kat'iyen biliniz ki duanız, onların ağır ve işkenceli zulümlerini benim hakkımda inâyetkâr, maslahattar merhametlere çevirmesine sebep olduğuna kat'iyen şüphem kalmadı.

Ezcümle: Memurları ve halkları benden ürkütmeleri, beni büyük hatalardan ve tasannûlardan ve ihlâsa münâfi hâletlerden ve vaktimi zâyi etmekten kurtarıp, kader-i ilâhînin hakkımda, zulm-ü beşerî içinde tam adaletini ve inâyetini gösterdi. Buna kıyasen, başıma ne gelse altında bir rahmet var. Yalnız benimle meşgul olmaları için on dirhem zarar, Risale-i Nur'un on bin lirasını kurtarıyor. Onun için siz hiç beni merak etmeyiniz. Hattâ bazen damarlarıma dokunduracak tarzdaki ihênetlerine karşı beddua etmek isterken, onların yakında ölüm idamıyla, kabr-i haps-i münferitte azapları ve bu ihênetlerinin neticesinde bana ait maslahatları ve hizmetimize menfaatleri düşündükçe, bedduadan vazgeçiyorum.

Azimkâr: Gayretli, kararlı.
Ezcümle: Onlardan biri şudur:…
İhênet: Hor, hakir görme; küçük duruma düşürme.
İnâyetkâr: Yardım eden, iyilikte bulunan.
İntibah: Uyanma, ayılma.
Kabr-i haps-i münferit: Tek kişilik hücre hapsi hükmündeki kabir.
Kalbetmek: Dönüştürmek, çevirmek.
Maslahattar: Maslahatlı, faydalı.
Münâfi: Aykırı, zıt.
Şerâit: Şartlar.
Tasannû: Sun'îlik, yapmacıklık.
Vahdet-i İslâm: Müslümanların birliği, birlikte hareket etmesi.
Zulm-ü beşerî: İnsanların yaptığı zulüm, kötülük.

Sâlisen: Her hafta bir-iki mektubunuz bana hem şifâ, hem medar-ı tesellî ve mânevî bir sohbetle sizinle görüşmeye vesile olmasından, kemâl-i şevkle postayı bekliyorum.

Umumunuza birer birer selâm ve dua...

Said Nursî

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Hakikat Yolunda Arkadaşlarım!

Bu defa, sizin beş-altı mübârek mektuplarınıza yalnız birtek müşevveş mektupla cevap vermemden gücenmeyiniz.

Evvelâ: Halil İbrahim'in mektubu, şahsıma verdiği fevkalâde meziyetler için kabul etmemek mesleğimizce lâzım gelirken, iki mânidar tevâfuku bana hem kendini kabul ettirdi, hem Lâhika'ya girdi. Fakat şahsıma ait kısmını bazen tayyettim ve bazısının üstünde "Risale-i Nur" kelimesini yazdım, ibaredeki suallerine cevap oldu.

Birinci Tevâfuk: Hakkımda teveccüh-ü âmmeyi kırmak için bir yüzbaşı bana karşı beş vecihle kanunsuz hakaret ve ihênet ettiği aynı zamanda, belki aynı saatte, yüz tane böyle yüzbaşıdan ehl-i hakikat nazarında daha ehemmiyetli ve Risale-i Nur'un erkânından bir kardeşimiz, bu yeni mektubu, haddimden yüz derece ziyade ihtiram verip o gibi ihênetleri hiçe indirerek yazmış. Hem şâkirtlerin erkân-ı mühimmesinden dört zât, aynı meseleye iştirak edip imza basmışlar. Ben de bu garip tevâfukun hatırı için, mesleğime muhalif olan senâkârâne mektubu kabul edip tâdil ederek Lâhika'ya geçirdim ve size de müsveddesini gönderdim.

İkinci Tevâfuk: Ben, gece, Asâ-yı Musa Risalesi'ni yazanları düşündüm ve yeni mektuplarda o noktada bahis aradım. Bu ağır kışta ve arasıra bana münâfıkların ilişmeleri, bunlara fütur vermek ihtimali var. Bu yazıcılara bir kamçı-yı teşvik lâzım. Nasıl ki Hasan Feyzi ve Halil İbrahim'in edîbâne iki târifnâmeleri çokları yazıya teşvikle sevkettiler diye bir teşvik vesilesini aradım. Birden, sabahta benim ölümümü mevzu yapan ve şâkirtleri korkutan ve

---

Edîbâne: Bir edibe yakışır tarzda.
Erkân-ı mühimme: Önemli rükünler, ileri gelenler.
Kemâl-i şevk: Tam bir iştiyak, arzu.
Medar-ı tesellî: Teselli sebebi, kaynağı.
Müşevveş: Karışık, düzensiz.
Senâkârâne: Senâ eden, övgü dolu.
Tâdil etmek: Düzeltmek, yumuşatmak.
Târifnâme: Târif eden, tanıtan yazı, şiir.
Tayyetmek: Silmek, kaldırmak.

sa'yde ve yazıda acele etmelerine medar o mektubu aldım. Dedim: İbrahim Halil'in sadâkati, keramet derecesine çıkmış.

Sâniyen: Feyzi ve Emin'in mektubu, benim çok endişelerimi izale etti. Evet, bu iki kardeşimizin sadâkatleri ve hizmetleri ve Risale-i Nur'a sahâbetlerinin çok ehemmiyeti var. Ve hapishanede dokuz ayda dokuz sene kadar kıymettar hizmet eden Hilmi ve Sâdık ve İhsan ve Beşkardeş nâmında Risale-i Nur'a kalemiyle çok hizmet eden ihtiyar Tahsin gibi ve Feyzi ve Emin'in mektubunda işaret edilen umum o civarda çok alâkadar olduğum kardeşlerimin hizmet-i nuriyede devamları, beni sürûrla ağlattırdı.

Fakat öz kardeşim Abdülmecid, beni çok merak ediyor; görüşemediğim buranın müftüsünden hâlimi anlamaya çalışıyor. Bundan sonra Feyzi ve Emin'in üçüncüsü Abdülmecid olsun. Safranbolu kahramanlarından aldıkları lüzumlu mektupları ona da göndersinler. Hem, benim tarafımdan ona yazsınlar ki: Eski Said'in birinci talebesi bulunduğun gibi, Yeni Said'in dahi Hulûsi ile beraber yine birinci safta talebelerisiniz.

Hem benim hakkımda musibet ve fena haberleri aldığı vakit, merhum pederim Mirza *(rahmetullâhi aleyh)* gibi olsun, merhume vâlidem Nuriye *(rahmetullâhi aleyhâ)* gibi olmasın. Çünkü eski zamanda, dağdağalı hayatımda hakkımda acîb havâdisler peder ve vâlideme ihbar ediliyordu. "Sizin oğlunuz öldü veya vuruldu veya hapse girdi." gibi fena haberleri babam işittikçe, keyifleniyordu, gülüyordu. Derdi:

"Mâşallah! Oğlum yine bir ehemmiyetli iş, bir kahramanlık göstermiştir ki, herkes ondan bahsediyor."

Validem ise onun sürûruna karşı şiddetle ağlıyordu. Sonra zaman, babamın haklı olduğunu çok defa gösteriyordu.

Sâlisen: Lütfi'nin sebatkâr ve pek ciddi vârisi Abdullah Çavuş ve İslâmköylü merhum Hâfız Ali'nin şâkirt ve vârislerinden Mustafa'nın mektuplarını umum Nur fabrikasının kahramanları hesabına kabul ettim. Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn'e hadsiz şükür olsun ki, o köyleri de Sava ve Kuleönü gibi bir medrese-i nuriye hükmüne getirmiş.

Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.
Dağdağalı: Gürültülü, karışık.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Medar: Vesile, vâsıta, sebep.
Sa'y: Çalışma, çaba, gayret.
Sahâbet: Sahip çıkma, koruma.
Sürûr: Sevinç.

~ 84 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Sizin bu defa müteaddit mektuplarınıza, rahatsızlık mecburiyetiyle birtek mektupla iktifa ediyorum.

Evvelâ: Risale-i Nur'un kahramanı Hüsrev, benim bedelime ölmek ve benim yerimde hasta olmak samimî ve ciddî istiyor. Ben de derim: Te'lif zamanı değil, şimdi neşir zamanıdır. Senin yazın, benim yazımdan ne derece ziyade ve neşre faydalı ise, hayatın dahi hizmet-i nuriyede benim bu azaplı hayatımdan o derece faydalıdır. Eğer benim elimden gelseydi, hayatımdan ve sıhhatimden size memnuniyetle verirdim.

Sâniyen: Şehid merhum Hâfız Ali'nin tam bir vârisi Hasan Feyzi'nin, Denizli hesabına ve o civarda ciddî kardeşlerimizin nâmına yazdığı parlak kaside ve dördüncü şehnâmesi; ve orada dahi şâkirtlerin faaliyetle Nur'a çalışmaları, benim zehirli, şiddetli hastalığıma bir merhem oldu. Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn'e hadsiz şükür olsun, Denizli'yi ikinci bir Isparta ve büyük bir İslâmköyü yapıyor.

Evet, hâkim-i âdil, Muharrem ve Feyzi ve Hâfız Mustafa, bir-iki senede yirmi sene kadar hizmet-i nuriyeyi yaptılar, Nur'un şâkirtlerini ebede kadar minnettar eylediler. Cenâb-ı Hak, onlardan ve beraberlerinde Nur'a hizmet edenlerden ebeden razı olsun, âmin.

Sâlisen: Medrese-i Nuriye'nin kahramanlarından ve Barlalı Marangoz Mustafa Çavuş* ve Hâfız Mehmed'in* tam vârisi Marangoz Ahmed'in Medrese-i Nuriye nâmına pek samimî ve hazin tâziyenâmesi, beni sürûrla ağlattırdı. Ben de derim: Madem o mübârek medresede küçük ve büyük çok Saidler var; ihtiyar, âciz, vazifesi bitmiş bir Said noksan olsa, ehemmiyeti yok. Hayat-ı bâkiyede madem beraberiz; bir muvakkat mufârakat olsa da, sizi müteessir etmesin.

Râbian: Hâkim-i âdilden sonra en ziyade hakikî adalete çalışıp Risale-i Nur'un serbestiyetine hizmet eden م ح ر م en hâlis şâkirtler içinde ve benim öz kardeşim ve birinci talebem Molla Mehmed ismiyle onun nâmı, dualarımda ve mânevî kazançlarımda beraberdirler.

İktifa etmek: Yetinmek.
Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Mufârakat: Ayrılık.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Şehnâme: Destansı şiir.
Tâziyenâme: Başsağlığı yazısı.

Hâmisen: Bu saatte Konyalı Sabri de –Halil İbrahim ve Hasan Feyzi tarzında vasiyetnâmem münasebetiyle– kısa fakat güzel bir kaside yazmış, üstadına çok ziyade kıymet vermiş; kendi hüsn-ü zannının parlak aynasında, bu bîçâre kardeşine fevkalâde ehemmiyet vermiş. Ve oranın âlimleri pek ciddi Nur'a çalışmalarını yazıyor.

Ben de derim: O üstad nâmı verdiği ve çok kıymet verdiği şahıs ise, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsi olabilir. Ben de onun nâmına kabul ettim, Lâhika'ya geçirdim, hem size de bir suretini gönderdim.

Merak etmeyiniz, hastalığım gittikçe hafifleşiyor. Ispartalı Mustafa nâmında bir kardeşimizin samimî, fakat garip bir mektubu içinde vardı. Bu zât, hangi Mustafa'dır bilemedim, ona da çok selâm ederim. Acîb rüyası hayırdır, şimdi tâbir edemem.

Umum kardeş ve hemşirelerimize birer birer selâm ve dua ederiz, makbul dualarını isteriz. Hasan Feyzi'nin güzel kasidesini, bazı kelimeleri ilâve ile Lâhika'ya geçirdik ve size de gönderdik.

Said Nursî

~ 85 ~

Çok Aziz, Çok Sıddık ve Sâdık Kardeşlerim ve Risale-i Nur Cihetinde Emin ve Hâlis Vârislerim!

Çok mânidar ve kuvvetli bir tevâfuk ve şâkirtlerin sadâkatlerine delil, bir zâhir keramet-i nuriyeyi beyan etmeme bir ihtar aldım. Şöyle ki:

Ben vasiyetnâmemi yazdığım aynı zamanda, gizli münâfıklar, benim itimad ettiğim hizmetçilerimi zâbıta tarafından yanıma gelmekten men ettikleri aynı vakitte, fırsat bulup tanımadığım birisiyle, sâbık dokuz defadan daha tesirli bir zehir bana yutturdular.

Hem aynı zamanda, Tonuslu ve âlim kardeşlerimizden ve buraya kadar geçen sene beni görmek için gelip görüşmeden giden Hoca Haşmet,* Yozgat'tan buraya yazıyor ki: "Said vefat etmiş, Risale-i Nur'un yüz otuz risalesi muhafaza edilsin. Tâ ki ileride tab' edeceğiz."

Hem aynı zamanda Halil İbrahim'in, vefatım hakkında bir hazin mersiye hükmündeki parlak mektubu, şâkirtleri ağlattırdı.

Keramet-i nuriye: Risale-i Nur'la ilgili keramet.

Mersiye: Vefat eden kimsenin ardından yazılan, vefatından duyulan üzüntünün anlatıldığı ağıt.

Hem bu zamana pek yakın, Hüsrev'in, kendi âdetine muhalif, benim vefatıma dair bir-iki mektubunda, iki-üç gün ömür gibi tâbirlerle ecelime işaretleri, bir parça beni müteessir etti. Acaba ben gidiyorum diye endişe ettim.

Hem bu aynı hengâmlarda, en ziyade hayat-ı dünyeviyedeki vazifemi düşünüp vefatımdan sonra şâkirtler bu dehşetli zamanda benim bedelime de o vazifeyi yapacaklar mı diye çok merak ederken, birden Denizli, Milas, Isparta, İnebolu, ümidimin yüz derece fevkinde ve öyle bir sahâbetkârâne ve iltizam-perverâne o vazifeye koşup başkaları da ve muallim ve âlimleri koşturdular ki, beni hayret hayret içinde bıraktılar.

Elhâsıl: Bu beş cihetteki tevâfuk, zâhir bir keramet-i nuriyedir.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي[1]

Kardeşlerim! Merak etmeyiniz. Cevşen ve Evrâd-ı Bahâiye bu defa dahi o dehşetli zehirin tehlikesine galebe etti; tehlike devresi geçti, fakat hastalık devam ediyor.

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve selâmetlerine dua edip şüphesiz makbul olan dualarını isterim. Ve İnebolu'da ve civarında hem çok hanımların, hem küçük yavrularının Risale-i Nur'u yazmaya başlamalarını ve Kur'ân dersini çok mâsumların almasını bütün ruh u canımla tebrik ederiz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[2]

Duanıza muhtaç kardeşiniz

Said Nursî

~ 86 ~

Kardeşlerim!

Siz müteessir olmayınız. Hem merak etmeyiniz. Yalnız dua ile bana yardım ediniz. Çünkü bir kaç gündür sol kolum çok ağrıyor, gece rahatsız ediyor. Kimseyi yanıma bırakmadığımdan, oda içindeki zarurî işlerimi zahmetle

---

1 Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

2 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Evrâd-ı Bahâiye: Bahâuddin Şâh-ı Nakşibend Hazretlerine ait vird, dua. (Hizbü Envâri'l-Hakâiki'n-Nuriye (Büyük Cevşen) içerisine "Evrâd-ı Kudsiye" adıyla dercedilmiştir.)

İltizam-perverâne: Sımsıkı sarılıp benimseyerek.

Sahâbetkârâne: Sahip çıkarak, sahiplenerek.

yapabilirim. Zannederim, eskiden beri bende bulunan kulunç illetinin bir şubesidir ki, buranın mizacıma çok dokunan maddî havası ve kışı, o insafsızların evhamı, tazyikâtları ve mânevî kışı, damarıma dokunur. Âdetâ bir yarım nüzûl isabeti gibi ıztırap çektim. Fakat –lillâhilhamd– sizin makbul dualarınız, o tehlikeyi de hafif bir surete çevirdi. İnşallah o suret de geçer; çok sevaplı faydası, yerinde kalır.

Kardeşlerim! Salâhaddin'in yazısına göre o havâlide dahi Asâ-yı Musa mecmuası çok faaliyettedir, fütuhat yapıyor. Demek o tarafta, o çok ehemmiyetli vazife-i nuriyeyi yapıyor. Yüz bin elhamdülillâh, yazanlara da yüz mâşallah, bârekâllah!

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Hadsiz şükür olsun ki, Isparta tam bir Medresetü'z-Zehra ve Câmiü'l-Ezher olacağını ve olmaya başladığını, kahraman talebelerinin bu ağır şerâit altında sarsılmadan faaliyetleri isbat ediyor. Diyanetçe ve Kur'ân ve Risale-i Nur'a müştâkâne çalışmaları, hattâ Aliköy'ünde, Aliler'in gayretiyle çok çocukların talebeliğe girmeleri ve diğer bir köyün umum gençleri gece de Kur'ân'a çalışmaları ve camiler cemaatle dolmaları, Nur şâkirtlerinin çektikleri bütün sıkıntıları hiçe indiriyor.

Sâniyen: Fevkalâde sadâkat ve alâka taşıyan Halil İbrahim'in bu dördüncü şehnâmesi, benim Nur'a hâdimliğim noktasında haddimin pek fevkindeki târifnâmesi gerçi çok güzeldir; fakat Risale-i Nur'dan ziyade benim şahsıma baktığı cihetiyle, şimdilik size göndermedim. Tâdilden sonra gönderilecek. Hem ona, hem onun rüfekâlarına bilhassa selâm ederiz.

Sâlisen: Siz, bana karşı sû-i kastlara merak etmeyiniz. Belki bir cihette memnun olunuz ki; Risale-i Nur ve şâkirtleri yerinde, benim cüz'î ve vazifesi bitmiş olan şahsıma hücum ediyorlar, tâzib ederler.

Bu günlerde, buranın büyük memurları çekinmeyerek, bazıları demiş: "Said'in vücudu ortadan kalkmalı." hâdisesi var. İşte gizli düşmanlarım, bunun

---

Câmiü'l-Ezher: Ezher Üniversitesi.
Medresetü'z-Zehra: 1914'de Birinci Dünya Savaşı'ndan önce Bediüzzaman Hazretleri'nin açılması için teşebbüse geçtiği ve Van Gölü kıyısında, Edremit'te temelini de attığı üniversite projesinin adı. Parlak, aydın anlamına gelen "Ezher Üniversitesi" ne benzer, kardeş olarak düşünüldüğünden, aynı kökten "Zehra" sıfatı kullanılmıştır.
Müştâkâne: Şevkle, iştiyakla.
Nüzûl isabeti: İnme, felç.
Rüfekâ: Arkadaşlar, yoldaşlar.
Tâzib etmek: Acı çektirmek, eziyet etmek.
Tazyikât: Sıkıştırmalar, baskılar.

gibi bu fikirlerinden istifade ederek, mutemed hizmetçilerimi dağıtmakla fırsat bulup beni zehirlediler. Ve bu gibi memurlardan kuvvet alıyorlar. Fakat hıfz ve inâyet-i ilâhiye, bu sû-i kastları da akîm bıraktı. İnşallah, daima inâyet, himayet edecek, bütün plânlarını akîm bıraktı, bırakacak.

88

Dâhiliye Vekili ile Hasbihâlden Bir Parçadır

Hiçbir tarihte ve zemin yüzünde emsali vuku bulmayan bir zulme ve on vecihle kanunsuz bir gadre ve tazyike hedef olmuşum. Şöyle ki:

- Hem şiddetli sû-i kast eseri olarak zehirlenmeden hasta..
- hem gayet zayıf, yetmiş bir yaşında ihtiyar..
- hem kimsesiz, acınacak bir gurbette..
- hem palto ve fanila ve pabucunu satmakla maîşetini temin eden fakirü'l-hâl..
- hem yirmi beş sene münzevî olmasından, binden ancak tam sâdık bir adamla görüşebilen bir merdümgiriz, mütevahhiş..
- hem yirmi sene hayatını ve eserlerini üç mahkeme ve Ankara ehl-i vukûfu inceden inceye tetkikten sonra bilittifak beraatine ve eserleri vatana, millete zararsız olarak menfaatli olmasına karar verilmiş bir mâsum..
- hem eski Harb-i Umumî'de ehemmiyetli hizmet etmiş bir evlâd-ı vatan..
- hem şimdi bu milleti, bu vatanı, anarşilikten ve ecnebî ifsadlarından kurtarmak için meydandaki tesirli âsârıyla bütün kuvvetiyle çalışan bir hamiyet-perver..
- ve mahkemede yetmiş şahitle isbat edildiği gibi yirmi beş senede bir gazeteyi okumayan, merak etmeyen ve yedi sene Harb-i Umumî'ye bakmayan, sormayan, bilmeyen ve eserlerinde kuvvetli delillerle siyasetten bütün bütün alâkasını kestiğini isbat eden ve dünyanıza karışmadığını adliyeleriniz resmen itiraf ettiği bir zararsız adam..

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Âsâr: Eserler.
Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Fakirü'l-hâl: Maddî durumu itibariyle hâli vakti yerinde olmayan, fakir kimse.
Gadir: Zulüm, haksızlık.
Hamiyet-perver: Millî ve dinî değerleri savunan.
Merdümgiriz: İnsanlarla temastan çekinen, temastan olumsuz etkilenen.
Mutemed: İtimad edilen, güvenilir.
Mütevahhiş: Çekinen, ürken.

♦ hem âhiretine ve ihlâsına zarar gelmemek için şiddetle teveccüh-ü âmmeden kaçan ve kardeşlerinin onun hakkındaki hüsn-ü zanlarından ve medihlerinden çekinen, beğenmeyen bu bîçâre Said'e, başta Dâhiliye Vekili olan sen, Afyon Valisi'ni ve Emirdağ Zâbıtası'nı musallat edip, her gün bir ay haps-i münferit azâbını çektirmek ve tecrid-i mutlak içinde tek başıyla bir haps-i münferitte durmaya mecbur etmek, hangi maslahatınız iktiza eder? Hangi kanun bu dehşetli gadre müsaade eder diye, hukuk-u umumiyeyi muhafaza eden adliyenin yüksek dairesi vâsıtasıyla Dâhiliye Vekili'ne beyan ediyorum.

Zulmen bütün hukuk-u medeniyeden ve insaniyeden
ve yaşamak hakkından mahrum edilen
Said Nursî

89

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Benim Hakkımda Bu Gurbette Samimî Akrabalarım Osman, Mehmed, Hasan Efendiler!

Sizin hâlisâne bana ve Risale-i Nur'a karşı hiç unutulmayacak hizmetinize bir mükâfat-ı âcile olarak Hasan Feyzi ve sair talebelerin, Çalışkan hanedanına karşı fevkalâde teveccühleri ve umum memlekette sizin şerefinizi neşretmeleri ve ehl-i hakikati size dost yapmakları cihetiyle, benden ziyade Risale-i Nur ve şâkirtlerini himaye ve muhafaza etmek ve ehl-i siyasetin ve beni zehirleyen düşmanlarımın desiselerinden kurtarmak için gayet derecede bir ihtiyat, tam bir sadâkat ve benim yerimde tam bir dikkatle mükellefsiniz. Yoksa az bir hata, yalnız bana değil, belki binler mâsum şâkirtlere ve şimdi parlayan şerefinize dokunacak.

Benim vaziyetim ve verilen sıkıntılar altı vecihle kanunsuz olmasından, ileride mes'uliyetten kurtarmak için insafsız ve kanunsuz beni tâzib edenler, kendilerine bir bahane, bir vesile arıyorlar. Pek çok dikkatli olmanız lâzımdır.

Desise: Hile, oyun.
Haps-i münferit: Tek kişilik hücre hapsi.
Hukuk-u medeniye ve insaniye: Medenî ve insanî haklar, hürriyetler.
Mükâfat-ı âcile: Önden verilen mükâfat, hediye.
Tecrid-i mutlak: Tek başına, tamamen yalnız bırakılma, insanlardan soyutlanma.
Teveccüh-ü âmme: Halkın takdiri, beğenisi.

~ 90 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Bir-iki gün evvel hasbihâlin bir parçası size gönderilmiş. Tâ siz onu esas tutup, lüzum olduğu zaman ya istida veya o vekile ve mahkemeye vermek veya başka makamata o parça ile müracaat etmek ve kardeşlerimiz dahi o esas üzerine kendilerini münâfıklara karşı müdâfaa etmek için size gönderilmiş. Demek şimdiye kadar bana garazla işkenceli sıkıntıları verdiren en başta o imiş. Her ne ise… Siz, meşveretle ne lâzımsa yaparsınız. Fakat ihtiyatla, telâşsız, velveleye vermemek lâzım.

Sâniyen: Bu defa görüşmediğim buranın korkak müftüsü vâsıtasıyla, Hulûsi'nin Kars'tan bir mektubunu biraderzâdem Nihad'ın* mektubuyla aldım. Elhak o kardeşimiz, daima fevkalâde sadâkatini ve Nurlar'a kuvvetli alâkasını muhafaza ediyor. Mânidar bir tevâfuktur ki bilmediği hâlde, Nihad'ın orada bulunması ihtimaliyle, Sabri'ye ait fıkrada demiştim ki "Nihad Kars'ta ise Hulûsi ile görüşür", meâlinde burada söylediğim ve sonra size yazdığım aynı zamanda, o ikisi şimdiye kadar sükût ettikleri hâlde, beraber bana mektup yazıyorlar.

Sâlisen: Refet kardeşimizin kemâl-i sadâkat ve alâkasını ve Hulûsi gibi Nurlar'ın bir kumandanı olduğunu gösteren mektubu, Hulûsi'nin mektubunu aldığım zamanına tevâfuku, latîf ve sürûrlu oldu. O ikisi Lâhika'ya girsin. Ve Refet'in mâsumlara Kur'ân okutması ve kendisi Lem'alar ile, yazmak ve okumakla meşgul olması ve benim hastalığımın şifâsına o mâsumlarla dua etmeleri, bir merhem gibi hastalığıma ferah ve hiffet verdi.

Ve **râbian:** Yazıda, merhum Âsım'a* benzeyen Yakup Cemal'in* hayatta olduğunu; ve hayatta ise Nurlar'la, o güzel kalemi ile hizmet ediyor mu, bilemediğim için çok defa hazinâne ve müteessifâne düşünüyordum. Hadsiz şükür olsun ki hem hayatta, hem Nurlar'a hizmette, hem sadâkatte olduğunu gösteren bir mektubunu aldım, elhamdülillâh dedim.

~ 91 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Yüz defadan ziyade, gayet kıymetli bir hakikat-i imaniye bana görünüyor. Te'lif zamanı tamam olması hikmetiyle, ne kadar çalıştım, o çok ehemmiyetli

---

Hazinâne: Hüzünlü bir şekilde.
İstida: Dilekçe.
Makamat: Resmî makamlar.
Meşveret: İstişare.
Müteessifâne: Üzüntülü, kederli bir şekilde.
Te'lif: Yazı, kitap yazma.

hakikati avlayamadım. Vâzıhan ifade ve ihsas etmek için bekledim, muvaffak olamadım. Şimdi gayet kısa bir işaretle, o çok geniş ve çok uzun hakikatten kısacık bahsedeceğim.

إِنَّ اللّٰهَ خَلَقَ الْاِنْسَانَ عَلٰى صُورَةِ الرَّحْمٰنِ[1] hadisi, hem cevâmiü'l-kelimden, hem müteşâbih hadislerdendir. Pek büyük ve küllî nüktesi benim kalbime, Hülâsatü'l-Hülâsa ile Cevşenü'l-Kebir'i okuduğum vakit zâhir oldu. Ben de o acîb ve çok güzel nükteyi kaçırmamak için, şifreler, işaretler nev'inden Hülâsatü'l-Hülâsa'nın on yedinci mertebesi olan "Kur'ân lisanıyla şehâdet" ve on sekizinci mertebesi olan "kâinat lisanıyla şehâdet" ortasında o şifreli işaretleri şöyle koydum:

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْوَاجِبُ الْوُجُودِ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ بِلِسَانِ الْحَقِيقَةِ الْإِنْسَانِيَّةِ بِكَلِمَاتِ حَيَاتِهَا وَحِسِّيَّاتِهَا وَسَجِيَّاتِهَا وَمِقْيَاسِيَّتِهَا وَمِرْاٰتِيَّتِهَا وَبِكَلِمَاتِ صِفَاتِهَا وَأَخْلَاقِهَا وَخِلَافَتِهَا وَفِهْرِسْتِيَّتِهَا وَأَنَانِيَّتِهَا وَبِكَلِمَاتِ مَخْلُوقِيَّتِهَا الْجَامِعَةِ وَعُبُودِيَّتِهَا الْمُتَنَوِّعَةِ وَاحْتِيَاجَاتِهَا الْكَثِيرَةِ وَفَقْرِهَا وَعَجْزِهَا وَنَقْصِهَا الْغَيْرِ الْمَحْدُودَةِ وَاسْتِعْدَادَاتِهَا الْغَيْرِ الْمَحْصُورَةِ[2]

İşte bu kısa şifreyi, yine gayet muhtasar bir şifre ile tercüme ve izah edeceğim. Bunu Hülâsatü'l-Hülâsa'ya bir hâşiye yapınız.

Evet ben, Hülâsatü'l-Hülâsa'yı okuduğum zaman, koca kâinat, nazarımda bir halka-yı zikir oluyor. Fakat her nevin lisanı çok geniş olmasından, fikir yoluyla sıfât ve esmâ-yı ilâhiyeyi ilmelyakîn ile iz'an etmek için akıl çok çabalıyor, sonra tam görür. Hakikat-i insaniyeye baktığı vakit, o câmî mikyasta, o küçük haritacıkta, o doğru numûnecikte, o hassas mizancıkta, o enaniyet

---

1 "Şüphesiz Allah Teâlâ, insanı Rahmân suretinde yaratmıştır." Buhârî, *İsti'zân* 1; Müslim, *Birr* 115, *Cennet* 28; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 2/244, 251, 315, 323, 434, 463, 519.

2 İnsanlık hakikati, birer kelime mesabesindeki; hayatı, duyguları, huyları, Allah'ın isim ve sıfatlarını anlamada ölçü ve ayna oluşu.. vasıfları, ahlakı, yeryüzüne halife oluşu, kâinatın fihristi oluşu, enaniyeti, kapsamlı yaratılışı, değişik değişik ibadetleri, çok sayıdaki ihtiyaçları, sınırsız muhtaçlık, acizlik ve eksikliği ve sayılamayacak istidat ve kabiliyetlerinin lisanıyla, Vacibü'l-vücud ve Vahid-i Ehad olan Allah'tan başka ilâhın olmadığına şehâdet ediyor.

Câmî: Geniş, kapsamlı.
Cevâmiü'l-kelim: Kısa fakat birçok hakikati içine alan özlü söz.
Hülâsatü'l-Hülâsa: "Özün özü" manasında "Âyetü'l-Kübrâ'nın ve Hizbü'n-Nuriye'nin Hülâsatü'l-Hülâsa'sı" olarak Hizbü Envâri'l-Hakâiki'n-Nuriye'nin (Büyük Cevşen) içerisinde yer alan kısım.
İhsas etmek: Hissettirmek, belli etmek.
İlmelyakîn: Okuyup öğrenerek, delillere dayanarak elde edilen bilgi.
İz'an etmek: İyice anlamak, tamamen kavramak.
Mikyas: Ölçü, ölçek.
Müteşâbih hadis: Birden fazla anlamı mümkün olup, gerçek manasının anlaşılması için başka izah veya delillere ihtiyaç duyulan hadis.
Vâzıhan: Açıkça.

hassasiyetinde öyle kat'î ve şuhûdî ve iz'anî bir vicdan, bir itminan, bir iman ile o sıfât ve esmâyı tasdik eder. Hem çok kolay, hem hazır yanındaki aynasında hiç uzun bir seyahat-i fikriyeye muhtaç olmadan iman-ı tahkikîyi kazanır ve إِنَّ اللّٰهَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلٰى صُورَةِ الرَّحْمٰنِ hakikî bir manasını anlar. Çünkü Cenâb-ı Hak hakkında suret muhâl olmasından, suretten murat sîrettir, ahlâk ve sıfâttır.

Evet, nasıl ki ehl-i tarîkat, seyr-i enfüsî ve âfâkî ile mârifet-i ilâhiyede iki yol ile gitmişler ve en kısa ve kolayı ve kuvvetli ve itminanlı yolunu enfüsîde, yani kalbinde zikr-i hafiyy-i kalble bulmuşlar. Aynen öyle de, yüksek ehl-i hakikat dahi, mârifet ve tasavvur değil, belki ondan çok âlî ve kıymetli olan iman ve tasdikte, iki cadde ile hareket etmişler:

Biri: Kitab-ı kâinatı mütâlaa ile, Âyetü'l-Kübrâ ve Hizbü'n-Nuriye ve Hülâsatü'l-Hülâsa gibi âfâka bakmaktır.

Diğeri: Ve en kuvvetli ve hakkalyakîn derecesinde vicdanî ve hissî, bir derece şuhûdî olan, hakikat-i insaniye haritasını ve enaniyet-i beşeriye fihristesini ve mahiyet-i nefsiyesini mütâlaa ile, imanın şüphesiz ve vesvesesiz mertebesine çıkmaktır ki, sırr-ı akrebiyete ve verâset-i nübüvvete bakar.

Ve enfüsî tefekkür-ü imanî hakikatinin bir parçası, Otuzuncu Söz'ün "Ene ve Enaniyet"te[1] ve Otuz Üçüncü Mektup'un "Hayat Penceresi"nde[2] ve "İnsan Penceresi"nde[3] ve bazı parçaları da sair ecza-yı Nuriye'de bir derece beyan edilmiş.

---

1 Bkz.: Sözler, Otuzuncu Söz, Birinci Maksad.
2 Bkz.: Sözler, Otuz Üçüncü Söz, Yirmi Üçüncü Pencere.
3 Bkz.: Sözler, Otuz Üçüncü Söz, Otuz Birinci Pencere.

Âfâk: Dış dünya, dış âlem.
Âyetü'l-Kübrâ: "En büyük delil" anlamına gelen 7. Şuâ risalesi.
Ecza-yı Nuriye: Risale-i Nur'un bölümleri, kısımları.
Hakkalyakîn: Bir şeyin hakikatine, özüne ulaşarak, yaşayarak öğrenme.
Hizbü'n-Nuriye: Asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.
İman-ı tahkikî: Delile dayanarak ulaşılan, sağlam, sarsılmaz iman.
İz'anî: İyice anlayıp kavrayan, iç kabule erişen.
Kitab-ı kâinat: Kâinat kitabı. Bilgi verme bakımından kitap gibi olan kâinât.
Mahiyet-i nefsiye: İnsan nefsinin mahiyeti, niteliği.
Mârifet-i ilâhiye: Allah'ı sıfat, isim ve fiilleriyle tanıma, bilme.
Mütâlaa: İnceleme, araştırma, tetkik etme.
Seyahat-i fikriye: Hak yolcusunun kalb, ruh, fikir, hayal ve diğer latîfeleriyle mana âleminde varlığın yaratılış hikmeti, mahiyeti ve hedefi ile ilgili gerçekleştirdiği seyahat.
Seyr-i âfâkî: Dış dünyaya dönük seyir, yolculuk.
Seyr-i enfüsî: İç âleme dönük seyir, yolculuk.
Sırr-ı akrebiyet: Peygamberlere ve vârisleri olan büyük velilere lütfedilen ilâhî, mânevî yakınlık.
Sîret: Huy, tabiat.
Şuhûdî: Akıl ve kalb gözüyle görmeye dayanan, müşâhede kaynaklı.
Tefekkür-ü imanî: İmanı pekiştiren tefekkür, düşünme.
Verâset-i nübüvvet: Peygamber vârisliği.
Zikr-i hafiyy-i kalb: Sessiz bir şekilde kalben yapılan zikir.

Bu, hem Lâhika'ya, hem Sikke-i Gaybiye'ye, hem Hülâsa'nın âhirine yazılsın.

~ 92 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Hâlimin müsaadesizliği için müteaddit mektuplarınıza birtek perişan mektubumla cevap verdiğimden gücenmeyiniz.

Evvelâ: Gizli düşmanlarımız hükûmetin ehemmiyetli ve bir kaç vazifedarlarını elde edip beni tazyikâtla Menemen ve Şeyh Said hâdisesi gibi bir hâdise çıkarmak için bütün kuvvetiyle, en hassas damarlarıma dokunduracak tarzda, her desiseyi istîmal ettiler. Gördüler ki Eski Said yok, yenisi ise her şeye tahammül ediyor; o plânı sair sû-i kastlara ezcümle zehir vermeye tebdil ettiler. Hıfz-ı ilâhî onu da akîm bıraktı. Şimdi o münâfıklar resmen hükûmetin nüfuzunu, benden halkları ürkütmek ve vazgeçirmek için burada dehşetli bir propaganda ile istîmal ediyorlar. Fakat siz hiç telâş etmeyiniz. İnâyet-i rabbâniye devam eder. Gittikçe fütuhât-ı nuriye tevessü ediyor.

Sâniyen: Bu defa Hasan Feyzi'nin ve bir hafta evvel Halil İbrahim'in şahsıma karşı fevkalâde hüsn-ü zan ile mersiyeleri ve samimî ve hazin vedânâmeleri, az tâdil ile üç sebep için kabul edildi:

Birincisi: Onlar, şahsıma değil, belki Kur'ân ve imana ve Nurlar'a hâdimliğim ve o vazife-i kudsiyeye bakıp yazmışlar.

İkincisi: Onların ve onlar temsil ettikleri o civardaki hâlis kardeşlerimizin ve haddimin çok fevkindeki târifatlarını, bir nevi samimî dua ve ulvî bir tefe'ül ve yüksek bir arzu-yu hayır ve istidatlarının ve itikadlarının ve Nurlar'a pek ciddî alâkalarının bir in'ikâsı olmasıdır.

Üçüncüsü: Ben onların nazarında Risale-i Nur ve şâkirtlerdeki şahs-ı mânevîsinin mümessili ve numûnesi olmam cihetiyle onların sebeb-i teşvikleri olan o harika hüsn-ü zanlarını ve kuvve-i mâneviyelerini kırmak, maslahat değildir. O ikisine ve arkadaşlarına, hususan Ahmed Feyzi ve Denizli hapsindeki kardeşlerimize ve hakkımızda adalete çalışanlara binler selâm...

Ezcümle: Bu cümleden olarak, başlıca.
Fütuhât-ı nuriye: Risale-i Nur'la ilgili açılımlar, gelişmeler.
İn'ikâs: Yansıma, aksetme.
İnâyet-i rabbâniye: Cenâb-ı Hakk'ın gözetmesi, yardımı.
Mümessil: Temsilci, sözcü.
Müteaddit: Birçok, çeşitli.
Tâdil: Düzeltme, yumuşatma.
Târifât: Tarifler.
Tefe'ül: Hayra, iyiye yorma; iyilik temenni etme.
Tevessü etmek: Genişlemek, yayılmak.

Sâlisen: Çok defa benim sıkıntılarıma bir merhem hükmüne geçmiş ve yanımdaki sakladığım kahraman Hüsrev'in çok mektupları ve onların her birinden birer ehemmiyetli fıkrayı alıp mecmûunu Lâhika'ya geçirmek için zaman bulamıyorum. İnşallah bir istirahat zamanında tetkik edeceğim. Ahmed Nazif'in İnebolu talebeleri nâmına yazdığı ve Halil İbrahim'in ağlatıcı mersiyesinden iştiraklerini gösteren mektubu, benim o havâlideki sebatkâr kardeşlerim hakkında endişelerimi izale eyledi. Cenâb-ı Hak, onlardan razı olsun.

Râbian: Çoban İsa Köyü'nde Ahmed'in* mektubunda isimleri bulunan eski ve yeni kardeşlerimizin Risale-i Nur'a çalışmaları ve çocukları da Kur'ân'a ve Nurlar'a çalıştırmaları, bu vakitte Nurlar'a büyük bir hizmettir. Cenâb-ı Hak onları muvaffak eylesin, âmin.

Hâmisen: Münâfık düşmanlarımın maddî ve mânevî zehirlerine karşı gerçi Cevşen ve Evrâd-ı Kudsiye-i Şâh-ı Nakşibend beni ölüm tehlikesinden, belki yirmi defa kudsiyetleriyle kurtardılar, fakat maatteessüf, âsâbımda ve sinirlerimde ve hassasiyetimde, o zulümden öyle şiddetli bir tesir, bir heyecan, bir teellüm, bir teneffür gelmiş ki, en samimî dostumu ve tam sâdık bir kardeşimi bir saat yanımda tahammül edemiyorum, ruhum kaldırmıyor. Hattâ biri bana baksa da sıkılıyorum. Eskide bende biraz bulunan merdümgirizlik hastalığı, o zâlimlerin gaddârane sıkıntılarıyla ve tarassutlarıyla bende çok şiddetlenmiş. Güya ölmeden evvel hayat-ı içtimaiye cihetinde ölmüşüm ki, bu hakikat ve bu sır için hakkımda, has kardeşlerim vefat mersiyelerini yazıyorlar.

Hem, buranın havası, benim âsâbıma pek çok dokunuyor. Bu kışın bir günü, Denizli hapsinin o geçirdiğimiz kış kadar bana ağır geliyor, beni üzüyor.

Evet, nasıl göz, bir saçı kaldırmıyor; aynen öyle de şimdiki ruhum ve o durum, bir saç kadar sıkletten, ağırlıktan müteessir olduğu hâlde, Risale-i Nur'un ve şâkirtlerinin selâmetlerine, onların bedellerine ve yerlerinde dağ gibi ağır tazyikât ve sıkıntıları memnuniyetle o ruh omuza çeker, tahammül eder ve şâkirâne sabreder diye size kat'iyen haber veriyorum. Fakat madem acz ve zaafım ve teessürâtım çok ziyadedir; has kardeşlerim beni medihlerle yüklerimi

---

Evrâd-ı Kudsiye-i Şâh-ı Nakşibend: Bahâuddin Şâh-ı Nakşibend Hazretlerine ait vird, dua. (Hizbü Envâri'l-Hakâiki'n-Nuriye (Büyük Cevşen) içerisine "Evrâd-ı Kudsiye" adıyla dercedilmiştir.)

İzale etmek: Gidermek, yok etmek.

Maatteessüf: Maalesef, üzülerek.

Sıklet: Ağırlık.

Şâkirâne: Şükrederek.

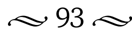
Tarassut: Gözetleme, gözetim.

Teellüm: Elem duyma, acı duyma.

Teessürât: Üzüntüler, kederler.

Teneffür: Nefret duyma, nefret etme.

ağırlaştırmaya bedel, dualarıyla ve şefkatleriyle ve himmetleriyle ve acımalarıyla yardım edip yükümü hafifleştirmek lâzımdır. İnâyet-i rabbâniyenin bir cilvesidir ki, bu şiddetli merdümgirizlik hastalığıyla, zâlimlerin tecrid-i mutlaklarını hiçe indiriyor, beni tâzib etmiyor, bir cihette memnun ediyor.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim, Bu Dehşetli Asırda Mükemmel Tesellîlerim ve Vârislerim!

Sizin fevkalâde sa'y ve gayretiniz Isparta ve civarını bir geniş Medresetü'z-Zehra'ya ve bir Câmiü'l-Ezher'e çevirdiğine bir delil de, bu defa matbaacıları da hayrette bırakan yazdıklarınız Asâ-yı Musa mecmuasından yirmiden ziyade mükemmel tevâfuklu nüshalarını bu yarım ümmî kardeşinize göndermenizdir. Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn, sizlere, yazanlara ve yardım edenlere her bir harfine mukabil bin rahmet eylesin ve binler meyve-i cennet ihsan etsin ve yüzer hasenât defter-i a'mâlinizde yazdırsın, âmin, âmin, âmin…

Ben onlara baktım, kalbime geldi ki: Bu kahramanların şimdi de bir mükâfatları yok mu?

Birden ihtar edildi ki: Onlar, bu mecmuayı yazmakla filozofları susturan, imana getiren kuvvetli bir ders-i imanîyi en evvel kendi kendine tam okuyorlar, mânevî bir hazine kazanıyorlar.

Hem onların nüshaları, pek çokların imanlarını kurtaracaklar veya imana gelecekler. Bir hadiste vardır ki: "*Birtek adam seninle imana gelse, sahra dolusu kırmızı koyundan daha hayırlıdır.*"[1] Hem onlar, bu mübârek kalemleriyle, eski zamanda İslâmiyet'in büyük mücahid kahramanlarının kılıçlarının kudsî hizmetlerini görüyorlar. Elbette istikbal, onları ve Nurcuları çok alkışlayacak.

Sâniyen: Asâ-yı Musa mecmuasının başında bu gelen ve çizgiyle işaret edilen fıkra yazılsa münasiptir. İsteyen, bu mektubun başındaki kısmını da beraber yazabilir.

İmam Ali *(radiyallâhu anh)* Celcelûtiye'sinde pek kuvvetli ve sarâhate yakın bir tarzda Risale-i Nur'dan ve ehemmiyetli risalelerinden aynı numara ile haber verdiğini "Yirmi Sekizinci Lem'a" ile "Sekizinci Şuâ" tam isbat etmişler

---

[1] Buhârî, *Cihâd* 102, 143, *Fezâilü ashâb* 9; Müslim, *Fezâilü's-sahâbe* 34; Ebû Davud, *İlim* 10.

Sarâhat: Açıklık, âşikârlık.

ve İmam Ali *(radiyallâhu anh)*, Risale-i Nur'un en son risalesini Celcelûtiye'de وَاسْمُ عَصَا مُوسٰى بِهِ الظُّلْمَةُ انْجَلَتْ[1] fıkrasıyla haber veriyor. Biz bir-iki sene evvel "Âyetü'l-Kübrâ"yı en son zannetmiştik. Hâlbuki şimdi altmış dörtte (milâdî 1948) te'lifçe Risale-i Nur'un tamam olması ve bu cümle-i Aleviye'nin meâlini, yani karanlığı dağıtacak, asâ-yı Musa *(aleyhisselâm)* gibi ışık verecek, sihirleri iptal edecek bir risaleden haber vermesi ve bu mecmuanın "Meyve" kısmı bir müdâfaa hükmüne geçip başımıza çöken dehşetli, zulümlü zulmetleri dağıttığı gibi, "Hüccetler" kısmı da Nurlar'a karşı cephe alan felsefe karanlıklarını izale edip Ankara ehl-i vukûfunu teslime ve takdire mecbur etmesi ve istikbaldeki zulmetleri izale edeceğine çok emareler bulunması ve asâ-yı Musa *(aleyhisselâm)* bir taşta on iki çeşme akıtmasına[2] ve on bir mu'cizeye medar olmasına mukabil ve müşâbih, bu son mecmua dahi –Meyve, On Bir Mesele-i Nurâniyesi ve Hüccetullâhi'l-Bâliga kısmı, On Bir Hüccet-i Kâtıası bulunması cihetinde– bize kanaat verdi ki; İmam Ali *(radiyallâhu anh)*, o fıkra ile doğrudan doğruya bu "Asâ-yı Musa" ismindeki mecmuaya bakar ve ondan tahsinkârâne haber veriyor.

Sâlisen: Nur santrali ve Yirmi Yedinci Mektup'ta çok ehemmiyetli fıkraları bulunan Sabri'nin bu defaki mersiyesini Lâhika'ya geçirdik ve size de gönderdik. Ve çalışkan mübâreklerden ve Nurlar'ın neşrine çok hizmet eden Hâfız Mustafa'nın yedi yaşında iken Altıncı Şuâ'yı ve bana bir mektup yazan tam mübârek, mâsum mahdumu, burada, mâsumlar içinde Nurlar'a bir iştiyak uyandıracak. Onun nâmı Said Nuri olmalı; Nursî köydür, manasız olur. "Sin" olmasın, yalnız "yâ" olsun; tâ Nurlar'a alâkasını göstersin. Daha çok şeyler yazacaktım, fakat başımda çok vazifeler ve işler bulunmasından kısa kesmeye mecbur oldum.

Said Nursî

94

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: İkinci vazife "Mu'cizât Mecmuası"na, birinci vazifeyi bitirenler başlamalarını müjde vermeniz, sizleri bu hizmet-i imaniyede bana hakikî kardeş

---

1 "Asâ-yı Musa ismiyle karanlıklar dağılır." Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 516.
2 Bkz.: Bakara Sûresi, 2/60; A'râf Sûresi, 7/160.

Cümle-i Aleviye: Hz. Ali Efendimiz'e (r.a.) ait cümle, ifade.
Hüccet-i kâtıa: Kesin delil.
Mahdum: Erkek evlat, oğul.
Mu'cizât Mecmuası: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mu'cizelerinin ele alındığı 19. Mektup ve Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cize oluşunun isbat edildiği 25. Söz'ün yer aldığı mecmua.
Müşâbih: Benzer, denk.
Tahsinkârâne: Güzel bulur, beğenir bir tarzda.

veren Erhamü'r-râhimîn, beni hadsiz şükre sevk eyledi. Hatt-ı Kur'ânî lehinde birincisinin bir kerameti, merkezde hatt-ı Kur'ânî'nin bir kursu açılması olduğu gibi, inşallah ikincisi, daha mu'cizâne bir keramet gösterecek.

Sâniyen: Konyalı Sabri sizin vâsıtanızla benimle muhabere etse daha maslahattır ve münasiptir. Çünkü ekserce siz benim bedelime istediğini yapabilirsiniz. Meselâ tashihat için oradaki âlimler tam yardım edebildikleri için orada tashihat yapılsın, etsinler. Siz benim tashihimden geçmiş bazı nüshaları onlara gönderirsiniz. Hakikaten tashih meselesi ehemmiyetlidir. Bazen bir harfin ve bir noktanın yanlışı, kıymetli bir manayı zâyi eder. En evvel yazanlar, bir kere güzelce mukabele etsinler. Sonra tashihçi adamlara ve bana versinler.

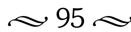
Mâşallah, bu defa bana gelen Asâ-yı Musa mecmualarında hem yanlışlar azdır, hem bir derece tashih edilmiş. Cenâb-ı Hak hem yazanlardan, hem tashihçilerden ebeden razı olsun, âmin...

Sâlisen: Yozgat'ta oturan, Risale-i Nur'la alâkadar Tonuslu Hoca Haşmet, evvelce vefatımı, sonra hayatta olduğumu işitip buraya samimî iki mektup yazmış. Ona benim tarafımdan selâm gönderiniz.

Râbian: Rüştü'nün çok defadır hususî selâm eden kahraman biraderi Burhan –eskiden beri– ümmîliğiyle beraber, Nurlar'a lüzumlu zamanlarda ehemmiyetli hizmetleri için, onu da haslar sırasında her gün ismiyle kazançlarımızda hissedar ediyoruz.

Mânidar bir tevâfuktur ki, ben Hüsrev'in ve Sabri'nin mektupları gelmemesinden küllî endişelerimi yazarken, aynı zamanda me'mulümün haricinde en cemiyetli ve bütün o endişelerimi izale eden müteaddit mektupları kapıya geldi.

Umum kardeşlerime selâm...

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Ebed ve Hak Yolunda Hakikatli Arkadaşlarım!

Kastamonu efelerinden ve Nur'un kahramanlarından ve Safranbolu fedakârlarından size oradan buraya gelen hususî mektuplarına hususî cevap

---

Hatt-ı Kur'ânî: Kur'ân-ı Kerim hattı, yazısı.
Mânidar: Manalı.
Me'mul: Umulan, ümit edilen.
Mu'cizâne: Mu'cizeli bir şekilde.

vermeye müstehak ve lâyıktırlar. Fakat hâlim, vaktim müsaade etmediğinden, vâsıtanızla bir kısa cevap verdiğime gücenmesinler.

Evvelâ: Hilmi, İhsan, Emin'in, Taşköprülü Sâdık'ın mektupları beni çok mesrur eyledi. Hakikaten bu kardeşlerimiz, hapishanede dokuz ayda dokuz sene kadar hizmet-i nuriyeyi yaparak Isparta kahramanlarıyla omuz omuza geldiler. Ben onların hem istirahatime, hem hapisteki arkadaşlarımızın ittifaklarına ve yeni Nurlar'ın hizmetine tam çalışmalarını hiçbir vakit unutmayacağım. Cenâb-ı Hak onlardan ve sizden ebeden razı olsun. Ben hayalen, çok defa eski zamana ve Kastamonu'daki ve Barla'daki malûm yerlere ve seyrangâhlara şevkle gidiyorum. Oralarda oturup ağlıyorum. O enîslerimi hayalen görüyorum.

Kahraman Sâdık'ın kuvvetli ifadesine ve güzel yazısına benzeyen bir kısa mektup da, Safranbolu şâkirtlerinin selâmını da, Mustafa Osman ve Hıfzı* *(rahmetullâhi aleyhimâ)* yazıyor. Şüphelendim, acaba Sâdık oraya gelmiş, yoksa onlar oraya gitmişler, veya başka Sâdık nâmında bir kardeşimiz midir?

Barla sıddıkları Nurlar'ın yazmasına tam çalışmaları, herkesten evvel onların vazifeleridir. Çünkü Barla, birinci medrese-i nuriye şerefini kazanmasından, o mübârek medreseyi talebesiz bırakmak câiz değil. İnşallah, tekrar şenlenecek. Çalışanlara "bârekâllah" deriz. Cenâb-ı Hak tevfik versin, âmin...

Sâniyen: Safranbolu'nun sâdık şâkirtlerinden Osman ve Ahmed'in iki mektupları, onların fevkalâde sadâkat ve Nurlar'a alâkadarlıklarını gösteriyor. Mâşallah, Osman az zamanda hem Kur'ân'ı ders almış, hem Nurlar'ı yazmış, şimdi de Asâ-yı Musa'yı yazıyor. Fedakâr Mustafa Osman ve Hıfzı'ya tam bir kardeş ve Ahmed dahi tam alâkadardır. Mektubunda imlâsı noksan olmasından dediğini bilemedim. Onlara, Safranbolu'da ve Kastamonu ve civarındaki kardeşlerime çok selâm ve dua ederiz, dualarını isteriz. Medresetü'z-Zehra'daki Isparta ve civarı umum kardeşlerimize birer birer selâm ve selâmetlerine dua ederiz.

Said Nursî

~ 96 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Bir-iki hafta Hüsrev'in kalemiyle mektubunu almadığımdan.. ve Konya'ya gönderdiğim mecmuaların cevabı gelmediğinden.. ve bir

---

Enîs: Dost.

Tevfik vermek: Yardım etmek, muvaffak kılmak.

Vekil-i Dâhiliye başta olarak, düşmanlarımız, anarşistlerle beraber beni emsalsiz tazyiklerinden.. ve buradaki münâfıklar bazı safdil dostlarımızdan hem Eskişehir'e, hem Konya'ya kitaplar gönderdiğimi ve Asâ-yı Musa mecmualarını aldığımı haber almalarından endişeler ederken, birden hiç emsâli görülmemiş bir buçuk metre kar ve dehşetli fırtına ve soğuk bu mevsimde gelmesi, bir hiddet, bir gazap, dört defa zelzeleler ve geçen sene yağmursuzluk gibi, Risale-i Nur ve şâkirtleriyle münasebettar olabilir diye sordum: "Bu belâ umumîdir, yoksa Afyon ve Eskişehir vilâyetlerine mi mahsustur?"

Dediler ki: "O iki vilâyete mahsustur."

Ben de "elhamdülillâh" dedim. Demek Risale-i Nur'a ve şâkirtlerine umumî bir taarruz yoktur, belki yalnız bana ve elimdeki Nurlar'a... Çok güvendiğim Eskişehir, Denizli gibi bir medrese-i nuriye olacağını tahmin ettiğim hâlde, Denizli'den on derece noksan kalmasının sebebi, onları da Afyon ve Emirdağ gibi ürkütmektir. Her neyse, merak etmeyiniz, inşallah bu hâdise-i cevviye, aynı İstanbul mekteplerinin hâdisesi gibi, gizli masonları, niyet ettikleri yeni bir taarruzdan vazgeçirdi. İnâyet-i rabbâniye himaye ediyor.

Sâniyen: Bu defa yedi-sekiz mektuplarınızı aldım. Hususî cevaplara hâlim, kalemim ve vaktim müsaade etmediğinden gücenmeyiniz. Mehmed Feyzi ve Emin'in mektuplarını, ilişmeden Lâhika'ya geçirdik. O ikisi, sekiz sene hususî hizmetimde bulunmaları cihetiyle, haddimden çok ziyade tavsifatlarını; bir nevi mânevî dua ve sebeb-i teşvik ve kanaat bir hüsn-ü zan ve tercüman-ı Nur haysiyetiyle üstadlarına bir alâmet-i sadâkat ve bir vesika-yı itikad ve irtibattır diye ilişmedim. Ve Feyzi'nin merhume vâlidesinin Risale-i Nur dersleriyle güzel ve nuranî vefatı, Nurlar'ın, şâkirtlerine sekerat vaktinde ve sıkıntılı zamanlarında imdada yetişmesine bir parlak numûne olarak Lâhika'ya girmesi münasiptir.

Halil İbrahim'in bu defaki mektubunda kaza ve kader-i ilâhîden "Ne kadar? Nedendir?" diye çok suallerinin birden cevabı; bizlere mücahidâne çok hasenât kazandıracak ve Nurlar'a herkesin nazar-ı dikkatini celbetmekle umuma okutmaktır. Fakat bir derece kaza ve kadere itiraz manasını hayale getirdiği için şimdilik Lâhika ile tâmimi münasip olmaz. Ve mektubun âhirindeki Cevşenü'l-Kebîr'den alınan fıkralar, dualar çok güzeldir.

Hâdise-i cevviye: Yağmur, kar gibi havada meydana gelen hâdise, hava olayı.

Safdil: Temiz kalpli, hile oyun nedir bilmediğinden çabuk aldanan.

Tâmim: Herkese yayma, ulaştırma.

Tavsifat: Vasıflarını, güzel hasletlerini sayarak övme, medhetme.

Tazyik: Sıkıştırma, zorlama, baskı.

Vekil-i Dâhiliye: İçişleri Bakanı.

Vesika-yı itikad ve irtibat: İnandığını ve bağlı olduğunu gösteren vesika, belge.

Sâlisen: Hüsrev'in mektubunda, Atabeyli kötürüm Ali ve Eğirdirli Kâzım'ın Nurlar'a tam şevkle hizmetleri, hattâ ruhanîleri de onları tebrike ve tahsine sevk eder. Ve Aliköy'ünden bana mektup yazan on dört yaşındaki Mustafa Yeşil, pederiyle, hem Kur'ân'a, hem Nurlar'a hizmetleri ve üç Aliler'in gayret ve himmetleriyle o köy mâsumları Risale-i Nur'a çalışmaları, değil yalnız beni, belki umum Nur şâkirtlerini tahsine ve şükre sevk eder.

Râbian: Salâhaddin (Abdurrahman), Feyzi'nin vâlidesinin vefatı münasebetiyle yazdığı mektubun âhirindeki Feyzi'ye tâziyesi ve hâşiyede benim ölümümü kabul etmemesi ve Gavs-ı Âzam'ın bir kısım himayeti Asâ-yı Musa risalesine geçmesi diye beni sürûrlarla ağlattırdı. Ve Safranbolu kahramanları Mehmed Feyzi ve Emin'in şehnâmelerine iştirakleri ve merkez-i hükûmette umumî bir Arabî hattı ve hurufu kursu açılması ve Asâ-yı Musa risalesinin fütuhatına ve kerametine alâmet olmasını müjdelemeleri, pek büyük bir inşirah vermesiyle bu kışın bütün çektiğim sıkıntıları hiçe indirdi.

Denizli fedakâr çalışkanlarından Tavaslı Molla Mehmed'in sureten kısa, fakat mânen uzun mektubunda, o dahi ölümüme razı olmuyor ve haddimden çok ziyade kıymet veriyor gördüm.

Hem ona, hem hapiste görüştüğüm kardeşlerimize, hem Hasan Feyzi ve Hâfız Mustafa ve arkadaşlarına binler selâm...

Umum kardeşlere selâm eden,
dualarınızın tiryak gibi tesirini gören kardeşiniz
Said Nursî

~ 97 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Medrese-i Nuriye'nin eski mâsumlarından Ahmed'in bu güzel ve hâlis fıkrasını umum Sava mâsumlarının ve kahramanlarının nâmına Lâhika'ya yazdık. Mâşallah, Hacı Hâfız Mehmed'in tam ona benzer bir kıymetli hafîdi olduğunu gösterdi.

Sâniyen: Safranbolu'da Nur'un ehemmiyetli şâkirtlerinden Hıfzı'nın iki mâsum mahdumları biri on, biri de sekiz yaşlarında Asâ-yı Musa mecmuasını yazdıkları ve bitmek üzere diye o mâsumlar bana bir mektup yazmaları, beni fevkalâde sevindirdi.

Hafîd: Torun.
Huruf: Harfler.
Şehnâme: Destansı yazı, mektup.
Tahsin: Güzel bulma, beğenme.

Sâlisen: Bu kışta bana verilen elîm sıkıntıların bir sebebi: Selânikliler'in istibdad-ı mutlakları, serbest fırkalarla kırmasına yardımım olmasın diye beni herkesten tecrit ettiler. Risale-i Nur, binlerle benim bedelime konuşuyor, küfr-ü irtidadı kırıyor, anarşiliği bozuyor.

Dâhiliye Vekili Hilmi Uran Bey'e Merhum Salih Yeşil Tarafından Yazılan Mektubun Sureti

Yazıları yanlış telâkki ve tefsirlere uğratılmakla senelerden beri çember içinde yaşatılan ve sâfi, samimî bir insan ve müslümanlıktan başka hiçbir maksadı bulunmayan Bediüzzaman Molla Said nâm mâsumun, ya bulunduğu yerde veya Ankara'ya nakil ile orada hayat ve huzurunun muhafazası için sırf insaniyet nâmına yazılmış olan bu mahrem ricanâmeyi bizzat okumak nezaketinde bulunur ve genç zamanında yaptığı, unutulan hizmetlerine mükâfaten ihtiyar hâlinde bu adamı serbest bir ölüm hayatına kavuşturmak lütfunu, dirîğ buyurmazsanız, zât-ı keremkârlarına en büyük hürmetlerimi sunar, minnettarınız olurum.

Molla Said Kimdir?

El'ân Afyon'un Emirdağ kazasında ikamete memur olan Molla Said, doğumundan itibaren Türk kardeşleri arasında yaşamış, Türk seciyesiyle perverde olmuş, Umumî Harp'te Kafkas'ın karlı dağlarında kahraman askerlerimiz arasında gönüllü alay kumandanı olarak mücâhede ve irşad için dolaşıp büyük bir harp madalyası almış, Sarıkamış taarruzunda, Bitlis'in sukutunda yaralı olduğu hâlde esir olup senelerce Rus garnizonlarında çile çekmiş, firar edip İstanbul'a gelerek ilmî kudretine binâen Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye âzalığında bulunmuş, Kuvâ-yı Milliye ihdâsında halkı mücâhedeye teşvik

---

Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye: 1918-1922 yılları arasında, zamanın problemlerine İslâmî çözümler üretme doğrultusunda faaliyet göstermiş İslâmî İlimler Akademisi.
Dirîğ buyurmak: Esirgemek, uzak tutmak.
El'ân: Şu anda, şimdi.
Fırka: Siyasi parti.
Garnizon: Askerî birliklerin bulunduğu yer.
İhdâs: Meydana getirme, ortaya koyma.
İstibdad-ı mutlak: Çok zorba, çok baskıcı yönetim.
Küfr-ü irtidad: Müslümanı dinden çıkaran küfür, inkâr.
Mücâhede: Çaba, gayret, cihad.
Perverde olmak: Yetişmek, büyümek.
Sukut: Düşme, elden çıkma.
Tecrit etmek: Ayırmak, yalnız bırakmak.
Zât-ı keremkâr: Kerem sahibi, muhterem zât.

etmiş, Büyük Millet Meclisi'nin ilk senesinde Ankara'ya gelerek Hacı Bayram misafirhanesinde birçok mütereddit kimselere vatanın müdâfaası lüzumunu anlatmak hizmetinde bulunmuş olan bu hakikî vatanperver insanın, evvelce ibadete, imana, itikada müteallik yazdığı ve yazagelmekte olduğu eserleri, din ve dindarları sevmeyen bazı kimselerin, hususuyla dâhiliye vekâletinde bulunmuş olan menfaatperest Şükrü Kaya'nın mezhep ve rejimine uygun gelmemekle, asılsız isnad ve uydurma raporlarla bu zavallı adam yirmi küsur seneden beri hapis ve nefiy cezalarıyla perişan edilmiş ve iki sene evvelisi yine o yazıları bahanesiyle Kastamonu'daki çilehanesinden kollarına kelepçe vurularak kendisine selâm vermiş olan altmış altı adamla Denizli Cezaevi'ne sevk ve on bir ay kadar hapsedildikten sonra, muzır telâkki edilen o eserleri, evvelâ İstanbul Müftülüğü'nde bir heyet tarafından, bilâhare Ankara'da Diyanet Riyâseti ve Dil-Tarih Enstitüsü âzalarından mürekkep bir komisyon mârifetiyle aylarca tetkik olunduktan sonra, bu eserlerin hiçbirisinde devletin siyasetini ve âsâyişi rencide edebilecek en ufacık bir şey görülmemekle, Molla Said ve Nur şâkirtleri ve eserlerini okuyanlar, mahkeme kararıyla serbest bırakılmış ve Denizli'de oturmasına müsaade olunmuş iken, maatteessüf bu ihtiyar adam, az zaman sonra Denizli'den Afyon'a ve oradan da Emirdağ kazasına teb'id ve herhangi bir Türk kardeşiyle dahi temastan men edilmiş.

Sayın Beyim!

Cumhuriyet serbestiyetinden, Teşkilât-ı Esasiye Kanunu'nun hürriyetinden mahrum kalan bu zavallı ihtiyar adam, her suretle himayeye lâyık, bakılmaya muhtaç, akraba ve taallukâtı olmayıp sırf bir İslâm hükûmetin himayesine muhtaç bir İslâm mütefekkiridir. Şair-i meşhur Âkif Bey* merhumun rivayetine nazaran, Mısır'ın en mâruf ulemâsından olan ve garbın müteaddit lisan ve felsefesine âşina bulunan üstad-ı âzam Abdülaziz Çaviş'in* yirmi küsur sene evvelisi el-Ehram ceridesindeki Said hakkında yazdığı "Fatînü'l-Asr" başlıklı makalesini okuyan ve kendisiyle bizzat görüşen ilim adamları, bu zâtın fıtraten ilmî kudretini ve ilâhî mesleğini takdir edebilirler.

Ceride: Gazete.
Fatînü'l-Asr: Asrın en zekîsi, en fetânetlisi.
Maatteessüf: Maalesef, üzülerek.
Mâruf: Herkesçe bilinen, tanınmış.
Mürekkep: Bir araya gelmiş, oluşmuş.
Müteallik: Alâkalı, ilgili.
Mütereddit: Kararsız, tereddütlü.
Nefiy: Sürgün.
Teb'id: Uzaklaştırma, kovma, sürme.
Teşkilât-ı Esasiye Kanunu: Anayasa.

Sayın Beyim! Kürtlük sözüyle türlü hakarete hedef olan Molla Said, seciyeten takdire şâyan bir Türk âşığı ve İslâmiyet hâdimidir.(Hâşiye) Bundan memleketimiz içtimaen zarar değil, mânen fayda görecektir. Ben, namus ve şerefim nâmına şehâdet ederim ki, Molla Said kat'iyen temiz bir adamdır. Onun için sizin gibi milletin dâhilen idare ve mukadderâtına el koyan dirâyetli zâtlardan insaniyet nâmına temenniyâtım şudur:

Yanlış anlayışlı jurnalcilerin sözleriyle hürriyet nimetinden, saf hava teneffüsünden, herhangi bir Türk kardeşiyle görüşmeden mahrum kalan bu adamı, hükûmetin adaleti, makamınızın ehemmiyeti nâmına ve adl ve ihsan kaziyyesine tevfikan olsun, bu adam hakkında dahi adalet ve kendisiyle de hiç olmazsa bir defa olsun hüsn-ü niyetle görüştükten sonra onun hakkında ibkâ veya ifnâ kararını vermek lütfunda bulunursanız, elbette ehemmiyetli vazifenizi kanun dairesinde îfâ etmiş olacağınızdan dolayı tarihçe-i hayatınıza takdire değer bir fasıl derc buyurmuş, adalet-perverliğinizi halka ve âcizleri gibi bacağı kesilmiş, köşede kalmış hür fikirli vak'a-nüvislere duyurmuş olursunuz efendim.

Milliyetini, memleketini candan seven;
teninde, kanında, Kürtlük, Arnavutluk,
Boşnaklık kanı kokusu olmayan,
Erzurum'un eski milletvekillerinden, bacağı kesik,
*Yeşil Oğlu Mehmed Salih**

99

Muhterem Din Kardeşim!

Kırk gündür yatakta sizinle meşgulüm. Hayal ve mesmûuma nazaran, huzurunuzun muhtel olduğuna zâhibim. اَلْمُؤْمِنُ بَلَوِيٌّ[1] Tahminen on gün

Hâşiye: Evet, her biri yüze mukabil binler Türk gençleri, mâsumları, ihtiyarları, Risale-i Nur'a şâkirt olmalarından, bu acîb asırda, Türk Milleti'nin Devlet-i Abbasiye inkırâzından İslâm yardımına koşmaları gibi, bu şâkirtler dahi aynen koştular. Değil yalnız Said, belki bütün ehl-i hakikat tahsin eder, Türk'e dost olur.

1 "Mü'min, musibete çok maruz kalır." Bkz.: Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/390.

Derc: Yerleştirme, ilâve etme.
İbkâ: Dokunmama, serbes bırakma.
İfnâ: Bitirme, yok etme.
İnkırâz: Yıkılma, sona erme.
Jurnalci: İhbar eden, ispiyoncu.
Kaziyye: Hüküm.
Mesmû: Duyulan, işitilen şeyler.
Muhtel: Bozulmuş, karışmış.
Mukadderât: Kader.
Temenniyât: Temenniler, dilekler.
Tevfikan: Uyarak.
Vak'a-nüvis: Tarihî olayları kaydeden, yazan tarihçi.
Zâhib: Bir düşünceye kapılan, inanan kimse.

kadar evvelsi, sokaklarda "Hâlis Afyon tereyağım var." diyen birisini penceredden yanıma çağırıp biraz yağ aldım. Maksadım sizi sormaktı. Afyon'dan Emirdağ kazasına sürüldüğünüzü, ahalinin sizinle görüşmesinin yasak olduğunu duyunca çok müteessir oldum.

Muhterem din kardeşim! Bu mektubu size yazan, otuz bir sene evvelsi sizinle Erzurum'un Esad Paşa Medresesi'nde, Umumî Harp'te Kafkas'ın karlı dağlarında ve yirmi dört sene evvel de meb'usluğum hengâmında Van Valisi Haydar Bey* dostunuzla Millet Meclisi salonunda görüşen Erzurum'un esbak meb'uslarından Yeşil oğlu Mehmed Salih'tir.

Mehmed Salih (rahmetullâhi aleyh)

~ 100 ~

Yeşil Salih'e yazılan mektuptur.

Aziz Kardeşim Hasan Efendi!

Sen benim tarafımdan kıymetli kardeşimiz Salih Efendi'ye yaz ki, ben ölünceye kadar onun bu insaniyetini unutmayacağım ve ona çok minnettarım ve çok selâm ve dua ederim. Fakat ben her sıkıntıya karşı tahammüle karar vermişim. Hem ben iyiliği o reislerden beklemiyorum.

Said Nursî

~ 101 ~

Bana gönderdiğiniz Asâ-yı Musa'dan bir nüsha, ciltsiz –yalnız sarı kâğıt cilt olmuş– Hüsrev'in yazısına bir parça benzer, fakat üstünde Mustafa ismi var. O kimdir? Hangi Mustafa'dır? Hem nüshanın üstünde "on üç yaşında Hatice,* Ahmed'in kızı" yazılmış. Bu Ahmed, hangi Ahmed'dir? Hem ona, hem kızına bin bârekâllah! Bu yaşta bu koca kitabı hem dikkatli, tevâfuklu, hem güzel sıhhatli yazmak, mâsumların tâifesinin bir kahramanlığıdır. Kim görüyor, mâşallah der. Buradaki mektep görmüş hanımlarda bir şevk uyandıracak.

Nazif kardeşimizin mektubu ehemmiyetlidir. Hakikaten Amerika'da, siyasete âlet değil, belki dini din için mutaassıbâne iltizam edenler çok vardı. İnşallah Asâ-yı Musa'yı alan, o dindarlardandır.

Esbak: Geçen, daha önceki.

İltizam etmek: Kabullenmek, benimsemek.

Mutaassıbâne: Tutucu, aşırı bağlı bir şekilde.

Keçeli Salâhaddin, tam bir Abdurrahman'dır; kahramanlıkta babasından geri kalmak istemiyor. Bizi de arasıra âdetimize muhalif olarak dünyaya baktırıyor. Eğer o Amerikalı ehemmiyetli âlim bütün Risale-i Nur'u istese ve neşrine söz verse, sizin meşveretinizle bir mükemmel takım ona vereceğiz.

Nazif'in mektubuyla beraber bir mütekâid efendinin vesveseye dair bir suali var. Eğer o adamın ciddî olarak Nurlar'a alâkası varsa, böyle suallere hiç ihtiyacı olmaz. Hikmetü'l-İstiâze Lem'ası'nı ve Yirmi Dokuzuncu Söz'ün melâike ve ruhanîlerin vücûdlarına dair kısmını okusun. Onun manasız ve yüz yerde cevabı bulunan vesvesesi ise, zındık maddiyyûnların şimdilik dehşetli vaziyetinden fırsat bulup bir aşılamalarıdır ki, o adam ondan müteessir olmuş, o suali sormuş. Ona selâm ederim. *Risale-i Nur, onun her müşkülünü halledebilir. Hâlisâne, teslimkârâne ona çalışsın, onu dinlesin.*

Medrese-i Nuriye'nin eski ve yeni kahramanlarından Marangoz Ahmed'in mektubu, üç-dört cihetten beni mesrur ve minnettar eyledi. O medresenin baş talebesi nâmını verdiği Ahmed ise, hem şehid Hâfız Ali'nin vazifesini yaptığını, hem Süleyman* gibi kıymetli kardeşiyle ve küçük kerîmesiyle üç tane Asâ-yı Musa'yı yazmaları ve mübârek Hasan Dayı'nın* hafîdi olması, beni meraktan kurtardı, hem çok memnun eyledi. Cenâb-ı Hak ona şifa ve onlara muvaffakiyet ve saadet versin, âmin, âmin…

Merhum Hâfız Mehmed'in iki kardeşi o merhumun vazifesini yapmaları ve Mustafa'nın yazısı, Hüsrev'in tatlı hattına mutabık gelmesi, benim nazarımda, yeniden iki Hâfız Mehmed'i bulmuş kadar memnun oldum.

Kahraman Marangoz'un gayretiyle Gökdereli Hatip, Risale-i Nur'a üç oğluyla beraber talebe olup yazmaya başlamalarıyla, hem onları, hem Marangoz'u, hem köylerini tebrik ederiz. Ve Marangoz'un onlara söylediği manzumesini Lâhika'ya geçirdik.

Atabeyli alîl (kötürüm) Ali Osman'ın yazdığı uzun mektubu ve Asâ-yı Musa risalesi ve Nurlar'ın neşrinde cidden tesirli çalışması ve hizmet-i nuriyede çok çalışkan Çilingir Ali* ile ve dayısı Hasan'ın ona yardım etmesi ve

---

Hâlisâne: Samimiyetle, samimi bir şekilde.
Hikmetü'l-İstiâze Lem'ası: Şeytanın şerrinden Allah'a sığınmanın hikmetlerinin, sırlarının izah edildiği 13. Lem'a.
Kerîme: Kız evlât.
Maddiyyûn: Maddeciler, materyalistler.
Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Mütekâid: Emekli.
Vücûd: Varlık, var olma.

mübârek hülyaları ve tevâfukları bizleri ferahlandırdı. Eğirdir kasabasını bana ziyade sevdirdi. Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn onlardan razı olsun.

~ 102 ~

Bir Derece Mahremdir

Geçen kışta bana karşı sû-i kastların, inâyet-i ilâhiye ile ve duanızın yardımıyla gelen sabır ve tahammülüm neticesinde akîm kalan plânı pek geniş bir tarzda olduğuna delil ise, bu yakında Reisicumhur Afyon'da demiş: "Bu vilâyette din cihetinde bir karışıklık çıkacağını zannederdik..."

Demek gizli komite beni sıkıştırmakla bir hâdise çıkarmak istiyordular. Bir ecnebî müdahelesi hesabına ve müslümanlar ve vatan zararına, bütün bütün kanunsuz ve keyfî bir tarzda, damarıma şiddetle dokunan ihênetler ve sıkıntılarla tâzipleri, onlara dünyada tam zarar, âhirette cehennem ve sakar; ve bize, dünyada mükemmel sevap ve zafer, ve âhirette, inşallah cennet ve âb-ı kevseri kazandırır.

Demek bu gizli plânı Heyet-i Vekile ve Reis hissetmiştiler ki, buralarda umum memurlar, hattâ vali ve kaymakam, zâbıta benimle görüşmekten kaçıyor ve ürküyordular. Ben de hayret ederdim. Fakat, elimizde yalnız nur bulunduğunu ve siyaset topuzu bulunmadığını, zerre kadar aklı bulunanlar anladılar.

Gariptir ki, en ziyade lehime çalışması lâzım olan bazı vazifedarlar, aleyhimde istîmal ve istihdam edildi. Nurcular, çok ihtiyat ve dikkat ve temkinde bulunmaları lâzımdır. Çünkü mânevî fırtınalar var, bazı dessas münâfıklar her tarafa sokulur. İstibdad-ı mutlaka dinsizcesine taraftarken, Hürriyet Fırkası'na girer, tâ onları bozsun ve esrarlarını bilsin, ifşâ etsin.

Hem Salâhaddin'in, Asâ-yı Musa'yı Amerikalı'ya vermesi münasebetiyle deriz:

Misyonerler ve hristiyan ruhanîleri, hem Nurcular, çok dikkat etmeleri elzemdir. Çünkü her hâlde şimal cereyanı, İslâm ve İsevî dininin hücumuna

---

Âb-ı kevser: Kevser suyu.
Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Dessas: Hilekâr, düzenbaz.
Heyet-i Vekile: Bakanlar Kurulu.
İhênet: Hor, hakir görme; küçük duruma düşürme.
İnâyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
İstihdam edilmek: Çalıştırılmak, görevlendirilmek.
İstîmal edilmek: Kullanılmak.
Sakar: Cehennem. (Bkz.: Kamer Sûresi. 54/48, Müddessir Sûresi 74/ 26, 42).
Şimal cereyanı: Kuzeyde ortaya çıkan komünizm hareketi.
Tâzip: Azap etme, cezalandırma.

karşı kendini müdâfaa etmek fikriyle, İslâm ve misyonerlerin ittifaklarını bozmaya çalışacak. Tabaka-yı avâma müsaadekâr ve vücûb-u zekat ve hurmet-i ribâ ile, burjuvaları avâmın yardımına dâvet etmesi ve zulümden çekmesi cihetinde müslümanları aldatıp, onlara bir imtiyaz verip, bir kısmını kendi tarafına çekebilir.

Her neyse, bu defa sizin hatırınız için kaidemi bozdum, dünyaya baktım.

Said Nursî

~ 103 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Çok ehemmiyetli mektuplarınıza birtek muhtasar cevaba mecburiyetim var.

Evvelâ: Sualleri, çok nurlu hakikatlerin zuhuruna vesile olan Refet'in, hem mâsumlara Kur'ân ve Nurlar'ı ders vermesi, hem kendisi Nur Lem'aları'yla meşgul olması, hem tashihatta bana ve Hüsrev'e yardım etmesi, hem İstanbul'da Asâ-yı Musa'nın insaflı âlimlerin ellerine geçmesine çalışması, çok şâyân-ı tebriktir. Ve yeni sualine şimdi cevap verilmez, daha zamanı gelmemiş.

Kahraman Burhan'ın Serbest Fırkası'nın reisine verdiği cevap güzeldir. Evet Nurcular, siyasetlerle alâkaları olmaz. Yalnız iman hakikatleriyle bütün hayatları bağlıdır. Şimdiye kadar gizli komiteden, siyaseti dinsizliğe ve zındıkaya âlet edenler, istibdad-ı mutlakla Nurcular'ı ezdiler. İnşallah, bir sebep çıkar (Hâşiye) o istibdadı kıracak, mâsum ve mazlum Nurcular'ı kurtaracak. Fakat çok dikkat ve ihtiyat lâzımdır.

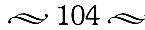
Risale-i Nur, dünyada her cereyanın fevkinde bulunması ve umumun malı olması cihetiyle, bir tarafa tâbi ve dâhil olmaz. Belki mütecaviz dinsizlere karşı haklı tarafa yardımcı olur ve dost olur ve ihtiyat kuvveti hükmünde onlara bir nokta-yı istinad olur. Fakat siyaset hesabına değil, belki Nurlar'ın intişarı ve maslahatı hesabına bazı kardeşler, Nurlar nâmına değil, belki kendi şahısları nâmına girebilir.

Hâşiye: Demokrat çıktı, bir derece kırdı.

Burjuva: Geniş ve rahat yaşama imkanlarına sahip seçkinler sınıfı.
Hurmet-i riba: Faizin haram olması.
İhtiyat kuvveti: Gerektiğinde savaşa girebilecek şekilde hazır bulundurulan askerî birlik.
Müsaadekâr: İzin veren, hoşgörülü, anlayışlı.
Mütecaviz: Haddi aşan, çok fazla ileri giden, saldırgan.
Nokta-yı istinad: Dayanak noktası.
Tabaka-yı avâm: Halkın fakir kısmı, fakir tabakası.
Vücûb-u zekat: Zekâtın farz olması.

Hususan, mübârek Isparta'nın şimdiye kadar Nurlar medresesi olması ve muârızların dahi ona çok ilişmemesi noktasında, dâhilde tarafgirâne vaziyet almamak, mûterizlerin nedâmetine ve hakikate dönmelerine bir vesile olabilir. Siz daha iyi bilirsiniz.

Salâhaddin'in mektubu, birkaç cihette ehemmiyetlidir. Amerika âlimleri, elbette Asâ-yı Musa risalesine lâkayt kalmayacaklar. Eğer dini din için seven kısmının ellerine geçse, fütuhat yapar. Yoksa, bazı enaniyetli hocalarımız gibi kıskançlık damarıyla neşrine ve tervicine çalışmaları meşkûktur. Her neyse, inâyet-i ilâhiyeye havaledir.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Tahirî'nin İstanbul'a gitmesi, inşallah hayırdır. Ve Hüsrev'in pek çok vazifelerini tamamen yapması; kanaatim geldi ki, Barla'da bulunduğum zaman bütün yazanların tashihatını ve te'lif hizmetini yapmamda tahakkuk eden büyük inâyet ve harika muvaffakiyet, aynen Hüsrev'de, yardımcılarında dahi numûnesi var.

Sâniyen: Tahirî'nin, Denizli hapsinde, unutulmaz hâlisâne hizmetiyle ve Nurlar'a sarsılmaz sadâkatiyle ve yanılmaz zekâvetiyle ve çekilmez bahadırlığıyla daire-i Nur'da ehemmiyetli makamı için, bütün bu defaki mektubunu Lâhika'ya geçirdik. Başta Nur'un şâkirtlerinden vâlidesi Zübeyde olarak, akrabasına ve rüfekâsına selâm ederim. Cenâb-ı Hak onlardan ebeden razı olsun, âmin...

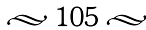
Sâlisen: Nis'li Kureyşîlerden Ahmed Kureyşî, muhterem pederiyle ve ammizâdesi Ahmed ile Nurlar'ın has nâşir ve talabelerinden olması, o havâli şâkirtlerinin nâmına Nurlar hakkında güzel manzum fıkraları Lâhika'ya girdi. Cenâb-ı Hak onları muvaffak eylesin, âmin...

Râbian: Eğirdir kasabasında, isimlerini yazmadığım gayet ehemmiyetli kardeşlerimiz var. Onlara ve Mehmed Sabri gibi büyük santrale istinaden ve Sabri'nin yazısına benzettiğim dikkatli ve güzel ifadeli bir mektubu çalışkan ve

---

Ammizâde: Amcaoğlu.
Fütuhat: Fetihler, zaferler.
Meşkûk: Şüpheli.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Mûteriz: İtiraz eden, itirazcı.
Nedâmet: Pişmanlık.
Rüfekâ: Arkadaşlar, yoldaşlar.
Tarafgirâne: Taraf tutar bir tarzda.
Tervic: Revaç verme, destekleme.
Zekâvet: Zekilik, çabuk anlama, kavrama.

ciddî kardeşlerimizden Çilingir Ali'den aldım. Onun arzusuyla aynını Lâhika'ya geçirdik. Ona ve onu çalıştırana “Mâşallah ve veffakakümullah” deriz.

105

Aziz, Sıddık, Âlicenap Eski ve Yeni Kardeş Yeşil Salih!

Benden, sergüzeşte-i hayatıma ait sorduğun maddelere gayet kısa ve mücmel işaret edilecek. Bir zaman sonra inşallah başkalar izahla cevap verecekler. Fakat tarihe geçmek ve bu asır âlimlerinin içinde kendi âdi şahsımı nesl-i âtiye göstermek, bildirmek ne isterim ve ne de liyakatim var. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrederim ki; beni bana beğendirmemiş, dehşetli kusurlarımı bana göstermiş.

Hem insanlara kendini bildirmek bir şöhret-perestlik olmasından, bir enaniyet, bir hodfürûşluk, bir riyakârlık ihtimali var. Bu ise bizim gibilere tam zarardır.

Hem ben, madem bu asırda maddeten ve mânen münferit yaşamaya ve hayat-ı içtimaiyeden çekilmeye mecbur olmuşum; elbette hakkım yoktur ki hayat-ı içtimaiyeyi geçirenler içinde tarihe binip istikbaldekilere görüneyim.

Yalnız bu cihet var ki, Risale-i Nur, bu vatana ve bu millete pek büyük menfaati, mahkemelerin ve ehl-i vukûfların müttefikan kararlarıyla tahakkuk etmiş. Bu nokta-yı nazarda, benim ehemmiyetsiz, bîçâre, perişan, çok kusurlu şahsiyetim değil, belki yalnız Kur'ân'ın malı ve meâli olan Risale-i Nur nâmına, sizin suallerinize cevap için ben işaretler ederim, sonra da Risale-i Nur ve şâkirtleri izahla cevap versinler.

Evvelâ: Otuz sene evvelki hayatımın tarihçesini merhum Abdurrahman yazmış, tab' edilmiş.

Sâniyen: Risale-i Nur'un zuhur zamanının bir nevi tarihçesi Eskişehir hapsinin müdâfaanâmesiyle –Yirmi Yedinci Lem'a olmuş– ve Denizli hapsindeki müdâfaa risaleleriyle (On Birinci ve On İkinci Şuâ), İhtiyarlar Lem'ası ve Âyet-i Hasbiye Risalesi ve On Altıncı Mektup'la, Hücumât-ı Sitte

---

Âlicenap: Yüksek karakterli, faziletli.

Âyet-i Hasbiye Risalesi: “Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!” (Âl-i İmran, 3/173) âyetinin mühim bir nüktesini beyan eden 4. Şuâ risalesi.

Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.

Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, beğendirme.

Hücumât-ı Sitte: “Altı hücum” anlamında Hz. Bediüzzaman'ın, şeytanın altı desisesine (hile, tuzak) karşı yazdığı risale; 29. Mektub'un 6. Kısmı.

Mücmel: Kısa, öz.

Münferit: Tek başına, yalnız.

Müttefikan: İttifak ederek, oy birliğiyle.

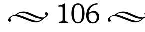
Nesl-i âti: Gelecek nesil.

Nokta-yı nazar: Bakış açısı.

Veffakakümullah: “Allah sizi muvaffak etsin, başarılı kılsın!”

ve İşârât-ı Selâse ve İşârât-ı Seb'a Risaleleri gibi Nur eczaları, suallerinize tafsilen cevap vermek için mahkeme bana iade ettiği ve şimdi elimde bulunmayan risaleler, bir zaman elinize gelecek.

İnşallah sizi hiç unutmayacağım. Bu hâlimde bu alâkadarlığınız, benim çok ağır sıkıntılarımı hafifleştirdi. Allah senden razı olsun, âmin...

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bir bîçâre vesveseli ve hassas ve dinsizlerle görüşen bir adam, meşhur dua-yı nebevî olan Cevşenü'l-Kebîr hakkında ve akıl haricindeki sevap ve faziletine dair bir hadisi görmüş, şüpheye düşmüş. Demiş:

"Râvi, Ehl-i Beyt'in imamlarındandır. Hâlbuki hadsiz bir mübalâğa görünüyor. Meselâ içinde der: 'Bu duaya Kur'ân kadar sevap verilir.'[1] Hem 'Göklerdeki büyük melâikeler, o dua sahibini gördükçe kürsilerinden inip ona pek büyük bir tevazu ile hürmet ederler.'[2] Bu ise aklın ve mantığın mikyaslarına gelmez." diye, Risale-i Nur'dan imdad istedi. Ben de Kur'ân'dan ve Cevşen'den ve Nurlar'dan gayet kat'î ve tam akıl ve hikmete mutabık bir cevap verdim. Size gayet kısa bir icmâlini beyan ediyorum. Şöyle ki, ona dedim:

Evvelâ: Yirmi Dördüncü Söz'ün Üçüncü Dalı'nda on adet "usûl" var, böyle şüpheleri esasıyla keser, izale eder. Ona bak, cevabını al.

Sâniyen: Her gün bütün ümmet kadar hasenât ona işlenen ve bütün ümmetin saadetlerine yardım eden ve ism-i âzamın mazharı ve kâinatın çekirdek-i aslîsi, hem en mükemmel ve câmî meyvesi olan zât-ı Ahmediye *(aleyhissalâtü vesselâm)*, o duanın kendi hakkında o azîm mertebesini görmüş, ona haber veren Cebrail *(aleyhisselâm)*'dan işitmiş, başkalarını kendine kıyas etmiş veya edilmiş. Demek o pek fevkalâde ve acîb sevap, zât-ı Ahmediye'nin *(aleyhissalâtü vesselâm)* velâyet-i kübrâsından ona gelmiş. Küllî, umumî değil, belki o duanın mahiye-

---

1 Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı İbn-i Arabî)* s. 232.

2 Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı İbn-i Arabî)* s. 236.

Câmî: İçine alan, kuşatan.
Dua-yı nebevî: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) duası.
Ecza: Cüzler, bölümler.
Ehl-i Beyt: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mübârek soyu.
İcmâl: Özet, kısaca anlatım.
İsm-i âzam: En büyük, geniş, kapsamlı isim.
İşârât-ı Seb'a: "Yedi işaret" anlamına gelen, 29. Mektub'un 7. Kısmı.
İşârât-ı Selâse: "Üç işaret" anlamına gelen 22. Lem'a risalesi.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Mazhar: Nâil olan, şereflenen, ayna olan.
Râvi: Hadisi rivâyet eden, nakleden.
Tafsilen: Genişçe, ayrıntılı.

tinde böyle harika bir kıymet var ve ism-i âzam mazharı olan zâtın tebaiyetiyle başkalara dahi o sevap mümkündür. Fakat gayet ehemmiyetli şartları var, yalnız okumak kâfi gelmez. Yoksa muvâzene-i ahkâmı bozar, farzlara ilişir.

Sâlisen: O dua, nasıl ki zât-ı Ahmediye'ye baktığı vakit mübalâğadan münezzeh ve ayn-ı hakikat oluyor. Öyle de, o duadaki yüzer esmâ-yı hüsnânın hakikatlerine baktığı zaman, değil mübalâğa, belki onların nihayetsiz tecellîlerinden gelmesi mümkün ve gelebilen feyizlerin nihayetsizliğini göstermek için pek az bir kısmını Muhbir-i Sâdık *(aleyhissalâtü vesselâm)* haber vermiş ve teşvik için müphem ve mutlak bırakmış. Sonra, mürûr-u zamanla, o kaziyye-i mümkine ve mutlaka, bilfiil vâki ve külliye telâkki edilmiş.

Râbian: Yirminci Lem'a-yı İhlâs'ta, bir adama beş yüz senelik bir genişlikte bir cennet verilmesine dair olan bir hâşiye var. Ona da bak, gör ki, o koca cennetin verilmesi, bilmediğimiz tarzda bir mâlikiyet değil, belki insan nasıl hususî hanesine çok cihetlerle mâliktir, sahiptir; öyle de zemin yüzündeki şeylere çok duygularıyla bir nevi mâliktir, tasarruf ve istifade edebilir. Hem, koca dünyayı, benim hanemdir, bana vermiş ve güneş lâmbamdır diyebilir.

Demek bazı fevkalhad, harika ve akıl haricindeki bir kısım sevaplar, bu mezkûr hakikate bakar.

Hem İslâmiyet'te her sevabın, her fazilet-i a'mâlin en evvel mazharı ve bizlerin bir duada bir zerre sevabımızda, o duada bir dağ kadar sevap ve feyzi kazanan zât-ı Ahmediye *(aleyhissalâtü vesselâm)*, hususî virdler ve dualar ve şeriat ve risalet cihetiyle değil, belki velâyet-i Ahmediye noktasında ve umumî olmayan derslerinde, kendine verilen en yüksek mertebeyi beyan eder. Kendine tam tebaiyet eden has vârislerini, o noktalara teşvik eder. وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ[1] ، لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ اِلَّا اللّٰهُ[2] dedim.

---

1 Gerçek bilgi Allah katındadır.
2 Allah'tan başka hiç kimse gaybı bilemez.

Fazilet-i a'mâl: Amellerin faziletı, sevapları.
Fevkalhad: Haddinden fazla, sınırsız.
Kaziyye-i mümkine ve mutlaka: İmkân dâhilinde olan (mümkin) ve herhangi bir şartla kayıtlanmamış (mutlak) hüküm, teori.
Külliye: Genel, her fert hakkında geçerli olan, umumî.
Mezkûr: Zikredilen, anlatılan.
Muhbir-i Sâdık: Doğru, yanıltmayan haberci, Peygamber Efendimiz (s.a.s.).
Mutlak: Bir kayıt altına alınmayan, sınır tayin edilmeyen.
Muvâzene-i ahkâm: Dinî hükümler arasındaki denge, ölçü.
Müphem: Kapalı, belirsiz.
Mürûr-u zaman: Zaman aşımı, aradan uzun zaman geçmesi.
Tebaiyet: Uyma, tâbi olma.
Vâki: Olmuş, meydana gelmiş.
Velâyet-i Ahmediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kulluğundaki enginliği, derinliği ile Allah'a olan eşsiz, yakınlığı.

O vesvese edip şüphelere düşen adam –lillâhilhamd– kurtuldu, tam kanaati geldi. Belki sizin bazılarınıza faydası var diye size de gönderdim.

Umumunuza binler selâm...

Bu Fıkra Bir Derece Mahremdir Yalnız Haslara Mahsustur

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Çok defa hatırıma geliyordu ki: "Neden herkesten ziyade medreseden çıkanlar Risale-i Nur'a sarılmaları lâzımken, en ziyade çekinen, onlardan resmî vazifeyi alanlardır?"

Şimdi birden hatıra gelen cevabın bir az kısmını beyan etmek lâzım geldi.

Evvelâ: Gizli münâfıklar, aleyhimizde büyük makamlarda olanların bir kısmını istîmal ederek resmî bir tarzda şiddetli propaganda etmelerinden, bütün resmî memurlar ürkmeye ve çekinmeye mecbur olmuşlar. Onlar içinde dahi enaniyetli ve evhamlı ve bid'aları kabul eden hocalar, daha ziyade çekinmeye başlamışlar, kendilerine bir özür, bir bahane aramışlar.

Risale-i Nur'dan İşârât-ı Seb'a'nın bid'acılara şiddetli tokadı.. ve Sekizinci ve On Sekizinci Lem'a'da İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* Ercûze'de, ulemâü's-sû hakkında dehşetli tokadı..[1] ve bid'alara bir derece ve bir cihette müsait olan Vehhâbîlik mezhebini perde altında kabul edenler, Yirmi Sekizinci Mektup'un Vehhâbîler hakkındaki meselenin tokadı..[2] ve Kur'ân tercümesini yapan ve Kur'ân yerinde tercümesinin okunmasına cevaz gösterenlere Risale-i Nur'un şiddetli tokatları.. ve derd-i maîşet zarureti ve mevki-i içtimaîde haysiyetini düşünmeleri sebebiyle hocalar, hattâ İstanbul'un eskide dost hocaları, kaçmaya ve az bir kısmı tenkide çalışmaya, hattâ Âl-i Beyt ve İmam Ali'ye adâvetleri

---

1 Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûâtü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî*–Hz. Ali'nin (r.a.) Kaside-i Ercûze'si–*)* s. 595, 596.

2 Bkz.: Mektubat, Yirmi Sekizinci Mektup, Altıncı Mesele.

Adâvet: Düşmanlık.

Bid'a: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.

Derd-i maîşet: Geçim derdi.

Ercûze: Hz. Ali (r.a.) tarafından recez vezniyle yazılan, ism-i âzamı tazammun eden altı ismin ehemmiyetini beyan eden ve istikbalden haber veren meşhur kasidenin adı. Mecmuatü'l-Ahzab'da vardır.

Lillâhilhamd: Allah'a şükürler olsun.

Mevki-i içtimaî: Sosyal konum.

Ulemâü's-sû: Gerçekleri, menfaatleri için bile bile gizleyen, insanlara kötü örnek olan ilim adamları.

Vehhabîlik: Necid Şeyhi lakabıyla da anılan Muhammed bin Abdülvehhab'ın (1703-1787) düşünceleri çevresinde oluşan dinî, siyasî hareket.

bulunan müfrit Vehhâbîlik hesabına, Risale-i Nur'un Âl-i Beyt ve İmam Ali'nin bir mânevî hediyesi ve eseri olmasından itiraz etmeye başlamışlar. Fakat biz, İstanbul âlimlerinden kızmıyoruz, belki bir cihette memnunuz. Çünkü başkalara nisbeten ilişmiyorlar.

Hem merhum Fetva Emini Ali Rıza* ve merhum Ahmed Şîrâni ve merhum Şevket Efendi ve merhum Mehmed Âkif gibi insaflı, Risale-i Nur'u fevkalâde takdir ve tahsin eden o muhterem ve merhum zâtların hatırı için, biz İstanbul hocalarına dostuz, onlardan gücenmeyiz. İnşallah, bir zaman Yirminci Lem'a-yı İhlâs kendini onlara okutturacak, o eski dostları da yeni dostlar yapacak.

Kardeşlerim! Herkes sizin gibi sebatkâr olamaz. Perde altında Nurcuların kuvve-i mâneviyelerini kırmak için bazı hocalar vâsıta oluyorlar. Aldanmayınız ve sarsılmayınız ve onlarla münakaşa etmeyiniz. Mümkün oldukça dostâne muamele ediniz, "Biz onlarla kardeşiz." deyiniz. Ve bu pusuladaki noktaları unutmayınız, tâ sizi aldatmasınlar.

Hüsrev'in himmetiyle daireye giren ve Nur'un yeni şâkirtlerinden bana mektup yazan Hatice ve Râbia, haslar içinde kabul edildiler. Ve çok alâkadar olduğum Barla'da hararetle Bahri ve evlâdı ve Eyyub ve Ali ve Mehmed ve Süleyman'ların gayretleriyle Nurlar dersine çalışmaları beni sevinçle ağlattırdı. Ben bütün Barla halkına, hususan Süleymanlar ve Bahri ve Mehmedler ve Mustafalar, eski zamanda Nurlar'a kıymettar hizmet eden Şamlı Hâfız Tevfik ve mübârek Hâfız Hâlid* ve İmam Hakkı Efendi ve Muhacir Hâfız Ahmed* ve evlâdı ve ahfâdı ve Şem'î* ve bana çok hizmet eden Abdullah Çavuş* ve oradaki komşularıma ricâlen ve nisâen binler selâm ve dua ederim ve mübârek aylarda dualarını isterim.

Bahri ve evlâtları üç Asâ-yı Musa yazdıklarını şimdi haber aldım. Muhacir Hâfız Ahmed ile Barla'da kardeşlerimizin hesabına hem Kâzım'ın, hem berber Mehmed'in ciddî hâlisâne mektupları Lâhika'ya girmeye hak kazandılar. Ve Bahri'nin güzel manzumesi, küçük bir medrese-i nuriye hesabına tam girebilir.

Medar-ı hayret bir latîf inâyettir ki, Büyük Mustafa'yı *(rahmetullâhi aleyh)* aynen merhum Abdurrahman gibi hem sadâkatiyle, hem kalemiyle, hem iktidarıyla Nurlar'a hizmet edeceğini kalbime ihtar edilmesiyle o zamanda Abdurrahman'ın vefatını unutmaya çalıştım. Hakikaten Küçük Ali, o hatıra-yı gaybiyeyi kalem

---

Ahfad: Torunlar.
Hatıra-yı gaybiye: Geleceğe dâir gaybî his, önsezi.
Medar-ı hayret: Hayret etme sebebi.
Müfrit: Aşırı, ölçüyü kaçıran.
Ricâlen ve nisâen: Erkekler ve kadınlar olarak.

cihetinde dahi tam tamına tasdik ettirdi. Kardeşinin kalemini kendisi aldı. Sarı bıçağı, elmas kılıcı yaptı. Demek o zaman, onu da Mübârek Mustafa'nın ruhunda hissetmiştim.

Hem Muhacir Hâfız Ahmed'i hem bana, hem Nurlar'a alâka ve sadâkat noktasında Nurlar'ın birinci talebesi ve fedakâr bir nâşiri kalben hissetmiştim. Hâlbuki kalemle hizmete muvaffak olamadı. Çok defa o gaybî hissimi tahattur ederdim. Sonra birden hem oğlu Kâzım, hem damadı Bahri, hem diğer damadı berber Mehmed* ondan his ve ümid ettiğim metînâne hizmeti fevkalâde bir alâka ve sadâkatle tam tamına yerine getirmeye, çalışmaya başladılar. Hattâ hafîdeleri dahi mâsum şâkirtler içine girmişler. Umuma selâm.

Said Nursî

~ 108 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[2]

Aziz, Sıddık, Bahtiyar, Vefâkâr, Faal, Sebatkâr Kardeşlerim!

Evvelâ: Tekraren hem sizin Receb-i Şerif'inizi ve Leyle-i Regâib'inizi tebrik, hem Safranbolulu kardeşlerimizin tebriklerine mukabeleten şuhûr-u selâselerini ve dört leyâli-i mübârekelerini ve Nurlar'la gayet ciddî alâkalarını tebrik ederiz.

Ve oranın şâkirtleri nâmına yazılan tebriknâme mektubunda benim pek çok kusurlu şahsıma verdikleri unvanları ve senâları, Halil İbrahim'in bazı mektupları gibi, tâdil ile Risale-i Nur'a çevirip Lâhika'ya girmesini istedim; fakat şahsım pek sarih bir tarzda mevzu yapıldığı için yakıştıramadım, şimdilik geri kaldı.

Kardeşlerim! Kat'iyen biliniz: Şan u şeref ve hodfürûşluk ve kendine güvenmek ve şahsımı beğendirmekten ürküyorum ve kaçıyorum ve şahsıma karşı medihlerden hoşlanmıyorum. Yalnız Risale-i Nur'a karşı sadâkat ve

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Hafîde: Kız torun.
Leyâli-i mübâreke: Mübârek geceler.
Sarih: Açık.
Şuhûr-u selâse: Üç aylar. Receb, Şaban, Ramazan ayları.
Tâdil: Düzeltme.
Tahattur etmek: Hatırlamak.

kanaate bir emare olmak cihetiyle, bazı müfritâne tâbirleri, ya hatırları için veya hüsn-ü zanlarını kırmamak fikriyle, kısmen tâdil ile kabul ve sükût ederim. Fakat iki İhlâs Lem'aları ve mesleğimizin "hıllet" ve "ihlâs" ve "uhuvvet" esasları, bu tarz medihlere müsaade etmez.

Hem, bu benlik ve enaniyet asrında ve şöhret-perestlerin nazarında Nurlar'ın sâfiyetine ve hâlisiyetine zarar verebilir.

Sâniyen: Hıfzı'nın iki mâsumunun yazdıkları Asâ-yı Musa ve Rehber ve Küçük Sözler bizi mesrur eyledi. Yüz mâşallah! Böyle binler Nurcu mâsumlar, istikbali nurlandıracaklar.

Said Nursî

~ 109 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu şuhûr-u mübârekede, Nurcuların şirket-i mâneviyesine inşallah pek çok kudsî servet girecek. Her bir Nurcu, binler lisanla ve yüzer kalemle çalışacak gibi kâr kazanacak. Ve bu mübârek ve çok bereketli aylarda, beş tarzda ibadet sayılabilen[1] kalemle Zülfikar (Mu'cizât) mecmuasına hizmet edenler, tam bahtiyardırlar. Fakat yazıdan ziyade, sıhhatine dikkat etmek lâzım ve elzemdir. Bugün de tatlı iki mânidar tevâfuku gördüm. Kanaatim geldi ki, benim bugünlerde zahmetler içinde Asâ-yı Musa tashihinde sıkıntılarıma mukabil, inâyet-i ilâhiye ücretimi ve tayınâtımı şirin bir surette veriyor.

Birisi: Kahraman Tahirî'nin teberrük olarak getirdiği tatlı lokmalar, acîb bir bereketle, her gün ikişer üçer yediğim hâlde bitmiyordu. Hayret ederdim. Bugün âdetimle iki alacaktım; baktım yalnız iki tane kalmış. İktisat için

---

1 Risale-i Nur'u yazmakla elde edilen beş çeşit ibadet için bkz.: Emirdağ Lâhikası-1, 142. Mektup.

Hıllet: Samimi, yakın dostluk.
Müfritâne: İleri giden, aşırı bir tarzda.
Şirket-i mâneviye: Bir cemaatin beraber veya paylaşarak yaptığı, çok kazanç sağlayan bir şirket hükmündeki toplu ibadetler.
Teberrük: Bereket niyetiyle, bereket umarak verilen hediye.
Uhuvvet: Kardeşlik.
Zülfikar (Mu'cizât): Ağırlığını Mu'cizât-ı Kur'âniye (25. Söz), Mu'cizât-ı Ahmediye (19. Mektup) ve 10. Söz'ün tamamının oluşturduğu Nur Külliyatı'ndan derlenen bir eser.

birisini aldım. Aynı saatte, Hıfzı'nın iki mâsum evlâdının bir kutu içinde yazdıkları nüshalar altında şekerden, ekmekten, aynen Tahirî'nin lokmaları gibi, hem onun miktarında elime verildi.

Ben bu tatlı tevâfuktan zevk alırken, dünkü gün aynı saatte çok hararetim vardı, çok su içiyordum. Canım üryani erik hoşafı istedi. Ben bilmiyordum, unutmuştum; şiddetli bir arzuyla hararetimi teskin edecek, eskide alıştığım ve çok istîmal ettiğim üryani erik, bir kutu içinde ve Âsiye'nin* has arkadaşlarından Nurcu Şerife Hanım'ın şekeriyle elime verildi. Ben de bu çok tatlı tevâfukun hatırı için hem mâsumların, hem onların teberrüklerini yüz misli kadar kabul ettim.

Umumunuza binler selâm.

Said Nursî

~ 110 ~

Aziz, Sıddık, Sarsılmaz, Usanmaz, Çekinmez, Çekilmez Kardeşlerim!

Evvelâ: Bu yaz, derd-i maîşet cihetiyle ve bu şuhûr-u selâse, ibadet haysiyetiyle bir derece Nurlar'ın kitabetine fütur verebilir diyenlere beyan ederiz ki: Bilâkis yazmaya şevk verir ve vermek gerektir. Çünkü Nur'un hizmeti, hem maîşet, hem rahat-ı kalbe bereketleriyle yardım ettiği gibi, ibadet-i tefekkürî nev'inden olması cihetiyle, mübârek ayların sevaplarına büyük yardımı olur.

Sâniyen: Nur'un bir şâkirdi bana dedi ki: "Geçen sene daha Nurlar bize teslim olmadan ve hususî bir iade neticesinde, burada rahmet dahi hususî bir derece tezahürüyle demiştin ki: 'Ne vakit tam serbestiyetle Nurlar okunsa ve yazılsa ve bize iade edilse, yağmurla, rahmet tam olacak.' haber vermiştin. Hakikaten bu baharda hem Asâ-yı Musa her tarafta merakla yazılması ve okunması, hem Zülfikar (Mu'cizât) yazılmasına şevkle başlanması, bu emsalsiz rahmete bir vesile olduğuna kat'î kanaatim geliyor." dedi.

~ 111 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Hüsrev'le bir ruh iki ceset ve kendisi, bahadır biraderiyle Nur hizmetinde çok ehemmiyetli mevki alan kahraman Rüştü'nün acîb bir el

---

Fütur: Gevşeklik, usanç.

İbadet-i tefekkürî: Tefekkür tarzında yapılan ibadet.

Kitabet: Yazı, yazma.

makinesini Nurlar için celbine çalışması, ehemmiyetli bir fütuhât-ı nuriyenin mukaddimesidir. İnşallah yine Nurlar, Nurcuların lâyık elleriyle kalemleri gibi tab' ve neşredilecek; yabani ve lâyık olmayanlara muhtaç olmayacak. Fakat her şeyden evvel sıhhatli ve yanlışsız ve güzel bir tarzda makine ile, mümkünse evvel eski harfle yazılsa, sonra yeni harfle daha münasiptir. Sizlerin isabetli tedbirinize havale ediyoruz.

Sâniyen: Konyalı Sabri'nin Refet'e yazdığı mektubunu gördüm, ondan bildim ki; bu Sabri, öteki Sabri gibi gayet hâlis ve samimî ve çalışkan bir Nurcudur. Bin bârekâllah hem ona, hem onu teşvik ve teşcî eden ve hocaların yüzlerini ak eden Konya âlimlerine! Başta müfessir mübârek Hoca Vehbi olarak onlara ve oradaki Nur şâkirtlerine çok selâm ederiz ve bu mübârek şuhûr-u selâsede dualarını isteriz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Said Nursî

112

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Sekiz sene çoluk ve çocuğuyla sadâkatle bana hizmet eden.. ve evlad ve ahfad ve refika ve damatlarıyla Nurlar'a ciddî çalışan.. ve ders ve vaazlarını bütün Nurlar'dan veren.. ve vefatından on dakika evvel dünyaca en ehemmiyetli vasiyeti, kendinin Nur Risaleleri'ni tekmil için Şamlı Hâfız'a rica eden.. vefatından iki gün evvel bana mektup yazıp benim aynı vakitte Sava'yı Barla'ya tercih ederek Sava mezaristanında defnimi arzu ettiğimi sizlere yazdığımı, sadâkatin kerametiyle hissedip bana mukabele ve itiraz tarzında o mektubunda der:

"Sen Barla'yı ikinci vatanımdır dediğin hâlde, neden ona gelmiyorsun, başka yerleri tercih edersin? İbtidâ-yı medrese-i nuriye, Barla'dır; senin mezarın orada olmalı." diye bana ihtar etti. İki gün sonra –size yazdığım daha size yetişmeden– onun mektubunu, hem Şamlı Hâfız ikinci sayfasında yazdığı vefat haberini aldığım merhum Muhacir Hâfız Ahmed'in *(rahmetullâhi aleyh)* dünyadan göçmesi, aynen Abdurrahman gibi beni çok sarstı, ağlattırdı, إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ[2]

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.

2 "Biz Allah'a âidiz ve vakti geldiğinde elbette O'na döneceğiz." (Bakara Sûresi, 2/156).

Celb: Getirme, elde etme.
Fütuhât-ı nuriye: Risale-i Nur'la ilgili açılımlar, gelişmeler.
İbtidâ-yı medrese-i nuriye: Risale-i Nur'un ilk olarak yazılmaya başladığı yer.
Refika: Arkadaş, eş.
Teşcî etmek: Cesaretlendirmek.

dedirtti. Binler rahmet onun ruhuna insin, âmin… Kabri de hanesi gibi Kur'ân ve Nur'un bir menzili olsun, âmin... Şüphem kalmadı ki, bu zâhir sadâkat kerâmeti, Nurcuların imanla kabre gireceklerini isbat ediyor ve hüsn-ü hâtimeye mazhardırlar. Benim tarafımdan onun akrabasını tâziye ediniz ve ben bütün dualarımda onu hissedar ediyorum diye tebliğ ediniz.

Sâniyen: Kardeşimiz Refet bana yazıyor ki: "İstanbul'da Nurlar'a çok ihtiyaç var ve ekmek gibi herkes muhtaçtır. Ve kardeşlerimizden ve Nurlar'la çok alâkadar ve çok okumuş ve Nurcu olan Yeşil Şemseddin,* Nur'un hakikatlerinden ders verdiğinden, vaazında binlerle adam bulunur."

Hem Refet der: "Bundan anlaşılıyor ki, Risale-i Nur, bu millete her gün ekmek gibi lâzımdır."

Hem bir kısım Nurlar'ı ehemmiyetli zâtlara vermiş ve Zülfikar (Mu'cizât)'ın benim tashihimden geçmiş bir nüshasını istiyor.

Umuma birer birer selâm ve dua ederiz ve dualarını isteriz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي [1]

Said Nursî

~ 113 ~

Hüsrev'i tashihte ve tevzîde ve tedbirde ve muhaberede ve Nurlar'ın neşir ve yetiştirmesinde tebrik ve muvaffakiyetine dua ederiz. Bu ehemmiyetli vazifelerle beraber, yine o şirin ve parlak kaleminin yazılarını çok nüshalarda görüyoruz. Hem müstakil nüshaları da yazıyor, mektubundan anlıyorum.

Şimdi birden Medrese-i Nuriye'nin (Sava) –Hacı Hâfız Mehmed, merhum Hâfız Mehmed ve kardeşleri ve Mehmedler'i ve Ahmedler'i ve mâsum Nurcuları ve mübârek ihtiyar ve sâir kahramanları– şâkirtlerini düşündüm. Hayatım müddetince ona yakın olmak bütün canımla istedim ve vefattan sonra onların mezaristanında defnolmamı arzuladım.

Birden ihtar edildi ki:

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Hüsn-ü hâtime: Güzel âkıbet, imanla hayatını tamamlama.

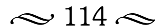
Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Muhabere: Haberleşme.

Tevzî: Dağıtma.

"Gerçi Medresetü'z-Zehra'nın merkezi olan Isparta vilâyetinde maddeten bulunmak çok cihetle faydalı, saadetlidir; fakat Nur'un mesleği ve Nurcuların meşrebi cihetiyle daima berabersiniz. Zaman ve mekân, perde olamazlar. Şarkta, garpta, şimalde, cenupta, dünyada, berzahta bulunsanız, mânen bir mecliste beraber sayılırsınız. Onların mânevî yardımları daima birbirine oluyor ve sana da gelir." diye beni teskin etti.

Ben dedim: Madem şimdi her tarafta Nurlar'a kuvvetli ve kesretli eller sahip çıkıyorlar ve tam muhafaza ve neşrine çalışıyorlar, elbette ben bir parça istirahat etsem tembellik olmaz.

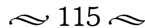

114

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Geçen mübârek Leyle-i Berat'ınızı ve gelecek Ramazan-ı Şerif'inizi tebrik ederiz. Bu sene, Berat Gecesi Nurcular hakkında çok bereketli ve kerametli olduğuna bir emaresini hayretle gördük. Şöyle ki:

Ben, Berat Gecesi'nden az evvel Asâ-yı Musa tashihiyle meşgulken, bir güvercin pencereye geldi, bana baktı. Ben dedim: "Müjde mi getirdin?" İçeriye girdi, güya eskiden dost idik gibi hiç ürkmedi.(Hâşiye) Asâ-yı Musa üstüne çıktı, üç saat oturdu. Ekmek, pirinç verdim, yemedi. Tâ akşama kaldı, sonra gitti tekrar geldi. Berat Gecesi'nde, tâ sabaha kadar yanımda kaldı. Ben yatarken başıma geldi, "Allah'a ısmarladık" nev'inden başımı okşadı, sonra çıktı gitti. İkinci gün, ben teessüf ederken yine geldi, bir gece daha kaldı. Demek bu mübârek kuş, hem Asâ-yı Musa'yı, hem Berat'ımızı tebrik etmek istedi.

115

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

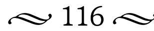
Kastamonu Hüsrev'i ve Süleyman Rüştü'sü olan Mehmed Feyzi ve Emin'in, üstadlarının Kastamonu'daki hayatının bir tarihçesini, hüsn-ü zanla haddimden çok fazla senâlarını tebdil etmeyerek kabulümün sebebi şudur ki:

Hâşiye: Evet, biz gözümüzle gördük.

Evet	Evet	Evet
Nureddin	*Mehmed*	*İsmail*

Berzâh: Kabir âlemi, dünya ve âhiret arası.
Cenup: Güney.
Garp: Batı.
Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Daha sonraları Hz. Üstad bu üniversite hakkında "Maddî tesisine çok mâniler bulunduğundan, Medresetü'z-Zehra şimdilik Nur şâkirtlerinin heyet-i mecmûasının dairesinden ibarettir." ifadelerini kullanmıştır.
Şark: Doğu.
Şimal: Kuzey.

Bugünlerde Afyon'un büyük memuru, bir çavuşu bana ihênete vâsıta yapıp güya teveccüh-ü âmmeyi hakkımda kırarak tâ bu vilâyet, Denizli, Isparta gibi Nurlar'a tam sahip çıkmasın ve Nurlar parlamasın. Gerçi ben tahammül ettim, fakat buranın yeni şâkirtlerinin teessürlerinden müteessirdim. Düşünürken, Mehmed Feyzi'nin bu samimâne ve âlimâne, hürmetkârâne mektubu o herifin ve o âmirinin ihênetlerini yüzlerine vurup hiçe indirerek, teessürâtımı tam sildi, süpürdü. Binler derece o iki bedbahttan yüksek olan iki Nurcu'nun böyle medih ve hürmetleri, onların kanunsuz cebir ve ihênetlerinin aynı zamanda tam tamına tevâfuku, Feyzi ve Emin'in sadâkatlerinin bir kerameti olduğuna kanaat ettiğimdir.

116

Kardeşlerim!

Şimdi tebeyyün etti ki, beni karakola çağırmak, lüzumsuz bahanelerle beni hükûmete celbetmekte maksat, ihênet ve halkın nazarında ehemmiyetsizliğim ve bana müttehem vaziyeti vermek içindi. Şimdi tahammülüm kalmadı. Mümkün oldukça oraya beni çağırmamak lâzımdır. Ceza hâkimini görünüz. Bana bir dâvâ vekili tarzında bir adamı bulunuz, benim bedelime lüzum olsa karakola gitsin. Yirmi beş sene münzevî bir adam, böyle ihênetkâr insanlarla görüşmek, işkenceli bir azaptır. Ben, sekiz sene Kastamonu'da, birtek defa valinin ısrarıyla yanına ve iki defa da polishaneye gittim. Burada sebepsiz on defadan geçti. Ben daha gidemem. Hem doktordan bir rapor alınız. Yoksa bu şehre maddî ve mânevî zarardır!

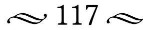
Hüsrev'in müdâfaâtımda yazılan dört zelzele meselesini tasdik eden bu geceki şiddetli dört defa zelzele, bana ve Nurlar'a ve bu memlekete kat'î bir sû-i kast eseri olarak hükûmet içinde hizmetçime bağırarak bana tahkirkârâne ihênet ve şetmedip "Git ona söyle!" diyen ve kaymakamın emr-i cebrîsiyle "Hasta da olsa buraya getiriniz!" bekçilere ve jandarmalara emir veren ve Afyon'un perde altındaki büyük memura dayanan karakol çavuşu, hem Nur şâkirtlerinin şevklerine, hem Nurlar'ın burada yazılmasına, hem bana ehemmiyetli sıkıntı vermesinin aynı vakitte, böyle burada görülmeyen bu şiddetli

---

Emr-i cebrî: Zorunlu, mecburî emir.
İhênet: Hor, hakir görme; küçük duruma düşürme.
İhênetkâr: Alay eden, küçük düşürmeye çalışan.
Müttehem: Töhmet altına alınmış, suçlanmış.
Şetmetmek: Kötü söz söylemek.
Tahkirkârâne: Hakaret eder bir tarzda.
Tebeyyün etmek: Belli olmak, açığa çıkmak.
Teessür: Etkilenme, üzülme.
Teessürât: Üzüntüler, kederler.

zelzelenin gelmesi gösteriyor ki, Risale-i Nur bir vesile-i def-i belâdır; tâtile uğradıkça belâ fırsat bulup gelir.

Nurlar'a az zamanda çok hizmet eden Mustafa Osman'ın gayet tevazukârâne ve mahviyetkârâne mektubu, tam onun hâlisâne sadâkatini ve ihlâsını isbat edip on beş senelik haslarla omuz omuza geldiğini gösterir. Zaten yazdığı Asâ-yı Musa mecmuası kuvvetli bir delildir. İşte bu dakikada bunu yazarken yine hafif zelzele başladı.

117

Emirdağ Zâbıtasıyla Bir Hasbihâl

"Hem insaniyet nâmına istediğim bir hukukuma karşı yapılan, hayretimi mûcib, acîb bir muamelenin sebebi nedir?" diye bir sualim var.

Birincisi: Bir seneden beri sakladığım şekvâmı vermedim.[1] Şimdi zâbıtanın vâsıtasıyla Ankara makamatına vermek üzere bir zâta gönderdik. Dedim: Afyon Emniyet Müdürü insaflıdır. Ona da bir suret elden gönderdim. Ondan istirahatime dair bir eser beklerken, bilâkis beni sıkıştıran zâtlara yazmış: "Bu güzel yazı onun değil. Kim yazmışsa tahkik ediniz."

Acaba çok kuvvetli ve ayn-ı hakikat o şekvâyı nazara almayıp lüzumsuz, ehemmiyetsiz, zararsız bir yazıyı merak etmek, benim istirahatimi bozmak; bin liraya ehemmiyet vermemek, beş paraya çok ehemmiyet vermek gibi olmaz mı? Yüz otuz risalelerden binler nüshaları ayrı ayrı yazılarla üç mahkeme inceden inceye tetkikten sonra ve onları yazanların mühim bir kısmı benimle beraber mahkemede bulunmaları ve zerre kadar medar-ı mes'uliyet olmadığı hâlde, "Kim ona yazıyor diye tahkik ediniz." demek yüzünden bir kanun, bir maslahat var mı? Bir bîçâreyi bu bahaneyle karakola çağırmak, endişe vermek ve bilhassa benim ihbarımla istemek ne lüzumu var? İşte ben size haber veriyorum: Eğer arzu etsem, binler adam yazılarımı yazacaklar; hem her tarafta millet ve vatan menfaatine yazıyorlar.

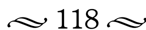
İkincisi: İnsaniyet nâmına sizden isterim ki, tâ bayrama kadar benim yüzümü dünyaya çevirmeyiniz. Ben sizi düşünmediğim gibi, siz dahi beni

---

1 Bu şekvâ için bkz.: Emirdağ Lâhikası-1, 165. Mektup.

Makamat: Resmî makamlar.
Medar-ı mes'uliyet: Sorumlu tutulma sebebi.
Mûcib: Gerek, gerektirici sebep.
Şekvâ: Şikayet.
Tâtil: Durdurma, çalıştırmama.
Vesile-i def-i belâ: Belaları önleyici sebep, vesile.

unutunuz. Bu mübârek aylarda benim gibi dünyadan küsmüş bir bîçâreyi âhiret zararına gayet ehemmiyetsiz dünya işleriyle meşgul etmeye mecbur etmeyiniz.

Bu mânidar yeni zelzeleyi merak ettim. Kalben dedim: Eğer sair yerlerde bu şiddetle olmuşsa, her hâlde Nur şâkirtlerine dahi yine bir tecavüz var. Yoksa benim yalnız mektubumla alâkadardır, diye sordum. Dediler: Yalnız Ankara hafif, Afyon ve Eskişehir ve bu Emirdağ'da ve en şiddetlisi bu kasabada olmuş. Fakat medar-ı hayrettir ki, dört defa şiddetli olduğu hâlde, hiçbir zarar olmadı. Bunun bir hikmeti budur:

Kat'î emir verilmiş ki: "Said'i cebren hükûmete getiriniz."

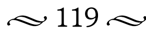
Bekçiler ve bir onbaşı gelmişler. Kapımı kapamıştım, kilitlemiştim. Onlar demişler: "Biz istifa ederiz, onun kapısını kırmayacağız." Dönmüşler, gitmişler.

Demek bu hususî zelzele, müdâfaâtımdaki zelzeleler gibi Risale-i Nur'la alâkadardır ki, bu defa hususî kaldı, hem şiddetiyle beraber zararsız geçti.

Eğer Nur'un buradaki küçücük medresesinin kapısını kırsaydılar, elbette tokat ciddî olacaktı, yalnız ihtar için olmayacaktı. Gerçi bu taarruz cüz'î ve hafif idi, fakat ben gizlemem ki, hiç bu defa gibi damarıma dokunmamıştı. Fakat Nur ve Nurcular'ın hatırı için, harika tahammül ettim. Çünkü o bedbaht, hükûmette, vazife sandalyesinde bana şetmedip hizmetçime der: "Git, ona söyle!" Hükûmetin nüfuzunu serseri şahsına mal ederek meydan okumuş. Ve Eski Said'in bende irsiyet kalan damarıma çok ilişti. Fakat fevkalâde ehemmiyetli olan sükûn ve temkin ve itidal-i dem ve sabır ve tahammülün kat'î lüzumu beni teskin etti.

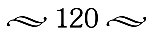
Sâlisen: Marangoz merhum Barlalı, harika sadâkatli Mustafa Çavuş'un tam yerine geçen Medrese-i Nuriye'nin tam çalışkan kahramanlarından Marangoz Ahmed'in benim için Sava'nın Davraz Dağı'nda berzahî ve uhrevî bir menzil, bir mezar düşünmesi ve yazması, beni çok sevindirdi ve hazinâne ağlattırdı.

Berzahî: Kabir âlemine ait, dünya ve âhiret arası.
Hazinâne: Hüzünlü bir şekilde.
İtidal-i dem: Soğukkanlı, dengeli, ölçülü olma.
Medar-ı hayret: Hayret etme sebebi, vesilesi.
Sükûn: Sâkin olma.
Temkin: Ağır başlılık. Dikkatli, ölçülü davranma.

119

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Tekrar mübârek Ramazan'ınızı tebrik ederiz. İki kahraman kardeşin ve Mu'cizât-ı Ahmediye'de yedi çocuğun bir cihette bir sekizincisi hükmüne geçen Süleyman Rüştü'nün mübârek kerîmesinin makine ile Zülfikar (Mu'cizât)'a çalışmasını ve Hüsrev ve Tahirî'nin şirin ve dikkatli yazılarını teksir etmeye fedakârâne deruhde etmelerini bütün ruh u canımızla onları tebrik ederek, şimdiye kadar pek fevkalâde Nurlar'a ettikleri kıymettar ve meyvedar sâbık hizmetlerine karşı, Risale-i Nur hesabına binler mâşallah ve bârekâllah ve veffakakümullah deriz.(Hâşiye)

120

Aziz, Sıddık, Fedakâr Kardeşlerim!

İnebolu kahramanlarının tebrik mektuplarında iki tevâfuk ve iki kuşun garip ziyaretleri çok mânidardır. Evet, benim birtek mektubumu yazan birtek adamın hükûmetçe araştırılması ve ehemmiyetle bakılması tazyiki zamanında, şahsımdan binler derece daha ziyade konuşan ve tesirli ders veren Risale-i Nur'un Zülfikar (Mu'cizât)'ın bin nüshaları ve bin dille ve binler mektubatıyla şimdiye kadar çok rakipleri bulunan ve takip edilen ve mümâşâta tenezzül edemeyen Ahmed Nazif'in kalemiyle serbest ve mümânaat görmeden yazılmasına, değil yalnız kuşlar, belki melekler ve ruhanîlerden bir kısım, temessül edip bu harika muvaffakiyeti tebrik etseler, yine çok değil.

Hâşiye: Latîf bir tevâfuktur ki; bir aydan beri burada hiç yağmur gelmiyordu ve kalbimiz dahi mâlûm taarruzdan Nurcular'a gelen fütûrdan ağlıyordu. Birden, Hüsrev'in iki gün evvel makine müjdesi.. ve Nazif'in bugün tafsilli mektubu.. ve makinenin yazısının numûnesi elime verildiği aynı zamanda.. ve bana hizmet edenler "Eskişehir, ezan-ı Muhammedî'yi okumaya başlaması.. ve mâlum çavuşa bana ihênet için emr-i cebrî veren adam tokat yediğini" dedikleri aynı vakitte rahmet yağmuruyla çoktan ağlayan mahzun kalblerimizin büyük ferahlarına ve sevinç ve inşirahlarına tam tamına tevâfuku ve tetâbuku, inşallah bir fâl-i hayırdır.

Deruhde etmek: Üstüne almak, yüklenmek.
Fâl-i hayır: Hayır alâmeti, hayra yorulan durum.
Fütur: Gevşeklik, usanç.
Kerîme: Kız evlât.
Mu'cizât-ı Ahmediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mu'cizelerinin ele alındığı 19. Mektup.
Mümânaat: Mani olma, engelleme.
Mümâşât: Ayak uydurma, suyuna gitme.
Tafsil: Açıklama, ayrıntı.
Tazyik: Sıkıştırma, baskı.
Teksir etmek: Çoğaltmak.
Temessül etmek: Bir şekle, surete girerek belirmek, görünmek.
Tetâbuk: Birbirine mutâbık, uygun olma.
Veffakakümullah: "Allah sizi muvaffak etsin, başarılı kılsın!"

Biz dahi o Küçük Isparta kahramanlarına binler bârekâllah ve mâşallah ve veffakakümullah deriz. Bütün ruh u canımızla onları tebrik ederiz ve bu pek büyük vazifede ihtiyat ve dikkatin lüzumunu ihtar ederiz.

~ 121 ~

İnebolu civarında bulunan ve Nurlar'a güzel kalemiyle çok hizmet eden kardeşlerimizden Mehmed Zekeriya'nın bir mektubunu aldım. Endişelerimi izale edip beni mesrur eyledi. Şimdi Nurlar'ın bir vazifesi olan çocuklara Kur'ân okutmak ve iman derslerini vermek hizmetiyle meşgul olduğunu yazıyor.

Ona yazınız ki: Bu hizmetin, aynen eskide Nurlar'a çalışmanız gibi kıymetlidir. Hem, senin yazdığın kesretli risaleler, senin bedeline Nurlar'ın neşrine hizmet ederler. Merak etmesin, o eski makamını muhafaza ediyor.

~ 122 ~

Bugünlerde rahatsızlık için "Evrâd-ı Bahâiye"yi ezber değil, kitaba bakarak okudum. Âhirinde "İhtitâm-ı Bahâiye"[1] olan hâtimesini bilemediğimden, eskiden beri okumuyordum. Haydi, bir defa bunu da okuyayım dedim. Gördüm ki, bir sayfada ve uzun altı buçuk satırında, on dokuz defa "nur, nur, nur" kelimeleri...

Kat'î kanaatim geldi ki; Şâh-ı Nakşibend,* Gavs-ı Âzam gibi Risale-i Nur'u ve kudsî hizmetini keşfen müşâhede edip tahsinkârâne haber vererek ona işaretler ediyor. Ben de, yalnız o altı satırı ve baştaki satırı ve âhirdeki satırı ile otuz senelik Bahâiye virdime, o meleklerin, Nurlar'ın intişarına muâvenetleri niyetiyle ilhak eyledim.

~ 123 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Isparta'nın acîb yangınında musibetzedelerin elemlerine ben cidden iştirak ediyorum. Çünkü müteaddit vecihle ben Ispartalı olduğum gibi,

---

1 Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Nakşibendî)* s. 15.

Evrâd-ı Bahâiye: Bahâuddin Şâh-ı Nakşibend Hazretlerine ait vird, dua. (Hizbü Envâri'l-Hakâiki'n-Nuriye (Büyük Cevşen) içerisine "Evrâd-ı Kudsiye" adıyla dercedilmiştir.)

İhtitâm-ı Bahâiye: Evrâd-ı Bahâiye'nin son bölümü, hâtimesi.

İlhak etmek: İlave etmek, eklemek.

İntişar: Yayılma.

İzale etmek: Gidermek, yok etmek.

Muâvenet: Yardım etme.

Müteaddit: Birçok, çeşitli.

Tahsinkârâne: Güzel bulur, beğenir bir tarzda.

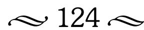
Vird: Belli aralıklarla devamlı okunan dua, zikir.

o mübârek şehir, taşıyla, toprağıyla nazarımda çok ehemmiyeti var. Ve Nurlar'ın Câmiü'l-Ezher'i ve Medresetü'z-Zehra'sının merkezi hükmündedir.

Benim tarafımdan o musibetzedelere deyiniz ki: "Nass-ı hadisle, böyle musibetlerde, ehl-i imanın zâyi olan malları tam sadaka hükmündedir.[1] Hususan bu zamanda, yüz sadaka kadar o fâni malları, bâki ve daha çok ebedî mallara inkılâp ederler. Onun için sabır içinde bir cihette şükretmek gerektir. İnşallah, dünyada dahi o keffâretü'z-zünub olan zâyiatın yerine Erhamü'r-râhimîn ihsan eder. Geçmiş olsun, başınız sağ olsun, faydasız merak etmeyiniz."

Sâniyen: Bu çeşit kazaların bir sebebi, beşerin çirkin bir hatası bulunmasından, bu Ramazan-ı Şerif'in hürmetini ve kıymetini muhafaza etmek ve Nurlar'ı himaye etmeye, her yerden ziyade Nurlar'ın menbaı ve medresesi olan Isparta borçludur ve vazifesidir. Ve sefâhetlere karşı şeâir-i İslâmiye'yi muhafaza etmekle mükelleftir.

~ 124 ~

Hem meselâ [2] beyanında "Bu hitap zâhiren Hazreti Peygamber *(aleyhissalâtü vesselâm)* 'a müteveccih ise de, zımnen hayata ve zevilhayata râcidir." fıkrası, tâdile muhtaçtır. Çünkü küllî hakikat-i Muhammediye *(aleyhissalâtü vesselâm)* hem hayatın hayatı, hem kâinatın hayatı, hem ism-i âzamın tecellî-i âzamının mazharı ve bütün zîruhların nuru ve kâinatın çekirdek-i aslîsi ve gaye-i hilkati ve meyve-i ekmeli olmasından, o hitap doğrudan doğruya ona bakar. Sonra hayata ve şuura ve ubûdiyete onun hesabına nazar eder.

---

1 Bkz.: Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd* 8/207; Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 4/236; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/30.

2 "Sen olmasaydın, sen olmasaydın, âlemleri yaratmazdım." (Aliyyülkârî, *el-Esrâru'l-merfûa* s. 385; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/214). Ayrıca yakın ifadeler için bkz.: Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat* 6/314; Hâkim, *Müstedrek* 2/672.

Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.
Gaye-i hilkat: Yaratılış gayesi.
İsm-i âzam: En büyük, geniş, kapsamlı isim.
Keffâretü'z-zünub: Günahların affı için vesile, kefâret.
Mazhar: Nâil olan, şereflenen, ayna olan.
Meyve-i ekmel: En mükemmel meyve.
Nass-ı hadis: Hadisin ifadesi, hükmü.
Râci: Ait, bağlı, yönelik.
Sefâhet: Haram helal demeden zevk peşinde olma, beyinsizlik, cahillik.
Şeâir-i İslâmiye: İslâm'ı temsil eden semboller. İslâm'a has özellikler.
Tâdil: Düzeltme.
Tecellî-i âzam: En büyük tecelli.
Zevilhayat: Hayat sahipleri, canlılar.
Zımnen: Açık olmayarak, üstü kapalı olarak.
Zîruh: Ruh sahibi.

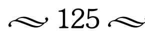
Hem meselâ, felsefeye temas eden bazı cümleler, "Mürûr-u zamanla kabuk bağlamış, sonra toprağa inkılâp etmiş, sonra nebâtât husûle gelmiş, sonra hayvanât vücûda gelmiş" gibi tâbirler, îcad ve hilkat-i ilâhî noktasında felsefîdir ki, Risale-i Nur'un sanat ve îcad-ı ilâhî cihetindeki beyanatına münasip düşmüyor.

Kardeşim Abdülmecid! Her neyse, bu küçücük kusurla beraber sen, haşir hakkında Nur'un emsalsiz hüccetlerinden tam ve mükemmel bir ders alıp, Eski Said'in mümtaz bir şâkirdi olduğun gibi, inşallah Risale-i Nur'un dahi mükemmel bir şâkirdi ve dikkatli bir muallimi olacağına kuvvetli bir hüccettir. Ben müsait bir vakitte bazı kelimeleri ya ıslah ve tâdil ederek "Haşir Meselesine Bir İzahlı Hâşiye" nâmında Lâhika'ya dercetmek için senin gibi Nur'dan tam ders alanlara göndereceğim.

Sen evlâtlarınla beraber Fuad,* her gün dualarımda ve mânevî yanımda bulunuyorsunuz. Ve senin şimdi vazife-i resmiye cihetiyle çocuklara Kur'ân-ı Azîmüşşân'ı okutmanı bütün ruh u canımla tebrik ediyorum. Bin bârekâllah derim.

Hem civarınızda, hem memlekette bütün dost ve akrabalara selâmımı tebliğ ediniz. Şimdi Zülfikar (Mu'cizât) ve Asâ-yı Musa mecmuaları teksir makinasıyla iki merkezde tab' edilmesinden sen bütün kuvvetinle ve tashih cihetinde güzel kaleminle ve dikkatli ilmin ile tam alâkadar ol.

Kardeşiniz
Said Nursî

125

Refet ameliyat oldu mu? Ne hâldedir? Merak ediyorum. Ona çok dua edildi. Savalı kahraman Ahmed'in* kerîmesi Hatice'nin yazdığı Asâ-yı Musa Mecmuası'nı kahraman Tahirî, İstanbul'da birisine emaneten bırakmış. O nüsha, hanımları Nurculuğa teşvik ettiği için zâyi olmasın. Muattal kalmışsa, lüzum kalmamışsa bana gönderilsin.

Ramazanınızı, Leyle-i Kadr'inizi, hem bayramınızı tebrik ederim. Kastamonu'da iken nasıl her gün dualarımda ve mânevî kazançlarımda

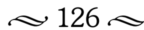

Hilkat-i ilâhî: Cenâb-ı Hakk'ın yaratması.
Îcad-ı ilâhî: Cenâb-ı Hakk'ın var etmesi.
Kerîme: Kız evlât.
Muattal: Kullanılmayan, terk edilen.
Mürûr-u zaman: Zaman aşımı, aradan uzun zaman geçmesi.
Nebâtât: Bitkiler.
Vücûda gelmek: Var olmak, meydana gelmek.

Nur'un has şâkirtlerinden Âsiye, Ulviye, Lütfiyeler, Zehralar, Şerifeler, Hâcerler, Necmiyeler, Nimetler, Aliyeler hissedar olmak için mânen yanımda bulunuyordular, aynen şimdi de öyledirler.

Ben sizleri unutmuyorum. Hattâ bugünlerde birden Ulviye, Lütfiye'yi merak ettim. İkinci gün, ikisinin de mektuplarını, hediyelerini aldım; bunların sadâkatlerine bir emare oldu. Eskiden beri âdetim hediyeleri kabul etmemekle beraber, sizin cübbe ve yeleğinizi bu geceki Leyle-i Kadir'de giyip Âsiye ile beraber Kastamonu'daki bütün Nur şâkirtleri nâmına kabul ettim. Fakat kaideme muhalif olmamak için, ona mukabil, Emin'de bulunan risalelerimden Lütfiye, Ulviye istediklerini alsınlar; veyahut benim hesabıma Mehmed Feyzi ve arkadaşları onların beğendiklerini yazsınlar.

Benim yanıma çok defa gelen bu hemşirelerimin mâsum evlâtları, Nur şâkirtlerinden mâsumlar dairesinde dâhildirler ve çok defa hatırlıyorum.

126

Hadsiz şükür ve hamd ü senâ ediyorum ki, sizlerin bu mektuplarınız, hem Hüsrev ve arkadaşlarına ve makinelerine, hem Nazif ve yardımcılarına ve makinesine ve bu kudsî yeni hizmette devam edebilmelerine ait sıkıcı çok endişelerimi izale ettiler. Binler elhamdülillâh.

Hattâ mektuplarınızı aldığımdan bir gün evvel, arabayla gezmeye çıkmıştım. Birden, Kur'ân'ın medhine mazhar olan hüdhüd-ü Süleymanî kuşu[1] bir müjde vermek istiyor gibi, on beş dakika kadar yolumuzu takiben sağa ve sola ve yola konup, uçup, yine gelip, hiç bu acîb tarzı görmediğimiz surette, kanaatim geldi ki, yarın beni mesrur edecek bir haber alacağım. Beni gezdiren Nureddin'e dedim. O da benim gibi o kuşun o garip vaziyetinden hayret ediyordu. Birden, biz onun sırrını ifşa ettiğimizden kayboldu.

İkinci gün, hem tesellikâr Nazif'in mektubunu ve makinesinin yeni mahsulünü.. hem Abdurrahman Salâhaddin'in medar-ı merak mektubunu ve bana şapka için Ankara'da sıkıntı veren Vâli Nevzat'ın* intiharıyla, kendi tokadını ve cezası kendi eliyle verilmesini.. ve Zülfikar hizmetine hiçbir taarruz olmadığını ve devam ettiğini.. hem Medresetü'z-Zehra'nın kahramanları hiç telâş etmeyerek Zülfikar'a devamlarını ve hakikat-i hâli beyan etmelerini.. ve

---

1 Bkz.: Neml Sûresi 27/20-25.

Medar-ı merak: Merak uyaran, meraklandıran.

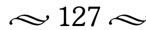
Zülfikar: Ağırlığını 25. Söz, 19. Mektup ve 10. Söz'ün tamamının oluşturduğu Nur Külliyatı'ndan derlenen bir eser.

çok alâkadar olduğum Atabey kahramanlarının ve Lütfi vârislerinin ve büyük merhum Hâfız Ali'nin vekil ve vâris ve hizmet-i nuriyede muktedir arkadaşlarının, Tahirî ve Abdullah Çavuş'un tebrik mektuplarını.. ve Aliköy'ünün imamı Ali'nin bu yeni taarruzda pek merdâne ve Nur şâkirtlerine lâyık bir tarzda ve hükûmette suallerine karşı mânidar ve hakikatli cevaplarını aldım ve dedim: İşte, hüdhüdün müjde sözü doğru çıktı.

Nasıl ki Asâ-yı Musa risalesi tabiatta boğulanları dalâletten kurtarıyor ve bu zamanda herkese, hususan şüpheye ve inkâra düşenlere lâzımdır ve tiryaktır. Öyle de Zülfikar, ehl-i imana ve ehl-i ilme ve bilhassa hâfızlara elzemdir. Her bir hâfız-ı Kur'ân, bu mecmuaya bu zamanda şiddetle ihtiyacı var. Kur'ân'ın kırk vecihle i'câzını beyan eden bu eser, her hâfızın elinde bulunmalı.

Şimdiye kadar hiçbir zaman tarih göstermiyor ki, Risale-i Nur gibi, pek çok tâifelere ve mesleklere hücum eden, bu derece, pek az ve hafif tenkitle kurtulmuş olsun. Hattâ yüz derece daha az zahmetle, yüz derece kudsî hizmet ve mücâhede mukabilinde, küçük ve muvakkat ve netice itibarıyla hayırlı bir-iki hapis ve iki-üç inâyetli ve fütuhatlı musibet gördüler.

Umuma binler selâm ve muvaffakiyetlerine dua.

Kanaatim geliyor ki; bu sıralarda biz, Zülfikar'ı ve Asâ-yı Musa'yı pek çok teksir etmeye mecbur olduğumuz hengâmda ve temiz olmayan matbaacılar dahi çekinmeleri aynı zamanda bu acîb makina kolayca elimize verilmesi, o iki mecmuanın makbuliyetine bir işaret-i gaybiye ve inâyet-i ilâhiyenin bir harika ikramıdır ve Nurlar'ın kerametidir.

Evet, bir âdi mektubum için "Kim yazmış?" diye sekiz defa bana resmen sıkıntı ve eziyet verildiği aynı zamanda, sekiz yüz sayfayı bin beşyüz nüshaya ve bir milyon sayfalara çıkaran o makine, elbette gayptan imdadımıza gelmiş Nurcu ve bin kalemli bir kâtiptir. Onun için bazı sayfaları sönük çıksa zarar yoktur. Parlak kısmı bize şimdilik yeter. İyi okunmayan kısmı ayrı yapılsın, sonra elmas kalemliler, her biri bir-iki nüshayı ıslah etsin.

Fütuhat: Fetihler, zaferler.
İ'câz: Mu'cizeli oluş. İnsanları benzerini yapmaktan âciz bırakan üslûb.
İnâyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
İşaret-i gaybiye: Gayb âlemine ait işaret.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Teksir etmek: Çoğaltmak.

Bir zaman bir memlekete şimendifer geldiği vakit, arabacılar telâş edip dediler: "Bizim sanatımız bozuldu." Hâlbuki şimendiferin gelmesiyle memlekette faaliyet çoğaldığından, faytonculuğa iki kat ziyade ihtiyaç olmuş. İnşallah, onun gibi Nur yazıcıları, değil tevakkuf, belki daha ziyade yazı ile defter-i a'mâllerine hasenât kaydedecekler.

~ 128 ~

Ben ehl-i siyasetin her nevi tâziplerine karşı حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ[1] deyip sabır ve tahammüle karar vermişim. Kâzım Karabekir ile eskiden münasebetim vardı. Acaba şimdi de o münasebetin sebebi olan merdâne mesleğini muhafaza ediyor mu? Eğer eski gibi ise ve Nurlar'a zararı yoksa ve Nur'a faydası muhtemel ise ve dost ise, benim selâmımı ona tebliğ edebilirsiniz. Fakat madem ehl-i siyaset, hayat-ı bâkiyesi için Risale-i Nur'a müracaata tenezzül etmiyor, o hayata nisbeten beş paralık olan bu hayat-ı fâniye için onlara müracaata ben de tenezzül etmem ve istirahatim için şekvâ ve rica etmem.

~ 129 ~

Merhum Büyük Ali'nin tam vârisi ve tam bir sistemi ve merhum Abdurrahman'ın tam misli ve halefi ve Mübârekler'in pehlivanı ve kahramanı Küçük Ali'nin iki büyük ve pek güzel hediye-i nuriyesini aldık. Fakat Zülfikar'ın âhirinde Hizb-i Nuriye'nin parçası yazılmamış, o parçayı da o harika kalemiyle yazsın, bana göndersin.

~ 130 ~

Hâşiye: Memleketimizde medrese talebelerinden birisi bir kitabı bitirse veya başlasa, bir tatlı veya yemek "meftuhâne" veya "mahtumâne" diye vermek âdettir. Aynen bu kaideyi Kâtip Osman'ın üzümünde gördük. Onun yazdığı Asâ-yı Musa'nın tashihini bitirdiğim aynı vakitte, mahtumânesi olarak bu üzümün gelmesi, tatlı bir latîfe ve şirin bir hatıra-yı hayat-ı medresiye oldu.

---

1 "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!" (Âl-i İmran Sûresi, 3/173).

Defter-i a'mâl: Amel defteri.
Hatıra-yı hayat-ı medresiye: Medrese hayatına ait hatıra.
Hayat-ı bâkiye: Kalıcı, dâimî hayat. Âhiret hayatı.
Hayat-ı fâniye: Fani, geçici hayat. Dünya hayatı.
Hizb-i Nuriye: Asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.
Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Şekvâ: Şikayet.
Şimendifer: Tren.
Tâzip: Acı çektirme, eziyet verme.
Tevakkuf: Durma, duraksama.

Nur'da şefkat esas olmasından, hanımlar o cihette ileridir ve Nurlar'a ciddî yapışıyorlar. Ben "kardeşlerim" dediğim zaman, hanım hemşirelerimi kardeşler içinde kastederim. Bütün mektuplarımda onlar dahi muhataplarımdır.

~ 131 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Hiç merak etmeyiniz. Yalnız duanızı almak için şimdilik şiddetli ve sû-i kast eseri olarak evvelce size yazdığım gibi hastalığımı beyan ediyorum. Fakat kat'iyen telâş etmeyiniz. Hadsiz şükür olsun ki, hem evrâdıma, hem vazife-i tashihe mâni olmuyor. İnşallah, büyük bir sevap ve hayır var içinde. Ben kendim, bundan bir cihette memnunum, siz de hiç müteessir olmayınız.

Zaten benim vazifem bitmek üzeredir. Risale-i Nur, hususan mecmuaları, her bir nüshası Said'e karşı hüsn-ü zannınızın fevkinde onun vazifesini görebilir ve görüyor. Ve Nur şâkirtlerinin haslardan her bir fedakârı, o Said'in vazifesini mükemmel görebilir. İnşallah ileride tam görecekler. Bir Said içinizde noksan olmakla, yüzer mânevî Said olan mecmualar ve binler maddî Saidler, içinizde hâlis ve mükemmel o vazifeyi görebilirler ve görüyorlar. Bu hakikate binâen, benim şahsıma ve başıma gelen hâdiselere çok ehemmiyet vermeyiniz. Yalnız çok dua ediniz. Zaaf ve ihtiyarlık ve ziyade teessürâtıma, bence makbuliyetleri şüphesiz olan dualarınızla yardım ediniz.

Kahraman Tahirî'nin Nurcu, mâsume, merhume, mübârek Hicret'i dünyadan cennete hicret etmesi, hakikaten beni mahzun eyledi. Öyle bir Nur şâkirdi ve mâsum tâifesinin ehemmiyetli bir çalışkanı gitmesi, Nur hesabına da beni müteessir etti. İnşallah onun yerine çoklar girecek, yerini boş bırakmayacaklar. Nasıl ki şimdiden Uşaklı küçücük Haydar meydana çıktı, hicret eden hemşiremin vazifesini göreceğim diye bizi mesrur eyledi. Cenâb-ı Hak, Hicret'in peder ve vâlidesine ve akrabasına sabr-ı cemîl ihsan edip, Hicret'i onlara şefaatçi eylesin ve o merhumeyi de merhume hemşirem Hânım'la* cennette mesrur eylesin, âmin...

Uşaklı Haydar'a benim tarafımdan onu tebrik ve Nur hizmetinde tevfikine dua ettiğimi ve Nur'un mâsumlar tâifesi içinde dâhil olduğunu bildiriniz. Ve onun hocası İzzet'e de pek çok selâm ediyorum.

Tevfik: Allah'ın muvaffak etmesi.

Vazife-i tashih: Tashih etme, düzeltme vazifesi.

132

Nur şâkirtleri, hiç siyasete karışmadılar, hiçbir partiye girmediler. Çünkü iman, mâl-i umumîdir. Her tâifede muhtaçları ve sahipleri vardır. Tarafgirlik giremez. Yalnız küfre, zındıkaya, dalâlete karşı cephe alır. Nur mesleğinde, müminlerin uhuvveti esastır.

133

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bir meseleyi, çoktan beri size söylemek lâzım iken unutmuştum. O da şudur:

Mu'cizât-ı Kur'âniye risalesindeki ekser âyetler, her biri, ya mülhidler tarafından medar-ı tenkit olmuş veya ehl-i fen tarafından itiraza uğramış veya cinnî, insî şeytanların vesvese ve şüphelerine maruz olmuş âyetlerdir.

İşte, Yirmi Beşinci Söz öyle bir tarzda o âyetlerin hakikatlerini ve nüktelerini beyan etmiş ki, ehl-i ilhad ve fennin kusur zannettikleri noktalar, i'câzın lemeâtı ve belâgat-ı Kur'âniye'nin kemâlâtının menşeleri olduğunu, ilmî kaideleriyle isbat edilmiş, bulantı vermemek için onların şüpheleri zikredilmeyerek cevab-ı kat'î verilmiş. وَالشَّمْسُ تَجْرِي [1] ، وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا [2] gibi, yalnız Yirminci Söz'ün Birinci Makam'ında üç-dört âyette şüpheleri söylenmiş.

Hem o Mu'cizât-ı Kur'âniye risalesi de gerçi gayet muhtasar, acele yazılmış ise de, fakat İlm-i Belâgat ve ulûm-u Arabiye noktasında âlimlere hayret verecek derecede âlimâne ve derin ve kuvvetli bir tarzda beyan edilmiş. Gerçi her bahsini, her ehl-i dikkat tam anlamaz, istifade etmez; fakat o bahçede herkesin ehemmiyetli hissesi var. Pek acele ve müşevveş hâletler içinde te'lif edildiğinden, ifade ve ibaresinde kusur var olmasıyla beraber ilim noktasında çok ehemmiyetli meselelerin hakikatini beyan etmiş.

---

[1] "Güneş döner..." (Yâsîn Sûresi, 36/38).

[2] "Dağları da arzı tutan birer destek (yapmadık mı)?" (Nebe Sûresi, 78/7).

İ'câz: Mu'cizeli oluş. İnsanları benzerini yapmaktan âciz bırakan üslûb.
İlm-i Belâgat: Söz ve yazının yerinde, anlamlı, düzgün ve faydalı ifade edilmesini konu edinen ilim dalı.
Kemâlât: Mükemmellik, eksiksiz ve kusursuz olma.
Lemeât: Parıltılar.
Mâl-i umumî: Umumî mal, herkesin malı.
Medar-ı tenkit: Tenkit sebebi.
Menşe: Kaynak, memba.
Mu'cizât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cize oluşunun isbat edildiği ve herkesi âciz bırakan eşsiz üslûbunun anlatıldığı 25. Söz.
Mülhid / ehl-i ilhad: Dinsiz, inançsız, ateist.
Müşevveş: Karışık, dağınık.
Tarafgirlik: Taraf tutma, taraftarlık.
Uhuvvet: Kardeşlik.
Ulûm-u Arabiye: Arap dili ve edebiyatını öğreten ilimler.
Zındıka: Dinsizlik. Din düşmanlığı.

~ 134 ~

Madem Risale-i Nur, makine ile taammüm etmeye başlamış ve madem felsefe ve hikmet-i cedideyi okuyan mektepliler ve muallimler çoklukla Risale-i Nur'a yapışıyorlar. Elbette bir hakikat beyan etmek lâzım geliyor, şöyle ki:

Risale-i Nur'un şiddetle tokat vurduğu ve hücum ettiği felsefe ise mutlak değildir, belki muzır kısmınadır.

• Çünkü felsefenin hayat-ı içtimaiye-i beşeriyeye ve ahlâk ve kemâlât-ı insaniyeye ve sanatın terakkiyâtına hizmet eden felsefe ve hikmet kısmı ise Kur'ân ile barışıktır. Belki Kur'ân'ın hikmetine hâdimdir, muâraza edemez. Bu kısma Risale-i Nur ilişmiyor.

• İkinci kısım felsefe ise dalâlete ve ilhada ve tabiat bataklığına düşürmeye vesile olduğu gibi sefâhet ve lehviyât ile gaflet ve dalâleti netice verdiğinden ve sihir gibi harikalarıyla Kur'ân'ın mu'cizekâr hakikatleriyle muâraza ettiği için, Risale-i Nur ekser eczalarında mizanlarla ve kuvvetli ve burhanlı muvâzenelerle felsefenin yoldan çıkmış bu kısmına ilişiyor, tokatlıyor; müstakim, menfaattar felsefeye ilişmiyor. Onun için mektepliler, Risale-i Nur'a itirazsız çekinmeyerek giriyorlar ve girmelidirler.

Fakat gizli münâfıklar, nasıl ki bir kısım hocaları bütün bütün manasız ve haksız bir tarzda, *ehl-i medresenin ve hocaların hakikî malı olan Risale-i Nur* aleyhinde istîmal ettikleri gibi bazı felsefecilerin enaniyet-i ilmiyelerini tahrik edip, Nurlar aleyhinde istîmal etmek ihtimaline binâen, bu hakikat "Asâ-yı Musa" ve "Zülfikar" mecmuaları başında yazılsa münasip olur.

Safranbolu, Eflâni nahiyesi Mülâyim köyünde mütekâid muallim bir kardeşimiz ve Nur'un has şâkirdi, Nurlar'ın neşri ve tab'ı için âdetâ sermayesinin kısm-ı âzamını teberrû etmek istiyor, kabulünü rica ediyor.

Enaniyet-i ilmiye: Biliyor olmaktan kaynaklanan benlik, gurur.
Hayat-ı içtimaiye-i beşeriye: Toplum hayatı.
Hikmet-i cedide: Yeni, modern bilimler.
İlhad: İnançsızlık, dinsizlik.
İstîmal etmek: Kullanmak.
Kemâlât-ı insaniye: İnsanı olgunlaştıran, yücelten faziletler, erdemler, güzellikler.
Kısm-ı âzam: Çoğunluk, çok büyük kısım.
Menfaattar: Faydalı, yararlı.
Mu'cizekâr: Karşısındaki âciz bırakan, mu'cizeli.
Muâraza etmek: Karşı çıkmak, mücadele etmek.
Muvâzene: Kıyas, karşılaştırma.
Müstakim: İstikametli, doğru, düzgün.
Mütekâid: Emekli.
Taammüm etmek: Yayılmak, genelleşmek.
Teberrû etmek: Bağışta bulunmak, bağışlamak.
Terakkiyât: İlerlemeler, gelişmeler.

Ben, bu hâlis ve has kardeşimizin fedakârâne ve hâlisâne ricasını reddedemiyorum. Ve dünya malları kaide-i şahsiyeme girmediği ve muâvenetleri kendime kabul etmediğim için, bu işteki maslahatı da bilemiyorum. İki Isparta'nın kahramanlarına ve Hüsrev ve Tahirî ve arkadaşlarına ve Nazif ve refiklerine bu meseleyi havale ediyorum. Nur'un neşri için böyle çok büyük bir hayır ve sevaba mâni olamam. Sizler ya bütün niyet ettiği miktarı, veyahut bir kısmını, iki hisse ile, biri Büyük Isparta'nın, biri Küçük Isparta'nın makinelerine verilsin.

Onun istediği gibi, ya teberrû veya ileride başka muâvenet edenler gibi bir mukabele nev'inde, ya Nurlar'dan veya başka bir istediği ne varsa vermek suretiyle o has kardeşimizi memnun edersiniz.

135

Rumûzât-ı Semâniye'yi yazdığım zaman hem çok acele te'lif edilmiş, hem benim eski mahfuzâtıma itimad ederek, takribî iki mikyas yaptım. Onunla, hem eski ulemânın hesaplarına binâen hurufât-ı Kur'âniye'nin i'câz cihetinde esrarını yazdım.

Sonra, meşhur "Kâmûsü'l-Luga" sahibi Mecdüddîn Fîrûzâbâdî'nin* "**el-Mikbâs**" nâmındaki tefsir-i meşhur u makbûlünün hurufât ve kelimât-ı Kur'âniye'ye dair beyanatına baktık, yüzde doksanı bizim hesabımıza tevâfuk etmiş. Yalnız, beş-on yerinde muhalefet gördük. Sonra tahkikî bir hesap yaptım. Bizimki doğru, onunki matbaaların sehvi olduğu tahakkuk etti.[1]

Madem böyle azîm yekûnlardaki tevâfuklarda küçük küsuratlar ve küçük farklar zarar vermez diye, daha tam tamına tahkikî bir tarzda bütün Kur'ân'ı, bütün hurufâtıyla ve kelâm ve kelimâtıyla hesap etmeye ve letâif-i i'câziyeyi onunla tam takviye etmeye vakit bulamadım. Zâlimler bana vakit bırakmadılar. Ben de o takribî mikyaslarımla ve mahfuzâtımla ve eski ulemânın hesaplarına ve Kenzü'l-Arş duasındaki adetlerime iktifa eyledim.

---

1 Bu meselenin zikredildiği diğer bir mektup için bkz.: Barla Lâhikası, 228. Mektup.

Hurufât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'in harfleri.

Kenzü'l-Arş Duası: Aslı "Mecmûatü'l-Ahzâb"da (Evrâd-ı İbn-i Arabî, s.215) bulunan çok feyizli bir dua. Hz. Üstad, bu duadan aldığı feyizle birkaç risale yazmış, sonra hem bu yazdığı risaleleri, hem de kendisinin düzenlediği bu duanın yeni bir nüshasını Rumûzât-ı Semâniye'ye almıştır.

Küçük Isparta: Üstad Hazretlerinin İnebolu ve civarına verdiği unvan.

Letâif-i i'câziye: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cize olduğunu gösteren incelikler.

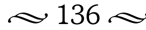
Mahfuzat: Hafızaya alınan, ezberlenen bilgiler.

Mikyas: Ölçü, kıyaslama cetveli.

Muâvenet: Yardım.

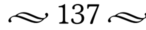
Rumûzât-ı Semâniye: Kur'ân-ı Kerîm'in harflerine ait sırların beyan edildiği "Sekiz Remiz" anlamında Bediüzzaman Hazretleri'nin yazdığı bir eser.

Takribî: Yaklaşık.

136

Nazif Çelebi'nin, İnebolu hâlis kardeşlerimizin nâmına bayram tebriki ile ve Zülfikar'ın gayet dikkat ve ehemmiyet ve ihtiyatla devam-ı hizmeti.. ve Mu'cizât-ı Kur'âniye'yi de bitirip zeyillerinden bir kısmını da tamam etmesi.. ve Abdurrahman Salâhaddin'in Amerika misyonerlerine dört-beş ay okutturduğu Asâ-yı Musa ve Mu'cizât-ı Ahmediye'yi, emin bir vâsıta ile bizim nâmımıza Câmiü'l-Ezher'e hediye edip göndermesini.. ve ehemmiyetli bir Nur şâkirdi Ahmed Kureyşî'nin onların makinesinin masrafına yüz banknot vermesini beyan eden bir mektubunu aldım.

Bu kahraman Nazif kardeşimize ve gayet ciddî ve sebatkâr ve tam alâkadar İnebolu Nurcuları'na ve Ahmed Kureyşî ve rüfekâlarına, hem bayramlarını, hem devamlı hizmetlerini, hem yüksek sadâkatlerini, hem Zülfikar'ın tab' ve muvaffakiyetini, hem Salâhaddin'in Câmiü'l-Ezher'le Medresetü'z-Zehra'nın münasebetini temine çalışmasını ruh u canımızla tebrik ediyoruz. Cenâb-ı Hak onları muvaffak eylesin, âmin… Ve hizmetlerini tam makbul eylesin, âmin…

137

Câmiü'l-Ezher ulemâsına gönderilen iki nüsha benim tashihimden geçmemiş olduğundan, bazı harekeler ve Arabî kelimelerde sehivler elbette vardır. Hususan âhirdeki Arabî Hülâsatü'l-Hülâsa harekelerinde İlm-i Nahiv'ce, başka nüshalarda müteaddit sehivler gördüm. Onun için, tam Arabî hocalarının tetkikinden geçmiş birer nüsha Asâ-yı Musa(Hâşiye) ve Zülfikar'dan, münasip gördüğünüz zaman Câmiü'l-Ezher'e göndermekle beraber, onlara yazınız ki:

"Nur Risaleleri'nin Medresetü'z-Zehra'sı, Câmiü'l-Ezher'in şefkatine çok muhtaç bir mahdumudur, bir talebesidir, şiddetli düşmanların hücumuna

---

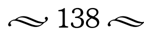
Hâşiye: Yanımda bulunan ve noksan tashihimden geçen bir Zülfikar'la bir Asâ-yı Musa'yı size gönderebilirim. Tam bir mukabeleden sonra, siz isterseniz kendi nüshalarınızı Mısır'a gönderirsiniz.

Câmiü'l-Ezher: Ezher Üniversitesi.
Hülâsatü'l-Hülâsa: "Özün özü" manasında "Âyetü'l-Kübrâ'nın ve Hizbü'n-Nuriye'nin Hülâsatü'l-Hülâsa'sı" olarak Hizbü Envâri'l-Hakâiki'n-Nuriye'nin (Büyük Cevşen) içerisinde yer alan kısım.
İlm-i Nahiv: Dil bilgisi, gramer.
Mahdum: Erkek evlat, oğul.
Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Parlak, aydın anlamına gelen "Ezher Üniversitesi" ne benzer, kardeş olarak düşünüldüğünden, aynı kökten "Zehra" sıfatı kullanılmıştır. Daha sonra kaleme aldığı Risale-i Nur'u Medresetü'z-Zehra manasında değerlendirmektedir.
Müteaddit: Birçok, çeşitli.
Rüfekâ: Arkadaşlar, yoldaşlar.
Zeyil: Ek, ilave.

hedef olmuş bir şâkirdidir. Ve bütün medreselerin başı ve âlem-i İslâm'ı daima tenvir eden o büyük Câmiü'l-Ezher'in küçük bir daire ve şubesidir.

Onun için, o âlikadr üstad ve müşfik peder ve hamiyetkâr mürşid-i âzam, bîçâre evlâdına ve şâkirtlerine tam yardım etmesini onların ulüvv-ü himmetinden bekliyoruz.

O pek büyük üstadımıza takdim edilen iki kitap ise, bir talebe, dersini ne derece anlamış diye akşamda babasına ve üstadına yazıp vermesi gibi, o iki dersimiz, o şefkatli allâmelerin nazar-ı müsamahalarına arzedilmiş.” diye bu mektubu yazarsınız.

Pek çok alâkadar olduğum ve Risale-i Nur'un gayet ehemmiyetli bir merkezi ve az zamanda pek çok Nur işini gören Denizli Hüsrev'i ve gayet ciddî ve sâdık rüfekâları, hususan hâkim-i âdil ve Muharrem ve Hâfız Mustafa ve sairenin nâmına bayram tebrikiyle, Hasan Feyzi'nin şiddetli ve tehlikeli hastalığını beyan eden bir mektubu, çok ehemmiyetli bir kardeşimiz olan Muharrem'den aldım. Kanaat-i kat'iyem geldi ki:

Hasan Feyzi, aynen şehid Hâfız Ali *(rahmetullâhi aleyh)* gibi, benim musibetimin kısm-ı âzamını kendine alıp mânevî bir fedakârlık eylemiş. Hâfız Ali, benim bedelime birkaç emare ile berzaha gittiği gibi, bu Hasan Feyzi de aynı hastalığım zamanında, *aynı vakitte, aynı müddette, aynı tarzda, aynı sıkıntılı dışarıya çıkmamakta* tevâfuku kuvvetli bir emaredir ki, bana çok acıyan ve şefkat eden o kardeşimiz, mânen hastalığımı kısmen kendine aldı. Bu dört cihetle tevâfuk içinde yalnız bir fark var. Benimki zehirden, tesemmümden, onunki soğuktan gelmiştir.

Elbette Hastalar Risalesi bizim bedelimize onu tesellî edip iyâdetü'l-mariz gibi keyfini sormuş ve hastalıktaki büyük sevaplar ve sıkıntılarını sürûra kalbetmiş. Cenâb-ı Hak, şifa-yı âcil ihsan eylesin, âmin...

Âlikadr: Çok kıymetli, değerli.
Berzah: Kabir âlemi, dünya ve âhiret arası.
Hamiyetkâr: Dinî değerlere bağlılık hususunda gayretli.
İyâdetü'l-mariz: Hasta ziyareti.
Mürşid-i âzam: En büyük mürşit, yol gösterici, rehber.
Müşfik: Şefkatli.
Nazar-ı müsamaha: Hoşgörüyle, müsamahayla bakma.
Tenvir etmek: Aydınlatmak, nurlandırmak.
Tesemmüm: Zehirlenme.
Ulüvv-ü himmet: Yüksek gayret.

139

Bir zaman Barla'da temsil için yazdığım bir risalede, "İki adam İstanbul'a gidecek. Birisinin yüzde doksan dokuz dostu İstanbul'dadır. Onun için oraya iştiyakla gider. Öteki, onun aksi, ilâ âhir..." meâlinde bir şey yazılmış. [1]

Şimdi, aynen bu hastalığımın ihtarıyla geçmiş zamana geçtim ve o zamanlarda hayatımı geçirdiğim memleketlerde de hayalen gezdim. O şirin hayatımın devirlerinde, her memlekette yüz dostumdan ancak bir-ikisini görebildim. Ötekiler, berzah memleketlerinde... Hattâ kendi Nurs köyümde, birtek amcazâdem ve talebem Molla Davud da *(rahmetullâhi aleyh)* eski ahbaplarım, akrabalarım yanına berzaha gittiğini gördüm. Yirmi seneki ayrı ayrı ikinci vatanım sayılan Barla, Kastamonu gibi yerlerde, üç kısım dosttan ancak iki kısmını gördüm, ötekiler de gitmek üzeredirler.

Bu hayalî hakikate binâen, hakikaten Nurlar'ın ışığıyla nurânî gördüğümüz berzaha gitmek bana, değil ağır gelmek belki bir iştiyak verdi. Benim bedelime hem vazifemi görüp hem sevap kazandıracak yüzer Hüsrevler, Tahirîler, Mustafalar, Nazifler, Osmanlar, Abdurrahmanlar, Aliler, Sabriler, Feyziler, Ahmedler, Mehmedler, Âtıflar, Mustafalar, Sâdıklar, Osmanlar, ve hâkezâ… Nurlar'ın bahadırları dünyada arkamda kaldıkları, ölümü bana çok hafifleştiriyorlar. Yalnız günah cihetinde ölüyorum, hasenât cihetinde yaşıyorum diye Allah'a hadsiz şükrediyorum.

140

Evvelen: لِكُلِّ مُصِيبَةٍ: "إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ"[2]

Risale-i Nur'un kahramanlarından ve Hâfız Ali'nin makamına geçen merhum Hasan Feyzi'nin vefatı, Denizli'ye, Risale-i Nur dairesine ve bu memlekete ve âlem-i İslâm'a büyük bir zâyiattır. Fakat kendisi, pek samimî ve hâlis ve fevkalâde beyanatıyla ve dersleriyle, inşallah, kendi yerinde çok Hasan Feyziler'in yetişmesine bir zemin ihzar etmiş, sonra gitmiş. Aynen biraderzâdem Abdurrahman gibi, bir-iki senede on sene kadar Nurlar'a kıymetli hizmet etti. Güya o da, Abdurrahman da çabuk dünyadan gideceğiz diye on senelik vazifeyi bir-iki senede gördüler.

---

1 Bkz.: Sözler, On Dördüncü Söz, Hâtime kısmı.

2 Her musibet karşısında deriz ki: "Biz, Allah'a aidiz ve zaten O'na dönmekteyiz." (Bakara Sûresi, 2/156).

Amcazâde: Amca oğlu. **İhzar etmek:** Hazırlamak.

Ben, merhum Hasan Feyzi'nin vefatını onun şahsı itibarıyla tebrik ediyorum ve Denizli'yi ve Nur dairesini ve bu memleketi cidden tâziye ediyorum. Bu çeşit zülcenâheyn ve hakikî mümin ve müdakkik bir âlim ve yüksek bir edip, muallim ve tesirli bir vâiz ve müderrisi kaybettiği için, büyük bir musibettir. Cenâb-ı Hak, inşallah Denizli gibi kahramanlar ocağından çok Hasan Feyzi ruhunda Nurlar'a sahip ve nâşir çıkaracak. Bir tane, toprak altına girer, vefat eder, fakat yüz tane sümbüller meydana geldiği gibi; rahmet-i ilâhiyeden ümitvarız ki, Hasan Feyzi de öyle kudsî bir sümbül verecek, çok Hasan Feyziler Nur dairesinde yetişecekler, vazifesini daha ziyade yapacaklar.

Sâniyen: Bu kahraman kardeşimizin, hayatta kaldığı gibi, defter-i hasenâtına her birimiz, mânevî kazançlarımızı –umumda olduğu gibi, hususî bir surette dahi– o kardeşimize hediye etmeliyiz. Ben kendim, onu da Hâfız Ali, Hâfız Mehmed ve Savalı Ahmed ve Mehmed Zühdü'nün* beşincisi olarak evliya-yı azimenin has dairesinde, mânevî kazançlarımı ona da bağışlamaya karar verdim. O zâtın ağır şerâit altında Nurlar'ın intişarına büyük hizmetler eden Nur hakkındaki fıkraları, Lâhika'da olduğu gibi, münasip gördüğünüz bazı mecmuaların âhirine de o tesirli mektuplarının birer tanesini ilhak ediniz. Nasıl ki Asâ-yı Musa ve Zülfikar'da yazılıyor; tâ onun o canlı fıkraları, onun bedeline Nurlar'a hizmet etsin.

Hem benim bedelime onun küçücük medrese-i nuriyesi olan hanesindeki akrabasına ve Denizli ve civarındaki büyük medrese-i nuriyedeki refiklerine ve talebelerine ve Nur şâkirtlerine tâziyemizi tebliğ edip deyiniz ki: Ben, bütün ömrümde bu derece, bir vefattan bu kadar müteessir olup ağlamamıştım.

Hem size bundan evvel yazdığım mektuptaki şiddetli hiddetim ve dimağımdaki perişaniyet, şimdi tahakkuk etti ki, o kahraman kardeşimizin vefatı gününden başlamış. Hattâ o tesir, ihtiyârımı selbetmişti. Öleceğim diye hizmetçiye vasiyetimi söyledim. Demek, ikinci bir ruhum hükmünde Hasan Feyzi, benim bedelime ölmüş ve ölüyor. Hattâ onun vefat mektubu, bütün bütün âdetime muhalif, bir buçuk saat elimde iken açamıyordum. Her neyse… Bütün bu elîm acılara mukabil, inâyet-i ilâhiye imdada geldi; hem kendimi, hem onu, hem Nurcular'ı mesrurâne ruh u canımızla tâziye içinde tebrik ettim. Bin bârekâllah ve binler rahmetullah dedim, terhisini alkışladım.

İhtiyâr: İrade, seçim.
İlhak etmek: İlave etmek, eklemek.
Müdakkik: Dikkatli, inceleyici, araştırıcı.
Selbetmek: Çekip almak, yok etmek.
Zülcenâheyn: "İki kanatlı" manasına hem ilim hem de mârifette zirvelere ulaşmış olan âlimlere verilen bir lakap.

Sâlisen: Merhum Hasan Feyzi'nin berzaha gitmesi ve vazifesi münhal kalması ve mekteplileri Nurlar'a sevk eden yüksek muallimlik ve mekteb-i fününda mütefenninlik sıfatları çok mekteplilere bir parlak numûne-i iktida olması cihetini teessüfle düşünürken, birden aynı sistemde hem muallim, hem iki mahdumuyla Nurcu, hem Hasan nâmında, hem bu iki Hasanlar gibi müstesna ve fedakâr bir muallim olan Ahmed Fuad'ı* Nur dairesine girmeye vesile bulunan Dadaylı Hâfız Hasan'ın üç seneden beri hiç mektubunu almadığım ve hâlini ve Nurlar'a devamını bilemediğim hâlde, bir mektubunu aldım. Dedim: Bir muallim Hasan gitti, yerine bir muallim Hasan ve çok fedakâr diğer bir muallim Ahmed geldi.

Aynı vakitte, hacca gidip yeni gelen Bolvadinli bir Hasan yanıma geldi, Nur dairesine girdi, risaleleri aldı, tenvir etmeye başladı.

Üç-dört saat sonra, Emirdağ'ın bir Hüsrev'i ve Feyzi'si, çok hayırlı olan Tabib Hayri yanıma geldi. Dedi: "Buranın ehemmiyetli bir mektep muallimi Abdurrahman (bu muallim aynen Feyzi kadar Nur'a hizmet etti) Nurlar'a talebe olmak istiyor. Kabul etseniz, Asâ-yı Musa'yı vereceğiz."

Dedim: "Veriniz."

Hem, o merhum Hasan Feyzi gibi az zamanda çok hizmet eden kardeşimiz Mustafa Osman'ın o günde gelen mektubunu gördüm ki, Kastamonu Lisesi'ni kısmen bir cihette şereflendiren ve şimdi dârülfünunu nurlandırmaya çalışan mektepli Mustafa, Nur makinesi münasebetiyle Nurlar'a zarar gelmemek için matbûât kanununu hatırlatıp ihtiyatkârâne muhaberesinden bahsediyor.(Hâşiye)

Ben dedim: Hadsiz şükür olsun ki, bir muallim terhis edildi, onun bedeline iki Hasan ve iki Mustafa ve üç muallim ve bir çalışkan muallim, vazifeleri içinde Denizli kahramanının vazifesini görüyorlar. İşte bu hâl işaret eder ki, nasıl Hâfız Ali gitti, Denizli onun yerine geldi, acısını unutturdu; öyle de, bir Hasan Feyzi gitti, yerine bir dârülfünun gelecek, inşallah acısını unutturacak.

Umum kardeşlerime selâm.

Hâşiye: Komünistliği, dinsizliği, anarşistliğin esaslarını neşreden bazı ceridelere matbûât kanunları ilişmediği hâlde, bu vatan ve milletin temel taşını muhafazaya pek tesirli bir surette hizmet eden Zülfikar ve Asâ-yı Musa mecmualarının makinelerine nasıl ilişebilir ve neden ilişirler, hakikaten hayret ediyorum!

Dârülfünun: Üniversite.
İhtiyatkârâne: Dikkatli, tedbirli bir şekilde.
Matbûât: Basın-yayın.
Mekteb-i fünun: Fen ilimleri okulu.
Muhabere: Haberleşme.
Münhal: Boş, açık.
Mütefennin: İlim ve fen sahibi, uzman.
Numûne-i iktida: Uyulacak, ideal örnek.

141

Evvelen: Kahraman Nazif'in ve hakikaten Nazif ruhunda ve sadâkatinde kendi arkadaşlarının makine ile ve sair cihette Nur'a hizmetleri, bu memleketi cidden minnettar edecek bir vaziyettedirler. Cenâb-ı Hak, onları muvaffak eylesin, âmin... Hususan makinelerinin mahsulâtı hem zinetli, hem açık, hem sıhhatli(Hâşiye) olmasından, büyük bir muvaffakiyettir. Cenâb-ı Hak, Nazif'e çok Salâhaddinler, İbrahimler vermiş.

Benim kendi hattımla Zülfikar'ın başında bir parça yazımı istiyor. Gönderdiği yağlı dört sayfayı kendi yazımla bu rahatsızlığım zamanımda bizzat yazamadığımdan, ben söyleyip benim daimî kâtibim yazsın. Bazı kelimeleri ben yazacağım.

Nazif kardeşimizin hem İstanbul, hem İnebolu Nurcuları'nın nâmına bayram ve yeni sene teberrükü hesabına gönderdiği maddî üç nevi teberrükü aldım. Onların umumu nâmına âdetime muhalif olarak kabul ettim. Allah onlardan razı olsun, âmin. Onların hatırı için kaidemi kırdım. Ve mânevî ve Firdevsî olan Nur Zülfikar'ı, ikinci Salâhaddin olan Küçük İbrahim'in* nâmına ve ekseriyet-i mutlakası Sözler'i gayet güzel bir surette yazan ve Nazif sadâkatinde ve alâkasında bulunan kardeşimiz Mustafa Osman'ın umum Safranbolu Nurcuları nâmına gönderilen iki mecmuayı da beraber aldık.

Cenâb-ı Hak, Zülfikar'ın ve o iki mecmuanın harfleri adedince onların, İbrahim ve Mustafa ve İzzet ve refiklerinin ve yardımcılarının defter-i a'mâline hasenâtlar yazsın ve her harfine mukabil yüz rahmet eylesin, âmin...

Hakikaten Mustafa Osman, ehemmiyetli ve çok gayretli iki cenâh buldu. Nazif'in Salâhaddin'i ve İbrahim'i gibi, muallim Ahmed Fuad'ı ve dârülfünundaki Mustafa Oruç'u* bulmuş. O iki cenâhla inşallah Nur hizmetinde çok iş görecek. Hattâ Mustafa Oruç'la muallim Ahmed Fuad gibi zâtların bu sırada tesirli bir surette hizmet-i nuriyeye geçmeleri, Denizli kahramanı Hasan Feyzi'nin vefat acısını bir derece izale ediyorlar.

Küçük İbrahim, Nazif'e ikinci bir Salâhaddin hükmüne geçip çoluk çocuğuyla, kardeşiyle ve refikasıyla Nur'a ve makineye pek ciddî çalışması,

---

Hâşiye: Bu defaki yirmi dört sayfada yalnız iki-üç noktada خ , ح olmuş, başka yok. Bir (çok) kelimesi noksan, mana anlaşılır; daha tamamına bakamadım.

Cenâh: Kanat, destek, yardımcı.
Firdevsî: Firdevs cennetini hissettiren, onu andıran.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Teberrük: Bereket niyetiyle, bereket umarak verilen hediye.

mektubunda namları bulunan Salih* ve Gülcü Hüseyin* ve Osman ve Zühdü ve İzzet ve Ömer ve sair oradaki Nurcuların sebatkârâne, sarsılmadan Nur hizmetinde terakki etmeleri bizleri çok mesrur ettikleri gibi, bu memleketi de ileride çok minnettar edecekler. Mâşallah, İnebolu küçük bir Isparta ve tam bir medrese-i nuriye olduğunu isbat ettiler.

Sâniyen: Nurs Köyü ve Nursî lakâbımla ve Nurlar'la münasebettar üniversite mektebinin pek gayretli bir Nurcusu ve bir Abdurrahman ve bir Salâhaddin kabiliyetinde Mustafa Oruç'a evvelce eski harfle gönderdiğimiz mecmualardan sonra, yeni harfle sekiz-dokuz parçayı da, onun istemesi ve "Üniversite talebeleri çok muhtaç ve müştâktır." demesi üzerine gönderdik. Fakat o genç şâkirdin tecrübesi az olmasından, Nurlar'ın himayesine kâfi gelmediğinden ve lâyık ellere vermek ve muattal kalmamak için, Nur şâkirtleri, hususan İstanbul'a yakın olan veya uğrayan veyahut İstanbul'un içinde bulunanlar, Nur'un neşir ve himayesinde ona yardım etmek lâzımdır.

Sâlisen: Denizli'nin bir mânevî kahramanı merhum Hasan Feyzi'nin *(rahmetullâhi aleyh)* Isparta kahramanı merhum Hâfız Ali'nin *(rahmetullâhi aleyh)* yanına gitmesi gerçi bizi çok müteessir ediyor; fakat onun gayet has bir talebesi ve Nur'un hâlis bir şâkirdi Sıddık Muharrem'in dediği gibi deriz:

O, bir cihette ölmemiş; belki vazifesini acele bitirmiş, âlem-i berzaha istirahat için gitmiş, terhis edilmiş. Hâfız Ali ile beraber, mânen, şefaatleriyle ve bıraktıkları tesirli Nur hakkındaki eserleriyle yardım ediyorlar, yine mânen Nur'a çalışıyorlar. Elbette mânevî şehid hükmünde olmalarından, Meyve'nin On Birinci Meselesi'ndeki İlm-i Nahiv talebesinin kendini medresede bildiği gibi, Hâfız Ali ile Nur hakikatlerinin müzakeresi ve vefat eden Nurcular'ın dairesinde meşgul olmalarını, merhamet-i ilâhiyeden kuvvetle ümitvârız. İnşallah, Cenâb-ı Hak, onun vazifesini dünyada gördürecek, Nur dairesinde çok Hasan Feyziler'i yetiştirecek.(Hâşiye)

Hâşiye: Bu merhum kardeşimizin Nur'a ait müteaddit vazifelerini tamamen görecek ve şâkirtlerin tensibiyle ve meşveretiyle intihap edilecek bir yeni kahraman bulununcaya kadar o vazifeleri taksimü'l-a'mâl suretinde her bir şâkirt bir vazifesini yapmaya başlasın. Demirbaş Ali Osman! Bu vazife Isparta'da sana düştü. Hem oradaki kardeşlerin meşveretiyle, onun yeri boş kalmamak için Nurla onun gibi çok alâkadar birisi, şimdilik Denizli Hüsrev'i vaziyetini alsın. Ona hediye ettiğim takkeyi muhafaza etsin tâ hakikî sahip çıkasıya kadar.

İntihap edilmek: Seçilmek.
Meşveret: İştişare etme. Fikir alış verişinde bulunma.
Muattal: Kullanılmayan, terk edilen.
Müştâk: Arzulu, istekli.
Taksimü'l-a'mâl: İş, görev paylaşımı.
Tensib: Münasip kılma, uygun görme.
Terakki etmek: İlerlemek, yükselmek.

Yalnız o mübârek kardeşimiz, benim gibi resmî ilaçlardan çekinmediği için bir sehivdir. Ben ondan ziyade ıztırapta iken, "Nurcuların duası yeter." diye maddî ilâçları aramadım ve hastalık hakkında kimsenin fikrini alıp evham etmedim. O merhum kardeşimiz, bu noktada bana muvâfakata muvaffak olamamış. Nurlar hakkında parlak fıkralarında, bu bîçâre kardeşine kendini kurban etmeye söz verdiğinden ve Nur vazifesini acele yapmasıyla istirahat âlemine gitti.

Ben, hem onun akrabasını, hem Muharrem gibi kıymetli, ciddî talebelerini ve Denizli ve civarı Nurcuları'nı tekrar tâziye edip, bizler gibi onlar da o merhumu hasenâtlarına hissedar ederek hasenât cihetinde ölmemiş gibi, defter-i hasenâtına haseneler yazdırsınlar, diyerek umum onlara binler selâm ve ona binler rahmet deriz.

Râbian: Bir zaman bin kalemle Nurlar'a çalışan Sava kahramanlarından ve Nur'un ehemmiyetli şâkirtlerinden Mustafa Yıldız'ın* hüdhüd-misal kuşu hüdhüd-ü Süleymanî nev'inde Nur işleri hakkında harika vaziyetleri göstermek acîb değil, çok emsâli var. Kuşların Nurlar'la alâkadarlıkları, çok hâdiselerle tahakkuk etmiş.

Hapishanede, hakikaten şahsıma ve Nurcular'ın ittihadına ve mahpusların Nurcular'la tevâfukuna unutulmayacak derecede Hilmi ile hizmet eden ve memleketinde hapisten evvel ve sonra kahramanâne çalışan ve ismine tam mutabık Sâdık Bey'in, akrabasıyla, vâlidesiyle tebrikine ve benim nâmıma orada kurban kestiğine mukabil, bin bârekâllah ve mâşallah deriz. Ve onunla Risale-i Nur'a hem talebe ve bize selâm gönderen Salih oğlu Osman'a hem selâm ederiz, hem Nur dairesinde kabul edildi, deriz.

İttihad: Birlik, birleşme.
Muvâfakat: Uyma, benimseme.
Sehiv: Hata, yanılgı.
Tevâfuk: Aynı noktada birleşme, buluşma.

~ 142 ~

يُوزَنُ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ بِدِمَاءِ الشُّهَدَاءِ[1]

مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ[2]

Bu iki hadis-i şeriften alınan bir ilhamla, Risale-i Nur'u yazmanın dünyevî ve uhrevî pek çok faydalarından, Risale-i Nur'da beyan edilen ve şâkirtlerinin tecrübeleriyle tasdik edilen yalnız birkaç tanesini beyan ediyoruz.

Beş türlü ibadet:

1– En mühim bir mücâhede olan ehl-i dalâlete karşı mânen mücâhede etmektir.

2– Üstadına neşr-i hakikat cihetinde yardım suretiyle hizmet etmektir.

3– Müslümanlara iman cihetinde hizmet etmektir.

4– Kalemle ilmi tahsil etmektir.

5– Bazen bir saati bir sene ibadet hükmüne geçen, tefekkürî olan bir ibadeti yapmaktır.

Beş türlü de dünyevî faydası var:

1– Rızıkta bereket.

2– Kalbde rahat ve sürûr.

3– Maîşette sühûlet.

4– İşlerinde muvaffakiyet.

5– Talebelik faziletini almakla bütün Risale-i Nur talebelerinin has dualarına hissedar olmaktır.

Kalemle Nurlar'a hizmet ve sadâkatle talebesi olmanın iki mühim neticesi vardır:

---

1 "Mahşerde, hakikî alimlerin sarf ettikleri mürekkeb, şehidlerin kanıyla muvâzene edilir (o kıymette olur)." Bkz.: Gazâlî, *İhyâü ulûmi'd-dîn* 1/6, 8; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-mîzân* 5/225; Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 6/466.

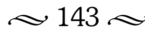
2 "Bid'aların ve dalâletlerin istilâsı zamanında sünnet-i seniyyeme temessük edip hizmet eden, yüz şehid sevâbını kazanabilir." Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat* 5/315; İbn-i Adiyy, *el-Kâmil* 2/327; Beyhakî, *ez-Zühd* s. 118.

Maîşet: Yaşama, geçinme.
Mücâhede: Çaba, gayret, cihad.
Neşr-i hakikat: Hakikati, gerçeği yayma.
Sühûlet: Kolaylık.

1– Âyât-ı Kur'âniye'nin işaretiyle, imanla kabre girmektir.

2– Bütün şâkirtlerin mânevî kazançlarına, Nur dairesindeki şirket-i mâneviye sırrıyla, umum onların hasenâtlarına hissedar olmaktır.

Hem bu talebesizlik zamanında, melâikelerin hürmetine mazhar olan(Hâşiye-1) talebe-i ulûm-u diniye sınıfına dâhil olup âlem-i berzahta –tâlihi varsa, tam muvaffak olmuşsa– Hâfız Ali ve Meyve'de bahsi geçen meşhur talebe gibi şühedâ hayatına mazhar olmaktır.[1]

Makineyle çıkan mecmuaların başında yazılacak fıkra şudur:

“Risale-i Nur'un bütün eczalarını iki sene hem Ankara, hem Denizli mahkemeleri ve ehl-i vukûfu tetkikten sonra hem beraatimiz, hem umum Risale-i Nur eczalarını bana teslime müttefikan karar vermelerine binâen, neşirlerine bir mâni yoktur. Bana verilen Risale-i Nur'dan birisi, bu mecmuanın eczalarıdır.”

Isparta'da hem mekteplerde, hem camilerde din lehindeki icraatlar, Zülfikar'ın mânevî fütuhatı sayılabilir. İnşallah, Isparta nasıl Nurlar'ın medresesi olmuş, başka vilâyetlere de ders veriyor; inşallah şeâir-i İslâmiye'de de birinci hüsn-ü misal ve numûne-i imtisal olacak.(Hâşiye-2)

Hâşiye-1: Bazı ehl-i keşfin kat'î müşâhedesiyle sabittir.

Hâşiye-2: Ehl-i siyasete hiç bakmadığım hâlde, bugün tesadüfen kulağıma girdi ki, bazı camileri kaldırmak için bir mecliste, bir kısım dinsiz meb'uslar çalışmışlar. Aynı vakitte beni tesmim (zehirlendirmesi) ve Hasan Feyzi'nin ölüm hastalığı tesadüfe benzemiyor. Bu üç sû-i kast aynı zamanda birbiriyle alâkadar görünüyor. İkisi şimdilik akîm kaldı, birisi bir kahramanı aldı.

[1] Bkz.: Şuâlar, On Birinci Şuâ (Meyve Risalesi), 11. Mesele, s. 245, Şahdamar Yayınları.

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Ecza: Bölümler, kısımlar.
Ehl-i keşf: Eşyanın perde arkasına, gaybî âlemlere ait bilinmezleri Allah'ın izni ölçüsünde keşfeden veliler.
Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Fütuhat: Fetihler, zaferler.
Müşâhede: Kalb ve ruh gözüyle görme, şahit olma.
Müttefikan: İttifak ederek, oy birliğiyle.
Numûne-i imtisal: Örnek alınacak model, ideal.
Şeâir-i İslâmiye: İslâm'ı temsil eden semboller.
Şirket-i mâneviye: Çok kazanç sağlayan bir şirket hükmünde, birlikte yapılan dinî hizmetler.
Şühedâ: Şehitler.
Talebe-i ulûm-u diniye: Dinî ilimleri tahsil eden talebeler, öğrenciler.
Zülfikar: Ağırlığını 25. Söz, 19. Mektup ve 10. Söz'ün tamamının oluşturduğu Nur Külliyatı'ndan derlenen bir eser.

~ 144 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Bu şiddetli maddî ve mânevî kışın, sıkıntılı maddî ve mânevî hastalığı vaktinde dünyadan mufârakat ve pek çok alâkadar olduğum Nurcu kardeşlerimden iftirak ihtimalinden gelen elemler beni sıkarken, birden Sıddık Süleyman,* Nur santrali Sabri, umum o havâlideki kardeşlerim nâmına ve nesebî akrabalarımın da hesabına, Abdülmecid ve Abdurrahman manasında buraya geldiler.

Cenâb-ı Hakk'a şükrediyorum, onların gelmesi, bir panzehir hükmünde bana ilâç oldu. Ben de buradaki âdetime muhalif olarak ne olursa olsun yanıma dâvet ettim, geldiler. İki-üç saat kadar tam bütün meraklarımı, hususan Barla'daki dostlarımın hâllerini anlamakla, Barla'daki eski zamanıma mesrurâne bir seyahat-i mâneviye-i hayâlî yaptık. Ondan bir ferah, bir inşirahla elîm sıkıntılarım zâil oldu.

Onları bir-iki gün burada bırakmak isterdim. Fakat bu fena zaman ve buranın evhamlı vaziyeti müsaade etmedi. Bu iki kardeşimizi, umumunuzun hesabına kabul ettim. Ve kendime bedel, umumunuza iki canlı mektup olarak gönderdim.

Sâniyen: İkinci gün, çok ziyade merak ve alâka peyda ettiğim dârülfünun gençlerinin, üniversite talebelerinin nâmına, şimdiden, dokuz tane hakikî Nurcu ve küçük Salâhaddinler ve Abdurrahmanlar nev'inde dârülfünunun tenvirine ciddî çalıştıklarını bildiren bir mektup aldım. O küçük Abdurrahmanlar ise, Mustafa Oruç, Konyalı Ziya ve Sabri'nin mahdumu Feyzi ve Bahaeddin, Abdurrahim ve Kastamonulu Ömer ve Aziz ve Şükrü ve Sabri gibi ciddî genç Nurcular Nurlar'a sahip olmaları, merhum biraderzâdem Abdurrahman ve Fuad yeniden on tane olarak dünyaya gelip vazife-i nuriyeye başlaması gibi beni hem sevindirdi, hem hastalığımı da hafifleştirdi.

Sâlisen: Zülfikar'ın makineyle hitâma yaklaşması Nurcular, belki bütün memleket için bir saadettir. Bu saadeti elden kaçırmamak için, ne kadar ihtiyatlı tedbirler varsa yaparsınız. Eğer, farz-ı muhâl olarak –inşallah olmaz–

Elîm: Elem veren, üzücü.
Havâli: Çevre, civar, etraf.
Hitâm: Bitme, tamamlanma.
Mesrurâne: Sevinçli, mutlu bir şekilde.
Mufârakat / iftirak: Ayrılık.
Seyahat-i mâneviye-i hayâlî: Hayâlen yapılan mânevi seyahat.
Tenvir: Nurlandırma.
Vazife-i nuriye: Risale-i Nur vasıtasıyla imana, dine hizmet görevi.
Zâil olmak: Bitmek, yok olmak.

Âyetü'l-Kübrâ'ya yapılan tecavüz gibi bir arama olsa, bütün nüshalar tecavüze mâruz kalmasın.

Gerçi şimdi tecavüz etmezler ve edemezler, belki musâlahaya çalışıyorlar. Fakat gizli zındıklar, kendilerini istikbalin lânetinden kurtarmak için elbette bahaneler arıyorlar ve hüküm ellerinde bulunanları aldatıyorlar. Onun için, hıfz ve inâyet-i ilâhiyeye tam itimad ederek ihtiyat edilmeli. İnşallah Zülfikar kendini tecavüzden muhafaza edecek ve mütecavizlerin başını dağıtacak veya imana getirecek.

145

Aziz, Sıddık Kardeşim ve Bu Fâni Dünyada Hamiyetli ve Ciddî Bir Arkadaşım!

Evvelâ: Bütün dostlarım ve hemşehrilerimden en ziyade zâtınız ve bazı Erzurumlu zâtlar, benim bu işkenceli ve mazlumiyet hâletimde şefkatkârâne ciddî alâkadarlığınıza ve imdadıma fikren koşmanıza cidden çok minnettarım; âhir ömrüme kadar unutmayacağım. Size bin mâşallah ve bârekâllah derim.

Sâniyen: Mesleğime ve Risale-i Nur'dan aldığım dersime bütün bütün muhalif olarak ve on seneden beri fâni dünyanın geçici, ehemmiyetsiz hâdiselerine bakmamak olan bir düstur-u hayatıma da münâfi olarak, sırf senin hatırın ve merak ettiğin ve bu defaki uzun mektubun için vaziyetime ve zâlimlerin işkencelerine ait birkaç maddeyi beyan edeceğim:

Birincisi: Otuz sene evvel Dârü'l-Hikmet âzâsı iken, bir gün, arkadaşımızdan ve Dârü'l-Hikmet âzâsından Seyyid Sâdeddin Paşa dedi ki:

"Kat'î bir vâsıta ile haber aldım; kökü ecnebîde ve kendisi burada bulunan bir zındıka komitesi, senin bir eserini okumuş. Demişler ki: 'Bu eser sahibi dünyada kalsa, biz mesleğimizi (yani zındıkayı, dinsizliği) bu millete kabul ettiremeyeceğiz. Bunun vücûdunu kaldırmalıyız.' diye senin idamına hükmetmişler. Kendini muhafaza et!"

Ben de "تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ[1], ecel birdir, tagayyür etmez." dedim.

---

[1] "Allah'a tevekkül ettim. (Allah kerîm..!)" (Hûd Sûresi, 11/56).

Dârü'l-Hikmet: Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye. 1918-1922 yılları arasında, zamanın problemlerine İslâmî çözümler üretme doğrultusunda faaliyet göstermiş İslâmî İlimler Akademisi.
Musâlaha: Barışma, uzlaşma.
Münâfi: Aykırı, ters.
Mütecaviz: Haddi aşan, çok fazla ileri giden.
Tagayyür etmek: Değişmek.

İşte bu komite, otuz sene, belki kırk seneden beri hem tevessü etti, hem benimle mücadelede her bir desiseyi istîmal etti. İki defa imha için hapse ve on bir defa da beni zehirlemeye çalışmışlar (şimdi on dokuz defa oldu). En son dehşetli plânları, sâbık Dâhiliye Vekili'ni ve Afyon'un sâbık Vâlisi'ni, Emirdağ'ın sâbık kaymakam vekilini aleyhime sevk etmeleriyle, resmî hükûmetin nüfuzunu bütün şiddetiyle aleyhimde istîmal etmeleridir.

Benim gibi zayıf, ihtiyar, merdümgiriz, fakir, garip, hizmete çok muhtaç bir bîçâreye o üç resmî memurlar, aleyhimde öyle bir propaganda ve herkesi korkutmak o dereceye gelmiş ki, bir memur bana selâm etse, haber aldıkları vakitte değiştirdikleri için casusluktan başka hiçbir memur bana uğramadığını ve komşularımın da bazıları korkularından hiç selâm etmediklerini gördüğüm hâlde, inâyet ve hıfz-ı ilâhî bana bir sabır ve tahammül verdi. Emsalsiz bu işkence, bu tazyik, beni onlara dehâlete mecbur etmedi.

İkincisi: Belki tahattur edersin, Ankara'da, divan-ı riyâsetinde Mustafa Kemal'le münakaşa zamanında, ona karşı dedim: "Namaz kılmayan haindir, hainin hükmü merduttur."[1] Yüzüne şiddetli mukabele ettiğim hâlde bana karşı ihênet ve hakarete cesaret edemediği hâlde, burada küçük bir zâbit ve bir çavuş, o ihêneti ve hakareti yaptılar. Maksatları beni hiddete getirip bir mesele çıkarmak olmasından, hıfz ve inâyet-i ilâhiye bana sabır ve tahammül verdi.

Üçüncüsü: İki sene, iki mahkeme, ellerinde tetkik edilen bütün Risale-i Nur eczalarında kanunca bir vesile bulamayıp(Hâşiye) bizi ve Risale-i Nur'u beraat ettirdikten sonra, zındıka komitesi, münâfık bazı memurları vesile ederek, merkez-i hükûmette resmî bir plân çevirip beni bütün bütün hilâf-ı kanun

---

Hâşiye: Ya hiçbir cihetle hiçbir kanun, hattâ onların bazı keyfî kanunları bize ve Risale-i Nur'a ilişmiyorlar; veyahut şimdiki bazı kanunları iliştiği hâlde, koca adliyeler ve üç büyük mahkemeler, istikbalde gelecek şiddetli nefret ve lânetten çekinmek için Nur'un ve bizim mahkûmiyetimize cesaret edemeyip ittifakla umumumuzun beraatine.. ve bütün Risale-i Nur'un iadesine karar verdikleri ve ellerindeki kanun onlara siper olabilir. Dağ gibi kuvvetli adliyeler çekindiği hâlde, muvakkat bir makam alan gaddar şahsiyetler bu zulmü yapmaları, elbette semâvâtı ve arzı kızdırıyor, daha hiddetime lüzum kalmıyor.

1 Hainin şâhitliğinin kabul edilmeyeceğini bildiren hadis-i şerif için bkz.: Tirmizî, *Şehâdât* 2; Ebû Davud, *Akdıye* 16; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 2/181, 204, 208. Ayrıca bu konunun fıkhî hükmü için bkz.: Kâsânî, *Bedâiu's-sanâi'* 1/156; Merğînânî, *el-Hidâye* 3/124; İbn-i Âbidîn, *Hâşiye* 7/112.

Dehâlet: Sığınma, yardım isteme.
Desise: Hile, oyun.
Divan-ı riyâset: Başkanlık divanı, makamı.
Hilâf-ı kanun: Kanuna aykırı.
İhênet: Küçük duruma düşürme, aşağılama.
İstîmal etmek: Kullanmak.
Merdut: Fiil ve sözlerinin hukukî geçerliliği olmayan, şahitliği kabul görmeyen.
Merdümgiriz: İnsanlardan sıkılan, yalnızlığı seven.
Merkez-i hükûmet: Başkent.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Sâbık: Geçen, önceki.
Tahattur etmek: Hatırlamak.
Tazyik: Sıkıştırma, baskı.
Tevessü etmek: Genişlemek, yayılmak.

olarak bütün dostlarımdan ve talebelerimden tecrit ve sıhhat ve hayatım noktasında en fena bir yerde, beni nefyetmek nâmı altında, haps-i münferit ve tecrid-i mutlak manasında beni Emirdağ'a gönderdiler. Şimdi tahakkuk etmiş ki, iki maksatla bu muameleyi yapıyorlar:

Birisi; eskiden beri ihêneti kabul etmediğimden, beni o surette hiddete getirip bir mesele çıkararak mahvıma yol açmaktı.

Bundan bir şey çıkaramadıkları için, zehirlendirmek vâsıtasıyla mahvıma çalıştılar. Fakat inâyet-i ilâhiye ile, Nur şâkirtlerinin duaları tiryak gibi panzehir gibi ve sabır ve tahammülüm tam bir ilâç gibi o plânı akîm bıraktı, o maddî ve mânevî zehirin tehlikesini geçirdi.

Gerçi hiçbir tarihte, hiçbir hükûmette bu tarzda işkenceli zulümler, kanun nâmına, hükûmet nâmına yapılmadığı hâlde, damarlarıma dokunduracak tarzda mütemâdiyen tarassutlarla herkesi ürkütmekle beni hiddete getiriyordu. Fakat birden kalbime ihtar edildi ki:

“Bu zalimlere hiddet değil, acımalısın. Onların her birisi, pek az bir zaman sonra, sana muvakkaten verdikleri azap yerinde bin derece fazla bâki azaplara ve maddî ve mânevî cehennemlere mâruz kalacaklar. Senin intikamın, bin defa ziyade onlardan alınır. Ve bir kısmı, aklı varsa dünyada da kaldıkça, geberinceye kadar vicdan azabı ve idam-ı ebedî korkusuyla işkence çekecekler.” Ben de onlara karşı hiddeti terk ettim, onlara acıdım. Allah ıslah etsin dedim.

Hem bu azap ve işkencelerinde pek büyük sevap kazanmakla beraber, Risale-i Nur şâkirtleri yerine ve onların bedeline benimle meşgul olup yalnız beni tâzib etmeleri, Nurcular'a büyük bir fayda ve selâmetlerine hizmet olması cihetinde de Cenâb-ı Hakk'a şükrediyorum ve müthiş sıkıntılarım içinde bir sevinç hissediyorum.

Dördüncüsü: Senin mektubunda benim istirahatimi ve eğer iktidarım olsa, benim Şam ve Hicaz tarafına gitmeme dair sizin hükûmet-i hâzıraya müracaat maddesi ise:

Haps-i münferit: Tek kişilik hücre hapsi.
Hükûmet-i hâzıra: Şimdiki, mevcut hükûmet.
İdam-ı ebedî: Ebediyen yok olma.
Mütemâdiyen: Devamlı, sürekli olarak.
Nefyetmek: Sürmek, sürgüne yollamak.
Tarassut: Gözetleme, gözetim.
Tâzib etmek: Eziyet etmek, acı vermek.
Tecrit: Ayırma, yalnız bırakma.

Evvelâ: *Biz, imanı kurtarmak ve Kur'ân'a hizmet için, Mekke'de olsam da buraya gelmek lâzımdı. Çünkü en ziyade burada ihtiyaç var. Binler ruhum olsa, binler hastalıklara mübtelâ olsam ve zahmetler çeksem, yine bu milletin imanına ve saadetine hizmet için burada kalmaya Kur'ân'dan aldığım dersle karar verdim ve vermişiz.*

Sâniyen: Bana karşı hürmet yerine hakaret görmek noktasını mektubunuzda beyan ediyorsunuz. "Mısır'da, Amerika'da olsaydınız, tarihlerde hürmetle yâd edilecektiniz." dersiniz.

Aziz, dikkatli kardeşim! Biz, insanların hürmet ve ihtiramından ve şahsımıza ait hüsn-ü zan ve ikram ve tahsinlerinden mesleğimiz itibarıyla cidden kaçıyoruz. Hususan acîb bir riyakârlık olan şöhret-perestlik ve cazibedar bir hodfürûşluk olan tarihlere şâşaalı geçmek ve insanlara iyi görünmek ise, Nur'un bir esası ve mesleği olan ihlâsa zıttır ve münâfidir. Onu arzulamak değil, bilâkis şahsımız itibarıyla ondan ürküyoruz.

Yalnız Kur'ân'ın feyzinden gelen ve i'câz-ı mânevîsinin lemeâtı olan ve hakikatlerinin tefsiri bulunan ve tılsımlarını açan Risale-i Nur'un revacını ve herkesin ona ihtiyacını hissetmesini ve pek yüksek kıymetini herkes takdir etmesini ve onun pek zâhir mânevî kerâmâtını ve iman noktasında zındıkanın bütün dinsizliklerini mağlup ettiklerini ve edeceklerini bildirmek, göstermek istiyoruz ve onu rahmet-i ilâhiyeden bekliyoruz.

Şahsıma ait ehemmiyetsiz ve cüz'î bir maddeyi hâşiye olarak beyan ediyorum:

Madem Recep Bey ve Kara Kâzım seninle dost ve zannımca Eski Said'le de münasebetleri var. Onlardan iyilik istemek değil, belki bana karşı selefleri gibi manasız, lüzumsuz tazyik ve zulme meydan vermesinler.

Hakikaten buranın maddî ve mânevî havasıyla imtizaç edemiyorum. Sıkıntılarım pek fazla. İkametgâhımı hem dışarıdan, hem içeriden kilitliyorum. Her cihetle yalnızım. Ve bir cihette de komşusuz, sıkıntılı bir odada, hasta bir hâlde hayatımı geçiriyorum. Bazen bir günü, Denizli'de bir ay hapisten fazla beni sıkmış. Bu yirmi sene dehşetli zulümle hürriyetime ve serbestiyetime ilişmek artık yeter!

Hodfürûşluk: Kendini beğendirmeye çalışma, gösterişi sevme.
İ'câz-ı mânevî: Mânevî mu'cize.
İmtizaç etmek: Uyuşmak, birleşmek.
Kerâmât: Kerametler, lütuflar.
Lemeât: Parıltılar.
Tahsin: Beğenme, takdir etme.

Zaten iki sene mahkemelerin tedkikâtıyla ve aleyhimdeki münâfıkların plânları akîm kalmasıyla kat'iyen tebeyyün etmiş ki, şahsımda ve Nurlar'da bu vatan ve millete zarar tevehhüm etmekle daha kimseyi kandıramazlar.

Ben de herkes gibi hürriyetime sahip olsam, belki tebdil-i hava için mutedil havası bulunan bu kazanın bazı köylerine gitmeme müsaadekâr bir iş'ar burada olsa, münasip olur.

Size ve oradaki Nur dostlarıma çok selâm ve dua ediyoruz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Said Nursî

~ 146 ~

Hakikaten merhum Hasan Feyzi gibi az zamanda çok hizmet eden ve Nurlar'a karşı pek çok ciddî alâkadar olan Mustafa Osman'ın, hizmetinin makbuliyetine bir delil olarak, Hasan Feyzi'nin ve onun ruhlarında ve sadâkatlerinde iki muallim olan Ahmed Fuad ve Mustafa Sungur ve iki yüksek talebe olan Mustafa Oruç ve Rahmi'yi* bulması ve Risale-i Nur'un o kuvvetli ellerle hizmetine çalışması, o havâli için büyük bir saadettir.

Hem bazı cümleleri tâdilâtla beraber Lâhika'mıza geçirdiğimiz Mustafa Osman'ın ve muallim Mustafa Sungur'un müşterek acîb mektupları gösteriyor ki, merhum Hasan Feyzi nev'inde bir sümbül orada inkişafa başlamış; inşallah çok bîçârelerin imanını kurtaracaklar. Hususan onların mahiyetinde ve Isparta'nın küçük mâsum kahramanlarına benzer, Rahmi nâmında, on dört yaşında bir mektepli çocuğun fedakârâne Nurlar'ın derslerini gaye-i hayat bilmesi, bizleri ve Nurcular'ı cidden sevindiriyor. O havâli için gençlerin kurtulmasına bir fâl-i hayırdır.

Risale-i Nur'un Zülfikar ve sair mecmuaların intişarı için büyük yardımlarda bulunan ve merhum şehid Hâfız Ali'nin en mükemmel tarzda yazdığı ve Nur fabrikasında tam çalışkan bir arkadaşı ve sâdık bir vârisi olan Hâfız Mustafa'nın eline emanet bırakılan bütün Risale-i Nur eczaları onun eline geçmesini temin eden Ahmed Fuad'ı ve emaneti ona teslim eden kardeşimiz

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Fâl-i hayır: Hayır alâmeti, hayra yorulan durum.
İş'ar: Hissettirme, duyurma.
Müsaadekâr: İzin veren, hoşgörülü, anlayışlı.
Tâdilât: Düzeltmeler, değişiklikler.
Tebdil-i hava: Hava değişimi.
Tebeyyün etmek: Belli olmak, açığa çıkmak.

Hâfız Mustafa'yı ve Safranbolu memleketini ve oradaki kardeşlerimizi ruh u canımızla tebrik ediyoruz. İnşâallah Zülfikar'a verdiği her bir banknota mukabil, bin kâr görecek, binler hayırlara medar olacak.

Hem ona, hem kardeşlerinden Hatip İbrahim'e, hem yeni bir fedakâr muallim olan Mustafa Sungur'a ve küçük bir Salâhaddin olan Rahmi'ye ve başta Mustafa Osman ve Hıfzı olarak oradaki bütün kardeşlerimize selâm ederiz.

~ 147 ~

Muhterem, Mübârek, Muazzez, Şefkatli ve Faziletli Üstadımız Efendimiz Hazretlerine!

Evvelâ: لِكُلِّ مُصِيبَةٍ: "إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ"[1] Risale-i Nur kahramanlarından şehid merhum Hâfız Ali Efendi'nin refâkat-i mâneviyesine bu defa vâsıl olan Hasan Feyzi ağabeyimizin irtihali, bizleri cidden müteessir eylemiştir. Başta siz Üstadımız Efendimiz oldukları hâlde bütün Risale-i Nur talebelerine ve kendisinin mensup olduğu maddî ve mânevî efrâd-ı ailesine ve medrese-i nuriyesine ve Denizli halkına tâziyetlerimi bildirir ve teessürlerinize iştirak eylerim. Ve nâçiz mânevî hediyelerimi dergâh-ı ilâhîye takdim eylerken, garîk-i rahmetler ihsan buyurmasını niyazlarda bulunurum. كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ[2] fehvasınca, bu âlemden âlem-i ervâha götürdüğü

وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ[3]

âyet-i sübhânînin işaret buyurduğu ecr-i naîm çok Hasan Feyziler sümbül vermesini eltâf-ı ilâhiyeden tazarru ve niyaz eylerim.

Muhterem Efendim! Mesmuâtıma nazaran, Denizli'de, bundan yetmiş-seksen sene evvel büyük bir evliyadan Hasan Feyzi isminde bir zât, bir gün

---

1 Her musibet karşısında deriz ki: "Biz, Allah'a aidiz ve zaten O'na dönmekteyiz." (Bakara Sûresi, 2/156).

2 "Her canlı ölümü tadacaktır." (Âl-i İmran Sûresi, 3/185).

3 "İman edip, imanları istikametinde doğru, sağlam, yerinde ve ıslaha yönelik işler yapanları, hiç şüphe edilmesin ki, (ağaçlarının arasından ve köşklerinin) altından ırmaklar akan cennette yüksek köşklere yerleştireceğiz ve onlar orada sonsuzca kalacaklardır. Hayatlarını böyle güzel işlerle geçirenlerin mükâfatı ne güzeldir!" (Ankebût Sûresi, 29/58).

Ecr-i naîm: Cennet nimetlerine, bolluğa erme mükâfatı, ücreti.
Eltâf-ı ilâhiye: İlâhî lütuflar.
Garîk-i rahmet: Allah'ın merhametine gark olacak derecede bol bol rahmetler.
Mesmuât: Duyulan, işitilen şeyler.
Refâkat-i mâneviye: Mânevî arkadaşlık, beraberlik.

talebelerine, "Bugün Kürdistan'da bir evliya dünyaya geldi." diye beşarette bulunmakla zât-ı devletlerini işaret buyurmuş. Ba'dehu Denizli'ye başka başka perdelerle teşrifiniz, o zâtın ruhunu şâd ve îzaz için olduğunu telâkki etmiştim. Ve az zaman sonra aynı isimde müteveffâ Hasan Feyzi Efendi'nin Risale-i Nur'a hürmetle birinci Hasan Feyzi'ye imtisalen istikbal etmesi ve Nurlar'a taaşşukla idhal-i envâr olması, bu kanaatimi kat kat ziyadeleştirdi. Şimdi de düşündüm:

Birinci Hasan Feyzi'nin vefatından sonra Said yetişti. Ve nâmına baktığı ikinci Hasan Feyzi de vazifesini yaptı ve nurlara gark olarak ve yerine bırakacağı çok Hasan Feyziler'i de vazife başına dâvet edip hayata vedâ etti. Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn'den tazarru ve niyaz eylerim ki, Risale-i Nur'a ve Üstadımız'a bu Hasan Feyzi'nin acısını unutturacak daha çok Hasan Feyziler ihsan buyursun. Ve onların başlarında Üstadımız'ı mesud ve bahtiyar ve muammer buyurmasını onun derya-yı rahmetinden, fazlından, inâyetinden ve ihsanından, ikramından, in'âmından, eltâfından ümitvar olup, görmekliğimizi tazarru ve niyaz eylerim.

Günahkâr, âciz, kusurlu talebeniz
Halil İbrahim
(rahmetullahi aleyhi ve alâ Hasan Feyzi)

~ 148 ~

Bu sıkıntılı zamanda nefsim sabırsızlıkla beni tâciz ederken, bu fıkra onu tam susturdu, şükrettirdi. Size de faydası olur diye leffen takdim edilen bu fıkra, başımın yanında asılı duruyor.

1– Ey nefsim! Yetmiş üç sene, yüzde doksan adamdan ziyade zevklerden hisseni almışsın. Daha hakkın kalmadı.

2– Sen, âni ve fâni zevklerin bekâsını arıyorsun. Onun için, onun zevaliyle ağlamaya başlıyorsun. Kör hissiyatınla bu yanlışının tam tokadını yersin. Bir dakika gülmeye bedel on saat ağlıyorsun.

Ba'dehu: Ondan sonra, daha sonra.
Beşaret: Müjde, muştu.
Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.
Gark olmak: Boğulmak, dalmak.
İdhal-i envâr olmak: Nurlara dâhil olmak, girmek.
İn'âm: Nimet verme, nimete erdirme.
İzaz: Yüceltme, aziz kılma.
Leffen: Zarf veya mektup içine koyulmuş, yerleştirilmiş olarak.
Muammer: Uzun ve mutlu bir hayat süren.
Müteveffâ: Vefât eden.
Şâd: Sevindirme, mutlu etme.
Taaşşuk: Aşık olma, gönül verme.
Telâkki etmek: Anlamak, kabul etmek.
Zât-ı devlet: Büyük, değerli zât, şahsiyet.
Zeval: Yok olma, bitme; kaybolup gitme.

3– Senin başına gelen zulümler ve musibetlerin altında kaderin adaleti var. İnsanlar, senin yapmadığın bir işle sana zulmediyorlar. Fakat kader, senin gizli hatalarına binâen, o musibet eliyle seni hem terbiye, hem hatana keffâret ediyor.

4– Hem yüzer tecrübenle, ey sabırsız nefsim, kat'î kanaatin gelmiş ki, zâhirî musibetler altında ve neticesinde inâyet-i ilâhiyenin çok tatlı neticeleri var. وَعَسٰۤى اَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ[1] çok kat'î bir hakikati ders veriyor. O dersi daima hatıra getir.

Hem feleğin çarkını çeviren kanun-u ilâhî, senin hatırın için –o pek geniş kanun-u kaderî– değiştirilmez.

5– مَنْ اٰمَنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدَرِ[2] kudsî düsturunu kendine rehber et. Hevesli, akılsız çocuklar gibi, muvakkat, ehemmiyetsiz lezzetlerin peşinde koşma. Düşün ki, fâni zevkler, sana mânevî elemler, teessüfler bırakıyor. Sıkıntılar, elemler ise, bilâkis mânevî lezzetler ve uhrevî sevaplar veriyor. Sen divane olmazsan, muvakkat lezzeti yalnız şükür için arayabilirsin. Zaten lezzetler şükür için verilmiş…

Said Nursî

~ 149 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelen: Garip bir münâzara-yı nefsiyemi, bana mahsus iken, berây-ı malûmat size yazmak hatırıma geldi. Şöyle ki:

Başım üstündeki sizce malûm levha nefsimi tam susturduğu hâlde, bu gece nefs-i emmârenin silâhını daha musırrâne istîmal eden kör hissiyatım, damarlarıma tam dokundurup, tesemmüm ve hastalıktan gelen ziyade teessür ve hassasiyet.. ve şeytandan gelen ilkâât.. ve fıtrî hubb-u hayattan gelen acîb

---

1 "Olur ki hoşlanmadığınız bir şey sizin için hayırlı olur." (Bakara Sûresi, 2/216).

2 "Kadere iman eden, gam ve hüzünden emin olur." Bkz.: Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb* 1/187; Deylemî, *Müsned* 1/113; Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 3/187.

Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
Hubb-u hayat: Hayat sevgisi, yaşama arzusu.
İlkâât: Atmalar, bırakmalar. Mec: Kandırmalar, telkinler.
İnâyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
Musırrâne: Israrlı bir şekilde.
Münâzara-yı nefsiye: İnsanın kendi nefsiyle yaptığı konuşma, tartışma.
Nefs-i emmâre: İnsana sürekli kötülükleri emreden nefis.
Tesemmüm: Zehirlenme.

bir hâletle, o *ikinci nefs-i emmâre hükmünde olan kör hissiyat*,[1] benim vefat ihtimalinden şiddetli bir me'yusiyet ve teellüm ve kuvvetli bir hırs ve zevk ve lezzetle kalb ve ruhuma tam ilişti.

"Niçin istirahat-i hayatına çalışmıyorsun, belki reddediyorsun? Ve gayet zevkli ve mâsumâne lezzetli bir hayat ve bir ömür kendine Nur dairesinde aramıyorsun ve ölmeye karar verip razı oluyorsun?" dedi ve dediler. Birden gayet kuvvetli iki hakikat, o ikinci nefs-i emmâreyi şeytanla beraber susturdu.

Birincisi: Madem Risale-i Nur'un vazife-i kudsiye-i imaniyesi, benim ölümümle daha ziyade hâlisâne inkişaf edecek.. ve hiçbir cihetle dünya işlerine ve benlik ve enaniyete vesilelikle itham edilmeyecek.. ve rekabeti tahrik eden hayat-ı şahsiyemi bulmadığı için daha mükemmel ve ihlâs ile o vazife devam edecek.

Hem ben dünyada kaldıkça gerçi bir derece yardımım olabilir; fakat âdi şahsiyetimin ehemmiyetli rakipleri, münekkitleri, o şahsiyeti itham edebilir ve Risale-i Nur'a ihlâssızlıkla ilişebilir ve bir derece çekinir, çekindirir.

Hem bir derece bekçilik yapan bir şahsiyetin yatmasıyla, o daire-i nurâniyedeki bütün ehl-i gayret müteyakkız davranır. Bir nöbettar yerine, binler bekçi çıkar. Elbette ölüm gelse, "Baş üstüne geldin." demek gerektir.

Hem madem Nur şâkirtlerinden çokları hem malını, hem istirahatini, hem dünya zevklerini, hem lüzum olsa hayatını Nur'un hizmetinde feda ediyorlar. Sen ey nefsim, neden fedakârlıkta en geri kalmak istersin!

Hem kat'iyen bil ki, çok bîçârelerin hayat-ı bâkiyelerini Nurlar'la kurtarmak hizmetinde, fâni ve zahmetli ihtiyarlık hayatını memnuniyetle bırakmaya lüzum olsa veya vakti gelse, râzı olmak gayet lezzetli bir şereftir.

İkincisi: Nasıl ki âciz, zayıf bir adam, bir batmanı kaldıramadığı hâlde on batman yük üstüne yığılmış bulunsa ve dostları onu çok kuvvetli bilip ona gizli zaafına yardımdan ziyade ondan yardım istedikleri hâlde, o bîçâre de onların hüsn-ü zannını kırmamak veyahut kendini çok aşağı göstermemek için gayet

---

[1] "İkinci nefs-i emmâre" ile ilgili bkz.: Kastamonu Lâhikası, 138. Mektup.

Batman: Altı okka. Yaklaşık 8 kg.lık eski bir ağırlık ölçü birimi.
Hâlisâne: Samimiyetle, samimi bir şekilde.
Me'yusiyet: Ümitsizlik.
Münekkit: Tenkitçi, tenkit eden.
Müteyakkız: Uyanık, dikkatli.
Teellüm: Elem duyma, kederlenme, tasalanma.
Vazife-i kudsiye-i imaniye: Kutsal ve pek yüce olan, imana ve dine hizmet görevi.

ağır ve soğuk olan gösteriş ve tekellüflerle kendini yüksek ve kuvvetli göstermeye çalışmak çok elîm ve zevksiz olması gibi; aynen öyle de, *ey kör hissiyatın içine giren nefs-i emmâre!*

Bu âdi şahsiyetimin ve bir çekirdek kadar ehemmiyeti olmayan istidadımın yüz derece fevkinde ve sırf bir inâyet-i rabbâniye olarak bu karanlıklı ve çok hastalıklı asırda Kur'ân'ın eczahane-i kudsiyesinden çıkan ve rahmet-i ilâhiye ile elimize verilen Risale-i Nur'daki hakikatlere o şahıs masdar ve menba ve medar olamaz.

Belki, yalnız çok bîçâre ve muhtaç ve Kur'ân kapısında bir sâil ve muhtaçlara yetiştirmeye bir vesile olduğum hâlde, Nur'un muhlis ve hâlis, sıddık ve sâdık, sâfi ve fedakâr şâkirtleri, o bîçâre şahsiyetim hakkında yüz derece ziyade hüsn-ü zanlarını kırmamak.. ve hissiyatlarını incitmemek.. ve Nurlar'a karşı şevklerine ilişmemek.. ve "Üstad" nâmı verdikleri o bîçâre şahsı, onların hatırı için çok aşağı olduğunu göstermemek.. ve ağır ve elemli tekellüflere ve tasannûlara mecbur olmamak için.. ve yirmi sene tecridâtın verdiği tevahhuş için, hattâ dostlarla dahi –hizmet-i nuriye olmazsa– görüşmeyi terk ediyorum ve etmeye ruhen mecbur oluyorum. Ve tekellüfe ve kıymetten ziyade kendimi göstermeye ve ziyade hüsn-ü zan edenlere karşı hoş görünmek için kendimi makam sahibi göstermek.. ve sırr-ı ihlâsa tam münâfi kendini büyük göstermek.. ve vakar perdesi altında benliğin zararlı ve fâni zevkini aramak hâletleri ise ey nefsim, meftun olduğun o zevkleri hiçe indirirler.

Ey nefis! Ey zevke mübtelâ bedbaht kör hissiyat! Binler dünyevî zevki alsan, şu vaziyette yine bozulur, o zevk ayn-ı elem olur. Madem yüzde doksan mâzideki ahbab âdetâ –güya– beni berzaha çağırıyorlar. Bu hazır zamandaki on dosttan ben kaçmaya mecbur oluyorum. Elbette bu ihtiyarlık ve yalnızlık hayata, berzah hayat-ı mâneviyesi bin derece müreccahtır, diye bu iki hakikatle, hadsiz şükürler olsun, o ikinci nefs-i emmâre tam susturuldu, kalb ve ruhtan gelen zevke razı oldu. Şeytan dahi sustu, hattâ damarlarımdaki maddî hastalık da gayet hafifleşti.

Elhâsıl: Ölsem, vazife-i nuriye daha ziyade ihlâs ile rekabetsiz, ithamsız inkişaf eder.

Ayn-ı elem: Acının ta kendisi.
Berzah: Kabir âlemi, dünya ve âhiret arası.
Masdar / menba: Kaynak, menşe.
Medar: Vesile, vâsıta, sebep.
Muhlis: Her hâli içten ve riyâsız olan. Çok hâlis, çok samimî.
Münâfi: Aykırı, zıt.
Müreccah: Tercih edilen, üstün.
Sâil: İsteyen, dilenen.
Tasannû: Sun'îlik, yapmacıklık.
Tecridât: Tecritler. Tek başına bırakma, kimseyle görüştürmeme.
Tekellüf: Zorlama, külfet.
Tevahhuş: Ürkeklik, çekingenlik.

Hem, bu zamanda aramadığım cüz'î, muvakkat zevk ve bu hayat ve dünya gözüyle fütuhât-ı nuriyeden gelen lezzet bedeline, çok ağır, soğuk ve nâhoş tekellüf elemlerinden ve hodfürûşluk zahmetlerinden ve tasannû zararlarından kurtulmak vardır.

Hem, bu senede bir defa ey nefis! Ruh ve kalble beraber çok müştâk olduklarınız eski, zevkli ve hayatımdaki yaşadığım memleketleri ve ünsiyet ettiğim ahbapları ve mufârakatlarından çok mahzun olduğum kardeşleri görmek için beraber, kısmen hakikaten, kısmen hayalen o geçmiş mâzide gezdin. Sen de gördün ki, o sevimli, müteaddit vatanlarımda, yüzde ancak bir-iki ahbabı bulabildin. Ötekiler, bütün berzah âlemine göçmüşler ve o sevimli hayat levhaları değişmiş, elîm ve hazin bir vaziyet almış. Daha o ahbapsız yerleri görmek istenilmez. Onun için, bu hayat ve bu dünya bizi kovmadan evvel ve "Haydi dışarıya!" demeden, biz kemâl-i izzetle, "Allah'a ısmarladık" deyip izzetimizle bu fâni zevklerimizi bırakmalıyız.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي [1]

Umum kardeşlerimize binler selâm ve dua eden,
hasta fakat tam mesrur kardeşiniz
Said Nursî

~ 150 ~

Sizleri ve umum Risale-i Nur şâkirtlerini ve bilhassa Medrese-i Nuriye'nin talebelerini ve bilhassa o merhumun akrabalarını, Medrese-i Nuriye'nin mübârek üstadı Hacı Hâfız Mehmed'in vefatı münasebetiyle tâziye ediyoruz. Ve Nurlar hesabına bütün ruh u canımızla biz dünyada kaldıkça ona dua-yı rahmet etmeye ve Hâfız Ali ve Hasan Feyzi ortasında daima bütün mânevî kazançlarımıza hissedar etmeye kat'î karar verdik.

O çok ehemmiyetli ve Nur hizmetinde muvaffakiyetli merhum o mübârek zât, mükemmel vazifesini bitirip yüzer mânevî evlât ve hayru'l-halef bırakıp

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Fütuhât-ı nuriye: Risale-i Nur'la ilgili açılımlar, gelişmeler.
Hayru'l-halef: Görevi teslim alacak olan, sonradan gelen hayırlı kimse.
Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Mesrur: Sevinçli, mutlu.
Müştâk: İştiyaklı, istekli.
Ünsiyet etmek: Âşina, yakın, dost olmak.

gittiği ve terhis olduğu, rahmet ve istirahat âlemine çekildiği aynı zamanda, büyük üstadlarımın dairesine kazançlarımı bağışladığım zaman, Hâfız Ali, Hâfız Mehmed,* Mehmed Zühdü ve Savlı Ahmed ve Hasan Feyzi içinde, ihtiyârım olmadan Hacı Hâfız Mehmed daha hayatta iken on günden beri onların içinde görüyordum. Derdim, "Vefat edenler içinde bu da bulunsun!.." ilişmedim. Hem hayatta olanlar içinde, hem üstadlar dairesinde bulunmasına hayret ederdim.

Şimdi bu mektubunuzdan anlaşıldı ki, onun hâlisâne kudsî hizmetinin bir kerameti olarak vefatını ihsas ediyordu. "Hâfız Ali, Hasan Feyzi ortasında makamım var." diye iş'ar ediyordu.

Cenâb-ı Hak, onun defter-i a'mâline Sava Medrese-i Nuriye'de okunan ve yazılan risalelerin harfleri adedince ruhuna rahmetler ve kabrine nurlar ihsan eylesin, âmin... Ve aynı sistemde tam hayru'l-halef mahdumu Hâfız Mehmed* ve hafîdi Ahmed Zeki'yi* onun vazifesinin idâmesine muvaffak eylesin, âmin… Ve onların umumuna sabr-ı cemil ihsan eylesin, âmin...

151

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[2]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Nur Şâkirtlerinin Küçük Pehlivanları!

Asâ-yı Musa âhirlerinde –bazı nüshalarında– Mübârekler pehlivanı büyük ruhlu Küçük Ali nâmında bir kardeşimizin sualine karşı verdiğim bir cevap var.[3] Onu okuyunuz ki, o zâta bazı mûterizler Risale-i Nur'un kıymetini bir derece kırmak için demişler: "Herkes Allah'ı bilir. Âdi bir adam, bir velî gibi Allah'a iman eder." diye, Nurlar'ın pek yüksek ve pek çok kıymettar ve gayet lüzumlu tahşidâtını ziyade göstermek istemişler.

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

3 Bkz.: Emirdağ Lâhikası-1, 63. Mektup, "Sâniyen" kısmı.

Hafîd: Torun.
İdâme: Devam ettirme, sürdürme.
İhsas / iş'ar etmek: Hissettirmek, duyurmak.
İhtiyâr: İrade etme, dileme.
Mahdum: Erkek evlat, oğul.
Mûteriz: İtiraz eden, itirazcı.
Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Sabr-ı cemil: Güzelce, şikâyet etmeden sabretme.
Tahşidât: Bir şeyin üzerinde çokça durmalar, tembihler.

Şimdi, İstanbul'da –daha dehşetli bir fikirde– anarşi fikirli küfr-ü mutlaka düşmüş bir kısım münâfıklar, Risale-i Nur gibi, ekmek ve suya ihtiyaç derecesinde herkes muhtaç olduğu imanî hakikatlerine ihtiyacı düşürmek desisesiyle diyorlar ki: "Her millet, herkes Allah'ı bilir. Onu, daha yeni ders almaya ihtiyacımız çok yok." diye mukabele etmek istiyorlar.

Hâlbuki Allah'ı bilmek, bütün kâinata ihata eden rubûbiyetine ve zerrelerden yıldızlara kadar cüz'î ve küllî her şey O'nun kabza-yı tasarrufunda ve kudret ve iradesiyle olduğuna kat'î iman etmek; ve mülkünde hiçbir şeriki olmadığına ve لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ[1] *kelime-i kudsiyesine, hakikatlerine iman etmek, kalben tasdik etmekle olur.*

Yoksa, "Bir Allah var." deyip, bütün mülkünü esbaba ve tabiata taksim etmek ve onlara isnad etmek.. –hâşâ– hadsiz şerikleri hükmünde esbabı merci tanımak.. ve her şeyin yanında hâzır irade ve ilmini bilmemek.. ve şiddetli emirlerini tanımamak.. ve sıfatlarını ve gönderdiği elçilerini, peygamberlerini bilmemek, elbette hiçbir cihette Allah'a iman hakikati onda yoktur. Belki küfr-ü mutlaktaki mânevî cehennemin dünyevî tâzibinden kendini bir derece teselliye almak için o sözleri söyler.

Evet, inkâr etmemek başkadır, iman etmek bütün bütün başkadır.

Evet, kâinatta hiçbir zîşuur, kâinatın bütün eczası kadar şahidleri bulunan Hâlık-ı Zülcelâl'i inkâr edemez... Etse, bütün kâinat onu tekzib edeceği için susar, lâkayd kalır.

Fakat O'na iman etmek, Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın ders verdiği gibi; O Hâlık'ı, sıfatlarıyla, isimleriyle, umum kâinatın şehâdetine istinaden kalben tasdik etmek.. ve elçileriyle gönderdiği emirleri tanımak.. ve günah ve emre muhalefet ettiği vakit, kalben tevbe ve nedâmet etmek iledir. Yoksa, büyük günahları serbest işleyip istiğfar etmemek ve aldırmamak, o imandan hissesi olmadığına delildir. Her neyse...

Evlâtlarım, ehemmiyetli bir hâdise size bu uzun meseleyi kısaca beyan etmeye sebep oldu.

---

1 "Allah'tan başka ilâh yoktur." (Sâffât Sûresi, 37/35; Muhammed Sûresi, 47/19).

Ecza: Cüzler, bölümler.
Hâlık-ı Zülcelâl: Ulu, Yüce Yaratıcı.
Kabza-yı tasarruf: Tasarrufu altında, yönetimi altında.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, tam kâfirlik.
Merci: Başvurulan yer, merkez.
Rubûbiyet: Cenâb-ı Hakk'ın her şeyi kuşatan terbiye, idare ve hâkimiyeti.
Şerik: Ortak.
Tâzib: İşkence, eziyet etme.
Tekzib etmek: Yalanlamak.
Zîşuur: Akıllı, şuur sahibi.

Şimdilik sizlere Risale-i Nur'un ehemmiyetli şâkirtleri nazarıyla bakıyorum. Mustafa Oruç çok talihlidir ki, kendi sisteminde ve ruhunda ve ciddiyetinde, az bir zamanda sizleri buldu. Bir iken on Mustafa oldu.

Said Nursî

~ 152 ~

Aziz, Muhterem Kardeşim!

Evvelâ zâtınızın bir risale kadar câmi ve uzun ve müdakkikâne hararetli mektubunuzu kemâl-i merakla okudum. Peşin olarak size bunu beyan ediyorum ki, Risale-i Nur'un üstadı ve Risale-i Nur'a "Celcelûtiye Kasidesi"nde rumûzlu işârâtıyla pek çok alâkadarlık gösteren ve benim hakâik-i imaniyede hususî üstadım, İmam Ali'dir *(radiyallâhu anh)*.

Ve قُلْ لَٓا أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبٰى[1] âyetinin nassıyla, Âl-i Beyt'in muhabbeti, Risale-i Nur'da ve mesleğimizde bir esastır ve Vehhâbîlik damarı, hiçbir cihette Nur'un hakikî şâkirtlerinde olmamak lâzım geliyor. Fakat, madem bu zamanda zındıka ve ehl-i dalâlet ihtilâfdan istifade edip, ehl-i imanı şaşırtıp ve şeâiri bozarak Kur'ân ve iman aleyhinde kuvvetli cereyanları var; elbette bu müthiş düşmana karşı cüz'î teferruata dair medar-ı ihtilâf münakaşaların kapısını açmamak gerektir.

Hem ölmüş insanları zemmetmek, hiç lüzumu yok. Onlar dâr-ı âhirete, mahall-i cezaya gitmişler. Lüzumsuz, zararlı, onların kusurlarını beyan etmek, emrolunan muhabbet-i Âl-i Beyt'in muktezası değildir ve lâzım da değildir diye, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat, sahabeler zamanındaki fitnelerden bahis açmayı menetmişler. Çünkü Vâkıa-yı Cemel'de Aşere-i Mübeşşere'den Zübeyir* ve Talha* ve Âişe-i Sıddîka* *(radiyallâhu anhum)* bulunmasıyla Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat, o harbi, içtihad neticesi deyip, "Hazreti Ali *(radiyallâhu anh)* haklı, öteki taraf haksız; fakat içtihad neticesi olduğu cihetle affedilir."

---

1 "De ki: Tebliğim karşısında sizden hiçbir ücret istemiyorum; (sizden istediğim, vazifem noktasında) yakınlarımı sevmenizdir." (Şûrâ Sûresi, 42/23).

Âl-i Beyt: Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kızı Hz. Fâtıma ve damadı Hz. Ali vasıtasıyla devam eden mübârek soyu.

Aşere-i Mübeşşere: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kendilerine cennetlik olduklarını müjdelediği on bahtiyar sahabî.

Câmi: Kapsamlı, şümûllü.

Mahall-i ceza: İşlenen bütün fiillere karşılığının verileceği yer.

Medar-ı ihtilâf: İhtilâfa, ayrılığa düşme sebebi.

Müdakkikâne: Dikkatli bir şekilde, titizlikle.

Nas: Kur'ân'ın ifadesi, metni, hükmü.

Rumûz: Remizler, semboller.

Şeâir: Dini temsil eden semboller.

Vehhâbîlik: Necid Şeyhi lâkabıyla da anılan Muhammed bin Abdülvehhab'ın (1703-1787) düşünceleri çevresinde oluşan dinî, siyasî hareket.

Zemmetmek: Kınamak, yermek.

Hem Vehhâbîlik damarı, hem müfrit Râfızîlerin mezhepleri İslâmiyet'e zarar vermesin diye, Sıffîn Harbi'ndeki bâğîlerden de bahis açmayı zararlı görüyorlar.

Haccac-ı Zâlim, Yezid ve Velid gibi heriflere İlm-i Kelâm'ın büyük allâmesi olan Sâdeddin Teftazânî,* "Yezid'e lânet caizdir." demiş; fakat "Lânet vaciptir." dememiş. "Hayırdır ve sevabı vardır." dememiş.[1] Çünkü hem Kur'ân'ı, hem Peygamberi, hem bütün sahabelerin kudsî sohbetlerini inkâr eden hadsizdir. Şimdi onlardan meydanda gezenler çoktur.

Şer'an bir adam, hiç mel'unları hatıra getirmeyip lânet etmese, hiçbir zararı yok. Çünkü zem ve lânet ise, medih ve muhabbet gibi değil; onlar amel-i sâlihte dâhil olamaz. Eğer zararı varsa daha fena...

İşte şimdi gizli münâfıklar, Vehhâbîlik damarıyla en ziyade İslâmiyet'i ve hakikat-i Kur'âniye'yi muhafazaya memur ve mükellef olan bir kısım hocaları elde edip, ehl-i hakikati Alevîlikle itham etmekle birbiri aleyhinde istîmal ederek dehşetli bir darbeyi İslâmiyet'e vurmaya çalışanlar meydanda geziyorlar. Sen de bir parçasını mektubunda yazıyorsun. Hattâ sen de biliyorsun; benim ve Risale-i Nur'un aleyhinde istîmal edilen en tesirli vâsıtayı hocalardan bulmuşlar.

Şimdi Haremeyn-i Şerifeyn'e hükmeden Vehhâbîler ve meşhur, dehşetli dâhîlerden İbn-i Teymiyye ve İbn-i Kayyim el-Cevziyye'nin pek acîb ve cazibedar eserleri İstanbul'da çoktan beri hocaların eline geçmesiyle, hususan evliyalar aleyhinde ve bir derece bid'alara müsaadekâr meşreplerini kendilerine perde yapmak isteyen, bid'alara bulaşmış bir kısım hocalar, sizin, muhabbet-i Âl-i Beyt'ten gelen ve şimdi izharı lâzım olmayan içtihadınızı vesile ederek hem sana, hem Nur şâkirtlerine darbe vurabilirler.

Madem zemmetmemek ve tekfir etmemekte bir emr-i şer'î yok, fakat zemde ve tekfirde hükm-ü şer'î var.[2] Zem ve tekfir, eğer haksız olsa,

---

[1] Bkz.: Teftâzânî, *Şerhu'l-Akâid* s. 342; *Şerhu'l-Makâsıd* 2/307.

[2] Bkz.: "Hiç kimse, bir başkasına fâsık veya kâfir demesin. Şayet itham altında bırakılan kişide bu sıfatlar yoksa, o söz onu söyleyene döner." (Buhârî, *Edeb* 44). Ayrıca bkz.: Ebû Davud, *Cihad* 33.

Bâğî: Asi, serkeş.
Bid'a: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.
Emr-i şer'î: Yükümlülük ifade eden dinî emir.
Hükm-ü şer'î: Dinî hüküm.
İlm-i Kelâm: İslâm inanç esaslarını inceleyen ilim dalı.
Medih: Övme, övgü.
Müfrit: Aşırı, ölçüyü kaçıran.
Müsaadekâr: İzin veren, hoş gören.
Râfızî: Hz. Ebubekir'in ve Hz. Ömer'in (r.anhümâ.) halifeliklerini kabul etmeyen aşırı bir Şiî kolu.
Şer'an: Dinin belirlediği ölçülere göre.
Tekfir etmek: Bir kimseyi kâfir olarak nitelemek, kâfir saymak.

büyük zararı var; eğer haklı ise, hiç hayır ve sevap yok. Çünkü tekfire ve zemme müstehak hadsizdir. Fakat zemmetmemek, tekfir etmemekte hiçbir hükm-ü şer'î yok, hiç zararı da yok.

İşte bu hakikat içindir ki, ehl-i hakikat, başta Eimme-i Erbaa ve Ehl-i Beyt'in Eimme-i İsnâ Aşer olarak Ehl-i Sünnet, mezkûr hakikate müstenid olan kanun-u kudsiyeyi kendilerine rehber edip, İslâmlar içinde o eski zaman fitnelerinden medar-ı bahis ve münakaşa etmeyi caiz görmemişler, menfaatsiz, zararı var demişler.

Hem o harplerde, çok ehemmiyetli sahabeler, nasılsa iki tarafda bulunmuşlar. O fitneleri bahsetmekte o hakikî sahabelere, Talha ve Zübeyir *(radiyallâhu anhumâ)* gibi Aşere-i Mübeşşere'ye dahi tarafgirâne bir inkâr, bir itiraz kalbe gelir. Hata varsa da tevbe ihtimali kuvvetlidir.

O eski zamana gidip lüzumsuz, zararlı, şeriat emretmeden o ahvâlleri tetkik etmektense, şimdi bu zamanda bilfiil İslâmiyet'e dehşetli darbeleri vuran, binler lânete, nefrete müstehak olanlara ehemmiyet vermemek gibi bir hâlet, mümin ve müdakkik bir zâtın vazife-i kudsiyesine muvâfık gelemez...

Hattâ Sabri ile küçücük münakaşanız, hem Risale-i Nur'a, hem hakâik-i imaniyenin intişarına ehemmiyetli zarar verdiğini senden saklamam. Aynı vakitte burada hissettim, müteessir ve müteellim oldum. Sonra senin gibi ehl-i tahkik bir âlimin Risale-i Nur'a oraca ehemmiyetli bir hizmete vesile olacak Sabri oraya gelmesi, ikinizden büyük bir hizmet-i nuriye beklerken, bilâkis üç cihetle Nur'a zarar geldiğini hissettim ve gördüm. Acaba neden bu zarar olmuş diye, iki-üç gün sonra haber aldım ki Sabri, manasız, lüzumsuz seninle münakaşa etmiş; sen de hiddete gelmişsin. "Eyvah!" dedim. "Yâ Rab! Erzurum'dan imdadıma yetişen bu iki zâtın münakaşasını musâlahaya tebdil et." diye dua ettim.

Risale-i Nur'un İhlâs Lem'aları'nda denildiği gibi, şimdi ehl-i iman, değil müslüman kardeşleriyle, belki Hristiyanın dindar ruhânîleriyle ittifak etmek ve medar-ı ihtilâf meseleleri nazara almamak, nizâ etmemek gerektir. Çünkü küfr-ü mutlak hücum ediyor.

Eimme-i Erbaa: Dört büyük imam; İmam Âzam, İmam Şâfii, İmam Mâlik, İmam Ahmed İbn-i Hanbel (r. anhum).

Eimme-i İsnâ Aşer: On iki büyük imam. Efendimiz'in (s.a.s.) mübârek soyundan gelen büyük İslâm alimleri (r. anhum).

Medar-ı bahis ve münakaşa: Söz konusu ve tartışma, çekişme sebebi.

Müstenid: Dayalı, bağlı.

Müteellim: Elem duyan, üzülen.

Nizâ etmek: Çekişmek, kavga etmek.

Senin, hamiyet-i diniye ve tecrübe-i ilmiye ve Nurlar'a karşı alâkanızdan rica ediyorum ki, Sabri ile geçen macerayı unutmaya çalış ve onu da affet ve helâl et. Çünkü o, kendi kafasıyla konuşmamış; eskiden beri hocalardan işittiği şeyleri, lüzumsuz münakaşa ile söylemiş. Bilirsin ki, büyük bir hasene ve iyilik, çok günahlara keffâret olur.[1] Evet, o hemşehrimiz Sabri, hakikaten Nur'a ve Nur vâsıtasıyla imana öyle bir hizmet eylemiş ki, bin hatasını affettirir. Sizin âlicenaplığınızdan, o Nur hizmetleri hatırı için, dost bir hemşehri ve Nur hizmetinde bir arkadaş nazarıyla bakmalısınız.

Sahabelerin bir kısmı, o harplerde, adalet-i izafiye ve nisbiye ve ruhsat-ı şer'iyeyi düşünüp tâbi olarak, Hazreti Ali'nin *(radiyallâhu anh)* takip ettiği adalet-i hakikiye ve azîmet-i şer'iye ile beraber zâhidâne, müstağniyâne, muktesidâne mesleğini terk edip, muhalif tarafa bu içtihad neticesinde girdiklerini, hattâ İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* kardeşi Ukayl* ve "Habrü'l-Ümme" unvanını alan Abdullah İbn-i Abbas* dahi bir vakit muhalif tarafında bulunduklarından, hakikî Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat, مِنْ مَحَاسِنِ الشَّرِيعَةِ سَدُّ أَبْوَابِ الْفِتَنِ[2] bir düstur-u esasiye-i şer'iyeye binâen طَهَّرَ اللّٰهُ أَيْدِينَا فَنُطَهِّرُ أَلْسِنَتَنَا[3] diyerek o fitnelerin kapısını açmak, bahsetmek caiz görmüyorlar. Çünkü itiraza müstehak birkaç tane varsa, tarafgirlik damarıyla büyük sahabelere, hattâ muhalif tarafında bulunan Âl-i Beyt'in bir kısmına ve Talha ve Zübeyir *(radiyallâhu anhum)* gibi Aşere-i Mübeşşere'den büyük zâtlara itiraza başlar, zem ve adâvet meyli uyanır diye, Ehl-i Sünnet o kapıyı kapamak taraftarıdır.

Hattâ Ehl-i Sünnet'in ve İlm-i Kelâm'ın azîm imamlarından meşhur Sâdeddin Teftazânî, Yezid ve Velid hakkında tel'in ve tadlile cevaz vermesine

---

[1] Yapılan iyiliklerin, işlenen günahlara keffâret olacağını ifade eden bazı âyet-i kerimeler için bkz.: Âl-i İmrân Sûresi 3/195, Nisâ Sûresi 4/31, Mâide Sûresi 5/12, Ankebût Sûresi 29/7. Ayrıca bkz.: Tirmizî, *Birr* 55; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 5/153.

[2] Fitne kapılarını kapatmak şeriatın güzelliklerindendir.

[3] "Cenâb-ı Hak ellerimizi o kanlı hadiselere bulaştırmadı; o hâlde biz de o hadiselerden bahsedip dilimizi bulaştırmayalım." Şa'rânî, *el-Yevâkît ve'l-cevâhir* s. 445; Azîmâbâdî, *Avnü'l-ma'bûd* 12/274. Yakın ifadeler için bkz.: İbn-i Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ* 5/394; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ* 9/114.

Adalet-i hakikiye: Herkesin hukukunu gözeten gerçek adalet.
Adalet-i izafiye ve nisbiye: "Bir topluluğun selâmeti için bir ferdin rızası olmasa da şartlar gerektirdiğinde hayatı ve hakları feda edilebilir" şeklinde özetlenebilecek göreceli, nisbî adalet.
Azîmet-i şer'iye: Dinî hüküm ve emirleri bir mazeret veya ruhsat olduğu hâlde yine de usûl ve kaidesine göre yerine getirme.
Düstur-u esasiye-i şer'iye: Dinin gerekli kıldığı temel düstur, ana prensip.
Habrü'l-Ümme: Ümmetin âlimi, hocası.
Hamiyet-i diniye: Dinî değerlere sahip çıkma, koruma duygusu, gayreti.
Muktesidâne: Aşırılıktan kaçınan, kanaatkâr.
Müstağniyâne: Tenezzül etmez bir tarzda, tok gözlülükle.
Ruhsat-ı şer'iye: Dinî hükümlerde yine dinin belirlediği mazeretlerle yükümlülük dışına çıkabilme izni.
Tadlil: Bir kimsenin sapıklığına, dalâlette olduğuna hükmetme.
Tel'in: Lânetleme.
Zâhidâne: Zâhitçe, dünyevî lezzetlerden el etek çeker bir tarzda.

mukabil, Seyyid Şerif Cürcânî* gibi Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'in allâmeleri demişler:

"Gerçi Yezid ve Velid, zalim ve gaddar ve fâcirdirler; fakat sekeratta imansız gittikleri gaybîdir. Ve kat'î bir derecede bilinmediği için, o şahısların nass-ı kat'î ve delil-i kat'î bulunmadığı vakit, imanla gitmesi ihtimali ve tevbe etmek ihtimali olduğundan, öyle hususî şahsa lânet edilmez. Belki لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظَّالِمِينَ وَالْمُنَافِقِينَ[1] gibi umumî bir unvan ile lânet caiz olabilir. Yoksa zararlı, lüzumsuzdur." diye Sâdeddin Teftazânî'ye mukabele etmişler. [2]

Senin müdakkikâne ve âlimâne mektubuna karşı uzun cevap yazmadığımın sebebi, hem ehemmiyetli hastalığım ve ehemmiyetli meşgalelerim içinde acele bu kadar yazabildim.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[3]

Said Nursî

~ 153 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Cennetü'l-Firdevs'in meyveleri ve Medresetü'z-Zehra'nın heyet-i faâlesinin sahâif-i amelleri ve defter-i haseneleri olan Zülfikar ve arkadaşlarını, selâmetle Cuma gecesi serçe kuşunun verdiği müjdeden iki saat sonra kemâl-i sürûrla aldık. Sizlere onların harfleri adedince

بَارَكَ اللّٰهُ وَوَفَّقَكُمُ اللّٰهُ وَأَسْعَدَكُمُ اللّٰهُ فِي الدَّارَيْنِ[4]

deyip ruh u canımızla sizi tebrik ettiğimiz gibi, bu memleketi de tebrik ederiz. Ve Zülfikar'ın zuhurunun mukaddimeleri başlamasıyla din lehinde kuvvetli

---

1 Allah'ın lâneti zalimlerin ve münâfıkların üzerine olsun.

2 Bkz.: Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 3/123-125; Aliyyülkârî, *Şerhu'l-Emâlî* s. 85-87; İbn-i Hacer Heytemî, *es-Savâiku'l-muhrika* 2/637, 638.

3 Bâki olan yalnız Allah'tır.

4 Allah mübârek kılsın. Allah sizi muvaffak etsin. Allah sizi iki cihanda mesut etsin.

Cennetü'l-Firdevs: Firdevs Cenneti. Cenneti bir piramit gibi farzedersek, bütün cennet mertebelerinin birlikte müşâhede edileceği cennetin en yüksek yeri.

Delil-i kat'î: Kesin delil.

Gaybî: Gayba ait, bilinmeyen.

Heyet-i faâle: Devamlı işleyiş hâlinde olan, faal heyet.

Kemâl-i sürûr: Tam bir sevinç, neş'e.

Nass-ı kat'î: Bir hükmün yoruma ihtimali olmayacak derecede kesinliğine delâlet eden âyet veya hadis.

Sahâif-i amel: Amel defterinin sayfaları.

Zülfikar: Ağırlığını 25. Söz, 19. Mektup ve 10. Söz'ün tamamının oluşturduğu Nur Külliyatı'ndan derlenen bir eser.

cereyanların ve aleyhindeki tecavüzün durması ve bir kısmı rücû edip eski hatîâtın tamirine çalışması işaretiyle, şimdi bilfiil tezahür ve neşrolması, inşallah memleket için İslâmiyet cihetinde büyük bir faydası olacak ve zulmetleri dağıtacak işaretini veriyor.

Evet, şimalden gelen küfr-ü mutlak cereyanını durduracak, yalnız Risale-i Nur'dur. Siyaset, diplomatlık, bu vazifeyi göremez. Onun için, vatanperver ve milliyetçi ve siyasetçiler, Nurlar'a sarılmaya mecburiyet var. O Zülfikar'ın zuhura gelmesi için çalışanların şahs-ı mânevîsinin, belki her birisinin kıyâmetteki defter-i hasenâtına yedi yüz sayfasıyla birtek sahife-i hasenât olmasını rahmet-i ilâhiyeden niyaz ediyoruz.

Mâdem o iman hakikatleri yüksek bir ibadet ve hasenedir ve onunla çokların imanını kurtarmak binler hasene hükmündedir; onun zuhuruna çalışanların her birisi onu okuyup ve dinleyip itikad etmesiyle, aynen işlediği sair hayratın defteri gibi bir uhrevî senedidir. Elbette onların ve şahs-ı mânevîsinin âhirette defter-i hasenâtından yedi yüz sayfasıyla birtek sayfa olarak Zülfikar aynen neşrolmak ve bir sayfası hükmüne geçmek, hadsiz bir rahmetin şe'nidir.

Sâniyen: Gerçi Nurlar girdikleri her yerde galebe eder; fakat mütemerrid ve muannid zındıklar, maddiyyûnlar, ellerinden geldiği kadar fütuhatına fütur vermek için desiselere ve ehl-i siyasete evham vermeye çabalıyorlar. İnşallah bir halt edemezler. Fakat ihtiyat her vakit iyidir. سِرًّا تَنَوَّرَتْ[1] düsturu devam ediyor. Tâ bunun gibi birkaç mecmua çıkıncaya kadar temkinli ve ihtiyatlı bulunmak lüzumu var.

Hattâ bu defa sırr-ı إِنَّا أَعْطَيْنَا 'nın remizli risalesini[2] on üç seneden beri görmediğim hâlde buraya göndermek bir derece ihtiyat kaidesine muhalif olduğu gibi, herkes anlamaz, hem tevil ve tefsir lâzımdır. Çünkü Lâhika'da bir mektupta yazmıştım ki, iki hakikat mücmelen bana ihtar edilmişti:

---

[1] "Gizli olarak nurlanır." Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 509.
[2] Kevser Sûresi'ne ait bazı sırlı bilgilerin yazıldığı risale.

Desise: Hile, oyun.
Fütuhat: Açılımlar, zaferler.
Fütur: Bezginlik, bıkkınlık, usanç.
Hatîât: Hatalar, yanlışlar.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Maddiyyûn: Maddeciler, materyalistler.
Mücmelen: Kısaca, açık olmayarak.
Mütemerrid / muannid: Dik kafalı, inatçı.
Rücû etmek: Dönmek, geri dönmek.
Şe'n: Bir şeyin gereği, tabiatı, karakteri.
Şimal: Kuzey.
Tevil: Yorumlama, yorum.

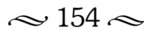
Birisi: Bir derece dar bir dairede bir nur gösterilmişti; geniş bir dairede mana verip, kırk sene evvel "Bir nur göreceğiz." diye müjde veriyordum. Hattâ Hürriyet'ten evvel, eski talebelerime de o müjdeyi mükerrer söylüyordum. Zannederdim ki, geniş siyaset dairesinde olacak. Hâlbuki bu memleketin en ziyade muhtaç olduğu imanî ve İslâmî ve hayat-ı içtimaiye-i İslâmiye dairesinde Risale-i Nur'u göreceksiniz diye hakikatten bana ihtar edilmiş; bir hiss-i kable'l-vuku ile musırrâne ve tekrarla ben de haber veriyordum, o hak ve hakikatli meselenin suretini değiştiriyordum.

İkincisi: Şeâir-i İslâmiye'ye ve siyaset-i İslâmiye'ye darbe vuranlar on iki, on üç, on dört, on altı sene zarfında büyük darbeler yiyecekler diye bana ihtar edildi. Evvelki meselenin aksine olarak, geniş dairede vuku bulan o hâdisâtı ve büyük cemaatlere gelen o tokatları, küçük bir dairede şahıslara gelecek tokatlar suretinde mana vermiştim ki, tam aynen iki dairede, hem küçük, hem büyük, on iki sene sonra en müthişi dünyayı terk ettiği gibi, büyük dairede de onun gibi dehşetli cemaatler on iki, on üç, on dört, on altı tarihlerinde aynı tokatları yediler ve yiyecekler diye ihtar edildi.

Ben, tevilimle bu büyük daireyi yalnız küçükte tatbik ettiğim gibi, evvelki "nur" meselesinde de bilâkis küçük daireyi ve sırf imanî hâdise-i nuriyeyi pek geniş daire-i siyasiyede tevilimle mana vermiştim. Onun için, Sırr-ı إِنَّا أَعْطَيْنَا 'yı herkes birden anlamaz. Hem şahsî isimleri böyle mesâil-i ilmiyeye girmemek lâzım olduğundan, o risale hattâ on üç seneden beri elime geçmediğinde isabet var. Kardeşlerim dahi onu merak etmesinler. Biri eğer çok merak etse, o Sırr-ı إِنَّا أَعْطَيْنَا 'nın başında "Şimdiki sâniyen…" ile başlayan fıkrayı ve Lâhika'da geçen aynı meseleye dair fıkrayı okumak lâzımdır, yoksa hiç bakmasın.

O ikinci Harb-i Umumî ve o dehşetli şahsın dünyadan gitmesiyle ve şimdi de onun mesleği geri çekilmesi ve bir kısmı o mesleğin aksine din lehinde resmen çalışması ve ehl-i imanın istibdad-ı mutlakadan bir derece kurtulması ve az bir tevil ile o risaleciğin verdikleri haber aynı tarihlerde vuku bulması, o sûrenin bir lem'a-yı i'câzıdır. Fakat heyecanlı tevillerim perde çekmişti; hakikat gizlenmiş.

Hâdise-i nuriye: Nurlu olay, Risale-i Nur'un ortaya çıkması hâdisesi.
Hayat-ı içtimaiye-i İslâmiye: Müslümanların sosyal hayatı.
Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
Hürriyet: 1909'da başlayan 2. Meşrûtiyet.
İstibdad-ı mutlaka: Çok zorba, çok baskıcı yönetim.
Lem'a-yı i'câz: Mu'cize parıltısı.
Mesâil-i ilmiye: İlmî meseleler.
Musırrâne: Israrlı bir şekilde.
Mükerrer: Devamlı, tekrar tekrar.
Sâniyen: İkinci olarak.
Şeâir-i İslâmiye: İslâm'ı temsil eden semboller. İslâm'a has özellikler.

Aziz, Muhterem Kardeşim!

Bin üç yüz seneden beri âlem-i İslâm'ı ağlatan ve bütün ehl-i hakikate "Eyvahlar! Yazıklar olsun!" dediren âlem-i İslâm'ın en dehşetli büyük yarasını deşmek, düşünmek, benim hususî meşrebimde tahammülüm fevkinde elem veriyor.

Hususan yirmi beş seneden beri ihlâs ile hakikî hizmet-i imaniye, beni her nevi siyasetten çektiği ve yirmi beş sene zarfında bir gazeteyi okutturmadığı gibi; yirmi sene bu işkenceli esaretimde hayat-ı siyasiyeye bakmamak için hükûmete müdâfaât-ı hapsiyeden başka müracaat etmeyen ve vazife-i imaniyeye noksan gelmemek ve ihlâs kırılmamak ve siyasete bulaşmamak için on sene bu dehşetli Harb-i Umumî'ye bakmayan, baktırmayan bir hâlet-i ruhiyeyi taşımaya mecburiyetim varken.. şimdi dehşetli ejderhalar hakâik-i imaniye cephesinde ehl-i imana gözümüz önünde saldırmalarından ve çokları ısırmalarından, ehl-i imanı kurtarmak mecburiyeti Kur'ân'ın emriyle varken.. bu zamanı bırakıp, eski zamana gidip, Ehl-i Beyt'e gelen dehşetli zulümleri temâşâ etmek, daha ziyade ruhumu ezer ve kuvve-i mâneviyeyi kırıp ruhuma azap azap üstüne gelmektir.

Zâlim siyasetin gaddarâne bir düsturu olan "Cemaat için fert fedâ edilir." diye çok zâlimâne pek çok vukuatı, ehvenü'ş-şer diye bir nevi adalet-i izafiye nâmında hâkimiyetine bir maslahat göstermişler. Hattâ bu asırda, o gaddar düsturun hükmüyle, bir adamın hatasıyla bir köyü mahveder. Beş-on adamın, onların siyasetine zarar vermek tevehhümüyle, binler adamı perişan eder.

İşte, eski zamanda bir derece, siyasetin bu gaddar düsturu İslâmlar içine girdiğinden, siyasette, bu müthiş düsturlar karşısında, mecburiyetle selef-i sâlihîn sükûtla ve Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'in imamları o kapıları kapamak, طَهَّرَ اللّٰهُ أَيْدِينَا فَنُطَهِّرُ أَلْسِنَتَنَا[1] deyip o kapıları açmıyorlar.

---

[1] "Cenâb-ı Hak ellerimizi o kanlı hadiselere bulaştırmadı; o hâlde biz de o hadiselerden bahsedip dilimizi bulaştırmayalım." Şa'rânî, *el-Yevâkît ve'l-cevâhir* s. 445; Azîmâbâdî, *Avnü'l-ma'bûd* 12/274. Yakın ifadeler için bkz.: İbn-i Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ* 5/394; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ* 9/114.

Ehvenü'ş-şer: Zararı daha az olan. Kötüler içinde daha az kötü olan.

Müdâfaât-ı hapsiye: Hapishane müdâfaaları.

Selef-i sâlihîn: Ehl-i Sünnet'in ilk dönem rehberleri; güvenilir, dürüst ilim sahipleri.

Madem Ehl-i Beyt'e zulmedenler şimdi âhirette cezasını öyle bir tarzda görüyorlar ki, bizim onlara hücumla yardımımıza bir ihtiyaç kalmıyor. Ve mazlum Ehl-i Beyt, muvakkat bir azap ve zahmet mukabilinde o derece yüksek bir mükâfat görmüşler ki, aklımız ihata etmiyor. Değil şimdi onlara acımak, belki onları o hadsiz rahmete mazhariyetleri noktasında binler tebrik etmek gerektir ki, birkaç sene zahmetle, milyonlar mertebeler ve bâki saadetler âhirette kazandıkları gibi, dünyada da kaldıkları zamanda, ehemmiyetsiz, dünyanın fâni saltanatı ve muvakkat hâkimiyeti ve karışık siyasetine bedel mânevî birer sultan ve hakikat âleminde birer şâh, birer mânevî padişah makamını kazandılar. Valiler yerine, evliyalar, aktâblara kumandan oldular. Kazançları bire bin değil, milyonlardır.

İşte bu sır içindir ki, Yeni Said'in hususî üstadı olan İmam Rabbânî, Gavs-ı Âzam ve İmam Gazâlî,* Zeynelâbidin *(radiyallâhu anhum)* hususan Cevşenü'l-Kebîr münâcâtını bu iki imamdan ders almışım. Ve Hazreti Hüseyin ve İmam Ali *(kerremallâhu vecheh)*'den aldığım ders, otuz seneden beri, hususan Cevşenü'l-Kebîr'le daima onlara mânevî irtibatımda, geçmiş hakikati ve şimdiki Risale-i Nur'dan bize gelen meşrebi almışım. Zâlimlerin gaddarlıklarını değil deşmek, bakmak, belki düşünmek de meşrebimize gelmiyor. Çünkü onlar mücâzâtını ve mazlumlar mükâfatını, aklımızın fevkinde görmüşler. O meselelerle meşgul olmak, şimdiki bu hazır musibet-i diniyeye karşı mükellef olduğumuz vazife-i Kur'âniye'ye zarar verir.

Ulemâ-yı İlm-i Kelâm'ın ve Usûlü'd-Din allâmelerinin ve Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'in dâhi muhakkiklerinin İslâmî akîdelere dair çok tetkik ve muhakematla ve âyât ve hadisleri muvâzene ile kabul ettikleri Usûlü'd-Din düsturları, şimdiki Risale-i Nur'un meşrebini muhafazaya emrediyor, kuvvet veriyor.

Hattâ hiçbir yerde, hattâ ehl-i bid'a kısmı da bu meşrebimize ilişemiyorlar. Hakikat-i ihlâs tam muhafaza edildiği için, her nevi ehl-i İslâm içine giriyor. Şîalık'ta mutaassıp ve Vehhâbîlik'te de müfrit, filozofların en maddîsi ve

---

Akîde: İnanç, inanış.
Aktâb: Kutuplar, en büyük veliler. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kâmil vârisleri.
Ehl-i bid'a: Dinde olmayan şeyleri dine sokarak onu aslından uzaklaştırmaya çalışan kimseler.
Gavs-ı Âzam: "En büyük veli" anlamında Hz. Abdulkadir Geylânî'nin lâkâbı (k.s.).
Kerremallâhu vecheh: Allah, şerefini kat kat arttırsın.
Muhakemat: Dikkatle inceleme sonunda elde edilen bigiler, hükümler.
Muhakkik: Sürekli hakikatin peşinde, kılı kırk yararcasına araştıran kimse.
Musibet-i diniye: İnsanın dînî hayatına zarar veren şeyler, günahlar.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Muvâzene: Kıyaslama, karşılaştırma.
Mücâzât: Karşılıklar, cezalar.
Şîa: Şiîler. Hz. Peygamber Efendimiz'den sonra ümmetin yönetiminin Hz. Ali (r.a.) ve soyuna verilmesi gerektiğini savunanlar.
Ulemâ-yı İlm-i Kelâm: İslâm'ın inanca ait meselelerini inceleyen ilim adamları.
Usûlü'd-Din: Akâid İlmi. İslâm'ın inanca ait meselelerini inceleyen ilim dalı.

mütefennini ve mutaassıp hocaların en enaniyetlisi, beraber Nur dairesine girmeye başlamışlar ve kısmen şimdi de kardeşçe bulunuyorlar.

Hattâ bazı misyonerler de, din-i İsa'nın *(aleyhisselâm)* hakikî ruhânîsi de o daireye gireceklerine emâreler var. Birbirine hücum değil, belki bir tesânüd, bir musâlaha lüzumunu hissedip medar-ı münakaşa meseleleri ortaya atmıyorlar. Demek İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* otuz kırk işaretiyle sarâhat derecesinde haber verdiği Risale-i Nur, bu zamanın müthiş yaralarına tam bir ilâçtır. Onun için, o daire bize kâfi gelmiş, harice çıkmıyoruz.

İmam Ali'nin *(kerremallâhu vecheh)* şahsına ve hayatına ve adalet-i hakikî üzerine giden siyasetine ilişmek, darbe vurmak başkadır. Şahsiyet-i zâhirîsinden ve hayat-ı dünyeviyesinden ve siyaset-i içtimaiyesinden binler derece daha yüksek olan şahsiyet-i mânevîsine ve kemâlât-ı ilmiyesine ve makamat-ı velâyetine ve vârisliğine darbe gelmez ve gelmemiş ve gelemiyor. Kimin haddi var? Onun için, iki ciheti birleştirmek tevehhümüyle karşısında muârazaya çalışanların taarruzu pek dehşetli görünüyor. Ehl-i iman ortasında nasıl böyle vukuat olabilir, diye hayret veriyor. Hâlbuki Yezid ve Velid gibi habis herifler müstesna, ötekilerin kısm-ı âzamı, İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* harika kemâlâtına ve kerametlerine ve verâsetine ilişmek değil, belki yalnız hayat-ı içtimaiye-i insaniyeye ait idaresine darbe vurmaya çalışmışlar, hata etmişler.

Hâricî ve büyük bir düşmanın hücumu zamanında, dâhilî küçük düşmanlıkları bırakmak elzemdir. Yoksa, hücum eden büyük düşmana yardım hükmüne geçer. Bunun için, daire-i İslâmiye'de eskiden beri tarafgirâne birbirine mukabil, muârız vaziyetini alan ehl-i İslâm o dâhilî düşmanlıkları muvakkaten unutmak maslahat-ı İslâmiye muktezasıdır.

155

Aziz, Sıddık, Bahtiyar Kardeşim Süleyman Rüştü!

Seni ve kardeşin kahraman Burhan'ı ve senin iki mübârek, mâsum evlâdını ve senin hane halkını, Risale-i Nur nâmına ve umum şâkirtler hesabına ruh u

---

Hayat-ı içtimaiye-i insaniye: Toplum hayatı.
Makamat-ı velâyet: Cenâb-ı Hakk'a yakın olma, velilik makamları, dereceleri.
Maslahat-ı İslâmiye: İslâmiyetin, müslümanların faydası, maslahatı.
Medar-ı münakaşa: Tartışma sebebi.
Muâraza: Karşı koyma, mücadele.
Muârız: Karşı gelen, muhalif.
Mukteza: Gerek, icap.
Musâlaha: Barışma, uzlaşma.
Mütefennin: İlim ve fen sahibi, uzman.
Sarâhat: Açıklık, âşikârlık.
Tesânüd: Dayanışma.

canımızla sizi tebrik ediyoruz. Böyle kudsî ve daimî sevap kazandıracak uhrevî bir hizmete muvaffakiyetinizi, Isparta ve bu memleket istikbalde alkışlayacaktır. Size çok hayırlı duaları kazandıracak. İnşallah, Zülfikar gibi daha çok emsaline muvaffak olursunuz. Bu acîb şerâit içinde bu fevkalâde muvaffakiyet, hem Zülfikar'ın, hem sadâkatinizin bir kerametidir.

Çok mübârek olan senin rüyan –ki, emr-i ilâhi ile, Kur'ân'ı, Hazreti Peygamberimiz *(aleyhissalâtü vesselâm)* 'a vermek, Hazreti Cebrail'in vazifesinin bir cilvesidir– işarettir ki, bu hizmetiniz hem rıza-yı ilâhiyeye, hem rıza-yı Peygamberîye *(aleyhissalâtü vesselâm)* muvâfıktır. Mu'cizât-ı Kur'âniye'yi, Mu'cizât-ı Ahmediye vâsıtasıyla ümmet-i Muhammediye'ye *(aleyhissalâtü vesselâm)* tebliğ etmek manasıyla senin rüyan tâbir edilir.

Nasıl, bir küçücük cam parçasında güneşin bir timsali, ziyasıyla o elindeki camı tutanla münasebettar olur, bir nevi muhabere eder. Öyle de hususî bir tecellî ile, rüyalarda –selef-i sâlihînde bu çeşit rüyalar görülmüş– makbuliyet ve rıza alâmetidir. Hazreti Peygamber'in *(aleyhissalâtü vesselâm)* yanında gördüğün adam da, Nur ve Risale-i Nur şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsidir.

156

Vazifemiz, ihlâs ile ve sebat ve tesânüdle ve mümkün olduğu kadar ihtiyatla, سِرًّا تَنَوَّرَتْ[1] irşad-ı Alevî'yi fiilen tasdik etmek, ona göre hareket etmektir. Yoksa, muârızlara mukabele etmek ve onların hücumundan telâş etmek değil. Muvaffakiyet ve fütuhât-ı nuriye ve revaç ile intişarı ise, vazife-i ilâhiyedir. *"Vazifemizi yapıp, vazife-i ilâhiyeye karışmamak gerektir."* diye hem bana, hem sizin bedelinize teselli buldum.

157

O beş Ahmed'den Safranbolu'da Hasan Feyzi'nin tam yerine geçen tam vârisi Safranbolulu Ahmed Fuad'ın gayet samimî ve fedakârâne mektubunda, benim bedelime, aynen Hasan Feyzi, Hâfız Ali gibi, bâki kalan hayatını bana verip, benden evvel berzaha gitmek için dua ediyor. Hâlbuki şimdi

[1] "Gizli olarak nurlanır." Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 509.

Berzah: Kabir âlemi, dünya ve âhiret arası.
Emr-i ilâhi: Cenâb-ı Hakk'ın emri.
Fütuhât-ı nuriye: Risale-i Nur'la ilgili açılımlar, gelişmeler.
İrşad-ı Alevî: Hz. Ali Efendimiz'in (r.a.) irşadı, doğru yolu göstermesi.
Mu'cizât-ı Ahmediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mu'cizelerinin ele alındığı 19. Mektup.
Mu'cizât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cize oluşunun isbat edildiği ve herkesi âciz bırakan eşsiz üslûbunun anlatıldığı 25. Söz.
Şerâit: Şartlar.

Nurlar'a onun hayatı daha ziyade faydalıdır. Bana nisbeten genç, faal bir kardeşim, benden sonra, kardeşlerim gibi vazife-yi nuriyemi yapıyorlar diye kemâl-i istirahat-i kalble ecelimi beklerim. Cenâb-ı Hak, onun gibi çok fedakârları Nurlar'a kavuştursun.

158

Hem çok eski, hem çok sâdık, hem çok muktedir, sebatkâr Medrese-i Nuriye kahramanlarından Marangoz Ahmed'in ve medresenin üstadı olan merhum Hacı Hâfız'ın kerametli vefatına dair güzel, hazin mektubunda, o Medrese-i Nuriye'nin şâkirtlerinin o merhum üstadlarına karşı gösterdikleri dindarâne vaziyet ve yağmurun zahmet vermemek ve onları ıslatmamak ve üşütmemek için durması, iş bittikten sonra başlaması, o merhum zâtın ruhuna büyük rahmetlerin nüzûlüne emâre... Cenâb-ı Hak o rahmet katreleri adedince ona ve onlara rahmet etsin, âmin...

159

Kastamonu'da, sekiz sene mübârek mahdumu ve merhum refikasıyla Risale-i Nur'a fevkalâde bir sadâkatle çalışan.. ve kalemiyle Risale-i Nur'a çok hizmet eden.. ve çokları Nur dairesine getiren.. ve hapishanede kendi gibi kahramanlardan olan Sâdık Bey'e, hem istirahatime, hem Nur şâkirtlerinin tesânüdüne ehemmiyetli hizmet eden.. ve Feyzi ve Emin ve İhsan ve Ahmedler gibi has kardeşlerimizle, yine Kastamonu'da Nurlar'a hizmet eden Küçük Şeyh nâmında Hilmi Bey bana mektubunda, Nurcu olan refikasının vefatını bildiriyor. O merhume hakkında medar-ı şükrandır ki, bir-iki aydır, dualarımda "Zehralar" dediğim vakit, "Hâcerler" de derdim, içinde o merhumeyi de niyet ediyordum. Vefatını bilmiyordum. Cenâb-ı Hak ona binler rahmet eylesin ve akrabasına sabr-ı cemil ihsan etsin, âmin...

160

Risale-i Nur dairesinde bulunan ve bilfiil çalışan hocalardan ve Konya hocalarından başka, sair hocalara, bugünlerde, tashihat yaparken şiddetli

---

Faal: Çok çalışan, çok iş yapan, aktif.

Kemâl-i istirahat-i kalb: Tam bir kalb huzuru, rahatlığı.

Mahdum: Erkek evlat, oğul.

Medar-ı şükran: Şükür gerektiren durum, şükür sebebi.

Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Nüzûl: İniş, inme.

Refika: Eş, hayat arkadaşı.

Vazife-yi nuriye: Risale-i Nur vasıtasıyla imana, dine hizmet görevi.

bir hiddet bana geldi. Çünkü Arabî okumayan Nur şâkirtlerinin fedakârları, Arabî bilmemesinden sehivler, hatalar oluyor. Ben de zahmet çektiğimden, hem eski talebelerimden olan hocalara ve kardeşime, hem şimdiki Ankara'da ve İstanbul'daki resmî hocalara bağırarak dedim:

"Ey insafsızlar! Neden hem vazifeniz, hem medresenin mahsulü, hem size farz-ı ayn gibi lüzumu bulunan bu hizmet-i imaniyede bana yardım etmiyorsunuz? Belki de sizin lâkaytlığınızdan çokların çekilmesine sebebiyet veriyorsunuz. İmam Ali'nin *(radiyallâhu anh)* Âhirzaman'ın bir kısım hocalarına vurduğu tokattan[1] hissedar oluyorsunuz." diye dehşetli bir itiraz kalbe gelirken, birden, kalbini bozmayan hocaları müdâfaa etmek için üç mana ihtar edildi.

Birincisi: Resmen iki büyük merkezde, iki heyet-i ilmiye, beyanı münasip olmayan çok esbaba binâen, her vesile ile, hoca kısımlarının Risale-i Nur'dan çekilmeleri için çok vâsıtaları istîmal ediyorlar. Memuriyet gibi derd-i maîşet belâsıyla bîçâre hocaları dairelerine çekip, Nurlar'dan uzaklaştırıyorlar. Bîçâre hocalar, Nurlar'ın kıymetini bilmiyorlar değil; belki derd-i maîşet veyahut o heyet-i ulemâdaki büyük hocalara itimad edip ve kendi tahsil ettiği ilm-i dinî kendi imanını kurtaracak derecesindedir zannıyla lâkayt kalıp, ruhsatla amel etmeye kendine fetva buluyor.

İkinci Mana: Bu kadar dehşetli bir hücum ve tazyike mâruz kalan Risale-i Nur şâkirtlerini, evham yüzünden, güya "Menemen ve Şeyh Said vakıaları gibi bir hâdisenin ihtimali var", diye iki defa imha için, hem perde altında eskiden beri düşmanlarım, hem resmen kanun ve idare ve siyaset cihetinde merhametsiz bir surette bazı erkân-ı hükûmetin bizi iki defa hapis ve itham etmesi ve resmî ve gayr-i resmî propagandalarla herkesi bizden ve Nurlar'dan ürkütmesiyle, elbette hassas ve bir derece zayıf hocalara ehemmiyetli bir korku verip bir mâzeret olur. Onun için, ekseriyet değil, belki yalnız fevkâlade bir cesaret ve gayret taşıyan bir kısım hocalar Nurlar dairesine girip, girmeyenleri de bir derece affettirdiler.

---

[1] Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî* –Hz. Ali'nin (r.a.) Kaside-i Ercûze'si–*)* s. 595, 596.

Derd-i maîşet: Geçim derdi.
Erkân-ı hükûmet: Hükûmetin ileri gelenleri, üst seviyedeki yöneticileri.
Farz-ı ayn: Sorumluluk şartlarına sahip olan herkesin yerine getirmekle mükellef olduğu şahsî vazifeler.
Tazyik: Sıkıştırma, baskı.

Üçüncü Mana: Şimdilik tehir edildi. Bazı hocalar, “Minare kadar yüksek bir adamı”[1] hem “Alnında okunacak bir yazı bulunacak”[2] hem “Birden eli bir su ile delinecek”[3] gibi hakikatin perdesi olan teşbihleri hakikat zannetmek bahanesiyle, Nur'un bazı ihbârât-ı gaybiyesi, sathî nazarlarına muvâfık gelmiyor, ona daha yanaşmıyor.

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, bu zamanda Risale-i Nur'da, nokta-yı istinad olarak avâm-ı müminînin en ziyade muhtaç oldukları ve Nur'da buldukları öyle bir hakikattir ki; hiçbir şeye âlet olmayacak ve hiçbir garaz ve maksat, içine girmeyecek ve hiçbir şüphe ve vesveseye meydan vermeyecek ve hiçbir düşman ona bahane bulup çürütmeyecek ve yalnız hak ve hakikat için ona çalışanlar bulunacak, dünya maksatları ona karışmayacak, tâ ki uzakta olan ehl-i iman, o hakikate ve sâdık nâşirlerine tam itimad edip imanlarını, zındıkların ve dinsizlerin, din aleyhindeki dehşetli filozofların itirazlarından ve inkârlarından kurtarsınlar.

Evet o ehl-i iman, lisân-ı hâl ile diyecek ki: Madem bu hakikati, bu kadar şiddetli düşmanları çürütemediler ve itiraz edemiyorlar; ve şâkirtleri, haktan başka onun hizmetinde hiçbir maksat taşımıyorlar. Elbette o hakikat, ayn-ı hak ve mahz-ı hakikattir diye, bin burhan kadar bir delil hükmünde imanını kuvvetlendirir ve kurtarır ve “İslâmiyet'te bir hakikatsizlik mi var?” diye daha evhama düşmeyecekler.

İki defadır, himmeti uzun, eli kısa Abdurrahman Salâhaddin, Asâ-yı Musa'yı ve Zülfikar'ın bir kısmını Câmiü'l-Ezher'e göndermek istemiş; hilâf-ı me'mul olarak, o lüzumlu ve ehemmiyetli yere bazı esbaba binâen gitmemiş. اَلْخَيْرُ فِي مَا اخْتَارَهُ اللّٰهُ[4] kaidesince, belki ben o iki nüshaya bakmadığım ve tashih edemediğim için, o inceden inceye her şeyi tetkik eden ulemâ heyetine,

---

1 Bkz.: İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* 7/496; Taberânî, *el-Mu‘cemü'l-kebîr* 11/313; Deylemî, *Müsned* 2/237; Nuaym İbn-i Hammâd, *Fiten* 2/543. Ayrıca bkz.: Şuâlar, Beşinci Şuâ *(2. Makam, 10. ve 16. Mesele)*.

2 Bkz.: Buhârî, *Tevhîd* 17; Müslim, *Fiten* 101-103, 95; Tirmizî, *Fiten* 59; Ebû Davud, *Melâhim* 14. Ayrıca bkz.: Şuâlar, Beşinci Şuâ *(2. Makam, 2. Mesele)*.

3 Bkz.: Şuâlar, Beşinci Şuâ *(2. Makam, 1. Mesele)*.

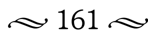
4 “Allah'ın kullarını sevk ettiği ve onlar için seçtiği her şeyde hayır vardır.” Bkz.: Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 1/478.

Avâm-ı müminîn: Sıradan müminler.
Hilâf-ı me'mul: Umulanın, beklenenin aksi.
İhbârât-ı gaybiye: Gayba ait, birtakım bilinmeyen şeyleri bildirme.
Mahz-ı hakikat: Gerçeğin ta kendisi, katıksız gerçek.
Nokta-yı istinad: Dayanak noktası.
Sathî: Yüzeysel.
Teşbih: Benzetme.

tam bir tashih gördükten sonra, hem tam Zülfikar ve Asâ-yı Musa beraber olarak gitmek münasiptir, diye kalbime geldi. Belki ehemmiyetli ve ulemânın itirazını celbedecek sehivler içinde var. Onun için, o iki risaleyi Salâhaddin bana göndersin ki, ben bakacağım. Sonra, inşallah hem tam Zülfikar'ı, hem Asâ-yı Musa ile, hem Tılsım mecmuası ile, ehemmiyetli bir beyannâme ile beraber göndereceğiz.

Üstadlarımdan birisi olan Mevlânâ Celâleddin Rumî'nin* *(kuddise sirruh)* mensuplarından olduğu anlaşılan eczacı Hacı Abdüllatif'in mektubundan anlaşılıyor ki, bilerek, tam takdir ederek Nurlar'a hizmet edecektir. Zaten ben bekliyordum ki, Mevlevîler'den bazı Nur kahramanları çıksın. İnşallah birisi bu olacak. Ona çok selâm ederim. Hususî mektup yazmaya hâlim müsaade etmediği için gücenmesinler. Orada, Sabri ve mahdumları ve Nur şâkirtlerine ve başta Hoca Vehbi Hazretleri olarak hocalarına çok selâm eder ve dualarını bekleriz.

161

Size hayatımda, vefattan sonra elinize geçecek mânevî malımı ve hukukumu size vermeye ve [1] sırrına binâen, ölümden evvel sizi bilfiil vâris yapmaya dair bir Nur şâkirdi sordu ki: "Hikmet nedir? Sizi daha çok zaman aramızda görmek istiyoruz. İnşallah öyle kalacaksınız."

Ben de dedim ki: Eğer vefattan sonra bu hakikî ve hakikatli vârislerin eline bu malım geçse, dünya malı gibi bir derece taksim olur; derecesine göre her birisi maldan bir kısmına hakikî mâlik olur, umumuna mâlik olamaz. Fakat ölümden evvel vârislere verilse emvâl-i uhrevî gibi her birisi umum o mala, o nur lâmbasına derecesine göre mâlik sayılır. Her birisi küçük birer Said olur, bir nöbetçi yerine binler nöbetçiler olur. Said'in, irsiyette yalnız binden bir hisse sahibi bir Nurcu olmaz, belki tam bir genç Said olur.

Meselâ o emvâl –emvâl-i nuriye– faraza bir hazine kadar olsa, binler Nurcular'a tevziatta, taksimatta yirmişer, yüzer altın düşebilir. Fakat vefat

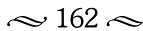
1 "Ölüm gelip çatmadan evvel, her an ölebilirim şuurunda olarak amel edin!" (Sehâvî, *el-Makâsıdü'l-hasene* s. 436; Aliyyülkârî, *el-Masnû'* s. 198; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/384).

Emvâl-i nuriye: Risale-i Nur'a ait mallar, kitaplar.
Emvâl-i uhrevî: Âhirete yönelik mallar, hayırlar.
İrsiyet: Vâris, mirasçı olma.
Kuddise sirruh: Sırrı ve bereketi yüce olsun.
Tevziat: Dağıtım.
Tılsım Mecmuası: Hz. Üstad'ın "Dinin mühim tılsımlarını ve âlemin yaratılışına dair muammâları keşfeden parçalar bu mecmuada toplanmış." diyerek kendisinden bahsettiği Risale-i Nur'dan derlenen bir risale.

etmeden onları onlara vermek, bir sırr-ı azîme binâen, her birine istidadına göre, haslara bir milyon birden düşebilir. Bu sırrın bir sırrı var, şimdi izah edemem.

Yine o şâkirt dedi ki: "Her bir has şâkirdin, senin gibi hayatını ve bütün rahatını feda edebilir mi ki, o koca malı bütün birden alsın?"

Ben de dedim ki: İnşallah, tesânüdün sırr-ı azîmi ile –ki, üç elif tesânüdle yüz on bir kuvvetinde gösterdiği gibi– has şâkirtlerin mâbeynindeki tesânüd-ü hakikînin verdiği kuvvet, benim gibi bir bîçârenin sizce fevkalâde zannedilen fedakârlığından geri kalmayacaktır inşallah.

162

Sava Medrese-i Nuriye kahramanlarından Mehmed Çavuş,* benim için yazdığı Zülfikar'ı Emniyet Müdürü'nün elinde görmüş, demiş: "Benimdir, veriniz.."

O da demiş ki: "Hoşuma gitti, bir-iki hafta okuyacağım."

O da demiş: "Kalsın."

Eğer münasip görseniz, benim tarafımdan o Emniyet Müdürü'ne ve alan komisere deyiniz ki: Said size selâm edip benim hattım güzel olmadığı için, o zât, benim için yazmış.

Ben Isparta'yı toprağıyla, taşıyla, bütün ahalisiyle mübârek gördüğümden, oradaki hükûmete, hususan zâbıtasına ciddî dost nazarıyla bakıyorum.

Hususan çok tecrübelerle ve üç vilâyet zâbıtasının itirafıyla ve üç vilâyet mahkemesinin müttefikan beraat kararıyla ve üç cemiyet-i ilmiyenin ve ehl-i vukûfun tahsin ve takdirleriyle sabit olmuş ki, Risale-i Nur eczaları ve şâkirtleri, Emniyet Müdürü'nün ve zâbıtanın vazifeleri olan âsâyiş ve idare ve inzibat ve ahlâksızlığa karşı, komiserlerden ziyade, serkeşleri itaate getirmek ve âsâyişi temin etmekte, mânevî ve tam tesirli mânevî inzibat memurlarıdır. Onun için zâbıta, evhamla değil kemâl-i takdirle, Emniyet Müdürü'nün bakması gibi bakmalıdır. Çünkü o Zülfikar hakkında demiş: "Çok güzel, sevdim, okuyacağım, hoşuma gitti." Her neyse... Siz, daha ne münasip görürseniz öyle yaparsınız.

Ecza: Bölümler, kısımlar.
Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Mâbeyn: Ara, arası.
Müttefikan: İttifak ederek, oy birliğiyle.
Tahsin: Güzel bulma, beğenme.
Tesânüd: Dayanışma, birbirini destekleme.

Hem Emniyet Müdürü'ne deyiniz ki: Kardeşimiz Said diyor; "Eğer o Zülfikar tam hoşuna gitmişse, o benimdir, ona hediye ediyorum. Hem onun gibi mühim olan Asâ-yı Musa'yı da ona hediye edeceğim."

Denizli'den ve Tavas'tan gelen güzel mektuplarına hususî cevap vermeye kat'iyen vaktim ve hâlim müsaade etmediğinden, hususî cevap vermediğimden gücenmesinler. Çakır Yusuf'un mektubundan, tam ciddiyeti ve tam Hasan Feyzi'nin bir vârisi olduğunu gösteriyor.

~ 163 ~

Kardeşimiz ve Nur'un kumandanlarından Isparta Hulûsi'si Refet Bey'in mübârek mâsumunun dokuz yaşında iken –bu derece– Risale-i Nur'dan Birinci Söz'ü yazması gösteriyor ki, o mübârek Hüsnü, Safranbolu'nun on bir yaşındaki Hüsnü'sü gibi dahi mâsumların küçücük bir kahramanı olmaya namzettir. Cenâb-ı Hak onu Nurlar'a bağışlasın ve muvaffak eylesin, âmin... İnşallah, yazdığımız nüshayı sonra tashih edip göndereceğim.

~ 164 ~

Eski Dâhiliye Vekili, Şimdi Parti Kâtib-i Umumisi Hilmi Bey

Evvelâ: Yirmi sene zarfında birtek istida, Dâhiliye Vekili iken sana yazdım. Fakat yirmi senelik kaidemi bozmadım, vermedim. İstersen sana okuyacağım. Hem eski Dâhiliye Vekili, hem şimdi kâtib-i umumî sıfatlarıyla seninle konuşacağım. Yirmi sene hükûmetle konuşmayan, tek bir defa yine hükûmet hesabına hükûmetin büyük bir rüknü ile konuşan adam, on saat kadar söylese azdır. Onun için siz benimle konuşmayı bir-iki saat müsaade ediniz.

Sâniyen: Şimdi partinin kâtib-i umumîsi itibarıyla size bir hakikati beyan etmeye kendimi mecbur biliyorum. Hakikat de şudur:

Sen, kâtib-i umumî olduğun Halk Fırkası'nın millet karşısında gayet ehemmiyetli bir vazifesi var. O da şudur:

Bin seneden beri âlem-i İslâmiyet'i kahramanlığı ile memnun eden ve vahdet-i İslâmiye'yi muhafaza eden ve âlem-i beşeriyeti, küfr-ü mutlaktan ve

---

İstida: Dilekçe.
Kâtib-i umumî: Genel sekreter.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Rükün: Esas, temel öğe. İleri gelen.
Sâniyen: İkinci olarak.
Vahdet-i İslâmiye: Müslümanların birlik ve beraberliği.

dalâletten şanlı bir surette kurtulmasına büyük bir vesile olan Türk milleti ve onların Türkleşmiş din kardeşleri!

Eğer şimdi, eski zaman gibi kahramancasına Kur'ân'a ve hakâik-i imana sahip çıkmazsanız ve sizler gibi ehl-i hamiyet, –eskide yanlış bir surette ve din zararına medeniyetin propagandası yerinde– doğrudan doğruya hakâik-i Kur'âniye ve imaniyeyi tervice çalışmazsanız, size kat'iyen haber veriyorum ve kat'î hüccetlerle isbat ederim ki, âlem-i İslâm'ın muhabbet ve uhuvveti yerine, dehşetli bir nefret.. ve kahraman kardeşi ve kumandanı olan Türk milletine bir adâvet.. ve şimdi âlem-i İslâm'ı mahva çalışan küfr-ü mutlak altındaki anarşiliğe mağlup olup, âlem-i İslâm'ın kalesi ve şanlı ordusu olan bu Türk milletinin parça parça olmasına ve şark-ı şimalîden çıkan dehşetli ejderhanın istilâ etmesine sebebiyet verecek.

Evet, hariçte iki dehşetli cereyana karşı bu kahraman millet, Kur'ân kuvvetiyle dayanabilir. Yoksa, küfr-ü mutlakı, istibdad-ı mutlakı, sefâhet-i mutlakı ve ehl-i namusun servetini serserilere ibâha etmesini âlet ederek dehşetli bir kuvvetle gelen bir cereyanı durduracak, ancak İslâmiyet hakikatiyle mezcolmuş, ittihad etmiş ve bütün mâzideki şerefini İslâmiyet'te bulmuş, bu millet dayanabilir. Bu milletin hamiyet-perverleri ve milliyet-perverleri, her şeyden evvel bu mümteziç, müttehid milliyetin can damarı hükmünde olan hakâik-i Kur'âniye'yi terbiye-i medeniye yerine esas tutmak ve düstur-u hareket yapmakla o cereyanı durdurur inşallah.

İkinci cereyan; âlem-i İslâm'daki müstemlekâtlarını kendilerine ısındırmak ve tam bağlamak için bu vatandaki kuvvetli merkeziyet-i İslâmiye'yi dinsizlikle itham etmekle bozmak ve âlem-i İslâm'ın irtibatını mânen kesmek ve uhuvvetlerini bu millete adâvete çevirmek gibi bir plânla şimdiye kadar bir derece muvaffak da olmuş. Eğer bu cereyanın aklı başında olsa, bu dehşetli plânı değiştirip, hariçteki âlem-i İslâm'ı okşadığı gibi, bu merkezdeki İslâmiyet dinini okşasa, hem o da çok istifade eder, hem azîm fütuhatını bir derece muhafaza eder, hem bu vatan ve millet dehşetli belâdan kurtulur.

Ehl-i hamiyet: Dinî ve millî meselelerde gayretli kişiler.
Fütuhat: Fetihler, zaferler.
Hakâik-i iman: İman hakikatleri.
Hamiyet-perver: Mukaddes değerleri koruma hususunda gayretli.
İbâha etmek: Haram olan bir şeyi kullanmaya izin vermek, serbest bırakmak.
İstibdad-ı mutlak: Çok zorba, çok baskıcı yönetim.
Merkeziyet-i İslâmiye: Müslüman memleketlerin merkezî idaresi.
Mezcolmak: Katışmak, bütünleşmek.
Milliyet-perver: Milletini seven, milliyetçi.
Mümteziç: Karışmış, kaynaşmış.
Müstemlekât: Sömürgeler.
Müttehid: Bir, birleşmiş.
Sefâhet-i mutlak: Haram-helal demeden, tamamen zevk, eğlence peşinde olma.
Şark-ı şimalî: Kuzeydoğu.
Terbiye-i medeniye: Avrupa terbiyesi.
Tervic: Revaç verme, destekleme.
Uhuvvet: Kardeşlik.

Eğer şimdi siz kâtib-i umumî olduğunuz hamiyet-perver, milliyet-perver adamlar, şimdiye kadar cereyan eden ve medeniyet hesabına mukaddesatı çiğneyen usûlleri muhafazaya çalışıp, üç-dört şahsın inkılâp nâmında yaptıkları icraatı esas tutarak mevcut haseneleri ve inkılâp iyiliklerini onlara verip ve mevcut dehşetli kusurları millete verilse, o vakit üç-dört adamın seyyiesi üç-dört milyon seyyie olup bu kahraman ve dindar milleti ve İslâm ordusu olan Türk milletinin geçmiş asırlardaki milyarlar şerefli merhum ordularına ve milyonlarla şehidlerine ve milletine büyük bir muhalefet ve ervâhına bir mânevî azap ve şerefsizlik olmakla beraber; o üç-dört inkılâpçı adamın pek az hisseleri bulunan ve millet ve ordunun kuvvet ve himmetiyle vücûd bulan haseneleri o üç-dört adama verilse, o üç-dört milyon iyilikler, üç-dört haseneye inhisar edip küçülür, hiçe iner, daha dehşetli kusurlara keffâret olamaz.

Sâlisen: Size karşı elbette çok cihetlerde dâhilî ve hâricî muârızlar var. Ben dünya ve siyasetin hâline bakmadığım için bilemiyorum. Fakat beni bu senede çok sıkıştırdıkları için mecburiyetle sebebine baktım ki, size karşı bir muârız çıkmış. Eğer o muârız mükemmel bir reis bulup hakâik-i imaniye nâmına çıksaydı, birden sizi mağlup ederdi. Çünkü bu milletin yüzde doksanı, bin seneden beri an'ane-i İslâmiye ile, ruh ve kalble bağlanmış. Zâhiren, muhalif-i fıtratındaki emre, itaat cihetiyle serfürû etse de kalben bağlanmaz.

Hem bir müslüman, başka milletler gibi değil. Eğer dinini bıraksa anarşist olur, hiçbir kayıt altında kalamaz; istibdad-ı mutlaktan, rüşvet-i mutlakadan başka hiçbir terbiye ve tedbirle idare edilmez. Bu hakikatin çok hüccetleri, çok misalleri var. Kısa kesip sizin zekâvetinize havale ediyorum.

Bu asrın Kur'ân'a şiddet-i ihtiyacını hissetmekte İsveç, Norveç, Finlandiya'dan geri kalmamak size elzemdir. Belki onlara ve onlar gibilere rehber olmak vazifenizdir. Siz, şimdiye kadar gelen inkılâp kusurlarını üç-dört adamlara verip şimdiye kadar Umumî Harp ve sair inkılâpların icbarıyla yapılan tahribatları –hususan an'ane-i diniye hakkında– tamire çalışsanız, hem size istikbalde çok büyük bir şeref ve âhirette büyük kusurâtlarınıza keffâret olup, hem vatan ve millet hakkında menfaatli hizmet ederek milliyet-perver, hamiyet-perver nâmına müstehak olursunuz.

An'ane-i İslâmiye: İslâmî gelenek, örf.
Hasene: İyilik.
Kusurât: Kusurlar.
Muârız: Karşı gelen, muhalif.
Muhalif-i fıtrat: Tabiatına aykırı, yaratılışına ters.
Sâlisen: Üçüncü olarak.
Serfürû etmek: Baş eğmek, itaat etmek.
Seyyie: Kötülük.
Zekâvet: Zekilik, çabuk anlama.

Râbian: Madem ölüm öldürülmüyor ve kabir kapısı kapanmıyor. Ve madem siz de herkes gibi kabre koşuyorsunuz. Ve madem o kat'î ölüm ehl-i dalâlet için idam-ı ebedîdir, yüz bin hamiyetçilik ve dünya-perestlik ve siyasetçilik onu tebdil edemez. Ve madem Kur'ân, o idam-ı ebedîyi, ehl-i iman için terhis tezkeresine çevirdiğini güneş gibi isbat eden Risale-i Nur elinize geçmiş. Ve yirmi seneden beri hiçbir filozof, hiçbir dinsiz ona karşı çıkamıyor, bilâkis dikkat eden filozofları imana getiriyor. Ve bu on iki sene zarfında dört büyük mahkemeniz ve filozof ve ulemâdan mürekkep ehl-i vukûfunuz Risale-i Nur'u tahsin ve tasdik ve takdir edip, iman hakkındaki hüccetlerine itiraz edememişler. Ve bu millet ve vatana hiçbir zararı olmamakla beraber, hücum eden dehşetli cereyanlara karşı sedd-i Zülkarneyn gibi bir sedd-i Kur'ânî olduğuna Türk milletinden, hususan mektep görmüş gençlerden yüz bin şahit gösterebilirim. Elbette benim size karşı bu fikrimi tam nazara almak, ehemmiyetli bir vazifenizdir.

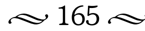
Siz dünyevî çok diplomatları her zaman dinliyorsunuz; bir parça da âhiret hesabına konuşan, benim gibi kabir kapısında, vatandaşların hâline ağlayan bir bîçâreyi dinlemek lâzımdır.

Küçük Bir Hâşiye:

Hilmi Bey!* Talihin var. Ben hapiste ve burada iken hakkımda seni merhametsiz gördüm. Ne vakit hiddet ettim, bedduayı niyet ettim; Hilmi Bey nâmında benim bir kardeşim ve Nur'un has bir şâkirdini her vakit hayırlı duamda ismiyle zikrettiğimden, sana beddua niyet ederken, bu hayırlı duaya mazhar "Hilmi Bey" ismi âdetâ şefaatçi oldu, beni men etti. Ben de o niyetten vazgeçtim, senin beni tâzib eden memurlarından gelen eziyete tahammül edip o bedduadan vazgeçtim.

Çok defa hayret ediyordum. Bana bu kadar sebepsiz azap vermekle beraber sana hiddet etmiyordum. Demek en sonunda seninle dost olacağız diye o hiss-i kable'l-vuku ile kalbe gelmiş.

Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
İdam-ı ebedî: Ebedî yokluk, tamamen yok olma.
Mürekkep: Bir araya gelmiş, oluşmuş.
Râbian: Dördüncü olarak.
Tâzib etmek: Acı çektirmek, eziyet etmek.

Bu istida, yirmi seneden beri hiç müracaat etmediğim hâlde, bir hiddet zamanında bir defa olarak, beni tâzib eden Dâhiliye Vekili Hilmi'ye hitaben yazılmış, berây-ı malûmat Afyon Emniyet Müdürü'ne gönderilmiş. Manasız, lüzumsuz dört-beş defa bana sıkıntı verdiler. "Senin yazın böyle değil, kim sana böyle yazmış?" diye resmen beni karakola çağırdılar. Ben de dedim: Böylelere müracaat edilmez; yirmi sene sükûtum haklı imiş!

Ey Emirdağ hükûmeti ve zâbıtası! Bu hasbihâli bir sene evvel yazmıştım. Fakat vermedim, sakladım. Şimdi, beş cihetle kanunsuz beni hususî ikametgâhımda bir hizmetçiden men ve müdahale etmeleri gibi dünyada emsalsiz bir tarzda beni istibdad-ı mutlak altına alıyorlar. Kanun nâmına kanunsuzluk edenleri, insafa gelmek fikriyle izhar ediyorum.

Dâhiliye Vekili ile Hasbihâlden Bir Parçadır

....

Hiçbir tarihte ve zemin yüzünde emsali vuku bulmayan bir zulme ve on vecihle kanunsuz bir gadre ve tazyike hedef olmuşum. Şöyle ki:

- Hem şiddetli sû-i kast eseri olarak zehirlenmeden hasta..
- hem gayet zayıf, yetmiş bir yaşında ihtiyar..
- hem kimsesiz, acınacak bir gurbette..
- hem palto ve fanila ve pabucunu satmakla maîşetini temin eden fakirü'l-hâl..
- hem yirmi beş sene münzevî olmasından, binden ancak tam sâdık bir adamla görüşebilen bir merdümgiriz, mütevahhiş..
- hem yirmi sene hayatını ve eserlerini üç mahkeme ve Ankara ehl-i vukûfu inceden inceye tetkikten sonra bilittifak beraatine ve eserleri vatana, millete zararsız olarak menfaatli olmasına karar verilmiş bir mâsum..
- hem eski Harb-i Umumî'de ehemmiyetli hizmet etmiş bir evlâd-ı vatan..

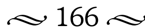
Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Fakirü'l-hâl: Maddî durumu itibariyle hâli vakti yerinde olmayan, fakir kimse.
Gadir: Zulüm, haksızlık.
Hasbihâl: Sohbet etme, görüşüp konuşma.
Merdümgiriz: İnsanlarla temastan çekinen, temastan olumsuz etkilenen.
Mütevahhiş: Çekinen, ürken.

♦ hem şimdi bu milleti, bu vatanı, anarşilikten ve ecnebî ifsadlarından kurtarmak için meydandaki tesirli âsârıyla bütün kuvvetiyle çalışan bir hamiyetperver..

♦ ve mahkemede yetmiş şahitle isbat edildiği gibi yirmi beş senede bir gazeteyi okumayan, merak etmeyen ve yedi sene Harb-i Umumî'ye bakmayan, sormayan, bilmeyen ve eserlerinde kuvvetli delillerle siyasetten bütün bütün alâkasını kestiğini isbat eden ve dünyanıza karışmadığını adliyeleriniz resmen itiraf ettiği bir zararsız adam..

♦ hem âhiretine ve ihlâsına zarar gelmemek için şiddetle teveccüh-ü âmmeden kaçan ve kardeşlerinin onun hakkındaki hüsn-ü zanlarından ve medihlerinden çekinen, beğenmeyen bu bîçâre Said'e, başta Dâhiliye Vekili olan sen, Afyon Valisi'ni ve Emirdağ Zâbıtası'nı musallat edip, her gün bir ay haps-i münferit azâbını çektirmek ve tecrid-i mutlak içinde tek başıyla bir haps-i münferitte durmaya mecbur etmek, hangi maslahatınız iktiza eder? Hangi kanun bu dehşetli gadre müsaade eder diye, hukuk-u umumiyeyi muhafaza eden adliyenin yüksek dairesi vâsıtasıyla Dâhiliye Vekili'ne beyan ediyorum.

Zulmen bütün hukuk-u medeniyeden ve insaniyeden
ve yaşamak hakkından mahrum edilen
Said Nursî

166

Bu yakınlarda Üstadımız'ın yanına ehemmiyetli iki miralay (ikisi de jandarma kumandanlarından), bir de ehemmiyetli bir meb'us (partinin müfettişlerinden) Üstad'ın yanına geldiler. Uzun bir sohbetten sonra, üçü de kemâl-i teslimiyetle, Üstad'a dostluğa karar verdiler. Ve birisi, şimdiden Risale-i Nur talebesi olmuş. O meb'us (müfettiş-i umumî), Eski Said'in dostu imiş. Gittikten sonra haber aldık ki, bu zâtın vâsıtasıyla eski Dâhiliye Vekili ve şimdi partinin kâtib-i umumisi olan Hilmi Bey, bilhassa hususî olarak Üstad'ın ziyaretine

---

Âsâr: Eserler.

Hamiyet-perver: Millî ve dinî değerleri savunan.

Haps-i münferit: Tek kişilik hücre hapsi.

Hukuk-u medeniye ve insaniye: Medenî ve insanî haklar, hürriyetler.

Kemâl-i teslimiyet: Tam bir teslimiyet, tamamen teslim olma.

Miralay: Albay.

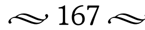
Tecrid-i mutlak: Tek başına, tamamen yalnız bırakılma, insanlardan soyutlanma.

Teveccüh-ü âmme: Halkın takdiri, beğenisi.

gelecek ve dostâne bir surette görüşecek. Onun için, Üstad da size gönderdiğimiz bu sureti aynen onun eline vermek, o mevzuda konuşmak için kaleme alınmış. Daha o gelmeden berây-ı malûmat size göndermeye Üstad bize izin verdi.

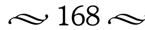
Hem Refet Bey'in mübârek mahdumu Hüsnü'nün küçük risalesinin âhirine duasını yazdı, onu da leffen gönderiyoruz.

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, hem Nurcu, hem ciddî dost, hem mütedeyyin bir kaymakam, şimdi buraya kaymakam olmuş. Eskide size gönderilen "Dâhiliye Vekili ile Bir Hasbihâl" nâmındaki parçayı dahi gönderiyoruz. Onu da Üstad, ona okuyacak.

 167

Kahraman Nazif'in ve Yakup Cemal'in, şimâl-i garbîde üç devletin Kur'ân'ı kabul etmesi Zülfikar'ın intişarına tevâfuku; ve geçen sene "Zülfikar çıkarsa, dâhilen ve hâricen büyük fütuhata vesile olacak." hükmünü tasdik etmesi büyük bir fâl-i hayırdır diye, biz de o iki kardeşimizin kanaatine iştirak ediyoruz.

Bu fırtınalı ve ilhadlı asırda, biri gizli Alman, üçü âşikâr devletlerin, beşerin bu asırda Kur'ân'a şiddet-i ihtiyacını hissetmesi ve bilfiil kabul etmesi büyük bir hâdise-i Kur'âniye'dir. Değil üç devlet, belki yalnız on meşhur adam, on filozof dahi –birden– uzak memleketlerde Kur'ân'ı tasdik etmesi, bizlere ve âlem-i İslâm'a büyük bir müjde ve avâm-ı ehl-i imana büyük bir kuvve-i mâneviye temin eder.

 168

Risale-i Nur'un Yirmi Dokuzuncu Mektup'unda "Hücumât-ı Sitte ve Zeyli" ve "İşârât-ı Seb'a" ve "Telvîhât-ı Tis'a" gibi risalelerin rumûzât-ı Kur'âniye ve tevâfukât-ı nuriyeye[1] karışık bir surette bulunmasının hikmeti; mahkemeler

---

[1] Bkz.: Yirmi Dokuzuncu Mektup'un Sekizinci Kısmı olan Rumûzât-ı Semâniye risalesi.

Avâm-ı ehl-i iman: Sıradan müminler.
Fâl-i hayır: Hayır alâmeti, hayra yorulan durum.
Hücumât-ı Sitte: "Altı hücum" anlamında Hz. Bediüzzaman'ın, şeytanın altı desisesine (hile, tuzak) karşı yazdığı risale; 29. Mektub'un 6. Kısmı.
İlhad: İnançsızlık, dinsizlik.
İşârât-ı Seb'a: "Yedi işaret" manasında 29. Mektub'un 7. Kısmı.
Leffen: Sarılmış olarak, zarf veya mektup içine koyarak.
Rumûzât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'in harfleri ve kelimeleriyle ilgili remizler, işaretler.
Şimâl-i garbî: Kuzeybatı.
Telvîhât-ı Tis'a: "Dokuz açıklama" manasında, 29. Mektub'un 9. kısmı.
Tevâfukât-ı nuriye: Kur'ân-ı Kerim'deki ve bazı Risale-i Nur nüshalarındaki nurlu tevâfuklar, uygunluklar.

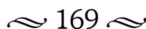
ve ehl-i vukûfun susturulmasına ve bizi onlarla mes'ul etmemesine bir vesile olmaktı. Güya o rumûzât, o derin ince meseleler, lisân-ı hâl ile onlara demiş: "İnsaf ediniz, Kur'ân'ın bu derece esrarına çalışanlara ilişmeyiniz." Şimdi ise o karışık vaziyeti hiç münasip değil. Çünkü o rumûzât ve tevâfukâta, yirmiden ancak birisi muhtaç olur, anlar. İçindeki öteki risalelere yirmiden on dokuzu muhtaç olup anlayabilir. [1]

Buradaki Nur şâkirtleri diyorlar ki: "Mu'cizeli Kur'ân'ımıza üç sene Denizlili kardeşlerimiz baktılar. Onlar müsaade etsinler, biz de üç ay bakacağız. Hem buradan İstanbul'a muhabere edip fotoğrafla Hizb-i Nuriye, Hizb-i Kur'âniye gibi tab'ına çalışacağız."

İstanbul'daki Amerika Sefiri vâsıtasıyla Amerika'daki müslüman heyetine Zülfikar'ı ve bir Asâ-yı Musa'yı göndermesini isteyen o dostumuz ve kardeşimize deyiniz ki: Sefirlerin kafası siyasetle meşgul olduğundan ve Risale-i Nur, siyasetle alâkası olmadığından, siyasî bir kafa çabuk takdir edemiyor.

Hem Risale-i Nur, müşterileri aramaz; müşteriler onu aramalı, yalvarmalı. Amerika, buranın en küçük bir havâdisini merakla takip ettiği hâlde, buranın en büyük bir hâdisesi olan Risale-i Nur'u elbette arayacaktır. Bundan sonra her meselemizde emir, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini temsil eden has şâkirtlerin ve sizlerindir. Benim de şimdi bir reyim var.

Umum kardeşlerimize binler selâm ve selâmetlerine dua eden ve dualarını isteyen kardeşiniz...

169

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür ediyoruz ki, Medresetü'z-Zehra'nın erkânları, hakikî bir tesânüd ve sarsılmaz bir ittihad kerametiyle, bütün müşkülâta ve mânialara galebe edip Nur'un elmas Zülfikar'larını ve harika mu'cizâtlı hüccetlerini muhtaçlara yetiştirmeye muvaffak oluyorlar. Bu neticeye mukabil çektiğimiz zahmet bin derece ziyade olsa da ucuzdur, ehemmiyeti yoktur.

---

[1] Yirmi Dokuzuncu Mektup'un daha sonra İki Makam'a ayrıldığını ifade eden mektup için bkz.: Emirdağ Lâhikası-2, 227. Mektup.

Lisân-ı hâl: Hâl dili, durum ifadesi.
Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Daha sonraları Hz. Üstad bu üniversite hakkında "Maddî tesisine çok mâniler bulunduğundan, Medresetü'z-Zehra şimdilik Nur şâkirtlerinin heyet-i mecmûasının dairesinden ibarettir." ifadelerini kullanmıştır.
Muhabere etmek: Haberleşmek.
Sefir: Elçi.

Kardeşimiz Refet'in mektubunda Münevvere, Nazmiye, Saim nâmında üç mâsumun üç ayda elif'ten başlayıp Kur'ân-ı Hakîm'i hatmetmeye muvaffak olmalarından ve Kur'ân dersiyle beraber Nur hakikatlerini ve hakâik-i imaniyeyi mâsumâne, müştâkâne dinlemeleri için onları ve üstadlarını ve peder ve vâlidelerini tebrik ediyoruz. Münevvere ve Nazmiye, Abdülbaki ve Mehmed Celâl'in Nur hizmetinde noksan kalan vazifelerini inşallah tekmil edecekler.

Bizi ve Risale-i Nur'u çok minnettar eden kahraman Burhan'ın mektubunda yazılan hastaya Cenâb-ı Hak şifa versin ve kardeşimiz Zekâi'nin vefat eden vâlidesine çok rahmet eylesin, âmin.

Nur'un erkânından ve hocalar kısmının yüzünü ak eden Nur'un santrali Sabri'nin mektubunda, merhum Hâfız Ali, Hasan Feyzi ve onların halefi ve vazifelerini gören Ahmed Fuad'ın, ihtiyar ve vazifesi bitmek üzere olan bu bîçâre üstadlarına bedel ömrünü feda etmek, onun yerinde çabuk berzaha gitmek gibi, Sabri kardeşimiz de dördüncü olmak üzere ve ömrünü kabilse bana vermek, nefis ve kalbini ikna edip bana yazıyor. Ben, bu pek eski ve sarsılmaz ve Nurlar için hayatı çok faydalı kardeşime binler bârekâllah deyip, bana verdiği ömrünü kabul edip, ona aynen Ahmed Fuad gibi, o bâki kalan iki ömrümü, o iki kardeşime ve o iki Yeni Said'e emanet verip benim bedelime hizmet-i imaniyede ve nuriyede hizmet etsinler.

Ve onun mektubunda, Barla medrese-i nuriyenin baş kâtibi Şamlı Hâfız Tevfik'in halka-yı tedrisinde, Sıddık Süleyman'ın mahdumu Yusuf ve merhum Mustafa Çavuş'un ve Ahmed'in oğulları gibi Kur'ân dersiyle Kur'ân yazısını ve Nurlar'ı öğrenmesi; ve Hulûsi ve Hâfız Hakkı'nın Nurlar'ı şevk ile yazmaları, Barla'ya karşı benim ümidimi kuvvetlendirdiler ve derince bir ferah ve sürûr verdiler. Cenâb-ı Hak muvaffak eylesin, âmin. Ve Tevfik'e tevfik refik eylesin, âmin...

Sabri'nin mektubu içinde, ben Barla'da iken bana çok hizmet eden ve çok defa hatırıma gelen Sıddık Süleyman'ın hemşirezâdesi Hüseyin'in mektubu beni çok sevindirdi. Hem onun hakkındaki merakımı izale eyledi. Mâşallah, tam Sıddık Süleyman'ın mahiyetinde eski alâkadarlığını muhafaza ediyor.

Berzah: Kabir âlemi, dünya ve âhiret arası.
Halef: Arkadan gelen, birinin yerine geçen.
Halka-yı tedris: Ders halkası.
Hemşirezâde: Kızkardeş çocuğu, yeğen.
Müştâkâne: Şevkle, iştiyakla.
Refik: Arkadaş, yoldaş.
Tekmil etmek: Eksiğini gidermek, tamamlamak.
Tevfik: Muvaffakiyet, yardım.

Hem Sabri'nin mektubuyla beraber Eğirdir Cire Köyü Risale-i Nur talebelerinden Şükrü, Süleyman, Osman Çavuş'un samimî ve ciddî alâkalarını Nurlar'a karşı gösteren mektuplarına karşı, “Bârekâllah, Cenâb-ı Hak sizleri muvaffak etsin.” deriz.

Kastamonu'nun Hüsrev'i ve Rüştü'sü olan Mehmed Feyzi ve Emin'in gönderdikleri benim Kastamonu'da kalan bir kısım risaleler emanetlerini aldım. Size gönderdiğim Asâ-yı Musa'nın lugatnâmesini hasta olduğu hâlde çok güzel ve âlimâne yazan, lugatnâmenin başında güzel bir fıkra derceden ve bana da ayrı mektup yazan Risale-i Nur'un sırkâtibi Mehmed Feyzi'nin, oraca çok müşkülât ve mânialara rağmen harika sadâkatini ve Nurlar'a fâik alâkasını, sarsılmadan imana hizmetini bir kaç cihette yapması gösteriyor ki, o küçük bir Hüsrev olduğu gibi tam bir Hasan Feyzi'dir.

Fakat ben orada iken, çok ehemmiyetli ve enaniyetli bir sofî-meşrep eski memurlardan bir zât ve gayet mühim malûmatlı, dünya ile çok alâkadar ve siyasî tüccar bir hoca, bana karşı ilişmedikleri için, ben de onları daire-i Nur'a celbetmeye çalışmadım, onlara da ilişmedim. Şimdi Mehmed Feyzi ise, Kastamonu'yu onların nüfuzundan kurtarıp Denizli gibi muvaffak olamıyor. Hilmi, Sâdık ve Ahmed Kureyşî gibi Nur'un kahramanları da köylerde bulunduğundan, Feyzi'nin hizmeti bir derece hususî kalıyor. İnşallah, bir vakit tam muvaffak olurlar.

Kastamonu'nun Zehralar'ı, Hâcerler'i, Lütfiyeler'i, Ulviyeler'i, Necmiyeler'i başka bir sahada, hanımlar âleminde Nur hizmetinde Feyzi'ye arkadaşlık ediyorlar.

Feyzi'nin mektubunda Risale-i Nur şâkirtlerinin teşebbüsüyle resmî Kur'ân mektebi açılıp, en evvel Nur'un mâsumları ve hususan Emin'in mahdumları en evvel mektebe girip, en evvel onlar Kur'ân'ı hatmederek kısmen hıfza başlamaları cihetinde, onları ve pederlerini ve oradaki şâkirtleri tebrik ediyoruz ve o mâsumlara binler bârekâllah deriz.

İki defa Nur'un hizmeti için buraya kadar gelen kıymetli hemşiremiz Zehra'nın, Medresetü'z-Zehra'nın kâğıt masrafına iki yüz lira vermesi, hanımlar kısmında da Hüsrevler, Feyziler, Ahmedler bulunduğunu gösteriyor.

Kastamonu'da, Hâfız İhsan'ın imzasıyla ve Nur kahramanlarından Hilmi Bey ve Emin'in müşterek mektubunu aldım. Ben, bu iki eski ve kıymetli ve

---

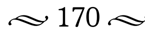
Âlimâne: Âlimce, ilim adamı gibi.
Fâik: Üstün, yüksek, ileri.
Sofî-meşrep: Tarikata mensup, ehl-i tasavvuf olan.

sarsılmaz ve metin o kardeşlerime ve İhsanlar'a ve oradaki Nur şâkirtlerine çok hasretler ve iştiyaklarla selâm ediyorum. Ve hapiste bizimle beraber ve bize hapiste çok hizmet eden İhsan nerededir, merak ediyorum.

Safranbolu havâlisi, hakikaten Mustafalar ve Ahmed Fuad ve Hıfzı *(rahmetullâhi aleyh)* ve Rahmi gibi harika sadâkat ve alâkadarlıkla, Kastamonu'daki sekiz sene bizim Nur hizmetimizin akîm kalmadığını ve Safranbolu da parlak bir medrese-i nuriye olacağını maddeten isbat ediyorlar. Bu defa Mustafa Osman'ın mektubunda, iki saat yakınındaki Karabük fabrikalar şehrinde bulunan yüzer genç ve işçilerde Nurlar fütuhat yapacağını bildirmekle ehemmiyetli bir müjde telâkki ediyoruz.

Nur'un küçük kahramanlarından Mustafa Sungur ve Rahmi'nin güzel mektuplarında, onların köylerinde Ahmed Fuad'ın ciddî gayretiyle ders vermesi.. ve Eflâni nahiyesinin Barla nahiyesi gibi bir medrese-i nuriye hükmüne girdiğini ve ora ahalisi iştiyakla Nurlar'ı dinlemesi.. ve yeniden iki genç muallim daha eski yazı ile Nurlar'a girmesi.. ve çocukların, huruf-u Kur'âniye'yi öğrenmeye başlaması ile Risale-i Nurlar'ı da yazmaya girmeleri, büyük bir fâl-i hayırdır. Cenâb-ı Hak o mâsumları muvaffak etsin ve onların üstadları ve peder ve vâlidelerinden razı olsun. Onlar, duada mâsumlar dairesine girdiler. Başta Ahmed Fuad, Mustafa ve Rahmi olarak, Eflâni nahiyesini tebrik ediyoruz.

Nur'un küçük kahramanlarından Mustafa Sungur ve Rahmi'nin az bir zamanda, eski harfle, Mustafa Sungur'un gayet mükemmel Meyve'nin On Birinci Meselesi Hâtimesi ile ve Rahmi'nin Gençlik Rehberi'ni eski harfle güzelce yazmaları ve Kastamonu'dan gelen kitaplarım içinde bize göndermeleri, hakikaten benim için yeni biraderzâdelerim bir Abdurrahman ve Fuad dünyaya gelmiş gibi beni memnun ediyor.

170

Edhem Hoca* nâmında Balıkesir'de muhacir ve Celâleddin Rumî'nin mensuplarından, yirmi seneye yakın köy hocalığı ve çocuklara Kur'ân okutmakla meşgul ve şimdi de tam Risale-i Nur'a Balıkesir ve Kırkağaç havâlisinde hizmet eden ve uzun mektubuyla korkak hocaları Nurlar'a dâvet eden ve cesaret veren ve Balıkesir, Kırkağaç havâlisi Nur şâkirtleri nâmına "Sandıklı

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.

Huruf-u Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim harfleri.

Muhacir: Göçmen.

Alamescid Köy imamı İbrahim Edhem" imzasıyla yazdığı mektupta, çok ehemmiyetli ve güzel fıkraları var ve korkak hocalara tokatları var. O zâtı cidden tebrik ediyorum. Cenâb-ı Hak muvaffak eylesin. Hem ona, hem mektubunda isimleri bulunan yeni ve çok Nurcular'a selâm ediyorum.

Onun uzun mektubunu, hastalığımdan, tashih ve ıslah ve tâdil edemedim. Hakkımda pek ziyade senâlarını ya kaldırmak, ya tâdil etmek lâzımdır. Lâhika'ya girmek için suretini size gönderiyorum. İnşallah Hasan Feyzi, Ahmed Fuad, muallimleri Nurlar'a sevk ettikleri gibi bu gayretli kardeşimiz de hocaları Nurlar'a sevk edecek.

Ben Denizli Oteli'nde iken bana mahdumuyla arasıra ekmek, ateş cihetinde hizmet eden ve Tahir Çavuş'la bana mektup gönderen ekmekçi Mustafa'ya da selâm ediyorum.

Umuma binler selâm ve selâmetlerine dua ederiz.

171

Maddî ve mânevî bir suâl münasebetiyle hatıra gelen bir cevaptır

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Deniliyor ki: "Neden Nur şâkirtlerinin kuvvetli hüsn-ü zanları ve kat'î kanaatleri, senin şahsın hakkında Nurlar'a daha ziyade şevklerine medar olan bir makamı ve kemâlâtı şahsına kabul etmiyorsun? Yalnız Risale-i Nur'a verip, kendini çok kusurlu bir hâdim gösteriyorsun?"

Elcevap: Hadsiz hamd ve şükür olsun ki, Risale-i Nur'un öyle kuvvetli ve sarsılmaz istinad noktaları ve öyle parlak ve keskin hüccetleri var ki, benim şahsımda zannedilen meziyete, istidada ihtiyacı yoktur. Başka eserler gibi müellifin kabiliyetine bakıp, makbuliyeti ve kuvveti ondan almıyor. İşte meydanda, yirmi senedir kat'î hüccetlerine dayanıp, şahsımın maddî ve mânevî düşmanlarını teslime mecbur ediyor.

Eğer şahsiyetim ona ehemmiyetli bir nokta-yı istinad olsaydı, dinsiz düşmanlarım ve insafsız muârızlarım kusurlu şahsımı çürütmekle, Nurlar'a büyük darbe vurabilirdiler. Hâlbuki o düşmanlar, divaneliklerinden, yine her nevi

---

Islah etmek: Düzeltmek, iyileştirmek.
İstinad: Dayanma, dayanak.
Kemâlât: Güzellikler, faziletler, erdemler.
Medar olmak: Dayanak, sebep, vesile olmak.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Tâdil etmek: Düzeltmek, yumuşatmak.

desiselerle beni çürütmeye ve hakkımda teveccüh-ü âmmeyi kırmaya çalıştıkları hâlde, Nurlar'ın fütuhatına ve kıymetine zarar veremiyorlar. Yalnız bazı zayıf ve yeni müştâkları bulandırsa da vazgeçiremiyorlar.

Bu hakikat için hem bu zamanda enaniyet ziyade hükmettiği için, haddimden çok ziyade olan hüsn-ü zanları kendime almıyorum. Ve ben, kardeşlerim gibi kendi nefsime hüsn-ü zan etmiyorum. Hem kardeşlerimin bu bîçâre kardeşlerine verdiği makam-ı uhrevî, hakikî, dinî makam ise, Mektubat'ta İkinci Mektup'un âhirindeki kaideye göre, "Şahsıma verdikleri mânevî hediye olan kemâlâtı, eğer hâşâ ben kendimi öyle bilsem, olmamasına delildir. Kendimi öyle bilmesem, onların o hediyesini kabul etmemek lâzım geliyor." Hem kendini makam sahibi bilmek cihetinde enaniyet müdahale edebilir.

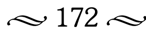
Bir şey daha kaldı ki, dünya cihetinde hakâik-i imaniyenin neşrindeki vazifedar, makam sahibi olsa, daha iyi tesir eder denilebilir. Bunda da iki mâni var:

Birisi: Faraza velâyet olsa da, bilerek, isteyerek makam yapmak tarzında, velâyetin mahiyetindeki ihlâs ve mahviyete münâfidir. Nübüvvetin vereseleri olan sahabeler gibi izhar ve dâvâ edemezler, onlara kıyas edilmez.

İkinci Mâni: Pek çok cihetlerle çürütülebilir ve fâni ve cüz'î ve muvakkat ve kusurlu bir şahıs sahip olsa, Nurlar'a ve hakâik-i imaniyenin fütuhatına zarar gelir.

Fakat bir nokta var ki mûcib-i şükrandır: Ehl-i siyasetteki düşmanlarım, mezkûr hakikatleri bilmedikleri için, şerefli, izzetli Eski Said'i düşünüp mütemâdiyen Nurlar bedeline benim şahsıma ihênet ve tenkis etmekle meşgul oluyorlar. Bazı mutaassıp enaniyetli hocaları da şahsımın aleyhine çeviriyorlar, güyâ Nurlar'ı söndürmeye çalışıyorlar. Hâlbuki Nurlar'ı daha ziyade parlattırmaya vesile oluyorlar. Nurlar, âdi şahsımdan değil Kur'ân güneşinin menbaından nurları alıyor.

Desise: Hile, oyun.
İhênet: Hakaret etme, aşağılama.
İzhar: Ortaya çıkarma, gösterme.
Mahviyet: Alçak gönüllülük, tevazu.
Mûcib-i şükran: Teşekkür sebebi.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Münâfi: Aykırı, zıt.
Müştâk: Şevkli, arzulu.
Tenkis etmek: Eksiltmek, değerini düşürmek.
Teveccüh-ü âmme: Halkın sevgi ve ilgi duyması, beğenisi.
Velâyet: Velilik, Allah dostluğu.

172

Alamescid Köyü hocası İbrahim Edhem'in hâlisâne mektubuyla, ehemmiyetli ve Nur'un mâsum şâkirtlerinin o mübârek hocanın dersinden tam hisse alan ve Nur dairesine giren altı küçücük mâsumların kendi kendilerine düşünüp hocalarına söyleyerek, altı pusula kendi kalemleriyle yazarak, bu ihtiyar, hasta Said'e, o mâsum mübârekler, ömürlerinden her biri bir kısmını vermesi, hakikaten gayet medar-ı hayret ve takdir bir hâdise-i nuriyedir. Ben dahi o mâsumların o mübârek hediyelerini kabul edip, yine o küçücük Saidler'e hediye ederek, benim yerimde çalışmak için bağışlıyorum. Cenâb-ı Hak, onları muvaffak eylesin.

O küçücük Saidler ise işaretlerinden: İbrahim dokuz yaşında, Mustafa on bir yaşında, Halil İbrahim on iki yaşında, Emin Yılmaz on dört yaşında, Mehmed on bir yaşında, Abdullah on iki yaşlarındadır.

Medrese-i Nuriye kahramanlarından ve o medresenin üstad-ı mübâreki, merhum Hacı Hâfız'ın mahdumu ve vârisi Hâfız Mehmed'in, o medresenin umum şâkirtleri nâmına yazdığı mektubunda "Nurla iştigalin, ölümden başka her belâya, hastalıklara bir ilâç olduğu gibi, dehşetli ölümü de cennetin kapısı gösterip, ehl-i imanı heyecanla şevke getiriyor." diye fıkrası hakikat olduğuna pek çok hâdiseler var. Mâsum mahdumu da hâfızlığa başlaması, inşallah muvaffak olacak, ceddinin ve pederinin mübârek hâfızlık unvanlarını daimileştirecek.

Medrese-i Nuriye'nin elmas kalemli kahramanlarından Mustafa Yıldız'ın, sureten kısa ve mânen uzun ve kıymetli mektubunda, Medrese-i Nuriye'nin kahramanlarına havale edilen Sikke-i Gaybiye'nin yağlı kâğıda yazılmasını üç-dört hüdhüdün mânen alkışlaması gösteriyor ki, inşallah Sikke-i Gaybiye, Medrese-i Nuriye'de parlak bir tarzda çıkacak ve güzel fütuhat yapacak.

Kahraman Tahirî'nin gönderdiği kısa münâcât sıhhatlidir. Fakat yalnız baştaki kısmın tercümesi var. Şimdi tam tercüme etmeye hâlim müsaade etmiyor, aynen yazılsın. Bu kısacık münâcât gösteriyor ki, enaniyet-i nefsiye ve hissiyat-ı hayatiye, Risale-i Nur'un te'lifi zamanında hükmetmemişler,

---

Enaniyet-i nefsiye: Kendini beğenme, bencillik, egoistlik.

Hâdise-i nuriye: Risale-i Nur'la ilgili hâdise, olay.

Hissiyat-ı hayatiye: Hayat endişesi, hayatta kalma arzusu veren hisler.

Mahdum: Erkek evlat, oğul.

Medar-ı hayret ve takdir: Hayret ve takdir sebebi, vesilesi.

Medrese-i Nuriye: Hz. Üstad'ın, Risale-i Nur'ların elle yazılıp çoğaltılmasında ve intişarında gösterdikleri gayretlerinden dolayı Isparta'nın Sav (Sava) köyüne, Barla nahiyesine ve buralardaki Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Münâcât: Dua.

Nurlar'ın ihlâs ve sâfiyetini bulandırmamışlar. Eski Harb-i Umumî'de, daima şehid olmaya muntazır olduğumdan, İşârâtü'l-İ'câz tefsiri tam, hâlis yazıldığı gibi, bu münâcâttaki tam râbıta-yı mevtin kuvvetli tezahürü dahi, Nurlar'ın sâfi ve hâlis bir mahiyet almasına vesile olmuş, inşallah hissiyat-ı nefsaniye karışmamış.

Nurlar'ın birinci medresesi olan ve ben ruhen çok alâkadar olduğum Barla'nın ehemmiyetli genç şâkirtlerinden, aynen Denizli'den bana gelen Ahmed gibi Mehmed gibi bir Ahmed ve Mehmed buraya geldiler ki, o eski zamanda en ziyade alâkadar olduğum ve bana sekiz sene sadâkatle hizmet eden Muhacir Hâfız Ahmed, Mustafa Çavuş hesabına; merhum Mustafa Çavuş'un mahdumu Ahmed, merhum pederi hesabına; ve berber Mehmed ise, kayınpederi merhum Muhacir Hâfız Ahmed bedeline ve Barla'daki Nur şâkirtleri nâmına yanıma geldiler. Hakikaten ben Barla'ya ve o zamana gitmiş kadar sevindim.

Mâşallah, Barla birinci medrese-i nuriye olduğunu hissetmeye başlamış. Ciddî bir intibah, bir alâkadarlık gösteriliyor. Hattâ eskiden Onuncu Söz'ü tab' eden Hacı Bekir,* benim orada oturduğum odayı, her bir masrafını deruhte edip, satmaktan men etmiş. Nur şâkirtlerinin bir misafirhanesi hükmünde muhafaza edilmesini Barla'ya haber göndermiş.

Nur santrali kardeşimiz Hoca Sabri'nin, eskiden beri onun gibi Nurcu refikasının ve mübârek mahdumu Nureddin'in (Yaşar)* küçük bir mektuplarını aldım. Cenâb-ı Hak onlara sıhhat ve âfiyet ve saadet ihsan eylesin, âmin.

Gariptir ki, müstesna olarak her tarafta yağmura ihtiyaç varken, bu Emirdağ'a mahsus şiddetli bir yağmur ve emsali görülmemiş fındık kadar taneleri büyük ve ekinlere çok faydalı bir dolu geldi. Şimdi yanımda iki Nurcu kardeşler diyorlar ki: "Hem mu'cizâtlı Kur'ân'ın gelmesi ve Afyon'dan bir nüsha Zülfikar'ın müsâderesi münasebetiyle ehemmiyetli bir hücum beklenirken, takdirle Emniyet Müdürü tarafından okunmuş. Ve üçü İsmail nâmında üç ehemmiyetli memurun aynı vakitte Nurlar'a tam şâkirt ve nâşir olmaları bu yağmura vesile oldu."

Deruhte etmek: Üstüne almak, yüklenmek.
İntibah: Uyanma, ayılma.
Mu'cizâtlı Kur'ân: Kur'ân-ı Kerîm'deki tevâfuk mu'cizelerini gösteren bir tarzda yazılan Mushaf.
Muntazır: Bekleyen.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.
Râbıta-yı mevt: Ölümü düşünüp, dünyanın fâni olduğunu idrak etme.
Refika: Eş, hanım.
Zülfikar: Ağırlığını 25. Söz, 19. Mektup ve 10. Söz'ün tamamının oluşturduğu Nur Külliyatı'ndan derlenen bir eser.

Çünkü şimdiye kadar çok tecrübelerle, Risale-i Nur'un serbest intişarıyla belâların ref'i ve ona ilişmek ve susturulmakla belâların gelmesi sabit olmuş, hattâ mahkemede isbat edilmiş. Anlaşılıyor ki, bu bahar fırtınasında iki hâricî, iki dâhilî dört cereyan, her biri bir maksada göre ve Nurcular'ın şevkine ve sa'ylerine ilişmek ve yüzlerini dünyaya ve siyasete çevirmek istemelerinden kuraklık başladı, inşallah yakında refolur.

~ 173 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bütün tarih-i beşeriyede, kat'iyen misli görülmemiş ve kavm-i Lût'un başına yağan semâvî taşlardan daha müthiş taşlar, dinsizlik hesabına milyonlarla ehl-i imanı ve mâsumları edyân-ı semâviye ve kavânin-i ilâhiye haricine dehşetli vâsıtalarla sevk eden bir memleketi, semâvî taşlarla tokatlamasının bir mukaddimesi olarak, resmî gazetelerin kat'î haber verdikleri bir hâdise-i semâviyeyi, âdetime muhalif olarak bir Nur şâkirdi bana haber verdi. Dedim:

Yirmi beş sene gazetelerin havâdislerini merak etmedim. Fakat bu taşlar, Risale-i Nur'un dinsizlere mânevî tokatlarını temsil ettiği cihette ve beş-altı sene evvel ondan haber verdiği için o şâkirde dedim: “Git, yalnız o hâdiseyi tamamıyla oku, tahkik et.” O tahkik etti, geldi. Diyor ki:

“Bu baharda, Rusya'nın Vladivostok Ormanlarına, zemin yüzünde hiç emsali görülmeyen büyüklükte semâdan taşlar düşmüş. Ve en büyüğü, yirmi beş metre uzunluğunda ve on metre boyundadır. Düştüğünde etrafındaki ağaçları devirmiş ve otuz kadar büyük çukurlar husûle getirmiş. Tetkik edilen parçalarında demir, çelik ve başka maddeler, karışık olarak mizansız bulunmaktadır.”

İşte resmî gazetelerin kat'î verdikleri bu haber, 1360 sene evvel Sûre-i Fil'in mu'cizâne تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ[1] cümlesiyle 1359 tarihinde dünyayı dine tercih eden ve dinsizliği esas tutan, bir nevi medeniyet hesabına beşeri yoldan çıkaranların

[1] “Onları (mermi gibi) taşlarla vuruyorlardı.” (Fil Sûresi, 105/4).

Edyân-ı semâviye: Semâvî, ilâhî dinler.
Hâdise-i semâviye: Gökyüzünde meydana gelen hâdise, semâvî olay.
Husûle getirmek: Oluşturmak, meydana getirmek.
Kavânin-i ilâhiye: İlâhî kanunlar.
Mu'cizâne: Mu'cizeli bir şekilde.
Ref': Ortadan kalkma.
Sa'y: Çalışma, çaba, gayret.

başlarına, ebâbil kuşları gibi, semâvî tayyarelerden bombalar başlarına inecek ve semâvî taşlar yağdırmasına mukaddimesi olacak diye haber veriyor.

Ve فِي تَضْلِيلٍ[1] aynen 1360 tarihini gösterip, dalâletin cezası olarak kavm-i Lût'un başına gelen ahcâr-ı semâviyeyi andıran semâvî taşlar o tarihlerden sonra geleceğini haber verip tehdit ediyor. Ve Risale-i Nur'un Sûre-i Fil nüktesine ait beyanatı[2] içinde hâşiyeli bu cümle var:

"Evet, bu tokatlardan pürşer beşer, şirkten şükre girmezse ve Kur'ân'a tarziye vermezse, melâike elleriyle de ahcâr-ı semâviye başlarına yağacağını bu sûre bir mana-yı işârî ile tehdit ediyor."

İşte bu fıkra doğrudan doğruya bu taşlara işareti olmasına iki emâre var.

Birincisi: Şimdiye kadar gelen semâvî taşlar bir-iki karış oldukları hâlde, böyle yirmi beş metre uzunluğunda ve on metre genişliğinde dağ gibi taşlar, elbette semâvâtın dinsizliğe karşı bir alâmet-i hiddetidir. Sûre-i Fil mu'cizâne ona bakması, onun tefsiri ona işaret etmesi, hakikattir. O hâdisenin o ihbara liyakati var. Çünkü emsalsizdir.

İkinci Emâresi: Bütün zemin yüzünü ve nev-i beşeri tehdit eden dehşetli bir dinsizliğin merkezlerine gelmesidir. Ve dinsizler bunu hissetmişler ki, küçücük hâdiseleri ehemmiyetle neşrettikleri hâlde, bir-iki aydır bu acîb, dehşetli hâdiseyi, ellerinden geldiği kadar şâşaalandırmamaya çalışmışlar.

174

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[3] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[4]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[5]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim Tahirî, Sabri, Salâhaddin, Mehmed, Mustafa!

Evvelâ: Bu gelen şuhûr-u selâsenin hürmetine ve Nur şâkirtlerinin sadâkat ve ihlâslarının hürmetine, çok ehemmiyetli, hakkımda bir sebeb-i itab ve tokat

---

1 "Boşa (çıkarmadı mı onların hile ve düzenlerini)?" (Fil Sûresi, 105/2).
2 Bkz.: Kastamonu Lâhikası, 132. Mektup.
3 O yüce Zât'ın adıyla.
4 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
5 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Ahcâr-ı semâviye: Semâvî taşlar.
Mana-yı işârî: İşaret ve ima yoluyla anlatılan mana.
Sebeb-i itab: Azarlanma sebebi.
Şuhûr-u selâse: Üç aylar. Receb, Şaban, Ramazan ayları.
Tarziye vermek: Razı etmek, özür dilemek.

bir hâdiseyi tamire çalışacağız. Ve gücenmeyiniz. Şöyle ki, bu gece hiç görmediğim bir itab, bir tâzib suretinde mânevî bir şiddetli ihtar ile denildi ki:

"Dünyaya, zevke, keyfe tenezzül etmemekle Nurlar'daki ihlâs ve istiğnâyı muhafazaya mükelleftin. Ve bu asırda يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا[1] sırrıyla dünyayı dine tercih etmek ve bilerek elması şişeye tebdil etmek olan hastalığa, Nur vâsıtasıyla çalışmaya vazifedardın. Yüz tecrübenizle de anladın ki, insanların hediyeleri, ihsanları, yardımları, sana dokunuyor, hattâ seni hasta ediyor. Her gün eserini, tecrübesini görüyorsun. Senin en ziyade itimad ettiğin ve Risale-i Nur'un fedakâr kahramanlarının yüzlerini Risale-i Nur'un hizmetinden ziyade kendi istirahatine çevirmeye sebebiyet verdin... ilâ âhir." diye daha mânen çok söylenildi diye beni tam tekdir etti. Hattâ şimdi bir mânevî tokattan dahi korkuyorum. Bu hâdisenin çâre-i yegânesi, bu otomobili alan sizler ilân edeceksiniz ki, "Bu kardeşimiz Said, bunu kabul edemedi, mânevî, dehşetli bir zarar hissetti."

İkincisi: Otomobil şimdi Konyalı Sabri'nin yanına gönderilmeli, oraya gitsin. O razı olmazsa Medresetü'z-Zehra erkânlarına gitsin. Sabri merak etmesin, her ay Nurlar'a onun harika hizmeti bir otomobil fiyatından ziyadedir. Onun için gücenmesin.

Sâniyen: Kat'iyen biliniz ki, bu dehşetli itabı gördüğümün sebebi, istirahat için bir arzu nevinde ve bir temenni tarzında, bir otomobille gezmeye gittiğim vakitte, otomobilci dedi ki: "Küçücük otomobiller çıkmış, bin lira gibi bir fiyatla satılıyor."

Ben de temenni nevinden dedim ki: "Keşke, öyle bir emanet küçük otomobil elimize geçseydi, sair yerlerdeki Nurcu kardeşlerimi ziyaret etseydim." demiştim.

Buna hakikî ve ciddî bir karar vermemiştim. Bir arzu iken, buradaki iki has kardeşimiz bu arzuyu ciddî bir karar zannedip bin lira değil, dört bin liraya kadar fedakârâne çalışmışlar. Buraya geldikleri vakit, yedi saat memnuniyetle telâkki edip, o arzuyu bir dua-yı makbule zannettiğim hâlde, birden bu gecede mânevî itiraz ve itab gördüm. O arzumun hatasını anladım. Hiç görmediğim bu tarz mânevî itabın üç sebebi var, başka vakit izah edilecek.

---

1 "(Vay onlara ki, âhirete inanmalarına rağmen, bile bile) dünyayı âhirete tercih ederler." (İbrahim Sûresi, 14/3).

İtab: Azarlama. **Tâzib:** Acı çektirme, eziyet etme. **Tekdir etmek:** Azarlamak.

Bu otomobili alan beş kardeşimiz kat'iyen bilsinler ki, değil beşinin bir otomobili sadaka ve ihsan ve hediye etmişler, belki onların hayırlı niyetleri cihetinde, Risale-i Nur dairesi hizmetinde her biri tam bir otomobil fiyatı kadar bir hediye, bilfiil yapmışlar gibi mânen kabul edildiğine bana bir işaret ve kanaat var.

Madem, kardeşlerim, sizin hâlisâne bu hizmetiniz hakkınızda böyle makbuliyet var, siz müteessir olmayınız. Beni de bu mânevî itaptan kurtarınız. Hem benim düstur-u hayatıma, hem Risale-i Nur'un sırr-ı ihlâsına gelmek ihtimali bulunan zararı çabuk tâmir ediniz.

Hem o otomobil burada kalmasın. En büyük hisseyi veren zâtın yanına gitsin. Üç ehemmiyetli sebebi izah ettiğim vakit, bu telâşımın hakikatini anlarsınız. Zaten hem şuhûr-u selâse, hem üç ay mühim mecmuaların çıkmasına kadar bütün dünya saltanatı verilse de bakmamaya mecburum. Şayet otomobile verdiğiniz para tam çıkmazsa, o noksanını alâküllihâl ben her şeyimi satıp tekmil etmeye karar verdim.

Umumunuza selâm. Hakkınızı bana helâl ediniz. Ben de size helâl ediyorum.

175

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Merak etmeyiniz, inâyet-i rabbâniye devamdadır. Bu yeni taarruzları inşallah akîm kalacak, hem Nur'un fütuhatına yardım edecek. Şimdilik telâşsız, kanun dairesinde hakkımızdaki kanunsuz muameleyi def etmek için, bir kardeşimiz Ankara'ya gitsin. Eski partinin müfettişi Hilmi Uran ve Afyon vilâyetinin müfettişi, meb'us Celâl'i ve Diyanet Riyâseti'nde Ahmed Hamdi* ve ehl-i vukûftaki Yusuf Ziya gibi zâtları görsün, bize edilen kanunsuz ve keyfî muameleyi değiştirmeye çalışsın.

Hem müsâdere edilen Zülfikar ve Asâ-yı Musa ve makine için mahkemeye ve zâbıtaya deyiniz ki:

"Bunların nüshalarının teksiri hariç içindir, harice gönderilecektir. Madem şimalde üç devlet Kur'ân'ı kabul edip mekteplerinde ders vermeye başlamışlar,

---

Alâküllihâl: Her hâlde, her hâlükârda.
Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
İnâyet-i rabbâniye: Cenâb-ı Hakk'ın gözetmesi, yardımı.
Şimal: Kuzey.
Teksir: Çoğaltma.

ve mâdem Hindistan bu hükûmetten iki milyon liralık Kur'ân-ı Kerîm istedi,

ve madem Zülfikar ve Asâ-yı Musa eczalarını iki sene üç mahkemeniz ve filozof âlimleriniz onları tetkik ettikten sonra ittifakla beraatimize karar verip bu kitapları takdir ve tahsin etmişler,

ve madem bu iki kitap, Kur'ân'ın iki keskin kılıcı ve iki parlak hüccetleridir ve en muannidleri de teslime mecbur ediyorlar,

ve madem bu iki eser, dehşetli ve tahripçi anarşistliği yetiştiren, şimalden gelen dinsizlik cereyanına karşı tam mukabele edebilir bir kuvvette olduklarına binler ehl-i tahkik ve ehl-i fen şehâdet ediyorlar,

ve madem şimdiki hükûmet Kur'ân mekteplerini açıyor ve mekteplere dinî dersler vermeye emretmiş elbette bize karşı bu muamele, emsalsiz ve keyfî bir zulüm ve vatana ve millete ve âsâyişe ve hürriyet-i vicdana bir cinayettir. Biz istemiyoruz ki dünya siyaseti bize bulaşsın. Yoksa, haberiniz olsun ki biz hakkımızı tam müdâfaa edebiliriz. Bizi mecbur etmeyiniz!"

Umumunuza binler selâm...

Benim için münasip bir vakitte ciltlendirdiğiniz Asâ-yı Musa'dan gönderirsiniz. Hüsrev'in, vazifesini tam yaptıktan sonra gelen bu maddî zararın hiç ehemmiyeti yok. Zülfikar'lar tam intişar etti, Asâ-yı Musa da az zâyiat olmakla beraber inşallah mânevî pek çok menfaati olacak. Yalnız Nurcular sebat ve tesânüdlerini muhafaza edip telâş etmesinler, şevkleri kırılmasın.

Kardeşiniz
Said Nursî

~ 176 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Madem Isparta, Nur dershanesi hükmüne geçmiş ve şimdiye kadar her yerden ziyade oranın hükûmeti ve zâbıtası müsamahakâr, belki dost nazarıyla Nurcular'a bakmış, ziyade incitmemiş. Biz dahi Isparta'nın mübârekiyeti hesabına onların bu hâdisede ilişmelerinden gücenmiyoruz ve bir cihette onları da tebrik ediyoruz ki, Nur'un eczalarını vazifece tetkik etmeye ve okumaya ve istifade etmeye muvaffak oluyorlar. Zaten onların hakkıdır, en evvel onlar

---

Ecza: Bölümler, kısımlar. **Muannid:** İnatçı. **Tahsin etmek:** Güzel bulmak, beğenmek.

okusunlar. İmanı kuvvetli bir zâbıta veya adliye memurunun, on adam kadar millete ve vatana faydası olabilir. Onun için maddî zâyiatımız, bu mânevî faydaya nisbeten hiç ehemmiyeti yok.

Münasip gelse benim tarafımdan da Emniyet Müdürü ve Müddeiumumî'ye selâm edip deyiniz ki: "Ben onlara beddua değil, bilâkis dua ediyorum ki: Yâ Rabbi! Onlara iman-ı kâmil ve hüsn-ü hâtime ver ve Nurlar'dan müstefid yap."

177

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Gerçi şimdi ayrı ayrı kasabalarda kardeşlerimi görüp, Nur hizmetinde bir cihette yardım etmek için beş kardeşimizin benim için minnetsiz olarak aldıkları otomobil, bir cihette kırk bin lira kadar faydası ve lüzumu varken, kabul etmediğimden zâhirî bir zarar zannedildi. Fakat neticesinde Nur şâkirtlerinin ellerinde kat'î bir hüccet oldu ki, dünya için ilme ve dine zaruret var diye zarar veren mûteriz hocaları ve siyasîleri, Risale-i Nur'un yüksek hakikati, dünyanın hiçbir menfaatine tenezzül edip âlet olmadığını kat'î bir surette bu hâdise ile bir hüccet olarak onları ilzam etmesine kuvvetli bir senet olan harika kerametinden daha kuvvetli bir burhan hükmüne geçti.

Hattâ çok evham eden ve Nur'dan kaçan ve Nur'un dünyanın hiçbir şeyine tenezzül etmediğine inanmayan, bir kısmı şimdi kemâl-i teslimiyetle Nurlar'ın hakikatine ve her şeyin fevkinde olduğunu teslime mecbur oluyor. Demek o zararı da inâyet-i Hak, hakkımızda ehemmiyetli bir rahmete çevirdi.(Hâşiye)

178

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Bütün ruh u canımızla, geçmiş rahmetli ve bereketli ve kerametli ve yağmurlu Mirac-ı Şerif'inizi tebrik ve emsâl-i kesiresiyle müşerref olmaklığınızı rahmet-i ilâhiyeden niyaz ediyoruz. Ve bu sene, aynen geçen sene gibi

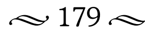

Hâşiye: Otomobil satıldıktan sonra yine onun fiyatından üç bin lira Emirdağ'a gönderilmişti ki, Risale-i Nur'un hizmetinde sarfedilsin. Ben de telgraf havalesiyle sahiplerine gönderdim. Bugün işittim ki, bu hâdiseyi dost memurlar muarızlara karşı demişler: "Üç bin, beş bin liraya tenezzül etmeyen bir adam, bu zamanda en ziyade itimad edilebilir bir adamdır ki, hiçbir şey onu alâkadar etmiyor."

Emsâl-i kesire: Pek çok benzerler.
İlzam etmek: Delil göstererek cevap veremez hâle getirmek, susturmak.
İnâyet-i Hak: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
Mûteriz: İtiraz eden, itirazcı.
Müddeiumumî: Savcı.
Müstefid: İstifade eden, faydalanan.

Miraç gecesinden evvel, gecede, hiç emsali görülmemiş bir tarzda yağmurun gelmesi ve Miraç Gecesi ve gündüzünde devam etmesi, kâinat ve anâsır bu mübârek geceyi alkışladığına bir alâmet olduğu gibi, Zülfikar ve Asâ-yı Musa'nın fütuhatlarına –hususan resmî dairelerde– bir emaresi olduğuna kanaatimiz kat'îdir. Ve bu mübârek gecenin yarısına kadar şiddetli ve çalışmaya bir derece mâni bir rahatsızlık ve sancı birdenbire zâil olmaları bana kanaat verdi ki; bu mübârek gecede kardeşlerim sıhhat ve âfiyetim için duaları, hakkımda makbuliyetinin eseri olduğuna ve o gecenin bir miktarında ziyade hastalık cihetiyle her bir saati on saat kadar sevaplı bulunmasını bir nevi mânevî müjde aldım, Allah'a şükrettim. "Erhamü'r-râhimîne hadsiz şükür olsun." dedim.

Sâniyen: Nur'un bir kumandanı kardeşimiz Refet Bey'in Ankara seyahatiyle Nurlar'a az bir zamanda büyük bir hizmete muvaffak olduğuna şüphe yoktur. İnşallah yakında eseri görünecek. Hususan Diyanet Riyâseti'nin müntesipleri umumen Zülfikar ve Asâ-yı Musa mecmualarını takdir ve tahsin ile karşılamaları ve tenkit değil, belki himaye ve müdâfaa edeceklerine söz vermeleri, çok ehemmiyetli bir hâdisedir ve Zülfikar ve Asâ-yı Musa'ya parlak bir ilânnâmedir.

179

Muhterem Üstadım, Efendim Hazretleri!

Kardeşimiz müteahhit İsmail Efendi, Hilmi Bey'le hususî olarak her zaman görüşmekte olduğundan, bu hususta lâzım gelen izahatın verilmesini ona havale ederek, biz doğruca Diyanet Riyâseti'ne gittik. Orada, evvelâ bizim Isparta'da iken tanıdığımız müderris Hasan Hüsnü Bey vardı. Kendisi Diyanet Riyâseti Heyet-i Müşâvere âzâsındandır. Onunla hususî olarak bir müddet görüştüm ve izahat verdim. Bilâhare beraberce Heyet-i Müşâvere odasına giderek Ankara ehl-i vukûf raporunda imzası bulunan müderris Yusuf Ziya'yı gördüm. Baktım, Zülfikar ve Asâ-yı Musa mecmualarıyla, hakkımızda yazılmış olan evraklar önünde duruyordu. Yanında yer gösterdi. Mufassalan izahat verdim. Dedim:

"Sizin raporunuz ve Denizli Mahkemesi'nin kararı ve Mahkeme-i Temyiz'in tasdiki varken, kitaplarımıza vuku bulan taarruz ve bizlere verilen bu sıkıntı

Anâsır: Unsurlar, öğeler.
Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.
Mahkeme-i Temyiz: Yargıtay. Adliye mahkemeleri tarafından verilen karar ve hükümleri nihaî olarak inceleyen yüksek yargı makamı.
Mufassalan: Genişçe, ayrıntılı olarak.
Zâil olmak: Bitmek, yok olmak.

neden ileri geliyor? Madem cumhuriyet idaresinde kanun her şeyin fevkindedir ve onun hükmü câri olur. Biz kanun huzurunda beraat etmişiz, bundan böyle bize ilişmemek gerektir. Bunun men'i, sizin vereceğiniz isabetli bir kararla mümkündür. Yoksa biz hakkımızı arayabiliriz." dedim.

Sonra ilâve etti: "Bu, oradaki adliye memurlarıyla zâbıtanın sizin meseleye vukûf-u tâmmeleri olmadığından ileri geliyor. Şimdi evrak önümdedir. Sû-i tevehhüme uğramış mütâlaalarına birer birer cevap vereceğim." dedi ve eserleri takdir ettiğini söyledi. Ben de Üstadımız'ın selâmını söyledim, bilmukabele selâm ve duanızı istediğini bildirdi.

Ondan sonra oradan ayrıldım, Diyanet Reisi'nin yanına girdim. Onunla da bir müddet görüştüm ve izahat verdim. Cevaben, "Ben Hoca Hazretleri'ni Dârü'l-Hikmet'ten tanırım, hürmetim vardır. Kendisine selâm ve hürmetlerimi iblâğ ediniz." dedi. Ve bize, "Lâzım gelen cevabı vereceğiz, inşallah iyi olur." dediler. Ve bilumum Diyanet müntesipleri, eserleri takdirle karşıladılar. Bu gibi yolsuz işlerin, ancak âsâr-ı diniye mütâlaasında hüsn-ü niyet taşımayarak kendi kafalarına göre mana vermelerinden ileri geldiğini anladım.

Ertesi gün Mehmed Efendi kardeşimiz, Erzurum Meb'usu Vehbi Paşa'yı görmüş. O zât dahi "Ben Dâhiliye Vekili'ni görüp bu hususta uzun uzadıya görüşeceğim. Üstad Hazretleri'ne hürmet ve selâmlarımı götürünüz." demiş. Bunun üzerine parti erkânıyla görüşmeyi İsmail Efendi'ye havale ederek Ankara'dan ayrıldık.

Kusurlu, âciz talebeniz
Refet

~ 180 ~

Bu şâşaalı baharın(Hâşiye) çiçeklerini temâşâ etmek için arabayla bir-iki saat geziyorum. Hiç hayatımda görmediğim bir tarzda bütün çiçekli otlar, âdetin fevkinde bir tarzda büyümüş, çiçekler açmış, tebessümkârâne tesbihat

---

Hâşiye: Bu senenin emsalsiz bir rahmetli yağmuru.. ve ordunun başından şapkanın kısmen kalkması.. ve Kur'ân mekteplerinin resmen açılması.. ve Zülfikar, Asâ-yı Musa'nın iman kurtarmak için tesirli bir surette intişar etmesi, bunun gibi çok rahmetli neticeleri vermesine delildir. Umum kardeşlerimize binler selâm ve dua ediyoruz.

Âsâr-ı diniye: Dinî eserler.
Dârü'l-Hikmet: 1918-1922 yılları arasında, zamanın problemlerine İslâmî çözümler üretme doğrultusunda faaliyet göstermiş İslâmî İlimler Akademisi.
İblâğ etmek: Ulaştırmak, eriştirmek.
Sû-i tevehhüm: Kötü, olumsuz zan, vehim.
Vukûf-u tâmme: Söz konusu meselelerin tamamını çok iyi bilme.

edip lisân-ı hâl ile Sâni-i Zülcelâl'lerinin sanatını takdir edip alkışlıyorlar gibi hakkalyakîn hissettiğimden, hayat-ı dünyeviyeye müştâk hissiyatım ve gafil ve tahammülsüz nefsim bu hâlden istifade ederek, dünyadan nefret ve hastalıklı ve sıkıntılı hayattan usanmak ve berzaha gitmeye ve oradaki yüzde doksan dostlarını görmeye iştiyak cihetinde karar veren kalbime ve fânide bâki zevk arayan nefsime itiraz geldi.

Birden hissiyata da, damarlara da sirayet eden iman nuru o itiraza karşı gösterdi ki; madem toprak bu kadar cemâl ve rahmet ve hayat ve zînetlere maddî cihetinde mazhar olmasından hadsiz bir rahmetin perdesidir ve içine giren hiçbir şey başıboş kalmıyor. Elbette bütün bu zâhirî ve maddî ziynetlerin ve güzelliklerin ve hüsün ve cemâl ve rahmet ve hayatın mânevî merkezlerinin ve bir kısım tezgâhlarının faal bir nev'i, toprak perdesinin altında ve arkasındadır. Elbette bu himayetli annemiz olan toprak altına girmek ve kucağına sığınmak ve o hakikî ve daimî ve mânevî çiçekleri seyretmek, daha ziyade sevilir ve iştiyaka lâyıktır.. diye, o kör hissiyatın ve dünyaperest nefsin itirazını tamamıyla izale ve def etti.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى نُورِ الْاِيمَانِ مِنْ كُلِّ وَجْهٍ[1] dünyaperest nefsime de dedirtti.

Said Nursî

~ 181 ~

Aziz, Mâsum Evlâtlarım!

Kur'ân'ı öğrenmek için ders almaya çalışıyorsunuz. Sizin bildiğiniz yeni harfte noksanlar olduğu için, mümkün oldukça yeni harften okunmamak lâzım gelir.

Hem Kur'ân'ı okumanın faydası, yalnız hâfız olmak ve dünyada onunla bir makam kazanmak, bir maaş almak değil; belki her bir harfi, hiç olmazsa on hayrından tâ yüze, tâ binlere kadar[2] *cennet meyvelerini, âhiret faydalarını vermesini düşünüp ve ebedî hayatın rahatını ve saadetini temin etmek niyetiyle okumak lâzımdır.*

---

1 İman nuruyla beraber gelen her lütuftan dolayı hamdolsun Yüce Rabbimize.

2 Kur'ân-ı Kerim'in okunan her bir harfine verilen sevabla ilgili bkz.: Sözler, Yirmi Dördüncü Söz *(9. Asıl)*, s. 369, Şahdamar Yayınları.

Berzah: Kabir âlemi, dünya ve âhiret arası.
Hakkalyakîn: Bir şeyin hakikatine, özüne ulaşarak, yaşayarak öğrenme.
İzale: Giderme, yok etme.
Müştâk: Arzulu, istekli.
Sâni-i Zülcelâl: Her şeyi mükemmel ve harika yapan Ulu Allah.

Evet mekteplerde, dünya maîşeti ya rütbeleri için fenleri ders okumak, bu kısacık dünyevî hayatta derecesi, faydası bir ise, ebedî hayatta Kur'ân ve Kur'ân'ın kudsî kelimelerini ve nurlu ve imanî manalarını öğrenmek binler derece daha kıymetlidir. Onlar şişe hükmünde, bunlar elmas hükmündedir.

Hem peder ve vâlidenize hakikî ve faydalı evlâtlar olabilirsiniz. Siz mâdem mâsumsunuz, daha günahınız yok; böyle kudsî bir niyetle okusanız, sizleri Risale-i Nur'un mâsum şâkirtleri içinde kabul edip umum şâkirtlerin dualarına hissedar olursunuz ve nurlu ve mübârek talebeler olursunuz.

Hem üstadınızı, hem sizi, hem peder ve vâlidelerinizi, hem memleketinizi tebrik ediyorum.

~ 182 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Bütün ruh u canımızla, geçen Leyle-i Berat'ınızı tebrik ediyoruz.

Sâniyen: Nur'un ehemmiyetli bir kumandanı ve nâşiri Refet Bey'in Nur hizmeti için İstanbul'a gitmesi çok iyi, çok güzeldir. Zaten oraya onun gibi bir Nurcu lâzımdır. Cenâb-ı Hak muvaffak eylesin, âmin.

Sâlisen: Ben, ikisini Câmiü'l-Ezher ulemâsına, ikisini Medine-i Münevvere'nin Ravza-yı Mutahhara civarındaki âlimlerine, ikisini de Şâm-ı Şerif heyet-i ulemâsına göndermek üzere üç Asâ-yı Musa, üç Zülfikar'ı hazırladım. Başlarında, evvelce Câmiü'l-Ezher ulemâsına hitaben size gönderdiğimiz bir mektup dercedilmiştir. Mümkün olduğu kadar çabuk göndereceğiz inşallah.

Râbian: Ben, iki cihette mânevî hizmetlerinize ve dualarınıza ve benim yerimde yapamadığım mânevî kazançlarınızın imdadıma gelmesine şiddetle ihtiyacım var.

Birinci Sebep: Bütün hayatımda şimdiki kuvvetsizlik ve gittikçe ziyadeleşen zaafiyeti hissetmemiştim. Çok sıkıntılarla daimî evrâdlarımı bazı da noksan olarak yapabilirim. Hâlbuki bu eyyâm ve leyâli-i mübârekede yüz derece çalışmaya ihtiyacım var. Ve sizin şirket-i mâneviyenize hissem itibarıyla yardım etmek ve dualarınıza bin derece ziyade âminlerle iştirake koşmak lâzımken, bu iktidarsızlığım, o şirket-i mâneviyeye pek cüz'î yardım edebilir.

Evrâd: Virdler. Belirli zamanlarda devamlı yapılan ibadetler, okunan dua ve zikirler.

Eyyâm ve leyâli-i mübâreke: Mübârek günler ve geceler.

Ravza-yı Mutahhara: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kabri ile minberinin arasında kalan cennet bahçesi.

Bunun çâresi, vazife-i nuriyede benim vazifem size verildiği gibi, o şirketteki vazifeyi de sizlerin mânevî yardımlarına dayanıp haddimden ve istidadımdan pek çok ziyade bu âciz kardeşinizdeki hüsn-ü zannınıza muvâfık çalışmayı rahmet-i ilâhîden niyaz ediyorum.

İhtiyacın İkinci Sebebi: Hem siz, hem bizden olmayan bir kısım zâtlar, Risale-i Nur'un hakikatinden ve şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsinden tezahür eden fevkalâde hâlleri ve neticeleri bu bîçâre kardeşinizden zannedildiğinden, o büyük neticelere karşı çok büyük bir iktidar, bir tahammül lâzımken, pek cüz'î ve şahsî çalışmam, bu hastalık ve zaafiyetle beraber, elbette beni şiddetle mânevî yardımınıza muhtaç ediyor. Ben de bu mânevî yardımlarınızı kendime koşturmak için اِرْحَمْنَا[2] ، أَجِرْنَا[1] gibi bütün mütekellim-i maalgayr tâbir edilen kelimelerde sizleri niyet ediyorum. Güya umumunuzla beraberiz gibi çalışıyorum. Ve "âmin" dediğim vakitte, bütün dualarınıza bir âmin niyet ediyorum. İnşallah Erhamü'r-râhimîn, rahmetiyle o çok noksan ve cüz'î çalışmamı, büyük çalışmanıza mükemmel bir âmin hükmünde kabul eder.

Hâmisen: Sâbık hâdiseden vaziyetiniz ne şekilde olduğunu çok merak ederdim. Cenâb-ı Hakk'a şükür ki, mektubunuzda Kahraman Tahirî'nin İstanbul'a makine ve kâğıt almak için gitmesi gösteriyor ki, o hâdise sönüyor ve Nurlar'ın neşrine mâni olmayacak, belki başka yerlerde olduğu gibi orada da galibâne fütuhatı var, inşallah.

183

"Ravza-yı Mutahhara (عَلٰى صَاحِبِهَا أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ[3]) civarındaki mübârek heyet-i ulemâya takdim edilen Asâ-yı Musa ve Zülfikar risalesidir. Hem bir vesile-i şefaat, hem kudsî yerde hayırlı dualarına mazhar olmak için müellifin bedeline o mübârek yerleri ve elleri ziyaret etmek için gönderilmiştir."

Bu fıkra, yalnız Şam, Mısır ve Hind'e gidenlerden Ravza-yı Mutahhara yerinde Câmiü'l-Ezher ve Şam ve Hind cemaat-i İslâmiye'sine yazılmış. Aynen hem dört Zülfikar, hem dört Asâ-yı Musa başlarında yazdık, ikişer nüsha olarak hem Mısır Câmiü'l-Ezher, hem Şam ulemâsına, hem Hindistan'da iki milyon liraya mukabil Kur'ân'ları isteyen heyete gönderdik.

---

[1] Bizi sıyanetinle koru.
[2] Bize merhametinle muamele et.
[3] En yüce salât ve selâm Ravza-yı Mutahhara'nın Sahibi üzerine olsun.

Mütekellim-i maalgayr: Birinci çoğul şahıs (biz) zamiri.
Sâbık: Geçen, önceki.

~ 184 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Asâ-yı Musa ve Zülfikar, Mu'cizât-ı Ahmediye ve Kur'âniye mecmualarından, münasip gördüğünüz zaman Ravza-yı Mutahhara'nın civarındaki ulemâya göndermekle beraber onlara yazınız ki:

"Nur Risalelerinin Medresetü'z-Zehra'sı,(Hâşiye) Ravza-yı Mutahhara'nın (عَلٰى صَاحِبِهَا أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ) civarındaki ulemânın şefkatine çok muhtaç mânevî bir mahdumudur, bir talebesidir, şiddetli düşmanların hücumuna mâruz kalmış bir şâkirdidir ve âlem-i İslâm'ı daima tenvir eden sizin o büyük medresenizin küçük bir dairesi ve şubesidir.

Onun için, o âlikadr üstad ve müşfik peder ve hamiyetkâr mürşid-i âzam olan zâtlar, bu bîçâre evlâdına tam mânevî yardım etmesini onların ulüvv-ü himmetinden bekliyoruz.

O pek büyük üstadlarımıza takdim edilen iki kitap ise, bir talebe dersini ne derece anlamış diye, akşam üzeri üstadına ve babasına yazıp vermesi gibi, o iki dersimiz, o şefkatli allâmelerin nazar-ı müsamahalarına arz edilmiş." diye bir mektup yazınız ve selâm ve ihtiramlarımı ve ellerinden öptüğümü tebliğ ediniz.

"Bu risalelerin müellifi Said Nursî, yirmi iki senedir inzivadadır. Tecrid-i mutlak içinde bulunduğundan, halklarla görüşemez. Ancak zaruret derecesinde başkalarıyla az bir zaman sohbet edebilir. Yanında hiçbir kitap bulunmaz. Bütün yazdıkları, yüz otuz parça risalelerin menbaları, me'hazleri yalnız Kur'ân'dır." diyor.

Biz de bütün kuvvetimizle tasdik ediyoruz. Kendisi hem hasta, hem gurbette, hem perişan bir hâlde, bazen çok süratli yazdığı risalelerde sehivler

---

Hâşiye: Medresetü'z-Zehra'nın maddî tesisine çok mâniler bulunduğundan, şimdilik Nur şâkirtlerinin heyet-i mecmûasının dairesinden ibarettir.

Âlikadr: Çok kıymetli, değerli.
Hamiyetkâr: Dinî değerlere bağlılık hususunda gayretli.
Heyet-i mecmûa: Genel yapı, bir şeyin bütünü.
Mahdum: Erkek evlat, oğul.
Me'haz: Kaynak.
Mürşid-i âzam: En büyük mürşit, yol gösterici, rehber.
Müşfik: Şefkatli.
Nazar-ı müsamaha: Hoşgörüyle, müsamahayla bakma.
Tecrid-i mutlak: Tek başına, tamamen yalnız bırakılma, insanlardan soyutlanma.
Tenvir etmek: Aydınlatmak, nurlandırmak.
Ulüvv-ü himmet: Yüksek gayret.

bulunabilir diye, sizin gibi allâmelerden nazar-ı müsamaha ile bakmanızı rica ettiğini bize söyledi. Biz de ricasını tebliğ ederek ellerinizden öperiz.

Nur şâkirtlerinden
*Tahirî, Hayri, Mustafa, Sâdık, Osman, Hüsrev, Tahir**

~ 185 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Şimalin İsveç, Norveç, Finlandiya, Kur'ân'ı mekteplerinde en büyük halâskâr bir kitap olarak kabul ettikleri gibi şimdi erkân-ı İslâmiye'nin birincisi olan Ramazan sıyamını tutmak niyetiyle Câmiü'l-Ezher'e "Şimalin pek uzun günlerinde bir çâre-i tahfifi ve tehiri yok mu?" diye sormuşlar. Demek Avrupa'nın yalnız o küçük hükûmetleri değil, belki siyaset manası verilmemek için kendini izhar etmeyen, eskide büyük ve dünyanın yüksek mevkiini tutmakla beraber, gayet dehşetli bir tarzda dünyanın fena ve fâniliğini dehşetli tokatla o yüksek mertebelerin hiçe indiğini görmekle hakikî teselli, yalnız ve ancak hakâik-i Kur'âniye'de bulmasıyla, o küçüklerle mânen beraber tahmin edilebilir.

Evet, dünyanın mahiyeti anlaşıldıktan sonra, elbette hayat-ı ebediyeden başka beşeriyetin o inkisar-ı hayal yarasını tedavi edecek Kur'ân'dan başka yoktur.

~ 186 ~

Çok Aziz ve Sıddık, Kahraman Sabri!

Cenâb-ı Hak, Galip Bey gibi çok fedakârları İslâm ordusunda yetiştirsin. Bu zât, garpta, aynı şarkta Hulûsi Bey gibi imana hizmet ediyor. Tarîkat cihetiyle ehl-i imanı dalâletten çekmeye çalışıyor. Bu zât, eskiden beri Risale-i Nur'u görmeden Nur mesleğinde hareket etmeye çalışmış. Sonra Nurlar'la münasebeti kuvvetleştiği zaman, daha ziyade hizmet edebilir.

Fakat Nur'un mesleği, hakikat ve sünnet-i seniyye ve ferâize dikkat ve büyük günahlardan çekinmek esastır; tarîkate ikinci, üçüncü derecede bakar.

Çâre-i tahfif ve tehir: Hafifletme ve geciktirme, erteleme çâresi.
Erkân-ı İslâmiye: İslâm'ın esasları, şartları.
Ferâiz: Farzlar.
Hakâik-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'in hakikatleri.
Halâskâr: Kurtarıcı.
İnkisar-ı hayal: Hayal kırıklığı.
Sıyam: Oruç.
Sünnet-i seniyye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) üstün söz, hâl, davranış ve buyrukları.
Şimal: Kuzey.

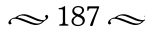
Galip kardeşimiz, Alevîler içinde Kâdirî, Şâzilî, Rufâî tarîkatlerinin bir hülâsasını sünnet-i seniyye dairesinde, Hulefâ-yı Râşidîn, Aşere-i Mübeşşere'ye ilişmemek şartıyla, muhabbet-i Âl-i Beyt dairesinde bir tarîkat dersi vermesini düşünüyor. Hakikat nâmına ve imanı kurtarmak ve bid'alardan muhafaza etmek hesabına ehemmiyetli üç-dört faydası var:

Birincisi: Alevîleri başka fena cereyanlara kaptırmamak ve müfrit Râfızîlik ve siyasî Bektaşîlik'ten bir derece muhafaza etmek için ehemmiyetli faydası var.

İkincisi: Hubb-u Ehl-i Beyti meslek yapan Alevîler ne kadar ifrat da etse, Râfızî de olsa, zındıkaya, küfr-ü mutlaka girmez. Çünkü muhabbet-i Âl-i Beyt, ruhunda esas oldukça, Peygamber ve Âl-i Beyt'in adâvetini tazammun eden küfr-ü mutlaka girmezler. İslâmiyet'e o muhabbet vâsıtasıyla şiddetli bağlanıyorlar. Böylelerini daire-i sünnete, tarîkat nâmına çekmek büyük bir faydadır.

Hem bu zamanda, ehl-i imanın vahdetine çok zarar veren bazı siyasî cereyanlar Alevîler'in fıtrî fedakârlıklarından istifade edip kendilerine âlet etmemek için Nur dairesine çekmek büyük bir maslahattır. Madem Nur şâkirtlerinin üstadı İmam Ali *(radiyallâhu anh)*'tır ve Nur'un mesleğinde hubb-u Âl-i Beyt esastır; elbette hakikî Alevîler kemâl-i iştiyakla o daireye girmeleri gerektir.

"*Bu zaman imanı kurtarmak zamanıdır. Seyr-i sülûk-ü kalbî ile tarîkat mesleğinde bu bid'alar zamanında çok müşkülât bulunduğundan, Nur dairesi hakikat mesleğinde gidip tarîkatlerin faydasını temin eder.*" diye o kardeşimize Ramazan'ını tebrik ve selâmımla beraber yazınız. O da bize dua etsin.

187

Safranbolu'daki hâlis kardeşlerimizden Hıfzı'nın küçük medrese-i nuriyesi olan hanesindeki küçük ve çok çalışkan mâsumları, yedi yaşında Yılmaz ve on üç yaşında Hüsnü'nün ve onlar gibi Nur'a çalışan muhterem vâlidelerinin mübârek kalemleriyle yazdıkları tebriklerini, umum Safranbolu ve Eflâni

---

Bid'a: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.
Muhabbet-i Âl-i Beyt / hubb-u Ehl-i Beyt: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kızı Hz. Fâtıma ve damadı Hz. Ali vasıtasıyla devam eden mübârek soyuna sevgi duyma.
Müfrit: Aşırı, ölçüyü kaçıran.
Râfızîlik: Hz. Ebubekir'in ve Hz. Ömer'in (r.anhümâ.) halifeliklerini kabul etmeyen aşırı bir Şiî kolu.
Seyr-i sülûk-ü kalbî: Belli bir usûl dairesinde hayvani ve cismani arzulardan uzaklaşıp kalb ve ruhun hayat çizgisinde gönül ayağıyla Allah'a yürümek.
Tazammun etmek: İhtiva etmek, içermek.
Vahdet: Birlik.
Zındıka: Dinsizlik, inançsızlık.

medrese-i nuriyesi nâmına bu Ramazan'ın bir Firdevsî teberrükü hesabına kabul ettik. Yılmaz'ın rüyası aynen çıkmış.

Eflâni'nin hakikaten küçük kahramanlarından Mustafa Sungur'un güzel ve samimî mektubunun bir kısmı Lâhika'ya geçecek. Elhak, Mustafa Osman'ın, Mustafa Oruç ve Mustafa Sungur gibi iki namdaş ve Nur hizmetinde pek ciddî arkadaş bulması, sadâkatinin ve muvaffakiyetinin bir kerameti hükmündedir.

Hususan Safranbolu Hasan Feyzi'si olan Ahmed Fuad'ın ve sair o mektuplarında isimleri bulunanlara birer birer selâm ve dua ediyoruz ve onların fevkalâde gayretlerini tebrik ediyoruz. Umum kardeşlerimize binler selâm ediyoruz.

~ 188 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Sirâcü'n-Nur'un sıhhatli, mükemmel, güzel çıkması, Medresetü'z-Zehra'nın gayet ehemmiyetli bir yeni dersidir ki, geniş daire-i nuriyede merakla okunacaktır inşallah.

Sâniyen: Kastamonu'nun Hüsrev'i Mehmed Feyzi'nin hiç sarsılmadan kemâl-i iştiyakla Nurlar'a çalışması ve çalıştırılması ve okutmasını gösteren Nihad'ın ve Abdurrahman İhsan'ın mektupları gösterdiği gibi oradan gelenler de aynı haberi veriyorlar. Tam şâkirtliğini yapıyor, Allah muvaffak eylesin, âmin...

Ve Nur'un kahramanlarından Mustafa Osman'ın Karabük'te perde altında faaliyetle Nur'a hizmetini ve o havâlideki ve Eflâni'deki şâkirtlerin şevk ve gayretini Leyle-i Kadir'leriyle beraber tebrik ediyoruz.(Hâşiye)

Hâşiye: Sirâcü'n-Nur'u tashih ederken, bu Ramazanda ehemmiyetli virdlerime tam vakit bulamadığımdan müteessir oldum. Birden ihtar edildi ki: *Okuduğun bu mebhaslar, bir cihetle ibadet olduğu gibi, hem ayn-ı mârifetullah ve zikrullah ve huzur-u kalbî ve muhabbet-i imaniye olmasından, senin noksan bıraktığın virdlerinin yerini tam doldurur.* Ben de "elhamdülillâh" dedim.

Firdevsî: Firdevs cennetini hissettiren, onu andıran.
Mebhas: Bahis, konu.
Sirâcü'n-Nur: "Nur kandili, lambası" anlamında Nur Külliyatı'ndan derlenen bir eser.
Teberrük: Bereket niyetiyle, bereket umarak verilen hediye.
Vird: Belli aralıklarla devamlı okunan dua, zikir.

~ 189 ~

Eğer kolaysa İstanbul'a gönderilen kitaplar buraya da uğrasa münasip olur. Benim için de yirmi otuz nüsha İstanbul'da ciltlense, bana gönderilse iyi olur. Şimdilik fiyatı elimde yoktur ki göndereyim. Hem çoklara da hediye vermeye mecbur oluyorum.

Nurlar'ın erkânlarından bir-iki doktor, benim hastalığımın şiddetiyle beraber o hâlis, sâdık zâtlara hastalık noktasından müracaat etmeyip ve ilâçlarını da yemeyip çok ağır hastalıklar içinde onlarla meşveret etmeyerek ve şiddet-i ihtiyacım ve elemlerim içinde yanıma geldikleri vakit, hastalığa dair bahis açmadığımdan endişeli bir merak onlara geldiğinden, sırlı bir hakikati izhara mecbur oldum. Belki size de faydası var diye yazıyorum. Onlara dedim ki:

"Hem gizli düşmanlarım, hem nefsim, şeytanın telkiniyle zayıf bir damarımı arıyorlar ki, beni onunla yakalayıp Nurlar'a tam ihlâs ile hizmetime zarar gelsin.

En zayıf damar ve dehşetli mâni, **hastalık** damarıdır. Hastalığa ehemmiyet verdikçe, hiss-i nefs-i cisim galebe eder; "Zarurettir, mecburiyet var." der, ruh ve kalbi susturur, doktoru müstebit bir hâkim gibi yapar ve tavsiyelerine ve gösterdiği ilâçlara itaate mecbur ediyor. Bu ise fedakârâne, ihlâsla hizmete zarar verir.

Hem gizli düşmanlarım da bu zayıf damarımdan istifadeye çalışmışlar ve çalışıyorlar. Nasıl ki korku ve tamah ve şan u şeref cihetinde çalışıyorlar. Çünkü insanın en zayıf damarı olan **korku** cihetinde bir halt edemediler, idamlarına beş para vermediğimizi anladılar.

Sonra insanın bir zayıf damarı **derd-i maîşet** ve **tamah** cihetinde çok soruşturdular. Nihayetinde, o zayıf damardan bir şey çıkaramadılar. Sonra onlarca tahakkuk etti ki, onlar mukaddesatını feda ettikleri dünya malı, nazarımızda hiç ehemmiyeti yok ve çok vukuatlarla onlarca da tahakkuk etmiş. Hattâ bu on sene zarfında yüz defadan ziyade resmen "Neyle yaşıyor?" diye mahallî hükûmetlerden sormuşlar.

Sonra en zayıf bir damar-ı insanî olan **şan u şeref** ve **rütbe** noktasında bana çok elîm bir tarzda o zayıf damarımı tutmak için emredilmiş. İhânetler, tahkirlerle, damara dokunduracak işkencelerle dahi hiçbir şeye muvaffak

---

Derd-i maîşet: Geçim derdi.
Hiss-i nefs-i cisim: İnsanın kendi bedenine karşı duyduğu hassasiyet, alâka.
İhênet: Hor, hakir görme, küçük duruma düşürme.
Meşveret: İstişare.
Müstebit: Despot, baskıcı, zorba.

olamadılar. Ve kat'iyen anladılar ki, onların perestiş ettiği dünya şan u şerefini bir riyakârlık ve zararlı bir hodfürûşluk biliyoruz, onların fevkalâde ehemmiyet verdikleri hubb-u cah ve şan u şeref-i dünyeviyeye beş para ehemmiyet vermiyoruz, belki onları bu cihette divane biliyoruz.

Sonra bizim hizmetimiz itibarıyla bizde zayıf damar sayılan, fakat hakikat noktasında herkesin makbulü ve her şahıs onu kazanmaya müştâk olan "**mânevî makam sahibi olmak ve velâyet mertebelerinde terakki etmek**" ve o nimet-i ilâhiyeyi kendinde bilmektir ki, insanlara menfaatten başka hiçbir zararı yok. Fakat böyle benlik ve enaniyet ve menfaat-perestlik ve nefsini kurtarmak hissi galebe çaldığı bir zamanda, elbette sırr-ı ihlâsa ve hiçbir şeye âlet olmamaya bina edilen hizmet-i imaniye ile şahsî makam-ı mâneviyeyi aramamak iktiza ediyor. Harekâtında onları istememek ve düşünmemek lâzımdır ki, hakikî ihlâsın sırrı bozulmasın. İşte bunun içindir ki, herkesin aradığı keşif ve kerâmâtı ve kemâlât-ı ruhiyeyi, Nur hizmetinin haricinde aramadığımı zayıf damarlarımı tutmaya çalışanlar anladılar. Bu noktada dahi mağlup oldular."

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve gelecek Leyle-i Kadr'i her bir Nurcu hakkında seksen üç sene ibadetle geçmiş bir ömür hükmüne geçmesini hakikat-i Leyle-i Kadir'i şefaatçi ederek rahmet-i ilâhiyeden niyaz ediyoruz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Kardeşiniz

Said Nursî

190

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Bu aşr-i âhir-i Ramazan'da her gece, hususan tek gecelerde Leyle-i Kadir'in bulunmak ihtimali kuvvetli olduğunu hadis-i şerif

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.
2 O yüce Zât'ın adıyla.
3 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

Aşr-i âhir-i Ramazan: Ramazan ayının son on günü.
Hakikat-i Leyle-i Kadir: Seksen sene ibadet etmiş kadar sevap kazanmak mümkün olan Kadir Gecesi gerçeği.
Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, beğendirme.
Hubb-u cah: Makam arzusu, düşkünlüğü.
Kemâlât-ı ruhiye: Mânevî mükemmellikler, erdemler.
Kerâmât: Kerametler. Cenâb-ı Hakk'ın sâlih kullarına lütfettiği hususî ikramlar, harika hâller.
Keşif: Allah dostlarının ilâhî ihsan ve ilham ile bazı sırları, hakikatleri keşfetmesi.
Perestiş etmek: Aşırı düşkün olmak, taparcasına sevmek.
Terakki etmek: İlerlemek, yükselmek.

ferman ediyor.[1] Onun için, Nurcular o nur-u âzamdan istifadeye çalışmak gerektir.

Sâniyen: Hüsrev ve Tahirî gibi vazifelerini tam yapan ve bin Hüsrev ve beş yüz Tahirî meydanda bırakan iki kardeşimizi ve onların sisteminde bir Nurcuyu sulh mahkemesine vermek, inşallah, neticesinde büyük bir inâyet ve fütuhat olacak, hiç merak etmeyiniz.

وَعَسٰۤى اَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ[2] sırrıyla, bu hâdise zulmedenlere maddî-mânevî cehennemi ve Nurculara dünyevî-uhrevî cenneti kazandırmaya bir sebeptir inşallah.

Sâlisen: Bu mektup münasebetiyle dünkü gün yanıma gelen mühim bir resmî memura böyle söyledim ki: Eski Said'in sergüzeşte-i hayatından harika üç vakıa, şimdi tahakkuk etmiş ki ileride çıkacak Risale-i Nur'un kerameti imiş. Şöyle ki:

• 31 Mart hâdisesinde Hareket Ordusu'nun Başkumandanı Mahmud Şevket Paşa* bana karşı fazla hiddetli iken ve Divan-ı Harb-i Örfî'de beni muhakeme ettikleri gün, on beş adam karşımda darağacında asılı bir vaziyette Divan-ı Harb-i Örfî Reisi Hurşid Paşa benden sordu: "Sen şeriatı istedin mi? İşte şeriatı isteyenler böyle asılırlar."

Ben de "Şeriatın bir meselesine bin ruhum olsa feda ederim." dediğim hâlde ve beni mahkûm etmeye pek çok esbap –muhbirlerin iftiralarıyla– varken, benim müstesna bir surette müttefikan beraatime karar vermeleri…

• Hem eski Harb-i Umumî'nin nihayetinde, İstanbul'da İngilizlerin Başkumandanının eline, benim İngiliz aleyhine şiddetli yazdığım Hutuvât-ı Sitte ve Başpapazına tahkirkârâne sözlerim eline geçtiği hâlde, beni mahvetmek yüzde yüz ihtimali varken, hiddetini geri alıp ilişmemesi...

• Hem Ankara'da, divan-ı riyâsetinde pek çok meb'uslar varken Mustafa Kemal şiddetli bir hiddetle divan-ı riyâsetine girip bana karşı bağırarak:

---

[1] Bkz.: Buhârî, *İman* 36, *Leyletü'l-kadr* 3-4; Müslim, *Müsâfirîn* 176, 177, 179, 180, *Sıyâm* 205-218.

[2] "Olur ki hoşlanmadığınız bir şey sizin için hayırlı olur." (Bakara Sûresi, 2/216).

Divan-ı Harb-i Örfî: 1909 yılında 31 Mart Vakıası'ndan sonra kurulan Sıkıyönetim Mahkemesi.

Divan-ı riyâset: Başkanlık divanı, makamı.

Fütuhat: Fetihler, zaferler.

Hutuvât-ı Sitte: Bediüzzaman Hazretleri'nin 1920'de İngilizlerin İstanbul'u işgali sırasında yazıp gizlice bastırarak dağıttığı, işgale karşı millî bilinci harekete geçiren "Altı Adım" anlamındaki broşürü.

İnâyet: İlâhî yardım, destek.

Müttefikan: İttifak ederek, oy birliğiyle.

Nur-u âzam: Pek büyük nur.

Sâlisen: Üçüncü olarak.

Sâniyen: İkinci olarak.

Sergüzeşte-i hayat: Hayatta kişinin başından geçen hâller, olaylar.

Tahkirkârâne: Hakaret eder bir tarzda.

"Seni buraya çağırdık ki, bize yüksek fikir beyan edesin. Sen geldin, namaza dair şeyler yazıp içimize ihtilâf verdin." Ben de onun hiddetine karşı dedim: "Namaz kılmayan haindir, hainin hükmü merduttur." Dehşetli bir pot kırdım (!).

Hâzır meb'us dostlarım telâş ettikleri ve her hâlde beni ezeceklerini tahmin ettikleri sırada, bana karşı bir nevi tarziye verip o mecliste hiddetini geri alması, âdetâ dehşetli bir kuvveti ve hakikati hissedip geri çekilmesi, ikinci gün hususî riyâset odasında, Hücumât-ı Sitte'nin Birinci Desise içinde bulunan "Meselâ, Ayasofya Camii ehl-i fazl ve kemâlden, ilâ âhir..." cümlesinden başlayan, tâ İkinci Desise'ye kadar, bir saat tamamen ona söyledim. Bütün hissiyatını ve prensibini rencide ettiğim hâlde bana ilişmemesi, hattâ taltifime çok çalışması…

Kat'iyen bu üç cebbar fevkalâde kumandanların bu üç acîb hâletleri, âdeta Eski Said'den korkmaları, şüphesiz ki Risale-i Nur'un, ileride kahraman şâkirtlerin şahs-ı mânevîsinin harika bir kuvveti ve Risale-i Nur'un parlak bir kerametidir.

Râbian: Kardeşimiz Yakup Cemal'in Denizli şâkirtleri nâmına Ramazan ve Leyle-i Kadir tebrikine karşı bin bârekâllah ve nefsine karşı mücadelesi veffakakellah ve İngiliz devletinin pâyitahtında, hatipleri kürsülerinde "Artık İngiltere'nin İslâmiyet'i kabul etmesi lâzımdır." diyerek bağırdıklarını ve beşeriyetin bütün hakikî ihtiyâcâtını câmi olan Furkan-ı Hakîm'in âyetlerini birer birer okuyup tefsir ve beyan ettiklerini, en son gazetede arkadaşların okuduklarını işitiyoruz, diye o kardeşimizin bu havâdisine bin elhamdülillâh deriz. Evet o devletin hem dünyası, hem saltanatı, hem saadeti onunla kurtulabilir.

Mübârekler pehlivanı ve Nur'un büyük Abdurrahman'ı, büyük ruhlu Küçük Ali'nin Lemeât'taki muvaffakiyetine binler bârekâllah ve mâsum mahdumu Nur Mehmed'in hâfızlığına bin mâşallah, veffakakellah deriz. Fakat

---

Bârekâllah: Allah mübârek etsin, bereketli kılsın!
Câmi: İçine alan, kuşatan.
Ehl-i fazl ve kemâl: Erdemli, olgun kimseler.
Furkan-ı Hakîm: Hakkı bâtıldan, doğruyu yanlıştan ayıran; her şeyi yerli yerince içinde ihtiva ederek beyan eden Kur'ân-ı Kerim.
Hücumât-ı Sitte: "Altı hücum" anlamında Hz. Bediüzzaman'ın, şeytanın altı desisesine (hile, tuzak) karşı yazdığı risale; 29. Mektub'un 6. Kısmı.
Mahdum: Erkek evlat, oğul.
Merdut: Fiil ve sözlerinin hukukî geçerliliği olmayan, şahitliği kabul görmeyen.
Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.
Pâyitaht: Başkent.
Râbian: Dördüncü olarak.
Şahs-ı mânevî: Mânevî, hükmî şahsiyet.
Taltif: İltifat etme, lütuf ve iyilikte bulunma.
Tarziye vermek: Razı etmek, özür dilemek.
Veffakakellah: Allah seni muvaffak etsin, başarılı kılsın!

Lem'alar mecmuasında Sirâcü'n-Nur'a ve Sikke-i Gaybiye ve Tılsımlar'a giren parçalar mükerrer olmamak için tensibinize havale ediyoruz. Umumunuza binler selâm...

191

Hem benim şahsım hakkında desin ki:

Kat'iyen bizce tahakkuk etti ki, bu adam, altı-yedi ay şiddetli hasta olduğu hâlde, kendi cismine nazar etmemek ve ehemmiyet vermemek için, gayet sevdiği doktorlara kat'iyen ne müracaat etti ve ne de ilâçlarını aldı.

Hem dünyaya bakmamak ve hem de hizmet-i imaniyede ihlâsına zarar gelmemek için on sene zarfında –mahkemece isbat edilmiş ki– Harb-i Umumî'ye bakmamış, merak etmemiş. Yine siyasete ve dünyaya bir meyil uyanmamak için, yirmi beş sene bir gazeteyi dinlemedi ve okumamış, bütün kardeşlerine ve talebelerine de "Karışmayınız." diye tavsiye etmiş.

Hem maîşetçe yalnız ve ihtiyar olduğu hâlde, evham yüzünden kendisine yapılan sıkıntılara tahammül edip dünyaya bakmamış ve yirmi senedir istirahati için hükûmete müracaat etmemiş. Zarurî bir hizmet olmadıkça kimseyi kabul etmiyor ve hiç kimsenin yardım ve ihsanını kabul etmiyor. Ve diyor ki:

Ben, bu millet ve bu vatana en büyük, en elzem hizmet bildiğim imanlarına kuvvet vermek için Kur'ân-ı Hakîm'in bu zamanda bir mu'cize-i mâneviyesi olarak bazı hakâik-i imaniyeyi dertlerime deva bulduğum gibi, derhal kaleme aldım. İki sene üç mahkeme ve Ankara ehl-i vukûfunun tetkikinden sonra, bu millet ve vatana hiçbir zararı olmadığına dair ittifaken beraat kararı verildiği için, bu hizmet-i imaniye devam etmek gayesiyle arkadaşına izin vermiş ki, bazıları teksir edilsin.

Hem biz bu adamdan işitiyoruz ki: Bu memleket ve millet ve hükûmet, bu eserlere şiddetle muhtaçtır. Hükûmetin erkânlarından bekliyordum ki, bazıları bu eserlere sahip çıksın. Çünkü ben ölmek üzereyim, hem elim bağlı, sahip olamıyorum. İnşallah, Ahmed Hamdi gibi dindar, muktedir zâtlar

---

Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Elzem: Çok gerekli, vazgeçilmez.
Hakâik-i imaniye: İman hakikatleri.
Maîşet: Yaşama, geçim.
Mu'cize-i mâneviye: Mânevî mu'cize.
Mükerrer: Tekrar eden, tekrarlanan.
Teksir etmek: Çoğaltmak.
Tensib: Münasip görme, uygun bulma.
Tılsımlar: Hz. Üstad'ın "Dinin mühim tılsımlarını ve âlemin yaratılışına dâir muammâları keşfeden parçalar bu mecmuada toplanmış." diyerek kendisinden bahsettiği, Risale-i Nur'dan derlenen bir risale.

benim bedelime sahip çıkacaklarına ümitle müteselli oluyorum. Bu vatanın ve İslâmiyet camiasına yapacağınız bu kudsî vazifenizin mahkeme-i kübrâda şefaatçi olmasına dua eder, hem de bilhassa o iki zâta selâm ederim.

192

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Leyle-i Kadir'de kalbe gelen pek uzun ve geniş bir hakikate pek kısaca bir işaret edeceğiz. Şöyle ki:

Nev-i beşer, bu son Harb-i Umumî'nin eşedd-i zulüm ve istibdadıyla.. ve merhametsiz tahribatıyla.. ve bir düşmanın yüzünden yüzer mâsumu perişan etmesiyle.. ve mağlupların dehşetli me'yusiyetleriyle.. ve galiplerin dehşetli telâş ve hâkimiyetlerini muhafaza ve büyük tahribatlarını tâmir edememelerinden gelen dehşetli vicdan azaplarıyla.. ve dünya hayatının bütün bütün fâni ve muvakkat olması ve medeniyet fantaziyelerinin aldatıcı ve uyutucu olması umuma görünmesiyle.. ve fıtrat-ı beşeriyedeki yüksek istidâdâtın, mahiyet-i insaniyesinin umumî bir surette dehşetli yaralanmasıyla.. ve ebedperest hissiyat-ı bâkiye ve fıtrî aşk-ı insaniyenin heyecan içinde uyanmasıyla.. ve gaflet ve dalâletin, en sert, sağır olan tabiatın Kur'ân'ın elmas kılıcı altında parçalanmasıyla.. ve gaflet ve dalâletin en boğucu, aldatıcı, en geniş perdesi olan siyasetin rûy-i zeminde pek çirkin, pek gaddârâne hakikî sureti görünmesiyle.. ve elbette hiçbir şüphe yok ki, şimalde, garpta, Amerika'da emareleri göründüğüne binâen, nev-i beşerin mâşuk-u mecazîsi olan hayat-ı dünyeviyesi böyle çirkin ve geçici olmasından, fıtraten beşerin hakikî sevdiği ve aradığı hayat-ı bâkiyeyi bütün kuvvetiyle arayacak...

Ve elbette, hiç şüphe yok ki, bin üç yüz altmış senede her asırda üç yüz elli milyon şâkirdi bulunan ve her hükmüne ve dâvâsına milyonlar ehl-i hakikat tasdikle imza basan ve her dakikada milyonlar hâfızların kalbinde kudsiyetle bulunup lisanlarıyla beşere ders veren ve hiçbir kitapta emsali bulunmayan

---

Aşk-ı insaniye: İnsanda bulunan ebediyet aşkı.
Ebed-perest: Ebediyete düşkün.
Eşedd-i istibdad: En şiddetli baskı.
Eşedd-i zulüm: En şiddetli zulüm.
Fıtrat-ı beşeriye: İnsan yaratılışı, insan tabiatı.
Gaddârâne: Gaddarca, zalimce.
Garp: Batı.
Hayat-ı bâkiye: Sonsuz hayat.
Hissiyat-ı bâkiye: Ebediyet isteyen hisler, duygular.
İstidâdât: Kabiliyetler.
Mahkeme-i kübrâ: En büyük mahkeme, mahşer mahkemesi.
Mâşuk-u mecazî: Gerçek olmayan mecazî sevgili.
Me'yusiyet: Ümitsizlik.
Muvakkat: Geçici.
Müteselli olmak: Avunmak, teselli olmak.
Nev-i beşer: İnsanlık.
Rûy-i zemin: Yeryüzü.
Şimal: Kuzey.

bir tarzda beşer için hayat-ı bâkiyeyi ve saadet-i ebediyeyi müjde verip bütün beşerin yaralarını tedavi eden Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın şiddetli, kuvvetli ve tekrarlı binler âyâtıyla belki sarîhen ve işareten on binler defa dâvâ edip, haber verip, sarsılmaz kat'î delillerle, şüphe götürmez hadsiz hüccetlerle hayat-ı bâkiyeyi kat'iyetle müjde ve saadet-i ebediyeyi ders vermesi.. elbette nev-i beşer bütün bütün aklını kaybetmezse ve maddî ve mânevî bir kıyâmet başlarında kopmazsa; İsveç, Norveç, Finlandiya ve İngiltere'nin Kur'ân'ı kabule çalışan meşhur hatipleri ve din-i hakkı arayan Amerika'nın çok ehemmiyetli dinî cemiyeti gibi, rûy-i zeminin kıtaları ve hükûmetleri, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ı arayacaklar ve hakikatlerini anladıktan sonra bütün ruh u canlarıyla sarılacaklar. Çünkü bu hakikat noktasında kat'iyen Kur'ân'ın misli yoktur ve olamaz ve hiçbir şey bu mu'cize-i ekberin yerini tutamaz.

Sâniyen: Madem Risale-i Nur o mu'cize-i kübrânın elinde bir elmas kılıç hükmünde hizmetini göstermiş ve en muannid düşmanları teslime mecbur etmiş. Hem kalbi, hem ruhu, hattâ hissiyatı tam tenvir edecek ve ilâçlarını verecek bir tarzda hazine-i Kur'âniye'nin dellâllığını yapan ve ondan başka me'haz ve mercii olmayan bir mu'cize-i mâneviyesi bulunan Risale-i Nur o vazifeyi yapıyor ve aleyhinde dehşetli propagandalara ve gayet muannid zındıklara tam galebe çalmış ve dalâletin en kalın ve boğucu ve geniş daire-i âfâkında ve fennin en geniş perdelerinde Asâ-yı Musa'daki Meyve'nin Altıncı Meselesi ve Birinci ve İkinci, Üçüncü ve Sekizinci Hüccetleriyle gayet parlak bir tarzda gafleti dağıtıp nur-u tevhidi göstermiş.

Elbette bizlere lâzım ve millete elzem, şimdi resmen izin verilen din tedrisâtı için hususî dershaneler açılmasına ve izin verilmesine binâen, Nur şâkirtleri, mümkün olduğu kadar her yerde küçücük bir dershane-i nuriye açmak lâzımdır. Gerçi herkes kendi kendine bir derece istifade eder, fakat herkes her meselesini tam anlamaz. Hem iman hakikatlerinin izahı olduğu için, hem ilim,(Hâşiye) *hem mârifet, hem ibadettir.*

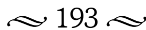
Hâşiye: Şayet biri biliyor, taallüm etmeye muhtaç değilse, ibadete muhtaç veya marifete müştâk veya huzur ister. Onun için herkese lüzumlu bir derstir.

Âyât: Âyetler.
Daire-i âfâk: Etraf, çevre.
Din-i hak: Hak din.
Huzur: Kalbî ve vicdanî itmînana erme; ilâhî maiyyete mazhar olma.
Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân: İfade ve açıklamalarıyla mu'cize olan Kur'ân.
Me'haz: Kaynak.
Merci: Dönülecek yer.
Mu'cize-i ekber / kübrâ: En büyük mucize.
Muannid: İnatçı.
Müştâk: Şevkli, arzulu.
Sarîhen: Açıkça.
Taallüm etmek: Öğrenmek.
Tedrisât: Öğretim.
Tenvir etmek: Nurlandırmak, aydınlatmak.

Eski medreselerde beş-on seneye mukabil, inşallah Nur medreseleri, beş-on haftada aynı neticeyi temin edecek ve yirmi senedir ediyor. Ve hem hükûmet ve millet ve vatan, hem hayat-ı dünyeviyesine ve siyasiyesine ve uhreviyesine pek çok faydası bulunan bu Kur'ân lemeâtlarına ve dellâlı bulunan Risale-i Nur'a değil ilişmek, tamamıyla terviç ve neşrine çalışmaları elzemdir ki, geçen dehşetli günahlara keffâret ve gelecek müthiş belâlara ve anarşistliğe bir sed olabilsin.

Sâlisen: Bu Ramazan-ı Şerif'te, Kur'ân'ı zevk ve şevk ile okumak çok ihtiyacım vardı. Hâlbuki elemli hastalık, maddî ve mânevî sıkıntılar, yorgunlukla ve meşgalelerin tesiriyle telâş ettim. Birden Hüsrev'in şirin kalemiyle yazılan mu'cizâtlı cüzler ve Hâfız Ali ve Tahirî'ye pek çok sevap kazandıran parlak ve kerametli "Hizbü'l-Ekber-i Kur'âniye"yi birbiri arkasından okumaya başlarken öyle bir zevk ve şevk verdi ki, bütün o yorgunlukları hiçe indirdi. Hiçbir vesveseye meydan vermeyerek pek parlak bir surette ders-i Kur'âniye'yi onlardan dinlerken bütün ruh u canımla arzu ettim ve kast ve azmettim ki, mümkün olduğu derecede aynı "Hizbü'l-Ekber-i Kur'âniye" gibi fotoğrafla mu'cizâtlı Kur'ân'ımızı tab' edeceğiz inşallah...

Said Nursî

Bu defa Nurlar'ın galebesiyle ve mânevî fütuhatıyla müsâdere edilen kitaplarınızı Ankara'nın emriyle size iade etmeleri, büyük bir fâl-i hayırdır. Ve Risale-i Nur'un tam serbestiyetine bir vesile olduğu cihetle büyük bir fütuhat ve maslahat-ı nuriye oldu. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي[1]

Alîl Ali Osman ve Çilingir Ali, Nur'un pek çalışkan kardeşlerimizin tebriklerini ruh u canımızla hem bayramlarını, hem Leyle-i Kadir'lerini, hem harika ve kıymetli ve çok sevaplı hizmet-i nuriyelerini tebrik ediyoruz ve muvaffakiyetlerine ve mahfuziyetlerine dua ediyoruz. Onlar, Nur dairesini ebede kadar bir cihette minnettar ettiler. Allah razı olsun, âmin...

---

[1] Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

Alîl: Hasta, kötürüm.

Fâl-i hayır: Hayır alâmeti, hayra yorulan durum.

Hizbü'l-Ekber-i Kur'âniye: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.

Lemeât: Parıltılar.

Mu'cizâtlı: Tevâfuk mu'cizesini gösteren.

Müsâdere: Mahkemece el konulma.

Terviç: Revaç verme, ilgiyi arttırma.

Ali Osman, mektubunda isimleri bulunan kardeş ve hemşirelerimize birer birer selâm ve dua ediyoruz ve dualarını istiyoruz. Ve mübârek bir kardeşimiz olan Kâzım'ın ruhuna Cenâb-ı Hak binler rahmet eylesin ve kabrini pürnur etsin, âmin…

Ali Osman'ın mübârek kaleminin bir kerametidir ki, gönderdiği on beş parça risalecikler, aynı vakitte Konya medrese-i nuriyesinin iki mühim şâkirdi geldiler, aynı o risaleler bize lâzımdır dediler, onlara verildi. Ali Osman'a daha geniş bir sahada sevap kazandıracaklar.

Umuma birer birer selâm ve dua ediyoruz.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Nur'un küçük kahramanlarından muallim Mustafa Sungur, hem Eflâni, hem Safranbolu, hem Kastamonu, hem İnebolu, hem Daday, hem Araç kardeşlerimizin nâmına bayram tebriki için yanımıza geldi. Biz de onu bir küçük Said olarak hem size, hem o kardeşlerimize maddî ve mânevî bayramlarını tebrik için gönderdik. Ve Emirdağ'ın Süleyman Rüştü'sü olan Çalışkan Mehmed'i Sirâcü'n-Nur'u almak ve harice giden kitapları anlamak niyetiyle İstanbul'a gönderdik.

Nurlar'ın muârızları, her cihetle mağlup olduktan sonra, zâhiren bize hoş görünmeyen ve hakikaten Nurlar'a daha menfaatli bir plân takip ediyorlar. Güya Nurcuların tesânüdünü kırıp, bilinmeyecek bir tarzda bazı mühim erkânlarını başka yerlere gitmelerine sebebiyet veriyorlar. Hâlbuki onların gitmesiyle tesânüd kırılmadığı gibi, gideceği yerlerde lüzumları var. Ezcümle; Muharrem'i Tavas'a, Mustafa Osman'ı Karabük'e, Refet'i İstanbul'a gibi bazı kardeşlerimizi dağıtmaya sebebiyet veriyorlar. Bu kardeşlerimiz de onlara hissettirmeyerek, güya kendi ihtiyârlarıyla gidiyorlar. Hakikat ise hiç ihsas edilmeyecek bir tarzda, tesânüde zarar niyetiyle öyle zemin ihzar ediliyor.

Hem bir plânları da, onların usûlünce hapse müstehak olduğumuz hâlde hapsimize taraftar çıkmıyorlar, “Aman hapse girmesinler.” diyorlar. Sebebi: Birden Denizli hapsi bir Nur medresesi olmasıyla, hem oradan başka

---

Erkân: İleri gelenler.
Ezcümle: Bu cümleden olarak, başlıca.
İhsas etmek: Hissettirmek.
İhtiyâr: İrade, tercih, seçim.
İhzar etmek: Hazırlamak.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Tesânüd: Dayanışma, birbirini destekleme.

hapishanelere gidenler oraları tenvire çalışmaları, gizli düşmanlarımızı bütün bütün şaşırttı, onun için hapisten çıkmamıza onlar da taraftar oldular.

Hem adliyeler, Risale-i Nur'un hakkaniyetine karşı bir nevi teslimiyetle, istikbalde gelecek olan şiddetli itirazdan çekinmek için çekindiler, keyfî kanunların aleyhimizdeki hükümlerini nazara almadılar. Ve muannid bazı dinsizler, Nur'un hakikatine karşı mağlup olup inadı terk ettiler. Gizli düşmanlar da "Aman hapisten çıksınlar, yoksa hapishaneler Nur medreseleri hükmüne geçecek." diye, üç kısım da müttefikan beraatimize taraftar çıktılar.

Bu da inâyet-i ilâhiyenin Risale-i Nur'a verdiği bir kerametti ki, nasıl ki bu asrın en dehşetli üç büyük kumandanlarını korkutup harika bir tarzda, hem Mart hâdisesinde Hareket Ordusu'nun Başkumandanı.. hem İstanbul'un eski Harb-i Umumî'deki istilâsındaki Hareket-i Milliye sırasında İstanbul'u istilâ eden dehşetli ecnebî kumandanı korkutup bize taarruz edememesi.. ve hem Ankara'da, divan-ı riyâsetinde en dehşetli reisin hiddetini tarziyeye çevirmesi gibi; üç adliyenin de dokunaklı, şiddetli müdâfaâta karşı binler bahane tutabildikleri hâlde, hakperestâne ve musâlahakârâne, ittifakla beraat kararını vermeleri, elbette Kur'ân'ın bir mu'cize-i mânevîsi olan Risale-i Nur'un bir kerametidir, diye kat'î bu gece bir ihtar hissettim ve kaleme aldım. Fakat gayet müşevveş ve tashih ve ıslah edilmeden size gönderildi.

~ 195 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Sirâcü'n-Nur'un biri tamam, biri de bakiyesini –iki parça– aldık. Yanlışları pek az. Hata-savab'ın küçük cetvelini leffen gönderiyoruz.

Sâniyen: Madem Isparta mânevî bir Medresetü'z-Zehra'dır ve madem o mübârek dershanedeki hükûmeti şimdiye kadar mümkün olduğu kadar müsaadekârâne davranıyor ve başta Emniyet Müdürü olarak takdirkârâne Risale-i Nur'a bakıyorlar. Biz, oradaki hükûmete karşı dost nazarıyla bakıyoruz; ne yaparlarsa gücenmeyiniz ve gücenmeyeceğiz.

Bakiye: Arta kalan.
Hata-savab: Yanlış-doğru.
Islah etmek: İyileştirmek, düzeltmek.
Leffen: Sarılmış olarak, zarf veya mektup içine koyarak.
Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Daha sonra kaleme aldığı Risale-i Nur'u da bu manada değerlendirmektedir.
Musâlahakârâne: Barışır tarzda.
Müsaadekârâne: Hoşgörülü, anlayışlı.
Müşevveş: Karışık, düzensiz.

Hem şimdiye kadar onların bize karşı az tazyikleri neticesinde ehemmiyetli hayırlar olmuş. Şimdi bir maslahat için bütün bütün serbest olarak her tarafa neşretmek, belki سِرًّا تَنَوَّرَتْ[1] sırrına münâfi olduğundan, bir derece ihtiyat tavsiyelerinde bir hayır var.

Sâlisen: Dadaylı ehemmiyetli muallimlerden ve kıymetli Nur nâşirlerinden Hâfız Hasan'ın ve Nurcu iki mübârek mahdumlarının, Doktor Hakkı ve Hüsnü ve Araçlı Tahir'in ve Daday'daki Fuad gibi kıymetli kardeşlerimizin bayram tebriklerine mukabil, ruh u canımızla hem geçmiş bayramlarını, hem Nur hizmetinde sebatkârâne muvaffakiyetlerini tebrik ediyoruz. Ve mektubunu Lâhika'ya geçmek için leffen gönderiyoruz.

Râbian: Nur kahramanlarından Refet kardeşimiz, kendi sisteminde gayet ehemmiyetli "Abdülehad" nâmında bir büyük hocayı, Risale-i Nur'a tam bağlı bir kardeşi İstanbul'da bulmuş. Cenâb-ı Hak ikisini de daima muvaffak eylesin, âmin...

Hâmisen: Bir miktardır hiç görmediğim bir tarzda, pek şiddetli bir alâka ile, çoktan görmedikleri peder, vâlidelerine hararetli bir iştiyakla ellerine sarılmaları gibi, iki yaşından on yaşına kadar mâsum çocuklar, faytonla gezdiğim vakit beni görünce, aynen öyle uzaktan koşup benim ellerime sarıldıklarının ne hikmeti var diye hayret ediyordum. Birden ihtar edildi ki:

Bu küçücük mâsumlar tâifesi, bir hiss-i kable'l-vuku ile, ileride Risale-i Nur ile saadeti bulacaklarını ve tehlike-i mânevîden kurtulacaklarını, belki de içinde çokları şâkirt olacaklarını ve buranın maddî-mânevî havasına imtizaç edemediğim için menfîlere verilen serbestiyet münasebetiyle buradan gitmemekliğim için lâkayt olan büyüklerin bedeline, "Bizler Nur dairesindeyiz; bizi bırakma, gitme!" gibi bir mana var, hissettim.

---

[1] "Gizli olarak nurlanır." Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 509.

Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.

İmtizaç etmek: Uyuşmak, birleşmek.

Menfî: Sürülmüş, sürgünde yaşayan.

Münâfi: Aykırı, zıt.

Tazyik: Sıkıştırma, baskı.

~ 196 ~

Hüve Nüktesi

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا[3]

Çok Aziz ve Sıddık Kardeşlerim!

Kardeşlerim! لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ[4] ve قُلْ هُوَ اللّٰهُ[5] 'deki هُو[6] (Hû) lafzında, yalnız maddî cihette bir seyahat-i hayâliye-i fikriyede hava sayfasının mütâlaasıyla ani bir surette görünen bir zarif nükte-i tevhidde, meslek-i imaniyenin hadsiz derece kolay ve vücûb derecesinde sühûletli bulunmasını; ve şirk ve dalâletin mesleğinde hadsiz derecede müşkülâtlı, mümtenî binler muhâl bulunduğunu müşâhede ettim. Gayet kısa bir işaretle, o geniş ve uzun nükteyi beyan edeceğim:

Evet nasıl ki bir avuç toprak, yüzer çiçeklere nöbetle saksılık eden kabında, eğer tabiata, esbâba havale edilse lâzım gelir ki; ya o kapta küçük mikyasta yüzer, belki çiçekler adedince mânevî makineler, fabrikalar bulunsun veyahut o parçacık topraktaki her bir zerre, bütün o ayrı ayrı çiçekleri, muhtelif hâsiyetleriyle ve hayattar cihâzâtıyla yapmalarını bilsin. Âdeta bir ilâh gibi hadsiz ilmi ve nihayetsiz iktidarı bulunsun.

Aynen öyle de: Emir ve irâdenin bir arşı olan havanın, rüzgârın her bir parçası ve bir nefes ve tırnak kadar olan هُو (Hû) lafzındaki havada, küçücük

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.
4 "Allah, o hak Mabuddur ki kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur." (Bakara Sûresi, 2/163, 255; Âl-i İmran Sûresi, 3/2, 6, 18; Nisâ Sûresi, 4/87; …).
5 "De ki: O, Allah'tır." (İhlâs Sûresi, 112/1).
6 "O"

Arş: Kürsü, taht, yüce makam.
Cihâzât: Organlar, donanımlar.
Esbab: Sebepler, maddî şartlar.
Hâsiyet: Özellik.
Hayattar: Canlı.
Hüve: Arapça'da "O" manasına işaret zamiri; Allah (c.c.).
Meslek-i imaniye: İman yolu.
Mikyas: Ölçü.
Muhâl / mümteni: İmkânsız.
Müşâhede etmek: Kalb ve ruh gözüyle görmek, şahit olmak.
Müşkülât: Güçlükler, zorluklar.
Mütâlaa: İnceleme, dikkatli okuma.
Nükte: Bir söz veya ibâreden husûsi bir dikkatle çıkarılan gizli ve ince mana.
Nükte-i tevhid: Allah'ın (c.c.) birliğini gösteren ince mana.
Seyahat-i hayâliye-i fikriye: Hak yolcusunun kalb, ruh, fikir, hayal ve diğer latîfeleriyle mana âleminde varlığın yaratılış hikmeti, mahiyeti ve hedefi ile ilgili gerçekleştirdiği seyahat.
Sühûlet: Kolaylık.
Vücûb: Gereklilik, kesinlik.

mikyasta bütün dünyada mevcut telefonların, telgrafların, radyoların ve hadsiz ve muhtelif konuşmaların merkezleri, santralleri, âhize ve nâkileleri bulunsun ve o hadsiz işleri beraber ve bir anda yapabilsin. Veyahut o هُو (Hû) 'daki havanın, belki unsur-u havanın her bir parçasının her bir zerresi, bütün telefoncular ve ayrı ayrı umum telgrafçılar ve radyo ile konuşanlar kadar mânevî şahsiyetleri ve kabiliyetleri bulunsun ve onların umum dillerini bilsin ve aynı zamanda başka zerrelere de bildirsin, neşretsin. Çünkü bilfiil o vaziyet kısmen görünüyor ve havanın bütün eczasında o kabiliyet var. İşte ehl-i küfrün ve tabîiyyûn ve maddiyyûnların mesleklerinde değil bir muhâl, belki zerreler adedince muhâller ve imtinâlar ve müşkülâtlar âşikâre görünüyor.

Eğer Sâni-i Zülcelâl'e verilse, hava bütün zerrâtıyla onun emirber neferi olur. Birtek zerrenin, muntazam birtek vazifesi kadar kolayca hadsiz küllî vazifelerini Hâlık'ının izniyle ve kuvvetiyle ve Hâlık'a intisap ve istinad ile ve Sâni'inin cilve-i kudreti ile bir anda, şimşek süratinde ve هُو (Hû) telâffuzu ve havanın temevvücü sühûletinde yapılır. Yani kalem-i kudretin hadsiz ve hârika ve muntazam yazılarına bir sayfa olur. Ve zerreleri o kalemin uçları ve zerrelerin vazifeleri dahi, kalem-i kaderin noktaları bulunur. Birtek zerrenin hareketi derecesinde kolay çalışır.

İşte ben لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ [1] ve قُلْ هُوَ اللّٰهُ [2] 'deki hareket-i fikriye ile seyahatimde, hava âlemini temâşâ ve o unsurun sayfasını mütâlaa ederken, bu mücmel hakikati tam vâzıh ve mufassal, aynelyakîn müşâhede ettim ve هُو (Hû) 'nun lafzında, havasında böyle parlak bir bürhân ve bir lem'a-yı vâhidiyet bulunduğu

---

[1] "Allah, o hak Mabuddur ki kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur." (Bakara Sûresi, 2/163, 255; Âl-i İmran Sûresi, 3/2, 6, 18; Nisâ Sûresi, 4/87; ...).

[2] "De ki: O, Allah'tır." (İhlâs Sûresi, 112/1).

Âhize: Alıcı alet.
Âşikâre: Apaçık.
Aynelyakîn: Görerek bilgi sahibi olmak.
Bilfiil: Bizzat, fiilen.
Cilve-i kudret: Allah (c.c.) kudretinin tecellîsi, eseri.
Emirber nefer: Emir eri.
Hâlık: Her şeyi yaratan, Hz. Allah.
Hareket-i fikriye: Geniş, derin, sistemli, zincirleme düşünce, tefekkür.
İmtinâ: İmkânsızlık, mümkün olmayış.
İntisap: Bağlanma, bağlılık.
İstinad: Dayanma, güvenme.
Kalem-i kader: Kader kalemi.
Kalem-i kudret: Kudret kalemi.
Küllî: Genel, kapsamlı.
Lem'a-yı vâhidiyet: Cenâb-ı Hakk'ın, bütün kâinatta birden tecellî eden, görünen birliğinin parıltısı.
Maddiyyûn: Yaratıcıyı inkâr eden materyalistler.
Mufassal: Ayrıntılı, geniş.
Mücmel: Kısa, özet.
Nâkile: Verici, nakledici alet.
Neşretmek: Yaymak.
Sâni': Her şeyi en güzel ve sanatlı bir şekilde yaratan Allah (c.c.).
Sâni-i Zülcelâl: Her şeyi en güzel şekilde var eden Yüce Yaradan.
Tabîiyyûn: Yaratmayı tabiata vererek Allah'ı inkâr eden kimseler.
Temâşâ: Bakıp seyretme.
Temevvüc: Dalgalanma.
Unsur-u hava: Havayı oluşturan madde parçacığı, element.
Vâzıh: Açık, berrak.
Zerrât: Atomlar.

gibi, manasında ve işaretinde gayet nûrânî bir cilve-i ehadiyet ve çok kuvvetli bir hüccet-i tevhid ve "[1] هُوَ zamirinin mutlak ve müphem işareti, hangi zâta bakıyor?" işaretine bir karîne-i taayyün o hüccette bulunması içindir ki, hem Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân, hem ehl-i zikir; makam-ı tevhidde bu kudsî kelimeyi çok tekrar ederler diye ilmelyakîn ile bildim.

Evet, meselâ bir nokta beyaz kâğıtta, iki-üç nokta konulsa karıştığı ve bir adam, muhtelif çok vazifeleri beraber yapmasıyla şaşıracağı ve bir küçük zîhayata, çok yükler yüklenmesiyle altında ezildiği ve bir lisan ve bir kulak, aynı anda müteaddit kelimelerin beraber çıkması ve girmesi intizamını bozup karışacağı hâlde, aynelyakîn gördüm ki, هُوَ 'nin anahtarı ile ve pusulasıyla fikren seyahat ettiğim hava unsurunda her bir parçası, hattâ her bir zerresi içine muhtelif binler noktalar, harfler, kelimeler konulduğu veya konulabileceği hâlde, karışmadığını ve intizamını bozmadığını..

Hem ayrı ayrı pek çok vazifeler yaptığı hâlde, hiç şaşırmadan yapıldığını ve o parçaya ve zerreye, pek çok ağır yükler yüklendiği hâlde, hiç zaaf göstermeyerek, geri kalmayarak intizam ile taşıdığını..

Hem binler ayrı ayrı kelime, ayrı ayrı tarzda, manada o küçücük kulak ve lisanlara kemâl-i intizamla gelip, çıkıp, hiç karışmayarak, bozulmayarak o küçücük kulaklara girip, o gayet incecik lisanlardan çıktığı ve o her zerre ve her parçacık, bu acîb vazifeleri görmekle beraber kemâl-i serbestiyet ile cezbedarâne hâl dili ile ve mezkûr hakikatin şehâdeti ve lisanıyla لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ve قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ deyip gezer ve fırtınaların ve şimşek ve berk ve gök gürültüsü gibi havayı çarpıştırıcı dalgalar içerisinde, intizamını ve vazifelerini hiç bozmuyor ve şaşırmıyor. Ve bir iş diğer bir işe mâni olmuyor... Ben aynelyakîn müşâhede ettim.

---

[1] "O"

Berk: Şimşek.
Cezbedârâne: Hayret ve sevinçle kendinden geçercesine.
Cilve-i ehadiyet: Cenâb-ı Hakk'ın birer birer her bir şeyde görünen birliğinin tecellîsi.
Ehl-i zikir: Zikredenler.
Hüccet-i tevhid: Allah'ın (c.c.) birliğinin delili.
İlmelyakîn: Okuyup öğrenerek elde edilen bilgi.
Karîne-i taayyün: Belirtme işareti. (Yani "O" zamirinin Allah'a işaret etmesi).
Kemâl-i intizam: Mükemmel düzen.
Kemâl-i serbestiyet: Tam bir serbestlik.
Kudsî: Kutsal, mukaddes.
Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan: Beyanı, anlatım tarzı mu'cize olan Kur'ân-ı Kerim.
Makam-ı tevhid: Tevhid makamı. Kalpte Allah'ın birliğinin hissedildiği hâl.
Mezkûr: Bahsi geçen, anlatılan.
Mutlak: Sınırsız, şart ve kayıt altında olmayan.
Müphem: Belirsiz, örtülü.
Müteaddit: Ayrı ayrı, birkaç.
Zîhayat: Canlı.

Demek, ya her bir zerre ve her bir parça havada nihayetsiz bir hikmet ve nihayetsiz bir ilmi, irâdesi ve nihayetsiz bir kuvveti, kudreti ve bütün zerrâta hâkim-i mutlak bir hâssaları bulunmak lâzımdır ki, bu işlere medar olabilsin. Bu ise, zerreler adedince muhâl ve bâtıldır. Hiçbir şeytan dahi bunu hatıra getiremez.

Öyle ise bu sahife-i havanın hakkalyakîn, aynelyakîn, ilmelyakîn derecesinde bedâhetle Zât-ı Zülcelâl'in hadsiz gayr-i mütenâhî ilmi ve hikmetle çalıştırdığı kalem-i kudret ve kaderin mütebeddil sayfası ve bir Levh-i Mahfuz'un âlem-i tagayyürde ve mütebeddil şuûnâtında bir Levh-i Mahv ve İsbat nâmında yazar-bozar tahtası hükmündedir.

İşte hava unsurunun yalnız nakl-i asvât vazifesinde mezkûr cilve-i vahdâniyeti ve mezkûr acâibi gösterdiği ve dalâletin hadsiz muhâliyetini izhar ettiği gibi; unsur-u havâînin, sâir ehemmiyetli vazifelerinden biri de *elektrik*, *câzibe*, *dâfia*, *ziyâ* gibi sâir letâifin naklinde şaşırmadan muntazaman, asvât naklindeki vazifeyi gördüğü aynı zamanda bu vazifeleri dahi gördüğü; aynı zamanında bütün nebâtât ve hayvanâta teneffüs ve telkih gibi hayata lüzumu bulunan levâzımâtı kemâl-i intizam ile yetiştiriyor. Emir ve irâde-i ilâhiyenin bir arşı olduğunu kat'î bir surette isbat ediyor ve serseri tesadüf ve kör kuvvet ve sağır tabiat ve karışık, hedefsiz esbab ve âciz, câmid, cahil maddeler bu sahife-i havâiyenin kitâbetine ve vazifelerine karışması hiçbir cihetle ihtimal ve imkânı bulunmadığını aynelyakîn derecesinde isbat ettiğini kat'î kanaat getirdim. Ve her bir zerre ve her bir parça lisân-ı hâl ile قُلْ هُوَ اللّٰهُ أَحَدٌ ve لَٓا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ dediklerini

---

Acâib: Olağanüstü şeyler.
Âlem-i tağayyür: Değişip duran âlem.
Arş: Kürsü, taht, yüce makam.
Asvât: Sesler.
Bâtıl: Yalan, çürük, esassız.
Bedâhet: Çok açık bir şekilde.
Câmid: Donuk, cansız.
Cazibe: Çekim kuvveti.
Cilve-i vahdâniyet: Cenâb-ı Hakk'ın birliğinin tecellîsi.
Dâfia: İtme kuvveti.
Emir ve irade-i ilâhiye: Allah'ın emir ve iradesi.
Gayr-i mütenâhî: Sonsuz, sonu olmayan.
Hâkim-i mutlak: Her şeye hükmeden.
Hakkalyakîn: Bir şeyi, bizzat tadarak, yaşayarak, hiç şüphesi kalmayacak şekilde bilmek.
Hâssa: Özellik.
Hayvanât: Hayvanlar.
İzhar etmek: Göstermek, açığa çıkarmak.
Kitâbet: Yazı, yazma.
Letâif: Güzellikler, incelikler, latifeler.
Levâzımât: Gerekli, lüzumlu olan şeyler.
Levh-i Mahfuz: Her şeyin yazılı olduğu kader kitabı.
Levh-i Mahv ve İsbat: Allah'ın zaman sayfasında yazar-bozar bir tahtası hükmünde olan eşya, varlık.
Lisan-ı hâl: Hâl dili. Davranışların ifade ettiği anlam.
Medar olmak: Sebep, vesile olmak.
Muhâliyet: İmkânsızlık.
Muntazaman: Düzenli bir şekilde.
Mütebeddil: Değişen.
Nakl-i asvât: Seslerin nakli.
Nebâtât: Bitkiler.
Sahife-i havâiye: Hava sayfası.
Şuûnât: İşler, ilâhî tecellîler, icraatler.
Telkih: Aşılama.
Unsur-u havâî: Havayı oluşturan madde parçacığı, element.
Zât-ı Zülcelâl: Azamet sahibi Yüce Allah (c.c).

bildim ve bu هُوَ anahtarı ile havanın maddî cihetindeki bu acâibi gördüğüm gibi, hava unsuru da bir هُو (Hû) olarak âlem-i misal ve âlem-i manaya bir anahtar oldu.

(Mütebâkisi şimdilik yazdırılmadı. Umuma binler selâm.)

Kardeşiniz
Said Nursî

~ 197 ~

Kardeşlerim!

Merak etmeyiniz ve Nur'un fevkalâde perde altındaki fütuhatına kanaat ediniz. Şimdiye kadar hiçbir eserin böyle ağır şerâit altında bu derece tesirli intişarını tarih göstermiyor.

Hem tam serbestiyet verilmemesinin sebebi ve hikmeti: Nurlar'ın fevkalâde kuvvetinden korkuyorlar. Belki sarsıntı verecek diye tam takdir ve kabul etmekle beraber, şimdilik resmen intişarından telâş ettiklerini, Diyanet Reisi büyük reisle görüşmesinden haber alınmış. Eski gibi hücum yok; belki musâlaha istiyorlar. Fakat Nurlar lehinde kuvvetli cereyanlar, inşallah o telâşı, iştiyakla resmen neşrine çevirecek.

Hem çok enaniyetliler, eserlerini terviç etmek için, Nurlar'ın meydana çıkmalarına kıskanmak damarıyla taraftar olmuyorlar. *Merak etmeyiniz, Nur galebe edecek.*

~ 198 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Medresetü'z-Zehra'nın yirmi derslerini ve hediyesini aldım. Ona mukabil, Dârü'l-Hikmet'te vazife-i ilmiyede iken tayınâtım olan, elime verilen ve o zaman tab' ettiğim risalelerin masrafından fazla kalan ve onunla hacca

---

Âlem-i mânâ: Mânâ âlemi. Kalbe ait his ve dinamiklerle sezilebilen mânevî âlem.

Âlem-i misal: Maddî âlem ile gayb âlemi arasında yer alan ara kesit. Mânevî sûret ve modellerin yansıdığı âlem.

Dârü'l-Hikmet: 1918-1922 yılları arasında, zamanın problemlerine İslâmî çözümler üretme doğrultusunda faaliyet göstermiş İslâmî İlimler Akademisi.

İntişar: Yayılma.

Mütebâki: Geriye kalan kısmı.

Şerâit: Şartlar.

Tayınât: Yiyecek için verilen para, erzak bedeli.

Terviç etmek: Revaç vermek, ilgiyi arttırmak.

gitmek niyet ettiğim ve yirmi otuz seneye yakın bir zamanda benim ihtiyat erzakım bulunan doksan banknot –ki, nazarımda bin banknot kadar kıymeti vardı– Medresetü'z-Zehra'nın kudsî derslerine medar olmak için, Nur'un ehemmiyetli bir nâşiri ve Hâfız Ali'nin *(rahmetullâhi aleyh)* çalışkan bir vârisi Hâfız Mustafa *(rahmetullâhi aleyh)* ile size gönderdim. Bu yeni derslerin fiyatı, aynı Sirâcü'n-Nur ve Sikke-i Gaybiye gibi, benim hakkımda yedi buçuk lira olsun. Çünkü ben çoklara hediye vermeye mecbur oluyorum. Bununla beraber, her bir ders ve nüshayı Medresetü'z-Zehra'nın erkânlarından bin hediye hükmünde kabul ediyorum.

Sâniyen: Risale-i Nur, hacılarla hariç âlem-i İslâm'a yayılıyor, kendi kendini lâyık ellere yetiştiriyor. Ve Şam'a el yazısı ile gönderdiğimiz Asâ-yı Musa ve Zülfikar'ı heyet-i ilmiye on beş gün tetkik etmiş, tam takdir etmelerine alâmet olarak demişler: "Biz bunu, mecmualar hâlinde kısım kısım tab' edelim. Hem bunu birden tab' etmeye çok para lâzım. Hem bunu şimdi birden Arabîye tercüme etmek uzun zaman lâzım, imkân olmuyor." Onun için oradaki eski talebem ve yeni gönderdiğim şâkirt, kitabı onların elinden kurtarmaya çalışmışlar ki, para kazanmak için tab' etmemişler. O kardeşlerim, kendi ellerinde müştâklara okutturuyorlar. Hâlbuki ben, tab' etmek için iznim yoktu. Şimdi zamanı değil. Hem Arabîye çevirmek, Mısır ulemâsının iştirakiyle ehemmiyetli ve yüksek bir heyet-i ilmiye lâzım. Her neyse, acele edilmiş.

Sâlisen: Harice göndermek için İstanbul'a gönderdiğimiz bir kısım nüshalar daha gönderilmemesinin sebebi, hacca gitmek için pek çoklar rağbet göstermediklerinden ve "Hududa fazla dikkat ediliyor ve bir bahaneyle çevriliyor." diye, elinde olan emanet bulunan, hacca gidecek olan zât, bize yazmış ki: "Bunu postayla doğrudan doğruya Mekke-i Mükerreme'de Mehmed Ali Mâlikî, Vaziye Mahalle-i Şâmiye adresiyle gönderilsin." diye münasip görmüş; onu, bahaneyle huduttan çevrilmemek için beraber götürmemiş. Çok da isabet olmuş.

Çünkü benim ve Nur şâkirtlerinin nâmına şimdi bu mecmuaları göndermek; her hâlde inkişafa başlayan İslâm birlik fikri ve ittihad-ı İslâm siyaseti, Risale-i Nur'u kendine bir kuvvet, bir âlet yapmaya çalışacaktı ve bizleri siyaset-i İslâmiye'ye bakmaya mecbur edecekti.

İttihad-ı İslâm: İslâm birliği, müslümanların birliği.
Medar olmak: Dayanak, sebep, vesile olmak.
Müştâk: Arzulu, istekli.
Sirâcü'n-Nur: "Nur kandili, lambası" anlamında Nur Külliyatı'ndan derlenen bir eser.
Zülfikar: Ağırlığını 25. Söz, 19. Mektup ve 10. Söz'ün tamamının oluşturduğu Nur Külliyatı'ndan derlenen bir eser.

Hâlbuki Risale-i Nur'un mesleğindeki sırr-ı ihlâs; iman, Kur'ân hakikatlerinden başka hiçbir şeye âlet, tâbi olmadığı..

Hem müşterileri aramak değil, belki müşteriler hakikî ihtiyacını hissedip ve yarasının tedavisi için Risale-i Nur'u aramasının lüzumu..

Hâlbuki gönderilecek o mübârek merkezler, şimdilik Nurlar'a hakikî ihtiyacını değil, belki âlem-i İslâmın hayat-ı diniyesine ait cihetlerinden düşünmeye mecbur olması..

Hem Nur mesleğinde benlik ve gösteriş bir nevi şöhret-perestlik, merdut olduğundan, bu enaniyet zamanında insanlara kendini satmaya çalışmak ve beğendirmek, bir anda Nur şâkirtleri böyle büyük bir imtiyaz gibi bu eserlerle meşhur mevkilere kendilerini göstermek bir nevi gösteriş olması cihetiyle kader-i ilâhî, Nur şâkirtlerini tam ihlâsın muhafazası için şimdilik müsaade etmiyor.

Râbian: Kahraman ve sadâkatte hiç sarsılmadan ve kardeşiyle, mâsum evlatlarıyla ve az zamanda pek çok kıymettar hizmet eden Süleyman Rüştü'nün dünyada, âhirette Cenâb-ı Hak onu mânevî ve maddî ticaretinde daima onu ihsanına mazhar eylesin, âmin...

Hâmisen: "Hüve Nüktesi" pek ince, gerçi çok mücmel ve muhtasar olmuş, fakat herkes ondan pek kuvvetli bir nur-u imanî hissedebilir diye size gönderildi.

Fakat o nüktenin âhirlerinde "Her zerre, cezbedârâne hâl diliyle لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ[1] ، قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ[2] deyip gezer." cümlesine, "hâl diliyle ve mezkûr hakikatin şehâdeti ve lisanıyla" kelimeleri ilâve edilecek.

Bu Hüve Nüktesi ile Yirmi Dokuzuncu Mektup'un Beşinci Kısmı olan اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ[3] âyeti münasebetiyle bir seyahat-i hayaliye ve yine Yirmi Dokuzuncu Mektup'un Birinci Kısmı'nda yalnız "nûn-u na'büdü" kapısıyla cemaat sırrını gösteren seyahat-i hayaliye dahi beraber Sikke-i Gaybiye'nin âhirine veyahut münasip gördüğünüz yere konulsun.

---

1 "Allah, o hak Mabuddur ki kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur." (Bakara Sûresi, 2/163, 255; Âl-i İmran Sûresi, 3/2, 6, 18; Nisâ Sûresi, 4/87; …).

2 "De ki: O, Allah'tır, gerçek İlah'tır ve Bir'dir." (İhlâs Sûresi, 112/1).

3 "Allah, göklerin (ve yerin) Nûru'dur." (Nûr Sûresi, 24/35).

Cezbedârâne: Kendinden geçmiş, coşkulu bir şekilde.
Merdut: Kabul görmemiş, makbul olmayan.
Mücmel: Kısa, öz.
Nûn-u na'büdü: "Na'büdü (ibadet ederiz)" fiilindeki "biz" anlamına gelen "nûn" harfi. (Bkz.: Fâtiha Sûresi 1/5).

Eğer "İnâyât", Sikke-i Gaybiye'ye konulmamış ise onun da bir hülâsasını dercedilmesini size havale ediyorum.

~ 199 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Mesmuâtıma nazaran, Şemsi* ve isimlerini söylemeyi münasip bulmadığımız müellifler, Zülfikar'dan ve sair Risale-i Nur'dan bazı kısımları kendi namlarına neşretmelerine razıyım ve helâl ediyorum ve memnun olurum. Onlar da Nur'un şâkirtleridirler, bu surette Nurlar'ı neşrederler. Yirmi seneden beri çoklar, hattâ büyük hocalar eserlerinde ve müellifler de Nur'un meselelerinden çoklarını almışlar ve alıyorlar.

Hattâ değil böyle dost zâtları, belki resmî makamları bulunan ve eserler yazan ve Nurlar'ın intişarlarına taraftar olmayan ve eserleri revaç bulmak niyetiyle Nur'un neşrine mâni olanları dahi helâl ediyoruz. Çünkü onların menleri başka bir tarzda ve daha faydalı intişarına ve fütuhatına vesile oluyorlar.

Ben hâl-i hazıra bakmadığım için bilemiyorum. İstemeyerek işittim ki, eser yazan ve Nur'dan çalan resmî büyük zâtlar diyorlar: "Risale-i Nur'u okuyabilirsiniz, başkasına vermeyiniz." Güya Nurlar onların eserlerini setrettirecek! Hâlbuki Nurlar, o eserlerdeki hakikatleri tasdik eder, onlara kuvvet ve revaç verir. İnşallah bir zaman onlar resmen neşrine mecbur olacaklar. Fakat İzmirli hâkimin dediği gibi, *"Risale-i Nur gizlenmiyor ve başka kitaplara benzemiyor ve temellük edilmiyor. Nerede bulunursa bulunsun ben Nur'dan gelmişim der."*

Hem Risale-i Nur'un sekiz senedir en mühim parçaları İstanbul'a gidiyordu ve kemâl-i şevkle müellifler okuyorlardı. *Esasen Risale-i Nur ise ona şâkirt olmak şartıyla, herkesin kendi malı gibidir.*

Isparta'dan hacca giden ve benim bedelime dahi mânen haccetmeyi vaad eden o mübârek kardeşlerimizi has şâkirtler dairesinde bütün mânevî kazançlarımıza hissedar etmeye karar verdik. Cenâb-ı Hak, onları iki cihanda mesut eylesin, âmin...

İnâyât: İnâyât-ı Seb'a, "Yedi yardım, lütuf" anlamında, 28. Mektup'un 7. Risalesi.

Kemâl-i şevk: Tam bir iştiyak, arzu.

Mesmuât: Duyulan, işitilen şeyler.

Temellük etmek: Sahiplenmek, kendine mâl etmek.

Medresetü'z-Zehra'nın bana gönderdiği bu defaki Asâ-yı Musa fiyatından kalan altmış banknotu yakında göndereceğim.

Hem Nur Ticarethanesini tebrik ediyorum. İnşallah, yakın zamanda muhaberemiz Nur Ticarethanesi sahibi vâsıtasıyla olacak. Umuma birer birer selâm.

 200

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Rehber'den yüz tanesini nâşirlerinden elli banknota aldım ve kendi Asâ-yı Musa nüshalarımdan sattığımdan onlara verdim. Bana son gönderdiğiniz Asâ-yı Musa fiyatından borcum kalan altmış banknotun yerine size gönderdim. Yirmi-otuz tanesi Medresetü'z-Zehra'nın dâhilinde ve mütebâkisi Denizli, Milas, Burdur, Antalya, Aydın, İzmir gibi yerlere tensip ettiğiniz miktarda gönderirsiniz. *Asıl bunun ehemmiyetli hakikî fiyatı; alan adam hiç olmazsa on adama okutmaktır.* Çünkü nüshaları azdır.

Sâniyen: Mahkemedeki müdâfaâtınızı beğendim, güzeldir. Teşrîn 22'ye tehiri de hayırlıdır. Zaten onların elindeki kısmı, resmî adamların bir cihette hisseleridir, okusunlar. Okumasalar da yakınlarında dairelerinde bulunması ve onlar vazifeten onların hakâikiyle mücmelen meşgul olması.. mânevî ders alıyorlar, hiç merak etmeyiniz. Nurlar'ın inkişafı ve fütuhatı gittikçe ziyadeleşiyor, resmî adamların çoklarını içine alıyor. Resmî memurlara bir merak düşmüş, arıyorlar. Buldukları vakit, tokadını yedikleri hâlde elini öpüyorlar.

Sâlisen: Küçük Isparta'nın kahramanlarından Küçük İbrahim'le Salih'in mektupları beni fevkalâde mesrur eyledi. Bin bârekâllah! O iki kardeşimiz, o havâlideki ehemmiyetli kardeşlerimizi ziyaret edip sıhhat ve selâmetlerini yazdıkları gibi, Karadeniz sahillerinde Ordu, Sinop, Gerze, Ayancık, Bartın, Zonguldak gibi yerler Nurlar'la münevver olduklarını ve İstanbul'un Üsküdar tarafından Nurcu vâiz hocalar Nur'a çalıştıklarını ve Gerze'den mühim bir

---

Hakâik: Hakikatler.

Küçük Isparta: Üstad Hazretlerinin İnebolu ve civarına verdiği unvan.

Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Daha sonraları Hz. Üstad bu üniversite hakkında "Maddî tesisine çok mâniler bulunduğundan, Medresetü'z-Zehra şimdilik Nur şâkirtlerinin heyet-i mecmûasının dairesinden ibarettir." ifadelerini kullanmıştır.

Mücmelen: Kısaca, açık olmayarak.

Tehir: Sonraya bırakma, erteleme.

Tensip etmek: Münasip görmek, uygun bulmak.

Teşrîn: Rumi takvime göre Ekim ve Kasım (Teşrîn-i evvel ve Teşrîn-i sâni) aylarına verilen ortak isim.

ticaret ve gayet Nurlar'a müştâk ve Nurlar'a tam çalışmaya azmeden bir yeni kardeşimizin güzel mektubunu aldık. İbrahim'le Salih'i ve o zâtı çok selâmımızla beraber tebrik ediyoruz, muvaffakiyetlerine dua ediyoruz.

Râbian: Alamescid imamı faal kardeşimiz İbrahim Edhem'in kendi sisteminde tam Nurcu olarak bulduğu vâiz Ali Şentürk'ün ve vâiz Osman Nuri'nin samimî ve fedakârâne ve Nur hizmetinde azimkârâne mektuplarında arzu ettikleri tarzda has şâkirtler dairesinde kabul olmuşlar. Cenâb-ı Hak onları muvaffak eylesin, âmin... Ali Şentürk'ün mektubunda ismi bulunan müfti-i belde Ali Rıza'ya pek çok selâm edip Ali Rıza nâmındaki çok ehemmiyetli kardeşlerimizin içinde Nur dairesine girdiğini ve çoklara hüsn-ü misal olacağını tebliğ ediniz.

Umuma binler selâm.

201

Mu'cizeli Kur'ân'ımızdan Sûre-i Rahmân tevâfukât-ı latîfesi içinde bulunan cüz ile –güzel tevâfuklu bir cüz ile– İstanbul'da matbaacı Aziz'e göstermek için göndermiştik. O da çok beğenmiş, söz vermiş ki: "Ne vakit isterseniz, bunu da Hizb-i Kur'âniye ve Hizb-i Nuriye gibi fotoğrafla tab' edeceğim. Hindistan'a bir milyon Kur'ân'ı göndermeye söz verdiğimden, bu mu'cizâtlı Kur'ân'ı da içinde onlara göndermek güzel olur."

Cenâb-ı Hak, inşallah Nurcuları muvaffak eder.

202

Sikke-i Gaybiye'nin fiyatı olarak elli Rehber'i nâşirlerinden parasını verdim, aldım, size gönderiyorum.

Hem o mübârek mecmuanın bir mübârek fiyatı olarak, bana hizmet eden ve şimdilik pek lüzumu bulunmayan ve başkalarına da vermek istemediğim iki tencere ve on beş sene giydiğim pamuklu entari ve gayet mübârek bir kitaba mukabil, bir çaydanlık ve yirmi dört seneden beri tıraşa hizmet

---

Faal: Çok çalışan, çok iş yapan, aktif.

Hizb-i Kur'âniye: Üstad Hazretleri'nin, Kur'ân-ı Kerîm'den Risale-i Nur'un üstadı ve kaynağı kabul ettiği bazı âyetleri zikir ve dua maksadıyla okumak için derleyerek bir araya getirdiği dua kitabı.

Hizb-i Nuriye: Asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.

Mu'cizâtlı Kur'ân: Kur'ân-ı Kerîm'deki tevâfuk mu'cizelerini gösteren bir tarzda yazılan Mushaf.

Nâşir: Neşreden, yayınlayan.

Tevâfukât-ı latîfe: Güzel hoş tevâfuklar, uygun gelmeler.

eden bir ustura ve çok zamandan beri bana hizmet eden bir çarşaf, hâzır Kılıç Ali'nin pederiyle Ahmed Rasih'in tahmin ve tensibiyle, dokuz lira tencere, dokuz lira da çaydanlık, dokuz lira tıraş bıçağı, pamuklu entari ve çarşaf ile iki el havlusu ve bir iç donu ile bir pamuklu gömlek fiyatı yekûnu yüz yirmi beş lira tahmin edilmiştir.

Hâzır olan zâtlar bu kıymeti takdir ettiler. Ben daha az fiyat verdim, bu fiyat çoktur derim. Umuma selâm.

203

Aziz, Sıddık Kardeşlerimiz!

Evvelâ: Leyâli-i aşerenizi tebrikle beraber, size Nur'un iki kerametini beyan ediyoruz. Şöyle ki:

Bu sıralarda çok cihetlerde, hususan makine ile Nurlar'ın inkişâfâtı, gizli düşman zındıkları şaşırttı. Cüz'î, fakat elîm bir tarzda bir plânla, çok evhama ve iftiralara medar olabilir bir hâdiseyi, bir bîçâre muhakemesiz bir adamın vâsıtasıyla yaptırdılar ki, burada Nur'un en mühim ve vazifesi en ehemmiyetli bir şâkirdini, tam hanesinin yanında dört gülle ile, o bîçâre adam yaralanıyor. Doktor: “Yüzde yüz ölecektir.” diyor.

O mecruhun tarafında dâvâ edecek, resmî, gayr-i resmî çok adamlar varken ve yüzde doksan o ehemmiyetli şâkirde isnad etmek ve o vesileyle hanesindeki bütün Nur Risalelerini ve mektuplarını taharri bahanesiyle elde etmek yüzde doksan ihtimali varken ve o vâsıtayla beni ve Nurcuları alâkadar etmek ve o mâsum şâkirdi de acîb iftiralarla lekedar etmek, esbaplar olduğu hâlde, فَإِنَّكَ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ[1] sırrıyla yine inâyet-i ilâhiye imdada yetişti.

O adam tam yüzünden dört gülle ile yakından vurulduğu hâlde ölmedi. Ve harika bir surette hiçbir şahit bulunmadı. Hiçbir emare bulunmadı. O vurulan adam, ne mahkemeye, ne babasına, ne kardeşlerine, kim vurduğunu, ısrar ettikleri hâlde söylemedi, yani söylettirilmedi. Eğer söyleseydi, habbeyi kubbe yapan münâfıklar, acîb iftiralar edeceklerdi.

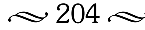
---

1 “Muhakkak ki sen, inâyet gözüyle gözetilip korunmaktasın.” Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 562.

Habbeyi kubbe yapmak: Küçük, önemsiz meseleleri büyütmek, abartmak.
Leyâli-i aşere: Zilhicce ayının ilk on gecesi. Kurban bayramının öncüsü olup, hadis-i şeriflerde bu zaman diliminde birçok nafile ibadetin teşviki yapılmıştır.
Mecruh: Yaralı.
Taharri: Arama.

Cenâb-ı Hak, ihsan ve keremiyle Nurlar'ı ve Nurcuları himaye edip, o hâdise ve o bombanın patlaması bize zarar vermedi. Kat'î kanaatimiz gelmiş ki, bu bir keramet-i nuriyedir.

Hem o adam Nurlar'ın bir parçasını okuduğu cihetiyle, onun kerametiyle hayatını kurtardığı gibi, ondan aldığı cüz'î bir ders-i hakikat hissiyle, o elîm vaziyetinde ve inatçı tabiatında, yine Nurlar'a zarar gelmemek için susturuldu. Ne mahkemeye, ne akrabasına söylettirilmedi. Fakat benim yanıma bir defa geldiği ve istikamete söz verdiği hâlde, yanlış hareket ettiği için tokat yedi. Hattâ ithama mâruz olabilir şâkirdin de, kemâl-i sadâkat ve ihlâs içinde bazı lâkaytlıkları yüzünden bir şefkat tokadı yediğini anladık.

"Hüve Nüktesi"nin Âhirinde Bu Parça Yazılacak

Gördüm ki, âlem-i misal, nihayetsiz fotoğraflar ve her bir fotoğraf, hadsiz hâdisât-ı dünyeviyeyi aynı zamanda, hiç karıştırmayarak alıyor. Binler dünya kadar büyük ve geniş bir sinema-yı uhreviye ve fâniyâtın fâni ve zâil hâllerini ve vaziyetlerini ve geçici hayatlarının meyvelerini sermedî temâşâgâhlarda ve cennette saadet-i ebediye ashablarına da dünya maceralarını ve eski hâtıratlarını levhalarıyla gözlerine göstermek için pek büyük bir fotoğraf makinası olarak bildim.

Hem Levh-i Mahfuz'un, hem âlem-i misalin iki hücceti ve iki küçücük numûnesi ve iki noktası, insanın başında olan kuvve-i hâfıza ve kuvve-i hayaliye, mercimek küçüklüğünde iken hiç karıştırmayarak kemâl-i intizamla içlerinde bir büyük kütüphane kadar malûmâtın yazılması kat'î isbat eder ki: O iki kuvvenin numûne-i ekber ve âzamları, âlem-i misal ile Levh-i Mahfuz'dur. Hava ve su unsurlarının, hususan nutfelerin suyu ve hava unsuru, toprak unsurunun pek fevkinde, daha ziyade hikmet ve irade ile ve kalem-i kader ve

---

Âlem-i misal: Maddî âlem ile gayb âlemi arasında yer alan ara kesit. Mânevî sûret ve modellerin yansıdığı âlem.
Fânî: Gelip geçici.
Fâniyât: Fânî, ölümlü varlıklar.
Hâdisât-ı dünyeviye: Dünyada geçen olaylar.
Hususan: Özellikle.
Kemâl-i intizam: Mükemmel düzen.
Keramet-i nuriye: Risale-i Nur'la ilgili keramet.
Kuvve: Kuvvet, güç.
Kuvve-i hâfıza: Hâfıza kuvveti.
Kuvve-i hayaliye: Hayal gücü.
Levh-i Mahfuz: Her şeyin yazılı olduğu kader kitabı.
Numûne-i ekber ve âzam: En büyük, en yüce örnek.
Nutfe: Meni, döl suyu.
Saadet-i ebediye ashabları: Sonsuz mutluluk sahipleri.
Sermedî: Sonsuz.
Sinema-yı uhreviye: Ahiret sineması.
Temâşâgâh: Gezilip seyredilecek yer.
Zâil: Gelip geçici, devamlılığı olmayan.

kudretle yazıldıkları.. ve tesadüf ve kör kuvvetin ve sağır tabiatın ve câmid, hedefsiz esbabın karışması yüz derece muhâl ve hiçbir cihetle mümkün olmadığı.. Hakîm-i Zülcelâl'in kalem-i kader ve hikmetinin sayfası olduğu ilmelyakîn ile kat'î bilindi.

(Mütebâkisi şimdilik yazdırılmadı. Umuma binler selâm.)

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَاۜ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ[1]

Kardeşiniz
Said Nursî

~ 205 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniye'de Faal, Sebatkâr Arkadaşlarım!

Evvelâ: Bu sene hacc-ı ekber manasını taşıyan leyâli-i aşerenizi ruh u canımızla tebrik ederiz.

Sâniyen: Hem dâhilde, hem hariçte Nur'un fütuhatı devam ediyor. Fakat gizli düşmanlarımız olan ehl-i dalâlet ve sefâhet, ehemmiyetsiz bazı hâdiselerle Nur talebelerine telâş vermeye ve habbeyi kubbe yapıp sarsıntı veriyorlar.

Bugünlerde ekser kitaplarım ve üç senelik muhabere mektuplarım meydanda bulunan ehemmiyetli bir şâkirdin hanesine yakın, gecede bir vukuat oldu. Ondan istifade ile o şâkirdin hanesini taharri etmek yüzde doksan ihtimal-i kavî varken, Cenâb-ı Hak, inâyetiyle ve hıfz ve himayetiyle o haneyi taharriden kurtardı. Eğer sabahleyin safdil iki kardeşimizi ciddî ikaz etmeseydim ve kitap ve mektupları oradan kaldırmasaydım, yine Nur dairesi içinde büyükçe bir mesele olacaktı.

---

[1] "Sübhansın yâ Rab! Senin bize bildirdiğinden başka ne bilebiliriz ki? Her şeyi hakkıyla bilen, her şeyi hikmetle yapan sensin." (Bakara Sûresi, 2/32).

Câmid: Donuk, cansız.
Ehl-i dalâlet ve sefâhet: Doğru yoldan ayrılan, haram helal demeden zevk peşinde olan günahkâr kimseler.
Hacc-ı ekber: Farz olan hac, büyük hac. Arafat'a çıkıldığı günün Cuma'ya rastlaması hâlinde o yılın haccına verilen ad.
Hakîm-i Zülcelâl: Her şeyi yerli yerince yapan Yüce Allah (c.c.).
İhtimal-i kavî: Güçlü ihtimal.
İlmelyakîn: Okuyup öğrenerek elde edilen bilgi.
Muhabere: Haberleşme.
Mütebaki: Geriye kalan, diğer.
Safdil: Temiz kalpli, hile oyun nedir bilmediğinden çabuk aldanan.

O vukuatta bir nevi siyaset korkusu da görünüyor. Gerçi inâyet-i ilâhiye bizi muhafaza etti; fakat bu sırada –ki, mecmualar çıkıyor ve intişar ediyor ve biz de pek çok sükûnete ve ihtiyata mecbur olduğumuz hâlde– böyle heyecanlı bir hâdise, habbeyi kubbe yapan düşmanlarımız bize telâş ve sarsıntı verecekti. İnâyet-i ilâhiye, o plânı da def etti, bizi muhafaza etti.

Fakat o hilâf-ı me'mul, birden bu hâdiseden ruhuma gelen heyecan ve mânevî darbe ve Nur hizmetine ehemmiyetli zarar gelmek düşünmesiyle, hiç ömrümde görmediğim bir sıkıntı ve âsâbımda mânevî yaralar açıldı. İhtiyârsız teessürât beni çok eziyordu. Birden Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn, kemâl-i merhametinden, o teessürât-ı mânevî yaralarıma tam bir merhem olarak, çok fedakâr Nuri Benli'yi* ve Kastamonu kahramanı Sâdık Beyi ve İnebolu kahramanlarından İsmail'i* tam bir merhem ve ilâç olarak ikinci gün gönderdi.

Hem on beş seneden beri şehid olmuş işittiğim ve daima Ubeyd* gibi şehid talebelerim içinde ona dua ettiğim, hem İşârâtü'l-İ'câz'ı, hem Onuncu Söz'ü tab' eden Molla Hamza* hayatta, Irak'ta olduğunu ve Nurlar'ı aradığını, memlekete giden kardeşimiz Emin'in mektubunda o müjde, tamamıyla yaramı tedavi etti. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun dedim.

Umum kardeşlerimize binler selâm ederiz.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Size hem acîb, hem elîm, hem latîf bir macera-yı hayatımı, düşmanlarımın hem şenî, hem bin ihtimalden birtek ihtimalle hiçbir şeytan hiçbir kimseyi kandıramadığı bir iftiralarını ve Nur'a karşı istîmal edilecek hiçbir silâhları kalmadığını beyan etmeye bir münasebet geldi. Şöyle ki:

Tarih-i hayatımı bilenlere malûmdur. Elli beş sene evvel ben, yirmi yaşlarında iken, Bitlis'te merhum vali Ömer Paşa hanesinde iki sene onun ısrarıyla ve ilme ziyade hürmetiyle kaldım. Onun altı adet kızları vardı; üçü küçük, üçü büyük. Ben, üç büyükleri iki sene beraber bir hanede kaldığımız hâlde birbirinden tefrik edip tanımıyordum. O derece dikkat etmiyordum ki bileyim.

Acîb: Şaşırtıcı, hayret verici.
Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.
Elîm: Elem veren, üzücü.
Hilâf-ı me'mul: Umulanın, beklenenin aksi.
İhtiyâr: İrade etme, dileme.
İstîmal etmek: Kullanmak.
Şenî: Çirkin.
Teessürât-ı mânevî: Mânevî üzüntüler, kederler.
Tefrik etmek: Ayırdetmek, fark etmek.

Hattâ bir âlim misafirim yanıma geldi, iki günde onları birbirinden fark etti, tanıdı. Herkes ve ben de bu hâle hayret ederdik. Bana sordular: "Neden bakmıyorsun?"

Derdim: "İlmin izzetini muhafaza etmek, beni baktırmıyor."

Hem kırk sene evvel İstanbul'da Kâğıthane şenliğinin yevm-i mahsusunda, Köprü'den tâ Kâğıthane'ye kadar Haliç'in iki tarafında binler açık-saçık Rum ve Ermeni ve İstanbullu karı ve kızlar dizildikleri sırada, ben ve merhum meb'us Molla Seyyid Tâha ve meb'us Hacı İlyas ile beraber kayığa bindik, o kadınların yanlarından geçiyorduk. Benim hiç haberim yoktu. Hâlbuki Molla Tâha ve Hacı İlyas, beni tecrübeye karar verdikleri ve nöbetle beni tarassut ettiklerini bir saat seyahat sonunda itiraf edip dediler:

"Senin bu hâline hayret ettik, hiç bakmadın."

Dedim: "Lüzumsuz, geçici, günahlı zevklerin âkıbeti elemler, teessüfler olmasından, istemiyorum."

Hem bütün tarih-i hayatımda hediyeleri kabul etmek ve minnet altına girip halkın sadaka ve ihsanlarını almaktan çekindiğimi, benimle arkadaşlık edenler bilirler. Nurlar'ın ve hizmet-i imaniye ve Kur'âniye'nin şerefini ve selâmetini himaye etmek için, dünyanın maddî ve içtimaî ve siyasî bütün ezvâkını ve merakını terk ettiğimi ve idam gibi ehl-i garazın bütün tehditlerine beş para ehemmiyet vermediğimi, yirmi sene işkenceli esaretimdeki, iki dehşetli hapislerimde ve mahkemelerimde kat'î göründü.

İşte, yetmiş beş sene devam eden bu düstur-u hayatım varken, Risale-i Nur'un fevkalâde kıymetini kırmak fikriyle, şeytanların bile hatır ve hayaline gelmeyen bir iftira, resmî makamını işgal eden bir adam yaptı. Ve demiş: "Gecede tablalarla baklavalar, fâhişe ve namussuzlar yanına gidiyorlar." Hâlbuki benim kapım gecede dışarıdan ve içeriden kilitli, hem sabaha kadar bir bekçi, o bedbahtın emriyle kapımı bekliyordu. Hem buradaki komşular ve bütün dostlar bilirler ki ben, işâ namazından sonra tâ sabaha kadar hiç kimseyi yanıma kabul etmemişim.

İşte böyle bir iftiraya bir sefih, ahmak insan, eşek olsa, sonra şeytan olsa, buna ihtimal vermez. O adam anladı, o gibi plânlardan vazgeçti, buradan

---

Ehl-i garaz: Düşmanca, kötü niyet besleyenler.
Ezvâk: Zevkler.
İşâ: Yatsı.
Meb'us: Milletvekili.
Sefih: Âdi, rezil.
Tarassut etmek: Gözetlemek.
Yevm-i mahsus: Özel gün.

başka yere cehennem olup gitti. Onun resmiyet cihetiyle beni değil, belki Nurcuları lekedar etmek için kurduğu plânıyla, bu yeni hâdiseyi vesile edip şâkirtlere leke sürmek istenildi. Fakat hıfz ve himayet ve inâyet-i ilâhiye, o plânı da harika bir tarzda akîm bıraktı.

Bu beyanla ben nefsimi tebrie etmiyorum. Belki "Kudsî hizmet-i imaniye, o nefsi bütün hevesâtından vazgeçirmiş; ve o hizmetteki mânevî zevk ona kâfi geliyor." demek istiyorum ve Nurcuların ihtiyat ve dikkate ihtiyaçlarını beyan ediyorum.

Sâniyen: Makine işinde tecrübeli ve muktedir hususî kâtibi size gönderiyorum. Kendim zahmetle yazdığımdan, bundan sonra kısaca yazacağım, gücenmeyiniz.

Sâlisen: Eflâni taraflarında hatip Mehmed Tevfik'e* selâm ediyorum, rüyası mübârektir.

Râbian: Bu dakikada Kastamonu Hüsrev'i Mehmed Feyzi'nin tebrik ve Nur fütuhatının müjdelerini hâvi parlak, güzel mektubunu aldım. Ve o kıymetli kardeşimiz başta olarak Hilmi, Emin, Beşkardeşler, Ulviyeler, Zehralar, Lütfiyeler gibi Nurcu hemşirelerimizin hem leyali-i aşerelerini, hem bayramlarını ruh u canımızla tebrik ediyoruz. Hem Hulûsi'nin, hem Feyzi'nin mektuplarını leffen gönderiyoruz.

207

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Nur'un ehemmiyetli ve çok hayırlı bir şâkirdi, çokların nâmına benden sordu ki: "Nur'un hâlis ve ehemmiyetli bir kısım şâkirtleri, pek musırrâne olarak, Âhirzaman'da gelen Âl-i Beyt'in büyük bir mürşidi seni zannediyorlar ve o kadar çekindiğin hâlde onlar ısrar ediyorlar. Sen de bu kadar musırrâne onların fikirlerini kabul etmiyorsun, çekiniyorsun. Elbette onların elinde bir hakikat ve kat'î bir hüccet var ve sen de bir hikmet ve hakikate binâen onlara muvâfakat etmiyorsun. Bu ise bir tezattır, her hâlde hallini istiyoruz."

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Âl-i Beyt: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) kızı Hz. Fâtıma ve damadı Hz. Ali vasıtasıyla devam eden mübârek soyu (r.a.h.).
Hâvi: İhtiva eden, içinde bulunduran.
Leffen: Sarılmış olarak, zarf veya mektup içine koyarak.
Musırrâne: Israrlı bir şekilde.
Muvâfakat etmek: Uygun görmek, izin vermek.
Şâkird: Öğrenci, talebe.
Tebrie etmek: Temize çıkarmak.

Ben de bu zâtın temsil ettiği çok mesâillere cevaben derim ki:

O has Nurcuların ellerinde bir hakikat var. Fakat iki cihette bir tâbir ve tevil lâzım.

Birincisi: Çok defa mektuplarımda işaret ettiğim gibi, Mehdî-i Âl-i Resûl'ün temsil ettiği kudsî cemaatinin şahs-ı mânevîsinin üç vazifesi var. Eğer çabuk kıyâmet kopmazsa ve beşer bütün bütün yoldan çıkmazsa, o vazifeleri onun cemiyeti ve seyyidler cemaati yapacağını rahmet-i ilâhiyeden bekliyoruz. Ve onun üç büyük vazifesi olacak:

Birincisi: Fen ve felsefenin tasallutuyla ve maddiyyûn ve tabîiyyûn tâunu, beşer içine intişar etmesiyle, her şeyden evvel felsefeyi ve maddiyyûn fikrini tam susturacak bir tarzda imanı kurtarmaktır.

Ehl-i imanı dalâletten muhafaza etmek ve bu vazife hem dünya, hem her şeyi bırakmakla, çok zaman tedkikât ile meşguliyeti iktiza ettiğinden, Hazreti Mehdî'nin, o vazifesini bizzat kendisi görmeye vakit ve hâl müsaade edemez. Çünkü hilâfet-i Muhammediye *(aleyhissalâtü vesselâm)* cihetindeki saltanatı, onunla iştigale vakit bırakmıyor. Herhâlde o vazifeyi ondan evvel bir tâife bir cihette görecek. O zât, o tâifenin uzun tedkikâtıyla yazdıkları eseri kendine hazır bir program yapacak, onunla o birinci vazifeyi tam yapmış olacak.

Bu vazifenin istinad ettiği kuvvet ve mânevî ordusu, yalnız ihlâs ve sadâkat ve tesânüd sıfatlarına tam sahip olan bir kısım şâkirtlerdir. Ne kadar da az da olsalar, mânen bir ordu kadar kuvvetli ve kıymetli sayılırlar.

İkinci Vazifesi: Hilâfet-i Muhammediye *(aleyhissalâtü vesselâm)* unvanıyla şeâir-i İslâmiye'yi ihya etmektir. Âlem-i İslâm'ın vahdetini nokta-yı istinad edip beşeriyeti maddî ve mânevî tehlikelerden ve gazab-ı ilâhiden kurtarmaktır. Bu vazifenin, nokta-yı istinadı ve hâdimleri, milyonlarla efradı bulunan ordular lâzımdır.

Hâdim: Hizmetkâr, hizmetçi.
Hilâfet-i Muhammediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) yeryüzündeki temsilciliği, vârisliği.
İhya etmek: Yeniden hayata kazandırmak, canlandırmak.
Maddiyyûn: Maddeciler, materyalistler.
Mehdî-i Âl-i Resûl: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) soyundan, kıyametten önce gelmesi beklenen, insanları dine yönlendirecek kişi.
Mesâil: Meseleler, konular.
Nokta-yı istinad: Dayanak noktası.
Seyyid: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mübârek soyundan gelen kimse.
Şahs-ı mânevî: Mânevî, hükmî şahsiyet.
Şeâir-i İslâmiye: İslâm'ı temsil eden semboller. İslâm'a has özellikler.
Tabîiyyûn: Yaratmayı tabiata verek Allah'ı inkâr eden kimseler.
Tedkikât: Araştırmalar, incelemeler.
Tesânüd: Dayanışma, birbirini destekleme.
Tevil: Yorum, izah.
Vahdet: Birlik.

Üçüncü Vazifesi: İnkılâbât-ı zamaniye ile çok ahkâm-ı Kur'âniye'nin zedelenmesiyle ve şeriat-ı Muhammediye'nin *(aleyhissalâtü vesselâm)* kanunları bir derece tâtile uğramasıyla, o zât, bütün ehl-i imanın mânevî yardımlarıyla ve ittihad-ı İslâm'ın muâvenetiyle ve bütün ulemâ ve evliyanın ve bilhassa Âl-i Beyt'in neslinden her asırda kuvvetli ve kesretli bulunan milyonlar fedakâr seyyidlerin iltihaklarıyla o vazife-i uzmâyı yapmaya çalışır.

Şimdi hakikat-i hâl böyle olduğu hâlde, en birinci vazifesi ve en yüksek mesleği olan imanı kurtarmak ve imanı, tahkikî bir surette umuma ders vermek, hattâ avâmın da imanını tahkikî yapmak vazifesi ise, mânen ve hakikaten hidayet edici, irşad edici manasının tam sarâhatini ifade ettiği için, Nur şâkirtleri bu vazifeyi tamamıyla Risale-i Nur'da gördüklerinden, ikinci ve üçüncü vazifeler buna nisbeten ikinci ve üçüncü derecedir diye, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini haklı olarak bir nevi Mehdî telâkki ediyorlar. O şahs-ı mânevînin de bir mümessili, Nur şâkirtlerinin tesânüdünden gelen bir şahs-ı mânevîsi ve o şahs-ı mânevîde bir nevi mümessili olan bîçâre tercümanını zannettiklerinden, bazen o ismi ona da veriyorlar. Gerçi bu, bir iltibas ve bir sehivdir, fakat onlar onda mes'ul değiller. Çünkü ziyade hüsn-ü zan, eskiden beri cereyan ediyor ve itiraz edilmez. Ben de o kardeşlerimin pek ziyade hüsn-ü zanlarını bir nevi dua ve bir temenni ve Nur talebelerinin kemâl-i itikatlarının bir tereşşuhu gördüğümden, onlara çok ilişmezdim.

Hattâ eski evliyanın bir kısmı, keramet-i gaybiyelerinde Risale-i Nur'u aynı o Âhirzaman'ın hidayet edicisi olduğu diye keşifleri, bu tahkikat ile tevili anlaşılır. Demek iki noktada bir iltibas var, tevil lâzımdır.

Birincisi: Âhirdeki iki vazife, gerçi hakikat noktasında birinci vazife derecesinde değiller; fakat hilâfet-i Muhammediye *(aleyhissalâtü vesselâm)* ve ittihad-ı İslâm ordularıyla zemin yüzünde saltanat-ı İslâmiye'yi sürmek cihetinde herkeste, hususan avâmda, hususan ehl-i siyasette, hususan bu asrın efkârında, o birinci vazifeden bin derece geniş görünüyor. Ve bu isim bir adama verildiği vakit, bu iki

---

Ahkâm-ı Kur'âniye: Kur'ân'ın hükümleri, emirleri.
Avâm: Genel halk tabakası, sıradan kimseler.
Efkâr: Fikirler, düşünceler.
İltibas: Karıştırma.
İnkılâbât-ı zamaniye: Uzun zaman geçmesiyle meydana gelen değişimler.
İttihad-ı İslâm: İslâm birliği, müslümanların birliği.
Kemâl-i itikat: Mükemmel, sağlam bir şekilde inanma.
Keramet-i gaybiye: Gayba, istikbale ait keramet.
Muâvenet: Yardım.
Mümessil: Temsil eden, temsilci.
Sarâhat: Açıklık, âşikârlık.
Sehiv: Yanılgı, hata.
Şeriat-ı Muhammediye: Peygamber Efendimiz (s.a.s.) vasıtasıyla insanlara bildirilen dinî hüküm ve kurallar.
Tahkikî: Bir bilginin özüne ulaşma, hakikatine erme şeklinde.
Ta'tile uğramak: İş görmemek. Çalışamaz duruma gelmek.
Tereşşuh: Sızıntı, belirti, işaret.
Vazife-i uzmâ: Çok büyük, önemli görev.

vazife hatıra geliyor; siyaset manasını ihsas eder, belki de bir hodfürûşluk manasını hatıra getirir; belki bir şan, şeref ve makam-perestlik ve şöhret-perestlik arzularını gösterir. Ve eskiden beri ve şimdi de çok safdil ve makam-perest zâtlar, Mehdî olacağım diye dâvâ ederler. Gerçi her asırda hidayet edici, bir nevi Mehdî ve müceddid geliyor ve gelmiş.[1] Fakat her biri, üç vazifelerden birisini bir cihette yapması itibarıyla, Âhirzaman'ın Büyük Mehdî unvanını almamışlar.

Hem mahkemede Denizli ehl-i vukûfu, bazı şâkirtlerin bu itikatlarına göre, bana karşı *demişler ki:*

"Eğer Mehdîlik dâvâ etse, bütün şâkirtleri kabul edecekler."

Ben de onlara demiştim: "Ben, kendimi seyyid bilemiyorum. Bu zamanda nesiller bilinmiyor. Hâlbuki Âhirzaman'ın o büyük şahsı, Âl-i Beyt'ten olacaktır. Gerçi mânen ben Hazreti Ali'nin *(radiyallâhu anh)* bir veled-i mânevîsi hükmünde ondan hakikat dersini aldım ve Âl-i Muhammed *(aleyhisselâm)* bir manada hakikî Nur şâkirtlerine şâmil olmasından, ben de Âl-i Beyt'ten sayılabilirim. Fakat bu zaman şahs-ı mânevî zamanı olmasından ve Nur'un mesleğinde hiçbir cihette benlik ve şahsiyet ve şahsî makamları arzu etmek ve şan, şeref kazanmak olmaz; ve sırr-ı ihlâsa tam muhalif olmasından, Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür ediyorum ki, beni kendime beğendirmemesinden, ben öyle şahsî ve haddimden hadsiz derece fazla makamata gözümü dikmem. Ve Nur'daki ihlâsı bozmamak için, uhrevî makamat dahi bana verilse, bırakmaya kendimi mecbur biliyorum." dedim, o ehl-i vukûf sustu.

~ 208 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Umum Nurcuların mübârek bayramlarını ve haccü'l-ekberde bulunan Nur şâkirtleriyle ve hacdaki Nur taraftarlarının bayramlarını tebrik içinde ve çok zamandan beri esaret altında kalmış ve istiklâliyetini kaybetmiş Hindistan, Arabistan gibi âlem-i İslâm'ın büyük memleketleri birer devlet-i İslâmiye şeklinde Hind'de yüz milyon bir devlet-i İslâmiye, Cava'da elli milyondan ziyade bir devlet-i İslâmiye ve Arabistan'da dört-beş hükûmet bir

---

[1] Bkz.: "Allah (c.c.) bu ümmet için, her yüz senenin başında, dini tecdit edecek kimseler gönderecektir." (Ebû Davud, *Melâhim* 1; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat* 6/324; Hâkim, *Müstedrek* 4/567, 568).

Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, beğendirme.
İstiklâliyet: Bağımsızlık.
Müceddid: Her yüzyılda bir gelen, devrin ihtiyacına göre İslâm'ı anlatan, peygamberlik mesleğinin mânevî vârisi olan zât.
Uhrevî makamat: Ahirete ait makamlar, yüksek mertebeler.
Veled-i mânevî: Mânevî evlat.

cemâhir-i müttefika gibi Arap birliği ile İslâm birliğini birleştirmesindeki âlem-i İslâm'ın bu büyük bayramının mukaddimesini tebrik ile bu bayram bize müjde veriyor.

Sâniyen: İstanbul'da, Refet Bey'in ve Mustafa Oruç'un yazdıklarına göre, çok zaman İslâm ordusunu idare eden ve sonra dârülfününuna inkılâp eden Harbiye Nezareti ve Bâb-ı Seraskerî, o muazzam binanın alnında

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ۝ وَيَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا عَزِيزًا[1]

hatt-ı Kur'ân ile o mânidar Kur'ân âyeti yazılmışken, sonra da mermer taşlarla üzeri kapatılıp o nurları gizlemişlerdi. Şimdi yeniden hatt-ı Kur'âniye'ye bir numûne-i müsaade ve Risale-i Nur'un takip ettiği maksadına bir vesile ve üniversite ileride bir Nur medresesi olmasına bir işaret olduğu gibi, Denizli Nurcularından Ahmedler'in, meşhur âlim ve akılca on dokuzuncu asrın en büyüğü ve içtimaî filozofların en ilerisi Bismark'ın eserinden aldıkları bir fıkrada, o yüksek Bismark, eserinde diyor ki:

"Kur'ân'ı her cihetle tetkik ettim, her kelimesinde büyük bir hikmet gördüm. Bunun misli ve beşeriyeti idare edecek hiçbir eser yoktur ve gelemez."

Ve Peygamber'e hitaben der:

"Yâ Muhammed! Sana muasır olamadığımdan çok müteessirim. Beşeriyet senin gibi mümtaz bir kudreti bir defa görmüş, bâdema göremeyecektir. Binâenaleyh, senin huzurunda kemâl-i hürmetle eğilirim."

Bismark

diye imzasını atmış. Ve o fıkrasında tahrif ve nesh olunan kütüb-ü münzeleyi ziyade tenkis ettiği için, o cümleler yazılmamalı, ben de işaret ettim.

---

1 "Biz sana, aşikâr bir zafer ihsan ettik... Ayrıca, sana çok önemli, şerefli ve büyük bir zafer ihsan buyursun." (Fetih Sûresi, 48/1, 3).

Bâdema: Bundan sonra, bundan böyle, artık.
Cemâhir-i müttefika: İttifak etmiş, birleşmiş devletler.
Dârülfünun: Üniversite.
Harbiye Nezareti / Bâb-ı Seraskerî: Savunma Bakanlığı.
Hatt-ı Kur'ân: Kur'ân-ı Kerîm hattı, yazısı.
İçtimaî filozof: Sosyolog, toplum bilimci.
Kütüb-ü münzele: Allah tarafından vahiy yoluyla indirilen kutsal kitaplar.
Muasır: Aynı asırda yaşayanlardan her biri, aynı devirde yaşayan.
Nesh: Bir şeriatin hükmünü daha sonra gönderilen bir peygamberin getirdiği şeriatle değiştirme.
Numûne-i müsaade: İzin verildiğini gösteren numûne, işaret.
Tahrif: Bozma, aslını değiştirme.
Tenkis etmek: Eksik görmek, eksik kabul etmek.

O zât on dokuzuncu asrın en akıllı ve en büyük bir filozofu ve siyasetin ve içtimaiyat-ı beşeriyenin en mühim bir şahsiyeti olması.. hem âlem-i İslâm, istiklâliyetini bir derece elde etmesi.. ve ecnebî hükûmetlerin hakâik-i Kur'âniye'yi araması.. ve garp ve şimal-i garbîde Kur'ân lehinde büyük bir cereyan bulunması.. hem Amerika'nın en yüksek ve meşhur filozofu olan Mister Carlyle dahi aynen Bismark gibi demiş: "Başka kitaplar, hiçbir cihette Kur'ân'a yetişemez. Hakikî söz odur, onu dinlemeliyiz." diye kat'î karar vermesi..(Hâşiye) ve Nurlar'ın da her tarafta fütuhatı ve ileri gitmesi, büyük bir fâl-i hayırdır ki, ecnebide çok Bismark'lar ve Mister Carlyle'lar çıkacaklar ve emareleri de var diye Nurcular'a bir bayram hediyesi olarak takdim ediyoruz ve Bismark'ın fıkrasını leffen gönderiyoruz.

~ 209 ~

İnebolu kahramanlarından berber Ali Osman'ın mâsum mahdumunun güzel yazısıyla gönderdiği mektuba baktım, birden hatırıma geldi: Üç mühim Nur merkezinde üç berber tam birbirine benzer bir tarzda Nur'a büyük hizmetleri, hem her birisi çocuklarıyla Nur'a çalışmaları, beni mesrur eyledi. Berber Burhan, berber Hıfzı, berber Ali Osman, Nur'un birer kıymetli kahramanlarıdır. Allah onları çoluk ve çocuklarıyla dünyada ve âhirette mesut etsin, âmin...

Said Nursî

~ 210 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Medresetü'z-Zehra'nın üç şâkirdinin hafifçe bir ay hapis cezası ve pek haksız ve çok manasız ve soğuk hâkimin hiddetine mâruz kalmalarına mukabil, kat'î bir kanaatle ve çok emarelerin kuvvetiyle müjde veriyoruz ki: O şâkirtler ve yardımcıları, o adamın küçücük verdiği ceza ve manasız hiddetine bedel; ruhanîler, melâikeler ve istikbaldeki nesl-i âti milyonlar alkışlamalarla öyle şâkirtleri tebrik ediyorlar. Ve haps-i ebedînin milyonlar sene cezalardan

---

Hâşiye: Risale-i Nur'dan Arabî İşârâtü'l-İ'câz tefsiri otuz sene evvel, onun bu kıymetli hakperestâne hükmüne işaret etmiş.

Fâl-i hayır: Hayır alâmeti, hayra yorulan durum.
Garp: Batı.
Hakâik-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in hakikatleri.
Hakperestâne: Hakkı ve adaleti gözeten.
Haps-i ebedî: Dâimî hapis, cehennem hayatı.
İçtimaiyat-ı beşeriye: Sosyoloji, toplum bilimi.
Mahdum: Erkek evlat, oğul.
Nesl-i âti: Gelecek nesil.
Şimal-i garbî: Kuzey batı.

kurtulmaya vesile oldukları için, böyle sinek kanadı kadar ehemmiyeti olmayan bu gibi tâciz ve tâzipleri hiçe indirir, belki iftiharla sevindirir.

Evet, bir asır evvel dünyanın en akıllı ve en müdakkiki ve filozofu ve saltanatlı hâkimi telâkki edilen ve kendi hristiyan iken bütün eski dinleri ve kitapları hiçe indiren, belki inkâr etmek cür'etini gösteren, gayet enaniyetli ve şöhretli olan Prens Bismark'ın Kur'ân-ı Hakîm'in önünde kendi imzasıyla ve bütün kuvvetiyle tasdikkârâne secde etmesini yazan ve inat ve enaniyetini ve dinsizliğini bırakıp Kur'ân'a teslim olduğunu âleme ilân ettiğini ceridelerde neşredildiği bir hengâmda ve bütün edyân-ı semâviyeyi inkâr eden ve şark-ı şimalîdeki şimdiki dehşetli hükûmetin teşvikiyle kesretle içindeki müslümanları hacca gönderip, âlem-i İslâm nazarında dinsizliğini ve inat ve adâvetini bırakmak tarzında, güya Kur'ân'ı inkâr edemiyor ve azametine karşı bir nevi teslimiyet ve dehâlet tarzında, "Buradakilerden daha ziyade Kur'ân'ı ehemmiyetli biliyorum." diye, "Bu noktada onlar benden daha geri düşüyorlar ki, benim kadar hacı gönderemiyor." demesine mukabil, buradakiler dahi, mâşallah, tam müsaade ettikleri hâlde ve böyle siyasî propaganda edildiği bir zamanda, Medresetü'z-Zehra'nın Nur şâkirtleri, o mahiyet ve azametteki Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın hakikatlerini Zülfikar ve Asâ-yı Musa gibi harika risalelerle mu'cizelerini kalemleriyle neşredip en muannid dinsizleri tasdike mecbur etmelerine mukabil, ehl-i dalâletin hücumu, elbette değil yalnız ehl-i hakikat insanları, belki ruhanîleri, belki melekleri de ağlatır ve arzı ve semâyı hiddete getirebilir.

Madem iki sene tetkikten sonra Âyetü'l-Kübrâ eski harflerle tab' edilen bin nüsha ve Nur'un bütün risaleleri ittifaken beraatle beraber umumu iade edilmiş. Aynen iade edilen bazı risalelerin eski hurufla teksirini bir suç sayıp ceza vermek, adliyeleri cidden alâkadar edip adalet şerefini kırıyor.

Sâniyen: Benim hususî kâtibim şimdi yok, başka kâtipler de benim dilimi iyi anlamıyorlar; ben de hem rahatsız ve hem de geç ve güç yazabiliyorum. Hâlbuki, dünden beri yirmiye yakın mektuplar geldi. İçinde de pek çok kardeşlerimiz ve hemşirelerimizin isimleri var. Biz, onların umumunun hem

---

Adâvet: Düşmanlık.
Ceride: Gazete.
Dehâlet: Sığınma, yardım isteme, himâyesine girme.
Edyân-ı semâviye: Semâvî, ilâhî dinler.
Kesret: Çokça, çok sayıda.
Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan: Beyan ve ifadesi ile insanları, benzerini yapmaktan aciz bırakan Kur'ân-ı Kerim.
Muannid: İnatçı.
Müdakkik: Dikkatli, inceleyici, araştırıcı.
Şark-ı şimalî: Kuzeydoğu.
Tâciz: Rahatsız etme.
Tasdikkârâne: Tasdik ederek, inanarak.
Tâzib: Acı çektirme, eziyet etme.
Teksir: Çoğaltma.

bayramlarını tebrik ediyoruz, hem yeni şâkirt olmak isteyenleri ruh u canımızla kabul ediyoruz. Ve onları öyle sevk eden zâtlara da Allah razı olsun ve kalblerindeki muradları ne ise Cenâb-ı Hak onları muvaffak eylesin deriz.

Sâlisen: Nur santrali Sabri'nin *(rahmetullâhi aleyh)* Lâhika'ya girecek güzel mektubu ve Ali Osman ve Çilingir Ali'nin Nurlar'ın neşrindeki kudsî hizmetleri ve İbrahim Edhem'in Balıkesir ve sair taraflarda tesirli faaliyeti ve onun irşadıyla çokların Nur dairesine girmesi ve Ahmed Fuad'ın da Eflâni havâlisinde Hasan Feyzi gibi faaliyeti ve şiddetli alâkası,

ve Konyalı Sabri'nin genç mekteplilerin çoklukla Nur dairesine girmelerine çalışması ve başta müfessir, hacı ve hoca Vehbi Efendi ve Konya ulemâsının Nurlar'a karşı hüsn-ü teveccühleri ve tasdikkârâne münasebetleri,

ve muallim Abdurrahman İhsan'ın hasbihâl mektubundaki samimî ve ciddî Nur'a alâkadarlığı,

ve Tavşanlı Vâizi Osman'ın mektubunda pek samimî ve ciddî iki-üç zâtın Nur şâkirtliğine kemâl-i ciddiyetle girmeleri,

ve Eğirdir köylerinde Ali Osman'ın ve Halil İbrahim'in tasdikiyle çok hâlis Nurcuların yetişmesi,

ve Ankara dârülfünununda Nur'a ehemmiyetli hizmet eden ve Kastamonu'da mektep gençlerinden en evvel Nurlar'a giren ve Ankara'daki Abdurrahman'ın oğlu Vahdet'i himaye ve muhafazaya çalışan Araçlı Abdullah'ın* mektubunda tam imanlı ve dindarane ve müjdekârâne yazması ve orada okuyucuların çok olmasıyla ellerindeki risalenin kâfi olmadığına ve Konyalı arkadaşı Mehmed ile beraber gençler içerisinde Nur neşretmeleri,

ve Aydın tarafında inşallah bir Ahmed Feyzi hükmünde, Nurlar'la gayet alâkadar Ali Akdağ'ın güzel ve samimî mektubundaki duaları ve tavsifleri ve Nur'un tesirlerini hissetmesi gibi fıkraların meâlleri, bizi ve Nur dairesini tamamıyla mesrur ettiği gibi, bu bayramda da büyük bir mânevî hediye olarak kabul ediyoruz. Cenâb-ı Hak, onların umumundan razı olsun. Hususî ve ayrı ayrı mektup yazamadığımdan gücenmesinler.

Hüsrev'in lâyiha-yı temyize ait mektubunu hiç ilişmeden kabul ettiğim için, sizdeki aynı suretini Mahkeme-i Temyiz'e gönderebilirsiniz. Madem sizde

---

Lâyiha-yı temyiz: Temyiz Mahkemesi'ne karar düzeltme talebiyle yazılan yazı.

Mahkeme-i Temyiz: Yargıtay. Adliye mahkemeleri tarafından verilen karar ve hükümleri nihaî olarak inceleyen yüksek yargı makamı.

bir sureti vardır, bu mektubu göndermeden Lâhika'ya da geçsin. Şimdi gelen mektupta Gençlik Rehberi'nin fiyatını siz benden daha iyi bilirsiniz. Bir veya bir buçuk banknottan aşağı olmasın. Hüsrev'in kalemi Dördüncü Söz'e başlamasına bin bârekâllah deriz. Allah muvaffak eylesin, âmin...

Safranbolu kahramanı berber Hıfzı, Hüsnü, Yılmaz iki mâsum Nurcu mahdumlarıyla ve İnebolu kahramanlarından Ali Osman ve iki Nurcu mahdumlarının bayram tebriklerine mukabil selâm, hem muvaffakiyetlerine dua ederiz.

211

Aziz, Sıddık Kardeşim Refet Bey!

Evvelâ: Bazı bize temas eden cüz'î hâdiseler münasebetiyle bir hakikati beyan etmek şiddetle ruhuma ihtar edildi. Şöyle ki:

Risale-i Nur hiçbir şeye âlet olamadığını ve rıza-yı ilâhiyeden başka hiçbir maksada vesile olamadığını ve doğrudan doğruya her şeyden evvel iman hakikatlerini ders vermek ve bîçâre zayıfların ve şüpheye düşenlerin imanlarını kurtarmak olduğunu, elbette sizin gibi nurun has şâkirtleri biliyorlar.

Sâniyen: Risale-i Nur'un bu kadar muârızlarına mukabil en büyük kuvveti ihlâs olduğundan ve dünyanın hiçbir şeyine âlet olmadığı gibi, tarafgirlik hissiyatına bina edilen cereyanlara, hususan siyasete temas eden cereyanlarla alâkadar olmaz. Çünkü tarafgirlik damarı ihlâsı kırar, hakikati değiştirir. Hattâ, benim otuz seneden beri siyaseti terk ettiğime sebep, bir mübârek âlimin takip ettiği cereyanın tarafgirlik damarıyla, sâlih ve büyük bir âlimin onun fikrine muhalif olmasından tefsik derecesinde tahkir edip ve cereyanına ve kendi fikrine muvâfık meşhur ve mütecaviz bir münafığı gayet medh ü senâ etti. Ben de bütün ruhumla ürktüm. Demek tarafgirlik hissine siyasetçilik de karışsa, böyle acîb hatalara sebebiyet veriyor diye أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالسِّيَاسَةِ[1] dedim, o zamandan beri siyaseti terk ettim.

O hâlim neticesi olarak sizin gibi kardeşlerim bilirsiniz ki, yirmi beş seneden beri bir gazeteyi ne okudum, ne dinledim ve ne de merak ettim. Ve on

---

[1] Şeytandan ve siyasetten Allah'a sığınırım.

Mütecaviz: Haddi aşan, çok fazla ileri giden, saldırgan.
Tahkir etmek: Hakaret etmek, basit ve değersiz görmek.
Tarafgirlik: Taraf tutma, taraftarlık.
Tefsik: Bir kimseyi fâsık, günahkâr olarak niteleme, günahkâr sayma.

sene Harb-i Umumî'ye bakmadım, bilmedim ve merak etmedim; ve yirmi iki sene bu işkenceli esaretimde tarafgirliğe ve siyasete temas etmemek için ve Nurlar'daki ihlâsa zarar gelmemek için, müdâfaâtımdan başka, istirahatim için hiç müracaat etmediğimi bilirsiniz.

Hem bilirsiniz ki, hapiste size yazdığım gibi *benim idamıma hükmeden adamlar, beni işkenceli tâzib edenler, Risale-i Nur ile imanlarını kurtarsalar, şahit olunuz ki, ben, onları helâl ediyorum.* Ve tarafgirlik damarıyla ihlâsa zarar gelmemek için, bu iki-üç senede dâhilden ve hariçten gelen fırtınalı cereyanlara hiç temas etmedik ve kardeşlerimi de bir derece ikaz ettim.

Sâlisen: Bilirsiniz ki, kendim sadaka ve yardımları kabul etmediğim gibi, öyle yardımlara da vesile olamadığımdan, kendi elbisemi ve lüzumlu eşyamı satıp o parayla kendi kitaplarımı, yazan kardeşlerimden satın alıyorum. Tâ Risale-i Nur'un ihlâsına dünya menfaatleri girmesin, bir zarar vermesin ve başka kardeşler de ibret alıp hiçbir şeye âlet edilmesin.

Râbian: Nur'un hakikî şâkirtlerine Nur kâfidir. Onlar da kanaat etmeli, başka şereflere veya maddî, mânevî menfaatlere gözünü dikmesin.

Hem münakaşa, münâzaa ve mesâil-i diniyede damarlara dokunacak tarafgirâne mübâhase etmemek lâzımdır ki, Nur aleyhinde garazkârlar çıkmasın. Hattâ, bir hiss-i kable'l-vuku ile Mustafa Oruç kardeşimizin Risale-i Nur'un mesleğine muhalif olarak birisiyle mübâhasesi.. aynı zamanda, belki aynı dakikada ona gayet hiddet ve şiddetle bir gücenmek kalbime geldi. Hattâ o Nur'dan kazandığı çok ehemmiyetli makamından atmak arzusu oldu, kalben müteessir oldum. Bu benim için bir Abdurrahman idi, neden böyle şiddetli hiddet ettim? Sonra bu bayramda yanıma geldi, Cenâb-ı Hakk'a şükür ki, çok ehemmiyetli bir ders dinledi ve o büyük hatasını da anladı ve benim burada hiddetimin aynı dakikada hatasını itiraf etti. İnşallah o keffâret oldu, tam temiz olarak kurtuldu.

Hâmisen: Dört-beş aydan beri bir zât, bana buraya bir gazete gönderiyormuş. Ben yeniden haber aldım ki bana gönderiliyormuş. Buradaki dostlarım âdetimi bildikleri içindir ki, değil gazete, Nur'dan başka hiçbir kitabı, hiçbir mecmuayı kabul etmediğim gibi, yeni yazıdan hiçbir harf bilmediğim için korkmuşlar, bana haber vermemişler ve göstermemişler. Şimdi bir zât, bir

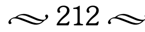

Garazkâr: Garazı olan, kötü maksatlı.
Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
Mesâil-i diniye: Dine ait meseleler.
Mübâhase etmek: Karşılıklı konuşmak, tartışmak.
Münâzaa: Mücadele, çekişme.
Tarafgirâne: Taraf tutar bir tarzda.

mektup içinde bir sayfası benimle konuşan bir gazetecinin, fakat dost ve hemşehri bir zâtın mektubunu gösterdi. Dediler ki: "Çoktan beri senin nâmına bir gazete gönderiyordu. Biz korktuk, sana göstermedik."

Ben de dedim: "O zâta benim tarafımdan çok selâm ediniz. O dostun eski bildiği Said değişmiş, dünya ile alâkası kesilmiş. Hem hasta, hem hususî mektubu kardeşime de yazamadığımdan o zât gücenmesin."

Oradaki umum dostlara, hususan Hâfız Emin ve Hâfız Fahreddin gibi kardeşlerimize selâm ve bayramlarını tekrar tebrik ediyoruz.

212

Risale-i Nur'un avukatı ve Aydın havâlisinin Hasan Feyzi'si ve o civarın bir Hüsrev'i kardeşimiz Ahmed Feyzi, üç seneden beri Sikke-i Tasdîk-i Gaybî'nin Risale-i Nur'a verdiği yüzer işaretle tasdiklerini, tam bir kat'î burhan olarak hem hadislerden, hem âyetlerden mana ve cifir muvâfakatlarıyla Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini pek kuvvetli bir surette isbat ediyor. Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsinin bir mümessili olan Nur şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsine bazı işaret-i hadisiyeyi, Nur'un tercümanına veriyor. Hakikat ise tercüman, bir derece te'lif itibarıyla, o şahs-ı mânevînin bir nevi mümessili olmak itibarıyladır. Yoksa haddim ve hakkım değildir ki ben o kudsî işarete medar olayım.

Her neyse, ben daha fazla tetkik edemedim. Onun üç buçuk senede ve onun gibi fevkalâde zeki bir kardeşimizin ince tedkikâtını vaktim ve hastalığım müsaade etse, tetkik ve tâdilden sonra size gönderip, ya Tılsımlar mecmuasının zeyli veya Lem'alar mecmuasına, Risale-i Nur'un hakkaniyetine bir hüccet olarak yazarsınız. O kardeşimizin, Nur avukatı Ahmed Feyzi'nin incir teberrüküne mukabil, benim nâmıma bir Sikke-i Gaybiye mecmuasını ona gönderiniz ki, incirleri bana dokunmasın. Çünkü bu âhirde kat'iyen mukabelesiz hediyeler beni hastalandırdığı, çok tecrübelerle pek kat'îleşti.

Hem o kardeşimizin iki mübârek haremi ve muhterem vâlidesinin ve Said ve Nuri nâmındaki evlâtlarının bana yazdıkları samimî mektuplarına mukabil, hem onlara hem evlâtlarına çok dua ediyorum. Öyle bir kahraman Nurcunun öyle hakikatli, muhterem, dindar refikasının Nurlar'a fedâi ve hâdim olarak

---

Cifir: Rakam ve harflerden geleceğe dâir birtakım işaretler tesbit etmeye çalışan ilim.
Harem: Bir erkeğin karısı, eş, zevce.
İşaret-i hadisiye: Hadis-i şeriflerin işareti, iması.
Medar olmak: Sebep, vesile olmak.
Muvâfakat: Uygunluk.
Refika: Eş, hanım.
Tâdil: Düzeltme.
Teberrük: Bereket niyetiyle, bereket umarak verilen hediye.
Tetkik: İnceleme, araştırma.

verdikleri mâsum evlâtlarını ruh u canımızla Nur'un mâsumlar dairesinde kabul ediyoruz. Ve Mehmed Emin ve Ali Akdağ ve Ahmed Feyzi'ye ve umum kardeşlerimize selâm ve dua ederiz.

213

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Lüzumu olmayan erzak ve elbiselerimi satıp gayet mübârek yüz lirayı, hem Dârü'l-Hikmet'ten aldığım maaşla –ki, onunla hacca gidecektim– hem yirmi iki sene hisse-i erzakiyemin bakiyesi olan on lirayı da üstünde suret bulunduğu için tekrar o mübârek on lirayı da Lem'alar mecmuasının fiyatı olarak beraber gönderiyorum.

214

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Hadsiz şükür olsun ki Risale-i Nur'un, Haremeyn-i Şerifeyn'ce makbuliyetine bir alâmet şudur ki:

Denizli kahramanı Hâfız Mustafa, İstanbul'dan aldığı Zülfikar ve Asâ-yı Musa ve Sirâcü'n-Nur'u –ki Hindistan ulemâsına gönderilecekti– onları alıp yolda bazı hacılara okutup, beraber Medine-i Münevvere'de Keşmirli gayet meşhur bir âlim ve Türkçe de güzel bilen zâta teslim etmiş. O zâtın da çok takdir edip kat'î teminatla Hindistan ulemâsının merkezine göndereceğini ve Medine-i Münevvere'ye mahsus olan mecmualar da yetiştiğini ve sair yerlere de gönderilen mecmualar selâmetle yetiştiğini Denizlili Hâfız Mustafa'ya beraber arkadaş olup ve yolda Nurlar'ı okuyarak giden hem genç, hem Nurcu iki Afyonlu hacı ve başka hacılar, bu müjdeli haberi bana getirdiler ve hariçte Risale-i Nur'un ehemmiyetli revacını ve makbuliyetini müjdelediler. Yalnız Câmiü'l-Ezher'e gidecek üç mecmuadan Zülfikar burada kaldı, gönderemedik; ikisi gitmişler. Bunun hikmeti şudur ki:

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Bakiye: Arta kalan.
Haremeyn-i Şerifeyn: Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere.
Hisse-i erzakiye: Geçim payı.
Sirâcü'n-Nur: "Nur kandili, lambası" anlamında Nur Külliyatı'ndan derlenen bir eser.
Zülfikar: Ağırlığını 25. Söz, 19. Mektup ve 10. Söz'ün tamamının oluşturduğu Nur Külliyatı'ndan derlenen bir eser.

Zülfikar, ilmî bir geniş derstir. Âlem-i İslâm'ın medrese-i kübrâsı olan Câmiü'l-Ezher'e ders suretiyle göndermek münasip olmadığı gibi, hem orada kolera hastalığının istilâsıyla, elbette Zülfikar, lâyık olduğu dikkat-i nazara bu sırada alâkadarâne mazhar olamayacaktı.

215

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Nur'un ehemmiyetli kahramanlarından Nur'un ehemmiyetli mecmualarını Mekke-i Mükerreme'ye götürüp gayet büyük bir Hindli âlim Ahmed Ali Şimşirî'ye teslim edip, hem Hintçe tercüme etmeye ve Hind'e de göndermeye teminat alan kardeşimiz Hâfız Mustafa'ya binler bârekâllah ve mâşallah ve es'adekâllah deriz. Medresetü'z-Zehra, Mekke-i Mükerreme'deki o büyük zâtla muhabere etsin. Adresi şudur: "Mekke-i Mükerreme'de Bâbü's-Selâm'da Ahmed Ali Şimşirî" diye mektup yazabilirsiniz.

Sâniyen: Bu defaki hâdise, bir habbeyi, evham yüzünden çok kubbeler yaptıklarını öğrendik. Bir emaresi de şudur:

Dâhiliye Vekili'nin emriyle gece içinde Afyon Vâlisi, Emniyet Müdürüyle buraya gelip gecede menzilimi basmak istemişler. Müddeiumumî muvâfakat etmediğinden, sabaha kadar bekleyip, en ziyade aleyhimizde bulunan iki adamı tayin edip, kilidimi kırıp füc'eten baskın vermeleri; hem aynı gün(Hâşiye) faytonla çıktığım vakit –burada emsali vuku bulmayan– beş tayyare pek aşağıda uçup benim faytonumu bildikleri için etrafımda iki defa dönmeleri, ikinci gün başka bir tarafa, çok görünmeyen gizli bir dere tarafına faytonla giderken, aşağıda uçan beş tayyareyi bir şey arıyor gibi gördük, anladık ki bizi arıyorlar. Yine aynen evvelki gün gibi, o beş tayyare etrafımızda ve kasaba üstünde gezip, odamıza girdiğimiz zaman onların da gitmeleri kuvvetli bir emaredir ki, bir habbe yüz kubbe yapılmış.

Hâşiye: Evet, buradaki Nur şâkirtleri namına tasdik ediyoruz, hadise aynen vuku buldu.

Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Terzi Mustafa	*İsmail*	*Mustafa*	*Hizmetkârı Nuri*	*Hayri*	*Halil*

Alâkadarâne: Alâka göstererek, ilgilenerek.
Dikkat-i nazar: Dikkatle, önem vererek bakma.
Es'adekâllah: Allah seni mesûd ve bahtiyar etsin!
Füc'eten: Aniden, ansızın, birdenbire.
Habbeyi kubbe yapmak: Küçük, önemsiz meseleleri büyütmek, abartmak.
Medrese-i kübrâ: Çok büyük okul.
Menzil: Kalınan yer, mesken, ev.
Muvâfakat etmek: Uygun görmek, izin vermek.
Müddeiumumî: Savcı.

Burada böyle manasız, evham yüzünden bana eziyet verilmesi ve Medresetü'z-Zehra'nın kahramanlarına buraya nisbeten bu üç senede on dereceden yalnız bir derece eziyet verilmek cihetiyle, Isparta hükûmetine ve adliyesine teşekkürümü ve minnettarlığımı ve onların verdiği eziyetleri de helâl ettiğimi bildirirsiniz.

Sâlisen: Bu defaki musibette, her vakit olduğu gibi, yine kaderin adaletine ve inâyet-i ilâhiyenin feyzine baktım, gördüm ki: Sair vilâyete nisbeten bir derece Nur'dan geri kalan ve Nur dairesine de yakın bulunan Kütahya ve adliyesini ve hükûmetini, Denizli, Kastamonu gibi Risale-i Nur'la alâkadar etmek… Evet, ne kadar fikri ve vazifesi aleyhimizde olsa da her hâlde kalbi, ruhu Risale-i Nur'dan imanı cihetinde büyük istifade etmek ve Nurculara da sevap kazandırmak hikmetiyle, o vilâyete gönderildi. Kader-i ilâhî dahi bana bir şefkat tokadı olarak, Dâhiliye Vekili Erzurumlu ve hemşehrim ve Afyon Valisi (Antalyalı) ve şimdiye kadar bana ilişmemesi cihetiyle demiştim: "Gerçi serbest oldum, şimdi böyle insaflı bir vali buldum, Emirdağ'dan gitmeyeceğim." diye bir nevi sevinç ve ihtiyatsızlığımın cezası olarak, o iki adamın elleriyle kader-i ilâhî bana tokat vurdu, adalet etti.

Afyon Valisi, Emniyet Müdürü ve buradaki heyetiyle meselemize dair Ankara'ya yazmışlar ki: "Cemiyetçilik, tarîkatçılık gibi meseleler yok. Fakat Said Nursî'nin onun sözüyle kendini feda edecek iki yüz bin Nurcu kardeşleri var." diye, başka bir cihette yine hükûmete büyük bir evham vermişler. Fakat onların bu yazmasında, Nur'a ve Nurculara bir fayda ve benim şahsıma da belki bir zarar ihtimali var.

Faydanın bir ciheti şudur ki: Bu kadar ağır şerâit içinde öyle demir gibi sarsılmaz bir hakikat var ki iki yüz bin Türk, ruhunu ona feda edecek o hakikatin müşterisi bulunur. Bu noktada, zayıf imanlı olanlar imanını kuvvetlendirir. Ehl-i siyaset de ve imanını kaybedenler onlara ilişmekten korkarlar, daha çabuk taarruz edemezler.

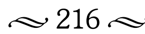
Bana zararı ise: Cenâb-ı Hak, Hâfız'dır. Beni çürütmek ve kardeşlerimi benden kaçırmak ve kardeşliğimizi kırmak için, şeytanın bile hatırına gelmeyen iftiralar ve isnadlarla benim ehemmiyetimi kırmak için çalışmaları muhtemeldir.

Hâfız: "Koruyan, muhafaza eden." anlamında Cenâb-ı Hakk'ın güzel isimlerinden.

Şerâit: Şartlar.

Ehl-i vukûftan ve Diyanet Riyâseti'nin müşâvirlerinden Yusuf Ziya ve oradaki hocalar, Risale-i Nur'un tamam bir takımını bizden istiyorlar. Hem zerrelere ait Otuzuncu Söz ve Otuz İkinci'nin Birinci Mevkıfı'nın başındaki zerre bahsi ve Hüve Nüktesi ve Tabiat Risalesi'nin zerre bahsi gibi parçaları, rica suretinde ve hürmetkârâne, oraya gönderdiğimiz Hasan Çalışkan* ile cevap göndermişler. Güya وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[1] manasını anlamak istiyorlar ve bu parçalarla anlaşılır ve şimdi serbest ifsada başlayan maddiyyûnları susturur.

Said Nursî

216

Kanunca ifademi almak lâzımken ifademi almadılar. Ben de ifademi şimdi Adliye'nin şahs-ı mânevîsine ve Dâhiliye Vekili'ne berây-ı malûmat beyan ediyorum.

Bu kırk sene zarfında bu vatana ve millete hiç zarar etmeyip pek çok menfaati dokunan.. ezcümle Mart İhtilâlinde isyan eden sekiz taburu bir nutukla itaate getiren ve çok zâbitleri kurtaran.. ve Harekât-ı Milliye'de Hutuvât-ı Sitte Risalesi ile ulemâyı ve Şeyhülislâm'ı ve İstanbul'u, işgal eden ecnebî taraftarlığından kurtaran.. ve eski Harb-i Umumî'de merhum Enver Paşa'nın* çok takdir ve tahsiniyle fedakârâne hizmet eden.. ve üç dehşetli kumandanlar ona hiddet ettikleri hâlde ilişmeye cesaret edemeyen.. ve gizli zındıkların iftiralarına binâen, kanunlar onu mes'ul ettiği hâlde, üç mahkeme onun takip ettiği hakikate karşı mağlup olup mahkûmiyetine cesaret etmeyen.. ve risaleleri ehl-i fen ve ehl-i ilim yanında çok takdir ve tahsinlerle karşılanan ve o risaleler hesabına konuşan bir adamı bir saat dinlemeniz, vazifeniz itibarıyla elzemdir ve vaciptir.

İşte başlıyorum. Elimizde hak var. Hakkımızı kuvvetle ve başka suretle aramaya Cenâb-ı Hak mecbur etmesin, âmin...

---

[1] "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Ezcümle: Bu cümleden olarak, başlıca.
Harekât-ı Milliye: Millî hareketler. İstanbul'un İngilizler tarafından işgali ve millî mücadele yıllarında meydana gelen sivil hareketler.
Hutuvât-ı Sitte: Bediüzzaman Hazretleri'nin 1920'de İngilizlerin İstanbul'u işgali sırasında yazıp gizlice bastırarak dağıttığı, işgale karşı millî bilinci harekete geçiren "Altı Adım" anlamındaki broşürü.
Tahsin: Güzel bulma, beğenme.

Bu yirmi senede yüzer tecrübeyle inâyet-i ilâhiye bizi himaye ettiği ve dehşetli zulümlerden kurtardığı gibi, bu yeni manasız, bütün bütün kanunsuz, gaddarâne zulümden de kurtaracağına kat'î kanaat etmeliyiz. Şayet bir parça sıkıntı, zahmet, zarar da görsek, binler derece o zahmetten ziyade rahmet ve ihsan-ı ilâhiyeye ve sevaba mazhar olmakla beraber, pek çok bîçâre ehl-i imanın imanlarına başka bir tarzda bir kudsî hizmet hükmüne geçeceğini rahmet-i ilâhiyeden pek kuvvetli ümit ediyoruz.

Bu hâdisenin on vecihle kanunsuz olduğunu beyan ediyorum:

Birincisi: Üç mahkeme ve üç ehl-i vukûfun ve Ankara'nın yedi makamatından ve adliyelerin elinde iki sene Risale-i Nur tetkikle nazardan geçtiği hâlde, ittifakla, hiçbir muhalif kalmadan hem umum risalelerin beraatine, hem Said ile beraber yetmiş beş arkadaşı birlikte beraat ettirildiği ve bir gün bile ceza verilmediği hâlde, yeniden evrak-ı muzırra gibi onlara el uzatmak ne derece kanunsuzdur, zerre kadar insafı olan bilir.

İkincisi: Beraatinden sonra üç buçuk sene Emirdağ'da münzevî, garip, kapısını hem dışarıdan kilit, hem içeriden sürgüyle kapayan ve yüzde bir adamı zarurî bir iş olmasa yanına kabul etmeyen ve yirmi seneden beri devam eden te'lifini de bırakıp daha te'lif etmeyen bir adama, dünya siyaseti için kapısının kilidini kırıp, yanına gelip Arabî evrâdından, yanındaki iki levha-yı imaniyeden başka taharriciler bir şey bulamadıkları hâlde bu eziyetin ne derece hilâf-ı kanun olduğunu, zerre kadar aklı bulunan anlar.

Üçüncüsü: Mahkemece yetmiş şahidin tasdikiyle, yedi sene Harb-i Umumî'yi bilmeyen ve merak etmeyen, sormayan ki, şimdi on senedir aynı o hâlde bulunan.. ve yirmi seneden beri hiçbir gazeteyi okumayan ve dinlemeyen.. ve otuz seneden beri أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالسِّيَاسَةِ[1] deyip siyasetten bütün kuvvetiyle kaçan.. ve yirmi iki sene işkencede sıkıntılar çektiği hâlde ehl-i siyasetin nazar-ı dikkatini kendine celbetmemek ve siyasete karışmamak için bir defa istirahati için hükûmete müracaat etmeyen bir adama, dehşetli bir siyasî gibi ve siyasî entrikacısı gibi, onun menzilini ve inzivagâhını basıp, hasta

---

[1] Şeytandan ve siyasetten Allah'a sığınırım!

Bîçâre: Çâresiz, zavallı.
Evrâd: Virdler. Belirli zamanlarda devamlı yapılan ibadetler, okunan dua ve zikirler.
Evrak-ı muzırra: Zararlı yayınlar, belgeler.
Hilâf-ı kanun: Kanuna, hukuka aykırı.
İnâyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
İnzivagâh: Tek başına, yalnız yaşanan yer.
Levha-yı imaniye: İman esaslarının yazılı olduğu tablo, levha.
Münzevî: İnsanlardan uzaklaşıp, tek başına yaşayan kimse.
Taharrici: Arama yapan.

hâlinde emsalsiz bir sıkıntı ruhuna vermek, hiçbir kanuna muvâfık gelir mi? Zerre kadar vicdanı bulunan bu hâle acıyacak.

Dördüncüsü: Eskişehir Mahkemesi'nde altı ay tetkikten sonra ve sebebi de cemiyetçilik, tarîkatçılık olduğu, o evham bahanesiyle büyük bir reisin ona şahsî garazıyla onun aleyhinde bazı adliyecileri teşvik ettiği hâlde cemiyetçilik, tarîkatçılık ve Risale-i Nur cihetinde beraat ettirip, yalnız Risale-i Nur'un bir küçük parçası olan Tesettür Risalesi'ni bahane ederek kanunen değil de, kanaat-i vicdaniye ile, yüz şâkirt içinde beş-on şâkirde altı ay ceza verdiler ki, tetkik zamanına kadar dört ay mevkuf, yani bir buçuk ay hapis kaldıkları ve on sene sonra Denizli Mahkemesi, yine dokuz ay cemiyetçilik ve tarîkatçılık gibi birkaç bahaneyle, yirmi senelik bütün mektubat ve te'lifâtlarını inceden inceye tetkikle beraber, Ankara ve Denizli mahkemesinde tetkikte kaldıkları hâlde, o mahkemeler ittifakla cemiyetçilik ve tarîkatçılık(Hâşiye) ve sair bahaneleri cihetinde beraat kararı verip, o kitap ve mektupları aynen sahiplerine iade ve Said'i arkadaşlarıyla beraber beraat ettirdikleri hâlde, bir siyasî cemiyetçi nazarıyla ve entrikacı bir siyasî adam tarzında onu itham etmek ve adliye memurlarını onun aleyhinde cemiyetçilik ve tarîkatçılık noktasında sevk etmek ne kadar kanunsuz olduğunu, insaniyeti sukut etmeyenler bilir.

Beşincisi: *Şöyle ki, ben Risale-i Nur mesleğinin esası ve otuz seneden beri bir düstur-u hayatım olan şefkat itibarıyla, bir mâsuma zarar gelmemek için, bana zulmeden cânilere değil ilişmek, hattâ beddua edemiyorum. Hattâ, en şiddetli garazla bana zulmeden fâsık, belki dinsiz zâlimlere hiddet ettiğim hâlde, değil maddî, belki beddua ile de mukabeleden beni o şefkat men ediyor. Çünkü o zâlim gaddarın, ya peder ve vâlidesi gibi ihtiyar bîçârelere veya evlâdı gibi mâsumlara maddî ve mânevî darbe gelmemek için, o dört mâsumların hatırına binâen, o zâlim gaddara ilişmiyorum, bazen helâl ediyorum.*

Hâşiye: *Nurlar'ın esası ve hedefi, iman-ı tahkikî ve hakikat-i Kur'âniye'dir.* Onun için, üç mahkeme, tarîkat noktasında beraat vermişler. Hem yirmi senede hiçbir adam dememiş ki, "Bana tarîkat vermiş." Hem bin seneden beri bu milletin ekser ecdadı bağlandığı bir meslek, sebeb-i mes'uliyet olamaz. Hem gizli münâfıklar, hakikat-i İslâmiyet'e tarîkat namını takıp bu milletin dinine taarruz ettiklerine karşı, mukabele edenler, tarîkatla itham edilmez. Cemiyet ise, uhuvvet-i İslâmiye cihetinde bir uhrevî kardeşliktir. Yoksa siyasî cemiyet olmadığına üç mahkeme hüküm vermiştir.

Fâsık: Günahları ve haramları işlemeyi âdet edinen. Günahkâr.
İman-ı tahkikî: Sağlam, sarsılmaz iman.
Kanaat-i vicdaniye: İç sezilerle verilen not, fikir, karar.
Mevkuf: Tutuklu.
Sebeb-i mes'uliyet: Sorumlu tutulma sebebi.
Sukut etmek: Ortadan kalkmak, düşmek.
Te'lifât: Kitaplar.
Uhrevî: Âhirete yönelik.
Uhuvvet-i İslâmiye: Din kardeşliği.

İşte bu sırr-ı şefkat içindir ki, idare ve âsâyişe kat'iyen ilişmediğimiz gibi, bütün arkadaşlarımıza da o derece tavsiye etmişim ki, üç vilâyetin insaflı zâbıtalarının bir kısmı itiraf etmişler ki, “Bu Nur şâkirtleri mânevî bir zâbıtadır, idare ve âsâyişi muhafaza ediyorlar.” dedikleri ve bu hakikate binler şahit ve yirmi sene hayatıyla tasdik ve binler şâkirtlerin de zâbıtaca hiçbir vukuat kaydetmemesiyle tasdik ve teyid ettikleri hâlde, o bîçâre adamın ihtilâlci ve insafsız bir komiteci gibi menzilini basmak ve insafsız adamlar ona ihênet etmek ve menzilinde bir şey bulamamakla beraber, yüz cinayeti bulunan bir adam gibi, hattâ Kur'ân'ı ve başındaki levhalarını evrak-ı muzırra gibi toplamak, acaba dünyada hangi kanun buna müsaade eder.

Altıncısı: Bundan otuz sene evvel, Cenâb-ı Hakk'ın inâyetiyle, dünyada muvakkat şan u şeref ve enaniyetli hodfürûşluk ve şöhret-perestlik ne kadar zararlı ve ne kadar faydasız ve manasız olduğunu, hadsiz şükür olsun ki, Kur'ân'ın feyziyle anlamış bir adam, o zamandan beri bütün kuvvetiyle nefs-i emmâresiyle mücadele edip, mahviyet etmek ve benliği bırakmak ve tasannû ve riyakârlık yapmamak için, elinden geldiği kadar çalıştığına ona hizmet veya arkadaşlık edenler kat'î bildikleri hâlde.. ve yirmi seneden beri herkes kendi hakkında hoşlandığı ziyade hüsn-ü zan ve teveccüh-ü nâs ve şahsını medh ü senâdan ve kendini mânevî makam sahibi olduğunu bilmekten, herkese muhalif olarak bütün kuvvetiyle kaçtığını.. hem has kardeşlerinin, onun hakkındaki hüsn-ü zanlarını reddedip o has kardeşlerinin hatırlarını kırması.. ve yazdığı cevabî mektuplarında onların kendi hakkında medihlerini ve ziyade hüsn-ü zanlarını kırması.. ve kendini faziletten mahrum gösterip, bütün fazileti Kur'ân'ın tefsiri olan Risale-i Nur'a ve dolayısıyla Nur şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsine verip, kendini âdi bir hizmetkâr bilmesi kat'î isbat ediyor ki; şahsını beğendirmeye çalışmadığı ve istemediği ve reddettiği hâlde, onun rızası olmadan bazı dostları uzak bir yerden, onun hakkında ziyade hüsn-ü zan edip medhetmek gibi bir makam vermesi ve Kütahya havâlisinde tanımadığı bir vâizin bazı sözleriyle ve Kütahya'ya kendim hiçbir mektup göndermediğim hâlde ve benim imzamı taklitle ve medar-ı mes'uliyet tevehhüm edilen bir mektupla ve kimin yazısı bilinmeyen dokunaklı bir kitap Balıkesir'de bulunmasıyla, acaba hangi kanunla medar-ı mes'uliyet olur ki, o bîçâre ve hasta,

---

Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, beğendirme.
İhênet etmek: Alay etmek, küçük duruma düşürmek.
Mahviyet: Alçak gönüllülük, tevazu.
Medar-ı mes'uliyet: Sorumlu tutulma sebebi.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Nefs-i emmâre: İnsana sürekli kötülükleri emreden nefis.
Tasannû: Sun'îlik, yapmacıklık.
Teveccüh-ü nâs: İnsanların takdiri, beğenisi.
Tevehhüm: Zan, vehim, kuruntu.
Teyid etmek: Desteklemek, pekiştirmek.

çok ihtiyar, garip ve münzevî adamın odasına, bir cinayet işlemiş gibi kilidini kırıp taharri memurlarını sokmak, hem evrâdından ve levhalarından başka bahane bulamamak, acaba dünyada hiçbir kanun, hiçbir siyaset bu taarruza müsaade eder mi?

Yedincisi: Bu sırada, dâhilde, o kadar dâhilî-haricî heyecanlı parti cereyanları varken ve bundan tam istifade etmek, yani mahdut birkaç arkadaşına bedel ve çok diplomatları kendisine tarafdar kazanmak için zemin hazırken, sırf siyasete karışmamak ve ihlâsına zarar vermemek ve hükûmetin nazarını kendine celbetmemek ve dünya ile meşgul olmamak için, bütün arkadaşlarına yazıp ki, *"Sakın cereyanlara kapılmayınız, siyasete girmeyiniz, âsâyişe dokunmayınız!"* dediği.. ve bu iki cereyan bu çekinmesinden ona zarar verdikleri, eskisi evhamından, yenisi "Bize yardım etmiyor." diye ona çok sıkıntı verdikleri hâlde, ehl-i dünyanın dünyalarına hiç karışmayıp kendi âhiretiyle meşgul olan.. ve memleketinde ve Nurs karyesinde öz kardeşine yirmi iki sene zarfında birtek mektup yazmayan ve o vilâyetlerdeki dostlarına yirmi senede on mektup yazmayan bir bîçâreye, onun âhiret meşguliyetine bu kadar ilişmek hangi kanun müsaade eder?

Bu vatana ve millete, ahlâka çok zararlı olan dinsizlerin kitaplarının intişarına ve komünistlerin neşriyatlarına serbestiyet kanunu ile ilişilmediği hâlde, üç mahkeme medar-ı mes'uliyet olacak, içinde hiçbir maddeyi bulmayan, millet ve vatanın hayat-ı içtimaiyesini ve ahlâkını ve âsâyişini temine yirmi seneden beri çalışan ve milletin hakikî nokta-yı istinadı olan âlem-i İslâm'ın uhuvvetini ve bu millete de dostluğunu iade ve takviyesine tesirli bir surette çabalayan.. ve Diyanet Riyâseti'nin ulemâsı tenkit niyetiyle, Dâhiliye Vekili'nin emriyle üç ay tetkikten sonra tenkit etmeyerek tam kıymetini takdir edip, "kıymettar eser" diye Diyanet kütüphanesine konulan Zülfikar ve Asâ-yı Musa gibi Nur eczalarını evrak-ı muzırra gibi toplayıp mahkeme eline vermeye acaba hiçbir kanun, hiçbir vicdan, hiçbir insaf, buna müsaade eder mi?

Sekizincisi: Yirmi sene sıkıntılı ve sebepsiz bir nefiyden sonra tam serbestiyet verildiği hâlde, binler akraba ve ahbabı bulunan doğduğu memleketine gitmeyerek gurbeti, kimsesizliği tercih ederek, tâ ki dünyaya ve hayat-ı içtimaiyeye ve siyasete temas etmesin.. ve çok sevaplı olan camideki cemaatin hayrını bırakıp, odasında yalnız namazını kılıp oturmasını tercih eden, yani halkın hürmetinden çekinmek olan bir hâlet-i ruhiyeyi taşıyan.. ve yirmi sene hayatının şehâdetiyle, yüz binler Türk, kıymettar zâtların tasdikiyle,

---

Nefiy: Sürgün.

Nokta-yı istinad: Dayanak noktası.

bir dindar müttakî Türkü, lâkayt çok Kürtlere tercih eden, hattâ mahkemede Hâfız Ali gibi kuvvetli imanı bulunan Türk kardeşlerini yüz Kürde değiştirmediğini isbat eden.. ve hürmet ve ihtiram görmemek için zaruret olmadan halklarla görüşmeyen ve camiye gitmeyen.. ve kırk seneden beri bütün kuvvetiyle ve âsârıyla İslâmiyet'in uhuvvetine ve müslümanların birbirine muhabbetine çalışan.. ve şedid düşmanına karşı menfî hareket etmeyen ve hattâ onunla meşgul olmayan, bedduayı dahi etmeyen.. ve Türk milleti Kur'ân'ın bayraktarı ve senâ-yı Kur'âniye'ye mazhar olduğu için[1] o milleti çok seven ve hayatını onların içinde geçiren bir adam hakkında, resmî lisanıyla ihênet için bir propaganda yapmak, dostlarını ürkütmek için "O Kürttür, siz Türksünüz; o Şâfiîdir, siz Hanefîsiniz." deyip halkları ürkütüp, ondan çekinmeyi ve yirmi iki senede ve iki mahkemede tarz-ı kıyafet değiştirmeye mecbur edilmeyen ve şapkanın yarı askerin başından kalkmasıyla beraber münzevî bir adama zorla şapka giydirmeye cebretmesi, hangi kanun buna müsaade eder?

Dokuzuncusu: Çok mühimdir,(Hâşiye) çok kuvvetlidir. Fakat siyasete temas ettiği için sükût ediyorum.

Onuncusu: Bu da hiçbir kanun müsaade etmediği ve hiçbir maslahat bulunmadığı, yalnız manasız evhamdan bir habbeyi kubbeler yapmaktan ibaret hiçbir kanuna girmeyen bir taarruzdur. Bu da mesleğimizce bakamadığımız siyasete temas etmemek için sükût ederek böylece on vecihle kanunsuz muamelelere karşı yalnız حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ[2] deriz.

Said Nursî

~ 217 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, bu yeni taarruzda ve çok geniş ve çok evhamlı taarruz, yüzde bire indi. Dünkü gün dört saat mahkemede ifademi aldılar. Evvelce size gönderdiğim ifadenin aynını ve izahatıyla cevap

---

Hâşiye: İslâm hükûmetlerde hristiyan ve yahudi bulunması; ve Hristiyan ve Mecusî hükûmetlerde müslümanlar bulunduğu gösteriyor ki: İdare, âsâyişe bilfiil ilişmeyen muhaliflere kanunca ilişilmez. Hem imkânât, medâr-ı mes'uliyet olamaz. Yoksa herkes bir adamı öldürebilir; herkesi bu imkânatla mahkemeye vermek lâzım gelir.

[1] Bkz.: Mâide Sûresi, 5/54.

[2] "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!" (Âl-i İmran Sûresi, 3/173).

Cebretmek: Zorlamak.
İmkânât: Olabilirlikler, mümkün olan şeyler.
İzahat: İzahlar, açıklamalar.
Menfî: Olumsuz.
Müttakî: Takva sahibi. Dinin emir ve yasaklarına titizlikle uyan kimse.
Senâ-yı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'in övgüsü, takdiri.
Sükût etmek: Susmak, konuşmamak.

verdim. Allah, Isparta adliyesinden çok razı olsun ki, onların buraya lehimizdeki iş'arı bize çok yardım etti. Yoksa Afyon'daki evham ve burada bazı resmîler gizli düşmanlarımıza da yardımlarıyla pek çok zahmet çekecektik.

Müsâdere ettikleri Kur'ân'ımızı Diyanet Reisi'ne göndermişler. Biz de İstanbul'a gönderdiğimiz iki cüzler ve baştaki cüz ile beraber bir mektup Diyanet Reisi'ne yazdık. "Bunu fotoğrafla tab' etmeye çalışmak istiyoruz. Diyanet Reisi'nin tensibi ve muâvenetini ümit ediyoruz." diye mektup yazdık.

Bu defa bana mahkemede sordukları pek çok manasız sualler içinde, "Neyle yaşıyorsun?" Dedim ki: "İktisat bereketiyle." Hattâ bir vakit Isparta'da bir Ramazan'da bir ekmek, bir kilo torba yoğurdu, bir kilo pirinçle yaşayan bir adam, maîşeti için dünyaya tenezzül etmez ve hediyeyi de kabul etmeye mecbur olmaz.

218

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Sizin muvaffakiyetinizi ve sebatınızı ve Yirmi Dokuzuncu Söz'ün elif'ler kerametini muhafazasıyla mumlu kâğıtlara yazılmasını ve çalışmanıza fütur gelmemesini ruh u canımızla tebrik ediyoruz.

Sâniyen: Dört saat ifademi almakla pek çok emsalsiz bir sıkıntı çektiğim on saat sonra, âdetâ aynı zamanda iki milyon lira zarar veren Maârif yangını gösterdi ki; Risale-i Nur, belâların def'ine bir vesiledir ki Nurlar'a hücum edildi, belâ yol buldu, geldi.

Sâlisen: Risale-i Nur'un kerameti olarak yangına dair yazılan bir parça,[1] bir haftadan beri size göndermek için bekliyordu. Çünkü ziyade evhamlarından postahanelere çok dikkat ettiklerinden, postayla göndermedik. Sizin de mahkemece hakikî vaziyetinizi merak ediyoruz. "Kardeşimiz Burhan'ın bir küçük musibeti varmış" diye yazıyor, neymiş, merak ettik. Cenâb-ı Hak def etsin. Hem Refet Bey, hem Abdullah Çavuş'un mektuplarından çok memnun oldum. Onlara hususan selâm ediyorum. Umuma selâm.

Kardeşiniz
Said Nursî

---

1 Bkz.: Emirdağ Lâhikası-1, 221. Mektup.

Fütur: Bezginlik, bıkkınlık, usanç.
İş'ar: Bilgilendirme, duyurma.
Maârif: Eğitim Bakanlığı.
Maîşet: Yaşama, geçim.
Muâvenet: Yardım etme, yardımcı olma.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.
Tensib: Münasip görme, uygun bulma.

~ 219 ~

Reisicumhur'a Gönderilen İstidanın Zeylidir ki, Mecbur Oldum Yazmaya

Bana hücum eden garazkârların en esaslı sebebi, Mustafa Kemal'in dostluğu ve tarafgirliği vesilesiyle beni eziyorlar. Ben de o garazkârlara derim ki:

Ölmüş gitmiş ve dünyadan ve hükûmetten alâkası kesilmiş bir adam hakkında otuz sene evvel bir hadis-i şerifin ihbarıyla Kur'ân'a zararlı öyle bir adam çıkacak dediğimi ve sonra Mustafa Kemal o adam olduğunu zaman gösterdi.

Ben de beş yüz seneden beri kahramanlığıyla ve hakperestliğiyle dünyaya meydan okuyan kahraman bir ordunun şerefini ve zaferini hilâf-ı hakikat olarak M. Kemal'e vermediğim için garazkâr dostları, beni yirmi senedir bahanelerle tâzib ediyorlar.

Evet, mahkemede isbat ettiğim gibi "Şerefler, müsbet hayırlar, maddî-mânevî ganimetler orduya, cemaate verilir, tevzî edilir; kusurlar, menfî icraatlar başa, reise verilir." diye bir kaide-i hakikatle, "Kahraman ordunun ve bilfiil asker ve asker başında çalışan cesur zâbitlerin zaferleri ve şerefleri Mustafa Kemal'e verilmez; belki kusurlar, hatalar yalnız ona verilir." diye, beni onu sevmemekle itham edenleri, kahraman orduyu sevmemekle ve şereflerini kırmakla itham edip, onlara hain-i millet nazarıyla bakıyorum. Bu hakikati mahkemede isbat ettiğim gibi onun muannid dostlarına da isbat etmeye hazırım. Ben, bu mübârek milletin bahadır ordusunun milyonlar efradı ve zâbitlerini severim; hürmetlerini, haysiyetlerini elimden geldiği kadar muhafaza ediyorum. Benim karşımdaki garazkâr muârızlarım, birtek adamı sevmek yolunda milyonlar efrada mânen ihênet, belki adâvet ediyorlar.

Evet, çok emarelerle bildik ki bana hücum edenleri tahrik eden, Mustafa Kemal'e itirazımdır ve ona dost olmadığımdır. Başka sebepler bahanedir. Bunun için mecbur oldum ki o muârızlarıma derim:

O, beni taltif etmek ve bütün vilâyât-ı şarkıyeye vâiz-i umumî yapmak için, Ankara'ya istedi. Ben oraya gittim. Bu gelen üç madde, beni onun

---

Hilâf-ı hakikat: Gerçeğe aykırı.
İstida: Dilekçe.
Muannid: İnatçı.
Muârız: Karşı gelen, muhalif.
Taltif etmek: İltifat etme, lütuf ve iyilikte bulunma.
Tâzib etmek: Eziyet etmek, cezalandırmak.
Tevzî etmek: Dağıtmak.
Vâiz-i umumî: Genel vâiz.
Vilâyât-ı şarkıye: Doğu illeri.
Zeyl: Ek, ilave.

dostluğundan vazgeçirdi. Yirmi sene inzivada azap çektim, dünyalarına karışmadım.

Birinci Madde: Bir hadis-i şerifin,[1] Âhirzaman'da an'anât-ı İslâmiye'nin zararına çalışacak diye haber verdiği adam bu olduğunu ef'âliyle göstermesidir. Ben, otuz altı sene evvel o hadisi tefsir etmiştim. Aynen bu adama manası çıkmış. Mahkemedeki müdâfaâtımın üçüncü esasında izahı var.

İkinci Madde: Bir şeyin vücûdu ve tâmiri ve hayatı, ona ait bütün erkân ve şerâitin vücûduyla olabilmesi ve o şeyin ademi ve tahribi ve ölmesi, birtek şartın bozulmasıyla olduğu bir kaide-i hakikattir. Umumun dillerinde "Tahrip, tâmirden çok kolaydır." diye darb-ı mesel olmuştur. Bu kat'î kaideye binâen, meydanda görünen ehemmiyetli kusurlar ve tahribatlar, o kumandanın hatasından ve ehemmiyetli şerefler ve zaferler ise, ordunun kahramanlığından geldiğinden, o fenalıkları ona; o iyilikleri orduya vermek lâzım gelirken, bütün bütün aksine olarak, cemaatin hayrını baştaki bir ferde; ve o ferdin şerrini cemaate vermek, dehşetli bir haksızlık olmasıdır.

Üçüncü Madde: Cemaatin hayrını ve ordunun zaferini başa vermek ve o başın kusurunu cemaate isnad etmek ise, binler hayırları birtek hayra indirmek ve birtek kusuru binler kusur yapmaktır.

Çünkü nasıl bir tabur bir dehşetli düşmanı öldürse, her bir neferi bir gazilik rütbesini alır; ve yalnız binbaşısına verilse binden bire iner, birtek gazi olur. O binbaşının hatasıyla zâlimâne bir katil yapılsa ve ona verilmeyip tabura verilse o birtek katil, bin cinayet hükmüne geçerek bin neferi mes'ul eder ve cezaya çarpar.

Aynen öyle de, meydandaki görünen ehemmiyetli kusurlar onları işleyen ölmüş adama verilmezse beş yüz, belki bin seneden beri gaziliğini ve hakperestliğini dünyaya gösteren ve ferman-ı şerefini ve Kur'ân bayraktarlığını kılıçlarıyla ve kanlarıyla imzalayan bir orduya havalesiyle o kusurlar binler derece ve erkânları adedince ziyadeleşir, o ordunun pek parlak mâzisini dehşetli karartır ve bu asrın ordusunu, geçen asırların aynı orduları önünde mahcup ve mes'ul eder. Ve mevcut şerefler, zaferler tek adama verilse binler

---

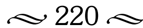
[1] Bkz.: Müslim, *Fiten* 119; İbn-i Mâce, *Fiten* 23; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 4/216-217; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* 7/491.

Adem: Yokluk, yok olma.
An'anât-ı İslâmiye: İslâmî gelenek, örf.
Ef'âl: Fiiller, işler.
Erkân: Esaslar, temeller, ana birimler.
Şerâit: Şartlar.
Vücûd: Varlık, var olma.

derece küçülür, erkân ve efrad adedince gazilik ve hayırlar birtek hükmüne geçer, söner; daha kusurlara karşı keffâretü'z-zünub olmaz.

İşte bu sebepler içindir ki ben, onun dostluğunu bırakıp onun yerinde, ehemmiyetli bir zamanda içinde bulunduğum ve tesirli hizmet ettiğim o ordunun dostluğunu aldım ve binler derece daha ehemmiyetli şerefini muhafazaya Risale-i Nur ile çalıştım.

Emirdağ'da
Said Nursî

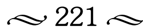
 220

Yirmi senede kaç vilâyetin zâbıtaları kıyafetime ilişmedi. Yalnız, yirmi beş sene evvel Ankara Valisi Nevzat Bey, cebren kıyafetime ilişmek istedi; hem muvaffak olamadı, hem kendi kendini intihar etmekle tokadını yedi.

Hem Afyon Valisi'nin büyük memuru, cebren kıyafetime emir vermesine mukabil, Emirdağ'ın küçük bir adliye memuru ona mukabele edip "Kanun haricinde hiçbir şey yapamayız." demiş, kanun-perestliğini göstermiş.

Hem buranın kaymakamı evham etmeyip bana zulmetmediği için, o vicdanlı zâtın tebdiline çalıştılar.

Hem camiye, Cuma'ya gitmeye beni men eden merdümgirizlik hastalığıyla beraber, maddî birkaç hastalığa binâen, bir hafta rapor verip beni ifademi almaya sevk etmemek için doktorluk kanunuyla amel ettiğime binâen, tâ Afyon'dan iki doktor gönderip onun raporunu bozmak, onu da mahkemeye vermek derecesinde keyfî kanunlara mâruz olmuşuz.

 221

Adliye'nin şahs-ı mânevîsine ve Dâhiliye Vekili'ne berây-ı malûmat takdim edilen ve Emirdağ'daki istintakta verdiğim ifadenin hâşiye ve lâhikasıdır.

Bu yirmi beş seneden beri hiçbir gazeteyi okumayıp, dinlemeyip, dünkü gün bana hizmet eden bir adam, gazetenin bir parçasını bana okudu. İçinde,

---

Efrad: Fertler, şahıslar.
Hâşiye: Dipnot, açıklama.
İstintak: Sorgulama, ifade alma.
Keffâretü'z-zünub: Günahların affı için vesile, kefâret.
Lâhika: İlave, ek.
Merdümgirizlik: İnsanlarla temastan çekinme, temastan olumsuz etkilenme.
Şahs-ı mânevî: Mânevî, hükmî şahsiyet.
Tebdil: Yerine başkasını koyarak değiştirme.

Ankara Maârif Dairesi –iki milyon zararla– hem yine Ankara'da otomobil garajı binası, aynı vakitte İzmir'de ehemmiyetli fabrika, hem aynı vakitte Ada'da büyük bir binanın tamamen yandığını işittiğim vakit, pek çok teessür ve yazıklarla bu fakir millete acımakla, aynı zamanda bütün ömrümde çekmediğim bir sıkıntı içinde, hiçbir mahkemede benim gibi ihtiyar ve hasta hâlimde dört buçuk saat mütemâdiyen ifademi sual-cevaba mecbur olduğum bir zamanda, eğer bura adliyesinin insaniyeti ve bir derece şefkati olmasaydı kat'iyen dayanamadığım gibi, kat'î karar vermiştim ki; sert bir sözle, bu soğukta, bu hastalığımda hapse girmeyi gözüme almıştım. Hattâ bana hizmet edenin birini odamda yatırmak, birine bir tokat vurup benim hizmetim için hapse, yanıma gelmek için karar vermiştik. Fakat bura adliyesinin insaniyeti ve inâyet-i ilâhiye bana sabır verdi, tahammül ettim.

Bu acîb vaziyetim ve asılsız evhamın sebebini merak ettim. Gençlik Rehberi'nin resmen tab' edilmesi ve intişarı pek çok mektepleri tenvir etmiş, hattâ Ankara Dârülfünunu'ndaki ve İstanbul Dârülfünunu'ndaki kıymettar gençlerin Risale-i Nur'un esâsâtını, bu vatan milletinin saadetine bir vesile olduğunu bilmeleri ve pek çok muallimler, hamiyet-i milliye ve vataniye ve haysiyet-i ilmiye cihetiyle Risale-i Nur'a kemâl-i iştiyakla alâkadar olmaları, Maârif Dairesi'nin nazar-ı dikkatini celbetmiş; Nurlar'a karşı bir derece beğenmemek tarzında bir ilişmek istemişler.

Hattâ burada, "Gençleri elde ediyor, matbû Gençlik Rahberi ile mektep talebelerinin nazarlarını dine çeviriyor." diye ihbar edilmiş. Bunun üzerine hem bana, hem ekser Risale-i Nur şâkirtlerine bazı vilâyetlerde ilişilmiş. Hâlbuki ben, medreseden çıktığım için hocalardan istimdad etmek lâzımken, bütün kuvvetimle Maârif Dairesi'ne ve mekteplilere itimad edip onlara dayanmak istiyordum. Çünkü Nur dairesine girenlerin çoğu mekteplilerdir, hocalar azdır; çoğu çekindiği hâlde, mektepliler kemâl-i takdirle Nurlar'a sahip çıktığından, kalbimden derdim: İnşallah Maârif Dairesi Nur şâkirtlerini himaye edecek. Ve yardımları beklerken birden bize bu yeni taarruzun sebebi matbû Gençlik Rehberi'nin âhirinde "Nur şâkirtleri, hükûmetin müsaadesine binâen, mümkün olduğu kadar Nur dershaneleri açılmak münasiptir." diye bizim gizli düşmanlarımız Maârif Dairesi'ni aleyhimize çevirmeye çalışması bir vesile oldu.

Acîb: Şaşırtıcı, hayret verici.
Dârülfünun: Üniversite.
Esâsât: Esaslar, temeller.
Hamiyet-i milliye: Millî değerlere bağlılık, onları koruma gayreti.
Haysiyet-i ilmiye: İlmin haysiyeti, itibarı.
İntişar: Yayılma.
İstimdad etmek: Yardım istemek.
Kemâl-i iştiyak: Son derece iştiyak, arzu.
Matbû: Tab' edilmiş, basılmış.
Mütemâdiyen: Aralıksız, devamlı.
Tenvir etmek: Aydınlatmak, nurlandırmak.

Şimdiye kadar o düşmanlarımız, desiselerle kaç defa adliye cihetiyle bizi perişan etmek istediler, muvaffak olamadılar, bir şey de çıkaramadılar. Sonra mutaassıp ve enaniyetli ve resmî makamlardaki hocaları aleyhimize sevk etmeye çalıştılar, onda da bir şeye muvaffak olamadılar. Şimdi en ziyade bana yardıma güvendiğimiz Maârif İdaresi'ni aleyhimize istîmal etmekle, bu hükûmetin bazı memurlarını, üç mahkemede kat'î beraat kazandığımız cemiyetçilik ve tarîkatçılık bahanesiyle geniş bir dairede bîçâre mâsum Nur şâkirtlerine ve beni Risale-i Nur'un mütâlaasından mahrum etmeye çalıştıkları bir zamanda ve benim acınacak dört buçuk saat istintakımın aynı vaktinde Maârif Dairesi'nin sebepsiz yanması ve söndürülmesine hiçbir imkân bulunmaması ve tamamen yanması tesadüfe benzemiyor, bir eser-i hiddet görünüyor.

O ifademin âhirinde ve aynı zamanda demiştim ki: "Beni bu gurbette, yalnızlıkta kitaplarımın mütâlaasından mahrum etmeyiniz. Yoksa hem bana, hem bu vatana yazık olur.(Hâşiye) Belki zemin, yine zelzeleyle hiddet eder." dediğimden üç dakika sonra üç saniye devam eden zelzele ve o fıkrayı mahkemede tekrar ettiğim aynı zamanda –ya gece veya gündüzde– zemin, ateşle Maârif Dairesi'ne saldırması.. ve mahkemece dört defa isbat edilen çok defa zelzelenin Risale-i Nur'a ve şâkirtlerine taarruzun aynı zamanında gelmesi.. elbette bunda tesadüf olamaz. Demek bu vatanın ve milletin ve âsâyişin büyük bir temel taşı olan Risale-i Nur'un hakikatleridir ki, böyle vukuatlı tokatlarla, bu milletin nazar-ı dikkatini Kur'ân'ın hakikî ve hakikatli ve kuvvetli bir tefsiri olan Risale-i Nur'a çeviriyor; milleti ona teşvik edip muârızlarına şefkat tokadı vuruyor.

Şimdi nasıl sadaka belâyı def ediyor,[1] öyle de Risale-i Nur, bu memlekette belânın def'ine vesile olduğu çok hâdiselerle tahakkuk etmiş. Bu defa da Risale-i Nur'a hücum edildiğinin aynı zamanda bu yangın belâsının gelmesi, Risale-i Nur, belânın def'ine vesile olduğunu isbat ediyor.

~ 222 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Nasıl ki Eğirdir'de Asâ-yı Musa'yı müsâdere eden ve mahkemeye veren adam kendisi iki sene hapis cezasıyla tokat yedi. Ve Hüsrev'e hiddetle

---

Hâşiye: İşte yazık oldu.

[1] Bkz.: Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd* 8/207; Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 4/236; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/30.

Desise: Hile, oyun. **Eser-i hiddet:** Hiddet belirtisi.

bir ay ceza veren hâkimin istifaya mecbur olmasıyla ve refikasının oradan mufârakatıyla bir nevi tokat yemesi gibi, aynen burada dahi size leffen gönderdiğimiz pusulada yazılan tokatlar kat'î gösteriyorlar ki: *Biz bir himayet ve inâyet altındayız; bize ilişenler, âhirette şiddetli tokatlar yiyecekleri gibi, dünyada dahi bir kısmı çabuk çarpılır.*

Hem bu defa, bize hücumların aynı zamanında kış çok hiddet etti, şiddetli soğuk ve fırtına ile havanın kızdığını gösterdiği gibi, hücumları durmasıyla ve Nurcuların ferahlanmasıyla bu zemherir günleri nevruz günleri gibi gülmeye başladı. O tebessüm, devamla mânevî bir müjde ve teselli veriyor kanaatindeyiz.

Bu defa pusulada yazıldığı gibi, hiçbir şeytanın da kimseyi kandıramadığı acîb ve maskaraca bir iftira etmekle teveccüh-ü âmmeyi hakkımızda kırmaya çalışan resmî polisler, aynı zamanda tokatlarını yemesiyle gösteriyor ki; bize hücum edenler, iftiradan başka hiç çâre bulamıyorlar, başka çâreleri kalmamış. Hem biz de çok dikkat ve ihtiyat etmeye, böyle şâyialara ehemmiyet vermemeye mecbur oluyoruz.

Leffen: Sarılmış olarak, zarf veya mektup içine koyarak.
Mufârakat: Ayrılık.
Nevruz: Bahar.
Refika: Eş, hanım.
Şâyia: Yaygın haber, söylenti.
Teveccüh-ü âmme: Halkın sevgi ve ilgi duyması, beğenisi.
Zemherir: Kışın en soğuk günleri.

Emirdağ Lâhikası-2

(Emirdağ'da ve Isparta'da son ikametlerinde yazılan mektuplardır.)

"Emirdağ Lâhikası - 1" ile bu "Emirdağ Lâhikası - 2" arasında Nur Müellifi Üstadımız Hazretleri bazı talebeleriyle Afyon hapsine sevkle, orada muhakeme edilmiş ve Afyon hapsinde kaldığı yirmi ay zarfında yazdıkları mektup ve müdafaaları Şuâlar'da On Dördüncü Şuâ olarak ve kısmen Tarihçe-i Hayat'ta neşredilmiştir.

* * *

~ 223 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bayram tebrikiyle beraber her birinizi derecesine göre birer Said ve birer vârisim ve benim yerimde Nurlar'ın birer bekçi muhafızı olarak mânevî bir hâtıraya binâen kabul ettiğimi haber verdiğim gibi şimdi de size beyan ediyorum:

Mâdem haddimden çok ziyade hüsn-ü zannınızla bana ulûm-u imaniye ve hizmet-i Kur'âniye'de bir üstadlık vermişsiniz; ben de her birinize derecesine nisbeten eski zaman üstadlarının icazet almaya lâyık olan talebelerine icazet-i ilmiyeyi verdikleri misillü, icazet veriyorum. Ve bütün kanaatimle ve ruh u canımla sizi tebrik ediyorum. İnşallah şimdiye kadar sadâkat ve ihlâs dairesinde fevkalâde neşr-i envâr ettiğiniz gibi, daha parlak devam edip bu âciz, zayıf, mütekâid Said bedeline binler muktedir, kuvvetli vazife-perver Saidler olursunuz.

Said Nursî

~ 224 ~

Afyon Hapsinden Sonra Emirdağ'da Yazılan Mektuplar

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Her hâlde biriniz benim bedelime Diyanet Riyâseti'ne gitsin, benim selâm ve hürmetlerimle Ahmed Hamdi Efendi'ye desin ki:

"Zâtınız iki sene evvel Nur'un Külliyatından bir takım istemiştiniz. Ben de hazırlattırdım. Fakat birden hapse soktular; tashih edemedim, gönderemedim. Şimdi onların tashihiyle meşgulüm. Fakat tesemmüm hastalığıyla ziyade

1 O yüce Zât'ın adıyla.

Diyanet Riyâseti: Diyanet İşleri Başkanlığı.
Hizmet-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim hizmeti.
İcazet-i ilmiye: Diploma, ilmî yeterlilik belgesi.
Muktedir: İşe gücü yeten, kuvvetli.
Mütekâid: Emekli.
Neşr-i envâr etmek: Nurları yaymak, dağıtmak.
Tesemmüm: Zehirlenme.
Ulûm-u imaniye: İman ilimleri.
Vazife-perver: Görevini seven, görevine düşkün.

perişaniyetimden, çabuk bitirmeyeceğim. Bitirdikten sonra inşallah takdim edilecektir. 'Hediye almayan elbette hediye veremez.' kaidesine binâen, bu ziyade kıymettar mânevî tefsir-i Kur'ân, bu memleket-i İslâmiye'nin âlimler reisi olan zât-ı âlinize, Nurlar'ın serbestiyetine mümkün olduğu derecede çalışmanıza ve numûne için üç cüzü size evvelce gösterdiğimiz Kur'ân'ımızın basılmasına himmet ve sa'y etmenize bir kudsî ücrettir.

Kat'iyen size beyan ediyorum ki: Meselemizde hiçbir tarihte ilm-i hakikate ve hakâik-i imaniyeye karşı bu derece garazkârâne, gaddârâne tecavüz olmamış. Sizin daire-i ilmiyeniz ve riyâsetiniz her şeyden evvel bu vazife-i diniye ve ilmiyeyi yapmanız iktiza ediyor. Ben bu son zehirlendiğim zaman da öleceğimi düşündükçe, 'Benim bedelime Ahmed Hamdi, Nurlar'a sahip çıkacak.' diye kalbim ferahlanıyordu, teselli buluyordum. Size mahkeme müdâfaâtımızdan bazı parçalar evvelce dairenize gönderdiğimiz hâlde; şimdi tamam, mükemmel ve ayn-ı hakikat bir nüsha müdâfaâtımı da size gönderiyorum. Ona göre sizin delâletinizle Nurlar'ın serbestiyetine çalışacak zâtlara bir me'haz olarak göstermek niyetiyle gönderdik."

~ 225 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[2]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim, Safranbolu, Eflâni Havâlisi Nur Şâkirtleri!

Sizlere, gönderdiğiniz Nur eczalarının hediyesine bin barekâllah, mâşallah deriz. Cenâb-ı Hak sizleri iki cihanda mesut eylesin, âmin...

Nur'un mübârek, fedakâr şâkirtlerinin her biri bir kısım risaleleri güzelce yazıp bu sırada bana hediye etmeleri ve bir kısım tatlı teberrükle beraber şiddetli hastalığım ve sıkıntılarım içinde garip bir tarzda bana gelmesi, eskiden beri mukabelesiz hediyeyi kabul etmemek kaidem iken, o kaidenin aksine

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Ayn-ı hakikat: Gerçeğin ta kendisi, tamamen gerçek.
Delâlet: İşaret etme, gösterme.
Ecza: Cüzler, bölümler.
Gaddârâne: Gaddarca, zalimce.
Garazkârâne: Kötü maksatlı, garazlı bir tarzda.
Hakâik-i imaniye: İman hakikatleri.
Havâli: Çevre, civar, etraf.
Kudsî: Mukaddes, yüce.
Me'haz: Kaynak.
Sa'y etmek: Çalışmak, çabalamak.
Teberrük: Bereket niyetiyle, bereket umarak verilen hediye.

olarak kemâl-i sevinç ve memnuniyetle kabul ettiğime sebep, üç mânidar ve garip hâdiselerdir:

Birincisi: Bir kısım paramla aldığım bana mahsus makine mahsulü on bir mecmua ve elmas kalemli Nur'un kıymettar üç şâkirdinin yazdıkları tam bir takım Risale-i Nur, Diyanet Riyâseti'nin beş-altı defa musırrâne istemesi üzerine hazırladığım aynı zamanda ve bir derece yabâni kalan müftüler ve hocalara bir mânevî hediye ve müşevvik olarak göndermek teşebbüsü zamanında böyle çok ehemmiyetli bu vazifeyi yerine getirmek için Hüsrev'i buraya istiyordum. Hâlbuki vaziyetim müşkül bir hâlde, çok merak ediyordum. Birden, küçük bir Hüsrev olan kahraman Sungur aynı vakitte geldi. Beni çok endişe ve telâşlardan ve masraflardan kurtardığı gibi bu vazife, iki sene mütemâdiyen yanımda hizmeti kadar kıymettar olduğu için kat'î kanaatim geldi ki, bu da Nur'un neşrindeki muvaffakiyetin bir kerametidir.

İkinci Hâdise: Ben kendime ait nüshalarımı Diyanet Riyâseti'ne gönderdiğim aynı zamanda, aynen mizanla ziyade-noksan olmayarak tartılsa aynen o kadar Nur'un Safranbolu, Eflâni havâlisindeki Nur'un küçük kahramanları gönderdikleri mübârek hediyeleri lisân-ı hâl ile bana dediler: “Merak etmeyiniz, biz zâyiat yerine geldik. O zâyiatın yerini doldurduk.” Ben de ruh u canla kabul ettim ve gönderenleri tebrik ettim, daha teberrükleri bana dokunmadı.

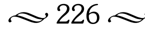
Üçüncü Hâdise: O mübârek hediyeler odama geldiği zamandan on dakika evvel, serçe kuşuna benzer bir kuş yatağımın ayağı altında gördüm. Hâlbuki pencereler ve kapı kapalı, hiçbir delik yok ki o kuş girebilsin. Baktım, benden kaçmıyor. Bir parça ekmek verdim, yemedi. Kalben dedim: “Üç-dört sene evvel aynı burada kuşların müjde vermesi gibi bu da müjde veriyor.”

Hakikaten aynı zamanda o mübârek nurlu hediye geldiği gibi, üç senedir haber almadığım müftü kardeşim Abdülmecid'den güzel bir mektup aldım. Bana hizmet eden Halil geldi. “Bu kuşa bak, bu da eski kuşlar gibi bir müjdecidir.” dedim. Sonra pencereyi açtık, gitsin; gitmiyordu. Yukarıda beş-altı defa uçtu, gitmedi.

Sonra Sungur da geldi. “İşte sen de gör” dedik, o da gördü. Yarım saat sonra, nasıl görülmesi harika oldu, bulunmaması da harika oldu. Pencereden çıkmadan Halil ile aradık, bulamadık, kayboldu…

Lisân-ı hâl: Hâl dili, durum ifadesi.
Mânidar: Manalı.
Musırrâne: Israrlı bir şekilde.
Müşevvik: Gayrete getiren, şevk veren, teşvik eden.
Müşkül: Zor, sıkıntılı.
Mütemâdiyen: Aralıksız, devamlı.

Hattâ bu mânevî hediyenin gelmesi ve Hüsrev yerinde Sungur imdada yetişmesi, ehemmiyetini göstermeye bir kat'î hâdise budur ki: Sungur gelmeden iki gün evvel –demek o evden çıktığı gün– Halil rüyada görüyor ki: Sungur, Mustafa Osman ile buraya gelmişler; büyük bir hâdise ve şâşaalı bir merasim yapılmış. Benden "Tâbiri nedir?" diye sordu. Ben de merak ettim: "Sen niçin bu rüyayı bana söyledin? Acaba onların başına bir zarar mı gelmiş?" diye bir gece sabaha kadar endişe ile müteessirdim. O rüya-yı sâdıka az bir tâbirle çıktı.

226

Sungur Ankara'da iken Üstadımıza yazdığı mektubun suretidir.

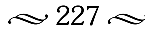
بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

Çok Aziz, Çok Mübârek, Çok Müşfik, Çok Sevgili Üstadımız Efendimiz Hazretleri!

Mübârek, makbul, kıymetli mektubunuzu Diyanet Riyâseti Başkanı Ahmed Hamdi Efendi'ye teslim ettik. Sevinçler içinde mübârek mecmua ve Nurlar'ı kendi hususî kütüphanesine koydu. "İnşallah bunları kendi öz ve has kardeşlerime okumak için vereceğim ve bu suretle tedricî tedricî neşrine çalışacağız." dedi.

Çok sevgili Üstadım Efendim! Mübârek mektubunuzdaki emirlerinizi yapacağını söyledi. "Fakat şimdi hemen birdenbire bunların neşri olmaz. Ben bu eserleri has kardeşlerime okutturup meraklılara göre ileride neşrederiz. İnşallah tam ve parlak şekilde ileride neşrine çalışacağını" söyledi.

Sungur

227

Yirmi Dokuzuncu Mektup'un İkinci Makam'ının[3] en baş sayfasında, suâl ve cevaptan sonra şu nükte yazılacak:

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

3 29. Mektup'un 2. Makamı; 28. ve 29. Mektup'un bazı kısımlarıyla 29. Mektup'un 8. kısmı olan Rumûzât-ı Semâniye risalesini ihtiva etmektedir.

Rüya-yı sâdıka: Şuuraltı veya bir hastalık neticesi olmadan, dupduru ve tertemiz duygularla beklenmedik anda görülen, müjde, teşvik, ilham, yol gösterme, îkaz ve ibret ihtiva eden, irşada yönelik doğru rüya.

Tedricî: Peyderpey, yavaş yavaş.

"Bu risalenin sebeb-i te'lifi: Kur'ân'ın tercümesini Kur'ân yerinde camilerde okutmak olan dehşetli sû-i kastına karşı bir nevi mukabeledir. Ziyade tafsilât ve lüzumsuz bahisler girmiş. Fakat o mücahidâne ve heyecanlı mukabelede kıymettar bir gaybî anahtarı hissedip meczubâne arattırmak içinde, lüzumsuz tafsilât ve zayıf ve pek ince emareler dahi girmiş.

Kalbime geldi ki: Yirmi Dokuzuncu Mektup'un gayet ehemmiyetli ve lüzumlu ve parlak ve îcazlı olan Birinci Makam'ı, bu İkinci Makam'ın bütün kusurâtını ve isrâfâtını affettirir.

Ben de kemâl-i sürûrla şükrettim, o kusurları unuttum."

228

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[2]

Muhterem Ahmed Hamdi Efendi Hazretleri!

Bir hâdise-i ruhiyemi size beyan ediyorum: Çok zaman evvel zâtınız ve sizin mesleğinizdeki hocaların, zarurete binâen ruhsata tâbi ve azîmet-i şer'iyeyi bırakan fikirlerine, benim fikirlerim muvâfık gelmiyordu. Ben hem onlara, hem sana hiddet ederdim. "Neden azîmeti terk edip ruhsata tâbi oluyorlar?" diye Risale-i Nur'u doğrudan doğruya sizlere göndermezdim. Fakat üç-dört sene evvel, yine şiddetli, kalbime size karşı tenkitkârâne bir teessüf geldi. Birden ihtar edildi ki:

"Bu senin eski medrese arkadaşların olan başta Ahmed Hamdi gibi zâtlar, dehşetli ve şiddetli bir tahribata karşı ehvenü'ş-şer düsturuyla, bir kısım

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Azîmet-i şer'iye: Dinî hüküm ve emirleri bir mazeret veya ruhsat olduğu hâlde yine de usûl ve kaidesine göre yerine getirme.

Ehvenü'ş-şer düsturu: Zararı daha az olanı, kötüler içinde daha az kötü olan meseleyi uygulamak.

Gaybî: Gayba ait, görünmeyen.

Hâdise-i ruhiye: Ruhî durum, ruhen yaşanan hâl.

Îcaz: Oldukça az sözle çok şeyler ifade etme. Kısa ve özlü anlatım.

İsrâfât: İsraflar.

Kemâl-i sürûr: Tam bir sevinç, neş'e.

Kusurât: Kusurlar.

Meczubâne: Kendinden geçmiş, coşkun bir tarzda.

Muvâfık: Uygun, münasip.

Ruhsat: Dinî hükümlerde yine dinin belirlediği mazeretlerle yükümlülük dışına çıkabilme izni.

Sebeb-i te'lif: Yazılma sebebi.

Tafsilât: Etraflıca açıklamalar, ayrıntılar.

Teessüf: Esef etmek, kınamak.

Tenkitkârâne: Tenkit eder bir tarzda.

vazife-i ilmiyeyi, mukaddesatın muhafazasına sarf edip tehlikeyi dörtten bire indirmeleri, onların mecburiyetle bazı noksanlarına ve kusurlarına inşallah keffâret olur." diye kalbime şiddetli ihtar edildi.

Ben dahi sizleri ve sizin gibilerini, o vakitten beri yine eski medrese kardeşlerim ve ders arkadaşlarım diye hakikî uhuvvet nazarıyla bakmaya başladım. Onun için benim bu şiddetli tesemmüm hastalığım vefatımla neticelenmesi düşüncesiyle, sizi Nurlar'a benim bedelime hakikî sahip ve hâmi ve muhafız olacağınızı düşünerek, üç sene evvel mükemmel bir takım Risale-i Nur'u size vermek niyet etmiştim. Fakat şimdi hem mükemmel değil, hem tamamı değil, fakat ekseriyet-i mutlaka eczaları Nur şâkirtlerinden gayet mühim üç zâtın on-on beş sene evvel yazdıkları bir takımı sizin için hastalığım içinde bir derece tashih ettim. Bu üç zâtın kaleminin benim yanımda on takım kadar kıymeti var. Senden başka bu takımı kimseye vermeyecektim. Buna mukabil onun mânevî fiyatı da üç şeydir:

Birincisi: Siz mümkün olduğu kadar Diyanet Riyâseti'nin şubelerine vermek için mümkünse eski huruf, değilse yeni harfle ve has arkadaşlarımdan tashihe yardım için birisi başta bulunmak şartıyla, memleketteki Diyanet Riyâseti'nin şubelerine yirmi otuz tane teksir edilmektir. Çünkü haricî dinsizlik cereyanına karşı böyle eserleri neşretmek, Diyanet Riyâseti'nin vazifesidir.

İkincisi: Madem Nur Risaleleri medrese malıdır. Siz de medreselerin hem esası, hem başları, hem şâkirtlerisiniz. Onlar sizin hakikî malınızdır. Münasip görmediğiniz risaleyi şimdilik neşrini geri bırakırsınız.

Üçüncüsü: Tevâfuklu Kur'ân'ımız mümkünse fotoğraf matbaasıyla tab' edilsin ki, tevâfuktaki lem'a-yı i'câziye görünsün. Hem baştaki Türkçe târifatı ise o, Kur'ân ile beraber tab' edilmesin, belki ayrıca bir küçük risalecik olarak ya Türkçe veya Arabîye güzelce çevirip öylece tab' edilsin.

Hâmi: Himâye eden, koruyan.
Huruf: Harfler.
Lem'a-yı i'câziye: Mu'cize parıltısı.
Târifat: Târifler, tanıtmalar.
Teksir etmek: Çoğaltmak.
Tevâfuklu Kur'ân: Kur'ân-ı Kerîm'deki tevâfuk mu'cizelerini gösteren bir tarzda yazılan Mushaf.
Uhuvvet: Kardeşlik.

229

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[2]

Gayet Kıymetli, Fedakâr Nur Kahramanı Ağabeyimiz Hüsrev Efendi!

Şimdi beş defadır Diyanet Reisi Nur'dan bir takımı musırrâne istedi. Üstad da şiddetli hastalığı içinde tashih edip –şimdilik bitmek üzeredir– Diyanet Reisi'nden onun mânevî fiyatı olarak üç madde istemiş:

Birisi: Sizin harika yazdığınız mu'cizeli Kur'ân'ı fotoğrafla tab' etmek. Bu maddeyi kabul etmiş; yalnız "Başındaki Türkçe târifatı müstakil kalsa, ayrı tab' edilse münasiptir." demiş. İşte, Üstadımız ona yazdığı mektubu, berây-ı malûmat, leffen size gönderiyoruz. Üstadımız diyor ki:

"Hem bir takım Risale-i Nur'u, hem makine ile çıkan mecmuaları ona göndermek ve Hüsrev gibi bu işte en ziyade alâkadar bir kardeşimizin eliyle teslim etmek cihetini meşveretinize havale ediyor." Siz de tam bir meşveretle sizin bu meselede oraya gitmenizin vücutça sıhhatiniz müsaitse ve fikrinize de muvâfık ise, muayyen bir vakitte acele oraya gidersiniz ve adresinizi bildirirsiniz. Biz de takımı ve mecmuaları size, Ankara'ya, elinize yetiştireceğiz. Hattâ siz isterseniz kendi hesabınıza, onları müftüler neşretmek niyetiyle Diyanet Reisi'ne verirsiniz.

Hizmetinde bulunan
Halil, Sâdık, İbrahim

230

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Hem Medresetü'z-Zehra şâkirtlerini, hususan Mübârekler Heyeti'ni ve Isparta vilâyetini merhum Hâfız Mustafa'nın vefatıyla tâziye ve Hâfız Mustafa'yı tam vazifesini yapmasıyla yirmi senede ikinci bir Hâfız Ali

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
Leffen: Sarılmış olarak, zarf veya mektup içine koyarak.
Meşveret: İstişare. Fikir alış verişinde bulunma.
Mu'cizeli Kur'ân: Kur'ân-ı Kerîm'deki tevâfuk mu'cizelerini gösteren bir tarzda yazılan Mushaf.
Muayyen: Belirli, belli.
Mübârekler Heyeti: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.

olarak yirmi seneden beri usanmadan, sarsılmadan Nurlar'ın neşrine çalışmasını bütün ruh u canımızla tebrik; hem onu, hem Isparta vilâyetini, hem Medresetü'z-Zehra'yı tebrik ediyoruz.

Hakikaten bu merhum kahraman kardeşimiz, aynen Hâfız Ali gibi vazifesini bitirdi, âlem-i nura ve berzaha, Hâfız Ali ve Hasan Feyzi gibi kardeşlerinin yanına gitti. Cenâb-ı Hak Risale-i Nur'un hurufâtı adedince onun defter-i hasenâtına hayırlar yazsın ve ruhuna rahmet eylesin, âmin...

231

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Size, şahsıma ait birkaç meseleyi beyan etmek kalbime ihtar edildi.

Evvelâ: Bazı has kardeşlerim şahsıma hizmette dikkatsizlik ettiklerinden, onların bana karşı acımasını noksan gördüğümden bazen hiddet ve tekdir ettiğim vakit kalbime geldi ki:

O bîçâreler ziyade hüsn-ü zanla tahmin ediyorlar ki, “Üstadımız istese belki bazı ruhanîler, cinnîler de hizmet edecekler, belki ediyorlar. Hizmet-i nuriyede inâyetin âşikâre cilvesi gösteriyor ki, onun şahsının perişaniyetine meydan verilmiyor ve şefkatimize muhtaç değil.” diye, hizmette bazı kusurları oluyor. Hattâ bugün de birisi araba getirecekti; dikkatsizlik yüzünden ben yayan çıktım, bir saatte on saat kadar zahmet çektim. Ben de birkaç gün evvel böyle kusuru yapanlara demiştim. Tekrar edeceğim, siz de dinleyiniz:

Nasıl ki Risale-i Nur'u ve hizmet-i imaniyeyi, dünyevî rütbelerine ve şahsım için uhrevî makamlarına âlet yapmaktan sırr-ı ihlâs şiddetle beni men ettiği gibi öyle de, kendi şahsımın istirahatine ve dünyevî hayatımın güzelce, zahmetsiz geçmesine, o hizmet-i kudsiyeyi âlet yapmaktan cidden çekiniyorum. Çünkü uhrevî hasenâtın bâki meyvelerini fâni hayatta cüz'î bir zevk için sarf etmek, sırr-ı ihlâsa muhalif olmasından, kat'iyen haber veriyorum ki:

Târikü'd-dünya ehl-i riyâzetin arzu ve kabul ettikleri ruhânî, cinnî hüddamlar bana her gün, hem aç olduğum zamanda ve yaralı olduğum vakitte

---

Âşikâre: Açıkça.
Berzah: Kabir âlemi, dünya ve âhiret arası.
Bîçâre: Çâresiz, zavallı.
Defter-i hasenât: Sevap, kazanç defteri.
Ehl-i riyâzet: Yeme, içme, uyuma ve gereksiz konuşmayı azaltarak nefsi daha çok ve daha samimi ibadete, tefekkür ve zikre alıştırmaya çalışan kimseler.
Hurufât: Harfler.
Hüddam: Hizmetçiler, hizmetkârlar.
İnâyet: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
Târikü'd-dünya: Geçici dünya zevklerini terk eden, kalbinde dünya sevgisine yer vermeyen kimse.
Tekdir etmek: Azarlamak.

en güzel ilâç getirseler, hakikî ihlâs için kabul etmemeye kendimi mecbur biliyorum. Hattâ berzahtaki evliyadan bir kısmı temessül edip bana helva baklavaları hizmet-i imaniyeye hürmeten verseler, yine onların elini öpüp kabul etmemek ve uhrevî, bâki meyvelerini dünyada fâni bir surette yememek için, nefsim de kalbim gibi kabul etmemeye rıza gösteriyor. Fakat kast ve niyetimiz olmadan, inâyet cihetinde gelen bereket gibi ikrâmât-ı rahmâniye, hizmetin makbuliyetine bir alâmet olduğundan, nefs-i emmâre karışmamak şartıyla ruhumla kabul ederim. Her neyse, bu mesele bu kadar kâfi.

Sâniyen: Eski Harb-i Umumî'de Pasinler Cephesi'nde şehid merhum Molla Habib'le* beraber Rusya'ya hücum niyetiyle gidiyorduk. Onların topçuları bir-iki dakika fâsılayla bize üç top güllesi atıyordu. Üç gülle tam başımızın iki metre üstünden geçip, arkada dere içine saklanan askerimiz görünmedikleri hâlde geri kaçtılar. Tecrübe için dedim:

"Molla Habib, ne dersin, ben bu gâvurun güllesine gizlenmeyeceğim."

O da dedi: "Ben de senin arkandan çekilmeyeceğim."

İkinci top güllesi pek yakınımızda düştü. Hıfz-ı ilâhî bizi muhafaza ettiğine kanaatle Molla Habib'e dedim:

"Haydi ileri! Gâvurun top güllesi bizi öldüremez. Geri çekilmeye tenezzül etmeyeceğiz." dedim.

Hem Bitlis muhâsarasında ve avcı hattında Rus'un üç güllesi öldürecek yerime isabet etti. Biri de şalvarımı delip, iki ayağımın arasından geçip o tehlikeli vaziyette sipere oturmaya tenezzül etmemek bir hâlet-i ruhiye taşıdığımdan, arkadan kumandan Kel Ali, Vali Memduh Bey işittiler, "Aman çekilsin veya sipere otursun!" dedikleri hâlde, "Bu gâvurun gülleleri bizi öldürmeyecek!" dediğim ve hiçbir ihtiyat ve tedbire ehemmiyet vermeyerek o gençlik zamanında, o zevkli hayatımın muhafazasına çalışmadığım hâlde, şimdi seksen yaşına girdiğim hâlde gayet derecede bir ihtiyat ve hayatımı muhafaza, hattâ vesvese derecesinde tehlikelerden çekinmek hâleti acîb bir tezat göründüğünden, elbette o gençlik hayatını pervasızca feda etmek, bir-iki sene ihtiyarlık ve zevksiz hayatını bu derece muhafaza etmek büyük bir hikmet içindir. Ve iki-üç kudsî maksat, içinde vardır:

Avcı hattı: Savaşta düşmana doğru atılarak ön safta ilerleyen asker topluluğu.
Hıfz-ı ilâhî: İlâhî koruma, muhafaza.
İkrâmât-ı rahmâniye: İlâhî ikramlar, lütuflar.
Muhâsara: Kuşatma.
Nefs-i emmâre: İnsana sürekli kötülükleri emreden nefis.
Temessül etmek: Bir şekle, surete girerek belirmek, görünmek.

Birincisi: Gizli, gayr-i resmî ve bir kısım resmî, insafsız düşmanlarımızın desiseleriyle Nur şâkirtlerinin bedeline bütün hücumları benim şahsıma ve benimle meşgul olmasına ve bilmeyerek ehemmiyeti benden bilmekle Nur şâkirtlerinin bir derece desiselerden ve hücumlardan kurtulmalarına bu ihtiyar ve perişan hayatım vesile olduğundan, Eski Said'in on gençlik hayatı kadar kardeşlerimin hatırı için şimdilik ona muvakkaten ehemmiyet veriyorum.

Eğer ben ortadan çekilsem, bana verdiği zahmet, ruhumdan ziyade sevdiğim has kardeşlerime verilecekti. O hâlde bir zahmet, yüz adet zahmet olurdu.

İkincisi: Gerçi has kardeşlerim her birisi mükemmel bir Said hükmünde Nur'a sahiptirler. Fakat ihlâstan sonra en büyük kuvvetimiz tesânüdde bulunduğundan ve meşreplerin ihtilâfıyla, hapiste olduğu gibi, bir derece tesânüd kuvveti sarsılmasıyla hizmet-i nuriyeye büyük bir zarar gelmesi ihtimaline binâen bu bîçâre ihtiyar hasta hayatım, tâ Lem'alar, Sözler mecmuası da çıkıncaya kadar.. ve korkaklık ve kıskançlık damarıyla hocaları Nurlar'dan ürkütmek belâsı defoluncaya kadar.. ve tesânüd tam muhkemleşinceye kadar o hayatımı muhafazaya bir mecburiyet hissediyorum. Çünkü uzun imtihanlarda mahkemeler, düşmanlarım, benim gizli ve mevcut kusurlarımı göremediklerinden, hıfz-ı ilâhî ile bütün bütün beni çürütemediklerinden, Risale-i Nur'a galebe edemiyorlar.

Fakat hayat-ı içtimaiyede çok tecrübelerle mahiyeti bilinmeyen, benim vârislerim genç Saidler'in bir kısmını, Nur'un zararına iftiralarla çürütebilirler diye o telâştan bu ehemmiyetsiz hayatımı ehemmiyetle muhafazaya çalışıyorum; hattâ yanımda bir rovelver varken, ikinci bir kuvvetli rovelver daha tedarik etmeye lüzum gördüm. Düşmanların zehirleri, kardeşlerimin duasıyla kırıldıkları gibi sâir sû-i kastları dahi inşallah akîm kalacaktır.

Ezcümle: İki saat kamer tamamıyla tutulduğu aynı gecede, gizli düşmanlarım Ankara'dan bizden Nur mecmuaları istemeleri üzerine buraya gelen iki adam, birden otuz altı mecmua gönderdiğimizin aynı ikinci gününde tahminlerince daha gönderilmemiş diye, hem o kitaplar nerede olduğunu bilmek ve Afyon'daki resmî ve makam sahibi bir-iki masona haber vermek ve

---

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Desise: Hile, oyun.
Kamer: Ay.
Muhkemleşmek: Sağlamlaşmak.
Muvakkaten: Kısa süreli, geçici olarak.
Rovelver: Tabanca. Altı patlar denilen, altı mermi alan tabanca.
Tesânüd: Dayanışma, birbirini destekleme.

taharri ettirmek ve kilitli olan iki odamda yemek ve içmek kaplarıma zehir atmak için fevkalâde bir tarzda dama çıkmışlar ve iki odanın her birinin bir penceresini kırmadan acîb bir tarzda açıp içeriye girmişler. Benim yattığım oda ise arkasından sürgülü olmasından bana sû-i kast edememişler. Hıfz-ı ilâhî ve inâyet-i rabbâniye onların eline bir uç vermedi.

Ben daha lüzumlu şeyler yazacaktım. Fakat rahatsızlık "Yeter!" dedi. *Her vakit ihtiyat, ihlâs, tesânüd, sebat, sarsılmamak ve vazifemizi yapmak ve vazife-i ilâhiyeye karışmamak* سِرًّا تَنَوَّرَتْ[1] *düsturuna göre hareket etmek ve telâş ve me'yus olmamak lâzım ve elzemdir.* Hem tekrar derim:

Nur şâkirtleri gibi pek az zahmetle pek çok kıymettar hizmet ve pek çok mânevî kazanç elde edenler tarihlerde görülmüyor. Ağır şerâit altında bazen bir saat nöbet bir sene ibadet hükmüne geçtiği misillü, inşallah Nurcuların hizmet-i imaniye ve Kur'âniye'deki saatleri yüzer saat hükmünde hayırlar kazandırır.

Umum kardeşlere ve hemşirelere selâm
ve iki cihanda selâmetlerine dua eden
ve dualarını isteyen kardeşiniz

..... Hakikî fedakâr Zübeyir, en lüzumlu ve hizmete şiddet-i ihtiyacım zamanında buraya imdadıma geldi. Yoksa Isparta'dan o sistemde birisini isteyecektim.

232

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Leyle-i Mirac'ınızı tebrik ve içinde ettiğiniz duaların makbuliyetini rahmet-i ilâhiyeden niyaz ederiz. Ve bu havâlide Miraç gecesinden bir gün evvel ve bir gün sonra müstesna bir surette rahmetin yağması işarettir ki, bu vatanda bir umumî rahmet tecellî edecek inşallah.

Sâniyen: Van'daki eski talebelerimle ziyade alâkadar ve merak ettiğim ve bugünlerde Kastamonu'nun Süleyman Rüştü'sü olan Çaycı Emin, Van'da bulunup o eski mübârek talebelerimin ellerine Nurlar'ın yetişmesine çalışması ve o mübârek eski kardeşlerimin hayatta olduklarını bilmediğim ve merak

---

[1] "Gizli olarak nurlanır." Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 509.

Elzem: Çok gerekli, vazgeçilmez.
İnâyet-i rabbâniye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı, gözetmesi.
Me'yus: Ümitsiz.
Şerâit: Şartlar.
Taharri etmek: Aramak, araştırmak.

ettiğim ki, beraber onların hayatta ve Nurlar'a müştâk olduklarını mektupla haber vermesi, beni çok ziyade memnun eyledi. Ve çok ferahlı bir hüzün ve hazin bir eski hatıra-yı sürûr verdi. Ben buradan oraya muhabere edemediğim için, benim bedelime Safranbolu kahramanları muhabere etse iyi olur.

Sâlisen: Otuz seneden beri siyaseti bırakıp havâdislerini merak etmediğim hâlde, mu'cizâtlı Kur'ân'ımızı iki buçuk sene müsâdere edip bize vermemekle beraber, dünyada emsali vuku bulmamış bir tarzda Afyon Mahkemesi bizi tâzib ve kitaplarımızın neşrine mâni olmak cihetiyle, ziyade beni incitti. Ben de, beş-on günde iki-üç defa siyaset dünyasına baktım, acîb bir hâl gördüm. Müdâfaâtımda dediğim gibi istibdad-ı mutlak ve rüşvet-i mutlaka ile hareket eden bir cereyan-ı zındıka, masonluk, komünistlik hesabına bizi böyle işkencelerle ezmeye çalışmış. Şimdi o kuvveti kıracak başka bir cereyan bu vatanda tezahüre başladığını gördüm. Fazla bakmak mesleğimce iznim olmadığından daha bakmadım.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Hasta kardeşiniz
Said Nursî

≈ 233 ≈

Celâl Bayar,

Reisicumhur,

Zâtınızı tebrik ederiz. Cenâb-ı Hak sizi İslâmiyet ve vatan ve millet hizmetinde muvaffak eylesin.

Nur talebelerinden, onların nâmına
Said Nursî

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Cereyan-ı zındıka: Dinsizlik akımı.
Hatıra-yı sürûr: Mutluluk veren hatıra.
İstibdad-ı mutlak: Çok zorba, çok baskıcı yönetim.
Mu'cizâtlı Kur'ân: Kur'ân-ı Kerîm'deki tevâfuk mu'cizelerini gösteren bir tarzda yazılan Mushaf.
Muhabere: Haberleşme.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.
Müştâk: Arzulu, istekli.
Tâzib: Acı çektirme, eziyet etme.
Tezahür: Görünme, belirme, ortaya çıkma.

234

Reisicumhur Celâl Bayar ve Heyet-i Vükelâsına,

Ankara

Biz Nur talebeleri, yirmi senedir emsalsiz bir tâzib ve işkencelere hedef olmuşuz. Sabrettik, tâ Cenâb-ı Hak sizi imdadımıza gönderdi. O işkencelerin sebebini on beş senedir üç mahkeme hakikî ve kanunî olarak yüz otuz kitap ve bin mektubatta bulamadıklarına, Mahkeme-i Temyiz'le Denizli Mahkemesi'ni şahit gösteriyoruz.

Otuz seneden beri ben siyaseti terk etmiştim. Bu defa, birkaç gün zarfında Ahrarlar'ın başına geçip milletin mukadderâtına sahip çıkması sebebiyle, Reisicumhur'u ve Heyet-i Vekile'yi tebrikle beraber, bir hakikati ifşa ediyorum. Şöyle ki:

Bize hücum eden ve mahkemelerde tâzib edenler demişler: "Bu Nur talebelerinin dini siyasete âlet etmek ihtimalleri var, belki de ediyorlar."

Biz de o zâlimlere karşı müdâfaâtlarımızdaki binler hüccetle demişiz ve diyoruz ki:

Biz, dini siyasete âlet değil, belki rıza-yı ilâhîden başka hiçbir şeye, hattâ dünyaya ve saltanata âlet etmemek bizim esas mesleğimiz olduğundan, düşmanlarımızca da tahakkuk etmiş ki, üç senedir üç çuvaldan ziyade dosyalarımızı garazkârâne tetkik ettikleri hâlde bizi mahkûm edemiyorlar. Verdikleri keyfî ve vicdanî hükümlerine de bir bahane bulamıyorlar ki, Temyiz o hükmü bozdu.

Evet, biz dini siyasete âlet değil, belki vatan ve milletin dehşetli zararına siyaseti mutaassıbâne dinsizliğe âlet edenlere karşı, bizim siyasete bakmamıza mecburiyet-i kat'iye olduğu zaman, vazifemiz siyaseti dine âlet ve dost yapmaktır ki, üç yüz elli milyon kardeşlerin uhuvvetini bu vatandaki kardeşlere kazandırmaya sebep olsun.

Elhâsıl: Bize işkence edenlere, siyaseti asabiyetle dinsizliğe âlet etmelerine mukabil; biz de siyaseti dine âlet ve dost yapmakla bu vatan ve milletin saadetine çalışmışız.

Ahrarlar: Hürriyetçiler, Liberaller. 1946'da kurulan ve Osmanlı'nın son dönemindeki Ahrar Fırkası'nın devamı olarak kabul edilen Demokrat Parti.

Heyet-i Vükelâ: Bakanlar Kurulu.

Mahkeme-i Temyiz: Yargıtay. Adliye mahkemeleri tarafından verilen karar ve hükümleri nihaî olarak inceleyen yüksek yargı makamı.

Mukadderât: Kader.

Mutaassıbâne: Körü körüne.

Uhuvvet: Kardeşlik.

Kardeşlerim, ben bunu böyle münasip gördüm, sizlerin meşveretine havale ediyorum.

Said Nursî

235

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[2]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Seksen küsur sene ibadetli bir ömr-ü bâkîyi temin eden Ramazan-ı Şerif'inizi bütün ruh u canımızla tebrik ve her gecesi bir nevi Leyle-i Kadir hükmünde hakkımızda menfaattar olmasını niyaz ederiz. Ve teşrik-i mesai sırrıyla ve her has Nurcu, umum Nurcular'ın mânevî kazancına hissedar olmasıyla, mânen binler dille ibadet ve dua ve istiğfar ve tesbihat yapmaya hakikî uhuvvet ve ihlâs ile mazhariyetinizi rahmet-i ilâhiyeden niyaz ediyoruz ve öyle de ümit ediyoruz.

Sâniyen: Risale-i Nur'un mânen galebe-i tâmmesi ile beraber, mason kısmının dinsizleri ve komünistlerin zındıklar kısmı, habbeyi kubbe yapıp bahanelerle Nurlar'ın serbestiyetine mâni olmaya çalışıyorlar ki, yine bu defa da manasız, sebepsiz otuz beş gün mahkememizi tehir ettiler. Hattâ Kur'ân'ımızı vermemek için avukatımızla da gürültü etmişler. Fakat inâyet-i ilâhiye onların bütün plânlarını akîm bırakıyor. Nurlar kemâl-i ihtişamla, İstanbul ve Ankara münevver gençlerinde büyük bir iştiyakla kendi kendine intişar edip şâkirtlerine ders veriyor. Bu mânevî galebesinin bir neticesidir ki, ezan-ı Muhammedî'nin okunmasına çalışan Başvekil'e yüzer imza ile genç münevverler teşekkür ve tebrik yazıyorlar.

Sâlisen: Buradaki talebeler de Ramazan-ı Şerifinizi tebrikle beraber, kendilerince pekçok numûneler içinde eski komünistlerin işkencelerinden bir-iki numûne yazıp leffen size takdim ediyorlar. Belki bir vakit bu meâlde gazetelerde bir makaleyi de neşredecekler.

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Galebe-i tâmme: Tam bir galibiyet, zafer.
Habbeyi kubbe yapmak: Küçük, önemsiz meseleleri büyütmek, abartmak.
Münevver: Nurlu, parlak.
Ömr-ü bâkî: Sürekli, daimi hayat.
Teşrik-i mesai: İş birliği, birlikte çalışma.

Umum kardeşlerim ve hemşirelerime selâm ve dua eden ve hastalık sebebiyle vazife-i ubûdiyeti tam yerine getiremeyen ve Nurcuların mânevî yardımlarına ve onun bedeline dua etmelerine ve mânevî kazançlarına muhtaç hasta kardeşiniz,

Said Nursî

~ 236 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Halk Fırkası iktidar partisi iken Üstadımıza yapılan eşedd-i zulüm ile yüzer kanunsuz işkencelerinden birinci numûnesi:

Zemin yüzünde bu asırdaki kadar misli görülmeyen bir zındıka cereyanının plânlarıyla Üstadımıza yirmi beş senedir istibdad-ı mutlak ile yapılan zulmün bir numûnesi şudur ki:

Nefes almak üzere kapalı arabayla kırlara gitmek için dışarıya çıktığı zaman, buranın büyük bir memuru kıyafetine ilişmek istemiş. Bu beş cihette kanunsuz ve beş vecihle vicdansızlık olan hadsiz cüretkârlığa karşı deriz ki:

Padişahın küçük bir tahakkümüne tahammül edemeyen ve Meşrûtiyet ilânında ve Divan-ı Harb-i Örfî'de mahkeme reisi Hurşid Paşa'ya ve mahkeme âzâlarına cevaben:

"*Eğer Meşrûtiyet bir fırkanın istibdadından ibaret ise bütün ins ve cin şâhid olsun ki ben mürteciyim! Şeriatın birtek meselesi uğrunda bin ruhum olsa fedaya hazırım!*" diyen.. ve Meclis-i Meb'usân'da Mustafa Kemal'e karşı, "*Namaz kılmayan haindir, hâinin hükmü merduttur!*" söyleyen.. ve İslâmî kıyafeti kat'iyen ve asla tebeddül etmeyen ve kıyafetine ilişmek isteyen ve sonra kendi kendini öldürmekle tokadını yiyen Nevzat isminde Ankara Valisine, "*Bu sarık bu başla beraber çıkar!*" tarzında konuşarak boynunu göstermesiyle dokunulmayan bir zâta hem Isparta, hem Eskişehir, hem Denizli mahkemeleri dahi başını açtırmadıkları.. ve –son Afyon Mahkemesi müstesna– binlerce halk ve yirmi polislerin bulunduğu sıralarda bile başını

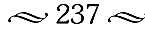
[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Eşedd-i zulüm: Çok şiddetli zulüm.
Mürteci: Gerici.
Merdut: Fiil ve sözlerinin hukukî geçerliliği olmayan, şahitliği kabul görmeyen.
Tebeddül etmek: Değişmek.
Divan-ı Harb-i Örfî: 1909 yılında 31 Mart Vakası'ndan sonra kurulan Sıkıyönetim Mahkemesi.

açması ihtar edilmediği.. ve münzevî olduğu hâlde, o düşüncesiz memurların manasız ihênet için müdahale niyeti, doğrudan doğruya anarşilik hesabına vatan ve millete tehlike getirmeye çalışmaktır. Ve bütün bütün kanunsuz olmakla beraber, senelerden beri emsaline rastlanmamış bir ferâgat-ı nefis ve fedakârlıkla en ağır şerâit altında yüz otuz parçadan müteşekkil muazzam ve harika eser külliyatıyla vatan ve milletin mânevî kurtuluşunu temin eden böyle bir zâta bu tarzda ilişmek, elbette millet ve gençliğin mahv u perişan olmasına gayret eden gizli vatan düşmanlarına yardım etmek ve âlet olmaktır.

Afyon'da bir-iki mütemerrid, bir zındık masonun iştirak ve teşvikiyle, o insanın bu tarz ihênet etmek fikrine, hiçbir ihêneti kabul etmeyen Üstadımızın tahammül etmesinden ve ehemmiyet vermediğinden şu hakikati kat'iyen anladık ki, bu vatan ve millete kendi yüzünden bir zarar gelmemesi için haysiyetini, şerefini, nefsini, ruhunu, rahatını dahi feda etmiştir.

Konyalı Zübeyir

237

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Hem sizin, hem bu memleketin, hem âlem-i İslâm'ın mühim bayramlarının mukaddimesi olan, bu memlekette şeâir-i İslâmiye'nin yeniden parlamasının bir müjdecisi olan ezan-ı Muhammedî'nin *(aleyhissalâtü vesselâm)* kemâl-i ferahla on binler minarelerde okunmasını tebrik ediyoruz. Ve seksen küsur sene bir ibadet ömrünü kazandıran Ramazan-ı Şerif'teki ibadet ve dualarınızın makbuliyetine âmin diyerek rahmet-i ilâhiyeden her bir gece-i Ramazan bir Leyle-i Kadir hükmünde sizlere sevap kazandırmasını niyaz ediyoruz. Bu Ramazan'da şiddetli zaafiyet ve hastalığımdan tam çalışamadığımdan sizlerden mânevî yardım rica ediyorum.

Sâniyen: Benim son hayatımı Isparta havâlisinde geçirmek büyük bir arzumdur. Ve Nur Efesinin dediği gibi demiştim: "Isparta, taşıyla toprağıyla benim için mübârektir." Hattâ yirmi beş seneden beri beni işkence ile tâzib eden eski hükûmete kalben ne vakit hiddet etmişsem, hiçbir zaman Isparta hükûmetine hiddet etmeyip, o mübârek vatandaki hükûmetin hatırı için

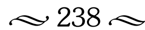

Ferâgat-ı nefis: Başkalarının rahat ve selameti için kendi menfaatlerini terketme.
İhênet: Hor, hakir görme; küçük duruma düşürme.
Kemâl-i ferah: Tam bir rahatlık, huzur.
Münzevî: İnsanlardan uzaklaşıp, tek başına yaşayan kimse.
Mütemerrid: İnatçı.
Şeâir-i İslâmiye: İslâm'ı temsil eden semboller. İslâm'a has özellikler.

ötekileri de unutuyordum. Hususan oradaki eski tahribatı tamirata başlayan hakikî vatanperverler olan Demokrat nâmında hamiyetli Ahrarlar, yani hürriyet-perverler, Nur ve Nurcuları takdir etmelerine çok minnettarım. Onların muvaffakiyetine çok dua ediyorum. İnşallah, o Ahrarlar istibdad-ı mutlakı kaldırıp tam bir hürriyet-i şer'iyeye vesile olacaklar.

Sâlisen: Bayramdan bir miktar sonraya kadar burada kalmaklığımın bir sebebe binâen lüzumu var. Bir-iki ay sonra Medresetü'z-Zehra erkânlarının kararıyla ve İstanbul ve Ankara üniversitelerindeki genç Saidler'in de muvâfakatıyla nereyi benim için münasip görürseniz orayı kabul edeceğim. Madem hakikî vârislerim sizlersiniz ve şahsımdan bin derece ziyade dünyada vazifemi de görüyorsunuz; bu hayat-ı fânideki son menzili sizin reyinize bırakıyorum.

Râbian: Hem tebriklerini, hem şiddetli alâkalarını gösteren Ahmed Nazif ve Ahmed Feyzi ve Halil İbrahim ve Hasan Âtıf* ve Bucak'ta ve Eflâni ve İstanbul'daki Nurcuların mektuplarına benim bedelime sizler cevap verirseniz, sizleri tevkil ediyorum.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Hadis-i şerifin sırrıyla Ramazan-ı Şerif'in nısf-ı âhirinde, hususan aşr-ı âhirde, hususan tek gecelerde, hususan yirmi yedisinde,[1] seksen küsur sene bir ibadet ömrünü kazandırabilen Leyle-i Kadir'in ihyasına ve her biriniz umum Nur talebeleriyle beraber, hususan bu bîçâre, çok kusurlu, hasta, zayıf kardeşinizi hissedar etmenizi ve her birinizin dualarınızın binler mânevî âminlerin teyidiyle dergâh-ı ilâhîde kabul olmasını rahmet-i ilâhiyeden niyaz ediyoruz.

Sâniyen: Üniversitedeki genç Saidler'in hakikaten Medresetü'z-Zehra'nın İstanbul ve Ankara'daki vazifesini yaptıklarına ve bu bîçâre Said'e ihtiyaç bırakmadıklarına ve Risale-i Nur'un her bir cihetle kâfi olmasının bir numûnesi

---

[1] Bkz.: Buhârî, *İman* 36, *Leyletü'l-kadr* 3-4; Müslim, *Müsâfirîn* 176, 177, 179, 180, *Sıyâm* 205-218.

Aşr-ı âhir: Son on gün.
Hürriyet-i şer'iye: İslâm'ın insanlara sunduğu asıl hürriyet.
Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Daha sonraları Hz. Üstad bu üniversite hakkında "Maddî tesisine çok mâniler bulunduğundan, Medresetü'z-Zehra şimdilik Nur şâkirtlerinin heyet-i mecmûasının dairesinden ibarettir." ifadelerini kullanmıştır.
Menzil: Kalınan yer, mesken, ev.
Muvâfakat: Uygun görme, kabul etme.
Nısf-ı âhir: Son yarım.
Rey: Görüş, düşünce, fikir.
Tevkil etmek: Vekil tayin etmek.
Teyid: Destekleme, pekiştirme.

olarak şimdi size leffen gönderdiğimiz, onların meb'uslara hitaben yazdıkları beyannâmelerini; ve yine onların bir eseri olan Tarihçe-i Hayat'ın yetmiş nüshasının baş tarafına koyup yetmiş meb'usa göndermeleri için bize gelen beyannâmelerini berây-ı malûmat size gönderdik. Siz münasip görseniz, onu ve size evvelce gönderdiğimiz Sungur'un Maârif Vekâleti'ne müdâfaası ve Mustafa Osman'ın Adliye Vekiline istidasıyla beraber Tarihçe-i Hayat'a bir nevi zeyil olarak el yazmasıyla veya makine ile veya İnebolu'daki yeni harfle elli-altmış nüsha teksirini reyinize havale ediyoruz.

Sâlisen: Medresetü'z-Zehra erkânları, benim şahsımın da hakikî vekilimdirler. Bana, şahsıma gelen mektuplara, onlar benim bedelime cevap versinler. Hususan Hüsrev'in mektubunda isimleri bulunan zâtlara karşı münasip cevap verirsiniz. Ahmet Feyzi'nin size karşı yazdığı mektubun cevabının parçasını leffen size gönderiyoruz.

Umum kardeş ve hemşirelerimin mübârek Ramazan'larını ve umum gecelerini, mânevî Leyle-i Kadir'lerini tebrik ile selâm ve dua ve dualarını rica ediyoruz.

239

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Hak ve hakikatin nâşiri olan Sebilürreşad'a, hâlen Halk Partisi nâmına yapılan yüz cihetle kanunsuz bir muameleyi arz ediyoruz:

Üstadımız Bediüzzaman Said Nursî, şiddetli zehirlerin neticesi olarak hastalığı şiddetlenip hayattan ümidini kestiği için kendi nafaka parasıyla aldığı sekiz adet kitabını muhafaza etmek üzere müftü kardeşine göndermişti. Emirdağ Postahanesi güya zâbıta memuru vazifesini yapıyor gibi, gizli bir maksada binâen bu kitapları zaptederek hemen bizzat kendisi gidip jandarma dairesine, kaymakama, adliyeye ve telefonla Afyon'a şâyi edip işi şâşaalandırarak kitapların hepsini adliyeye verdirmiştir. Hâlbuki kitapların mahiyeti şudur:

Beş parçası, mahkemede bulunan müdâfaât ve zeyillerinden ibarettir. Diğer üç kitap da, şimdiki Adliye Vekili Halil Özyörük'ün üç defa beraatlerine

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
İstida: Dilekçe.
Maârif Vekâleti: Millî Eğitim Bakanlığı.
Nâşir: Neşreden, yayınlayan.
Şâyi etmek: Yaymak, duyurmak.
Teksir: Çoğaltma.
Zeyil: Ek, ilave.

karar verdiği eserlerdir ki, Denizli Mahkemesi aynı eserlerin eczalarını iade etmiştir. Ve Afyon Mahkemesi'nin de hükümlerini bozmuş ve o eserlerin beraatlerine rey vermiştir.

Gerçi komünist olan eski Adliye Vekili Fuat Sirmen, eski Heyet-i Vekile'ye ihbar etmiş ve Kur'ân'ın gayet hak ve menfaatli bir tefsiri olan Zülfikar mecmuasının dört yüz sayfası içinde, otuz sene evvel yazılan iki âyetin tefsirine dair iki sayfayı bahane ederek bu çok mühim eseri yasak etmeye çalışmıştır. Hâlbuki şimdi millet ve vatana gayet zararlı olan komünist ve masonların eserlerine müsaade edildiği hâlde, yüz binler kimselerin imanını kurtaran Kur'ân'ın gayet hak ve pek çok menfaatli bir tefsiri olduğunu beş yüz bin adamın şehâdetiyle isbat edeceğimiz eserlere evrâk-ı muzırra gibi böyle muamele yapmak ve Üstadımıza bu hastalıklı, nâzik zamanında öz kardeşine karşı bu hazin teessürâtı vermek, yüz cihetle kanunsuzdur diye arz ediyoruz.

Sâniyen: Bu meselenin gayet sinsi ve gayet gizli hakikati şudur: Üstadımız mânen ve maddeten Demokrat Parti'ye yardım için talebelerini hafifçe teşvik etmişti. Bunu, Halk Partisi'nin muannid müstebitleri anladıkları için, manasız bahaneyle habbeyi kubbe yaparak bu muameleyi yaptılar. Yoksa her tarafta bu kitaplar posta ile alınıp veriliyor ve buraya da İstanbul'dan, başka yerlerden geliyor ve ilişilmiyordu. Bu vaziyet çok dessasâne ve ümit edilmeyen bir plândır.

Sâlisen: Zülfikar'daki mevzubahis iki âyetin tefsirinden bin misli bir muhalefetle, hâlen matbûâtta eski hükûmete hücumlar yapılıyor ki, şimdi o âyetlerin tefsiri zerre miktar bir suç olamıyor. Bundan da anlaşılıyor ki, bu muameleler Halk Partisi hesabına yapılmakta devam edilen keyfî işlerdir. Ve Halk Partililerin "Saltanat Demokratlar'da ise, hüküm ve icraat ve iktidar bizdedir." diye olan iddia ve vehimlerinin bir numûnesidir.

Emirdağ Nur talebeleri nâmına
Mehmed, İbrahim, Ziya, vesaire…

Dessasâne: Sinsice hileler, entrikalar çevirir tarzda.
Ecza: Bölümler, kısımlar.
Evrâk-ı muzırra: Zararlı yayınlar, belgeler.
Heyet-i Vekile: Bakanlar Kurulu.
Matbûât: Basın-yayın.
Muannid: İnatçı.
Müstebit: Despot, baskıcı.
Teessürât: Üzüntüler, kederler.
Zülfikar: Ağırlığını 25. Söz, 19. Mektup ve 10. Söz'ün tamamının oluşturduğu Risale-i Nur Külliyatı'ndan bir eser.

240

Reisicumhur'a, Heyet-i Vekile'ye, Başbakanlığa, Adliye Bakanlığı yüksek katına, Diyanet Riyâseti'ne,

Ankara

Hakikî adalet ve hürriyet için çalışan zâtlara birkaç nokta beyan ediyorum:

Birinci Nokta: Hem Denizli Mahkemesi, hem Ankara Ağırceza Mahkemesi, bütün Risale-i Nur eczalarını tetkik edip ve ehl-i vukûfun da iştirakiyle beraatlerine ve sahiplerine iade etmesine bir mahzur olmadığına karar verip Said'i arkadaşlarıyla beraat ve tahliye ederek, iki sene ellerde ve mahkemelerde kalan Nur Risalelerinin tamamıyla Said'e ve arkadaşlarına iade edildiği ve aynı kararı Mahkeme-i Temyiz, kaziyye-i muhkeme hâline getirip tasdik ettiği hâlde şimdi Afyon'un, Said'in şahsına karşı iki garazkârın, aynı kitapları hem gayet antika mu'cizâtlı yazılı Kur'ân'ını, bütün bütün hilâf-ı kanun olarak müsâdere edip Said ve arkadaşlarına verdiği asılsız hükmünü yine aynı Mahkeme-i Temyiz bozduğu ve şimdi vatan ve milleti eski partinin garazkârâne istibdadından kurtaran hamiyetkâr, vatanperver bazı Demokrat liderleri kemâl-i istihsan ile o risaleleri kabul edip sahip oldukları hâlde, üç senedir hiç sebepsiz binler lira bizim gibi fukaraya zarar vermek, üç defa beraat etmiş bir mahkemeyi üç sene uzatıp –acip bir zulüm içinde şahsî bir garazkârlık vardır ki– yirmi ay tecrid-i mutlakta hizmetçisiyle temas ettirmediler. Tahliyeden sonra iki polis kapısında bıraktılar.

Hem o gayet müttakî Nur şâkirtlerini, kasten, sebepsiz, sırf takvâlarına ihênet için, mağrip namazının vaktinde muhakeme edip namazlarını kazaya bırakarak acîb bir zulmetmişler.

Hem bütün bu Risale-i Nur eserlerini bir defa da Isparta tamamen müsâdere edip tetkikten sonra tekrar aynen iade etmiş.

Demokratlar'ın zamanında madem ezan-ı Muhammedî ve din dersleri gibi şeâir-i İslâmiye ile Kur'ân'a hizmet ve eskilerin Kur'ân zararına tahribatları tâmire başlanılmış.. ve madem dinsizlerin ve masonların ve komünistlerin

---

Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Hamiyetkâr: Dinî ve millî değerlere bağlılık hususunda gayretli.
Hilâf-ı kanun: Kanuna, hukuka aykırı.
İhênet: Hakaret etme, aşağılama.
Kaziyye-i muhkeme: Kesinleşmiş, değişmez ve değiştirilemez hâle gelen, uygulanması gerekli olan hüküm.
Kemâl-i istihsan: Çok beğenme, takdir etme, güzel bulma.
Mağrip namazı: Akşam namazı.
Müttakî: Takva sahibi. Dinin emir ve yasaklarına titizlikle uyan.
Tecrid-i mutlak: Ayırma, yalnız bırakma, kimseyle görüştürmeme. Hücre hapsi.

eserleri intişar ediyor.. elbette âlem-i İslâm'ın Mekke, Medine, Şam gibi yerlerinde büyük âlimlerin takdir ve tahsinlerine mazhar olmuş ve Diyanet Riyâseti'nde hocalara okutturulan Zülfikar, Asâ-yı Musa ve Sirâcü'n-Nur gibi filozofları susturan mübârek mecmuaları müsâdere etmek, üç sene onlarla beraber binler lira kıymetinde değerli, mu'cizâtlı, altınla İsm-i Celâl yazılmış, Diyanet Reisi bütün takdir ile tab'ına çalıştığı Kur'ân'ı müsâdere eden adamlar, elbette adalet ve adliye ve hakikat hesabına değil, belki komünist, masonluk hesabına bir garazkârlık ediyorlar.

Ben kendim zehir hastalığıyla şiddetli hasta olduğumdan ve kendi hukukumu müdâfaa edemediğimden, Sungur'u kendime vekil ediyorum. Eski hükûmetin bana karşı yirmi senelik işkenceyle bu tahribatın kaldırılmasını adalet-perver yeni hükûmetin bakanlarından bekliyorum. Kardeşlerimden Mustafa Sungur'u tevkil ediyorum.

Nur şâkirtleri nâmına
Said Nursî

241

Ehemmiyetli bir hakikat ve Demokratlar'la
Üniversite Nurcularının bir hasbihâlidir.

Şimdi milletin arzusuyla şeâir-i İslâmiye'nin serbestiyetine vesile olan Demokratlar, hem mevkilerini muhafaza, hem vatan ve milletini memnun etmek çâre-i yegânesi, ittihad-ı İslâm cereyanını kendine nokta-yı istinad yapmaktır. Eski zamanda İngiliz, Fransız, Amerika siyasetleri ve menfaatleri buna muârız olmakla mâni olurdular. Şimdi menfaatleri ve siyasetleri buna muârız değil, belki muhtaçtırlar. Çünkü komünistlik, masonluk, zındıklık, dinsizlik, doğrudan doğruya anarşistliği intac ediyor. Ve bu dehşetli tahrip edicilere karşı ancak ve ancak hakikat-i Kur'âniye etrafında ittihad-ı İslâm dayanabilir. Ve beşeri bu tehlikeden kurtarmaya vesile olduğu gibi bu vatanı istilâ-yı ecânipten ve bu milleti anarşilikten kurtaracak yalnız odur. Ve bu hakikate binâen, Demokratlar bütün kuvvetleriyle bu hakikate istinad edip komünist ve masonluk cereyanına karşı vaziyet almaları zarurîdir.

İntac etmek: Netice vermek, ortaya çıkarmak.
İsm-i Celâl: "Allah" lafzı.
İstilâ-yı ecânip: Yabancıların istilâsı, yayılması.
İttihad-ı İslâm: İslâm birliği, müslümanların birliği.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Nokta-yı istinad: Dayanak noktası.
Tahsin: Güzel bulma, beğenme.

Bir ezan-ı Muhammedî'nin *(aleyhissalâtü vesselâm)* serbestiyetiyle kendi kuvvetlerinden yirmi defa ziyade kuvvet kazandılar. Milleti kendilerine ısındırdılar, minnettar ettiler. Hem mânen eski İttihad-ı Muhammedî'den *(aleyhissalâtü vesselâm)* olan yüz binler Nurcularla, eski zaman gibi farmason ve İttihatçılar'ın mason kısmına karşı ittifakları gibi şimdi de aynen İttihad-ı İslâm'dan olan Nurcular büyük bir yekün teşkil eder. Demokratlar'a bir nokta-yı istinaddır. Fakat Demokrat'a karşı eski partinin müfrit ve mason veya komünist manasını taşıyan kısmı, iki müthiş darbeyi Demokratlar'a vurmaya hazırlanıyorlar.

Eskiden nasıl Ahrarlar iki defa başa geçtiği hâlde, az bir zamanda onları devirdiler. Onların müttefiki olan İttihad-ı Muhammedî *(aleyhissalâtü vesselâm)* efradının çoklarını astılar. Ve "Ahrar" denilen Demokratlar'ı kendilerinden daha dinsiz göstermeye çalıştılar. Aynen öyle de şimdi bir kısmı dindarlık perdesine girip Demokratlar'ı din aleyhine sevk etmek veya kendileri gibi tahribata sevk etmek istedikleri kat'iyen tebeyyün ediyor. Hattâ ulemânın resmî bir kısmını kendilerine alıp Demokratlar'a karşı sevk etmek ve Demokrat'ın tarafında, onlara mukabil gelecek Nurcuları ezmek, tâ Nurcular vâsıtasıyla ulemâ, Demokrat'a iltica etmesinler. Çünkü Nurcular hangi tarafa meyletseler ulemâ dahi taraftar olur. Çünkü onlardan daha kuvvetli bir cereyan yok ki ona girsinler.

İşte madem hakikat budur, yirmi beş seneden beri ehl-i ilmi, ehl-i tarîkatı ezen, ya kendilerine dalkavukluğa mecbur eden eski partinin müfrit ve mason ve komünist kısmı bu noktadan istifade edip Demokratlar'ı devirmemek için Demokratlar mecburdurlar ki; hem Nurcuları, hem ulemâyı, hem milleti memnun ve minnettar etmek, hem Amerika ve müttefiklerinin yardımlarını kaybetmemek için bütün kuvvetleriyle ezan meselesi gibi şeâir-i İslâmiye'yi ihya için mümkün oldukça tamire çalışmaları lâzım ve elzemdir.

Maatteessüf, bazı müfrit ve mason ve komünistler, Demokrat aleyhinde olduğu hâlde kendini Demokrat gösteriyorlar ki, Demokratlar'ı tahribata sevk etsin ve din aleyhinde göstersin, onları devirsin.

Nur talebeleri ve Nurcu Üniversite gençliği nâmına
Sâdık, Sungur, Ziya

Ahrarlar: Hürriyetçiler, Liberaller. Osmanlı döneminde II. Meşrûtiyet'in ilanından sonra kurulan ikinci siyasî parti.
Efrad: Fertler, şahıslar.
Farmason: Mason cemiyetine mensup olan.
İhya: Yeniden hayata kazandırma, canlandırma, güçlendirme.
İltica etmek: Sığınmak.
İttihad-ı Muhammedî: Derviş Vahdetî ve arkadaşları tarafından 1909'da İstanbul'da kurulan bir cemiyet.
İttihatçılar: İttihat ve Terakki Cemiyeti mensubları veya taraftarları.
Müfrit: Aşırı, ölçüyü kaçıran.
Tebeyyün etmek: Belli olmak, açığa çıkmak.

~ 242 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[2]

Aziz, Sıddık, Fedakâr Kardeşimiz Hacı Ali!

Gönderdiğiniz kıymettar ve bilhassa Hazreti Üstad'ı pek çok sevindiren mektubunuzu aldık. Üstadımız diyor ki:

"Risale-i Nur bu zamanda kâfidir. On sene medresede okuyanlar, Risale-i Nur'la bir senede aynı istifadeyi ettiklerine şahit binler ehl-i ilim var. Madem Hacı Kılıç Ali bir buçuk sene bütün Risale-i Nur eczalarına sahip çıkmış, kısmen okumuş; nazarımızda yirmi senelik bir Nur talebesidir. Ben her sabah haslar içinde onun ismiyle bütün mânevî kazançlarıma, defter-i a'mâline geçmek için hissedar ediyorum. Öyleyse o da bütün hayatını Risale-i Nur'a vermeye mükelleftir.

Demek şimdiye kadar Câmiü'l-Ezher'e gitmeye muvaffak olmaması ehemmiyetli bir hikmet içindir ki, Nurlar ona kâfi imiş. Şimdi Şam'a, Halep'e yakın olan Urfa'da bir Medrese-i Nuriye ileride teşekkül etmesini kuvvetli ümit ediyoruz. Kılıç Ali ile beraber Eski Said'in gayet kıymettar bir talebesi olan Şam'daki Molla Abdülmecid, Urfa'daki Nur'un talebelerinden Seyyid Salih ve onun yanına giden Nur'un fedakâr bir talebesiyle muhabere etsinler. Ben hem Molla Abdülmecid'e, hem Hacı Ali'ye,* hem Şam'daki Risale-i Nur'la alâkadar olanlara pek çok selâm ediyorum. Ve dualarını ve o mevki-i mübârekede bana dua etmelerini rica ediyorum." dedi.

Evet, kahraman kardeşimiz Hacı Ali, Hazreti Üstad daima sizin fedakârlığınızı izhar buyuruyorlar. Biz de sizi tahsinlerle tebrik ediyoruz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[3]

Üstadın hizmetinde bulunan kusurlu
Sungur, Zübeyir, Ziya

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.
[2] Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.
[3] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Defter-i a'mâl: Amel defteri. İnsanın yaptığı bütün fiillerin kaydedildiği defter.
İzhar: Açığa çıkarma, gösterme.
Mevki-i mübâreke: Mübarek, bereketli yerler.
Muhabere: Haberleşme.

243

Aziz Kardeşim!

Evvelâ: Bin mâşallah! Sözler mecmuasında yanlışlar yok gibidir. Birkaç kelime var ki leffen gönderildi.

Sâniyen: Eğer münasip görseniz gönderdiğim bu elli lirayı benim hesabıma mahkemedeki mecmuaların bedeline benim için alınız, gönderiniz. Eğer münasip görmezseniz, bu defaki gönderdiğiniz mecmuaların bana mahsus olacak kısmının fiyatına alınız.

Sâlisen: Şimdilik Tarihçe-i Hayat'ı meb'uslara parasız vermemek münasiptir. Parasıyla isteyenlere verilsin. Fakat on-yirmi nüsha Ankara'da bulunsa münasiptir.

Said Nursî

244

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Muazzam ve harika Risale-i Nur Külliyatı'ndan iki büyük mecmuanın imha edileceği hakkında dehşetli bir haber işittik. Gayet hak ve hakikatli ve filozofları ilzam eden o mecmualar, Risale-i Nur'un diğer eczalarıyla beraber Denizli ve Ankara mahkemelerinde beraat verilip kaziyye-i muhkeme hâline gelerek iade edildiği ve iki defa Temyiz Mahkemesi beraat ettirdiği hâlde ve Mısır, Şam, Halep, Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere gibi âlem-i İslâm'ın mühim merkezlerinde fevkalâde bir takdir ve tahsine mazhar olan ve makbuliyetine hürmeten Hazreti Peygamber *(aleyhissalâtü vesselâm)*'ın kabr-i şerifi ve Hacerü'l-Esved üzerine konulan bu eserler hakkındaki bu müthiş muamele, Halk Partisi'nin yaptığı diğer azîm cürümleri gibi tarihte emsali görülmemiş bir cinayettir.

Biz Nur talebeleri, o cebbar gaddarlardan hakkımızı kolayca alabilirdik. Fakat İslâmiyet'in asırlardır bayraktarlığını yapan kahraman Türk milletinin mâsum çoluk-çocuk ve ihtiyarlarına karşı Risale-i Nur'un bizlerde husûle getirdiği kuvvetli şefkat itibarıyla ve Kur'ân-ı Hakîm'in bizleri maddî mücadeleden

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Cebbar: Zorba, despot.
İlzam etmek: Delil göstererek susturmak.
Leffen: Sarılmış olarak, zarf veya mektup içine koyarak.

men edip elimizde topuz yerinde Nur olması haysiyetiyle ve bütün kuvvetimizle mesleğimizin icabı olan âsâyişi temin etmek esasıyla, o zâlimlere maddeten mukabele edemedik. Yoksa, Allah göstermesin, bir mecburiyet-i kat'iye olursa, komünist ve masonlar hesabına ona sebebiyet verenler bin defa pişman olacaklardır.

Hem biz müşâhedâtımızla kat'î bir kanaatteyiz ki, Risale-i Nur'a ilhad ve zındıka nâmına ilişildiği zaman, umumî bir musibet geliyor. Taarruzun aynı vaktinde dört defa büyük zelzelenin vukuu ve çok hâdisâtın aynı vakitte zuhuru, bu kanaatimizi tasdik etmiş. Bu itibarla öyle bir kararın infazından ehl-i imanın titrediği, o hârikulâde ve kıymettar, mübârek mecmualar hakkında imha cinayetinin işlenmesi, bu millet ve memleket içinde mânevî zelzeleler, fırtınalar, tâun ve tufanlar kopacak kuvvetli ihtimalinden telâş ediyoruz. Zira Risale-i Nur'a dört defa taarruz ve hücum zamanında şiddetli zelzelelerin tevâfuku, bu hakikati kör gözlere dahi göstermiştir. Hattâ mahkemede dâvâ ettik.

Hem müfessirlerin üç yüz elli bin tefsirlerine ittibâen, iki sayfada iki âyât-ı Kur'âniye'yi tefsir ettiği bahanesiyle, yüz binler kimselerin imanına pek ziyade bir ehemmiyet ve tesirle hizmet eden dört yüz sayfalık Zülfikar mecmuasını müsâdere ve imha etmek, dünyada hiçbir kanunda olmadığından, sırf dinsizliğe âlet olarak yapılan bu fecî garazkârlık fâillerinin hak, hakikat ve adaletten ne derece uzak olduğunun zâhir bir delili bulunduğunu, zerre miktar vicdanı olanlar anlayacak ve yüzsüz yüzlerine lânet ve nefretler savuracaktır.

Halk Partili müstebit, mürteci cebbarların zamanında yapılmış olan bu korkunç muameleye, kahraman Demokratlar Hükûmeti mâni olup Afyon Mahkemesi'nde üç senedir hapsedilen ve zerre kadar bir suç mevzuu bulunamayan eserleri ve en başta altın yaldızlı ve tevâfuk mu'cizeli Kur'ân'ımızı derhal iade ettireceklerini kuvvetli ümit edip alâkalı makamlardan rica ediyoruz.

Nur talebeleri nâmına
Hüsrev, Sungur

Âyât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm âyetleri.
İlhad: İnançsızlık, dinsizlik.
İttibâen: Uyarak, tâbi olarak.
Müşâhedât: Müşâhedeler, görerek şahit olunan bilgiler.

245

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1]

Aziz, Kahraman Ağabeyimiz!

Evvelâ: Gayet derecede bir ehemmiyetli meseleyi arz ediyoruz ki, büyük mecmualarımızın imhasına sakın, sakın meydan verilmeyecektir. Ne pahasına olursa olsun kurtarılacaktır. Yalnız imha kararı şimdi mi, yoksa eskiden mi verilmiştir? Ve sizce bu imha kararı resmen sabit midir? Bu ciheti olduğu gibi öğrenerek bize acele ve derhal bildiriniz.

Sâniyen: Bu hususta, Ankara'da olan kahraman Sungur'a ve Devlet Bakanı'na yazılan yazıyı berây-ı malûmat takdim ediyoruz. Binler selâm ve hürmetle ellerinizden öperiz.

Ziya, Zübeyir

246

Aziz ve Çok Kıymetli Kahraman Kardeşimiz Sungur!

Evvelâ: Binler selâm eder, Cenâb-ı Hak'tan Nur hizmetinizde hayırlı muvaffakiyetlerinizi dileriz.

Sâniyen: Çok ehemmiyetli ve mahrem bir işi haber veriyoruz. Haber aldığımıza göre, Isparta adliyesinde zaptedilen yüz yetmiş cilt Asâ-yı Musa ve Zülfikar mecmuaları –ki, o mecmuaları şimdiki Adliye Bakanı beraatini, iadesini tasdik edip daha evvelce Denizli'de de Üstadımıza verilen kitaplardır– bunların imhası için karar verilmiş. Zemin ve semâvâtı hiddete getirecek ve mevcudâtı ağlatacak bu müthiş kararın Demokratlar aleyhinde Halk Partisi'nin müfrit adamları tarafından tertip edilen bir plân olduğundan kat'iyen şüphemiz yoktur. Zira Nur talebelerinin Demokratlar'ı muhafaza ettiğini ve Demokratlar'ın kuvvetli bir istinadgâhı olduğunu müfrit şeytanlar anlamışlar. Nur talebelerini Demokratlar'dan bu tarzda nefret ettirip hükûmeti yıkmaya çalışıyorlar.

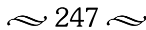
Bu plânın akîm kalması ve mecmualarımızın kurtulması ve Afyon'daki kitaplarımızın tamamen iade edilmesi için pek fazla bir ehemmiyet ve gayretle çalışılmasını Üstadımız sizlere havale ediyor.

Ziya, Zübeyir

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Akîm: Neticesiz, sonuçsuz.
Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
İstinadgâh: Dayanak.

Devlet Bakanlığına,

Zâtınıza vatan ve milletin mukadderâtı mevzuunda, gayet derecede ehemmiyetli, şeytanın bile zor düşünebileceği bir tarzda tertip edilen Demokratlar aleyhindeki bir plânı ifşa ediyoruz, şöyle ki:

Bu vatanda dinsizlikle ve istibdad-ı mutlak ve eşedd-i zulme karşı yirmi yedi yıldır perde altındaki hususî neşriyatla harikulâde bir ferâgat-i nefisle mücâhede eden Bediüzzaman Said Nursî'nin vücûda getirdiği muazzam Nur talebeleri câmiasının Demokrat Parti'yi muhafaza ettiğini Halk Partisi'nin müfrit dessasları anlamış, hattâ bir zamanlar gayet gizli olarak Nur talebelerinin kesretle bulunduğu mıntıkalara tetkik ve tecessüs için İsmet çıkarılmış idi.

İşte, Anadolu'nun her tarafında harika bir kuvvet-i imaniye ile, fevkalâde bir fedakârlıkla bu milletin iman ve İslâmiyet'e hizmet edip cebbarlar saltanatının esasından ve kökünden yıkılmasına medar olan Nur talebelerini Demokratlar'dan nefret ettirmek için, uhrevî ve dünyevî hayatlarının halâskârı olan, yüz binlerle ehl-i imanı ve bir kısım yüksek tahsil gençliğini tenvir ve irşad eden ve Arabistan'da ve Mısır'da büyük bir takdir ve tahsine mazhar olan ve mübârekliğine hürmeten Peygamberimiz'in kabr-i şerifi ve Hacerü'l-Esved üzerine konulan Zülfikar ve Asâ-yı Musa mecmualarının Isparta adliyesi tarafından yakılmasına karar verilmek gibi, arz ve semâvâtı hiddete getirecek ve mevcudâtı ağlatacak derecedeki bir hükmü haber aldık.

Hâlbuki yüz on dokuz parçadan müteşekkil Risale-i Nur Külliyatı'ndan olan bu büyük mecmuaların parçaları da Risale-i Nur Külliyatı'yla beraber 1944 senesinde Denizli Ağırceza Mahkemesi'nde müttefikan beraat verilmiş ve yüksek Temyiz Mahkemesi tasdik etmiştir. Kaziyye-i muhkeme hâline gelmiş ve bütün eserler, müellif-i muhteremine ve sahiplerine iade edilmiştir. Son Afyon Mahkemesi'nde de Halk Partisi hükûmetinin komünist vekilinin hususî emirleriyle verdiği garazkâr hükmü, kahraman Demokratlar'ın Adliye Vekili, eski Temyiz Mahkemesi'nin âdil reis-i muhteremi esasından nakzetmiştir.

Dessas: Hilekâr, düzenbaz.
Halâskâr: Kurtarıcı.
İstibdad-ı mutlak: Çok zorba, çok baskıcı yönetim.
Kaziyye-i muhkeme: Kesinleşmiş, değişmez ve değiştirilemez hâle gelen, uygulanması gerekli olan hüküm.
Kesretle: Çokça, çok sayıda.
Medar olmak: Dayanak, sebep, vesile olmak.
Mukadderât: Kader.
Mücâhede: Gayret etme, çabalama.
Müellif-i muhterem: Saygıdeğer yazar.
Müttefikan: İttifak ederek, oy birliğiyle.
Nakzetmek: Hükmü bozmak, çürütmek.
Tecessüs: Gizlice takip etme, gözetleme.
Tenvir: Aydınlatma, nurlandırma.

Nihayet af kanunu ile gaddarâne giriştikleri ve içinden çıkamadıkları iftira ve ithamların üzerine perde çekmişler ve afla neticelendirmişlerdir.

Hakikat bu merkezde iken ve şimdi eski hükûmete binler hakaretli neşriyatlar, bütün hürriyetle devam ederken ve dört yüz sayfalık gayet hak ve hakikatli bir mecmuanın iki sayfasında bir âyetin tefsirini, garaz ve bahaneyle medar-ı mes'uliyet yapıp o mecmuanın imha cihetine gidilmesi, doğrudan doğruya eski zâlim parti hesabına şu maksada mâtuftur ki, yüz binlerle Nur talebelerini Demokratlar aleyhine çevirip, Demokrat Partisi'nin sessiz, sadasız, gösterişsiz, fakat dindarlıklarıyla gayet muhkem bir istinadgâhını yok etmek ve Demokrat Hükûmeti'ni yıkmaktır. Bu müthiş ve şeytanî plânın akîm kalması için zât-ı âlînize ehemmiyetle ihbar eder ve hürmetlerimizi arz ederiz.

Üniversite Nur talebeleri nâmına
*Yusuf Ziya Arun**

~ 248 ~

Berây-ı malûmat size gönderildi.

Büyük Doğu'nun Yirmi Dokuzuncu sayısında "Lozan'ın İçyüzü" diye yazılan makaleden.

İngiliz Murahhas Heyeti reisi Lord Gürzon, nihayet en mânidâr sözünü söyledi. Dedi ki:

"Türkiye İslâmî alâkasını ve İslâm'ı temsil rolünü kendi eliyle çözer ve atarsa, bizimle hulûs birliği etmiş olur ve Hristiyan dünyasının hürmet ve minnetini kazanır; biz de kendisine dilediğini veririz."

Lozan'da Türk Murahhas Heyeti başkanı bulunan ve henüz hakikî kasıtları anlayamayan İsmet Paşa, bir aralık bütün Hristiyan emellerinin Türkiye'yi mâzisindeki ruh ve mukaddesat kökünden ayırmak olduğunu sezdiği hâlde, şu gizli ivaz ve teminatı veriyor ve diyor ki:

"... Eskiden beri kökleşmiş ve köhne engellerden (yani an'ane-i İslâmiyet'ten) kurtulmak hususunda besledikleri (yani İsmet'in beslediği) azmin, inkâr edilmez delilidir."

An'ane-i İslâmiyet: İslâmî gelenek, örf.
Hulûs birliği etmek: Samimiyet göstermek. Samimiyet etrafında birleşmek.
İvaz: Karşılık, bedel.
Köhne: Eskimiş, zamanı geçmiş.
Mânidâr: Anlamlı.
Medar-ı mes'uliyet: Sorumlu tutulma sebebi.
Muhkem: Sağlam, metin.
Murahhas Heyeti: Temsilci heyet. Hükûmet adına hareket ederek yetki kullanıp görüşme yapabilen heyet, yetkili kurul.

Harfi harfine iktibas ettiğimiz bu sözlerle, Türk başmurahhasının, yani İsmet'in, eskiden kökleşmiş ve köhne olmuş engellerden kurtulmak hususunda Türk milletine beslediği kat'î azimle ne kasdettiğini ve bunu hangi maksat altında İslâmiyet düşmanlarına ivaz diye takdim ettiğini sormak lâzımdır.

Konferansın birinci defasında Türk başmurahhası, bizzat karar vermek vaziyetinde olmadığı ve büyüğüne, yani Mustafa Kemal'e bildirmek zorunda olduğu için, memlekete dönüyor; kendisini Haydarpaşa'dan Ankara'ya götüren tren ve devlet reisini (Mustafa Kemal) İzmir'den Ankara'ya götüren trenle Eskişehir'de buluşuyor. Bir arada ve baş başa seyahat... Sonra Ankara gizli meclis toplantıları... Fakat esas meselelerde daima baş başa. Mustafa Kemal ile İsmet beraber içtimaları ve karar: “Din öldürülecektir.”

Lozan Konferansı'nın ikinci sayfası: “..... Artık her şey Türkiye hesabına çantada hazırdır. Yani dini terk ile her şey yapılacak. Yeni hizbin (Kemalizm ve İsmet hükûmeti) bundan böyle bu millette, İslâmiyet'i katletmek prensibiyle hareket etmekte hasım dünyanın kumandanlarından, yani düşman ehl-i salip kumandanlarından, dini vurmakta daha hevesli olduğu ve örnekler vereceği ve bilhassa hudut dışı değil de hudut içi ve millî irade yaftası altında çalışacağı şüpheden vârestedir.”

Nihaî Vesika

Lozan Muâhedesi'nden sonra İngiltere Avâm Kamarası'nda, “Türklerin istiklâlini niçin tanıdınız?” diye yükselen itirazlara, Lord Gürzon'un verdiği cevap:

“İşte asıl bundan sonraki Türkler bir daha eski satvet ve şevketlerine kavuşamayacaklardır. Zira biz onları, mâneviyât ve ruh cephelerinden öldürmüş bulunuyoruz.” Yani Mustafa Kemal ve İsmet'in verdikleri karar, Türk milletini İslâmiyet ve din cihetinden öldürmek kararıdır.

Artık bunun üzerine her şey apaçık anlaşılıyor değil mi?

Gizli Anlaşmanın Entrikası

Türklere dinlerini ve din temsilciliğini feda ettirmek şartıyla, sun'î istiklâl işinde gizli anlaşmanın müessiri, tek kelime ile yahudiliktir. Buna

---

Avâm Kamarası: İki bölümden oluşan İngiliz parlementosunun alt bölümü.
Ehl-i salip: Hristiyan.
Hizb: Fırka, grup.
İstiklâl: Bağımsızlık.
Muâhede: Antlaşma.
Müessir: Tesir eden, etken, faktör.
Satvet: Karşı konulamayan kuvvet, tesir.
Şevket: Büyüklük, güç, kuvvet.
Vâreste: Kurtulmuş, serbest.
Yafta: Etiket.

memur-u müşahhas kimse de şimdi Mısır Hahambaşısı bulunan Hayim Naum'dur. Bu Hayim Naum,* bu korkunç teşebbüse evvelâ Amerika'da Türkler lehinde bir seri konferans vermek ve emperyalizma şeflerine, Türk'ün maddesini serbest bırakmaları, buna mukabil ruhunu, tâ içinden ve kendi öz adamlarına yıktırmaları fikrini telkin etmek suretiyle başlamıştır. Yani masonluk hasebiyle Kur'ân'ın ahkâmını kaldırmak, milleti dinsiz yapmak. Hayim Naum müthiş plânının zeminini Amerika'da hazırladıktan sonra İngiltere'ye geçmiş ve hâlis yahudi olan Lord Gürzon ile temas ederek şu teklifte bulunmuştur:

"Siz Türkiye'nin mülkî tamamiyetini kabul ediniz. Onlara ben İslâmiyet'i ve İslâmî temsilciliklerini ayaklar altında çiğnetmeyi taahhüt ediyorum."

Aynı Hayim Naum, Türk Murahhaslar Heyetine müşâvir sıfatıyla sokulmanın da yolunu bulmuş, yani Mustafa Kemal ve İsmet'i kendine dost bulmuş. Onun için üçü birleşmiş. Ve artık arada santralin intizamla işlemesine hiçbir mâni kalmamıştır.

Hayim Naum o sırada Ankara'ya kadar da uzanarak plânın muvaffakiyeti için gereken en mühim ve merkezî şahıs nezdinde –yani Mustafa Kemal yanında– emin bulunduğu tesirinin derecesini ölçmek istemiştir. Öyle ki bu tesir, mâhud mevzuda Hayim Naum'dan daha heveskâr ve gayretli bir İslâmiyet düşmanına tesadüf etmekle muradına ermiş ve artık Türk'ü içinden vurmanın plânını gerçekleştirmek için her unsur tamamlanmıştır.

İşte bu ehemmiyetli vesika, tam tamına Risale-i Nur tercümanının kırk küsur sene evvel hadis-i şerifin ihbarına dair beyan ettiği hâdiseyi tasdik ettiği gibi ve şeriat-ı Ahmediye'ye ihênet eden o dehşetli şahsın mühim bir kuvveti yahudi olduğu,[1] yahudi olan Lord Gürzon ile Hayim Naum o ihbarın hakikatini gösterdiklerini ve yirmi beş seneden beri Nurcuların imhasına keyfî kanunlarla dehşetli zulümlerin hikmetini tam gösteriyor.

---

[1] Bkz.: Müslim, *Fiten* 33, 124; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 3/224, 4/216; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* 7/491, 499; İbn-i Hibbân, *Sahîh* 15/209.

Ahkâm: Hükümler.
Emperyalizma: Bir devletin kendi sınırları dışındaki başka halkları ve onların topraklarını sömürge hâline getirme politikası.
İhênet etmek: Hor, hakir görmek; küçük duruma düşürmek.
Mâhud: Ne olduğu herkesçe bilinen!
Memur-u müşahhas: Görevlendirilmiş şahıs.
Mülkî tamamiyet: Toprak bütünlüğü, bağımsızlık.
Müşâvir: Danışman.
Şeriat-ı Ahmediye: Peygamber Efendimiz (s.a.s.) vasıtasıyla insanlara bildirilen dinî hüküm ve kurallar.

~ 249 ~

Çok Aziz, Çok Mübârek, Çok Sevgili, Çok Müşfik Üstadımız Efendimiz Hazretleri!

Mu'cizâtlı ve İsm-i Celâl altın ile yazılı yaldızlı Kur'ân'ı, Diyanet Riyâseti Afyon Mahkemesi'nden getirtmiş ve dünkü gün İstanbul Mushaflar İnceleme Heyeti'ne göndermiştir. Heyet tetkikten sonra neşrinin lüzum ve elzem olduğunu tasdik ederek geri iade edecekmiş.

Hem Akşehirli kahraman Ahmed Altın kardeşimizin daha evvel bir suretini siz sevgili Üstadımıza gönderdiği ve Diyanet Reisliği'ne yazdığı istidasını Diyanet Riyâseti Müşâvere Heyeti tetkik etmiş. Bunun üzerine, siz sevgili Üstadımızın Diyanet Riyâseti'ne hediye ettiğiniz iki takımın birisini Müşâvere Heyetine tetkik için verecekler. Diyanette Nurlar'ın lehinde çalışan muhterem kardeşimiz var. Hakikaten sevgili Üstadımız, baştanbaşa zulmetli, kararmış olan Ankara şimdi pek çok değişmiş ve gittikçe değişmekte. Saçılan zehirler ve kendisine karşı gençliğin tezahüratı tesirini kaybetmiş.

Sungur

~ 250 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Bin bârekâllah, hem Sözler mecmuasının güzel ve sıhhatli olmasına ve müsâderedeki mecmuaların imhadan kurtulmasına numûne olarak bir kısmını elde etmenize binler mâşallah ve elhamdülillâh deriz.

Sâniyen: Benim nâmıma gelen mektuplara Medresetü'z-Zehra erkânları münasip tarzda benim bedelime cevap vermelerini onlara havale ediyorum. Ezcümle, Ankara'da Osman Nuri* kardeşimiz oranın bir Hasan Feyzi'si hükmünde Nurlar'a tesirli hizmet ve benim için hanesi yanında bir menzil yapması ve hastalığım zamanında güya hastalığımın tahfifine Hasan Feyzi gibi yardım eder gibi kendi hastalığına memnun olmasına çok minnettarım. Fakat kitaplarımızı mahkemeden almadığımızdan burada bekliyorum. Kur'ân'ımızı ve bazı mecmualarımızı tab' zamanında orada bulunmak istiyorum. Fakat şimdi burada çok lüzumlu işler olduğundan gidemiyorum, gücenmesin. Eğer o orada

---

Ezcümle: Bu cümleden olarak, başlıca.
Menzil: Kalınan yer, mesken, ev.
Mu'cizâtlı Kur'ân: Kur'ân-ı Kerîm'deki tevâfuk mu'cizelerini gösteren bir tarzda yazılan Mushaf.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.
Tahfif: Hafifletme.
Tezahürat: Yansımalar, destekler.

olmasaydı, benim gitmem lâzımdı. Fakat o, bana ihtiyaç bırakmıyor. Allah razı olsun, hizmet-i nuriyede onu muvaffak etsin.

Halep'te İhvan-ı Müslimîn âzâsının bana yazdığı tebriğe mukabil onu ve İhvan-ı Müslimîn'i ruh u canımızla tebrik edip "Binler bârekâllah." deriz ki, ittihad-ı İslâm'ın Anadolu'da Nurcular –ki eski İttihad-ı Muhammedî'nin halefleri hükmünde– ve Arabistan'da İhvan-ı Müslimîn ile beraber hakikî kardeş olan hizbü'l-Kur'ânî ve ittihad-ı İslâm cemiyet-i kudsiyesi dairesinde çok saflardan iki mütevâfık ve müterâfık saf teşkil etmeleriyle ve Risale-i Nur ile ciddî alâkadar ve bir kısmını Arabîye tercüme edip neşretmek niyetleri, bizleri pek ziyade memnun ve minnettar eyledi. Benim bedelime, İhvan-ı Müslimîn Cemiyeti nâmına bana tebrik yazana cevap verirsiniz. O taraftaki Nur şâkirtlerine ve Nur eczalarına himayetkârâne alâkadar olsunlar.

Sâlisen: Atabeyli metin ve ciddî bir kardeşimiz Abdullah Çavuş'un yazdığı mektubu tasdik ediyorum. Kırk sene evvel hadislere verdiğim mananın yeniden bu zamanda tevili görünüyor. Muannidler dahi itiraf etmeye mecbur oluyorlar. Ve istibdad-ı mutlakın cehennemî azâbını dünyada da çekmeleri, Sirâcü'n-Nur'un Beşinci Şuâ'ı ile verdiği haberleri zaman tasdik ediyor.

Hem Samsunlu İhsan'ın samimî mektubu gösteriyor ki, buraya gelen tam bir takım Nur eczalarını kendine alan Samsun'un bir meb'usu o havâlide nurlu bir uyanmak ve intibaha vesile olmuş ki böyle İhsanlar yetişiyor. İhsan'ı o zât ile beraber dualarımıza dâhil ediyoruz.

Râbian: Yirmi Dokuzuncu Söz'ün keramet-i elifiyesi hakikaten harika olduğu gibi makineyle bu tarzda bu kadar güzel çıkması yazanın da bir harikasıdır. Umuma selâmlar.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي [1]

Hasta ve memnun kardeşiniz
Said Nursî

---

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Halef: Arkadan gelen, birinin yerine geçen.
Hizbü'l-Kur'ânî: Kur'ân cemaati. Kur'ân'a bağlı, ona hizmet yolunda ciddi ve samimi olarak çalışan kimseler.
İhvan-ı Müslimîn: 1928 yılında Mısır'da kurulan ve bazı Ortadoğu İslâm ülkelerinde de faaliyet gösteren dinî-siyasî bir teşkilât ve hareket.
İntibah: Uyanma, ayılma.
İttihad-ı İslâm: İslâm birliği, müslümanların birliği.
İttihad-ı Muhammedî: Derviş Vahdetî ve arkadaşları tarafından 1909'da İstanbul'da kurulan bir cemiyet.
Keramet-i elifiye: Risale-i Nur'un Osmanlıca olarak yazılan bazı risalelerinde "Elif" harflerinin birbirine tevâfuk edip denk gelmesiyle ortaya çıkan keramet.
Muannid: İnatçı.
Müterâfık: Birbiriyle arkadaş, dost olan.
Mütevâfık: Birbiriyle uyumlu, mutâbık olan.
Tevil: Yorum, izah.

~ 251 ~

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[1]

Nurculara ehemmiyetli bir müjde:

Evvelâ: Kırk seneden beri takip ettiğim ve Sultan Reşad'ın* yirmi bin altın ve eski müstebitler hükûmetinin Millet Meclisi'nde 163 meb'usun imzasıyla 150 bin banknotu, küşadı için tahsisat verdikleri; hem âlem-i İslâm'ın, hem şarkın, hem bu milletin en mühim bir işi olan Van vilâyetinde Câmiü'l-Ezher gibi bir İslâm dârülfünunu ve büyük üniversitesi olan Medresetü'z-Zehra'nın yapılması lüzumunu yeni hükûmetin reisi de anlamış ki, büyük memleket işleri içinde sizlere müjde olarak gönderdiğim aşağıdaki haberi vermiş. Fiilen yapılmasa dahi bu mananın anlaşılması büyük bir fâl-i hayırdır.

İşte, Mecliste Reisicumhur büyük işler sırasında, ehemmiyetli nutkunda bu gelen fıkrayı söylemiş. Van havâlisinde Doğu Üniversitesi'nin kurulması için Maârif Vekâletinin tedkikâtına giriştiğini söyleyen Celâl Bayar* demiştir ki: "Doğu vilâyetlerimizden olan Van'da böyle bir irfan müessesesinin kurulması için bütün müşkülât iktiham olunmalı ve önümüzdeki bütçe yılında işe başlanmalıdır." demiştir. Demek, Tarihçe-i Hayat'ı takdim eden genç üniversiteliler bir derece Nur Risaleleri'nin kıymetini Reis'e ihsas etmişler.

Sâniyen: Reisicumhur'un bu çok ehemmiyetli fıkrası Risale-i Nur'un bu memlekette ve bu vatanda ettiği ve edeceği çok kıymettar hizmetlerinin anlaşıldığına bir emaredir. Ve Nurcuların bütün çektikleri zahmet ve Nur'un müsâdereleri bu büyük neticeye vesile olması cihetiyle şekvâ değil, şükretmelidir.

~ 252 ~

*Aziz, Sıddık Kardeşlerimiz Ziya ve Abdülmuhsin!**

Üstadımız diyor ki:

"Eşref Edip* kırk seneden beri iman hizmetinde benim arkadaşım ve Sebilürreşad'da makale yazan ve şimdi vefat eden çok kıymetli kardeşlerimin

---

1 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Dârülfünun: Üniversite.
Fâl-i hayır: Hayır alâmeti, hayra yorulan durum.
İhsas etmek: Hissettirmek, duyurmak.
İktiham: Göğüs germe, dayanma, tahammül etme.
Küşad: Açma.
Maârif Vekâleti: Millî Eğitim Bakanlığı.
Müstebit: Despot, baskıcı.
Müşkülât: Müşküller, zorluklar.
Şekvâ: Şikâyet.
Tahsisat: Ödenek, belli bir harcama için ayrılan para.

mümessili ve hakikî İslâmiyet mücahidlerinden bir kardeşimdir. Ve Nur'un bir hâmisidir. Ben vefat etsem de Eşref Edip Nurcular içinde bulunmasıyla büyük bir teselli buluyorum.

Fakat Nur Risalelerinin ve Nurcuların siyasetle alâkaları yok. Ve Risale-i Nur, rıza-yı ilâhîden başka hiçbir şeye âlet edilmediğinden, mümkün olduğu kadar Risale-i Nur'un mensupları, içtimaî ve siyasî cereyanlara karışmak istemiyorlar. Yalnız Sebilürreşad, Doğu gibi mücahidler iman hakikatlerini ehl-i dalâletin tecavüzâtından muhafazaya çalıştıkları için, ruh u canımızla onları takdir ve tahsin edip onlarla dostuz ve kardeşiz fakat siyaset noktasında değil. Çünkü iman dersi için gelenlere tarafgirlik nazarıyla bakılmaz. Dost-düşman, derste farketmez. Hâlbuki siyaset tarafgirliği bu manayı zedeler, ihlâs kırılır. Onun içindir ki, Nurcular emsalsiz işkencelere ve sıkıntılara tahammül edip Nur'u hiçbir şeye âlet etmediler. Siyaset topuzuna el atmadılar.

Hem Nur Risaleleri küfr-ü mutlakı kırdığı için, küfr-ü mutlakın altındaki anarşiliği ve üstündeki istibdad-ı mutlakı kırdığı cihetle, bir nevi siyasete teması var tevehhüm edilmiş. Hâlbuki Nur'un tercümanı, birtek mesele-i imaniyeyi dünya saltanatına değişmediğini mahkemelerde dâvâ edip yirmi beş sene tarz-ı hayatıyla ve emarelerle isbat etmiştir."

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Kardeşleriniz
Sâdık, İbrahim, Zübeyir

~ 253 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Bütün ruh u canımızla sizin faaliyetinizi ve muvaffakiyetinizi tebrik ediyoruz. Benim bütün elemlerime ve hastalıklarıma ilâç, Medresetü'z-Zehra'nın faaliyetinden ve muvaffakiyetinden ileri geliyor.

Sâniyen: Asâ-yı Musa'nın Arapça'ya güzelce tercümesi için bir pusula yazmıştım. Bugün Ankara'ya giden Zübeyir ile Seyyid Salih'e gönderecektim. Hem Tarsus'ta mütekâid bir zâbitin samimî bir mektubuyla Risale-i Nur'dan

---

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Hâmi: Himâye eden, koruyan.
İstibdad-ı mutlak: Çok zorba, çok baskıcı yönetim.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Mesele-i imaniye: İmanla ilgili mesele.
Mümessil: Temsilci, sözcü.
Mütekâid: Emekli.
Pusula: Üzerine kısa bir yazı, not yazılmış küçük kağıt.
Tahsin etmek: Güzel bulmak, beğenmek.
Tarafgirlik: Taraf tutma, taraftarlık.
Tecavüzât: Tecavüzler, saldırılar.
Tevehhüm etmek: Sanmak, vehmetmek.

bazı kitabı istediğine dair mektubunu, onu da Ankara yoluyla size gönderecektim. Birden Antalya Elmalı'nın gayet hâlis Nurcuları nâmına, hem kendisi haremiyle beraber Afyon'a kadar gelen ve orada Nurlar'ın neşrine vâsıta olan İbrahim Efendi birden şimdi geldi; ben de onunla size gönderdim. Umuma selâm.

~ 254 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Medresetü'z-Zehra erkânlarına ehemmiyetli bir meseleyi havale ediyorum.

Seyyid Salih, "Arabistan'da Asâ-yı Musa'nın çok lüzumu ve çok faydası olduğunu, oralarda seyahatimde anladım. Her hâlde Arapça'ya tercümesi lâzım geliyor." dedi. Benim hâlim ve hastalığım müsaade etmediği için benim bedelime Medresetü'z-Zehra erkânı, dört yere, güzelce Arapça'ya tercümesi için muhabere etsinler.

Bir mektubu Câmiü'l-Ezher'e, Emirdağlı Kılıç Ali vâsıtasıyla orada birkaç edip zâtlar tercüme etsinler.

Bir mektup da Ankara Diyanet Dairesi'nde Risale-i Nur'u ciddî takdir eden ve alâkadar olan bir-iki âlim Arapça'ya tercüme etsinler.

Biri de, Kayseri kazalarından Ürgüp Müftüsü kardeşim Abdülmecid'e yazsınlar ki, yirmi sene bütün kuvvetiyle Nur'a hizmet etmek ona lâzım iken etmediği için onun bedeline bütün kuvvetiyle Arapça'ya tercüme etsin.

Biri de, Isparta havâlisinde Nur dairesindeki âlimler dahi Asâ-yı Musa'yı, taksim suretinde, her biri bir kısmını tercüme etsinler.

~ 255 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: En büyük müjde ve Risale-i Nur'un tam serbestiyetine bir mukaddime olarak, çok ziyade beşaretinize sevindik. Isparta adliyesinin üç sene bir menzilde saklamaları, o menzilin kirası olarak o üç yüz lira bedeline, yeni yazı Tarihçe-i Hayat'ı bana bırakılan beş yüzden ikişer lira fiyat ile o üç yüz liraya o fiyatı mukabil tutarak o Tarihçe-i Hayat'tan elli tane gönderirsiniz. Dört sene hapis çeken mübârek Asâ-yı Musa ve Zülfikar mecmuaları benim nazarımda pek fazla kıymettar olduğu için bana elli liralık gönderiniz. Size şimdi elli lira gönderiyorum.

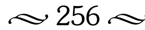
Beşaret: Müjde.
Erkân: İleri gelenler.
Harem: Bir erkeğin karısı, eş, zevce.
Muhabere: Haberleşme.

Sâniyen: Nazif'e bin bârekâllah, bin mâşallah! İkinci bir Hüsrev; İnebolu ikinci bir Isparta olduğunu isbat ediyor. Tarihçe-i Hayat'ın en mühim meselesi Medresetü'z-Zehra olması cihetiyle Nazif'in bu neşriyatı, Reisicumhur'un Medresetü'z-Zehra manasında ve Doğu Üniversitesi nâmında Şark Câmiü'l-Ezheri'ne ciddî çalışmasına bir vesile olduğunu zannediyoruz.

Sâlisen: Dinar'ın Baraklı imamı Süleyman'ın ehemmiyetli mektubuna karşı yazınız ki: Türkler hakkında senâ-yı Peygamberî muhakkaktır. Birkaç yerde Türklerden ehemmiyetle bahsetmiş, hadis var. Fakat bu hadisin hakikî sureti ne olduğunu, yanımda kütüb-ü hadisiye bulunmadığından bilemiyorum. Fakat manası hakikat ve Türk milletinin senâ-yı Peygamberîye mazhar olduğu hakikattir. Bir numûnesi Sultan Fâtih hakkındaki hadistir.[1]

Nur'un birinci talebelerinden Hulûsi Bey'in, Ankara'da dostlarına Risale-i Nur dairesine girmesine teşvik eden mânidar ve güzel mektubu dahi gösteriyor ki, yirmi beş seneden beri hiç sarsılmadan Nur hizmeti yapmasına bir numûnedir.

Umum kardeşlerime ve hemşirelere binler selâm.

256

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun, mahkemede üç sene hapsedilen Asâ-yı Musa risalesinden ve Sikke-i Gaybiye risalesinden beş nüshayı kemâl-i sürûr ile aldık. Cenâb-ı Hak sizlerden ebediyen razı olsun, âmin...

Sâniyen: Mahkemeden verilen Zülfikar nüshasında tashih olunmuş sehivler, bu nüshada tashih edilmemiş. Mu'cizât-ı Kur'âniye'nin Dördüncü Zeylinin yüz onuncu sayfasında, sekizinci satırında "hem lâm'ın" sehivdir, "hem lâ'nın" olacak. Çünkü Kur'ânda "lâm" otuz bindir, "lâ" on dokuz bindir.

Sâlisen: Yeni harfle Isparta Sümerbank Fabrikası'nda bir zât bir mektubunda bir suâl soruyor. Benim bedelime siz Kader Risalesi'ni ona tavsiye

---

[1] Bkz.: Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 4/335; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 2/38; Hâkim, *Müstedrek* 4/468.

Kemâl-i sürûr: Büyük bir sevinç, neş'e.

Kütüb-ü hadisiye: Hadis kitapları.

Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Burada okuyan gençlere hem pozitif, modern ilimler; hem de dinî ilimler birlikte verilecek, böylece insanlar bütün yönleriyle yetişip gelişecek; kalp ve akıl bütünlüğü ile çağın problemleri gerçek anlamda çözüme kavuşacaktı.

Mu'cizât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cize oluşunun isbat edildiği ve herkesi âciz bırakan eşsiz üslûbunun anlatıldığı 25. Söz.

Senâ-yı Peygamberî: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) övgüsü.

Zülfikar: Ağırlığını 25. Söz, 19. Mektup ve 10. Söz'ün tamamının oluşturduğu Risale-i Nur Külliyatı'ndan bir eser.

edersiniz. Ben hem rahatsızım, hem hususî mektuplar yazamıyorum. Hem Zübeyir de Ankara'ya gitmiş. Hem yeni harfi de bilemiyorum. Berây-ı malûmat size gönderdim.

Râbian: Şoför Abdurrahman ile kendi nafakam elli lirayı daha gönderdim. Bana gönderdiğiniz kitapları ve Sözler mecmuasını kalan borcuma hesap edersiniz. Pek acele oldu.

Umuma pek çok selâm ederim.

~ 257 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Sizi tebrik ediyorum. Ve bu defaki Hüsrev'in bakanlara yazdığı istida, pek mükemmel bir vesika-yı tarihiye hükmündedir. Fakat bir-iki gün evvel Sungur'dan aldığımız bir "tel"de, 185 eserin verilmesine emir verilmiş. Bu adetli cümleyi anlayamadık. Telgrafhanede müdürden sorduk. O memur onu yanlış almış. Makineden ben kulağımla işittim. "Ve bütün eserlerin geri verilmesine…" demektir. Hatırımıza geldi ki, acaba 130 risalenin bazılarını müteaddit cüzleri birer risale yapıp 185'e mi çıkardılar diye ihtimal verdik. Ve anlayamadık.

Hem Yeni Sabah gazetesi yazdığı gibi, Medresetü'z-Zehra'yı Doğu Üniversitesi nâmıyla büyük bir İslâm Dârülfünunu, Reisicumhur'un tâbiriyle "her müşkülâtı iktiham edip onun yapılmasına çalışacaklarını" haber aldık. İnşallah, kırk senedir takip ettiğimiz mühim bir maksadımız, vatan ve milletin menfaati için yapmaya mecbur olacaklar.

Sâniyen: Gönderdiğiniz, üç sene bizim gibi hapiste bulunan Zülfikar ve Asâ-yı Musa'dan ehemmiyetli yerlere birkaç tane gönderdim. Ezcümle, Cezire'de cami imamı Vastanlı Abdurrahim benim eski talebelerimden olup buraya kadar geldi. Ben on adet mühim kitaplardan verdim. Fakat hatırıma geldi ki, Zülfikar'ın Mu'cizât-ı Kur'âniye Dördüncü Zeylinin iki yerde –biri sekizinci satırda, biri on ikinci satırda– "lâ'nın" yerine "lâm'ın" yazılmış. Hâlbuki "lâm" Kur'ân'da otuz bindir, "lâ" on dokuz bindir. Bu sehiv başka nüshalarda kısmen tashih edilmiş. Fakat mahkemenizde kalan Zülfikarlar'da tashih edilmemiş. Ben de burada unuttum. Siz Cezire'nin müftüsü vâsıtasıyla o imam Abdurrahim'e müstensihin bu sehvini tashih edilmesini yazarsınız. Tâ

Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
İstida: Dilekçe.
Müstensih: Yazılı bir nüshaya bakarak eliyle onun bir suretinin yazan kimse.
Müteaddit: Birçok, çeşit çeşit.
Vesika-yı tarihiye: Tarihî belge.

ki Medresetü'z-Zehra'nın erkânı bu vâsıta ile Cezire ile dahi münasebettar olsun diye size havale ediyorum.

Hem bu defa Hüsrev'in mektubunda Zübeyir'in Nazif'e göndereceği pusulayı oraya sehven gönderdiğini anladım. Hüsrev'in de küçük bir sehvi var. Çünkü Yirmi Dördüncü Mektup değil, Yirmi Dördüncü Söz'ün Onuncu Aslı'na dair Nazif'e bir kısacık mektubum vardı. Sureti burada kalmamıştı. Onuncu Aslı'n suretini Nazif'e gönderip o pusulanın suretini bize göndermesi için demiştim. Hâlbuki Onuncu Aslı sehven size göndermiş. Fakat gayet parlak, uzun istidası, bu küçücük sehvini hiçe indirdi, affettirdi.

Bu meselenin sırrı budur: Nazif büyük bir hayır yapmak için Nurcuların ehemmiyetli bir virdi olan Cevşenü'l-Kebir'i makine ile teksir etmiş. Bunun sevabına dair, hâşiyesindeki pek harika ve müteşâbih hadislerden faziletine dair olan parçayı beraber teksir etmek için bana yazmıştı.

Ben de dedim: Otuz beş seneden beri her gün Cevşen'i okuduğum hâlde o hâşiyeyi üç-dört defadan ziyade okumadım. Onun için onun aynı, münasip olmaz. Tâ muârız ve zındıklar itiraz parmaklarını uzatmasınlar. İnşallah yakında o mübârek Cevşenü'l-Kebir, Nurcuları şevkiyle tenvir edecek.

Sâlisen: Ankara ve İstanbul Üniversite Nurcuları İstanbul'da iki bin adet Rehber'i tab' ediyorlar. Zannımca büyük Rehber'dir. Daha iyi. İnşallah gençlere büyük bir rehber olur. Kılıç Hacı Ali'ye Medresetü'z-Zehra ile münasebettar olmak için siz yazınız ki: Asâ-yı Musa'yı edip âlimler güzelce tercüme etsinler. Tâ o tercüme münasebetiyle âlem-i İslâm'ın o üstadları Nurlar'la alâkadar olsunlar.

Râbian: Hacca giden kardeşimiz Marangoz Ahmed selâmetle gelmiş mi, merak ediyorum. Hem Zülfikar ve Asâ-yı Musa'nın âhirinde Hüsrev'e ve yardımcılarına olan aynı duayı Mustafa Gül* ve refiklerini ilâve ile Sözler mecmuasının âhirinde yazınız. Bâki umumunuza selâm.

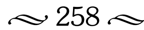
اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Kardeşiniz
Said Nursî

---

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Hâşiye: Dipnot, açıklama.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Müteşâbih hadis: Birden fazla anlamı mümkün olup, gerçek manasının anlaşılması için başka izah veya delillere ihtiyaç duyulan hadis.
Refik: Arkadaş, yoldaş.
Teksir etmek: Çoğaltmak.
Tenvir etmek: Aydınlatmak, nurlandırmak.
Vird: Belli aralıklarla devamlı okunan dua, zikir.
Zındık: Kâfir, dinsiz.

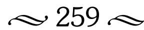

258

Bu Muallim Osman, Ceylan'ın hapis arkadaşıdır. Ondan tam ders almış. İkinci bir Ceylan olmak kabiliyeti var. Medar-ı hayrettir, duamda Nurcular dairesinde her gün isimleriyle yâd ettiğim iki sofî-meşrep, kendilerini satmak fikriyle bana ve Nur'a iliştiklerine dair mektup geldi. Ben gücenmedim, onları daha ziyade duama aldım. Aynen eskiden İstanbul'da eski partinin desiseleriyle bize ilişen malûm ihtiyar şeyh gibi, onları hem kendime mübârek kardeş, hem dost bildim, hakkımı helâl ettim. Fakat iki İhlâs Lem'a'larını okumalarını arzu ediyorum.

Kardeşlerim, siz dahi böylelerden gücenmeyiniz, münakaşa etmeyiniz.

Said Nursî

259

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[3]

Mahkeme-i Kübrâ'ya Şekvâ[4] ve Müdâfaâtın Bir Hâşiyesidir

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bu meâlde adalet-perver Demokratlar'a istida yazabilirsiniz. Hastayım, siz nasıl münasipse öyle yapınız. Avukatımızdan bir gün evvel aldığımız mektupta "Kitaplarımızın suç mevzuu olan ve olmayanlarını tefrik etmeye çalışıyorlar." diye haber verdi.

Şimdiye kadar yaptıkları gibi yine hiçbir kanuna uymayan bir tarzda, binler kelime içinde bir risalede birtek kelimeyi bahane edip suç mevzuu yapmak,

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.
4 Hz. Üstad'ın "Haşirdeki mahkeme-i kübrâya bir arzuhâldir ve dergâh-ı ilâhîye bir şekvâdır." diyerek bütün Vekâletler'e, Diyanet Dairesi'ne, Temyiz Riyâseti'ne gönderdiği on maddelik bu yazı için bkz.: Şuâlar, On Dördüncü Şuâ, s. 436-443; Tarihçe-i Hayat, s. 560-568, Şahdamar Yayınları.

Adalet-perver: Adaletli, adalet yanlısı.
Hâşiye: Dipnot, açıklama.
Meâl: Yaklaşık mana, anlam.
Medar-ı hayret: Hayret etme sebebi, vesilesi.
Müdâfaât: Hz. Üstad'ın 1935 senesinde Eskişehir Mahkemesi'nde yaptığı müdâfaaların yer aldığı risaledir. Külliyat içerisinde 27. Lem'a olmuştur. Daha sonraları diğer mahkeme müdâfaaları da ilave edilerek "Müdâfaât" olarak neşredilmiştir.
Sofî-meşrep: Tarikata mensup, ehl-i tasavvuf olan.
Tefrik etmek: Ayırmak, ayıklamak.

o risaleyi vermemek suretiyle Nurlar'ın intişarına garazkârâne mâni olmak fikriyle, hem kararnâmelerini Mahkeme-i Temyiz'ce bütün bütün bozan o kararnâmede suç mevzuu gösterdikleri, bizim aleyhimizde olmadığı hâlde müddeiumumînin iddianâmesine karşı Hata-Savab Cetveli'nde seksen bir hatasını ve garazkârlığını kat'î isbat ettiğimiz hâlde, şimdi aynı garazkârlıkla dört yüz sayfa Zülfikar risalesini, birkaç satır tesettür ve irsiyet hakkındaki, yüz bin tefsirin aynı manayı söylediklerine binâen otuz-kırk sene evvel yazılan cümlelerini suç mevzuu yapıp o mecmua-yı azîmeyi müsâdere edip bize vermemek, dünyada hangi kanun buna müsaade eder?

Hem Afyon Mahkemesi'ndeki eserler –tekrarât-ı Kur'âniye ve melekler hakkındaki iki parçacık müstesna olarak– bütün eserler iki sene ellerinde kalarak hem Denizli, hem Ankara Ağırceza Mahkemesi beraatine karar vererek içinde suç mevzuu bulamadıkları ve bize iade etmeye karar verdikleri.. ve aynı eserler Isparta hükûmetinin bir vakit müsâdere ile tamamen eline geçtiği hâlde, tamamıyla sahiplerine iade ettikleri.. ve sonra da Zülfikar'la Asâ-yı Musa'yı ruhsatsız eski yazıyla neşir bahanesiyle dört seneden beri müsâdere edip aynen hiçbiri zâyi olmadan yüz yetmiş adet mecmuada bir suç mevzuu bulamadıkları için bizlere tamamen iade ettikleri.. ve bizim en mühim suçumuz olarak gösterdikleri eski partinin bir kısım şeflerine hakikat nâmına itirazımızın yüz misli ziyade şimdiki dinî mecmualar, resmî cerideler aynı itirazı şiddetle vurdukları hâlde, Risale-i Nur'un bir mahrem parçası, şimdiki zaman tamamıyla tayin ettiği bir hadisin hakikatini tefsir bahsinde şeflerin başı Lozan Muâhedesi'nde hiçbir zaman hiçbir müslüman hakikî Türk'ü, hiçbir Nasraniyete ve Yahudiliğe ve başka dine girmeyen ve İslâm kahramanları olan Türkleri Protestan yapmaya, malûm Hahambaşı ile ittifak ederek rey veren o adam, bütün ulemâ-yı İslâm'ın "Cevazı yok!" diye ittifaken hükmettikleri hâlde, on cihetle kanunlarla onu bütün bu vatandaki mâsum müslümanlara cebren giydirdiği ve tarih-i beşerde bu çeşit manasız acîb bir cebr-i umumî yapmak ve hiçbir kanuna uymayan keyfî kanun nâmına

---

Cebr-i umumî: Genel zorlama, herkesi zorlama.
Ceride: Gazete.
Garazkârâne: Kötü maksatlı, garazlı bir tarzda.
Hata-Savab Cetveli: Afyon Mahkemesi savcısının, Risale-i Nur ve Üstad Hazretleri hakkındaki hatalı ifadelerini düzelten cevapların yer aldığı "yanlış-doğru" tablosu. (Bkz.: 14. Şuâ.)
İntişar: Yayılma.
İrsiyet: Miras, mirasçılık.
Mahkeme-i Temyiz: Yargıtay. Adliye mahkemeleri tarafından verilen karar ve hükümleri nihaî olarak inceleyen yüksek yargı makamı.
Mecmua-yı azîme: Büyük mecmua, kitap.
Müddeiumumî: Savcı.
Nasraniyet: Hristiyanlık.
Rey: Oy.
Tekrarât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'de tekrarlanan âyet veya kıssalar.
Tesettür: Örtünme, insanın, dinin belirlediği sınırlar ölçüsünde vücudunu diğer insanlara karşı gizlemesi.

kanunla onu bu millet-i İslâmiye'ye cebren giydirmek; elbette o adama, o Lozan Muâhedesi'nde verdiği dehşetli fikrini isbat etmiş ki, din-i İslâm'a gayet muzır olarak hadisin haber verdiği adam bu zamanda o şeftir.

İşte hakikat böyleyken Afyon Mahkemesi, adalet nâmına değil, belki o ölmüş adamın muhabbeti taassubu nâmına, eski harfle de neşredilen kararnâmenin âhirinde bizi mahkûm etmek için en mühim sebep, savcının garazkârlığı sebebiyle, mahkeme heyeti demişler ki:

“Said ve arkadaşları, Mustafa Kemal'e ‘din yıkıcı, Süfyan’ demişler ve kalblerdeki sevgisini bozmaya çalışmışlar. Onun için mahkûm ediyoruz.”

Acaba, ölmüş gitmiş bir adamın şahsına karşı bin defa böyle itiraz da olsa şahsî bir dâvâ oluyor. Mahkeme-i adalet buna dair böyle bir hükmü vermek, elbette pek acîb bir mana, iş içinde vardır.

Şimdi böyle adamların elinde Nur eserleri dört defa beraat kazandıkları ve şimdi Adliye Bakanı, üç defa Nur eserlerinin beraatine ve eserde suç mevzuu olmadığına, bizi mahkûm eden Afyon kararını bozmasıyla hüküm verdiği hâlde, şimdi bütün millet, adalet ve şefkat ve diyanete hizmet bekledikleri Demokrat Hükûmeti zamanında, eski müstebitlerin dehşetli plânlarıyla Risale-i Nur'a karşı garazkârların keyfine bırakmamak, bırakılsa Demokrat Hükûmeti aleyhinde büyük bir hıyanettir. Ve milletin teselli ümidini kırmaktır.

Benim Ankara'da bir vekilim Mustafa Sungur 17.11.1950 tarihli çektiği telgrafta “umum risalenin bize iadesine karar verilmiş” diye müjde verdi ve âdil Adliye Vekili üç defa beraat verdiği ve şimdi de Sungur'un mektubuna göre, hem iadesine emir verildiğini ve “şimdi telefonla yine haber vereceğim” söyledikleri hâlde, bu on altı seneden beri aleyhimizde olan iftiralar ve jurnaller, hem Eskişehir, hem Denizli Mahkemesi'nden bütün dosyaları Afyon Mahkemesi manasız toplamak ve af kanununun çıkmasıyla ve mahkemelerin beraat vermesiyle o mübârek eserleri o dosyalar içerisine karıştırarak çürütmek için mahzene atmak ve üç seneden beri bizi aldatan bazı eşhasa Nurlar'ın işlerini bırakmamak lâzım geliyor.

Eşhas: Şahıslar.
Jurnal: İhbar, ispiyon.
Mahzen: Depo.
Muzır: Zararlı.
Müstebit: Despot, baskıcı.
Süfyan: Âhirzaman'da İslâm ümmeti içinden çıkıp, insanları aldatarak dinden uzaklaştıracak olan şahıs.
Taassub: Aşırı derecede, körü körüne bağlılık, fanatizm.

Başbakan ve Adliye Bakanı'na, bu gayet mühim meseleyi nazar-ı dikkatlerine arz ediyoruz.(Hâşiye)

Said Nursî

~ 260 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Benim Abdurrahman'ım ve küçücük bir Hüsrev nâmını alan Ceylan, vazifesini iki-üç yerde tam yaptı, geldi. Şimdi daha büyük bir vazife için Ankara'ya Sungur gibi bir vekilim olarak gönderiyorum.

Sâniyen: Bazı zâtların mektuplarını berây-ı malûmat size gönderdim.

Sâlisen: Benim Sözler mecmuasından ve İnebolu'dan gelen yeni harf Tarihçe-i Hayat ve eski harf Cevşen'den bana gönderilecek nüshaların mukabili size ne kadar borcum olabilir, bildiriniz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[4]

Kardeşiniz
Said Nursî

Hâşiye: Acîb bir hâdise, adalet ve dinden hariç, zâlimâne numûnelerden birisi de, üç seneden beri müsâdere ettikleri Kur'ân'ımızı çok defa istediğimiz hâlde vermedikleri ve 2800 Lafza-yı Celâl altınla yazılı, gözle görünen mu'cize-i Kur'âniye'yi gösteren o mübârek Kur'ân'ımızı bize vermediler. Şimdi avukat diyor ki: "Bir istida Diyanet Reisine yazınız ki, iade edilsin." Bunun gibi yüzler numûneler var ki, sırf bir garazla ve ecnebî parmağıyla aleyhimize işler dönüyor. Bizi ve âlem-i İslâm'ı pek sevindiren Demokratlar dikkat etsinler. Nurlar'ı ve Nurcuları bu işkencelerden kurtarsınlar.

Nur talebeleri namına
Said Nursî

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.
4 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Acîb: Şaşırtıcı, hayret verici. **Lafza-yı Celâl:** "Allah" lafzı, kelimesi.

261

Aziz, Sıddık Kardeşim Osman Nuri!

Madem Cenâb-ı Hak, senin kudsî niyet ve ihlâsınla Ankara'da en mühim genç Saidler'i senin etrafına toplatmış. Madem Ankara'da benim bulunmamı lüzumlu görüyorsunuz. Ben de şimdi nafakamla tedarik ettiğim nüshalarımı o küçük medrese-i nuriyeme benim bedelime gönderiyorum. Onların adedince Saidler, seninle komşu olurlar.

Hem fedakâr evlâdın çok fevkinde, sadâkatle şimdiye kadar hizmetleriyle her biri birer genç Said olarak beş-on Abdurrahmanlar'ım hükmünde Sungur, Ceylan, Tillolu Said, Salih, Abdullah, Ahmed, Ziya gibi genç ve çalışkan Saidler'i senin yanına hem benim vekilim, hem senin talebelerin olarak benim bedelime o küçücük medrese-i nuriyeye nezaret ve bir nevi dershane olarak reyinize bırakıyorum.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Kardeşiniz
Said Nursî

262

Aziz, Sıddık ve Mübârek Kardeşlerim!

Evvelâ: Hüsrev'in imzasıyla Reisicumhur'a verilen telgraf, bir ihtimali var ki; Ankara'da küçük Hüsrevler, Hüsrev'in kalemiyle yazılan Kur'ân'ı fotoğrafla tab' etmek ihtimali hatırımıza geldi. Siz Isparta postahanesinden anlayınız ki, ne mahiyette bir telgraftır? Bana da malûmat veriniz. Merak ettim.

Sâniyen: Konya'daki Rıfat Filiz* kardeşimizin mektubunda, bazı sofîlerin bize hafif tenkitlerinin hiç ehemmiyeti yoktur. Sakın müteessir olmasınlar. Hiçbir vecihle mukabele etmesinler. Şimdi ehl-i imanın, hususan ehl-i tarîkatın ve bilhassa şahsıma ait tenkitlerini bir nevi nasihat ve bir nevi iltifat telâkki ederim. Onlara hakkımı helâl ediyorum. Şimdi ehl-i ilhadın bize dehşetli zararlarına karşı, kardeşlerimiz olan ehl-i imanın gayet hafif, şahsıma karşı tenkitlerini bir nevi ikaz ve bizi ihtiyata sevk için bir dostluk telâkki ediyorum.

---

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Ehl-i ilhad: İnançsızlar, kâfirler. **Telâkki etmek:** Algılamak, kabullenmek.

Sâlisen: Bu yakında Afyon'da haftalık gazeteler, gizli münâfıkların tahrikiyle beni de alâkamız olmadığı bir şeye münasebettar göstermiş. Buradaki Nurcular da onu tekzib ettiler. Merak edilecek bir şey değildir.

Medresetü'z-Zehra erkânlarının harika ve müessir ve âlem-i İslâm'a menfaatli hizmet-i nuriyelerini bütün ruh u canımızla tebrik ediyoruz. Umum kardeşlerimize ve hemşirelerimize binler selâm eder, dua eder ve dualarınızı istiyorum.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz
Said Nursî

~ 263 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Mübârekler köyünden Ali ile Hacı Süleyman* ve Dinar tarafından Abdurrahman ve Himmet ve daha evvel gelen ehemmiyetli bir Nurcu hemşehrisi yanıma geldiler. Cenâb-ı Hakk'a çok şükürler ediyorum ki, Mübârekler köyünde (Kuleönü) eskisi gibi Nurlar'a şiddetli alâkalarını muhafaza ediyorlar. Ve onların sadâkat ve ihlâslarının bir kerametidir ki, kendime mahsus on mecmua kitaplarımı lüzumuna binâen Ankara'ya gönderdiğim ve çok ehemmiyetli ve uzak yerlerden benden kitapları istedikleri aynı zamanda Kuleönü mübârekleri kendilerine mahsus Nur mecmualarını gönderdiğim miktarın aynı olarak Medresetü'z-Zehra'nın bir hediyesi olarak bana getirdiler. Hususan birinci Abdurrahman olan Büyük Mustafa'nın kendi el yazısı olan bütün Mektubat ve Lâhika'yı içinde buldum. Cenâb-ı Hak o kitapların harfleri adedince her birisine mukabil bin rahmet ihsan etsin, âmin...

Sâniyen: On bir ay Hüsrev'in istirahatine fevkalâde, hâlisâne, hapiste hizmet eden ve müdâfaâtında gayet güzel mukabele eden Nur'un küçük kahramanlarından Mustafa, dünkü gün benim yanıma geldi, dedi: “Ben, ağabeyim Hüsrev'in yanına ziyaretine gideceğim.” Dedim: Gerçi hem senin, hem onun hakkınızdır bu ziyaret. Fakat bugün dört talebe geldiler, Isparta'ya gittiler; o cihette ihtiyaç kalmadı. Sen de Risale-i Nur hesabına mühim bir köyde imam olduğun için, o hizmet de benim şahsî hizmetimden daha ziyade

---

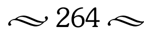
Mübârekler: Hz. Üstad'ın Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyünden olan Nur talebelerine verdiği bir unvan.

Müessir: Tesirli, etkili.
Tekzib etmek: Yalanlamak.

Nurlar'a faydası olduğu gibi Hüsrev'in ziyaretinden şimdilik daha kıymettar olabilir. Eğer o köyde hizmet-i nuriye olmasaydı, Mustafa gibi hâlis ve fedakâr hizmetkâra ihtiyacım vardı. Öyleyse, şimdilik ziyareti tehir et.

Sâlisen: Konyalı Hacı Sabri kardeşimiz yanıma geldi. Ben, Sâdık, Hayri, Mustafa hazır iken çok ehemmiyetli sohbetimiz Hacı Sabri'ye mühim bir ders oldu. Bilhassa Medresetü'z-Zehra erkânlarının, hususan Hüsrev'in, bu vatan ve millet ve âlem-i İslâm'a hizmet-i imaniyeleri ve tahripçi dinsizlerin desiselerine sed çekmeleri o kadar büyük bir hasenedir ki, farz-ı muhal, binler seyyie olsa affettirir. Öyleyse, başta Hüsrev olarak o erkânların hiçbir hareketini tenkit etmemek ve kemâl-i ihlâs ve samimiyetle onlara tesânüd ve tam kardeş olmak lâzımdır diye bu meâlde bir ders oldu. İnşallah Hacı Sabri de Hoca Sabri ve Rüştü ve emsalleri gibi ruh u can ile alâkadar ve Hüsrev'e tam kardeş olacak; meşrep ihtilâfı daha tesir etmeyecek.

Hasta kardeşiniz
Said Nursî

264

Aziz, Sıddık Kardeşlerim! Medresetü'z-Zehra Erkânları, Nur Nâşirleri!

Evvelâ: Bir meseleyi biz münasip gördük; size, asıl Nur hakkında söz sahibi Medresetü'z-Zehra erkânlarının tensibine havale etmek için kalbe geldi. Şöyle ki:

Bugünlerde bana hizmet eden üç arkadaşımızın muvakkaten birkaç gün benden ders almak iştiyaklarına binâen ve eski zamanda talebelerime verdiğim kıymettar bir hatırayı hayatlandırmak iştiyakına binâen, matbû Lemeât'ı her gün bir sayfasını ders veriyordum. Hem ben, hem onlar çok hayretle ve takdirle karşılıyorduk. Fikrimize geldi ki: Bu matbû risalenin, sair matbû risaleler gibi nüshalarının kalmadığının sebebi, bunun çok kıymettar olduğunu bilen düşman kısmı intişarına mâni olduklarına ve dost kısmı, kıymeti için elinden çıkarmadığına kanaatimiz geldi.

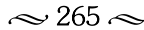
Desise: Hile, oyun.
Hasene: Sevap, iyilik.
Matbû: Tab' edilmiş, basılmış.
Meşrep: Yol, tarz, tabiat.
Muvakkaten: Kısa süreli olarak.
Seyyie: Günah, kötülük.
Tehir etmek: Ertelemek.
Tensib: Münasip görme, uygun bulma.
Tesânüd: Dayanışma.

Hem gördük ki bu Lemeât, Risale-i Nur'un mühim bir kısmının çekirdekleri, tohumları hükmünde gayet güzel vecizelere ve hiçbir edibin ve mütefekkirin muvaffak olamadığı bir tarzla sehl-i mümtenî gibi taklit edilmez büyük bir hakikat-i içtimaiyeyi küçük bir vecizede ve manzum bir kitabı, mensur gibi, aynı nesirli bir kitap gibi, hiç nazmı hatıra getirmeden kolayca okunacak bir tarzda bulunması, otuz yedi sene evvel Ramazan-ı Şerif'in yirmi gününde her gün bir-iki saat iştigaliyle bir tarzda koca bir kitap kadar uzun, bir nevi mesnevî yazılması ve içinde yirmi yerde, bir ihtar-ı gaybiye nevinde haber verdiklerinin otuz-kırk sene sonra aynen meâli çıkmış gibi o noktalara elimize geçen bir nüshada işaret koyduk. Gösteriyor ki bu Lemeât, Risale-i Nur'un bir müjdecisi ve fihristesi ve bir fidanlık numûnesidir, kanaatimiz geldi.

Sâniyen: Bu Lemeât'ın işaret ettiğimiz kısımları Otuz Üçüncü Söz nâmında Sözler'in âhirinde yazılması, Nur Kahramanı Hüsrev'in ve Medresetü'z-Zehra erkânlarının reyine havale ediyoruz. Umum kardeş ve hemşirelerime selâm ve dua ve dualarını istiyoruz.(Hâşiye)

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Said Nursî

Aziz, Sıddık, Sâdık, Muhlis ve Hâlis Kardeşlerim ve Hemşirelerim!

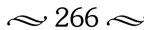
Bütün ruh u canımızla bayramlarınızı, hem bu sene serbestçe hâlisâne hacca gidenlerin bayramlarını, hem bu vatandaki istibdadın kırılmasıyla hürriyet-i şer'iyeye bu milletin mazhariyete başlamasını ve bu milletin bu mânevî bayramını ve âlem-i İslâm'ın ittifakkârâne intibahlarının mânevî bayramlarını ve Risale-i Nur'un hakikat-i Kur'âniye'ye dair verdikleri haberlerini zamanın tasdik etmelerini ve en geniş bir dairede o mânevî envâr-ı Kur'âniye'ye, beşer ihtiyacını hissetmesini tebrik ediyoruz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Hâşiye: Eğer kabul etseniz, yanımdaki Lemeât sonra gönderilecek.

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Envâr-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'in nurları.
Hakikat-i içtimaiye: Sosyal, toplumsal gerçek.
Hakikat-i Kur'âniye: Kur'ân'a ait gerçekler.
Hürriyet-i şer'iye: İslâm'ın insanlara sunduğu asıl hürriyet.
İhtar-ı gaybiye: Gaybdan gelen, gizli, sırlı hatırlatma.
İntibah: Uyanma, ayılma.
İstibdad: Baskıcı yönetim.
İttifakkârâne: İttifak ederek, işbirliğiyle.
Manzum: Vezinli, şiir tarzında.
Mazhariyet: Erişme, kavuşma, nâil olma.
Mensur: Düz, nesir hâlinde yazılmış yazı.
Mesnevî: Her beyti kendi içinde kâfiyeli olan manzum eser.
Sehl-i mümtenî: Yazılışı ve ifadesi kolay gibi görünen, sâde fakat ifade ettiği ince manalar yönüyle taklid edilmesi imkansız olan söz.

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Seyyid Salih'in Halep ve havâlisindeki çok ehemmiyetli İhvan-ı Müslimîn Cemiyeti için sizden istediği Nur mecmualarından, kendime mahsus mecmualardan on tanesini ona gönderdim ki onlara versin.

Sâniyen: Denizli, hem Denizli'deki Nur kardeşlerimizle ziyade alâkadarım. Merhum Hasan Feyzi'nin arkadaşları ne vaziyette olduklarını ve Yakup Cemal eski kardeşimiz ne hâlde ve nerede olduğunu merak ederken, aynı vakitte Yakup Cemal'in Denizli Nurcuları nâmına güzel bayram tebriki beni çok sevindirdi. Mütehassirâne ve müştâkâne hayalen beni Denizli'de gezdirdi, "Mâşallah, bârekâllah!" dedim.

Sâlisen: Nurcuları yirmi seneden beri tâzib eden ve hapislere sokan bedbahtlardan bazıları, her günde bir ay bize verdikleri sıkıntılar kadar mânevî azap çekiyorlar. Biz o zâlimleri cehenneme havale edip sabrederdik. Fakat hizmet-i imaniye kudsiyeti, o bedbahtlara dünyada da bir nevi cehennemi, adalet-i ilâhiyeden istemiş ki, bazıları bir senede istibdad-ı mutlakadan aldığı lezzeti hiçe indiriyor gördük; zaman gösterdi. Demek adalet ve inâyet-i ilâhiyenin himayeti bize kâfidir.

Râbian: Ali Osman'ın vefatıyla hem akrabasını, hem Medresetü'z-Zehra ve Nur dairesini tâziye ediyorum. Ve onu da tebrik ediyorum ki, vazifesini tam yapmış ve şimdi de Nur kahramanları Hâfız Ali ve Hâfız Mustafa yanında duama dâhildir.

Umum kardeşlerime binler selâm.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Said Nursî

İhvan-ı Müslimîn: 1928 yılında Mısır'da kurulan ve bazı Ortadoğu İslâm ülkelerinde de faaliyet gösteren dinî-siyasî bir teşkilât ve hareket.

İnâyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.

Müştâkâne: Büyük bir özlemle.

Mütehassirâne: Hasret çekerek, özlem duyarak.

Tâzib etmek: Acı çektirmek, eziyet etmek.

~ 267 ~

Mahremdir. Şimdilik Medresetü'z-Zehra erkânlarına mahsustur.

İhtiyar Kadınlara Ehemmiyetli Bir Müjde ve Bekâr ve Mücerred Kalmak İsteyen Genç Kızlara Bir İhtar

Hadis-i şerifte عَلَيْكُمْ بِدِينِ الْعَجَائِزِ[1] gösteriyor ki; Âhirzaman'da kuvvetli iman, ihtiyar kadınlarda bulunur ki "*Dindar ihtiyar kadınların dinine tâbi olunuz.*" diye hadis-i şerif ferman etmiş.

Hem Risale-i Nur'un dört esasından bir esası şefkattir. Ve kadınlar şefkat kahramanı bulunmasından, hattâ en korkağı da kahramancasına ruhunu yavrusuna feda eder. Ve bu zamanda o kıymettar vâlideler ve hemşireler, büyük bir hâdise ile karşılaşıyorlar. Mahremce ve ifşâsı münasip olmayan bir hakikat-i fıtriyesini, Nur şâkirtlerinden mücerred kalmak isteyen veya mecbur kalan kızlar kısmına beyan etmek lâzım gelir diye ruhuma ihtar edildi. Ben de derim ki:

Kızlarım, hemşirelerim! Bu zaman, eski zamana benzemiyor. Terbiye-i İslâmiye yerine terbiye-i medeniye, yarım asra yakın hayat-ı içtimaiyemize yerleştiği için, bir erkek bir kadını ebedî bir refika-yı hayat ve saadet-i hayat-ı dünyeviyeye medar ve sair günahlardan kendini muhafaza etmek için almak lâzım gelirken; o bîçâre zaîfeyi daim tahakküm altında, yalnız dünyevi, muvakkat gençliğinde sever. Ona verdiği rahatın bazı on misli onu zahmetlere sokar. Eğer şer'an "küfüv" tâbir edilen birbirine denk olmazsa,[2] hukuk-u şer'iye nazara alınmadığından, hayatı daima azap içinde geçer. Kıskançlık da müdahale ederse daha berbat olur.

İşte bu izdivaca sevk eden üç sebep var:

---

1 Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 3/78; Sehâvî, *el-Makâsıdü'l-hasene* s. 290; Suyûtî, *ed-Düreru'l-müntesira* s. 14.

2 Evlenecek adayların birbirine denk olmaları ve bu denklikte en önemli esasın dindarlık olması gerektiği ile alâkalı hadis-i şerifler için bkz.: Buhârî, *Nikâh* 15; Müslim, *Radâ* 53, 54; Ebû Davud, *Nikâh* 2, 25, 26.

Hakikat-i fıtriye: Yaratılışa ait, yaratılıştan gelen gerçek.
Hayat-ı içtimaiye: Toplum hayatı.
Hukuk-u şer'iye: Dinî haklar ve kurallar.
İfşâ: Gizli bir şeyi açığa çıkarma, herkese duyurma.
İzdivaç: Evlilik, evlenme.
Medar: Vesile, vâsıta, sebep.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Mücerred: Tek başına, bekar.
Refika-yı hayat: Hayat arkadaşı.
Saadet-i hayat-ı dünyeviye: Dünya hayatı mutluluğu.
Şer'an: Dinin belirlediği ölçülere göre.
Tahakküm: Baskı, zorlama.
Terbiye-i medeniye: Avrupa terbiyesi.
Zaîfe: Zayıf, dayanıksız hanım.

Birisi: Tenasülün devamı için, hikmet-i ilâhiyece o fıtrî hizmete bir ücret olarak bir fıtrî meyil ve şevk vermiş. Hâlbuki o zevk, on dakikada bir lezzet verse de, eğer meşrû ise erkek bir saat meşakkat çekebilir. Fakat kadın, on dakikalık o zevk için on ay çocuğu kendi vücudunda zahmetini çekmekle on sene çocuğun hayatına yardımla meşakkat çeker. Demek, o on dakikalık fıtrî meyil, bu uzun meşakkatlere sevk ettiği için ehemmiyeti kalmaz. His ve nefis, onunla onu izdivaca tahrik etmemeli.

İkincisi: Fıtraten kadın, zaafı için maîşet noktasında bir yardımcıya muhtaçtır. O ihtiyaç için şimdiki terbiye-i İslâmiye'den ders almayan, serseriliğe, tahakküme alışanlardan o küçük bir iâşesi hatırı için tahakkümler altına girip riyakârâne kocasının rızasını tahsil etmek yolunda hayat-ı dünyeviye ve uhreviyesinin medarı olan ubûdiyetini ve ahlâkını bozmak bedeline, köy kadınları gibi kendi nafakasını kendi çalışmasıyla kazanmak, on defa daha kolaydır. Rezzâk-ı Hakikî çocukların rızkını sütle verdiği gibi onların da rızkını o Hâlık-ı Rahîm veriyor. O rızık hatırı için namazsız ve ahlâkını kaybetmiş bir zevci aramak, riyakârâne çalışıp tahakkümü altına girmek, elbette Nur talebesinin kârı değil.

Üçüncüsü: Kadınlığın fıtratında çocuk okşamak ve sevmek meyelânı var. Ve bir evlâdının dünyada ona hizmeti ve âhirette de şefaati ve vâlidesi öldükten sonra ona hasenâtıyla yardımı, o meyl-i fıtrîyi kuvvetlendirip evlendirmeye sevk etmiş. Hâlbuki şimdi terbiye-i İslâmiye yerine terbiye-i medeniye ile on taneden bir-iki hakikî evlât, kendi vâlidesinin şefkatine mukabil fedakârâne hizmet ve dindârâne dualarıyla ve hasenâtlarıyla vâlidesinin defter-i a'mâline haseneler yazdırmak ve âhirette sâlih ise vâlidesinin şefaat etmek ihtimaline mukabil, ondan sekizi o hâleti göstermediğinden, bu fıtrî meyil ve nefsânî şevkle o bîçâre zaîfeler böyle ağır bir hayata kat'î mecbur olmadan girmemek gerektir.

İşte bu işaret ettiğimiz hakikate binâen, bekâr kalmak isteyen Nur şâkirtlerinden olan kızlara derim ki:

Defter-i a'mâl: Amel defteri. İnsanın yaptığı bütün fiillerin kaydedildiği defter.
Hâlık-ı Rahîm: Merhamet ve ihsanı pek çok olan Yüce Yaratıcı.
Hasene: Sevap, iyilik.
İâşe: Beslenme, geçim.
Maîşet: Geçim, hayatını sürdürme.
Meyelân: Meyletme, eğilim.
Meyl-i fıtrî: Yaratılıştan gelen eğilim, arzu.
Rezzâk-ı Hakikî: Rızkın gerçek sahibi Hz. Allah (c.c.).
Riyakârâne: Riyâkârca, iki yüzlü davranarak.
Tenasül: Çoğalma, nesil artışı.
Zevc: Eş, koca.

Tam muvâfık ve dindar ve ahlâklı bir zevc bulmadan, kendilerini açık saçıklıkla satmasınlar. Eğer bulunmadı; Nur'un bir kısım fedakâr şâkirtleri gibi mücerred kalıp tâ ona lâyık ve ebedî bir arkadaş olacak ve terbiye-i İslâmiye'yi almış vicdanlı bir müşteri ona çıksın. Ve saadet-i ebediyesi, muvakkat bir keyf-i dünyevî için bozulmasın. Ve medeniyetin seyyiâtı içinde boğulmasın.(Hâşiye)

Said Nursî

~ 268 ~

Hapsin Latif Bir Hâtırası

Hapislerde, hususan Afyon hapsinde eski, zâlim müstebitlerin aldatmak suretinde arasıra af bahsini etmesinden, bîçâre mahpuslar benden soruyordular: "Acaba af olacak mı?"

Ben de derdim: Bu zâlimler aldatıyorlar. Fakat Nur şâkirtleri madem mahpuslara teselli vermek ve yüzde doksanını namaz kıldırmak hikmetiyle üç defa hapse girdiler. Rahmet-i ilâhiyeden kuvvetli ümit ederim ki, hapislerin tam bir afla çıkmasına bir alâmet olduğuna kuvvetle ümit ve müjde ediyorum.

Çok defa çok adamlara bu teselliyi veriyordum. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki, kahraman Demokratlar o ümit ve ihbarlarımı tasdik ettirip keyfî, tarafgirâne bazı kanunların bahanesiyle ve garazkâr bazı memurların tarafgirlik hesabına bahanelerle ezilen çok mâsum mahpusları azaptan kurtarmaya vesile oldular. Ve milletin cüretkâr kısmını kendine ve âsâyişe taraftar ettiler. O vesileyle, pek çok mahpuslar Nurlar'a ve Nurcular'a cidden alâkadarlık sebebiyle tamamıyla ıslah-ı hâl edip vatan ve millete değil muzır, belki birer hizb ve uzv-u nâfi hükmüne geçtiler.

Said Nursî

Hâşiye: Hemşireler ve genç kızlar, Tesettür Risalesi'ni okumalıdırlar.

Hizb: Taraftar.
Islah-ı hâl: Durumunu düzeltme.
Muvâfık: Uygun, münasip.
Seyyiât: Kötülükler.
Tarafgirâne: Taraf tutar bir tarzda.
Uzv-u nâfi: Faydalı üye, yararlı organ.

~ 269 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[2]

Çok Sevgili Üstadımız Efendimiz!

"Risale-i Nur imha edilmez." diye yazılan ayn-ı hakikat parçayı Başbakan, Adliye Bakanı'na ev adresleriyle, yine diğer bakanların da resmî adreslerine gönderdik. Görüştüğümüz meb'uslara veriyoruz. Hepsi de bu hususta çalışacaklarını söylüyorlar. Isparta Meb'us'u Senirkentli Tahsin Tola,* ziyade alâkadar oluyor ve diyor ki: "Hükûmet şimdi komünistlikle mücadeleye başladı. Bu mücadele yalnız zâbıta ile olamaz. Nurcular yirmi seneden beri mücadele ediyorlar. Ve hükûmete büyük yardımda bulunuyorlar. Ve bugün memleketteki muhtelif cereyanların en hayırlısı ve en tesirlisi Nurculardır diyorlar."

Vâiz ve meb'us Ömer Bilen, diğer meb'us Hasan Fehmi Ustaoğlu ve Fehmi Çobanoğlu isimli ihtiyar zâtlar, size pek çok hürmet ve selâm ediyorlar. Her ikisi dahi Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsi nâmına sevgili Üstadımızı, bu asrın bir mürşid-i hakikîsi söyleyerek, "Onların himmetidir ki, bu umulmadık zafer kazanıldı." diyorlar.

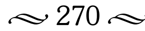
Siz sevgili Üstadımızdan çok cihetle yardım gördüğünü söyleyen bu muhterem milletvekilleri, sizin dua ve Risale-i Nur'un hizmetine güvenerek ileriye pek büyük ümitle baktıklarını ve "İslâmiyet'in bütün şâşaasıyla âlem-i insaniyet çapında parlayacağını Cenâb-ı Hakk'ın rahmetinden bekliyoruz." diyorlar. Dünkü Çarşamba günü üç meb'us, bir aralık Üstadımızı ziyaret edeceklerini konuşmuşlar.

Abdullah, Sungur

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.
[2] Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Ayn-ı hakikat: Gerçeğin ta kendisi, tamamen gerçek. **Mürşid-i hakikî:** Gerçek rehber, mürşit. **Şahs-ı mânevî:** Hükmî, mânevî şahsiyet.

Mahkeme-i Kübrâ'ya Şekvâ ve Müdâfaâtın Bir Hâşiyesi Olan Parçanın[1] Hulâsasıdır

Size bu defa Mahkeme-i Temyiz'e gönderdiğimiz –avukatın Temyiz Mahkemesi'ne gönderdiği– istidanın suretidir. Ve dehşetli kararnâmeye karşı, hulâsası sizin tarafınızdan bu meâlde, müsâdere kararnâmesine mukabil, dindar meb'uslara dersiniz:

Bu tarzda müsâdere ne derece kanuna muhalif ve Demokrat Hükûmeti'ni tanımamak ve Adliye Bakanı'nın verdiği emri ne derece dinlemediklerini ve ehemmiyet vermediklerini gösteriyor. Ve adliye adaleti haricinde dehşetli bir garaz hükmediyor. Kitaplarımızın ellerindeki tamamını, binler kelimeden bir-iki kelimeyi suç mevzuu bahanesiyle vermek istemediklerini ve bu suretle Nurlar'ın neşrine mâni olmak istediklerini ve suç diye gösterdikleri noktalarda bizim tarafımızdan müdâfaâtımızda onların seksen bir hatalarını Hata-Savab Cetveli'nde isbat edilmekle açık garazkârlıklarının gösterildiğini.. hem el-yevm yasak olmayan yüz binler tefsirlerde yazılı bulunan tesettür[2] ve irsiyet[3] hakkındaki iki âyetin birkaç satırlık tefsiri yüzünden dünyada hiçbir kanunun müsaade etmediği acîb bir zulümle, dört yüz sayfalık Zülfikar Mecmuası'nı müsâdere edip bize vermemek suretiyle bir zulüm irtikâp ettiklerini.. hem Afyon'da iki sene ellerinde kalan bütün Risale-i Nur'un parçaları, daha evvelden hem Denizli, hem Ankara, hem Isparta mahkemelerinde beraat ettirilip sahiplerine iade edildiğini.. ve bilâhare Zülfikar ve Asâ-yı Musâ'yı ruhsatsız neşir bahanesiyle Isparta hükûmeti müsâdere edip dört sene zaptettikten sonra hiçbiri noksan olmadan yüz yetmiş mecmuayı bize iade ettiklerini.. ve bizim en mühim suçumuz, Risale-i Nur'un mahrem bir parçasında elli sene evvel bir hadisin tefsirinde, cebrî kanunlarla şapkayı giydiren ve din-i İslâm'ı bu mübârek Türk milletinden kaldırmak için Lozan Muâhedesi'nde söz veren ve pek şiddetli ve dehşetli hücumlarına rağmen hiçbir hakikî müslüman Türk'ü Protestan yapamayan ve millet-i İslâm için pek çok zararlı

---

[1] Bkz.: Emirdağ Lâhikası-2, 259. Mektup.

[2] Bkz.: Ahzâb Sûresi, 33/59.

[3] Bkz.: Nisâ Sûresi, 4/11, 176.

El-yevm: Bugün, şu an.
Hâşiye: Dipnot, açıklama.
Hata-Savab Cetveli: Afyon Mahkemesi savcısının, Risale-i Nur ve Üstad Hazretleri hakkındaki hatalı ifadelerini düzelten cevapların yer aldığı "yanlış-doğru" tablosu. (Bkz.: 14. Şuâ.)
İrtikâp etmek: Kötü bir şey yapmak, suç işlemek.
İstida: Dilekçe.
Mahkeme-i Temyiz: Yargıtay.
Muâhede: Antlaşma.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.

olduğunu ef'âliyle isbat eden ve hadis-i şerifin haber verdiği o müthiş şahıs kendisi olduğunu, hayat ve mematıyla gösteren Mustafa Kemal'e bir mahrem eserde "din yıkıcı, Süfyan" dediğimizi ve "kalblerdeki sevgisini bozmaya çalıştığımızı" isnad edip kararnâmede mahkûmiyetimize sebep olduğunu ve Mahkeme-i Temyiz'in Afyon Mahkemesi'nin bu haksız kararını bozmasıyla yeniden görülmeye başlanan dâvâ af kanunu çıkmasıyla, dosyalarıyla ve bütün Nur eserleriyle çürütülmek için mahzene atıldığını ve bilâhare Adliye Bakanlığınca, Sungur'un keşîde ettiği telgrafı üzerine, bütün eserlerin verilmesine emir verildiği hâlde hiçbiri iade edilmeyerek yeniden suç mevzuu olanlarını tefrik etmek; belki tamamını suç mevzuu yapmak istemeleriyle Risale-i Nur'un tam serbestîsine mâni olmak istediklerini bildiren ve üç seneden beri bizi aldatan böyle eşhasa Nur'un işlerini bırakmamak için Başbakan ve Adliye Bakanı'nın nazar-ı dikkatlerine arz edilmek üzere bu meâldeki adalet-perver Demokratlar'a istida yazılması, vatan ve millet menfaatine lüzumu var.

Lafza-yı Celâl üzerinde i'câzı gözle görülen Kur'ân'ımızı almak için istida ile Diyanet Riyâseti'ne müracaat edilmesi gibi sırf garazla ve ecnebî parmağıyla aleyhimize dönen işlerden ve işkencelerden bizi ve âlem-i İslâm'ı pek çok sevindiren Demokratlar'ın dikkat edip Nurcuları kurtarmalarını, hürriyet-perver hükûmetten rica ederiz.

271

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Bütün ruh u canımla geçmiş Mevlid-i Nebeviyenizi tebrik ediyoruz.

Sâniyen: Sizin Nur'un neşrindeki muvaffakiyetinizi âlem-i İslâm tebrik edip alkışlayacak. Şimdi de emareleri görünüyor ki: Ezcümle bir numûnesi, Pakistan Maârif Vekili Nurlar için benim yanıma geldi, Risale-i Nur'un bir kısmını aldı. "Doksan milyon müslümanlar içinde neşrine çalışacağım." dedi, aldı gitti.

Hem bu kadar aleyhimizde münâfıklar çalıştıkları hâlde, hem Avrupa'da, hem Asya'da uzak yerlere Risale-i Nur'u götürmüşler.

Ef'âl: Fiiller, icraatlar.
Ezcümle: Bu cümleden olarak, başlıca.
Hürriyet-perver: Özgürlükçü.
İ'câz: Mu'cize. Mu'cize olma.
Keşîde etmek: Çekmek, göndermek.
Maârif Vekili: Millî Eğitim Bakanı.
Mahzen: Depo.
Sâniyen: İkinci olarak.
Süfyan: Âhirzaman'da İslâm ümmeti içinden çıkıp, insanları aldatarak dinden uzaklaştıracak olan şahıs.
Tefrik etmek: Ayırmak, ayıklamak.

Hem Berlin'de Almanlar Zülfikar'ı aldıkları vakit, bir gazetelerinde alkışlayarak ilân etmişler.

Hem dâhilde ehl-i iman, en ziyade muârızlar olan eski Başbakan ve Dâhiliye Vekili yasak ettikleri Asâ-yı Musa ve Zülfikar'ı yasaklarına ehemmiyet vermeyerek kemâl-i şevkle okuyorlar. Okuyanlar Ankara'da pek ziyadedir.

Hem birkaç yerde hapishane müdürleri iki-üç vilâyette karar vermişler ki: "Biz hapishaneleri medrese-i nuriye yapacağız ki, bizim mahpuslar da Denizli, Afyon hapisleri gibi Nurlar'la ıslah olsunlar."

Sâlisen: Merhum Burhan, Nur'un ümmî ve gizli kahramanı idi. Hem onun akrabasını, hem Isparta'yı, hem Medresetü'z-Zehra şâkirtlerini tâziye ediyorum. Beş-altı gün evvel haber almıştım. Şimdiye kadar beş-altı gün zarfında belki bin defa ona dua etmişim. Çünkü altı günde virdimde dört yüze yakın أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ[1] dediğimde onu da niyet ediyorum. Bütün okuduklarımı Burhan'a hediye ediyorum.

Râbian: Nurlar, mektepleri tam nurlandırmaya başladı. Mektep şâkirtlerini medrese talebelerinden ziyade Nurlar'a sahip ve nâşir ve şâkirt eyledi. İnşallah medrese ehli, yavaş yavaş hakikî malları ve medrese mahsulü olan Nurlar'a sahip çıkacaklar. Şimdi de çok müftülerden ve çok ulemâlardan Nurlar'a karşı çok iştiyak görülüyor ve istiyorlar.

Şimdi en mühim tekkeler ehli, ehl-i tarîkattır. Bütün kuvvetleriyle Nur Risalelerini nurlandırmaları ve sahip çıkmaları lâzım ve elzemdir.(Hâşiye) Şimdiye kadar ben yalnız iman hakikatini düşünüp "*Tarîkat zamanı değil, bid'alar mâni oluyor.*" dedim. *Fakat şimdi, sünnet-i Peygamberî dairesinde, bütün on iki büyük tarîkatın hulâsası olan ve tarîklerin en büyük dairesi bulunan Risale-i Nur dairesi içine, her tarîkat ehli, kendi tarîkatı dairesi gibi görüp girmek lâzım ve elzem olduğunu bu zaman gösterdi.*

Hâşiye: İşte mühim bir numûnesi: Seydişehirli Hacı Abdullah'ın bütün mensupları, hem Kastamonu'da, hem Isparta'da, hem Eskişehir'de Risale-i Nur dairesini kendi tarîkat daireleri telâkki etmişler ki, onlardan Nurlar'a rastlayanlar, takdirkârâne sahip çıkıyorlar. Onlara bin bârekâllah...

[1] Bizi azap ateşinden ve cehennemden kurtar.

Kemâl-i şevk: Tam bir iştiyak, arzu.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Râbian: Dördüncü olarak.
Sâlisen: Üçüncü olarak.
Şâkirt: Öğrenci, talebe.
Tarîk: Tarîkat, yol.
Ümmî: Herhangi bir eğitim almamış, okuma yazma bilmeyen.

Hem ehl-i tarîkatın en günahkârı dahi çabuk dinsizliğe giremiyor; kalbi mağlup olamıyor. Onun için onlar tam sarsılmaz, hakikî Nurcu olabilirler. Yalnız mümkün olduğu kadar bid'atlara ve takvâyı kıran büyük günahlara girmemek gerektir.

Hâmisen: Şimdi bu zamanda en büyük tehlike olan zındıka ve dinsizlik ve anarşilik ve maddiyyûnluğa karşı yalnız ve yalnız tek bir çâre var. O da Kur'ân'ın hakikatlerine sarılmaktır. Yoksa koca Çin'i az bir zamanda komünistliğe çeviren musibet-i beşeriye, siyasî, maddî kuvvetlerle susmaz. Yalnız onu susturan hakikat-i Kur'âniye'dir.

Rehber Risalesi'ndeki Leyle-i Kadir meselesi, şimdi hem Amerika, hem Avrupa'da eseri görülüyor. Onun için şimdiki bu hükûmetimizin hakikî kuvveti, hakâik-i Kur'âniye'ye dayanmak ve hizmet etmektir. Bununla, ihtiyat kuvveti olan üç yüz elli milyon uhuvvet-i İslâmiye ile ittihad-ı İslâm dairesinde kardeşleri kazanır. Eskiden Hristiyan devletleri bu ittihad-ı İslâm'a taraftar değildiler. Fakat şimdi komünistlik ve anarşistlik çıktığı için hem Amerika, hem Avrupa devletleri Kur'ân'a ve ittihad-ı İslâm'a taraftar olmaya mecburdurlar.

Sâdisen: Yanıma Nur talebesi bir meb'us geldi, dedi ki:

"Ben Adliye Bakanlığı'na gittim. Afyon'da Nurlar'ın müsâdere kararını söyledim. Adliye Vekili Özyörük dedi ki: 'Ben Afyon Mahkemesi'ne Nurlar'ın tamamen verilmesine emir verdim. Hattâ bendeki Asâ-yı Musa'yı da müellifine iade edeceğim.' diye bana söyledi." Halil Özyörük'ün bu sözü Demokratlar'a ve Nurlar'a taraftarlığını gösteriyor.

Umuma binler selâm.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Kardeşiniz
Said Nursî

---

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Bid'at: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.
Hakâik-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'in hakikatleri.
Hâmisen: Beşinci olarak.
İhtiyat kuvveti: Gerektiğinde savaşa girebilecek şekilde hazır bulundurulan askerî birlik.
İttihad-ı İslâm: İslâm birliği, müslümanların birliği.
Maddiyyûnluk: Maddecilik, materyalizm.
Müellif: Yazan, te'lif eden.
Sâdisen: Altıncı olarak.
Uhuvvet-i İslâmiye: İslâmî kardeşlik.

~ 272 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Nur'un Genç Kahramanları!

Evvelâ: Ruh u canımızla sizin Ankara gibi yerde harika bir tarzda hizmet-i nuriyenizi tebrik ediyoruz. Hakikaten ümidimizin fevkinde ehl-i maârif ve mektepliler kısmında çok ehemmiyetli bir intibaha vesile oldunuz. Bir senede Ankara gibi bir yerde bu hizmetiniz on senede ancak yapılacak. Az bir zamanda bu vazife-i imaniyeyi yaptığınıza kanaat edip kuvve-i mâneviyeniz ehemmiyetsiz hâdiselerle kırılmasın. Belki daha şiddetli çalışmanıza vesile olsun. O gibi yerlerde dâhilden ve hariçten gelen yirmi kadar siyasî ve içtimaî cereyanların hodfürûşâne ve garazkârâne çarpıştıkları bir zamanda Kur'ân ve imana hizmetiniz ve Üniversitelilerin Nurlar'a takdirkârâne sahip çıkmaları, bütün Nurcuları sevindirdiği gibi ileride inşallah âlem-i İslâm'ı da sevindirecek. Sizlerin az hizmetinizde mükâfat çoktur.

Bazen askerlikte ağır şerâit altında bir saat nöbet, bir sene ibadet hükmünde olduğu gibi sizler ve İstanbul Üniversiteli Nurcuları dahi, az zamanda çok vazife gördünüz. Mesainizin semeresi az da olsa kanaat ediniz. Mücâhede cephesinde bazı zayıfların geri çekilmesi cesurlarda daha ziyade kahramanlık damarını tahrik ettiği gibi Nur fedakârları, vehhamların çekilmesiyle daha ziyade gayret ve sebata, belki şevkle daha ziyade çalışmaya sebep olmak gerektir.

Evet, Risale-i Nur'un mühim bir hakikatinden siz fıtraten bir ders aldınız. Yine o hakikati nazar-ı dikkate alınız. O da şudur:

Vazifemiz ihlâs ile iman ve Kur'ân'a hizmet etmektir. Amma bizi muvaffak etmek ve halka kabul ettirmek ve muârızları kaçırmak ise,

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Ehl-i maârif: İlim, irfan sahibi kimseler. İlim adamları.
Garazkârâne: Kötü maksatlı, garazlı bir tarzda.
Hodfürûşâne: Kendini öne çıkarıp, beğendirmeye çalışır bir tarzda.
İntibah: Uyanma, ayılma.
Kuvve-i mâneviye: Mânevî güç, moral.
Mücâhede: Savaş, cihad.
Şerâit: Şartlar.
Vazife-i imaniye: İmana, dine hizmet görevi.
Vehham: Hastalık derecesinde çok vehimli, çok kuruntulu.

o vazife-i ilâhiyedir. Biz buna karışmayacağız. Mağlup da olsak, kuvve-i mâneviyeye ve hizmetimize noksanlık vermeyecek. O noktada kanaat etmek lâzımdır.

Meselâ: Bir zaman İslâm'ın büyük bir kahramanı Celâleddin Harzemşah'a* demişler: "Cengiz'e karşı muzaffer olacaksın."

O demiş: "Vazifemiz cihad etmektir. Bizi galip etmek vazife-i ilâhiyedir. Ona karışmam."

Sizin şimdiye kadar sarsılmadan hâlis hizmetinizin delâletiyle, siz de bu kahramana iktida etmişsiniz. Binden bir-iki adam sizden kabul etse yine sarsılmamak gerektir. Bazen bir-iki adam, bine mukabil geliyor.

Sâniyen: Ankara'da bu sırada nazarlar dünyaya ziyade çevrilmiş. Ve iktidar kısmı daha tam prensibini kabul etmeye vakit bulamamış. Müteaddit partiler kendine taraftar bulmak için veya kabahatlerini seddetmek için elbette çok çalışıyorlar. Ve İslâmiyet ve Kur'ân aleyhindeki hariçteki cereyanlar elbette dâhilde bazılarını bulmuşlar ki, Kur'ân lehinde cidden çalışanları uçurmak, kaçırmak, evham vermek gibi propagandalarla hakikî fedakâr olmayan veya dünya ile ve fazla dostlarla alâkadar olanları evhamlandırıyorlar. Ve Nurcuların da kuvve-i mâneviyelerini kırmaya çalışıyorlar.

Said Nursî

273

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Ben size bugün mektup yazacaktım. Ziyade rahatsızlığım sebebiyle telâşta iken, aynı dakikada Mustafa Gül ve İbrahim Gül* geldiler. Hem bana ilâç, hem teselli, hem büyük sevince vesile olduklarından, o iki mübârek kardeşimi benim vekillerim ve bir mektup olarak size gönderiyorum. Onlar birer Said olarak benim bedelime sizi ziyaret ve tebrik edip sair şeylerimi de size beyan etsinler.

Said Nursî

Evham: Vehimler, kuruntular.
İktida etmek: Uymak, örnek almak, tâbi olmak.
Müteaddit: Birçok, çeşitli.
Seddetmek: Kapamak, engellemek.
Vazife-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın kullarına birtakım emir ve tavsiyelerini yerine getirmeleri hâlinde vereceğini, yapacağını vaat ettiği şey, şeyler.

~ 274 ~

Üstadımızın tebrik telgrafına Reisicumhur Celâl Bayar'ın telgrafla verdiği cevaptır.

Bediüzzaman Said Nursî,

Emirdağ

Samimî tebriklerinizden fevkalâde mütehassis olarak teşekkürler ederim.

Celâl Bayar

~ 275 ~

Aziz, Sıddık ve Mübârek Kardeşlerim!

Evvelâ: Nur'dan bana çok lüzumu bulunan Medresetü'z-Zehra'nın fütuhatçı mahsulâtını.. ve kahraman Tahirî'nin merhume haremiyle ve merhume iki kerîmesi nâmına gönderdiği mecmualarını.. ve iki hafta evvel merhum Hâfız Ali'nin bir hayru'l-halefi Mustafa'nın tam zamanında tamam Mektubat'ını.. ve Nur'un metin bir kumandanı Refet Bey'in kendi kalemiyle yazdığı mübârek mecmuasını ve pek güzel ve mânidar rüyalı mektubunu aldım ve çok sevindim. Onların her bir harfine Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn sizin her birinize bin hasene ihsan etsin. Merhume Hatice ve merhume Hicret'in ve merhume Âişe'nin ruhlarına ve kabirlerine binler rahmet eylesin, âmin...

Sâniyen: İkinci bir Hüsrev olan Mustafa Osman'ın mektubunda, Sabri nâmında bir kardeşimizin, benim hizmetim için yanıma gelmesini istemesi beni çok memnun etti. O gelmiş ve birkaç ay hizmet etmişçesine kabul ediyorum. Fakat şimdi benim hizmetime hariçten gelmeye ihtiyaç kalmamıştır. Ne vakit ihtiyaç olursa o zaman haberdar edeceğim. Hakikaten Eflâni havâlisinde Isparta kahramanları mahiyetinde küçük kahramanlar yetişmeye başlamıştır.

Sâlisen: Nur'un demirbaş kâtibi ve şâkirdi Kâtip Osman'ın Risale-i Nur bahçesinden gönderdiği yaş üzüm teberrükünü ve Medresetü'z-Zehra'nın çok

---

Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.

Fütuhatçı: Fetihler yapan, açılımlara vesile olan.

Harem: Bir erkeğin karısı, eş, zevce.

Hayru'l-halef: Görevi teslim alacak olan, sonradan gelen hayırlı kimse.

Kerîme: Kız evlât.

Mânidar: Manalı.

Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Daha sonraları Hz. Üstad bu üniversite hakkında "Maddî tesisine çok mâniler bulunduğundan, Medresetü'z-Zehra şimdilik Nur şâkirtlerinin heyet-i mecmûasının dairesinden ibarettir." ifadelerini kullanmıştır.

Mütehassis olmak: Etkilenmek, hislenmek, duygulanmak.

Teberrük: Bereket niyetiyle, bereket umarak verilen hediye.

ehemmiyetli bir şubesi ve bir merkezi olan Sava'nın gayet mübârek teberrüklerini, kaideme muhalif olarak onların hatırı için kabul ettim. Ve kime yedirsem de onların hayrı olarak yedireceğim.

Râbian: Nur kahramanı Hüsrev'in, ben Emirdağ'da iken bana yazdığı umum mektuplarından mühim parçalarını, hususan benim yazdığım mektupların hülâsalarını hâvi kısımlarını bir defterde yazmıştım. Fakat ben hapisteyken birisi, hoşuna gitmiş, almış; kayboldu. Şimdi tekrar eski mektuplarından kırk kadar bende var. Onları inşallah ben işaret edeceğim, burada yazdıramazsam size göndereceğim. Bir defterde cem edilerek belki ehemmiyetine binâen teksir edilecek.

Hâmisen: Sözler mecmuasından on beş tanesini Ankara'ya gönderdim. Çok fayda vermiş. Oradaki Nurcular kahramancasına ihtiyat perdesi altında çalışıyorlar.

Sâdisen: Sizde bulunmayan ve Hüsrev'in istediği Mektubat'ı tashih ettim. Birisiyle göndereceğim. Bu defa Yirmi Dördüncü Mektup'u çok kıymetli, çok ince, çok derin ayn-ı hakikat gördüm.

Umuma binler selâm.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي [1]

Said Nursî

276

Aziz, Sıddık ve Mübârek Kardeşlerim!

Evvelâ: Kardeşimiz İnebolu Hüsrev'i Nazif Çelebi bana yazıyor ki: "Hizb-i Nuriye ve Salavât'ın neşrini bitirdikten sonra ne münasip ise neşredeceğim." diye soruyor.

Bence sizin tensibinizle Hastalar ve İhtiyarlar Lem'aları ve On Yedinci Mektup olan çocukların kısacık tâziyenâmesi ve Yirmi Birinci Mektup –ihtiyarlara hizmet hakkındaki kısa mektubun– neşri münasiptir. Fakat

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Cem etmek: Toplamak, bir araya getirmek.
Hâvi: İhtiva eden, içinde bulunduran.
Hizb-i Nuriye: Asıl adı Hizbü'l-Virdü'l-Ekber olan, Zülfikar adlı eserin sonunda yer alan ve bizzat Üstad Hazretleri'nin "On günde bir defa okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet verir." dediği tefekkürî bir risale.
Tâziyenâme: Başsağlığı yazısı.
Teksir etmek: Çoğaltmak.
Tensib: Münasip görme, uygun bulma.

Medresetü'z-Zehra'nın erkânı, hangi cümle ve hangi fıkra münasip görürlerse kaldırabilirler ve ıslah edebilirler. Ve daha kısa başka münasip risaleler varsa ilâve edebilirler. Bu meâlde, kahraman Nazif'e çabuk cevap gönderiniz.

Hakikaten o kardeşimizin Cevşenü'l-Kebîr'i ve Hizb-i Nuriye'yi Salavât ile beraber neşri, Nurculara ve ehl-i imana büyük bir hizmettir. Cenâb-ı Hak her bir harfine mukabil ona ve yardımcılarına bin sevap ihsan etsin, âmin...

Sâniyen: Yeni ehl-i hükûmet yavaş yavaş anlıyor ki, hakikî kuvvet Kur'ân'dadır. Ve İslâmiyet uhuvvetiyle ve imanın hakâikiyle tahribatçı düşmanlara karşı dayanabilirler.

Evet, bir tahripçi, yirmi tamirciyi telâşa düşürür ve bazen mağlup edebilir. Koca Çin'i kendine tâbi yapan bir kuvveti, buradaki yirmi milyon müslümana karşı âdetâ mağlup bir vaziyette tecavüzden durduran, maddî kuvvetler, hâricî-dâhilî tedbirler, ittifaklar değil; belki yalnız Kur'ân ve imanın hakikatleri, onların en büyük kuvveti olan mâneviyât-ı kalbiyeyi tahribatlarına karşı sed çekmesi ve mânevî yaralarını tedavi etmesidir.

Ve yeni hükûmetin Maârif Vekili bu hakikati hissetmiş ki, seleflerine muhalif olarak, en ziyade iman hakikatlerinin neşrine, din derslerine ehemmiyet veriyor. Hattâ büyük bir ehemmiyetle, şimdi de Şark Dârülfünunu –tâbirlerince Doğu Üniversitesi– için yüz bin lira tahsis edildiğini gazeteler yazmış.

Hem mezkûr hakikati, hem Ankara, hem İstanbul Üniversiteleri o dehşetli, tahribatçı kuvvete karşı hem vatanı, hem gençliği kurtaracak hakâik-i Kur'âniye ve imaniye olduğunu kat'iyen bildiler ki, Ankara'daki üniversiteliler 1700 imza ile Maârif Vekili'nin din derslerini cebrî mekteplere koyması için tebrik etmişler. Ve İstanbul Üniversitesi'nde yeni hükûmetin en mühim bir rüknüne demişler ki:

"Anadolu'da din lehinde kuvvetli bir cereyan var... Onlara da solcular gibi bir derece meydan vermeyeceğiz." demesine mukabil, o üniversitenin mümessili, din neşriyatı yapanlar aleyhinde olduğu hâlde, o reise demiş ki:

Cebrî: Zorunlu, mecburî.
Hakâik: Hakikatler.
Islah etmek: İyileştirmek, düzeltmek.
Mâneviyât-ı kalbiye: Kalpte imanın oturaklaşmasıyla oluşan mânevî değerler, kuvvetler.
Mümessil: Temsil eden, temsilci.
Rükün: Esas, temel öğe. İleri gelen.
Selef: Kendinden önce olan, önceki.
Tâbi: Uyan, itaat eden.
Uhuvvet: Kardeşlik.

“Eğer dediğin o cereyan Risale-i Nur ise ne siz ve ne de Avrupa onu mağlup edemez.”

Bu mesele münasebetiyle, meslek ve meşrebime muhalif olarak Eski Said'in bir-iki dakika kafasını başıma alarak diyorum ki:

Küfür ile iman ortası yoktur. Bu memlekette İslâmiyet’e karşı komünist mücadelesi ortası olamaz. Sağ ve sol, ortası, üç meslek icap ettirir. Eğer İngiliz, Fransız deseler hakları var. “Sağ İslâmiyet, sol komünistlik, ortası da Nasraniyet” diyebilirler. Fakat bu vatanda, küfr-ü mutlaka karşı iman ve İslâmiyet’ten başka bir din, bir mezhep olamaz. Olsa, dini bırakıp komünistliğe girmektir. Çünkü hakikî bir müslüman hiçbir zaman yahudi ve nasrani olamıyor. Olsa olsa dinsiz olup tam anarşist olur.

İnşallah, Maârif ve Adliye Vekilleri gibi sair erkânlar da bu ehemmiyetli hakikati tam anlayacaklar. Sağ-sol tâbiri yerine, hak ve hakikat ve Kur'ân ve iman kuvvetine dayanıp bu vatanı küfr-ü mutlaktan, anarşilikten, zındıkadan ve onların dehşetli tahribatlarından kurtarmaya çalışmalarını rahmet-i ilâhiyeden bütün ruh u canımızla niyaz ve rica ediyoruz.

277

... Bir-iki hafta evvel Mısır'ın Câmiü'l-Ezher'inin büyük bir müderrisi olan Ali Rıza buraya hususî bir adamı gönderdiği gibi iki gün evvel de aslen Buhâralı ve Medine-i Münevvere'de mücâvir ve Mısır'da büyük âlimlerle ve hususan eski Şeyhülislâmımız ve Dârü'l-Hikmet'te benim arkadaşım Mustafa Sabri Efendi'yle* alâkadar ve bu tarafa geleceğine dair onlarla görüşen ve bir derece onların nâmına mühim bir âlim yanıma geldi.

Ben de Câmiü'l-Ezher'e hediye-i vakfiyem olarak on bir tane hususî mecmualarımı o zât vâsıtasıyla âlem-i İslâm'ın büyük medresesi olan ve o âlimin ihbarıyla şimdi yirmi yedi bin talebesi bulunan Câmiü'l-Ezher'e hediye olarak o zâta verdik. Hem dedik: “Başta Mustafa Sabri ve Ali Rıza ve Mehmed Zahid Kevserî* olarak, Nur mecmualarına benim bedelime sahip ve hâmi ve

---

Dârü'l-Hikmet: 1918-1922 yılları arasında, zamanın problemlerine İslâmî çözümler üretme doğrultusunda faaliyet göstermiş İslâmî İlimler Akademisi.

Hediye-i vakfiye: Vakfedilen, bağışlanan hediye.

Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.

Mücâvir: Civarında bulunan, komşu. Peygamber Efendimiz'e (s.a.s.) yakın olma arzusuyla Medine'ye yerleşen kimse.

Zındıka: Dinsizliği, din düşmanlığını meslek edinen akım, hareket.

vâris olsunlar ve Arabî'ye tercümeye çalışsınlar." dedik. Mektup da yazdık. O zât aldı, gitti.

Umum kardeşlerime ve hemşirelerime selâm ederim, dualarını isterim.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Kardeşiniz
Said Nursî

~ 278 ~

Evvelâ: Hadsiz şükrolsun ki, şimdi Ankara içinde küçük bir medrese-i nuriye manasında, küçük Saidler ve Nur'un fedakârları her gece birisi bir mecmuayı okur, ötekiler ders alır gibi dinliyorlar. Bazı vakit konferans zamanında bazı mühim adamlar da iştirak ediyorlar.

Bu defa Afyon gazetecisinin iftirası münasebetiyle Başvekil'e ve Dâhiliye Vekâleti'ne ve Nur talebelerine bazı meb'uslar söylemiş: Adnan Menderes ile Dâhiliye Vekili pek dostâne mukabele edip haber göndermişler ki, "Hiç merak etmesin ve me'yus olmasın."

Ve Afyon'daki gazeteci de "Ben Emirdağ'a geleceğim ve Üstad'a iki dileğim var; bunları rica edeceğim ve özür dileyeceğim." demiş. Ve bizim aleyhimizde neşredilen o gazetelerden, talebelerim yüz altmış adedini alarak imha etmişlerdir.

Daha fazla yazacaktım. Rahatsızlığım dolayısıyla yazamadım ve vakit de dar olduğundan kısa kesiyorum. Umumunuza selâm.

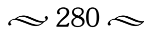
~ 279 ~

Hakikaten Eflâni ve Safranbolu, aynen Isparta'nın kahramanları gibi Nurlar'a mütemâdiyen çalışıyorlar. Hattâ bu defa Rehberler'in bir kısmında Münâcât yoktu. Eflâni az bir zamanda yetmiş adet eski harfle Münâcât'ı yazıp bize göndermiştir. Biz de o Münâcâtlar'ı, Rehberler'in arkasına ilâve ettik. İnşallah orada da çok Sungurlar çıkıyor ve çıkacak.

---

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Me'yus: Ümitsiz.
Münâcât: "Yakarış. Sessizce, içten içe dua etme" anlamında Şuâlar kitabında bulunan 3. Şuâ.
Mütemâdiyen: Devamlı, sürekli olarak.

Müdâfaâtın Bir Hâşiyesidir

Bu meâlde adalet-perver Demokratlar'a istida yazabilirsiniz. Ben hastayım. Siz nasıl münasipse öyle yapınız.

Avukatımızdan bir gün evvel aldığımız mektupta, kitaplarımızın suç mevzuu olan ve olmayanları, hiçbir kanuna uymayan bir tarzda, binler kelime içinde, bir risalede birtek kelimeyi bahane edip suç mevzuu yapmak, o risaleyi vermemek suretiyle Nurlar'ın intişarına garazkârâne mâni olmak fikriyle, hem kararnâmelerini Mahkeme-i Temyiz'ce bütün bütün bozan kararnâmede, suç mevzuu gösterdikleri bizim aleyhimizde olmadığı hâlde ve müddeiumumînin iddianâmesine karşı Hata-Savab Cetveli'nde seksen bir hatasını ve garazkârlığını kat'î isbat ettiğimiz hâlde, şimdi aynı garazkârlıkla ve dört yüz sayfa Zülfikar risalesini, birkaç satır tesettür ve irsiyet hakkındaki, yüz bin tefsirin aynı manayı söylediklerine binâen, otuz-kırk sene evvel yazılan cümlelerini suç mevzuu yapıp, o mecmuayı müsâdere edip bize vermemek, dünyada hangi kanun buna müsaade eder?

Hem Afyon'un mahkemesindeki eserler –tekrarât-ı Kur'âniye ve melekler hakkındaki iki parçacık müstesna olarak– bütün eserler iki sene hem Denizli, hem Ankara Ağırceza Mahkemesi beraatine karar vererek, içinde suç mevzuu bulamadıkları ve bize iade etmeye karar verdikleri ve aynı eserler Isparta hükûmetinin bir vakit müsâdere ile tamamen eline geçtiği hâlde, tamamıyla sahiplerine iade ettikleri, sonra da Zülfikar'la Asâ-yı Musa'yı ruhsatsız eski yazıyla neşir bahanesiyle dört seneden beri müsâdere edildikleri ve aynen hiçbiri zâyi olmadan yüz yetmiş adet mecmuada bir suç mevzuu bulamadıkları için bizlere tamamen iade ettikleri ve bizim en mühim suçumuz olarak gösterdikleri, eski partinin bir kısım şeflerine hakikat nâmına itirazımızın yüz misli ziyade şimdi dinî mecmualar, resmî cerideler aynı itirazı şiddetle vurdukları hâlde, Risale-i Nur'un bir mahrem parçası, şimdiki zamanı tamamıyla tayin ettiği bir hakikatini tefsir bahsinde isbat etmiş ki, "Ölmüş bir şeftir." demiş.

Adalet-perver: Adaletli, adalet yanlısı.
Ceride: Gazete.
İntişar: Yayılma.
İrsiyet: Miras, mirasçılık.
İstida: Dilekçe.
Müddeiumumî: Savcı.
Tekrarât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'de tekrarlanan âyet veya kıssalar.
Tesettür: Örtünme, insanın, dinin belirlediği sınırlar ölçüsünde vücudunu diğer insanlara karşı gizlemesi.

İşte hakikat böyleyken Afyon Mahkemesi, adalet nâmına değil belki o ölmüş adamın muhabbeti taassubuyla, eski harfle de neşredilen kararnâmenin âhirinde, bizi mahkûm etmek için en mühim sebep savcının garazkârlığı sebebiyle mahkeme heyeti demişler ki:

"Said ve arkadaşları, Mustafa Kemal'e "din yıkıcı, Süfyan" demişler ve kalblerdeki sevgisini bozmaya çalışmışlar. Onun için mahkûm ediyoruz."

Acaba ölmüş gitmiş bir adamın şahsına karşı bin defa böyle itiraz da olsa umumî bir dâvâ oluyor. Mahkeme-i adalet buna dair böyle bir hükmü vermek, elbette pek acîb bir mana iş içinde var.

Şimdi böylelerin elindeki dört defa Nur eserleri beraat kazandıkları ve şimdi Dâhiliye Bakanı, evvelce Adliye Bakanı üç defa beraatine ve suç mevzuu olmadığına ve bizi mahkûm eden Afyon kararını bozmasıyla, suç mevzuu olmadığına hüküm verdiği hâlde, şimdi bütün millet, adalet ve şefkat ve diyanete hizmet bekledikleri Demokrat Hükûmet'i zamanında, eski müstebitlerin dehşetli plânlarıyla Risale-i Nur'a karşı garazkârlarının keyfine bırakmak, Demokrat Hükûmet'i aleyhinde büyük bir hıyanettir. Ve milletin teselli ümidini kırmaktır.

Benim Ankara'da bir vekilim Mustafa Sungur'dur. 17.11.1950 tarihli çektiği telgrafta "umum risalenin bize iadesine karar verilmiş" diye müjde verdi. Ve âdil Adliye Vekili üç defa beraat verdiği ve şimdi de Sungur'un mektubuna göre, hem iadesine emir verildiğini ve "şimdi telefonla haber vereceğim" söyledikleri hâlde, bu on altı senedenberi aleyhimizde olan iftiralar ve jurnaller hem Eskişehir, hem Denizli mahkemesinde bütün dosyaları Afyon Mahkemesi toplamak ve af kanununun çıkmasıyla ve mahkemelerin beraat vermesiyle, o mübârek eserleri, o dosyalar içerisine karıştırarak çürütmek için mahzene atmak ve üç seneden beri bizi aldatan bazı eşhasa Nurlar'ın işlerini bırakmamak lâzım geliyor.

Başbakan ve Maârif Bakanı ve Dâhiliye Bakanına bu gayet mühim meseleyi nazar-ı dikkatlerine arzediyorum.

Said Nursî

Eşhas: Şahıslar.
Jurnal: İhbar, ispiyon.
Mahzen: Depo.
Müstebit: Despot, baskıcı.
Süfyan: Âhirzaman'da İslâm ümmeti içinden çıkıp, insanları aldatarak dinden uzaklaştıracak olan şahıs.
Taassub: Aşırı derecede, körü körüne bağlılık, fanatizm.

~ 281 ~

Papalık Makam-ı Âlîsi

Kalem-i Mahsusu

Başkitabet Dairesi

Numara: 232247

Vatikan, 22 Şubat 1951

Efendim,

Zülfikar nâm el yazısı olan güzel eseriniz İstanbul'daki Papalık makam-ı vekâleti vâsıtasıyla Papa Hazretleri'ne takdim edilmiştir. Bu nazik saygınızdan dolayı gayet mütehassis olduklarını bildirirken, üzerinize Cenâb-ı Hakk'ın lütuflarını dilediklerini tebliğe beni memur ettiklerini arza müsâraat eylerim. Bu vesile ile saygılarımı sunarım efendim.

İmza

Vatikan Bayn Başkâtibi

~ 282 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Bütün ruh u canımızla Receb-i Şerif'inizi ve şuhûr-u selâsenizi tebrik edip Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn'den niyaz ediyoruz ki, hakkınızda ve hakkımızda seksen sene bir mânevî ömr-ü bâki kazandırmaya bu üç mübârek ayı vesile eylesin, âmin...

Sâniyen: Otuz-kırk gündür hakikî ehl-i imana bir nevi hücum içinde üç dindar vekilin İslâmiyet şeâirini bir derece tamir etmeye meydan vermemek için bir sarsıntı verildi. Hizmet-i imaniye içinde en büyük kuvveti Nurcularda buldular. Bahanelerle onlara fütur vermek, şevklerini kırmak için çok desiseler yapıldı. Tarsus, İstanbul gibi Emirdağ'da da acîb desiselerle beni hiddete getirip bir gâile çıkarmak istediler. Hâlbuki Cenâb-ı Hakk'ın rahmetiyle bana fevkalâde bir sabır ve tahammül verildi. Onların da plânı zîr ü zeber oldu. Hattâ Afyon'da ve burada üç büyük memurun belki azlolmak ihtimali var. Ve

---

Desise: Hile, oyun.
Fütur: Gevşeklik, bıkkınlık, usanç.
Gâile: Dert, sıkıntı.
Kalem-i Mahsus: Özel Kalem.
Müsâraat etmek: Süratli bir şekilde, vakit geçirmeden yapmak.
Mütehassis olmak: Etkilenmek, hislenmek, duygulanmak.
Ömr-ü bâki: Sürekli, daimi hayat.
Şeâir: İslâm'ı temsil eden semboller.
Şuhûr-u selâse: Üç aylar. Receb, Şaban, Ramazan ayları.
Zîr ü zeber olmak: Darmadağın, yerle bir olmak.

üç vekil de lehimde bulunmuşlar. Demek, inâyet-i ilâhiye daima bizi himaye ediyor, elhamdülillâh. Bu gibi şeyleri merak etmeyiniz. Yalnız ihtiyat her vakit iyidir.

Sâlisen: Risale-i Nur'un mânevî avukatı ve bir kahramanı Ahmed Feyzi, İzmir'deki Nur'un teksiri ve intibahkârâne İzmir vaziyeti ile Ahmed Feyzi alâkadar olmuş, teksirdeki tashihatı deruhte etmiş. Mehmed Yayla ve Abdurrahman* gibi ve yardım eden kardeşler gibi İzmir'de Nur'un teksirinde alâkalarını devam ettireceklerine dair mektubu hapishanede Nur'un küçük bir kahramanı olan Bayram getirdi. Ve Ahmed Feyzi onunla bir miktar zeytin ve zeytinyağı göndermiş. Ben Abdülmecid kardeşimin hediyesini kabul etmediğim hâlde, Ahmed Feyzi kardeşimi daha ziyade kendime yakın gördüğümden, hediyesini kabule mecbur oldum. Fakat kaidem bozulmamak için o hediyeye mukabil benim hesabıma bir Sözler mecmuası, beş tane Cevşenü'l-Kebir, üç tane Nazif'in mektubunda yazdığı bana ait nüshalardan ve İstanbul'dan size gelecek Hizb-i Nuriye'yi ona gönderiniz.

İki Nurcu Ankara'ya gittiler. Hem Başvekil, hem Dâhiliye Vekili, hem Maârif Vekili lehimizdedir. Ve bize müjdeli haber geldi. Onun için beni merak etmeyiniz. Ben gelen sıkıntıdan mânevî sürûr duyuyorum.

283

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Seyyid Salih'in mektubundan bir parçadır.

Bu sene on beş talebe birlikte Hicaz'a gidecekler. Hicaz'da olan masraflarını da Hicaz almayacak. Kendilerine düşen masraf çok az bir şey olacak. Dönüşlerinde Salih ile bir-iki arkadaşı, İran ve diğer hükûmetleri gezdikten sonra Pakistan'a İslâm Gençlik Konferansı'na âzâ olarak gidecekler. Belki bunların yol masrafını hükûmet verecek. Bu hususta emirlerinizi intizar ediyoruz.

Ali Ekber Şah'ı, Said Ramazan'ı, Abdurrahim Zapsu* görmüş; Pakistan'da çok hürmet etmişler. Üstadımız yerine ellerini öptüler, duanızı rica etmişler.

Seyyid Salih

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Deruhte etmek: Üstüne almak, yüklenmek.
İnâyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
İntibahkârâne: Uyanma, ayılma hâlinde.
İntizar etmek: Beklemek.
Sürûr: Sevinç.
Tashihat: Düzeltmeler.

~ 284 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[1]

Evvelâ: İstifsâr-ı hatırla el ve ayaklarınızdan öper, sıhhat ve âfiyetinizi Cenâb-ı Hak'tan dilerim ve ziyade muhtaç olduğum duanızı beklerim efendim.

Sâniyen: Bura için merak edecek hiçbir şey kalmadı. 5 Mart'taki merak 18 Nisan'da ferah buldu. Polis dairesi, Nur dairesi oldu. Tarsus Savcısı tetkik edip "Bu kitapları geriye verin!" o vakit demişti. Komiser bey bana "Git, Mersin'dekilerini de al gel, hepsini bir verelim." diye beni Mersin'e gönderdi. Mersin Emniyeti "Biz senin kitaplarını Ankara'ya gönderdik; gelirse veririz, gelmezse burada kitabın yok." dedi.

Döndüm, tekrar Tarsus komiserine geldim. Komiser bey boynunu bükerek, "Hoca, biz emir kuluyuz. Gücenme, kusura bakma. Biz senin kitaplarını emirsiz veremeyiz." cevabında bulundu. 18 Nisan'da "Kitapların gelmiş. Git, al da gel." dediler. Hemen gittim. Zülfikar, Sikke-i Tasdik, Tılsım, Afyon Müdâfaanızı, Hülâsa bu beş kitaplarımızın Ankara'ya varıp geldiğini, dışındaki sarılı kâğıttan anladım.

Netice, kitapların içinde "Satılmaması için bir şey yoktur." diyerek bir vesika ile beraber kitaplarımızı elime teslim ettiler. Ben de komiser beye bir Tılsım mecmuası, emniyet memuru Edhem Bey'e bir Hülâsa, bir de yeni harfle Tarihçe-i Hayat hediye ettim, çok memnun oldular. Onlar da Nurcu oldular.

Üstadım Efendim, "Bu tarafın vazifesi senin" demiştin. Ben de söz verdim, Isparta'dan gittiğimde Mart'ta gelirim, demiştim. Gaziantep ve Maraş'a varamadığım için ruhum "Sen vazifeni tam yapmadın!" diyor.

Üstadım Efendim, Eskişehir'e gitmeden bir sene evvel ilk görüştüğümüzden üç-dört ay sonra rüyada Üstadım, hanemize gelmiştin. Bana dediniz: "Seni bir yere göndersem gider misin?" Ben de "Giderim efendim." dedim. Sen de "Seni üç aylık bir yere göndereceğim." dedin. Ben de hemen yürüdüm.

---

[1] Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Hülâsa: "Âyetü'l-Kübrâ'nın ve Hizbü'n-Nuriye'nin Hülâsatü'l-Hülâsa'sı" olarak Hizbü Envâri'l-Hakâiki'n-Nuriye'nin (Büyük Cevşen) içerisinde yer alan kısım.

İstifsâr-ı hatır: Hatır sorma.

Tılsım Mecmuası: Hz. Üstad'ın "Dinin mühim tılsımlarını ve âlemin yaratılışına dâir muammâları keşfeden parçalar bu mecmuada toplanmış." diyerek kendisinden bahsettiği Risale-i Nur'un bazı kısımlarından derlenen bir risale.

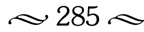
Bana "Dur!" diye emir verdin. Ben de durdum. "Ben sana şimdi git emrini verdim mi?" dedin. Ben hemen uyandım. O zamandan beri merak ediyordum. "Acaba bu sene emir verdi mi ki? Hem üç aylık yol bize de nasip olur mu ki?" diye gece ve gündüz gözyaşları döküyordum. Demek mukadder şimdi imiş.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبّ۪ي [1]

Efendim, el ve ayaklarınızdan hürmetle ve hasretle öpüyorum.

Çok kusurlu köleniz
*Süleyman Kaya**

21.04.1951

Bu sene Mısır radyosu Perşembe gecesi Miraç'tan çok bahsetmesinden, hem Perşembe ve hem de Cuma gecesi Miraç yaptım.

Sâniyen: Bizden müsâdere edilen İşârâtü'l-İ'câz'ı Afyon jandarma kumandanlarından birisi hiddet etmiş ki, bunun gibi ilmî ve eskiden yazılmış bir eseri ne hakla müsâdere ediyorlar. Ve Afyon Müddeiumumîliği iadesine karar vermiş. Ve bize, Cuma günü ve Miraç günü Hayri'yi çağırmışlar ve iade etmişler. Bunu da Tarsus'taki iade misillü Nurlar'ın intişarına set çekilmeyeceğine bir işaret-i Miraciye diye kabul ettik. İnşallah Kur'ân'ımızı ve diğer risalelerimizi Afyon'dan alacağız.

İstanbul'da savcılığa verilen bir kısım Rehberler'imiz, başta Eski Said'in mühim bir talebesi Avukat Mehmed Mihri ve dâvâ vekili damadı Âsım olarak demişler ki: "Elli avukatla beraber bu mesele için mahkemeye gireceğim. Fakat inşallah ona hâcet kalmadan ve mahkemeye düşmeden alacağım."

Sâlisen: "Haşirdeki Mahkeme-i Kübrâ'ya Şekvâ" nâmındaki..[2] ve yirmi sekiz sene evvel Meclis-i Meb'usân'a hitaben yazılan ve o vakit tab' edilen

---

1 Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

2 Hz. Üstad'ın "Haşirdeki mahkeme-i kübrâya bir arzuhâldir ve dergâh-ı ilâhîye bir şekvâdır." diyerek bütün Vekâletler'e, Diyanet Dairesi'ne, Temyiz Riyâseti'ne gönderdiği on maddelik bu yazı için bkz.: Şuâlar, On Dördüncü Şuâ, s. 436-443; Tarihçe-i Hayat, s. 560-568, Şahdamar Yayınları.

Haşir: Dirilme, mahşer meydanında toplanma.
İşaret-i Miraciye: Miraç gecesine denk gelen, bu gecenin verdiği işaret.
Mahkeme-i Kübrâ: En büyük mahkeme, mahşer mahkemesi.
Meclis-i Meb'usân: Millet Meclisi.
Mukadder: Cenâb-ı Hak tarafından takdir edilen zaman.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.
Şekvâ: Şikayet.

on maddelik namaza dair parça..[1] ve bir de Mustafa hakkında dört sene evvel Reisicumhur'a yazılan üç maddelik parça,[2] şimdi bu zamanda Ankara'da bazı meb'usların nazarına ve imanlı hükûmet erkânına göstermek niyetiyle Ankara'ya gönderilmiş. Size de berây-ı malûmat gönderiyoruz.

Râbian: Dinar Baraklı köyünden Mehmed Çavuş ve kardeşi, bir adamla beraber yanıma geldiler. Pek ciddî gördüm. Sonra bana bir mektubunda bir şey yazıyor ve bir parça mektubunu leffen gönderiyorum. Bu kardeşimiz bazı şeyler soruyor. Risale-i Nur suâllere ihtiyaç bırakmıyor. Ve benim bedelime her şeye cevap veriyor. Yalnız çocuk tâziyesine dair risalede[3] يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ[4] 'ye dair suâlinde bir kısım eski tefsirler, demişler: "Cennette çocuktan gayet ihtiyara kadar herkes otuz üç yaşında olacak."[5] Bunun hakikati –Allahu a'lem– şu olacak ki:

Sarîh-i âyet وِلْدَانٌ[6] tâbiri ifade eder ki, ferâiz-i şer'iyeyi yapmaya mecbur olmayan ve mesnûniyet cihetiyle de yapmayan ve kable'l-bülûğ vefat eden çocuklar, cennete lâyık ve sevimli çocuk olarak kalacaklar.

Fakat şer'an yedi yaşına gelen bir çocuğa namaz gibi farzlara peder ve vâlideleri onları alıştırmak için, teşvikkârâne emretmek ve on yaşına girse şiddetle namaz kıldırmak ve alıştırmak şeriatta var.[7] Demek, "*Vacip olmadığı hâlde, nafile nevinden yedi yaşından hadd-i bülûğa kadar büyükler gibi namaz kılıp oruç tutan çocuklar, mütedeyyin büyükler gibi büyük mükâfatı görmek için otuz üç yaşında olacaklar.*" diye, bir kısım tefsir bu noktayı izah etmeden, umum çocuklara teşmil etmişler. Hâs iken âmm zannedilmiş.

---

1 Bkz.: Tarihçe-i Hayat, İlk Hayatı, s. 134-136, Şahdamar Yayınları.
2 Bkz.: Emirdağ Lâhikası-1, 219. Mektup.
3 Mektubat, On Yedinci Mektup.
4 "Etraflarında ebedîliğe ermiş çocuklar dolaşır." (Vâkıa Sûresi, 56/17).
5 Bkz.: İbn-i Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'ân* 4/294; Beğavî, *Meâlimü't-tenzîl* 4/284. Bu hadis-i şerif için bkz.: Tirmizî, *Sıfatü'l-cennet* 22; İbnü'l-Mübârek, *Zühd* 1/128.
6 "çocuklar"
7 Bkz.: Tirmizî, *Salât* 182; Hâkim, *Müstedrek* 1/389; Beyhakî, *es-Sünenü's-suğrâ* 1/344; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 7/15; İbn-i Huzeyme, *Sahîh* 2/102.

Âmm: Genel, umumî.
Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
Ferâiz-i şer'iye: Dinî farzlar. Yapılması kat'î ve açık delillerle emredilen dinî emir ve vazifeler.
Hadd-i bülûğ: Bülûğ, ergenlik dönemi.
Hâs: Özel, hususî.
Kable'l-bülûğ: Ergenlikten önce.
Leffen: Sarılmış olarak, zarf veya mektup içine koyarak.
Mesnûniyet: Bir şeyin Peygamber Efendimiz'in (s.a.s) sünnetinde yer alması, yapılmasının sünnet olması.
Mütedeyyin: Dindar, dinine bağlı.
Sarîh-i âyet: Âyetin açık manası.
Şer'an: Dinin belirlediği ölçülere göre.
Teşmil etmek: Yaymak, genişletmek, içine aldırmak.
Teşvikkârâne: Teşvik eder bir tarzda.

~ 286 ~

Aziz, Sıddık, Mütefekkir Kardeşlerim!

Evvelâ: Çok emarelerle kat'î kanaatim gelmiş ki, gizli dinsizler, resmî bazı memurları aldatıp Nur'un mahrem büyük risaleleri içinde yalnız Rehber'i musırrâne medar-ı itham tutmaları ve bir buçuk seneden beri bana sıkıntı vermelerinin sebebi, Rehber'deki "Hüve Nüktesi" olduğunu kat'iyen bildim. *Çünkü bu Hüve'nin keşfettiği sırr-ı tevhid, pek kat'î ve bedihî bir surette küfr-ü mutlakı kırıyor. Hattâ bir kısmında hiçbir vesvese ve şüphe bırakmıyor. Gizli dinsizler buna karşı çâre bulamadıklarından, intişarına resmî yasakla sed çekmek için çalıştılar.*

Bu Hüve Nüktesi'nin bir gün evvel Medresetü'z-Zehra'nın erkânlarına bir ders nevinden söylediğim çok noktalarından yalnız üç noktasını sizlere beyan ediyorum.

Birinci Nokta: Hava unsurunun yüksek ve ehemmiyetli bir vazifesi إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ[1] âyetinin sırrıyla güzel ve mânidar ve imanî ve hakikatli kelimelerin kalem-i kaderin istinsahıyla ve izn-i ilâhî ile intişar etmesiyle, bütün küre-i havadaki melâike ve ruhanîlere işittirmek ve Arş-ı Âzam tarafına sevk etmek için, kudret-i ilâhî kaleminin mütebeddil bir sayfası olmaktır.

Madem havanın kudsî vazifesinin, hikmet-i hilkatinin en mühimmi budur. Ve rûy-i zemini radyolar vâsıtasıyla birtek menzil hükmüne getirip nev-i beşere pek büyük bir nimet-i ilâhiye olmaktır. Elbette ve elbette beşer, bu pek büyük nimete karşı bir umumî şükür olarak o radyoları her şeyden evvel kelimât-ı tayyibe olan kelâmullahın, başta Kur'ân-ı Hakîm ve hakikatleri ve imanın ve güzel ahlâkların dersleri ve beşerin lüzumlu ve zarurî menfaatlerine dair kelimâtları olmalı ki, o nimete şükür olsun. Yoksa nimet böyle şükür görmezse, beşere zararlı düşer.

---

1 "Güzel ve temiz sözler O'na yükselir." (Fâtır Sûresi, 35/10).

Arş-ı Âzam: Yerde ve gökte, maddî ve mânevî bütün varlıklarla alâkalı ilâhî emir, irade ve işleyişin ilk tecellî ve zuhur mahalli sayılan, fakat mahiyetini sadece Cenâb-ı Hakk'ın bilebileceği yüce bir âlem.
Bedihî: Açık, âşikâr.
Hikmet-i hilkat: Yaratılış hikmeti, gayesi.
İntişar: Yayılma.
İstinsah: Bir nüshayı yazarak çoğaltma.
Kelimât-ı tayyibe: Güzel, tertemiz kelimeler.
Kudret-i ilâhî: Cenâb-ı Hakk'ın kudreti.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Küre-i hava: Atmosfer.
Mânidar: Manalı.
Medar-ı itham: İtham edilme sebebi, töhmet sebebi.
Menzil: Kalınan yer, mesken, ev.
Musırrâne: Israrlı bir şekilde.
Mütebeddil: Sürekli değişen.
Nev-i beşer: İnsanlık, insanlar.
Rûy-i zemin: Yeryüzü.

Evet beşer, hakikate muhtaç olduğu gibi bazı keyifli hevesâta da ihtiyacı var. Fakat bu keyifli hevesât, beşte birisi olmalı. Yoksa havanın sırr-ı hikmetine münâfi olur. Hem beşerin tembelliğine ve sefâhetine ve lüzumlu vazifelerinin noksan bırakılmasına sebebiyet verip beşere büyük bir nimet iken, büyük bir nikmet olur, beşere lâzım olan sa'ye şevki kırar.

Şimdi gözümün önündeki makinecik ve radyo kabı, Kur'ân'ı dinlemek için odama getirilmişti. Baktım, on hissede bir hisse kelimât-ı tayyibeye veriliyor. Bunu da bir hatâ-yı beşerî olarak anladım. İnşallah beşer, bu hatâsını tamir edecek. Ve bütün zemin yüzünü bir meclis-i münevver, bir menzil-i âli ve bir mekteb-i imanî hükmüne geçirmeye vesile olan bu radyo nimetine bir şükür olarak, beşerin hayat-ı ebediyesine sarf edilecek kelimât-ı tayyibe, beşte dördü olacak.

İkinci Nokta: Nur Risaleleri'nde denilmiş ki: "Kâinatı halkedemeyen, bir zerreyi halkedemez. Bir zerreyi tam yerinde halkedip muntazam vazifeleriyle çalıştıran, yalnız kâinatı halkeden Zât olabilir." Bu cümlenin küllî hüccetlerinden bir cüz'î hücceti şudur ki:

Kelimelerin envâının kabı ve mahfazası olan yanımdaki bu radyo makineciğindeki bir avuç hava kat'iyen gösteriyor ki, şimdi elimizde baktığımız radyo "istasyon cetveli" nâmındaki listede yazılı iki yüze yakın merkezden, bir saatten bir seneye kadar uzak ve muhtelif mesafelerden aynı dakikada birtek kelime-i Kur'âniye, meselâ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ[1] kelâmı tam hurufâtıyla ve şivesiyle ve söyleyenin mahsus sadâsının tarzıyla, bu makinedeki bir avuç havanın zerreleriyle, hiç tagayyür etmeden kulağımıza gelmek için ve muhtelif kelimât-ı Kur'âniye'yi ayrı ayrı sadâ ile çeşit çeşit şive ile keza hiç tagayyür etmeden ve bozulmadan bizim kulağımıza getirmek için o bir avuç havanın her bir zerresinde öyle hadsiz bir kuvvet ve ihatalı bir irade ve bütün rûy-i zemindeki merkezlerde o Kur'ân'ı okuyan hafızların ayrı ayrı şivelerini bilecek ihatalı bir ilim ve onları bütün görecek ve işitecek muhit bir göz ve her şeyi bir anda işitebilir bir kulak olmazsa, elbette bu mu'cize-i kudret vücûda gelmeyecek.

---

[1] Bütün hamdler, övgüler Allah'adır.

Envâ: Türler, çeşitler.
Halketmek: Yaratmak.
Hatâ-yı beşerî: İnsana ait hatâ, kusur.
Hurufât: Harfler.
Hüccet: Delil.
Kelimât-ı Kur'âniye: Kur'an-ı Kerim'e ait kelimeler.
Meclis-i münevver: Nurlu, parlak meclis.
Mekteb-i imanî: İmana dâir ilimlerin öğrenildiği mektep, okul.
Menzil-i âli: Yüksek, şerefli konak, mesken.
Mu'cize-i kudret: İlâhî kutretin mu'cizesi, harikası.
Muhit: İhata eden, kapsayan, kuşatan.
Münâfi: Aykırı, zıt.
Nikmet: Azap, ceza.
Sa'y: Çalışma, çaba, gayret.
Sefâhet: Haram helâl demeden zevk peşinde olma, eğlence düşkünlüğü, beyinsizlik.
Sırr-ı hikmet: Var olma gayesindeki sır.
Tagayyür etmek: Değişmek.

Demek, bu bir avuçtaki hava zerreleri yalnız ve yalnız bütün kâinatı ihata eden bir ilim ve iradenin, sem' ve basarın sahibi bir Zât'ın ve hiçbir şey ona ağır gelmeyen ve en büyük şey, en küçük şey gibi kudretine kolay gelen bir Kadîr-i Mutlak'ın kudreti ve iradesi ve ilmiyle bu mu'cizât-ı kudrete mazhar oluyorlar. Yoksa, temevvücât-ı havaiyede mevcudiyeti tevehhüm edilen serseri tesadüfün ve kör kuvvetin ve sağır tabiatın icadına yer vermek, her bir zerreyi, bütün zemin yüzündeki küre-i havaiyede bulunan her şeyi görür, bilir ve yapar hâkim-i mutlak etmektir. Bu ise yüz bin derece akıldan uzak, muhâl muhâller içinde bir hurâfedir. Ehl-i dalâlet gelsinler, mezhepleri ne kadar akıldan uzak ve hurâfe olduklarını görsünler.

Üçüncü Nokta: Bu radyo makineciğinde ve mânevî kelimât çiçeklerine saksılık eden bu kapçıktaki bir avuç havanın gösterdikleri mu'cizât-ı kudretten bu hakikat anlaşılıyor ki, her bir zerre, Cenâb-ı Hakk'ı zâtıyla ve sıfâtıyla târif eder ve isbat eder.

Bütün kâinatı teftiş eden hükemâlar ve ulemâlar, büyük ve geniş delillerle Zât-ı Vâcibu'l-vücûd'un vücûdunu ve vahdetini isbat etmek için bütün kâinatı nazara alırlar, sonra mârifetullahı tam elde ediyorlar. Hâlbuki nasıl güneş çıktığı vakit bir zerrecik cam, aynı deniz yüzü gibi güneşi gösteriyor ve o güneşe işaret ediyor. Öyle de bu bir avuç havadaki her bir zerre de, mezkûr hakikate binâen, aynen kâinat denizindeki cilve-i tevhidi, sıfât ve kemâliyle kendilerinde gösteriyorlar.

İşte, Kur'ân-ı Hakîm'in mânevî mu'cizesinin bir lem'ası olan Risale-i Nur bu hakikati izahatıyla isbat etmesi içindir ki müdakkik bir Nurcu, huzur-u daimî kazanmak ve mârifetullahı her vakit tahattur etmek için ve huzur-u daimî hatırı için لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ[1] demeye mecbur olmuyor.

---

[1] "Vücûd-u Vâcib'e nisbeten başka şeylere vücûd denilmemeli.. onlar vücûd unvanına lâyık değillerdir." Bkz.: Mektubat, Yirminci Mektup *(2. Makam, 10. Kelime, 5. Nükte)*.

Basar: Görme duyusu.
Cilve-i tevhid: Cenâb-ı Hakk'ın birliğinin tecellîsi, numunesi.
Hâkim-i mutlak: Her şeye hükmeden, güçlü hâkim.
Huzur-u daimî: Dâimî huzur. Cenâb-ı Hakk'ın her yerde hazır ve nâzır olduğunu sürekli hissedebilme.
Hükemâ: Bilginler, filozoflar.
İzahat: İzahlar, açıklamalar.
Kadîr-i Mutlak: Her şeye gücü yeten, mutlak ve sınırsız kudret sahibi Hz. Allah.
Kemâl: Mükemmellik, eksiksizlik, kusursuzluk.
Lem'a: Parıltı, ışıltı, ışık.
Mârifetullah: Allah'ı sıfat, isim ve fiilleriyle tanımak, bilmek. Kalb ve vicdan kültürü.
Mezkûr: Adı geçen, zikredilen.
Muhâl: İmkânsız.
Müdakkik: İnceleme ve araştırmalarında alabildiğine hassas, dikkatli, titiz kimse.
Sem': İşitme duyusu.
Sıfât: Sıfatlar, vasıflar.
Tahattur etmek: Hatırlamak.
Temevvücât-ı havaiye: Havadaki atomların hareketleri, dalgalanmaları.
Tevehhüm etmek: Sanmak, zannetmek, vehmetmek.
Vahdet: Allah'ın birliği.
Vücûd: Varlık, var olma.
Zât-ı Vâcibu'l-vücûd: Varlığı kendinden ve kesin olan Hz. Allah.

Ve yine bir kısım ehl-i hakikatin dâimî huzuru bulmak için لَا مَشْهُودَ إِلَّا هُوَ[1] dedikleri gibi, o Nurcu böyle demeye muhtaç olmuyor.

Belki وَفِي كُلِّ شَيْءٍ لَهُ اٰيَةٌ تَدُلُّ عَلٰى أَنَّهُ وَاحِدٌ[2] parlak hakikatinin kudsî penceresi ona kâfi geliyor. Bu kudsî Arabî fıkranın kısacık bir izahı şudur ki:

Evet, herkesin bu âlemde birer âlemi var, birer kâinatı var. Âdetâ zîşuurlar adedince birbiri içinde hadsiz kâinatlar, âlemler var. Herkesin hususî âleminin ve kâinatının ve dünyasının direği kendi hayatıdır. Nasıl herkesin elinde bir aynası bulunsa ve bir büyük saraya mukabil tutsa, herkes bir nevi saraya, aynası içinde sahip olur. Öyle de herkesin hususî bir dünyası var.

Bir kısım ehl-i hakikat bu hususî dünyasını لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ *diye inkâr etmekle, terk-i mâsivâ sırrıyla Cenâb-ı Hakk'a karşı huzur-u dâimî ve mârifet-i ilâhiye bulur.*

Ve bir kısım ehl-i hakikat de, yine dâimî mârifet ve huzuru bulmak için لَا مَشْهُودَ إِلاَّ هُوَ *deyip kendi hususî dünyasını nisyan hapsine sokar, fânilik perdesini üstüne çeker, huzuru bulmakla bütün ömrünü bir nevi ibadet hükmüne getirir.*

Şimdi, bu zamanda, Kur'ân'ın i'câz-ı mânevîsiyle tezahür eden وَفِي كُلِّ شَيْءٍ لَهُ اٰيَةٌ تَدُلُّ عَلٰى أَنَّهُ وَاحِدٌ sırrıyla, yani "*Zerrelerden yıldızlara kadar her şeyde bir pencere-i tevhid var ve doğrudan doğruya Zât-ı Vâhid-i Ehad'i sıfâtıyla bildiren âyetleri, yani delâletleri ve işaretleri var.*"

İşte Hüve Nüktesi'yle bu mezkûr hakikat-i kudsiyeye ve imaniyeye ve huzuriyeye icmâlen işaretler vardır. Risale-i Nur, bu hakikati izahatıyla isbat etmiş. Eski zamandaki ehl-i hakikat bir derece mücmelen ve muhtasaran beyan etmişler. Demek, bu dehşetli zaman daha ziyade bu hakikate muhtaçtır ki,

---

[1] Meşhûd olan sadece O'dur.

[2] "Bütün her şeyde Allah'ın varlık ve birliğini gösteren bir âyet (işaret) vardır." Bkz.: Esfehanî, *Eğânî* 4/39; Kalkaşendî, *Subhu'l-a'şâ* 12/413; Übşeyhî, *Müstatraf* 1/16, 2/280.

Hakikat-i kudsiye ve imaniye ve huzuriye: Cenâb-ı Hakk'ın her yerde hazır ve nâzır olduğunu sürekli hissettiren, ihsan ve itmînan mertebelerine ulaştıran yüce hakikat.
İ'câz-ı mânevî: Mânen mu'cize olma, mânevî mu'cize.
İcmâlen: Kısaca, özet olarak.
Mücmelen/muhtasaran: Kısaca, açık olmayarak, özet hâlinde.
Nisyan: Unutma.
Terk-i mâsivâ: Allah'tan başka bütün varlıkları terketme.
Tezahür etmek: Ortaya çıkmak, belirmek.
Zât-ı Vâhid-i Ehad: Bir ve tek olan Zât, Hz. Allah.
Zîşuur: Şuur sahibi.

Kur'ân-ı Hakîm'in i'câzıyla bu hakikat tafsilâtıyla ihsan edilmiş, Nur Risaleleri de bu hakikate bir nâşir olmuşlar.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Kardeşiniz
Said Nursî

~ 287 ~

Dindar ve hamiyetkâr ve vatanperver milletvekillerine şunu arz ediyorum:

Mekke-i Mükerreme'de Hacerü'l-Esved yanında hürmet için konulduğunu hacıların gördükleri Zülfikar-ı Mu'cizât-ı Kur'âniye mecmuasıyla, Medine-i Münevvere'de de Peygamber *(aleyhissalâtü vesselâm)*'ın kabri üzerinde konulduğunu gördükleri Asâ-yı Musa mecmuası gibi Risale-i Nur'un bir kısım eczaları, âlem-i İslâm'ın bizimle hakikî uhuvvetini temine vesile oldukları hâlde, müsâdere edilmek suretiyle dört seneden beri evrâk-ı muzırra gibi dosyalar içinde mahkeme mahzenlerinde çürütülmek suretiyle imhasına çalışıldığı ve dört mahkeme beraatine ve serbestiyetine karar verdikleri ve biz de çok defa makamata istida ile müracaat edip serbestiyetini istediğimiz ve hem Başbakan'ın "din propagandası yüzünden şimdiye kadar bu vatana hiçbir zarar gelmediğini" söylediği hâlde, bu dindarların serbestiyeti hakkındaki kanunun tasdikinin tâcili ve takdimi lâzım gelirken tehir edilmesi, dindar meb'usların nazar-ı millette "Kendilerine düşen en ehemmiyetli dinî vazifelerini yapmıyorlar." diye dindarların bir telâşları var. Biz de telâş ediyoruz ki, dâhilî, gizli dinsizler ve komünizm hesabına çalışan hainler bu vaziyetten istifade etmemeleri için bu gelecek hakikati sizlere beyan etmeye hamiyyeten mecbur oldum. O hakikat de budur ki:

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Ecza: Bölümler, kısımlar.
Evrâk-ı muzırra: Zararlı yayınlar, belgeler.
Hamiyetkâr: Dinî ve millî değerlere bağlılık hususunda gayretli.
İstida: Dilekçe.
Makamat: Resmî makamlar.
Nâşir: Neşreden, yayan.
Nazar-ı millet: Milletin nazarı, bakışı.
Tâcil: Hızlandırma, çabuklaştırma.
Tafsilât: Etraflıca açıklamalar, izahlar.
Takdim: Öncelik tanıma, öne alma.
Tehir etmek: Sonraya bırakmak, geciktirmek, ertelemek.
Uhuvvet: Kardeşlik.
Zülfikar-ı Mu'cizât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cize oluşunun isbat edildiği ve herkesi âciz bırakan eşsiz üslûbunun anlatıldığı, Zülfikar Mecmuası'nda da yer alan 25. Söz.

Demokrat dindar milletvekillerine bir hakikati ihtar:

Bugünlerde hastalığım itibarıyla kışın pek şiddetli hiddetine tahammül edemedim. Çok tecrübelerimle, umumî bir hatanın neticesinde hava ile zemin, zelzele ile fırtına ile gazab-ı ilâhîyi haber vermek nevinden hiddet ediyorlar gibi âdete muhalif bir vaziyet gösterdiler. Ben de bundan bir mânevî fırtınaya alâmet hissettim. Kalbime geldi ki: "Acaba yine İslâmiyet ve hakâik-i imaniye zararına bir hata-yı umumî mi meydana geldi?" Âdetim olmadığı hâlde ve dünya siyasetini terk ettiğim hâlde bu nokta için sordum: "Ne var? Cerideler ne haber veriyorlar?"

Bana dediler ki: "Din propagandasını yapan dindarların serbestiyet kanunu geri kalmış. Fakat solcular hakkındaki kanunu tâcil edip tasdik etmişler."

Kalbime geldi ki: Bu vatan ve İslâmiyet'in maslahatı, her şeyden evvel dindarların serbestiyeti hakkındaki kanunun hem tâcil, hem tasdik ve hem de çabuk mekteplerde tatbik edilmesi elzemdir. Çünkü bu tasdikle Rusya'daki kırk milyona yakın müslümanı, hem dört yüz milyon âlem-i İslâm'ın mânevî kuvvetini bir ihtiyat kuvveti olarak bu vatana kazandırmakla beraber, komünistin mânevî tahribatına karşı şimdiye kadar Rus'un, Amerika ve İngiliz'e karşı tecavüzünden ziyade bin senelik adâvetinden dolayı en evvel bize tecavüz etmesi adâvetinin muktezası iken, o tecavüzü durduran, şüphesiz hakâik-i Kur'âniye ve imaniyedir. Öyleyse, bu vatanda her şeyden evvel o acîb kuvvete karşı hakâik-i Kur'âniye ve imaniyeyi bilfiil elde tutup dinsizliğin önüne kuvvetli bir sedd-i Zülkarneyn gibi bir sedd-i Kur'ânî yapılması lâzım ve elzemdir.

Çünkü dinsizlik, Rus'u, şimdiye kadar yarı Çin'i ve yarı Avrupa'yı istilâ ettiği hâlde, bize karşı tecavüz ettirmeyip tevkif ettiren, hakâik-i imaniye ve Kur'âniye'dir. Yoksa, Rusların tahribat nevinden mânevî kuvvetlerine karşı adliyenin binden birine maddî ceza vermesiyle; serserilere ve fakirlere, zenginlerin malını peşkeş çeken ve hevesli gençlere ehli namusun kızlarını ve ailelerini mübah kılan ve az bir zamanda Avrupa'nın yarısını elde eden bir kuvvete karşı, ancak ve ancak mânevî bombalar lâzım ki, o da hakâik-i Kur'âniye ve imaniye atom bombası olup o dehşetli solculuk cereyanını durdursun. Yoksa adliye vâsıtasıyla yüzden birine verilen maddî ceza ile bu küllî kuvvet tevkif edilmez.

Ceride: Gazete.
Hakâik-i Kur'âniye ve imaniye: Kur'ân ve iman hakikatleri.
İhtiyat kuvveti: Gerektiğinde savaşa girebilecek şekilde hazır bulundurulan askerî birlik.
Sedd-i Kur'ânî: Kur'ân-ı Kerîm seddi, kalesi.
Sedd-i Zülkarneyn: Hz. Zülkarneyn'in inşa ettiği set. (Bkz: Kehf Sûresi, 18/93-98).
Tevkif etmek: Durdurmak.

Onun için dindar milletvekilleri bu tâcili lâzım gelen hakikati tehir etmelerinden, çok defa tecrübelerle gördüğümüz gibi bu defa da küre-i hava şiddetli soğuğu ile buna itiraz ediyor.

İki dehşetli Harb-i Umumî'nin neticesinde beşerde hâsıl olan bir intibâh-ı kavî ve beşerin tam uyanması cihetiyle, kat'iyen dinsiz bir millet yaşamaz. Rus da dinsiz kalamaz. Geri dönüp hristiyan da olamaz. Olsa olsa küfr-ü mutlakı kıran ve hak ve hakikate dayanan ve hüccet ve delile istinad eden ve aklı ve kalbi ikna eden Kur'ân ile bir musâlaha veya tâbi olabilir. O vakit dört yüz milyon ehl-i Kur'ân'a kılıç çekemez.

Said Nursî

288

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Mevlid-i Şerifinizi ruh u canımızla tebrik ediyoruz. Ve muvaffakiyetinizi ve Nurlar'ın fevkalâde tesirli intişarlarını sizlere müjde ediyoruz. Ve Nurcuları tebrik ediyoruz.

Sâniyen: Bu mübârek gecede pek şiddetli bir ihtar kalbime geldi ki: İstanbul'daki üniversiteciler Eski Said ile Yeni Said'in tarihçe-i hayatındaki harikaları yazmaları münasebetiyle iki fikir meydana gelmiş:

Birisi; *dostlarda*, benim haddimden pek ziyade, fevkalâde bir nevi velâyet gibi bir hüsn-ü zan hâsıl olmuş.

Ve muârızlarda ve ehl-i felsefede de pek harika bir deha zannı ve hattâ bazılarında da kuvvetli bir sihir tevehhümüyle, haddimden bin derece ziyade bir tevehhüm hâsıl olmuş. Ve bu manaya dair çok yerlerde "Bunun hakikati nedir?" diye maddî ve mânevî izahı benden istenilmişti. Ben de bu geceki şiddetli ihtar için çok mukaddemâtlı bir hakikati beyan etmeye mecbur oldum.

Birinci Mukaddime: Nasıl ki bir çam ağacının buğday tanesi kadar bir çekirdeği, koca çam ağacına bir mebde oluyor; kudret-i ilâhî o acîb ağacı o çekirdekten halkediyor. Milyondan ancak bir hisse o çekirdekte bulunurken, o çekirdek kader kalemiyle yazılan mânevî bir fihriste olmuş. Yoksa, bir köy kadar

---

Acîb: Harika, hayret verici.
İntibâh-ı kavî: Güçlü uyanış, ayılma.
Mebde: Başlangıç yeri, kaynak.
Muârız: Karşı gelen, muhalif.
Mukaddemât: Ön bilgiler, girişler.
Musâlaha: Barışma, uzlaşma.
Tâbi: Uyan, itaat eden.

fabrikalar lâzımdır ki, o acîb ağaç, dal ve budaklarıyla teşkil edilsin. *İşte, azamet ve kudret-i ilâhînin bir delili de budur ki, bir zerreden dağ gibi şeyleri halkeder.*

İşte, aynen bunun gibi, hiçbir mahviyet ve tevazu niyetiyle olmayarak, bütün kanaatimle ilân ediyorum ki, benim hizmetim ve sergüzeşte-i hayatım, bir nevi çekirdek hükmüne geçmiş. İnâyet-i ilâhiye ile bu zamanda ehemmiyetli bir hizmet-i imaniyeye mebde olmak için Kur'ân'dan gelen ve meyvedar bir şecere-i âliye olan Nur Risalelerini ihsan etmiş. Ben bunu kasemle temin ediyorum ki, bütün hayatımda geçen o harikalardan dolayı ben kendimde kat'iyen bir kabiliyet ve bir meziyet ve o fevkalâdeliğe bir liyakat görmüyordum. Hayret hayret içinde kalıyordum. Değil fevkalâde bir deha veyahut fevkalâde bir velâyet, belki kendi kendimi idâre edecek ve hayat-ı içtimaiye ile münasebettar olacak bir kabiliyet görmüyordum.

Gerçi zâhiren hodfürûşluk gibi bazı hâlât hayatımda görünmüştü. O da ihtiyârım haricinde halkların hüsn-ü zannını tekzib etmemek için bir nevi hodfürûşluk gibi oluyordu. Fakat halkların hüsn-ü zannı gibi hakikatte olmadığımın hikmetini bilmediğimden ve dünyaya yaramadığımı, böyle bin derece haddimden fazla bir teveccühe mazhar olduğumu bütün bütün hilâf-ı hakikat telâkki ediyordum. Fakat Cenâb-ı Hakk'a yüz bin şükür olsun ki, yetmiş-seksen senelik hayatımın sonlarında onun hikmetini ihsan-ı ilâhî ile bir derece bildik ve kısaca bir kısmına işaret edeceğim. Ve çok numûnelerinden bir kısım numûnelerini beyan ediyorum:

Birinci Numûne: Medrese usûlünce hiç olmazsa on beş sene tahsil-i ilim lâzım geliyor ki, hakâik-i diniye ve ulûm-u İslâmiye tam elde edilsin. O zamanda Said'de, değil harika bir zekâ veya bir mânevî kuvvet, belki bütün istidat ve kabiliyetinin haricinde bir acîb tarzla, bir-iki sene Sarf ve Nahiv mebâdisini gördükten sonra, üç ayda acîb bir tarzda kırk-elli kitabı güya okumuş ve icazet almış gibi bir hâlet göründü. Bu hâl altmış sene sonra doğrudan doğruya gösterdi ki:

Hakâik-i diniye: Dine dâir, dinî hakikatler.
Hâlât: Hâller, durumlar.
Hilâf-ı hakikat: Gerçeğe aykırı, gerçek dışı.
Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, gösteriş.
İcazet: Diploma.
İhtiyâr: İrade etme, dileme.
Kasem: Yemin.
Mahviyet: Alçak gönüllülük, tevazu.
Mebâdi: Başlangıçlar, esaslar.
Sarf ve Nahiv: Arap dil bilgisi, grameri.
Sergüzeşte-i hayat: Hayatta kişinin başından geçen hâller, olaylar.
Şecere-i âliye: Yüksek, büyük ağaç.
Tekzib etmek: Yalanlamak.
Telâkki etmek: Kabullenmek, benimsemek.
Ulûm-u İslâmiye: İslâmî ilimler.

O vaziyet ulûm-u imaniyeyi üç-dört ayda, kısa bir zamanda ellere verebilecek bir tefsir-i Kur'ânî çıkacak ve o bîçâre Said de onun hizmetinde bulunacak işaretiyle, hem bir zaman gelecek ki; değil on beş sene belki bir sene de ulûm-u imaniyeyi ders alacak medreseler ele geçmeyecek ve azalacak bir zamana bir nevi işaret-i gaybiye gibi manalar hatıra geliyor.

İkinci Numûne: O eski zamanda, Said'in o çocukluk zamanında büyük âlimlerle münâzarasını ve o âlimlerin suâllerine cevap vermesini, hattâ kendisi hiç suâl etmeden âlimlerin en müşkül suâllerine doğru cevap vermesini, ben kat'iyen itiraf ediyorum ve itikad ediyorum ki, o hâl ne harika zekâvetimden ve ne de acîb istidadımdan neş'et etmiş değildir. Ben de bîçâre, mübtedi, sersem, gürültücü bir çocuk iken hiç böyle, değil büyük âlimlere cevap vermek, belki küçük hocalara, hattâ küçük talebelere de mağlup olur bir hâlde iken doğru cevap vermekliğim, kat'iyen istidadımdan ve zekâvetimden gelmemiş olduğuna kanaat-i kat'iyem var. Yetmiş senedir de hayret ediyordum. Şimdi ihsan-ı ilâhî ile bir hikmetini anladım ki:

Çekirdek gibi, medrese ilimlerine bir ağaç ihsan edilecek ve o ağacın hizmetinde bulunana karşı pek çok rakipleri ve muârızları bulunacak.

İşte bu zamanda, İslâmlar içinde muhtelif meşrepler ve meslekler sahipleri birbirisini tenkit etmek ve eserine mukabil eserler neşretmek, Mûtezile ve Ehl-i Sünnet gibi birbirini kırmak âdetiyle bu zamanda o Nur ağacının hizmetkârının başına vuracak ve rekabet veya meşrep muhalefetiyle en tesirlisi ve en müthişi medrese hocaları olmak lâzım gelirken, Cenâb-ı Hakk'a yüz bin şükür olsun ki, eskiden beri devam etmekte olan o âdete muhalif olarak, Risale-i Nur en ziyade ulemânın damarlarına dokundurduğu hâlde hocaların Nurlar'a karşı tenkitkârâne eserler yazamadıklarının sebebi, o zamanda o çocuk Said'in ulemânın suâllerine karşı doğru cevap vermesi ulemânın cesaretini kırmış ki, hiçbir yerde kıskanç hocalardan, hem meşrepçe Said'e çok muhalif oldukları hâlde Nur Risalelerine karşı mukabil çıkmamaları, bu hâlin bir hikmeti olduğuna kanaatim gelmiş. Yoksa böyle acîb bir zamanda ehl-i medresenin itirazı başlasaydı, dinsizlik taraftarları olan gizli düşmanlarımız hem Nurlar'ı, hem ulemâyı çürütmek için ehemmiyetli bir vesile yapacaklardı. Cenâb-ı Hakk'a

---

Ehl-i Sünnet: İnançlarında ve amellerinde Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) ve O'nun nurlu ashabının yoluna tâbi olanlar, Sünniler.
İşaret-i gaybiye: Geleceğe dâir gaybî işaret.
Mûtezile: İnanca dâir meselelerin yorumunda akla ve iradeye öncelik veren kelâm ekolü.
Mübtedi: Yeni başlayan, acemi, daha işin başında olan.
Münâzara: Tartışma.
Müşkül: Zor, çetin.
Ulûm-u imaniye: İman ilimleri.
Zekâvet: Zekilik, çabuk anlama.

hadsiz şükür olsun ki, en ziyade Nurlar'ın dokunduğu resmî ulemâ, aleyhinde bulunamadılar.

Üçüncü Numûne: Eski Said'in çocukluk zamanından beri hem kendisi, hem babası fakir oldukları hâlde, başkalarının sadaka ve hediyelerini almadığının ve alamadığının ve şiddetli muhtaç olduğu hâlde hediyeleri mukabilsiz kabul etmediğinin ve Kürdistan âdeti, talebelerin tayınâtı ahalinin evlerinden verildiği ve zekatla masrafları yapıldığı hâlde, Said hiçbir vakit tayın almaya gitmediğinin ve zekatı dahi bilerek almadığının bir hikmeti, şimdi kat'î kanaatimle şudur ki:

Âhir ömrümde Risale-i Nur gibi sırf imanî ve uhrevî bir hizmet-i kudsiyeyi dünyaya âlet etmemek ve menâfi-i şahsiyeye vesile yapmamak için, o makbul âdete ve o zararsız seciyeye karşı bana bir nefret ve bir kaçınmak ve şiddet-i fakr ve zarureti kabul edip elini insanlara açmamak hâleti verilmişti ki, Risale-i Nur'un hakikî bir kuvveti olan hakikî ihlâs kırılmasın. Ve bunda bir işaret-i mânevî hissediyordum ki, gelecek zamanda maîşet derdiyle ehl-i ilmin mağlubiyeti bu ihtiyaçtan gelecektir.

Dördüncü Numûne: Yeni Said ihtiyarlığında bütün bütün siyasetten ve dünyadan kendini çekmeye çalıştığı hâlde, ehl-i dünyanın bütün bütün kanuna ve insafa ve vicdana, hattâ insanlığa muhalif bir tarzda eşedd-i zulümle yirmi sekiz sene işkencelerle ezdiklerine ve bir sineğin ısırmasına tahammül etmeyen o bîçâre Said'in baltalarla başına vurduklarına ve ihênetin en şenîlerini yaptıklarına karşı, emsalsiz bir sabır ve tahammül ona ihsan olunması ve gayet asabî ve sinirli olduğu gibi, fıtraten korkak olmadığı hâlde "*Ecel birdir, tagayyür etmez.*" hakikatine imanından gelen büyük bir cesaretle beraber en korkak, en miskin bir vaziyette sükût edip sabretmesi, hattâ bir miktar sonra o işkenceler sonunda ruhuna bir ferah verilmesinin bir hikmeti, kanaat-i kat'iyemle budur ki:

Kur'ân-ı Hakîm'in hakâik-i imaniyesini tefsir eden Risale-i Nur'u hiçbir şeye ve şahsî menfaatlerine ve mânevî kemâlâtlarına âlet yapmamak ve hakikî ihlâsı kırmamak için, ehl-i siyaset Said hakkında "dini siyasete âlet yapmak" vehmini verip tâ Said işkencelerle, hapislerle dini siyasete

---

Eşedd-i zulüm: Çok şiddetli zulüm.
İhênet: Hor, hakir görme; küçük duruma düşürme.
Kemâlât: Mükemmellikler, olgunlaşmalar, ilerlemeler.
Maîşet: Geçim, hayatını sürdürme.
Menâfi-i şahsiye: Şahsî menfaatler, faydalar.
Seciye: Karakter, huy.
Sükût etmek: Susmak, sessiz kalmak.
Şenî: Çirkin, iğrenç.
Şiddet-i fakr: Çok fakir olma. Şiddetli fakirlik.
Tagayyür etmek: Değişmek.
Tayınât: Yiyecek, kumanya.

âlet etmesin diye ehl-i siyasetin zâlimâne hükümleri altında kader-i ilâhî, Nur'daki hakikî ihlâsı kırmamak için Said'e şefkatli tokatlar vurup "Sakın sakın, hakâik-i imaniyenin tefsiri olan Risale-i Nur'u kendi şahsî menfaatlerine ve hattâ mânevî kemâlâtlarına ve belâlardan ve muzır şeylerden kurtulmaklığına âlet yapma. Tâ ki Nur'un en büyük kuvveti olan ihlâs-ı hakikî zedelenmesin!" diye, kader-i ilâhînin şefkatli tokatları olduğuna kat'î kanaat ediyorum.

Hattâ, her ne vakit sırf âhiretime şahsî ibadetle ziyade meşguliyetim sebebiyle Nur'un hizmetini bıraktığım aynı zamanında, ehl-i dünya bana musallat olup bana azap verdiğine kat'î kanaat getirmişim.

Bu dördüncü numûnenin izahını en son yazılan mektuplardan, ehl-i siyaset, Said'i dini siyasete âlet yapar diye hapislere atması ve sonra Said onun hikmetini, yani kaderin şefkat tokatları olduğunu anlamasıyla onları helâl etmesi ve kendi tahammülünün hikmetini anlamasına dair olan o mektuba havale ediyoruz. [1]

Beşinci Numûne: Bu bîçâre Said'in gayet muhtaç olduğu ve yetmiş seneden beri o sanatla meşgul olması ve bazı gün iki yüz sayfa kadar tashihe mecbur olmasıyla beraber, on yaşındaki zeki bir çocuğun on günde muvaffak olduğu yazı kadar bir yazıya mâlik olamadığına hayret ediliyordu. Hâlbuki Said bütün bütün istidatsız değildir. Hem de nesebî kardeşlerinin hepsinin de güzel yazıları olduğu hâlde, bu kadar yazıya muhtaç iken böyle yarım ümmî vaziyetinin hikmeti, kanaat-i kat'iyemle şudur ki:

Bir zaman gelecek ki, cüz'î ve şahsî iktidarlar, kuvvetler mukabele edemeyecek dehşetli ve mânevî düşmanların hücumu zamanında güzel yazı sahiplerini ruh u canıyla aramak ve hizmetine şerik etmek ve o çekirdeğin etrafında su, hava, nur gibi o mânevî ağaca hizmet etmek için o şahsî ve cüz'î hizmeti, küllî ve umumî ve kuvvetli ve bir kaleme mukabil binler kalemi bulmak hikmetiyle ve buz parçası gibi benliğini o mübârek havuz içinde eritmesiyle hakikî ihlâsı elde etmek ve bu suretle imana hizmet etmek hikmetiyle olmuş.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي [2]

---

1 Bkz.: Emirdağ Lâhikası-2, 291. Mektup.
2 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Muzır: Zararlı.
Şerik etmek: Ortak etmek.
Yarım ümmî: Bediüzzaman Hazretleri'nin kendi el yazısını beğenmediği, yazı yazmada zorlandığı için kendilerine uygun gördükleri bir niteleme.

~ 289 ~

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Ruh u canımızla mübârek bayramınızı tebrik ediyoruz. İnşallah, âlem-i İslâm'ın da büyük bir bayramına yetişirsiniz. Cemâhir-i müttefika-yı İslâmiye'nin kudsî kanun-u esasiyelerinin menbaı olan Kur'ân-ı Hakîm, istikbale tam hâkim olup beşeriyete tam bir bayramı getireceğine çok emareler var.

Sâniyen: *Şüphe kalmadı ki, Nur Risaleleri ve talebeleri, hıfz ve inâyet-i ilâhiyeye mazhardırlar ki, bu zamanın hassasiyetle ve bazı keyfî kanunlarla pek hiddetli bir inatla uzun zamandan beri Nur talebelerine ancak yüzde bir nisbetinde zarar verebildiler.*

Nur'un faal talebelerinden altı yüz talebesinin mahkemelerle meşgul edilmesine dehşetli bir plân varken, yalnız altı talebeye muvakkaten ilişildi. Hattâ Nur kahramanının yazdığı gibi, yirmi beş adliye mahkemeleri yüz binler nüshalarında ve yüz binler talebelerinde medar-ı mes'uliyet bir şey bulamıyorlar. Ve o kesretli adliyelerin “Nurlar'da suç yok ve bulamıyoruz.” demeleri kat'î bir delildir. Çünkü benim İstanbul ve Afyon gibi mahkemelerimde, onların o hassas ve sû-i istîmal edilebilir kanunlarına tam aykırı olarak söylediğim hâlde beni mes'ul etmedikleri gibi, Nurlar da medeniyetin zâlimâne kanunlarını zîr ü zeber ettikleri hâlde, medar-ı mes'uliyet suç bulamadıkları kat'iyen gösteriyor ki:

Nurlar'daki hakikat, karşısındaki muârızları mağlup ederek adliyeleri de insafa getirmiştir. İnâyet-i ilâhiye, Kur'ân'ın bir mu'cize-i mâneviyesi olan Risale-i Nur'u muârızlarından muhafaza ediyor. Muârızların hücumu ise Nurlar'ın parlamasına ve intişarına vesile oluyor.

Cemâhir-i müttefika-yı İslâmiye: İttifak etmiş, birleşmiş Müslüman cumhuriyetler, devletler.
Faal: Çok çalışan, çok iş yapan, aktif.
Hıfz ve inâyet-i ilâhiye: İlâhî koruma ve yardım.
İntişar: Yayılma.
Kanun-u esasiye: Anayasa.
Kesretli: Çokça, çok sayıda.
Medar-ı mes'uliyet: Sorumlu tutulma sebebi.
Menba: Kaynak.
Mu'cize-i mâneviye: Mânevî mu'cize.
Muvakkaten: Geçici, kısa süreli olarak.
Sû-i istîmal: Kötüye kullanma.
Zîr ü zeber etmek: Darmadağın, yerle bir etmek.

~ 290 ~

Üstadımız diyor ki:

"Yirmi sekiz sene zarfında hükûmetin resmî adamlarından bana rast gelenler, hep sıkıntı verdikleri hâlde, zâbıtanın bana hiç sıkıntı vermediği gibi, bazı himayetkârâne vaziyeti göstermelerinin hikmetini şimdi izhar ediyorum ki:

"*Nur talebeleri ve Risaleleri, mânevî bir zâbıta hükmünde âsâyiş ve emniyeti muhafazaya –hem kudsî bir şekilde– çalıştıkları ve herkesin kalbinde nasihatleriyle iman cihetinde bir yasakçı bıraktıkları tahakkuk etmiş.*" Zâbıta bunu mânen hissetmiş ki, bize her vakit dost göründü. Bunun sırrı budur ki:

Kur'ân'ın bir kanun-u esasîsiyle, yüzde doksan mâsuma zarar gelmemek için on câni yüzünden âsâyişi bozmaya çalışanları men ediyorlar. Birisinin günahıyla başkası mes'ul olamaz.[1]

Bu sırra binâen, şimdi âsâyişi bozmaya çalışan mânevî, dehşetli kuvvetler mevcut olduğu hâlde; Fransa, Mısır, Fas, İran gibi yerlerden daha ziyade bu mübârek memlekette çalışıldığı hâlde emniyet ve âsâyişi bozamadıklarının en büyük sebebi, 600 bin Nur nüshaları ve 500 bin Nur talebeleri zâbıtaya bir mânevî kuvvet olarak o mânevî tahribata karşı dayandıklarını zâbıta mânen hissetmişler ki, yirmi sekiz seneden beri resmî memurlara muhalif olarak Nurlar'a insafkârâne ve merhametkârâne vaziyet gösteriyorlar."

Hem Üstadımız diyor ki:

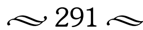
"Ben derim: Bu zamanda hocalardan, hattâ sofîlerden ziyade zâbıta efradı, ehl-i takvâ olup kebâirden kendilerini muhafaza ve ferâizi yapmasını vazifeleri iktiza ediyor. Ve ona ihtiyac-ı şedid var. Tâ ki karşısındaki mânevî tahribatçılara karşı âsâyiş ve emniyet-i umumiyeye ait vazifelerini tam yapabilsinler."

Hizmetindeki Nur talebeleri

---

1 Bkz.: En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18...

Ehl-i takvâ: Dinin emir ve yasaklarına sıkı sıkıya bağlı kimseler.
Ferâiz: Farzlar.
Himayetkârâne: Koruyup gözetir tarzda.
İzhar etmek: Göstermek.
Kebâir: Büyük günahlar.
Sofî: Tarikata mensup, ehl-i tasavvuf olan.

291

Üstadımızın çok evvel yazmış olduğu zîrdeki mektubu, şahsî nüfuz temin ve dini siyasete âlet etmek ithamlarına tam bir cevap olduğundan, kararnâmeye ilhak edilmiştir.

Konuşan Yalnız Hakikattir

Risale-i Nur'da isbat edilmiştir ki, bazen zulüm içinde adalet tecellî eder. Yani, insan bir sebeple bir haksızlığa bir zulme mâruz kalır, başına bir felâket gelir, hapse de mahkûm olur, zindana da atılır. Bu sebep haksız olur. Bu hüküm bir zulüm olur. Fakat bu vâkıa adaletin tecellîsine bir vesile olur. Kader-i ilâhî başka bir sebepten dolayı cezaya, mahkûmiyete istihkak kesbetmiş olan o kimseyi bu defa bir zâlim eliyle cezaya çarptırır, felâkete düşürür. Bu, adalet-i ilâhînin bir nevi tecellîsidir.

Ben şimdi düşünüyorum. Yirmi sekiz senedir vilâyet vilâyet, kasaba kasaba dolaştırılıyorum. Mahkemeden mahkemeye sürükleniyorum. Bana bu zâlimâne işkenceleri yapanların bana atfettikleri suç nedir? Dini siyasete âlet yapmak mı? Fakat bunu niçin tahakkuk ettiremiyorlar? Çünkü hakikat-i hâlde böyle bir şey yoktur.

Bir mahkeme aylarca, senelerce suç bulup da beni mahkûm etmeye uğraşıyor. O bırakıyor, diğer bir mahkeme aynı meseleden dolayı beni tekrar muhakeme altına alıyor. Bir müddet de o uğraşıyor, beni tazyik ediyor, türlü türlü işkencelere mâruz kılıyor. O da netice elde edemiyor, bırakıyor. Bu defa bir üçüncüsü yakama yapışıyor. Böylece musibetten musibete, felâketten felâkete sürüklenip gidiyorum. Yirmi sekiz sene ömrüm böyle geçti. Bana isnad ettikleri suçun aslı ve esası olmadığını nihayet kendileri de anladılar.

Onlar bu ithamı kasten mi yaptılar, yoksa bir vehme mi kapıldılar? İster kasıt olsun, ister vehim olsun, ben böyle bir suçla münasebet ve alâkam olmadığını kemâl-i kat'iyetle yakinen ve vicdanen biliyorum. Dini siyasete âlet edecek bir adam olmadığımı bütün insaf dünyası da biliyor. Hattâ beni bu suçla itham edenler de biliyorlar. O hâlde neden bana bu zulmü yapmakta ısrar edip durdular? Neden ben suçsuz ve mâsum olduğum hâlde böyle

---

İlhak etmek: İlave etmek, eklemek.

Kemâl-i kat'iyet: Son derece, tam bir kesinlik.

Tazyik etmek: Sıkıştırmak, baskı altına almak.

Zîr: Alt taraf, aşağı.

devamlı bir zulme, muannid bir işkenceye mâruz kaldım? Neden bu musibetlerden kurtulamadım? Bu ahvâl adalet-i ilâhiyeye muhalif düşmez mi?

Bir çeyrek asırdır bu suâllerin cevaplarını bulamıyordum. Bana zulüm ve işkence yaptıklarının hakikî sebebini şimdi anladım. Ben kemâl-i teessürle söylüyorum ki, benim suçum, hizmet-i Kur'âniyemi maddî ve mânevî terakkiyâtıma, kemâlâtıma âlet yapmakmış.

Şimdi bunu anlıyorum, hissediyorum, Allah'a binlerle şükrediyorum ki:

Uzun seneler ihtiyârım haricinde olarak hizmet-i imaniyemi maddî ve mânevî kemâlât ve terakkiyâtıma ve azaptan ve cehennemden kurtulmama ve hattâ saadet-i ebediyeme vesile yapmaklığıma, yahut herhangi bir maksada âlet yapmaklığıma mânevî gayet kuvvetli mânialar beni men ediyordu. Bu derûnî hisler ve ilhamlar beni hayretler içinde bırakıyordu. Herkesin hoşlandığı mânevî makamatı ve uhrevî saadetleri a'mâl-i sâliha ile kazanmak ve bu yola müteveccih olmak hem meşrû hakkı olduğu, hem de hiç kimseye hiçbir zararı bulunmadığı hâlde ben ruhen ve kalben men ediliyordum. Rıza-yı ilâhîden başka fıtrî vazife-i ilmiyenin sevkiyle, yalnız ve yalnız imana hizmet hususu bana gösterildi.

Çünkü şimdi bu zamanda hiçbir şeye âlet ve tâbi olmayan ve her gayenin fevkinde olan hakâik-i imaniyeyi fıtrî ubûdiyetle, bilmeyenlere ve bilmek ihtiyacında olanlara tesirli bir surette bildirmek; bu keşmekeş dünyasında imanı kurtaracak ve muannidlere kat'î kanaat verecek bir tarzda, yani hiçbir şeye âlet olmayacak bir tarzda, bir Kur'ân dersi vermek lâzımdır ki, küfr-ü mutlakı ve mütemerrid ve inatçı dalâleti kırsın, herkese kat'î kanaat verebilsin. Bu kanaat de bu zamanda, bu şerâit dâhilinde, dinin hiçbir şahsî, uhrevî ve dünyevî, maddî ve mânevî bir şeye âlet edilmediğini bilmekle husûle gelebilir.

Yoksa komitecilik ve cemiyetçilikten tevellüd eden dehşetli dinsizlik şahsiyet-i mâneviyesine karşı çıkan bir şahıs, en büyük mânevî bir mertebede bulunsa, yine vesveseleri bütün bütün izale edemez. Çünkü imana

---

A'mâl-i sâliha: Sâlih ameller. İslâm'ın güzel ve faydalı gördüğü her türlü işler, fiiller.
Derûnî: Derinden, gönülden gelen.
Fıtrî ubûdiyet: Tabiî kulluk. Yaratılışının gereği olan kulluk.
Husûle gelmek: Olmak, meydana gelmek.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Kemâl-i teessür: Son derece üzülerek.
Keşmekeş: Karışıklık, düzensizlik.
Muannid: İnatçı.
Mütemerrid: Israrcı, dik kafalı.
Şahsiyet-i mâneviye: Hükmî, mânevî şahsiyet.
Şerâit: Şartlar.
Terakkiyât: İlerleyişler, yükselişler.
Tevellüd etmek: Doğmak, meydana gelmek.

girmek isteyen muannidin nefsi ve enesi diyebilir ki: "O şahıs, dehasıyla, harika makamıyla bizi kandırdı." Böyle der ve içinde şüphesi kalır.

Allah'a binlerce şükürler olsun ki, yirmi sekiz senedir dini siyasete âlet ithamı altında, kader-i ilâhî, ihtiyârım haricinde, dini hiçbir şahsî şeye âlet etmemek için beşerin zâlimâne eliyle mahz-ı adalet olarak beni tokatlıyor, ikaz ediyor; "Sakın!" diyor, "İman hakikatini kendi şahsına âlet yapma; tâ ki imana muhtaç olanlar anlasınlar ki yalnız hakikat konuşuyor. Nefsin evhamı, şeytanın desiseleri kalmasın, sussun."

İşte, Nur Risalelerinin büyük denizlerin büyük dalgaları gibi gönüller üzerinde husûle getirdiği heyecanın, kalblerde ve ruhlarda yaptığı tesirin sırrı budur, başka bir şey değildir. Risale-i Nur'un bahsettiği hakikatlerin aynını binlerce âlimler, yüz binlerce kitaplar daha belîgâne neşrettikleri hâlde yine küfr-ü mutlakı durduramıyorlar. Küfr-ü mutlakla mücadelede bu kadar ağır şerâit altında Risale-i Nur bir derece muvaffak oluyorsa, bunun sırrı işte budur.

Said yoktur. Said'in kudret ve ehliyeti de yoktur. Konuşan yalnız hakikattir, hakikat-i imaniyedir. Madem ki nur-u hakikat, imana muhtaç gönüllerde tesirini yapıyor; bir Said değil, bin Said fedâ olsun.

Yirmi sekiz sene çektiğim ezâ ve cefalar ve mâruz kaldığım işkenceler ve katlandığım musibetler hep helâl olsun. Bana zulmedenlere, beni kasaba kasaba dolaştıranlara, hakaret edenlere, türlü türlü ithamlarla mahkûm etmek isteyenlere, zindanlarda bana yer hazırlayanlara, hepsine hakkımı helâl ettim.

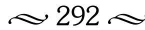
Âdil kadere de derim ki:

Ben senin bu şefkatli tokatlarına müstahak idim. Yoksa herkes gibi gayet meşrû ve zararsız olan bir yol tutarak şahsımı düşünseydim, maddî-mânevî füyuzât hislerimi feda etmeseydim, iman hizmetinde bu büyük mânevî kuvveti kaybedecektim. Ben maddî ve mânevî her şeyimi feda ettim, her musibete katlandım, her işkenceye sabrettim. Bu sayede hakikat-i imaniye her tarafa yayıldı. Bu sayede Nur mekteb-i irfanının yüz binlerce, belki de milyonlarca talebeleri yetişti. Artık bu yolda, hizmet-i imaniyede onlar devam edeceklerdir. Ve benim maddî ve mânevî her şeyden ferâgat mesleğimden ayrılmayacaklardır. Yalnız ve yalnız Allah rızası için çalışacaklardır.

Belîgâne: Edebî bir üslup ile.
Desise: Hile, oyun.
Ferâgat: Fedakarlık. Maddî-mânevî her türlü hakkından vazgeçme, şahsî bir şey istememe.
Füyuzât: İlâhî feyizler, ihsanlar, lütuflar.
Mahz-ı adalet: Tamamen adalet. Adaletin ta kendisi.

Benimle beraber çok talebelerim de türlü türlü musibetlere, ezâ ve cefâlara mâruz kaldılar, ağır imtihanlar geçirdiler. Benim gibi onlar da bütün haksızlıklara ve haksız hareket edenlere karşı bütün haklarını helâl etmelerini isterim. Çünkü onlar bilmeyerek kader-i ilâhînin sırlarına, derin tecellîlerine akıl erdiremeyerek bizim dâvâmıza, hakikat-i imaniyenin inkişafına hizmet ettiler. *Bizim vazifemiz onlar için yalnız hidayet temennisinden ibarettir. Bize ezâ ve cefâ edenlere karşı hiçbir talebemin kalbinde zerre kadar intikam emeli beslememesini ve onlara mukabil Risale-i Nur'a sadâkat ve sebatla çalışmalarını tavsiye ederim.*

Ben çok hastayım. Ne yazmaya, ne söylemeye tâkatim kalmadı. Belki de bunlar son sözlerim olur. Medresetü'z-Zehra'nın Risale-i Nur talebeleri bu vasiyetimi unutmasınlar.

292

Kardeşlerim! Sizce münasipse Başvekil'e ve dindar meb'uslara verilmek üzere, ihtara binâen yazdırılmış gayet ehemmiyetli bir hakikattir.

Mukaddime: Kırk seneye yakın siyaseti terk ettiğimden ve ekser hayatım bir nevi inzivada geçtiğinden, hayat-ı içtimaiye ve siyasiye ile meşgul olmadığımdan, büyük bir tehlikeyi göremiyordum. Bugünlerde o tehlikenin hem millet-i İslâmiye'ye ve hem de bu memleket ve hükûmet-i İslâmiye'ye büyük bir zarar vermeye zemin hazırlamakta olduğunu hissettim. Mecburiyetle, İslâmiyet milliyeti ve hâkimiyeti ve memleketin selâmeti için çalışan ehl-i siyaset ve cemiyet-i beşeriyeye hamiyetle çalışanlar için bana mânevî bir ihtar edildiğinden Üç Nokta'yı beyan edeceğim.

Birinci Nokta: Gazeteleri dinlemediğim hâlde bir-iki senedir "irtica ile itham" kelimesi mütemâdiyen tekrar edildiğini işitiyordum. Eski Said kafasıyla dikkat ettim, kat'iyen gördüm ki:

Siyaseti dinsizliğe âlet yapan ve beşerdeki en dehşetli vahşet ve bedevîliğin bir kanun-u esasîsine irticaya çalışan ve hamiyet maskesini başına geçiren

---

Cemiyet-i beşeriye: İnsanlık cemiyeti, topluluğu.
Hamiyet: Önem verdiği değerleri koruma hususunda gayret gösterme.
İrtica: Gericilik.
Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Daha sonraları Hz. Üstad bu üniversite hakkında "Maddî tesisine çok mâniler bulunduğundan, Medresetü'z-Zehra şimdilik Nur şâkirtlerinin heyet-i mecmûasının dairesinden ibarettir." ifadelerini kullanmıştır.
Mütemâdiyen: Devamlı olarak.

gizli İslâmiyet düşmanları, gaddarâne bir ithamla ehl-i İslâmiyet ve hamiyet-i diniye ve kuvvet-i imaniye cihetiyle değil dini siyasete âlet yapmak, belki de siyaseti dine âlet ve tâbi yapmakla, tâ İslâmiyet'in kuvvet-i mâneviyesinden bu hükûmet-i İslâmiye'yi tam kuvvetlendirmek ve dört yüz milyon hakikî kardeşi arkasında ihtiyat kuvveti bulundurmak ve bir kısım zâlim Avrupa'nın dilenciliğinden kurtulmak için çalışanlara pek haksız olarak "irtica" damgasını vurup onları memlekete zararlı tevehhüm etmeleri, yerden göğe kadar hadsiz bir haksızlıktır.

Numûnelerinden birinci numûnesi, bu asrın dehşetli zulmüne karşı bir sed olarak İkinci Nokta'da beyan etmek zamanı geldi. Menşeleri iki kanun-u esasîye istinad eden iki irtica var:

Biri: Siyasî ve içtimaî ki, hakikî irticadır. Onun kanun-u esasîsi çok sû-i istîmale ve zulme medar olmuştur.

İkincisi: İrtica nâmı verilen hakikî bir terakki ve adaletin esasıdır.

İkinci Nokta: Beşerin vahşet ve bedevîlik zamanlarındaki bir kanun-u esasîsine, –medeniyet nâmına dine hücum edenler– irtica ile o vahşete ve bedevîliğe dönüyorlar. Beşerin selâmet, adalet ve sulh-u umumîsini mahveden o dehşetli vahşiyâne kanun-u esasî, şimdi bizim bu bîçâre memleketimize girmek istiyor. Garazkârâne ve anûdâne particilik gibi bazı cereyanları aşılamaya başlaması gibi bir ihtilâf görülüyor. O kanun-u esasî de budur:

Bir tâifeden, bir cereyandan, bir aşiretten bir ferdin hatasıyla o tâifenin, o cereyanın, o aşiretin bütün fertleri mahkûm ve düşman ve mes'ul tevehhüm ediliyor. Bir hata, binler hata hükmüne geçiriliyor. İttifak ve ittihadın temel taşı olan kardeşlik ve vatandaşlık, muhabbet ve uhuvveti zîr ü zeber ediyor.

Evet, birbirine karşı gelen muannid ve muârız kuvvetler, kuvvetsiz oluyorlar. Bu kuvvetsizlikle zayıflandığı için, millete ve memlekete ve vatana âdilâne hizmete muvaffak olunamadığından, maddî ve mânevî bir nevi rüşvet vermeye mecbur oluyorlar ki, dinsizleri kendilerine taraftar yapmak için o gaddar,

---

Anûdâne: İnat ederek, inatlı bir tarzda.
Garazkârâne: Kötü maksatlı, garazlı bir tarzda.
İstinad etmek: Dayanmak.
İttifak / ittihad: Birlik, birleşme.
Medar: Vesile, vâsıta, sebep.
Menşe: Kaynak, asıl, esas.
Muârız: Karşı gelen, muhalif.
Tâbi: Uyan, itaat eden.
Tâife: Zümre, grup.
Tevehhüm etmek: Sanmak, zannetmek, vehmetmek.
Uhuvvet: Kardeşlik.
Vahşiyâne: Vahşice, ilkel.

engizisyonâne ve bedeviyâne ve vahşiyâne bu mezkûr kanun-u esasîye karşı ayn-ı adalet olan bu semâvî ve kudsî وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى[1] nass-ı kat'îsiyle, Kur'ân'ın bir kanun-u esasîsi muhabbet ve uhuvvet-i hakikiyeyi temin eden ve bu millet-i İslâmiye'yi ve memleketi büyük tehlikeden kurtaran bu kanun-u esasî ki, *"Birisinin hatasıyla başkası mes'ul olamaz."* Kardeşi de olsa, aşireti ve tâifesi de olsa, partisi de olsa, o cinayete şerik sayılmaz. Olsa olsa, o cinayete bir nevi tarafgirlikle yalnız mânevî günahkâr olup âhirette mes'ul olur; dünyada değil. Eğer bu kanun-u esasî çabuk düstur-u esasî yapılmazsa, hayat-ı içtimaiye-i beşeriye iki Harb-i Umumî'nin gösterdiği tahribatın emsaliyle, esfel-i sâfilîn olan o vahşî irticaya düşecek.

İşte, Kur'ân'ın bu gibi kudsî kanun-u esasîsine irtica nâmını veren bedbahtlar, vahşet ve bedevîliğin dehşetli bir kanun-u esasîsi olarak kabul ettikleri şimdiki öylelerinin siyasetinin bir nokta-yı istinadı şudur ki:

"Cemaatin selâmeti için fert feda edilir. Vatanın selâmeti için eşhasın hukuku nazara alınmaz. Devletin siyasetinin selâmeti için cüz'î zulümler nazara alınmaz." diye, birtek câni yüzünden bir köyü mahvetmekle bin mâsumun hakkını nazara almaz. Birtek câninin yüzünden bin adamın kılıçtan geçmesini caiz görür. Bir adamın yaralanmasıyla binler mâsumu sıkıntıya verdirir. Ve iki yüz adamı kurşuna dizilmesini o bahaneyle nazara almaz. Birinci Harb-i Umumî'de üç bin adamın câniyâne siyaset hatalarıyla otuz milyon bîçâre nev-i beşer aynı harpte mahvedildiği gibi, binler misaller var.

İşte bu vahşiyâne irticanın, bu dehşetli zulümlerine karşı gelen Kur'ân şâkirtlerinin, Kur'ân'ın yüzer kanun-u esasîsinden وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى

---

[1] En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38.

Adalet-i hakikiye: "Bir topluluğun selâmeti için bir ferdin rızası bulunmadan şartlar ne olursa olsun hayatı ve hakları feda edilmez" şeklinde özetlenebilecek tam, hakiki adalet.

Ayn-ı adalet: Adaletin ta kendisi.

Bedeviyâne: Bedevîler gibi medeniyetten uzak, ilkel bir şekilde.

Düstur-u esasî: Temel, esas düstur, prensip.

Engizisyonâne: İnancından ötürü insanları işkenceyle öldüren Ortaçağ Avrupasındaki Engizisyon mahkemeleri gibi adaletten uzak, zâlimce.

Esfel-i sâfilîn: En aşağı yer. İnsanın düşebileceği en kötü durum, en aşağı seviye.

Eşhas: Şahıslar, fertler.

Hayat-ı içtimaiye-i beşeriye: Toplum hayatı.

Nass-ı kat'î: Yoruma ihtimali olmayacak derecede kesin söz, metin veya delil.

Nev-i beşer: İnsanoğlu, insanlar.

Nokta-yı istinad: Dayanak noktası.

âyetinin ders verdiği kanun-u esasîsi ile adalet-i hakikiyeyi ve ittihadı ve uhuvveti temin etmeye çalışan ehl-i iman fedakârlarına "mürteci" nâmını verip onları müttehem etmek, mel'un Yezid'in zulmünü adalet-i Ömeriyeye tercih etmek misillü en vahşî ve zâlimâne bir engizisyon kanununu, beşerin en yüksek terakkiyâtına ve adaletine medar olan Kur'ân'ın mezkûr kanun-u esasîsine tercih etmek hükmündedir.

Hükûmet-i İslâmiye ile bu memleketin selâmetine çalışan ehl-i siyasetin mezkûr hakikati nazara alması lâzımdır. Yoksa, üç veya dört cereyanın muannidâne muâraza etmeleriyle, o kuvvetler, muâraza sebebiyle zayıflar. Memleketin menfaatine ve âsâyişine sarf edilecek o zayıf kuvvetle hâkimiyetini –hattâ istibdad ile de olsa– âsâyiş ve emniyet-i umumiyeyi muhafazaya kâfi gelmediğinden Fransız İhtilâl-i Kebîri'nin tohumlarının bu mübârek memleket-i İslâmiye'ye ekilmesine yol vermektir diye telâş edilebilir.

Madem bu ittifaksızlıktan gelen zaafiyet ve kuvvetsizlik sebebiyle ecnebînin politikasına ve ehemmiyetsiz, muvakkat yardımlarına karşı bu acîb mânevî rüşvetler veriliyor, dört yüz milyon kardeşin uhuvvetine, milyarlar ecdadın mesleğine ehemmiyet verilmiyor gibi bir mana hükmediyor. Ve âsâyiş ve siyasete zarar gelmemek için bu kadar isrâfât ile bol maaşlar suretinde kuvvet teminine kendilerini mecbur zannederek rüşvetler veriliyor, milletin fakr-ı hâli nazara alınmıyor. Elbette ve elbette ve kat'î olarak, şimdi bu memleketteki ehl-i siyaset, garba ve ecnebîye verdiği siyasî ve mânevî rüşvetin on mislini âlem-i İslâm'ın ileride cemâhir-i müttefikası hükmünde olacak olan dört yüz milyon müslüman kardeşlere memleket ve milletin ve bu devlet-i İslâmiye'nin selâmeti için gayet azîm bir bahşiş ve zararsız rüşvet vermesi lâzım ve elzemdir.

İşte o makbul, lâzım ve çok menfaatli, câiz ve vâcip rüşvet ise, teâvün-ü İslâm'ın esası ve hediye-i Kur'ân'ın semâvî bir düsturu ve râbıtası ve kudsî kanun-u esasîsi olan

---

Cemâhir-i müttefika: İttifak etmiş, birleşmiş cumhuriyetler.
Fakr-ı hâl: Fakirlik hâli.
Fransız İhtilâl-i Kebîri: Büyük Fransız İhtilâli.
Garb: Batı.
İsrâfât: İsraflar.
İstibdad: Baskıcı yönetim.
Mezkûr: Zikredilen, anlatılan.
Muannidâne: İnat ederek, yanlışta direterek.
Muâraza etmek: Mücadele etmek, çarpışmak.
Mürteci: Gerici.
Müttehem etmek: Töhmet altında almak, suçlamak.
Teâvün-ü İslâm: İslâmiyet'in bir gereği olan müslümanların birbiriyle yardımlaşması.
Vâcip: Gerekli, kesin.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ[1] ، وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيعًا[2]

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى[3] ، وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ[4]

kudsî, esasî kanunlarını düstur-u hareket etmektir.

Üçüncü Nokta, şimdilik tehir edildi.

Said Nursî

Hâşiye: Kardeşlerim, evvelce gördüğünüz şiddetli ihtarın bir derece tağyirine üç şey vesile oldu:

Birincisi: Nur kahramanı Hüsrev'in beyanıyla, yirmi beş adliye mahkemelerinin "Risale-i Nur'da suç yok" diye itiraflarıdır.

İkincisi: Nur'un bir kahraman avukatı "Ankara hükûmeti Said aleyhinde olmadığından, şiddetli kelimeler tâdil edilse münasiptir." demesidir.

Üçüncüsü: Kat'î haberlere göre Afyon Mahkemesi "Nur'un altı yüz bin fedakâr talebesi var." demesine binâen, Malatya hâdisesi bahanesiyle, hiç olmazsa Nur talebelerinden altı yüz faal ve muktedir olanlarını mahkemeye vermek plânı varken, yalnız on altı adamı ve bundan yalnız altı adama ve bundan birtek adamın bir sene mahkûm edilmesi, Nurcular aleyhindeki zâlimâne tazyikât hafifleşmesi ve defolmasının alâmetidir. Onun için bir derece şiddetli kelimeler tâdil edildi.

---

1 "Müminler birbirleriyle ancak kardeştirler." (Hucurât Sûresi, 49/10).

2 "Hepiniz toptan, Allah'ın ipine (dinine) sımsıkı sarılın." (Âl-i İmran Sûresi, 3/103).

3 "Hiçbir günahkâr, başkasının günahını yüklenmez." (En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38).

4 "Sakın birbirinizle ihtilâf etmeyin; sonra korkuya kapılıp zaafa düşersiniz, rüzgârınız (kuvvetiniz) gider." (Enfâl Sûresi, 8/46).

Muktedir: Gücü yeten, kuvvetli.
Tâdil etmek: Dengelemek, yumuşatmak.
Tağyir: Değiştirme.
Tazyikât: Sıkıştırmalar, baskılar.

~ 293 ~

Hazreti Üstad'ın Emirdağ'da Santral Sabri, Sıddık Süleyman'a Arabî İşârâtü'l-İ'câz'dan Verdiği Derstir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَبَدًا دَائِمًا[1]

İşârâtü'l-İ'câz'ın birinci cüzü ki, tamamı yetmiş cüz olacaktı. Fakat Risale-i Nur mânevî bir tefsir-i Kur'ânî olduğu için dedi: "Bu zamanda bana daha lüzum var." Öteki cüzler yerinde onlar yazıldı.

Evet İşârâtü'l-İ'câz, umum Risale-i Nur'un bir fihristesi, bir listesi ve o nur bahçesinin bir fidanlığı ve sırr-ı i'câzi'l-Kur'ân'ın bir menbaı olduğu görünüyor. Gayet ince ve derin olduğu için şimdiye kadar âlimler pek azını anlamışlardı. Fakat kimin eline geçmişse fevkalâde takdir etmiş ve "emsalsiz" demiş.

Dehşetli Eski Harp içinde, avcı hattında, bazen de at üzerinde, îcazdaki i'câzın en ince münasebâtını görmek ve onlarla tam meşgul olmak.. ve koca dehşetli harbin tehlikesi onu müşevveş etmemek.. ve incimad derecesindeki soğukta, avcı hattında o incecik i'câz münasebetlerini her şeyden daha ehemmiyetli görmek, Eski Said'in hakikaten hizmet-i Kur'âniye'de harika bir fedakârlığıdır. Hattâ Yeni Said'in otuz beş senede, bu acîb zamanda gazeteleri okumamak ve on sene İkinci Harb'i bilmemek, sormamak ve idam niyetiyle hapisliğinde Kur'ân esrarını yazmaktan vazgeçmemek ve bütün tehlikeleri hiçe saymaya nisbeten Eski Said'in o acîb vaziyetinde o dehşetlere ehemmiyet vermeden İşârâtü'l-İ'câz nüktelerini yazdığı zaman gösterdiği ilmî ve mânevî fedakârlığını, Yeni Said'in bu otuz senedeki fedakârlığından daha harika görüyoruz.

---

1 Âlemlerin Rabbi, Rahman ve Rahîm Allah'a, üzerimizdeki hadd ü hesaba gelmez lütufları adedince hamd ü senâ.. bütün insanlığa rahmet ve kurtuluş vesilesi olarak gönderdiği habibi Hazreti Muhammed'e (s.a.s.), nezih aile fertlerine ve seçkin ashabına ebediyetlere kadar salât ü selam olsun.

Avcı hattı: Savaşta düşmana doğru atılarak ön safta ilerleyen asker topluluğu.
İ'câz: Mu'cize olma. Benzerini yapmaktan aciz bırakma.
Îcaz: Oldukça az sözle çok şeyler ifade etme üslûbu.
İncimad: Donma, buz tutma.
Münasebât: Münasebetler, ilişkiler.
Müşevveş: Karışık, dağınık.
Sırr-ı i'câzi'l-Kur'ân: Kur'ân-ı Kerim'in mu'cizeli üslubuna ait sır.

Sâniyen: Bu İşârâtü'l-İ'câz'ın matbû nüshasında hakikaten bir keramet var ki tesadüf ihtimali yoktur. Onun için bir defa daha aynı tarzda ve kerametli kıt'ada tab' etmek ve Arabistan'a ve Pakistan gibi yerlere göndermek münasip görüldü. Fakat Eski Said, îcazdaki i'câzı beyan ettiği ve en ince münasebet-i belâgatı beyanı içinde gayet ince ve kısa, îcazlı cümleleri bir derece izah ve Türkçe'ye tercüme etmek lâzım geliyor.

İşârâtü'l-İ'câz'ın harikalarından birisi de budur ki:

Her bir âyetin sair âyetlere münasebâtını ve her âyetteki cümlelerinin birbirine karşı nisbetini ve nizamını ve her cümledeki heyetlerin ve harflerin mana-yı maksûda karşı nisbetlerini ve teveccühlerini gösterip, âyetlerin intizamından ve cümlelerin nizamından ve her cümlenin heyetinin nazmından bir lem'a-yı i'câz göstermesidir. Âdetâ bir saatin saniyeleri sayan mili ve dakikaları sayan yelkovanı ve saatleri sayan ibresi gibi, o nazımdaki nükteleri beyan ve ondaki hakikati burhanlarla izah, hattâ bazen birtek harfte büyük bir hakikati ifade etmesidir.

Ve her bir âyetin hakikatini gayet i'câz ile ve kat'î hüccetlerle isbat ediyor ki, şimdi yüz otuz risalenin çekirdekleri ve hülâsaları hükmündedirler.

Ve cümlenin ve cümledeki heyetlerin ve harflerin nüktelerini ve ifade ettikleri zımnî hükümlerini, bilâ-istisna İlm-i Belâgat'in ince kaideleriyle ve İlm-i Nahv'in ve Sarf'ın kaideleriyle ve İlm-i Mantığın ve Usûl-ü Din ve sair ilimlerin kanunlarıyla beyan eder.

Hattâ, hurdebinî bir mânevî âletle, görünmeyen incecik münasebât-ı belâgati beyan ediyor ve emarelerini gösteriyor. Ve Kur'ân'ın nazarı küllî olmasından, bütün beyan edilen hak manalara ve nüktelere, elbette kudsî elfâz-ı Kur'âniye zımnî, remzî işaret ve delâlet eder denilebilir.

Hüsrev, Sungur, Hayri, Sâdık,
Sabri, Sıddık Süleyman

Bilâ-istisna: İstisnasız.
Elfâz-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'in lafızları, kelimeleri.
Hurdebinî: Mikroskobik. Mikroskopla görülebilecek kadar küçük olan.
İlm-i Belâgat: Söz ve yazının yerinde, anlamlı, düzgün ve faydalı ifade edilmesini konu edinen ilim dalı.
İlm-i Nahiv ve Sarf: Dil bilgisi, gramer.
Kıt'a: Ölçü, ebat.
Küllî: Şümûllü, kapsamlı.
Lem'a-yı i'câz: Kur'ân-ı Kerîm'in i'câzına dâir lem'a, mu'cize parıltısı.
Mana-yı maksûd: Kastedilen mana.
Matbû: Tab' edilmiş, basılmış.
Münasebet-i belâgat: Edebî münasebet.
Nazm: Âhenkli bir şekilde dizilmiş metin, ifade.
Nisbet: İki şeyin yada parça ile bütünün çeşitli yönlerden birbirine göre olan durumu, oranı.
Remzî: Remizli, imalı, sembolik.
Tab' etmek: Basmak.
Teveccüh: Yönelme.
Usûl-ü Din: Akâid İlmi. İslâm'ın inanca ait meselelerini inceleyen ilim dalı.
Zımnî: Dolaylı, üstü kapalı.

294

إِفَادَةُ الْمَرَامِ

أَقُولُ: لَمَّا كَانَ الْقُرْاٰنُ جَامِعًا لِأَشْتَاتِ الْعُلُومِ وَخُطْبَةً لِعَامَّةِ الطَّبَقَاتِ فِي كُلِّ الْأَعْصَارِ لَا يَتَحَصَّلُ لَهُ تَفْسِيرٌ لَائِقٌ مِنْ فَهْمِ الْفَرْدِ الَّذِي قَلَّمَا يَخْلُصُ مِنَ التَّعَصُّبِ لِمَسْلَكِهِ وَمَشْرَبِهِ؛ إِذْ فَهْمُهُ يَخُصُّهُ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةُ الْغَيْرِ إِلَيْهِ إِلَّا أَنْ يُعَدِّيَهُ قَبُولُ الْجُمْهُورِ. وَاسْتِنْبَاطُهُ –لَا بِالتَّشَهِّي– لَهُ الْعَمَلُ لِنَفْسِهِ فَقَطْ، وَلَا يَكُونُ حُجَّةً عَلَى الْغَيْرِ إِلَّا أَنْ يُصَدِّقَهُ نَوْعُ إِجْمَاعٍ.

فَكَمَا لَا بُدَّ لِتَنْظِيمِ الْأَحْكَامِ وَاطِّرَادِهَا وَرَفْعِ الْفَوْضَى –النَّاشِئَةِ مِنْ حُرِّيَّةِ الْفِكْرِ مَعَ إِهْمَالِ الْإِجْمَاعِ– مِنْ وُجُودِ هَيْئَةٍ عَالِيَةٍ مِنَ الْعُلَمَاءِ الْمُحَقِّقِينَ الَّذِينَ –بِمَظْهَرِيَّتِهِمْ لِأَمْنِيَّةِ الْعُمُومِ وَاعْتِمَادِ الْجُمْهُورِ– يَتَقَلَّدُونَ كَفَالَةً ضِمْنِيَّةً لِلْأُمَّةِ، فَيَصِيرُونَ مَظْهَرَ سِرِّ حُجِّيَّةِ الْإِجْمَاعِ الَّذِي لَاتَصِيرُ نَتِيجَةُ الْاِجْتِهَادِ شَرْعًا وَدُسْتُورًا إِلَّا بِتَصْدِيقِهِ وَسِكَّتِهِ؛ كَذٰلِكَ لَا بُدَّ لِكَشْفِ مَعَانِي الْقُرْاٰنِ وَجَمْعِ الْمَحَاسِنِ الْمُتَفَرِّقَةِ فِي التَّفَاسِيرِ وَتَثْبِيتِ حَقَائِقِهِ –الْمُتَجَلِّيَةِ بِكَشْفِ الْفَنِّ وَتَمْخِيضِ الزَّمَانِ– مِنِ انْتِهَاضِ هَيْئَةٍ عَالِيَةٍ مِنَ الْعُلَمَاءِ الْمُتَخَصِّصِينَ، الْمُخْتَلِفِينَ فِي وُجُوهِ الْاِخْتِصَاصِ، وَلَهُمْ مَعَ دِقَّةِ نَظَرٍ وُسْعَةُ فِكْرٍ لِتَفْسِيرِهِ.

نَتِيجَةُ الْمَرَامِ: إِنَّهُ لَا بُدَّ أَنْ يَكُونَ مُفَسِّرُ الْقُرْاٰنِ ذَا دَهَاءٍ عَالٍ وَاجْتِهَادٍ نَافِذٍ وَوِلَايَةٍ كَامِلَةٍ. وَمَا هُوَ الْاٰنَ إِلَّا «الشَّخْصُ الْمَعْنَوِيُّ» الْمُتَوَلِّدُ مِنِ امْتِزَاجِ الْأَرْوَاحِ وَتَسَانُدِهَا، وَتَلَاحُقِ الْأَفْكَارِ وَتَعَاوُنِهَا، وَتَظَافُرِ الْقُلُوبِ وَإِخْلَاصِهَا، وَصَمِيمِيَّتِهَا مِنْ بَيْنِ تِلْكَ الْهَيْئَةِ. فَبِسِرِّ «لِلْكُلِّ حُكْمٌ لَيْسَ لِكُلٍّ» كَثِيرًا مَا يُرَى اٰثَارُ الْاِجْتِهَادِ وَخَاصَّةُ الْوِلَايَةِ، وَنُورُهُ وَضِيَاؤُهَا، مِنْ جَمَاعَةٍ خَلَتْ مِنْهَا أَفْرَادُهَا.

ثُمَّ إِنِّي بَيْنَمَا كُنْتُ مُنْتَظِرًا وَمُتَوَجِّهًا لِهٰذَا الْمَقْصَدِ بِتَظَاهُرِ هَيْئَةٍ كَذٰلِكَ –وَقَدْ كَانَ هٰذَا غَايَةَ خَيَالِي مِنْ زَمَانٍ مَدِيدٍ– إِذْ سَنَحَ لِقَلْبِي مِنْ قَبِيلِ الْحِسِّ قَبْلَ الْوُقُوعِ تَقَرُّبُ (Hâşiye) زَلْزَلَةٍ عَظِيمَةٍ، فَشَرَعْتُ –مَعَ عَجْزِي وَقُصُورِي وَالْإِغْلَاقِ فِي كَلَامِي– فِي تَقْيِيدِ مَا سَنَحَ

Hâşiye: وَقَدْ أَخْبَرَنَا مِرَارًا فِي أَثْنَاءِ الدَّرْسِ وُقُوعَ زَلْزَلَةٍ عَظِيمَةٍ (بِمَعْنَى الْحَرْبِ الْعُمُومِيَّةِ) فَوَقَعَتْ كَمَا أَخْبَرَ.

حمزة ، محمد شفيق ، محمد مهري

لِي مِنْ إِشَارَاتِ إِعْجَازِ الْقُرْاٰنِ فِي نَظْمِهِ وَبَيَانِ بَعْضِ حَقَائِقِهِ، وَلَمْ يَتَيَسَّرْ لِي مُرَاجَعَةُ التَّفَاسِيرِ. فَإِنْ وَافَقَهَا فَبِهَا وَنِعْمَتْ وَإِلَّا فَالْعُهْدَةُ عَلَيَّ.

فَوَقَعَتْ هٰذِهِ الطَّامَّةُ الْكُبْرٰى.. فَفِي أَثْنَاءِ أَدَاءِ فَرِيضَةِ الْجِهَادِ كُلَّمَا انْتَهَزْتُ فُرْصَةً فِي خَطِّ الْحَرْبِ قَيَّدْتُ مَا لَاحَ لِي فِي الْأَوْدِيَةِ وَالْجِبَالِ بِعِبَارَاتٍ مُتَفَاوِتَةٍ بِاخْتِلَافِ الْحَالَاتِ. فَمَعَ احْتِيَاجِهَا إِلَى التَّصْحِيحِ وَالْإِصْلَاحِ لَا يَرْضٰى قَلْبِي بِتَغْيِيرِهَا وَتَبْدِيلِهَا؛ إِذْ ظَهَرَتْ فِي حَالَةٍ مِنْ خُلُوصِ النِّيَّةِ لَا تُوجَدُ الْاٰنَ، فَأَعْرِضُهَا لِأَنْظَارِ أَهْلِ الْكَمَالِ لَا لِأَنَّهُ تَفْسِيرٌ لِلتَّنْزِيلِ، بَلْ لِيَصِيرَ –لَوْ ظَفِرَ بِالْقَبُولِ– نَوْعَ مَأْخَذٍ لِبَعْضِ وُجُوهِ التَّفْسِيرِ. وَقَدْ سَاقَنِي شَوْقِي إِلٰى مَا هُوَ فَوْقَ طَوْقِي، فَإِنِ اسْتَحْسَنُوهُ شَجَّعُونِي عَلَى الدَّوَامِ.

وَمِنَ اللّٰهِ التَّوْفِيقُ[1]

سعيد النورسي

Kısa Bir Tercümesidir

Şimdi, bundan kırk bir sene evvel ve eski Harb-i Umumî'nin az evvelinde başlamış olduğu İşârâtü'l-İ'câz'ın "İfadetü'l-Merâm"ında diyor ki:

Madem Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan ulûm-u hakikiyenin envâına câmi ve umum asırlarda umum tabakât-ı beşeriyeye müteveccih bir hutbe-i ezeliyedir. Elbette, birtek ferdin fehmi, ona lâyık ve mükemmel bir tefsir yapamaz ve mümkün olmuyor. Çünkü bir fert, pek nadir olarak kendi hususî meslek ve meşrebinin tesirinden kendi fikrini kurtarabilir. Onun hususî meşrebi tesir ettikçe, tam tamına hakikati sâfi olarak ifade edemez. Ferdin fehmi ve manası ona hastır. O fert onu kabul eder, fakat başkalarını ona dâvet edemez. Eğer cumhur-u ulemâ onun fehmini kabul ile başkalara şümûlünü gösterse, o vakit başkasını o manaya davet edebilir ve hakikî tam tefsir olabilir.

Hem ferdin ahkâmda istinbatı ve içtihadında –hevesi karışmamak şartıyla– o kendi nefsi için amel edebilir, fakat başkalarına hüccet tutamaz. Tâ bir

---

1 Tevfik ancak Allah'tandır.

Ahkâm: Hükümler.
Câmi: İçine alan, kuşatan.
Cumhur-u ulemâ: Âlimlerin çoğunluğu.
Envâ: Türler, çeşitler.
Fehm: Anlama, anlayış.
Hutbe-i ezeliye: Ezelî hutbe. Zaman üstü, zamanları aşan hitâb.
Hüccet: Delil.
İçtihad: Dinî kaynaklardan dine ait hüküm çıkarma.
İfadetü'l-Merâm: Maksadın ifadesi.
İstinbat: Hüküm çıkarma, bir hükme varma.
Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan: Beyan ve ifadesi ile insanları, benzerini yapmaktan aciz bırakan Kur'ân-ı Kerim.
Müteveccih: Yönelmiş, yönelik.
Şümûl: Kapsama, içene alma.
Tabakât-ı beşeriye: İnsan tabakaları, sınıfları.
Ulûm-u hakikiye: Hakikî ilimler.

nevi icmâ o hükmü tasdik etsin. Nasıl ki, ahkâm-ı şer'iyeyi tatbik ve tanzim ve icra etmek ve hürriyet-i fikirden neş'et eden mânevî anarşiliği kaldırmak için gayet lâzımdır ki; ulemâ-yı muhakikînden bir heyet-i âliye bulunsun ki, o heyet umumun emniyetine mazhariyetleriyle ve cumhur-u ulemânın onlara itimadıyla ümmet için bir nevi zımnî kefâlet ve dâvâ vekili hükmünde olmaları cihetinde, icmâ-ı ümmet hüccetinin sırrına mazhar oluyorlar. O vakit içtihadın neticesi o icmâ ile şer'an düstur olabilir. Ve icmânın tasdik ve sikkesiyle umuma şâmil oluyor.

Aynen onun gibi lâzımdır; Kur'ân'ın manalarının keşfi ve tefsirlerde ayrı ayrı mehâsininin cem'i, hem zamanın çalkamasıyla ve fenlerin keşfiyle cilvelenen, tezahür eden Kur'ân'ın hakikatlerinin tesbiti için elzemdir ki, muhakkikîn-i ulemâdan her biri bir fende mütehassıs, geniş fikre, ince nazara mâlik allâmelerden müteşekkil bir heyet bu vazifeye sahip çıksın.

Elhâsıl: Kur'ân'ı tefsir edene lâzım gelir ki, gayet âli bir deha ve nüfuzlu derin bir içtihad ve bir nevi kuvve-i kudsiye sahibi olmak gerektir. Bu zamanda öyle bir zât ancak bir şahs-ı mânevî olabilir ki o şahs-ı mânevî, çok ruhların imtizacından ve tesânüdünden ve efkârın telâhukundan ve birbirine yardımından ve kalblerin birbirine in'ikâsından ve ihlâs ve samimiyetlerinden, mezkûr bir heyetten çıkabilir. O heyetin bir ruh-u mânevîsi hükmüne geçer.

Evet, "Mecmûunda bir hâssa bulunur ki, ondaki her fertte bulunmaz." düsturuyla, çok defa içtihadın âsârı ve nur-u velâyetin hâssaları ve ziyası bir cemaatte görünüyor. Hâlbuki, o cemaatin hangisine bakılsa o hâssa görünmüyor. Demek âmî adamların ihlâsla tesânüdleri, bir velâyet hâssasını veriyor.

Ahkâm-ı şer'iye: Dinî hükümler.
Allâme: En üst seviyede olan âlim, üstâd.
Âmî: Halktan, sıradan biri.
Âsâr: Eserler, izler.
Cem': Bir araya getirme, toplama.
Efkâr: Fikirler.
Elzem: Çok gerekli, vazgeçilmez.
Hâssa: Özellik, hususiyet.
Heyet-i âliye: Yüksek heyet.
Hürriyet-i fikir: Düşünce özgürlüğü.
İcmâ: Bir meselede oluşan ittifak, oy birliği.
İcmâ-ı ümmet: Ümmetin ittifakı, fikir birliği.
İmtizac: Karışma, birleşme, uyuşma.
İn'ikâs: Aksetme, yansıma.
Kefâlet: Kefil olma.
Kuvve-i kudsiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı, desteği. Mukaddes kuvvet.
Mazhariyet: Muvaffak olma, nail olma, erişme.
Mecmû: Hepsi, tamamı.
Mehâsin: Güzellikler, incelikler.
Mütehassıs: Uzman.
Müteşekkil: Meydana gelmiş, oluşmuş.
Nur-u velâyet: Allah'a yakın olmanın insana kazandırdığı nur, basiret.
Sikke: Damga, mühür.
Şahs-ı mânevî: Hükmî, mânevî şahsiyet.
Şer'an: Dinin belirlediği ölçülere göre.
Telâhuk: Birbirine eklenme, katılma. Birikim.
Tesânüd: Dayanışma, birbirini destekleme.
Ulemâ-yı muhakikîn: İncelemelerini derinlemesine ve alabildiğince hassasiyetle yapan âlimler.

İşte bu hakikate binâen, böyle bir maksat için bir heyetin çıkmasına muntazır ve daima bekliyordum. O ümit, küçüklüğümden beri gaye-i hayalim iken birden hiss-i kable'l-vuku kabilinden kalbime bir sünûhât oldu ki: Maddî ve mânevî iki zelzele-i azîme yaklaşıyordu.(Hâşiye)

Ben de acz ve kusurumla, sözlerimdeki izahsızlık ve muğlâklık ile beraber Kur'ân'ın nazmındaki i'câzın işârâtını ve kalbimde tahattur eden nükteleri kaydedip kaleme almak ve âyâtın bazı imanî hakikatlerini yazmaya şiddetli bir ihtar-ı gaybî hissettim.

Hâlbuki harpte acîb bir vaziyette olduğumdan, tefsirlere müracaat etmek kâbil olmadı. Kur'ân'dan başka merci yoktu. Ben de yazdım. Yazdıklarım tefsirlere muvâfık geldiyse, güzel bir nimet ve bir muvaffakiyet... Yoksa, mes'uliyet benim bîçâre fehmime aittir.

Aynı zamanda zelzele-i kübrâ mahiyetinde olan maddî Birinci Harb-i Umumî ve o zelzele-i azîmenin âhirlerinde o mezkûr heyetin yuvalarını tahrip eden mânevî zelzele-i azîme meydana çıktı ki, öyle bir heyet-i âliye-i ilmiyeye ve böyle bir vazife yapmak için bütün kapılar kapandı. Ben de o noksan fehmimle eski Harb-i Umumî'de farîza-yı cihadda avcı hattında ne kadar fırsat buldumsa kalbime tulû eden nükteleri yazıyordum. Derelerde, dağlarda hücum ederken kaydederdim. Fakat o acîb ayrı ayrı hâletlerin tesiriyle çeşit çeşit olmasından, tashih ve ıslah edilmesine çok ihtiyaç varken, benim kalbim tebdil ve tağyirine razı olmadı. Çünkü her dakika şehid olmaya hazırlandığımız için bir niyet-i hâlise ile yazılmış ki o hâlet her vakit bulunmuyor.

Hâşiye: Evet, Üstadımız mükerreren Birinci Harb-i Umumî'den evvel çok defa bize ulûm-u Arabiye'yi ders verdiği zaman bize kat'î bir tarzda "Büyük ve umumî bir zelzele yaklaşıyor, hazırlanınız. O zaman herkes benim gibi mücerredlere gıpta edecekler." diye söylüyorlardı. Pek az zamanda, onun mükerreren verdiği haber aynen çıktı.

Horhor'daki eski talebeleri namına Medresetü'l-Vâizîn mezunlarından
Mehmed Sâdık, Sabri, Mehmed Şefik, Mehmed Mihri, Hamza

Âyât: Kur'ân-ı Kerim'in âyetleri.
Farîza-yı cihad: Farz olan cihad vazifesi.
Gaye-i hayal: İdeal, ülkü, hedef.
Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
İhtar-ı gaybî: Gaybdan gelen, gizli, sırlı hatırlatma.
İşârât: İşaretler.
Medresetü'l-Vâizîn: Osmanlı'nın son döneminde vâiz yetiştirmek üzere açılan okul.
Merci: Başvurulacak kaynak.
Muğlâk: Kapalı, zor anlaşılır.
Muntazır: Bekleyen.
Muvâfık: Uygun, münasip.
Mücerred: İnsanlardan uzak, tek başına yaşayan. Bekar.
Mükerreren: Tekrar tekrar, defalarca.
Sünûhât: Kalbe doğan manalar, ilhamlar.
Tahattur etmek: Hatıra gelmek, ilham almak.
Tebdil / tağyir: Değiştirme.
Tulû etmek: Doğmak, belirmek.
Ulûm-u Arabiye: Arap dili ve edebiyatını öğreten ilimler.
Zelzele-i azîme: Çok büyük sarsıntı, deprem.

Ben de o yazılarımı Tenzil'e bir tefsir olarak değil, belki tefsirin bazı vücûhuna bir nevi me'haz olarak, ehl-i kemâl olan ulemâ-yı muhakkikînin enzarına arz ediyorum. Hakikaten benim şevkim, benim tâkatimin pek fevkinde bir noktaya sevk etti. Eğer ehl-i tahkik istihsan etseler, beni devama ve ileri gitmeye teşcî ve tergib ederler.

Said Nursî

~ 295 ~

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلرَّحْمٰنُ ۞ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ ۞ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ۞ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ[1]

فَنَحْمَدُهُ مُصَلِّينَ عَلٰى نَبِيِّهِ مُحَمَّدٍ الَّذِي أَرْسَلَهُ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ، وَجَعَلَ مُعْجِزَتَهُ الْكُبْرٰى الْجَامِعَةَ بِرُمُوزِهَا وَإِشَارَاتِهَا لِحَقَائِقِ الْكَائِنَاتِ بَاقِيَةً عَلٰى مَرِّ الدُّهُورِ إِلٰى يَوْمِ الدِّينِ، وَعَلٰى اٰلِهِ عَامَّةً وَأَصْحَابِهِ كَافَّةً.

أَمَّا بَعْدُ؛ فَاعْلَمْ!

أَوَّلًا: أَنَّ مَقْصَدَنَا مِنْ هٰذِهِ الْإِشَارَاتِ تَفْسِيرُ جُمْلَةٍ مِنْ رُمُوزِ نَظْمِ الْقُرْاٰنِ؛ لِأَنَّ الْإِعْجَازَ يَتَجَلّٰى مِنْ نَظْمِهِ. وَمَا الْإِعْجَازُ الزَّاهِرُ إِلَّا نَقْشُ النَّظْمِ.

وَثَانِيًا: أَنَّ الْمَقَاصِدَ الْأَسَاسِيَّةَ مِنَ الْقُرْاٰنِ وَعَنَاصِرَهُ الْأَصْلِيَّةَ أَرْبَعَةٌ: اَلتَّوْحِيدُ وَالنُّبُوَّةُ وَالْحَشْرُ وَالْعَدَالَةُ؛ لِأَنَّهُ:

• لَمَّا كَانَ بَنُو اٰدَمَ كَرَكْبٍ وَقَافِلَةٍ مُتَسَلْسِلَةٍ رَاحِلَةٍ مِنْ أَوْدِيَةِ الْمَاضِي وَبِلَادِهِ، سَافِرَةٍ فِي صَحْرَاءِ الْوُجُودِ وَالْحَيَاةِ، ذَاهِبَةٍ إِلٰى شَوَاهِقِ الْإِسْتِقْبَالِ، مُتَوَجِّهَةٍ إِلٰى جَنَّاتِهِ، فَتَهْتَزُّ بِهِمُ الْمُنَاسَبَاتُ وَتَتَوَجَّهُ إِلَيْهِمُ الْكَائِنَاتُ. كَأَنَّهُ أَرْسَلَتْ حُكُومَةُ الْخِلْقَةِ فَنَّ الْحِكْمَةِ

---

1 “Rahman, Kur'ân'ı öğretti (insanlığa ve cinlere); insanı yarattı; ona konuşmayı tâlim etti.” (Rahman Sûresi, 55/1-4).

Ehl-i kemâl: Mükemmel, yetişmiş insanlar.
Ehl-i tahkik: Gerçeği araştırıp, delillere dayanarak bir sonuca ulaşan ilim adamları.
Enzar: Bakışlar, nazarlar.
İstihsan etmek: Beğenmek, takdir etmek.
Me'haz: Kaynak.
Tenzil: Kur'ân-ı Kerîm.
Tergib etmek: Teşvik etmek, rağbet ettirmek.
Teşcî etmek: Cesaretlendirmek.
Vücûh: Yönler, vecihler.

مُسْتَنْطِقًا وَسَائِلًا مِنْهُمْ بِ« يَا بَنِي اٰدَمَ! مِنْ أَيْنَ؟ إِلٰى أَيْنَ؟ مَا تَصْنَعُونَ؟ مَنْ سُلْطَانُكُمْ؟ مَنْ خَطِيبُكُمْ؟»

فَبَيْنَمَا الْمُحَاوَرَةُ، إِذْ قَامَ مِنْ بَيْنِ بَنِي اٰدَمَ –كَأَمْثَالِهِ الْأَمَاثِلِ مِنَ الرُّسُلِ أُولِي الْعَزَائِمِ– سَيِّدُ نَوْعِ الْبَشَرِ مُحَمَّدٌ الْهَاشِمِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ وَقَالَ بِلِسَانِ الْقُرْاٰنِ:

«أَيَّهَا الْحِكْمَةُ! نَحْنُ مَعَاشِرَ الْمَوْجُودَاتِ نَجِيءُ بَارِزِينَ مِنْ ظُلُمَاتِ الْعَدَمِ بِقُدْرَةِ سُلْطَانِ الْأَزَلِ، إِلٰى ضِيَاءِ الْوُجُودِ.. وَنَحْنُ مَعَاشِرَ بَنِي اٰدَمَ بُعِثْنَا بِصِفَةِ الْمَأْمُورِيَّةِ مُمْتَازِينَ مِنْ بَيْنِ إِخْوَانِنَا الْمَوْجُودَاتِ بِحَمْلِ الْأَمَانَةِ.. وَنَحْنُ عَلٰى جَنَاحِ السَّفَرِ مِنْ طَرِيقِ الْحَشْرِ إِلَى السَّعَادَةِ الْأَبَدِيَّةِ، وَنَشْتَغِلُ الْاٰنَ بِتَدَارُكِ تِلْكَ السَّعَادَةِ وَتَنْمِيَةِ الْإِسْتِعْدَادَاتِ الَّتِي هِيَ رَأْسُ مَالِنَا.. وَأَنَا سَيِّدُهُمْ وَخَطِيبُهُمْ. فَهَا دُونَكُمْ مَنْشُورِي! وَهُوَ كَلَامُ ذٰلِكَ السُّلْطَانِ الْأَزَلِيِّ يَتَلَأْلَأُ عَلَيْهِ سِكَّةُ الْإِعْجَازِ.»

وَالْمُجِيبُ عَنْ هٰذِهِ الْأَسْئِلَةِ الْجَوَابَ الصَّوَابَ لَيْسَ إِلَّا الْقُرْاٰنَ؛ ذٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ...

• كَانَ (Hâşiye) هٰذِهِ الْأَرْبَعَةُ عَنَاصِرَهُ الْأَسَاسِيَّةَ.

Tercümesinin Bir Hulâsası

İnsanı halkedip Kur'ân'ı ona tâlim eden Zât-ı Zülcelâl'in Rahmân ismiyle tecellî-i kübrâsına, rahmetin tecelliyâtı adedince O'na hamd ü senâ ederek ve Seyyidü'l-beşer Muhammed *(aleyhissalâtü vesselâm)*'ı rahmeten li'l-âlemîn gönderdiği o Resûl-i Ekrem'ine risaletin semereleri adedince ona, âl ve ashabına salât ü selâm ve hadsiz şükrediyoruz ki, onun mu'cize-i kübrâsı ve hakâik-i kâinatın remizleri ve işaretleri ile tamamıyla cem edilen Kur'ân-ı Azîmüşşân asırların geçmesi ile dâim, bâki ve nev-i beşere mürşid, tâ kıyâmete kadar bekâ vermiş. Ve o Resûl-i Ekrem'i onlara üstad-ı âzam eylemiş.

Hâşiye: جَوَابُ لَمَّا...

Hakâik-i kâinat: Kâinata, varlıklara ait gerçekler.
Halketmek: Yaratmak.
Kur'ân-ı Azîmüşşân: Şanı yüce Kur'ân-ı Kerim.
Mu'cize-i kübrâ: En büyük mu'cize.
Rahmeten li'l-âlemîn: Bütün bir varlığa rahmet kaynağı.
Remiz: İşaret, belirti.
Seyyidü'l-beşer: İnsanlığın Efendisi.
Tâlim etmek: Öğretmek.
Tecellî-i kübrâ: En büyük tecelli.
Zât-ı Zülcelâl: Yüceliği ve lütfuyla terbiye eden tek, yektâ Zât.

Emmâ ba'dü, biliniz ki:

Evvelâ: Bu yazacağımız işârât ve nüktelerdeki maksadımız Kur'ân'ın nazmındaki bir kısım remizlerinin tefsiridir. Çünkü yedi nevi i'câzın en incesi, fakat kuvvetli ve lafzî fakat hakikatli i'câz, Kur'ân'ın nazmından tecelli ediyor. Evet, parlak i'câz elbette nazmın nakşından çıkıyor.

Sâniyen: Kur'ân'da esas maksatları ve anâsır-ı asliyesi dört hakikattir: **Tevhid**, **nübüvvet**, **haşir** ve **adalet**'tir. Çünkü:

Vaktâ kâinat sahrasında benîâdem bir acîb ve büyük bir kâfile ve sair tâifeler beraber birbiri arkasında, asırlar üstünde, geçmiş zamanın derelerinden, şehir ve meşherlerinden sefer edip vücûd ve hayat sahrasında yürüyüşüyle.. istikbalin yüksek dağlarına azîmetle.. oradaki bağlarına gözleri müteveccih olmak cihetiyle.. hilâfet-i zemine mazhariyet noktasında.. ve sâir zîhayata tasarrufatı cihetinde.. rûy-i zeminde ekser eşyanın nev-i beşerle münasebâtı iktizasıyla heyecana gelmesinden kâinat dahi onlara yüzlerini çevirip nev-i beşerle ciddi alâkadar oluyor. Benîâdem birtek tâife iken yüz binler tâifelere karışmasında kâinat, zemin gibi onlara netice-i hilkat-i âlem noktasında bakıyor. Güya hilkat-i kâinat hükûmeti, o hükûmetin zâbıta memuru hükmünde fenn-i hikmeti, bir müstantık ve sorgucu olarak o misafir kâfileye gönderip ondan suâl edip soruyor ki:

"Ey benîâdem! Nereden geliyorsunuz ve nereye gideceksiniz? Ve ne yapacaksınız? Ve her şeye karışıyor ve bazen karıştırıyorsunuz. Sultanınız ve hatibiniz ve reisiniz ve ileri geleniniz kimdir? Tâ bana cevap versin."

O muhâvereler içinde birden kâfile-i benîâdemden Muhammedü'l-Hâşimî *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*, emsalleri olan ulü'l-azm peygamberler gibi fenn-i hikmete karşı kalktı. Ve Kur'ân'ın lisanıyla dedi ki:

"Ey müstantık hikmet! Biz mevcudât kâfilesi, adem karanlıklarından Sultan-ı Ezelî'nin kudretiyle çıktık, ziya-yı vücûda girdik. Varlık nurunu bulduk.

Adem: Yokluk.
Anâsır-ı asliye: Asıl unsurlar, temel konular.
Azîmet: Gitme, yola çıkma.
Benîâdem: İnsanoğlu, insanlar.
Emmâ ba'dü: "Bundan sonra, asıl konuya gelince…"
Fenn-i hikmet: Hikmet ilmi.
Haşir: Dirilme, mahşer meydanında toplanma.
Hilâfet-i zemin: Yeryüzü halifeliği.
İktiza: Gerek, gerektirme.
Meşher: Sergi yeri.
Muhâvere: Karşılıklı konuşma, diyalog.
Müstantık: Sorguya çeken, sorgu hâkimi.
Netice-i hilkat-i âlem: Kâinatın yaratılış neticesi, meyvesi.
Rûy-i zemin: Yeryüzü.
Sultan-ı Ezelî: Başlangıcı, öncesi olmayan Sultan, Cenâb-ı Hak.
Tâife: Zümre, grup.
Tasarrufat: Tasarrufta bulunma, müdâhale etme.
Ulü'l-azm: Üstün azim, sabır, kararlılık sahibi.
Vaktâ: Ne vakit, ne zaman.
Vücûd: Varlık.
Zîhayat: Canlı, hayat sahibi varlıklar.
Ziya-yı vücûd: Varlık ziyası, ışığı.

Her bir tâifemiz bir vazifeye girdik. Ve biz benîâdem tâifesi ise bir emanet-i kübrâ rütbesi[1] ve hilâfet-i zemin vazifesiyle[2] sâir mevcudât kardeşlerimizin içinde imtiyazlı ve memuriyet sıfatı ile bu meşher-i kâinata gönderilmişiz. Her vakitte yola çıkmaya müheyyâ bir vaziyetteyiz ve haşir yolu ile saadet-i ebediyenin kazanmasının tedariki ile meşgulüz. Ve bizim re'sü'l-malımız olan istidatlarımızın çekirdeklerini sümbüllendirmeye, iman ve Kur'ân'la inkişaf ettirmekle iştigal ediyoruz.

İşte o kâfilenin reisi ve hatibi benim. İşte elimdeki bu fermanı, mânevî ve maddî hava, birtek lisan gibi bütün kâinata o fermanın her kelimesini bir anda milyarlar yapıp işittiriyor. İşte o menşur ferman, Ezel ve Ebed Sultanı'nın kelâmıdır. Ve emirleri ve konuşmaları olduğuna delil-i kat'î, üstünde parlayan sikke-i şahanesi ve turra-yı sermediyesine bak, gör, git, söyle."

Evet, en müşkül, en umumî ve bütün mevcudâta sorulan bu üç-dört gayet acîb suâle tam doğru ve mükemmel cevap veren yalnız ve yalnız Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'dır ki başında ذٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ[3] fermanıyla ilân edilmiş.

* * *

Madem baştan buraya kadar bir hakikati anladın. Elbette bu hakikatten anlaşılıyor ki, Kur'ân'ın anâsır-ı esasiyesi o dört hakikattir. Yani "**tevhid, nübüvvet, haşir** ve **adalet**"tir.

İşte bu dört hakikat nasıl ki mecmû-u Kur'ân'da dört rükündür. Öyle de o dört makâsıd çok sûrelerin her birisinde bulunuyorlar. Her bir sûre bir küçük Kur'ân olur. Belki çok cümlelerin içinde de o dört maksada telmîhen işaretler var. Belki bazen birtek kelimede o dört esasa remizler var. Çünkü Kur'ân'ın

1 Bkz.: "Biz, emaneti göklere, yere, dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler ve böyle bir sorumluluktan korktular. (Mahiyet ve donanımı itibarıyla) bu emaneti insan üzerine aldı." (Ahzâb Sûresi, 33/72).

2 Bkz.: "Rabbin meleklere şöyle dedi: 'Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım.'..." (Bakara Sûresi 2/30).

3 "İşte (eşsiz, mu'cize) Kitap: Onun (Allah tarafından indirildiği ve baştan sona hakikatler mecmuası olduğu) hakkında hiçbir şüphe yoktur." (Bakara Sûresi, 2/1, 2).

Anâsır-ı esasiye: Esas unsurlar, temel konular.
Delil-i kat'î: Kesin delil.
Emanet-i kübrâ: Sadece insana verilen irade ve benlik gibi kabiliyetler.
Ezel ve Ebed Sultanı: Saltanatının başlangıcı ve sonu olmayan Cenâb-ı Hak.
Makâsıd: Maksatlar.
Mecmû-u Kur'ân: Kur'ân-ı Kerim'in bütünü, tamamı.
Menşur: Herkese ilan edilen, Sultan'ın emri, fermanı.
Müheyyâ: Hazır.
Re'sü'l-mal: Sermâye.
Rükün: Esas, temel öğe.
Sikke-i şahane: İlâhî mühür, mu'cizelik damgası.
Telmîhen: Üstü kapalı olarak, ima yoluyla.
Turra-yı sermediye: Ebediyete uzanan, hiç silinmeyen ilâhî mühür.

eczaları ve kelime ve âyetleri, mecmûuna karşı birer ayna hükmüne geçer, birbirinden in'ikâs eder. Güya Kur'ân müteselsilen âyet ve cümle ve kelimelerine o maksatların nurunu veriyor. Aynada güneş gibi bazen bir kelime, bir cümle, bir küçük Kur'ân'ı gösterir.

İşte Kur'ân'a mahsus bu nükte; yani cüz, küll gibi aynı maksadı göstermesi maksadıyla Kur'ân müşahhas bir fert olduğu hâlde, çok efradı bulunan bir küllî gibi İlm-i Mantıkça târif edilir. Demek Kur'ân'da bin Kur'ân'lar var ki, şahs-ı küllî olmuş. Hem öyle de lâzım gelir. Çünkü hadsiz ve gayet muhtelif tâifelere ders olduğu için, aynı derste hadsiz o tâifeler adedince dersler bulunmak lâzım gelir.

Suâl: Eğer denilse: Bu dört maksad-ı asliyeyi bize بِسْمِ اللّٰهِ[1] ve اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ[2] cümlesinde göster.

Cevap: Deriz ki: Madem بِسْمِ اللّٰهِ Allah'ın abdlerine bir ders olarak nâzil olmuş, elbette "söylemek" manasında olan قُلْ kelimesi بِسْمِ اللّٰهِ içinde vardır. İlm-i Sarf ile "mukadder" tâbir edilir. İşte بِسْمِ اللّٰهِ 'taki قُلْ takdiri, bütün Kur'ân'daki قُلْ ، قُلْ (söyle, söyle) lafızlarının esası ve anası, bu بِسْمِ اللّٰهِ 'taki قُلْ 'dür.

• Buna binâen قُلْ kelimesinde **risalete** işaret olduğu gibi بِسْمِ اللّٰهِ 'ta dahi ulûhiyete remiz var ve بِسْمِ 'deki ب 'nin takdimi, قُلْ 'ün besmelenin âhirinde mukadder olması "hasr ve yalnız" manasını ifade ettiğinden **tevhide** işaret ediyor. Yani, "Yalnız O'nun ismiyle başla ve medet al."

Ve "*Rahmân*" isminde **adaletin** nizamına ve rahmetin cilvelerine işaret var. Çünkü muhtelif, karmakarışık mevcudât, intizamı ile güzelleşmiş. Ve rahmetin cilvelerine mazhar olabilir.

---

1 "Allah'ın adıyla…" (Fâtiha Sûresi, 1/1).
2 "Bütün hamdler, övgüler Allah'adır." (Fâtiha Sûresi, 1/2; En'âm Sûresi, 6/1; A'râf Sûresi, 7/43; Yûnus Sûresi, 10/10; İbrahim Sûresi, 14/39; Nahl Sûresi, 16/75; …).

Cüz: Bölüm, parça.
Ecza: Cüzler, parçalar, kısımlar.
Efrad: Fertler, öğeler.
Hasr: Sınırlama, sadece ona ait kılma.
İlm-i Sarf: Dil bilgisi.
İn'ikâs etmek: Aksetmek, yansımak.
Küll: Bütün. Birçok farklı unsurdan meydana gelen büyük varlık.
Küllî: Parçaları, bölümleri, kendine ait mana ve değerleri tek başına ifade edebilen bütün.
Maksad-ı asliye: Asıl maksat, temel gaye.
Mukadder: Gizli olan, yazılı olmayıp manadan anlaşılan, takdir edilen.
Müşahhas: Kendine ait, özel, farklı, şahsî özelliklere sahip olan.
Müteselsilen: Silsile hâlinde, zincirleme, peş peşe.
Takdim: Öne alma.

Ve "*Rahîm*"de **haşre** işaret var. Çünkü manasında hem affetmek, hem rahmet ve şefkat etmek.. ve bu fâni dünyada o dört mana, hakikati ile umumî bir surette görünmediğinden elbette bir diyâr-ı âherde o manalar tamamıyla tezahür edebilir. Hem rahmet ve şefkatin hakikati, dirilmemek üzere ölmekle kâbil-i tevfik değildir. Demek Rahîm'deki şefkat, parmağını cennete uzatmış gösteriyor.

• Şimdi [1] اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ۝اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ۝مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ 'e bakınız!

[2] اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ 'da ulûhiyetin zâhir işârâtı var. Çünkü bütün hamd Allah'a mahsustur. Ulûhiyeti gösterdiği gibi **tevhidi** de gösteriyor. Evet, لِلّٰهِ 'deki lâm, İlm-i Sarfça bir manası ihtisas ve istihkaktır. اَلْحَمْدُ 'deki elif-lâm bir manası istiğraktır. Demek bütün hamdler Allah'a mahsustur. Demek tevhidi, kat'î ifade ediyor.

[3] رَبِّ الْعَالَمِينَ lafzında hem **adalete**, hem nübüvvete işaret var. Çünkü on sekiz bin âlemin zerreden ve zerrelerden, sineklerden tut, tâ bin defa zeminden büyük seyyâreler ve yıldızlara kadar gayet mükemmel bir muvâzene, bir intizam, bir mükemmel terbiye, gayet mükemmel bir adalet-i kübrâyı gösteriyor.

Nübüvvete işareti ise: Madem nev-i beşerin fıtrî kuvvelerine sâir hayvanât gibi had konulmamış, ondan tecavüzât çıkmış. Hem insan, maddî olduğu gibi mâneviyât cihetinde de bütün kâinatla alâkadar olmasından, hilkat-i kâinattaki hikmet-i âliye-i beşeriyeti, nizam ve intizam altında olan çekirdek hükmünde olan istidâdâtı inkişaf ettirmekle emanet-i kübrâ vazifesini yapmak cihetiyle nübüvvet zarurîdir ki, رَبِّ الْعَالَمِينَ 'deki عَالَمِينَ içindeki yüksek makamını bulabilsin ve halife-i zemin olup melâikeye rüchâniyetini gösterebilsin.

---

1 "Bütün hamdler, övgüler âlemlerin Rabbi Allah'adır. Rahmânü'r-Rahîm Allah, din gününün, hesap gününün tek hâkimidir." (Fâtiha Sûresi, 1/2-4).

2 "Bütün hamdler, övgüler Allah'adır."

3 "Âlemlerin Rabbi" (Fâtiha Sûresi, 1/2).

Diyâr-ı âher: Başka bir diyâr, öbür dünya, âhiret yurdu.
Hikmet-i âliye-i beşeriyet: İnsanlığın yaratılışındaki yüksek gâye, hikmet.
İhtisas: Hususîlik, aitlik.
İstidâdât: İstidatlar, kabiliyetler.
İstiğrak: Umumiyet, kapsamlılık.
İstihkak: Hak etme, hakkı olma.
İşârât: İşaretler.
Kâbil-i tevfik: Bağdaşma, uygun düşme.
Kuvve: His, duyu.
Muvâzene: Denge.
Rüchâniyet: Tercih edilme, üstünlük.
Seyyâre: Gezegen.
Tecavüzât: Haddi aşma, ileri gitmeler, tecavüzler.
Tezahür etmek: Ortaya çıkmak, belirmek.

Ve مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ[1] cümlesi ise, **haşri** tasrih ediyor. Çünkü يَوْمِ الدِّينِ yani, "din günü ve ceza günü ve mâneviyât günü" demek. Nasıl dünya maddiyat ve maddî harekâtın ve amellerinin günüdür. Elbette o harekâtın neticelerini ve o hizmetlerinin ücretlerini ve o mâneviyâtın semerâtlarını belki o fâniyât ve zâilâtın bâki ve daimî eserlerini ve âlem-i misal sinemasıyla ve fotoğrafıyla alınan umum o fâniyât ve zâillerin sahife-i amellerini gösterecek ve neşredecek bir gün gelecektir, diye ifade ediyor.

بِسْمِ اللّٰهِ ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ cümleleri gibi Kur'ân'da ekseri yerlerinde böyle dört unsur-u esasiye içinde görünebilir. Meselâ:

- إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ[2] bir sadef gibi bu dört cevâhir içindedir. Dikkat etsen görürsün. "Biz sana verdik Kevser'i." Yani, **Zât-ı Zülcelâl'in** seni **nübüvvetle** ve maddî-mânevî **temin-i adaletle** müşerref ettiği gibi **cennette** Kevser'i ihsan ediyor.

Ey sâil! Pek uzun hakikati kısa kesip bu üç misali minval ve mekik yap; üstünde o münasebât ve işârâtı dokumaya başla. Biz de şimdi Bismillâh'tan başlıyoruz. İzahı, tafsili Risale-i Nur ve "Birinci Söz" ve "Besmele Lem'ası"na ve sâir Risale-i Nur'daki Bismillâh'ın hakikatlerine dair hüccetlerine havale edip yalnız nazm itibarıyla küçük bir îma ederiz. Şöyle ki:

Bismillâh güneş gibidir. Başkalarını tenvir ettiği gibi kendini de gösteriyor. Her nefes ve her dakika ruhlar ona hava ve su gibi muhtaç olduğundan onun hakikatini herkesin ruhu hisseder. Kalb ve hayal bilmese de ehemmiyeti yok. Onun için beyan ve tariften müstağnidir.

Harfler ve cüzlerinden evvelâ ب 'nin Fenn-i Sarfça bir manası istiânedir. Bir mana-yı örfîsi teberrük manası olmasından bu ب 'nin merci-i müteallıkı

---

[1] "Din gününün, hesap gününün tek hâkimidir." (Fâtiha Sûresi, 1/4).
[2] Kevser Sûresi, 108/1.

Âlem-i misal: Maddî âlem ile gayb âlemi arasında yer alan ara kesit. Mânevî sûret ve modellerin yansıdığı âlem.
Bâki: Sürekli, ölümsüz.
Besmele Lem'ası: Ondördüncü Lem'a'nın İkinci Makamı.
Cevahir: Cevherler.
Fâniyât: Fâni, ölümlü varlıklar.
Harekât: Hareketler.
İstiâne: Yardım istemek.
Mana-yı örfî: Toplumca bilinen, kullanılan anlam.
Mekik: Dokumacılıkta, atkı ipliklerini çözgü iplikleri arasından geçirmede kullanılan âlet.
Merci-i müteallık: Kendisine bağlı olduğu merci, fiil.
Minval: Tezgah. Tarz, usul.
Nazm: Âhenkli bir şekilde dizilmiş metin, ifade.
Sadef: Sedef, inci kabuğu.
Sâil: Soru soran.
Semerât: Meyveler, neticeler.
Tafsil: Açıklamalı, ayrıntılı anlatım.
Tasrih etmek: Açık söylemek, açıkça ifade etmek.
Teberrük: Berekete vesile olmasını dileme, bereket umma.
Temin-i adalet: Adaleti temin etme,
Tenvir etmek: Aydınlatmak, nurlandırmak.
Zâilât: Bitip tükenen, yok olan varlıklar.

kendi manasından çıkan أَسْتَعِينُ[1] ve أَتَيَمَّنُ[2] fiillerine bağlanıyor. Veyahut بِسْمِ اللّٰهِ 'taki perdesinde قُلْ (söyle)'den çıkan أَقْرَأُ (okumak) fiiline bakar. Yani; *"Yâ Rabbi, ben senin isminin yardımıyla ve onun bereketiyle okuyacağım. Her şey senin kudretinle ve icadınla ve tevfikinle olduğu gibi, yalnız ve yalnız senin isminle başlıyorum."*

Demek Bismillâh'tan sonra أَقْرَأُ (okumak) lafzı, âhirinde mukadder olmasından hem ihlâs, hem tevhidi ifade eder.

Amma اِسْمِ kelimesi ise: Biliniz ki, Zât-ı Vâcibu'l-vücûd'un bin bir esmâsından bir kısmına "*esmâ-yı zâtiye*" denilir ki, her cihette Zât-ı Akdes'i gösterir. O'nun adı ve O'nun unvanıdır. "Allah, Ehad, Samed, Vâcibu'l-vücûd" gibi çok esmâ var. Bir kısmına da "*esmâ-yı fiiliye*" tâbir edilir ki, çok nevileri var. Meselâ, "Gaffâr, Rezzâk, Muhyî, Mümît, Mün'im, Muhsin."

296

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[3]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[4]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Hem geçmiş, hem gelecek, hem maddî, hem mânevî bayramlarınızı ve mübârek gecelerinizi bütün ruh u canımla tebrik ve ettiğiniz ibadet ve duaların makbuliyetini rahmet-i ilâhiyeden bütün ruh u canımızla niyaz edip, isteyip, o mübârek dualara âmin deriz.

---

1 Yardım istiyorum.
2 Yümün ve bereket umarak başlıyorum.
3 O yüce Zât'ın adıyla.
4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Ehad: Yegâne, tek, Hz. Allah.
Esmâ-yı fiiliye: Cenâb-ı Hakk'ın fiillerine delâlet eden isimler.
Esmâ-yı zâtiye: Cenâb-ı Hakk'ın Zât'ına delâlet eden isimler.
Gaffâr: Çok mağfiret eden, çokça affeden Hz. Allah.
Muhsin: Daima lütuf ve ihsanla muamele eden Hz. Allah.
Muhyî: Hayatı yaratan, dirilten Hz. Allah.
Mümît: Ölümü yaratan, verdiği canı alan Hz. Allah.
Mün'im: Nimet veren, nimetlerin asıl sahibi Hz. Allah.
Rezzâk: Bütün mahluklarının rızıklarını veren Hz. Allah.
Samed: Hiçbir şeye ihtiyacı olmadığı hâlde her şeyin O'na muhtaç olduğu Yüce Allah.
Tevfik: Yardım etme, muvaffak kılma.
Zât-ı Akdes: Cenâb-ı Hakk'ın, kusurlardan münezzeh, yüceler yücesi, mukaddes zâtı.
Zât-ı Vâcibu'l-vücûd: Varlığı kendinden ve kesin olan Yüce Zât.

Sâniyen: Hem çok defa mânevî, hem çok cihetlerden ehemmiyetli iki suâllerine mahrem cevap vermeye mecbur oldum.

Birinci Suâlleri: Niçin eskiden Hürriyet'in başında siyasetle hararetle meşgul oluyordun, bu kırk seneye yakındır ki bütün bütün terk ettin?

Elcevap: Siyaset-i beşeriyenin en esaslı bir kanun-u esasîsi olan, “Selâmet-i millet için fertler feda edilir. Cemaatin selâmeti için eşhas kurban edilir. Vatan için her şey feda edilir.” diye, bütün nev-i beşerdeki şimdiye kadar dehşetli cinayetler bu kanunun sû-i istîmalinden neş'et ettiğini kat'iyen bildim. Bu kanun-u esasî-yi beşeriye, bir hadd-i muayyenesi olmadığı için çok sû-i istîmale yol açmış.

İki Harb-i Umumî, bu gaddar kanun-u esasînin sû-i istîmalinden çıkıp bin sene beşerin terakkiyâtını zîr ü zeber ettiği gibi, on câni yüzünden doksan mâsumun mahvına fetva verdi. Bir menfaat-i umumî perdesi altında şahsî garazlar, bir câni yüzünden bir kasabayı harap etti. Risale-i Nur bu hakikati bazı mecmua ve müdâfaâtta isbat ettiği için onlara havale ediyorum.

İşte, beşeriyet siyasetlerinin bu gaddar kanun-u esasîsine karşı, Arş-ı Âzam'dan gelen Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'daki bu gelen kanun-u esasîyi buldum. O kanunu da şu âyet ifade ediyor:

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى[1]

مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا[2]

Yani bu iki âyet, bu esası ders veriyor ki: “*Bir adamın cinayetiyle başkalar mes'ul olmaz. Hem bir mâsum, rızası olmadan, bütün insana da feda*

---

[1] “Hiçbir günahkâr, başkasının günahını yüklenmez.” (En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38).

[2] “Kim kâtil olmayan ve yeryüzünde fesat çıkarmayan bir kişiyi öldürürse sanki bütün insanları öldürmüş gibi olur.” (Mâide Sûresi, 5/32).

Arş-ı Âzam: Yerde ve gökte, maddî ve mânevî bütün varlıklarla alâkalı ilâhî emir, irade ve işleyişin ilk tecellî ve zuhur mahalli sayılan, fakat mahiyetini sadece Cenâb-ı Hakk'ın bilebileceği yüce bir âlem.

Eşhas: Şahıslar.

Hadd-i muayyene: Belirlenmiş bir sınır, had.

Hürriyet: 1909'da başlayan 2. Meşrûtiyet.

Kanun-u esasî: Temel, esas kanun, anayasa.

Kanun-u esasî-yi beşeriye: İnsanların koyduğu temel kanun, anayasa.

Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan: Beyan ve ifadesi ile insanları, benzerini yapmaktan aciz bırakan Kur'ân-ı Kerim.

Müdâfaât: Müdafaalar, savunmalar.

Nev-i beşer: İnsanlık, insanlar.

Sû-i istîmal: Kötüye kullanma.

Terakkiyât: İlerlemeler, yükselmeler, gelişmeler.

Zîr ü zeber etmek: Darmadağın, yerle bir etmek.

edilmez. Kendi ihtiyârıyla, kendi rızasıyla kendini feda etse o fedakârlık bir şehâdettir ki, o başka meseledir." diye, hakikî adalet-i beşeriyeyi tesis ediyor. Bunun tafsilâtını da Risale-i Nur'a havale ediyorum.

İkinci Suâl: Sen eskiden şarktaki bedevî aşâirde seyahat ettiğin vakit, onları medeniyet ve terakkiyâta çok teşvik ediyordun. Neden kırk seneye yakındır medeniyet-i hâzıradan "mim'siz" diyerek hayat-ı içtimaiyeden çekildin, inzivaya sokuldun?

Elcevap: Medeniyet-i hâzıra-yı garbiye, semâvî kanun-u esasîlere muhalif olarak hareket ettiği için seyyiâtı hasenâtına; hataları, zararları, faydalarına râcih geldi. Medeniyetteki maksud-u hakikî olan istirahat-i umumiye ve saadet-i hayat-ı dünyeviye bozuldu. İktisat, kanaat yerine israf ve sefâhet; ve sa'y ve hizmet yerine tembellik ve istirahat meyli galebe çaldığından, bîçâre beşeri hem gayet fakir, hem gayet tembel eyledi. Semâvî Kur'ân'ın kanun-u esasîsi,

وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعٰى [1] ، كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا [2]

ferman-ı esasîsiyle: "*Beşerin saadet-i hayatiyesi, iktisat ve sa'ye gayrette olduğunu ve onunla beşerin havas, avâm tabakası birbiriyle barışabilir.*" diye Risale-i Nur bu esası izaha binâen, kısa bir-iki nükte söyleyeceğim:

Birincisi: Bedevîlikte beşer üç-dört şeye muhtaç oluyordu. O üç-dört hâcâtını tedarik etmeyen, on adette ancak ikisiydi. Şimdiki garp medeniyet-i zâlime-i hâzırası, sû-i istimâlât ve isrâfât ve hevesâtı tehyiç ve havâic-i gayr-i zaruriyeyi, zarurî hâcâtlar hükmüne getirip görenek ve tiryakilik cihetiyle, şimdiki o medenî insanın tam muhtaç olduğu dört hâcâtı yerine, yirmi şeye bu zamanda muhtaç oluyor. O yirmi hâcâtı tam helâl bir tarzda tedarik edecek, yirmiden ancak ikisi olabilir; on sekizi muhtaç hükmünde kalır.

---

1 "Ve insan için ancak emeğinin karşılığı vardır." (Necm Sûresi, 53/39).
2 "Yiyin, için fakat israf etmeyin." (A'râf Sûresi, 7/31).

Aşâir: Aşiretler.
Avâm: Genel halk tabakası, sıradan kimseler.
Bedevî: Medeniyetten uzak yaşayan, göçebe.
Garp: Batı.
Hâcât: İhtiyaçlar.
Hasenât: Sevaplar, iyilikler.
Havâic-i gayr-i zaruriye: Zaruri olmayan ihtiyaçlar.
Havas: İleri gelenler, seçkinler.
Hevesât: Hevesler, arzular.
İhtiyâr: Tercih, irâde.
İsrâfât: İsraflar.
İstirahat-i umumiye: Toplum huzuru.
Maksud-u hakikî: Gerçek maksat, asıl gaye.
Medeniyet-i hâzıra-yı garbiye: Günümüzdeki Batı Medeniyeti.
Mimsiz medeniyet: Değersiz medeniyet. "Medeniyet" kelimesinin başındaki "m" ve "e" harfi (Osmanlıca'da mim harfi) olmazsa "değersizlik, alçaklık" anlamında "deniyet" kalır.
Râcih: Üstün, daha ağır basan.
Sa'y: Çalışma, çaba, gayret.
Sefâhet: Haram helal demeden zevk peşinde olma, eğlence düşkünlüğü, beyinsizlik.
Seyyiât: Günahlar, kötülükler.
Şark: Doğu.
Tehyiç: Heyecan verme, harekete geçirme.

Demek bu medeniyet-i hâzıra insanı çok fakir ediyor. O ihtiyaç cihetinde beşeri zulme, başka haram kazanmaya sevk etmiş. Bîçâre avâm ve havas tabakasını daima mübârezeye teşvik etmiş. Kur'ân'ın kanun-u esasîsi olan "vücûb-u zekat, hurmet-i ribâ" vâsıtasıyla avâmın havassa karşı itaatini ve havassın avâma karşı şefkatini temin eden o kudsî kanunu bırakıp burjuvaları zulme, fukaraları isyana sevk etmeye mecbur etmiş. İstirahat-i beşeriyeyi zîr ü zeber etti.

İkinci Nükte: Bu medeniyet-i hâzıranın harikaları, beşere birer nimet-i rabbâniye olmasından, hakikî bir şükür ve menfaat-i beşerde istîmali iktiza ettiği hâlde, şimdi görüyoruz ki ehemmiyetli bir kısım insanı, tembelliğe ve sefâhete ve sa'yi ve çalışmayı bırakıp istirahat içinde hevesâtı dinlemek meylini verdiği için, sa'yin şevkini kırıyor. Ve kanaatsizlik ve iktisatsızlık yoluyla sefâhete, israfa, zulme, harama sevk ediyor.

Meselâ, Risale-i Nur'daki "Nur Anahtarı"nın dediği gibi: Radyo büyük bir nimet iken maslahat-ı beşeriyeye sarf edilmekle bir mânevî şükür iktiza ettiği hâlde, beşte dördü hevesâta, lüzumsuz, mâlâyâni şeylere sarf edildiğinden, tembelliğe, radyo dinlemekle heveslenmeye sevk edip sa'yin şevkini kırıyor. Vazife-i hakikiyesini bırakıyor.

Hattâ çok menfaatli olan bir kısım harika vesâit, sa'y ve amel ve hakikî maslahat-ı ihtiyac-ı beşeriyeye istîmali lâzım gelirken, ben kendim gördüm, ondan bir-ikisi zarurî ihtiyâcâta sarf edilmeye mukabil, ondan sekizi keyif, hevesât, tenezzüh, tembelliğe mecbur ediyor. Bu iki cüz'î misale binler misaller var.

Elhâsıl: Medeniyet-i garbiye-i hâzıra, semâvî dinleri tam dinlemediği için beşeri hem fakir edip ihtiyâcâtı ziyadeleştirmiş... İktisat ve kanaat esasını bozup israf ve hırs ve tamahı ziyadeleştirmeye, zulüm ve harama yol açmış.

• Hem beşeri vesâit-i sefâhete teşvik etmekle, o bîçâre muhtaç beşeri tam tembelliğe atmış, sa'y ve amelin şevkini kırıyor. Hevesâta, sefâhete sevk edip ömrünü faydasız zâyi ediyor.

• Hem o muhtaç ve tembelleşmiş beşeri, hasta etmiş. Sû-i istîmal ve isrâfâtla yüz nevi hastalığın sirayetine, intişarına vesile olmuş.

Burjuva: Geniş ve rahat yaşama imkanlarına sahip seçkinler sınıfı.
Hurmet-i riba: Faizin haram olması.
İhtiyâcât: İhtiyaçlar.
İntişar: Yayılma.
Maslahat-ı beşeriye: İnsanlığın faydası, yararı.
Maslahat-ı ihtiyac-ı beşeriye: İnsanın ihtiyaçlarını gidermeye yönelik fayda, yarar.
Mübâreze: Mücadele, kavga.
Nimet-i rabbâniye: Cenâb-ı Hakk'ın lütfettiği iyilik, nimet.
Tenezzüh: Gezinti, dolaşma.
Sirayet: Bulaşma, yayılma.
Vesâit: Vasıtalar, araçlar.
Vücûb-u zekat: Zekâtın farz olması.

• Hem üç şiddetli ihtiyaç ve meyl-i sefâhet ve ölümü her vakit hatıra getiren kesretli hastalıklar ve dinsizlik cereyanlarının o medeniyetin içlerine yayılmasıyla intibaha gelip uyanmış beşerin gözü önünde ölümü idam-ı ebedî suretinde gösterip her vakit beşeri tehdit ediyor, bir nevi cehennem azâbı veriyor.

İşte bu dehşetli musibet-i beşeriyeye karşı Kur'ân-ı Hakîm'in dört yüz milyon talebesinin intibahıyla ve içinde semâvî, kudsî kanun-u esasîleriyle bin üç yüz sene evvel gösterdiği gibi yine bu dört yüz milyonun kendi kudsî esasî kanunlarıyla beşerin bu üç dehşetli yarasını tedavi etmesini.. ve eğer yakında kıyâmet kopmazsa, beşerin hem saadet-i hayat-ı dünyeviyesini, hem saadet-i hayat-ı uhreviyesini kazandıracağını.. ve ölümü, idam-ı ebedîden çıkarıp âlem-i nura bir terhis tezkeresi göstermesini.. ve ondan çıkan medeniyetin mehâsini, seyyiâtına tam galebe edeceğini.. ve şimdiye kadar olduğu gibi dinin bir kısmını, medeniyetin bir kısmını kazanmak için rüşvet vermek değil, belki medeniyeti ona, o semâvî kanunlara bir hizmetkâr, bir yardımcı edeceğini, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın işârât ve rumûzundan anlaşıldığı gibi, rahmet-i ilâhiyeden şimdiki uyanmış beşer bekliyor, yalvarıyor, arıyor!

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Said Nursî

~ 297 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[3]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[4]

Aziz, Sıddık, Fedakâr Kardeşlerim!

Çok yerlerden telgraf ve mektuplarla bayram tebrikleri aldığım ve çok hasta bulunduğum için, vârislerim olan Medresetü'z-Zehra erkânları benim bedelime hem kendilerini, hem o has kardeşlerimizin bayramlarını tebrik etmekle beraber, âlem-i İslâm'ın büyük bayramının arefesi olan ve şimdilik

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.
[2] O yüce Zât'ın adıyla.
[3] "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
[4] Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

İdam-ı ebedî: Ebedî yokluk, tamamen yok olma.
İntibah: Uyanma, ayılma.
Mehâsin: Güzellikler.
Rumûz: Remizler, işaretler.

Asya ve Afrika'da inkişafa başlayan ve dört yüz milyon müslümanı birbirine kardeş ve maddî ve mânevî yardımcı yapan ittihad-ı İslâm'ın, yeni teşekkül eden İslâmî devletlerde tesise başlamasının ve Kur'ân-ı Hakîm'in kudsî kanunlarının o yeni İslâmî devletlerin kanun-u esasîsi olmasından dolayı büyük bayram-ı İslâmiye'yi tebrik ve dinler içinde bütün ahkâm ve hakikatlerini akla ve hüccetlere istinad ettiren Kur'ân-ı Hakîm'in, zuhura gelen küfr-ü mutlakı tek başıyla kırmasına çok emareler görülmesi ve beşer istikbalinin de bu gelen bayramını tebrikle beraber, Medresetü'z-Zehra'nın ve bütün Nur talebelerinin hem dâhil, hem hariçte, hem Arapça, hem Türkçe Nurlar'ın neşriyatına çalışmalarını ve dindar Demokratlar'ın bir kısm-ı mühimmi Nurlar'ın serbestiyetine taraftar çıkmalarını bütün ruh u canımızla tebrik ediyoruz.

Bu sene hacıların az olmasına çok esbap varken, yüz seksen binden ziyade hacıların o kudsî farîzayı ve din-i İslâm'ın kudsî ve semâvî kongresi hükmünde olan bu hacc-ı ekberi büyük bir bayramın arefesi noktasında olarak bütün ruh u canımızla tebrik ediyoruz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Hasta kardeşiniz
Said Nursî

~ 298 ~

Emirdağ'ın Mânidar Bir Hâtırası

Beş seneden beri teneffüs için Emirdağ'ın etrafında faytonla gezdiğim zaman, garip bir tarzda, bir yaşından yedi yaşına kadar küçücük çocuklar, vâlide ve pederlerine karşı gösterdikleri alâkadan ziyade bir iştiyakla faytonuma koşup elime sarılıyorlardı. Hattâ bir-iki defa fayton altına düşüp harika bir tarzda zarar görmeden kurtuldular. Hattâ hiç beni görmeyen, bilmeyen bir ve iki, üç yaşında çocuklar yalın ayak dikenler içinde koşa koşa faytona yetişiyorlar, büyük adamlar gibi temennâ edip “Elinizi öpelim.” derlerdi. Bu hâle hem ben, hem kardeşlerim ve görenler hayret ediyorduk. Bu hâl bir mahalleye mahsus değil, her tarafta hattâ köylerinde aynı hâl devam ediyordu.

Ahkâm: Hükümler.
Hacc-ı ekber: Farz olan hac, büyük hac. Arafat'a çıkıldığı günün Cuma'ya rastlaması hâlinde o yılın haccına verilen ad.
İstinad ettirmek: Dayamak, dayandırmak.
İttihad-ı İslâm: İslâm birliği, müslümanların birliği.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Temennâ etmek: Eli alna götürerek yapılan selamlama şekli.
Zuhura gelmek: Belirmek, ortaya çıkmak.

Beni aldatmayan bir hatıra-yı hakikatle benim ve arkadaşlarımın kanaatimiz geldi ki, bu mâsum tâifenin masumiyetleri cihetiyle, sevk-i fıtrî denilen bir hiss-i kable'l-vuku ile, Risale-i Nur'un bu memlekette mâsum çocuklara ve kendilerine çok menfaati olacak diye, akıl ve fikirleri derk etmediği hâlde, o mâsumâne hisle Risale-i Nur'un manası itibarıyla tercümanına, annesine yalvarmasından ziyade bir iştiyakla koşuyorlardı.

Biz de bir hiss-i kable'l-vuku ile hissediyoruz ki, ileride bu küçük mâsum mahlûklarda büyük Nurcular çıkacak. Ve ileride Nur'un has şâkirtleri olacak ki, bu vaziyeti gösteriyorlar.

Ben de bu nevi küçücük mâsumları, evlâdım olmadığından, evlâd-ı mâneviye olarak dualarıma umumen dâhil ettim. Her sabah bunları da Nur talebeleriyle beraber dualarımda yâd ediyorum.

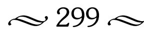
Hem onlardan bir yaşındaki mâsumu, kırk yaşındaki lâkayt bir adama tercih etmeye sebep, bunlar günahsız ve samimî bir alâka göstermesinden, elbette onları sevk eden bir hakikat var. Ben de o cihetten onları, büyüklere temennâ ettiğim gibi onların temennâlarına ciddî mukabele ediyorum.

Hem mâsumiyetleri, hem ileride tam Nurcu olmalarına binâen, dualarını kendi hakkımda makbul olacak diye onlara derdim: "Madem siz benim evlâd-ı mâneviyem oldunuz. Ben de size dua ediyorum. Siz de günahınız olmadığı için duanız benim hakkımda inşallah makbuldür. Siz de bana dua ediniz. Çünkü ziyade hastayım." derdim.

Ben ve benim yanımdaki kardeşlerimin kuvvetli bir ihtimalle kanaatimiz geliyor ki, masonlar ve zındıkların plânı ile bolşevizm tarzında gençleri terbiye etmek için bir vakit bazı mektepler açıldığı ve sonra değişen bu mekteplerle gençleri ifsada çalıştıklarına mukabil, İslâmiyet'in kahraman bayraktarı olan Türk milletinin mâsum küçük yavruları, nuranî bir intibah ve bir hiss-i kable'l-vuku ile Nurlar'dan ders almaları, gençlerin başına gelen o belâya karşı bir mukabeledir ki, inşallah o yavruların hem kendileri, hem gençler, mason ve zındıkların şerlerinden kurtulmasına bir işarettir ki, bu acîb vaziyeti gösteriyorlar.

Said Nursî

Bolşevizm: Rus lider Lenin tarafından geliştirilen, komünist Sovyet baskı rejimi.
Derk etmek: Anlamak, idrak etmek.
Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
Sevk-i fıtrî: Yaratılıştan gelen yönlendirme, sevk; içgüdü.

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim ve Mânevî Medresetü'z-Zehra'nın Nur Şâkirtleri!

Ben Isparta'ya geldiğim vakit, Isparta'da İmam-Hatip ve Vâiz Mektebi'nin açılacağını haber aldım. O mektebe kayıt olacak talebelerin ekserisi Nurcu olmaları münasebetiyle o mektebin civarında gayr-i resmî bir surette bir Nur medresesi açılıp, o mektebi bir nevi medrese-i nuriye yapmak fikriyle bir hâtıra kalbime geldi. Bir-iki gün sonra, güya bir ders vereceğim diye etrafta şâyi olmasıyla, o dersimi dinlemek için ricâl ve nisâ kâfilelerinin etraftan gelmeleriyle anlaşıldı ki, böyle nim-resmî ve umumî bir medrese-i nuriye açılsa, o derece kalabalık ve tehâcüm olacak ki, kâbil olmayacak. Afyon'da mahkemeye gittiğimiz vakitki gibi pek çok lüzumsuz içtimalar olmak ihtimali bulunduğundan, o hâtıra terk edildi, kalbe bu ikinci hakikat ihtar edildi. Hakikat de şudur:

"Her bir adam eğer hanesinde dört-beş çoluk çocuğu bulunsa kendi hanesini bir küçük medrese-i nuriyeye çevirsin. Eğer yoksa, yalnız ise çok alâkadar komşularından üç-dört zât birleşsin ve bu heyet bulundukları haneyi küçük bir medrese-i nuriye ittihaz etsin.

Hiç olmazsa işleri ve vazifeleri olmadığı vakitlerde, beş-on dakika dahi olsa Risale-i Nur'u okumak veya dinlemek veya yazmak cihetiyle bir miktar meşgul olsalar, hakikî talebe-i ulûmun sevaplarına ve şereflerine mazhar oldukları gibi, İhlâs Risalesi'nde yazılan beş nevi ibadete de mazhar olurlar. Hakikî ilim talebeleri gibi onların maîşetlerini temin husûsundaki âdi muameleleri de bir

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Âdi muamele: Normal, sıradan iş.
İttihaz etmek: Edinmek, kabul etmek.
Maîşet: Geçim, hayatını sürdürme.
Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Burada okuyan gençlere hem pozitif, modern ilimler; hem de dinî ilimler birlikte verilecek, böylece insanlar bütün yönleriyle yetişip gelişecek; kalp ve akıl bütünlüğü ile çağın problemleri gerçek anlamda çözüme kavuşacaktı. Daha sonra kaleme aldığı Risale-i Nur'u da bu manada değerlendirmektedir.
Nim-resmî: Yarı resmî.
Nisâ: Kadınlar.
Ricâl: Erkekler.
Talebe-i ulûm: İlim talep eden, öğrenci.
Tehâcüm: Hücum etme, yığılma.

nevi ibadet hükmüne geçebilir." diye kalbe ihtar edildi. Ben de kardeşlerime beyan ediyorum…

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Hasta kardeşiniz
Said Nursî

300

29.11.1951
Eskişehir

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[3]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelen: Bütün ruh u canımla hizmet-i Kur'âniye ve imaniyenizi tebrik ediyorum. Bu mektupta bir ince meseleyi meşveret suretiyle reyinizi almak için gönderdik. Münasip midir? Değilse ıslah edersiniz.

Sâniyen: Risale-i Nur'da isbat edilmiş ki, insanların ayn-ı zulümleri içinde kader-i ilâhî adalet eder. Yani, insanlar bazı sebeple haksız zulmeder, birisini hapse atar. Fakat kader-i ilâhî aynı hapiste başka sebebe binâen adalet ediyor ki, hakikî bir suça binâen o hapisle onu mahkûm ediyor.

İşte şimdi bu hakikati gösteren, başıma gelen acîb bir misali şudur: Yirmi sekiz senedir müteaddit vilâyetlerde ve mahkemelerde benim mes'uliyetime ve mahkûmiyetime ve mahpusiyetim gibi zâlimâne işkence ve cezalarına gösterdikleri sebep, hiçbir emaresini bulmadıkları mevhum bir suçum şudur:

Diyorlar: "Said, dini siyasete âlet yapmak ister ve yapıyor." Hâlbuki bu dâvâlarına otuz senelik musibetli yeni hayatımda ve otuz büyük mecmualarımda bu suça müsbet bir delil bulamadılar. Hâlbuki böyle meselelerde

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.
2 O yüce Zât'ın adıyla.
3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Acîb: Şaşırtıcı, hayret verici.
Ayn-ı zulüm: Zulmün ta kendisi.
Islah etmek: İyileştirmek, düzeltmek.
Meşveret: İstişare. Fikir alış verişinde bulunma.
Mevhum: Vehim ve zanna dayanan.
Müsbet: Doğruluğu isbat edilmiş, kesin.
Müteaddit: Birçok, çeşitli.
Rey: Görüş, kanaat.

bir mahkeme madem bulmadı ve mes'ul edemedi. Başka mahkemelerin musırrâne aynı meseleyi esas tutmaları, bütün bütün kanuna ve akla ve âdete muhalif bir hâlettir. Belki siyaseti dinsizliğe âlet edenler kısmı, kendilerine bir perde olarak bu ithamı bizlere ediyorlar.

Bununla beraber, dine hizmet itibarıyla taallûk eden eski altmış senelik hayat-ı ilmiyem kat'î bir hüccet ve yakîn bir delildir ki, bütün hayatımda temas ettiğim siyaseti ve dünyayı ve bütün içtimaî cereyanları dine hizmetkâr ve âlet ve tâbi yapmak düsturuyla hareket etmişim. Mahkemelerde de hem dâvâ, hem isbat etmişim ki, değil dini siyasete âlet yapmak, belki birtek hakikat-i imaniyeyi dünya saltanatına değiştirmediğimi kat'î delillerle isbat ettiğim hâlde, böyle yirmi vecihle hakikate muhalif ve divanecesine büyük makamınızı işgal eden bir kısım adliye memurları ve siyasî adamlar bu acîb hurâfe gibi meseleyi hakikat zannedip yirmi sekiz sene bana zulmettiklerinin hakikî sebebini bugünlerde bildim. Sebebi bu ki:

Bu enaniyetli zamandaki hizmet-i imaniyede en büyük tehlikem ve mânevî en büyük suçum ve cinayetim; bu zamanda hizmet-i Kur'âniye'mi şahsıma ait maddî ve mânevî terakkiyâtıma ve kemâlâtıma âlet yapmak imiş. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrediyorum ki, bu uzun zamanlarda ihtiyârım haricinde hizmet-i imaniyemi, değil maddî ve mânevî terakkiyâtıma ve kemâlâtıma ve azaptan ve cehennemden kurtulmama ve hattâ saadet-i ebediyeme vesile yapmama, belki hiçbir maksada kat'iyen âlet etmekliğime gayet kuvvetli, mânevî bir mâni görüyordum. Hayret, hayret içinde kalıyordum.

Acaba herkesin hoşlandığı mânevî makamatı ve uhrevî saadetleri a'mâl-i sâliha ile onları kazanmak ve müteveccih olmak, hem meşrû, hem hiçbir cihet-i zararı olmadığı hâlde, niçin böyle ruhen men ediliyorum? Rıza-yı ilâhîden başka vazife-i fıtriye-i ilmiyenin sevkiyle yalnız ve yalnız imana hizmetin kendisi ayn-ı ücret bana gösterilmiş. Çünkü şimdi bu zamanda hiçbir şeye âlet ve tâbi olmayan ve her gayenin fevkinde olan hakâik-i imaniyeyi fıtrî ubûdiyetle muhtaçlara tesirli bir surette bildirmenin bu dehşetli zamanda çâre-i yegânesi ve imanı kurtaracak ve kat'î kanaat verecek, bu tarzda, yani

---

A'mâl-i sâliha: Sâlih ameller. İslâm'ın güzel ve faydalı gördüğü her türlü işler, fiiller.
Ayn-ı ücret: Ücretin, mükafâtın ta kendisi.
Fıtrî ubûdiyet: Tabiî kulluk. Yaratılışının gereği olan kulluk.
Hayat-ı ilmiye: İlim hayatı.
Kemâlât: Mükemmellikler, olgunlaşmalar, ilerlemeler.
Makamat: Makamlar.
Musırrâne: Israrlı bir şekilde.
Taallûk etmek: İlgili, alakalı olmak.
Tâbi: Uyan, itaat eden.
Uhrevî: Âhirete ait.
Vazife-i fıtriye-i ilmiye: Yaratılışının gereği olan ilim yoluyla dine hizmet görevi.
Yakîn: Kesin, tam, şüphesiz.

hiçbir şeye âlet olmayan bir ders-i Kur'ânî lâzımdır ki, küfr-ü mutlakı ve mütemerrid ve inatçı dalâleti kırsın ve herkese kanaat-i kat'iye verebilsin.

Böyle bir derse, bu zamanda bu şerâit dâhilinde hiçbir şahsî ve uhrevî ve dünyevî, maddî ve mânevî bir şeye âlet edilmediğini bilmekle kat'î kanaat gelebilir. Yoksa, komitecilikten ve cemiyetçilikten tevellüd eden dehşetli dinsizlik şahsiyet-i mâneviyesine karşı mukabil çıkan bir şahsın en büyük bir mertebe-i mâneviyesi de bulunsa, yine vesveseleri bütün bütün izale edemez. Çünkü imana girmek isteyen muannidin nefsi ve enesi diyebilir ki: "Bu kudsî şahıs, dehasıyla ve harika makamıyla bizi kandırdı." diye bir şüphesi kalır.

Cenâb-ı Hakk'a şükür ki, yirmi sekiz sene dini siyasete âlet ithamı altında kader-i ilâhî bu zulm-ü beşerîde benim ruhumu, ihtiyârım haricinde, dini hiçbir şahsî şeyde âlet etmemek için beni, beşerin zâlimâne eliyle ayn-ı adalet olarak tokatlıyor. Yani, "Sakın, sakın!" diye ikaz ediyor. "İman hakikatini kendi şahsına âlet yapma! Tâ imana muhtaç olanlar anlasınlar ki, yalnız hakikat konuşuyor. Nefsin evhamları, şeytanın desiseleri kalmasın, sussun."

Hakikaten Risale-i Nur'un bahsettiği hakikatlerin aynı meâlinde milyonlar kitap o hakikatleri belîgâne neşrettikleri hâlde ve binler hakikî âlimler ders vermeleriyle bu memlekette dehşetli küfr-ü mutlakı tam durduramadıkları hâlde, Nurlar, mezkûr sırra binâen bir cihette galebe ettiğini düşmanları dahi tasdik ederler.

Evet, küfr-ü mutlaka karşı, bu ağır şerâit içinde Nurlar bu işi görmüş, meydandadır. Demek Nurlar'ın kuvveti bu sırr-ı azîmden ileri geliyor.

Ben de bütün ruh u canımla yirmi sekiz sene bu işkenceli musîbetlerime razı oldum. Hakkımı helâl ettim. Âdil kadere de derim ki:

Müstehak idim senin bu şefkatli tokatlarına... Yoksa gayet meşrû, zararsız, herkesin lillâh için takip ettikleri mübârek mesleğe girseydim, yani maddî ve mânevî hislerimi bütün feda etmeseydim, hizmet-i imaniyede bu acîb mânevî kuvveti kaybedecektim. İşte bu kuvvetin bir acîb numûnesi; bazı zâtların ki ben onların ancak ednâ bir talebesi olabildiğim hâlde, onların hakâik-i imaniyeye

---

Ayn-ı adalet: Adaletin ta kendisi.
Belîgâne: Edebî bir üslup ile.
Desise: Hile, oyun.
Ednâ: En küçük, en basit.
Evham: Zanlar, aslı esası olmayan kuruntular, vehimler.
Hakâik-i imaniye: İman hakikatleri, esasları.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Lillâh: Allah için, Allah rızası için.
Mezkûr: Zikredilen, anlatılan.
Muannid: İnatçı.
Mütemerrid: Israrcı, dik kafalı.
Şahsiyet-i mâneviye: Hükmî, mânevî şahsiyet.
Şerâit: Şartlar.
Tevellüd etmek: Doğmak, meydana gelmek.
Zulm-ü beşerî: İnsanların yaptığı zulüm, kötülük.

dair bir kitabını birisi okumuş, Risale-i Nur'un da bir sayfasını okumuş. Risale-i Nur'un bir sayfasıyla daha ziyade imanını kurtardığını ikrar etmiş.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Duanıza muhtaç kardeşiniz
Said Nursî

301

Üstadımız diyor ki:

Mahkemelerin tehirinde hayır var. Şimdiye kadar Nur'a ve Nurculara verilen zahmetler, rahmetlere dönmesi gösteriyor ki, bu tehirde de hayırlar var ki, birisi bu olmak ihtimali var:

Hariç âlem-i İslâm'da Nur'un ehemmiyetli tesire başlaması ve inkişaf ve intişarı ve buranın siyasîleri Avrupa'ya bir rüşvet olarak bir derece Avrupalaşmak meylini göstermesi, hariçte zannedilmekle mahkemelerce Nur'un serbestiyet-i tâmmesi için karar vermek, hariç âlem-i İslâm'da Nurlar'ın hakikî ihlâsına böyle bir şüphe gelecekti ki, ya Nurcular riyakârlığa mecbur olmuşlar veyahut böyle medenîleşmek fikrinde olanlara ilişmiyorlar, zaaf gösteriyorlar diye, Nur'un kıymetine büyük zarar olduğu için bu tehir o evhamları izale eder. Ve isbat ediyor ki, otuz seneden beri İslâmiyet'in şiârına muhalif şeylere baş eğmiyorlar.

302

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2]

Üstadımız notalar hükmünde söyledi, biz de kaleme aldık:

Bu sene bu iki mahkemenin mâhiyetini beyan etmek lâzım geldi. Buradaki mahkeme ise:

Elli sene evvel Süfyan ve şapka hakkında bir hadise mana vermişim. Sonra mahkemeler bunu bir kumandana tecavüzdür diye medar-ı bahis ettiler.

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.
2 O yüce Zât'ın adıyla.

İkrar etmek: Kabul ve tasdik etmek.
Medar-ı bahis: Söz konusu.
Serbestiyet-i tâmme: Tam serbestlik. Serbest bir şekilde yayınlanma.
Süfyan: Âhirzamanda İslâm ümmeti içinden çıkıp, insanları aldatarak dinden uzaklaştıracak olan şahıs.
Şiâr: İslâm'a has özellik, alâmet.
Tehir: Sonraya bırakma, geciktirme, erteleme.

Afyon Mahkemesi benim cezamın şiddetine bir sebep, o tecavüzü, o manayı göstermiş.

Hâlbuki, farazâ yeni yazmışım ve o kumandan da sağdır farz edilsin. Dininde ve rejiminde mutaassıp İngiliz'in hükmü altında yüz milyon müslüman, yüz senede İngiliz'in hem rejimini, hem dinini inkâr etmişlerken, kanunen adliyeleri onlara o ciheti medar-ı mes'uliyet yapmadığı hâlde, hem şimdi eski parti liderleri farazâ o kumandanın üçte biri de olsalar –belki onun gibi birer kumandan idiler– benim o kumandana hadis ile vurduğum tokatın yirmi mislini, şimdiki cerideler daha şiddetli olarak o liderlere, o eski kumandanlara vurmaktadırlar; medar-ı mes'uliyet tutulmuyorlar, serbest oluyorlar.

Hâlbuki, elli sene evvel bir hadisin taşını atmışım; yirmi sene sonra bir kumandan başını karşı tutmuş, başı kırılmış. Ölmüş gitmiş, alâkası hükûmetten ve dünyadan kesilmiş. Hâlbuki eski partinin liderleri meb'us iken veya memur iken, hükûmetle alâkaları olduğu hâlde onlara gelen tecavüz, Risale-i Nur'un vurduğu tokatın on, belki yüz derece ziyade iken, serbest cerideler intişar ediyor.

Amma kitaplar hakkında müsâderenin mâhiyeti: Risale-i Nur'un yüz otuz üç kitabından birtek kitabın bir-iki sayfası o tokatı bahsetmiş. Bunun dolayısıyla yüz otuz kitabı müsâdere etmek; bir adamın hatasıyla yüz otuz adamı cezalandırmak gibi bir acîb gaddarâne zulüm olması ve şimdi kütüphanelerde, kitapçılarda ve ellerde gezen ve hususan vatan ve din aleyhinde dinsizlerin, mülhidlerin, zındıkların, komünistlerin kitapları, hattâ baştan aşağıya kadar İslâmiyet aleyhindeki Doktor Duzi'nin kitabı bazı ellerde gezmesi gösteriyor ki; Risale-i Nur'a karşı müsâdere, yerden göğe kadar haksız bir zulümdür, bir gadirdir.

Çünkü Risale-i Nur, ekser âlem-i İslâm'ın mühim merkezlerinde, bu yirmi sekiz senede bu vatanda ulemâların elinde gezdiği hâlde, hiçbir âlim, hiçbir filozof itiraz etmemiş. Mahkemeler ve siyasiyyûnlar, yalnız biri tesettüre; diğeri de "Âhirzaman'da bir kumandan başına şapka koyacak ve cebren giydirecek."[1] gibi iki meseleye ilişmişler. Sonra da bu meseleler için dört-beş

---

1 Bkz.: Buhârî, *Tevhîd* 17; Müslim, *Fiten* 101-103, 95; Tirmizî, *Fiten* 59; Ebû Davud, *Melâhim* 14. Ayrıca bkz.: Şuâlar, Beşinci Şuâ *(2. Makam, 2. Mesele)*.

Ceride: Gazete.
Medar-ı mes'uliyet: Sorumlu tutulma sebebi.
Mülhid: Dinsiz, inançsız, ateist.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.
Siyasiyyûn: İdareciler, yöneticiler.
Tesettür: Örtünme, insanın, dinin belirlediği sınırlar ölçüsünde vücudunu diğer insanlara karşı gizlemesi.

mahkeme, o meseleler dahi dâhil olduğu ve beraat verildiği hâlde, o bir-iki sayfa için yirmi bin sayfayı mes'ul ve mahkûm etmek hükmünde Risale-i Nur'u müsâdere etmek, aynı bu misale benziyor:

Bir adamın bir adama haksız değil, belki haklı taarruzu yüzünden ki, başkaları da onu medar-ı mes'uliyet görmediği ve beş mahkeme de cinayet saymadığı hâlde, o mevhum suçla yirmi bin adamı suçlu yapmak gibi, yirmi bin Nur sayfalarını bir-iki sayfa yüzünden müsâdere ve dört buçuk sene Afyon'da hapsetmek, o taarruzun yüz mislinden daha ziyade bir hatadır, bir cinayettir ve bu vatana da bir sû-i kasttır.

Said Nursî

303

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[2]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelen: Cenâb-ı Hakk'a yüz bin şükür ediyoruz ki, elli beş sene bir gaye-i hayalim ve hayatımın bir neticesi olan Medresetü'z-Zehra'nın mânevî hakikatini siz, Medresetü'z-Zehra erkânları tamamıyla gösteriyorsunuz.

Sâniyen: Şiddetli hastalık ve sair sebeplerin tesiriyle ben Nurcu kardeşlerimle konuşamadığımdan ve o musâhabeden mahrum kaldığımdan, benim bedelime sizler ve Risale-i Nur'un Kur'ân medresesinde Yeni Said'e verdiği ders ve Eski Said'in de Hutbe-i Şâmiye ve zeyilleri gibi hayat-ı içtimaiye medresesinde aldığı dersleri ve konuşmaları, bu bîçâre kardeşiniz bedeline, müştâk olduğum kardeşlerimle benim yerimde konuşmalarını tevkil ediyorum.

Sâlisen: Bir küçük medrese-i nuriyeyi kendi hanesinde tesis edip kahraman Tahirî gibi bir has, hâlis Nur nâşirini daire-i nuriyeye veren Tahirî'nin merhum pederinin vefatını, hem onun akrabasını, hem Isparta'yı, hem Nur dairesini tâziye ediyorum. Cenâb-ı Hak, Nur'un hurufları adedince ruhuna rahmet eylesin, âmin...

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Gaye-i hayal: İdeal, ülkü, hedef.
Huruf: Harfler.
Musâhabe: Sohbet etme, söyleşme.
Müştâk: Arzulu, istekli.
Sâlisen: Üçüncü olarak.
Sâniyen: İkinci olarak.
Tevkil etmek: Vekil tayin etmek.
Zeyil: Ek, ilave.

Râbian: İnebolu, Zühretü'n-Nur'dan üç yüzü benim hesabıma tahsis etmiş. Ben de dedim: Yüz elli Isparta'ya ve yüz elli bana gelsin. Bana gelmiş; size gelen ise, ileride bana vereceğiniz Mektubat mecmuasına mukabil ve size borcum varsa hesap edersiniz…

Hâmisen: Irak tarafında, hususan Bağdat'taki Üstad-ı Âzam'ın türbedarına ve kardeşlerime selâmımı tebliğ ve hayatım müsaade ederse, bütün ruh u canımla o havâliye gitmek iştiyakımı bildirirsiniz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Hasta kardeşiniz

Said Nursî

~ 304 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2]

Aziz Kardeşlerim!

Eski Said'in matbû eski eserlerinden birisi elime geçti. Merak ve dikkatle baktım. Bu gelen fıkra kalbe geldi. Münasipse Mektubat âhirinde yazılsın.

Evvelâ: Hürriyet'in üçüncü senesinde aşâirler arasında meşrûtiyet-i meşrûayı aşâire tam bildirmek ve kabul ettirmek için Ertoş aşâiri içinde hususan Küdan ve Mamhuran'a verdiği ders ve 1329'da Matbaa-yı Ebüzziya'da tab' edilen, kırk bir sene evvel tab' edilmiş, fakat maatteessüf yirmi otuz seneden beri arıyordum, bulamamıştım. Bu defa birisi bir nüsha bulup bana göndermiş. Ben de Eski Said kafasını alıp ve Yeni Said'in sünûhâtıyla dikkatle mütâlaa ettim. Anladım ki, Eski Said acîb bir hiss-i kable'l-vuku ile, otuz-kırk sene sonra şimdi vukua gelen vukuât-ı maddiye ve mâneviyeyi hissetmiş. Ve bedevî ekrad aşâiri perdesi arkasında, bu zamanın medenî perdesini kendilerine maske yapan ve vatanperverlik perdesi altında dinsiz ve hakikî bedevî ve

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.

2 O yüce Zât'ın adıyla.

Aşâir: Aşiretler.
Ekrad: Kürtler.
Hâmisen: Beşinci olarak.
Havâli: Çevre, civar, yöre.
Hürriyet: 1909'da başlayan 2. Meşrûtiyet.
Maatteessüf: Maalesef, üzülerek.
Matbû: Tab' edilmiş, basılmış.
Meşrûtiyet-i meşrûa: Meşrû, dinî sınırlar içindeki meşrûtiyet (padişahın yetkilerinin sınırlandığı, seçimle gelen bir meclise dayalı idare, yönetim şekli).
Mütâlaa etmek: İncelemek, tetkik etmek.
Râbian: Dördüncü olarak.
Sünûhât: Kalbe doğan manalar, ilhamlar.
Tab' edilmek: Basılmak.
Vukuât-ı maddiye ve mâneviye: Meydana gelen maddî ve mânevî olaylar.
Zühretü'n-Nur: "Nur'un çiçeği" veya "Nur'un yıldızı" anlamında 25. ve 26. Lem'a'lar, 3. Şuâ ve 21. Mektup'tan derlenen eserin adı.

hakikî mürteci, yani bu milleti İslâmiyet'ten evvelki âdetlerine sevk eden hainleri görmüş gibi onlarla konuşup başlarına vuruyor.

Sâniyen: O matbû eserin yüz beşinci sayfadan tâ yüz dokuza kadar parçaya dikkatle baktım. O zamanda aşâire ders verdiğim o suâller ve cevaplar vaktinde, mühim bir velî içlerinde bulunuyormuş. Benim de haberim yok. O makamda şiddetli itiraz etti. Dedi:

"Sen ifrat ediyorsun, hayali hakikat görüyorsun, bizi de tahkir ediyorsun. Âhirzaman'dır. Gittikçe daha fenalaşacak."

O vakit ona karşı matbû kitapta böyle cevap vermiş:

"Herkese dünya terakki dünyası olsun, yalnız bizim için mi tedennî dünyasıdır? Öyle mi? İşte ben de sizinle konuşmayacağım. Şu tarafa dönüyorum, müstakbeldeki insanlarla konuşacağım:

Ey yüzden tâ üç yüz seneden sonraki yüksek asrın arkasında gizlenmiş, sâkitâne benim sözümü dinleyen ve bir nazar-ı hafiyy-i gaybî ile beni temâşâ eden Said, Hamza, Ömer, Osman, Yusuf, Ahmed v.s size hitap ediyorum!

Tarih denilen mâzi derelerinden sizin yüksek istikbalinize uzanan telsiz telgrafla sizinle konuşuyorum. Ne yapayım, acele ettim, kışta geldim. Siz inşallah cennet-âsâ bir baharda gelirsiniz. Şimdi ekilen nur tohumları zemininizde çiçek açacaklar. Sizden şunu rica ederim ki; mâzi kıtasına geçmek için geldiğiniz vakit mezarıma uğrayınız. O çiçeklerin birkaç tanesini, mezartaşı denilen, kemiklerimi misafir eden toprağın kapıcısının başına takınız."[1] Yâni; –İhtiyar Risalesi'nin On Üçüncü Ricası'nda beyan ettiği gibi– Medresetü'z-Zehra'nın mekteb-i ibtidâisi ve Van'ın yekpâre taşı olan kalesinin altında bulunan Horhor medresemin vefat etmesi ve Anadolu'da bütün medreselerin kapatılmasıyla vefat etmelerine işaret ederek, umumunun bir mezar-ı ekberi hükmünde olmasına bir alâmet olarak, o azametli mezara azametli Van Kalesi mezartaşı olmuş. "*Ey yüz sene sonra gelenler! Şu kalenin*

---

1 Bkz.: Münâzarât, s. 91, 92, Şahdamar Yayınları.

Cennet-âsâ: Cennet gibi, cennete benzeyen.
İfrat etmek: Aşırıya gitmek.
Mekteb-i ibtidâi: İlkokul, başlangıç mektebi.
Mezar-ı ekber: Çok büyük mezar.
Mürteci: Gerici.
Nazar-ı hafiyy-i gaybî: Görünmeyen, gizli bakış.
Sâkitâne: Susmuş bir şekilde, sessizce.
Tedennî: Alçalma, düşüşe geçme.
Temâşâ etmek: Bakmak, seyretmek.
Terakki: Gelişme, ilerleme, yükselme.
Yekpâre: Tek parça.

başında bir medrese-i nuriye çiçeğini yapınız. Cismen dirilmemiş, fakat ruhen bâki ve geniş bir heyette yaşayan Medresetü'z-Zehra'yı cismanî bir surette bina ediniz." demektir.

Zaten Eski Said ekser hayatı o medresenin hayaliyle gitmiş ve o matbû risalenin 147'nci sayfadan tâ 157'nci sayfaya kadar Medresetü'z-Zehra'nın tesisine ve faydalarına dair ehemmiyetli hakikatleri yazmış.

Bir fâl-i hayırdır ki, yirmi beş senelik dehşetli ve medreseleri öldüren istibdadın kırılmasıyla, Maârif Vekili Tevfik, Van'da "Şark Üniversitesi" nâmında Medresetü'z-Zehra'yı inşa etmesine karar vermesi ve ümidin haricinde Reis Celâl dahi mühim meseleler içinde Tevfik'in fikrine iştirak etmesi, Eski Said'in kırk sene evvelki sözü ve ricası doğru çıkacağını gösteriyor.

Şimdi kırk beş sene evvelki cevabının izahında üç hakikat beyan edilecek:

Birincisi: Eski Said bir hiss-i kable'l-vuku ile iki acîb hâdiseyi hissetmiş, fakat rüya-yı sâdıka gibi tâbire muhtaç imiş. Nasıl bir kırmızı perde ile beyaz veya siyah bir şeye bakılırsa kırmızı görünür. O da siyaset-i İslâmiye perdesiyle o hakikate bakmış. Hakikatin sureti bir derece şeklini değiştirmiş. O hazır büyük velî dahi o yanlışını görüp o cihette şiddetle itiraz etmiş. İşte o hakikat iki kısımdır:

Birincisi: Bu Osmanlı ülkesinde büyük bir parlak nur çıkacak. Hattâ Hürriyet'ten evvel pek çok defa talebelere teselli vermek için, "Bir nur çıkacak, gördüğümüz bütün fenalıklara karşı bu vatana saadet temin edecek." diyordu. İşte, kırk sene sonra Risale-i Nur o hakikati kör gözlere dahi gösterdi.

İşte Nur'un zâhiren, kemmiyeten dar cihetine bakmayarak, hakikat cihetinde keyfiyeten geniş ve fevkalâde menfaatini hissetmesi suretiyle, hem de siyaset nazarıyla bütün memleket-i Osmaniye'de olacak gibi ifade etmiş. O büyük velî, onun dar daireyi geniş tasavvurundan ona itiraz etmiş.

Hem o zât haklı, hem Eski Said bir derece haklıdır. Çünkü Risale-i Nur imanı kurtarması cihetiyle o dar dairesi madem hayat-ı bâkiye ve ebediyeyi

---

Fâl-i hayır: Hayır alâmeti, hayra yorulan durum.
Hayat-ı bâkiye ve ebediye: Kalıcı, dâimî hayat. Âhiret hayatı.
İstibdad: Baskıcı yönetim.
Kemmiyeten: Nicelik, sayı olarak.
Maârif Vekili: Millî Eğitim Bakanı.
Rüya-yı sâdıka: Şuuraltı veya bir hastalık neticesi olmadan, dupduru ve tertemiz duygularla beklenmedik anda görülen, müjde, teşvik, ilham, yol gösterme, îkaz ve ibret ihtiva eden, irşada yönelik doğru rüya.
Siyaset-i İslâmiye: İslâm âlemindeki siyasî gelişmeler.

imanla kurtarıyor, bir milyon talebesi bir milyar hükmündedir. Yani bir milyon değil, belki bin insanın hayat-ı ebediyesini temine çalışmak, bir milyar insanın hayat-ı fâniye-i dünyeviye ve medeniyetine çalışmaktan daha kıymettar ve mânen daha geniş olması, Eski Said'in o rüya-yı sâdıka gibi olan hiss-i kable'l-vuku ile o dar daireyi bütün Osmanlı memleketini ihata edeceğini görmüş. Belki, inşallah o görüş, yüz sene sonra Nurlar'ın ektiği tohumların sümbüllenmesiyle aynen o geniş daire Nur dairesi olacak, onun yanlış tâbirini sahih gösterecek.

İkinci Hakikat: Kırk sene evvel Eski Said bu matbû kitâbetlerinde, İşârâtü'l-İ'câz'ın baştaki “İfade-i Merâm”ında ve sair eserlerinde musırrâne ve mükerreren talebelerine diyordu ki: “Hem maddî, hem mânevî büyük bir zelzele-i içtimaî ve beşerî olacak. Benim dünya terkiyle inzivamı ve mücerred kalmamı gıpta edecekler.” diyordu. Hattâ Hürriyet'in birinci senesinde İstanbul'da Câmiü'l-Ezher'in reis-i ulemâsı olan Şeyh Bahît Hazretleri* *(rahmetullâhi aleyh)* İstanbul'da Eski Said'e sordu:

مَا تَقُولُ فِي حَقِّ هٰذِهِ الْحُرِّيَّةِ الْعُثْمَانِيَّةِ وَالْمَدَنِيَّةِ الْأُورُبَّائِيَّةِ؟

Said cevaben demiş:

إِنَّ الْعُثْمَانِيَّةَ حَامِلَةٌ بِدَوْلَةٍ أُورُبَّائِيَّةٍ فَسَتَلِدُ يَوْمًا مَا

وَالْأُورُبَّا حَامِلَةٌ بِالْإِسْلَامِيَّةِ فَسَتَلِدُ يَوْمًا مَا

Yani, “Osmanlı hükûmetindeki Hürriyet'e ne diyorsun ve Avrupa hakkında fikrin nedir?”

O vakit Eski Said demiş: “Osmanlı hükûmeti Avrupa ile hâmiledir; Avrupa gibi bir hükûmeti doğuracak. Avrupa da İslâmiyet'e hâmiledir; o da bir İslâm devleti doğuracak.” Şeyh Bahît'e söylemiş.

O allâme zât demiş: “Ben de tasdik ediyorum.” Beraberinde gelen hocalara dedi: “Ben bununla münâzara edip galebe edemem.”

Birinci tevellüdü gözümüzle gördük. Bir çeyrek asır Avrupa'dan daha dinden uzak...

Hayat-ı fâniye-i dünyeviye: Fani, geçici hayat. Dünya hayatı.
İfade-i merâm: Maksadın ifadesi.
Kitâbet: Yazı.
Musırrâne: Israrlı bir şekilde.
Mücerred: İnsanlardan uzak, tek başına yaşayan. Bekar.
Mükerreren: Tekrar tekrar, devamlı.
Münâzara etmek: Tartışmak.
Tevellüd: Doğum, ortaya çıkma.
Zelzele-i içtimaî: Toplumsal sarsıntı, deprem.

İkinci tevellüd de inşallah yirmi otuz sene sonra çıkacak. Çok emarelerle, hem şarkta, hem garpta Avrupa içinde bir İslâm devleti çıkacak.

Üçüncü Hakikat: Hem Eski Said, hem Yeni Said, hem maddî, hem mânevî büyük bir hâdise Osmanlı memleketinde büyük ve dehşetli ve tahribatçı bir zelzele-i beşeriye Osmanlı memleketinde olacak diye, hiss-i kable'l-vuku ile Eski Said mükerrer ve musırrâne haber veriyordu. Hâlbuki o his ile Nur meselesinin aksiyle gayet geniş daireyi dar görmüş. Zaman onu ikinci Harb-i Umumî ile tam tasdik ettiği hâlde, onun o çok geniş daireyi Osmanlı memleketinde gördüğünü şöyle tâbir ediyor ki:

İkinci Harb-i Umumî beşere ettiği tahribat-ı azîme gerçi çok geniştir. Fakat hayat-ı dünyeviyeye ve bekâsız medeniyete baktığı cihetinde, Osmanlı'daki tahribata nisbeten dardır. Osmanlı'daki mânevî zelzele hayat-ı ebediye ve saadet-i bâkiyenin zararına bir tahribat ve bir zelzele-i mâneviye-i İslâmiye mânen o ikinci Harb-i Umumî'den daha dehşetli olmasından, Eski Said'in o sehvini tashih ediyor ve rüya-yı sâdıkasını tam tâbir ediyor ve o hiss-i kable'l-vukuunu gözlere gösteriyor. Ve o mûteriz ehl-i velâyeti zâhiren haklı, fakat hakikaten Eski Said'in o hissi daha haklı olduğunu isbatla, o velî zâtın itirazını tam reddediyor.

Said Nursî

~ 305 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[3]

Aziz, Sıddık, Mübârek Kardeşlerim!

Evvelâ: Medresetü'z-Zehra erkânlarının arzularıyla verilen bir dersin bir hülâsasını sizlere de söylemeyi münasip gördük. O dersin mevzuu da;

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Bekâ: Süreklilik, devamlılık.
Ehl-i velâyet: Veli, Allah dostu.
Garp: Batı.
Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Daha sonraları Hz. Üstad bu üniversite hakkında "Maddî tesisine çok mâniler bulunduğundan, Medresetü'z-Zehra şimdilik Nur şâkirtlerinin heyet-i mecmûasının dairesinden ibarettir." ifadelerini kullanmıştır.
Mûteriz: İtiraz eden, itirazcı.
Sehiv: Hata, yanılgı.
Şark: Doğu.
Zelzele-i mâneviye-i İslâmiye: İslâm dünyasında meydana gelen mânevî sarsıntı, deprem.

umum kâinat mevcudâtı hesabına Miraç gecesinde, Fahr-i Kâinat ve Netice-i Hilkat-i Âlem Peygamber *(aleyhissalâtü vesselâm)*, huzur-u ilâhîde nev-i beşerin, belki umum zîhayat, belki umum mahlûkât nâmına, selâm yerinde, اَلتَّحِيَّاتُ، اَلْمُبَارَكَاتُ، اَلصَّلَوَاتُ، اَلطَّيِّبَاتُ لِلّٰهِ[1] demesi.. ve içinde bir küllî mana bulunduğundan bütün ümmet her gün çok defa namazlarında zikretmesi ile.. ve ehl-i iman içinde, her bir mertebe sahibinin bir hissesi içinde bulunduğu.. ve bundan evvel Hüve Nüktesi'nin hâşiyesinde, radyo vâsıtasıyla hava unsurunun harika mu'cizât-ı kudreti göstermesi cihetinde kalbe ihtar edildi ki:

"Bir ehl-i iman, ebedî bir saadette, dünya kadar bir mülk-ü bâkîyi netice verecek bu kısacık ömr-ü dünyevîde ettiği ibadette bir küllî ibadet, âdetâ kendi husûsî dünyasıyla beraber ibadet etmiş gibi kendi husûsî dünyası kadar bir mükâfat alacağı işârât-ı Kur'âniye'den anlaşılır." diye, Hüccetü'z-Zehra'nın İkinci Makam'ında, ilm-i ilâhî mebhasında اَلتَّحِيَّاتُ، اَلْمُبَارَكَاتُ ilâ âhir'in küllî manaları ruhuma gelip, öylece teşehhüdde اَلتَّحِيَّاتُ derken, birden hayalime husûsî dünyamın dört unsuru olan **toprak**, **su**, **hava**, **nur** unsurları dört küllî dil oldular. Her bir dil, milyarlar, hattâ trilyonlar, katrilyonlar adedince اَلتَّحِيَّاتُ، اَلْمُبَارَكَاتُ، اَلصَّلَوَاتُ، اَلطَّيِّبَاتُ لِلّٰهِ kelimelerini lisân-ı hâl ile söylüyorlar, hayalen gördüm.

Bu unsurlardan "**toprak**" unsuru bir dil olarak, bütün zîhayatların her biri bir kelime-i zîhayat olup اَلتَّحِيَّاتُ derler. Çünkü her bir avuç toprak ekser nebâtâta saksılık edebilir ve menşe olabilir bir vaziyettedir. O hâlde, her bir avuç toprakta, ya bütün beşerin meydana getirdikleri bütün fabrikaların adedince mânevî küçücük mikyasta fabrikalar –her bir avuç toprakta– bulunacak. Bu ise hadsiz derecede imkânsız... Veyahut bir Kadîr-i Mutlak'ın hadsiz kudreti,

---

[1] "Bütün tahiyyeler yani hayat sahibi varlıkların hayatlarıyla sundukları ibadetler; hayatın ve zîhayatın hülâsası olan mahlûkların, hususan tohumların ve çekirdeklerin, danelerin, yumurtaların fıtrî mübârekiyetleri, bereketleri, ubûdiyetleri; salâvât yani dualar; tayyibat yani bütün güzel söz ve davranışlar Allah'a mahsustur." (Müslim, *Salât* 60; Tirmizî, *Salât* 216; Ebû Davud, *Salât* 178; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 1/292).

Fahr-i Kâinat: Kâinatın iftihar tablosu.
Huzur-u ilâhî: Cenâb-ı Hakk'ın huzuru.
Hüccetü'z-Zehra: "Pırıl pırıl parlayan delil" anlamında On Beşinci Şuâ'ın diğer bir adı.
İşârât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'deki işaretler, manalar.
Kadîr-i Mutlak: Her şeye gücü yeten, mutlak ve sınırsız kudret sahibi Hz. Allah.
Kelime-i zîhayat: Hayat sahibi, canlı kelime.
Küllî: Genel, her şeyi içine alan, kapsamlı.
Lisân-ı hâl: Hâl dili, durum ifadesi.
Mebhas: Bahis, konu.
Menşe: Kaynak, gelişme yeri.
Mu'cizât-ı kudret: Cenâb-ı Hakk'ın güç ve kuvvetinin mu'cizeleri.
Mülk-ü bâkî: Kalıcı, dâimi mülk.
Nebâtât: Bitkiler.
Netice-i Hilkat-i Âlem: Kâinatın yaratılış neticesi, meyvesi.
Nev-i beşer: İnsanlık, insanlar.
Teşehhüd: Namaz içerisindeki oturuşlarda "et-Tahiyyât" duasını okuma.
Zîhayat: Canlı, hayat sahibi varlıklar.

nihayetsiz ilmi ve iradesiyle olacak. Demek toprak unsuru, bütün eczasıyla ve zerrâtıyla bu mazhariyet için hadsiz اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ der. Yani: *"Ezelden ebede kadar bütün zîhayatların hayat hediyeleri Zât-ı Vâcibu'l-vücûd'a hastır."*

Sonra herkesin hususî dünyasındaki gibi benim de hususî dünyamın ikinci unsuru olan "**su**" unsuru dahi, küllî bir lisan olarak bütün zerrâtıyla, hususan zîhayatların menşelerine ve yaşamalarına hizmetleri noktalarında, trilyonlar, katrilyonlar adedince اَلْمُبَارَكَاتُ kelime-i mübârekesini lisân-ı hâl ile kâinatta neşrediyor. Çünkü suyun katrelerinin gördüğü vazifeler, hususan nutfelerin ve çekirdeklerin ve tohumların intibahında ve uyanıp vazife-i fıtriyelerine mazhar olmakta ve gayet acîb ve güzel ve harika o küçücük mahlûkların ve yavruların büyük ve gayet intizamlı ve mükemmel vazifelere mazhariyetlerini bütün zîşuura tebrik ile "Bârekâllah" dediren ve hadsiz "Bârekâllah, mâşallah" dedirmeye vesile olmaya lâyık olan o mübâreklerin o vaziyetleri, o su unsurunun her bir zerresinin binler Eflâtun* kadar ilmi ve binler Hakîm-i Lokman* kadar hikmeti ve iradesi bulunmak lâzımdır. Bu ise, suyun zerrâtı adedince muhaldir. Öyleyse, bir Kadîr-i Zülcelâl'in ve bir Rahmân-ı Rahîm'in hadsiz kudret ve rahmet ve hikmet ve iradesiyle o mübâreklerin, o hadsiz mu'cizâta mazhariyetleri cihetinde bütün o mübârekler adedince اَلْمُبَارَكَاتُ لِلّٰهِ kelimesini külliyetiyle söylediklerinden, bütün mahlûkât nâmına, Miraç gecesinde, netice-i hilkat-i âlem olan Peygamberimiz *(aleyhissalâtü vesselâm)*, اَلْمُبَارَكَاتُ لِلّٰهِ demiş. Yani: *"Bütün bu medar-ı tebrik ve mâşallah ve barekâllah dediren bütün hâletler ve sanatlar Zât-ı Zülcelâl'in kudretine mahsus olduğundan, bütün o hadsiz* اَلْمُبَارَكَاتُ لِلّٰهِ *'ları Cenâb-ı Hakk'a huzuru ile hediye ediyor."*

Sonra, herkesin hususî dünyasındaki "**hava**" unsuru dahi bir [1] هُوَ (Hû) kadar, her bir avuç havadaki her bir zerre, mazhar oldukları santrallik, âhize ve nâkilelik vazifeleri içinde bütün duaları ve salavatları ve ricaları ve ibadetleri

---

1 "O"

Âhize: Alıcı.
Bârekâllah: Allah mübârek etsin, bereketli kılsın.
Ecza: Cüzler, parçalar, kısımlar.
Huzur: Cenâb-ı Hakk'ın yüce huzurunda bulunma.
İntibah: Uyanma, ayılma.
Kadîr-i Zülcelâl: Sınırsız kudret sahibi Yüce Allah.
Kelime-i mübâreke: Mübârek, bereketli kelime.
Mazhariyet: Erişme, kavuşma, nâil olma.
Medar-ı tebrik: Tebrik sebebi, vesilesi.
Nâkile: İleten, verici.
Nutfe: Zigot, döllenmiş hücre.
Rahmân-ı Rahîm: Zâtında sonsuz rahmet sahibi olan, varlığa da bu engin merhametiyle şefkat eden Hz. Allah.
Vazife-i fıtriye: Tabiî görev, yaratılışın gereği olan görev.
Zât-ı Vâcibu'l-vücûd: Varlığı kendinden ve kesin olan Hz. Allah.
Zerrât: Zerreler. Atom veya molekül gibi maddenin çok küçük parçaları.
Zîşuur: Akıllı, şuur sahibi varlıklar.

ifade eden اَلصَّلَوَاتُ لِلّٰهِ cümlesini lisân-ı hâlleriyle dedikleri için, hava unsuru küllî bir lisan olarak o hadsiz kelimâtlarını katrilyonlar, belki kentrilyonlar adedince söyleyerek Sâni'lerine, Hâlık'larına takdim ettiklerinden, onların namlarına o küllî mana ile Resûl-i Ekrem *(aleyhissalâtü vesselâm)* Cenâb-ı Hakk'a اَلصَّلَوَاتُ لِلّٰهِ diye takdim etmiştir. Yani: *"Bütün dualar ve ihtiyaçtan gelen ricalar ve nimetten çıkan şükürler ve ibadetler ve namazlar, Hâlık-ı külli şey'e mahsustur."*

Çünkü Hüve Nüktesi'nin hâşiyesinde denildiği gibi, ya هُو (Hû) kadar bir avuç havanın her bir zerresi, umum dilleri bilecek ve söyleyenlerin yerlerini görecek ve yakın-uzak her şeyi işitecek ve her şiveyi ve her harfin tarzını tam bilecek ve çok işleri beraber, şaşırmadan görecek bir kudret-i mutlaka ve irade-i tâmmeye mâlik olacak. Bu ise hava zerreleri adedince muhâl olmasından, elbette ve elbette şüphesiz ve kat'î bir zaruretle, o zerrelerin her biri, Sâni-i Hakîm'i bütün sıfâtıyla gösterip şehâdet eder. Âdeta küçük bir mikyasta, âlemin büyük şehâdeti kadar şehâdetleri vardır.

Demek zerrât-ı havaiye adedince salavâtları ifade eden, Mirac-ı Ahmedî'de *(aleyhissalâtü vesselâm)* اَلصَّلَوَاتُ لِلّٰهِ denilmiştir.

Sonra اَلطَّيِّبَاتُ kelime-i tayyibe söylendiği vakit, birden "**nâr**" ile "**nur**" unsuru, yani hararetli ve hararetsiz maddî ve mânevî nur unsuru bir küllî dil olarak, hadsiz ve nihayetsiz bir surette lisân-ı hâl ile, hadsiz dillerle اَلطَّيِّبَاتُ لِلّٰهِ diyor. Yani: *"Bütün güzel sözler, güzel manalar, harika güzel cemâller ve bütün kâinatın yüzünde cemâlleri görünen ezelî esmâyı hüsnânın cilveleri ve başta enbiyalar, evliyalar, asfiyalar olarak bütün ehl-i imanın imanları ile kâinatın ve mahlûkâtın görünen güzellikleri ve ehl-i imanın imanlarından neş'et eden güzel sözler, hamdler, şükürler, tevhidler, tehliller, tesbihler, tekbirler* إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ[1] *sırrı ile*

---

[1] "Güzel ve temiz sözler O'na yükselir." (Fâtır Sûresi, 35/10).

Asfiya: İlim ve takvalarıyla peygamberlerin gerçek vârisi olan seçkin veliler.
Cemâl: Güzellik, güzel yüz.
Esmâ-yı hüsnâ: Cenâb-ı Hakk'ın güzel isimleri.
Ezelî: Başlangıcı, öncesi olmayan, zaman üstü.
Hâlık-ı külli şey: Her şeyi Yaratan, Hz. Allah.
İrade-i tâmme: Engin, sınırsız irade.
Kelime-i tayyibe: Güzel, hoş kelime.
Kudret-i mutlak: Tam, sınırsız kudret.
Mikyas: Ölçü, ölçek.
Muhâl: İmkânsız.
Nâr: Ateş.
Sâni: Her şeyi sanatlı, estetik ölçülerle yaratan Hz. Allah.
Sâni-i Hakîm: Her şeyi yerli yerince mükemmel bir şekilde yaratan Hz. Allah.
Tehlil: "Lâ ilâhe illallah" diyerek Allah'ın birliğini ikrar ve ilan etmek.

Arş-ı Âzam tarafına giden o kelimât-ı tayyibeleri ve dünyanın üç adet yüzünden gayet güzel olan esmâ-yı ilâhiyeye aynalık eden birinci yüzündeki hadsiz güzellikler, tayyibeler; ve dünyanın âhiret tarlası olan ikinci yüzündeki hadsiz hasenâtlar, hayırlar ve mânevî meyveler ve güzellikler, tamamıyla Ezel-Ebed Sultanı Kadîr-i Zülcelâl'e mahsustur." diye, nâr ve nur unsurunun bu küllî diliyle bu küllî ubûdiyeti, Mâbud-u Zülcelâl'e takdim etmek manasında olarak, Fahr-i Kâinat *(aleyhissalâtü vesselâm)*, umum mahlûkât hesabına اَلطَّيِّبَاتُ لِلّٰهِ demiş. Çünkü maddî ve mânevî nur unsuru, mazhar oldukları vazifelerinin umumu hem beraber, hem ayrı ayrı Zât-ı Vâcibu'l-vücûd'a işaret ve şehâdet ettikleri milyarlar numûneleri var.

Evet, nur ve nâr unsuru toprak, hava ve mâ unsurları gibi gayet kat'î ve bedihî ve zarurî bir surette o numûnelerle gösteriyor ki: *Bütün esbap yalnız bir perdedir. Bütün icatlar ve tesirler Zât-ı Kadîr-i Zülcelâl'indir.* Çünkü nur, aynen vücûd ve hayat gibi, kudret-i ilâhiyenin perdesiz, bizzat mübâşeretine lâyık olmasından, esbab-ı zâhirî hiçbir cihette perde olmadığından, vâhidiyet içinde ehadiyeti gösterir. Gayet cüz'î ve küçük bir vazifede, küllî ve geniş bir delil-i ehadiyete işaret eder ki, "Hüve Nüktesi" hâşiyeleriyle bunu gayet kısaca isbat ediyor. İşte milyarlar numûnelerinden iki küçük numûnesinden:

Birisi: Mânevî nurun –ilim suretinde– beşerin kafasında cilvesinin bir cüz'isi, tırnak kadar **kuvve-i hâfıza**ya mâlik bir adamın kafasında, doksan kitabın kelimâtı yazılmış. Ve üç ayda, her günde üç saat meşgul olarak, hâfızasının sayfasının yalnız o kısmını ancak tamam edebilmiş. Aynı adam, seksen sene ömründe gördüğü ve işittiği ve merakını tahrik eden ve ona hoş gelen manaları ve kelimeleri ve suretleri ve savtları, o tırnak kadar kuvve-i hâfızanın sayfasında, istediği vakitte müracaat edip bir büyük kütüphane kadar bütün mahfuzâtının aynı şeylerini orada bütün istediklerini mevcut ve muntazam yazılmış ve dizilmiş görüyor.

Arş-ı Âzam: Yerde ve gökte, maddî ve mânevî bütün varlıklarla alâkalı ilâhî emir, irade ve işleyişin ilk tecellî ve zuhur mahalli sayılan, fakat mahiyetini sadece Cenâb-ı Hakk'ın bilebileceği yüce bir âlem.

Ehadiyet: Cenâb-ı Hakk'ın her varlığa özel, ayrı şekilde tecellî eden birliği.

Esbab-ı zâhirî: Görünen, dış sebepler.

Ezel-Ebed Sultanı: Saltanatının başlangıcı ve sonu olmayan Cenâb-ı Hak.

Kelimât: Kelimeler.

Mâ: Su.

Mâbud-u Zülcelâl: İbadetin mutlak sahibi Yüce Allah.

Mahfuzât: Hâfızaya alınan malumatlar.

Mübâşeret: Bizzat, doğrudan doğruya yapılan işin içinde olma.

Savt: Ses.

Vâhidiyet: Cenâb-ı Hakk'ın bütün varlıklara genel ve umumî şekilde tecellî eden birliği.

Vücûd: Varlık, var olma.

İşte bu tırnak kadar kuvve-i hâfızanın, bahr-i umman gibi bir vüs'ati ve güneş gibi bir ihatalı nuru ve bir ziya-yı mânevîsi ve zemin yüzü kadar geniş sayfaları olmazsa bu hâl olamaz. Bu ise yüz binler derece muhâl muhâl içinde ve imkânsız olduğundan, elbette ve elbette bu küçücük tırnak kadar hâfıza, Levh-i Mahfuz bir sahife-i kader ve kudreti olan Alîm-i Mutlak'ın, ilim ve hikmet ve kudretiyle, o Levh-i Mahfuz'un bir numûnesini beşerin kafasında halkeylemesine kudsî bir şehâdet eder.

İkinci cüz'î ve küçücük bir numûnesi: **Elektrik**tir. Bir adam, elektrik lâmbasının acîb vaziyetini tetkik etmiş. Bakıyor ki, yüzer düğmelerdeki ve merkezlerdeki ve demir ve ip tellerdeki zerreler ve maddeler câmid, şuursuz, hareketsiz oldukları hâlde, yalnız gayet cüz'î bir temas neticesinde, on kilometre yeri dolduran karanlık derhal gider ve yerini, yarım saniyede dolduran bir nur vücûda gelir. Bu gözle görünen karanlığın birden kaybolması ve yine gözle görünen o zulmet kadar nurun vücûda gelmesi elbette bir hayal değil.

Ya o temas eden câmid, şuursuz zerreler, hadsiz bir kuvveti ve bir nuru kendilerinde taşımakla beraber, birden yüz kilometre yerlere elini uzatıp, karanlığı süpürüp, temizleyip nurları dolduracak. Bu ise bütün şeytanlar ve dinsizler, maddiyyûnlar toplansalar, bunu bir sofestâîye de kabul ettiremezler.(Hâşiye)

Hâşiye: Yalnız aldatmak için bazı derin ve ehemmiyetli hakikatlere bir isim takıp güya o hakikat anlaşılmış gibi âdileştiriyorlar. Meselâ; "Bu, elektrik kuvvetiymiş" deyip, o ince ve derin hakikati ehemmiyetsiz yapıp âdi gösteriyorlar. Hâlbuki, kudretin o mu'cizesinin hikmetleri iki sayfayla ancak ifade edildiği hâlde, birtek isim takmakla o hakikati ve o küllî hikmeti gizleyip, gayet küçük ve basit bir perdesini yerine ikame ederek, o mu'cizeli eseri, kör kuvvete ve serseri tesadüfe ve mevhum tabiata isnad edip, Ebûcehil'den daha echel bir dereceye düşüyorlar. İşte, irade-i ilâhiyenin nâmuslarının unvanları olan âdetullah kanunlarının birisine beşer, aczinden mahiyetini bilemediği o kanunun mahiyetine "elektrik" namını verip, tenvirdeki harika mu'cize-i kudreti âdileştirmekle ve mâlûm bir şeymiş gibi "elektrik kuvveti" diye bir isim takmakla, bunun gibi çok harikulâde mu'cizât-ı kudret-i ilâhiyeyi câhilâne âdileştiriyorlar.

Acîb: Harika, hayret verici.
Âdetullah: Cenâb-ı Hakk'ın icraatında uyguladığı kanunlar.
Âdileştirmek: Basit, sıradan, değersiz hâle getirmek; sıradanlaştırmak.
Alîm-i Mutlak: Her şeyi bilen, sonsuz ve sınırsız ilim sahibi Hz. Allah.
Bahr-i umman: Çok büyük okyanus.
Câhilâne: Cahilce.
Câmid: Cansız, katı.
Echel: Daha câhil.
Halketmek: Yaratmak.
İrade-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın iradesi.
Levh-i Mahfuz: Olmuş ve olacak her şeyin yazıldığı asıl kütük. Cenâb-ı Hakk'ın takdir buyurduğu hükümlerin bulunduğu asıl levha. (Bkz.: Burûc Sûresi 85/22).
Maddiyyûn: Maddeciler, materyalistler.
Mevhum: Vehim, hayal ürünü.
Nâmus: Düstur, kanun, ilâhî iradenin bir emri, tecellîsi.
Sofestâî: Eşya hakkında olumlu veya olumsuz hiç bir hükme varmayan, daima şüphe ve eleştiri içinde kalmayı esas alan felsefi bir doktrin (sofizm) mensubu, septik.
Tenvir: Aydınlatma.
Vüs'at: Enginlik, genişlik.
Ziya-yı mânevî: Mânevî ışık.
Zulmet: Karanlık.

Veyahut bütün kâinata hükmü geçen ve bütün nurlar, onun Nur isminden feyz alan ve Nûru'n-nûr ve Hâlıku'n-nûr ve Müdebbiru'n-nûr olan Kadîr-i Zülcelâl'in ve Allâmü'l-guyûb'un ve Alîm-i Mutlak'ın kudretiyle ve hikmetiyle olacak. İşte bu iki numûneye kıyasen hadsiz numûneler var.

İşte اَلطَّيِّبَاتُ لِلّٰهِ bütün kâinattaki nurları, güzellikleri, tayyibeleri ve kelimât-ı tayyibeleri ve hayırları ve kemâlâtları Zât-ı Zülcelâl'e nur unsuru diliyle kâinat takdim ettiği gibi, netice-i hilkat-i kâinat ve sebeb-i hilkat-i âlem olan Muhammed *(aleyhissalâtü vesselâm)* dahi –namlarına– meb'us olduğu kâinattaki bütün mevcudât hesabına, Miraç gecesinde o küllî mana ile اَلطَّيِّبَاتُ لِلّٰهِ demiş.

Resûl-i Ekrem *(aleyhissalâtü vesselâm biadedi zerrâti'l-enâm)* bu dört kelimât-ı cemîleyi selâm yerinde söyledikten sonra –Risâle-i Nur'da izah edildiği gibi[1]– Cenâb-ı Hak [2]اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ demesiyle, bütün ümmeti öyle diyeceklerine işaret ve mânevî emir ve ferman ve kabul hükmünde mukabele etmiş. Birden Peygamber [3]اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ demekle, o kudsî selâmı hem kendine, hem ümmetine, hem bütün kendinden evvelki emsallerine tâmim edip, küllî ve umumî bir selâm suretinde gösterip, bütün mahlûkâtın meb'usu olması noktasında onlara da o selâmı teşmil etmiş.

Ümmeti ise her namazda اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ *demeleri, o selâm-ı ilâhîdeki emir ve fermana bir imtisaldir.*

Hem ona karşı biat etmektir. Ve her gün biatını, yani memuriyetini kabul ve getirdiği fermanlara itaatlerini tecdit ve tazelemektir.

Hem, risaletini bir tebriktir.

---

1 Bkz.: Şuâlar, Altıncı Şuâ.
2 "Ey Peygamber! Selâm, senin üzerine olsun!"
3 "Bize ve Allah'ın salih kullarına selâm olsun!"

Aleyhissalâtü vesselâm biadedi zerrâti'l-enâm: Varlıkların zerreleri adedince salât ve selâm O'nun üzerine olsun.
Allâmü'l-guyûb: Bütün bilinmezleri en iyi bilen Hz. Allah.
Biat etmek: Bağlılığını bildirme, itaat edeceğine dâir söz verme.
Hâlıku'n-nûr: Bütün nurların Yaratıcısı.
İmtisal: Uyma, emri yerine getirme.
Kelimât-ı cemîle: Güzel kelimeler.
Kemâlât: Güzellikler, faziletler, mükemmellikler.
Meb'us: Allah tarafından gönderilmiş olan, görevli, vekil.
Müdebbiru'n-nûr: Bütün nurları yönetip idare eden.
Nûru'n-nûr: Bütün nurların Nur'u.
Sebeb-i hilkat-i âlem: Kâinatın, âlemin yaratılış sebebi.
Tâmim etmek: Umumî hâle getirmek, genelleştirmek.
Tecdit: Yenileme.
Teşmil etmek: Yaymak, genişletmek, içine aldırmak.

Hem, umum âlem-i İslâm her gün bu kelime ile onun getirdiği saadet-i ebediye müjdesine karşı bir teşekkürdür.

Evet, her insan kendi vücudunun mahvolmasıyla müteellim olduğu gibi hanesinin harap olmasıyla da elem çekiyor. Ve vatanının bozulmasıyla gayet müteessir oluyor. Ahbabının firak ve vefatıyla derinden derine kalbi acıyor. Dünya kadar büyük, has ve hususî dünyasının zeval ve firak ve âhirde tamamen mahvolmasını düşünmesi, mânevî bir cehennem gibi ruhunu ve vicdanını yandırıyor.

İşte, aklı başında her bir adam ruhsuz, kalbsiz, akılsız olmamak şartıyla bilecek ki:

Muhammed Arabî *(aleyhissalâtü vesselâm)*'ın Miraç gecesinde gözüyle gördüğü saadet-i ebediyenin müjdesini ve ehl-i imanın cennetteki hayat-ı bâkiyesinin beşaretini ve insanın alâkadar olduğu sevdiklerinin mahvolmadıklarını ve onların zevallerinden sonra yine görüşmelerinin muhakkak olacağının gayet sürûrlu, mânevî hediyesine karşı umum âlem-i İslâm her gün çok defa اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ dediği gibi; onun da getirdiği hediye-i mâneviyesiyle, hem kâinat sayfaları ve tabakaları mektubat-ı samedâniye olmasına, hem mahlûkâtın hakikî kıymetleri ve kemâlâtları onun risaletiyle tezahür etmesine mukabil, bütün mahlûkât mânen اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ bu mezkûr hakikatin lisanıyla derler.

Ve ümmet mâbeyninde şeâir-i İslâmiye'den olan, birbirine اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ demeleri sünnet olması,[1] bu büyük hakikatin şuâı olmasındandır.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[2]

Said Nursî

---

1 Efendimiz'in (s.a.s.) selâmın yayılmasını teşvik ettiğine dair bkz.: Müslim, *İman* 93; Tirmizî, *Sıfatü'l-kıyâmet* 56; Ebû Davud, *Edeb* 130-131; İbn-i Mâce, *Et'ime* 1.

2 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Âhir: Son, en son.
Beşaret: Müjde, muştu.
Firak / zeval: Ayrılıp gitme, yok olma.
Mâbeyn: Ara, arası.
Mektubat-ı samedâniye: Cenâb-ı Hakk'ın sınırsız idare ve hâkimiyetini yansıtan, birçok anlam ifade eden varlıklar.
Müteellim: Elem duyan, üzülen.
Müteessir: Üzgün, rahatsız.
Şeâir-i İslâmiye: İslâm'ı temsil eden semboller. İslâm'a has özellikler.
Şuâ: Işın.
Tezahür etmek: Görünmek, belirmek, ortaya çıkmak.

~ 306 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[2]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelen: Seksen sene bir mânevî ömr-ü bâki kazandıran şuhûr-u selâsenizi ve mübârek kudsî gecelerinizi ve Leyle-i Regâib'inizi ve Leyle-i Mirac'ınızı ve Leyle-i Berat'ınızı ve Leyle-i Kadr'inizi ruh u canımızla tebrik ve her bir Nurcunun mânevî kazançları ve duaları umum kardeşleri hakkında makbuliyetini rahmet-i ilâhiyeden rica ve hizmet-i nuriyede muvaffakiyetinizi tebrik ederiz.

Sâniyen: Tesemmüm vesilesiyle nisyan-ı mutlak hastalığının musibeti, benim hakkımda bir nimet ve merhamet hükmüne ve bazı hakâikin keşfine bir anahtar olduğunu, bana çok acımamak için haber veriyorum. Fakat yine duanızı ruh u canımla rica ediyorum.

Evet, şimdi Sirâcü'n-Nur başındaki Münâcât'ı okudum. *Ülfet ve âdet ve yeknesaklık perdeleri altında çok harika hakikatler gizleniyor gördüm.* Bilhassa ehl-i gaflet ve ehl-i tabiat ve felsefenin dinsiz kısmı bu âdetullah kanunlarının perdesi altında çok mu'cizât-ı kudret-i ilâhiyeyi görmeyip, dağ gibi bir hakikati, zerre gibi bir âdi esbaba isnad eder, yükletir. Kadîr-i Mutlak'ın her şeydeki mârifet yolunu seddeder. Ondaki nimetleri kör olup görmeyerek, şükür ve hamd kapısını kapıyorlar.

Meselâ birtek kelimeyi, aynı anda milyon belki milyar kelime olarak, cilve-i kudret, sahife-i havada istinsah ettiği gibi, إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ[3] âyetinin remziyle her kelime-i tayyibe, bütün küre-i havada birden, âdetâ

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.
[2] Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.
[3] "Güzel ve temiz sözler O'na yükselir." (Fâtır Sûresi, 35/10).

Cilve-i kudret: Cenâb-ı Hakk'ın kudretinin tecellîsi.
Ehl-i tabiat: Yaratmayı tabiata vererek Allah'ı inkâr eden kimseler.
Hakâik: Hakikatler.
İstinsah etmek: Bir nüshayı yazarak çoğaltmak.
Münâcât: "Yakarış. Sessizce, içten içe dua etme" anlamında Şuâlar kitabında bulunan 3. Şuâ.
Nisyan-ı mutlak: Tamamen unutma.
Ömr-ü bâki: Sürekli, daimi hayat.
Remiz: İşaret, ima.
Seddetmek: Kapamak, engellemek.
Sirâcü'n-Nur: "Nur kandili, lambası" anlamında Nur Külliyatı'ndan derlenen bir eser.
Şuhûr-u selâse: Üç aylar. Receb, Şaban, Ramazan ayları.
Tesemmüm: Zehirlenme.
Ülfet: Alışma.
Yeknesaklık: Tekdüzelik, monotonluk.

zamansız, kalem-i kudretle istinsah edildiği gibi mânevî ve makbul hakikatlerin bir yazar-bozar tahtası hükmünde olan küre-i havada kudretin acîb bir mu'cizesinin zaman-ı Âdem'den beri ülfet perdesi altında ehl-i gaflet nazarında saklandığı gibi şimdi, radyo nâmı verdikleri ayn-ı hakikatle sabit olmuş ki: İçinde hadsiz bir ilim ve hikmet ve irade bulunan gayr-i mütenâhî bir kudret-i ezeliyenin cilvesi, her zerre-i havaîde hâzır ve nâzırdır ki, hadsiz ayrı ayrı kelimeler her bir zerre-i havaînin küçücük kulağına girip incecik dilinden çıktığı hâlde karışmıyor, bozulmuyor, şaşırmıyor.

Demek bütün esbab toplansa, tek bir zerrenin bu vazife-i fıtriyesindeki cilve-i kudret-i kudsiyeyi hiçbir cihette yapamadığı ve bu her zerrenin hadsiz ince küçük kulağında ve dilinde gayet harika sanata hiçbir cihette hiçbir parmak karışmadığı için, ehl-i dalâlet ve ehl-i gaflet "ülfet, âdet, kanunluk, yeknesaklık" perdesiyle saklayıp, âdi bir isim takıp, muvakkat kendilerini aldatıyorlar.

Meselâ, On Dördüncü Söz'ün Zeyli'nin hâşiyesinde denildiği gibi, pek çok mu'cizâtlı bir usta, bir tırnak kadar bir odun parçasından yüz okka muhtelif taamları, yüz arşın muhtelif kumaşları yapsa, bir adam o odun parçasını gösterip dese, "Bu işler tabiî ve tesadüfî olarak bundan olmuş." O ustanın harika sanatlarını, hünerlerini hiçe indirse, ne derece bir hamâkat ve dalâlette bir hurâfet ve hezeyan olduğu gibi aynen öyle de:

Çam ve incir ağacı gibi binler harika sanatları tazammun eden bir mu'cize-i kudreti, nohut gibi iki çekirdeği gösterip "Bunlar bundan olmuş" demek veya küre-i havayı bir konferans meydanı ve zemin yüzünü bir dershane ve bir mekteb-i irfan hükmüne getiren ve hadsiz nimetleri tazammun eden ve hadsiz şükürlerle mukabele etmek lâzımken ve beşerin saadet-i ebediyesindeki ihsânât-ı ilâhiyenin bir muaccel(Hâşiye) numûnesi ve hiçbir şüpheyi bırakmayan ve doğrudan doğruya hazine-i rahmetten ihsan edilen bir hediye-i rahmâniyeye "radyo" nâmını takmakla, bu elektrik ve havanın temevvücâtı

Hâşiye: Bu kelimede büyük bir hakikat hazinesinin anahtarına işaret var.

Arşın: Bir tür uzunluk ölçüsü. Bir kol boyundaki mesafe (yaklaşık 68 cm.).
Ayn-ı hakikat: Gerçeğin ta kendisi, tamamen gerçek.
Gayr-i mütenâhî: Sonsuz.
Hamâkat: Ahmaklık.
Hediye-i rahmâniye: Cenâb-ı Hakk'ın rahmet hediyesi.
Hezeyan: Saçmalık.
Hurâfet: Asılsız, gerçekle bir alâkası olmayan, bâtıl inanç.
İhsânât-ı ilâhiye: İlâhî ihsanlar, lütuflar.
Kudret-i ezeliye: Cenâb-ı Hakk'ın ezelî olan sonsuz kudret ve kuvveti.
Mu'cizâtlı: Mu'cizeler gösteren.
Muaccel: Öne alınmış, peşin.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Okka: Yaklaşık 1300 gr. ağırlığında eski bir ağırlık ölçü birimi.
Taam: Yemek.
Tazammun etmek: İhtiva etmek, içermek.
Temevvücât: Dalgalanmalar.
Zerre-i havaî: Hava zerresi.

nâmını vermekle, o yüz bin nimetlere küfran perdesini çekmek, aynen o misal gibi, maddiyyûnların ve ehl-i dalâletin hadsiz bir divanelikleridir ki, hadsiz bir cinayet olup hadsiz bir azaba onları müstehak eder.

İşte, kardeşlerim, hakikaten bugün Sirâcü'n-Nur'un başındaki Münâcât'ı tashih niyetiyle okudum. Kuvve-i hâfızam tam söndüğü için birden o Münâcât'ın hakikatlerine karşı, güya seksen yaşında iken yeni dünyaya gelmişim gibi, birden ülfet ve âdetleri bilmiyor gibi, o malûm âdetler perde olamadı. Kemâl-i şevkle tam istifade edip okudum. Pek harika gördüm. Ve anladım ki, gizli düşmanlarımız bir kısım resmî memurları aldatıp, Sirâcü'n-Nur'un âhirini bahane ederek müsâderesine, yani başındaki Münâcât'ın intişar etmemesine çalıştıklarına kanaatim geldi. Rehber'deki Hüve Nüktesi gibi bu Münâcât da, Sirâcü'n-Nur'a dinsizler tarafından hücumunun bir sebebidir.

Sâlisen: Size bütün ruh u canımızla müjde veriyoruz ki, Nurculardaki tam ihlâs ve hakikî sadâkat ve sarsılmaz tesânüd vesilesiyle, başımıza gelen bütün musibetler, hizmet-i imaniyemiz noktasında büyük nimetlere çevrilmiş ve perde altında hatır ve hayale gelmeyen Nur'un fütuhatları oluyor…

Meselâ Isparta'dan buraya yani İstanbul'a mahkemeye gelmekliğim için yüz banknot, otomobile mecburiyetle verildi. Sizi temin ediyorum ki, yalnız bu meselede ve yalnız Rehber'e ait ve yalnız benim şahsıma ait meydana gelen ve gelmeye başlayan netice-i hizmete iki bin banknot verseydim yine ucuz sayacaktım. Umuma ait neticeleri de buna kıyas edilsin.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Duanıza muhtaç, hasta kardeşiniz
Said Nursî

~ 307 ~

"Nur Âleminin Bir Anahtarı"nın Bir Hâşiyesi

Bu Nur Anahtarı'nın radyo bahsine dair, iki üniversiteli ile, bir gün hareket etmekte olan, hiçbir telle bağlı bulunmayan bir otomobilde bulunan radyo ile, uzakta bir mevlid-i şerif dinliyorduk. O iki Nurcu üniversitelilere dedim:

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Fütuhat: Fetihler, zaferler. **Küfran:** Nankörlük. **Tesânüd:** Dayanışma.

Nurda dahi, hayat, vücûd gibi doğrudan doğruya kudret-i ilâhiyenin perdesiz tecellîsi bedâhetle göründüğüne bir delil budur ki: Şimdi bu makinecikteki tırnak kadar bir hava, mânevî az bir nur, yalnız bu mevlidden gelen kelimeleri dinler, söyler değil; belki binler, milyonlar kelimeleri aynı anda dinler, söyler ki, binler istasyondaki ayrı ayrı kelimeleri şimdiki işittiğimiz kelimeler gibi işitir ve işittirebilir, bize söyleyebilir. Demek en cüz'î, en küllî olur.

Hem o küçücük, parçacık hava, küre-i hava kadar vazife görür. En küçük, en büyük küre-i hava kadar büyür.

Eğer cilve-i kudret-i ezeliyeye verilmezse, öyle acîb bir hurâfeli tezad olur ki, hiçbir hayale gelmez. Bir şey zıddına inkılâbı muhâl olduğundan, böyle binler derece en cüz'î, zıddı olan en küllî olmak.. en küçük, en büyük olmak.. en câmid, câhil, şuursuz, âciz; en muktedir, en dirâyetli ve irâdetli ve şuurlu olmak lâzım gelir ki, yüzer tezad ve muhaller ve hurâfetler içinde emsali bulunmaz bir hurâfedir. Demek, bilbedâhe kudret-i ezeliyenin bir cilvesidir. Ve o cilveyi küre-i havada umumen temsil eden bu gelen hadis-i şerifin meâli gösteriyor. Şöyle ki:

"Bir melâike var. Kırk bin başı var. Her başında, kırk bin dil var. Her bir dilde kırk bin tesbihat yapıyor. 64 trilyon tesbihat aynı anda söylüyor."[1]

Demek küre-i hava, bu melâike gibidir. Yani, bu melâikenin tesbihatı adedince her kelime-i tayyibe, hava sayfasında yazılıyor.

Küre-i hava diyor ki: "Bu hadis, benden veya bana nezârete memur melekten haber veriyor. Çünkü insandaki bütün konuşmalar ve sair bütün hadsiz sesler, karışmaları içinde karıştırılmadan tam hurufâtıyla ve söyleyenlerin şiveleriyle, mümtaz sesleriyle söylenmek gösterir ki: Küllî bir şuurla yapılan bu iş, yalnız tek bir zerrenin vazifesi ne bana –yani küre-i havaya– ve ne de bütün esbaba vermesi hiçbir cihet-i imkânı yok. Demek her yerde hâzır, nâzır

---

[1] Bkz.: Taberî, *Câmiu'l-beyân* 15/156; Ebu'ş-Şeyh, *Azame* 2/547, 740, 742, 747, 3/868; İbn-i Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'ân* 3/62.

Bedâhet: Gözle görülür derecede olma, açıklık.
Cihet-i imkân: Olabilirlik yönü, olma ihtimali.
Cilve-i kudret-i ezeliye: Cenâb-ı Hakk'ın ezelî olan sonsuz kudret ve kuvvetinin tecellîsi.
Cüz'î: Bütünü ifade eden küçük parça.
Dirâyetli: İncelikleri kavrayabilen, kuvvetli zekâ sahibi.
Hurufât: Harfler.
İnkılâb: Değişme, dönüşme.
İrâdetli: İrade etme, dileme gücüne sahip.
Kelime-i tayyibe: Güzel, hoş kelime.
Küllî: Parçaları, bölümleri, kendine ait mana ve değerleri tek başına ifade edebilen bütün.
Küre-i hava: Atmosfer.
Muktedir: Gücü yeten, kuvvetli.
Mümtaz: Seçkin, diğerlerinden farklı.
Tezad: Birbirine zıt olma, zıtlık.
Vücûd: Varlık, var olma.

ehadiyet cilvesiyle ve içinde ihatalı bir irade, muhit bir ilim bulunan bir kudret-i ezeliyenin cilvesidir. Buna milyonlar şahitlerinden birisi radyodur."

On Üçüncü Söz'de hikmet-i Kur'âniye ile hikmet-i felsefeyi muvâzene bahsinde denilmiş olan meselenin meâli budur ki:

Felsefe-i insaniye, gayet harikulâde mu'cizât-ı kudret-i ilâhiyenin mu'cizât-ı rahmeti üstüne âdiyat perdesi çeker. O âdiyat altındaki vahdaniyet delillerini ve o harika nimetlerini görmüyor, göstermiyor. Fakat âdetten huruç etmiş hususî bazı cüz'iyâtı görür, ehemmiyet verir.

Meselâ, hilkat-i insaniyedeki kudret mu'cizelerini görmüyor, ehemmiyet vermiyor. Fakat kaideden çıkmış iki başlı, üç ayaklı bir insanı görüp, istiğrab ve velvele-i hayretle nazar-ı dikkati celbeder. Küllî, umumî mu'cizâtı, âdet perdesinde saklar; cüz'î ve kanundan çıkmış ve tâifesinden ayrılmış maddeleri medar-ı ibret yapar.

Hem meselâ –hayvandan, insandan– yavruların pek harika, pek mu'cizâtlı iâşelerini âdi görüp ehemmiyet vermiyor. Fakat bir vakit Amerika'da bir gazetenin neşrettiği gibi, tâifesinden çıkmış, milletinden ayrılmış, denizin dibine girmiş bir böceğin, bir yeşil yaprak rızık olarak ağzına verilmesini gören balıkçılar ağlamışlar, şâşaa ile ilân etmişler.

Hâlbuki en cüz'î bir yavruda, memedeki âb-ı kevser gibi rızkında, onun gibi binler mu'cizât-ı rahmet ve ihsan var. Felsefe-i beşeriye görmüyor ki şükretsin, o Rahmânü'r-Rahîm'i tanısın, şükürle mukabele etsin.

İşte, hikmet-i Kur'âniye, o âdiyat perdesini yırtar. O küllî, umumî harika mu'cizeleri ve fevkalâde nimetleri beşere ders verir, Allah'ı tanıttırır. Küllî şükür nâmına ubûdiyete sevk eder.

Âb-ı kevser: Kevser suyu.
Âdi: Normal, sıradan, basit.
Âdiyat perdesi: Cenâb-ı Hakk'ın her biri bir mu'cize olan icraatlarının sürekli tekrarlanmasından dolayı dikkatle bakmayanların nazarında sıradanmış gibi görmelerine sebep olan gaflet perdesi.
Cüz'iyât: Kısmî, hususî, cüz'î şeyler.
Ehadiyet: Cenâb-ı Hakk'ın her varlığa özel, ayrı şekilde tecellî eden birliği.
Hikmet-i felsefe: Sadece insan aklını esas alarak varlığa bakan düşünce, felsefe.
Hikmet-i Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'in varlığa bakışı, hikmeti.
Hilkat-i insaniye: İnsanın yaratılışı.
Huruç etmek: Çıkmak, hariç olmak.
İâşe: Beslenme, yeme-içme.
İstiğrab: Garipseme, şaşırma, akıl erdirememe.
Meâl: Yaklaşık mana, netice.
Medar-ı ibret: İbret sebebi, ibret verici durum.
Mu'cizât-ı kudret-i ilâhiye: İlâhî kudretin mu'cizeleri.
Mu'cizât-ı rahmet: Cenâb-ı Hakk'ın rahmetinin mu'cizeleri.
Muhit: İhata eden, kapsayan, kuşatan.
Muvâzene: Kıyaslama, karşılaştırma.
Nazar-ı dikkati celbetmek: İnsanların dikkatini, ilgisini çekmek.
Tâife: Zümre, grup.
Vahdaniyet: Cenâb-ı Hakk'ın bütün varlıklara genel ve umumî şekilde tecellî eden birliği.

İşte, felsefe-i beşeriyenin en acîb, en antika hatasından birisi de şudur ki: Cüz-ü ihtiyârîsi ve iradesi, en zâhir ve küçük fiili olan "söylemek"e kâfi gelmiyor, icad edemiyor. Yalnız havayı harflerin mahrecine sokuyor. Bu cüz'î kesb ile, Cenâb-ı Hak onun o kesbine binâen o kelimâtı halkeder, havaya da binler nüsha yazar. Bu kadar icattan insanın eli kısa olduğu hâlde, bütün esbab-ı kâinat âciz kaldıkları bir harika küllî mu'cizât-ı kudrete "beşer icadı" nâmını vermek ne kadar büyük bir hata olduğunu, zerre kadar şuuru bulunan anlar.

İşte, bunun bir misali, yüz bin harikaları tazammun eden bir kanun-u ilâhîyi, beşerin istifadesine vesile olmak için bir keşfiyât, yani fiilî dualarına bir nevi kabul hükmünde bir ilham-ı ilâhî ile keşif olan radyo ile, beşer istifadesine vesile olan bîçâre, âciz-i mutlak bir insana, "Hah! Radyoyu filan keşşaf icad etti ve elektrik kuvvetini buldu. Ve bazı keşşaflar da, beşerin kafasını okumak için bir madde icad etmeye çalışıyorlar!"

Evet, Cenâb-ı Hak bu kâinatı, –insana lâzım ve lâyık her şeyi içinde halketmiş bir misafirhanedir– ziyafetler nevinde bazı zaman ve asırlarda gizli kalmış nimetlerini dua-yı fiilî olan telâhuk-u efkârdan ileri gelen taharriyât neticesinde ellerine ihsan eder. Buna karşı şükretmek lâzım gelirken, bir küfran-ı nimet nevinden, âdi, âciz bir insanın icadı, hüneri nazarıyla bakıp, sonra o küllî bir şuur ve ilim ve irade ve rahmet ve ihsanın neticesi olan o harikaları unutturup, yalnız ince bir perdesini gösterip, şuursuz tesadüfe, tabiata ve câmid maddelere havale edip, ahsen-i takvimde olan insaniyetin mahiyetine zıt bir cehl-i mutlak kapısını açmaktır. Öyleyse

وَفِي كُلِّ شَيْءٍ لَهُ اٰيَةٌ تَدُلُّ عَلٰى أَنَّهُ وَاحِدٌ[1]

düsturuyla, mahlûkâta mana-yı harfiyle bakmak elzemdir ki, insan, insan olsun.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَاۤ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ[2]

---

1 "Bütün her şeyde Allah'ın varlık ve birliğini gösteren bir âyet (işaret) vardır." Bkz.: Esfehanî, *Eğânî* 4/39; Kalkaşendî, *Subhu'l-a'şâ* 12/413; Übşeyhî, *Müstatraf* 1/16, 2/280.

2 "Sübhansın yâ Rab! Senin bize bildirdiğinden başka ne bilebiliriz ki? Her şeyi hakkıyla bilen, her şeyi hikmetle yapan sensin." (Bakara Sûresi, 2/32).

Ahsen-i takvim: En güzel, en ideal şekil, hâl.
Cehl-i mutlak: Bütünüyle cehalet. Tamamen bilgisizlik.
Cüz-ü ihtiyârî: İnsanın zayıf, küçük seçme ve tercih melekesi, iradesi.
Dua-yı fiilî: Duada istenilen şeylerin sebeplerini de bizzat yerine getirme (duanın hareketlerimizle örtüşmesi).
Esbab-ı kâinat: Kâinatta var olan bütün sebepler.
İcad etmek: Var etmek, vücuda getirmek.
Kelimât: Kelimeler.
Kesb: Çalışma, çaba, emek.
Keşşaf: Keşfeden, ortaya çıkaran.
Mahrec: Ses ve harflerin çıkış yerleri.
Mana-yı harf: Her varlığın Yaratıcısına bakan ve O'nu gösteren yönleri, anlamları.
Nüsha: Sûret, benzer, kopya.
Taharriyât: Aramalar, araştırmalar.
Telâhuk-u efkâr: Fikirlerin birbirine eklenmesi, fikir birikimi.

308

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[3] وَبِهِ نَسْتَعِينُ[4]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ bu günlerde Sûre-i Ankebût'ta,

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اِتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ[5]

âyetini okurken birden şiddetli bir vehim geldi ki: *"En zayıf hane örümceğin hanesidir. Allah'a şerik yapanlar faraza bilseler, yani imana gelmeyen Kureyş rüesâları eğer bilseler..."* manasında olan bu âyetin belâgatına münasip bir vaziyet görülmedi.

Birden, aynı zamanda Zülfikar-ı Mu'cizât-ı Ahmediye'yi tashih için açtım. Birden şu satırlar nazarıma ilişti:

"**Birinci Hâdise:** Mânevî tevâtür derecesinde bir şöhretle, Resûl-i Ekrem *(aleyhissalâtü vesselâm)*, Ebûbekri's-Sıddık ile, küffârın takibinden kurtulmak için tahassun ettikleri Gâr-ı Sevr'in kapısında, iki nöbetçi gibi, iki güvercin gelip beklemeleri ve örümcek dahi, perdedâr gibi harika bir tarzda, kalın bir ağ ile mağara kapısını örtmesidir. Hatta, rüesâ-yı Kureyş'ten, Resûl-i Ekrem'in *(aleyhissalâtü vesselâm)* eliyle Gazve-i Uhud'da öldürülen Übey İbn-i Halef,[6] mağaraya bakmış. Arkadaşları demişler: 'Mağaraya girelim.' O demiş: 'Nasıl

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.
4 Ancak O'ndan yardım dileriz.
5 "Allah'ı bırakıp da başka koruyucu, sığınıp işlerini havale etmek için başka velîler edinenlerin hâli, örümceğin hâline benzer. Örümcek, barınmak için kendine bir yuva yapar, fakat yuvaların en zayıfı, en çürüğü örümceğin yuvasıdır. Keşke bu gerçeği bilselerdi!" (Ankebût Sûresi, 29/41).
6 Bkz.: İbn-i İshak, *Sîre* 3/310; İbn-i Hişâm, *es-Sîratü'n-nebeviyye* 4/33; Vâkıdî, *Kitâbü'l-meğâzî* 1/251-252; İbn-i Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ* 2/46.

Belâgat: İfadenin doğru, düzgün, yerinde, kusursuz ve muhataba faydalı bir şekilde kullanılması.
Gâr-ı Sevr: Mekke'nin 5 mil kadar güneyinde olan Sevr Mağarası.
Gazve-i Uhud: Uhud Savaşı.
Küffâr: Kafirler.
Mânevî tevâtür: Yalanda ittifak etmeleri aklen imkân ve ihtimâli bulunmayan birçok kişinin, farklı yer ve zamanlarda birbirlerinden ayrı ve bağımsız olarak, farklı lafızlarla; muhtevası, anlamı aynı olan haber, hadis veya bir hâdise rivâyet etmeleri.
Perdedâr: Kapıcı.
Rüesâ-yı Kureyş: Kureyş reisleri, önde gelenleri.
Şerik: Ortak.
Tahassun etmek: Sığınmak.
Vehim: Kuruntu, zan.
Zülfikar-ı Mu'cizât-ı Ahmediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mu'cizelerinin ele alındığı, Zülfikar Mecmuası'nda da yer alan 19. Mektup.

girelim? Burada bir ağ görüyorum ki, Hazreti Muhammed tevellüd etmeden bu ağ yapılmış gibidir.'[1]"

Birden, bu âyet-i kerimenin iki harfinde yani لَوْ harflerinde bir mu'cize gördüm ki, benim vehmim yerine yüksek bir lem'a-yı i'câz bildim. Şöyle ki:

Sûre-i Ankebût Mekke'de nazil olduğu için,[2] Kureyş'in imana gelmeyen reisleri Peygamber *(aleyhissalâtü vesselâm)*'a sû-i kast edeceklerini[3] ve o sû-i kastın içinde en zayıf ve en küçük bir hayvan olan bir örümcek o reislerin o şiddetli hücumlarına karşı mukabele edip galebe edecek.[4] Yani örümceğin hanesi olan ağ en zayıf bir perde iken, o kuvvetli reisleri mağlup edeceğini göstermekle âyet diyor ki:

"En zayıf bir hayvana mağlup olacaklarını faraza bilseydiler, bu cinayete ve bu sû-i kasta teşebbüs etmeyeceklerdi."

İşte فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ[5] âyetinde bir kelime ile bir mu'cize-i tarihiye gösterildiği gibi(Hâşiye) Mekke'de nazil olan bu sûrenin de, bu لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ[6]

Hâşiye: Mu'cizât-ı Kur'âniye'de فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ âyetiyle, gark olan Firavun'a der: "Bugün gark olan cesedine necat vereceğim, kurtaracağım." demesiyle, umum Firavunların tenâsüh fikrine binâen cenazelerini mumyalamakla mâziden alıp müstakbeldeki ensâl-i âtinin temâşâgâhına göndermek olan mevt-âlûd, ibretnümâ bir düstur-u hayatiyelerini ifade etmekle beraber, şu asr-ı âhirde, o gark olan Firavun'un aynı cesedi olarak keşfolunan bir beden o mahall-i gark denizinden sahile atıldığı gibi zamanın denizinden asırların mevcelerinin üstünde şu asır sahiline atılacağı mu'cizâne bir işaret-i gaybiye ifade eder.(Hâşiyenin hâşiyesi)

Hâşiyenin hâşiyesi: Bu asırda ecnebîler aynı Firavun'un cesedini bulmuşlar; müzehanelerine götürdükleri, ceridelerle neşredilmiştir.

1 Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 1/348; Abdurrezzak, *Musannef* 5/389; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 11/407, 20/443; İbn-i Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ* 1/228-229.

2 Bkz.: Taberî, *Câmiu'l-beyân* 20/127; İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'ân* 3/405; Vâhidî, *Tefsîru'l-Vâhidî* 2/828.

3 Bkz.: Enfâl Sûresi, 8/30; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 1/303, 368; İbn-i Hişâm, *es-Sîratü'n-nebeviyye* 3/6-8; İbn-i Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ* 1/227-228.

4 Bkz.: Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 1/348; Abdurrezzak, *Musannef* 5/389; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr* 20/443; İbn-i Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ* 1/229.

5 "Biz de bugün senin bedenini denizden kurtaracağız." (Yunus Sûresi, 10/92).

6 "…keşke bu gerçeği bilselerdi!" (Ankebût Sûresi, 29/41).

Asr-ı âhir: İçinde yaşadığımız son asır.
Ceride: Gazete.
Düstur-u hayatiye: Hayat prensibi, ilkesi.
Ensâl-i âti: Gelecek nesiller.
Gark olmak: Boğulmak.
İbret-nümâ: İbret veren.
İşaret-i gaybiye: Geleceğe dâir gaybî işaret.
Lem'a-yı i'câz: Mu'cize parıltısı.
Mahall-i gark: Boğulma mahalli, yeri.
Mâzi: Geçmiş zaman.
Mevce: Dalga.
Mevt-âlûd: Ölümle karışık.
Mu'cizâne: Mu'cizeli bir şekilde.
Mu'cizât-ı Kur'âniye: Kur'ân-ı Kerîm'in mu'cize oluşunun isbat edildiği ve herkesi âciz bırakan eşsiz üslûbunun anlatıldığı 25. Söz.
Müstakbel: Gelecek zaman.
Necat: Kurtuluş.
Temâşâgâh: İzleme, seyretme yeri.
Tenâsüh: Ruhun bedenden bedene geçtiğini ileri süren bâtıl görüş.
Tevellüd etmek: Doğmak.

âyetinde görülen remizle Gâr-ı Sevr hâdisesinde harika bir hıfz-ı ilâhîye ve ihbar-ı gaybî neviden bir mu'cize-i nebeviyeye işaretle bir lem'a-yı i'câz gösterip o sûreye "Ankebût" nâmı vermek ve onun ehemmiyetsiz ağına ehemmiyet vermek tam yerinde olup, bu âyete gelen şüphe ve evhamları esasıyla reddettiğini gördüm. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrettim ki, Kur'ân'ın sûrelerinde ve âyetlerinde, hattâ cümlelerinde ve kelimelerinde de i'câz lem'aları olduğu gibi harflerinde de vardır bildim.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Hasta kardeşiniz
Said Nursî

309

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهٗ[2]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ أَبَدًا دَائِمًا[3]

Aziz, Sıddık, Sarsılmaz, Sebatkâr, Fedakâr Kardeşlerim!

Evvelâ: وَالْفَجْرِ ۝ وَلَيَالٍ عَشْرٍ[4] senâsına mazhar o gecelerinizi ve bayramınızı ruh u canımla tebrik ederim. Ve şiddetli hastalığımın şifasına dualarınızı isterim.

Sâniyen: Nurlar'ın parlak fütuhatına bir derece mümânaat fikriyle, gizli dinsizler bir kısım resmî memurları âlet ederek keyfî kanunlarla ilişiyorlar. Ve has Nurcuların az bir kısmına fütur vermek için çalışıyorlar. Ezcümle, bu mübârek günlerde İstanbul'dan Rehber hakkında dinsizlik damarıyla yazılan(Hâşiye) ehl-i vukûf raporunu bana gönderdiler. Ben şiddetli ve semli hastalığım için, onlara cevap vermesini sizlere havale ediyorum.

Hâşiye: Size berây-ı malûmat bilâhare gönderilecektir.

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.
2 O yüce Zât'ın adıyla.
3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.
4 "(Yemin olsun) Fecre ve o on geceye!.." (Fecr Sûresi, 89/1-2).

Ankebût: Örümcek.
Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
Bilâhare: Daha sonra.
Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Ezcümle: Bu cümleden olarak, başlıca.
Fütur: Gevşeklik, usanç.
Hıfz-ı ilâhîye: İlâhî koruma, muhafaza.
İhbar-ı gaybî: Gayba ait, bilinmeyen şeylerden, gelecekten haber verme.
Mu'cize-i nebeviye: Peygamber Efendimiz'e (s.a.s.) ait mu'cize.
Mümânaat: Mani olma, engelleme.
Sem: Zehir.
Senâ: Övgü, medih.

On iki sene evvel yazılan ve aflar ve beraatlar gören ve beş mahkemenin eline geçip ilişilmeyen ve iade edilen ve on bin adama, hususan gençlere zararsız menfaat veren ve zeyilleriyle beraber büyük müdâfaâtımda bu vatana büyük faydası isbat edilen bu eser hakkında Medresetü'z-Zehra ve şubeleri o ehl-i vukûfu susturmak ve kanun nâmına tam kanunsuzluk ettiklerini ve adliyede adalet hesabına dehşetli zulüm ettiklerini ve Rehber hakkında "Dini siyasete âlet etmek var." demelerine mukabil, o vukûfsuz ehl-i vukûf, siyaseti ve adlî vazifelerini dinsizliğe âlet etmek istediklerini delillerle göstermek vazifesini o Nurcu kardeşlere havale ediyorum.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Hasta kardeşiniz
Said Nursî

~ 310 ~

Ehl-i Vukûf Raporuna Hafif Bir İtiraz Tarzında
Hakikat-i Hâli Beyan Etmektir

"Dinî hissiyatı siyasete âlet ediyorum." diye ithamlarına karşı deriz:

Bütün hayatımı ve beni tanıyanları işhad ediyorum ki, değil dini siyasete âlet, belki siyasî olduğum zamanda dahi, bütün kuvvetimle siyasetleri dine âlet ve tâbi yapmaya çalıştığımı, bütün tarih-i hayatım ve dostlarım şehâdet ettikleri gibi, Hürriyet'in başında, şeriat isteyenleri astıkları bir zamanda, Hareket Ordusu'nun dehşetli Divan-ı Harb-i Örfî'sinde, aynı günde on beş adam asıldığı bir zamanda, Divan-ı Harb-i Örfî reisi ve âzâları dediler ki: "Sen mürtecisin, şeriat istemişsin!" sözlerine mukabil demiş:

"*Şeriatın birtek meselesine ruhumu feda etmeye hazırım. Eğer meşrûtiyet bir fırkanın istibdadından ibaret ve hilâf-ı şeriat hareket ise, bütün dünya şahid olsun ki ben mürteciyim!*" diyen bir adam, idama beş

Divan-ı Harb-i Örfî: 1909 yılında 31 Mart Vakıası'ndan sonra kurulan Sıkıyönetim Mahkemesi.
Hareket Ordusu: İttihat ve Terakki'nin, 1909 yılında 31 Mart Hâdisesi'ni bastırmak için Selanik'ten Mahmut Şevket Paşa komutasında İstanbul'a gönderdikleri ordu.
Hilâf-ı şeriat: İslam'ın hüküm ve kurallarına aykırı, muhalif.
Hürriyet: 1909'da başlayan 2. Meşrûtiyet.
İstibdad: Baskıcı yönetim.
İşhad etmek: Şahit göstermek.
Meşrûtiyet: Padişahın yetkilerinin sınırlandığı, seçimle gelen bir meclise dayalı idare, yönetim şekli.
Tâbi: Uyan, itaat eden.
Vukûf: Bir şeyi iyice, doğru şekilde bilme.
Zeyil: Ek, ilave.

para ehemmiyet vermeyen ve dünyasını, her şeyini şeriata feda eden, hiç mümkün müdür ki, dini, şeriatı bir şeye ve bir siyasete âlet yapsın. Buna ihtimal veren sofestâî olamaz.

Hem bir mâsumun hatırı, bu vatanda on zalim gaddarlara siyaset yoluyla ilişmek büyük bir hata bilen.. on zalim cinayetkâr ve kendine işkence edenlere karşı mukabele etmeyen, hattâ beddua da etmeyen bir adam.. ve âsâyişe ilişmemek hayatına bir düstur yapan bir adamı; "dini, siyasete ve dolayısıyla âsâyişe dokunur" manasında itham etmek, elbette dehşetli bir garazla itham eder. Yirmi sekiz senede emsalsiz ihênetler, işkenceler, azaplar verildiği hâlde mahkemelerin tahkikatıyla, yüz binler fedakâr dostları varken, altı vilâyetin ve altı mahkemenin tahkikatıyla bir vukuat talebesinde bulunmayan bir adam âsâyişe, ya vatana, siyasete zararı var diyen, elbette yerden göğe kadar haksızdır.

Zannetmesinler ki, ben bu zâlimâne ithamlara karşı kendimi mes'uliyetten veya mahkûmiyetten kurtarmak içindir. Sizi temin ediyorum ki, beni tam bilen dostlarım da tasdik ediyorlar ki, bu yirmi sekiz senede, ölüm hayattan ziyade bana faydalı.. ve kabir on defa bana hapisten ziyade medar-ı rahat.. ve hapis on defa bu çeşit serbestiyetten daha istirahatime faydalı olduğuna kat'iyen kanaatim var. Eğer bazı dostlarım mahzun olmasaydı, ben daimî hapiste kalacaktım.

Eğer şer'an intihar caiz olsaydı, elbette Rus'un Başkumandanının ve İstanbul'u işgal eden İtilâfçıların Başkumandanlarının kendi idam etmek vaziyetlerine ve divan-ı riyâsette elli meb'usun huzurunda ilk Reisicumhur'un şiddetli hiddetine karşı tezellüle tenezzül etmeyen bir adam, elbette pek çok defa bir âdi jandarma ve gardiyanın ve âdi bir memurun tahkirkârâne ihênetleri ve iftiraları ve tâzipleri ve ağır tâcizlerini gören adama, elbette ölüm yüz defa hayattan daha ziyade ona hoş gelir.

Madem Rehber'i bahane edip böyle hiç hatıra ve hayale gelmeyen bir evhamla itham ediliyorum. Ben ve kardeşlerim Rehber'in hakikatiyle, hem imanımızı, hem ahlâkımızı tehlikeden kurtardığımız için deriz ki:

Cinayetkâr: Cinayet işleyen, câni.
Divan-ı riyâset: Başkanlık divanı, makamı.
İhênet: Hor, hakir görme; küçük duruma düşürme.
Medar-ı rahat: Rahatlama yeri.
Sofestâî: Eşya hakkında olumlu veya olumsuz hiç bir hükme varmayan, daima şüphe ve eleştiri içinde kalmayı esas alan felsefî bir doktrin (sofizm) mensubu, septik.
Şer'an: Dinin belirlediği ölçülere göre.
Tâciz: Rahatsız etme.
Tahkirkârâne: Hakaret eder bir tarzda.
Tâzip: Acı çektirme, eziyet etme.
Tezellül: Kendini alçaltma, küçük duruma düşürme.

Rehber on beş sene evvel te'lif edilmiş, üç defa tab' ile binler nüshası ve el yazısıyla on binler nüshası bu vatanda iştiyakla okunmak suretinde intişar ettiği hâlde, yüz bin adam okuyucu hiç kimseden muvâfık, muhalif, dindar, dinsizden hiçbirisi dememiş; "Ondan zarar gördük." veya "Vatan ve millete zararı var." işitmedik. Öyle bir zarar olsaydı, bu ehemmiyetli bir mesele olduğu için intişar edecekti. Hâlbuki bundan yüz bine yakın şahit gösteririz ki; "Biz ondan imanımızı kurtardık, seciye-i milliyemizi onunla düzelttik, istifade ettik." diye yüz bin şahit bu dâvâmıza lüzum olsa göstereceğiz.

Acaba bir adamın on hasenesi olsa, bir küçük yanlış nazara alınmadığı hâlde, böyle yüz bin hasene ve fayda sahibi bir eserin vehmî, asılsız bir kusur tevehhümüyle medar-ı mes'uliyet olabilir mi? Hiç, dünyada hayat-ı içtimaiyeye temas eden hiçbir kanun böyle bir hâle suç diyebilir mi?

O eseri tetkik eden ulûm-u İslâmiye ve diniyeye mâlik olmayan ehl-i vukûfun suç unsuru diye gösterdikleri:

Birincisi: "Lâikliğe aykırıdır, dini siyasete âlet ediyor."

Hâlbuki, müellifi otuz beş seneden beri siyaseti terk edip bir gazeteyi okumamış ve şâkirtlerine de "Siyasetle meşgul olmayınız!" daima demesi, bu suç unsurunu tamamıyla keser.

İkincisi: "Dinî tedrisâta taraftar olmak" bir suç gösterilmiş.

Buna karşı deriz: Dünyada buna suç diyen hiçbir ehl-i iman bulunmaz. Hususan hapisteki olanlar içindeki bîçârelere teselli suretinde ders vermiş. Tedrisâta taraftarlığını o zaman söylemiş. Bu ise o cümleyi de bütün bütün manasız olduğunu gösterir. Hattâ hapisteki üç yüz adamın az bir zamanda Risale-i Nur'la ıslah olması, cinayetlerden tevbe ederek ve bütün onlar namaz kılmaları, alâkadar memurların nazar-ı dikkatlerini celbetmiş. O memurlar bir kısmı demişler:

"On beş sene hapiste kalmasının faydası kadar, on beş hafta Risale-i Nur fayda vermiş." Bunu hapisteki Rehber'i yazana söylemişler.

Hasene: Sevap, iyilik.
İntişar etmek: Yayılmak.
Medar-ı mes'uliyet: Sorumlu tutulma sebebi.
Muvâfık: Uygun bulan, benimseyen.
Müellif: Yazan, te'lif eden.
Seciye-i milliye: Millî huy, ahlâk.
Tab': Basma.
Tedrisât: Öğretim.
Tetkik etmek: İncelemek, araştırmak.
Tevehhüm: Zan, vehim, kuruntu.
Ulûm-u İslâmiye ve diniye: İslâmî, dinî ilimler.
Vehmî: Vehim, zan ve kuruntudan kaynaklanan.

Müellifi de demiş: "Yüz otuz kitaptan ibaret olan Risale-i Nur ve onun küçük bir parçası olan Rehber'i, tamamıyla olmasa da okuyan adam, elbette on beş sene hapisteki cezadan, medresede ders okumak kadar istifade eder, ıslah-ı hâl eder, fenalıklardan tevbe eder." Acaba böyle bir temenni, bir teşvik ve beni hapse sokanlar da tasdik ettikleri hâlde suç olabilir mi?

Üçüncüsü: "Tesettür ve terbiye-i İslâmiye taraftarıdır." diye suç göstermiş.

Bu ise hem Eskişehir, hem Denizli, hem Afyon'da, hem Afyon'un mahkemesinin kararnâmesinde de neşredildiği gibi, on beş sene evvel Eskişehir'de tesettür taraftarlığım için mahkeme bana ilişmiş. Ben de hem mahkemeye, hem Mahkeme-i Temyiz'e bu cevabı vermişim:

"Bin üç yüz elli senede ve her asırda üç yüz elli milyon müslümanların kudsî bir düstur-u hayat-ı içtimaîsi ve üç yüz elli bin tefsirin manalarının ittifaklarına iktidâen ve bin üç yüz elli senede geçmiş ecdatlarımızın itikadlarına ittibâen tesettür hakkındaki bir âyet-i kerîmeyi[1] tefsir eden bir adamı itham eden, elbette zemin yüzünde adalet varsa bu ithamı şiddetle reddeder ve o ithama göre hüküm verilse nakz ve reddedecek."

Bu âyet-i kerîmenin tesettür emri kadınlara büyük bir merhamet olduğunu ve kadınları sefaletten kurtardığını, Risale-i Nur kat'î isbat ettiği gibi, Sebilürreşad'ın 115. sayısındaki "Ehl-i iman âhiret hemşirelerime" unvanı olan bir makalem isbat eder.

Dördüncüsü: "Şahsî nüfuz temin etmek" bir suç unsuru gösterilmiş. Sebebi de "Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsi nâmına konuşuyorum." demesi ve "kalbe ihtar edildi", "hatırıma geldi", "kalbime geldi", "Risale-i Nur hem mektep, hem medrese, hem tekke faydasını veriyormuş." Ehl-i vukûf bu cümleyi medar-ı itham etmiş.

Cevaben deriz: Bir adam kabir kapısında, seksenden geçmiş, kırk seneden beri kendisini inzivaya alıştırmış, yirmi sekiz seneden beri tecrid-i mutlak ve hapis ve nefiy içinde bütün bütün dünyadan küsmüş. Otuz beş sene

---

[1] Bkz.: Ahzâb Sûresi, 33/59.

Düstur-u hayat-ı içtimaî: Toplumsal hayata ait düstur, prensip.
Islah-ı hâl etmek: Durumunu düzeltmek, uslanmak.
İktidâen: Uyarak.
İttibâen: Uyarak, tâbi olarak.
Mahkeme-i Temyiz: Yargıtay. Adliye mahkemeleri tarafından verilen karar ve hükümleri nihaî olarak inceleyen yüksek yargı makamı.
Medar-ı itham: İtham edilme sebebi, töhmet sebebi.
Nakzetmek: Hükmü bozmak, çürütmek.
Nefiy: Sürgün.
Tecrid-i mutlak: Tek başına, tamamen yalnız bırakılma, insanlardan soyutlanma.
Terbiye-i İslâmiye: İslâmî eğitim.
Tesettür: Örtünme, insanın, dinin belirlediği sınırlar ölçüsünde vücudunu diğer insanlara karşı gizlemesi.

gazeteleri okumamış, dinlememiş. Mukabelesiz ömründe hediye kabul etmemiş, en yakın akrabasından, hattâ kardeşinden hiç mukabelesiz bir şey kabul etmemiş. Hürmetten, teveccüh-ü nâstan kaçmak için, halklarla görüşmemek için zaruret olmadan kendine düstur yapmış. Ve bütün dostların medihlerini kendi şahsına almayarak, ya Nurcuların heyetine, ya Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsine havale etmiş. Ve dermiş:

"Ben lâyık değilim. Haddim de değil. Ben bir hizmetkârım; çekirdek gibi çürüdüm, gittim. Risale-i Nur ise Kur'ân-ı Hakîm'in tefsiridir, manasıdır."

Hemen herkesin dediği gibi "hatırıma geldi" yahut "fikrime geldi" yahut "fikrime ihtar edildi" gibi tâbirleri herkes istîmal ediyor. Benim de bunu söylemekten maksadım bu ki: "Benim hünerim, benim zekâm değil, sünûhât kabilinden" demektir. Bu da herkesin dediği gibi bir sözdür. Eğer vukûfsuz ehl-i vukûfun verdiği mana ilham da olsa, hayvanâttan tut, tâ melâikelere, tâ insanlara, tâ herkese bir nevi ilhama ve sünûhâta mazhar oldukları, ehl-i fen ve ehl-i ilim ittifak etmişler. Buna suç diyen, ilim ve fenni inkâr etmek lâzım gelir.

Beşincisi: "Müellif, cazibedar bir fitnenin esiri olmak ihtimali olan bir nesli, Risale-i Nur'dan medet umanlara verdiği cevaplarla kurtaracağına kânidir."

Ehl-i vukûf bu cümleyi de medar-ı itham etmişler. "Yüz bin şahitle isbat edilen ve meydana gelen zâhir bir hakikati kanaat ettim." demesini medar-ı suç yapmak ne derece manasız olduğunu, dikkat eden anlar.

Altıncısı: "Siyasiyyûn, içtimaiyyûn, ahlâkiyyûnların kulakları çınlasın!" demesini bir suç mevzuu göstermişler.

Hâlbuki gençleri tehlikelerden kurtarmak için kısa ve rahat bir çâreyi keşfettiğini, "Siyasiyyûn, ahlâkiyyûn da bunu terviç etsinler" manasında demiş: "Kulakları çınlasın!" Buna suç diyen, insaniyet itibarıyla çok suçlu olmak gerektir.

Yedincisi: "Fitneyi ateşlendiren ve tâlim eden irtidatkâr bir şahs-ı mânevînin mevcut olduğunu ve bu mânevî şahsın hayaline göründüğünü söylemekte, fakat kim olduğunu bildirmemektedir."

Ahlâkiyyûn: Ahlâk bilimi uzmanları, eğitimciler.
İçtimaiyyûn: Sosyologlar, toplum bilimcileri.
İrtidatkâr: İnsanları dinden çıkarmayı, dinsizleştirmeyi kendine yol edinmiş.
İstîmal etmek: Kullanmak.
Kâni: Kanaat sahibi, inanan.
Medar-ı suç: Suç sebebi.
Medih: Övme, övgü.
Siyasiyyûn: İdareciler, yöneticiler.
Sünûhât: Kalbe doğan manalar, ilhamlar.
Terviç etmek: Revaç vermek, ilgiyi arttırmak.
Teveccüh-ü nâs: İnsanların takdiri, beğenisi.

Ehl-i vukûf medar-ı itham etmişler. Acaba dünyada insî ve cinnî şeytanlar hiç boş dururlar mı? Onların daima fenalıkları yapmak ve yaptırmakla meşgul olduklarından, bu vukûfsuz ehl-i vukûf hiç bilmemişler mi ki, manasız ilişiyorlar? Madem "mânevî" demiş, madem kim olduğunu bildirmemiş, dünyada hiçbir mahkeme böyle mânevî bir adama, yani "Bir şeytana hakaret ettin." diye seni mahkemeye vereceğiz diyen, elbette sözüne zerre miktar ehemmiyet verilmez bir hezeyan hükmündedir.

Sekizincisi: "Doğrudan doğruya Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın i'câz-ı mânevîsinden süzülen ve çıkan ve tevellüd eden Risale-i Nur esaslarına dayandığı müellif tarafından mükerreren ve musırrâne beyan ve iddia edilmekte ve böylece propaganda dinî delillere, telkinlere istinad ettiğini söylemekle" suç unsuru gösterilmektedir.

Bunu, bütün Risale-i Nur'u okuyanların tasdikiyle, hususan meşhur Mısır, Şam, Bağdat, Pakistan ve Diyanet Riyâseti'nin dairesinin ulemâsı tasdikle, "Risale-i Nur doğrudan doğruya hakikî bir tefsir-i Kur'ânîdir ve Kur'ân'ın malı ve lemeâtıdır." dedikleri hâlde, bu cümleyi medar-ı suç yapanlardan mahkeme-i kübrâ-yı haşirde bu hatasının sebebi sorulacak.

حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ[1]

Hasta
Said Nursî

~ 311 ~

1952'de İstanbul'da Görülen Gençlik Rehberi Mahkemesine, Ehl-i Vukûfa Cevaben Verilen İtiraznâmedir

Birinci Ağırceza Mahkemesi'ne,

Risale-i Nur eczalarından Gençlik Rehberi'nin tab'ı ve intişarı münasebetiyle müellifi Bediüzzaman Said Nursî'nin mahkemeye verildiğini ve Gençlik Rehberi'nin mahiyetini tetkik için, bilirkişi nâmıyla hakikatleri tamamen tahrif

[1] "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!" (Âl-i İmran Sûresi, 3/173).

Ecza: Bölümler, kısımlar.
İ'câz-ı mânevî: Mânevî mu'cize.
Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân: Beyan ve ifadesi ile insanları, benzerini yapmaktan aciz bırakan Kur'ân-ı Kerim.
Lemeât: Parıltılar.
Mahkeme-i kübrâ-yı haşir: En büyük mahkeme olan mahşer günündeki mahkeme.
Musırrâne: Israrlı bir şekilde.
Mükerreren: Tekrar tekrar, devamlı.

ederek dinsiz ve İslâmiyet düşmanları mahiyetinde mütâlaa edip suç mevzuu çıkaran ehl-i vukûfun raporunu okuduk.

130 parçadan müteşekkil iman, ilim ve fazilet hazinesi hükmündeki Risale-i Nur Külliyatı'ndan bu Gençlik Rehberi bir cüzü olması ve Risale-i Nur'daki yüksek hakikatlere ruh ve canlarıyla bağlanarak o eserler hazinesini bu milletin maddî-mânevî hayatında bir saadet rehberi olduğunu isbat edip bildiğimizden, Rehber'in aleyhindeki o bilirkişi isnadlarını red ve ehl-i vukûfun vukûfsuzluklarını bütün kuvvetimizle yüzlerine çarparak ilân ve isbat ediyoruz. Ve mahkeme heyetine arz ediyoruz ki:

Verilen ehl-i vukûf raporu, vatan ve milletin hayatına, tarihine, an'anesine, mukaddesatına, kanununa tamamen yabancı, hâlihazır kanunlara iftira eden, hükûmeti tahkir eden, bin yıllık bu milletin tarihini tezyif ile bütün bir millet ecdadını tahkir eden ve bugün bu vatanda yaşayan yirmi milyon kardeşlerimizin mâneviyâtına taarruz eden bir sû-i kastın örneğidir. Mahkeme-i adalet bunu nazar-ı itibara alması gayr-i mümkündür.

İşte biz de, bilirkişi ismini alıp bu sû-i kast vesikasını imza edenlere soruyoruz:

Bu millet –hâşâ– dinsiz midir? Bu millet yüzyıllar boyunca dinden ve imandan –hâşâ– mahrum bir vaziyette en sefih millet midir? Bu millet ve bu milletin parlak tarihini altınla yaldızlayan bir ecdad, bütün hayatlarını dünyaya sefâhet ve dalâlet dağıtan küfür yolu üzerinde mi yürümüşler? İstanbul'u fetihle dünya hayatında yeni bir devir açan, şarka garba Kur'ân'ın bayraktarlığı vazifesiyle nur-u hidayet, ilim ve fazilet saçan, Avrupa'ya hakikî medeniyeti ders veren ve İslâmî medeniyetin ziyasıyla beşeriyeti aydınlatan ve koskoca bir tarih, onların kahramanlığıyla dolu olan Yıldırımlar, Fatihler, Selimler ve Süleymanlar ve onların mensup olduğu bir millet, yazdığının tamamen aksine olarak, mâneviyâtı sönmüş, dinden haberi yok, İslâmiyet'i neşreden başka millet, o kumandanlar başka bir milletin tarihinde, tarih yalan söylüyor, Türkler İslâmiyet'in kahramanı olarak Kur'ân'ın bayraktarlığını bütün milletler üstünde bir şeref tacı olarak taşıdıkları yalandır, öyle mi?

An'ane: Gelenek, örf.
Garb: Batı.
İsnad: Haksız yere suçlama, iftira.
Mütâlaa etmek: İncelemek, tetkik etmek.
Sefâhet: Haram helâl demeden zevk peşinde olma, eğlence düşkünlüğü, beyinsizlik.
Sefih: Âdi, rezil.
Şark: Doğu.
Tezyif: Değersizleştirme, hafife alma, alay etme.

Veyahut bu millet, hakikat-i İslâmiye'den aldığı bir dersle kadınlarını ve kızlarını âdâb-ı Kur'âniye ziynetiyle ziynetlendirip kadınlığın haysiyet ve şerefini muhafaza ederek onların âdi ve kıymetsiz olmalarına mâni olduğu, yalan! Uzun asırlarda İslâm-Türk kahramanları nâmıyla mâruf olmuş ve ahlâk ve namusun, haysiyet ve şerefin kemâline yetişmiş bildiğimiz ve iftihar ettiğimiz ecdadımız, annelerimiz, bizim iftiharımızın aksine olarak emr-i Kur'ân'a ittibâ etmemişler, güzelliğin hakikatini terbiye-i İslâmiye dairesinde âdâb-ı Kur'âniye ziynetiyle ziynetlenmek değil, vücutlarını çıplak olarak teşhir etmekte bilmişler, öyle mi?

Ey ehl-i insaf ve ey tarihiyle, mukaddesatıyla kahraman ve mübârek ecdadıyla iftihar eden nesl-i hâzır! Geliniz, görünüz. Tarihinizi ve İslâmiyet'inizi tahkir eden bir sû-i kast vesikasını yazan ve imza edenlere, hayatınızın hayatı, ruhunuzun ruhu bildiğiniz İslâmiyet'iniz nâmına ve kâinatı on dört asır ışıklandıran ve kudsî ve ilâhî düsturlarıyla bin seneden beri milyonlar ecdadınızı nurlandıran ve ebedî saadete sevk eden Kur'ân'ınız nâmına ve o düstur-u Kur'ân'a ittibâ eden yüzer milyon ecdadınız nâmına, ahlâk-ı hasene ve namus muhafazası yolunda İslâmî terbiyenin ziyasıyla nurlanan ve terbiye alan ve kadınlığın hakikî manasını ve hakikî güzelliğini yaşayışlarıyla ve giyinişleriyle ve hayatlarıyla gösteren annelerinizin ve ninelerinizin ve hemşirelerinizin nâmına o müfterilere, o tezyif ve tahkir savuranlara teessüfünüzü, tekdirinizi ve reddinizi bildiriniz.

İşte o müfteriler, yaşı sekseni bulmuş, zehirlerden şiddetli hasta, dinî hizmetinden dolayı ömrü hapishanelerde çürütülmüş bir İslâm kahramanınız, şimdi bütün münevverlerin ve çok ediplerin ve terbiyecilerin vatan ve milletperverlerin şikâyet ettikleri ahlâksızlığın ve fuhuş tehlikesinden muhafaza için gençlere iyi ahlâk, yüksek namus, iman ve fazilet dersi veren, vatana millete bir uzv-u nâfi hâline gelmelerini temin eden, adalet ve âsâyiş lehinde en birinci kuvvet olarak memleket ve milletin saadetine hizmet eden Gençlik Rehberi adlı eserinin müsâderesine ve müellif-i muhtereminin mahkûmiyetine sebep olmak için diyorlar:

"Bediüzzaman tesettür taraftarıdır. Kadınların yarı çıplak, açık dolaşmalarına, İslâmiyet'e karşı muharebede şeytan kumandasına verilen fırkalar

---

Müfteri: İftira eden, iftiracı.
Münevver: Aydın, toplumu aydınlatan, entelektüel.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.
Nesl-i hâzır: Şimdiki, günümüz nesli.
Teessüf: Esef etme, kınama.
Tekdir: Azarlama.
Teşhir etmek: Sergilemek, göz önüne sermek.
Uzv-u nâfi: Faydalı üye, yararlı organ.

olarak tasvir etmekte, kadınların bugünkü içtimaî hayatta açık bacak ve yarım çıplak giyinmelerini günah saymakta, Bediüzzaman hâlihazır bu açık, yarım çıplak giyinişleri evlenmelere mâni olup fuhşa teşvik edici mahiyetinde görmektedir. Ve yine Bediüzzaman'a göre, kadını güzelleştiren şey ve kadının hakikî ve daimî güzelliği içtimaî hayatta yer alan süslenmek, vücutlarını teşhir etmek olmayıp, terbiye-i İslâmiye dairesinde âdâb-ı Kur'âniye ziynetidir.

Bediüzzaman dinî tedrisât taraftarıdır. Risale-i Nur adı verdiği dinî tedrisât sayesinde mahkûmların on beş haftada ıslah olacaklarını –ki, Denizli ve Afyon hapishaneleri; adliyenin, gardiyan ve müdürlerin şehâdetiyle sabittir– söylemektedir. Bediüzzaman, cazibedar bir fitneye esir olan gençlerin din hakikatleriyle ve Nur'un imanî dersleriyle kurtulacaklarına kânidir.

İşte bu fikirleriyle suçludur, kanunen mahkûm edilmesi lâzımdır." diyorlar.

İşte bunlar güya ehl-i vukûf nâmında memleket gençliğine adalet ve hak ve hürriyet derslerini verecek profesörler veya hukuk doçentleridir!

İşte, ey adalet-i hakikiyenin mümessilleri sıfatıyla hukuk-u umumiyeyi ve haysiyet-i milliyeyi muhafaza eden hâkimler! Gençlik Rehberi'nin imanî dersleri ve ahlâkî telkinleri, ehl-i vukûf raporundaki gibi bir suç mevzuu olarak kabul ediliyorsa ve müellifi bu büyük hizmetinden dolayı mes'ul tutuluyorsa, eğer öyleyse, o zaman yukarıda arz ettiğimiz bu millete, bin yıllık tarihine, an'anesine, idarî ve örfî kanunlarına, bu milletin ebedî medar-ı iftiharı olmuş mukaddes dinine, mukaddes İslâmiyet hakikatlerine, kudsî Kur'ân derslerine ve o kudsî hakikatlere sarılarak İslâmî medeniyeti kemâl-i şâşaa ile dünyaya ilân eden bir aziz ecdada ve onların haysiyetine, hukukuna, mâneviyâtına savrulan tahkir ve tezyifleri, indirilen darbeleri ve söylenen iğrenç iftiraları kabul etmeniz lâzımdır.

Bu büyük, mânevî cinayetleri hoş görüp kabul etmekle, ismî ehl-i vukûfların suç isnad ettikleri Gençlik Rehberi suç sayılabilir. Ve ancak o cihetle müellifi mahkûm ve Rehber'i neşreden talebeleri muâheze olunabilir. Yoksa, adalet-i kanun ve hürriyet-i fikir ve vicdan düsturuyla mahkûmiyeti ve muhakemesi mümkün değildir. Hürriyet-i fikir ve hürriyet-i vicdan düsturunu en geniş manasıyla tatbik eden cumhuriyet idaresinin demokrasi kanunlarıyla asla kabil-i te'lif değildir.

Kabil-i te'lif: Birleşmesi, bağdaşması mümkün.
Kemâl-i şâşaa: Mükemmel parlaklık, ihtişam.
Medar-ı iftihar: Övünç sebebi, kaynağı.
Muâheze olmak: Hesaba çekilmek.
Mümessil: Temsil eden, temsilci.

Eğer "Gençlik Rehberi'nin intişarıyla dinî terbiyeyi ders veriyor, bu ise lâikliğe aykırıdır." diye itham olunuyorsa, o hâlde lâikliğin manası nedir? Biz de soruyoruz. Lâiklik, İslâmiyet düşmanlığı mıdır? Lâiklik dinsizlik midir? Lâiklik, dinsizliği kendilerine bir din ittihaz edenlerin dine taarruz hürriyeti midir? Lâiklik, din hakikatlerini beyan edenlerin, imanî dersleri neşredenlerin ağızlarına kilit, ellerine kelepçe vuran bir istibdad-ı mutlak düsturu mudur?

Lâiklik, bir vicdan ve fikir hürriyeti olduğuna göre, dinsizler ve din düşmanları, İslâmiyet aleyhinde her çeşit hücumları, taarruzları yapar, anarşik fikirlerini o hürriyet-i vicdan ve fikir bahanesiyle neşreder de, fakat bir İslâm âlimi o hürriyet-i fikir düsturuna istinaden bin yıldan beri İslâmiyet'in serdarı olmuş bir millet içinde ve o milletin bin yıllık an'anesine, kanunlarına ittibâ ederek ve yine o milletin saadeti uğrunda, ahlâk ve namusun muhafazası yolunda dinî bir ders beyan etmesi "lâikliğe aykırıdır" diye suçlu gösterilir, devletin nizamlarını dinî inançlara uydurmak istiyor diye mahkûr gösterilir. Biz böyle bir gayr-i mümkünün, mümkün olmasına ihtimal vermiyoruz. Adaletin buna müsaade etmeyeceğini şüphesiz biliyoruz.

Hakikat-i hâlde, geçen mahkemelerin beraatler vererek tamamen iade ettikleri Risale-i Nur'un 130 parçasından bir parçası olan Gençlik Rehberi, vatan ve milletin saadetinde en birinci vesilelerden birisidir. O eserleri okuyup, onların dersleriyle sefâhet ve dalâletin girdaplarından kurtulduklarını mahkemelerde söyleyen yüzler Nur talebeleri ve şimdi bizzat o eserlerle vatan ve millete nâfi bir uzuv hâline geldiklerini hayatlarıyla ve hizmetleriyle isbat eden binler Türk gençleri bizler, o asılsız isnadları, o müfterilerin yüzlerine çarpıyoruz.

Hakikaten ne kadar acıdır ki, âsâyişin teminine, ahlâkın muhafazasına vesile olmuş, adliyeye ve zâbıtaya binler faydası bulunmuş bir eser, bugün hakikatin tamamen aksine olarak suçlu gösterilip zararlı tevehhüm edilmek isteniyor. Artık bu kadar bedihî bir zıddiyet karşısında insaf ve vicdan sahiplerinin vicdanlarına ve insaflarına havale edip Üstadımız hakkında o ehl-i vukûfun "Dini siyasete âlet ediyor." demelerine mukabil biz de diyoruz: O ehl-i vukûf, adliyeyi dinsizliğe âlet ediyor!

Bedihî: Açık, âşikâr.
İstibdad-ı mutlak: Çok zorba, çok baskıcı yönetim.
İttihaz etmek: Edinmek, kabullenmek.
Mahkûr: Hakarete maruz kalmış, tahkir edilmiş.
Nâfi: Faydalı.
Serdar: Komutan, başkumandan.

Bilirkişi raporunda bir isnad da, "Müellif, Risale-i Nur şahs-ı mânevîsi nâmına konuşmaktadır." "Kalbe ihtar edildi." "Leyle-i Kadir'de kalbe gelen bir mesele-i mühimme." gibi bazı cümleleri ele alarak, bununla şahsî nüfuz temin etmek maksadının müellifte bulunduğudur.

Bu kadar asılsız ve manasız bir isnad karşısında insan, o bilirkişi nâmını alanların bilirkişi mahiyetinden tamamen uzak olduklarına hükmedip, o cehaletleri ve o vukûfsuzlukları karşısında hayrette kalıyor. Hiç olmazsa, ehl-i vukûf, hürmeten bu ciheti dikkatle mütâlaa etseydiler, kendileri bu derece cehalet deresine atılmaktan belki bir derece kurtulurlardı. Bu asılsız isnada karşı evvelâ bütün Risale-i Nur eserleri ve mektupları ve Üstadımızın bütün hayatı en kat'î delildir ki, o aziz zât bütün gayretini, bütün hizmetini hak uğrunda ve yalnız hak için yapmış ve yalnız hakkın hatırı için konuşmuş. O suretâ ehl-i vukûf, Nur Külliyatı'ndan yalnız küçük bir cüzünü okumakla ve dinsizlikte taassup göstererek, illâ ki bir suç isnad edebilmek için bu iftirayı savurmuşlar. Hâlbuki, o aziz zât, Risale-i Nur dersini izah ederken diyor: "*En büyük dersimiz, acz, fakr, şefkat ve tefekkürdür.*"

Hakikat-i hâlde o aziz zât, büyük ve küllî hizmetleriyle, en câniyâne işkencelere sabır ve tahammül ederek, mücâhede-i mâneviyesinde devam edip küfür ve dalâletin bîaman hücumlarını, maddiyyûn ve tabîiyyûnun küfrî mesleklerini Kur'ân-ı Hakîm'in hakâik-i imaniyesinden aldığı Nur hakikatleriyle parçalayarak ve o Nur'un 130 risalesinin yüz binler nüshalarını, imanî dersleriyle ona minnettar kalan yüz binler müştâk talebeleriyle her tarafa neşreden.. dinsizliğin, bilhassa komünistliğin bu vatandaki hücumuna mâni olan iman hakikatlerini en kat'î delil ve burhanlarla isbat ederek küfür ve dalâletin bâtıl mesleklerini Kur'ân'ın elmas kılıcı hükmündeki iman-ı billâh ve vahdaniyet-i ilâhiye hüccetleriyle parça parça eden.. ve o Nur eserleri şimdi âlem-i İslâm'ın büyük merkezlerinde kemâl-i takdir ve istihsanla neşredilen.. ve geçen sene Türkiye'yi ziyarete gelen Pakistanlı bir vekil, kırk-elli üniversite talebesine;

Acz: Âcizlik. Cenâb-ı Hakk'ın sonsuz kudreti karşısında âcizliğini anlama.
Bîaman: Amansız, acımasız.
Fakr: Fakirlik. Cenâb-ı Hakk'ın engin ve sonsuz zenginliği karşısında kendi fakirliğini bilme.
Hüccet: Delil.
İman-ı billâh: Allah'a inanma.
Kemâl-i takdir ve istihsan: Çok büyük takdir ve beğeni.
Küfrî: Kâfirce, dinsizce.
Maddiyyûn: Maddeciler, materyalistler.
Mücâhede-i mâneviye: Mânevî cihad, mücadele.
Müştâk: Aşklı, şevkli.
Suretâ: Görünüşte, zâhiren.
Tabîiyyûn: Yaratmayı tabiata verek Allah'ı inkâr eden kimseler.
Vahdaniyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın birliği.

"Kardeşlerim, ben âlem-i İslâm'da aradığımı Türkiye'de buldum. Bediüzzaman yalnız sizin değil; o bütün âlem-i İslâm'ındır. Ve yakın bir zamanda bütün İslâm âlemi onu anlayacaktır. Siz bu Nur eserlerine dikkatle bakın. Ben bunu doksan milyon İslâmlar içinde neşredeceğim. Benim âlem-i İslâm hakkında pek çok endişelerim ve Üstad'a pek çok soracaklarım vardı. Bir saat kadar yanında yalnız onu dinlemekle bütün endişelerim zâil olup bütün suâllerime cevap aldıktan sonra, şimdi Pakistan'a âlem-i İslâm'ın mukadderâtı hakkında büyük müjdelerle gidiyorum.

Ben Türk ve İslâm tarihini tetkik ettim. Evet, çok kahramanlar, çok İslâm fedaileri ve çok vatanperverler gelmişler. Hepsi büyük fedakârlık ve kahramanlıkla millete, vatana hizmet etmişler. Fakat o hizmetlerinin neticesinde lâyık oldukları mükâfat onlara verilmiş. Her birisi birer mükâfata mazhar olmuşlar. Fakat bugün Üstad, yirmi küsur seneden beri bu milletin saadet-i dünyeviyesi ve uhreviyesi için, târife imkân olmayan zulüm ve işkenceler içerisinde işte bu eserleri te'lif ve neşrederek, bu millet içerisinde, din aleyhindeki cereyanların intişarına mâni olan Bediüzzaman'ın evinde bugün bir lâmbası bile yok. İşte o her şeyi terk ederek yalnız ve yalnız dine hizmet için çalışmıştır. Elbette âlem-i İslâm yakında böyle bir zâtı eserleriyle tanıyacaktır." diye Ali Ekber Şah gibi bir İslâm âlimi ve mütefekkirinin takdir ve tahsinine mazhar olan.. ve şimdi Demokrat milletvekillerinden bazıları;

"Bediüzzaman'ın Nur risalelerini okuyan, ders alan ve o eserleri neşreden Nur talebeleri bu hizmetleriyle bu memlekette komünistliğin yayılmasına sed oldular. Madem hükûmetimiz komünizmin aleyhindedir. Öyleyse, Nurculara o hizmetlerinden dolayı minnettardır." diye milletvekillerince dahi hizmeti takdir edilen.. ve serâpâ bütün Risale-i Nur eczaları her bir nüshası, binler kelime ve cümleleriyle o zâtın mahiyetine, hizmetine, yirmi beş yıllık faaliyetine ve neşriyatının küllî faydalarına şehâdet ve işaret ettikleri bir zât.. evet, işte o acz ve fakr dersini kendisine meslek edinen ve talebelerine ders veren bir zât; hakikat-i hâlde yukarıda bir derece arz ettiğimiz o küllî hizmetlerinin neticesinde talebelerinin ve bütün ehl-i imanın en büyük medh ü senâlarına, hürmet ve muhabbetlerine en lâyık, en elyak ve kabul etmesi hakkı iken, bilâkis o aziz zât, kendisini ziyarete gelenlere ve Risale-i Nur eserlerini okuyup o eserleri ilim ve iman hakikatleri dersinde, asrın bütün ilim ve

---

Elyak: Daha lâyık, en lâyık.
Mukadderât: Kader.
Serâpâ: Baştan ayağa, tamamen.
Tahsin: Güzel bulma, beğenme.

isbatları üstünde görerek hayran kalanların en samimî hürmet ve senâlarından mütemâdiyen kaçınmış ve müteaddit mektuplarında;

"Ben de sizin bu ders-i Kur'âniye'de bir ders arkadaşınızım. Ben en ziyade muhtaç ve fakir olduğumdan bu kudsî hakikatler en evvel bana ihsan edilmiştir. Ben makam sahibi değilim. Ben kendimi beğenmiyorum. Beni beğenenleri de beğenmiyorum. Kardeşlerim, sizi bütün bütün kaçırmamak için nefsimin gizli çok kusurlarını söylemiyorum." diye kendisine yapılan medihleri ve hürmetleri reddetmiş. Ve gaye-i hayatını yalnız hakâik-i imaniyenin neşrine hizmet bilmiş. Dünyevî bütün menfaatleri o hizmeti uğrunda feda etmiş.

Ve işte bütün hayatı bilâ-istisna bu ferâgate ve bu hakikate şehâdet eden bir zâta, en haksızların dahi yapamayacakları bir isnadı bu ehl-i vukûf isimli kimseler yapmışlar. Hattâ "Leyle-i Kadir'de İhtar Edilen Bir Mesele-i Mühimme" diye Rehber'deki çok mühim bir hakikate nazar etmeyerek, bu "ihtar" kelimesinden de şahsî nüfuz temin ettiğine bir delil göstermişler. Hâlbuki, bu "ihtar" kelimesi, o yüksek hakikatlerin ehemmiyetine öyle bir şümûlü var ki, ancak o hakikati okumak lâzımdır. İşte o parça, İkinci Harb-i Umumî'nin sonunda nev-i beşerin dehşetli zulümleri ve tahribatları neticesindeki dehşetli me'yusiyetleriyle dehşetli vicdan azaplarını ve dünya hayatının bütün bütün fâni ve muvakkat olması ve medeniyet fantaziyelerinin uyutucu ve aldatıcı olduğunun umuma görünmesiyle, fıtrat-ı beşeriyedeki yüksek istidâdâtın dehşetli yaralanmasını ve Kur'ân'ın elmas kılıcı altında gaflet ve dalâletin parçalandığını ve bu sebeple dünya hayatının geçici ve muvakkat olmasından, beşeriyet, hayat-ı bâkiyeyi arayacağını ve ebedî hayatı ve dâimî saadeti ancak Kur'ân'ın müjde verdiğini isbat ile pek parlak izahtan sonra diyor:

"Elbette, nev-i beşer bütün bütün aklını kaybetmezse, maddî veya mânevî bir kıyâmet başlarına kopmazsa, İsveç, Norveç, Finlandiya ve İngiltere'nin Kur'ân'ı kabul etmeye çalışan meşhur hatipleri ve Amerika'nın din-i hakkı arayan ehemmiyetli cemiyeti gibi, rûy-i zeminin geniş kıtaları ve büyük hükûmetleri, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ı arayacaklar ve hakikatlerini anladıktan sonra bütün ruh u canlarıyla sarılacaklar. Çünkü bu hakikat noktasında kat'iyen Kur'ân'ın misli yoktur ve olamaz. Ve hiçbir şey bu mu'cize-i ekberin yerini tutamaz."

İstidâdât: İstidatlar, kabiliyetler.
Me'yusiyet: Ümitsizlik.
Mu'cize-i ekber: En büyük mu'cize.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Müteaddit: Birçok, çeşit çeşit.
Mütemâdiyen: Devamlı, sürekli olarak.
Nev-i beşer: İnsanlık, insanlar.
Rûy-i zemin: Yeryüzü.

Ey Muhterem Hâkimler! Yalnız son cümlesini numûne olarak size arz ettiğimiz bu ehemmiyetli fıkranın başında yazılan "ihtar" kelimesi bir suça mesned olabilir mi? Bu yazı şahsî bir nüfuz temini için mi yazılmış? Yoksa nev-i beşerin Kur'ân hakikatlerini aramaya başladığını beyan ile istikbalde Kur'ân'ın beşeriyete hâkim olacağını mı haber veriyor ve isbat ediyor? Bu hususu yüksek takdirinize havale ediyoruz.

Evet, Risale-i Nur müellifi, Kur'ân'ın dersinden aldığı ve ayn-ı hakikat olan bu ihtarları beyan etmesi, beyan ve isbat ettiği derslerin ve mevzuların hakkaniyetine bir hüccet içindir. Evet, ayn-ı hak ve hakikat olduğunu dikkatle bakanlar görebilirler. Ve bir derya-yı iman ve bir hazine-i tevhid ve bir umman-ı hikmet hâlinde coşan bir harikanın, istikbalin nesillerinde ve milyonlar kalb ve gönüllerde nasıl kemâl-i şâşaa ile yaşayacağını ve alkışlanacağını hissedebilirler. Ve Türk milletinin bin yıllık kudsî mefâhir-i milliyesine mümâsil, yine Türk milletinin dünyaya örnek olmuş kahraman ecdadının yerinde İslâmiyet hakikatlerine sarılarak yine Kur'ân'ın bayraktarlığı vazifesiyle istikbalin kıtalarında hâkim-i mânevî olacağını hissedebilirler.

Bu çok yüksek ve çok ehemmiyeli hakikatleri tam anlayabilmek için, Bediüzzaman'ın bundan kırk sene evvel 1327'de Şam'da, Câmiü'l-Emevî'de, içinde yüz ehl-i ilim bulunan on bin kişilik bir cemaate hitaben irad buyurdukları Hutbe-i Şâmiye eserini okumak lâzımdır. Şimdi o eserin tercümesini yapmak lütfunda bulunan o aziz zât, o zamanda perişan ve esaret altında bulunan İslâm âlemine pek azîm müjdelerle, medeniyetin seyyiâtı, hasenesine galip gelmesine mukabil, istikbalde İslâmiyet'in kuvvetiyle medeniyetin mehâsini galebe ederek şems-i İslâmiyet'in büyük milletler ve kıtalar üzerinde hâkim olacağını beyan ve isbat ederek haber veriyor.

Mâdem o ehl-i vukûf ismini alanlar, "kalbe ihtar edilen bir mesele" cümlesinde hakikate nüfuz edemeyerek yanlış mana çıkarmışlar. 1327'den, tâ 1371 senesinden sonraki âlem-i İslâm'ın mukadderâtına nazar eden Hutbe-i Şâmiye'deki hakikatler dahi –bilirkişilerin yanlış anladıkları veya yanlış mana verdikleri– bu "ihtar" kelimesinin hakikatini ve geniş manasını çok yüksek bir hakikat hâlinde gösterdiğinden, Hutbe-i Şâmiye eserinin tercümesini mahkemeye arz ediyoruz. Ve yalnız burada, eserde isbat edilen meselelerin âhirinde zikredilen birkaç cümleyi yazarak takdim ediyoruz:

Hasene: Sevap, iyilik.
Mefâhir-i milliye: Övünülecek millî değerler.
Mehâsin: Güzellikler.
Mümâsil: Denk, şekil ve özellik itibarıyla aynı.
Seyyiât: Günahlar, kötülükler.
Şems-i İslâmiyet: İslâmiyet güneşi.
Umman-ı hikmet: Doğru, yanıltmayan bilgi denizi.

"Evet, ben kendi hesabıma aldığım dersime binâen, ey İslâm cemaati, müjde veriyorum ki: Şimdiki âlem-i İslâm'ın saadet-i dünyeviyesi, bâhusus Osmanlıların saadeti ve bilhassa İslâm'ın terakkisi ve onların uyanması ve intibahı ile olan Arab'ın saadetinin fecr-i sâdıkının emareleri inkişafa başlıyor. Ve saadet güneşinin de çıkması yakınlaşmış. Ben dünyaya işittirecek bir derecede kanaat-i kat'iyemle derim: İstikbal yalnız ve yalnız İslâmiyet'in olacak ve hâkim, hakâik-i Kur'âniye ve imaniye olacak. Öyleyse, şimdiki kader-i ilâhî ve kısmetimize razı olmalıyız ki, bize parlak istikbal, ecnebîlere müşevveş bir mâzi düşmüş."

"Eğer biz ahlâk-ı İslâmiye'nin ve hakâik-i imaniyenin kemâlâtını ef'âlimizle izhar etsek, sâir dinlerin tâbileri elbette cemaatlerle İslâmiyet'e girecekler. Belki, küre-i arzın bazı kıtaları ve devletleri de İslâmiyet'e dehâlet edecekler."

"Ey bu Câmiü'l-Emevî'deki kardeşlerim gibi âlem-i İslâm'ın câmi-i kebirinde olan kardeşlerim! Siz de ibret alınız. Bu kırk beş senedeki hâdisâttan ibret alınız. Tam aklınızı başınıza alınız. Ey mütefekkir ve akıl sahibi ve kendini münevver telâkki edenler!

Hâsıl-ı kelâm, biz Kur'ân şâkirtleri olan müslümanlar, burhana tâbi oluyoruz, akıl ve fikir ve kalbimizle hakâik-i imaniyeye giriyoruz. Başka dinlerin tâbileri gibi ruhbanı taklit için burhanı bırakmıyoruz. Onun için akıl ve ilim ve fen hükmettiği istikbalde, elbette burhan-ı aklîye istinad eden ve bütün hükümlerini akla tesbit ettiren Kur'ân hükmedecek."

"Evet, şimdi olmasa da otuz-kırk sene sonra fen ve hakikî mârifet ve medeniyetin mehâsini; o üç kuvveti tam techiz edip, cihâzâtını verip o dokuz mânileri mağlup edip dağıtmak için taharri-i hakikat meyelânını ve insaf ve muhabbet-i insaniyeyi o dokuz düşman tâifesinin cephesine göndermiş. İnşallah yarım asır sonra onları darmadağın edecek."

Bâhusus: Özellikle.
Burhan-ı aklî: Aklî delil.
Câmi-i kebir: Büyük câmi.
Cihâzât: Cihazlar, donanımlar.
Dehâlet etmek: Katılmak, içine girmek.
Ef'âl: Fiiller, işler.
Fecr-i sâdık: Gerçek aydınlık, ikinci fecir. Tan yerinin ağarmasından güneşin doğuşuna kadar kesintisiz devam eden aydınlık.
İntibah: Uyanma, ayılma.
İstinad etmek: Dayanmak.
İzhar etmek: Göstermek.
Kemâlât: Güzellikler, faziletler, mükemmellikler.
Meyelân: Eğilim, meyil.
Muhabbet-i insaniye: İnsanlık sevgisi.
Müşevveş: Karmakarışık, dağınık.
Ruhban: Din adamları sınıfı, rahipler.
Taharri-i hakikat: Gerçeği araştırma.
Techiz etmek: Hazırlamak, donatmak.
Telâkki etmek: Kabullenmek, benimsemek.
Terakki: İlerleme, yükselme.

"İşte Amerika ve Avrupa tarlaları böyle dâhi muhakkikleri (Mister Carlyle ve Bismark gibi) mahsulat vermesine istinaden, ben de bütün kanaatimle derim: Avrupa ve Amerika İslâmiyet'le hâmiledir. Günün birinde bir İslâmî devlet doğuracak."

"Hem de İslâmiyet güneşinin tutulmasına (inkisâfına) ve beşeri tenvir etmesine mümânaat eden perdeler açılmaya başlamışlar. O mümânaat edenler çekilmeye başlıyorlar. Kırk beş sene evvel o fecrin emaresi göründü. 71'de fecr-i sâdıkı başladı veya başlayacak."

"Ey Câmi-i Emevî'de kardeşlerim! Ve yarım asır sonraki âlem-i İslâm camiindeki ihvanlarım! Baştan buraya kadar olan mukaddimeler netice vermiyor mu ki: İstikbalin kıtalarında hakikî ve mânevî hâkim ve beşeri, dünyevî ve uhrevî saadete sevk edecek yalnız İslâmiyet'tir ve İslâmiyet'e inkılâp etmiş ve tahrifattan ve hurâfâttan sıyrılacak İsevîlerin hakikî dinidir ki Kur'ân'a tâbi olur, ittifak eder."

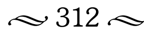
Muhterem Heyet-i Hâkime! Risale-i Nur müellifi aleyhindeki bütün iftiralara ve isnadlara karşı hukukî en kat'î cevap olarak üç mahkemenin ve üç ehl-i vukûfların tetkikten sonra eserleri iade etmeleridir.

Hem Üstadımızın yirmi yedi senelik hayatı ve 130 parça kitabı ve mektupları, üç mahkeme ve hükûmet memurları tarafından tam tetkik edildiği ve aleyhinde çalışan zâlim, mürted ve münâfıklara karşı mecbur olduğu, hattâ idamı için gizli emir verildiği hâlde, dini siyasete âlet ettiğine dair en ufak bir emare bulamamaları, dini siyasete âlet etmediğini kat'î isbat ediyor. Hayatını yakından tanıyan biz Nur şâkirtleri ise, bu fevkalâde hâle karşı hayranlık duymakta ve Risale-i Nur dairesindeki hakikî ihlâsa bir delil saymaktayız.

Bu itibarla onu bazı iftiralarla çürütmek isteyen, vatan ve milletin saadeti lehindeki hizmetlerinin aleyhindeki gizli, zâlim düşmanlarının plânlarını âdilâne kararınızla mahvedeceğinizi ve müfterilerin yanlış isnadlarını yüzlerine çarpacağınızı adalet ve vicdanınızdan bekler, hürmetlerimizi takdim ederiz.

Eskişehir Nur talebelerinden
Yaşar, Osman Toprak, Ahmed, Osman,
Ceylan, Şükrü, Bayram, Sungur, Hüsnü

Heyet-i Hâkime: Hâkimler heyeti.
Hurâfât: Hurâfeler, boş ve bâtıl inançlar.
İhvan: Kardeş.
İnkılâb etmek: Dönüşmek, değişmek.
Muhakkik: Sürekli hakikatin peşinde, kılı kırk yararcasına araştıran.
Mukaddime: Giriş, önsöz.
Mümânaat etmek: Mani olmak, engellemek.
Mürted: İrtidat eden, dinden dönen, dinsiz.
Tenvir etmek: Aydınlatmak, nurlandırmak.

Heyet-i Sıhhiye'ye

On beş sene evvel Rehber'in başında yazıldığı gibi, bazı gençler kendilerinin hayat-ı dünyeviye ve uhreviyesini muhafaza için yanıma geldiler. Ben de onlara lillâh için o Rehber dersini verdim.

O risale, bir-iki hâşiye müstesna, hem Isparta hükûmeti, hem Denizli Mahkemesi'nde, hem Ankara'nın Ağırceza ve Temyiz Mahkemesi'nin iki sene ellerinde kalması neticesinde beraat kazanması ve tamamen Risale-i Nur Külliyatı, Rehber de içinde olduğu hâlde iade edilmesi ve bir nüshası Ankara Emniyet Müdürü'nün eline geçmesi ile –Rehber'in başında yazıldığı gibi– birtek kelimesine ilişmesiyle âhirinde gelen cümleyi okuyunca hakikati anlaması ve intişarına mâni olmaması, hem binlerce nüsha intişar ettiği hâlde hiçbir yerde bir zarar, bir itiraz görülmemesi, hattâ Mersin'in Tarsus kazasında birkaç Nur kitaplarını müsâdere ederek Gençlik Rehberi de içinde olduğu hâlde Ankara'ya gönderilip tetkik ettirildikten sonra, vilâyetin emriyle "tamamen serbesttir" diye resmî vesika vermeleri ve İstanbul'da tab' edildiği zamanda kanunen beş-altı makama gönderildiği ve ellerinde beş-altı ay kaldığı hâlde ilişmemeleri, Rehber'in ehemmiyetini ve kanunen dahi serbest olduğunu isbat ediyor.

Sonra binden fazla gençler Ankara ve sair vilâyetlerin mekteplerinde ondan vatan, millet, ahlâk cihetinde istifade ettikleri ve hiç kimse zarar görmediği hâlde, birden, hiçbir medar-ı mes'uliyet olmayan bir-iki kelimeye yanlış mana vermek, meselâ "Gençlik Rehberi" nâmını vermekle bir suç mevzuu yapmışlar.

Biri de müellifi tab' etmemiş, kendi bîçâre hasta yatağında iken, gençler tab' ettikleri hâlde, "şahsî nüfuz temini için yazılmış" diye suç mevzuu yapıp, tab' edene değil de müellifini Ağırceza'ya vermek, hem zorla oraya celbetmek, hâlbuki on beş sene evvel yazılmış ve af kanunu ve mürûr-u zamanı, hem beraati görmüş, öyleyse bütün bütün kanunsuz olarak bir garaza binâen müellifine bu kadar musırrâne ilişiyorlar.

Ben de diyorum ki: On vecihle kanunsuz, bu kadar musırrâne hastalığım zamanında iktidarım harici beni mahkemeye vermenin sebebi, Rehber'in vatana, millete, âsâyişe pek büyük faydası olduğu için, anarşilik ve dinsizlik hesabına ilişiyorlar, diye ihtimal veriyorum.

Hâşiye: Dipnot, açıklama.
Heyet-i Sıhhiye: Sağlık Kurulu.
Lillâh: Allah için, Allah rızası için.
Mürûr-u zaman: Zaman aşımı, uzun zaman geçmesi.

Şimdi bu kanun nâmına garazkârâne kanunsuzluk hesabına beni cebren, zorla İstanbul'a mahkemeye sevk etmekte, benim çok ihtiyarlık, zaafiyetim ve zehirli şiddetli hastalığım kat'iyen tıbben, fennen mazeret-i kat'î olduğu gibi, dört defa o noktadan rapor alıp onlara gönderdiğimiz hâlde, yine ısrarla beni zorlamakta olduklarından, pek şiddetli ruhuma dokunmuş. Daha benim mahkeme ve idare huzurunda konuşmak, iktidarım haricindedir. Konuşsam da vatan, millet ve âsâyişe zarar vermek fikriyle çalışan ve beni hilâf-ı kanun muhakeme edenlerin yüzüne vurmaya mecbur olacağım. Daha bu kadar zulme tahammül edemeyeceğim. Bu ise ehemmiyetli başka bir nevi hastalıktır. Hem vatana bu mânevî hastalık zarar vermek ihtimali var.

Şimdi Heyet-i Sıhhiye'den ricam, beni tanıyanlar ve benimle yakından alâkadar olanlar ve hizmet edenler biliyorlar ki, gizli düşmanlarım müteaddit defadır beni zehirliyorlar. Tegaddi edemiyorum. Hattâ hizmetçimle beş dakikadan fazla konuşamıyorum.

Hem başımda şiddetli ve devamlı nezle ve bir gözüm o nezleden ağrıyor ve akıyor. Müzmin kulunç ve şiddetli sancı ile hastayım.

Hem yirmi sekiz sene gurbette kaldığımdan ve başkalarının muâvenetini kabul etmediğimden, pek zarurette yaşadığım için zaafiyet fazladır. Hattâ, zorla merdivenden çıkıyorum. Zaruret-i kat'î olmazsa beş dakika konuşamıyorum, yoruluyorum.

Ben sâbık mahkemelerde hem Risale-i Nur, hem Risale-i Nur talebeleri için tahammül ediyordum. Ve tam hakikati izhar etmiyordum. Bir derece zulümlerine tahammül edip haksızlıklarını yüzlerine vurmuyordum. Tâ masumlara, âsâyişe zarar gelmesin diye sabır ve her nevi zulüm ve işkencelere tahammül ediyordum.

Şimdi ise Risale-i Nur'a âlem-i İslâm sahip çıktı. Nur talebeleri de benim müsamahama ve düşmanlarıma ilişmemekliğime ve zulümlerine sükût etmeme ihtiyaçları kalmadı. Onun için benim damarıma pek şiddetli dokunulduğunda, irade ve ihtiyârım haricinde karşıma çıkan gizli düşmanlarımın bana zararlarına vesile olan, beni cezalandırmaya çalışanlara hakikati çıplak olarak böyle söyleyeceğim. Sükût... Şimdi izhar edilmeyecek.

Garazkârâne: Kötü maksatlı, garazlı bir tarzda.
Hilâf-ı kanun: Kanuna, hukuka aykırı.
İhtiyâr: Tercih, seçim.
Muâvenet: Yardım.
Müzmin: Devam edip duran, kronik.
Sâbık: Geçen, önceki.
Sükût: Sessizlik, susma.
Tegaddi etmek: Beslenmek, gıda almak.

Madem hakikat böyledir. Heyet-i Sıhhiye benim hem maddî, hem mânevî, hem sinir, hem kalb, hem nezleli baş hastalıklarım, hem kulunç ve sancı ve mahkemelerde konuşma iktidarsızlığı ve hem madem resmen vekillerim oradadırlar, hem tab' edenler de oradadırlar, istinâbe suretiyle ifademin alınması için fennî ve tehlikeli hastalığı var, şeklinde rapor verilmesini rica ederim.

Emirdağ'da
Said Nursî

~ 313 ~

Aziz ve Mübârek Müşfik Üstadım!

Bu arîzamı Nurla alâkadar ve hac refiklerimdem Karakoçanlı Hacı Sabri kardeşimle takdim ediyorum.

Evvelâ: Mübârek ellerinizi kemâl-i ihtiramla takbil eder, bu âciz ve pürtaksir kardeşiniz ve talebenizi müstecap ve mübârek duanızda dâhil buyurmanızı istirham eylerim.

Sâniyen: Hacı Sabri kardeşinizi ve diğer yeni alâkadarları da dualarınıza dâhil buyurmanızı rica ederim.

Sâlisen: Kardeşim Hüsrev gerek zât-ı âlilerinin, gerekse diğer kardeşlerinin mektuplarını emirlerinize atfen göndermekte devam ettiği için, –lillâhilhamd– vaziyetten haberdar bulunuyoruz.

Râbian: Gerek Hüsrev kardeşimin ve gerek Ceylan'ın gönderdikleri eserleri kardeşlere verdim ve parasını kendilerine gönderdim. Urfa'dan biraz daha istedim. Gelince inşallah onları da talebelere vereceğim. Eserlerden bir takımını Hacı Sabri almıştır.

Hâmisen: Reisicumhur'un nutkundan gelen müjdeli istihracın tahakkuk etmesini eltâf-ı ilâhiyeden niyaz ederiz.

Arîza: Küçükten büyüğe takdim edilen, bazı hususların dile getirildiği yazı, mektup.
Eltâf-ı ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın lütufları, ihsanları.
Fennî: Tıbbî, bilimsel.
İstihrac: Çıkarılan, anlaşılan mana, hüküm.
İstinâbe: Dâvânın görülmekte olduğu mahkemeye gönderilmek üzere başka bir yerde bulunan ilgili kimsenin, bulunduğu yerdeki mahkeme tarafından ifadesinin alınması, ya da vekilleri aracılığıyla ifadesinin alınması.
Kemâl-i ihtiram: Son derece, büyük bir saygı, hürmet.
Lillâhilhamd: Allah'a şükürler olsun ki.
Müstecap: Cevap verilen, makbul.
Müşfik: Şefkatli.
Pürtaksir: Çok kusurlu.
Refik: Arkadaş, yoldaş.
Takbil etmek: Öpmek.

Sâdisen: Nur'un neşri ve fütuhatı için Rahîm ve Kerîm Rabbimiz muvaffak buyurduğu nisbette istihdamımız –lillâhilhamd– devam ediyor.

Akşamları Nurlu cemaatten mürekkep, fakirhanemize gelen cemaate tedrisât-ı nuriyede devam olunuyor.

Malatya seyahatimde oradaki alâkadarların çalışma tarzlarını söyledim. Büyük Doğucular'ın bu fakiri kendi zümrelerine katmak hususundaki tekliflerine, "Büyük Doğuculuk siyasî bir teşekkül müdür?" diye sordum. "Evet" dedikleri için, "Sizin yalnız imanî ve Kur'ânî mesâildeki müşküllerinizi ve izahını arzu ettiğiniz noktaları Risale-i Nur'un yardımıyla halle çalışırım. Benim mesleğim, ihtiyâr ve şuurum taallûk etmeden Risale-i Nur dairesinde istihdamdan ibarettir. İman ve Kur'ân meselelerinize hemfikrinizim. Fakat siyasetle iştigal edemem." meâlinde cevap verdim.

Yalnız bu zümreden Nurlar'la alâkadar olanlar var. Onların el ele vererek, hem eserleri okumalarını ve anlayamadıkları yerleri sormalarını, Kur'ânî hattı öğrenmeye gayret etmelerini rica ettim. Malatya, Urfa, Antep'tekileri eserleri edinmeye ve alâkalarını arttırmaya âcizâne yazılarımla teşvik etmekteyim. Şimdilik mesâil-i nuriyem böyledir.

Cenâb-ı Hakk'a nihayetsiz hamd ve şükür olsun ki, hesapsız kusurlarımla beraber bu Kur'ânî ve imanî hizmette istihdama lâyık görmüştür. Elbette, mübârek ve müşfik Üstadımın duaları bereketiyle zümre-i nuriyenin âciz bir ferdi olmakta devam ve öylece Livâü'l-Hamd *(aleyhissalâtü vesselâm)* tahtında toplananlardan olurum.

Tekrar tekrar mübârek ellerinizi kemâl-i tâzimle takbil eyler, alâkadar kardeşlerimin de selâm, dua ve ihtiramlarını arzederim. Muhitinizdeki maddeten ve mânen yakın bütün arkadaşlara arz ve ihtiram eylerim. Erhamü'r-râhimîn

---

Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.

Fütuhat: Fetihler, zaferler.

İstihdam: Çalıştırılma, görevlendirilme, hizmet ettirme.

Kemâl-i tâzim: Son derece saygı.

Kur'ânî hat: Kur'ân-ı Kerim hattı, yazısı.

Livâü'l-Hamd: Kıyâmet gününde Peygamber Efendimiz'e (s.a.s.) ihsan edilecek olan ve altında bütün peygamberler ve inananların toplanacağı "Hamd Sancağı".

Mesâil: Meseleler, konular.

Mesâil-i nuriye: Risale-i Nur'a ait meseleler.

Mürekkep: Bir araya gelmiş, oluşmuş.

Taallûk etmek: İlgili, alâkalı olmak.

Taht: Alt.

Tedrisât-ı nuriye: Risale-i Nur dersleri, öğretimi.

Zümre-i nuriye: Risale-i Nur zümresi, cemaati.

olan Rabbimizden daimî niyazım, aziz, muhterem ve müşfik Üstadımdan ebediyen razı olsun ve bütün maksadını hâsıl eylesin, âmin...

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

el-Hubbu fillâh muhibb-i muhlisiniz
Hulûsi

314

Çok Sevgili, Müşfik Üstadım Efendim Hazretleri!

Evvelâ: Hem mübârek leyâli-i aşerenizi, hem kudsî bayramınızı ruh u canımla tebrik eder, arz-ı hürmetlerimle Nur neşreden ellerinizden öper, kusurâtımın affını istirham ederim.

Sâniyen: Bu günahkâr, âdi, âciz, kusurlu, liyakatsiz, miskin, tembel talebenizi Risale-i Nur'un hakâik-i kudsiye-i imaniye ve Kur'âniye'sine ve sevgili Üstadın terbiye-i mâneviye ve maddiyesine mazhar buyuran Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn'e hadsiz şükrediyorum. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي[2]

Sevgili Üstadım! Terbiye-i mâneviyenizin âsârını her vakit bize ihsas eden Rabb-i Rahîm'ime ne kadar şükretsem yine azdır. Tahdis-i nimet olmak üzere şunu da arzetmek isterim ki, hastalığımdan müşteki değilim. Çünkü –lillâhilhamd– nur-u aynım ve sürûr-u ruhum ve gıda-yı kalbim olan Risale-i Nur'un hakikatlerini bilfiil ve bittecrübe ders almama sebep oldu.

- Hem hakikaten ömrü kırkıncı sene-i devriyesinde müthiş bir tarzdaki maddî ve mânevî hastalıklarıma her bir Rica'sında ruha ve kalbe binler nur-u tevhidi ve ziya-yı teselliyi serpen İhtiyarlar Risalesi..

- hem her bir Deva'sında bînihaye şifa-yı mânevî bulunan Hastalar Risalesi..

---

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.
[2] Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

Âsâr: Eserler, izler.
Bînihaye: Nihayetsiz, sonsuz.
el-Hubbu fillâh muhibb-i muhlis: Sadece Allah için samimî bir şekilde seven dost.
Hakâik-i kudsiye-i imaniye ve Kur'âniye: Mukaddes iman ve Kur'ân hakikatleri.
İhsas etmek: Hissettirmek, duyurmak.
Kusurât: Kusurlar.
Leyâli-i aşere: Zilhicce ayının ilk on gecesi. Kurban bayramının öncüsü olup, hadis-i şeriflerde bu zaman diliminde birçok nafile ibadetin teşviki yapılmıştır.
Müşteki: Şikâyetçi.
Nur-u ayn: Göz nuru.
Sene-i devriye: Yıl dönümü.
Sürûr-u ruh: Ruh mutluluğu, sevinci.
Tahdis-i nimet: Şükür maksadı ile Cenâb-ı Hakk'ın nimetlerini ilan etmek.

♦ hem on bir kelime-i kudsiye-yi tevhidiyenin pek harika ve emsalsiz bir tarzda tılsımlarını keşfeden ve her bir cümlesinden nur-u tevhid fışkıran Yirminci Mektup..

♦ hem hakâik-i imaniyenin en son ve en müşkül ve en derin ve bütün filozofları, hattâ hükemâ-yı İslâmiye'yi dahi hayrette bırakan çok mühim muammaları halleden Yirmi Dördüncü Mektup..

♦ hem kalbin bütün mânevî yaralarına kudsî bir tiryak olan On Yedinci Söz ve emsali risaleler pek harika bir tarzda imdadıma yetişti ve tedaviye başladı.

Ve bana şöyle bir kanaat-i kat'iyye verdi ki: Güya Risale-i Nur, ezcümle mezkûr risaleleri hem ben, hem hastalık münasebetiyle yanıma gelenler ders alsınlar diye, rahmet-i ilâhiye tarafından hastalandırılmışım. Evet, sanki sevgili, müşfik Üstadımız İhtiyarlar Risalesi'ni gençlere, Hastalar Risalesi'ni sıhhatte olanlara yazmış.

Sâlisen: Orada bulunan ve sevgili Üstadımızın kıymettar hizmetinde bulunan muhterem arkadaşlarımıza, hem birer birer selâm, hem bayramlarını tebrik ederim. Sevgili Üstadımızın ellerinden, kardeşlerimizin gözlerinden öperim.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Çok kusurlu ve hasta talebeniz
Mehmed Feyzi

∾ 315 ∾

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Bir zât, uzunca bir mektup yeni hurufla bana yazmış, kendisinin kim olduğunu bildirmemiş. Üç noktada şüphe edip bir nevi itiraz gibi yanlış mana verdiği için güya bizi ikaz ediyor. Meşrebimiz münâkaşa ve münâzara

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.
2 O yüce Zât'ın adıyla.

Ezcümle: Bu cümleden olarak, başlıca.
Huruf: Harfler.
Hükemâ-yı İslâmiye: Müslüman bilginler, filozoflar.
Kelime-i kudsiye-yi tevhidiye: Tevhide dâir mukaddes kelime.
Mezkûr: Zikredilen, adı geçen.
Muamma: Özü, mahiyeti hemen anlaşılamayan derin sır.
Münâzara: Tartışma.

olmadığından ve kusurumuzu hakikî olarak gösterenlerden memnun olduğumuzdan, bu meçhul zâtın mektubunda üç esasın hakikatini gösterip yanlışını tashih etmek istedim.

Birinci Esas: Risale-i Nur'un üstadı ve me'hazi ve Said'in de çok zamandan beri bir virdi olan bazı âyetler, bir hizb-i Kur'ânî suretinde bir kısım talebelerin arzularıyla kaleme alınmış. Sonra da tab' edilmiş. Ve dört-beş mahkemenin de gösterdiği ehl-i vukûf ulemâları ve hattâ Diyanet Riyâseti dairesi ve İstanbul'un fetva dairesindeki Tetkik-i Kütüb-ü Diniye Heyeti'nden hiçbir âlim ve ehl-i vukûf ulemâları itiraz etmemişler. Belki takdir edip tahsin etmişler. Çünkü başta sahabeler ve matbû Mecmûatü'l-Ahzab'da bulunan Hazreti Üsame *(radiyallâhu anh)* hizb-i Kur'ânîsi ki, her bir günde bir kısmını okumakla taksim edilmiştir.[1] Ve aynı kitapta ve Mecmûatü'l-Ahzab'ın aynı cildinde İmam Gazâlî'nin *(radiyallâhu anh)* bir hizb-i Kur'ânîsi[2] ve çok ehl-i velâyetin kendi meşreplerine muvâfık bazı sûreleri ve âyetleri bir hizb-i mahsus-u Kur'ânî yaptıkları meydandadır.

On sene evvel şehîden vefat eden merhum Hâfız Ali gibi Nur'un kahramanlarından benim hususî virdimi ve Risale-i Nur'un üstadları ve menbaları olan mühim âyetleri cem etmek istediler. Sonra onlara gönderdim. Onlar da tab' ettirdiler.

Çünkü herkes her vakit bütün Kur'ân'ı okumaya vakit bulamıyor. Fakat böyle bir hizb-i Kur'ânî eline geçse her vakit istifade edebilir fikriyle, hem sevapları çok ziyade olan âyetler ve sûreler, içinde yazılmış. Zaten Kur'ân-ı Hakîm'in bir mu'cizesi şudur ki, ehl-i hakikatten ve kemâlâttan her bir meslek sahibi, meşrebine muvâfık, Kur'ân'da bir Kur'ân'ını, bir hizb-i mahsusunu, bir üstadını bulur. Güya tek bir Kur'ân'da binler Kur'ân var. Bu mu'cizenin sırrı şudur ki:

---

1 Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 207-244.

2 Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 270-281.

Cem etmek: Toplamak, bir araya getirmek.
Ehl-i hakikat ve kemâlât: Daima hak ve hakikat peşinde olan mâneviyât büyükleri, kâmil insanlar.
Ehl-i velâyet: Allah dostları, iman ve takvalarıyla Allah'a yakın zâtlar.
Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Hizb-i Kur'ânî: Bazı âyet veya sûrelerin zikir ve dua maksadıyla okunmak için derlendiği dua kitabı.
Hizb-i mahsus-u Kur'ânî: Kur'ân-ı Kerim'in bazı âyet ve sûrelerinden oluşan husûsî, şahsa has dua ve zikir kitabı.
Matbû: Tab' edilmiş, basılmış.
Me'haz: Kaynak.
Mecmûatü'l-Ahzab: Ahmed Ziyaeddin Gümüşhanevî Hazretleri (1813-1893) tarafından derlenen üç ciltlik, yaklaşık iki bin sayfadan oluşan dua ve münâcât kitabı.
Meşreb: Yol, tarz.
Muvâfık: Uygun, münasip.
Şehîden: Şehid olarak.
Tab' edilmek: Basılmak.
Tahsin etmek: Güzel bulmak, beğenmek.
Tetkik-i Kütüb-ü Diniye Heyeti: Dinî Kitapları İnceleme Heyeti.
Vird: Belli aralıklarla devamlı okunan dua, zikir.

Kur'ân-ı Hakîm'in âyetlerinin ve kelâmlarının münasebetleri yalnız beraber olanlara değil, belki pek çok âyetlere ve kelâmlara ve kelimelere münasebeti var, bakıyor. İşârâtü'l-İ'câz tefsir-i nuriyede bu sır bir derece gösterilmiş. Demek başka kelâmlara benzemez. Her bir âyet, binler âyetlere bakar birer yüzü ve gözü var.

Bu vaziyet-i Kur'âniye, çok hakâike medardırlar. Ehl-i tarîkat ve ehl-i hakikatin her bir kısmı kendi mesleğine göre o küllî Kur'ân içinde bir mahsus hizbleri var.

İşte Risale-i Nur'un Hizb-i Kur'ânî'si de o neviden birisidir. Bunu böyle neşretmek için evliyadan olan merhum Hâfız Ali bunun tab'ını acele etmek istedi. Çünkü tamam-ı Kur'ân'ın Risale-i Nur'un keşfiyâtıyla hattında bir nevi mu'cize-i tevâfukiye bulunmasından, onu tab' edip bastırmak için bu Hizb-i Kur'ânî'yi bir mukaddimesi, bir müjdecisi olarak bastırdılar.

Evet şimdiki, Hüsrev'in kalemiyle yazılan ve pek harika olan ve tevâfuk cihetinde mu'cizâtlı olan Kur'ân'ımızın on beş seneden beri tab'ına çalışıyoruz. Ve fakat ekser Nurcular fakirü'l-hâl olduğundan ve fotoğrafla tab'ı lâzım geldiğinden ve yirmi beş bin banknot masraf lâzım olmasından, Hizb-i Kur'ân'ımız mukaddime olarak, daha evvel bu mu'cizeli Kur'ân'ımızın bir müjdecisi olarak tab' edildi.

İşte bu mu'cizeli Kur'ân'ımızı, hem Diyanet Riyâseti tetkik etmiş, çok beğenmiş; hem İstanbul'daki fetva dairesindeki tetkik-i mesâhif ulemâsı gayet güzel görmüş. Gayet güzelce tetkik edip musahhah olarak bize iade etmiş. İnşallah yakında bu Kur'ân'ımız basılarak bir hediye-i nuriye olarak âlem-i İslâm'a neşredilecektir.

O kendini bildirmeyen zâtın şüphe ettiği **ikinci mesele:** Pek çok Nurcuların haddimden yüz derece ziyade hüsn-ü zanlarıyla benden zannettiği medar-ı iftihar sıfatları, yüz defa onların hatırlarını kırıp reddetmişim. Fakat yirmi sekiz sene siyasetçiler Risale-i Nur'un sırf imanî ve uhrevî mesleğini şimdiki medenîleşmek fikirlerine müsait görmediklerinden, yirmi sekiz senedir hapislerle, mahkemelerle, tarassutlarla, asılsız isnadlarla Nurcuları ürkütmekle ve beni çürütmek cihetiyle Risale-i Nur'u neşrettirmemek için emsalsiz bir

---

Fakirü'l-hâl: Maddî durumu itibariyle hâli vakti yerinde olmayan, fakir kimse.
Hakâik: Hakikatler.
Hat: Yazı.
Medar: Dayanak, vesile, sebep.
Mu'cize-i tevâfukiye: Mushaf'ın yazılışında aynı veya manaları birbirine benzer bazı kelimelerin birbirine denk, karşı karşıya veya alt alta gelmeleri.
Musahhah: Tashih edilmiş.
Tetkik-i mesâhif: Mushafları inceleme.

vaziyete düşmüştüm. Yarım ümmî ve itham altında ve Nur şâkirtlerini bütün bütün kaçırmamak için bana karşı medhi, şahsımdan reddedip medhiniz Nurlar'a ait olabilir.

Ve gördüğünüz meziyetler benim değil, Risale-i Nur'undur. O da Kur'ân-ı Hakîm'in bir hakikatinin bir tefsiridir. Ve her asırda dine ve imana tam hizmet eden müceddidler geldikleri gibi, bu acîb ve komitecilik ve şahs-ı mânevî-i dalâletin tecavüzü zamanında bir şahs-ı mânevî, müceddid olmak lâzım gelir. Eski zamana benzemez. Şahıs ne kadar da harika olsa, şahs-ı mânevîye karşı mağlup olmak kabildir.

Risale-i Nur'un o cihette bir nevi müceddid olması kaviyyen muhtemel olduğundan, o sıfatlar –hâşâ– benim haddim değil, belki mükerrer yazdığım gibi, benim hayatım Risale-i Nur'a bir nevi çekirdek olabilir. Kur'ân'ın feyziyle, Cenâb-ı Hakk'ın ihsanıyla o çekirdekten Risale-i Nur'un meyvedar, kıymettar bir ağaç hükmüne icad-ı ilâhî ile geçmesidir. Ben bir çekirdektim, çürüdüm gittim. Bütün kıymet Kur'ân-ı Hakîm'in manası ve hakikatli tefsiri olan Risale-i Nur'a aittir.

Kendini bildirmeyen zâtın **üçüncü şüphesi:** Büyük Cihad'ın ve Sebilürreşad'ın neşrettiği gibi ben ilân etmişim ki; dine, imana hizmeti ve Risale-i Nur'u değil dünya siyasetine, belki kemâlât-ı mâneviyeye ve makamat-ı âliyeye âlet edemediğim gibi, herkesin hoş gördüğü saadet-i uhreviye ve cehennemden kurtulmaya vesile etmemek ve yalnız emr-i ilâhî ve rıza-yı ilâhîden başka hiçbir şeye âlet etmemek bu zamanda Nur'un hakikî kuvveti olan sırr-ı ihlâs-ı hakikîyi muhafaza etmeye beni mecbur etmiş ki, Sıddık-ı Ekber *(radiyallâhu anh)* dediği olan, *"Müminler cehenneme gitmemek için Allah'tan isterim; benim vücudum cehennemde büyüsün ki, onların yerine azap çeksin."*[1] diye söylediği kudsî fedakârlığının bir zerresini ben de kendime kazandırmak için, *"İman ile cehennemden birkaç adamın*

---

1 Bkz.: Şeyh Şemseddin Sivasî, *Menâkıb-ı Çihâr Yâr-i Güzîn* s. 25 (28. Menkıbe).

İcad-ı ilâhî: Cenâb-ı Hakk'ın var etmesi.
Kaviyyen: Kuvvetle, güçlü bir şekilde.
Kemâlât-ı mâneviye: Mânevî mükemmellikler, faziletler.
Komitecilik: Çetecilik, her türlü kanun dışı gruplaşmalar.
Makâmât-ı âliye: Yüce makamlar.
Müceddid: Her yüz yılda bir gelen, devrin ihtiyacına göre İslâm'ı anlatan, peygamberlik mesleğinin mânevî vârisi olan zât.
Mükerrer: Tekrar tekrar, defalarca.
Saadet-i uhreviye: Âhiret mutluluğu.
Sıddık-ı Ekber: Hz. Ebubekir (r.a.).
Şahs-ı mânevî-i dalâlet: Dalâleti temsil eden hükmî, mânevî şahsiyet.
Yarım ümmî: Bediüzzaman Hazretleri'nin kendi el yazısını beğenmediği, yazı yazmada zorlandığı için kendilerine uygun gördükleri bir niteleme.

kurtulmaları için cehenneme girmeyi kabul ederim." demişim. Zaten *ibadet, cennete girmek ve cehennemden kurtulmak için kılınmaz, bozulur. Belki rıza-yı ilâhî ve emr-i rabbânî için yapılır.*

Yine Hizb-i Kur'ân'ımızın bahsine döneriz:

Resûl-i Ekrem'in *(aleyhissalâtü vesselâm)* büyük bir kumandanı olan Hazreti Üsame *(radiyallâhu anh)*, bir gün "hamd"e ait, bir gün "istiğfar"a ait âyetler, bir gün "tesbih"e ait, bir gün "tevekkül"e, bir gün de "selâm" lafzına, bir gün de "tevhid" ve لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ[1] 'ya ait, bir gün de "Rab" kelimesine ait bütün Kur'ân'dan müteferrik sûrelerden bir hizb-i Kur'ânî çıkarmış, kendine bir vird eylemiş. Demek böyle hizblere izn-i Peygamberî *(aleyhissalâtü vesselâm)* var.

Hem bizim Hizb-i Kur'ân'ımız iman hakikatlerine dair âyetleri, hususan sûreler başlarındaki âyetleri cem ettiğinden, başlarında بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ yazılmış. Bu hizb, tamam Kur'ân'ı okumaya büyük bir şevk verir, noksaniyet vermez.

Hem yirmi günde okunacak arzu edilen bazı imanî âyetler bir-iki günde bu hizipte okunduğundan, bir zaman bütün sûrelerin başında bir kısım âyetleriyle beraber, Risale-i Nur'un esasları olan bazı âyât-ı imaniyeyi kendime vird eylemiştim. Sonra bir hizb suretine girdi.

O meçhul zât, izzet-i ilmiyeyi firavuncuklara karşı muhafazamı, bir enaniyet tevehhüm etmiş. Nur talebelerinin hakkımda hüsn-ü zanlarını bütün bütün kırmadığımı bir benlik tahayyül etmiş. Ve iman hakikatlerine dair beyanatıma talebelerin tam itimat ve kanaatlerini temin etmek fikriyle ehl-i velâyetin ve bazı âyâtın kat'î kanaat ettiğim bine yakın emârât ve işaretlerinin izharına mecbur olduğum için bir kısmını has kardeşlerime beyan etmemi bir nevi hodfürûşluk zannetmiş.

Evet, bu zamanda dinsizlik hesabına, benlikleri firavunlaşmış derecede ve imana ve Risale-i Nur'a hücumları zamanında onlara karşı tedâfü vaziyetimizde tevazu ve mahviyet göstermek büyük bir cinayet ve hıyanettir. Ve o

---

1 "Allah, o hak Mabuddur ki kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur." (Bakara Sûresi, 2/163, 255; Âl-i İmran Sûresi, 3/2, 6, 18; Nisâ Sûresi, 4/87; …).

Âyât-ı imaniye: İman hakikatlerine dâir âyetler.
Emârât: Emâreler, belirtiler.
Emr-i rabbânî: Cenâb-ı Hakk'ın emri.
Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, beğendirme.
İzhar: Gösterme.
İzzet-i ilmiye: İlmin izzeti, onuru.
Müteferrik: Çeşitli, farklı.
Tahayyül etmek: Hayal etmek.
Tedâfü: Savunma, müdafaa.
Tevehhüm etmek: Sanmak, zannetmek, vehmetmek.

tevazu, tezellül hükmünde bir ahlâk-ı rezile olur. Onlara karşı izzet-i diniyeyi ve şerâfet-i ilmiyeyi muhafaza etmek için kahramancasına bir sebat, bir kuvve-i mâneviyeyi göstermek, acaba hiçbir vecihle hodfürûşluk olur mu? Hiçbir şöhret-perestlik ve enaniyet olur mu ki, o zât öyle tevehhüm etmiş.

Hem Risale-i Nur'a muhtaç ve imanını kuvvetlendirmek ve kurtarmak için Nurlar'ı arayanlara karşı ki, onda üçü veya dördü şahsıma bakmayıp Nur'daki kat'î hüccetlerle iktifa ettiği gibi beş-altı tane hüccetlerin kıymetini bilmediği için benim şahsıma bakar. "Acaba bizi kandırdı mı, yoksa hakikat mi söylüyor?" diye şahsıma karşı hüsn-ü zanlarını kırmamaya mecbur olduğumdan, şahsımın gizli fenalıklarına perde çekmek bir enaniyet olur mu?

وَمَٓا اُبَرِّئُ نَفْسِيۚ اِنَّ النَّفْسَ لَاَمَّارَةٌ بِالسُّوٓءِ اِلَّا مَا رَحِمَ رَبّ۪ي[1]

âyet-i kerîmesinin sırrıyla nefs-i emmâreme itimad edemem. Nefis kusursuz olmaz. Fakat şimdi bu zamanda ejderhalar, ifritler hükmünde dinsizlik komitelerinin hücumları ve tahribatları zamanında, müdâfaamda, bende görünen o sinek kanadı kadar kusurları görmek, o hücum edenlere bir yardım hükmüne geçmektir. Ve on adet muhtaçlardan beş-altı bîçâreyi Nur'un ilâçlarından mahrum etmektir. Bu nokta için ben kendi kuvvetime, meziyetime hiç itimad etmeyerek, yalnız hakikat-i Kur'âniye ve onun tefsiri olan hakâik-i imaniyedeki kuvvete istinaden dünyaya ilân ediyorum ki:

"Bütün dinsizler toplansalar, ben onlara karşı çekinmeyerek meydan okuyorum. Ve başımı eğmiyorum. Ve izzet-i ilmiyeyi kırmıyorum." Eğer bu bir benlik ise, o hiçbir cihetle bana ait değil ve benlik olamaz, salâbet-i imaniye olur.

Zaten ben nasıl tabiatı, icad itibarıyla inkâr ediyorum. Ve Risale-i Nur bunu kat'î isbat etmiş. Öyle de beşeri gurura, enaniyete, firavunluğa sevk eden iktidarı da, tabiat gibi inkâr ediyorum. Yalnız beşerin duası, bir fiilî dua nevinde samimî bir ihtiyaç ile cüz'î kesbi, bir makbul dua hükmüne geçer. Onu da Cenâb-ı Hak kabul eder, keşfiyât nâmındaki beşere lâzım olan harikaları

---

1 "Doğrusu ben nefsimi temize çıkarmam. Çünkü Rabbimin merhamet edip korudukları hariç, nefis dâima fenalığı ister, kötülüğe sevkeder." (Yusuf Sûresi, 12/53).

İfrit: Korkunç ve zararlı bir cin.
Kesb: Çalışma, çaba, emek.
Keşfiyât: Keşifler, buluşlar.
Nefs-i emmâre: İnsana sürekli kötülükleri emreden nefis.
Salâbet-i imaniye: İnandığı değerleri korumada gösterilen kararlılık, sağlam duruş.
Şerâfet-i ilmiye: İlmin şerefi, itibarı.
Tezellül: Kendini alçaltma, küçük duruma düşürme.

ihsan eder diye kat'î delillerle İlm-i Usûli'd-Din'in ulemâsı, kader ve cüz-ü ihtiyârî bahsinde isbat ettikleri gibi; ben de aynelyakîn derecesinde kat'î kanaatle, feyz-i Kur'ânî ile, Risale-i Nur'un hüccetleriyle evvelâ kendi nefsimde, sonra herkesteki benlik ve iktidarın icad ve ihsan ve tevfik-i ilâhînin yalnız bir perdesi olduklarını kat'î bildiğim için, Nurlar'a ve kardeşlerime ilân etmişim ki:

Ben bir çekirdektim. Çürüdüm. Acz ve ihtiyaç ve samimî istemek ve fiilî dua etmek neticesinde, Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn, Risale-i Nur'u o çekirdekten halkedip ihsan etmiş. Nur'un mektubatındaki bütün medar-ı medih fıkralar o nuranî ağaca aittir. Benim hissem, kat'iyen hiçbir cihette fahir olamaz. Belki, yalnız ve yalnız şükürdür. Öyleyse kâinat adedince اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ[1] ، اَلشُّكْرُ لِلّٰهِ[2]...

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[3]

Said Nursî

316

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهٗ[4]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[5]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelen: Çok emarelerle ve bazı hâdiselerle kat'iyen tahakkuk etmiş ki, Nur'un has talebelerinden bazılarının bir zayıf damarını bulup hizmet-i nuriyeden vazgeçirmek veya zayıflaştırmak için Nur'un ve Nur talebelerinin düşmanlarının çok plânları var. Medar-ı ibret bir-iki numûneyi beyan ediyoruz:

Birinci Numûnesi: Nurlar'la şiddetli alâkası bulunan birkaç has kardeşimizin nazarını, fikrini başka tarafa çevirmek veya zevkli ve ruhanî bir meşreple

---

[1] Bütün hamdler, övgüler Allah'adır.
[2] Her türlü şükran ve minnet Allah'adır.
[3] Bâki olan yalnız Allah'tır.
[4] O yüce Zât'ın adıyla.
[5] Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Aynelyakîn: Gözle görerek, kesin bilme.
Cüz-ü ihtiyârî: İnsanın zayıf, küçücük tercih gücü.
Fahir: Övünme.
İlm-i Usûli'd-Din: Akâid İlmi. İslâm'ın inanç esaslarını inceleyen ilim dalı.
Medar-ı ibret: İbret sebebi, ibrete değer.
Medar-ı medih: Övgü, medih sebebi, vesilesi.
Tevfik-i ilâhî: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı, muvaffak etmesi.

meşgul edip hizmet-i imaniyeye karşı zayıflaştırmak için bazı şahıslar "ispritizma" denilen, ölülerle muhabere nâmı altında cinnîlerle muhabere etmek gibi hattâ bazı büyük evliyalarla, hattâ peygamberlerle güya bir nevi konuşmak gibi eski zamanda "kâhinlik" denilen, şimdi de "medyumluk" nâmı verilen bu mesele ile bazı kardeşlerimizi meşgul ediyorlar.

Hâlbuki, bu mesele felsefeden ve ecnebîden geldiği için, ehl-i imana çok zararları olabilir. Ve çok sû-i istîmalâta menşe olmakla beraber, içinde bir doğru olsa on yalan karışıyor. Çünkü doğruyu ve yalanı tefrik edecek bir mihenk, bir mikyas olmadığından, ervâh-ı habîse ve şeytana yardım eden cinnîlerin bu vesileyle, hem onunla meşgul olanın kalbine ve hem de İslâmiyet'e zarar vermek ihtimali var. Çünkü mâneviyât nâmına hakâik-i İslâmiye'ye ve akîde-i umumiyeye muhalif ihbârât oluyor. Ervâh-ı habîse iken, kendilerini ervâh-ı tayyibe zannettirip, belki kendilerine bazı büyük velîler nâmını verip, İslâmiyet'in esâsâtına muhalif sözlerle zarar vermeye çalışabilirler. Hakikati tağyir edip, safdilleri tam aldatabilirler.

Meselâ, nasıl ki güneş, bir küçük cam parçasında ziyasıyla, hararetiyle, şekliyle görünüyor. Fakat o küçücük camın içindeki güneşin o küçücük timsali, kendi nâmına eğer konuşsa ve, "Benim ziyam dünyayı istilâ ediyor. Benim hararetim her şeyi ısıtıyor. Ve küre-i arzdan bir milyon defadan daha büyüğüm" dese, ne derece hilâf-ı hakikat olduğu anlaşılır.

Aynen bu misal gibi, bir peygamber, güneş gibi hakikî makamında iken, o ispritizmanın veyahut medyumluğun cam parçası hükmündeki istidadına göre bir cilvesinin tezahürü, o hakikat nâmına konuşamaz. Eğer konuşsa, yüz derece muhalif olur. İspritizmanın veya medyumluğun o mazhardaki cüz'î cilvesi, vahyin mazharı olan o mânevî güneşin kudsî mahiyetine hiçbir cihetle kıyas olamaz. Çünkü esfel-i sâfilîndeki bir cam parçası, mânen âlâ-yı illiyyînde olan o mânevî güneşin hakikatini yanına getiremez. Getirmeye çalışmak da hürmetsizlikten başka bir şey değildir. Ancak onun makamına

---

Akîde-i umumiye: Genel inanç esasları.
Âlâ-yı illiyyîn: En yüce makam.
Ervâh-ı habîse: Kötü, zararlı ruhlar.
Ervâh-ı tayyibe: Temiz, iyi ruhlar.
Esfel-i sâfilîn: En aşağı mertebe.
Hakâik-i İslâmiye: İslâmî hakikatler, esaslar.
Hilâf-ı hakikat: Gerçeğe aykırı.
İhbârât: Haber vermeler, ihbarlar.
Mazhar: Bir şeyin zuhur ettiği, göründüğü yer.
Menşe: Kaynak.
Mihenk: Ölçek, ayar taşı, tartı.
Mikyas: Ölçek, ölçü.
Muhabere: Haberleşme.
Safdil: Temiz kalpli, hile oyun nedir bilmediğinden çabuk aldanan.
Sû-i istîmalât: Kötü kullanımlar, suiistimaller.
Tağyir etmek: Değiştirmek.
Tefrik etmek: Ayırmak.
Tezahür: Görünme, belirme, ortaya çıkma.

karib olmak için, Celâleddin Süyûtî* ve bir kısım evliyalar gibi seyr ü sülûk ile terakki ederek o mânevî güneşin sohbetine mazhar olunur.[1] Fakat böyle terakki –Risale-i Nur'un isbat ettiği gibi– peygamberin velâyetiyle bir nevi sohbeti, kendi derecelerine göre ve kendi istidatları derecesinde olur. Fakat *nübüvvet hakikati, velâyetten ne derece yüksek ise, ispritizma vâsıtasıyla veyahut terakkiyât-ı ruhiye cihetiyle mazhar olunan sohbet ve muhabere dahi hiçbir cihette hakikî peygamberle muhabereye yetişemeyeceğinden, yeni ahkâm-ı şer'iyeye medar-ı ahkâm olamaz.*

Evet, dinden gelmeyen, belki felsefenin hassasiyetinden gelen celb-i ervâh da, hem hilâf-ı hakikat, hem hilâf-ı edep bir harekettir. Çünkü âlâ-yı illiyyînde ve kudsî makamlarda olanları esfel-i sâfilîn hükmündeki masasına ve yalanların yeri olan oyuncak tahtasına getirmek tam bir ihênettir ve bir hürmetsizliktir. Âdetâ bir padişahı, kulübeciğine çağırıp getirmek gibidir. Belki ayn-ı hakikat ve edep ve hürmet ve istifade odur ki, Celâleddin Süyûtî, Celâleddin Rumî ve İmam Rabbânî gibi zâtların seyr ü sülûk-u ruhanîleri gibi seyr ü sülûk ile yükselerek o kudsî zâtlara yanaşmak ve istifade etmektir.

Rüya-yı sâdıkada ervâh-ı habîse ve şeytan, peygamber suretinde temessül edemez.[2] Fakat celb-i ervâhta, ervâh-ı habîse, belki peygamberin lisanen ismini kendine takıp, sünnet-i seniyyeye ve ahkâm-ı şer'iyeye muhalif olarak konuşabilir. Eğer bu konuşması şeriatın ahkâmına ve sünnet-i seniyyeye muhalif ise tam delildir ki o konuşan ervâh-ı tayyibe değildir. Mümin ve müslüman cinnî de değildir. Ervâh-ı habîsedir, bu şekilde taklit ediyor.

Sâniyen: Şimdi Nur talebeleri böyle meselelerde derse muhtaç değildirler. Risale-i Nur her şeyin hakikatini beyan etmiş, başka izahata ihtiyaç bırakmamış. Risale-i Nur onlara kâfidir. Fakat Nur talebesi olmayanların aynı

---

[1] Celâleddin Süyûtî Hazretleri'nin, yakazaten Efendimiz'in (s.a.s.) sohbetine mazhar olduğuna dâir bkz.: İbnü'l-İmâd, *Şezerâtü'z-zeheb* 4/54; Nebhânî, *Câmiu kerâmâti'l-evliyâ* 2/158.

[2] Bkz.: "Beni rüyada gören, gerçekten beni görmüştür, çünkü şeytan benim suretime giremez." (Buhârî, *Tabir* 10; Müslim, *Rüya* 11).

Ahkâm-ı şer'iye: Dinî hükümler.
Celb-i ervâh: Ruh çağırma.
Hilâf-ı edep: Ahlâka aykırı.
İhênet: Küçük görme, hafife alma.
Karib: Yakın.
Medar-ı ahkâm: Hüküm vesilesi, kaynağı.
Rüya-yı sâdıka: Şuuraltı veya bir hastalık neticesi olmadan, dupduru ve tertemiz duygularla beklenmedik anda görülen, müjde, teşvik, ilham, yol gösterme, îkaz ve ibret ihtiva eden, irşada yönelik doğru rüya.
Seyr ü sülûk: Belli bir usûl dâiresinde kalp ve ruhun hayat çizgisinde gönül ayağıyla Allah'a yürümek.
Sünnet-i seniyye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) sünneti.
Temessül etmek: Görünmek, belirmek.
Terakki etmek: Yükselmek, mertebe kat etmek.
Terakkiyât-ı ruhiye: Mânevî, ruhî ilerlemeler, yükselişler.

muhaberede, ahkâm-ı şeriat ve sünnet-i seniyye esâsâtına muhalif telkinatı dinlememeleri lâzım ve elzemdir. Yoksa büyük hata olur.

Bir İhtar: Bu mektuptaki ruhlarla muhabere meselesine karşı edilen şiddetli tenkit, ecnebîden, fen ve felsefeden ve manyetizma ve ispritizmadan gelen ve mânevî bir şekli giyen bir meşrebe karşıdır. Yoksa İslâmiyet'ten ve tasavvuf ve ehl-i tarîkattan gelen ve bir derece ruhlarla muhabereye benzeyen ve nâehillerin girmesiyle bir derece sû-i istîmal edilen ve pek az olan bir kısım sofuların sofiliğine karşı değildir. Gerçi onlarda da bir cihette bazılara zarar olabilir. Fakat öteki gibi hiçbir cihette aldatıcı değil ve İslâmiyet'e hiçbir cihette zarar niyeti yok. Hem o ecnebîden gelen meşrep ise, hem tarîkat ve hem İslâmiyet aleyhinde olduğu gibi, o sofuların mesleğini de sukut ettirmeye çalışıyor, ve âdileştiriyor. Ehl-i tasavvufun zayıf ve tam sünneti yerine getirmeyen kısmı dikkat etsinler, kendilerini onlara benzetmesinler.

Said Nursî

~ 317 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Mahkeme Reisine,

Pek çok uzun ve mazlumâne macera-yı hayatıma dair şu gayet kısa ifademi dinlemenizi rica ediyorum. Yirmi sekiz sene emsalsiz ihênetlerin, tarassutların, hapislerin ileri sürdükleri sebeplerinden,

Birincisi: Beni "Rejimin aleyhindedir." diye itham etmişler. Buna cevaben deriz ki:

Her hükûmette muhalifler bulunur. Âsâyişe, emniyete ilişmemek şartıyla herkes vicdanıyla, kalbiyle kabul ettiği bir metodu, bir fikri ile mes'ul olamaz. Çünkü dininde en mutaassıp ve cebbar bir hükûmet olan İngilizler'in yüz sene hâkimiyeti altında bulunan yüz milyondan ziyade müslümanlar, İngilizler'in küfrî rejimlerini Kur'ân ile reddettikleri ve kabul etmedikleri hâlde, İngiliz mahkemeleri şimdiye kadar onlara o cihette ilişmemiştir.

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

Küfrî: Küfre ait, inkâr kaynaklı.
Nâehil: Uygun veya layık olmayan.
Sofu: Tarikata mensup olan, ehl-i tasavvuf.
Sukut ettirmek: Düşürmek. Değerini düşürmek.
Tarassut: Gözetleme, gözetim.

Hem bu millette ve bu hükûmet-i İslâmiye içinde eskiden beri bulunan yahudiler ve nasraniler, bu milletin dinine ve kudsî rejimlerine muhalif ve zıt ve mûteriz oldukları hâlde, hiçbir zaman mahkeme, kanunlarıyla onlara o cihette ilişmemiştir.

Hem Hazreti Ömer *(radiyallâhu anh)* hilâfeti zamanında bir âdi hristiyanla mahkemede beraber muhakeme olmuşlar. Hâlbuki o âdi hristiyan, müslümanların hem mukaddes rejimlerine, hem dinlerine, hem kanunlarına muhalif iken o mahkemede onun hâli nazara alınmaması gösteriyor ki, mahkeme hiçbir cereyana âlet olamaz, hiçbir tarafgirlik içine giremez ki, halife-i rûy-i zemin, âdi bir kâfirle muhakeme olmuşlar.

İşte ben de yüzer âyât-ı Kur'âniye'ye istinaden Kur'ân'ın kudsî kanunlarının yerine, medeniyetin bozuk kısmından anarşilik hesabına ve bir nevi bolşeviklik nâmına istibdad-ı mutlak manasında Cumhuriyet'teki hürriyet perdesi altında, dindarlar hakkında eşedd-i zulme âlet olabilen muvakkat bir rejime, değil yalnız ben, belki bütün ehl-i vicdan muhaliftir. Hem muhalefet, hiçbir hükûmette bir suç sayılmıyor.

İkincisi: Âsâyişi bozmak, emniyeti ihlâl etmek ihtimali bahanesiyle otuz sene cezayı bana çektirdiler. Buna cevaben deriz ki:

Mahkemenin tahkikatıyla hem beş yüz bin fedakâr Nur talebeleri bulunduğu hâlde, hem yirmi sekiz sene zarfında bu kadar zâlimâne ihânetlere mâruz olduğumuz hâlde, Nurcularla alâkadar olan altı vilâyet, altı mahkeme hiçbir vukuatını kaydedememeleri, gösterememeleri isbat ediyor ki, Nurcular âsâyişin muhafızlarıdırlar. İman dersiyle herkesin kafasında bir yasakçıyı bırakıyorlar. Âsâyişi muhafaza ediyorlar. Ve üç vilâyetin insaflı zâbıtaları bunu tasdik etmişler.

Üçüncüsü: "Dini siyasete âlet yapmak istiyor." diye beni suçlu yapıyorlar. Sebilürreşad'ın 116. sayısındaki "Hakikat Konuşuyor" nâmındaki makalem buna kat'î bir cevaptır. O makalenin kısaca hülâsası şudur:

Elcevap: Bütün dünyasını, hattâ lüzum olsa kendi şahsî âhiretini dine feda etmeye bütün hayatı şehâdet eden ve otuz beş seneden beri siyaseti terk eden ve beş mahkeme bu meseleye dair kat'î delil bulamadığı hâlde seksen yaşını geçmiş, kabir kapısında, hem dünyada hiçbir şeye mâlik olmayan

---

Âdi: Normal, sıradan.
Bolşeviklik: Rus lider Lenin tarafından geliştirilen, komünist Sovyet baskı rejimi.
Eşedd-i zulüm: Çok şiddetli zulüm.
Halife-i rûy-i zemin: Bütün yeryüzünün halifesi.
İstibdad-ı mutlak: Çok zorba, çok baskıcı yönetim.
Mûteriz: İtiraz eden, itirazcı.
Muvakkat: Kısa süreli, geçici.
Nasrani: Hristiyan.

bir adam hakkında "Dini siyasete âlet yapıyor." diyenler, yerden göğe kadar haksızdırlar, insafsızdırlar. Hem bu iftiralarıyla beraber, o adam hakkında güya âsâyişi ve emniyeti ihlâl etmek istiyor, diyorlar. Hâlbuki o adamın Kur'ân-ı Hakîm'den aldığı hakikat dersi ve talebelerine verdiği ders şudur:

Bir hanede veya bir gemide birtek mâsum, on câni bulunsa, adalet-i Kur'âniye o mâsumun hakkına zarar vermemek için, o haneyi yakmasını ve o gemiyi batırmasını men ettiği hâlde, dokuz mâsumu birtek câni yüzünden mahvetmek suretinde o haneyi yakmak ve o gemiyi batırmak, en azîm bir zulüm, bir hıyanet, bir gadir olduğundan, dâhilî âsâyişi ihlâl suretinde, yüzde on câni yüzünden doksan masumu tehlike ve zararlara sokmak, adalet-i ilâhiye ve hakikat-i Kur'âniye ile şiddetle men edildiği için biz bütün kuvvetimizle, o ders-i Kur'ânî itibarıyla, âsâyişi muhafazaya kendimizi dinen mecbur biliyoruz.

Bu üç-dört madde ile bizi itham edenler ve lüzumsuz, mahkemeleri bizimle meşgul eden gizli düşmanlarımız, şüphe yoktur ki, onlar ya siyaseti dinsizliğe âlet etmek istiyorlar veya komünist perdesi altında bu mübârek vatanda, bilerek veya bilmeyerek anarşiliği yerleştirmek istiyorlar. *Çünkü bir müslüman İslâmiyet dairesinden çıksa, mürted ve anarşist olur, hayat-ı içtimaiyeye zehir hükmüne geçer. Çünkü anarşi hiçbir hakkı tanımaz, insaniyet seciyelerini canavar hayvanların seciyesine çevirir. Âhirzaman'da gelecek Ye'cüc ve Me'cüc'ün komitesi, anarşistler olduğuna Kur'ân işaret ediyor.*

Said Nursî

318

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[2]

Aziz, Sıddık Kardeşlerimiz!

Evvelâ: Kur'ân'ın nakş-ı hurufundaki bir nevi mu'cizesini gözlere dahi gösterecek bir tarzda yazdırılan ve bu zamanda izhar edilen mu'cizeli ve yaldızlı Kur'ân'ımız evvelce tab' için Almanya'ya gönderilmiş ve İstanbul'da da

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Gadir: Zulüm, haksızlık.
Hayat-ı içtimaiye: Toplum hayatı.
İzhar etmek: Göstermek.
Mürted: İrtidat eden, dininden dönen.
Nakş-ı huruf: Harflerin dizilişindeki ahenk, nakış.
Seciye: Karakter, huy, tabiat.
Ye'cüc ve Me'cüc: Kur'ân-ı Kerîm'de yeryüzünde anarşi ve bozgunculuk çıkardığı / çıkaracağı bildirilen topluluk. (Bkz.: Kehf Sûresi, 18/94-97; Enbiya Sûresi, 21/96).

gayret edilmişse de üç renk üzerine tab' edilmesi fazla bir masrafa ihtiyaç göstermesi gibi mânilerden geri kalmıştı. Bu defa matbaa işlerinde fazla ilerlemiş olan İtalya'ya numûne için bir cüzü gönderildi. İstanbul'da mümkün olursa tab'ı için tekrar teşebbüse geçildi. Ve şimdilik bir renk mürekkeple aynı tevâfuku muhafaza ile tab' edilmesine başka yerde başlanacak. Ondan sonra inşallah tam yaldızlı olarak ve üç renkle Mısır ve Almanya veya İtalya gibi bir yerde tab' edilecek.

Sâniyen: Kur'ân'ın Arabî bir tefsiri ve Risale-i Nur'un Arabî Mesnevî-i Şerifi olan ve Zülfikar büyüklüğünde ve altınla yazılmaya lâyık bir mecmua dahi inşallah teksir edilecek. Bu çok harika ve pek ehemmiyetli ve gayet mühim ve her bir bahsi birer kitap ve birer risale olacak derecede gayet îcazkâr olan ve kırk sene evvel te'lif edilen bu eserleri, o zamanın hakikî ve meşhur ve büyük ulemâ ve meşâyihi de tam takdir ve tahsin etmişler. Ve o risalelerden birtek risale hakkında "Bu bir katre değil, bir bahirdir."[1] diyerek fevkalâdeliğini izhar etmekle beraber tam anlamaktan da âciz olduklarını idrak etmişler. Risale-i Nur'un bu gayet mühim iki işini müjde ederiz. Muvaffak olunması için dualarınızı bekleriz. Umumunuza pek çok selâm eder, muvaffakiyetler dileriz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[2]

Kardeşleriniz

Ceylan, Zübeyir

319

Bu mektup Samsun'da münteşir Büyük Cihad gazetesinde intişar etmiştir. Müfterilerin tahrikâtıyla Samsun'da muhakeme açılmasına sebep olmuştur. Muhakeme beraatle neticelenmiştir.

Âlem-i İslâm'ın Halâskârı, Ehl-i İmanın Sertâcı, Risale-i Nur'un Tercümanı Üstadımız Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'ne!

---

1 Bkz.: Mesnevî-i Nuriye, Katre Risalesi, s. 56, Şahdamar Yayınları.

2 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Bahir: Deniz.
Halâskâr: Kurtarıcı.
Îcazkâr: Az sözle çok şeyler ifade eden, oldukça kısa ve özlü.
İntişar etmek: Çıkmak, yayılmak.
Katre: Damla.
Meşâyih: Şeyhler.
Müfteri: İftira eden, iftiracı.
Münteşir: Neşredilen, yayınlanan.
Sertâc: Baş tâcı.
Tahrikât: Tahrikler, kışkırtmalar.
Tevâfuk: Uygun gelme. Bazı kelimelerin tesadüfe verilemeyecek derecede yazıda alt alta, yan yana veya karşılıklı bir şekilde birbirine orantılı, denk gelmesi.
Zülfikar: Ağırlığını 25. Söz, 19. Mektup ve 10. Söz'ün tamamının oluşturduğu Risale-i Nur Külliyatı'ndan bir eser.

Bu defa dindar Demokratlar'ın delâletiyle Afyon Mahkemesince Risale-i Nur'un serbestiyetine, bütün risale, mektup ve mecmualarının suç mevzuu teşkil etmediğinden iadelerine karar verilmesini, senelerce evvel ilân ettiğiniz "*Risale-i Nur benim değil, Kur'ân'ın malıdır; Kur'ân'ın feyzinden gelmiştir. Hiçbir kuvvet onu Anadolu'nun sinesinden koparıp atamayacaktır. Risale-i Nur Kur'ân'a bağlıdır; Kur'ân ise Arş-ı Âzam'la bağlanmıştır. Kimin haddi var ki, onu oradan söküp atsın?*" diye olan hakikatli beyanatınızın açık bir tezahürü ve bu ulvî hizmetinizin ilâhî ve Kur'ânî olduğunun parlak bir delili bilerek, bu beraat kararının âlem-i İslâm'ın ve bâhusus bu millet-i İslâmiye'nin saadetlerinin başlangıcı olması itibarıyla, başta, bütün varlığıyla bu zaferleri bekleyen ve Nur ailesine reis ve hakikatler deryasına kaptan tayin edilen ve zulmet-i küfürle tuğyan etmiş insanlığa hâdi ihsan olunan aziz, sevgili Üstadımız ve buna vesile olmakla ehl-i imanı kendilerine dost ve taraftar eyleyen dindar Demokratlar'ı ve âdil Heyet-i Hâkime'yi sonsuz minnetlerle tebrik eder ve arz ederiz ki:

Uzun senelerden beri terakki ve teâlisi için çalıştığınız ve uğrunda fedâ-yı nefis ve can eylediğiniz hakikat-i Kur'âniye'nin bugün bütün bir memleket, bir millet çapında ehl-i imanın kalblerine sürûrlar getirerek fevkalâde inkişafı, hizmetine memur kılındığınız ve bilfiil muvaffak olduğunuz kudsî dâvâ ve hizmetinizin ne kadar yüksek ve parlak olduğunu güneş gibi isbat ediyor.

Yirmi beş-otuz seneden beri bütün mânilere ve sıkıntılara rağmen bu kadar sabır ve metanetiniz ve Kur'ân'dan kalb-i münevverinize gelen Risale-i Nur'un neşri cihetinde bu kadar hizmet ve mücâhedeleriniz, istikbalin nesillerine ve İslâm'ın kahraman mücahidlerine bir numûne-i iktida ve imtisal oluyor. Kur'ân güneşinin sönmeyen nurları ve ebedî lem'aları olan Nur şuâlarıyla cehil ve dalâlet karanlıklarını izale ederek, milyonlar kalbleri o nurla nurlandırıp ehl-i imanı kendinize minnettar ettiniz. Bu vatan ve bu millet, bu tarih ve bu toprak, sizin bu hizmetinizi, bu fedakârlığınızı hiçbir zaman unutmayacaktır. Ebediyet âlemine göç eylediğinizde dahi sizin bu hizmetiniz bir çekirdek

---

Arş-ı Âzam: Yerde ve gökte, maddî ve mânevî bütün varlıklarla alâkalı ilâhî emir, irade ve işleyişin ilk tecellî ve zuhur mahalli sayılan, fakat mahiyetini sadece Cenâb-ı Hakk'ın bilebileceği yüce bir âlem.
Bâhusus: Özellikle.
Cehil: Cehalet.
Delâlet: Yol gösterme, aracılık etme.
Hâdi: Hidayete vesile olan, doğru yola ileten.
Heyet-i Hâkime: Hâkimler heyeti.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Kalb-i münevver: Nurlu kalb.
Lem'a: Parıltı.
Mücâhede: Çaba, gayret, cihad.
Numûne-i iktida ve imtisal: Uyulacak, örnek alınacak ideal, model.
Şuâ: Işın, ışık parçası.
Teâli: Yükselme, yücelme.
Tuğyan etmek: Azmak, taşkınlık yapmak.
Zulmet-i küfür: Küfür karanlığı.

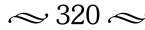
olup, ondan fışkıran bir şecere-i âliye her tarafı kaplayacak ve o Nur ağacının etrafına toplanan büyük cemaatler ve Risale-i Nur'un yükselen ebedî şuâları, o hizmetinizi ilelebed ve daha parlak ve daha şâşaalı idâme edecekler.

Siz, Risale-i Nur'un tercümanı haysiyetiyle ve bu iman hizmetinizin İslâm ufuklarında parlaması cihetiyle, bu asrın bir hidayet serdarısınız.

Kur'ân-ı Kerîm'in on dördüncü asr-ı Muhammedî'deki *(aleyhissalâtü vesselâm)* aziz dellâlı ve o müthiş zamanın müthiş zulümatına karşı nur-u Kur'ân'la mukabele eden büyük fedakârı ve Risale-i Nur'u yüz binler nüshalarını yüz binler talebelerinin kalemleriyle her tarafta neşredip dinsizliğe ve küfr-ü mutlaka karşı bir sedd-i Kur'ânî tesis eden muhteşem kahraman sevgili Üstadımız!

Âlemlere rahmetler ve saadetler getiren ve insanlığa selâmet ve teselliler bahşeden bu mukaddes hizmetinizde ehl-i imana zuhurunu müjde verip isbat ettiğiniz ve emareleri gözükmeye başlayan ve bütün kıtalara şâmil hâkimiyet-i İslâmiye'nin nurlu ve büyük bayramını bütün ruhumuzla tebrik eder, Cenâb-ı Hak'tan uzun ömürlerinize dualar eder, ellerinizden tâzimle öperiz.

Ankara Üniversitesi
Nur talebeleri

320

Kalbe İhtar Edilen
İçtimaî Hayatımıza Ait Bir Hakikat

Bu vatanda şimdilik dört parti var. Biri Halk Partisi, biri Demokrat, biri Millet, diğeri İttihad-ı İslâm'dır.

İttihad-ı İslâm Partisi, yüzde altmış, yetmişi tam mütedeyyin olmak şartıyla, şimdiki siyaset başına geçebilir. Dini siyasete âlet etmemeye, belki siyaseti dine âlet etmeye çalışabilir. Fakat çok zamandan beri terbiye-i İslâmiye zedelenmesiyle ve şimdiki siyasetin cinayetine karşı dini siyasete âlet etmeye mecbur olacağından, şimdilik o parti başa geçmemek lâzımdır.

Dellâl: Bir şeyi delilleriyle gösteren, ilan eden, tellâl.
İçtimaî: Sosyal, topluma ait.
İdâme etmek: Devam ettirmek, sürdürmek.
İttihad-ı İslâm: İslâm birliği, müslümanların birliği.
Mütedeyyin: Dindar, dinine bağlı kimse.
Sedd-i Kur'ânî: Kur'ân-ı Kerîm seddi, kalesi.
Serdar: Komutan, başkumandan.
Şâmil: İçine alan, kuşatan.
Şecere-i âliye: Yüksek ağaç.
Tâzim: Saygı.
Zuhur: Görünme, ortaya çıkma.

Halk Partisi ise: Hakikaten acîb ve zevkli bir rüşvet-i umumîyi kanunlar perdesinde bazı memurlara verdikleri için, yirmi sekiz senelik bütün cinâyâtıyla başkaların cinâyâtı ve İttihatçılar'ın ve mason kısmının seyyiâtları da o partiye yükletildiği hâlde, Demokratlar'a bir cihette galip hükmündedirler. *Çünkü ubûdiyetin noksaniyetiyle enaniyet kuvvet bulur, nemrutçuluklar çoğalır. Bu benlik zamanında, memuriyet hakikatte bir hizmetkârlık olduğu hâlde, bir hâkimiyet, bir ağalık, bir nemrutçulukla nefse gayet zevkli bir hâkimiyet mertebesini bir kısım memurlara rüşvet olarak verdiği için bütün o acîb cinayetlerle ve kendinden olmayan ceridelerin neşriyatıyla beraber bana yapılan muamelelerinden hissettim ki, bir cihette mânen Demokratlar'a galip geliyorlar.*

Hâlbuki, İslâmiyet'in bir kanun-u esasîsi olan, hadis-i şerifte سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ[1] yani, *"Memuriyet, emirlik ise, reislik değil, millete bir hizmetkârlıktır."* Demokratlık, hürriyet-i vicdan, İslâmiyet'in bu kanun-u esasîsine dayanabilir. Çünkü kuvvet kanunda olmazsa şahsa geçer. İstibdad, mutlak keyfî olur.

Millet Partisi ise: Eğer İttihad-ı İslâm'daki esas olan İslâmiyet milliyeti ki, Türkçülük onun içinde mezcolmuş bir millet olsa, o Demokrat'ın manasındadır, dindar Demokratlar'a iltihak etmeye mecbur olur. Frenk illeti tâbir ettiğimiz ırkçılık, unsurculuk fikriyle Avrupa, âlem-i İslâm'ı parçalamak için içimize bu frenk illetini aşılamış. Fakat bu hastalık ve fikir, gayet zevkli ve cazibedar bir hâlet-i ruhiye verdiği için, pek çok zararları ve tehlikeleriyle beraber, zevk hatırı için her millet cüz'î-küllî bu fikre iştiyak gösteriyorlar. Şimdiki terbiye-i İslâmiye'nin zaafiyetiyle ve terbiye-i medeniyenin galebesiyle ekseriyet kazanarak başına geçerse, ekseriyet teşkil etmeyen ve ancak yüzde otuzu hakikî Türk olan ve yüzde yetmişi başka unsurlardan olanlar, hem hakikî Türklerin, hem hâkimiyet-i İslâmiye'nin aleyhine cephe almaya mecbur olacaklar. Çünkü İslâmiyet'in bir kanun-u esasîsi olan bu âyet-i kerîme,

---

[1] Beyhakî, *Şuabü'l-îmân* 6/334; Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd* 10/187; Deylemî, *Müsned* 2/324; Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 4/122.

Acîb: Şaşırtıcı, hayret verici.
Ceride: Gazete.
Cinâyât: Cinâyetler, cânilikler.
Frenk illeti: Avrupa'dan gelen hastalık.
İltihak etmek: Katılmak, birleşmek.
Kanun-u esasî: Temel, esas kanun, anayasa.
Mezcolmak: Katışmak, bütünleşmek.
Nemrutçuluk: Nemrut gibi haddini aşarak zulüm yapma.
Seyyiât: Kötülükler, günahlar.

[1] وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى 'dır. Yani, *"Birisinin günahıyla başkası muâheze ve mes'ul olmaz."*

Hâlbuki, ırkçılık damarıyla, bir adamın cinayetiyle mâsum bir kardeşini, belki de akrabasını, belki de aşiretinin efradını öldürmekte kendini haklı zanneder. O vakit hakikî adalet yapılmadığı gibi, şiddetli bir zulüm de yol bulur. Çünkü *"Bir mâsumun hakkı, yüz câniye feda edilmez."* diye İslâmiyet'in bir kanun-u esasîsidir. Bu ise çok ehemmiyetli bir mesele-i vataniyedir. Ve hâkimiyet-i İslâmiye'ye büyük bir tehlikedir.

Mâdem hakikat budur, ey dindar ve dine hürmetkâr Demokratlar! Siz bu iki partinin gayet kuvvetli ve zevkli ve cazibedar nokta-yı istinadlarına mukabil, daha ziyade maddî ve mânevî cazibedar nokta-yı istinad olan hakâik-i İslâmiye'yi nokta-yı istinad yapmaya mecbursunuz. Yoksa, sizin yapmadığınız eskiden beri cinayetleri nasıl eski partiye yüklüyorlarsa, size de yükleyip, Halkçılar ırkçılığı elde edip tam sizi mağlup etmeye bir ihtimal-i kavî ile hissettim. Ve İslâmiyet nâmına telâş ediyorum.

Hâşiye: Eskilerin lüzumsuz keyfî kanunları ve sû-i istîmalleri neticesiyle, belki de tahrikleriyle zuhur eden Ticâni meselesini ve ağır cezalarını dindar Demokratlar'a yüklememek ve âlem-i İslâm nazarında Demokratlar'ı düşürmemenin çâre-i yegânesi kendimce böyle düşünüyorum:

Nasıl ezan-ı Muhammediye'nin *(aleyhissalâtü vesselâm)* neşriyle Demokratlar on derece kuvvet bulduğu gibi, öyle de Ayasofya'yı da beş yüz sene devam eden vaziyet-i kudsiyesine çevirmektir.

Ve âlem-i İslâm'da çok hüsn-ü tesir yapan ve bu vatan ahalisine âlem-i İslâm'ın hüsn-ü teveccühünü kazandıran, bu yirmi sene mahkemeler bir muzır cihetini bulamadıkları ve beş mahkeme de beraatine karar verdikleri Risale-i Nur'un resmen serbestiyetini dindar Demokratlar ilân etmelidirler. Tâ, bu yaraya bir merhem vurmalı. O vakit âlem-i İslâm'ın teveccühünü kazandıkları gibi, başkalarının zâlimâne kabahati de onlara yüklenmez fikrindeyim.

---

[1] En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38.

Hakâik-i İslâmiye: İslâmî hakikatler, esaslar.
Hüsn-ü tesir: Güzel, olumlu etki.
Hüsn-ü teveccüh: Takdir etme, beğenme.
İhtimal-i kavî: Güçlü ihtimal.
Muâheze: Hesaba çekilme, sorgulanma.
Muzır: Zararlı.
Nokta-yı istinad: Dayanak noktası.
Ticâni meselesi: "Ticâniler" adıyla anılan bir grubun, 1950'li yıllarda devletin din aleyhindeki keyfî uygulamalarını protesto etmek için yaptıkları çeşitli eylemler.

Dindar Demokratlar, hususan Adnan Menderes gibi zâtların hatırları için, otuz beş seneden beri terk ettiğim siyasete bir-iki gün baktım ve bunu yazdım.

Said Nursî

Ve bu hakikate yakinen şahid olup tasdik eden Risale-i Nur talebeleri:

*Mehmed Çalışkan, Mustafa Acet, Hamza,**
Sâdık, Halim, Râşid, Ahmed Hüsrev,*
Sungur, Tahirî, Nuri vesaire…

Hâşiye: Üstad diyor ki: Bu içtimaî, siyasî mesele mücmel olarak ihtar edildi. Ve tâbirâtta lüzumsuz, zararlı kelimeleri siz tebdil edebilirsiniz. Merkezlerden münasip gördüğünüz yerlere, sû-i tesir yapmamak şartıyla gönderebilirsiniz.

321

Üstadımız Bediüzzaman Said Nursî, Samsun'da münteşir Büyük Cihad gazetesinde neşrolup orada muhakemesi görülen bu müdâfaayı İstanbul Mahkemesi'nde okumuş ve mahkeme beraatle nihayet bulmuştur.

Gizli düşmanlarımız bu Ramazan-ı Şerif'te, tekrar adliyeyi benim aleyhime sevk ettiler. Mesele de bir gizli komünist komitesiyle alâkadardır.

Birisi, bütün bütün kanun hilâfına olarak, beni tek başımla ve yalnız olarak kırda ve dağda otururken, üç silâhlı jandarma ile bir başçavuş yanıma gönderdiler. "Sen başına şapka giymiyorsun" diye zorla beni karakola getirdiler. Ben de, adaleti hedef tutan bütün adliyelere söylüyorum ki:

Böyle beş vecihle kanunsuzluk edip, kanun nâmına beş vecihle İslâm kanunlarını kıran adam, hakikî kanunsuzlukla itham edilmek lâzım gelirken, onların o acîb kanunsuzluğu ve bahanesiyle iki seneden beri vicdanî azap verdiklerinden, elbette mahkeme-i kübrâ-yı haşirde bunun cezasını çekeceklerdir.

Evet, otuz beş senedir münzevî olduğu hâlde hiç çarşı ve kasabalarda gezmeyen bir adamı, "Sen frenk serpuşunu giymiyorsun." diye itham etmeye

---

Frenk serpuşu: Avrupalıların giydiği şapka.
Hilâf: Aykırı, ters.
Mahkeme-i kübrâ-yı haşir: En büyük mahkeme olan mahşer mahkemesi.
Mücmel: Kısa, öz.
Münzevî: İnsanlardan uzaklaşıp, tek başına yaşayan kimse.
Sû-i tesir: Kötü, olumsuz etki.
Tâbirât: Tabirler, ifadeler.
Tebdil etmek: Değiştirmek.

dünyada hangi kanun müsaade eder? Yirmi sekiz senedenberi beş vilâyet ve beş mahkeme ve beş vilâyetin zâbıtaları onun başına ilişmedikleri hâlde hususan bu defa İstanbul mahkeme-i âdilesinde yüzden ziyade polislerin gözleri önünde, hem iki ayda yaya olarak her yeri gezdiği hâlde, hiçbir polis ilişmediği ve Mahkeme-i Temyiz "Bere yasak değil." diye karar verdiği, hem bütün kadınlar ve başı açık gezenler ve bütün askerî neferler ve vazifedar memurlar giymeye mecbur olmadıklarından ve giymesinde hiçbir maslahat bulunmadığından ve benim resmî bir vazifem olmadığından –ki resmî bir libastır– bereyi giyenler de mes'ul olmazlar denildiği hâlde, hususan münzevî ve insanlar arasına girmeyen ve Ramazan-ı Şerif'in içinde böyle hilâf-ı kanun en çirkin bir şeyle ruhunu meşgul etmemek ve dünyayı hatırına getirmemek için has dostlarıyla dahi görüşmeyen, hattâ şiddetli hasta olduğu hâlde, ruhu ve kalbi, vücuduyla meşgul olmamak için ilâçları almayan ve hekimleri çağırmayan bir adama şapka giydirmek, ecnebî papazlara benzetmek için ona teklif etmek ve adliye eliyle tehdit etmek, elbette zerre kadar vicdanı olan bundan nefret eder.

Meselâ, ona teklif eden demiş: "Ben emir kuluyum." Cebr-i keyfî kanun ile emir olur mu ki, emir kuluyum desin? Evet, Kur'ân-ı Hakîm'de, yahudi ve nasranilere başta benzememek için ona dair âyet[1] olduğu gibi,

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا أَطِيعُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ[2]

âyeti ulü'l-emre itaati emreder. Allah ve Resûlü'nün itaatine zıt olmamak şartıyla, o itaatin emir kuluyum diye hareket edebilir.

Hâlbuki bu meselede, an'ane-i İslâmiye kanunları; hastalara şefkatle incitmemek, gariplere şefkat edip incitmemek, Allah için Kur'ân ve ilm-i imanîye hizmet edenlere zahmet vermemek ve incitmemek emrettiği hâlde, hususan münzevî, dünyayı terk etmiş bir adama ecnebî papazlarının serpuşunu teklif etmek on vecihle değil, yüz vecihle kanuna muhalif ve İslâm'ın an'anevî kanunlarına karşı bir kanunsuzluktur ve keyfî bir emir hesabına o kudsî kanunları kırmaktır.

---

1 Bakara Sûresi, 2/120.
2 "Ey iman edenler! Allah'a itaat edin. Resûlüne ve sizden olan ulü'l-emre de itaat edin." (Nisâ Sûresi, 4/59).

An'ane-i İslâmiye: İslâmî gelenek, örf.
An'anevî: Örfe dayanan, geçmişten gelen.
Cebr-i keyfî: Hukuk dışı, keyfî zorbalık.
İlm-i imanî: İmana dâir ilimler.
Libas: Elbise, giysi.
Mahkeme-i âdile: Adaletli mahkeme.
Mahkeme-i Temyiz: Yargıtay. Adliye mahkemeleri tarafından verilen karar ve hükümleri nihaî olarak inceleyen yüksek yargı makamı.
Ulü'l-emr: Âmir, müdür.

Benim gibi kabir kapısında, gayet hasta, gayet ihtiyar, garip, fakir, münzevî, sünnet-i seniyyeye muhalefet etmemek için otuz beş seneden beri dünyayı terk eden bir adama bu tarz muameleler, kat'iyen şek ve şüphe bırakmadı ki, komünist perdesi altında anarşilik hesabına vatan ve millet ve İslâmiyet ve din aleyhinde müthiş bir sû-i kast eseri olduğu gibi, İslâmiyet'e ve vatana hizmete niyet eden ve müthiş haricî tahribata karşı cephe alan dindar meb'uslar ve Demokratlar'a dahi büyük bir sû-i kasttır. Dindar meb'uslar dikkat etsinler, bu dehşetli sû-i kasta karşı müdâfaada beni yalnız bırakmasınlar.

Hâşiye: Rus'un Başkumandanı kasten önünden üç defa geçtiği hâlde ayağa kalkmayan ve tenezzül etmeyen ve onun idam tehdidine karşı izzet-i İslâmiye'yi muhafaza için ona başını eğmeyen..

İstanbul'u istilâ eden İngiliz Başkumandanına ve onun vâsıtasıyla fetva verenlere karşı, İslâmiyet şerefi için idam tehdidine beş para ehemmiyet vermeyen ve "Tükürün zâlimlerin o hayâsız yüzüne!" cümlesiyle ve matbûât lisanıyla karşılayan..

ve Mustafa Kemal'in elli meb'us içinde hiddetine ehemmiyet vermeyip, "Namaz kılmayan haindir!" diyen..

ve Divan-ı Harb-i Örfî'nin dehşetli suâllerine karşı, "Şeriatın tek bir meselesine ruhumu feda etmeye hazırım!" deyip dalkavukluk etmeyen..

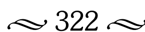
ve yirmi sekiz sene, gâvurlara benzememek için inzivayı ihtiyâr eden bir İslâm fedaisi ve hakikat-i Kur'âniye'nin fedakâr hizmetkârına maslahatsız, kanunsuz denilse ki, "Sen yahudi ve hristiyan papazlarına benzeyeceksin, onlar gibi başına şapka giyeceksin, bütün İslâm ulemâsının icmâına muhalefet edeceksin, yoksa ceza vereceğiz." denilse, elbette öyle her şeyini hakikat-i Kur'âniye'ye feda eden bir adam, değil dünyevî hapis veya ceza ve işkence, belki parça parça bıçakla kesilse, cehenneme de atılsa, kat'iyen; yüz ruhu da olsa, bütün tarihçe-i hayatının şehâdetiyle, feda edecek...

Acaba, bu vatan ve dinin gizli düşmanlarının bu eşedd-i zulm-ü nemrudânelerine karşı, mânevî pek çok kuvveti bulunan bu fedakârın tahammülü ve maddî kuvvetle ve menfî cihette mukabele etmemesinin hikmeti nedir?

Divan-ı Harb-i Örfî: 1909 yılında 31 Mart Vakası'ndan sonra kurulan Sıkıyönetim Mahkemesi.
Eşedd-i zulm-ü nemrudâne: Çok şiddetli, nemrutça zulüm.
İcmâ: İttifak, ortak görüş.
İhtiyâr etmek: Tercih etmek, seçmek.
İzzet-i İslâmiye: İslâm'ın şerefi, onuru.
Matbûât: Basın-yayın.
Menfî: Olumsuz, yıkıcı.
Sünnet-i seniyye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) sünneti.

İşte bunu size ve umum ehl-i vicdana ilân ediyorum ki, yüzde on zındık dinsizin yüzünden doksan mâsuma zarar gelmemek için, bütün kuvvetiyle dâhildeki emniyet ve âsâyişi muhafaza etmek için, Nur dersleriyle herkesin kalbine bir yasakçı bırakmak için Kur'ân-ı Hakîm ona o dersi vermiş. Yoksa bir günde, yirmi sekiz senelik zâlim düşmanlarımdan intikamımı alabilirim. Onun içindir ki, âsâyişi mâsumların hatırı için muhafaza yolunda haysiyetini, şerefini tahkir edenlere karşı müdâfaa etmiyor ve diyor ki: "Ben, değil dünyevî hayatı, lüzum olsa âhiret hayatımı da millet-i İslâmiye hesabına feda edeceğim."

Said Nursî

Bağdat'ta Çıkan ed-Difâ Gazetesinin Muharriri İsa Abdülkadir'in Arabî Makalesinin Tercümesi

Bağdat'ta çıkan ed-Difâ gazetesi Risale-i Nur talebelerinden bahisle diyor ki:

Türkiye'deki Nur talebelerinin İhvan-ı Müslimîn Cemiyeti ile alâkaları nedir, ne münasebeti var? Hem farkları nedir? Türkiye'deki Nur talebeleri, Mısır'da ve bilâd-ı Arap'ta İhvan-ı Müslimîn nâmında ittihad-ı İslâm'a çalışan cemiyetler gibi müstakil cemiyet midirler? Ve onlar da onlardan mıdır? Ben de cevap veriyorum ki:

Nur talebelerinin ve İhvan-ı Müslimîn Cemiyeti'nin gerçi maksatları, hakâik-i Kur'âniye ve imaniyeye hizmet ve ittihad-ı İslâm dairesinde müslümanların saadet-i dünyeviye ve uhreviyelerine hizmet etmektir. Fakat Nur talebelerinin beş-altı cihetle farkları var:

Birinci Fark: Nur talebeleri siyasetle iştigal etmez, siyasetten kaçıyorlar. Eğer siyasete mecbur olsalar, siyaseti dine âlet yapıyorlar, tâ ki siyaseti dinsizliğe âlet edenlere karşı dinin kudsiyetini göstersinler. Siyasî bir cemiyetleri asla mevcut değil.

İhvan-ı Müslimîn ise memleket ve vaziyet sebebiyle siyasetle, din lehinde iştigal ediyorlar ve siyasî cemiyet de teşkil ediyorlar.

Bilâd-ı Arap: Arap ülkeleri, beldeleri.
İhvan-ı Müslimîn: 1928 yılında Mısır'da kurulan ve bazı Ortadoğu İslâm ülkelerinde de faaliyet gösteren dinî-siyasî bir teşkilât ve hareket.
İttihad-ı İslâm: İslâm birliği, müslümanların birliği.
Muharrir: Yazar, köşe yazarı.
Tahkir etmek: Hakaret etmek, küçük düşürmek.

İkinci Fark: Nurcular, Üstadlarıyla içtima etmiyorlar ve etmeye de mecbur değiller. Kendilerini Üstadlarıyla içtimaya mecburiyet hissetmiyorlar. Ders almak için beraber bulunmaya lüzum görmüyorlar. Belki koca bir memleket bir dershane hükmünde, Risale-i Nur kitapları onların eline geçmekle, Üstad yerine onlara bir ders verir. Her bir risale, bir Said hükmüne geçer.

Hem ellerinden geldiği kadar ücretsiz istinsah ederler. Muhtaçlara mukabelesiz(Hâşiye) veriyorlar ki, okusunlar ve dinlesinler. Bu suretle büyük bir memleket büyük bir dershane hükmünde oluyor.

İhvan-ı Müslimîn ise umumî merkezlerde mürşid ve reisleriyle görüşmek ve emirler ve dersler almak için ziyaretine giderler. Ve o umumî cemiyetin şubelerinde de o büyük üstadla ve nâibleriyle ve vekilleri hükmündeki zâtlarla yine görüşürler, ders alırlar, emir alırlar.

Hem umumî merkezlerde çıkan ceride ve mecellelerin fiyatını verip, alıp, onlardan ders alıyorlar.

Üçüncü Fark: Nur talebeleri, aynen âli bir medresenin ve bir üniversite dârülfünununun talebeleri gibi ilmî muhabere vâsıtasıyla ders alıyorlar. Büyük bir vilâyet bir medrese hükmüne geçer. Birbirini görmedikleri, tanımadıkları ve uzak oldukları hâlde birbirine ders veriyorlar ve beraber ders okuyorlar.

Amma İhvan-ı Müslimîn ise memleketleri ve vaziyetleri iktizasıyla mecelleleri ve kitapları çıkarıyorlar, aktâr-ı âleme neşrediyorlar; onunla birbirini tanıyıp ders alıyorlar.

Dördüncü Fark: Nur talebeleri, bu zamanda ve bugünde ekser bilâd-ı İslâmiye'de intişar etmişler ve çoklukla vardırlar. Bu intişarlarında ayrı ayrı hükûmetlerde bulundukları hâlde hükûmetlerden izin almaya muhtaç olmuyorlar ki, tecemmû edip toplansınlar ve çalışsınlar. Çünkü meslekleri siyaset ve cemiyet olmadığından hükûmetlerden izin almaya kendilerini mecbur bilmiyorlar.

Amma İhvan-ı Müslimîn ise vaziyetleri itibarıyla siyasete temas etmeye ve cemiyet teşkiline ve şubeler ve merkezler açmaya muhtaç bulunduklarından, bulundukları yerlerdeki hükûmetten icazet ve ruhsat almaya muhtaçtırlar. Ve Nurcular gibi bilinmiyor değiller. Ve bu esas üzerine, kendilerine

---

Hâşiye: Yirmi beş sene müddetle el yazmasıyla Anadolu'da neşri bu şekilde olmuştur.

Aktâr-ı âlem: Âlemin her tarafı, dört bir yanı.
Âli: Yüce, yüksek.
Bilâd-ı İslâmiye: Müslüman ülkeler, beldeler.
Dârülfünun: Üniversite.
İstinsah etmek: Bir nüshayı elle yazarak çoğaltmak.
Mecelle: Kitap, dergi, mecmua.
Nâib: Vekil.
Tecemmû etmek: Toplanmak, bir araya gelmek.

umumî merkezleri olan Mısır'da, Suriye'de, Lübnan'da, Filistin'de, Ürdün'de, Sudan'da, Mağrib'de ve Bağdat'ta çok şubeler açmışlar.

Beşinci Fark: Nur talebeleri içinde çok muhtelif tabakalar var. Yedi-sekiz yaşındaki, camilerde Kur'ân okumak için elifbâyı ders almakta olan çocuklardan tut, tâ seksen, doksan yaşındaki ihtiyarlara varıncaya kadar kadın erkek, hem bir köylü, hamal adamdan tut, tâ büyük bir vekile kadar ve bir neferden büyük bir kumandana kadar tâifeler Nurcularda var. Bütün Nurcuların bu çok tâifelerinin umumen bütün maksatları, Kur'ân-ı Mecîd'in hidayetinden ve hakâik-i imaniye ile nurlanmaktan ibarettir. Bütün çalışmaları ilim ve irfan ve hakâik-i imaniyeyi neşretmektir. Bundan başka bir şeyle iştigal ettikleri bilinmiyor. Yirmi sekiz seneden beri dehşetli mahkemeler dessas ve kıskanç muârızlar, bu kudsî hizmetten başka onlarda bir maksat bulamadıkları için onları mahkûm edemiyorlar ve dağıtamıyorlar. Ve Nurcular, müşterileri ve kendilerine taraftarları aramaya kendilerini mecbur bilmiyorlar. "Vazifemiz hizmettir, müşterileri aramayız. Onlar gelsinler bizi arasınlar, bulsunlar." diyorlar. Kemmiyete ehemmiyet vermiyorlar. Hakikî ihlâsı taşıyan bir adamı, yüz adama tercih ediyorlar.

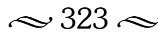
Amma İhvan-ı Müslimîn ise gerçi onlar da Nurcular gibi ulûm-u İslâmiye ve mârifet-i İslâmiye ve hakâik-i imaniyeye temessük etmek için insanları teşvik ve sevk ediyorlar; fakat vaziyet, memleket ve siyasete temas iktizasıyla, ziyadeleşmeye ve kemmiyete ehemmiyet veriyorlar, taraftarları arıyorlar.

Altıncı Fark: Hakikî ihlâslı Nurcular, menfaat-i maddiyeye ehemmiyet vermedikleri gibi bir kısmı, âzamî iktisat ve kanaatle ve fakirü'l-hâl olmalarıyla beraber, sabır ve insanlardan istiğnâ ile ve hizmet-i Kur'âniye'de hakikî bir ihlâs ve fedakârlıkla; ve çok kesretli ve şiddetli ehl-i dalâlete karşı mağlup olmamak için ve muhtaçları hakikate ve ihlâsa dâvet etmekte bir şüphe bırakmamak için ve rıza-yı ilâhîden başka o hizmet-i kudsiyeyi hiçbir şeye âlet etmemek için bir cihette hayat-ı içtimaiye faydalarından çekiniyorlar.

Amma İhvan-ı Müslimîn ise onlar da hakikaten maksat itibarıyla aynı mahiyette oldukları hâlde, mekân ve mevzu ve bazı esbap sebebiyle, Nur talebeleri gibi dünyayı terk edemiyorlar. Âzamî fedakârlığa kendilerini mecbur bilmiyorlar.

İsa Abdülkadir

Âzamî: En üst seviyede, fevkalâde.
İstiğnâ: Kimseden bir şey istememe, tenezzül etmeme, tok gözlülük.
Kemmiyet: Miktar, sayı çokluğu.
Kur'ân-ı Mecîd: Şanlı, şerefli Kur'ân-ı Kerim.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Temessük etmek: Sıkıca tutunmak, sarılmak.
Ulûm-u İslâmiye: İslâmî ilimler.

Bağdat'ta Çıkan, Ehemmiyetli, Siyasî Bir Ceride Olan ed-Difâ Gazetesinin Muharriri İsa Abdülkadir Diyor ki:

Nur talebelerinin mürşidi olan Bediüzzaman Said Nursî hakkında ed-Difâ gazetesini okuyanlar benden soruyorlar. “Türkiye'deki Nur talebelerinden ve Üstadları olan Said Nursî'den bize malûmat ver.” diyorlar. Ben de bunlar hakkında kısa bir cevap vereceğim. Çünkü Üstad'ın, Nur'un ve Nur talebelerinin Araplarda hakkı olduğu için, Araplar onlardan ciddî bahsetsinler. Zira İslâmiyet'in madde-i esasiyesi olan Araplar, Risale-i Nur'dan ziyadesiyle fayda görmeye başlamışlar.

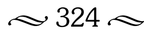
Bu Nur talebeleri, Risale-i Nur'la hem Türkiye'de, hem bilâd-ı Arap'ta komünistliğe karşı muhkem bir sed tesis ediyorlar.

....

Risale-i Nur ise öyle geniş bir mikyasla intişar ediyor ki, değil yalnız Türkiye'de ve bilâd-ı İslâmiye'de, hattâ ecnebîlerde de iştiyakla istenilir oluyor. Ve Nur'un talebelerinin şevklerini hiçbir şey kıramıyor.

İşte, Nur talebeleriyle Nur Risaleleri ve onların bu büyük hizmet-i Kur'âniye'leri Demokrat Hükûmeti'nin bir büyük hasenesidir ki, mübârek âlem-i İslâm'daki hareket-i İslâmiye bu hükûmet-i demokrasiyi takdir ve tahsinle karşılıyor. Bütün Irak ahâli-i müslimesi ki, Arap, Türk, Kürt, İran, bu İslâmî hizmeti ve kudsî mücâhedeyi kemâl-i ferahla karşılıyorlar. Ve Türkiye'deki Türk kardeşlerimiz, garbın yanlış tesirâtlarına karşı bunlarla mukavemet gösteriyorlar kanaatindedirler.

İsa Abdülkadir

Risale-i Nur'un vatana, millete ve İslâmiyet'e büyük hizmetini kabul ve takdir eden Başvekil Adnan Menderes'e Üstad'ın yazdığı bir mektup.

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Ben çok hasta olduğum ve siyasetle alâkasız bulunduğum hâlde, Adnan Menderes gibi bir İslâm kahramanı ile bir sohbet etmek isterdim. Hâl ve

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Garb: Batı.
Hasene: İyilik.
Kemâl-i ferah: Tam bir rahatlık, huzur.
Mikyas: Ölçü, ölçek.
Muhkem: Sağlam, metin.
Mukavemet etmek: Karşı koymak, dayanmak.
Tahsin: Güzel bulma, beğeni.
Tesirât: Tesirler, etkiler.

vaziyetim görüşmeye müsaade etmediği için o sûrî konuşmak yerine, bu mektup benim bedelime konuşsun diye yazdım.

Gayet kısa birkaç esası, İslâmiyet'in bir kahramanı olan Adnan Menderes gibi dindarlara beyan ediyorum:

Birincisi: İslâmiyet'in pek çok kanun-u esasîsinden birisi, وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى[1] âyet-i kerîmesinin hakikatidir ki, "*Birisinin cinayetiyle başkaları, akraba ve dostları mes'ul olamaz.*" Hâlbuki, şimdiki siyaset-i hâzırada particilik taraftarlığıyla, bir câninin yüzünden pek çok mâsumların zararına rıza gösteriliyor. Bir câninin cinayeti yüzünden taraftarları veyahut akrabaları dahi şenî gıybetler ve tezyifler edilip, birtek cinayet yüz cinayete çevrildiğinden, gayet dehşetli bir kin ve adâveti damarlara dokundurup kin ve garaza ve mukabele-i bilmisile mecbur ediliyor. Bu ise hayat-ı içtimaiyeyi tamamen zîr ü zeber eden bir zehirdir. Ve hariçteki düşmanların parmak karıştırmalarına tam bir zemin hazırlamaktır. İran ve Mısır'daki hissedilen hâdise ve buhranlar bu esastan ileri geldiği anlaşılıyor. Fakat onlar burası gibi değil, bize nisbeten pek hafif, yüzde bir nisbetindedir. Allah etmesin, bu hâl bizde olsa pek dehşetli olur.

Bu tehlikeye karşı çâre-i yegâne: Uhuvvet-i İslâmiye'yi ve esas İslâmiyet milliyetini o kuvvetin temel taşı yapıp, mâsumları himaye için cânilerin cinayetlerini kendilerine münhasır bırakmak lâzımdır. Hem, emniyetin ve âsâyişin temel taşı yine bu kanun-u esâsîden geliyor.

Meselâ, bir hanede veya bir gemide bir mâsum ile on câni bulunsa, hakikî adaletle ve emniyet ve âsâyiş düstur-u esasîsi ile, o mâsumu kurtarıp tehlikeye atmamak için gemiye ve haneye ilişmemek lâzım; tâ ki mâsum çıkıncaya kadar…

İşte bu kanun-u esasî-i Kur'ânî hükmünce, âsâyiş ve emniyet-i dâhiliyeye ilişmek, on câni yüzünden doksan mâsumu tehlikeye atmak, gazab-ı ilâhînin celbine vesile olur. Madem Cenâb-ı Hak, bu tehlikeli zamanda bir kısım hakikî

---

[1] En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38.

Adâvet: Düşmanlık.
Emniyet-i dâhiliye: İç güvenlik.
Mukabele-i bilmisil: Aynıyla karşılık verme.
Siyaset-i hâzıra: Mevcut siyasi yapı.
Sûrî: Görünüşte olan, görünürdeki.
Şenî: Çirkin, iğrenç.
Tezyif: Değersizleştirme, hafife alma, alay etme.
Uhuvvet-i İslâmiye: Din kardeşliği.
Zîr ü zeber etmek: Darmadağın, yerle bir etmek.

dindarların başa geçmesine yol açmış, Kur'ân-ı Hakîm'in bu kanun-u esasîsini kendilerine bir nokta-yı istinad ve onlara garazkârlık edenlere karşı siper yapmak lâzım geldiğini, zaman ihtar ediyor.

İslâmiyet'in ikinci bir kanun-u esasîsi, şu hadis-i şeriftir: سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ[1] hakikatiyle, *memuriyet bir hizmetkârlıktır; bir hâkimiyet ve benlik için tahakküm âleti değil...* Bu zamanda terbiye-i İslâmiye'nin noksaniyetiyle ve ubûdiyetin zaafiyetiyle benlik, enaniyet kuvvet bulmuş. Memuriyeti, hizmetkârlıktan çıkarıp bir hâkimiyet ve müstebidâne bir tahakküm ve mütekebbirâne bir mertebe tarzına getirdiğinden –abdestsiz, kıblesiz namaz kılmak gibi– adalet, adalet olmaz, esasıyla da bozulur. Ve hukuk-u ibâd da zîr ü zeber olur. Hukuk-u ibâd, “hukukullah” hükmüne geçmiyor ki hak olabilsin. Belki nefsanî haksızlıklara vesile olur.

Şimdi, Adnan Menderes gibi “İslâmiyet'in ve dinin icaplarını yerine getireceğiz.” diye ve mezkûr iki kanun-u esasîye karşı muhalefet edip tam zıddına olarak iki dehşetli cereyan, gayet büyük rüşvetle halkları aldatmak ve ecnebîlerin müdahalesine yol açmak vaziyetinde hücum etmek ihtimali kuvvetlidir.

Birisi: Birinci kanun-u esasîye muhalif olarak, bir câni yüzünden kırk mâsumu kesmiş, bir köyü de yakmış. Bu derecede bir istibdad-ı mutlak, her nefsin zevkine geçecek memuriyete bir hâkimiyet suretinde rüşvet vererek, dindar hürriyet-perverlere hücum ediliyor.

İkinci hücum da: İslâmiyet milliyet-i kudsiyesini bırakıp –evvelkisi gibi– bir câni yüzünden yüz mâsumun hakkını çiğneyebilen, zâhiren bir milliyetçilik ve hakikatte ırkçılık damarıyla hem hürriyet-perver dindar Demokratlar'a, hem bütün bu vatandaki yüzde yetmişi sair unsurlardan bulunanlara, hem hükûmet aleyhine, hem bîçâre Türkler aleyhine, hem Demokrat'ın takip ettiği siyaset aleyhine çalışarak ve serseri ve enaniyetli nefislere gayet zevkli bir rüşvet olarak bir “ırkçılık kardeşliği” veriyor. O zevkli kardeşliğin içinde, o zevkli faydadan bin defa daha ziyade hakikî kardeşleri düşmanlığa çevirmek gibi acîb tehlikeyi, o sarhoşluğu ile hissedemiyor.

---

[1] “Bir topluluğun efendisi, onlara hizmet edendir.” Beyhakî, *Şuabü'l-îmân* 6/334; Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd* 10/187; Deylemî, *Müsned* 2/324; Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 4/122.

Hukuk-u ibâd: Kul hakları. Menfaati şahıslara ait olan haklar.
Hukukullah: Allah hakları. Umumun menfaati ile ilgili haklar.
Hürriyet-perver: Özgürlükçü.
İstibdad-ı mutlak: Çok zorba, çok baskıcı yönetim.
Müstebidâne: Keyfî, baskıcı bir tarzda.
Mütekebbirâne: Kibirlenerek, çalım satar bir tarzda.
Tahakküm: Baskı, baskı altına alma.

Meselâ, İslâmiyet milliyetiyle 400 milyon hakikî kardeşin her gün اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ[1] dua-yı umumîsiyle mânevî yardım görmek yerine, ırkçılık 400 milyon mübârek kardeşleri, dört yüz serseriye ve lâubalilere yalnız dünyevî ve pek cüz'î bir menfaati için terk ettiriyor. Bu tehlike hem bu vatana, hem hükûmete, hem de dindar Demokratlar'a ve Türkler'e büyük bir tehlikedir. Ve öyle yapanlar da hakikî Türk değillerdir. Necip Türkler böyle hatadan çekinirler.

Bu iki tâife her şeyden istifadeye çalışıp dindar Demokratlar'ı devirmeye çalıştıkları ve çalıştırıldıkları, meydandaki âsâr ile tahakkuk ediyor. Bu acîb tahribata ve bu iki kuvvetli muârızlara karşı; kırk sahabe ile dünyanın kırk devletine karşı meydan-ı muârazaya çıkan ve galebe eden ve bin dört yüz sene zarfında ve her asırda üç yüz-dört yüz milyon şâkirdi bulunan hakikat-i Kur'âniye'nin sarsılmaz kuvvetine dayanmak ve onun içindeki dünyevî ve uhrevî saadet-i ebediyenin zevklerine o cazibedar hakikatle beraber nokta-yı istinad yapmak, o mezkûr muârızlarınıza ve hem dâhil ve hariçteki düşmanlarınıza karşı en lâzım ve elzem ve zarurî bir çâre-i yegânedir. Yoksa, o insafsız dâhilî ve hâricî düşmanlarınız sizin bir cinayetinizi binler yapıp ve eskilerin de cinayetlerini ilâve ederek başkaların başına yükledikleri gibi, size de yükleyecekler. Hem size, hem vatana, hem millete telâfi edilmeyecek bir tehlike olur.

"Cenâb-ı Hak sizleri İslâmiyet lehindeki hizmetlerinizde muvaffak ve mezkûr tehlikelerden muhafaza eylesin." diye ben ve Nurcu kardeşlerimiz, yapacağınız hizmete ve mezkûr hakikati kabul etmenize mukabil dua etmeye karar vereceğiz.

Üçüncüsü: İslâmiyet'in hayat-ı içtimaiyeye dair bir kanun-u esasîsi dahi, bu hadis-i şerifin,

اَلْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ الْمَرْصُوصِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا[2]

hakikatidir. Yani, *"Hariçteki düşmanların tecavüzlerine karşı, dâhildeki adâveti unutmak ve tam tesânüd etmektir."* Hattâ en bedevî tâifeler dahi bu kanun-u esasînin menfaatini anlamışlar ki, hariçte bir düşman çıktığı

---

1 Allah'ım! Erkeğiyle kadınıyla bütün müminleri bağışla.

2 "Bir mü'min diğer mü'min için, duvarın birbirini perçinleyen tuğlası gibidir." (Buhârî, *Salât* 88; Müslim, *Birr* 65; Tirmizî, *Birr* 18).

Âsâr: Eserler, izler.
Elzem: Çok gerekli, vazgeçilmez.
Meydan-ı muâraza: Mücedele alanı.
Necip: Asil, soylu.
Tesânüd: Dayanışma, birbirini destekleme.

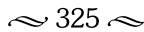
vakit, o tâife birbirinin babasını, kardeşini öldürdükleri hâlde, o dâhildeki düşmanlığı unutup, hariçteki düşman defoluncaya kadar tesânüd ettikleri hâlde; binler teessüflerle deriz ki:

Benlikten, hodfürûşluktan, gururdan ve gaddar siyasetten gelen dâhildeki tarafgirâne fikriyle, kendi tarafına şeytan yardım etse rahmet okutacak, muhalifine melek yardım etse lânet edecek gibi hâdisâtlar görünüyor. Hattâ, bir sâlih âlim, fikr-i siyasîsine muhalif bir büyük sâlih âlimi tekfir derecesinde gıybet ettiği; ve İslâmiyet aleyhinde bir zındığı, onun fikrine uygun ve taraftar olduğu için hararetle senâ ettiğini gördüm. Ve şeytandan kaçar gibi otuz beş seneden beri siyaseti terk ettim.

Hem şimdi birisi, hem Ramazan-ı Şerif'e, hem şeâir-i İslâmiye'ye, hem bu dindar millete büyük bir cinayeti yaptığı vakit muhaliflerinin onun o vaziyeti hoşlarına gittiği görüldü. Hâlbuki, küfre rıza küfür olduğu gibi; dalâlete, fıska, zulme rıza da fısktır, zulümdür, dalâlettir.[1] Bu acîb hâlin sırrını gördüm ki; kendilerini millet nazarında ettikleri cinayetlerinden mâzur göstermek damarıyla muhaliflerini kendilerinden daha dinsiz, daha câni görmek ve göstermek istiyorlar. İşte bu çeşit dehşetli haksızlıkların neticeleri pek tehlikeli olduğu gibi, içtimaî ahlâkı da zîr ü zeber edip bu vatan ve millete ve hâkimiyet-i İslâmiye'ye büyük bir sû-i kast hükmündedir.

Daha yazacaktım, fakat bu üç nokta-yı esasiyeyi şimdilik dindar hürriyetperverlere beyan etmekle iktifa ediyorum.

Said Nursî

Adnan Menderes'e gönderilmek niyetiyle evvelce yazılan içtimaî hayatımıza ait bir hakikatin hâşiyesini tekrar takdim ediyoruz.

Hâşiye: Eskilerin lüzumsuz keyfî kanunları ve sû-i istîmalleri neticesinde, belki de tahrikleriyle zuhur eden Ticâni meselesini dindar Demokratlar'a

---

1 Bkz.: “Sakın zulmedenlere meyletmeyin, sempati duymayın. Yoksa size ateş dokunur.” (Hûd Sûresi, 11/113).

Fısk: Günahkârlık, ahlâksızlık.
Hodfürûşluk: Kendini öne çıkarma, beğendirme.
İktifa etmek: Yetinmek.
Senâ etmek: Övmek, methetmek.
Sû-i istîmal: Kötüye kullanma.
Sû-i kast: Kötü maksat, kötülük teşebbüsü.
Şeâir-i İslâmiye: İslâm'ı temsil eden semboller. İslâm'a has özellikler.
Tarafgirâne: Taraf tutar bir tarzda.
Teessüf: Üzülme, eseflenme.
Tekfir: Bir kimseyi kâfir olarak niteleme, kâfir sayma.
Ticâni meselesi: “Ticâniler” adıyla anılan bir grubun, 1950'li yıllarda devletin din aleyhindeki keyfî uygulamalarını protesto etmek için yaptıkları çeşitli eylemler.

yüklememek ve âlem-i İslâm'ın nazarında Demokratlar'ı düşürmemenin çâre-i yegânesi kendimce böyle düşünüyorum:

Ezan-ı Muhammedî'nin *(aleyhissalâtü vesselâm)* neşriyle Demokratlar on derece kuvvet bulduğu gibi, Ayasofya'yı beş yüz sene devam eden vaziyet-i kudsiyesine çevirmek..

Ve hâlen İslâm'da çok hüsn-ü tesir yapan ve bu vatan ahalisine âlem-i İslâm'ın hüsn-ü teveccühünü kazandıran, yirmi sekiz sene mahkemelerin muzır cihetini bulamadıkları ve beş mahkeme de beraatine karar verdikleri Risale-i Nur'un resmen serbestîsini dindar Demokratlar ilân etmeli ve bu yaraya bir nevi merhem vurmalıdırlar. O vakit âlem-i İslâm'ın teveccühünü kazandıkları gibi, başkalarının zâlimâne kabahatleri onlara yüklenmez fikrindeyim.

Dindar Demokratlar, hususan Adnan Menderes gibi zâtların hatırları için otuz beş seneden beri terk ettiğim siyasete bir-iki saat baktım ve bunu yazdım.

Said Nursî

326

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Samsun Mahkemesi'nden Sorgu ve Savcının Büyük Cihad'da intişar eden bir şekvâma dair beni Samsun Ağırceza Mahkemesi'ne vermelerine dair bir davetiye geldi. Bana okudular. İçinde yalnız dört nokta nazar-ı ehemmiyete alınabilir gördüm:

Birincisi: Büyük Cihad'ın müdür-ü mes'ûlü mahkemede müddeiumumîye demiş ki: "Said Nursî o makaleyi bana göndermiş. Ben de neşrettim."

Bu meselenin hakikati şudur: Ben hasta iken Emirdağ'daki kardeşlerim yanıma geldiler. Emirdağ'da başıma gelen zâlimâne hâdiseye dair konuştuk. Hem hastalıklı, hem hiddetli, hem Ankara'ya şekvâ suretinde bir şeyler söylemiştim. Yanımdaki hizmetçim kaleme aldı. Nur talebelerinin tensibiyle Ankara'daki bir-iki Nur talebesine gönderip, tâ bazı dindar meb'uslara

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Hüsn-ü tesir: Güzel, olumlu etki.
Hüsn-ü teveccüh: Takdir etme, beğenme.
İntişar etme: Çıkma, yayılma.
Muzır: Zararlı.
Müddeiumumî: Savcı.
Müdür-ü mes'ûl: Sorumlu müdür.
Nazar-ı ehemmiyet: Dikkat, önemlilik.
Şekvâ: Şikâyet.
Tensib: Münasip görme, uygun bulma.

göstersinler, bu hastalığımda bana sıkıntı verilmesin. Hem gönderilmiş, bazı meb'uslar da görmüş. Ve bilmediğimiz bir zâtın hoşuna giderek Büyük Cihad müdürüne göndermiş. Ben kasem ederim ki, o zamandan şimdiye kadar bilmiyorum ki kim göndermiş. Fakat neşrolduktan sonra bir nüsha buraya gelmiş. Yeni harfleri bilmediğim için bana birisi okudu. Ben memnun oldum. "Allah razı olsun neşredenlere" dedim. Gerçi otuz beş seneden beri siyaseti terk etmiştim. Fakat Büyük Cihad gibi hâlisâne dine hizmet eden o cerideye ve onun sahip ve muharrirlerine din nâmına minnettar oldum ve "Allah razı olsun" dedim. Haberim olmadan ve para da vermeden daima bana o mübârek gazete gönderiliyordu.

İkinci Nokta: Benim Samsun'daki Ağırceza Mahkemesi'ne sevk edilmekliğime dairdir.

Bu noktada bunu kat'iyen beyan ediyorum ki, Samsun havâlisinde, hususan Büyük Cihad dairesine mensup mübârek âhiret kardeşlerim ve Nur talebelerini ziyaretle görmek için oraya gitmek isterdim. Fakat doktorların raporlarıyla, kat'î iktidarsızlığım o dereceye gelmiş ki, beş dakikalık karşımdaki, bu meselenin başlangıcı ve esası olan mahkemeye, bir buçuk senedir bana haber verdikleri hâlde gidemiyorum. Mecburiyetle müddeiumumî ve hâkim vazifesini gören sorgu hâkimi yanıma geldiler. Medar-ı suâl ve cevap Büyük Cihad gazetesini de getirdiler. Gazetenin bazı sözleri benim sözlerim içine karıştırılmış. Ben de onlara cevaplarını vermiştim. Eğer faraza Ağırceza bu ehemmiyetsiz meseleye ehemmiyet verse, benim mahkememi Eskişehir'e nakline müsaade etsin ki, orada Sıhhiye Heyeti'nden iki aylık raporlu, zehir hastalığı ile şiddetli hasta bulunduğumdan bizzat bulunabilirim. Yoksa imkânı yoktur.

Üçüncü Nokta: Savcı ve sorgu hâkimi 163. maddeye dayanıp Said Nursî'yi dini siyasete âlet ve âsâyişe zararlı propaganda diye itham ediyorlar.

Bu noktanın hakikatini yirmi dokuz senedir beş-altı mahkeme ve beş-altı vilâyetin zâbıtaları ve 133 parça kitaplarımı ve binlerce umum mektuplarımı elde ettikleri hâlde ve dinsiz komitelerin tahriki ile safdil bazı memurları aldatmalarıyla kat'iyen iki meseleden başka medar-ı mes'uliyet bulmadıklarına

---

Ceride: Gazete.
Hâlisâne: Samimiyetle, samimi bir şekilde.
Havâli: Çevre, civar, yöre.
Medar-ı mes'uliyet: Sorumlu tutulma sebebi.
Medar-ı suâl ve cevap: Sorgulama sebebi.
Safdil: Temiz kalpli, hile oyun nedir bilmediğinden çabuk aldanan.

delil: İki sene bütün mektuplarım ve kitaplarım Denizli Ağırceza Mahkemesi'yle Ankara Ağırceza Mahkemesi ve Mahkeme-i Temyiz de müttefikan hem benim beraatime, hem bütün kitapların iadesine karar vermeleri ve beş-altı vilâyette yalnız tesettüre dair bir âyetin[1] tefsiri bahanesiyle birtek mahkeme hafifçe ceza vermek istedi. Kat'î ve kuvvetli cevabıma karşı mecburiyetle meseleyi kanaat-i vicdaniyeye çevirdiler. Demek onlar da medar-ı mes'uliyet bulamadılar. Bu noktayı izah için Afyon mahkeme reisine gönderdiğim istidayı size de berây-ı malûmat gönderiyorum.

Elhâsıl: Aynı nakarat beş-altı mahkemede tekrar edilmiş ve medar-ı mes'uliyet bulamamışlar. Şimdi Samsun savcısı ve sorgusu ve yirmi sekiz seneki nakaratı aynen tekrar ediyorlar: "Şahsî nüfuz temin için propaganda yapıp dini siyasete âlet ediyor." Beş mahkemede dört yüz sayfa kadar olan cerh edilmemiş müdâfaâtıma, benim bedelime havale ediyorum. Beni konuşturmaktan ise ona baksınlar.

Said Nursî

~ 327 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2]

Samsun'dan gelen tebliğnâmeye karşı kısaca cevabımı Samsun Heyet-i Hâkime'sine takdim ediyorum:

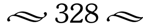
Birincisi: Ben makalemi kendim göndermemişim. Bütün buradaki dostlarım biliyorlar.

İkincisi: Benim gizli düşmanlarımın sû-i kastıyla zehir tesemmümü ile şiddetli hastalığımdan yanımdaki camiye on defada ancak bir defa gidebiliyorum. Bu Samsun Mahkemesi'ni yakınımızdaki Eskişehir'e naklini kanunen talep ediyorum.

---

1 Bkz.: Ahzâb Sûresi, 33/59.
2 O yüce Zât'ın adıyla.

Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
Cerh etmek: Çürütmek, reddetmek.
İstida: Dilekçe.
Müttefikan: İttifak ederek, oy birliğiyle.
Tesemmüm: Zehirlenme.
Tesettür: Örtünme, insanın, dinin belirlediği sınırlar ölçüsünde vücudunu diğer insanlara karşı gizlemesi.

328

Gayet Ehemmiyetli Bir Hâdise, Bir İstida ve Bir Şekvâdır

Pakistan'da çıkan es-Sıddık nâmındaki mühim bir mecmua elimize geçti. Baktık ki, elli sayfalık o mecmuanın yarısına yakın kısmı Risale-i Nur'un bazı makaleleridir. Ve bilhassa başında Risale-i Nur'dan Yirmi İkinci Mektup'un Birinci Mebhas'ını gayet ehemmiyetle ve takdirle âlem-i İslâm'a, إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ[1] âyetine bir dâvetnâme hükmünde yazdığını gördük. Şimdi o Arabî mecmuanın tercüme ettiği risalenin aslı olan Türkçesini efkâr-ı âmmeye, hususan bu hükûmet-i İslâmiye'nin reislerine ve meb'uslarına bir sene evvel verildiği gibi, yine berây-ı malûmat takdim etmek için iki-üç sebep var:

Birincisi: Risale-i Nur'dan Sikke-i Tasdîk-i Gaybî mecmuasında yazılan kat'î, yüzer işârâtın ve emârâtın delâletiyle ve çok hâdiselerin o delâleti tasdikiyle sabit olmuş ki:

Risale-i Nur, mânevî tahribata ve anarşilik ve bolşevizm, tabîiyyûn ve maddiyyûnluğa ve şükûk ve şübehâta ve küfr-ü mutlaka karşı bir sedd-i Kur'ânî hizmetini bihakkın îfâ etmesiyle, bu vatanı bu tehlikeli dünya fırtınası içinde muhafazaya bir vesile olduğu ve bir sadaka-yı makbule hükmüne geçip ikinci Harb-i Umumî'nin belâsına ve başka memleketlerde vukû bulan belâların bu memlekete girmesine mümânaatla mânevî bir siper teşkil ettiği bedâhetle âşikâr olmuştur. Bu müddeâyı Risale-i Nur'a nazar eden en muannid filozoflar da tasdik etmeye mecbur kalmışlardır.

İşte o Risale-i Nur, 500 bin talebesiyle ve 600 bin nüshasıyla herkesin kalbinde iman dersiyle bir yasakçı bırakıp âsâyişi temin etmekle وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى[2] yani, *"Birinin günahıyla başkası mes'ul olamaz"* diye olan Kur'ân'ın bir kanun-u esasîsini tatbike çalışmasıyla ve milyonlarla okuyanlar

---

1 "Müminler birbirleriyle ancak kardeştirler." (Hucurât Sûresi, 49/10).
2 En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38.

Bedâhet: Gözle görülür derecede olma, açıklık.
Bihakkın: Hakkıyla.
Dâvetnâme: Dâvetiye, dâvet mektubu.
Efkâr-ı âmme: Kamuoyu.
Emârât: Emâreler, belirtiler.
İşârât: İşaretler, imalar.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Maddiyyûnluk: Maddecilik, materyalizm.
Muannid: İnatçı.
Müddeâ: Tez, iddiâ edilen şey.
Mümânaat: Mani olma, engelleme.
Sadaka-yı makbule: Allah katında makbul olmuş sadaka.
Sedd-i Kur'ânî: Kur'ân-ı Kerîm seddi, kalesi.
Şükûk / şübehât: Kuşkular, şüpheler.
Tabîiyyûnluk: Yaratmayı tabiata vererek Allah'ı inkâr etme.

içinde hiçbirisi onu okumaktan zarar görmemesiyle, bu zamanda bir mu'cize-i Kur'âniye ve bu vatan ve millet için bir vesile-i def-i belâ olduğu isbat edildiği hâlde; ve yirmibeş seneden beri gizli, ifsatçı, anarşi hesabına çalışan komiteler, desiseleriyle mahkemeleri aleyhine sevk edip çalıştıkları ve beş vilâyette beş büyük mahkeme Risale-i Nur'un eczalarını inceden inceye tetkik edip medar-ı mes'uliyet birtek nokta bulamayıp beraat verdikleri ve sonra da yirmi yerde yirmi adliye ayrıca alâkadar olup, mûcib-i mes'uliyet bir cihet olmadığından suç yok, diye karar verdikleri ve Afyon Mahkemesi de iki defa iadesine karar verdiği hâlde, risalelerin iadesini ve tamam intişarını iktiza eden kanunî, hukukî esbab-ı mûcibe mevcut iken, beş seneden beri gizli komitelerin aldatmaları ve desiseleriyle ve bahanelerle Afyon Mahkemesi'nde beş senedir o mübârek risalelerin sahiplerine teslimi tehir edilmektedir. Hâlbuki, büyük emniyet dairelerince, zâbıtaca sabit olduğu gibi, yüz binler Nur talebelerinde ve yüz binler Nur nüshalarında hiçbir zarar, bir vukuat görülmemesi, kaydedilmemesi gösteriyor ki: *Risale-i Nur, âsâyişin temel taşına hizmet eden bir sadaka-yı makbule hükmündedir. Maddî ve mânevî tehlikelerden bu memleketi muhafazaya vesile olduğu tahakkuk eden bir hakikat-i Kur'âniye'dir.*

Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir parçası olan ve binler gençleri vatan, millet ve âsâyişin menfaatine terbiye eden Gençlik Rehberi'nin mahkemesi dolayısıyla Üstadımız hasta hâlinde iki defa İstanbul'a mahkemeye gidip, yüz yirmi polisin kalabalığı dağıtmaya çalıştığı o mahkemede Gençlik Rahberi'nin hem müellifine, hem nâşirine ittifakla beraat ve ayrıca Rehber'in de içinde bulunduğu umum risalelere beş mahkeme beraat vermişken, on beş günde teslimi lâzım gelen Gençlik Rehberi'nin on beş aydan beri teslim edilmemesiyle Denizli ve Ankara Ağırceza Mahkemeleri beş ayda beraat ve iadesine karar verdikleri hâlde Afyon Mahkemesi beş sene teslimi tehir etmesiyle ve Diyarbakır havâlisine, vilâyât-ı şarkiyeye iman, din ve âsâyiş noktasında yüz vâiz kadar menfaati bulunan bir zâtın kendi parasıyla aldığı hususî Nur nüshalarını –haklarında beş mahkemenin beraat kararı olmasına rağmen– müsâdere edip vatana, millete faydalı hizmetine mâni olmasıyla o sadaka-yı makbule hükmündeki vesile-i def-i belâ bu suretle gizlendiğinden, bir buçuk milyar lira zarara vesile olan bu belâ fırsat buldu, geldi denilebilir.

Desise: Hile, oyun.
Ecza: Bölümler, kısımlar.
Esbab-ı mûcibe: Bir şeyi gerektiren sebepler, gerekçeler.
Mûcib-i mes'uliyet: Sorumluluğu gerektiren sebep.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.
Tehir etmek: Sonraya bırakmak, geciktirmek, ertelemek.
Vesile-i def-i belâ: Belaları önleyici sebep, vesile.
Vilâyât-ı şarkiye: Doğu illeri.

Eğer beş mahkemenin ve İstanbul'un verdiği beraat neticesiyle o Gençlik Rehberi intişar etseydi, onun dersiyle intibaha gelen ve gelecek olan Müslüman gençler, elbette başkalarının veyahut ihtilâlcilerin ifsadına meydan vermeyerek bir buçuk milyar lira zarardan bu milleti kurtarmaya sa'y ve gayret edecek idiler. Bir buçuk milyar liralık bu lekenin zuhuruna meydan vermeyecektiler…

Evet, Üstadımız eski Harb-i Umumî'de Rusya'daki esaretinde anlamış ki; mânevî tahribatla gençleri ifsat eden tehlike memleketimize de gelecek diye telâş edip bütün kuvvetiyle o vakitten beri tahribât-ı mâneviyeye bir siper olmak için Gençlik Rehberi gibi çok eserler yazdı. Kur'ân-ı Hakîm'in derslerini neşretti. Lillâhilhamd, pek çok gençleri kurtarmaya vesile oldu… Şimdi ehl-i siyaset madem müsâlemet-i umumiyeyi ve ittihad-ı milleti istiyor, çabuk Pakistan'ın dahi ehemmiyetle nazara alıp ve es-Sıddık mecmuasında neşrettiği risalenin intişarına müsaade etsin.

~ 329 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Kur'ân-ı Hakîm'in bir kanun-u esasîsi olan وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى[2] sırrıyla, "*Birisinin hatasıyla başkası, hattâ kardeşi de olsa mes'ul olamaz.*" Şimdi yüz otuz risalede birtek risalenin yüz sayfasında bir sayfa muannid insafsızların nazarında hata bile olsa, o yüz bin sayfa olan yüz otuz kitabı mes'ul edecek dünyada bir kanun var mı? Hâlbuki bu otuz sene zarfında beş mahkeme aynı kitaplara beraat vermişler.

Hem Malatya meselesi münasebetiyle yirmi mahkeme de alâkadar olmuştular. O yirmi mahkeme "Bir suç bulamıyoruz" dedikleri hâlde ve 600 bin nüshası dâhilde ve hariçte intişar ettiği hâlde hiç kimseye zarar vermemesi.. ve Avrupa'da en yüksek mektep içinde "Nur'un Dershânesi" diye ayırdıkları yerde hristiyanlar dahi onları okuması.. ve âlem-i İslâm'da gayet takdirle intişar etmesi, hattâ Pakistan'da çıkan es-Sıddık mecmuasının Risale-i Nur'un

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38.

İntibaha gelmek: Uyanmak, ayılmak.
İttihad-ı millet: Milletin birlik ve beraberliği.
Kanun-u esasî: Temel, esas kanun, anayasa.
Lillâhilhamd: Allah'a şükürler olsun ki.
Müsâlemet-i umumiye: Milletlerin veya toplumların karşılıklı barış ve emniyet içinde yaşaması.
Sa'y: Çalışma, çaba, gayret.

bir risalesini neşredip Diyanet Riyâseti'ne göndermesi.. ve bu kadar intişarıyla beraber hiçbir âlim ona itiraz etmemesi gibi hakikatler gösteriyor ki, elbette Diyanet Dairesi Nurlar'ı himaye etmek hakikî bir vazifesidir.

Diyanet Dairesi, Meşîhat-ı İslâmiye gibi, yalnız Türkiye'nin din muallimi değil, belki umum âlem-i İslâm'a Meşîhat-ı İslâmiye yerine alâkası, nezareti, münasebeti var. Âlem-i İslâm o Diyanet Dairesine karşı tam hüsn-ü zan etmek, sû-i tevehhüm etmemek, hususan bu zamanda ziyade lüzumu var.

Hem de Türkiye ile ittifak etmeyen İslâmî hükûmetlerde o mübârek daireye karşı sû-i tevehhüm gelmemesine büyük bir vesilesi olan ve âlem-i İslâm'ın her tarafında, belki Avrupa'da takdire mazhar olmuş Risale-i Nur, o Diyanet Dairesini hem şerefini muhafaza ediyor. Hem âlem-i İslâm'a karşı o dairenin bir eseri olarak intişarı gayet lâzım ve zarurî olduğunu bu noktayı ehl-i vukûf tam nazara alsınlar.

Onun için bîçâre Said Nursî ve Nur talebelerinden yüz derece ziyade Diyanet Riyâseti âzaları, hocaları alâkadar olmak lâzım. Tâ ki, Risale-i Nur dinsizlerin taarruzlarına karşı muhafaza ve himaye edilsin. Mükerrer beraatler verildiği hâlde intişarına mâni olan desisecileri susturmak lâzım...

Said Nursî

330

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ[2]

Ankara'da bir kardeşimizden Asâ-yı Musa ve Gençlik Rehberi'ni bahane ederek umum Nur Risalelerini almak için gelmişler. O kardeşimiz Ağırceza Mahkemesi'nin Asâ-yı Musa hakkındaki beraat kararını gösterince Asâ-yı Musa'yı almaktan vazgeçmişler. Buldukları ve götürmek üzere gözlerinin önüne koydukları on kadar Gençlik Rehberi'nin de üzerine kendileri farkında olmayarak bazı kitaplar koymuşlar. Giderken Gençlik Rehberi'ni de ne kadar

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.
2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Meşîhat-ı İslâmiye: Din işlerinin yürütüldüğü, hilafet makamı gereği bütün müslümanların bağlı bulunduğu, Osmanlı Devleti'ndeki Şeyhülislâmlık Dâiresi.
Mükerrer: Defalarca tekrar edilen.
Sû-i tevehhüm etmek: Kötü zanda bulunmak, kötü vehimlere kapılmak.

aramışlarsa da bulamamışlar. Bu suretle Gençlik Rehberi kendi kerametiyle kendini muhafaza etmiş. Asâ-yı Musa ve Gençlik Rehberi hariç, birer tane aldıkları mecmua ve risaleleri de emniyetten tekrar iade etmişler.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي [1]

Said Nursî

~ 331 ~

Heyet-i Vekileye ve Tevfik İleri'ye arz ediyoruz ki:

Şark Üniversitesi hakkında çok kıymettar hizmetinizi Üstadımıza söyledik. O dedi:

Ben hasta olmasaydım, ben de o mesele için vilâyât-ı şarkiyeye gidecektim. Ben bütün ruh u canımla Maârif Vekili'ni tebrik ediyorum. Hem 55 seneden beri, Medresetü'z-Zehra nâmında Şark Üniversitesi'nin tesisine çalışmak ve o üniversiteyi biri Van'da, biri Diyarbakır'da, biri de Bitlis'te olmak üzere üç tane veya hiç olmazsa bir tane Van'da tesis etmek için, Hürriyet'ten evvel İstanbul'a geldim. Hürriyet çıktı, o mesele de geri kaldı.

Sonra İttihatçılar zamanında Sultan Reşad'ın Rumeli'ye seyahati münasebetiyle Kosova'ya gittim. O vakit Kosova'da büyük bir İslâmî dârülfünun tesisine teşebbüs edilmişti. Ben orada hem İttihatçılar'a, hem Sultan Reşad'a dedim ki: "Şark böyle bir dârülfününa daha ziyade muhtaç ve âlem-i İslâm'ın merkezi hükmündedir."

O vakit bana vaad ettiler. Sonra Balkan Harbi çıktı. O medrese yeri istilâ edildi. Ben de dedim ki: "Öyleyse o 20 bin altın lirayı Şark Dârülfünunu'na veriniz." Kabul ettiler.

Ben de Van'a gittim. Ve bin lira ile Van gölü kenarında Artemit'te temelini attıktan sonra Harb-i Umumî çıktı. Tekrar geri kaldı.

Esaretten kurtulduktan sonra İstanbul'a geldim. Hareket-i Milliye'ye hizmetimden dolayı Ankara'ya çağırdılar. Ben de gittim. Sonra dedim: "Bütün hayatımda bu dârülfünunu takip ediyorum. Sultan Reşad ve İttihatçılar 20

---

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Dârülfünun: Üniversite.
Hareket-i Milliye: İstanbul'un İngilizler tarafından işgali ve millî mücadele yıllarında meydana gelen sivil hareketler.
Heyet-i Vekile: Bakanlar Kurulu.
Hürriyet: 1909'da başlayan 2. Meşrûtiyet.
Maârif Vekili: Millî Eğitim Bakanı.
Şark: Doğu.

bin altın lirayı verdiler. Siz de o kadar ilâve ediniz." Onlar 150 bin banknot vermeye karar verdiler. Ben dedim: "Bunu meb'uslar imza etmelidirler."

Bazı meb'uslar dediler: "Yalnız sen medrese usûlüyle sırf İslâmiyet noktasında gidiyorsun. Hâlbuki şimdi garplılara benzemek lâzım."

Dedim: "O vilâyât-ı şarkiye âlem-i İslâm'ın bir nevi merkezi hükmünde, fünun-u cedide yanında ulûm-u diniye de lâzım ve elzemdir. Çünkü ekser enbiyâ şarkta ve ekser hükemâ garpta gelmesi gösteriyor ki: *Şarkın terakkiyâtı din ile kâimdir.*(Hâşiye) Başka vilâyetlerde sırf fünun-u cedide okuttursanız da şarkta her hâlde millet, vatan maslahatı nâmına, ulûm-u diniye esas olmalıdır. Yoksa Türk olmayan müslümanlar, Türk'e hakikî kardeşliği hissedemeyecek. Şimdi bu kadar düşmanlara karşı teâvün ve tesânüde mecburuz."

Şimdi ben zehir hastalığıyla ziyade rahatsız vaziyette ve çok ihtiyarlık sebebiyle elli beş senelik bir gaye-i hayatımı görüp takip etmekten mahrum kaldığım gibi, Ankara'ya gidip şark terakkiyâtının anahtarı olan bu müesseseye çalışanları ruh u canımla tebrik etmekten dahi mahrum kalıyorum.

Hâşiye: Hattâ o zamandan evvel Türk olmayan bir talebem vardı. Eski medresemde hamiyetli ve gayet zeki o talebem ulûm-u diniyeden aldığı hamiyet dersiyle her vakit derdi: "Salih bir Türk elbette fâsık kardeşimden, babamdan bana daha ziyade kardeş ve akrabadır." Sonra aynı talebe talihsizliğinden sırf maddî fünun-u cedide okumuş. Sonra ben dört sene sonra onunla görüştüm. Hamiyet-i milliye bahsi oldu. O dedi ki: "Ben şimdi Râfizî bir Kürd'ü, salih bir Türk hocasına tercih ederim." Ben de "Eyvah!" dedim. "Sen ne kadar bozulmuşsun." Bir hafta çalıştım, onu kurtardım. Eski hakikatli hamiyetine çevirdim.

Sonra Meclis-i Meb'usan'daki bana muhalefet eden meb'uslara dedim: O talebenin evvelki hâli Türk milletine ne kadar lüzumu var. Ve ikinci hâlinin ne kadar vatan menfaatine uygun olmadığını fikrinize havale ediyorum. Demek farz-ı muhâl olarak siz başka yerde dünyayı dine tercih edip siyasetçe dine ehemmiyet vermeseniz de her hâlde şark vilâyetlerinde din tedrisâtına âzamî ehemmiyet vermek lâzım.

O vakit bana muhalif meb'uslar da çıkıp o lâyihamı 163 meb'us imza ettiler. Bu kadar imzayı taşıyan bir istidayı elbette yirmi yedi sene istibdad-ı mutlak onu bozamamış.

Elzem: Çok gerekli, vazgeçilmez.
Fâsık: Günahkâr.
Fünun-u cedide: Yeni, modern bilimler.
Garp: Batı.
Hamiyet: Dinî ve millî değerlere bağlılık duygusu, onları koruma gayreti.
Hamiyet-i milliye: Millî değerlere bağlılık, onları koruma gayreti.
Hükemâ: Felsefeciler, filozoflar.
İstibdad-ı mutlak: Çok zorba, çok baskıcı yönetim.
Kâim: Var olan, ayakta duran.
Lâyiha: Herhangi bir konuda görüş, düşünce ve talepleri ifade eden yazı.
Meclis-i Meb'usan: Millet Meclisi.
Râfizî: Hz. Ebubekir'in ve Hz. Ömer'in (r.anhümâ) halifeliklerini kabul etmeyen aşırı Şiî koluna mensup.
Teâvün: Yardımlaşma.
Terakkiyât: İlerlemeler, yükselmeler.
Tesânüd: Dayanışma, birbirini destekleme.
Ulûm-u diniye: Dinî ilimler.

Yalnız, otuz beş sene evvel Ebuzziya Matbaası'nda tab' edilen Münâzarat ve Saykalü'l-İslâmiyet nâmındaki eserim, elbette Maârif Vekili'nin nazarından kaçmamış. Benim bedelime o eser konuşsun. Ben hayatımdan ümidim kesilmiş gibiyim. Fakat o azîm üniversitenin temelleri ve esasâtı ve mânevî bir programı ve muazzam bir tedrisâtı nevinden, Risale-i Nur'un yüz elli risalesini kendime tevkil ediyorum. Bu vatan ve milletin istikbalinin fedakâr genç üniversite talebelerine ve Maârif Dairesi'ne arz edip bu meselede muvaffakiyete mazhar olan Tevfik İleri'nin bu bîçâre Said'e bedel Risale-i Nur'a himayetkârâne sahip çıkmasını rahmet-i ilâhîden niyaz ediyorum.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Çok hasta, çok ihtiyar, garip, tecrit içinde
Said Nursî

~ 332 ~

Doğu Üniversitesi Hakkında Tahrifçi Bir Gazeteye Cevaptır

Muhalif bir partinin şiddetli ve tenkitçi tarafından bir mensubu, yani Ulus'un 01.04.1954 tarihli nüshasında yazılan Atatürk Üniversitesi hakkındaki makaleye cevap hükmünde o üniversitenin hakikatini beyan ediyoruz. Şöyle ki:

Şimdi Atatürk Üniversitesi nâmı verilen bu dârülfünunun küşadına üstadımız Said Nursî 50 seneden beri büyük bir gayretle çalışmıştır. Üstadımız İttihatçılar'a muhalif olduğu hâlde onlar ve Sultan Reşad, bu dârülfünunun inşası için 19 bin altın tahsis etmiş, Van'da Üstadımız temellerini atmıştı. Fakat Harb-i Umumî'nin vukuuyla geri kalmıştı.

Sonra devr-i Cumhuriyetin ibtidâsında üstadımız Said Nursî'nin Ankara'da Meclis-i Meb'usân'a istenilmesiyle, Üstadımız tekrar teşebbüse geçmişti. Orada Üstadımız o zamanın idaresine tam muhalif ve siyaseti bütün bütün terk ettiği ve bazı cihetle de muhalif olduğunu ve "Dünyanıza karışmayacağım." dediği ve hattâ Mustafa Kemal'e "Namaz kılmayan haindir." dediği ve onun teklif ettiği büyük servet, maaş, şark vâiz-i umumîliği gibi büyük tekliflerini

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.

Himayetkârâne: Koruyup gözeterek.
İbtidâ: Başlangıç.
Küşad: Açma.
Tecrit: Tek başına, insanlarla görüşmeden hayat sürme.
Tedrisât: Öğretim.
Tevkil etmek: Vekil tayin etmek.

kabul etmediği hâlde, Şark Dârülfünunu'nun tesisi için 150 bin banknotun 200 meb'ustan 163 meb'usun imzası ve Mustafa Kemal'in tasdikiyle verilmesine karar verilmişti.

Demek ki, şarkın en mühim meselesi o zaman o üniversiteydi. Şimdi yirmi derece daha ziyade ihtiyaç var. Nihayet yine Üstadımızın maddî ve mânevî gayret ve teşvikleri neticesiyle yapılmasına bu hükûmet-i İslâmiye zamanında karar verildi.

Bu Şark Üniversitesi'nin o cihanşümûl kıymet ve ehemmiyetini, bir bahr-i ummandan bir katre takdim eder misillü iki-üç nokta olarak arz ederiz:

Birincisi: Bu Dârülfünun hem İran, hem Arabistan, hem Mısır ve Afganistan, hem Pakistan ve Türkistan ve Anadolu'nun merkezinde bir kalb hükmündedir. Ve hem bir Câmiü'l-Ezher, bir Medresetü'z-Zehra'dır.

İkincisi: Şimdi umum beşerde sulh-u umumî için, yani beşerin ifsat edilmemesi için çâreler aranıyor, paktlar kuruluyor. Ve madem bu hükûmet-i İslâmiye musâlahat-ı umumiye ve hükûmetin selâmeti için, Yugoslavya'ya, tâ İspanya'ya kadar onları okşayarak dostluk kurmaya çalışıyor. İşte bunların çâre-i yegânesinin bir delili olarak gösteriyoruz ki:

Tesis edilecek Şark Dârülfünunu'nun ilk müteşebbisinin bir ders kitabı olan ve ulûm-u müsbete ve fenniye ile ulûm-u imaniyeyi barıştıran ve bu otuz seneden beri bütün filozoflara meydan okuyan ve resmî ulemâya dokunduğu ve eski hükûmetle resmen mübâreze ettiği hâlde bütün bunlar tarafından takdir ve tahsine mazhar olan ve mahkemelerde beraat kazanan Risale-i Nur'un bu vatan ve millete temin ettiği âsâyiş ve emniyettir ki, İslâm memleketlerinde, hususan Fas'ta, Mısır ve Suriye ve İran gibi yerlerde vuku bulan dâhilî karışıklıkların bu vatanda görülmemesidir.

İşte, nasıl ki bu vatan ve millette Risale-i Nur –emniyet ve âsâyişin ihlâline sair memleketlerden daha ziyade esbap bulunmasına rağmen– âsâyişi temin etmesi gösteriyor ki: O Doğu Üniversitesi'nin tesisi, beşeri müsâlemet-i umumiyeye mazhar kılacaktır. Çünkü şimdi tahribat mânevî olduğu için ona mukabil tamirci mânevî bir atom bombası lâzımdır.

Bahr-i umman: Çok büyük okyanus.
Cihanşümûl: Dünya çapında, evrensel.
Katre: Damla.
Musâlahat-ı umumiye: Umumî, genel barış, anlaşma.
Mübâreze etmek: Mücadele etmek, çekişmek.
Pakt: Anlaşma.
Tahsin: Güzel bulma, beğenme.
Ulûm-u imaniye: İman ilimleri.
Ulûm-u müsbete ve fenniye: Doğrulukları isbat edilmiş pozitif ilimler, Fen Bilimleri.

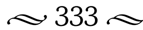
İşte, bu zamanda tahribatın mânevî olduğuna ve ona karşı mukabelenin de ancak tamirci mânevî atom bombasıyla mümkün olabileceğine kat'î bir delil olarak, üniversitenin mebde ve çekirdeği olan Risale-i Nur'un bu otuz sene içerisinde Avrupa'dan gelen dehşetli dalâlet ve felsefe ve dinsizlik hücumlarına bir sed teşkil etmesidir. O mânevî tahribata karşı Risale-i Nur tamirci ve mânevî bir atom bombası olmuş.

Üçüncüsü: Evet, Şark Üniversitesi bir merkez olarak âlem-i İslâm'ı ve tâ bütün Asya'yı alâkadar edecek bir mahiyet ve ehemmiyette olduğundan, altmış milyon değil, altmış milyar da masraf yapılsa elyaktır.

Yeni Ulus gazetesi muhalif olduğu için, bu meseleyi perde ederek yeni iktidarın bazı büyük memurlarından bu meseleye çalışanlara bir nevi irtica süsünü vermek istiyor. Hâlbuki, bu mesele en yüksek terakki ve sulh-u umumînin medarıdır. Bu müessese bu hükûmet-i İslâmiye'ye bazı şeâir-i İslâmiye'den Arabî ezan-ı Muhammedî ve din dersleri gibi pek çok kuvvet verecek. Belki bu hükûmetin istikbalinde, tarihlerde kemâl-i takdir ve tahsinle yâd edilmesine en parlak bir vesile olacaktır.

Bu meselenin ihyasıyla hâsıl olan nur ve feyiz, Demokrat Hükûmet'in en büyük ve cihandeğer bir hizmeti olarak ebede kadar misli görülmemiş bir parlaklıkla lemeân edecektir. Ve beynelmilel bir itibarı temin edecektir.

Üstadımızın hastalığı münasebetiyle hizmetinde bulunan
Nur talebeleri

333

Mahkememizin tehiriyle işlerin Ankara Mahkemesine havale edilmesinde çok hayır var. Şimdi hem Isparta Mahkemesi, hem Van'da Molla Hâmid'in* ve Diyarbakır'da Mehmed Kaya'nın kitaplarının iadesi ve Afyon, hepsi Ankara'ya bakıyor. Ankara'da olacak hayırlı bir netice ile inşallah her tarafta birden işlerimiz halledilmiş olacak, hem böyle bir vakitte Nurlar'daki hakâik-i imanîye, hususan Ankara'da nazarların çevrilmesi lâzımmış. İnşallah bu meselemizin oraya gönderilmesi mühim bir intibaha vesile olacak.

Kardeşiniz
Zübeyir

Beynelmilel: Milletler arası.
Elyak: Daha lâyık, en lâyık.
Hakâik-i imanî: İman hakikatleri.
İhya: Canlandırma, güçlendirme.
Lemeân etmek: Parlamak, parıldamak.
Mebde: Esas, baş, başlangıç.
Medar: Dayanak, vesile, sebep.
Şeâir-i İslâmiye: İslâm'ı temsil eden semboller. İslâm'a has özellikler.

~ 334 ~

Üstad'ın Ziyaretçilere Dair Bir Mektubu

Umum dostlarıma, hususan ziyaretçilere dair bir özrümü beyan etmeye mecbur oldum:

Ekser hayatım inzivada geçtiği gibi otuz-kırk senedir tarassut ve taarruza mâruz kaldığımdan, zaruretsiz sohbet etmekten çekinip tevahhuş ediyorum. Hem eskiden beri maddî ve mânevî hediyeler bana ağır geliyordu. Hem şimdi ziyaretçiler, dostlar çoğalmış, hem mânevî mukabele lâzım gelmiş. Şimdi maddî bir lokma hediye beni hasta ettiği gibi, mânevî bir hediye olan ziyaret etmek, görüşmek, hususan başka yerlerden musâfaha için zahmet edip gelmek ziyareti dahi, ehemmiyetli bir hediye-i mâneviyedir. Ona mukabele edemiyorum. Hem de ucuz değil. Mânen pahalıdır. Ben kendimi o hürmete lâyık görmüyorum. Mânen mukabele de edemiyorum. Onun için şimdilik aynen maddî hediye gibi, bir ihsan olarak, bana mânevî hediye gibi olan sohbetten –zaruret olmadan– men edildim. Bazı beni hasta eder, maddî hediyenin tam mukabilini vermediğim vakit beni hasta ettiği gibi. Onun için hatırınız kırılmasın, gücenmeyiniz.

Risale-i Nur'u okumak, on defa benimle görüşmekten daha kârlıdır. Zaten benimle görüşmek âhiret, iman, Kur'ân hesabınadır. Dünya ile alâkamı kestiğim için, dünya hesabına görüşmek manasızdır. Âhiret, iman, Kur'ân için ise Risale-i Nur daha bana ihtiyaç bırakmamış. Hususan Tarihçe-i Hayat'taki mektuplar... Hattâ hizmetimdeki has kardeşlerimle de zaruret olmadan görüşemiyorum. Yalnız bazı Risale-i Nur'un fütuhatına ve neşriyatına ait bazı kimseler için görüşmek istesem, o zaman görüşmek caiz olabilir. Ve bana sıkıntı vermez.

Bu noktayı bilmeyen ziyarete gelenlere haber veriyorum ki, birkaç senedir ceridelerle ilân etmişim ki, benimle görüşmek isteyenleri, hususan uzak yerden gelerek görüşmeden gidenleri hususî dualarıma dâhil ediyorum. Her sabah da dua ediyorum. Onun için de gücenmesinler.

Said Nursî

Ceride: Gazete.
Fütuhat: Açılımlar, zaferler.
Musâfaha: Tokalaşma.
Tarassut: Gözetleme, gözetim.
Tevahhuş etmek: Ürkmek, çekinmek.

~ 335 ~

Çok Muhterem Kardeşimiz Salih!

Üstadımız sana ve iki dindar ve hakikî milletvekillerine çok selâm ve dua eder, sana ve onlara bin bârekâllah der.

Üstadımız diyor ki:

"Ben çok zaman evvel bekliyordum ki, Urfa tarafında Nurlar'a karşı kuvvetli eller sahip olmaya çıksın. Çünkü orası hem Anadolu'nun, hem Arabistan'ın, hem Kürdistan'ın bir nevi merkezi hükmündedir. Nurlar orada yerleşse, o üç memlekette intişarına vesile olur. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrediyorum ki, Seyyid Salih gibi gençliğin bir kahramanı ve o havâlinin çok kıymettar ve hamiyetkâr ve dindar iki milletvekili Nurlar'a sahip çıkmaya başladılar. Ben de kendi paramla aldığım ve zehir hastalığının fazla rahatsızlığı içinde tashih ettiğim bana mahsus bir kısım mecmualarımı onlara gönderiyorum. Çok yerlerden ve çok mühim zâtlar tarafından istedikleri hâlde, ben Urfa'yı her yere tercih ediyorum. İnşallah bir kısım daha onlara göndereceğim.

Seyyid Salih ve hamiyetkâr milletvekilleri orada inşallah Kur'ân ve imana tam hizmet edecek ve orayı Isparta'daki Medresetü'z-Zehra ve Mısır'daki Câmiü'l-Ezher'in küçük bir numûnesi hâline getirmeye vesile olmaya ve Şam ve Bağdat'taki medrese-i İslâmiye'nin bir numûnesini açmaya yol açmalarını rahmet-i ilâhiyeden ümit ediyoruz.

Hem madem Risale-i Nur'un mesleği hıllettir. Ve Urfa ise İbrahim Halilullah'ın bir menzilidir. İnşallah hıllet-i İbrahimiye parlayacaktır.

Hem ihtimal-i kavîdir ki, bu dehşetli semli hastalıktan kurtulsam, gelecek kışta Urfa'ya gitmeyi cidden arzu ediyorum."

Üstadımızın sözü bitti. Biz de tekrar selâm ve arz-ı hürmet ederiz.

Risale-i Nur hizmetinde bulunan kardeşiniz
Ziya ve Mehmed

Halilullah: "Allah'ın dostu" manasında Hz. İbrahim'e (a.s) verilen bir unvan. (Bkz.: Nisa Sûresi, 4/125.)

Hamiyetkâr: Hamiyetli, dinî değerlere bağlı.

Hıllet: Samimi, yakın dostluk.

Hıllet-i İbrahimiye: Hz. İbrahim (a.s.) ile temsil edilen en samimî dostluk ve kardeşlik ufku.

İhtimal-i kavî: Güçlü ihtimal.

Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Daha sonra kaleme aldığı Risale-i Nur'u da bu manada değerlendirmekte, Isparta'yı o Medresetü'z-Zehra hükmünde kabul etmektedir.

Menzil: Kalınan yer, mesken.

Sem: Zehir.

~ 336 ~

Bütün Urfa halkına, çoluk ve çocuğuna ve mezarda yatanlarına her sabah dua ediyorum. Ve bütün Urfalılar'a selâm ediyorum. Urfa taşıyla, toprağıyla mübârektir. Ben çok hastayım. Onlar da bana dua etsinler.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Said Nursî

~ 337 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[3]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[4]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Âlem-i İslâm'da Leyle-i Kadir telâkki edilen bu Ramazan-ı Şerif'in yirmi yedinci gecesinde bir nevi tesemmümle şiddetli bir mide hastalığı içinde sinirlerimi ve vicdan ve kalbimi istilâ eder gibi bir diğer dehşetli hastalık hissettim.

Bu maddî ve mânevî iki dehşetli hastalık içerisinde şefkat hissiyle bütün zîhayatların elemleri hatıra geldi. Şahsî hastalığımdan daha ziyade elîm bir hâlet-i ruhiyeyi hissettim.

Bununla beraber seksen küsur seneye varan ömrümün sonunda seksen sene mânevî bir ibadeti kazandıran[5] en son Leyle-i Kadr'e lâyık çalışamayacağım diye, sâbık iki dehşetli hastalıktan daha şiddetli, hazin bir me'yusiyet içinde âsâba gelen ve nefs-i emmârenin vazifesini gören bir elîm his beni ezdiği aynı zamanda, âyet-i hasbiyenin bir sırrı imdadıma yetişti. Bu üç hastalığı izale edip Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, hilâf-ı me'mul bir tarzda dayandım. Bu üç hastalığıma da böyle üç merhem sürüldü:

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.
2 O yüce Zât'ın adıyla.
3 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).
4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.
5 Bkz.: "Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır!" (Kadir Sûresi, 97/3).

Âyet-i hasbiye: "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!" mealindeki Âl-i İmran Sûresi'nin 3/173. âyeti.
Hilâf-ı me'mul: Umulanın, beklenenin aksi.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Me'yusiyet: Ümitsizlik.
Nefs-i emmâre: İnsana sürekli kötülükleri emreden nefis.
Sâbık: Geçen, önceki.
Tesemmüm: Zehirlenme.
Zîhayat: Canlı, hayat sahibi.

• *Maddî hastalığın* –Hastalar Risalesi'nde isbat edildiği gibi– bir saat hastalık, sâbir ve mütevekkil insanlara, hiç olmazsa on saat ibadet ve Leyle-i Kadir'de ise daha ziyade ibadet hükmüne geçtiği gibi, benim de bu Leyle-i Kadir'deki hastalığım, iktidarsızlığımla yapamadığım Leyle-i Kadir'deki hizmetin yerine geçmesiyle,[1] tam şifa verici bir merhem oldu.

• *Ve bütün zîhayatın hastalık ve elemlerinden şefkat sırrıyla bana gelen teellüm marazını* birden rahîmiyet-i ilâhiyenin tecellîsi ile; yani, mahlûkları yaratanın şefkat ve rahîmiyeti ve rahmeti tam kâfi olmasından, onların elemlerini onlar için bir nevi lezzete veya mükâfata çevirdiğinden, o rahmet-i ilâhiyeden daha ileri şefkati sürmek manasız ve haksız olduğundan, şefkatten gelen elemi, bir mânevî sürûra ve lezzete çevirdi. Yalnız merhem değil belki şifa da verdi.

• *Ve en son ömrümde en ziyade kıymettar mânevî bir hazineyi kaybetmekteki mânevî eleme karşı*, Nur'un has şâkirtlerinin her birisi şirket-i mâneviye sırrıyla umum nâmına dahi dua ile ve amel-i sâlihle çalıştıklarından; hem el-Hüccetü'z-Zehra'da, hem Nur Anahtarı'nda izah edilen teşehhüdde ve Fatiha'da bütün mevcudât ve zîhayat cemaatinin dualarına ve tevhiddeki dâvâlarına iştirak suretiyle, hususan *toprak*, *hava*, *su* ve *nur* unsurları birer dil olmasıyla, topraktan çıkan bütün hayat hediyeleri.. ve sudan mübârekât ve tebrikât.. ve havadan şükür ve ibadetin temessülleri.. ve nur unsurundan maddî ve mânevî tayyibâtlar, güzellikler tarzında teşehhüdde… Ve Fatiha'da kâinattaki bütün nimetlerden gelen şükürler ve hamdler ve bütün mahlûkâtın, hususan zîhayatların küllî ibadetleri ve bütün istiâneleri ve doğru yolda giden bütün ehl-i hakikate ve ehl-i imanın yolundan gidenlere, mânevî refâkat etmekle onların dualarına ve dâvâlarına tasdik suretinde âminlerle iştirak ederek, âmin demekle hissedar olmanın küllî sırrı o gece imdadıma geldi.

[1] Cenâb-ı Hakk'ın hasta olan bir kuluna, sağlıklıyken yaptığı amelin aynısını yada daha fazlasını sevap olarak yazdığını ifade eden hadis-i şerifler için bkz.: Buhârî, *Cihâd* 134; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 4/410; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat* 8/271.

El-Hüccetü'z-Zehra: "Pırıl pırıl parlayan delil" anlamında On Beşinci Şuâ'ın diğer bir adı.
İstiâne: Allah'tan yardım dileme.
Maraz: Hastalık.
Mübârekât / tebrikât: Her canlının verimlilikleri ve üretkenlikleriyle ilâhî berekete ayna olan tabiî fiilleri.
Mütevekkil: Tevekkül eden.
Nur Anahtarı: "Nur Âlemi'nin Bir Anahtarı" isimli risale.
Refâkat: Arkadaşlık, yoldaşlık.
Sâbir: Sabreden, sabırlı.
Şirket-i mâneviye: Çok kazanç sağlayan bir şirket hükmünde, birlikte yapılan dinî hizmetler.
Tayyibât: Tertemiz bir ruh, saf ve duru bir gönülle gerçekleşen hâlis ibadetler.
Teellüm: Elem duyma, kederlenme, tasalanma.
Temessül: Suret veya mahiyetin aksetmesi, görünmesi.
Teşehhüd: Namaz içerisindeki oturuşlarda "et-Tahiyyât" duasını okuma.

Gayet hasta, zayıf, me'yus bir hâlde, cüz'î bir hizmet edememekteki mânevî elîm hastalığıma öyle bir tiryâk oldu ki, ben hakikaten en sağlam hâllerimde ve en genç zamanlarımda, en zevkli ve lezzetli evrâdımda bulamadığım bir mânevî sürûru hissettim. Ve hadsiz şükür edip, o dehşetli hastalığıma razı oldum.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ شَهْرِ رَمَضَانَ فِي كُلِّ زَمَانٍ[1]

dedim.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[2]

Kardeşiniz
Said Nursî

338

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[3]

Üstadımız Der:

"Benimle görüşmek isteyen aziz kardeşlerime beyan ediyorum ki:

İnsanlarla görüşmeye zaruret olmadıkça tahammülüm kalmadığından, hem şimdi tesemmümden, zaafiyetten, ihtiyarlıktan ve hasta bulunmuş olmaktan dolayı fazla konuşamıyorum. Buna mukabil, kat'iyen size haber veriyorum ki, *Risale-i Nur'un her bir kitabı bir Said'dir. Siz hangi kitaba baksanız, benimle karşı karşıya görüşmekten on defa ziyade hem faydalanır, hem hakikî bir surette benimle görüşmüş olursunuz.* Ben şuna karar vermiştim ki, Allah için benimle görüşmek isteyenleri, görüşmediklerine bedel, her sabah okuduklarıma, dualarıma dâhil ediyorum ve etmekte devam edeceğim."

Şimdi bir-iki aydır Üstadımız bir hizmetkârıyla dahi konuşamıyor. Konuştuğu vakit bir hararet başlıyor. Bunun hikmetini bir ihtara binâen söyledi ki:

"Risale-i Nur bana hiç ihtiyaç bırakmıyor. Konuşmaya lüzum kalmadı. Hem ben âciz şahsımla, binler dostlarımdan yirmi-otuz dostla konuşabilirim.

---

1 Her zamanda gelen bütün Ramazan aylarının âşireleri adedince Allah'a hamd olsun.
2 Bâki olan yalnız Allah'tır.
3 O yüce Zât'ın adıyla.

Evrâd: Virdler. Belirli zamanlarda devamlı yapılan ibadetler, okunan dua ve zikirler.

Yirmi adamın hatırı için binler adamın hatırını rencide etmemek için konuşmaktan men edildim ihtimali kavîdir. Hususî görüşmediğim için mâzur görsünler. Hattâ bayramda musâfaha etmek ve ona bakmaya tahammül edemiyor.(Hâşiye) Onun için hatırları kırılmasın.”

339

Dört sene evvel Üstadımız hastalığı yüzünden beni Ankara'da Risale-i Nur'un mahkemeleriyle alâkadar işlerini takip için tevkil ettirdiği zaman, bazı meb'uslara gönderdiğimiz ilişik mektubumuzu yeniden sizlere ve muhterem meb'usların nazar-ı irfanlarına takdim ediyoruz.

Buna sebep, aynı meselenin devam etmesidir. Bilhassa son aylarda şark vilâyetlerinde kurulması için teşebbüse geçilen yeni üniversitedir.

Risale-i Nur'un bu otuz senelik zamanda dâhil ve hariçteki fevkalâde intişarıyla her tarafta hüsn-ü tesiri ve şark vilâyetlerinde elli beş seneden beri büyük bir dârülfünunun kurulmasına çalışması, birbirini takip eden ve birbirini tamamlayan bu zamanda âlem-i İslâm'ı şiddetli alâkadar eden iki mühim meseledir. Bu iki netice-i azîme, hem bu milleti, hususan şark vilâyetlerini, hem dört yüz milyon İslâm milletlerini, hem sulh-u umumîye muhtaç Hristiyanlık dünyasını da alâkadar edip ve tesirini gösteren medar-ı iftihar iki ehemmiyetli hâdisedir. Ve İslâm dininin ve Kur'ân hakikatlerinin küllî ve umumî iki nâşiri ve ilâncısıdır.

Üstadımız elli beş seneden beri âzamî gayretle ve müteaddit vesilelerle Şarkî Anadolu'da Câmiü'l-Ezher'e muvâfık Medresetü'z-Zehra nâmıyla bir İslâm üniversitesinin kurulması için çalışmış ve bunun kat'î lüzumunu daima ileri sürmüştür. Reisicumhur'a ve Başvekil'e hitaben, onları bu meseleden tebrik eden Üstadımızın yazısında denildiği gibi, Şark Dârülfünunu, âlem-i İslâm'ın bir nevi merkezinde olarak beyne'l-İslâm medar-ı iftihar bir makam kazanacaktır. O vilâyetlerde medfun çok aziz ve mübârek binlerle ulemâ ve

---

Hâşiye: Şimdi hem Ankara, hem İstanbul, hem Samsun, hem Antalya Risale-i Nur'un neşrine başladığı cihetle, gizli din düşmanı komiteler o neşriyata karşı bir evham vermemek için, şimdilik has dostları da kabul etmemeye mecbur oldu. Tâ, Sözler'in tab'ı tamam oluncaya kadar.

Beyne'l-İslâm: Müslümanlar arasında.
Kavî: Güçlü, kuvvetli.
Medar-ı iftihar: Övünç sebebi, kaynağı.
Medfun: Gömülü, defnedilmiş.
Müteaddit: Birçok, çeşit çeşit.
Nazar-ı irfan: İrfan sahibi bakış.
Tevkil etmek: Vekil tayin etmek.

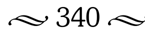
ârifîn, şühedâ ve muhakkikîn ecdatlarımızın mâzideki pek kıymetli ve kudsî hizmet-i diniyeleri, mânevî, bâki hasletleri bu dârülfününla dahi tecessüm ederek vazife-i imaniyelerini daha geniş bir sahada yapacaklardır.

Şark Üniversitesi'nin bir nevi programı olmaya lâyık üssü'l-esas dersi ise, Kur'ân-ı Hakîm'in hakâik-i imaniyesini tefsir eden ve bütün meselelerini, fünun-u akliye ile ve delâil-i mantıkıye ve müsbete ile tesbit ettiren ve mâkulâtla ders veren Risale-i Nur'dur ki, yeni asrın üniversitelerinde ve mekteplerinde okutulmaya şâyandır.

Risale-i Nur, Şarkî Anadolu'da yer yer kurulmuş ve yüzyıllardan beri o havâlide mânevî âb-ı hayat menbâları vazifesini görmüş bulunan medreselerinin ve üstadlarının bir talebesi vâsıtasıyla zuhur etmiştir ki; bu son münevver meyvelerle o muhterem üstadlar, yeniden vazife başına geçip vazife-i tenviriyelerini ve hizmet-i Kur'âniye'lerini bu suretle cihanşümûl bir vüs'ate inkılâp ettirmelerini bütün ruhumuzla ümit ve rahmet-i ilâhiyeden temenni ve niyaz ediyoruz. Bu duamıza zaman ve zeminin şerâit-i hayatiyesi ve musâlemet-i umumiyenin lüzumu da "âmin, âmin.." diyor ve diyecektir.

Evet, şarktaki ilim ve irfan faaliyetinin bir semeresi ve netice-i külliyesi olan Risale-i Nur, Şark Dârülfünunu'nun İslâmiyet noktasında bir programı olması hasebiyle İslâmiyet'e, bu millete ve âlem-i İslâm'a hizmete çalışanları şiddetle alâkadar etmektedir. Ve şimdi Amerika'da ve Avrupa'da Nur Risaleleri'ni istemeleri ve oralarda intişarı, bu müddeâmızın fevkalâde ehemmiyetini gösterir.

Mustafa Sungur

Yazıları beş vecihle iftira ve yalan olduğunu gördüğüm bir gazeteyi bana okudular. Böyle iftiraların hem Isparta'ya, hem neşredenlere büyük zararı var.

Âb-ı hayat: Hayat veren su.
Ârifîn: Ârifler, veliler.
Bâki: Dâimî, ölümsüz.
Delâil-i mantıkıye ve müsbete: Mantığa dayalı ve doğruluğu isbatlanmış deliller.
Fünun-u akliye: Akla dayalı bilimler, fenler.
İnkılâb ettirmek: Dönüştürmek, değiştirmek.
Mâkulât: Akılla bilinebilir, isbatlanabilir meseleler.
Menbâ: Kaynak.
Muhakkikîn: İncelemelerini derinlemesine ve alabildiğince hassasiyetle yapan, ilim adamları.
Müddeâ: Tez, iddiâ edilen şey.
Münevver: Nurlu.
Netice-i külliye: Çok geniş, büyük netice.
Şerâit-i hayatiye: Bir varlığın hayatını sürdürmesi için ihtiyaç duyduğu her şey. Hayat şartları.
Şühedâ: Şehidler.
Tecessüm etmek: Cisim ve vücuda kavuşmak, maddî bir varlık hâline gelmek.
Üssü'l-esas: Ana esas, temel.
Vazife-i tenviriye: Nurlandırma, aydınlatma vazifeleri.
Vüs'at: Enginlik, genişlik.
Zuhur etmek: Görünmek, ortaya çıkmak.

Birinci Yalan: Nur Risaleleri'ni okuyanlara mürid ve tarîkat diye beni tarîkat dersi vermekle itham ediyor. Hâlbuki beni tanıyanlar biliyorlar ki, mahkemelerde de sabit olduğu gibi, *ben tarîkat dersi değil; imanın, Kur'ân'ın hakikatlerini ders veriyorum. Dersimi dinleyenlere Nur talebesi denir. Mesleğimiz tarîkat değil, imanın hakikatleridir.*

İkinci Yalanı: İftira eden gazete, başka bir gazeteyi kendine teşrik etmekle, bazı yanlış tâbirler karıştırmasıyla diyor ki: "Eğirdir gençleri Said ve müridleriyle mücadeleye başladılar."

Kat'iyen bunun aslı olmadığını bütün Isparta ve Eğirdir gençleri biliyorlar. Hattâ Isparta ve Eğirdir gençleri bunu işittikleri vakit hiddetle protesto ediyorlar. Yalnız Ankara'da bulunan Eğirdirli genç olmayan bir adam, otuz sene evvel benimle görüşmesini az tenkitkârâne yazmış. Buna "Gençler mücadeleye başladılar." nâmını vermek ne kadar zâhir bir yalandır! Hâlbuki kim olursa olsun, bütün gençlere karşı daima kardeş nazarıyla bakıyorum. Bana yahut talebelerime karşı Isparta ve Eğirdir'de hiçbir gencin mücadelesini işitmemişim.

Üçüncü İftirası: O iftira eden gazete başka birisinin diliyle diyor ki: "Said ve müridleri gizli siyaset çeviriyorlar. Emniyeti bozmak tarzında nizamatı değiştirmeye çalışıyorlar."

Bunun yalan olduğuna yirmi sekiz senede beş mahkeme beraat vermesiyle gösteriyor ki, siyasetle hiçbir alâkam yok. Ve hiçbir emare bulunmaması, bunun ne kadar iftira olduğunu gösteriyor. Hattâ otuz beş seneden beri siyasetten çekildiğimi bütün dostlarım biliyorlar. Bu hakikat mahkemeler tarafından da sabit olmuştur.

Dördüncü İftirası: Said Nursî bazı kadınlara şeytandır demiş. Bu iftiranın aslı: "Eskiden büyük şehirlerde açık-saçık, çıplaklık derecesinde, hususan yarım çıplak hristiyan kızları, şeytan kumandasında ahlâk-ı İslâmiye'ye zarar veriyorlar."

İşte böyle birkaç tane açık gezenler hakkındaki bir sözü başka surete çevirip mutlak kadınlara teşmil ederek tâbiri çirkinleştirip istîmal etmesi, pek çirkin ve zâhir bir iftiradır. "Kadınlarla Muhâvere" nâmındaki risalemde, kadınlara büyük bir hürmet ve ehemmiyet ve kıymet verdiğimi, hattâ şefkat cihetinde

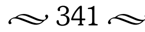

İstîmal etmek: Kullanmak.
Muhâvere: Karşılıklı konuşma, diyalog.
Mürid: Mânevî hayatı adına bir mürşide bağlanıp tarîkata giren kimse.
Teşmil etmek: Genişletmek, içine aldırmak.
Teşrik etmek: Ortak etmek.

erkeklerden pek ileri olduklarından, Risale-i Nur'un mühim bir esası şefkat olduğundan, bu mübârek hemşirelerimi "Muhterem Hemşirelerim" nâmıyla yâd ediyorum. Onların samimiyet ve ihlâslarını ziyade görüyorum.

Beşinci Hakaretkârâne İftirası: Gerilemek ve irtica, yani İslâmiyet ahkâmına, ahlâkına dönmek manasıyla "mel'un fikir" tâbiri kullanması, küre-i arzı titretecek kâfirâne bir iftira olduğu gibi, yalnız Ispartalılara ve Nur talebelerine değil, belki âlem-i İslâm'a karşı bir ihênettir.

Çok hasta ve çok ihtiyar
Said Nursî

341

Üstadımızın köylerde dolaştığına dair çıkarılan uydurma habere karşı bir cevaptır; mûcib-i merak hiçbir şey yoktur.

Üstadımız Said Nursî'nin iki seneden beri misafir bulunduğu Isparta Emniyeti'ne bir maruzatımızdır.

1– Üstadımız Said Nursî otuz seneden beri bu Anadolu memleketinde gezdiği bütün vilâyet ve kazalarda kendisini zâbıtanın bir misafiri olarak telâkki etmiş ve zâbıta efradı daima dostâne ve himayetkârâne muamele göstermiştir. Kur'ân'ın hakikî ve parlak bir tefsiri olan Risale-i Nur'u Isparta'da otuz sene evvel te'life başlayan Üstadımız, hakâik-i imaniyeye gayet tesirli bir surette hizmet etmekle, tamamen âhirete müteveccih olan bu hizmetinin dünyevî bir faydası olarak, iman sebebiyle kalblerde fenalığa karşı daimî bir yasakçı bırakmıştır. Onun neticesidir ki, âsâyişin teminine vesile olmuştur.

Evet, Üstadımız adalet-i hakikiyeyi ifade eden وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى[1] yani, "*Birisinin hatasıyla başkası mes'ul olamaz.*" âyet-i Kur'âniye'si ve "*Bir mâsumun hakkı yüz şerir için dahi feda edilemez.*"[2] gibi düstur-u Kur'âniye gereğince, yüzde on zâlimler yüzünden doksan mâsumlara zarar vermek, hakikî adalete, evâmir-i Kur'âniye'ye tamamen zıttır.. diye her tarafta neşretmiş ve kendisine zulüm yapılmasına karşı millet-i İslâmiye'nin selâmeti

---

1 En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38.

2 Mâide Sûresi, 5/32.

Evâmir-i Kur'âniye: Kur'ân'ın emirleri.

İhênet: Hakaret etme, aşağılama.

Mûcib-i merak: Merak uyaran, meraklandıran.

için "Ben, değil dünya hayatımı, belki âhiret hayatımı da feda ediyorum." demiş ve demektedir.

Risale-i Nur'un hakâik-i imaniye dersleriyle ve bütün mahkemelerde beraati netice veren müdâfaalarındaki Kur'ânî hakikatlerle hayat-ı içtimaiyenin uhrevî ve dünyevî saadetine rehber olan hakâiki ders veren ve dolayısıyla âsâyişin muhafazasına ve emniyet-i umumiyenin teminine en büyük bir vesile Üstadımız olduğu, hayat-ı içtimaiyenin saadetiyle alâkadar hamiyet-perver zâtların tasdikiyle sabittir. Otuz seneden beri müteaddit tetkikler ve mahkemelerin beraat kararları vermesiyle ve şimdi de tamamen serbest bulunmasıyla ve eserleri büyük bir vüs'atle her tarafta, Anadolu'da ve âlem-i İslâm'ın merkezlerinde ve garb memleketlerinin bazılarında yayılarak takdir ve tebriklere mazhar olmasıyla en ince esrarına kadar büyük bir dikkat ve ehemmiyetle her hâli tetkik edilen Üstadımızın mûcib-i mes'uliyet hiçbir hâli gösterilememiştir.

Bir tarafta komünizm gibi din, ahlâk ve an'ane aleyhinde olup pek müthiş bir tahribatla yarı Avrupa'yı, Çin'i istilâ eden, umum dünyaya karşı müfsid, yırtıcı rejim-i küfrîsine mukabil; milletler, devletler mâbeyninde tedbir aldıran ve bununla beraber haricî, gizli ifsat komiteleri de bu vatan aleyhinde müthiş bir herc ü merce çalıştıkları bir zamanda, biz otuz senelik pek hâlis ve tesirli geniş bir hizmeti ibraz ederek ve üstadımız Said Nursî'nin eserleri olan Risale-i Nur nüshalarından yüz binlerinin intişarıyla ve yüz binleri geçen okuyucularının hüsn-ü hâlini göstererek ve zâbıtaca Nur talebelerinden âsâyiş aleyhinde birtekinin gösterilmemesini şahid tutarak deriz ve kat'iyen sabittir ki, Risale-i Nur o tahribatçı cereyanı durduran Kur'ânî ve imanî bir seddir. İnsaflı zâbıta ehli de bu tahakkuk etmiş hakikate şehâdet ediyorlar.

İman hizmetinin mânevî, uhrevî faydalarından kat-ı nazar, dünyevî, millete ait mühim bir faydasını vaktiyle Üstadımız şu suretle ifade etmiştir ki, zaman bunun ne kadar doğru olduğunu göstermiştir. O zaman demiş:

"Şimdi bu memleketin, bu vatan ve milletin saadet-i hayatiye ve ebediyesi noktasında iki müthiş cereyan var:

Birisi: Şimalde çıkan dehşetli dinsizlik cereyanının bu vatanı mânevî istilâsına karşı Kur'ân'ın hakikatleri ve imanın nurlarıyla mukabele etmektir.

Hamiyet-perver: Millî ve dinî değerleri savunan.
Herc ü merc: Kargaşa, karışıklık.
İbraz etmek: Göstermek, ortaya koymak.
Mâbeyn: Ara.
Mûcib-i mes'uliyet: Sorumluluğu gerektiren sebep.
Müfsid: İfsat eden, bozguncu.
Rejim-i küfrî: Küfre, inkâra dayalı rejim.
Şimal: Kuzey.

Çünkü o dinsizlik cereyanı mânevî tahribat nev'inden olduğundan karşısında bir mânevî mukabele olmalıdır. Hakâik-i Kur'âniye'nin lemeâtı olan Risale-i Nur mânevî tâmirci bir atom bombası olarak bu dalâlet cereyanına mukabele edebilir ve etmiştir.

İkincisi: Bin seneden beri İslâmiyet'in kahraman bir ordusu ve bayraktarı olan Türk milletine âlem-i İslâm'ın adâvetini izale etmek, Türkler yine eskisi gibi İslâmiyet'in kahramanıdırlar kanaatini verdirmektir. Bu suretle 400 milyon hakikî kardeşleri bu millete kazandırmakla saadet-i hayatiyesine en ehemmiyetli bir hizmeti îfâ eylemektir ki, Risale-i Nur iman hakikatlerini bu vatanda neşrederek bu azîm faydayı fiilen göstermiştir.

Risale-i Nur'un bir talebesi, evvelce elinde Nur Risaleleri'yle ve oradan çıkardığı mev'izelerle şark hudut bölgesinde Ruslar'ın o zamanda o havâlideki propagandalarını durdurmuştu. Bu suretle, birtek talebe bir ordu kadar vatana, millete ve âsâyişe hizmet etmiştir. Risale-i Nur'un gaye ve maksadı tamamen uhrevî ve rıza-yı ilâhî dairesinde imana hizmet etmek olduğundan, netice verdiği sair dünyevî iyilikler dolayısıyla, hayat-ı içtimaiyeye ait bir faydasıdır."

2– Otuz-kırk seneden beri inzivada tecrit, hastalık ve hapis gibi sebeplerle, zaruret olmadıkça insanlarla görüşmeye tahammülü olmadığı için, hariçten gelen dostlarını daima hatırlarını kırarak onları geri çevirmesi ve akşamdan ertesi gününün sabahına kadar hizmetçileri dahi yanına kabul etmemesi öyle bir hakikattir ki, bu kadar zâhir ve gözle görünen bu hakikat karşısında başka bir söz söylemeye lüzum yoktur.

Üstadımız Said Nursî'nin eskiden beri bir fıtrî seciyesidir ki; inziva ve insanlarla zaruret olmadıkça görüşmemek, bir düstur-u hayatı olmuştur. Hattâ, hayatta kalan tek bir kardeşini dahi, yakın bir şehirde iken otuz seneden beri görmediği hâlde, görüşmek için yanına çağırmamıştır. Hem hizmetçileri de akşamdan ertesi gün sabaha kadar şiddetli bir zaruret olmadıkça odasına girememektedirler. Şiddetli hastalığı ve görüşmeye tahammülü olmaması sebebiyle, hariçten gelen çok dostlarının hatırlarını incitip, görüşmeden geri çeviriyor.

Adâvet: Düşmanlık.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Lemeât: Parıltılar.
Mev'ize: Vaaz, öğüt, nasihat.
Seciye: Karakter, huy.
Tecrit: Tek başına, insanlarla görüşmeden hayat sürme.

Üstadımızla otuz seneden beri alâkadar olup dostâne vaziyet gösteren zâbıtaya, âsâyiş noktasında Risale-i Nur'la pek ehemmiyetli harika hizmeti sabit olan Üstadımızın bütün hâli mahkemelerce medar-ı tedkik olmakla hiçbir hâli zâbıtaca gizli kalmadığından, bazı gizli din düşmanlarının onun hakkındaki uydurmalarıyla otuz senelik bir müşâhedeye dayanan müsbet kanaati bozmamak, hukuk-u umumiyeyi temine çalışanların vazifeleri iktizasıdır.

3– Üstadımız hastadır, hattâ Cuma'ya dahi çıkamamaktadır. Arasıra hava almaya pek ziyade muhtaç oluyor. Bu sebepten, pek nadir olarak kendine mahsus bir odası bulunan ve otuz sene evvel on sene ikamet ettiği Barla Köyü'ne gider, bir müddet kalır, gelir. Bazen de burada, yaz mevsiminde insanların bulunmadığı, şehrin haricindeki mahallere giderek iki-üç saat teneffüs eder, gelir. İhtiyarlığı, hastalığı dolayısıyla yayan yürüyememekte olduğundan ve halkın hürmetkâr vaziyetiyle rahatsız etmemesi için bu basit gidip-gelmeyi otomobille yapar. Bunun haricinde hiçbir köye, meskûn hiçbir mahalle, hattâ otuz senelik dostları bulunan yerlere dahi mezkûr sebeplerle gitmiyor. İşte hâl ve vaziyet bundan ibarettir. Hakikat-i hâl de budur.

Hizmetinde bulunan
Tâhirî, Zübeyir

Hâşiye: Çok yerlerde neşredilen ve müddeînin huzursuzluk ithamının ademini gösteren ve Ankara Emniyet Umum Müdürlüğü'ne verilen bir hakikattir.

Nur Talebeleri Âsâyişçidirler

Âsâyişi muhafaza ettiklerinin delil-i kat'îsi şudur:

Altı vilâyetin altı Zâbıta Dairesi, 600 bin talebelerin yirmi sekiz sene zarfında haksız muamelelere mâruz kaldıkları hâlde hiçbir vukuatlarını kaydedememeleri, hattâ Afyon Savcısı'nın âsâyiş ithamına mukabil Üstadımız demiş: “Bu yirmi sekiz senede birtek vukuatı gösterebilir misiniz? Mâdem gösteremediniz, nasıl bu ithamı ileri sürüyorsunuz? Yalnız küçük bir talebenin başka bir meseleden küçük bir vukuatından başka ve 600 bin talebeden hiçbir vukuatları olmadığı kat'î isbat eder ki, âsâyişi Nur talebeleri muhafaza ediyorlar.” diye Afyon'da savcıya demiş ve susturmuştur.

Adem: Yokluk, yok olma.
Medar-ı tedkik: Araştırma, inceleme sebebi.
Müddeî: Savcı.
Müsbet: Olumlu.

~ 342 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1]

Aziz Kardeşlerim!

Bu defa motorlu kayık içinde Eğirdir'den Barla'ya giderken denizin dehşetli, emsalsiz fırtınası Leyle-i Kadir'deki dehşetli hastalık gibi, zahmet noktasını kaldırıp büyük bir rahmete vesile olduğunu sizlere müjde veriyorum. Altı arkadaşla beraber şehid olmak, yedi ihtimalden altı ihtimalle deniz bize geniş bir kabir olmak için zemin hazırlandı.

Fakat o hâl altında, mükerrer tecrübelerle yağmurun Risale-i Nur'la alâkadarlığı ve şimdi çok zamandır yağmura şiddetli ihtiyaç olduğu bu zamanda Risale-i Nur'un gizli düşmanlarının tehlikesinden ve geniş plânından kurtulmasına bir işaret olarak o dehşetli hâletimiz bir sadaka-yı makbule hükmüne geçtiği remziyle, o rahmet-i ilâhîden gelen emr-i rahmânîyi imtisalindeki iştiyakla yağmurun bir annesi olan bu deniz, o rahmete dair emr-i ilâhîyi gayet heyecanla ve iştiyakla, acelelikle getirmek için, bir şefkat tokadı nevinden Nur talebeleri olan bizim başımızı tokatla, yüzümüzü ve gözümüzü yağmurla okşadı.

Biz bu hâleti zâhiren hiddet, mânen şefkatkârâne okşamak nev'inde gördük. Ben daha fırtına ve yağmur başlamadan evvel hiss-i kable'l-vuku ile, hazine-i rahmete bir anahtar olacak dehşetli ve heyecanlı bir musibet hissettiğimden, mütemâdiyen Cevşen'i ve Şâh-ı Nakşibend'in virdini[2] okuyordum. Denizin o dehşeti içinde kemâl-i şevkle o mübârek denizi kabir olarak kabul ediyordum. Böyle kaza ile vefat eden şehid hükmünde olduğu gibi,[3] şehid de velî hükmünde olmasından altı arkadaşıma acımadım. Yalnız içinde bulunan çocuğa bir parça acıdım.

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 Bkz.: Hizbü Envâri'l-Hakâiki'n-Nuriye (Büyük Cevşen), "Evrâd-ı Kudsiye" kısmı.

3 Boğularak vefat eden kimsenin şehid hükmünde olduğunu bildiren hadis-i şerif için bkz.: Buhârî, *Ezan* 32; Müslim, *İmâre* 164.

Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.

İmtisal: Emri yerine getirme.

Mükerrer: Defalarca tekrar edilen.

Mütemâdiyen: Devamlı, sürekli olarak.

Remiz: Alâmet, işaret.

Vird: Belli aralıklarla devamlı okunan dua, zikir.

O kayığın makinesi bozulduğu ve yelkeni de, rüzgâr onun aksiyle geldiği için fayda vermediğini ve denizin mevcleri de pek büyük, evvelâ kayığa ve zâhiren bize hücum etmesiyle beraber kayığın içine girmediği için, kemâl-i sabır ve şükürle karşıladık ve sâlimen sahile çıktık. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى كُلِّ حَالٍ[1] dedik.

Said Nursî

~ 343 ~

Üstadımız Diyor ki:

"Ben elli-altmış senedir küfr-ü mutlaka karşı imana hizmet etmek ve küfr-ü mutlakın neticesi olan anarşilikten milleti kurtarmak için bütün kuvvetimle iman hizmetindeki ihlâsın neticesi olan âsâyişi muhafaza ile, bir câni yüzünden on mâsumu zulümden kurtarmak için rahatımı, şerefimi, haysiyetimi, hattâ lüzum olsa hayatımı feda etmekle, her bir tazyikâta, manasız, lüzumsuz şeylere karşı sabır ve tahammül ettim.

İşte, benim otuz-kırk senedir bu hizmet-i imaniye için, benim hakkımda habbeyi kubbe yapıp, bir bardak suda fırtına çıkarıp beni tâciz ettikleri hâlde, sırf hizmet-i imaniyenin bir neticesi olan âsâyiş için sabır ve tahammül ettim. Bir misali; beş mahkeme huzurunda hiç benim kıyafetime ilişilmediği hâlde ve mütemâdiyen gezdiğim hâlde ve hattâ İstanbul'da mahkememde yüz yirmi polis bulunduğu hâlde, aynı kıyafetime ilişmediler ve iki ay İstanbul'da yaya gezdiğim hâlde, mümânaat etmediler ve ilişmeye hiç kimsenin hakkı yok.

Çünkü hem münzevî, hem de camiye gitmiyor ve çarşıda kalabalık yerlerde gezmiyor, yalnız otomobiliyle çıkıyor. İnsanlarla zaruret olmadan konuşmuyor, yalnız teneffüs için dağlar başında ve hâlî yerlerde geziyor. Şimdi ehl-i dünyanın hiçbir hakkı yoktur ki vaziyetime, hâlime ilişsinler."

---

1 "Bize uygun gördüğü her hâlimizden ötürü hamdolsun Rabbimize.." Bkz.: Tirmizî, *Deavât* 128; Ebû Davud, *Edeb* 97, 98; İbn-i Mâce, *Edeb* 55, *Duâ* 2; Ahmed İbn-i Hanbel, *Müsned* 2/117.

Hâlî: Issız, tenha.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Mevc: Dalga.
Mümânaat etmek: Mani olmak, engellemek.
Münzevî: İnsanlardan uzaklaşıp, tek başına yaşayan kimse.
Sâlimen: Emniyetli bir şekilde, güven içinde.
Tâciz etmek: Rahatsız etmek.
Tazyikât: Sıkıştırmalar, baskılar.

Bir seyahat münasebetiyle ve otomobili içinde İstanbul'a en mühim bir mesele-i imaniye için gitmesinden, şimdi İstanbul'un bazı resmî adamları yirmi cihette kanunsuz bir tarzda kanun nâmına Üstadımızı bir bardak suda fırtına koparmak nev'inden, milyonlar fedakâr talebeleri bulunan bir zâta sinek kanadı kadar bir ehemmiyeti olmayan bir mesele için resmî adamları yanına göndermek olan yüz cihette ehemmiyetsiz, manasız ve bir habbeyi yüz kubbe yapmak gibi bu şeye karşı Üstadımız diyor:

"Madem iman hizmetinde ihlâs-ı etemle, anarşiliği durdurmakla, âsâyişi muhafaza etmekle sabır ve tahammül gerektir. Ben de bunun için rahatımı, haysiyetimi feda ediyorum. Onları da helâl ediyorum."

Üstadımızın bu defa İstanbul'a gitmesi münasebetiyle İstanbul Müddeiumumîliğince ifadesinin alınması için yanına gelen iki memura Üstadımız dedi:

"Ben daha evvel bu mesele için mahkemede ifade vermiştim ve mahkeme tahkikat yapmış, neticede beraat vermiş. Başka diyeceğim yok." diyerek, Samsun Mahkemesi'ne giden ve İstanbul Mahkemesi'nde okuduğu ifâdâtını tekrar söyledi. Hem eskiden aldığı birkaç rapor var ki, hastalığı dolayısıyla başını sarmaya mecburdur ve şiddetli nezleden ve hastalıklardan dolayı istirahate ve tebdil-i havaya ihtiyacı vardır. Daimî bir yerde kalması sıhhatine münâfidir. Daha evvel lüzum da olmadığı için bu raporları göstermeye tenezzül etmiyordu, lüzum görmüyordu.

Hizmetinde bulunan Nur talebeleri
*Tâhirî, Zübeyir, Sungur, Hüsnü, Bayram**

İfâdât: İfâdeler.
İhlâs-ı etem: Tastamam, en mükemmel ihlas.
Münâfi: Aykırı, zıt.
Tebdil-i hava: Hava değişimi.

344

Üstadımızın Vasiyetnâmesi

Hem benim şahsımın, hem Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsinin sermayesini, kendilerini Risale-i Nur'un hizmetine vakfedenlerin tayınlarına vermek, hususan nafakasını çıkaramayanlara vermek lâzımdır.

Şimdiye kadar birkaç senedir tayınâtları verilen Nur talebeleri, haslara malum olmuş. Ben de yanımda şimdi bulunan kardeşlerimi kendime vâris ve benim vazifemi yapmaya çalışmak lâzım. Tesânüdü de tam muhafaza etsinler.

Evet, bu vasiyetnâmeyi tasdik ediyorum.

Said Nursî

Vasiyetnâmenin Hâşiyesidir

Üstadımız âhir ömründe insanların sohbetinden men edildiği cihetle anladı ki:

"Bu zamanda şahsiyet cihetiyle insanlara zarar verecek hâller var. Risale-i Nur'un mesleğindeki âzamî ihlâs için bu hastalık verilmiş. Çünkü bu zamanda şan, şeref perdesi altında riyakârlık yer aldığından, âzamî ihlâs ile bütün bütün enaniyeti terk lâzımdır.

Dostlar uzaktan ruhuma Fatiha okusunlar, mânevî dua ve ziyaret etsinler. Kabrimin yanına gelmesinler. Fatiha uzaktan da olsa ruhuma gelir. Risale-i Nur'daki âzamî ihlâs ile bütün bütün terk-i enaniyet için buna bir mânevî sebep hissediyorum. Kendini Risale-i Nur'a vakfetmiş olan, yanımda bulunanlardan nöbetle birer adam kabrimin yakınında olup, bu manayı, lüzumsuz ziyarete gelenlere bildirsinler."

Said Nursî

Âzamî: En üst seviyede, fevkalâde.
Haslar: Has dâiredeki Nur talebeleri.
Hususan: Özellikle.
Tayınât: Yiyecek için verilen para, erzak bedeli.
Tesânüd: Dayanışma, birbirini destekleme.

~ 345 ~

Menderes'in, Konya Nutkuna Dair Açıklaması

Başvekil, sözlerinin maksatlı olarak tefsirlere tâbi tutulduğunu söylüyor. (Hususî muhabirimizden.)

Ankara: Başvekil Adnan Menderes, Konya'da söylemiş olduğu nutuk dolayısıyla yapılan neşriyat üzerine Zafer gazetesinin sorduğu bir suâli şu şekilde cevaplandırmıştır:

"Konya'da Hükûmet Meydanı'nda büyük bir kitle hâlinde toplanmış bulunan çok muhterem Konyalı vatandaşlarıma karşı söylediğim nutkun lâiklik telâkkimiz hakkındaki kısmının sû-i niyet sahibi kalemlerde nasıl tefsire tâbi tutulduğunu, ben de esefle müşâhede ettim. Bunlardan bir kısım sözlerimin kardeşi kardeşe kırdıracak bir mahiyette olduğunu, bir kısmı sağ politikacılara meydan açtığını ve mukaddesatçılık yasağını ortadan kaldırdığını ve netice itibarıyla Türk inkılâplarının büyük esaslarından birini zedelediğini ifade etmişlerdir.

Bütün bu yazılarda dikkatime çarpan cihet, Konya'daki sözlerimin takip olunan maksatlara ve elde edilmek istenilen neticelere göre tahrif edilmiş olmasıdır. Meselenin iyice anlaşılması için, evvelâ Konya'daki sözlerimi bir kere daha ve o günkü Anadolu Ajansı'nda neşredildiği gibi tekrar etmek isterim. O gün aynen şöyle demiştim:

Şimdi size lâiklik telâkkimizden de bahsetmek istiyorum. Lâiklik bir taraftan din ile siyasetin birbirinden ayrılması, diğer taraftan ise vicdan hürriyeti manasına gelir. Din ile siyasetin kat'î surette birbirinden ayrılması esasında en küçük tereddüde dahi tahammülümüz yoktur.

Vicdan hürriyeti bahsine gelince: Türk milleti müslümandır. Ve müslüman olarak kalacaktır. Evvelâ kendine ve gelecek nesillere dinini telkin etmesi, onun esasını ve kaidelerini öğretmesi, ebediyen müslüman kalmasının münakaşa götürmez bir şartıdır. Hâlbuki mekteplerde din dersi olmayınca, evlâdına kendi dinini telkin etmek ve öğretmek isteyen vatandaşlar bu imkânlardan mahrum edilmiş olurlar. Müslüman çocuğu, dinini öğrenmek gibi pek tabiî bir haktan mahrum edilmemek icabeder. Böyle mahrumiyet ve imkânsızlık, vicdan hürriyetine uygundur denilmez. Bu itibarla orta mekteplerimize din dersleri koymak, yerinde bir tedbir olacaktır.

Sû-i niyet: Kötü niyet.

Dinsiz bir cemiyetin, bir milletin pâyidar olabileceğine inanmıyoruz. En ileri milletlerin dahi din ile siyaset ve dünya işlerini birbirinden ayırdıktan sonra ne derece dinlerine bağlı kaldıklarını biliyoruz. Bugünkü seviye ile asil milletimize taassup isnadı reva görülemez. Milletimiz dinine sımsıkı bağlı olduğu kadar, umumiyetle dini en temiz duygularla benimsemektedir. İslâmlık, milletimizin vicdanında en musaffâ seviyesini bulmuştur. Müslümanlığı ve onun esaslarını, farîzalarını ve kaidelerini kifayetle telkin edip öğretecek öğretmenlerimizin yetiştirilmesine ayrıca gayret sarf edilecektir. Gelecek sene lise derecesinde ilk mezunlarını verecek olan Konya İmam Hatip Mektebi'nin ileri seviyede din tahsili veren bir tedris müessesesi hâline getirilmesi ve bu müesseselerin benzerlerinin yurtta fazlalaştırılması uygun olacaktır." demiştir.

"Konya nutkunun bu kısmını muhterem Türk efkârı karşısında öylece tekrar ettikten sonra şunu ehemmiyetle tebârüz ettirmek isterim ki: Beyanatım, herhangi bir iltibasa mahal vermeyecek kadar açıktır. Yapılacak tefsirlerde, ileri sürülecek mütâlaalarda bu açık metne sâdık kalmak esastır. Hiç kimse benim söylediğim sözleri tahrif hakkına sahip olmadığı gibi hiçbir zaman aklımdan geçmeyen maksadı ve niyetleri bana atfetmeye kimsenin hakkı olmamak lâzım gelir."

Hâşiye: Başvekil'in Konya'daki ehemmiyetli nutku için umum Nur talebeleri ve mektepli mâsum çocuklar nâmına bir tebrik yazacaktım. Şimdi kalbime geldi: Risale-i Nur'un serbestiyetine dair müdâfaâtlarımızın ve ehemmiyetli bir avukatımızın ehl-i vukûfa cevabının arkasında, o nutku, Risale-i Nur'un serbestiyetine dair bir sebep ve senet göstermekle Anadolu'daki müslümanları ve Nur'un bütün talebelerini ona bir mânevî kuvvet ve duacı yapmak, ezan-ı Muhammedî'nin ilânı onlara nasıl bir mânevî kuvvet hükmüne geçti; bu nutukla Risale-i Nur'un serbestiyeti dahi, ona bir mânevî kuvvet hükmüne geçmesi için, ona tebrik yerine, dâvâ vekilimizin haklı müdâfaasında bir hâşiye yaptık.(Hâşiye)

Rehber'in müsâderesine bahaneleri reddeden avukat Mihri'nin müdâfaâtı gibi, Konya'da Başvekil'in bu nutku da o bahaneleri reddeden bir hakikattir.

Hâşiye: Bu müdâfaa Eşref Edib'in neşrettiği küçük Tarihçe-i Hayat'tadır.

Efkâr: Fikirler.
Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
İltibas: Karıştırma, karışıklık.
Musaffâ: Tertemiz, pâk, saf.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.
Mütâlaa: Düşünce, görüş, fikir.
Pâyidar: Kalıcı, sabit.
Tebârüz ettirmek: Belli etmek, göstermek.
Tedris: Öğretim.

346

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Üstadımız Said Nursî diyor ki:

"Madem Isparta benim hakikî bir memleketimdir. Ben ruh u canımla bu hakikî memleketime ve insanlarına hayır kazandırmak istiyorum. Şimdi çok mühim olan hayır da şudur:

Afyon, nasıl ki bütün Risale-i Nur Külliyatı'nı iade etmekle âlem-i İslâm ve hattâ âlem-i insaniyette çok büyük bir hayra vesile oldu ve sekiz seneden beri olan hatayı hiçe indirip affettirdi. Bu mübârek Isparta dahi, âlem-i İslâm nazarında Mısır Câmiü'l-Ezher'i ve eski Şam-ı Şerif mübârekiyetine mazhar olduğundan, elbette Risale-i Nur'u sahiplerine iade etmekle hâsıl olacak çok büyük şeref noktasında Afyon'dan geri kalmayacak. Belki yirmi derece ileri gidecek.

Isparta'nın âdil adliyesi, vatanperver Demokrat'ı ve dindar halkı bu hayr-ı azîmi memleketlerine kazandırmak ve Afyon'un mazhar olduğu şereften yüz derece ziyade bir şerefi kendilerine temin etmek için, bu mübârek Isparta'nın mahsulü olan Nur Risalelerinin iadesine çalışsınlar. Nasıl ki, Isparta'nın bir meb'usu olan Tahsin Tola, Ankara ve Afyon'un Risale-i Nur iadesinde yüz adam kadar fayda verip bu hayr-ı azîmin yarısını Ispartalılar'a kazandırdı…"

Hizmetinde bulunan Nur talebeleri

347

Üstadımız izzet-i ilmiyeyi muhafaza için eski zamandan beri en büyük reislere tezellül etmedi. Hem halkların hediyesini kabul etmiyordu. Şimdi ise Üstadımız hem zayıf olduğu hâlde, ehl-i ilme bir mahzuru olmayan hediyeyi ise hastalıkla alamıyor. Hattâ biz hizmetkârlarından dahi en küçük bir şeyi mukabelesiz yiyemiyor. Yese hasta oluyor.

Bu hâleti, hiçbir şeye âlet olmayan Risale-i Nur'daki âzamî ihlâsın muhafazası için, bir hastalık suretini aldı ve hastalıkla bu kaidesini bozmaktan men ediliyor itikadındayız. Hattâ Risale-i Nur'un her tarafta neşir ve intişarının büyük bir bayramı münasebetiyle ehl-i ilme lâzım olan musâfaha ve

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Tezellül etmek: Kendini alçaltmak, küçük duruma düşürmek. **Musâfaha:** Tokalaşma.

sohbet etmekten ve bu mübârek bayramda da en has talebeleri ve kardeşleriyle musâfaha ve sohbetten ve ona bakmaktan da şiddetle sıkılıp âzamî ihlâsın muhafazası için bir hastalık hâleti alarak men edildiği ona ihtar edildi. Hattâ bizler gördük ki, bu mübârek bayramda şiddetli hastalığı için talebelerine dedi:

"Benim kabrimi gayet gizli bir yerde, bir-iki talebemden başka hiç kimse bilmemek lâzım geliyor. Bunu vasiyet ediyorum. Çünkü dünyada sohbetten beni men eden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da o hakikat bu surette beni mecbur ediyor."

Biz de Üstadımızdan sorduk: "Kabri ziyarete gelenler Fatiha okur, hayır kazanır. Acaba siz ne hikmete binâen kabrinizi ziyaret etmeyi men ediyorsunuz?"

Cevaben Üstadımız dedi ki: "Bu dehşetli zamanda, eski zamandaki firavunların dünyevî şan ve şeref arzusuyla heykeller ve resimler ve mumyalarla nazar-ı beşeri kendilerine çevirmeleri gibi, enaniyet ve benlik, verdiği gafletle, heykeller ve resimler ve gazetelerle nazarları, mana-yı harfîden mana-yı ismî ile tamamen kendilerine çevirtmeleri ve uhrevî istikbalden ziyade dünyevî istikbali hayal edinmiş olmaları ile, eski zamandaki lillâh için ziyarete mukabil, ehl-i dünya kısmen bu hakikate muhalif olarak mevtânın dünyevî şan ve şerefine ziyade ehemmiyet verir. Öyle ziyaret ediyorlar. Ben de Risale-i Nur'daki âzamî ihlâsı kırmamak için ve o ihlâsın sırrıyla, kabrimi bildirmemeyi vasiyet ediyorum. Hem şarkta, hem garpta, hem kim olursa olsun, okudukları Fatihalar o ruha gider.

Dünyada beni sohbetten men eden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da o hakikat bu suretle, beni sevap cihetiyle değil, dünya cihetiyle men etmeye mecbur edecek." dedi.

Hizmetinde bulunan talebeleri

Garp: Batı.
İstikbal: Gelecek.
Lillâh: Allah için, Allah rızası için.
Mana-yı harfî: Her varlığın, Yaratıcısına bakan ve O'nu gösteren yönleri, anlamları.
Mana-yı ismî: Her varlığın kendine bakan ve kendisini ifade eden yönü, anlamı.
Mevtâ: Ölü.
Nazar-ı beşer: İnsanların bakışı.
Şark: Doğu.
Uhrevî: Âhirete ait.

~ 348 ~

Üstadımızın Afyon Mahkeme Heyetine Gönderdiği Yazının Suretidir

Bugün sizi tebrik ve size teşekkür için Afyon'a geldim. Çoktan beri kitaplarımızın zâyi olmaması için ziyade muhafaza ettiğinize teşekkür ederim. Ve şimdi Ankara'ya göndereceğinizden sizi tebrik ederim. On sene evvel hususî olarak birisinin birisine yazdığı ve bazen de benim nâmımla yazılıp imzam bulunmayan ve neşrolmayan hususî mektuplar evvelce mahkemenizce tetkik edilip medar-ı mes'uliyet bir şey bulunmadığından nazar-ı itibara alınmadı. Hem mürûr-u zamana uğramış ve neşredilmemiş ve af kanunları görmüş, malûmatım olmamış ve Risale-i Nur kitaplarıyla alâkası olmayan mektupları yeniden nazar-ı dikkate almak, hem ehl-i adaleti, hem ehl-i vukûfu lüzumsuz meşgul edeceğinden böyle işgal etmemesi ve işimizin tehire uğramaması için mezkûr hususî mektuplarım o mübârek kitaplara takılmaması adaletinizden temenni ediyoruz.

Bu mübârek adliye iki defa o kitapların beraatle iadesine karar verdiği hâlde, bazı esbaba binâen mahpus kalmış. Aynı kitapları bazen tamamını, bazen ele geçirilen kısmını beş mahkemenin iade ettiklerini ve beş emniyet dairesi de sahiplerine teslim ettiklerini size haber veriyoruz. İnşallah adaletiniz ve hüsn-ü niyetiniz bu defa da iadesine vesile olacak.

Hasta
Said Nursî

~ 349 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهٗ[1]

Sayın Adnan Menderes,

Otuz beş seneden beri siyaseti terk eden Üstadımız Bediüzzaman Hazretleri, şimdi Kur'ân ve İslâmiyet ve vatan hesabına, bütün kuvvetiyle ve talebeleriyle, dersleriyle Demokrat Parti'nin iktidarda kalmasını muhafazaya çalıştığına, biz Demokrat Parti mensupları ve Nur talebeleri kat'î kanaatimiz gelmiştir.

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Medar-ı mes'uliyet: Sorumlu tutulma sebebi. **Mürûr-u zaman:** Zaman aşımı, uzun zaman geçmesi. **Tehir:** Sonraya bırakma, geciktirme, erteleme.

Üstadımızdan, niçin Demokrat Parti'yi muhafazaya çalıştığını sorduk.

Cevaben: "Eğer Demokrat Parti düşse, ya Halk Partisi veya Millet Partisi iktidara gelecek. Hâlbuki Halk Partisi, İttihatçılar'ın bozuk kısmının cinayetleri ve hem Cumhuriyet'in birinci reisinin Sevr Muâhedesiyle ve çok siyasî desiselerin icbarıyla on beş senede yaptığı icraatının kısm-ı âzamı tamamıyla eski partiye yüklendiği için, bu asil Türk milleti ihtiyârıyla o partiyi kat'iyen iktidara getirmeyecek.

Çünkü Halk Partisi iktidara gelecek olursa, komünist kuvveti aynı partinin altında bu vatana hâkim olacaktır. Hâlbuki, bir müslüman kat'iyen komünist olamaz, anarşist olur. Bir müslüman hiçbir zaman ecnebîlerle mukayese edilemez. İşte bunun için, hayat-ı içtimaiye ve vatanımıza dehşetli bir tehlike teşkil eden bu partinin iktidara gelmemesi için, Demokrat Parti'yi, Kur'ân ve vatan ve İslâmiyet nâmına muhafazaya çalışıyorum." dedi.

"Milletçiler'e gelince: Eğer bu partide sırf İslâmiyet esas olsa,(Hâşiye) Demokrat Parti'ye yardım ettiği gibi, muhalif ve muârız olmayarak, iktidara gelmesine çalışmaz. Eğer bu parti, ırkçılık ve Türkçülük fikri esas ise, birden hakikî Türk olmayan bu vatandaki ekseriyetin ancak onda üçü Türk'tür, kalan kısmı da başka milletlerle karışmıştır. O zaman, Hürriyet'in başında olduğu gibi bu asil ve mâsum Türk milleti aleyhine bir milliyetçilik tarafgirliği meydana gelecek. O vakit hakikî Türkleri, ecnebîler boyunduruğu altına girmeye mecbur edecek. Veya Türkleşmiş sair unsurdan olan ve bu vatanda mevcut ırkçılık ve unsurculuk damarıyla bir ecnebîye istinad ile masum Türk milletini tahakkümleri altına alacaklar. Bu durum ise dehşetli, tehlikeli olduğundan, Kur'ân ve vatan ve millet hesabına, dindar ve dine hürmetkâr Demokrat Parti'nin iktidarda kalmasını temin etmeleri için ders veriyorum." dedi.

Sayın Adnan Menderes! Bütün gayesi vatan ve milletin selâmeti uğruna çalışan ve ders veren Üstadımız Bediüzzaman gibi mübârek ve muhterem bir zâtın Demokrat Parti'ye yaptığı yardımı kıskanan Halk Partisi ve Millet Partisi elemanları, iktidar partisi yapıyormuşçasına çeşit çeşit bahane ve eziyet yaparak Üstadımızı Demokrat Parti'den soğutmak için var kuvvetleriyle çalıştıklarına kat'î kanaatimiz gelmiş.

Hâşiye: İslâmiyet milleti her şeye kâfidir. Din, dil bir ise millet de birdir. Din bir ise yine millet birdir.

Desise: Hile, oyun.
Hürriyet: 1909'da başlayan 2. Meşrûtiyet.
İcbar: Baskı, zorlama.
İhtiyâr: Tercih, irâde.
İstinad: Dayanma.
Kısm-ı âzam: Çoğunluk, çok büyük kısım.
Muâhede: Antlaşma.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Tahakküm: Baskı, zorlama.

Sizin gibi "Dinin icaplarını yerine getireceğiz; din bu memleket için hiçbir tehlike teşkil etmez." diyen bir Başvekil'den vatan, millet, İslâmiyet adına, partimize maddî ve mânevî büyük yardımları dokunan bu mübârek Üstadımızın kitaplarının ve kendisinin tamamen serbest bırakılarak bir daha rahatsız edilmemesinin teminini saygı ve hürmetlerimizle rica ediyoruz.

Demokratlar âzalarından Nur talebeleri
Mustafa, Nuri, Nuri, Hamza, Süleyman,
Hasan, Seyda, Receb, İbrahim, Faruk,
Muzaffer, Tahir, Sâdık, Mehmed

~ 350 ~

Demokratlar'a Büyük Bir Hakikati İhtar

Şimdi Kur'ân, İslâmiyet ve bu vatan zararına üç cereyan var:

Birincisi: *Komünist, dinsizlik cereyanı.* Bu cereyan, yüzde otuz-kırk adama zarar verebilir.

İkincisi: Eskiden beri müstemlekâtların Türkler'le alâkalarını kesmek için, Türkiye dâiresinde dinsizliği neşretmek için, *ifsat komitesi nâmında bir komite.* Bu da yüzde on-yirmi adamı bozabilir.

Üçüncüsü: Garplılaşmak ve hristiyanlara benzemek ve bir nevi Purutluk mezhebini İslâmlar içinde yerleştirmeye çalışan ve dinde hissesi olmayan bir kısım *siyasîler heyetidir.* Bu cereyan yüzde, belki binde birisini Kur'ân ve İslâmiyet aleyhine çevirebilir.

Biz Kur'ân hizmetkârları ve Nurcular, evvelki iki cereyana karşı daima Kur'ân hakikatlerini muhafazaya çalışmışız. Mümkün olduğu kadar dünyaya ve siyasete bakmamaya mesleğimiz bizi mecbur ediyormuş. Şimdi mecburiyetle bakmaya lüzum oldu, gördük ki:

Demokratlar, evvelki iki müthiş cereyana karşı bize (Nurculara) yardımcı hükmünde olabilirler. Hem onların dindar kısmı daima o iki dehşetli cereyana mesleklerince muârızdırlar.

Garplılaşmak: Batılılara, Avrupalılara benzemek.
Müstemlekât: Sömürgeler.
Purutluk: Protestanlık mezhebi. Martin Luter'in katı Hıristiyan doğmalarına karşı çıkmasıyla başlamış, kilise ve öğretilerinde büyük reformlar gerçekleştirmiş bir mezhep.

Yalnız dinde hissesi az olan bir kısım garplılaşmak ve garplılara tam benzemek mesleğini takip edenler ise, üçüncü cereyana bir yardım ediyorlar. Madem o cereyanın yüzde ancak birisini, belki binden birisini Purutlar ve Hristiyan gibi yapmaya çevirebilirler. Çünkü İngiliz iki yüz sene zarfında tahakküm ettiği iki yüz milyon İslâmdan iki yüz adamı Purutluğa çevirememiş ve çeviremez. Hem hiçbir tarihte bir İslâm, hristiyan olduğunu ve kanaatle başka bir dini İslâmiyet'e tercih etmiş olduğu işitilmediğinden, iktidar partisinde bulunan az bir kısım, dinin zararına siyaset nâmıyla üçüncü cereyana yardım etse de, madem o Demokrat Partisi, meslek itibarıyla öteki iki cereyan-ı azîmenin durmasında ve def etmesinde mecburî vazifeleri olmasından, bu vatana ve İslâmiyet'e büyük bir faydası dokunabilir.

Bu cihetten biz, Demokratlar'ı iktidar yerinde muhafaza etmeye Kur'ân menfaatine kendimizi mecbur biliyoruz. Onlardan hayır beklemek değil, belki dehşetli, baştaki iki cereyana siyasetlerince muârız oldukları için, onların az bir kısmı dine verdikleri zararı, vücudun parçalanmasına bedel, yalnız bir parmağı kesmek gibi pek cüz'î bir zararla pek küllî bir zarardan kurtulmamıza sebep oluyorlar bildiğimizden, o iktidar partisinin lehinde ehl-i dini yardıma davet ediyoruz. Ve dinde lâubali kısmını dahi cidden ikaz edip “Aman, çabuk hakikat-i İslâmiye'ye yapışınız!” ihtar ediyoruz ki, vatan ve millet ve onların hayatı ve saadeti, hakâik-i Kur'âniye'ye dayanmak ve bütün âlem-i İslâm'ı arkasında ihtiyat kuvveti yapmak ve uhuvvet-i İslâmiye ile 400 milyon kardeşi bulmak ve Amerika gibi din lehinde ciddî çalışan muazzam bir devleti kendine hakikî dost yapmak, iman ve İslâmiyet'le olabilir. Biz bütün Nurcular ve Kur'ân hizmetkârları onlara hem haber veriyoruz, hem İslâmiyet'e hizmete muvaffakiyetlerine dua ediyoruz.

Hem de rica ediyoruz ki, bu memleketin bir ehemmiyetli mahsulü ve vatanda ve şimdi âlem-i İslâm'da pek büyük faydası ve hizmeti bulunan Risale-i Nur'u müsâderelerden kurtarıp neşrine hizmet etsinler. Bu vatandaki dindarları kendine taraftar etsinler. Ve selâmeti bulsunlar.

Said Nursî

İhtiyat kuvveti: Gerektiğinde savaşa girebilecek şekilde hazır bulundurulan askerî birlik.

Uhuvvet-i İslâmiye: İslâmî kardeşlik.

~ 351 ~

Medar-ı ibret ve hayret ve şükrandır ki:

Yirmi dokuz senedir, elli seneden beri benimle muârız gizli düşman komiteler bütün desiseleriyle aleyhimde adliyeyi, hükûmeti sevk etmeye çalışırken ve her desiseye baş vururken, 130 kitabımı, binler mektuplarımı tetkik ve taharri için adliyenin nazarını celbetmiş. O adliyeler, beşi kat'î beraat ve umum kitapları suç yok diye iadeye karar vermeleri ve geçen Malatya hâdisesi münasebetiyle yine gizli düşmanlarımız hükûmetin ve adliyenin nazar-ı dikkatini bizlere çevirmeye çalıştıkları hâlde, yirmi üç mahkeme demişler ki: "Suç bulamıyoruz."(Hâşiye)

Acaba benim gibi dünya ehli ile münasebeti pek az ve Risale-i Nur gibi hakikati hiçbir şeye feda etmeyen 130 kitabında bu kadar aleyhimizde bahane arayanlar varken hiçbir suç bulunmaması ve yalnız Eskişehir'in birtek mesele olan tesettürden başka, o da cevap verildikten sonra kanaat-i vicdaniyeye çevrilmesi, hâlbuki Nur talebeleri gibi takvaya taraftar olanlardan birtek adamın on mektubunda on günde onu mes'ul edecek bazı maddeler bulunur. Bu kadar hadsiz bir derecede kesretli bir şeyde medar-ı mes'uliyet adliyeler gösterememesi iki şeyden hâlî değil:

Ya kat'iyen bir inâyet ve hıfz-ı ilâhiyedir ki, bu cihette merhametini, rahimiyetini Nur talebeleri, Kur'ân hizmetkârları hakkında gösteriyor ki; bize temas eden bütün adliyeleri böyle harika bir adalete ve hiçbir cihette haksızlık yapmamaya ve böyle aleyhimizde binler esbap varken o hakikat-i kudsiye-i Kur'âniye'nin bir hizmetine yardım etmişler. Biz de bütün ruh u canımızla onlara teşekkür ederiz.

Eski zaman adliyelerinin önünde padişahlar, fukaralarla diz çöküp muhakeme olması.. ve Hazreti Ömer *(radiyallâhu anh)* adaleti zamanında âdi bir

---

Hâşiye: Denizli'de bütün Risale-i Nur eczaları iade edilmesi ve İstanbul'da ve Ankara'da ele geçen bütün Risaleleri iade etmeleri ve Tarsus-Mersin'de ellerine geçen umum risaleleri iade etmeleri ve dört ay Ankara bütün risaleleri tedkikle iadesine ve beraatine karar vermeleri ve o beraat ve iadeyi dört defa tasdik etmesi ve en ziyade uğraşan Afyon, dört sene sonra iki defa beraat ve iadesine karar vermesi gösteriyor ki, adliyeler tamamıyla hakikî adaletle iş görmüşler ki, yeni şeylerin ehemmiyeti kalmıyor.

Âdi: Sıradan, basit.
Ecza: Bölümler, kısımlar.
Hâlî: Boş, uzak.
İnâyet: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
Kanaat-i vicdaniye: İç sezilerle verilen not, fikir, karar.
Kesretli: Çokça, çok sayıda.
Taharri: Arama, araştırma.
Tesettür: Örtünme, insanın, dinin belirlediği sınırlar ölçüsünde vücudunu diğer insanlara karşı gizlemesi.

hristiyanla.. Hazreti Ali *(radiyallâhu anh)* âdi bir yahudi ile muhakeme olması[1] ile gösterilen, adliyedeki haktan başka hiçbir şeye âlet olmadığını gösteren adliyelik adaletinin bu sırr-ı azîmine bizimle alâkadar olan bu adliyeler –bize temas eden cihette– mazhar olmuşlar. Onun içindir ki, sekiz senedir bu kadar işkenceler, hapisler, tazyikâtlar gördüğüm hâlde, hiçbir adliye adamlarına, bu sırr-ı azîme binâen, değil küsmek ve beddua, bilâkis kalben bir minnettarlık, bir nevi teşekkür, bir tebrik var.

Said Nursî

~ 352 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2] ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ[3]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[4]

Aziz, Sıddık, Vefadar, Fedakâr Kardeşlerim!

Evvelen: Bütün ruh u canımla fevkalâde huranî hizmet-i imaniyenizi tebrik ederim.

Sâniyen: Ankara'da dindar Ahrarlar'ın kongresinde beni Diyanet Riyâseti dairesinde bir vazife ile tavzif etmeyi hararetle istemelerine ve Medresetü'z-Zehra'nın Nur talebelerini, bu meselede bana kabul ettirmekte vâsıta yapmalarına karşı derim:

O toplantıda bu teklifi yapan meb'uslara ve dindar arkadaşlarına çok teşekkür ve çok selâm ve muvaffakiyetlerine çok dua ederiz. Fakat ben ziyade zayıf ve şiddetli hasta ve ihtiyar ve kabir kapısında ve perişan olduğumdan, o kudsî vazifeyi yapmaya iktidarım olmamasından, benim yerimde Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsi, benim bedelime Nur şâkirtlerinin has ve hâlis ve İslâmiyet'in hakikî fedakârlarının şahsiyet-i mâneviyesi, o kudsî vazifeyi

---

1 Bkz.: Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ* 4/139-140; Zehebî, *Mîzânü'l-i'tidâl* 2/353; Suyûtî, *Târîhu'l-hulefâ* s. 184-185.

2 O yüce Zât'ın adıyla.

3 "Hiçbir şey yoktur ki, Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." (İsrâ Sûresi, 17/44).

4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Ahrarlar: Hürriyetçiler, Liberaller. 1946'da kurulan ve Osmanlı'nın son dönemindeki Ahrar Fırkası'nın devamı olarak kabul edilen Demokrat Parti.

Şahs-ı mânevî: Mânevî, hükmî şahsiyet.

Tavzif etmek: Vazife vermek, görevlendirmek.

şimdiye kadar gayr-i resmî perde altında yaptıkları gibi inşallah resmî bir surette dahi yapabilecekler. Onlara havale ederiz...

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Duanıza muhtaç kardeşiniz
Said Nursî

~ 353 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2]

İmanın dünyada dahi bir nevi cennet lezzetini
benim hayatımda temin ettiğine dair.

Ben dokuz yaşımdan beri şefkatli vâlidemi görmediğimden sohbetinde bulunamadım. O hürmetli muhabbetten mahrum kaldığım ve üç hemşiremi de on beş yaşımdan sonra göremediğim –Allah rahmet etsin– vâlidemle beraber berzah âlemlerine gittikleri için, dünyanın çok zevkli, lezzetli olan uhuvvetkârâne sohbetlerinden merhamet ve hürmetten mahrum kaldığımdan ve üç kardeşimden iki kardeşimi elli seneden beri görmediğimden –Allah onlara rahmet etsin– öyle kıymettar, dindar, âlim iki kardeşimin sohbetinden, hürmetkârâne muhabbet, merhametkârâne şefkatteki sürûrdan mahrum kaldığımdan, bu dünyada Risale-i Nur'un imanda cennet çekirdeği bulunduğunu gösterdiği gibi; bugün dört fedakâr, hizmetimde bulunan mânevî evlâtlarımla bir seyahat ettiğim zaman imandaki cennet çekirdeğinin bir zerreciği kat'iyen ruhuma ihtar edildi.

Ömrümde mücerred kaldığımdan dünyada çocuklarım olmamasından, çocuklara karşı şefkatkârâne zevklerinden, memnuniyetlerinden de mahrum kaldığımla beraber, bu noksaniyeti hissetmiyordum. Bugün dört yaraya mukabil, Cenâb-ı Hak gayet zevkli bir manayı ihsan etti, üç cihetle tedavi etti.

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.
2 O yüce Zât'ın adıyla.

Berzah: Kabir hayatı. Dünya ile âhiret hayatı arasındaki ara dönem.
Hürmetkârâne: Hürmetli bir şekilde.
Merhametkârâne: Merhametli bir şekilde.
Mücerred: İnsanlardan uzak, tek başına yaşayan. Bekar.
Sürûr: Sevinç.
Şefkatkârâne: Şefkatli bir şekilde.
Uhuvvetkârâne: Kardeşçe.

• *Birincisi:* Risale-i Nur'da beyan edilen hadis-i şerifteki عَلَيْكُمْ بِدِينِ الْعَجَائِزِ[1] sırrıyla, ihtiyar kadınların Risale-i Nur cihetinde harika istifadeleri ve zevk-i ruhanîleri, merhume vâlidemin merhametkârâne hususî şefkatinden gelen lezzete mukabil küllî ve umumî bir surette binler vâlideleri rahmet-i ilâhiye bana ihsan ettiği gibi, üç merhume hemşirelerimin şefkatkârâne, kardeşâne sevinç ve sürûrlarına bedel, yüz binler genç hanımları bana hemşire nev'inde Risale-i Nur cihetiyle verip dualarıyla ve Nurlar'la alâkadarlıkları ile hemşirelerim yüzünden kaybettiğim üç fayda yerine binler fâide-i mânevî ve sürûr-u ruhî ihsan etmiş. Bu ikinci kısmın hakikat olduğuna çok delil ve emareleri var, kardeşlerim biliyorlar.

• Hem merhum kardeşimin vefatıyla fedakârâne dünyadaki maddî, mânevî muâvenetlerinden ve muhabbet ve şefkatlerinden mahrumiyetime bedel, rahmet-i ilâhiye o hususî iki-üç kardeş yerine yüz binler hakikî kardeş gibi hakikî şefkat, muâvenet ve yardım eden, hattâ değil yalnız dünya hayatını, belki hayat-ı uhreviye sermayesini de Risale-i Nur'un hizmetinde bana yardım etmek için fedai kardeşleri ihsan etmiş.

• Dünyada evlâtlarım olmadığından, gayet zevkli olan çocuklara şefkat meziyetinden mahrumiyetime bedel, bir-iki çocuk şefkatine bedel, yüz binlerle mâsumları ki, ileride Risale-i Nur'la beslenmeleri cihetiyle, bu hususî, cüz'î üç şefkatkârâne vaziyeti yüz binlere çevirdi. Buna dair çok emareleri var. Hattâ bana hizmet edenler biliyorlar ki, peder ve vâlidesinden çok ziyade bir şefkat, bir hürmet, bir bağlılık, mâsum çocukların bana karşı Bolvadin'de ve Emirdağ'daki ekser yollarda göstermeleri, bu cüz'î, şahsî, hususî zevki, lezzeti, şefkatkârâne hürmeti binler küllî ve umumî bir surete çevirdiğine çok misalleri var.

Mübârek bir kısım zîruhlarda hiss-i kable'l-vuku olduğu gibi, mâsum çocukların bir hiss-i kable'l-vuku ile, Risale-i Nur'un onlara dünyevî, uhrevî bir babalıkla terbiye ve muhafaza etmesini ruhları hissetmiş ki, Nur'un hizmetkârına babalarından ve vâlidelerinden daha şiddetli bir hürmet gösteriyorlar. Hattâ benim hiç görmediğim, tanımadığım üç yaşındaki bir kız çocuğu yalın ayak,

---

[1] "Dindar ihtiyar kadınların inancına tâbi olunuz." (Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 3/78; Sehâvî, *el-Makâsıdü'l-hasene* s. 290; Suyûtî, *ed-Düreru'l-müntesira* s. 14).

Hiss-i kable'l-vuku: Bir şeyi olmadan önce hissetme, içine doğma, önsezi.
Muâvenet: Yardım.
Zevk-i ruhanî: Ruhen, mânen haz, lezzet alma.
Zîruh: Ruh sahibi varlıklar.

dikenlere basarak, koşarak geldi. Hattâ pek çok dostlarım Bolvadin'de bulunduğu için otomobille çok hızlı gittiğimiz hâlde kurtulamıyoruz. Hattâ her yerde, hiç beni işitip görmedikleri hâlde, peder ve vâlidesine gösterdikleri alâkayı göstermeleri, benim hakkımda, nefsim, hevesim cismanî cihetinde dahi imanda bir cennet çekirdeği var olduğunu gördüm.

Said Nursî

~ 354 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Üstadımızı ziyarete gelip de görüşemeyenlerin ve biz görüştürmeden gidenlerin hatırları kırılmamak için, Üstadımızın gizli, harika bir ahvâl-i ruhiyesini beyan etmeye mecbur olduk. Hattâ bugün bir parça dikkatsizlik ettiğimizden, gayet çok muhtaç olduğu hizmetimize nihayet vermek niyet ettiği hâlde, şimdiki yazacağımız şey hatırına geldi, bizi de affetti, helâl etti. İşte hakikat budur:

Biz de kat'iyen anladık ki; Üstadımız ekser hayatını tecerrüdle geçirdiği gibi, bütün hayatında hediyeleri kabul etmemek ve mukabilsiz hediyeler onu hasta etmek gibi, şimdi hürmet ve dostluk cihetiyle onunla görüşmek, ona gayet ağır geliyor.

Hattâ mükerreren biz de anladık; musâfaha etmek, elini öpmek, kendine tokat vurmak gibi, ruhen müteessir oluyor. Ve ona bakmaktan, dikkat etmekten de şiddetle müteessir oluyor. Hattâ hizmetinde biz bulunduğumuz hâlde, zaruret olmadan bakamıyoruz.

Bunun sırrı ve hikmetini kat'iyen anladık ki; Risale-i Nur'un esas mesleği hakikî ihlâs olmak cihetiyle, şimdiki tezahür, sohbet etmek, fazla hürmet etmek, bu enaniyet zamanında bir nefis-perestlik, riyakârlık, tasannû alâmeti olmak cihetiyle ona şiddetle dokunuyor. Çünkü der:

"Benimle görüşmek isteyen, eğer âhiret için Risale-i Nur için ise, Risale-i Nur bana kat'iyen ihtiyaç bırakmamış. Milyonlar nüshası her birisi on Said kadar fayda veriyor.

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Mükerreren: Defalarca.
Tasannû: Sun'îlik, yapmacıklık.
Tecerrüd: İnsanlardan ayrı, yalnız başına yaşama.
Tezahür: Görünme, ortaya çıkma.

Eğer dünya cihetiyle ve dünyaya ait işler için görüşmek ise o, dünyayı şiddetle terk ettiği için dünyaya dair şeyleri mâlâyani, vakti zâyi etmek olduğu için cidden sıkılır.

Eğer Risale-i Nur'un hizmetine, intişarına ait olsa, bana hizmet eden hakikî fedakâr talebelerim ve mânevî evlâtlarım ve kardeşlerim benim bedelime görüşmeleri kâfi, bana hiç ihtiyaç yok."

Uzun yerlerden, uzak memleketlerden gelenlerle beraber başka kardeşlerimizin de hatırları kırılmasın. Çünkü on seneden beridir her sabah okuduğu ve başkaları onu tevkil ettiği evrâd okumasında sevabı bağışladığı vakit der ki:

"Yâ Rabbi! Benimle görüşmek için gelip görüşmeden dönenlerin defter-i a'mâline de yazılsın" diye ruhlarına hediye ediyor. Üstadımızın bu hâlini kardeşlerimize beyan ediyoruz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Hizmetinde bulunan
Nur talebeleri

355

İleri Gazetesi'nin 13 Nisan 1957 tarihli nüshasından alınmıştır:

Üstad Bediüzzaman'ın uğurlu elleriyle yeni bir caminin temeli atıldı.

Üstad Bediüzzaman Said Nursî 3. Eğitim Tümeni Camii'ne harç koydu. (Isparta hususî muhabirimiz bildiriyor.)

Isparta'nın geçen yıllarda teşekkül etmiş bulunan 3. Eğitim Tümeni için yaptırılmasına karar verilen caminin temeli, tertip edilen muazzam bir merasimle atılmış ve bu törene Isparta'da bulunan Risale-i Nur müellifi Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri de davet olunmuşlardır. Büyük bir alâka ile karşılanan Üstad, törenden sonra, uğurlu elleriyle temele ilk harcı koymuşlar ve dualarda bulunmuşlardır.

---

[1] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Defter-i a'mâl: Amel defteri.
Evrâd: Belirli zaman aralıkları ile devamlı okunan dualar, zikirler.
Tevkil etmek: Vekil tayin etmek.

~ 356 ~

Hüseyin Avni ve Tahsin Tola ile bir hasbihâldir

Biz Nur şâkirtleri, Üstadımızın hizmetinde ve mesleğinde bulunduğumuzdan, siyasetlerle alâkamız yoktur. Fakat Demokratlar, Nurlar'ın neşrine müsaadekâr olmaları ve eskiden beri Nur'un men'ine dair zulümleri yapmadıklarından, Demokrat'ın hatırı için seçimlerle alâkadar olduk. Evvelki defa gibi bu defa da Nurcular'ın epey faydası, Demokrat lehine oldu. Üstadımıza ve Nurlar'a en ziyade faydası dokunan eski Adliye Vekili Hüseyin Avni ve Senirkent Meb'usu Tahsin Tola herkesten ziyade kazanmaları lâzımken kazanmamaları bizi çok müteessir etti diye Üstadımıza söyledik. Bize dedi ki:

"Müteessir olmayınız. Ben de sizinle beraber olarak onları tebrik etmeliyiz. Çünkü iki sene zarfında elli sene kadar hükûmete, vatana, millete, dine, âsâyişe hizmet ettiklerine delil-i kat'î, kerametkârâne –Üstadımızın ona müracaatı olmadan– Rehber'in kurtulmasını arzu ettiği aynı dakikada, müsâdere edilen iki yüz Rehber'in bize iadesine emir vermesiyle iki yüz bin adam Rehber'den istifade etmesiyle ona duacı olması; ve Tahsin Tola'nın ehemmiyetli çalışmasıyla Sözler mecmuası resmen Ankara'da tab' edilmesiyle hem âsâyişe, hem Demokrat'a, hem bu vatan ve millete yüz sene meb'usluk etmek kadar faydası oldu.

Şimdi bu kadar mânevî, hakikî, hususan bâki ve uhrevî kâr onlara yeter. Bir-iki sene memuriyet ve meb'usluğa çalışmakla o bâki elmas gibi hizmetlerini, kırılacak fâni şişeye âlet yapmamak gerektir. Onun için ben onları tebrik ediyorum. Siz de onları tebrik ediniz, dua ediniz. Hattâ ben Tahsin Tola'nın tekrar meb'us olmasını istedim, tâ Nurlar'a hizmet etsin; fakat onun evvelki hizmeti kâfi geliyor. Kapıyı açmış, daha ihtiyaç kalmadı."

Nur talebelerinden
Mehmet Kaya, Hüsrev, Tâhirî, Sungur, Zübeyir, Ceylan, Bayram

Hâşiye: Üstadımız dedi ki: Dünya cihetiyle meb'us olmadığından, ayda bir miktar banknot kaybetti. Şimdi onun hizmetiyle Sözler mecmuasının neşriyle milyonlar adamlar içinde yalnız benim hisseme mukabil bir şey lâzım olsaydı, ben –elli bin lira kadar bana fayda oldu–

Delil-i kat'î: Kesin delil. **Kerametkârâne:** Kerametli bir tarzda. **Müsaadekâr:** İzin veren, hoşgörülü, anlayışlı.

eğer param olsaydı, böyle azîm bir yekûn ona verecektim. Şimdi bu hakikati nazar-ı dikkate almak lâzım gelirken, tekrar meb'us olsaydı, bu hakikat nazara alınmayacaktı. Onun için bazı dinsiz zâlimlerin parmağıyla kazanmadığından müteessir olmasın.

357

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Vasiyetnâmenin Bir Zeyli

Eşref Edib'in neşrettiği Tarihçe-i Hayat'ın otuzuncu sayfasındaki Said'in hususiyetlerinden altı numûnesinden yedinci numûnesi ki, mukabelesiz hediyeyi ömründe kabul etmemek, kanaat ve iktisada istinaden, şiddet-i fakrıyla beraber, altmış yetmiş sene evvelki kendi talebelerinin tayınâtını da kendisi verdiği acîb vaziyetin şimdiki bir misâli ve bir sırrı kaç senedir anlaşıldı diye, vasiyetnâmenin âhirinde bunu yazmanın zamanı geldi.

Evet, şiddet-i fakr ve istiğnâ ile hediye almamakla beraber, Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, yasak olmayan daktilo makinesiyle intişar eden Risale-i Nur'un verdiği sermaye ile, şimdi mânevî Medresetü'z-Zehra'nın dört-beş vilâyetinde hayatını Risale-i Nur'a vakfeden ve nafakasına çalışmaya zaman bulamayan fedakâr Nur talebelerinin tayınâtına acîb bir bereketle kâfi gelen ve Nur nüshalarının fiyatı olan o mübârek sermayeyi ben öldükten sonra da o hâlis, fedakâr kardeşlerime vasiyet ediyorum ki, altmış-yetmiş sene evvelki kaidemi yetmiş sene sonraki şimdiki düsturlarıma aynen tatbik etsinler. İnşallah Risale-i Nur'un tab' serbestiyeti olsa, o düstur daha fazla inkişaf eder.

Medar-ı hayrettir ki o eski zamanda evkaftan, beş talebenin tayınâtını Van'da Eski Said kabul etmiş, o az para ile bazen talebesi yirmiye, otuza, altmışa kadar çıktığı hâlde kendi talebelerinin tayınâtını kendisi veriyordu. O kanaat ve iktisadın bereketiyle ve kendi beş-altı mavzer tüfeğini satmakla

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

Acîb: Harika, hayret verici.
Evkaf: Vakıf idaresi.
İstiğnâ: Kimseden bir şey istememe, tenezzül etmeme, tok gözlülük.
Mavzer: Mavzer adında bir Alman'ın yaptığı savaş tüfeği.
Medar-ı hayret: Hayret etme sebebi, vesilesi.
Medresetü'z-Zehra: Bediüzzaman Hazretleri'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan önce açılması için teşebbüs ettiği üniversite projesinin adı. Daha sonraları Hz. Üstad bu üniversite hakkında "Maddî tesisine çok mâniler bulunduğundan, Medresetü'z-Zehra şimdilik Nur şâkirtlerinin heyet-i mecmûasının dairesinden ibarettir." ifadelerini kullanmıştır.
Şiddet-i fakr: Çok fakir olma. Şiddetli fakirlik.
Tayınât: Yiyecek, kumanya.
Zeyl: Ek, ilave.

istiğnâ kaidesini bozmadı. O zaman meşhur Tâhir Paşa gibi çok yardımcılar varken kaidesini bozmadı. O altmış-yetmiş senelik düstur-u hayatının, bir işaret-i gaybiye ile altmış-yetmiş sene sonra o kanaat ve istiğnânın bir meyvesi inâyet-i ilâhiye ile ihsan edildi ki, o kadar mahkemeler ve yasaklar ve müsâdereler ve eski hurufla izin vermemekle beraber, kaç senedir dört-beş vilâyet vüs'atindeki mânevî Medresetü'z-Zehra'nın fedakâr talebelerinin tayınâtını Risale-i Nur kendisi hediye etti.

Hâlbuki, o nüshaların bir kısm-ı mühimmini hediye olarak mukabelesiz etrafa ve âlem-i İslâm ve Avrupa'ya gönderdiği ve elindeki nafakasını Nur'un teksirine sarfettiği hâlde, yine Nur'un nüshaları acîb bir tarzda hem kendine, hem o hâlis fedakârlarına kâfi gelmesi, eski zamandaki işaret-i gaybiyesinin bir güzel meyvesi ve bir hikmeti olduğuna kat'iyen kanaatim geldiğinden, vasiyetnâmemin âhirinde beyan ediyorum:

Bu vasiyetnâme benden sonra bâki kalan tayınât içinde de konulsun, tâ ki bazı insafsız insanlar "Bu Said günde beş-on kuruşla yaşadığı ve kimseden para almadığı hâlde şimdiki mirası yüzer lira görünüyor, nerede buldu?" dememek için bu hakikati izhar etmek münasip olur.

Şimdi mânevî evlâtlarım, fedakâr hizmetkârlarım olan Zübeyir, Ceylan, Sungur, Bayram, Hüsnü, Abdullah, Mustafa gibi ve has ve hâlis Nur'un kahramanları olan Hüsrev ve Nazif, Tahirî, Mustafa Gül gibi zâtların nezaretinde o düsturumun muhafaza edilmesini vasiyet ediyorum.

Said Nursî

358

Bazı gazetelerde çıkan yalanlar hakkındaki bir tekzibi berây-ı malûmat gönderiyoruz.

Bazı muhalif gazeteler, Risale-i Nur talebelerine tekrar "tarîkat kurmuşlar" ithamını yaptıklarını gördük. Bunun hakikatle hiçbir alâkası yoktur. Bu husus Risale-i Nur dâvâsını gören 10'a yakın Ağırceza Mahkemesi'nin kat'iyet kesbetmiş kararlarıyla sabittir.

Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
Huruf: Harfler.
İşaret-i gaybiye: Geleceğe dâir gaybî işaret.
Teksir: Çoğaltma.
Tekzib: Yalanlama.
Vüs'at: Enginlik, genişlik.

Hem tarîkata dair en küçük bir emareye vaktiyle müsâdere edilip sonra bilâ-kayd ü şart sahiplerine iade edilen Risale-i Nur kitapları ve mektupları arasında tesadüf edilmemiştir. Bilâkis, Üstadımız Said Nursî'nin mektuplarında ve müdâfaalarında kat'î bir lisanla beyan ettiği, *"Zaman tarîkat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır. Tarîkatsız cennete giden pek çok, fakat imansız cennete giden yoktur."* ifadesi mevcuttur.

Bu sarâhate ve bütün mahkeme ve müddeiumumîlerin otuz seneden beri tarîkat hususunda en küçük bir delile tesadüf edememelerine mukabil, dini ortadan kaldırmak isteyen ve bugünkü İslâmî inkişafı bir türlü hazmedemeyen, dine lâkayt, hattâ aleyhindeki bir güruh hakikat-i İslâmiyet'e tarîkat nâmını verip kendi efkârları lehine bu vatanda bir zemin ihzar etmek peşindedirler. Elbette her defasında olduğu gibi, gizli dinsizlerin entrikalarıyla, plânlarıyla ihdas edilen bu vâkıa, bu vatan ve milletin lehine olarak tecellî edecektir. Ve Aydın ve Nazilli mahkemeleri de adaletli seleflerine ittibâen Nur şâkirtlerini tebrie edeceklerdir.

Risale-i Nur'un bütün vatan sathında ve hattâ âlem-i İslâm ve Avrupa'nın pek çok yerlerinde hüsn-ü kabule mazhar olması ve Türkler'i, âlem-i İslâm'la eski ittihada muvaffak edecek bir dünyevî semeresi Nur şâkirtlerinin niyetlerinde olmadan netice vermesi ve hükûmetin bizzat İslâmiyet'e, dine, vicdan hürriyetine tam kıymet verip eski hükûmetin tahribatlarını tamire çalışması ve mukaddesata tecavüz edenlerin tenkîli hakkında bir kanun çıkarmaya teşebbüsü gibi müsbet ve ferahlatıcı pek çok hâdisâtın aynı anında o asılsız meselenin ihdası, hükûmetin ve İslâmiyet'in aleyhinde olanların mahsulü olduğunda asla şüphe etmiyoruz. Yalanlarının birkaç delili de şunlardır:

Üstadımız Said Nursî için "Bir şah ve bir padişah gibi yaşamakta ve gelen yardımlarla geçinmektedir." diye o vicdansızlar apaçık bir iftirada bulunmuşlardır. Said Nursî, amcasının çorbasını dahi içmemiş olup, hayatında kimsenin minneti altında kalmayıp, beş bin lira hediyeye beş para değer vermeden red ve iade eden, hayatındaki istiğnâ düsturunu en zâlimâne muameleler ve mahrumiyetler içinde kaldığı zamanlarda dahi bozmayan ve böylece izzet-i İslâmiye ve şeref-i diniyeyi muhafaza etmiş olan bir zâttır.

Bilâ-kayd ü şart: Kayıtsız şartsız.
İhdas etmek: Meydana getirmek, yapmak, var etmek.
İhzar etmek: Hazırlamak.
İttihad: Birlik, birleşme.
İzzet-i İslâmiye: Dinin şerefi, onuru.
Müddeiumumî: Savcı.
Sarâhat: Açıklık, âşikârlık.
Selef: Kendinden önce olan, önceki.
Tebrie etmek: Temize çıkarmak, suçsuzluğuna hükmetmek.
Tenkîl: Cezalandırma, ağır cezalar verme.

Evet, Üstadımızın, halkların hediyesini kabul etmemek düsturu, seksen senelik hayatıyla sabit olduğu ve otuz senelik müteaddit mahkemelerde dahi vesikalarla tahakkuk etmiş, dost ve düşmanın gözleri önünde zâhir olmuştur. Bu bedihî hakikatin herkesçe bilindiği bir zamanda böyle ithamda bulunanların ne kadar dehşetli garazkâr olduklarını ehl-i vicdanın takdirlerine bırakıyoruz…

Ankara hükûmetinin adaletiyle, Üstadımız Said Nursî'nin Risale-i Nur eserleri basılmaktadır. Hissesine düşen bir miktar kitap fiyatlarını Üstadımız, hayatını Nurlar'a vakfedip nafakasını çıkaramayan Nur talebelerine tayın olarak vermektedir. Kendisi de bugün artık herkesin malûmu olmuş olan âzamî bir iktisat ve kanaatle yaşamaktadır. Ve bütün ömrü boyunca fevkalâde bir iktisat dairesinde kendini idare ettiğine, seksen senelik hayatını bir şahid-i sâdık olarak gösteriyoruz.

Halkı, Demokrat Hükûmet aleyhine geçirmek plânlarını takip eden muhtelif gazetelerin diğer bir zâhir yalanları ise, Nazilli'de iki mübârek adamın Ramazan-ı Şerif hakkındaki hasbihâlini "İslâmî bir devlet kurmak." gibi siyasetvâri bir tarzda tebdil edivermeleri, o sahte siyaset bezirgânlarının, çocukları dahi kandıramayacakları acemice bir iftira ve bir uydurmalarından ibarettir. Böyle yalanları yapmakla hangi maksatlarının istihsâline çabaladıkları kimsenin meçhulü değildir.

Nazilli'ye hiç gitmemiş olan, orada bir kimseyi tanımayan, kırk seneden beri أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالسِّيَاسَةِ[1] deyip, siyasetle alâkasını kesen, yalnız ve yalnız Kur'ân ve iman hakikatleriyle imanı kurtarmak dâvâsına ömrünü hasreden, bunun haricinde dünyevî şeylerle alâkadar olmayan, seksen yedi yaşında, daima yatakta olan, zehirli hastalıkların tesirâtıyla ölüm nöbetleri geçirip "Kabir kapısındayım." diyen ve sükûnet ve istirahate pek muhtaç olan Said Nursî gibi bir İslâm müellifini böyle siyasî iftiralarla mevzubahis etmek, çok vecihlerle vicdansızlıktır. Müthiş bir gaddarlıktır. Âdi bir yalancılık derekesine sukuttur.

---

1 Şeytandan ve siyasetten Allah'a sığınırım!

Bedihî: Açık, âşikâr.
Bezirgân: Kâr peşinde koşan, çıkarcı kimse.
Dereke: Aşağı derece, aşağı seviye.
İstihsâl: Elde etme, meydana getirme.
Müellif: Yazar.
Müteaddit: Birçok, çeşit çeşit.
Siyasetvâri: Siyaset yapıyormuş gibi.
Sukut: Düşme, değer kaybetme.
Şahid-i sâdık: Doğru şahit.
Tebdil etmek: Değiştirmek.

Herhangi bir din âlimine, bir bahane ile peygamberlik isnadını yapmak, doğrudan doğruya İslâmiyet'e bir taarruz ve Kur'ân'a bir ihênettir.

Üstadımız Said Nursî bütün ömrü müddetince sünnet-i seniyyeye ittibâ etmiş ve bir sünnet-i seniyyeye muhalif hareket etmemek için idam cezalarını hiçe saymış ve sünnet-i seniyyeyi ihya ve imanı muhafaza uğrunda 130 parça eser te'lif etmiştir. Hunhar din düşmanlarına karşı hayatını istihkar ederek mücâhede etmiş ve nihayet muvaffak ve muzaffer olmuştur.

Evet, ittibâ-ı sünnet-i Ahmediye'ye dâir yazdığı bir eseri otuz seneden beri binlerce nüsha neşrolmuştur. Fahr-i Kâinat Resûl-i Ekrem *(aleyhissalâtü vesselâm)* Efendimiz'in son ve hak peygamber olduğuna dair muazzam bir eseri olan Mu'cizât-ı Ahmediye kitabı da meydandadır. Hakikat-i hâl böyle olduğu hâlde, Said Nursî'ye böyle bir ithamı yapanların, hak ve hakikatten, insaf ve vicdandan ne kadar uzak oldukları kıyas edilsin. Bu ithamı yapmak, şeytanların bile hatırından geçmez.

Bu hâdisenin bir sebebi şu olmak kavîdir ki, Risale-i Nur, aile hayatına büyük bir fayda verip hanımların iffet ve namus ve ismetle ve saadetle hayat geçirmelerini temin ettiğinden, kadınlar Risale-i Nur'a çoklukla rağbet göstermektedirler. Buna bir hüsn-ü misal olarak hanımların neşrolunan birkaç makalesini din düşmanları görmüşler ve bolşeviklik hesabına birtakım uydurma bahanelerle hücuma geçmişlerdir. Fakat asla muvaffak olamayacaklardır. Onların maksatlarının tam aksine olarak Risale-i Nur'un neşriyatı erkek ve kadınlar arasında harika bir tarzda inkişaf etmektedir ve edecektir.

Hastalığı münasebetiyle hizmetinde bulunan
Tâhirî, Zübeyir, Ceylan, Bayram, Sungur, Rüştü

Bolşeviklik: Rus lider Lenin tarafından geliştirilen, komünist Sovyet baskı rejimi.
Fahr-i Kâinat: Kâinatın iftihar tablosu.
Hunhar: Kana susamış, gaddar, câni.
İhênet: Hakaret etme, aşağılama.
İstihkar etmek: Hafife almak, önemsememek.
İttibâ etmek: Tâbi olmak, uymak.
Kavî: Güçlü, kuvvetli.
Mu'cizât-ı Ahmediye: Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mu'cizelerinin ele alındığı 19. Mektup.
Mücâhede etmek: Cihad etmek, mücadele etmek.

~ 359 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

En mühim bir mahkemede son sözüm olarak "Mahkeme-i Kübrâ'ya Şekvâ"[2] nâmıyla yazılan ve Tarihçe-i Hayat'ta birkaç defa neşrolunan ve mahkemede iken Ankara makamatına, Temyiz Mahkemesi'ne ve mahkeme reislerine gönderilen şekvânın sebebi o hâdisenin acîb, garip, küçük bir numûnesi bu defa aynen başıma geldiği için, o "Mahkeme-i Kübrâ'ya Şekvâ"ya bir hâşiyecik olarak beyan ediyorum:

"İki gün evvel, çok müştâk olduğum ve eski zamanda Anadolu medrese-i ilmiyesi hükmünde olan Konya'ya üç sebep bahanesiyle,

Biri: İki hakikatli Nur kardeşim fakir hâlleriyle beraber büyük bir masrafa girip İzmir mahkemesine gitmişler. Dönüşlerinde yanıma uğradılar. Ben de onları kısmen masraftan kurtarmak için, hususî otomobilimle Konya'ya kadar beraber almak..

İkincisi: On beş sene benim yanımda okumuş ve yirmi seneye yakın müftülük etmiş ve kırk seneden beri birtek defadan başka görmediğim ve bütün kardeşlerim, akrabalarım içinde hayatta bir o kalmış olan kardeşimi ve çocuklarını ziyaret etmek ve onlarla görüşmek..

Üçüncüsü: Eski Said'in ve Yeni Said'in mühim üstadlarından olan ve onun müridleri olan Mevlevîler'in her yerde Risale-i Nur'la alâkadarlıkları cihetiyle çok alâkadar olduğum ve İmam Rabbânî, İmam Gazâlî gibi mühim bir üstadım olan Mevlânâ Celâeddin'i ziyaret için gitmiştim.

Hem, Tarihçe-i Hayat'ta insanlarla görüşemediğime dair neşredilen yazı ki, "Ziyaretçilerle görüşemiyorum." Nasıl ki, hediyelerden men etmek için Cenâb-ı Hak hastalık verdiği gibi, bu hürmetkârâne ziyaret de bir nevi hediye-i mâneviye olduğundan, sesim kesilip bir eser-i inâyet olarak konuşmaktan men olunduğumdan kardeşimin evine dahi gidemedim ki, konuşmayayım.

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

2 Hz. Üstad'ın "Haşirdeki mahkeme-i kübrâya bir arzuhâldir ve dergâh-ı ilâhîye bir şekvâdır." diyerek bütün Vekâletler'e, Diyanet Dairesi'ne, Temyiz Riyâseti'ne gönderdiği on maddelik bu yazı için bkz.: Şuâlar, On Dördüncü Şuâ, s. 436-443; Tarihçe-i Hayat, s. 560-568, Şahdamar Yayınları.

Eser-i inâyet: Cenâb-ı Hakk'ın lütfunun belirtisi.
Mahkeme-i Kübrâ: En büyük mahkeme, mahşer mahkemesi.
Makamat: Resmî makamlar.
Müştâk: Arzulu, iştiyaklı.
Şekvâ: Şikayet.
Temyiz Mahkemesi: Yargıtay. Adliye mahkemeleri tarafından verilen karar ve hükümleri nihaî olarak inceleyen yüksek yargı makamı.

Hiç olmazsa Konya'da iki-üç gün kalmak zarurî iken mecburî olarak bir saat içinde namazımı kılıp dönmüşüm. Fakat orada bana birden bire öyle bir vaziyet verildi ki, bütün gazetelerde neşrettiler. Kırk senedir bir defadan başka görüşmediğim kardeşimin evine dahi gidip görüşemediğim ve konuşamadığım hâlde, sanki binler adamlarla görüşmüşüm gibi muamele gördüm.

Gerçi, polislerin, aldıkları emre binâen o vaziyetleri cidden büyük bir sehiv idi. Fakat bu şiddetli hastalıklı hâlime muvâfık geldiği için onlardan sıkılmadım. Bilakis helâl ettim. Allah razı olsun dedim, teşekkür ettim. Ben tebdil-i havaya çok muhtaç olduğum için, yazın dağlarda, kışın da kira ettiğim ayrı ayrı menzillerde gezmeye mecbur oluyorum. Bir yerde duramıyorum. Hastalığım şiddetleniyor. Niyet ettim, tekrar arasıra Konya gibi yerlere gideceğim. Hattâ kirasını verdiğim Emirdağ'da iki menzilim, Eskişehir'de bir menzilim varken, o manasız vaziyet beni o tebdil-i havadan, o menzilleri ziyaret etmekten men edilmeme sebep olduğunu Konya'daki vaziyetten hissetmiştim. Ben kat'iyen kimseyle görüşemiyorum."

Bunun gibi, âdetim hilâfına bana yapılan çok gayr-i kanunî muameleler var. İşte bu defaki mezkûr vaziyeti beyan eden şu ifâdâtım evvelce yazılan "Mahkeme-i Kübrâ'ya Şekvâ"ya bir zeyil olarak neşredilebilir.

Said Nursî

~ 360 ~

Reisicumhur'a ve Başvekil'e

Kabir kapısında ve seksen küsur yaşında, birkaç hastalıkla hasta bulunan ve ölüme kendini yakın gören bir bîçâre garip ihtiyar der ki:

Size iki hakikati beyan ediyorum:

Evvelâ: Sizlerin Pakistan ve Irak'la gayet muvaffakiyetkârâne ittifakını, bu millete kemâl-i samimiyetle, sürûr ve ferah ile kazanmanızı bütün ruh u canımızla tebrik ediyoruz. Bu ittifakınızı, inşallah 400 milyon İslâm'ın sulh-u umumiyesine ve selâmet-i âmmenin teminine kat'î bir mukaddime olarak ruhumda hissettim. Ve namaz tesbihatındaki kuvvetli bir ihtar ile bunu size yazmaya mecbur kaldım.

Hilâf: Aykırı, ters.
İfâdât: İfâdeler.
Mezkûr: Zikredilen, anlatılan.
Mukaddime: Başlangıç, giriş.
Muvaffakiyetkârâne: Başarılı bir tarzda.
Sehiv: Hata, yanılgı.
Selâmet-i âmme: Umumun güveni, emniyeti.
Tebdil-i hava: Hava değişimi.

Otuz-kırk seneden beri dünyayı ve siyaseti terk ettiğim hâlde, şiddetli bir alâka ile bu ihtar-ı kalbînin sebebi: Elli seneden beri imanı kurtarmak için gayet kısa bir yolu bulan ve Kur'ân'ın bu zamanda bir mu'cize-i mâneviyesi olan Risale-i Nur'un Arabistan ve Pakistan'da her yerden daha ziyade tesirâtı olduğu ve makbul olması, hattâ aldığımız habere göre, mahkemece tesbit edilen miktarın üç misli Risale-i Nur'un talebelerinin o havâlide bulunmalarıdır. Bu sır için âhir hayatımda, kabir kapısında bu netice-i azîmeyi görmek ve beyan etmeye ruhen mecbur oldum.

Sâniyen: Irkçılık fikri, Emevîler zamanında büyük bir tehlike verdiği ve Hürriyet'in başında “kulüpler” suretinde büyük zararı görülmesi ve Birinci Harb-i Umumî'de yine ırkçılığın istîmaliyle mübârek kardeş Araplar'ın mücahid Türkler'e karşı zararı görüldüğü gibi şimdi de uhuvvet-i İslâmiye'ye karşı istîmal edilebilir ve istirahat-i umumiye düşmanları gizli dinsizler, yine o ırkçılıkla büyük zarar vermeye çalıştıklarına emareler görünüyor.

Hâlbuki, menfî hareketle başkasının zararıyla beslenmek ırkçılığın seciye-i fıtrîsi olduğu hâlde, evvelâ başta Türk milleti dünyanın her tarafında müslüman olduğundan onların ırkçılıkları İslâmiyet'le mezcolmuş, kabil-i tefrik değil. Türk, müslüman demektir. Hattâ müslüman olmayan kısmı, Türklük'ten de çıkmışlar. Türk gibi Araplar'da da Araplık ve Arap milliyeti İslâmiyet'le mezcolmuş ve olmak lâzımdır. Hakikî milliyetleri İslâmiyet'tir. O kâfidir. Irkçılık, bütün bütün bir tehlike-i azîmdir.

Sizin bu defaki Irak ve Pakistan'la pek kıymettar ittifakınız, inşallah bu tehlikeli ırkçılığın zararını def edecek ve dört-beş milyon ırkçıların yerine, 400 milyon kardeş müslümanları ve 800 milyon sulh ve müsâlemet-i umumiyeye şiddetle muhtaç Hristiyan ve sâir dinler sahiplerinin dostluklarını bu vatan milletine kazandırmaya tam bir vesile olacağına ruhuma kanaat geldiğinden, size beyan ediyorum.

Sâlisen: Altmış beş sene evvel bir vali bana bir gazete okudu. Bir dinsiz müstemlekât nâzırı Kur'ân'ı elinde tutup konferans vermiş. Demiş ki: “Bu, İslâmlar'ın elinde kaldıkça, biz onlara hakikî hâkim olamayız, tahakkümümüz

---

Havâli: Çevre, civar, yöre.
Hürriyet: 1909'da başlayan 2. Meşrûtiyet.
İhtar-ı kalbî: Kalbe gelen ihtar.
İstîmal: Kullanma.
Kabil-i tefrik: Ayrılması mümkün, ayrılabilir.
Menfî: Olumsuz, yıkıcı.
Mezcolmak: Karışmak, bütünleşmek.
Müsâlemet-i umumiye: Milletlerin veya toplumların karşılıklı barış ve emniyet içinde yaşaması.
Müstemlekât nâzırı: Sömürgeler bakanı.
Seciye-i fıtrî: Tabiatında bulunan özellik, karakter.
Tahakküm: Baskı, zorlama.
Tesirât: Tesirler, etkiler.
Uhuvvet-i İslâmiye: Müslümanların kardeşliği.

altında tutamayız. Ya Kur'ân'ı sukut ettirmeliyiz veyahut müslümanları ondan soğutmalıyız.”

İşte bu iki fikirle, dehşetli ifsat komitesi bu bîçâre fedakâr, mâsum, hamiyetkâr millete zarar vermeye çalışmışlar. Ben de, altmış beş sene evvel bu cereyana karşı, Kur'ân-ı Hakîm'den istimdat eyledim. Hakikate karşı kısa bir yol ve bir de pek büyük bir “Dârülfünun-u İslâmiye” tasavvuru ile, altmış beş senedir, âhiretimizi kurtarmak ve onun bir faydası olarak hayat-ı dünyeviyemizi de istibdad-ı mutlaktan ve dalâletin helâketinden kurtarmaya ve akvâm-ı İslâmiye'nin mâbeynindeki uhuvvetini inkişaf ettirmeye iki vesileyi bulduk.

Birinci Vesilesi: Risale-i Nur'dur ki, uhuvvet-i imaniyenin inkişafına kuvvet-i iman ile hizmet ettiğine kat'î delil, emsalsiz bir mazlumiyet ve âcizlik hâletinde te'lif edilmesi ve şimdi âlem-i İslâm'ın ekseri yerlerinde ve Avrupa ve Amerika'ya da tesirini göstermesi ve ihtilâlcilere ve dinsiz felsefeye ve otuz seneden beri dehşetli bir surette maddiyyûn ve tabîiyyûn gibi dinsizlik fikrine karşı galebe çalması ve hiçbir mahkeme ve ehl-i vukûf dahi onları cerh edememesidir. İnşallah bir zaman da sizin gibi uhuvvet-i İslâmiye'nin anahtarını bulan zâtlar, bu mu'cize-i Kur'âniye'nin cilvesini âlem-i İslâm'a işittireceksiniz.

İkinci Vesilesi: Altmış beş sene evvel Câmiü'l-Ezher'e gitmek istiyordum. Âlem-i İslâm'ın medresesidir diye, ben de o mübârek medresede bir ders almaya niyet ettim. Fakat kısmet olmadı. Cenâb-ı Hak rahmetiyle bir fikir ruhuma verdi ki:

Câmiü'l-Ezher, Afrika'da bir medrese-i umumiye olduğu gibi Asya, Afrika'dan ne kadar büyük ise, daha büyük bir dârülfünun, bir “İslâm Üniversitesi” Asya'da lâzımdır. Tâ ki İslâm kavimlerini, meselâ: Arabistan, Hindistan, İran, Kafkas, Türkistan, Kürdistan'daki milletleri, menfî ırkçılık ifsat etmesin. Hakikî, müsbet ve kudsî ve umumî milliyet-i hakikiye olan

---

Akvâm-ı İslâmiye: Müslüman kavimler, milletler.
Cerh etmek: Çürütmek, reddetmek.
Dârülfünun-u İslâmiye: İslâm Üniversitesi.
Ehl-i vukûf: Bilirkişi heyeti.
Hamiyetkâr: Dinî ve millî değerlere bağlılık hususunda gayretli.
Helâket: Yok etme, mahvetme.
İstibdad-ı mutlak: Çok zorba, çok baskıcı yönetim.
İstimdat etmek: Medet dilemek, yardım istemek.
Mâbeyn: Ara.
Maddiyyûn: Maddeciler, materyalistler.
Menfî ırkçılık: Kendi ırkını diğer milletlerden üstün gören; zararlı, yıkıcı ırkçılık düşüncesi.
Müsbet: Olumlu, yapıcı.
Sukut ettirmek: Değerini düşürmek, hükümsüz bırakmak.
Tabîiyyûn: Yaratmayı tabiata vererek Allah'ı inkâr eden kimseler.
Uhuvvet-i imaniye: İman, din kardeşliği.

"İslâmiyet milliyeti" ile إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ[1] Kur'ân'ın bir kanun-u esasîsinin tam inkişafına mazhar olsun. Ve felsefe fünunu ile ulûm-u diniye birbiriyle barışsın ve Avrupa medeniyeti, İslâmiyet hakâikiyle tam musâlaha etsin. Ve Anadolu'daki ehl-i mektep ve ehl-i medrese birbirine yardımcı olarak ittifak etsin diye, vilâyât-ı şarkıyenin merkezinde hem Hindistan, hem Arabistan, hem İran, hem Kafkas, hem Türkistan'ın ortasında, Medresetü'z-Zehra manasında, Câmiü'l-Ezher üslûbunda bir dârülfünun, hem mektep, hem medrese olarak bir üniversite için, tam elli beş senedir Risale-i Nur'un hakâikine çalıştığım gibi ona da çalışmışım.

En evvel bunun kıymetini –Allah rahmet etsin– Sultan Reşad takdir edip yalnız binasını yapmak için 20 bin altın lira verdiği gibi sonra ben eski Harb-i Umumî'deki esaretimden döndüğüm vakit, Ankara'da mevcut 200 meb'ustan 163 meb'usun imzası ile 150 bin lira, o zaman paranın kıymetli vaktinde, aynı o üniversite için vermeyi kabul ve imza ettiler. Mustafa Kemal de içinde idi. Demek, şimdiki para ile beş milyon liraya yakın bir tahsisat vermekle, tâ o zamanda böyle kıymettar bir üniversitenin tesisine her şeyden ziyade ehemmiyet verdiler. Hattâ dinde çok lâkayt ve garplılaşmak ve an'anâttan tecerrüd etmek taraftarı bulunan bir kısım meb'uslar dahi onu imza ettiler. Yalnız onlardan ikisi *dediler ki:*

"Biz şimdi ulûm-u an'ane ve ulûm-u diniyeden ziyade garplılaşmaya ve medeniyete muhtacız."

Ben de cevaben dedim: Siz, farz-ı muhâl olarak, hiçbir cihette ihtiyaç olmasa da ekser enbiyânın Asya'da, şarkta zuhuru ve ekser hükemânın ve filozofların garpta gelmelerinin delâletiyle Asya'yı hakikî terakki ettirecek, fen ve felsefenin tesirâtından ziyade hiss-i dinî olduğu hâlde, bu fıtrî kanunu nazara almayarak "garplılaşmak" nâmıyla an'ane-i İslâmiye'yi bıraksanız ve lâdinî bir esas yapsanız dahi, dört-beş büyük milletlerin merkezinde olan vilâyât-ı şarkıyede millet, vatan selâmeti için dine, İslâmiyet'in hakâikine kat'iyen

---

1 "Müminler birbirleriyle ancak kardeştirler." (Hucurât Sûresi, 49/10).

An'anât: Gelenekler, örf.
An'ane-i İslâmiye: İslâmî gelenek, örf.
Farz-ı muhâl: Olmayacak bir şeyi olmuş gibi düşünme, varsayma.
Fünun: Fenler, bilimler.
Garplılaşmak: Batılılara, Avrupalılara benzemek.
Hükemâ: Bilginler, filozoflar.
Lâdinî: Dinsiz.
Musâlaha etmek: Barışmak, barış yapmak.
Tecerrüd etmek: Sıyrılmak, uzaklaşmak.
Terakki ettirmek: Geliştirmek, ilerletmek, yükseltmek.
Ulûm-u an'ane: Geleneksel, nakle dayalı ilimler.
Ulûm-u diniye: Dinî ilimler.
Vilâyât-ı şarkıye: Doğu illeri.

taraftar olmak, size lâzım ve elzemdir. Binler misallerinden bir küçük misal size söyleyeceğim:

Ben Van'da iken, hamiyetli Kürt bir talebeme dedim ki: "Türkler İslâmiyet'e çok hizmet etmişler. Sen onlara ne niyetle bakıyorsun?" dedim.

Dedi: "Ben müslüman bir Türk'ü, fâsık bir kardeşime tercih ediyorum. Belki babamdan ziyade ona alâkadarım. Çünkü tam imana hizmet ediyorlar."

Bir zaman geçti, –Allah rahmet etsin– o talebem, ben esarette iken İstanbul'da mektebe girmiş. Esaretten geldikten sonra gördüm. Bazı ırkçı muallimlerden aldığı aksülamel ile o da Kürtçülük damarıyla başka bir mesleğe girmiş. Bana dedi: "Ben şimdi gayet fâsık, hattâ dinsiz de olsa bir Kürd'ü sâlih bir Türk'e tercih ediyorum."

Sonra ben onu birkaç sohbette kurtardım. Tam kanaati geldi ki Türkler bu millet-i İslâmiye'nin kahraman bir ordusudur.

Ey suâl soran meb'uslar! Şarkta beş milyona yakın Kürt var. Yüz milyona yakın İranlı ve Hintliler var. Yetmiş milyon Arap var. Kırk milyon Kafkas var. Acaba birbirine komşu, kardeş ve birbirine muhtaç olan bu kardeşlere, bu talebenin Van'daki medreseden aldığı ders-i dinî mi daha lâzım? Veyahut o milletleri karıştıracak ve ırkdaşlarından başka düşünmeyen ve uhuvvet-i İslâmiye'yi tanımayan, sırf ulûm-u felsefeyi okumak ve İslâmî ilimleri nazara almamak olan o merhum talebenin ikinci hâli mi daha iyidir? Sizden soruyorum.

İşte bu cevabımdan sonra, an'ane aleyhinde ve her cihetle garplılaşmak fikrini taşıyanlar, kalktılar, imza ettiler. İsimlerini söylemeyeceğim. Allah kusurlarını affetsin, şimdi vefat etmişler.

Râbian: Mâdem Reisicumhur gayet mühim mesâil-i siyasiye içinde Şark Üniversitesi'ni en ehemmiyetli bir mesele yapıp hattâ harika bir tarzda altmış milyon liranın o üniversiteye sarfı için bir kanun çıkarmak derecesinde fevkalâde bir hizmetle medresenin medar-ı iftiharı ve kendisine büyük bir şeref verdiren bu medrese-i İslâmiye'ye, eski hocalık hissiyatıyla başlaması, bütün şark hocalarını minnettar etmiş. Ve şimdi orta şarkta sulh-u umumînin temel taşı ve birinci kalesi olan bu üniversiteyi yine mesâil-i azîme-yi siyasiye içinde yeniden nazara alması, elbette bu vatan, bu devlete, bu millete bu azîm, faydalı hizmeti netice verecek. Ulûm-u diniye o üniversitede esas

---

Aksülamel: Ters tepki, reaksiyon.
Elzem: Çok gerekli, vazgeçilmez.
Fâsık: Günahkâr.
Medar-ı iftihar: Övünç kaynağı.
Mesâil-i azîme-yi siyasiye: En büyük siyasî meseleler.

olacak. Çünkü hariçteki kuvvet tahribatı mânevîdir, imansızlıkladır. O mânevî tahribata karşı atom bombası, ancak mânevî cihetinde mâneviyâttan kuvvet alıp o tahribatı durdurabilir.

Mâdem elli beş sene bu meseleye bütün hayatını sarf etmiş ve bütün dekâikiyle ve neticeleriyle tetkik etmiş bir adamın bu meselede reyini almak ve fikrini sormak lâzım gelirken, Amerika'da, Avrupa'da bu meseleye dair istişareye kendinizi mecbur bildiğinizden, elbette benim de bu meselede söz söylemeye hakkım var. Hamiyetkâr olan bütün bir millet nâmına sizden bekliyoruz.

Said Nursî

~ 361 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1]

Aziz, Sıddık, Fedakâr, Hâlis, Muhlis Kardeşlerim ve Hizmet-i Kur'âniye'de Hakikî, Ciddî, Metanetli Arkadaşlarım!

Size gayet ehemmiyetli bir hâlimi ve dehşetli bir zahmet, fakat inâyet-i ilâhiye ile büyük bir rahmeti tazammun eden zâhirî bir hastalığın mânevî bir istirahat ve bir tamam-ı vazifeye bir alâmet olarak bir hastalığımı beyan ediyorum. Şekvâ değil, teşekkür ediyorum. Fakat sizden tahammülüm için dua istiyorum. O hâlet de şudur:

Ben kelimâtı konuşurken, birden mânevî bir men gibi şiddetli bir hararet başlıyor. Hattâ eskiden günde bir-iki defa su içerken, şimdi yemeği pek az yediğim hâlde, yirmi otuz defa su içmeye mecbur oluyorum. Hattâ iki gün evvel pek şiddetlendi. Ben bir tesemmüm zannettim. Hattâ bir vehme binâen yanımdaki kardeşlerime ifşa ettim. Bu gayet şiddetli hastalığıma karşı sabır ve tahammül niyaz ettim. Rahmet-i ilâhiyeden rica ettim. Birden kalbime geldi ki:

Ekser hayatımdaki zahmetlerde bir inâyet ve rahmet cilvesi bulunduğu gibi, inşallah bunda da o cilve-i rahmet var ki, cinnî ve insî şeytanların ve dinsizlerin seni zehirlendirmek ve susturmaya çalışmaları, vazifenin tamam olmasına ve istirahatine rahmet-i ilâhiye bir vesile oldu ki, geçen sene İşârâtü'l-

---

1 O yüce Zât'ın adıyla.

Dekâik: İncelikler, ayrıntılar.
İfşa etmek: Açığa vurmak, açıklamak.
İnâyet-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın yardımı.
Kelimât: Kelimeler.
Muhlis: Her hâli içten ve riyâsız olan. Çok hâlis, çok samimi.
Rey: Görüş, kanaat.
Şekvâ: Şikayet.
Tamam-ı vazife: Vazifenin tamamlanması.
Tazammun etmek: İhtiva etmek, içinde bulundurmak.
Tesemmüm: Zehirlenme.

İ'câz tefsiri ve Mesnevî-i Arabî'yi bir sene müddetle ders vermeye başlamıştım. Gizli düşmanlarım cinnî ve insî şeytanlar, beni susturmaya desâisleriyle çalıştıkları hâlde, rahmet-i ilâhiye hem İşârâtü'l-İ'câz'ın, hem Mesnevî-i Arabî'nin Türkçesini ihsan ettiğinden ve Risale-i Nur da ekseriyet itibarıyla kendi kendine ders verip muallimlere ihtiyaç bırakmadığından, bu tedris vazifemde bana istirahat ve tebrik nev'inde bir ihsan-ı ilâhî olarak bu acîb hastalık benim istirahatime medar oldu.

Hem benim ruhuma geldi ki: Senin binler, belki yüz binler Saidcikler, senin bedeline ders verecek ve konuşacaklar var. İhsan-ı ilâhî ile Risale-i Nur, başka ilimler gibi meşakkatli derslere muhtaç değil. فَإِنَّكَ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ[1] Gavs-ı Geylânî'nin *(kuddise sirruh)* kerametkârâne cümlesi, en dehşetli zaman gibi bunda da ayn-ı hakikat olduğu görüldü.

Hem âzamî ihlâsın zedelenmemek için, şimdi düşmanlar da dostlara inkılâp ettiği bir zamanda sohbet etmek, konuşmak, bu dünyada da uhrevî hizmetlerin bir güzel ve fâni meyvelerine vesile olabilir. O vakit, âzamî ihlâs ki hiçbir şeye âlet olmayacak; hem vazife-i ilâhiyeye karışmamak için kader-i ilâhî, hakkımdaki bu şiddetli hâlete aleyhimde değil, lehimde olarak fetva verdi, müsaade etti. Ben yanımdaki vasiyetnâmemdeki evlât kabul ettiğim küçük evlâtları tevkil ediyorum. Onlarla konuşanı benimle konuşmuş gibi kabul ediyorum...

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[2]

Kardeşiniz
Said Nursî

Üstadımızın bu hastalığı gösteriyor ki, gizli dinsizler konuşturmamak için bir ilâç bulmuşlar, yedirmişler. Elhâsıl, Üstadımızın musâfahadan, sohbetten ve konuşmaktan men edildiğini biz de görüyoruz.

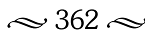
Üstadımızın hizmetinde bulunan
Tahirî, Zübeyir, Ceylan, Hüsnü, Bayram

---

[1] "Muhakkak ki sen, inâyet gözüyle gözetilip korunmaktasın." Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 562.

[2] Bâki olan yalnız Allah'tır.

Ayn-ı hakikat: Gerçeğin ta kendisi, tamamen gerçek.
Âzamî: En üst seviyede, fevkalâde.
Desâis: Desiseler, hileler.
Gavs-ı Geylânî: İran'ın Gilan eyaletinden olan büyük veli, Hz. Abdülkadir Geylânî (k.s.).
Kerametkârâne: Kerametli bir tarzda.
Medar olmak: Sebep, vesile olmak.
Musâfaha: Tokalaşma.
Tedris: Ders verme, öğretim.
Tevkil etmek: Vekil tayin etmek.

Berây-ı malûmat hem resmî zâtlara, hem dostlara mühim bir hakikati beyan ediyoruz:

Üstadımız gençliğinde ve hattâ çocukluğundan itibaren izzet-i ilmiyeyi muhafaza için şiddetle halktan istiğnâ ediyordu. Zekat ve sadakayı kat'iyen almadığı gibi –İkinci Mektup'ta da beyan edildiği üzere– hediyeyi kabul etmiyordu. Bu hâlin, şimdiki ihtiyarlık ve zayıflık zamanında devam edebilmesi için, Cenâb-ı Hakk'ın rahmetiyle, o istiğnâ düsturu hastalığa inkılâp etti. Yani mukabilsiz bir lokma alsa derhal hasta olur. O lokmayı yiyemiyor.

Üstadımız gençliğinde bu kadar muhtaç değildi. Tek başına yaşadığı zamanlar pek az bir masraf kendisine kâfi idi. Şimdi pek çok talebelerine tayın verdiği ve birkaç hastalıkla hasta bulunduğu bir zamanda, o istiğnâ düsturunun muhafazası için rahmet-i ilâhiye onu mukabilsiz hediyelerden hasta ediyor.

Aynen öyle de, Üstadımıza hürmet dahi mânevî bir hediye gibi olduğundan, şiddetle nâsın hürmetinden ve elini öpmesinden kaçıyordu. Tarihçe-i Hayatı'nın ve İhtiyarlar Lem'ası'nın şehâdetiyle, gençliğinde emsallerinin fevkinde olarak, Siirt'in Tillo kasabasında inzivaya girmişti. Ağrı vilâyetinde Şeyh Ahmed Hânî Hazretleri'nin türbesine kapandı. Rusya'ya esir düştüğünde, doksan kadar esir zâbit kendisinin dinî derslerini şevkle dinledikleri hâlde, üserâ kampında Tatarlar'ın küçük hâlî bir camiinde bir yer bularak orada yalnızlığa çekildi. İstanbul'da Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye âzâlığı gibi câzip ve şâşaalı bir hayat içinde iken Yûşâ Tepesi'nde kimsesizliği tercih etti. Van'a döndüğünde pek çok eski ve yeni talebeleri arasında sürûrlu bir ömrü istemeyerek Erek Dağı'ndaki bir mağaraya kapandı. En son defa otuz senede gördüğü emsalsiz zulümlerin neticesi olarak hapishanelere gönderildiği zaman, kanunen tecrit müddeti on beş gün olmasına rağmen, yirmi ay ve hattâ bütün hapis müddetince tecrid-i mutlakta tutulduğu hâlde kimseye şekvâ etmedi.

Bütün bu hâller gösteriyor ki, Üstadımızın fıtratında inziva daima hüküm sürmüştür. Fakat ihtiyarlığında pek çok yardıma, hizmete, sohbete muhtaç olduğu bir vakitte bunun devam etmesi için bir nevi hastalık hâleti verilmiş. Beş

Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye: 1918-1922 yılları arasında, zamanın problemlerine İslâmî çözümler üretme doğrultusunda faaliyet göstermiş İslâmî İlimler Akademisi.

Fevk: Üst.
Hâlî: Boş, ıssız.
İzzet-i ilmiye: İlmin izzeti, onuru.
Nâs: İnsanlar.

Tecrit / tecrid-i mutlak: Ayırma, yalnız bırakma, kimseyle görüştürmeme. Hücre hapsi.
Üserâ: Esirler.

dakika konuşsa, şiddetli bir hararet başlıyor, sesi çıkmıyor. Hattâ Şâfiî mezhebinde olduğu için, namazda Fatiha'yı kendisi işitecek derecede okuması lâzım gelirken, hastalık sebebiyle sesi çıkmadığından, mezheb-i Hanefîyi takliden namazlarını edâ ediyor. Bu hastalığına dair iki mühim doktorun iki raporu var. İstenilirse gösterilecektir.

Şimdi Risale-i Nur'un fevkalâde fütuhatı ve âlem-i İslâm'da dahi fevkalâde bir hüsn-ü kabule mazhar olması hengâmında, düşmanlar dahi dostlara inkılâp ettiği bir zamanda Risale-i Nur'un âzamî ihlâsını –ki rıza-yı ilâhîden başka dünyevî, uhrevî hiçbir rütbeye, makama âlet etmemek– muhafaza için, dehşetli bir merdümgiriz, yani insanlardan tevahhuş ve sesi çıkmamak ve konuşmamak hastalığı ve elini öpmek, ona âdetâ bir tokat vurmak gibi dokunmak vaziyeti, kat'iyen bize kanaat verdi ki: Bu bir istihdâm-ı rabbânîdir. Hattâ bu hakikatlerin izharına vesile olan bir şahsı da Üstadımız helâl etti.

Hâşiye: Üstadımızdan sorduk: Neden Risale-i Nur'un şâşaalı intişarı ve düşmanların dahi mağlup olup dostâne vaziyet aldıkları bir zamanda insanlarla görüşmüyorsunuz?

Cevaben dedi ki: “Benimle görüşmek isteyenler, ya muârızdır veya dosttur.

Dost olsa, Risale-i Nur'un yüz binler nüshası benim bedelime tam konuşuyor; bana kat'iyen ihtiyaç bırakmamış.

Görüşmek isteyen muârız olsa, bu otuz sene zarfında pek çok mahkemeler ve ehl-i vukûflar tetkik ettikleri hâlde, ne Nur Risalelerinde ve ne de Nur talebelerinde hiçbir suç bulamamışlar. Yirmi dört mahkeme “Risale-i Nur'da suç bulamıyoruz” dedikleri, dört mahkeme de kat'iyen umum Nur Risalelerine beraat vererek kaziyye-i muhkeme hâline gelen kararlarıyla bütün kitapları, mektupları sahiplerine iade etmesi, benim bedelime muârızlara tam cevap veriyor. Bana ihtiyaç kalmamış.

Eğer şahsî görüşmek istenilse, bütün Nur talebeleri bir cihette bu bîçâre Said'in dâvâ vekilleri olduğu gibi, İstanbul'da ve Ankara'da avukatları bulunduğundan, isteyenler onlarla görüşebilir.”

Şiddetli hastalığı ve çok ihtiyarlığı için zarurî işlerini gören
Hizmetkârları

Fütuhat: Fetihler, zaferler.
İstihdâm-ı rabbânî: Cenâb-ı Hakk'ın hizmet ettirmesi, görevlendirmesi.
İzhar: Ortaya çıkarma, gösterme.
Kaziyye-i muhkeme: Kesinleşmiş, değişmez ve değiştirilemez hâle gelen, uygulanması gerekli olan hüküm.
Merdümgirizlik: İnsanlardan sıkılıp kaçma, yalnızlığı sevme.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Tevahhuş: Ürkme, çekinme, yabancılık çekme.

~ 363 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1]

Üstadımız ifade buyurdular ki:

Aleyhimizde olan Cumhuriyet gazetesi, müdâfaamı çok yanlış ve gayet fena bir tarzda tağyir etmiş, hattâ "Bir cânî yüzünden on mâsuma zarar gelmemesi için" cümlesinin yerine "Bir câni yüzünden on mâsumu zulmetten kurtarmak için" gibi hezeyanlar karıştırmış.

Hem de o yazdığım cevap, beş-altı sene evvel İstanbul 2. Sulh Ceza Mahkemesinde aynen söylenmiş, en mühim meselemde beraat verilmiş bir müdâfaa iken, bir-iki ay evvel, bir bardak suda bir fırtına koparmak nev'inden, İstanbul seyahatimde gayet manasız, garazkârâne, bir savcı Isparta Müddeiumumîsine havale edip manasız benim ifademi almaya iki resmî polis memuru gönderdi. Onlara dedim: O meseleye beş sene evvel cevap verilmiştir. İşte o zamanki cevabım da budur, dedim. Onlar da kabul ettiler. Hem de makine ile çıkardılar, hem o herife de göndermişler.

Şimdi uzak bir yerde tekrar manasız olarak bizden uzak bir kaymakama başkası onu vermiş. İftiracı gazete de "Onu kaymakam, savcıya vermiş" demesiyle Risale-i Nur'un bir kısım zayıf şâkirtlerine vesvese ve bir evham vermek istemiştir. Bu yazıya Nur'un çok avukatları tekzib yazsınlar. O meselenin mevzuuna dair İstanbul Sıhhî Heyeti'nden dört rapor var. Fakat lüzumsuz olduğu için kimseye göstermeye tenezzül etmedim. Hem de lüzum olmamış.

Said Nursî

Ankara'daki iki emniyet müdürüne çok selâm ediyorum. Böyle şeylere ehemmiyet vermesinler.

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Garazkârâne: Kötü maksatlı, garazlı bir tarzda.
Hezeyan: Saçmalık.
Müddeiumumî: Savcı.
Sıhhî Heyeti: Sağlık Kurulu.
Tağyir etmek: Değiştirmek.
Tekzib: Yalanlama yazısı.

~ 364 ~

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[1]

Aziz, Sıddık Kardeşlerimiz!

Evvelen: Üstadımız Leyle-i Berat'ınızı tebrik ediyor. Hem selâm ve dua ediyor.

Sâniyen: Diyarbakır'dan dün aldığımız mektupta ifade edildiğine göre, Diyarbakır havâlisiyle beraber şarkta şimdi iki yüz kadar Nur dershaneleri açılmış. Ayrıca Diyarbakır'da kadınlara mahsus dört-beş dershane-i nuriye varmış. İnşallah bu büyük bir hayrın alâmetidir.

Üstadımız on sene evvel işaret ve büyük menfaatini beyan ettiği Nur medreselerinin şimdi bu zamanda açılma işi, tam tahakkuk safhasına girmiş bulunuyor. O zaman demişti: "Şimdi resmen din tedrisâtı için hususî dershaneler açılmasına izin verilmesine binâen Nur şâkirtleri mümkün olduğu kadar her yerde küçücük bir dershane-i nuriye açmak lâzımdır. Gerçi herkes kendi kendine bir derece istifade eder; fakat herkes her bir meselesini tam anlamaz. *İman hakikatlerinin izahı olduğu için, hem ilim, hem mârifetullah, hem huzur, hem ibadettir. Eski medreselerde beş-on seneye mukabil, inşallah Nur medreseleri beş-on haftada aynı neticeyi temin edecek ve yirmi senedir ediyor.*"

Üstadımız, Barla'daki dokuz senelik ikametgâhı olan ve Risale-i Nur'un birinci dershanesi, hem altı vilâyet genişliğindeki Medresetü'z-Zehra'nın çekirdeği bulunan hanesini medrese-i nuriye olarak Risale-i Nur'a vakfetmişti. Şimdi onu müteakip hem Isparta ve civarı kazaları ve bazı köylerinde, hem Diyarbakır ve şarkta Nur dershaneleri açılmaktadır. Bu suretle o dershanelerde Nurlar'ın okunması ve Nurlar'la meşguliyete devam edenlere ve ders alanlara talebe-i ulûm şerefini kazandırmaktadır. Talebe-i ulûmun ise âdi harekâtı, hattâ uykusu dahi ibadet hükmüne geçtiğini bazı büyük müçtehidler beyan etmişler.[2]

---

1 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.
2 Bkz.: Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 4/182; İmam Rabbânî, *Mektubat* 1/47 (33. Mektup).

Âdi harekât: Normal, sıradan hareketler, yapılan işler.
Dershane-i nuriye: Risale-i Nur dershanesi.
Huzur: Cenâb-ı Hakk'ın emri, iradesi ve nazarı altında hazır olduğunun devamlı farkında olma.
Müçtehid: Dinin temel kaynaklarından hüküm çıkarma bilgi ve kabiliyetine sahip olan kimse.
Şark: Doğu.
Talebe-i ulûm: İlim talep edenler, öğrenciler.

Sâlisen: Nurlar'ın radyo diliyle Anadolu ve âlem-i İslâm'a intişarının ilk mukaddimesi, mübârek Leyle-i Berat'a tevâfuk etmesi, bu vatan ve âlem-i İslâm hakkında Risale-i Nur lehinde büyük bir hayrın alâmeti ve işaretidir.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[1]

Kardeşleriniz

Tahirî, Zübeyir, Sungur, Ceylan, Bayram

Hâşiye: Bu mektup aynı zamanda telgrafla veya mektupla Üstadımızın Leyle-i Berat'larını tebrik eden kardeşlerimize cevaptır.

365

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[2]

Umum dostlarıma ve Nur kardeşlerime bu vasiyeti ilân ediyorum:

Ben şahsım itibarıyla vazife-i nuriyeyi yapmaya tâkatim kalmamış. Belki ihtiyaç da kalmamış. Hem müteaddit tesemmümlerle ve çok ihtiyarlık vaziyetiyle ve hastalıkla, şimdiki hayatta kalmak, tahammülüm kalmamış gibidir. Şayet müştâk olduğum ölüm elime geçmese de, zâhirî hayatımda ölmüşüm gibi diye bu vasiyetimi yazıyorum.

Hâlık-ı Rahmân-ı Rahîm'e hadsiz şükür olsun ki, bundan altmış-yetmiş sene evvel hilâf-ı âdet olarak tahsil-i ilim, hususan ilm-i imanî yolunda başkaların muâvenetine yalvarmamak ve tam fakr-ı hâliyle beraber Eski Said, çocukluk, gençlik zamanında talebelerine tayınlarını kendi vermeye çalıştığı ve ancak kısa bir zaman beş tayın kabul edip mütebâki talebelerine, bazen yirmi-otuz talebesine tayın verdiğinden ilmi, vâsıta-yı cer etmeye o talebeler mecbur olmadılar. İktisat ve kanaatle o zaman muvaffak oldukları gibi Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn'e hadsiz şükür olsun ki, Eski Said gibi şimdi Risale-i Nur

---

1 Bâki olan yalnız Allah'tır.
2 O yüce Zât'ın adıyla.

Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi Cenâb-ı Hak.
Fakr-ı hâl: Fakirlik hâli.
Hâlık-ı Rahmân-ı Rahîm: Rahmeti sonsuz, merhamet ve ihsanı pek çok olan Yüce Yaratıcı.
Hilâf-ı âdet: Alışılmış âdetin zıddı, tersi.
İlm-i imanî: İmana dâir ilimler.
İntişar: Yayılma.
Muâvenet: Yardım.
Müştâk: Arzulu, istekli.
Müteaddit: Birçok, çeşit çeşit.
Mütebâki: Geriye kalan, diğer.
Tayın: Yiyecek, kumanya.
Vâsıta-yı cer: Menfaat sağlama aracı.
Vazife-i nuriye: Risale-i Nur'a ait vazife.

kendi hakikî talebelerinin tayınlarını neşriyatıyla mükemmel vermeye başlamış. Âzamî ihlâsı kırmamak için Risale-i Nur has talebelerine, hususan nafakasını tedarik edemeyenleri tam tamına idare edecek derecede Risale-i Nur'un satılan nüshalarının beşten birisi Risale-i Nur'un hakkı olduğu cihetle, şimdi elli-altmış talebesine kâfi sermayesi çıkıyor. Benim (bîçâre Said'in) içinde hiçbir hakkı yoktur. Yalnız Risale-i Nur'un kıymettar hâsiyeti ve şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsinin kemâl-i sadâkati bu mânevî Nur bayramına vesile oldu.

Şimdi bütün talebelerin fevkinde diyerek değil, benim en yakınımda, hizmetimde olup bir derece tam tarz-ı hareketimi bilenler ve yakından görenler içinde, dört-beş adamı mutlak vekil yapıyorum. Ben ölsem veya hayatta şuursuz kalsam, Nurlar'a karşı hizmetimin tarzını bilerek tam yapabilsinler. Şimdilik Tâhirî, Sungur, Ceylan, Hüsnü ve bir-iki adam daha mutlak vekilim olarak vasiyet ediyorum.

Şimdi Risale-i Nur'un satılan nüshalarının sermayesi, Risale-i Nur'un malıdır. Said de bir hizmetkârdır. Hayatta tayınını alabilir. Hattâ bugünlerde ölüm bana çok yakın göründü. Ben de altı vilâyette bulunan elli-altmış talebeyi iki-üç sene Nur sermayesinden tayınını vermek kat'î niyet ederken, belki bazılarını bazı mâniler onları talebelik hizmetinden vazgeçirecek, diye vazgeçtim. Şimdi vasiyetimi yazdım.

Said Nursî

Hâşiye: Gavs-ı Âzam Şeyh-i Geylânî *(radiyallâhu anh)* Risale-i Nur'a ve müellifine işaret ettiği keramet-i gaybiyesinde bir fıkrada تَعِيشُ سَعِيدًا[1] diye *"maîşet hususunda saadetle yaşayacağını ve en mesut olacağını"* haber vermiş. Hâlbuki biz Üstadımızın fakr u istiğnâsını şimdiye kadar zâhiren buna muhalif görüyorduk. Gavs-ı Âzam'ın bu ihbar-ı gaybiyesi Üstadımızın hayatında şimdi bilfiil görülmüş ki, küçüklüğünde, daha on yaşında iken amcasının çorbasını içmezdi, minnet altına girmezdi. Ve ders verdiği eski talebelerinin maîşetini de kendisi deruhte ederdi. Aynen şimdi de elli-altmış talebesinin tayınlarını vermesi, o gaybî ihbarın tam tahakkuk ve tezahür ettiğini göstermiştir.

Tahirî, Sungur, Ceylan

---

1 Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî)* s. 562.

Deruhte etmek: Üstüne almak, yüklenmek.
Fakr u istiğnâ: Muhtaç olmasına rağmen kimseden bir şey istememe, tenezzül etmeme, tok gözlülük.
İhbar-ı gaybiye: Gayba ait, bilinmeyen şeylerden, gelecekten haber verme.
Kemâl-i sadâkat: Tam bir sadâkat, bağlılık.
Keramet-i gaybiye: Gayba, istikbale ait keramet.
Maîşet: Yaşama, geçim.
Şahs-ı mânevî: Hükmî, mânevî şahsiyet.

~ 366 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1]

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Ecel muayyen olmadığı için, benim şiddetli hastalığım her vakit gelebilir diye, evvelce yazdığım vasiyetnâmelerimi teyiden bu vasiyetnâme de şiddetli, dâhilî bir hastalığımdan ihtar edildi. Ben de beyan ediyorum ki:

Benim vefatımdan sonra, benim emaneten elimde bulunan Risale-i Nur sermayesi, hem mu'cizâtlı Kur'ân'ımızı tab' ettirmek için Eskişehir'de muhafaza edilen sermaye, o Kur'ân'ın tevâfukla ve fotoğrafla tab'ına ait.(Hâşiye) Yanımızdaki sermaye ise Risale-i Nur'un sermayesidir. O sermaye, Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn'e hadsiz şükür olsun ki, yetmiş küsur sene evvel, o zamanın âdetine muhalif olarak, kendim fakirliğimle beraber onların tayınlarını verdiğime bir ihsan ve lütf-u rabbânî olarak, o zamandan elli-altmış sene sonra Cenâb-ı Erhamü'r-râhimîn o örfî âdete muhalif kaidemi, mânevî ve geniş Medresetü'z-Zehra'nın hâlis ve nafakasını temin edemeyen ve zamanını Risale-i Nur'a sarf eden talebelerine aynen ve eski zaman ihsan-ı ilâhî neticesi olarak, şimdi yanımızdaki sermaye onların tayınlarıdır ve tayınlarına sarf edilecek. Ve kaç senedir benim yaptığım gibi benim mânevî evlâtlarım, benim vereselerim aynen öyle yapmak vasiyet ediyorum.

İnşallah tam Risale-i Nur intişara başlasa, o sermaye şimdiki fedakâr, kendini Risale-i Nur'a vakfeden şâkirtlerden çok ziyade fedakâr talebelere kâfi gelecek ve mânevî Medresetü'z-Zehra ve medrese-i nuriye çok yerlerde açılacak. Benim bedelime bu hakikate, bu hâle mânevî evlatlarım ve has ve fedakâr hizmetkârlarım ve Nur'a kendini vakfeden kahraman ve herkesçe malûm kardeşlerim bu vasiyetin tatbikine yardımlarını rica ediyorum.

Hâşiye: On bin liradır.

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

İntişar: Yayılma.
Lütf-u rabbânî: Cenâb-ı Hakk'ın lütfu.
Mu'cizâtlı Kur'ân: Kur'ân-ı Kerîm'deki tevâfuk mu'cizelerini gösteren bir tarzda yazılan Mushaf.
Muayyen: Belirli, belli.
Tab' ettirmek: Bastırmak.
Tayın: Yiyecek, erzak.
Teyiden: Pekiştirmek, desteklemek üzere.

Risale-i Nur itibarıyla bana hiç ihtiyaç kalmadığı için âlem-i berzaha gitmek benim için medar-ı sürûrdur. Siz mahzun olmayınız. Belki beni tebrik ediniz ki, zahmetten rahmete gidiyorum.

Çok hasta
Said Nursî

Evet, biz Üstadımızın bu vasiyetine şahidiz.

Emirdağlı Çalışkan, Mustafa Acet, Safranbolulu Hüsnü,
Ermenekli Zübeyir, Çoğollu Bayram

367

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ[1]

Aziz, Muhterem Kardeşimiz Tahsin Bey!

Leyle-i Kadr'inizi tebrik eder, muvaffakiyetler dileriz. Üstadımız size hususî selâm ediyor. Dedi ki:

"Tahsin'in neşrettiği Tarihçe-i Hayat yirmi büyük mecmua kadar fayda verdi, fütuhat yaptı. Şimdi bir parça ilişmelerine kat'iyen merak etmesin. Nazar-ı dikkati celbettiği için büyük bir ilânnâme hükmüne geçti. Şimdiye kadar nasıl ki yirmi senedir yirmi büyük mecmua perde altında intişar etmesiyle çok büyük fütuhata medar oldu, Tarihçe-i Hayat'ın da perde altında intişarı inşallah aynı neticeyi verecek."

Sâniyen: Madem Cenâb-ı Hak sizi Ankara'da Risale-i Nur'un başkumandanı olarak ihsan etmiş; Risale-i Nur'un, Kur'ân'ın kırk vech-i i'câzından bir vechi olan nazmını beyan eden İşârâtü'l-İ'câz tefsirinin neşri de size müyesser oldu. O vech-i nazım yedi kısımdır. Bir kısmı tevâfukâttır. Tevâfukâtın bir nevi de Lafza-yı Celâl'de görülen zâhir tevâfukâttır. İşte, mu'cizâtlı Kur'ân'ımız bu tevâfukâtı gösteriyor. İnşallah bu mu'cizâtlı Kur'ân'ın neşri ve tab'ı da size nasip olacak.

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.

Âlem-i berzah: Kabir hayatı, dünya ile âhiret hayatı arasındaki ara dönem.

İlânnâme: İlân yazısı, bildiri.

Lafza-yı Celâl: "Allah" lafzı, kelimesi.

Medar-ı sürûr: Sevinç vesilesi, kaynağı.

Müyesser olmak: Kısmet, nasip olmak.

Nazm: Kur'ân'ın âhenkli bir şekilde dizilmiş âyet ve sûrelerinden oluşan metni.

Tevâfukât: Tevâfuklar, uygunluklar. Bazı kelimelerin tesadüfe verilemeyecek derecede yazıda alt alta, yan yana veya karşılıklı bir şekilde birbirine orantılı, denk gelmeleri.

Vech-i i'câz: Mu'cize yönü.

Vech-i nazım: Âyet ve sûrelerin dizilişindeki ahenk ve tertip yönü.

Evvelce Üstadımız on bin lira size göndermişti. Şimdi de Kur'ân'ın âyetlerine tam muvâfık olarak[1] 6666 lirayı ki bu para, talebelerin iki senelik tayınâtından fazla kalan paradır. Bunda bir sırr-ı azîm var, aynı altın para gibi mübârektir. Başkasına sarf etmemek lâzımdır. Size, Kur'ân'ın bazı cüzleriyle birlikte gönderiyoruz ve pek çok selâm ediyoruz.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي[2]

Kardeşleriniz
Tâhirî, Zübeyir, Ceylan, Sungur

368

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[3]

Ankara'ya bu defa geldiğimin mühim bir sebebi, İslâmiyet'e ciddî taraftar Dâhiliye Vekili Nâmık Gedik'i* görmek ve İslâmiyet'in kahramanı olan Adnan Bey'e ve Tevfik İleri gibi mühim zâtlara bir hakikati söylemektir ki:

Hem Demokrat'a, ezan-ı Muhammedî gibi çok kuvvet vermek ve Risale-i Nur'un neşrine müsaadesi gibi çok taraftar olmak ve âlem-i İslâm'ı, hattâ bir kısım Hristiyan devletlerini de memnun etmek için, Ayasofya'yı muzahrafâttan temizleyip ibadet mahalli yapmaktır. Bu ise, bu mesele için otuz sene siyaseti terk ettiğim hâlde, bu nokta hatırı için Nâmık Gedik'i görmek istedim ve geldim. Adnan Bey, Nâmık Gedik ve Tevfik İleri gibi zâtların hatırı için başka yere gitmedim.

Hem Risale-i Nur, Kur'ân'ın kanun-u esasiyesiyle bütün Anadolu ve vilâyât-ı şarkiyede âsâyişi temin eden Risale-i Nur'un 500 bin nüshası komünistliği susturduğu gibi âsâyişi temin ettiğine bir delili budur ki:

---

1 Kur'ân âyetlerinin tamamı 6200 küsurdur. Fakat bazı müfessirler Kur'ân'da 6666 âyet olduğunu belirtmiş ve bunu da şu şekilde açıklamışlardır: Bin âyet emir; bin âyet nehiy; bin âyet vaad; bin âyet vaîd; bin âyet haber; bin âyet kasas; beş yüz âyet helâl-haram ihtiva eden ahkâm; yüz âyet dua ve tesbih; altmış altı âyet de nâsih ve mensûhtur. (Kermî, *en-Nâsih ve'l-mensûh* 1/240; Muhammed Bedreddin, *Ebdeu'l-beyân* s. 3-4)

2 Bâki olan yalnız Allah'tır.

3 O yüce Zât'ın adıyla.

Dâhiliye Vekili: İçişleri Bakanı.
Kanun-u esasiye: Temel, esas kanun, anayasa.
Muzahrafât: Dışı alımlı, süslü fakat içi boş, faydasız, aldatıcı şeyler.
Tayınât: Yiyecek için verilen para, erzak bedeli.
Vilâyât-ı şarkiye: Doğu illeri.

On küsur sene evvel Afyon Müddeiumumîsi: “600 bin fedakâr talebesi var, 500 bin nüsha Risale-i Nur'dan neşretmiş. Belki âsâyişe zarar gelir.” dedi.

Ona karşı Said demiş ki: “Mâdem 600 bin fedakâr talebesi var. Bu on beş senedir bana bu kadar zulmediliyor. Birtek vukuatı hiçbir zâbıta ve mahkeme gösteremedi.”

Hem dedim: “Ey müddeiumumî! Eğer bin müddeiumumî, bin emniyet müdürü kadar âsâyişin teminine Risale-i Nur hizmet etmemişse, Allah beni kahretsin. Siz de bana ne ceza verirseniz verin!” dedim. O bu sözüme karşı hiçbir çâre bulamadı.

Yalnız bir-iki sene sonra Nur'un bir küçük talebesi Risale-i Nur'a zarar gelecek zannıyla kendini intihar edecekti ki, tab' ettiği bir küçük risaleye zarar gelmesin. Sonra Üstad'ı onu men etti ve küçücük bir hâdise oldu ve ikisi de barıştırıldı.

Hâlbuki bir üstadın on tane fedakâr talebesi bulunsa –hattâ biri selâm etmiş tokat vurulmuş, biri elini öpmüş tahkir edilmiş– hiçbir fedakârı, âsâyişe ilişmemek için sükût etmişler. Said'den işitmişler ki, “Benim yüz ruhum olsa âsâyişe feda ediyorum.” Onun için وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰى[1] kanun-u esasiyesiyle, beş câni yüzünden doksan mâsuma zarar gelmemek, bir câni yüzünden on mâsum çoluk-çocuk, peder ve vâlidelerine zulmetmemek için, Risale-i Nur iman hizmetiyle beraber âsâyişi tamamıyla temin edip herkesin kalbinde fenalığa karşı bir yasakçı bırakıyor. Ben de bin ruhum olsa Kur'ân'ın bu kanun-u esasiyesine feda ettiğimi Tarihçe-i Hayat isbat ediyor ve meydandadır. Ve mahkemeler de kabul etmişler.

Hattâ tezahüre bir riyakârlık, bir hodfürûşluk, bir enaniyet manasını verip halklarla görüşmeyi de terk ettiği ve rahmet-i ilâhînin ihsanıyla sesi de kesilmiş ki, dostlarla görüşmeye mecbur olmasın ve hatırları da kırılmasın.

Said Nursî

---

1 “Hiçbir günahkâr, başkasının günahını yüklenmez.” (En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38)

Hodfürûşluk: Kendini beğendirmeye çalışma, gösterişi sevme. **Müddeiumumî:** Savcı. **Tezahür:** Görünme, ortaya çıkma.

~ 369 ~

بِاسْمِهٖ سُبْحَانَهُ[1]

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا[2]

Gayet şiddetli hasta Üstadımıza mühim, resmî bir zâttan bir mektup geldi. Diyor ki: "Tarihçe-i Hayat'ın neşrolunmaması için eski partinin mühim adamları, büyük bir tâvizle eski partinin bazı memurlarını bu hataya sevk etmişler…"

Üstadımız da dedi ki: "Bu Tarihçe-i Hayat'ın en mühim kısmı üç defa Sebilürreşad tarafından, dört defa da otuz-kırk seneden beri hem eski harf, hem yeni harfle neşredilmiş ve içindeki müdâfaât parçaları da müteaddit mahkemelerin huzurunda okunmuş ve resmen de neşredilmiş. Yeni olarak, Medine-i Münevvere gibi hariç yerlerden bir-iki âlim zâtın, izah ve teşekkür nevinden birkaç hakikatli mektupları var. Onun için mahkemelerin resmen bunlara ilişecek hiçbir ciheti yok.

Sâniyen: Risale-i Nur, kırk-elli senede bütün ehl-i siyasetin tazyikâtı altında tek başına âlem-i İslâm'da harika bir tarzda neşrolduğu hâlde, şimdi milyonlar nâşirleri varken, değil eski bir parti, dünya toplansa ona karşı bir sed çekemez, mümkün değil. Belki bir ilânnâme hükmüne geçer. Onun için Nur talebeleri müteessir olmasınlar…

Sâlisen: Hem eski partinin bana karşı zulümlerini helâl ettiğim, hem Kur'ân'ın bir kanun-u esasiyesi olan وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى[3] yani, *"Birisinin hatası ile başkası, partisi, akrabası mes'ul olmaz, olamaz"* diye, hem Anadolu, hem vilâyet-i şarkıyede Risale-i Nur'la neşredildiği sebebiyle, âsâyişe tam kuvvetli bir tarzda hizmet edilmiş. Demek bir mânevî zâbıta hükmünde, herkesin kalbinde bir yasakçı bırakıyor. Bu noktaya binâen, Risale-i Nur eski partinin dört-beş hatasını yüz derece ziyadeleştirmeye mânidir. Yüzde beş adamın hatasını doksan beşe de verip yirmi otuz derece ziyadeleştirmemiş. Onun için umum o partinin ekserisi iktidar partisi kadar Risale-i Nur'a minnettar olmak

---

[1] O yüce Zât'ın adıyla.
[2] Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.
[3] En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38.

Nâşir: Neşreden, yayan. **Sâniyen:** İkinci olarak. **Tazyikât:** Sıkıştırmalar, baskılar.

lâzımdır. Çünkü bu dersi, bu kanun-u esasiye-i Kur'âniye'yi Risale-i Nur ders vermeseydi, o beş adamın hatası binler adamı da hatakâr yapardı.

Râbian: Kat'iyen tahakkuk etmiş ki; Risale-i Nur hariçten hücum eden küfr-ü mutlaka karşı bu milleti ve âlem-i İslâmiyet'i muhafaza edecek Kur'ân-ı Hakîm'in mu'cize-i mâneviyesinden bir derstir ki, dinsiz filozoflardan hiçbirisi ona karşı mukabele çâresi bulamadılar. Kat'iyen haber aldık ki: Hariçte bazı yerde bir milyon gençler "Müsâlemet-i umumiyeyi temin edecek Risale-i Nur'dur" demişler. Sulh-u umumî taraftarı Almanya ve Amerika gibi bazı ecnebîlerin de Risale-i Nur'u tercümeye başladığını haber aldık.

Hâmisen: Eğer resmî adamlar bazı yeni kanunlara yanlış manalar verip bir-iki satırına ilişseler, benim bedelime deyiniz ki: "Bir adamın hatasıyla yirmi bin komşusu cezalandırılır mı, hapsedilir mi? Dünyada böyle hükmeden hiçbir kanun var mı?"

İşte her sayfası yirmi satır olan beş yüz sayfalık bir kitabın bir satırında bir adama şiddetli tokat vurmuşsa, evvelâ isim muayyen değil, orada mes'uliyet yok... Şayet olsa da, sansür gibi o satır silinir. O kitabı müsâdere etmek, on bin adamı hapse sokmak gibi kâinatta işitilmemiş bir kanunsuzluk, bir zulüm olduğu gibi, öteki yirmi bin satırlar şimdiye kadar yirmi bin adamın imanını kuvvetlendirdiği cihetle, yirmi bin hasene ve iyilik olduğundan, elbette o hatayı ve seyyieyi affettirir.

Ben şiddetli hasta olmasaydım daha konuşacaktım. Siz hizmetkârlarım tashih ve ıslah edersiniz. Hattâ münasip görseniz, mânen polislerin bir vazifesini gören Risale-i Nur'un âsâyiş hizmetinde polislere büyük bir kuvvet olan derslerine polisler herkesten ziyade taraftar olmak lâzım gelirken, şimdi resmen taharri memuru suretinde, polislik aleyhinde olan bu hizmeti polislere vermeye ruhum razı değil. Onlara umumen hakkımı helâl ettiğimi söylersiniz.

Sâdisen: Şiddetli bir teessüfle, Leyle-i Mirac vaktinde Mirac-ı Şerif, şuhûr-u selâse hürmetine vesile beklerken, Tarihçe-i Hayat hasebiyle taharri

---

Hâmisen: Beşinci olarak.
Hasene: Sevap, iyilik.
Islah etmek: İyileştirmek, düzeltmek.
Küfr-ü mutlak: Bütünüyle inkâr, ateizm.
Müsâdere: Mahkemece el konulma.
Müsâlemet-i umumiye: Milletlerin veya toplumların karşılıklı barış ve emniyet içinde yaşaması.
Râbian: Dördüncü olarak.
Sâdisen: Altıncı olarak.
Sâlisen: Üçüncü olarak.
Seyyie: Günah, kötülük.
Şuhûr-u selâse: Üç aylar. Receb, Şaban, Ramazan ayları.
Taharri memuru: Sivil polis.
Taharri: Arama.

hâdisesi şiddetli bir keder verdi. "Sadaka belâyı def eder"[1] meâlindeki hadis-i sahihin hükmüyle, Risale-i Nur Anadolu için belâları def eder bir sadaka hükmüne geçtiği, ona beraatler ve serbestiyetler verildiği zaman belâların def edilmesi, ona hücum edildiği zaman belâların gelmesi yüz hâdisesi var ki, bazen zelzele ve fırtınalarla kaydedildiği gibi, bu defa da hayatımda görmediğim tahte's-sıfır on sekiz dereceye yakın bir soğuk, taarruz ve taharrinin aynı vaktinde geldi."

Üstadımız şiddetli hastalığından fazla konuşamadı. Hasta hâlinde hizmetkârına dedi: "Merak etmemeleri için berây-ı malûmat bazı dostlara ve bazı resmî zâtlara gönderirsiniz."

Şiddetli hasta Üstadımızın
Hizmetkârı

Evet, hizmetkârımın yazdığı doğrudur.

Said Nursî

~ 370 ~

Müddeiumumîler hakkında Üstadımızın garip bir hâlet-i ruhiyesini beyan etmek zamanı geldi. Bana dedi ki:

Otuz-kırk sene bu tazyikâtımda, hukukullah manasında olan hukuk-u âmme nâmındaki vazifelerle muvazzaf olan savcılar ekser hapislerimde, nefyimde şiddetlerini gördüğüm hâlde onlara karşı bir hiddet, bir küsmek bana gelmiyordu. Sonra görüyordum:

Onların zâhirî şiddetine sebep olan kusurları kendilerinde görmüyordum. Fakat çok defa bir zaman sonra, kader-i ilâhînin başka kusurâtıma binâen şefkat tokadının öyle savcıların eliyle geldiğini gördüm. Kader adalet yaptığı için o şefkat tokadını ruh ve kalbimle kabul ettim. Zâhirî sebebe binâen savcıların şiddetini helâl ediyorum.

Şimdi, Cenâb-ı Hakk'a şükür, o müddeiumumîlerin bir kısmı, vazifeleri olan hukuk-u umumiyenin müdâfaası –hukukullah nev'inden olduğu cihetle–

---

1 Bkz.: Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd* 8/207; Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 4/236; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/30.

Berây-ı malûmat: Bilgi verme maksadıyla, bilgilendirmek için.
Hukuk-u âmme: Kamu hukuku.
Hukukullah: Allah hakları.
Kusurât: Kusurlar.
Muvazzaf: Vazifeli, görevli.
Nefy: Sürgün.
Tahte's-sıfır: Sıfırın altında.

bana karşı şiddet değil, bilakis hakikî adalet noktasında, umum İslâmiyet'e ve belki insaniyete de menfaati olan Risale-i Nur'un hizmet-i imaniyesi cihetiyle şiddeti bırakıp kader-i ilâhînin şefkat tokadına bakar gibi zâhirî tâzib, hakikaten yardım hükmüne geçtiği için, ben de bu sırr-ı azîm münasebetiyle, bütün böyle müddeiumumîlere karşı bir dostluk ve dua etmek vaziyetini aldım. Zâhiren bana karşı şiddet-i hüküm görünen hâlât, o hizmet-i imaniyeye bir ilânnâme hükmüne geçti.

Ben de şimdi onlara, hukuk-u âmmenin hukukullah hükmüne geçtiğini bilenlere, umumen selâm ve dua ediyorum. Bana olan şiddetlerini umûmen helâl ediyorum.

Said Nursî

Üstadımızın sizlere yazdığı aynı hakikat olan bu mektubunu arz ediyorum.

Talebesi
Sungur

371

Bediüzzaman Said Nursî'nin Gazetelere Bir Mektubu

Bize ait meseleleri yazan gazetelere hitaben yazdığım bu yazıyı neşretseler, bugünlerde olan aleyhimdeki isnadlarını helâl edeceğim. Şiddetli hastalığıma binâen bu kısacık mektubumu o gazeteler neşretsinler ki; bizi düşünen kardeşlerim kederlenmesin.

Evvelâ: Bugünlerde olan meseleler için merak etmeyiniz. Hakkımızda tecellî eden inâyet ve rahmet-i ilâhiye ile bu büyük bir hayırdır. Hem hasta olduğumdan konuşmaya ve görüşmeye de tahammül edemiyorum. Şimdi Risale-i Nur'un dâhil ve hariçteki fevkalâde intişarı ve geniş fütuhatıyla düşmanlar da dost olmuşlar. Herkesin konuşmak istemesine mukabil, inâyet-i ilâhiye ile sesim de kısılmış ki, daha Risale-i Nur bana ihtiyaç bırakmadığından görüşüp konuşamıyorum.

Beni altı vilâyetten davet etmeleri üzerine giderken önümüze gelen ve Risale-i Nur'un ve mesleğimin hakikatini anlayan dost memurlar, Emirdağ'da

---

Fütuhat: Fetihler, zaferler.
Hâlât: Hâller, durumlar.
İnâyet: Yardım, destek.
İntişar: Yayılma.
Şiddet-i hüküm: Ağırceza hükmü, kararı.
Tâzib: Acı çektirme, eziyet etme.

istirahat etmemi ve şimdilik Emirdağ'da kalmamı hükûmetin rica ettiğini bildirdiler. Zaten görüşmeye ve konuşmaya tahammül edemediğimden, hakkımdaki bu dostâne teklif ve vaziyet bir inâyet oldu ki, beni davet eden çok vilâyetlerdeki hakikî kardeşlerimin hatırları kırılmasın. Hem bazı vilâyetlere gidip diğer vilâyetlere gidemediğimden ileri gelen vaziyetimle, yüz binlerle hakikî fedakâr talebelerim gücenmesinler.

Sâniyen: Benim bu seyahatlerimde kat'iyen siyasetle alâkamın olmadığına bir delil; kırk seneden beri siyaseti terk ettiğimden, yalnız ve yalnız Kur'ân'ın bu zamana tam muvâfık bir tefsiri olan Risale-i Nur, küfr-ü mutlakı kırdığı için anarşistliğe ve tahribatçı cereyanlara karşı sed çektiği gibi, Kur'ân'ın Risale-i Nur'a verdiği dersinde bir kanun-u esasî olan وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰى[1] sırrıyla, *"Âsâyişe ilişmek, beş câni yüzünden doksan mâsuma zulüm etmektir."* diye olan uhrevî hizmetimiz vatan, millet ve âsâyişe de büyük bir faydası olması cihetiyle, beni tecessüs eden veyahut da zahmet veren polis ve inzibatlara da helâl ediyorum. Onları âsâyişin mücahid muhafızları diye, kardeş gibi mesrurâne kabul ettim. Hattâ beni Ankara'dan çevirmelerini de kabul ettiğim gibi hakkımda bir inâyet-i ilâhiyeye vesile olmaları cihetiyle Allah'a şükrettim. Ve kemâl-i ferahla Ankara'dan döndüm.

Sâlisen: Her yerde Risale-i Nur'un intişarı ve okunması ve pek fazla müştâkları bulunması dolayısıyla, benimle görüşmek ve konuşmak ve dâvet etmek arzu ediyorlardı. Bu vaziyette, yirmi vilâyete gitmemin zarureti vardı. Ancak Risale-i Nur'un tab' edildiği yerler olan Ankara, İstanbul ve Konya'ya gittim.

Beni Emirdağ'a çeviren dostlara şunu derim ki: Hakkımdaki bu muamele bir inâyet ve rahmet-i ilâhiyeye vesile oldu. Sıkılmıyorum. Yalnız benim yirmi sene kaldığım Isparta vilâyetinde iki senelik kira ettiğim bir evim ve orada bazı eşyalarım var. Oranın havası da bir parça hastalığıma yarıyor. Hükûmetin müsaadeleriyle bir ay Emirdağ'da, bir ay da kiraladığım Isparta'daki evimde bulunmak arzu ediyorum.

Bediüzzaman Said Nursî

---

[1] "Hiçbir günahkâr, başkasının günahını yüklenmez." (En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38).

Kemâl-i ferah: Tam bir rahatlık, huzur.

Mesrurâne: Sevinerek, mutlu bir şekilde.

Tecessüs etmek: Gizlice takip etmek, gözetlemek.

~ 372 ~

Umum Nur Talebelerine Üstad Bediüzzaman'ın Vefatından Önce Vermiş Olduğu En Son Derstir

Aziz Kardeşlerim!

• *Bizim vazifemiz müsbet hareket etmektir. Menfî hareket değildir. Rıza-yı ilâhîye göre sırf hizmet-i imaniyeyi yapmaktır, vazife-i ilâhiyeye karışmamaktır. Bizler âsâyişi muhafazayı netice veren müsbet iman hizmeti içinde her bir sıkıntıya karşı sabırla, şükürle mükellefiz.* Meselâ kendimi misal alarak derim:

Ben eskiden beri tahakküme ve terzile karşı boyun eğmemişim. Hayatımda tahakkümü kaldırmadığım, birçok hâdiselerle sabit olmuş. Meselâ, Rusya'da kumandana ayağa kalkmamak, Divan-ı Harb-i Örfî'de idam tehdidine karşı mahkemedeki paşaların suâllerine beş para ehemmiyet vermediğim gibi, dört kumandanlara karşı bu tavrım, tahakkümlere boyun eğmediğimi gösteriyor. Fakat bu otuz senedir müsbet hareket etmek, menfî hareket etmemek ve vazife-i ilâhiyeye karışmamak hakikati için bana karşı yapılan muamelelere sabırla, rıza ile mukabele ettim. Cercis *(aleyhisselâm)* gibi ve Bedir, Uhud muharebelerinde çok cefa çekenler gibi sabır ve rıza ile karşıladım.

Evet, meselâ seksen bir hatasını mahkemede isbat ettiğim bir müddeiumumînin yanlış iddiaları ile aleyhimizdeki kararına karşı beddua dahi etmedim. Çünkü asıl mesele bu zamanın cihad-ı mânevîsidir. Mânevî tahribatına karşı sed çekmektir. Bununla dâhilî âsâyişe bütün kuvvetimizle yardım etmektir.

Evet, mesleğimizde kuvvet var. Fakat bu kuvvet, âsâyişi muhafaza etmek içindir. وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى[1] düsturu ile ki: *"Bir câni yüzünden onun kardeşi, hanedanı, çoluk-çocuğu mes'ul olamaz."* İşte bunun içindir ki,

---

[1] En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38.

Cihad-ı mânevî: Allah'ın dinine hizmet için sarf edilen her türlü mânevî gayret.
Divan-ı Harb-i Örfî: 1909 yılında 31 Mart Vâkıası'ndan sonra kurulan Sıkı Yönetim Mahkemesi.
Menfî hareket: Olumsuz, yıkıcı hareket.
Müsbet hareket: Olumlu, yapıcı hareket.
Tahakküm: Baskı, baskı altına alma.
Terzil: Rezil etme, küçük düşürme.
Vazife-i ilâhiye: Cenâb-ı Hakk'ın, kullarına birtakım emir ve tavsiyelerini yerine getirmeleri hâlinde vereceğini, yapacağını vaat ettiği şey, şeyler.

bütün hayatımda bütün kuvvetimle âsâyişi muhafazaya çalışmışım. Bu kuvvet dâhile karşı değil, ancak hâricî tecavüze karşı istîmal edilebilir. Mezkûr âyetin düsturuyla vazifemiz, dâhildeki âsâyişe bütün kuvvetimizle yardım etmektir. Onun içindir ki, âlem-i İslâm'da âsâyişi ihlâl edici dâhilî muhârebât ancak binde bir olmuştur. O da aradaki bir içtihad farkından ileri gelmiştir. Ve cihad-ı mâneviyenin en büyük şartı da vazife-i ilâhiyeye karışmamaktır ki, *"Bizim vazifemiz hizmettir; netice Cenâb-ı Hakk'a aittir. Biz vazifemizi yapmakla mecbur ve mükellefiz."*

Ben de Celâleddin Harzemşah gibi, *"Benim vazifem hizmet-i imaniyedir; muvaffak etmek veya etmemek Cenâb-ı Hakk'ın vazifesidir."* deyip ihlâs ile hareket etmeyi Kur'ân'dan ders almışım.

Hâricî tecavüze karşı kuvvetle mukabele edilir. Çünkü düşmanın malı, çoluk çocuğu ganimet hükmüne geçer. Dâhilde ise öyle değildir. Dâhildeki hareket, müsbet bir şekilde mânevî tahribata karşı mânevî, ihlâs sırrıyla hareket etmektir. Hariçteki cihad başka, dâhildeki cihad başkadır.

Şimdi milyonlar hakikî talebeleri Cenâb-ı Hak bana vermiş. Biz bütün kuvvetimizle dâhilde ancak âsâyişi muhafaza için müsbet hareket edeceğiz. Bu zamanda dâhil ve hariçteki cihad-ı mâneviyedeki fark pek azîmdir.

• *Bir mesele daha var; o da çok ehemmiyetlidir*: Hükm-ü Kur'ân'a göre, bu zamanda mimsiz medeniyetin icâbâtından olarak hâcât-ı zaruriye dörtten yirmiye çıkmış. Tiryakilikle, görenekle ve itiyadla hâcât-ı gayr-i zaruriye, hâcât-ı zaruriye hükmüne geçmiş. Âhirete iman ettiği hâlde "zaruret var" diye ve zaruret zannıyla dünya menfaati ve maîşet derdi için dünyayı âhirete tercih ediyor.[1]

Kırk sene evvel, bir başkumandan beni bir parça dünyaya alıştırmak için bazı kumandanları, hattâ hocaları benim yanıma gönderdi. Onlar dediler:

---

[1] Bkz.: "Vay onlara ki, âhirete inanmalarına rağmen, bile bile dünyayı âhirete tercih ederler." (İbrahim Sûresi, 14/3).

Hâcât-ı gayr-i zaruriye: Zaruri olmayan ihtiyaçlar.
Hâcât-ı zaruriye: Kesin, zaruri ihtiyaçlar.
İcâbât: Gerekler.
İçtihad: Görüş, kanaat.
İstîmal etmek: Kullanmak.
İtiyad: Bir şeyi âdet, alışkanlık hâline getirme.
Maîşet: Yaşama, geçim.
Mezkûr: Zikredilen, anlatılan.
Mimsiz medeniyet: Değersiz medeniyet. "Medeniyet" kelimesinin başındaki "m" ve "e" harfi (Osmanlıca'da mim harfi) olmazsa "değersizlik, alçaklık" anlamında "deniyet" kalır.
Muhârebât: Savaşlar, harpler.

"Biz şimdi mecburuz. إِنَّ الضَّرُورَاتِ تُبِيحُ الْمَحْظُورَاتِ[1] kaidesiyle, Avrupa'nın bazı usûllerini, medeniyetin icaplarını taklide mecburuz." dediler.

Ben de dedim: "Çok aldanmışsınız. Zaruret sû-i ihtiyârdan gelse, kat'iyen doğru değildir; haramı helâl etmez. Sû-i ihtiyârdan gelmezse, yani zaruret haram yoluyla olmamışsa zararı yok. Meselâ:

Bir adam sû-i ihtiyârıyla haram bir tarzda kendini sarhoş etse ve sarhoşlukla bir cinayet yapsa hüküm aleyhine câri olur. Mâzur sayılmaz, ceza görür. Çünkü sû-i ihtiyârıyla bu zaruret meydana gelmiştir. Fakat bir meczup çocuk cezbe hâlinde birisini vursa, mâzurdur, ceza görmez. Çünkü ihtiyârı dâhilinde değildir."

İşte, ben o kumandana ve hocalara dedim: "Ekmek yemek, yaşamak gibi zarurî ihtiyaçlar haricinde başka hangi zaruret var? Sû-i ihtiyârdan, gayr-i meşrû meyillerden ve haram muamelelerden tevellüd eden hareketler, haramı helâl etmeye medar olamazlar. Sinema, tiyatro, dans gibi şeylerde tiryaki olmuşsa, mutlak zaruret olmadığı ve sû-i ihtiyârdan geldiği için haramı helâl etmeye sebep olamaz. Kanun-u beşerî de bu noktaları nazara almış ki, ihtiyâr haricinde zaruret-i kat'iye ile, sû-i ihtiyârdan neş'et eden hükümleri ayırmıştır. Kanun-u ilâhîde ise daha esaslı ve muhkem bir şekilde bu esaslar tefrik edilmiş."

Bununla beraber, zamanın ilcââtıyla zaruretler ortalıkta zannederek bazı hocaların bid'alara taraftarlığından dolayı onlara hücum etmeyiniz. Bilmeyerek "zaruret var" zannıyla hareket eden o bîçârelere vurmayınız. Onun için kuvvetimizi dâhilde sarf etmiyoruz. Bîçâre, zaruret derecesine girmiş, bize muhalif olanlardan hoca da olsa onlara ilişmeyiniz. Ben tek başımla daha evvel aleyhimdeki o kadar muârızlara karşı dayandığım, zerre kadar fütur getirmediğim,

---

[1] "Zarûretler, haramı helâl derecesine getirir." (Şâtıbî, *Muvafakât* 4/145; İbnü'l-Hümâm, *Fethu'l-kadîr* 4/348; Aliyyülkârî, *el-Masnû'* s. 121; Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/35).

Bîçâre: Çâresiz, zavallı.
Bid'a: Dinde bir aslı olmayıp sonradan ortaya çıkan şey.
Câri: Geçerli, yürürlükte, işler hâlde.
Cezbe: Coşku, coşup kendinden geçme.
Fütur: Bezginlik, bıkkınlık, usanç.
İhtiyâr: İrade, tercih, seçim.
İlcâât: Zorlamalar, mecburiyetler.
Kanun-u beşerî: İnsanoğluna ait, insanların koyduğu kanun.
Kanun-u ilâhî: Cenâb-ı Hakk'ın koyduğu, ilâhî kanun.
Mâzur: Mâzereti olan, özrü bulunan.
Meczup: Aklı gitmiş olan.
Medar olmak: Sebep olmak.
Muârız: Karşı çıkan, muhalif.
Muhkem: Sağlam, metin.
Neş'et etmek: Meydana gelmek, kaynaklanmak.
Sû-i ihtiyâr: Yanlış, kötü tercih.
Tefrik etmek: Ayırmak.
Tevellüd etmek: Doğmak, meydana gelmek.
Zaruret-i kat'iye: Kesin gereklilik, mecburiyet.

o hizmet-i imaniyede muvaffak olduğum hâlde, şimdi milyonlar Nur talebesi olduğu hâlde, yine müsbet hareket etmekle onların bütün tahkirâtlarına, zulümlerine tahammül ediyorum.

Biz dünyaya bakmıyoruz. Baktığımız vakit de onlara yardımcı olarak çalışıyoruz. Âsâyişi muhafazaya müsbet bir şekilde yardım ediyoruz. İşte bu gibi hakikatler itibarıyla, bize zulüm de etseler hoş görmeliyiz.

Risale-i Nur'un neşri her tarafta kanaat-i tâmme verdi ki, Demokratlar dine taraftardırlar. Şimdi bir risaleye ilişmek, vatan, millet maslahatına tamamen zıttır.

Bir mahrem risale vardı ki, o mahrem risalenin neşrini men etmiştim. "Öldükten sonra neşrolunsun." demiştim. Sonra mahkemeler alıp okudular, tetkik ettiler, sonra beraat verdiler. Mahkeme-i Temyiz o beraati tasdik etti. Ben de bunu dâhilde âsâyişi temin için ve yüzde doksan beş mâsuma zarar gelmemesi için neşredenlere izin verdim. "Said, meşveretle neşredebilir." dedim.

• *Üçüncü Mesele:* Şimdi küfr-ü mutlak, öyle cehennem-i mânevî neşrine çalışıyor ki, kâinatta hiçbir kâfir ona yanaşmamak lâzım geliyor. Kur'ân'ın "rahmeten li'l-âlemîn" olduğunun bir sırrı budur ki:

Nasıl müslümanlara rahmettir; âhirete iman, Allah'a iman ihtimalini vermesiyle de bütün dinsizlere ve bütün âleme ve nev-i beşere rahmet olmasına bir nükte, bir işarettir ki, o mânevî cehennemden dünyada da onları bir derece kurtarmış. Hâlbuki şimdi fen ve felsefenin dalâlet kısmı, yani Kur'ân'la barışmayan, yoldan çıkmış, Kur'ân'a muhalefet eden kısmı, küfr-ü mutlakı komünistler tarzında neşre başladılar. Komünistlik perdesinde anarşistliği netice verecek bir surette münâfıklar, zındıklar vâsıtasıyla ve bazı müfrit dinsiz siyasetçiler vâsıtasıyla neşir ile aşılanmaya başlandığı için, şimdiki hayat, dinsiz olarak kabil değildir, yaşamaz. "Dinsiz bir millet yaşamaz." hükmü bu noktaya işarettir. Küfr-ü mutlak olduğu zaman, hakikat-i hâlde yaşanmaz.

Onun için Kur'ân-ı Hakîm, bu asırda bir mu'cize-i mâneviyesi olarak Risale-i Nur şâkirtlerine bu dersi vermiş ki, küfr-ü mutlaka, anarşistliğe karşı sed çeksin. Hem çekmiş. Evet Çin'i, hem yarı Avrupa'yı ve Balkanlar'ı istilâ

Kanaat-i tâmme: Tam, kesin kanaat.

Mahkeme-i Temyiz: Yargıtay. Adliye mahkemeleri tarafından verilen karar ve hükümleri nihaî olarak inceleyen yüksek yargı makamı.

Meşveret: İstişare. Fikir alış verişinde bulunma.

Mu'cize-i mâneviye: Mânevî mu'cize.

Müfrit: Aşırı, ölçüyü kaçıran.

Nev-i beşer: İnsanlık, insanlar.

Rahmeten li'l-âlemîn: Bütün bir varlığa rahmet kaynağı.

Tahkirât: Hor, hakir görmeler.

eden bu cereyana karşı bizi muhafaza eden, Kur'ân-ı Hakîm'in bu dersidir ki, o hücuma karşı sed çekmiş, bu suretle o tehlikeye karşı çâre bulmuştur.

Demek bir müslüman mümkün değil, başka bir dine girip ya hristiyan ve yahudi, hususan bolşevik gibi olmak... Çünkü bir İsevî, müslüman olsa İsa (aleyhisselâm)'ı daha ziyade sever. Bir Musevî, müslüman olsa Musa (aleyhisselâm)'ı daha ziyade sever. Fakat bir müslüman, Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm)'ın zincirinden çıksa, dinini bıraksa, daha hiçbir dine girmez, anarşist olur; ruhunda kemâlâta medar hiçbir hâlet kalmaz. Vicdanı tefessüh eder, hayat-ı içtimaiyeye bir zehir olur.

Onun için, Cenâb-ı Hakk'a şükür, Kur'ân-ı Hakîm'in işârât-ı gaybiyesi ile, kahraman Türk ve Arap milletleri içinde lisân-ı Türkî ve Arabî ile bu asrı kurtaracak bir mu'cize-i Kur'âniye'nin Risale-i Nur nâmıyla bir dersi intişara başlamış. Ve on altı sene evvel 600 bin adamın imanını kurtardığı gibi şimdi milyonlardan geçtiği sabit olmuş.

Demek Risale-i Nur, beşeri anarşistlikten kurtarmaya bir derece vesile olduğu gibi, İslâm'ın iki kahraman kardeşi olan Türk ve Arab'ı birleştirmeye, bu Kur'ân'ın kanun-u esasîlerini neşretmeye vesile olduğunu düşmanlar da tasdik ediyorlar.

Madem bu zamanda küfr-ü mutlak Kur'ân'a karşı çıkıyor. Küfr-ü mutlakta cehennemden ziyade dünyada da daha büyük bir cehennem var. Çünkü ölüm madem öldürülmüyor. Her gün beşerde otuz bin cenaze ölümün devamına şehâdet ediyor. Bu ölüm, küfr-ü mutlaka düşenlere, yahut taraftar olanlara; hem şahsın idam-ı ebedîsi ve bütün geçmiş-gelecek akrabalarının da idam-ı ebedîsi olarak düşündüğü için, cehennemden on defa daha fazla dehşetli cehennem azâbı çeker. Demek o cehennem azâbını küfr-ü mutlakla kalbinde duyuyor. Çünkü her bir insan akrabasının saadetiyle mesut, azabıyla muazzep olduğu gibi Allah'ı inkâr edenlerin itikadlarınca bütün o saadetleri mahvoluyor, yerine azaplar geliyor.

İşte bu zamanda, bu dünyada bu mânevî cehennemi insanların kalbinden izale eden tek bir çâresi var. O da Kur'ân-ı Hakîm'dir. Ve bu zamanın fehmine göre onun bir mu'cize-i mâneviyesi olan Risale-i Nur eczalarıdır.

Bolşevik: Komünist, Leninist.
Ecza: Cüzler, parçalar, kısımlar.
Fehim: Anlama, anlayış.
Hayat-ı içtimaiye: Sosyal hayat.
İdam-ı ebedî: Ebedî yokluk. Sahip olduğu her şeyi ebediyen kaybetme.
İşârât-ı gaybiye: Gayba, geleceğe ait işaretler.
İzale etmek: Gidermek, yok etmek.
Kanun-u esasî: Temel, esas kanun, anayasa.
Kemâlât: Güzellikler, faziletler, erdemler.
Muazzep: Azap, acı çeken.
Tefessüh etmek: Bozulmak, kokuşmak.

Şimdi Allah'a şükrediyoruz ki, siyasî partiler içinde bir parti, bir parça bunu hissetti ki, o eserlerin neşrine mâni olmadı. Hakâik-i imaniyenin dünyada bir cennet-i mâneviyeyi ehl-i imana kazandırdığını isbat eden Risale-i Nur'a mümânaat etmedi, neşrine müsaadekâr davrandı, nâşirlerine de tazyikâttan vazgeçti.

Kardeşlerim! Hastalığım pek şiddetli; belki pek yakında öleceğim veyahut bütün bütün konuşmaktan –bazen men olduğum gibi– men edileceğim. Onun için benim Nur âhiret kardeşlerim, "ehvenü'ş-şer" deyip bazı bîçâre yanlışçıların hatalarına hücum etmesinler. Daima müsbet hareket etsinler. Menfî hareket vazifemiz değil... Çünkü dâhilde hareket menfîce olmaz. Madem siyasetçilerin bir kısmı Risale-i Nur'a zarar vermiyor, az müsaadekârdır; ehvenü'ş-şer olarak bakınız. Daha "âzamü'ş-şer"den kurtulmak için onlara zararınız dokunmasın, onlara faydanız dokunsun.

Hem dâhildeki cihad-ı mânevî, mânevî tahribata karşı çalışmaktır ki, maddî değil, mânevî hizmetler lâzımdır. Onun için, ehl-i siyasete karışmadığımız gibi ehl-i siyaset de bizimle meşgul olmaya hiçbir hakları yok...

Meselâ, bir parti bana binler vecihle sıkıntı verdiği hâlde, hattâ otuz senede hapisler de, tazyikler de olduğu hâlde hakkımı helâl ettim. Ve azaplarına mukabil, o bîçârelerin yüzde doksan beşini tezyif ve itirazlara, zulümlere mâruz kalmaktan kurtulmaya vesile oldum ki, وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰى[1] âyeti hükmünce kabahat ancak yüzde beşe verildi. O aleyhimizdeki partinin şimdi hiçbir cihetle aleyhimizde şekvâya hakları yoktur.

Hattâ bir mahkemede yanlış muhbirlerin ve casusların evhamlarıyla bizi, yetmiş kişiyi mahkûm etmek için sû-i fehmiyle, dikkatsizliğiyle Risale-i Nur'un bazı kısımlarına yanlış mana vererek seksen yanlışla beni mahkûm etmeye çalıştığı hâlde, mahkemelerde isbat edildiği gibi, en ziyade hücuma mâruz bir kardeşiniz, mahpus iken pencereden o müddeiumumînin üç yaşındaki çocuğunu gördü, sordu. Dediler: "Bu, müddeiumumînin kızıdır." O mâsumun

---

[1] "Hiçbir günahkâr, başkasının günahını yüklenmez." (En'âm Sûresi, 6/164; İsrâ Sûresi, 17/15; Fâtır Sûresi, 35/18; Zümer Sûresi, 39/7; Necm Sûresi, 53/38).

Âzamü'ş-şer: Zararı en çok olan. Kötüler içinde en kötüsü.
Ehvenü'ş-şer: Zararı daha az olan. Kötüler içinde daha az kötü.
Evham: Vehimler, kuruntular.
Hakâik-i imaniye: İman hakikatleri.
Muhbir: Haberci.
Mümânaat etmek: Mani olmak, engellemek.
Müsaadekâr: İzin veren, hoşgörülü, anlayışlı.
Nâşir: Neşreden, yayan.
Sû-i fehm: Kötü, yanlış anlayış.
Şekvâ: Şikayet.
Tazyikât: Sıkıştırmalar, baskılar.
Tezyif: Küçük düşürme, alay etme.

hatırı için o müddeîye beddua etmedi. Belki onun verdiği zahmetler, o Risale-i Nur'un, o mu'cize-i mâneviyenin intişarına, ilânına bir vesile olduğu için rahmetlere inkılâp etti.

Kardeşlerim! Belki ben öleceğim. Bu zamanın bir hastalığı daha var; o da benlik, enaniyet, hodfürûşluk, hayatını güzelce medeniyet fantaziyesiyle geçirmek iştahı, tiryakilik gibi hastalıklardır. *Risale-i Nur'un Kur'ân'dan aldığı dersin en birinci esası benlik, enaniyet, hodfürûşluğu terk etmek lüzumudur. Tâ ihlâs-ı hakikî ile imanın kurtarılmasına hizmet edilsin.* Cenâb-ı Hakk'a şükür, o âzamî ihlâsı kazananların pek çok efradı meydana çıkmış. Benliğini, şan ve şerefini en küçük bir mesele-i imaniyeye feda eden çoktur. Hattâ Nur'un bîçâre bir şâkirdinin düşmanları dost olduğu vakit onunla sohbet etmek çoğaldığı için rahmet-i ilâhiye cihetinde sesi kesilmiş. Hem de ona takdirle bakanlar isabet-i nazar hükmüne geçip onu incitiyor. Hattâ musâfaha etmek de tokat vurmak gibi sıkıntı veriyor.

"Senin bu vaziyetin nedir?" diye soruldu. "Madem milyonlar kadar arkadaşların var; neden bunların hatırlarını muhafaza etmiyorsun?"

Cevaben dedi: "Madem mesleğimiz âzamî ihlâstır; değil benlik, enaniyet, dünya saltanatı da verilse, bâki bir mesele-i imaniyeyi o saltanata tercih etmek âzamî ihlâsın iktizasıdır. Meselâ harp içinde, avcı hattında, düşmanın top gülleleri arasında Kur'ân-ı Hakîm'in tek bir âyetinin, tek bir harfinin, tek bir nüktesini tercih ederek, o gülleler içinde Habib kâtibine 'Defteri çıkar.' diyerek at üstünde o nükteyi yazdırmış. Demek Kur'ân'ın bir harfinin bir nüktesini düşmanın güllelerine karşı terk etmemiş, ruhunun kurtulmasına tercih etmiş."

O kardeşimize sorduk: "Bu acîb ihlâsı nereden ders almışsın?"

Demiş: İki noktadan...

Birisi: Âlem-i İslâmiyet'in en acîb harbi olan Bedir Harbi'nde, namaz vaktinde cemaatten hissesiz kalmamak için, düşmanın hücumuyla beraber mücahidlerin yarısı silâhını bırakıp cemaat hayrına şerik olmak, iki rek'at

---

Acîb: Benzersiz, hayret verici.
Avcı hattı: Savaşta düşmana doğru atılarak ön safta ilerleyen asker topluluğu.
Âzamî: En üst seviyede, fevkalâde.
Efrad: Fertler.
Hodfürûşluk: Kendini beğendirme, gösterişi sevme.
İsabet-i nazar: Göz değmesi, nazar.
Musâfaha etmek: Tokalaşmak.
Şerik olmak: Ortak olmak.

sonra onlar da hissedar olsun diye Fahr-i Âlem *(aleyhissalâtü vesselâm)* bir hadis-i şerifiyle emretmiş olmasıdır.[1] Madem harpte bu ruhsat var. Ve madem cemaat hayrı da sünnet olduğu hâlde, o sünnete riayet etmek en büyük bir hâdise-i dünyeviyeye tercih edilmiş. Üstad-ı Mutlak'ın böyle bir işaretinden bir nüktecik alarak, biz de ruh ve canımızla ittibâ ediyoruz.

İkincisi: Kahraman-ı İslâm İmam Ali *(radiyallâhu anh)*, Celcelûtiye'nin çok yerlerinde ve âhirinde bir himayetçi istemiş ki, namaz içinde huzuruna gaflet gelmesin.[2] Düşmanları tarafından ona bir hücum manası hatırına gelmemek, sırf namazdaki huzuruna, pek çok olan düşmanları tarafından bir hücum tasavvuru ile namazdaki huzuruna mâni olunmamak için bir muhafız ifriti dergâh-ı ilâhîden niyaz etmiş.

İşte bu bîçâre, ömrü bu zamanda hodfürûşluk içinde yuvarlanan bîçâre kardeşiniz de, hem Sebeb-i Hilkat-i Âlem'den, hem Kahraman-ı İslâm'dan bu iki küçük nükteyi ders aldım. Ve bu zamanda çok lâzım olan Kur'ân'ın esrarına ehemmiyet vermekle, harp içinde ruhunun muhafazasını dinlemeyerek, Kur'ân'ın bir harfinin bir nüktesini beyan etmiş.

Said Nursî

---

1 Bazı savaşlarda Efendimiz'in (s.a.s.) namazları bu şekilde kıldırdığına dâir bkz.: Buhârî, *Salâtu'l-havf* 1, *Megâzi* 31; Müslim, *Müsâfirîn* 307-311; Ebû Davud, *Salât* 12. Ayrıca bkz.: Nisâ Sûresi 4/102. İlk defa ne zaman kılındığı ihtilaflı ise de çoğunluk "korku namazı" adı verilen bu namazın Zâtü'r-rika gazvesinde kılındığını kabul eder. Ayrıntılı bilgi için bkz.: Nevevî, *el-Mecmû* 4/352; Zeylaî, *Nasbu'r-râye* 2/247; Aynî, *Umdetü'l-kârî* 6/255.

2 Bkz.: Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzilî–*Hz. Ali'nin (r.a.) Celcelûtiye'si*–)* s. 517.

Celcelûtiye: Hz. Ali (r.a.) tarafından te'lif edilen, içinde dua ve münâcâtların yer aldığı ve bazı gaybî sırların cifir ve ebced hesabıyla yazıldığı bir kaside.

Fahr-i Âlem: Bütün âlemin kendisi ile iftihar ettiği Peygamber Efendimiz (s.a.s.).

Huzur: Cenâb-ı Hakk'ın emri, iradesi ve nazarı altında hazır olduğunun devamlı farkında olma.

İfrit: Çok kuvvetli cin.

İttibâ etmek: Tâbi olmak, uymak, arkasında olmak.

Sebeb-i hilkat-i âlem: Kâinatın, âlemin yaratılış sebebi; Peygamber Efendimiz (s.a.s.).

Üstad-ı Mutlak: Mutlak, tam rehber; Peygamber Efendimiz (s.a.s.).

بِسْــــمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يَا اَللّٰهُ يَا رَحْمٰنُ يَا رَحِيمُ يَا فَرْدُ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا حَكَمُ يَا عَدْلُ يَا قُدُّوسُ[1]

İsm-i âzamın hakkına ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın hürmetine ve Resûl-i Ekrem'in *(aleyhissalâtü vesselâm)* şerefine, bu mecmuayı bastıranları ve mübârek yardımcılarını Cennetü'l-Firdevs'te saadet-i ebediyeye mazhar eyle! Âmin…

Ve hizmet-i imaniye ve Kur'âniye'de daima muvaffak eyle! Âmin…

Ve defter-i hasenâtlarına Emirdağ Lâhikası'nın her bir harfine mukabil bin hasene yazdır! Âmin…

Ve Nurlar'ın neşrinde sebat ve devam ve ihlâs ihsan eyle! Âmin…

Yâ Erhame'r-râhimîn! Umum Risâle-i Nur şâkirtlerini iki cihanda mesut eyle! Âmin…

İnsî ve cinnî şeytanların şerlerinden muhafaza eyle! Âmin…

Ve bu âciz ve bîçâre Said'in kusurâtını afveyle! Âmin…

Umum Nur Şâkirtleri Nâmına

Said Nursî

---

1 Yâ Allah, yâ Rahmân: Ey Zâtı itibarıyla merhametli olan! Yâ Rahim: Ey rahmetiyle mahlûkâtına merhamet eden! Yâ Ferd: Ey eşi ve benzeri olmayan! Yâ Hayy: Ey her zaman var olan, diri olan, ezelî ve ebedî hayat sahibi olan! Yâ Kayyûm: Ey kendi Zât'ı ile var olup, zeval bulmayan ve bütün varlıkları varlıkta tutup onları yöneten! Yâ Hakem: Ey hükmü geçersiz kılınmayan Hâkim! Yâ Adl: Ey tam adalet sahibi! Yâ Kuddûs: Ey her şeyi tertemiz yapan ve kendisi bütün eksiklerden uzak ve yüce Zât!

Kaynakların Tesbitinde Faydalanılan Eserler

Abdurrezzak, Ebû Bekr Abdurrezzak İbn-i Hemmâm (126-211 h.); ***Musannef,*** *[Tahkik: Habîburrahmân el-A'zamî],* 1-11, el-Meclisü'l-ilmî, Beyrut, 1403/1983.

Aclûnî, İsmâîl b. Muhammed (v. 1162); ***Keşfü'l-hafâ ve müzîlü'l-ilbâs,*** 1-2, Müessesetü'r-risâle, Beyrut, 1988.

Ahmed İbn-i Hanbel, Ebû Abdullah eş-Şeybânî (164-241 h.); ***Müsned,*** 1-8, Müessesetü Kurtuba, Mısır.

Aliyyülkârî, Ebu'l-Hasan Nureddin Ali b. Sultan Muhammed (v. 1014/1606); ***Şerhü'l-Emâlî Dav'ü'l-meâlî şerhu Bed'i'l-Emâlî,*** İstanbul, Dersaadet Kitâbevi.

_______; ***el-Masnû fî mârifeti hadîsi'l-mevdû',*** *[Tahkik: Abdülfettah Ebû Gudde],* Mektebü'l-matbûati'l-İslâmî, Kahire, 1984.

_______; ***el-Esrâru'l-merfûa fi'l-ahbâri'l-mevdûa,*** *[Tahkik: Muhammed b. Lütfi Sabbâğ],* el-Mektebü'l-İslâmî, Beyrut, 1406 h.

Aynî, Bedruddin Mahmud b. Ahmed (v. 855/1451); ***Umdetü'l-kârî şerhu Sahîhi'l-Buhârî***, 1-25, Dâru ihyai't-turasi'l-Arabi, Beyrut.

Azîmâbâdî, Şemsülhak Muhammed b. Emir Ali (v. 1329/1911); ***Avnü'l-ma'bûd,*** Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1415 h.

Beğavî, Ebû Muhammed Muhyissünne Hüseyin İbn-i Mesud, (v. 516/1122); ***Meâlimü't-tenzîl,*** 1-8, Dâru Taybe, Riyad, 1993.

Beyhakî, Ebûbekir Ahmed b. el-Hüseyin (384-458 h.); ***Şuabü'l-iman,*** *[Tahkik: Muhammed es-Saîd Besyûnî ez-Zağlûl],* 1-9, Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1410/1990.

_______; ***es-Sünenü's-suğrâ,*** *[Tahkik: Muhammed Ziyaürrahman A'zami],* Mektebetü'd-Dâr, Medine, 1410/1989.

_______; ***Zühd,*** Müessesetü'l-kütübi's-sekâfiyye, Beyrut, 1996.

Buhârî, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmail (v. 256 h.); ***Sahîhu'l-Buhârî,*** 1-8, el-Mektebetü'l-İslâmiyye, İstanbul, 1979.

Buhûtî, Mansur b. Yunus b. İdris (v. 1051 h.); ***Keşşâfü'l-Kınâ' an metni'l-İknâ,*** 1-6, *[Tahkik: Hilal Musaylihî Mustafa],* Dâru'l-Fikr, Beyrut, 1406 h.

Deylemî, Ebû Şucâ' Şîreveyh b. Şehredâr (445-509 h.); ***el-Müsnedü'l-firdevs bi me'sûri'l-hitâb,*** *[Tahkik: Muhammed es-Saîd Besyûnî ez-Zağlûl],* Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1986.

Dimyâtî, Ebû Bekr b. Muhammed Şatta, ***Hâşiyetu İâneti't-tâlibîn,*** 1-4, Dâru'l-fikr, Beyrut.

Ebû Davud, Süleyman b. Eş'as es-Sicistânî (202-275 h.); ***Sünen,*** *[Tahkik: Muhammed Muhsin Abdülhamîd],* 1-4, el-Mektebetü'l-İslâmiyye, İstanbul.

Ebû Nuaym, Ahmed b. Abdillâh el-İsbehânî (v. 430 h.); ***Hilyetü'l-evliyâ ve tabakâtü'l-asfiyâ,*** 1-10, Dâru'l-kitâbi'l-Arabî, Beyrut, 1405 h.

Ebu'ş-Şeyh, Abdullah b. Muhammed b. Cafer b. Hayyan el-Esbahânî (274-369 h.); ***Azame,*** *[Tahkik: Rızaullah İbn-i Muhammed İdris el-Mübarekfûrî],* 1-5, Dâru'l-âsıme, Riyad, 1408 h.

Esfehânî, Ebu'l-Ferec Ali b. Hüseyin b. Muhammed, (v. 357/967); ***el-Eğânî,*** *[Tahkik: Semir Cabir],* 1-24, Dâru'l-fikr, Beyrut.

Gazâlî, Ebû Hâmid Muhammed b. Muhammed (450-505 h.); ***İhyâu ulûmi'd-dîn,*** 1-4, Dâru'l-mârife, Beyrut.

_______; ***el-Vasît fi'l-mezheb,*** 1-7, *[Tahkik: Ahmed Mahmûd İbrâhim, Muhammed Muhammed Tamir],* Kahire, Dârü's-Selam, 1997/1417.

Gümüşhânevî, Ahmed Ziyaeddin Nakşibendî; ***Mecmûatü'l-ahzâb,*** 1-3, Sezgin neşriyat, İstanbul, 1311/1893.

Hâkim, Ebû Abdillah Muhammed b. Abdillah en-Neysâbûrî (321-405 h.); ***el-Müstedrek ale's-Sahîhayn,*** 1-5, Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1411/1990.

Hatîb el-Bağdâdî, Ahmed b. Ali Ebû Bekr (393-463 h.); ***Târîhu Bağdâd,*** 1-14, Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut.

İbn-i Adiyy, Ebû Ahmed Abdullah İbn-i Adiyy el-Cürcanî (v. 365/976); ***el-Kâmil fi duafâi'r-ricâl,*** 1-7, Dâru'l-fikr, Beyrut, 1985.

İbn-i Ebî Şeybe, Abdullah b. Muhammed (v. 235 h.); ***el-Musannef fi'l-ehâdîs ve'l-âsâr,*** *[Tahkik: Kemal Yusuf el-Hût],* 1-7, Mektebetü'r-Ruşd, Riyad, 1409 h.

İbn-i Hacer el-Heytemî, Ebü'l-Abbas Şehabeddin Ahmed (v. 973 h.); ***es-Savâiku'l-muhrika alâ ehli'r-rafz ve'd-dalâl ve'z-zendeka,*** *[Tahkik: Abdurrahman b. Abdullah Türki, Kamil Muhammed Harrat],* Müessesetü'r-Risale, Beyrut, 1997.

İbn-i Hacer, Ahmed b. Ali el-Askalânî (773-852 h.); ***Lisânu'l-Mîzân,*** 1-7, *[Tahkik: Dâiretu'l-muarrif en-Nizamiyye el-Hind],* Müessesetü'l-A'lemî li'l-matbûât, Beyrut, 1986.

İbn-i Hibbân, Ebû Hâtim Muhammed el-Büstî (v. 354/965.); ***el-İhsân fî takrîbi Sahîh İbn-i Hibbân,*** *[Tertib: Alâüddîn Ali b. Belbânî, Tahkik ve Ta'lik: Şuayb el-Arnavût],* 1-17, Müessesetü'r-risâle, Beyrut, 1988.

İbn-i Hişâm, Abdülmelik b. Hişam b. Eyyûb el-Himyerî (v. 213/828); ***es-Sîratü'n-Nebeviyye***, 1-4, Dâru'l-Kalem, Beyrut.

İbn-i Huzeyme, Ebû Bekr Muhammed İbn-i İshak es-Sülemî en-Neysabûrî (223-311 h.); ***Sahîh,*** *[Tahkik: Muhammed Mustafa el-Âzâmî],* 1-4, el-Mektebu'l-İslâmî, Beyrut, 1390/1970.

İbn-i İshak, Muhammed b. İshak b. Yesar (85-151 h.); ***Sîretü İbn-i İshak,*** *[Tahkik: Muhammed Hamidullah],* Ma'hedü'd-Dirâsât ve'l-Ebhâs li't-Ta'rib.

İbn-i Kesîr, Ebu'l-Fidâ İsmail b. Ömer b. Kesîr ed-Dimaşkî (v. 774 h.); ***Tefsîru'l-Kur'âni'l-azîm,*** 1-4, Dâru'l-fikr, Beyrut, 1401 h.

İbn-i Mâce, Muhammed b. Yezîd el-Kazvînî (207-275 h.); ***Sünen,*** 1-2, Dâru'l-fikr, Beyrut.

İbn-i Sa'd, Ebû Abdillah Muhammed b. Sa'd el-Menî' (168-230 h.); ***et-Tabakâtü'l-kübrâ,*** 1-8, Dâru sâdir, Beyrut.

İbnü'l-Hümâm, Muhammed b. Abdülvahid Sivâsî (v. 861 h.); ***Şerhu Fethu'l-kadîr,*** 1-7, Dâru'l-Fikr, Beyrut.

İbnü'l-İmâd, Ebu'l-Felah Abdulhay b. Ahmed b. Muhammed (1032-1089 h.); ***Şezerâtü'z-zeheb fî ahbâri men zeheb,*** 1-4, Dâru'l-Kütübü'l-İlmiyye, Beyrut.

İbnü'l-Mübârek, Abdullah (118-181 h.); ***Zühd,*** Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut.

İmam Rabbânî, Ahmed Fârukî Serhendî; ***Mektûbât,*** 1-2, Fazîlet Neşriyât, İstanbul.

Kalkaşendî, Ahmed b. Ali (v. 821 h.); ***Subhu'l-a'şâ fî sınâati'l-inşâ,*** 1-8, Dâru'l-fikr, Dimaşk, 1987.

Kâsânî, Alâüddîn (v. 587 h.); ***Bedâiu's-sanâi',*** 1-7, Dâru'l-kitâbi'l-Arabî, Beyrut, 1982.

Kermî, Ebû Bekr el-Makdisî el-Hanbelî Mer'î b. Yusuf, (v. 1033/1624); ***Kalâidü'l-mercân fî beyâni'n-nâsihi ve'l-mensûh fi'l-Kur'ân,*** *[Tahkik: Sami Ata Hasan],* Daru'l-Kur'âni'l-Kerîm, Kuveyt 1400.

Kudâî, Muhammed b. Selâme b. Cafer (v. 454 h.); ***Müsnedü'ş-Şihâb,*** 1-2, Müessesetü'r-risâle, Beyrut, 1407/1986.

Kurtubî, Muhammed b. Ahmed b. Ebû Bekr b. Ferah (v. 671/1273 h.); ***el-Câmi' li ahkâmi'l-Kur'ân,*** 1-20, Dâru'ş-şa'b, Kahire, 1372 h.

Muhammed Bedreddin; *Ebdeu'l-beyân li cemîi âyi'l-Kur'ân,* Daru'n-Nîl, İzmir, 1413/1992.

Münâvî, Muhammed Abdürraûf b. Ali (v. 1031/1622); ***Feyzu'l-kadîr şerhu Câmii's-sağîr,*** 1-6, el-Mektebetü't-ticâriyyeti'l-kübrâ, Mısır, 1356 h.

Müslim, Ebu'l-Hüseyin el-Haccâc en-Neysâbûrî (206-261 h.); ***Sahîhu Müslim,*** 1-5, Dâru ihyâi't-türâsi'l-Arabî, Beyrut.

Nebhânî, Yusuf b. İsmail b. Yusuf (v. 1350/1932); ***Câmiu kerâmâti'l-evliya,*** *[Tahkik: İbrahim Atve Avad],* 1-2, Dâru'l-fikr, Beyrut, 1409/1989.

Nesâî, Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şuayb (215-303 h.); ***Sünen,*** *[Tahkik: Abdülfettah Ebû Gudde],* 1-8, Mektebetü'l-matbûâti'l-İslâmiyye, Halep, 1406/1986.

Nevevî, Ebû Zekeriyyâ Yahyâ b. Şeref (631-676 h.); ***Şerhu Sahîhi Müslim,*** 1-18, Dâru ihyâi't-türâsi'l-Arabî, Beyrut, 1392.

_______; ***el-Mecmû şerhi'l-Mühezzeb,*** *[Tahkik: Mahmud Matrahî],* 1-9, Dâru'l-Fikr, Beyrut, 1417/1996.

Niyazi Mısrî, *Divan,* Maarif kitaphanesi, İstanbul.

Nuaym İbn-i Hammâd, Ebû Abdullah el-Mervezî (v. 228/843); ***Fiten,*** *[Tahkik: Semir Emin ez-Zührî],* 1-2, Mektebetü't-tevhid, Kahire, 1412 h.

Sehâvî, Ebu'l-Hayr Şemseddin Muhammed b. Abdurrahman (v. 902/1497); ***el-Makâsıdü'l-hasene,*** Daru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1399 h.

Serahsî, Ebû Bekr Muhammed b. Ebî Sehl; ***Mebsût,*** 1-30, Dâru'l-mârife, Beyrut, 1406 h.

Sindî, Ebü'l-Hasan Nureddin Muhammed b. Abdülhadi (v. 1138); ***el-Hâşiye,*** 1-8, *[Tahkik: Abdulfettah Ebû Gudde],* Mektebetü'l-Matbaati'l-İslâmiyye, Halep, 1406/1986.

Suyûtî, Abdurrahman b. Kemâl Celâleddîn (849-911 h.); ***ed-Düreru'l-müntesira fi'l-ehâdîsi'l-müştehira,*** *[Tahkik: Muhammed Abdürrahîm],* Dâru'l-fikr, Beyrut, 1415/1995.

_______; ***Târîhu'l-hulefâ,*** *[Tahkik: Muhammed Muhyiddin Abdulhamid],* Mısır, 1371/1952.

Sübkî, Ebû Nasr Abdülvehhab b. Ali b. Abdilkâfî (v. 771/1370); ***Tabakâtü'ş-Şâfiiyyeti'l-kübrâ,*** 1-10, Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-Arabiyye, Kahire, 1983.

Şa'rânî, Ebû Abdurrahman Abdülvehhab b. Ahmed b. Ali el-Mısri (v. 973/1565), ***el-Yevâkît ve'l-cevâhîr fî beyâni akaidi'l-ekabir*** *(el-Kibritü'l-ahmer fî beyâni ulumi'ş-şeyhi'l-ekber ile birlikte),* Dâru ihyâi't-türâsi'l-Arabî, Beyrut.

Şafiî, Ebû Abdillah Muhammed İbn-i İdris (150-204 h.); ***el-Ümm,*** Dâru'l-ma'rife, Beyrut, 1393 h.

Şâtıbî, Ebû İshak İbrahim b. Musa b. Muhammed el-Gırnatî (v. 790/1388); ***el-Muvafakât fî usûli'ş-şerîa,*** 1-4, *[Tahkik: Abdullah Derraz],* Dâru'l-mârife, Beyrut.

Şevkânî, Muhammed b. Ali b. Muhammed (1173-1250 h.); ***Neylü'l-evtâr şerhu münteka'l-ahbar,*** 1-9, Dâru'l-cîl, Beyrut, 1973.

Şeyh Şemseddin Sivasî, Şemsüddin Ahmed b. Muhammed; ***Menâkıb-ı Çihâr Yâr-i Güzîn,*** [Maârif Nezareti'nin ruhsatıyla h. 1309'da Osmanlıca olarak].

Şirâzî, Ebû İshak Cemaleddin İbrahim b. Ali b. Yusuf; ***el-Mühezzeb fî fıkhi'l-İmam eş-Şâfiî,*** 1-2, Dâru'l-fikr, Beyrut.

Taberânî, Ebu'l-Kâsım Muhammed b. Ahmed (v. 360 h.); ***el-Mu'cemül-evsat,*** *[Tahkik: Hamdi b. Abdülmecîd es-Selefî],* 1-10, Dâru'l-Harameyn, Kahire, 1415 h.

_______; ***el-Mu'cemül-kebîr,*** *[Tahkik: Hamdi b. Abdilmecîd es-Selefî],* 1-20, Mektebetü'l-ulûm ve'l-hikem, Musul, 1404 h.

_______; ***el-Mu'cemüs-sağîr,*** *[Tahkik: Hamdi b. Abdülmecîd es-Selefî],* 1-2, el-Mektebetü'l-İslâmî/Dâru Ammân, Beyrut/Amman, 1405/1985.

Taberî, Muhammed b. Cerîr b. Yezîd b. Hâlid (224-310 h.); ***Câmiu'l-beyân fî tefsîri'l-Kur'ân,*** 1-30, Dâru'l-fikr, Beyrut, 1405 h.

Teftâzânî, Sa'düddin Mesud b. Ömer b. Abdillah, (v. 792/1390); ***Şerhu'l-makâsıd,*** *[Tahkik: Abdurrahman Umeyre],* 1-5, Âlemü'l-kütüb, Beyrut, 1989.

_______; ***Şerhu'l-akâid*** (Terc.: Süleyman Uludağ), Dergâh Yayınları, İstanbul, 1982.

Tirmizî, Ebû İsa Muhammed b. İsa (209-279 h.); ***el-Câmiu's-sahîh,*** 1-5, Dâru ihyâi't-türâsi'l-Arabî, Beyrut.

Übşeyhî, Şihâbüddîn Muhammed b. Ahmed (790-850 h.); ***el-Müstatraf fî külli fennin müstazraf,*** *[Tahkik: Müfid Muhammed Kamîha],* 1-2, Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1986.

Vâhidî, Ebu'l-Hasan Ali İbn-i Ahmed (v. 468 h.); ***el-Vecîz fî tefsîri'l-Kitâbi'l-Azîz,*** *[Tahkik: Safvan Adnan Davudî],* 1-2, Dâru'l-kalem, Dimaşk-Beyrut, 1415 h.

Vâkıdî, Ebû Abdillah Muhammed b. Ömer b. Vâkıd el-Eslemî, (v. 207/823); ***Kitâbü'l-meğâzî,*** 1-3, *[Tahkik: Marsden Jones],* Alemü'l-Kütüb, Beyrut, 1966.

Zehebî, Şemsüddîn Muhammed Ahmed (v. 748/1347); ***Mîzanü'l-i'tidâl fî nakdi'r-ricâl,*** *[Tahkik: Ali Muhammed Muavvad, Âdil Ahmed Abdülmevcûd],* 1-8, Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1416/1995.

Zeylaî, Abdullah b. Yusuf Ebû Muhammed (v. 762 h.); ***Nasbu'r-râye***, 1-4, Dâru'l-hadîs, Mısır, 1357 h.

Şahıslar

Abdullah (Çalışkan)

Çalışkan Hânedânı'ndan olan Abdullah Çalışkan, 1902'de dünyaya gelmiş, Hazreti Üstad Emirdağ'da iken 1952 senesinde erken yaşta vefat etmiştir.

Abdullah Çavuş (Yavaşer)

Risale-i Nur'un saff-ı evveldeki talebelerinden olan Abdullah Yavaşer, 1895 yılında doğmuştur. Isparta'nın Barla nahiyesinin Yokuşbaşı mahallesindendir. Barla'da aynı mahallede ikamet eden sevgili üstadı Bediüzzaman'a komşuluk yapmıştır. Hz. Üstad'ın *"bütün Ramazan'da benim idareme bakan mübarek bir hanenin sahibi ve sâdık bir arkadaşım"* iltifatına mazhar olmuştur. 1943'te Denizli hapsinde Üstad'la birlikte bulunan Abdullah Çavuş, 1960 yılında vefat etmiştir. Barla'da Yukarı Mezarlık'ta medfundur.

(İslâmköylü) Abdullah Çavuş (Kula)

İslâmköylü Abdullah Çavuş, Nur'un postacısı ve Hz. Üstad'ın mübârek bir talebesidir. Hâfız Ali ağabeyle beraber Risale-i Nur'a çok hizmet etmiştir. Köy köy, kasaba kasaba dolaşarak yazılan risaleleri Hz. Üstad'a ve gerekli yerlere ulaştırmıştır. Abdullah Efendi, 1901'de İslâmköyü'nde dünyaya gelmiş, 1986'da da rahmet-i Rahmân'a kavuşmuştur. Kabri, İslâmköyü Mezaristanı'ndadır.

(Atabeyli) Abdullah Çavuş (Hulûsi-i Sâlis)

Hz. Üstad'ın nazarında *"(Küçük) Lütfi'nin ciddî ve hakikî bir vârisi"* olan Abdullah Çavuş, 1889 Atabey (Aras) doğumludur. Risaleleri hem yazmış, hem de postacılığını yapmıştır. İman ve Kur'ân hizmetine çok bağlı, ihlâslı ve sâdık bir Nur talebesidir. Tahir Mutlu ağabeyle beraber Atabey'deki hizmetlerinden dolayı Hz. Bediüzzaman'ın *"Aras Atabey'de, eskide Lütfi, Zekâi gibi iki kıymettar şâkirtlerin yerlerini boş bırakmayan, Aras kahramanları olan Tâhir ve Abdullah Çavuş"* iltifatını kazanmıştır. 1976 yılında da doğduğu yerde vefat etmiş ve Asri Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Abdullah İbn-i Abbas (r.a.)

Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) amcasının oğlu, tefsir ve fıkıh ilimlerinde otorite kabul edilen ve çok hadis rivayet edenler arasında yer alan sahabîdir. Hicretten üç yıl kadar önce Mekke'de dünyaya geldi. Doğduğu zaman babası tarafından Resûl-i Ekrem'e (s.a.s.) götürüldü ve duasına mazhar oldu. Allah Resûlü'nün (s.a.s.) eşlerinden olan Meymune Validemiz (r.a.), onun teyzesi

olduğundan bazı geceler Allah Resûlü'nün (s.a.s.) evinde konuk edilirdi. Peygamber Efendimiz'e (s.a.s.) olan sevgisi, bağlılığı ve samimi hizmetleri sebebiyle O'nun takdirini kazanmış ve "Allah'ım, ona Kitab'ı öğret ve dinde mütehassıs kıl" tarzındaki duasına mazhar olmuştur. Naklettiği 1660 hadisle çok hadis rivayet eden sahabîlerden biri olan Abdullah İbn-i Abbas, aynı zamanda hadis öğrenimine de önem vermiştir. Kur'ân-ı Kerim'in inceliklerini anlayıp yorumlaması için Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) özel olarak dua ettiği İbn-i Abbas'ın tefsir ilmindeki üstünlüğü de daha ilk devirlerden itibaren hemen herkes tarafından kabul edilmiştir. Âyetlerin nüzul sebeplerini, nasih ve mensuhunu çok iyi bildiği gibi Arap edebiyatına olan vukufu da mükemmeldi. Bu sebeple ashap devrinden itibaren "Hibrü'l-ümme" (Ümmetin âlimi), "Tercümanü'l-Kur'ân" (Kur'ân'ın tercümanı) unvanlarıyla anılagelmiştir. Nitekim Hz. Ömer (r.a.), Bedir ashabının da katıldığı ilim meclislerinde, yaşı küçük olmasına rağmen İbn-i Abbas'ı da bulundurur ve fikirlerine değer verirdi. Abdullah İbn-i Abbas, fıkıh ilminde de önemli bir yere sahiptir. Devrinde Mekke'nin fıkıh otoritesi olarak kabul edilmiştir ve fetvalarının çokluğuyla meşhurdur. O, tefsir, fıkıh ve hadisten başka, Arap edebiyatı ve ensab ilmi (geneloji) alanlarında da derin bilgiye sahipti. Aynı zamanda kudretli bir hatipti; namazlardan sonra tesirli konuşmalar yapar, dinleyiciler arasında Arapça bilmeyenler varsa, sözlerinin onlar tarafından da anlaşılması için tercüman kullanırdı.

Abdullah İbn-i Abbas, Hz. Osman (r.a.) döneminde hac emirliği, Hz. Ali (r.a.) döneminde de Basra valiliği gö-revlerinde bulundu. Kaynaklar, mümtaz bir kişiliğe sahip olan Abdullah İbn-i Abbas'ın siyasi ve sosyal olaylar karşısında ilmî otoritesini ve siyasi itidalini daima muhafaza ettiğini belirtmektedir. Hayatı boyunca müslümanların birlik ve beraberliğini savunan, bunun gerçekleşmesi için zaman zaman yetkilileri uyararak, gerektiğinde eleştiren ve kendisine yapılan halifelik tekliflerine iltifat etmeyen Abdullah İbn-i Abbas, 688 tarihinde yetmiş yaşlarında iken Taif'te vefat etmiş ve buraya defnedilmiştir.

Abdurrahim Zapsu

Üstad'ın Rus esaretinde iken komutan geldiğinde ayağa kalkmaması hâdisesini ilk defa 1948 senesinde Ehli-i Sünnet mecmuasında neşrederek kamuoyuna duyuran kimsedir. Kendisi esir iken hâdiseyi bir subaydan dinlemiştir. Üstad bu hâdiseyi 30 yıl kimseyle paylaşmamış, basında çıktıktan sonra ise doğrulamıştır: *"O esaret hâdisesinin aslı doğrudur. Fakat şahidim olmadığından tafsilen beyan etmemiştim. Yalnız bir manganın beni idam etmek için geldiğini bilmiyordum, sonra anladım. Ve Rus kumandanı tarziye için Rusça bir şeyler söyledi, ben bilmedim. Demek hazır bulunan ve bu hâdiseyi gazeteye ihbar eden müslüman yüzbaşı anlamış ki, kumandan tekrar 'Affet!' demiş."* (Şuâlar)

Abdurrahman (Cerrahoğlu)

Aslen Burdurlu olan Abdurrahman Efendi, 1945'te İzmir'e yerleşmiş, orada ve civarında Mehmed Yayla Bey gibi Nur talebeleriyle beraber ilk defa Nur hizmetlerinin başlamasına ve intişarına vesile olmuştur. 1917'de doğan Abdurrahman Bey, 4 Ocak 2004'de Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Abdurrahman Nursî

Bediüzzaman Hazretleri'nin büyük kardeşi Molla Abdullah'ın oğludur. 1903'te Nurs'ta doğdu. I. Dünya savaşı sonunda Üstad Hazretleri İstanbul'a gelmişti. Bunun üzerine yeğeni Abdurrahman da İstanbul'a Üstad'ının yanına gelmiş ve Çamlıca'da bulunan bir evde onunla beraber kalmıştı. Bediüzzaman Hazretleri'nin *"gayet zeki, fedakar, hem bir talebe, hem hizmetkâr, hem kâtib, hem evlad-ı mâneviye"*si olan Abdurrahman Nursî, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Birinci Millet Meclisi'nde bir süre katiplik yaptıktan sonra 25 yaşında henüz yeni evli iken vefat etmiştir. Vefatından sonra Hz. Üstad; *"benim yegane mânevî evladım ve medar-ı tesellim ve hakiki vârisim ve bir deha-i nurâni sahibi olacağı muhtemel olan biraderzadem Abdurrahman"* ifadeleriyle yeğeninin gönlündeki konumuna işaret eder. Abdurrahman Nursî Beyefendi, Hz. Üstad'a ait ilk biyografi çalışması olan "Bediüzzaman'ın Tarihçe-i Hayatı" adlı eseri kaleme almış ve 1919'da İstanbul'da yayınlamıştır.

Abdurrahman Tâğî

"Seyda" nâmıyla da bilinen Abdurrahman Tâğî Hazretleri, Şarkî Anadolu'da neş'et etmiş Nakşbendiyye–Hâlidiyye tarîkatı şeyhlerinden ve mâneviyât önderlerindendir. Hilâfeti ve irşad iznini, Hz. Mevlânâ Hâlid-i Bağdadî'nin (k.s.) huzurunda ders ve terbiye aldıktan sonra Anadolu'ya gelen Seyyid Tâhâ-yı Hakkârî'nin halifelerinden Gavs-ı Hizan Seyyid Sıbgatullah'ın (k.s.) elinden almıştır. Bitlis'in Hizan ilçesinin Isparit nâhiyesine bağlı "Tâğ" köyünde kurduğu medresesinde çok talebe yetiştirmiştir. Hz. Bediüzzaman 9-10 yaşlarında iken –kısa bir müddet de olsa– ilk medrese tahsilini burada almış, *"O nahiyemiz olan Hizan kazasına tâbi Isparta'da (Isparit'te), birden bire, meşhur Seyda nâmında Şeyh Abdurrahman Tâğî himmetiyle o kadar çok talebeler ve hocalar ve âlimler çıktılar ki, bütün Kürdistan onlarla iftihar eder bir şekil aldı."* diyerek, Hazreti Seyda'nın bölgedeki hizmet ve himmetlerine dikkat çekmiştir. 1886(7)'da irtihâl-i dâr-ı bekâ ettikten sonra Nurşin karyesine defnedilmiştir.

Abdülaziz Çaviş

1876 Mısır/İskenderiye doğumlu müslüman âlim, mütefekkir ve aksiyon adamıdır. İlk eğitimini Mısır'da aldıktan sonra ihtisas yapmak için İngiltere'ye gitmiştir. Mısır'a döndüğünde önce Maârif Vekâleti'nde müfettiş olarak eğitim hizmetlerinin ıslâhı için çalışmış, sonra değişik gazetelerde Mısır halkını emperyalist sistemlere karşı intibaha sevkeden etkili ve hararetli yazılar yazarak mücadelesi-

ni siyâsî sahada sürdürmüştür. Bu yazılarından dolayı Mısır'da tazyik ve takibatlara mâruz kalmış, 1912'de Osmanlı'nın şefkatli sinesine dehâlet etmiştir. 1924'de Mısır'a son olarak avdet edeceği âna kadar Osmanlı topraklarında farklı zaman ve mekânlarda ikâmet etmiş, bu süre zarfında değişik gazete ve mecmualar neşrederek aktif İslâmî hareketine devam etmiştir. 1929'da da Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Bediüzzaman'ın Kafkas cephesinden mücâhid arkadaşı Sâlih Yeşil, dönemin İçişleri Bakanı Hilmi Uran'a yazdığı bir mektupta bu zâtın Hazreti Üstad'la alâkalı bir makalesine şu cümlelerle atıfta bulunuyor: *"Şair-i meşhur Âkif Bey merhumun rivayetine nazaran, Mısır'ın en mâruf ulemâsından olan ve garbın müteaddit lisan ve felsefesine âşina bulunan üstad-ı âzam Abdülaziz Çaviş'in yirmi küsur sene evvelisi el-Ehram ceridesindeki Said hakkında yazdığı "Fatînü'l-Asr" başlıklı makalesini okuyan ve kendisiyle bizzat görüşen ilim adamları, bu zâtın fıtraten ilmî kudretini ve ilâhî mesleğini takdir edebilirler."*

Abdülmecid Nursî (Ünlükul)

Bediüzzaman Hazretleri'nin öz kardeşidir. 1884'te doğdu. Dinî ilimlere dair tahsilini tamamladıktan sonra Diyarbakır ve Van'da muallimlik, Nevşehir/Ürgüp'te müftülük, Konya İmam-Hatip ve Yüksek İslâm Enstitüsü'nde meslek dersleri hocalığı yapmıştır. Kardeşi Bediüzzaman Hazretleri'nin "el-Mesneviyyü'n-Nuriyye" ve "İşârâtü'l-İ'câz" adlı Arapça eserlerini Türkçe'ye tercüme ederek Türkiye'deki iman hizmetinde önemli bir vazife eda etmiştir. 1967'de Konya'da vefat etmiştir.

Abdülmuhsin (Muhsin Alev)

"Unutamadığım, asla unutamayacağım anlar Üstadımla birlikte geçen anlardı. Hele bir gün Afyon'da mahkemede, koridorda bekliyorduk. Üstadım, başını omzuma dayamıştı. İşte o günün, o anın lezzetini unutamam. Hayatımın bundan daha mes'ûd bir hatırasını hatırlamıyorum." ifadelerindeki hisli ve hicranlı sözlerin sahibi Muhsin Alev Beyefendi, 1931'de Konya'da dünyaya gelmiştir. İsminin sonuna eklenen *"el-Konevî"* nisbesiyle de tanınır. Muhsin Bey, 1951'de İstanbul Üniversitesi'nde öğrenci olduğu yıllarda Gençlik Rehberi'ni tab' ettirdiğinden dolayı İstanbul'da Nurlar'ın aleyhine yeni bir dâvâ açılmış (1952), Bediüzzaman da mahkeme münasebetiyle İstanbul'a çağrılmıştır. Bu sıralarda, mahkeme koridorlarında, Üstad'ın kaldığı otellerde Üstad'la çok beraberlikleri olmuştur. (1952-1953 senelerinde Üstad, İstanbul'a iki kez gelmiş, her gelişinde üç-dört ay kalmış, ekseriyetle Sirkeci'deki Akşehir Palas oteli ile Fatih'deki Reşadiye otelinde ikamet etmiştir.) Muhsin Bey'in yolu daha sonraları Almanya'ya düşmüştür. Hâlen orada, Berlin'de ikamet etmektedir.

(Savalı) Ahmed (Altuğ)

Sav (Sava) Köyü Medrese-i Nuriye kahramanlarındandır. Nurlar'ı Medrese-i Nuriye'nin ilk müessisi Hacı Hâfız (Avşar)

vasıtasıyla tanımış ve yazmaya başlamıştır. Özellikle sistemli ve düzenli yazısıyla çok ehemmiyetli hizmetler ettiğinden *"Hüsrev sisteminde Ahmed"*, *"Savalı Ahmed, Hâfız Ali'nin vazifesini yapmıştır."* gibi ifadelerle Üstad'ının takdirini ve memnuniyetini kazanmıştır. On üç yaşındaki mâsume kızı Hatice'nin Asâ-yı Musa Mecmuası'nı yazması Hz. Üstad'ı çok sevindirmiştir. 1946 senesinde vefat etmiştir. Mezarı, Sava Merkez Camii yanındadır.

Ahmed Aytimur

Risale-i Nur'un vâris ve nâşirlerinden olan Ahmed Aytimur, Risale-i Nur'u İstanbul'da tanır, daha sonra da hayatını Nurlar'ın neşredilmesine vakfeder. 1950'de Üstad'ı ziyaret eder. Üstad'ın İstanbul mahkemesine celbinin asıl sebebi olan Gençlik Rehberi'nin tab' edilmesi hâdisesinde Muhsin Alev, Ziya Arun gibi Nur talebeleri ile beraber hizmet etmiştir. 1924 Elazığ doğumlu olan Ahmed Efendi, hâlen hayatta ve Risale-i Nur'ları Envar Neşriyat adı altında neşrederek hizmetlerine devam etmektedir.

Ahmed (Çoban)

Isparta'nın merkez köylerinden Çobanisa Köyü'nde dünyaya gelmiştir. Risale-i Nurlar'ı yazarak ve yazdırarak hizmet etmiş, ayrıca köyünde çocuklara Kur'ân dersleri vermiştir. 1900 senesinde doğan Ahmed Efendi, 1995'de vefat etmiş, köy mezarlığına defnedilmiştir.

Ahmed Feyzi (Kul)

1898'de Isparta'nın Uluborlu kazasında doğdu. Nur Risalelerini 1930 senelerinden sonraki günlerde Milaslı Halil İbrahim Çöllüoğlu vasıtası ve vesilesiyle tanıdı. Bu tarihten sonra Bediüzzaman'ın yanında hizmet etmeyi, iman yolunda hizmeti en aziz bir gaye bildi. Bütün ömrü bu maksadın aşk ve heyecanıyla geçen Ahmed Feyzi beyefendi, 1948'de Bediüzzaman'la birlikte Afyon Hapishânesi'nde yattı. Bediüzzaman Hazretleri'nin, kendisini, *"Risale-i Nur'un manevî avukatı, Aydın havalisinin Hasan Feyzi'si ve o civarın bir Hüsrev'i"* diye tavsif ettiği Ahmed Feyzi Kul 1972'de vefat etti.

Ahmed Fuad

1897'de Eflâni'nin Mülâyim köyünde dünyaya gelmiştir. Hazreti Üstad'ı 1943 senesinde Kastamonu'da tanımış, daha sonra Üstad'ın *"mutlak vekilim"* dediği Mustafa Sungur ağabeyi Risale-i Nur'la tanıştırmıştır. Bütün Külliyât'ı muallimliği esnasında yazmıştır. Halim-selim bir fıtrata sahip olan emekli muallim Ahmed Efendi, hizmetlerinden dolayı Hazreti Üstad'ın *"müstesna ve fedakâr bir muallim"*, *"Hasan Feyzi'nin ve onun ruhlarında ve sadâkatlerinde iki muallimden birisi olan Ahmed Fuad"*, *"Beş Ahmed'den Safranbolu'da Hasan Feyzi'nin tam yerine geçen tam vârisi Safranbolulu Ahmed Fuad'ın gayet samimî ve fedakârâne mektubunda, benim bedelime, aynen Hasan Feyzi, Hâfız Ali gibi, bâki kalan hayatını bana verip, benden evvel berzaha gitmek için dua ediyor."*, *"ciddî gayret sahibi"* gibi iltifat ve teveccühlerine mazhar olmuştur.

Ahmed Hamdi (Akseki)

Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Başkanlığı'nın üçüncü başkanı olan Ahmed Hamdi Bey, 1887'de Akseki'nin Sülles (Güzelsu) nâhiyesinde dünyaya gelmiştir. İlk dinî bilgilerini nâhiyesindeki medreselerde aldıktan sonra, Ödemiş ve İstanbul'a gitmiş, oralarda medresedeki dinî ihtisasını tamamlamıştır. Medrese tahsili sırasında İstanbul'da Dârulfünûn'a (Üniversite'ye) kayıt yaptırmış, orayı da başarıyla bitirerek 32 yaşında dersiâm olmuştur. Bir ara halkı irşada yönelik dinî yazılar kaleme almış; bazıları kitap olarak neşredilmiştir. Özellikle Millî Mücadele'de milleti teşci' edecek vaaz ve nasihatler vermiştir. Diyanet'in ilk başkanı Rıfat Börekçi'nin isteği üzerine Diyanet İşleri Başkanlığı Heyet-i Müşâvere âzâlığına tayin edilmiş, bu görevde iken Elmalılı tefsirinin ve Tecrid-i Sarih'in hazırlanmasında emeği geçmiştir. 1939'da Diyanet'in ikinci başkanı M. Şerâfeddin Yaltkaya'nın yardımcılığını yaptıktan sonra Hamdi Bey, 1947'de üçüncü başkan olmuştur. Birçok eseri neşredilen ve ileri görüşlü bir din âlimi olan Ahmed Hamdi Akseki Efendi, başkanlık görevinde iken 1951 senesinde Ankara'da vefat etmiş, Cebeci Asrî Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Hazreti Üstad'ın Hamdi Bey'le mektuplaşmaları, haberleşmeleri olmuştur. Üstad, kendisine çok hüsn-ü zan beslemiş, temsil ettiği makamın ehemmiyetine binâen ve bu makamın muktezası olarak Mu'cizâtlı Kur'ân'ın tab'ına çalışacağını, Risaleleri sahipleneceğini ve neşredeceğini ümit etmiş, bu ümidinin tahakkukuna kudsî bir ücret olarak da kendisine bir takım Külliyât hediye etmiştir. Hamdi Bey, hediyeyi memnuniyetle karşılamış, Üstad'a *"İnşallah bunları kendi öz ve has kardeşlerime okumak için vereceğim ve bu suretle tedricî tedricî neşrine çalışacağız."* diye haber göndermiştir.

Ahmed Zeki (Avşar)

Sava Köyü Medrese-i Nuriyesi'nin müessisi, ilk temsilcisi ve Hazreti Üstad'ın çok sevdiği ihlâslı talebesi Hacı Hâfız Mehmed'in (Avşar) torunudur. Dedesiyle aynı ismi taşıyan babası Hâfız Mehmed'in de oğludur. Dedesi vesilesiyle Üstad'ı tanıdıktan sonra dedesi ve babasının hayatlarını vakfettikleri Risale-i Nur hizmetlerinden ayrılmamış, iki mübârek atasının tam vârisi olarak hayatını idâme ettirmiştir. Hazreti Üstad çok sevdiği bu ailenin bütün fertlerini her vesileyle yâd etmiş, duasından eksik etmemiştir: *"Medrese-i Nuriye'nin eski mâsumlarından Ahmed'in bu güzel ve hâlis fıkrasını umum Sava mâsumlarının ve kahramanlarının nâmına Lâhika'ya yazdık. Mâşallah, Hacı Hâfız Mehmed'in tam ona benzer bir kıymetli hafîdi olduğunu gösterdi."*, *"Cenâb-ı Hak, onun (Hacı Hâfız Mehmed'in) defter-i a'mâline Sava Medrese-i Nuriye'de okunan ve yazılan risalelerin harfleri adedince ruhuna rahmetler ve kabrine nurlar ihsan eylesin, âmin... Ve aynı sistemde tam hayru'l-halef mahdumu Hâfız Mehmed ve hafîdi Ahmed Zeki'yi onun vazifesinin idâmesine muvaffak eylesin, âmin!"* 1923 doğumlu olan Ahmed Efendi, 1987'de âhirete irtihâl etmiştir.

Âişe-i Sıddîka (r.anhâ)

Hz. Ebûbekir'in (r.a.) kızı, Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) hanımı, müminlerin annesidir. 614'te Mekke'de doğdu. Allah Resûlü (s.a.s.) ile nikahı hicretten önce Mekke'de kıyılmıştır. 622'de Medine'ye hicret etti. Hicretin 2. yılında Peygamber Efendimiz'le (s.a.s.) evlendi. Bedir ve Uhud Gazveleri, Hudeybiye Musalahası, Mekke Fethi ve Veda Haccı'nda bulundu.

Allah Resûlü (s.a.s.) vefatından önceki rahatsızlığında, diğer hanımlarının iznini alarak Hz. Âişe'nin odasına geçti ve mübarek başı onun kucağında olduğu hâlde vefat etti ve onun odasında defnedildi. Hz. Âişe ile Peygamber Efendimiz (s.a.s.) arasındaki aile bağı sevgi, anlayış ve hürmet esası üzerine kurulmuştur. Kendisine büyük yakınlık ve sevgi gösteren Allah Resûlü (s.a.s.) ile koşu yaptığı, onun omuzuna dayanarak Mescid-i Nebevi'de mızraklarıyla savaş oyunları oynayan Habeşliler'i seyrettiği bilinmektedir. Resûl-i Ekrem de (s.a.s.) onunla bir arada bulunmaktan, bilhassa gece seyahetlerinde kendisiyle sohbet etmekten, sorularına cevap vermekten pek memnun olurdu. Esasen Hz. Âişe zekası, anlayışı, kuvvetli hâfızası, güzel konuşması, Kur'ân-ı Kerim'i ve Peygamber Efendimiz'i (s.a.s.) en iyi şekilde anlamaya çalışması gibi vasıfları sayesinde Hz. Peygamber'in yanında müstesna bir mevki kazandı.

Hz. Âişe, Hz. Ebûbekir ile Hz. Ömer'in halifeliği sırasında herhangi bir siyasi faaliyette bulunmadı. O'nun her iki halife ile münasebetleri karşılıklı saygı ve anlayış içerisinde geçti. Hz. Osman'ın on iki yıllık hilafetinin birinci yarısında ilk iki halife dönemindeki hayatını sürdürdü. Ancak, Hz. Osman'ın halifeliğinin ikinci devresinde, onun bazı karar ve tasarruflarına muhalefet ettiği bilinmektedir. Hz. Âişe, Hz. Osman'ın evinde muhasara edildiği sırada haccetmek üzere Mekke'ye gitti. Halife'nin şehid edildiğini, yerine Hz. Ali'nin halife olduğunu Medine'ye dönerken yolda Hz. Talha ve Zübeyr'den öğrendi. Onlarla birlikte Mekke'ye döndü. Hz. Osman'ın öldürülmesine karşı çıkanlar ile bilhassa Ümeyyeoğulları'nın bazı mensupları onun etrafında toplanarak halifenin intikamını almak ve müslümanlar arasındaki ihtilaflara son vermek üzere, Medine yerine Basra'ya gitmeye onu ikna ettiler. O da etrafına toplananlarla birlikte, iddia edildiğinin aksine, Hz. Ali'ye karşı hiçbir kırgınlığı olmadığı hâlde Hz. Osman'ın katillerini cezalandırmak ve müslümanları içinde bulundukları fitneden kurtarmak için Basra'ya hareket etti. Suriye'ye Muaviye üzerine yürümek için hazırlık yapmakta olan Hz. Ali bu gelişmeleri öğrenince Medine'den Irak'a hareket etti. Hz. Âişe ile Hz. Ali arasında çeşitli mektuplaşmalar ve müzakereler olmuşsa da 656 yılında müslümanlar arasındaki ilk kanlı çarpışma engellenemedi. Bu olay, Hz. Âişe'nin savaşı devesinin üzerinde idare etmesinden dolayı "Cemel Vak'ası" diye meşhur oldu. Sonunda Hz. Âişe tarafı savaşı kaybetti. Hz. Ali kendisine esir muamelesi yapılmasına izin vermedi. On iki bin dirhem verdikten sonra yanına kattığı Basralı kırk

kadınla birlikte onu Medine'ye gönderdi. Hz. Âişe, sadece Allah'ın emrini yerine getirmek gayesiyle katılmış olmasına rağmen, Hz. Osman'ın halifeliğinin son yıllarında başlayıp Cemel Vak'ası'yla sona eren siyasi faaliyetleri sonraları onu çok üzmüştür. Birçok müslümanın ölümüne sebep olan bu acı olayları yaşamaktansa daha önce ölmeyi tercih ettiğini söylemiş, Peygamber hanımlarının evlerinde oturmalarını emreden âyeti her okudukça başörtüsü ıslanıncaya kadar ağlamıştır. Cemel Vak'ası'ndan sonra Medine'de sakin bir hayat sürmüş ve bir daha siyasete karışmamış ve Hz. Ali ile barışmıştır. 678'de 65 yaşında iken Medine'de vefat etmiş, vasiyeti üzerine Cennetü'l-Bakî'e defnedilmiştir.

Allah Resûlü (s.a.s.) vefat ettiği zaman, Hz. Âişe çok genç olmasına rağmen Kur'ân-ı Kerim'i ve Sünnet-i Seniyye'yi en iyi bilen, anlayan ve muhafaza eden sahabilerin başında yer alıyordu. Kuvvetli hâfızası hadis ve sünnetin daha sonraki nesillere ulaştırılmasında emsalsiz hizmetler îfâ etti. Binden fazla hadis rivayet eden ve "müksirun" diye adlandırılan yedi sahabinin dördüncüsü oldu. Fıkıh sahasında da o, ashab arasında çok sayıda fetva vermesiyle meşhur olan yedi kişiden biridir. Birçok fıkhî mesele yanında usûl-ü fıkıh, hikmet-i teşrî ve bilhassa feraiz sahalarında derin bir kültür ve anlayışa sahipti. Hz. Ömer kadınlarla ilgili fıkhî meselelerde dâima Hz. Âişe'nin görüşünü alırdı. Tâbiîn devrinin birçok hukukçusu, yüksek seviyedeki hukuk bilgisinden faydalanmak üzere kendisiyle ilmî istişarelerde bulunmuştur. Hz. Âişe'nin en belirgin özelliklerinden biri de İslâm Dini'nin esaslarını anlatmak husussundaki faaliyetleridir. Allah Resûlü'nden (s.a.s.) sonra onun evi, kadın-erkek, büyük-küçük birçok kimsenin huzuruna gelip kendisini dinlediği, varsa sorusunu sorup cevabını aldığı bir ilim ve irfan ocağı oldu. O, yalnızca şifahî sorulara değil aynı zamanda muhtelif şehir ve bölgelerde yaşayan müslümanların mektupla sordukları sorulara da cevaplar vermiştir. Böylece hadislerin ve bazı fıkhî meselelerin yazılmasına da öncülük etmiş oldu.

Âkif Bey (Mehmed Âkif Ersoy)

İstiklal Marşımızın şâiri, millî-dinî hassasiyeti, karakter ve seciyesiyle Türk milletinin gönlünde yer edinen yakın tarihimizin düşünce ve aksiyon kahramanlarından biridir. 1873'te İstanbul'da doğdu. Fatih Medresesi müderrislerinden olan babası Mehmed Tahir Efendi'den Arapça eğitimi aldı. 1893'de Mülkiye Baytar Mektebi'nden mezun oldu. 2. Meşrutiyet'in ilanından sonra Eşref Edip'le birlikte, kendisinin başyazarlığını da yaptığı, devrin ilim ve fikir hayatında önemli yeri ve tesiri olan Sırat-ı Müstakim mecmuasını yayımlamaya başladı. Bu arada İstanbul Dârülfünu'nda Osmanlı Edebiyatı müderrisliği vazifesinde bulundu. 1918'de Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiyye'nin başkâtipliğine tayin edildi. 1920'de Milli Mücadele hareketine fiilen katılma kararıyla Anadolu'ya geçti ve Burdur meb'usluğuna seçildi. Halka ve cephedeki askerlere yaptığı konuşma

ve vaazlarla Milli Mücadele için önemli bir mânevî dinamik olarak tarihe geçti. Milli marş için yazmış olduğu şiir, Büyük Millet Meclis'inin 1921 tarihli oturumda okunarak ittifakla İstiklal Marşı güftesi olarak kabul edildi. Milli Mücadele'nin zaferle sonuçlanmasının ardından Büyük Millet Meclisi'nin aldığı seçim kararı üzerine yeniden teşekkül eden ikinci dönemde aday gösterilmedi. 1923'te Abbas Halim Paşa'nın daveti üzerine Mısır'a gitti. 1929-1936 yılları arasında Kahire'deki el-Câmiatü'l-Mısriyye'nin Edebiyat Fakültesi'nde Türk dili ve edebiyatı dersleri verdi. On yıldan fazla süren Mısır dönemi geçim sıkıntısının yanında vatan hasreti ve İslâm Âlemi'nin perişan hâlinin kendisinde doğurduğu büyük ızdıraplarla geçti. Şiirleri "Safahat" adlı kitabında toplanan büyük şâirimiz Mehmed Âkif Ersoy 1936 yılında hasta olarak yurda döndü, aynı yıl Hakk'ın rahmetine kavuştu. Kabri, İstanbul Edirnekapı mezarlığındadır.

Ali Efendi (Sayman)

Kuleönü Mübarekler Heyeti'nden olup 1897'de dünyaya gelmiştir. Isparta'nın merkez köylerinden biri olan Aliköy'de köy camiinde imamet vazifesinde bulunmuştur. Halkının yarısı Alevî olan bu köyde ilk Risale-i Nur hizmetlerini başlatan Hâfız Ali (Ergün) ve Küçük Ali ağabeylerle beraber iman ve Kur'ân hizmetlerine kendini adamış, Aliköy'de hizmetleri deruhte eden "Üç Ali"nin üçüncüsü olmuştur. Hz. Üstad, bu üç talebesinin köydeki gayretlerinin semere vereceğini *"O Alevî köyünde üç Ali'nin himmetiyle mâsumlar Risale-i Nur'u şevkle yazmalarını işittim. Hattâ o zamanda, o köyü de duama dâhil etmiştim. İnşallah, yine orada imam olmak istenilen kardeşimiz Ali'nin himmetiyle ve Hâfız Ali'nin (rahmetullâhi aleyh) vârisi Küçük Ali gibi kardeşlerimizin gayretiyle, onların hakkındaki dualarım boş gitmeyecek; o köydeki iki kısım Sünnî, Alevî ittifak edecek."* ifadeleriyle bildirmiştir. 1972 yılında vefat eden Ali Efendi, Aliköy mezarlığına defnedilmiştir.

Ali Osman (Öztop)

Emirdağ Lâhika mektuplarında "Alîl (kötürüm) Ali Osman", "Demirbaş Ali Osman" lâkaplarıyla anılmaktadır. 1913 senesinde Atabey'de dünyaya gelmiştir. Genç yaşta yakalandığı bir hastalıktan dolayı iki ayağı da kötürüm olmuştur. Vücûdunun kısmen engelli olması, onu ümitsizliğe sevk etmemiş, aksine şevke getirmiş, ayakları tutmasa da eliyle mübarek kalemine sarılmış ve Nurlar'ı yazarak kendini hizmete adamıştır. Hz. Üstad, (Küçük) "Lütfi'nin vârislerinden" dediği bu hâlis talebesi 1950'de vefat ettiğinde şu ifadeleri kullanmıştır: *"Ali Osman'ın vefatıyla hem akrabasını, hem Medresetü'z-Zehra ve Nur dairesini tâziye ediyorum. Ve onu da tebrik ediyorum ki, vazifesini tam yapmış ve şimdi de Nur kahramanları Hâfız Ali ve Hâfız Mustafa yanında duama dâhildir."*

Ali Rıza

Osmanlı'nın son döneminde yaşamış önemli âlimlerimizdendir. Memleketinde ve İstanbul'da iyi bir medrese eğitimi

gördükten sonra meşhur medreselerde ders okutmuş, fetvâ eminliği gibi şeyhülislâma bağlı hassas ve ehemmiyetli bir makamda hizmet vermiş, Bediüzzaman'ın da üyesi bulunduğu Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye'de başvekillik yapmıştır. Risale-i Nur'u incelemiş; takdir, tahsin ve hayranlıkla karşılamıştır. İşârâtü'l-İ'câz için *"Bu eser, bin tefsir kuvvetindedir."* demiş; Birinci Şuâ, İşârât-ı Kur'âniye ve Âyetü'l-Kübrâ gibi risaleleri görünce de *"Bediüzzaman, şu zamanda Din-i İslâm'a en büyük hizmet eylediğini ve eserlerinin tam doğru olduğunu ve böyle bir zamanda, mahrumiyet içinde, ferâgat-ı nefis edip, yani dünyayı terkedip böyle bir eser meydana getirmek hiç kimseye müyesser olmadığını ve her suretle şâyân-ı tebrik olduğunu ve Risale-i Nur, müceddid-i din olduğunu ve Cenâb-ı Hak, onu muvaffakun bi'l-hayr eylesin, âmin..."* diyerek takdir hislerini beyan etmiştir. Üstad'a mücadelesinde, dâvâsında her zaman destek veren ve Nurlar'da daha ziyade "Eski Fetvâ Emini" unvânıyla anılan Ali Rıza Efendi, 1861'de Muğla'da dünyaya gelmiş, 1943'te de vefat ederek âhirete göçmüştür.

Araçlı Abdullah

Hazreti Üstad'ın *"Nur talebelerinin ağabeyi"* diye iltifat ettiği Abdullah Yeğin Beyefendi, Kastamonu'nun Araç ilçesinde dünyaya gelmiştir. Hazreti Bediüzzaman'ın Kastamonu'da bulunduğu yıllarda (1936-1943) henüz ortaokul talebesi iken, Üstad'ın ismini duymuş, birçok kez ziyaret edip elini öpmüş ve duasını almıştır. Bir defasında talebe arkadaşlarıyla beraber yaptıkları bir ziyaret esnasında, Meyve'nin *"Altıncı Meselesi"nde de bahsi geçen "Bize Hâlık'ımızı tanıttır, muallimlerimiz Allah'tan bahsetmiyorlar."* diye suâllerini Üstad'a sormuşlar, mukabilinde Üstad'ın *"Sizin okuduğunuz fenlerden her fen, kendi lisân-ı mahsusuyla mütemâdiyen Allah'tan bahsedip Hâlık'ı tanıttırıyorlar. Muallimleri değil, onları dinleyiniz!"* diye başlayan ifadelerine muhatap olarak bu risalenin yazılmasına vesile olmuşlardır.

Kur'ân talebesi olmaktan suçlu bulunmuş, Nur talebelerinin mukadder kaderleri olan medrese-i Yusufiye'de hapis yatmıştır. "Yeni Lügat" isminde bir lügat çalışmasını ilim dünyasına kazandırmış olan Abdullah Yeğin ağabey, Üstad'ın *"Abdullah! Senin hatırına risalelerin yeni harflerle tab'ına razı oldum!"* teveccühüne mazhar olmuş, Nur'un kudsî dairesinde uzun ve bereketli bir ömür sürmüştür. Hâlen de hâl, tavır ve davranışlarıyla ve yaptığı Risale dersleriyle Nur mesleğinin esaslarını yaşamaya ve yaşatmaya devam etmektedir.

Âsım
(Binbaşı Ahmed Âsım Önerdem)

1877 yılında İzmit'te dünyaya geldi. Trablusgarp, Şam, Muğla Manisa'da askerî vazifeli olarak bulundu. Bediüzzaman Hazretleri ile Burdur'da iken tanıştı ve istikâmet şehidi olarak ruhunu teslim edeceği ana kadar vefa ve sadakatla iman hizmetinde hep aziz Üstad'ının yanında oldu. 1935 yılında Risale-i Nur okuduğu için tutuklu olarak Isparta'ya

götürüldü. Buradaki sorgulama esnasında *"bir su içer gibi kolayca, terhis tezkeresi telâkki ettiği ecel şerbetini içen"* Binbaşı Âsım Bey Isparta'daki Alâeddin mezarlığına defnedildi.

Âsiye Hanım (Mülazimoğlu)

Âsiye Hanımefendi, 1885 yılında Afyon'da dünyaya gelmiştir. Babası, Mevlânâ Hâlid-i Bağdadî Hazretleri'ne hizmet etme bahtiyarlığına eren Küçük Âşık lâkabıyla meşhur Mehmed Efendi'nin torunlarından Mehmed Bahaeddin Efendi'dir. Âsiye Hanım'ın Risale-i Nur'ların hanımlar arasında yayılmasında çok hizmetleri olmuştur. Ancak daha çok Üstad Hazretleri'ne teslim ettiği "mübarek emaneti" ile tanınmıştır.

Bu mübarek emanet, kendisine dedesi Küçük Âşık Mehmed Efendi tarafından intikal eden, bir önceki asrın müceddidi Hazreti Mevlânâ Hâlid'in cübbesidir. Bu emaneti yanında kemâl-i hassasiyetle korumuş ve gittiği her yere götürmüştür. Sonunda Âsiye Hanım, âilesi ile beraber Kastamonu'ya yerleşmiş, orada Üstad Hazretleri ile tanışmış ve asırlık emaneti sahibine teslim etmiştir. Hazreti Bediüzzaman bu cübbeyi *"Bu mübârek emaneti, Risale-i Nur talebelerinden ve âhiret hemşirelerimizden Âsiye namında bir muhterem hanımın eliyle aldım."*, *"Hazreti Mevlânâ Hâlid'in cübbesini tam muhafaza edip bize yetiştiren Âsiye Hanım"* ifadeleriyle teslim aldığını bildirmiştir.

Bahri (Çağlar)

Hz. Üstad, Barla'ya nefyedildiğinde Üstad'a sahip çıkan ve bir hafta kadar evinde misafir eden Muhâcir Hâfız Ahmed Efendi'nin damadı Bahri Efendi, 1899 yılında Barla'da doğmuştur. Hz. Üstad'ın Barla Medrese-i Nuriyesi'ndeki ilk talebe ve muhataplarındandır. Hz. Üstad'a ve Risale-i Nur'a kayınpederi gibi can u gönülden hizmet eden Bahri Efendi, 1991 senesinde vefat etmiş ve Barla'da defnedilmiştir.

Bayram (Yüksel)

İnsanın şahsî kıymetine değil de hizmetine ve hizmetteki faaliyetine bakan; Nur'un düsturlarını, ihlâs ve sadâkatin esaslarını fıtratına mâl ederek çevresine çok güzel numûne-i imtisâl olan Bayram ağabey, Bolvadin'in Kemerkaya kazasındandır. Köyün ismi eskiden "Çoğu" olduğundan Lâhika'da ismi bazen "Çoğollu Bayram" nisbesiyle anılır. 1947 senesinde henüz 16 yaşlarında bir delikanlı iken Üstad'la tanışır ve ömrünü ona hizmete adar. 1948 Afyon hapsinde Nur talebeleri ile beraber kalarak Üstad'ı ve Nur hizmetini daha yakından tanıma imkânı bulur ve Ceylân ağabeyden Kur'ân hattını öğrenir. 1950'de kader Kore savaşına gitmesine fetva verir, gider ve oralara ilk defa Üstad'ın emriyle Risale götürür. 1953'den sonra, Üçüncü Said döneminde, Üstad'ın emir ve izniyle Zübeyr ve Ceylan ağabeylerle beraber Üstad'ın hususî hizmetine bakar. Mes'ûliyeti, hizmetleri daha da artmıştır artık Bayram ağabeyin. 1960 Mart'ında Üstad'ı son yolcuğuna uğurlayacağı âna kadar, hattâ

yolculuk ânında, Urfa'da 27 nolu odada Üstad'ın yanında hazır bulunmuştur. 1931'de dünyaya gelen Bayram Yüksel Efendi, 1997'de Almanya'dan dönerken Bulgaristan sınırlarında bir trafik kazası geçirmiş ve Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Burhan (Çakın)

1898 senesinde Isparta'da dünyaya gelmiştir. Süleyman Rüştü Çakın Beyefendi'nin kardeşidir. Kendisi ümmî olduğundan, daha çok Risale-i Nur'ları saklamak ve gerekli yerlere taşımak suretiyle hizmet etmiştir. Ve bu cüz'î gibi görünen ama mânen çok büyük hizmetleriyle Hz. Üstad'ın "*Rüştü'nün kahraman kardeşi Burhan, bizi çok minnettar ettiğini ve az bir işle bize ve Risale-i Nur'a pek çok iş gördüğünü söyleyiniz.*" iltifatına mazhar olmuştur. 1950'de vefat etmiş olup Isparta/Yenice Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Celâl Bayar

Türkiye Cumhuriyeti'nin 3. Cumhurbaşkanı Celâl Bayar, 1883'de Bursa'da doğmuştur. Etkin, renkli ve yoğun bir siyasî hayat geçirmiştir. Millî mücadelede ülkenin işgalden kurtulması için halkın yanında yer almış ve halkı harekete geçirmek için faaliyetlerde bulunmuştur. 1937'de başbakan olmuş, 1946'da Demokrat Parti'yi kurmuştur. 50'de de partisi seçimleri kazanarak Türk siyasî tarihinde halkın oyuyla iktidara gelen ilk parti olmuştur. Sonra cumhurbaşkanı olmuş, 1950'den 1960 ihtilâline kadar bu vazifede kalmıştır. 60'da ihtilâlciler tarafından idama mahkûm edilmiş, ancak yaşlılığı sebebiyle mahkûmiyeti müebbet hapse çevrilmiştir. 1986'da da vefat etmiştir.

Merhum Bayar'ın Hazreti Üstad'la nezaketli ve saygılı ifadelerin yer aldığı mektuplaşmaları olmuştur. Ayrıca eğitim meselesinin ehemmiyetini kısmen anlamış, Van'da Medresetü'z-Zehra benzeri bir üniversite kurulması için Milli Eğitim Bakanlığı'nca araştırma yapılacağının sözünü vermiştir.

Celâleddin Harzemşah

Harzemşahlar Devleti'nin son hükümdarıdır. Asıl adı Mengübirtî olup doğum tarihi bilinmemektedir. "Celâleddin" devrin geleneğine uyularak ona verilen isimdir. Babası tarafından çok sevilip takdir edilen Celâleddin Harzemşah devrin değerli hocalarından ders almıştır. O, Türk-İslâm tarihinin en cesur ve bahadır hükümdarlarından biri olarak tarihe geçmiştir. Gürcüler'e ve Moğollar'a karşı mücadelesiyle büyük bir şöhrete kavuşmuş ve İslâmiyet'i savunan bir kahraman olarak tanınmıştır. Cengiz Han'ın ordularını birçok kez mağlûp eden Celâleddin Harzemşah, Moğollarla yaptığı bir mücadele sonunda şehit düşmüş, fakat halk onun öldüğüne inanmamış, hakkında birçok efsane yayılmış ve bu durum ölümünden yıllarca sonra bile Moğolların ondan endişe duymasına sebep olmuştur.

Celâleddin Süyûtî

1445 yılında Mısır'ın Esyut şehrinde doğdu. Genç yaşta tefsir, hadis, fıkıh, nahv, meani, beyan, bedi, lügat ve daha

birçok dalda ihtisas sahibi oldu. İlk eserini on yedi yaşında iken yazdı. İlim tahsili için Şam, Hicaz, Yemen, Hindistan ve Sudan'ı gezdi. Hac farizası için gittiği Mekke'de bir süre kaldı. Bunların dışında Dimyat, Feyyun ve İskenderiye gibi Mısır'ın bazı bölgelerini de dolaştı. Hadis alanında önemli bir birikime sahip olduktan sonra ders vermeye başladı. Hocalığının yanında birçok eser de yazdı. Ömrünün sonuna kadar eser yazmaya devam etti. Bu maksatla Nil Nehri adacıklarından biri olan Er-Ravza'daki evinde âdeta inziva hayatı yaşayarak eser yazdı. Sıddîkîn-i muhakkikînden kabul edilen Celâleddin Süyûtî, özellikle hadis konusunda uzmanlaştı ve bu alanda verdiği fetvalar büyük kabul gördü. Âlem-i yakazada Resûl-i Ekrem (s.a.s.) ile mükerrer surette müşerref olan Celâleddin Süyutî Hazretleri, ilmî kariyerinin yanında örnek ahlâkı ile de herkesin sevgisini kazandı. Kimseden ihsan ve hediye talep etmediği gibi kabul de etmedi. Çok büyük geçim sıkıntısı çektiği zaman, çok zengin olan kütüphanesinden bazı kitapları satma pahasına da olsa hediye kabul etmemeyi tercih etti. 1505 yılında Mısır'da vefat etti.

Ceylan Çalışkan

1929 yılında Emirdağ'da dünyaya geldi. Üstad Hazretleri, 1944 yılında Emirdağ'a geldiğinde Çalışkan ailesi onun yardım ve hizmetine koşmuştu. İşte bu kahraman ailenin ferdlerinden biri olan Ceylan Çalışkan Beyefendi de kendini Üstad'a vakfetmiş, bütün hayatını iman ve Kur'an hizmetine adamış talihlilerden biriydi. Üstad Hazretleri, yazdığı bir mektupta "Ceylân! Sen bahtiyardın ki, bu acîb zamanda Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir hizmeti ve onun manevî hazinesinin bir anahtarını aldın. Benim de anahtarımı aldın. Ve küçük bir Abdurrahman ve küçücük bir Hüsrev namını aldın. Bu kudsî ve ehemmiyetli vazifeye lâyık olacağını gayet kuvvetli bir sadâkat ve metanet ve ihtiyat ile isbat edersin." diye işarette bulunmuştur. İman yolunda birçok kere tevkif edilen, değişik sıkıntı ve musibetlere maruz kalan Ceylan Çalışkan Beyefendi, 1963 yılında İstanbul'da geçirmiş olduğu bir trafik kazası neticesinde Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Çilingir Ali

1905 yılında Eğirdir'de doğmuştur. Üstad Hazretleri'nin ciddî ve hizmet-i nuriyede çok çalışkan, gayretli talebelerindendir. Yaptığı Risale-i Nur hizmetleriyle, Üstad'ının *"Eğirdir Kasabası'nı bana ziyade sevdirdi."* taltifine mazhar olan Ali Efendi, 1974'te vefat etmiş ve Eğirdir/Yeni Mahalle Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Edhem

Künyesiyle birlikte tam adı Ebû İshâk İbrahim b. Edhem'dir. Horasan'ın Belh şehrinde gayet zengin ve soylu bir âilenin çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Rivayete göre, Horasan'da gayet müreffeh bir hayat sürerken, bir gün ava gitmiş, av esnasında gaybî olarak "bu iş (avcılık) için yaratılmadığı, bu şekilde emrolunmadığı, başka ulvî vazifelerinin

olduğu" şeklinde mânevî bir ses duymuştur. Bunun kendisi için bir ihtar olduğunu anlayan İbrahim b. Edhem, vatan, evlâd ü ıyâl dahil dünya nimetleri adına neye sahipse hepsini Allah (c.c.) için terk ederek, Belh'ten önce Irak'a, sonra Şam beldelerine (Suriye ve Filistin topraklarına) doğru hicret etmiştir. Allah aşkıyla düştüğü hicret yollarında kimseye muhtaç olmadan zâhidâne bir hayat sürmüş, zaman zaman bağ-bahçelerde bahçıvanlık, ırgatlık yapmış; helâlinden kazanmak için ekmeğini taştan çıkarmıştır. Yolculuğunda Ebû Hanîfe, Süfyan es-Sevrî, Şakîk el-Belhî, Fudayl b. Iyaz, Süleyman el-Havvâs Hazarâtı gibi büyüklerle tanışmış ve onlarla sohbetleri olmuştur. Aynı zamanda muhaddis olan İbrahim b. Edhem, tâbiîn ve tebe-i tâbiîn imamlarından hadis almış, kendisinden de Şakîk el-Belhî ve Süfyan es-Sevrî gibi zâtlar hadis rivayet etmişlerdir. Yaşadığı dönemde Belh hükümdarı veya hükümdarının çocuğu veya torunu olduğu da rivayet edilen İbrahim b. Edhem Hazretleri'nin –kesin olmamakla birlikte– h. 161 senesinde vefat ettiği kaydedilmiştir.

Eflâtun

İlkçağ Yunan filozofudur. Atina'da doğan Eflâtun, Sokrat'ın talebesidir. Eflâtun'un en önemli görüşü "ideler âlemi" görüşüdür. Ona göre duyularla algılanan bu âlem gölgelerden ibarettir. Bizzat eşyanın kendisi bir takım yansıma ve hayallerdir. Asıl âlem ise ideler âlemidir.

Emin (Çayırlı)

Bediüzzaman'ın Kastamonu'daki ilk talebesidir. Esasında Van'daki Küresin aşireti eşrafındandır. 1926'da Kastamonu'ya sürgün edilmiştir. 1936 yılında Üstad'ın da Kastamonu'ya sürgün edilmesinden sonra kendisiyle tanışma imkanına kavuşmuştur. Üstad Hazretleri'nin sürekli takip altında bulundurulduğu, insanlarla görüşmesinin engellendiği o sıkıntılı günlerde, herhangi bir korku ve endişeye kapılmaksızın halisane ve samimi bir şekilde yaklaşık 8 yıl boyunca en yakın dairede Hz. Üstad'ın hizmetinde bulunmuştur. Kastamonu'nun merkezindeki Nasrullah Camii'nin şadırvanında bir çay ocağı kurarak çaycılık yaptığından "Çaycı Emin" lakabıyla bilinmektedir. 1943 yılında Denizli'de dokuz ay tutuklu kalmıştır. 1967'de Van'da bir trafik kazasında yanarak şehid olmuştur.

Enver Paşa

İttihad ve Terakki'nin en aktif üç paşasından biri olan Enver Paşa, 1881'de İstanbul'da doğdu. 2. Meşrutiyet'in ilanı ve meclisin yeniden açılmasını sağlamak maksadıyla dağa çıktı. Bu hareketi sonrasında Meşrutiyet'in ilan edilmesi üzerine, hem "hürriyet kahramanı" olarak ün yaptı, hem de İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin önde gelenleri arasına girdi. Meşhur Babıali Baskını'na katılarak hükümet darbesinde aktif rol oynadı. 1. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin Harbiye Nâzırı idi. Osmanlı Devleti'nin Almanya saflarında 1. Dünya Savaşı'na katılmasına imza attı. Savaş sonrasında yurt dışına kaçtı ve bir daha da geri-

ye dönemedi. Maceralı hayatını yurt dışında da sürdüren Enver Paşa 1922'de Himalayalar'ın eteklerindeki Pamir yaylasında Rus müfrezeleriyle girilen çatışmada vurularak şehid oldu.

Eşref Edip (Fergân)

Osmanlı döneminde Balkanlar'ın önemli merkezlerinden biri olan Serez'de 1882'de dünyaya gelen Eşref Edip Bey, İslâmî düşünce ve mücadele adamı olarak hareketli bir hayatın mümessili olmuştur. Burada ilk eğitim-öğretimini tamamlamış, ilk dinî bilgilerini almış ve hâfızlığını itmama erdirmiştir. Sonra İstanbul'da mekteb-i hukuka kaydolmuştur. Yayın hayatına girmesiyle birlikte artık ömrü hep mecmua neşretmekle; müslümanları intibaha getiren, insanımıza mücadele ruhu kazandıran yazılar yazmakla geçmiştir. Evvelâ, 2. Meşrûtiyet'in ilanını takip eden ayda, –182. sayısından sonra adını "Sebilürreşad" olarak değiştireceği,– "Sırat-ı Müstakim" adında haftalık bir dergiyle yayın hayatına girmiş, daha sonraları değişik gazete ve mecmualarda yazılarına devam etmiştir. Bediüzzaman ve Âkif gibi birçok İslâm âlimi ve mütefekkirinin yazılarını dergisinde neşretmiştir. Özellikle Mehmed Âkif'le uzun yıllar samimî beraberliği olmuş, ondan sadece dergi için yazılar almamış, aynı zamanda derginin kurulmasında ve yayın hayatının temâdisinde bu samimî dostunun büyük desteğini görmüştür.

Üstad'la ile olan dostluğu ise Üstad'ın dergide neşredilen yazıları münasebetiyle başlamış, Hazret-i Üstad'ın âhirete irtihâline kadar da samimâne devam etmiştir. Hatta Üstad, Eşref Bey'e derginin 50. sene-i devriyesi dolayısıyla, 1958'de *"Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühû! Aziz, muhterem, sıddık, envâr-ı İslâmiyeyi elli seneden beri neşreden, hakâik-i İslâmiyeyi ehl-i dalâlete karşı müdâfaa eden ve elli seneden beri benim maddî-manevî bir hakikî kardeşim ve meslektaşım, Eşref Edip!"* hitabıyla başlayan gayet samimî bir tebrik mektubu göndermiştir.

Eşref Edip Bey de Üstad ve Risale-i Nur'la alâkalı *"Risale-i Nur Müellifi Said Nur ve Nurculuk (1952)", "Bediüzzaman Said Nur ve Nurculuk; Tenkid, Tahlil (1963)", "Risale-i Nur Muârızı Yazarların İsnadları Hakkında İlmî Bir Tahlil (1965)"* adlarında üç kitap neşretmiştir. Ayrıca Sebilürreşad, Yeni İstiklâl, Bugün, Sabah ve İttihad gibi gazete ve dergilerde Bediüzzaman'la alâkalı makale ve araştırmaları yayımlanmıştır.

Mücadele ve hareket insanı olarak hayat süren Eşref Edip Bey, Aralık 1971'de vefat etmiş ve Edirnekapı Şehitliği'ne defnedilmiştir.

(Küçük Hüsrev) (Mehmed) Feyzi (Pamukçu)

1912'de Kastamonu'da doğdu. Arapça tahsili almış bulunan ve ilim ehli bir zat olarak tanınan M. Feyzi Pamukçu, 1936 yılında Üstad'ın Kastamonu'ya sürgün edilmesinden sonra Nurlarla tanıştı. Üstad'la birlikte Risaleleri baştan sona kadar okuyup Risale-i Nur düşüncesinin anlaşılıp yayılmasında önemli hizmetlerde bulundu. Ömrünü iman ve Kur'ân hizmetine adayan Pamukçu 1990 yılında Kastamonu'da vefat etti.

Fuad (Ünlükul)

Üstad Hazretleri'nin *"Âli mekteplerde birinciliği kazanan, Risale-i Nur'un hakikatlerini neşreden biraderzâdem"* diyerek takdirle kendisinden bahsettiği Fuad Ünlükul, Abdülmecid Efendi'nin ikinci çocuğudur. Van'da dünyaya gelmiştir. İlk tahsilini Van'da, orta tahsilini Malatya'da yapmıştır. 1941'de Kayseri Lisesi'nden mezun olduktan sonra Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'ne kaydolur. Bu okulda 3. Sınıf öğrencisi iken 11 Haziran 1944 tarihinde genç yaşta vefat etmiştir. Oğlu Fuad'ın genç yaşta vefatına çok üzülen Abdülmecid Efendi onun anısına, "Fuadiye Risalesi" adını verdiği manzum bir eser kaleme almıştır.

Gavs-ı Âzam (Abdülkadir Geylânî)

1077'de Hazar Denizi'nin güneybatısındaki Gilân eyalet merkezine bağlı Neyf köyünde doğdu. Küçük yaşta babasını kaybeden Abdülkadir'in bütün gayesi tahsiline devrin en önemli ilim ve kültür merkezi olan Bağdat'ta devam etmekti. On sekiz yaşına gelince annesinden izin alarak bir kafileye katılıp Bağdat'a gitti. Orada hadis, fıkıh, edebiyat okudu. Bu arada Bağdat mutasavvıflarıyla yakın dostluklar kurup tasavvufa intisap etti. Medresede hadis, tefsir, kıraat, fıkıh ve nahiv gibi ilimleri okuttu ve vaaz vermeye başladı. Ancak bir süre sonra bütün bunları bırakarak inzivaya çekildi. 1166'da vefat eden Abdülkadir Geylânî Hazretleri'nin tasavvufu, şeriata ve dinin zahiri hükümlerine titizlikle bağlı kalma esasına dayanır. O, her an Kur'ân ve hadislere uygun hareket etmeyi şart koşar. Ona göre bir zâhidin hayatında görülebilecek deruni hâller dini ölçülerin dışına taşmamalıdır. Gerek vaazlarında gerekse eserlerinde son derece sade bir üslup kullanan Abdülkadir Geylânî'nin verdiği vaazları dinlemek için yetmiş bin kişinin Bağdat'a geldiği rivayet edilir. Daha hayatta iken kendisinden birçok keramet nakledilmeye başlanmıştır. Kendi adıyla anılan Kâdiriyye tarikatı bütün İslâm Âlemi'ne yayılmıştır. En önemli eserleri olarak "Gunye", "Fütuhu'l-Gayb" ve "Fethu'r-Rabbânî" sayılabilir.

Gülcü Hüseyin (Hüseyin Kuru)

Evinin bahçesinde çok sayıda gül çeşidi yetiştirdiğinden Hazreti Üstad kendisine "Gülcü" lakâbını vermiştir. İnebolulu Nur kahramanlarından olan Hüseyin Efendi, Kastamonu'dan Denizli hapsine sevk edilen Nur fedaileri arasında yer almış, 4 Haziran 1981 tarihinde de ebedî âleme göçmüştür.

Hacı Ali (Kılıçalp)

1922'de dünyaya gelen Hacı Ali, 1946'da Hazreti Üstad'la tanışmıştır. Bir müddet Risale-i Nur'un hizmetinde bulunduktan sonra, Üstad'dan izin alarak önce Şam'a, sonra 1950'de Câimü'l-Ezher'de tahsil görmek için Mısır'a gitmiştir. Ezher'i bitirdikten sonra (1959) Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan vâizlik vesikası almış ve –Üstad'ın da iznini alarak– fahrî vâizlik yapmıştır. Üstad'ın emriyle ilk defa Risale-i Nur Külliyatı'nın

Ezher'de üniversite kütüphânesinin raflarında arz-ı dîdâr etmesine hizmet etmiştir.

Hacı Bekir (Dikmen)

İlk Nur risalesini bastıran kişi olma unvanını elde eden Barlalı Nur talebelerinden biridir. 1898'de Barla'da doğmuş ve burada ticaretle meşgul olmuştur. 1954'te İstanbul'da vefat etmiştir. Edirnekapı Şehitliği'nde medfundur.

Hacı Hâfız Mehmed (Avşar)

Sava Köyü Medrese-i Nuriyesi'nin mürşidi, müessisi, müdebbiri ve ilk temsilcisidir. 1877'de Sava'da dünyaya gelmiştir. Isparta'da Üstad'ın namını duymuş ve Barla'da Üstad'ı ziyaret etmiştir. Ziyaretin kendisinde bıraktığı tesirle köyüne dönmüş ve başta ailesinde olmak üzere bütün köyde başlattığı fevkalâden Risale-i Nur hizmetleriyle Sava Medrese-i Nuriyesi'nin temellerini atmıştır. Ayrıca hem hâfız, hem de imam olduğundan köyündeki çocuklara Kur'ân dersi vermiş, onları ve cami cemaatini risaleleri yazmaları için teşvik etmiştir. Çok geçmeden Sav karyesinde risaleleri yazanlar çoğalmış ve bu çok büyük hizmetlerinden dolayı da Hacı Hâfız Efendi, sevgili Üstad'ının duası, iltifatı ve takdirleriyle müşerref olmuştur. Onlardan birinde Hz. Üstad, Hacı Hâfız Efendi'ye ve onun mübarek evlâdlarına ve talebelerine karşı duyduğu kalbî alâka ve muhabbetini şu ifadelerle dile getirmiştir: *"Hayatım müddetince ona yakın olmak bütün canımla istedim. Ve vefattan sonra onların mezaristanında defnolmamı arzuladım."* 1947 yılında vefat eden Hacı Hâfız Mehmed'in kabri, Sav Camii yanındaki mezarlıktadır.

Hacı İbrahim

Bediüzzaman'ın ilk katiblerinden ve birinci talebelerinden olan muhterem Refet Barutçu Beyefendi'nin kayınpederidir. 1861'de Seydişehir'de dünyaya gelmiştir. 1933'de Barla'da damadı Refet Barutçu Beyefendi ile beraber Üstad'ı ziyaret etmiştir. Vefatı münasebetiyle Üstad Hazretleri'nin kendisi hakkında; *"O merhum, Risale-i Nur talebeleri dairesi içindedir; daima onlara olan dualara mazhardır. Biz de hususî ona dua ederiz."* ifadelerini kullandığı Hacı İbrahim Efendi 1945 yılında Isparta'da vefat etmiştir.

Hacı Süleyman

Kuleönü Mübarekler Heyeti'nden olan Hacı Süleyman 1898'de dünyaya gelmiştir. Nurlar'ı tanıdıktan sonra hayatını imana hizmete vakfetmiş, 1988 senesinde rahmet-i Rahmân'a kavuşmuştur. Kabri, Kuleönü köy mezarlığındadır.

(Muhacir) Hâfız Ahmed (Karaca)

Üstad Hazretleri Barla'ya sürgün edildiği dönemde Barla eşrafından birisiydi. Tüccar, aynı zamanda hâfız ve hoca idi. Macaristan evlâd-ı fâtihânından olup Anadolu'ya hicret ettiğinden "Muhacir Hâfız Ahmed" lakabıyla tanınır. Hz. Üstad, Barla'ya ilk geldiğinde bir hafta kadar evinde misafir olmuştu. Hanımına; *"Başımıza devlet kuşu kondu. Ne yapıp yapıp Bediüzzaman'ı memnun*

etmeliyiz. Barla'dan memnun olarak ayrılmalıdır." ifadelerini sık sık tekrar eder, Hz. Üstad'ı lâyıkıyla misafir etmeye çalışırdı. Bediüzzaman Hazretleri de; *"Sekiz sene çoluk çocuğuyla sadakatle bana hizmet eden ve evlâd ve ahfad (torunlar) ve refika (eş) ve damatlarıyla Nurlara ciddî çalışan.."* ifadeleriyle onun samimi hizmetlerine işaret eder. 1948'te vefat etmiştir. Kabri Barla mezaristanındadır.

Hâfız Ali (Ergün)

Hz. Üstad'ın Barla'ya sürgün edilmesinden sonra, onun saff-ı evveldeki ilk talebelerinden biridir. 1898'de Isparta-İslamköy'de doğdu. Yaklaşık 12 sene aralıksız bir şekilde Nur hizmetinde bulundu. Risaleleri gece-gündüz durmadan bir matbaa gibi el yazılarıyla çoğalttığından, Bediüzzaman tarafından kendisine "Nur fabrikası unvanı" verildi. O, Üstad'ının *"Yorulmaz ve usanmaz, ciddi, samimi, sıddîk, hakiki, gayur, zeki, fedakâr ve vefadâr kardeşi, Nur'un şehid kahramanı, haşirdeki büyük mahkemede Nur talebelerinin alemdârıdır."* Üstad'ına bedel olarak ömrünü nezredip şehadet mertebesine ermiştir. 1943 yılında Üstad'la birlikte bulunduğu Denizli Hapishanesi'nde iken rahatsızlandı. Kaldırıldığı Denizli Memleket Hastahanesi'nde ebedi âleme göç etti. Bediüzzaman Hazretleri, Hâfız Ali'nin vefatından sonra şu ifadeleri kullanmıştır: *"Gizli düşmanlar beni zehirlediler. Ve Nur'un şehid kahramanı merhum Hâfız Ali benim bedelime hastahaneye gitti ve benim yerimde berzah âlemine seyahat eyledi."*

Hâfız Hâlid

Risale-i Nur'un ilk talebelerinden biri olan Hâfız Hâlid Efendi 1891'de Barla'da doğdu. Meslek olarak önce ilkokul öğretmenliği yaptı. Daha sonra ilkokul öğretmenliğini bırakıp câmi imamlığı yapmaya başladı. Bediüzzaman Hazretleri'nin, kendisini, *"Risale-i Nur tesvidinde çok hizmeti sebkeden temiz kalbli, ihlâslı bir hâfız, müdakkik bir hoca"* diye anlattığı Hâfız Hâlid Efendi, şartların çok ağır, hizmet etmenin çok zor olduğu o çetin günlerde iman dâvâsına sahip çıkmış, 1946 senesinde İstanbul'da vefat etmiştir. Kabri, Karacaahmet mezarlığındadır.

Hâfız Mehmed (Avşar)

Sava Köyü Medrese-i Nuriyesi'nin mübârek üstadı ve müessisi olan Hacı Hâfız Mehmed (Avşar) Efendi'nin oğludur. 1897'de Sava'da dünyaya gelmiştir. Risale-i Nur'da bir kaç yerde babasına atfen *"merhum Hacı Hâfız'ın mahdumu ve vârisi, aynı sistemde tam hayru'l-halef mahdumu Hâfız Mehmed"* iltifatlarıyla anılmaktadır. Babası daha hayatta iken Risale-i Nur hizmetlerine cân u gönülden sahip çıkmış, hâfızlık yapmış, çocuklara Kur'ân öğretmiş ve Risaleleri yazdırmıştır. Babasının vefatından sonra ise mes'ûliyeti daha da artan Mehmed Efendi, bunun farkında olarak hizmetlerine daha çok sarılmıştır. Böylece babası Hacı Hâfız'ın vefatı dolayısıyla Hazreti Üstad'ın duyduğu üzüntüyü hafifletmiş, Üstad için bir nevi teselli olmuştur. Kendisi nasıl hizmetlere hâlisâne sahip çıkarak babasına tam vâris olmuşsa, aynı şekilde oğlu Ahmed Zeki de kendisinden

sonra hizmetleri kaldığı yerden devralarak atalarının vefâlı hayru'l-halefi olmuştur. 1970 senesinde vefat eden Hâfız Mehmed, babasıyla aynı yere, Sav Camii yanındaki mezarlığa defnedilmiştir.

Hâfız Mehmed (Gül)

Risale-i Nur'da çokça zikri geçen Hâfız Mehmed'den biridir. Sava Medrese-i Nuriyesi'nde köyü ilk kez Nurlar'la tanıştıran mübarek Hacı Hâfız Mehmed (Avşar) ve onun hayru'l-halef oğlu Hâfız Mehmed (Avşar) Efendilerden sonra, başka bir Sava kahramanı da Gül âilesinin büyüklerinden Hâfız Mehmed Gül idi. Hizmetlere Fihrist Risalesi'ni yazarak başlamış, vefat edeceği âna kadar imana hizmete devam etmiş, evini bir Nur medresesi hâline getirmiştir. 1890'da dünyaya gelen ve Çanakkale gazilerinden olan Mehmed Efendi, 1944'de, çok sevdiği ve –Üstad'ın müjdesiyle– mahşerde Nur talebelerinin bayraktarı olacak olan Hâfız Ali'den 15 gün sonra üzerine bir ağacın devrilmesi sonucu vefat etmiştir. Meşhur Savalı Hâfız Mehmed Efendilerin içinde ilk önce âhirete irtihâl edenidir. Kendisinden yaşça küçük iki kardeşi Mustafa ve Ali Gül Efendiler de hizmetleriyle, Risaleleri yazmalarıyla Üstad'ı memnun etmiş ve Üstad'ın Mehmed Gül'ün vefatıyla duyduğu üzüntüsünü hafifletmişlerdir.

Hâfız Mustafa

Kuleönü Mübârekler Heyeti'ndendir. Risalelerin tab'ı ve neşri hususunda çok hizmetleri olmuştur. Hz. Üstad, 1950'de vefat eden Hâfız Mustafa hakkında şu ifadeleri kullanmıştır: *"Hem Medresetü'z-Zehra şâkirtlerini, hususan Mübarekler Heyeti'ni ve Isparta vilâyetini merhum Hâfız Mustafa'nın vefatıyla tâziye ve Hâfız Mustafa'yı tam vazifesini yapmasıyla yirmi senede ikinci bir Hâfız Ali olarak yirmi seneden beri usanmadan, sarsılmadan Nurlar'ın neşrine çalışmasını bütün ruh u canımızla tebrik; hem onu, hem Isparta vilâyetini, hem Medresetü'z-Zehra'yı tebrik ediyoruz. Hakikaten bu merhum kahraman kardeşimiz, aynen Hâfız Ali gibi vazifesini bitirdi, âlem-i nura ve berzaha, Hâfız Ali ve Hasan Feyzî gibi kardeşlerinin yanına gitti."*

(Denizli Tüccarı, Ekmekçi) Hâfız Mustafa (Kocayaka)

1893 senesinde Burdur'un Yeşilova ilçesine bağlı Kocayaka köyünde dünyaya gelmiştir. 1927'de Denizli'ye yerleşmiş, orada ticarete başlamış, fabrikalar kurmuş, müteahhitlik ve fırıncılık yapmıştır. Bu çeşit ticarî vesilelerle hem Denizli halkı içinde çok sevilen biri olmuş, hem de şehrin önemli devlet adamları ve bürokratları yanında tesirli bir nüfûz ve imtiyaz elde etmiştir. 1943'de Denizli Mahkemesi'nce tevkif edilip hapsedilen Hz. Üstad ve talebelerinin tahliye edilmeleri için hâkimlerle temas kurmuş, neticede beraat kararının çıkmasında çok büyük gayret ve hizmetleri olmuştur. Bu gayretlerinden dolayı da Hz. Üstad, kendisine, çok defa iltifatta bulunmuş, minnettarlığını ifade etmiştir. Başka bir mektubunda Hazreti Üstad, Denizli hapsinden beraat edip bir müddet Denizli Şehir Oteli'nde kaldığı sırada yine bu vefalı talebesinin hizmet ve

yardımlarını gördüğünü *"Ben Denizli Oteli'nde iken bana mahdumuyla arasıra ekmek, ateş cihetinde hizmet eden ve Tahir Çavuş'la bana mektup gönderen ekmekçi Mustafa'ya da selâm ediyorum."* ifadeleriyle bildirmiştir. İnsanlar nazarındaki itibarını imana hizmet uğrunda kullanarak en iyi şekilde değerlendiren Hâfız Mustafa Efendi, 28 Şubat 1979 senesinde Rabb-i Rahîm'ine yürümüş ve Denizli Asrî Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Hakîm-i Lokman

Kur'ân-ı Kerim ve hadis-i şeriflerde ismi geçen, bir nebî veya velî olduğu hususunda farklı görüşler ileri sürülen şahsiyettir. O, hem Kur'ân, hem de hadislerde, kendisine hikmet verilmiş bir zât olarak anlatılır. Tefsir, tarih vb. İslâmî kaynaklarda da Allah'ın izniyle ölüm hariç her türlü hastalığı iyi edebilen bir hekim olarak kendisinden bahsedilmektedir. Hz. Lokman'ın oğluna yaptığı tavsiyeler Kur'ân-ı Kerim'de Lokman Sûresi'nin 12-19. âyetlerinde yer almaktadır.

Hakkı (Tığlı)

1875 Isparta doğumludur. Risale-i Nur'un ilk talebelerindendir. Üstad Hazretleri, bir mektubunda kendisine *"gayretli ve ciddî, samimî kardeşim Hakkı Efendi"* diye hitap etmektedir. Risaleleri yazarak ve tashih ederek iman yolunda hizmet etmiştir. 1935 yılında Eskişehir Hapishânesi'nde Üstad'la birlikte hapis yatmıştır.

Halil İbrahim (Çöllüoğlu)

Muğla'nın Milas ilçesinde dünyaya geldi. Dört yaşında yetim kaldı. Şarklı bir Nur talebesi vasıtasıyla Nurlar'ı tanıdı. 1935'te tutuklanıp aynı yıl Üstad Hazretleri'yle Eskişehir Hapishânesi'nde kaldı. 1943 senesinde de Denizli Medrese-i Yusufiyesi'nde dokuz ay tutuklu olarak Üstad Hazretleri'yle beraber bulundu. Bediüzzaman Hazretleri tarafından *"Risale-i Nur'un mühim ve sebatkâr ve daimi bir rüknü"* olarak tavsif edilen Halil İbrahim Çöllüoğlu, *"hiç sarsılmadan, değişmeden sadakatlerinde demir gibi devam edip duran"* ifadeleriyle de hüsn-ü misal olarak gösterilmiştir. *"Sadakati harika olduğu gibi, cesareti de o nisbette olan"* Halil İbrahim Çöllüoğlu, kalemiyle, beyan gücüyle çok çetin şartlar altında Risale-i Nur'un dellâllığını, müdafîliğini yapmıştır. Üstad ve Nurlar hakkındaki şiir ve mektupları Risale-i Nur'da neşredilmiştir. *"O haslardandandır"* unvanına mazhar olan Halil İbrahim Çöllüoğlu Milas'ta vefat etmiştir. Kabri de Milas kabristanındadır.

Hamza (Emek)

1922'de Emirdağ'da dünyaya gelen Hamza Emek Bey, 1944'de lise son sınıf öğrencisi iken Üstad'ı tanımış, 1991'de vefatına kadar hizmet-i imaniye bulunmuştur. Üstad'ın izni ve emriyle Demokrat Parti'nin Emirdağ İlçe Teşkilatı Başkanlığı'nı yapmış, Menderes'e Üstad'ın selamını ve tavsiyelerini götürmüştür. Ancak Halk Partisi, Menderes'in Üstad'la olan yakınlığını serrişte ederek aleyhte haberler çıkarınca, Menderes,

partisinin Emirdağ İlçe Teşkilâtı'nı feshettiğini açıklamıştır. Hamza Bey, 1960 ihtilalinden sonra Bolvadin Medrese-i Yusufiyesi'nde bir müddet hapis yatmıştır.

Hânım

Bediüzzaman Hazretleri'nin üç kız kardeşinden biridir. İlim ve faziletiyle tanınan Hânım hanımefendi, Birinci Dünya Savaşı'ndan önce Molla Said isimli bir zâtla evlenmiş, 1913 yılında da ailesiyle birlikte Şam'a hicret etmiştir. Burada kocası Molla Said'le beraber yaklaşık 15 yıl müderriselik yapan Hânım Hanımefendi, 1944 yılında yedinci kez gittiği hacda, sedye ile tavaf ettiği esnada vefat etmiştir.

(Aydınlı)
Hasan Âtıf (Egemen)

Aslen Sinopludur. 1941 yılında, Kastamonu'da Hz. Üstad'ı ziyaret etmiştir. Yazısı inci gibi güzel ve ihlâslı bir Nur talebesi olan Hasan Âtıf Efendi, Üstad'ının *"O kardeşimiz, hakikaten hâlis ve tam sâdık. Kalemi gibi kalbi, ruhu da güzel."*, *"Aydınlı Hasan'ın hakikaten gayet müstesna bir kalemi var ve yazılarında tam bir ihlâs görünür."*, *"Mücâhidlerin üstadı ve efelerin hakikî bir nâsihi ve Risale-i Nur'un hâlis muhlis bir şâkirdi"* iltifatlarına mazhar olmuştur. 1988'de vefat etmiştir. Kabri, Ahmed Feyzi Kul ağabeyin kabri ile beraber İzmir/Selçuk ilçesine bağlı Çamlık Mezarlığı'ndadır.

Hasan Çalışkan

Hz. Üstad Emirdağ'a geldiğinde, Çalışkanlar Hânedânı'ndan Hz. Üstad'ı ilk ziyaret eden insan olan Hasan Çalışkan Beyefendi, 1908 senesinde doğmuştur. Hz. Üstad'a ve Nurlar'a hizmetle geçen 71 senelik bereketli bir ömürden sonra 1979 senesinde Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Hasan Dayı

Sava köyünün kahraman iki Nur talebesi olan Ahmed ve Süleyman Altuğ kardeşlerin dedesidir. Torunlarına ve Nur talebelerine Risale-i Nur hizmetlerinde destek verdiğinden ve onları himaye ettiğinden dolayı, 1943'te Hazreti Üstad'la beraber kelepçelenerek Denizli hapsine gönderilmiştir. Bediüzzaman, bu hâdiseyi şu ifadeleri ile nakletmiştir: *"Hem ben pek çok alâkadar olduğum Sava köyünden çok muhterem bir ihtiyar ile ellerimiz birbiriyle kelepçe edilip geldiğimiz, beni pek çok memnun edip, bununla o mübarek köyün bana şiddet-i alâkasını anladım."*

Hasan Feyzi (Yüreğil)

Bediüzzaman Hazretlerinin ifadesiyle "Denizli kahramanı" olan Hasan Feyzi Yüreğil 1895 yılında dünyaya gelmiştir. Şair, edip, mutasavvıf ve muallimdir. Üstad'la bizzat görüşmesi, 1943'teki Denizli mahkemesi vesilesiyle oldu. Bu görüşmeden önce de bilhassa 30 yıllık muallimliği vesilesiyle dine hizmet etmekteydi. Bu tarihten sonra ise Üstad'a olan derin bağlılık ve fevkalade sadakatle iman ve Kur'an hizmetine devam etti. Bizzat Hz. Üstad'ının ifadesiyle "zülcenaheyn", "ehl-i kalb", "gayet yüksek bir ehl-i ilim ve hakikat", "kıdemli bir muallim alim",

"yüksek bir edip" "Hafız Ali'nin ehemmiyetli bir varisi", "Denizli'nin Hüsrev'i" olarak tavsif edilen Hasan Feyzi Yüreğil, yazdığı bir şiirinde Üstad'ına bedel kendisinin vefat etmesini niyaz etmiş ve bundan kısa bir müddet sonra, 1946'da da vefat etmiştir. Nurettin Topçu da, Denizli'de tanıştığı Hasan Feyzi Yüreğil'in Bediüzzaman'ın aşk ve muhabbetinden vefat ettiğini kaydeder. Vefatından sonra Üstad Hazretlerinin kendisi için "ben, bütün ömrümde, bu derece, bir vefattan bu kadar müteessir olup ağlamamıştım" ifadelerini kullandığı Hasan Feyzi Yüreğil, Risaleler ve Üstad hakkında manzum yazı, şiir, mektup ve mersiyeler yazmış ve bunların bir kısmı Risale-i Nur'da yayınlanmıştır.

Hatice (Altuğ)

1930 senesinde Sava'da dünyaya gelmiştir. Savlı Nur talebesi Ahmed Altuğ Efendi'nin kerîmesi olan Hatice Hanımefendi, küçük yaşlarda iken babasından yazı yazmayı öğrenmiş ve Nurlar'ı teksire başlamıştır. On üç yaşında iken Asâ-yı Musa Mecmuası'nı yazması, hanımları Nur hizmetlerine teşvik etmiş ve bu hâdise Hz. Üstad'ı çok sevindirmiştir. Hâlen hayatta olup, Risale-i Nur'u ve hatıralarını hasbelkader anlatmaya devam etmektedir.

Haydar Bey (Vaneri) (Van Valisi)

Bediüzzaman Hazretlerinin yakın dostlarından Haydar Bey, 1917–1918 seneleri arasında Van valiliği yapmıştır. Erzurum eski milletvekillerinden Salih Yeşil, Dahiliye Vekili Hilmi Uran'a yazdığı mektupta Bediüzzaman'la Ali Haydar Bey'in yakın dostluğundan bahsetmektedir.

Hayim Naum

Osmanlı Devleti'nin son hahambaşısıdır. 1873'de Manisa'da doğmuş, 1893-97 seneleri arasında Fransa'da Farsça ve Arapça alanında eğitim görmüştür. Fransa'da eğitimi sırasında Jön-Türklerle yakın teması olmuş ve Alyans gibi ileri gelen Yahudi örgütlerinden büyük destek görmüştür. Fransa'dan döndükten sonra birdenbire parlamaya başlamış, Türkiye'de Alyans örgütünün aktif bir üyesi gibi çalışmış, askerî okullarda Fransızca dersleri verip bazı subaylarla derin bağlar kurmuş, önce İstanbul Haham Okulu'nda yardımcı olarak çalışmış, sonra da Hahambaşılık vazifesine getirilmiştir. Ortama ve muhataplarının durumuna göre davranmasını çok iyi bilen Naum (Nahum), 2. Abdülhamid devrinde saraya yakın durmuş, İttihat–Terakki zamanında Jön-Türklerle başlayan samimiyetini devam ettirmiş, Millî Mücadele'de mevcut hükûmeti desteklemiş, Cumhuriyet'ten sonra da Lozan'daki görüşmelere Türk heyetinin danışmanı olarak katılmıştır. Lozan'dan sonra 1925'de Mısır ve Sudan hahambaşılığına getirilen Hayim, 1960'da Kahire'de vefat edinceye kadar bu görevine devam etmiştir.

Risale-i Nur'un muhtelif yerlerinde direkt ismiyle veya "mâlum, meşhur hahambaşı" denilerek bu zâttan bahisler geçmektedir. Özellikle Büyük Doğu

mecmuasında neşredilen "Lozan'ın İçyüzü" başlıklı yazıdan bazı pasajlar alınarak, Hayim Naum'un Türkiye'deki maksadı, gayesi ve Lozan antlaşmasındaki rolü hakkında önemli bilgiler verilmektedir. (Bkz.: Emirdağ Lâhikası-2, 248. Mektup)

Hazreti Hasan (r.a.)

Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) torunu, Hz. Fâtıma ve Hz. Ali'nin büyük oğludur. 625 yılında Medine'de doğdu. Babası ona "Harb" adını koymayı düşünmüşse de Peygamber Efendimiz (s.a.s.), cahiliye döneminde bilinmeyen "Hasan" adını ve "Ebu Muhammed" künyesini vermiş ve kulağına bizzat ezan okumuştur; doğumunun yedinci gününde de akîka kurbanı kestiği ve Hz. Fâtıma'dan saçının ağırlığınca fakirlere gümüş dağıtmasını istediği bilinmektedir.

Hz. Hasan (r.a.), ilk halife döneminde cereyan eden önemli olaylarda fiilen yer almamıştır. Babası Hz. Ali'nin (r.a.) şehid edilmesinin ardından Ubeydullah b. Abbas b. Abdülmuttalib, Kûfeliler'i halife olarak ona biata davet etti ve bir-iki gün sonra Kûfe'de kendisine biat edildi. Fakat Hz. Ali'nin (r.a.) şehit edildiğini ve Hz. Hasan'ın (r.a.) halifeliğe getirildiğini haber alan Muaviye b. Ebû Süfyan (r.a.), onun taraftarlarını ve Kûfeliler'i kendi safına çekmek için yoğun bir faaliyet başlattı. İki taraf arasında sıcak çatışmaya doğru yol alınırken, Hz. Hasan (r.a.) müslüman kanının dökülmesini istemeyerek hilafetten feragat etmiş ve belli şartlar altında halifeliği Hz. Muaviye'ye bırakmıştır. İşte 661 tarihinde gerçekleşen bu uzlaşmadan dolayı, bu seneye İslâm tarihinde "Birlik Yılı" denilmiştir. Böylece Hz. Hasan (r.a.), Hz. Muaviye ile anlaşarak Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) "Bu benim evladım Hasan, o seyyiddir. Allah (c.c.) onunla iki büyük cemaatı birbiriyle sulh ettirecektir" hadisiyle de işaret buyurduğu gibi müslümanlar arasında kan dökülmesini önlemiş ve insanların kısa bir süre için de olsa barış ve huzur içinde yaşamalarına vesile olmuştur. Hz. Hasan (r.a.) daha sonra ailesiyle birlikte Medine'ye gitmiş ve hayatının geri kalan kısmını orada siyasetten uzak bir şekilde geçirmiştir. Ancak sonunda, rivayete göre Yezid b. Muaviye ile evlendirilmek vadiyle kandırılan eşlerinden Ca'de binti Eş'as b. Kays tarafından zehirlenerek 669 tarihinde şehit olmuştur. Cenazesi Cennetü'l-Baki'de annesinin yanına defnedilmiştir.

"Mücteba" (seçkin/seçilmiş), "takî" (müttaki/takva ehli), "zeki" ve "sıbt" (Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s.)'in sevgili torunu) lâkaplarıyla tanınan Hz. Hasan (r.a.) halim-selim, cömert, sâkin, vakarlı, siyaset ve fitneden kaçınan bir yaratılışa sahipti. Onun hilafette kalış süresi hakkında farklı rivayetler varsa da, halifeliğinin 6 ay üç gün sürdüğü kabul edilmektedir. Kaynaklarda, Resûl-i Ekrem'in (s.a.s.), Hz. Hasan ve Hüseyin hakkında "Allah'ım! Bunlara merhamet et. Çünkü ben de bunlara şefkat ediyorum" diye dua buyurduğu; kendilerini "cennetin efendileri" olarak taltif ettiği; onlarla oyun oynayıp sırtında gezdirdiği; hatta secdede iken sırtına bindiklerinde ininceye kadar kalkmadığı ve onlara

olan düşkünlüğünü gösteren daha birçok rivayet nakledilmektedir. Hz. Hasan (r.a.) bazı Sünni âlimlerce, babasının şehid edilmesinden hilafeti Muaviye b. Ebû Süfyan'a devretmesine kadar geçen surede Hulefa-yı Raşidîn'in beşincisi ve sonuncusu kabul edilir.

Hz. Hasan (r.a.), Ehl-i Beyt'e ve Âl-i abâ'ya dahil olmasının yanında kardeşi Hz. Hüseyin'le (r.a.) birlikte Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) neslini günümüze kadar devam ettiren iki kişiden biridir. O, Hz. Hüseyin (r.a.) ile birlikte bütün İslâm dünyasında olduğu gibi Türkler arasında da Resûl-i Ekrem'in (s.a.s.) sevgili torunları sıfatıyla dâima tebcil edilmiş, sevilmiş ve sayılmış, adları çocuklara verilen en yaygın isimler arasında yer almıştır.

Hazreti Hüseyin (r.a.)

Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in torunu, Hz. Fatıma ve Hz. Ali'nin (r.a.) küçük oğludur. "Şehid" lakabıyla meşhurdur. Hz. Hüseyin (r.a.) babasının halifeliği sırasında Kufe'ye giderek onun bütün seferlerine katıldı; şehadetinden sonra da yine onun vasiyetine uyarak ağabeyine itaat etti. Bu arada Hz. Hasan Hz. Muaviye ile anlaşmaya karar verdiği zaman ona karşı çıkmak istediyse de itirazının reddedilmesi üzerine vazgeçti ve beraberinde Medine'ye gitti. Hz. Hasan'ın (r.a.) vefatından sonra ise I. Yezid'in hilafet makamına gelişine kadar kendini ibadete vererek zühd ve takvaya dayalı bir hayat sürdürdü. Hz. Hüseyin'e ağabeyinin vefatı üzerine imam sıfatıyla biat edildiğine veya Muaviye aleyhine faaliyette bulunduğuna yahut kendi imameti için harekete geçtiğine dair ilk Sünnî ve Şiî kaynaklarında herhangi bir rivayete rastlanmaz; aksine bu husustaki bir takım kıpırdanışlara fırsat vermediği söylenir.

Yezid b. Muaviye'nin Medine'de bulunan Hz. Hüseyin'den her ne şekilde olursa olsun biat almak istemesi üzerine Hz. Hüseyin, ona biat etmeyip Mekke'ye doğru yola çıktı. Bu durumu haber alan Kufelilerden bir kısım ileri gelenler, Hz. Hüseyin'i hilafete getirmek için kendisine davet mektupları yazdı, ayrıca bir heyet gönderdiler. Fakat Yezid'in baskıları neticesinde Kufeliler Hz. Hüseyin'e destek çıkmaktan vazgeçmişlerdi. Hz. Hüseyin yeni gelişen olaylardan habersiz Kufe'ye hareket etmeye karar verdi. Her ne kadar Abdullah b. Abbas, Abdullah b. Ömer ve Ömer b. Abdurrahman b. Haris gibi şahıslar kesinlikle Kufe'ye gitmemesini isteseler de Hz. Hüseyin 680 tarihinde umresini tamamladıktan sonra ailesi ve bazı taraftarlarıyla Kufe'ye hareket etti. Yolda Kufelilerin biattan caydığını ve Kufe'deki durumu öğrenmek için gönderdiği amcasının oğlu Müslim b. Akil'in öldürüldüğünü öğrenince geri dönmek istedi; fakat bu defa Müslim b. Akil'in oğulları ve kardeşlerinin ısrarı üzerine yola devam etmeye mecbur oldu. Bu arada taraftarlarına isteyenlerin ayrılabileceğini söyledi, onlar da ayrıldılar; yanında sadece aile fertleriyle birlikte yaklaşık yetmiş kişi kaldı. Böylece sayısı azalan kafile Nineva bölgesindeki Kerbelâ'ya vardı.

Rey valiliğine getirilen Ömer b. Sa'd'dan ordusuyla Hz. Hüseyin üzerine yürümesi ve bu meseleyi halletmesi

istendi. Ömer b. Sa'd böyle bir işe yanaşmak istemedi. Her ne kadar kafilenin üstüne doğru yola çıktı ise de, sıcak çatışma öncesi Ömer b. Sa'd ile Hz. Hüseyin arasında yapılan görüşmeler neticesinde anlaşmaya varıldı ve Hz. Hüseyin geri dönmeyi kabul etti. Ömer b. Sa'd bu teklifle Ubeydullah b. Ziyad'a geldi. Ubeydullah önce bu teklifi uygun gördüyse de Sıffin'de Hz. Ali'nin safında çarpışanlardan Şemir b. Zülcevşen ona önemli bir fırsatı kaçırmış olacağını hatırlatarak Fırat nehriyle irtibatı kesilmiş çok çetin şartlar altındaki Hz. Hüseyin'i isteğine boyun eğdirmesini ve cezalandırmasını söyledi. Bunun üzerine Ubeydullah Şemir ile Ömer'e bir mektup göndererek Hz. Hüseyin'i doğrudan kendisine teslim olmasını sağlamasını, aksi takdirde kumandayı Şemir'e bırakmasını emretti. Ömer b. Sa'd kumandayı, dolayısıyla kazandığı dünyalığı elden kaçırmamak için bu görevi yerine getireceğini söyledi. Neticede birbirine denk olmayan iki kuvvet arasında başlayan mücadele tam bir dram şeklini aldı ve kısa sürede Hz. Hüseyin çevresindeki asker sayısı azaldı. Yanındaki az sayıdaki piyade ile cesaretle dövüşen Hz. Hüseyin'e Şemir b. Zülcevşen'in emriyle her taraftan hücum edildi ve fecî bir tarzda şehid edildi. Bu arada Hz. Hüseyin'in hasta yatağındaki oğlu Ali Zeynelabidin öldürülmek istendiyse de Ömer b. Sa'd buna engel oldu.

Kaynaklar, Resul-i Ekrem'in (s.a.s.) Hz. Hasan ve Hüseyin'i çok sevdiğini, onlarla oyun oynadığını, sırtına bindirip gezdirdiğini; hatta secdede iken üstüne çıktıklarında inmelerine kadar beklediğini yazar ve daha onlara olan muhabbet ve teveccühünü gösteren birçok rivayet nakleder. Müslümanların Ehl-i Beyt'e ve Âl-i abâ'ya dahil olan Hz. Hasan ve Hüseyin'e duyduğu sevgi ve şefkat Resul-i Ekrem'in (s.a.s.) vefatından sonra da devam etmiştir. Ayrıca şu husus da belirtilmelidir ki, Hz. Hüseyin ağabeyi Hz. Hasan ile birlikte bütün İslam dünyasında olduğu gibi Türkler arasında da Resulullah'ın sevgili torunu sıfatıyla daima sevilmiş, sayılmış ve adları çocuklara verilen en yaygın isimler arasında yer almıştır.

Hesnâ Hanım (Şener)

Türkiye'nin ilk hanım hâkimlerinden Senirkentli Hesnâ Hanımefendi, 1903'de dünyaya gelmiştir. Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, 1942'de Denizli'ye tayin olmuş, orada uzun seneler vazifesine devam etmiştir. 1943 senesinde Denizli Mahkemesi'nde Bediüzzaman ve talebelerinin serbestiyetlerine karar veren, âdil-i hâkim merhum Ali Rıza Balaban Beyefendi başkanlığındaki heyette üye hâkim olarak bulunmuş, kendisi de beraat kararından yana oyunu kullanmıştır. Bu kararıyla –Hz. Üstad'ın ifadeleriyle– *"değil yalnız Nur talebelerini, belki Anadolu'yu ve âlem-i İslâm'ı mânen minnettar eylemiş"*, *"vicdanlı ve hakikî adâlete çalışan zâtlar"* zümresine dahil olmuştur. 22 Temmuz 1975'te de Hakk'ın (c.c.) rahmetine kavuşmuştur.

Hıfzı (Bayramoğlu)

Hacı Hıfzı Bayramoğlu, Safranbolulu hâlis Nur talebelerindendir. Memleketinde

halim-selim, mübarek biri olarak tanınan ve sevilen Hacı Bayram Efendi, 1908'de doğmuştur. Hz. Üstad Kastamonu'da iken onunla tanışma şerefine ermiş, uzun zamandır aradığı kuvve-i mâneviyeyi Üstad'da ve Nurlar'da bulabilmiştir. O günden sonra muhterem refikası ve küçük iki mâsum evlâdı Hüsnü ve Yılmaz Bayramoğlu ağabeylerle beraber ailece evlerini bir dershâne-i Nuriye hâline getirmişler; *Asâ-yı Musa, Küçük Sözler, Gençlik Rehberi* gibi Risale-i Nur mecmualarını yazarak –Hz. Üstad'ın ifadesiyle– istikbali nurlandıracak hizmetler yapmışlardır. Bu bahtiyâr aile hakkındaki şu ifadeler de Hazreti Üstad'a ait: *Safranbolu'daki hâlis kardeşlerimizden Hıfzı'nın küçük medrese-i nuriyesi olan hanesindeki küçük ve çok çalışkan mâsumları, yedi yaşında Yılmaz ve on üç yaşında Hüsnü'nün ve onlar gibi Nur'a çalışan muhterem vâlidelerinin mübârek kalemleriyle yazdıkları tebriklerini, umum Safranbolu ve Eflâni medrese-i nuriyesi nâmına bu Ramazan'ın bir Firdevsî teberrükü hesabına kabul ettik.*

1969'da hac farîzasını edâ ettikten bir sene sonra, 1970 Ramazan'ında Hakk'ın (c.c.) rahmetine dehâlet etmiştir.

Hilmi (Erkal)

Kastamonu nur talebelerinden biridir. 1891'de Kastamonu'nun Tepelice köyünde doğdu. Bediüzzaman Hazretleri'nin Kastamonu'ya sürgün edilmesiyle kendisini tanıdı ve yıllarca hizmetinde bulundu. Hz. Üstad Emirdağ Lahikası'nda; "Kastamonu'da, sekiz sene mübarek mahdumu ve merhum refikasıyla Risale-i Nur'a fevkalâde bir sadakatle çalışan ve kalemiyle Risale-i Nur'a çok hizmet eden ve çoklarını Nur dairesine getiren" ifadeleriyle "Risale-i Nur'un bu has şakirdi"nin iman yolundaki çalışmalarına işaret eder. 1943 Denizli hapsinde de Üstad'ının yanında olmuştur. 1960'da vefat etmiştir.

Hilmi Uran

1886'da Bodrum'da dünyaya gelmiştir. Mekteb-i İdadî'yi (orta ve lise eğitimini) ve Mekteb-i Mülkiye'yi (Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni) İzmir'de tamamladıktan sonra Menemen ve Çeşme'de 7 sene kaymakamlık vazifesinde bulunmuştur. Daha sonra da Antalya mutasarrıflığı, Adana valiliği (1925) ve Adana milletvekilliği (1927), Bayındırlık ve Adalet Bakanlığı, 15 Mart 1943'deki ikinci Saraçoğlu hükûmetinde İçişleri Bakanlığı, CHP'de farklı zamanlarda müfettişlik, parti genel sekreterliği ve parti genel başkanvekilliği gibi mülkî, adlî ve siyasî dairelerde görevler yapmıştır.

Üstad Hazretleri, Hilmi Bey'e –Dâhiliye Vekili olduğu sıralarda– *"Başta Dâhiliye Vekili olan sen, Afyon Valisi'ni ve Emirdağ Zâbıtası'nı musallat edip, her gün bir ay haps-i münferit azâbını çektirmek ve tecrid-i mutlak içinde tek başıyla bir haps-i münferitte durmaya mecbur etmek, hangi maslahatınız iktiza eder?", "Hiçbir tarihte ve zemin yüzünde emsali vuku bulmayan bir zulme ve on vecihle kanunsuz bir gadre ve tazyike hedef olmuşum."* diyerek kendisine yapılan kanunsuz muâmeleleri ve haksızlığı ihtârâne bildiren bir dilekçe (istidâ) yazmıştır. Ancak bu dilekçe ile tazyikler

daha da artırılmış, buna karşılık Hazreti Üstad yirmi seneden beri muhâfaza ettiği kâidesinin haklılığını dile getiren şu cümleyi söylemiştir: *"Böylelere müracaat edilmez; yirmi sene sükûtum haklı imiş!"*

Hazreti Bediüzzaman Emirdağ'da ikâmete mecbur edildikten (1944 Ağustos'undan) 3 yıl sonra, Hilmi Uran, 1947'de İnönü'den sonra partinin ikinci adamı olarak CHP'de genel başkanvekilliğine yükselmiştir. Ancak daha sonraları yaşanan siyasî gelişmeler, hem CHP, hem de Hilmi Uran adına yolunda gitmemiş, istenildiği gibi olmamıştır. Zira 1950 seçimlerinde Halk Partisi kaybetmiş, Hilmi Uran da böylelikle önce siyasî hayatını noktalamış, sonra da 1957'de ölmüştür.

Hoca Vehbi (Mehmed Vehbi Çelik Efendi)

Osmanlı son dönemi âlimlerinden olan Mehmed Vehbi Efendi, 1862 yılında Konya'nın Hâdim ilçesinin Kongul köyünde dünyaya gelmiştir. Hâdim ilçesi ve bazı köylerinde medrese eğitimi aldıktan sonra Konya'da değişik medreselerde ders vermiştir. Daha sonraları değişik zamanlarda her ne kadar siyasetin ve bürokrasinin içinde bulunmuşsa da ilmî çalışmalarına devam etmiş ve "Hülâsatü'l-Beyan fî Tefsiri'l-Kur'ân" adlı tefsirini tamamlamıştır. Şahsî hayatında dinî değerlerinden taviz vermeyen ve kadirşinas biri olan Vehbi Efendi, Hz. Üstad'ın İhlâs Risaleleri kendisine ulaşınca takdir ve hayranlıkla karşılamıştır. Vehbi Efendi, 27 Kasım 1949 senesinde rahmet-i Rahmân'a kavuşmuştur.

Hulûsi (Yahyagil)

Hazreti Üstad'ın *"Hulûsi daima birinciliği muhafaza ediyor"*, *"Birinci muhatap Hulûsi'dir"* beyanlarıyla bize anlattığı "Risale-i Nur'un birinci talebesidir." 1896'da Elazığ Harput'ta dünyaya geldi. Rüştiye-i Askeriye'yi Elaziz'de başladığı tahsilini Kuleli Askerî İdadi'sinde devam ettirdi. Harbiye Mektebi'ne geçmiş iken 1. Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle Çanakkale, Kafkas cephelerine katıldı. Çanakkale Savaşı'nda yüzünden, göğsünden ve sol kolundan yaralandı. Kurtuluş Savaşı'nda Antep ve Sakarya Muharebeleri'nde bulundu. 1925'te tekrar Harbiye'ye geri döndü. 1940'ta yarbay, 1944'te albaylığa terfi etti. 1950'te albay rütbesiyle emekli oldu. Hulûsi Bey'in Hz. Üstad'la ilk görüşmesi 1929'da gerçekleşir. Bu tarihten sonra artık o, Üstad'ının *"aziz, sıddık, gayur, ciddi, halis, muhlis âhiret kardeşi; iman hizmetinde hamiyetli, sebatkar, metin arkadaşı, saff-ı evveldeki gayretli talebesi"*dir. 31 yıl boyunca Üstad Hazretleri'yle 8 defa görüşmüş olmasına rağmen *"Elhak o kardeşimiz sebat, metânet ve ihlâsta birinciliği muhafaza ediyor."* ifadelerinden, "Hulûsi Bey"in Hz. Üstad'ın gözünde ve gönlündeki konumunu hep koruduğunu anlamaktayız. Sorduğu sorularla Mektubat'ın doğuşuna vesile olan *"Hacı Hulûsi Ağabey"* bir asra yaklaşan mübarek ve bereketli hayatıyla, bütün ömrü boyunca sürekli olarak hız kesmeden iman ve Kur'ân dâvâsına hizmetine devam etmiştir. Kabri Elazığ/Harput'taki aile kabristanındadır.

Hüsnü (Bayramoğlu)

1935 senesinde Safranbolu'da dünyaya gelmiştir. Babası Hıfzı Bayramoğlu Bey'in Hazreti Üstad'a ve Nur'a talebe olmasıyla birlikte kendisi de ilkokul sıralarında iken önce Risaleler'le, 14 yaşına geldiğinde de Üstad'la tanışma bahtiyarlığına ermiştir. Bundan sonra da Risaleleri sadece okumakla kalmamış; aynı zamanda yazmış ve neşretmiştir. Ailesiyle birlikte Hazreti Üstad'ın dua ve teveccühlerine mazhar olmuştur. Hazreti Üstad'ın hayatının son dönemlerinde Üstad'ın şoförlüğünü yapmış, son olarak da sevgili Üstad'ını, Isparta'dan –Üstad'ın ruhunun ufkuna yürüdüğü mekân olan– Urfa'ya arabayla götürerek bu vazifesini tamamlamıştır. Hâlen hayatta olup Karabük/Safranbolu'da ikamet etmekte ve Nur hizmetlerine devam etmektedir.

Hüsrev Altınbaşak

Bediüzzaman Hazretleri tarafından *"Nur'un en has ve kahraman bir talebesi"* olarak takdir edilen ve onun ilk talebelerinden biri olan muhterem Hüsrev Altınbaşak, 1899'da Isparta'da doğdu. Eskişehir, Denizli ve Afyon hapishânelerinde Üstad'la beraber bulundu. Ömrünü iman hizmetlerine adadı, bilhassa Risale-i Nur'un Kur'ân hattıyla yazılıp çoğaltılmasında büyük hizmetlerde bulundu. Üstad'ının işaret ve teşvikiyle Allah lâfz-ı celilinin alt alta aynı hizada yer aldığı tevâfuklu Mushaf-ı Şerif'i yazan Nur'un bu has ve kahraman talebesi 1977 yılında vefat etmiştir.

İbrahim Edhem (Edhem Hoca)

"Balıkesir'de muhacir ve Celâleddin Rumî'nin mensuplarından, yirmi seneye yakın köy hocalığı ve çocuklara Kur'ân okutmakla meşgul ve şimdi de tam Risale-i Nur'a Balıkesir ve Kırkağaç havâlisinde hizmet eden ve uzun mektubuyla korkak hocaları Nurlar'a dâvet eden ve cesaret veren Sandıklı Alamescid Köy imamı" İbrahim Edhem Efendi, aslen Balıkesir'lidir. Babası, 93 Harbi sırasında Üsküp'den Anadolu'ya göç etmiş ve Balıkesir'e yerleşmiştir. Edhem Efendi, babasından dinî bilgiler öğrenmiş, Balıkesir-Kırkağaç civarında imamlığa başlamıştır. Daha sonraları Afyon'un Sandıklı ilçesine bağlı Alamescid Köyü'ne göç etmiş, burada da imamete devam etmiştir. Risaleleri tanıdıktan sonra cemaatine, etrafındakilere ve diğer cami hocalarına aşkla, şevkle Risale-i Nur'u anlatmıştır. Özellikle çocuklara Kur'ân öğretmiş, Risaleleri yazdırmış ve sevdirmiştir. Memleketi ve havâlisinde yapılan hizmetleri, imamlık yaptığı Alamescid köyündeki Kur'ân talebesi bazı çocukların ömürlerinden bir kısmını üstadları Hazreti Bediüzzaman'a bağışlamak istemeleri gibi acîb bir hâdise-i nuriyeyi, hocalara Risalelerden dersler verdiğini ve onları hizmete teşvik ettiğini bildiren uzunca bir mektubu Üstad'ına göndermiştir. Hazreti Üstad, Edhem Efendi'den ve mektupta zikrettiği hizmetlerden memnuniyetini, hâssaten mâsum talebelerin mâsumâne hissiyatlarından çok etkilendiğini Emirdağ Lâhikası'nda geçen birkaç mektupta zikretmiştir. Zâhidâne ve insanlara karşı müstağniyâne bir hayat sürdüğü rivayet edilen İbrahim Efendi'nin, 1971 senesinde vefat ettiği nakledilmiştir.

İbrahim Gül

Risale-i Nur'a hizmet eden Savlı Gül ailesinin en büyüklerindendir. Bu aileden Hâfız Mehmed Gül'ün adı Lâhikalarda daha sık geçmektedir. Herkesin Risalelerle irtibatım anlaşılacak, tevkif edilebilirim diye Nurlar'dan çekindiği ve korktuğu bir dönemde, evini Risale-i Nur'un hizmetine açmış, Tahirî ağabeylerin imkânsızlıklar içinde ve zahmetlerle aldığı teksir makinesinin evine kurulmasına müsaade ederek Nurlar'a çok büyük hizmet etmiştir. Üstad, talebesinin bu fedakârlığını unutmamış, vefatından az evvelki hastalığında ziyaret etmiş, –Merhum Savlı Hasan Kurt Efendi'nin hâtıralarında naklettiğine göre– şöyle iltifatta bulunmuştur: *"İbrahim Onbaşı! İbrahim Onbaşı! Siman ne diyor biliyor musun? 'Ben cennete gidiyorum.' diyor. Sen her tehlikeye göğüs gerdin. Evinde Risale-i Nurlar'ın teksir edilmesine müsaade ettin. Allah sana mükâfat olarak cennette kasırlar hazırladı. Senin evine semaya kadar nurlar dikildi."* 1892'de dünyaya gelen İbrahim Efendi, bu müjdeli iltifattan kısa bir süre sonra da 1956'da vefat etmiştir.

İmam Gazâlî

Eş'arî kelamcısı, Şafiî fakihi, tasavvuf ehli, felsefeye yönelttiği eleştirilerle tanınan İslam düşünürüdür. 1058'de İran'ın Horasan bölgesindeki Tus'ta (bugünkü Meşhed) doğdu. Okuma-yazma, Kur'an ezberi, dil bilgisi, aritmetik gibi alanlarda dönemin geleneksel ilk öğrenimini babasının yakın sufî bir dostundan aldı. Nişabur'daki Nizamiye Medresesi'ne girmesi ve orada dönemin en tanınmış kelam alimi olan İmamü'l-Haremeyn el-Cüveyni'nin öğrencisi olması eğitim-öğretiminde dönüm noktası oldu. Cüveyni'nin ölümünden sonra büyük devlet ve siyaset adamı Nizamülmülk'le görüşmesi ise hayatında yeni bir dönemin açılmasını sağladı. Nizamiye medreselerinde müderrislik makamına kadar ulaşan Gazâli burada kelam, felsefe, Batınîlik ve tasavvuf hakkında uzun soluklu araştırma ve çalışmalarda bulundu. Aklı, duyuları, tecrübe ve sezgiyi bilginin başlıca kaynakları kabul etmekle beraber, aklı aşan hakikatleri ancak vahiyle öğrenilebileceğini belirten Gazâli, filozoflara karşı verdiği mücadele ile İslam düşünce tarihinde önemli bir konuma sahiptir. 1111 yılında vefat etmiştir.

İmam Rabbânî

Müceddid-i Elf-i Sânî (hicrî 2. bin yılın müceddidi) unvanıyla da tanınmaktadır. 1563'te Doğu Pencap'taki Sirhind'de (Serhind) doğdu. Öğrenime babasının yanında başladı. Medresede tefsir, hadis yanında aklî ilimler tahsili de aldı. Hacca giderken Delhi'de Nakşibendiyye tarikatını Hindistan'da yayan Hace Bâkibillah ile karşılaştı. Teklifini kabul ederek bir süre yanında kaldı, sonra ona intisap etti. Kısa bir müddet sonra da onun en önemli bir halifesi konumuna geldi. Kendi ifadesiyle Nakşibendiyye tarikatına intisap etmesi onun bütün ruhî terakkisinin temelini oluşturdu.

Yaşadığı dönem ve coğrafyada İslâm inançları hurafe ve bâtıl inançlarla karıştırılmak isteniyordu. Hint kıtasında

Babürlü Ekber Şah eliyle bir devlet politikası olarak bütün dinleri birleştirme gibi bir hedef doğrultusunda İslâmî inançların tahrif ve değiştirilme tehlikesi söz konusuydu. İşte İmam Rabbânî bu bâtıl hareketlere karşı sahih İslâm inancının yerleşmesi için büyük gayret ve çalışmalarda bulundu ve tarihe 2. bin yılın müceddidi olarak geçti. 1624'te vefat eden İmam Rabbânî'nin en önemli eseri Mektubat'tır. İmanın yakîn derecesine erdirilmesi, insanın ihsan derecesine yükseltilmesi, İslâm'ın insana sevdirilmesi vb. konularda İmam Rabbânî'nin görüşlerini yansıtan bu eser, 536 mektubun derlenmesiyle meydana gelmiştir. Birkaçı dışında bütün mektuplar Farsça yazılmış ancak gerek el yazması, gerekse matbu olarak Arapça tercümesiyle İslâm âleminde geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmıştır.

İsmail (Fakazlı)

İnebolulu Nur kahramanlarından İsmail Fakazlı Bey, Risalelerde "Küçük İbrahim" olarak mezkûr İbrahim Fakazlı ağabeyin küçük kardeşidir. 1913'de dünyaya gelmiş, Emirdağ ve Isparta'da Hazreti Üstad'ı ziyaret etmiştir. Hanımı Lütfiye Hanımefendi ile beraber iman ve Kur'ân hizmetine bağlılıkla geçen bir ömür sürmüştür.

Kâtip Osman (Yıldırımkaya)

Hz. Üstad'ın ifadeleriyle *"Nur'un demirbaş kâtibi"*, *"Risale-i Nur'un eski ve ehemmiyetli ve çalışkan bir şâkirdi"* olan Kâtip Osman ağabey, 1900 yılında Isparta'da dünyaya gelmiştir. Üstad'la beraber Denizli hapsinde yatmıştır. Güzel hattından dolayı Üstad'ının "Kalemin güzel, yazın güzel, imlân güzel!" iltifatına mazhar olmuştur. 1991 Ekim'inde de vefat etmiş ve cenazesi Isparta/Doğancı Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Konyalı Sabri (Sabri Halıcı)

Aslen Erzurum'lu olup Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra ailesiyle beraber Konya'ya yerleşmiştir. Birinci Dünya ve İstiklâl Harbinde savaşmış ve gazilik rütbesi almıştır. Hz. Üstad'ın *"Sabri, hakikaten Nur'a ve Nur vasıtasıyla imana öyle bir hizmet eylemiş ki, bin hatasını affettirir."*, *"Sabri (Halıcı), öteki Sabri gibi gayet hâlis ve samimî ve çalışkan bir Nur talebesidir."* sözleriyle iltifat ettiği Sabri Halıcı, 1948'de Üstad'ıyla beraber Afyon Hapishânesi'nde yatmıştır.

Kozca Hatibi Hasan Şükrü (Hüseyin Aslan)

Isparta/Sütçüler kazasının bir nahiyesi olan Kozca'da imamlık yapmıştır. Barla ve Isparta'da Üstad'la görüşmüş ve Risaleler'den bazı parçalar yazmıştır. Bediüzzaman'ın *"Onu has talebeler içinde mânevî kazançlarıma şerik ediyoruz."* dediği Hüseyin Aslan, 1888 doğumlu olup, 1965 yılında da vefat etmiştir.

Küçük Ali

Nur risalelerini el ile yazılarak çoğaltılmasında büyük hizmetleri bulunan Risale-i Nur talebelerinden biridir. 1907'de dünyaya gelen Küçük Ali Beyefendi, Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı Kuleönü köyündendir. Ağabeyi Sarıbıçak Mustafa Beyefendi de kendisi gibi Nur talebesidir. *"Güzel,*

sıhhatli kalemiyle" Risale-i Nur'un yazılmasında gösterdiği cehd ve gayret dolayısıyla birçok kez Üstad Hazretleri'nin *"hem Abdurrahman, hem Lütfi, hem Hâfız Ali mânâsını taşıyan büyük ruhlu Küçük Ali"* gibi takdir ve iltifatlarına mazhar olan Küçük Ali Beyefendi 1974 yılında Kuleönü köyünde vefat etmiştir.

Küçük İbrahim (Fakazlı)

Risale-i Nur'da *"Küçük İbrahim", "İkinci Salâhaddin"* unvanlarıyla anılan İbrahim Fakazlı, 1912 senesinde İnebolu'da (küçük Isparta) dünyaya gelmiştir. İlk defa Hazreti Üstad'ı Kastamonu'da tanımış, hizmetinde bulunmuş, Denizli ve Afyon hapislerinde Hz. Üstad ve Nur talebelerini yalnız bırakmamıştır. Pek çok risale istinsah eden İnebolulu Nur kahramanı İbrahim Fakazlı Efendi, 2003 senesinde rahmet-i Rahman'a kavuşmuştur.

Lütfi (Hâfız Küçük Lütfi)

Bediüzzaman'ın ifadesiyle *"has talebelerin içinde letâfet-i kalbiyle ve latif ruhuyla mümtaz"* biri olan Atabeyli Hâfız Küçük Lütfi Efendi, Hz. Üstad'ın saff-ı evveldeki talebelerindendir. 1900 yılında doğmuş ve 1935'deki Eskişehir hapsinde Üstad'ıyla beraber kaldıktan bir müddet sonra erken yaşta Rabb'ine yürümüştür. Lütfi ve Zekâi gibi ağabeylerin vefatıyla çok üzüntü yaşayan Hz. Üstad, Atabeyli iki kahraman olan Tahirî Mutlu ve Abdullah Çavuş (Hulûsi-i Sâlis) ağabeylerin Risale-i Nur hizmetlerine başlamalarıyla teselli bulmuş ve ikinci bir Lütfi, Zekâi yeniden hayata gelmiş kadar sevinmiştir.

Mahmud Şevket Paşa

2. Meşrutiyet devri sadrazamı ve 31 Mart hâdisesinde Hareket Ordusu'nun Başkumandanı olan Mahmud Şevket Paşa, 1856 senesinde Bağdat'ta doğmuştur. Bağdat'ta başladığı eğitimine İstanbul'da devam etmiş; Üsküdar Atlamataşı Askerî Rüşdiyesi, Kuleli Askerî İdâdîsi, Harb Okulu, Erkân-ı Harbiye (kurmay subaylık) sınıfı gibi askerî eğitim kurumlarını bitirdikten sonra Erkân-ı Harbiye Dairesi'nin ikinci şûbesinde göreve başlamıştır.

24 Temmuz 1908'de 2. Meşrûtiyet'in ilân edilmesinden bir müddet (yaklaşık 8,5 ay) sonra, İttihad ve Terakki etkisi altındaki mevcut idareye muhalif olan çoğu askeriyedeki avcı taburlarına mensup, halktan ve ehl-i mektepten de kimselerin katıldığı büyük bir kalabalık tarafından, dış mihrakların da kışkırtmalarıyla fitneli ve dağdağalı bir ayaklanma çıkarılmıştır. Mahmud Paşa, Selânik'te 3. Ordu Komutanı iken, 31 Mart isyanı (13 Nisan 1909) olarak bilinen bu ayaklanmayı bastırmak için Harekât Ordusu nâmında, ancak disiplinli bir ordu olmaktan ziyade en az isyanı çıkaranlar kadar karmaşık, zulmetli ve şâibeli bir kalabalık teşkil ettirmiş, kendisi de başkomutan olarak Selânik'ten İstanbul'a hareket etmiştir. Şefkatli padişah Sultan Abdülhamid, "Milletimin kanı dökülmesin!" diye orduya müdahale ettirmemiş, bu vaziyette Mahmud Paşa isyanı bastırmış ve şehirde sıkıyönetim ilan etmiştir. Neticede Abdülhamid'in ayaklanmadan mes'ûl tutulup tahttan indirilmesi (27 Nisan 1909); keşmekeşliğin, huzursuzluğun ve itaatsizliğin daha da artması

gibi meş'ûm ve menhûs hâdiselerin meydana gelmesinde Mahmud Paşa'nın büyük etkisi olmuştur. Daha sonra Birinci, İkinci ve Üçüncü Ordular Müfettişliği'ne getirilerek terfi ettirilmiş, idarede de etkinliği artmıştır. Mahmud Paşa'nın idaredeki etkinliğini korumak istemesi, İttihad ve Terakki ile olan ilişkilerinin bozulmasına sebep olmuş, 1913'te de silahlı saldırıya uğramış ve öldürülmüştür.

Hazreti Bediüzzaman da fırtınalı ve dehşetli günlerin yaşandığı bu sıkıyönetim mahkemelerinin birinde (Divan-ı Harb-i Örfî'de), –Üstad o sıralarda gazete ve mecmualarda emniyet ve âsâyişi temine, askerleri teskine yönelik makaleler yazdığı, konuşmalar yaptığı hâlde, olaylara karıştığı iddia edilerek– idam talebiyle yargılanmış, Risale-i Nur'un bir kerameti olarak, mahkemede fevkalâdeden bir müdâfaa yapmış, pervasızca hak ve hakikati haykırmıştır. Böylesi hakperestâne ve kahramanca müdâfaa karşısında tutulup kalan gayet celâlli komutanlar, paşalar beraat kararı vermek zorunda kalmışlardır. Hazreti Üstad, başından geçen bu hâdiseyi kendi ifadeleriyle nakletmektedir:

31 Mart hâdisesinde Hareket Ordusu'nun Başkumandanı Mahmud Şevket Paşa bana karşı fazla hiddetli iken ve Divan-ı Harb-i Örfî'de beni muhakeme ettikleri gün, on beş adam karşımda darağacında asılı bir vaziyette Divan-ı Harb-i Örfî Reisi Hurşid Paşa benden sordu: "Sen şeriatı istedin mi? İşte şeriatı isteyenler böyle asılırlar." Ben de "Şeriatın bir meselesine bin ruhum olsa feda ederim." dediğim hâlde ve beni mahkûm etmeye pek çok esbap –muhbirlerin iftiralarıyla– varken, benim müstesna bir surette müttefikan beraatime karar vermeleri…

Marangoz Ahmed

Üstad'ının ifadeleri içinde *"Sava Medrese-i Nuriyesi kahramanlarından ve sâdık, faal, tam çalışkan Risale-i Nur talebelerinden ve Barlalı Marangoz Mustafa Çavuş ve Hâfız Mehmed'in tam bir vârisi"* olan Marangoz Ahmed Efendi, 1904 senesinde Sav köyünde dünyaya gelmiştir. Risalelerle Sava Medrese-i Nuriyesi'nin üstadı Hacı Hâfız Mehmed vesilesiyle tanışmış, sonra da risaleleri hem yazmış, hem de başta ailesi olmak üzere kadın-erkek, çoluk-çocuk herkese yazdırmıştır. Özellikle birçok mâsum çocuk talebelere risaleleri anlattığından ve yazdırdığından Hz. Üstad tarafından "mâsumların çavuşu" lakabıyla taltif edilmiştir. İman ve Kur'ân hizmetlerinde yorulma nedir bilmeden çalışan Ahmed Efendi, 1958 yılında vefat etmiştir. Kabri, Sav köyü mezaristanındadır.

Mecdüddîn Fîrûzâbâdî

"el-Kâmûsü'l-Muhît" adlı Arapça meşhûr lügatin sahibi olan Fîrûzâbâdî, 1329'da İran'da Şiraz'a bağlı Kâzerûn kasabasında dünyaya gelmiştir. Köyünde iken yedi yaşında Kur'ân'ı ezberledikten sonra Şiraz, Vâsıt, Bağdat, Şam, Halep, Kahire, Mekke. Yemen gibi ilmi ve mânevî beldelere seyahatler yapıp oralarda mühim âlimlerden dil–edebiyat derslerini ve ulûm-u âliyeyi (dinî ilimleri) tahsil etti. Dil ve edebiyat yanında özellikle hadis ilminde vukûfiyet peyda etti. Gittiği

bazı merkezlerdeki medreselerde dersler verdi. Yemen'e uğradığında Yemen meliki kendisini çok güzel ağırlamış, kızıyla evlendirmiş, Yemen kadılığı teklif etmiş, o da kabul etmiştir. Kadılığı sırasında da ilim yolculuklarına ara vermemiş, ayrıca gittiği yerlerde hükümdarlar ve rical-i devlet tarafında, itibar ve hürmetle karşılanmıştır. Dil ve Lügat'a dair çalışmalarının yanında, tefsir, hadis, fıkıh, akâid gibi ulûm-u İslâmiye ile alâkalı mecmûu yetmişe yakın eser telif ettiği rivayet edilen Fîrûzâbâdî, 1415'de Yemen'in Zebid şehrinde vefat etmiştir.

Hazreti Üstad, Kur'ân'ın kelime ve harflerinin sayısına dair yaptığı takribî hesabı eski başka eserlerle kıyas etmek için, bu zâta nispet edilen "el-Mikbâs" adlı tefsirle bir ara meşgul olmuştur. Kütüphâne kayıtlarında tam adı *"Tenvîrü'l-mikbâs (mikyas) min Tefsiri İbn-i Abbâs"* olarak geçen, Hazreti Üstad'ın da sahibi için "büyük bir müdakkik" ve eser için "makbul ve meşhur" dediği bu tefsir kitabı, İstanbul'da (1320) Beyzâvî ve Hâzin tefsirleriyle birlikte basılmıştır.

Mehmed (Çalışkan)

1905 yılında Emirdağ'da dünyaya gelmiş olan Mehmed Çalışkan Beyefendi, Çalışkanlar Hânedânı'nın bir ferdi olarak, 1944 senesinde Hz. Üstad'a hâdim olmuş, ömrünün sonuna kadar da Nurlar'dan ve hizmet-i Nuriye'den ayrılmamıştır. 1984'de vefat ederek, Hz. Üstad'a dünyada olan yakınlığını ve musâhabetini âhiret menzillerinde devam ettirmek üzere âlem-i bekâya irtihal etmiştir.

Mehmed Çavuş (Tulum)

Savlı Mehmet Çavuş 1898'de Sav'da doğmuştur. Risale-i Nur hizmetlerinden dolayı kendisi birçok kez takibat ve tazyikata, baskınlara mâruz kalmış, Nur mektebi hâline gelen hânesi defaatle taharri memurlarınca aranmıştır. Bir keresinde yazdığı Zülfikar mecmuası emniyet memurlarının eline geçmiş, Emniyet Âmiri'nin hoşuna gidince okumak için kendisinde kalmasını istemiştir. Üstad da talebelerinden kendi nâmına Emniyet Âmiri'ne *"Eğer o Zülfikar tam hoşuna gitmişse, o benimdir, ona hediye ediyorum. Hem onun gibi mühim olan Asâ-yı Musa'yı da ona hediye edeceğim."* demelerini istemiştir. 1990'da Hakk'ın rahmetine kavuşmuş ve Sav Merkez Camii yanındaki mezaristana defnedilmiştir.

Mehmed Kaya (lar)

Hazreti Üstad'ın, hakkında *"Benim Şark'ta vekillerimdendir."* dediği Mehmed Kayalar Beyefendi, aslen Konyalı olup, 1911 Selânik doğumludur. 6-7 yaşlarına kadar Selânik'te kaldıktan sonra Türkiye'ye avdet eder. 1937 senesinde Harp Okulu'ndan mezun olur ve subay olarak askeriyede vazifeye başlar. 1952'de önyüzbaşı (şimdiki kıdemli yüzbaşı) iken emekli olmuştur. 1947'de Risale-i Nurlar'la, 1950 senesinde de Hazreti Üstad'la tanışır. Şâir, mütefekkir, faziletli ve ihlâslı bir Nur talebesidir. Müteheyyiç ruhlu, pervâsız bir fıtrata sahip olan Mehmed Efendi, 1950'lerden 1973'lere kadar özellikle Diyarbakır'da çok fazla insanın iştirak ettiği sohbet meclislerinde heyecanlı, tesirli ve

feyizli Nur dersleri yapmış, bu dersleriyle Risale-i Nur hizmetlerinin Şark vilayetlerinde daha fazla yayılmasına vesile olmuştur. Neticede Nur talebelerinin Medrese-i Yusufiye'si, 1960'da Mehmed Efendi'nin de tâli'ine tebessüm etmiş, ihtilâlden sonra Sivas kampına alınmasıyla işkenceli ve dağdağalı günler başlamış, Çanakkale ve Muğla sürgünleriyle katmerleşerek devam etmiş, ömrünün yaklaşık 2,5-3 senesini tecrit ve hapislerle geçirmiştir. *Mektubat'ta Hakikat Işıkları* adıyla neşredilen mısraların sahibi ve Hazreti Üstad'ın 12 vârisinden birisi olan Mehmed Efendi, 1994 yılında âhirete irtihal etmiş, cenazesi Yalova/Çiftlikköy'e defnedilmiştir.

Mehmed (Keskin)

Bediüzzaman'ın Barla döneminde (1926-1934) zaman zaman berberliğini yapan kişidir. 1915'de Barla'da doğmuştur. Hz. Üstad'ın yakın talebelerinden olan Muhacir Hâfız Ahmed Karaca'nın damadı olan Mehmet Keskin 1972'de doğduğu belde Barla'da vefat etmiştir. Kabri, Barla mezaristanındadır.

Mehmed Şefik (Arvasî)

Bediüzzaman'ın ilk talebelerinden biridir. 1884'te Van'ın Bahçesaray ilçesine bağlı Arvas köyünde dünyaya geldi. Van'daki Horhor Medresesinde Bediüzzaman'a talebelik yaptı. İşârâtü'l-İ'câz adlı eserin muhatap ve kâtiplerinden biri olan Seyyid Şefik Arvasî İstanbul'a göç etmiş ve yaklaşık on yedi yıl Sultanahmet Camii'nde baş imamlık vazifesi yapmıştır. 1943'teki Denizli hapsinde o da Üstad'ıyla birlikte dokuz ay mevkuf bulunmuştur. 1970 yılında vefat eden Seyyid Şefik Arvasi Edirnekapı Şehitliğindeki kabristana defnedilmiştir.

Mehmed Tevfik (Yakamercan)

Hz. Bediüzzaman'ın Kastamonulu talebe, hizmetkâr ve kâtiplerindendir. Dedesi, Sultan Mahmud devrinde yeniçeri ağalığına kadar yükselmiş ve kendisine sultan tarafından iki yakası mercanla kaplı bir hırka giydirilmiştir. Tevfik Efendi, Kastamonu Yakup Ağa Camiinde imamlık yapmıştır. Kurrâ hâfızdır. 1943 yılında Denizli Hapishânesi'nde tutuklu bulunmuştur. Hapisten sonra İstanbul'a yerleşerek İstanbul Müftülüğü'nde Mushafları Tetkik Heyeti reisliği görevini yapmıştır. 1896 Küre doğumlu olan Mehmed Tevfik Efendi, 1965 yılında vefat etmiş ve İstanbul'da Sahra-yı Cedit Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Mehmed Zâhid Kevserî

Aslen Kafkasyalı olan Mehmed Zâhid Efendi, Osmanlı'nın son dönemlerinde yetişmiş büyük âlimlerdendir. 1879 senesinde Düzce'de dünyaya gelmiştir. İlk eğitimini Düzce'de babasından ve Düzce âlimlerinden aldıktan sonra, İstanbul'a gitmiş orada yüksek medrese eğitimi alarak, önce Fâtih Câmii müderrisliğine, daha sonra İstanbul müderrisliğine yükselmiştir. Bir müddet şeyhülislâm Mustafa Sabrî Efendi'nin ders vekili olarak hizmet vermiştir. Birçok talebe yetiştiren ve ehl-i sünnet yoluna çok bağlı olan Zâhid el-Kevserî, 1922 yılında Mısır'a gitmek zorunda kalmıştır. Orada

da Ezher talebelerine dersler vermeye devam etmiş, 1951 senesinde hicret beldesinde vefat ederek Kahire'de Karâfe kabristanına defnedilmiştir.

Hazreti Üstad, Medine-i Münevvere'de oturan bir talebesiyle, Mısır'da mukîm ulemâya, bir mektupla beraber bazı Risaleleri hediye olarak göndermiş, içinde Zâhid el-Kevserî'nin de bulunduğu bu âlimler heyetinin Nur mecmualarına kendi bedeline sahip ve hâmi ve vâris olmalarını ve Arabî'ye tercümeye çalışmalarını istemiştir.

Mehmed Zühdü (Bedevî)

Keçeci Şeyh Mustafa'nın oğludur. Üstad'ın ziyaretine babası ile beraber gitmiştir. Evlerini bir Nur medresesi haline getiren Mehmed Zühdü Efendi ve babası, Kur'ân'ın ve Nurlar'ın öğretilmesi ve yazılması uğrunda fedakârâne hizmet etmişlerdir. Hz. Üstad, 1884'de Isparta'da doğan ve 1943'te vefat eden bu çalışkan talebesinin vefatına çok üzülmüş ve onun hakkında şu ifadeleri kullanmıştır: *"Merhum Mehmed Zühdü'nün vefatı, hakikaten Risale-i Nur cihetinde büyük bir zâyiattır. Fakat Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki o mübârek zât, az bir zamanda Risale-i Nur'a pek çok hizmet eylemiş. Kırk-elli sene vazife-i nuriyesini, sekiz-on senede tamamıyla yapmış. Ve mânen içimizde, dairemizde o fevkalâde hizmetiyle parlak bir surette yaşıyor. Hasenât cihetinde ölmemiş; daima defter-i a'mâline daha kesretli hasenât yazılıyor."*, *"İki yüze yakın mâsumlara hânesinde Kur'ân'ı ve Risale-i Nur'u ders veren o mübârek zât, aynen Abdurrahman gibi az bir zamanda uzun bir ömrün vazifesini çabuk görmüş, bitirmiş, gitmiş."*

Mevlânâ Celâleddin Rumî

Horasan'ın Belh şehrinde doğdu. Beş yaşında iken babasıyla birlikte Belh'ten çıkıp hacca gitti. Bir müddet seyahat ettikten sonra Anadolu'ya gelip Erzincan ve Karaman'da oturdu ve nihayet Konya'ya yerleşti. Kendisine Rumî denilmesi o vakit (Diyar-ı Rum) tabir edilen Anadolu'ya yerleşmiş olmasındandır. Konya'da yüzlerce talebesi olan ve o dönemin önde gelen âlimlerinden olan Mevlânâ, Şems Tebrizî ile tanıştıktan sonra tasavvufa yöneldi. Çeşitli eserleri içinde en meşhuru "Mesnevî" adlı eseridir.

Molla Habib

Hazreti Bediüzzaman'ın ilk kâtibi ve Birinci Dünya Harbi'nde Pasinler Cephesi'nde beraber mücadele ettiği çok kıymetli talebesi Molla Habib, İşârâtü'l-İ'câz adlı Arabî tefsirin ve Ta'likat nâmındaki risale-i mantıkiyenin kâtibidir. Ta'likat; harbden evvel, Molla Habib Üstad'ın ders halkasında Gelenbevî'nin "Burhan" adlı mantık kitabını okurken, Üstad'ın takrir ettiği hâşiye ve notların Molla Habib tarafından kaleme alınmasıyla meydana gelmiş; İşârâtü'l-İ'câz ise harbde, cephede, avcı hattında, bazen at sırtında iken yazılmıştır. Gönüllü alay komutanı Bediüzzaman'ın 20 kadar talebesinin şehid düştüğü harbde, sevgili mücâhid talebesi Molla Habib de Gevaş'ta (Van'ın bir ilçesi) şehid edilmiştir. Hazreti Üstad, Nurlar'da birkaç yerde bu şehid talebesinin hizmetlerini yâd

etmiştir: *"Harp içinde, avcı hattında, düşmanın top gülleleri arasında Kur'ân-ı Hakîm'in tek bir âyetinin, tek bir harfinin, tek bir nüktesini tercih ederek, o gülleler içinde Habib kâtibine 'Defteri çıkar!' diyerek at üstünde o nükteyi yazdırmış."*

Molla Hamza

Hazreti Üstad'ın Eski Said hayatının ehemmiyetli talebesi ve ilk kâtiplerinden olan Hamza Efendi, aslen Van'ın Müküs (Bahçesaray) kazasındandır. Üstad'ın küçük kardeşi Abdülmecid Ünlükul'la beraber çok yakın dostluğu olmuştur. İşârâtü'l-İ'câz'ın ilk Arabî nüshasını Diyarbakır'da, –Van eski valisi Tahir Paşa'nın oğlu– Van valisi Cevdet Bey'in evinde 19 Şubat 1330 tarihinde Cuma gecesi beraber temize çekmişlerdir. Tebyiz esnasında, mu'cizeler bahsine gelindiğinde mürekkep sayfaya aniden dökülmüş, tevâfuken aynı gecede Hazreti Bediüzzaman'ın Bitlis'te talebeleri ile beraber Ruslar'la savaşırken esir düşmesine işâret eden garip bir şekil almıştır. Müküslü Hamza Efendi, İşârâtü'l-İ'câz'da, bu acîb şeklin aynen alındığı sayfanın kenarına şu hâşiyeyi düşmüştür: *Ve kezâ bu nakış, başı kesilmiş bir yılanın kuyruğunu müellif Bediüzzaman'a sarmış olduğuna ve müellifin yaralı olarak otuz saat ölüme muntazıran su arkının içinde kaldığı yere benziyor ve o vaziyeti andırıyor.*

Hamza Efendi; 6-7 sayfalık, Hazreti Üstad'ın ilk biyografisi özelliğini taşıyan bir tarihçe kaleme almış, bu eser İşârâtü'l-İ'câz'ın esaret dönüşü neşredilen ilk baskısına takdim olarak konulmuştur. Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan'ın ablası Adâlet Hanım'la evlenmiş, Medresetü'l-Vâizîn'i bitirmiş, daha sonraları Suriye'ye lise müdürü olarak gitmiş, orada 1960 senesinde Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Molla Hâmid (Ekinci)

Üstad Hazretleri'nin *"Sıddık-ı vefiy bu zamanda yoktur diyenlere karşı sizleri gösteriyorum."* hitabına dahil olan Molla Hâmid Bey Üstad'ı çok küçük yaşta tanımıştır. Üstad Hazretleri'nin Van'da kaldığı dönemde gerek Nurşin Camii'nde ve gerekse Erek dağında daima yanında bulunmuş, samimi ve safiyane hizmetiyle Üstad'ın sevgisini kazanmıştır. Molla Hâmid Bey, Üstad Hazretleri Van'dan ayrıldıktan sonra uzun süre kendisini göremez. Görüşebilme arzusuyla Eskişehir ve Kastamonu'ya gitmişse de Üstad Hazretleri'nin insanlarla görüşmesi engellendiği için bu arzusu yerine getirilmez. Ancak yirmi altı sene süren bir ayrılıktan sonra Üstadı'nı Emirdağ'da iken ziyaret edebilir. Molla Hâmid Ekinci, 1984 yılında vefat etmiştir.

Mustafa (Hulûsi Ertürk) (Sarıbıçak Mustafa)

Üstad Hazretleri'nin *"Merhum Abdurrahman'ın elhak tam bir halefi"*, *"Onun rûhundaki ihlâs ve ileride Risale-i Nur'a edeceği kıymettar hizmeti, güyâ hiss-i kable›l-vukû ile rûhum o gencin rûhunda okudu."* iltifatlarına mazhar olan muhterem Mustafa Bey, 1905'te Isparta'nın Kuleönü köyünde doğdu. Büyük ruhlu Küçük Ali'nin ağabeyi olup, Nurlar'da geçen "Mübarek Heyeti"nin ilki ve ilk

temsilcisidir. Denizli hapsinde yatan Nur talebelerinden olan Mustafa Bey 1955 senesinde Kuleönü'nde vefat etmiştir.

Mustafa Acet

1924'de Emirdağ'da dünyaya gelmiştir. Askerlikten terhisine müteakip, 20'li yaşlarda, aynı zamanda akrabası olan merhum Ceylan Çalışkan ağabeyin tevessülüyle, Emirdağ'da Hazreti Üstad'ı tanımış ve sonra da hayatını iman ve Kur'ân hizmetine adamıştır. Hz. Üstad, elli talebesi ile birlikte 1948'de Afyon Ceza Mahkeme'sine sevk edilip hapsedilince, kader-i ilâhî, Mustafa Acet'i de Hz. Üstad'ın yanına almıştır. Sonra beraat etmiş ve Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde uzun müddet hattatlık ve imamlık (Emirdağ'da) vazifesinde bulunmuştur. 1960 ihtilâlinden sonra kader, tekrar fetva vermiş ve kendisinin ikinci Medrese-i Yusufiye hayatı başlamıştır. 1990 senesinde de Bediüzzaman'ın bu mâhir ve çalışkan talebesi, Medine-i Münevvere'de rahmet-i Rahmân'a kavuşmuştur.

(Marangoz) Mustafa Çavuş

Bediüzzaman'ın Barla hayatındaki yakın talebelerindendir. 1882'de doğdu. Hayatının on sekiz senesini askerlikle geçirdi. Çanakkale Müdafaasında ve İstiklâl Harbinde bulundu. Hz. Bediüzzaman'a Barla'da "harika sadakatle" hizmet eden Mustafa Çavuş 1939'da vefat etmiştir. Vefatından sonra Üstad Hazretleri; *"Merhum ve kıymettar ve çok vefakâr ve fedakâr ve sekiz sene bana hizmet eden bir kardeşimiz Marangoz Mustafa Çavuş yerine, Cenâb-ı Hak, rahmetiyle, kahraman Marangoz Ahmed'i verdi."* ifadeleriyle onun iman davasındaki yerine işaret eder.

Mustafa Gül

1915 Sav Köyü'nde doğan Mustafa Gül ağabey, Risale-i Nur'un kâtiplerindendir. Üstad Hazretleri'ni ilk defa ziyareti, 1942 sonlarında Üstad'ın Kastamonu'dan Isparta Medrese-i Yusufiyesi'ne sevkinden sonra hapishânede olmuştur. Hüsrev ağabeyin hattına benzeyen yazısıyla Nurlar'a çok hizmet etmiştir. İman ve Kur'ân hizmetlerinde asla isme, resme, görüntüye kıymet vermeyip hep ihlâslı olmayı esas alan bu gül ağabey, 1985 Kasım'ında Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Mustafa Oruç (Ramazanoğlu)

1926'da Safranbolu'da doğmuştur. Başta Ahmed Fuad ağabey ve diğer Nur fedakârlarıyla beraber Kastamonu ve civarında îfâ ettikleri fevkalâde iman ve Kur'ân hizmetlerinden dolayı Üstad'ın teveccühlerine mazhar olmuşlar, Denizli kahramanı Hasan Feyzi'nin vefatıyla Hazreti Üstad'ın duyduğu acıyı, üzüntüyü izale etmişlerdir. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde öğrenci iken namaz kılmaktan ve Nur talebesi olmaktan tutuklanarak önce İstanbul'da, sonra da Afyon'da hapse atılmıştır. Nurlar'da *"Üniversiteli Nur Talebesi"* diye anılan Mustafa Hilmi Efendi, 2009 senesinde Karabük'te Hakk'ın rahmetine kavuşmuş, Safranbolu mezarlığına defnedilmiştir.

Mustafa Osman

Mustafa Sungur Ağabey'in ifadeleri içinde *"Hazreti Üstad'ın Kastamonu hayatının feyizli ve bereketli bir sümbül-ü manevî verdiğinin mücessem beyanları"*ndan olan Mustafa Osman Efendi, Safranbolulu, mübarek, çok gayretli bir Nur talebesidir. Sungur Ağabey'in ders ve feyiz aldığı, kendisini Nur iklimiyle tanıştıran, medrese-i Nuriye'deki ilk hocalarındandır. Kastamonu hayatının diğer meyvelerinden olan Eflânili emekli öğretmen Ahmed Fuad, berber Hacı Hıfzı Bayram (oğlu) ağabeylerle beraber yaptıkları Risale-i Nur hizmetlerinden ötürü Hz. Üstad'ın iltifatlarına mazhar olmuş, özellikle Lâhika mektuplarını teksir ederek Karabük'e, Eflânî ve İnebolu gibi civar ilçelere göndermiş, iman hizmetinden geri kalmamıştır. Hazreti Üstad, Mustafa Osman'ın gayretlerini takdir ettiği bir ifadesinde şöyle buyuruyor: *"Nurlar'a az zamanda çok hizmet eden Mustafa Osman'ın gayet tevazukârâne ve mahviyetkârâne mektubu, tam onun hâlisâne sadâkatini ve ihlâsını isbat edip on beş senelik haslarla omuz omuza geldiğini gösterir."* 1911 senesinde Safranbolu'da doğan Mustafa Efendi, 1991'de Hakk'a yürümüştür. Kabri, Safranbolu kabristanındadır.

Mustafa Sabri Efendi

Osmanlı'nın son döneminde yetişmiş ilim ve siyaset adamıdır. 1869'da Tokat'ta doğdu. İlk tahsilinden sonra hıfzını tamamladı. Kayseri'de Hoca Emin Efendi'nin derslerine devam edip aklî ve naklî ilimlerde kısa zamanda büyük mesafe kat etti. Daha sonra İstanbul'a gidip Ahmet Âsım Efendi'den icazet aldı. Fatih Camii'nde müderris olduğunda henüz 22 yaşındaydı. 16 yıl Sultan 2. Abdülhamit'in huzurunda verilen huzur derslerine katıldı. 1908 yılında Tokat meb'ûsu oldu. Daha sonra Darü'l-Hikmeti'l-İslâmiyye azalığına tayin edildi. 1919'da Damat Ferit Paşa kabinesinde Şeyhülislam oldu. 1922 yılında Mısır'a hicret etti ve hayatının son 32 yılını Mısır'da ilmî faaliyetler ve eser telifiyle geçirdi. 1954'de de vefat etti. En meşhur eseri "Mevkıfu'l-akl"dır.

Mustafa Sungur

Karabük/Eflanî doğumlu olan Mustafa Sungur, Kastamonu Gölköy Enstitüsü'nü bitirip öğretmen oldu. 1948-49'da Afyon'da Bediüzzaman ile yirmi ay kadar beraber hapishanede tutuklu olarak zulmen tutulduktan sonra neticede beraat etti. Üstad'ın en yakın talebelerinden biri ve hakkıyla Üstad'ın düşüncelerinin sadık temsilcisi olan Mustafa Sungur, yaklaşık on yıl bizzat Üstad'ın hizmetinde bulundu. Ömrünü Risale-i Nur hizmetine adayan Sungur, iman yolundaki çalışmalarına halen devam etmektedir.

Mustafa Yıldız

Sava Medrese-i Nuriyesi'nin *"elmas kalemli kahramanlarından"* ve *"Nur'un ehemmiyetli şâkirtlerinden"* olan Mustafa Yıldız Efendi, 1917'de doğmuş, 1970'de vefat etmiştir. Nur hizmetlerini genellikle kendisinden iki yaş kadar büyük ağabeyi Salih Yıldız'la beraber yapmışlardır.

Diğer fedakâr Savalı Nur talebeleri gibi, hânesini Nur mektebi hâline getirmiş, Risaleleri teksir etmiş, tazyiklere ve takibatlara mâruz kalmış, ama yılmadan iman hizmetinde koşturmuştur. Kabri, Sava merkez camii yanındadır.

Mübarek Mustafa (Bkz.: Mustafa Hulûsi Ertürk)

Namık Gedik

Aslen doktor olan Nâmık Bey, Demokrat Parti döneminin (1950-1960) aktif devlet adamlarındandır. 1911'de İstanbul'da doğmuş, Tıp Fakültesi'ni burada bitirmiş, 1950'ye kadar değişik yerlerde doktorluk yapmıştır. 1950 seçimlerinde Demokrat Parti'nin Aydın milletvekili olarak Meclis'e girmiş ve aktif siyasî hayata kadem basmıştır. 1960'da intihar ettiği söylense de net değildir; şâibeli bir vefatla hayatını sonlandırmıştır.

Nâmık Bey, dine ve mukaddesata saygılı, inançlı biri olarak tanınıp bilinmesine rağmen Demokrat Parti'nin çalkantılı son dönemlerinde gerek muhalefetin baskısı, gerek gergin ortamın ruhunda bıraktığı tesir, endişe ve korku gibi sâiklerle veyahut Demokrat Parti'nin gerginlikten kurtulmak için aldığı siyasî ve politik kararlara uymak zorunda kalmasıyla olsun, açıkca dine ve onun hâdimlerine karşı gereken desteği gösterememiştir. İrtica tehlikesi, darbe söylentileri gibi kasıtlı çıkarılmış haberlerin etkisiyle –belki istemeden– Üstad ve Nur talebelerinin aleyhinde tavır sergileyebilmiştir. Mesela Nâmık Bey, Dâhiliye Bakanı iken; Üstad, Urfa'da ukbâya irtihâlinden birkaç gün evvel ve çok hasta bir vaziyette olduğu hâlde, emniyet güçleri ısrarla oradan çıkarmak istemişler. Nur talebeleri "Üstadımız, bu vaziyette hiçbir yere gidemez. Çok hasta!" deyince, Urfa valisi "Emir, İçişleri'nden geldi. Yapmaya mecburuz." demiştir. Bütün bunlara rağmen Üstad, hem Nâmık Bey'i, hem başvekil merhum Menderes'i, hem dine ve insanlığa hizmet eden diğer bakanları hayırla yâd etmiş, onlara hüsn-ü zan beslemiştir.

Nazif (Çelebi)

Risale-i Nur'un faal bir şakirdi olan Ahmed Nazif Çelebi, Kastamonu'nun İnebolu ilçesindendir. Bediüzzaman Hazretleri 1910 yılında İstanbul'dan bir heyetle İnebolu'yu ziyaret etmişti. İşte Ahmed Nazif Çelebi, ilk defa Üstad'ı burada tanıdı. Daha sonra Hz. Üstad'ın 1936 yılında Kastamonu'ya sürgün edilmesinin ardından, 1938'de kendisini ziyaret edip Risale-i Nur'u okuyup yazmaya başladı. Oğlu Salahaddin Çelebi ile birlikte Risalelerin gerek elle yazılmasında, gerekse teksir makinasıyla çoğaltılıp diğer vilayetlere dağıtılmasında önemli hizmetler gerçekleştirdi. Mesela yaptığı bir neşriyat neticesinde Üstad Hazretleri kendisini şöyle taltif etmişti: *"Nazif'e bin bârekâllah, bin mâşaallah! İkinci bir Hüsrev; İnebolu ikinci bir Isparta olduğunu isbat ediyor. Tarihçe-i Hayat'ın en mühim meselesi Medresetü'z-Zehra olması cihetiyle Nazif'in bu neşriyatı, Reis-i Cumhurun Medresetü'z-Zehra mânâsında ve Doğu Üniversitesi namında Şark Camiü'l-Ezher'ine ciddî çalış-*

masına bir vesile olduğunu zannediyoruz.” Denizli ve Afyon hapishanelerinde Bediüzzaman Hazretleri'yle birlikte tutuklu kalan Ahmed Nazif Çelebi, 1964 yılında vefat etmiştir.

Nevzat Bey (Tandoğan)

1894 yılında İstanbul'da doğmuştur. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra önce Malatya Valiliği, sonra 1929'da Ankara Valiliği yapmıştır. Ankara valisi iken aynı zamanda Ankara Belediye Başkanlığı'nı da beraber yürütmüştür. 1929'dan 1946'da ihtihar ederek hayatını sonlandıracağı âna kadar bu iki göreve 17 sene boyunca devam etmiştir.

Kendi düşünceleri dışında hiçbir fikre hakk-ı hayat tanımayan, insanî sınırların çok çok üstünde hiddetli mizaca sahip bir bürokrat olarak bilinen Nevzat Bey, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni de Ankara'ya zorla celbetmek, orada cebren kıyafetine ilişmek ve başındaki mübarek sarığını çıkarmaya teşebbüs etmek suretiyle çok rencide etmiş ve onun şefkatli kalbini incitmiştir. Ancak bu tahkirkârâne davranışının dünyadaki cezasını çekmiş, Hazreti Üstad'ın *“Yirmi senede kaç vilâyetin zâbıtaları kıyafetime ilişmedi. Yalnız, yirmi beş sene evvel Ankara Valisi Nevzat Bey, cebren kıyafetime ilişmek istedi; hem muvaffak olamadı, hem kendi kendini intihar etmekle tokadını yedi.”* sözlerine muhâtap olmuştur.

Necati Lügal

Arap-Fars dilleri ve edebiyatları sahasında önemli çalışmalar yapmış, kitaplar neşretmiş bilim adamlarımızdandır. İyi medrese eğitimi görmüş, Şeyhülislâm Musa Kâzım gibi hocalardan ders almıştır. Doğu İslâm klâsiklerinin edebiyatımıza kazandırılmasında ve Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nin kuruluşunda katkıları olmuştur. Risale-i Nur'ları incelemek üzere teşkil edilen ehl-i vukûf (bilirkişi) heyetinde yer almakla Nur'a da bir nevi hizmet etmiştir. Neticede Denizli Ağır Ceza Mahkemesi, bu heyetin vermiş olduğu rapor istikametinde Üstad ve talebelerinin beraatine, Nurlar'ın da serbestiyetine karar vermiştir. 1881'de doğan Necati Lügal, 1964'te vefat etmiştir.

Nihad (Ünlükul)

Üstad Hazretleri'nin mektuplarında *“biraderzâdem”* diyerek kendisinden bahsettiği Nihad Bey, Üstad'ın küçük kardeşi Abdülmecid Ünlükul'un 4 çocuğundan biridir. Diğer kardeşlerinin ismi Fuad, Suad, Saadet'tir.

Niyazi Mısrî

17. yüzyıl mutasavvıf ve şairlerindendir. Malatya'da doğdu. Bağlı bulunduğu Halvetî tarikatı şeyhinin Malatya'dan ayrılması üzerine uzun sürecek bir seyahata çıktı. Önce Diyarbakır, Mardin ve Bağdat'ta kaldı. Daha sonra Mısır'a gitti, el-Ezher'de öğrenim gördü. Gördüğü bir rüya üzerine İstanbul'a, oradan Bursa ve Uşak'a geçti. Uşak'ta Halvetî tarikatı şeyhlerinden olan Ümmî Sinan'a intisab etti. Tasavvuftaki bazı sözlerinden dolayı Rodos'a ve daha sonra Limni adasına sürgün edildi ve Limni'de vefat etti. Niyazi Mısrî ölümünden sonra daha

çok şiirleriyle ün yapmıştır. Edebiyatçılar onun şiir sahasında derinlikten ziyade şekil ve söyleyişte yenilik yapan usta bir şair olduğu kanaatindedir. Aruz şiirlerinde Fuzulî'nin, hece şiirlerinde ise hayranı olduğu ve methettiği Yunus Emre'nin üslup ve dünyaları hakimdir. Şiirleri "Divan" adlı eserinde neşredilmiştir.

Nureddin (Arseven)

1928 yılında Isparta'da doğmuştur. Santral Sabri veya Nur İskele Memuru olarak bilinen Bedre imamı Mehmed Sabri Arseven'in oğludur. Hâlen Bedre'de hayatını devam ettirmekte ve tarım işleriyle uğraşmaktadır.

Nuri Benli

Hz. Üstad'ın ilk talebelerindendir. Bir eli sakat olduğundan "Çolak Nuri" lakabıyla da bilinen Nuri Benli, Isparta'da Saray Palas adında bir otel açmış ve Hz. Üstad orada bir müddet kalmıştır. Denizli hapsinde Üstadıyla hapis yatmıştır. 1889'da doğmuş, 1963 yılında da vefat etmiştir. Kabri, Isparta/Yenice Mezarlığı'ndadır.

Osman (Çalışkan)

"Çalışkanlar Hânedânı", aslen Musul-Kerkük Türkmenlerinden olup sonradan Afyon'un Emirdağ ilçesine göç eden "Gayretli" lâkaplı bir zâtın Derviş Ali ismindeki oğlunun altı mübarek ve bahtiyar evladının ve onların nesillerinin Nur dâiresindeki unvanıdır. Hazreti Üstad 1944 Ağustos'unda Emirdağ'a getirildiğinde, bu Çalışkanlar Ailesi bütün fertleriyle birlikte Hz. Üstad'a ve Nurlar'a sahip çıkmış, aziz misafirlerinin her türlü ihtiyacını, talebini canları ve malları pahasına yerine getirmişlerdir. Hz. Üstad'ın nazarında mertliği, hakperestliği, safveti ve temiz kalbliliğiyle temâyüz eden Osman Çalışkan Beyefendi, hânedânın en büyüğü olarak 1899'da dünyaya gelmiş, 1965'te de Eskişehir'de vefat etmiştir.

Osman Nuri (Tol)

Eski Alay müftülerinden (yarbay) Osman Nuri Bey 1885'de dünyaya gelmiştir. Aslen Ankaralı olup Üstad'ı İstanbul'da milli mücadele yıllarında tanımış daha sonra da Üstad'a olan muhabbet ve bağlılığı devam etmiştir. 1 Ekim 1955'te Ankara'da iken Hakk'a yürüyen Osman Nuri Bey'in kabri Cebeci kabristanında bulunmaktadır.

Rahmi (Çetinkaya)

"Hususan onların (Mustafa Osman'ın ve muallim Mustafa Sungur'un) mahiyetinde Isparta'nın küçük mâsum kahramanlarına benzer, Rahmi nâmında, on dört yaşında bir mektepli çocuğun fedakârâne Nurlar'ın derslerini gaye-i hayat bilmesi, bizleri ve Nurcular'ı cidden sevindiriyor. O havâli için gençlerin kurtulmasına bir fâl-i hayırdır." iltifatıyla serfiraz *"küçük bir Salâhaddin"* hükmündeki Rahmi Efendi, diğer Kastamonu fedâkârları gibi hârika sadakati ve Nurlar'a olan alâkadarlığıyla uzun yıllar Safranbolu ve civarında iman ve Kur'ân hizmetinde bulunmuştur.

Re'fet Bey (Barutçu)

Bediüzzaman'ın ilk kâtiplerinden ve birinci talebelerindendir. 1906'da Arnavutluk'un İşkodra şehrinde doğdu. Yüzbaşılılıktan emekli oldu. 1935'te Eskişehir, 1943'te Denizli, 1948'de Afyon hapishânelerinde Bediüzzaman ile beraber bulundu. Üstad Hazretlerinin *"aziz, sıddık, ciddi, samimi, âhiret kardeşim ve hizmet-i Kur'âniye'de çalışan bir arkadaşım"* diye hitab ettiği Re'fet Barutçu, Üstad'ına sorduğu sorularla da bazı mühim risalelerin yazılmasına vesile oldu. Yüzlerce Risale-i Nur kitabı yazan, binlerce kişiye Kur'ân-ı Kerim öğreten Re'fet Barutçu ömrünün sonuna kadar iman ve Kur'ân dâvâsı yolunda bulundu. 1971'de Ankara'da vefat etti.

Rıfat Filiz(er)

Nakşibendî-Hâlidî halifelerinden Muhammed Kudsî (Memiş Efendi) Hazretleri'nin torunlarından olan Rıfat Efendi, 1923'te Konya'da doğmuştur. Ziya Arun ve Mehdi Halıcı Efendilerin vesilesiyle Nur'u ve Hazreti Üstad'ı tanımış, Zübeyr ağabeyin de hizmetlerle tanışmasına vesile olmuştur. 1948 Afyon hapishânesine alınan Rıfat Efendi, 1993'de vefat etmiştir.

Rüştü (Süleyman Rüştü Çakın)

Bediüzzaman Hazretleri'nin yakın talebelerinden biridir. 1899'da Isparta'da doğdu. Hz. Üstad Isparta'ya sürgün edildiğinde yanına gidip sobasını yakma, suyunu getirme, yemeğini pişirme gibi hususî işlerinde hizmet etti. Üstad'ın *"Tevkif zamanında bile o merdane hissiyle benim gibi zaif ve hizmete muhtaç bir bîçâreye herkes gözünü benden kaparken, o yardıma koşuyordu."* ifadeleriyle anlattığı Rüştü Bey, *"mertlik ve misafirperverlik noktasında âli bir seciye"ye* sahipti. 1935'de Eskişehir, 1943'de Denizli ve 1958'de Ankara hapishânelerinde tutuklu bulundu. 1974 Temmuz'unda, doğduğu şehir Isparta'da vefat etti.

Sabri (Arseven)

1893'de doğan muhterem Sabri Arseven, Bediüzzaman'ın yakın talebelerindendir. Eğridir'in Bedre köyünde imamlık yapmış, Denizli hapsinde bulunmuş, Bedre köyünden risaleleri *"nur iskele memuru"* olarak diğer köylere gönderme vazifesini yerine getirmiştir. Çok sâdık ve bağlı bir talebe olduğu için Bediüzzaman Hazretleri kendisine *"sıddık"* diye hitap etmiştir. Ayrıca *"Santral Sabri, Hacı Hâfız Sabri, Hulûsi-i Sani (İkinci Hulûsi)"* olarak da tavsif edilmiştir. 1954 yılında vefat eden muhterem Sabri Arseven beyefendinin cenaze namazına Üstad Hazretleri bizzat iştirak etmiştir. Bedre Köyü mezarlığında medfundur.

Sâdık (Kalender)

Emirdağ'da uzun yıllar Üstad'ın hizmetinde bulunan terzi Sâdık Bey, 1912'de doğmuş, 1974 senesinde de Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Sâdettin Teftazânî

Horasan'ın Taftazan kasabasında doğdu. Meşhur kelâm âlimi İcî'nin talebesi olduğu söylenir. Taftazanî, kendi

devrinde ve yaşadığı çağdaki fikir ve ilim anlayışına bihakkın vakıf bulunuyordu. En çok kelâm ilminde meşhur olmakla birlikte belâgat, mantık, fıkıh ve fıkıh usulünde de söz sahibidir. Kelâm sahasında ise Seyyid Şerif Cürcânî ile birlikte anılan ikinci büyük isimdir. Nizamiye medreselerinde onun eserleri okunmuş, medrese zihniyetinin teşekkülünde ve asırlar boyunca devam etmesinde birinci derecede rol oynamıştır. *"Şerhu'l-Makâsıd"* adlı Kelâm'a dair kitabı en tanınmış eserlerinden biridir.

Salâhaddin (Çelebi)

Kastamonu'nun İnebolu ilçesinden olan Salahaddin Çelebi, babası Ahmed Nazif Çelebi gibi *"Risale-i Nur'un ehemmiyetli şakirtlerinden"* biridir. 1913'de doğdu. 1938'de babası vasıtasıyla Üstad Hazretleriyle tanıştı. Risale-i Nur'u ilk kez teksir makinasıyla çoğaltan kişilerden biri olarak tarihe geçti. Bu durumu kendisi şöyle anlatır: "İstanbul'da bir ticarethanede teksir makinası gördüm. Bu makinanın bir dakikada yüz sahife bastığını öğrenince hemen makinayı satın alarak İnebolu'ya getirdim. İlk defa Nurlardan Yedinci Şua, "Kâinat Seyyahının Müşahadeleri" olan Âyetül-Kübra Risalesini teksirle çoğalttık. İlk nüshayı Üstad'a götürdüğüm zaman fevkâlade memnun oldu. Eserin sonuna hissiyatını şu cümlelerle ifade etti: *"Ya Rabbi! bir kalemle beş yüz nüsha yazan Nazif Çelebi ve mübarek yardımcılarını Cennetü'l-Firdevste mes'ûd kıl."* Salahaddin Çelebi, Denizli ve Afyon hapishanelerinde Üstad'ıyla birlikte bulunmuştur. Hz. Üstad'ın; *"Bu havalide, hakikaten ümidimin fevkinde, Risale-i Nur talebelerinden iki kahraman yetiştiler: baba, oğul Ahmed Nazif, Salâhaddin. Bu iki zat Risale-i Nur'un neşrinde iki yüz adam kadar çalıştıklarını görüyoruz."* ifadeleriyle anlattığı Salahaddin Çelebi, 1977'de vefat etmiştir.

Salih (Uğurtan)

Hazreti Üstad'ın *"Küçük Isparta"*sı İnebolu'da 1905 senesinde dünyaya gelen Salih Efendi, şeâir-i İslâmiye'nin, dine ait bütün değerlerin tahkir ve tezyif edildiği dönemlere şahid olmuş, bu günlerin ızdırabını ruhunda duymuş, Allah'a olan tam inancıyla ümmetin başına karabasan gibi çöken bu ciğersûz hâletlerden kurtaracak mânevî kurtarıcıyı intizar etmiş ve aradığını Allah'ın inâyetiyle bulmuş birisidir. Kastamonu'da Hz. Üstad'ı ziyaret edip Nur'un hizmetine girdikten sonra, hemşehrileri ve kendisi gibi sıkıntılı günlerin müşâhidleri olan Ziya Dilek ve Gülcü Hüseyin ağabeylerle beraber imana ve Kur'ân'a hizmet etmiştir. Küçük Isparta'nın bu kutlu talebeleri, baba-oğul Nazif-Salâhaddin Çelebileri, Büyük (Mırmır) - Küçük (Fakazlı) İbrahimleri ve diğer İnebolu kahramanları, burada ilk defa Nur'un ilk teksir makinesiyle Risaleleri çoğaltmışlardır. 17 Kasım 1989 tarihinde de Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Salih Yeşil

Birinci Dünya Harbi'nde Kafkas cephesinde Bediüzzaman'la beraber düşmana karşı mücadele etmiş, TBMM ilk

açıldığında Erzurum'dan meb'ûs olarak meclise girmiştir. Hem harp yıllarında, hem TBMM'nin ilk açılışında Hazreti Üstad'la sâmimâne dostlukları olmuştur. Bediüzzaman'ın sergüzeşt-i hayatını yeniden kaleme almak niyetiyle Bediüzzaman'a bazı suâller sormuş, Üstad da kendisine icmâlî cevaplar içeren bir mektup yazmıştır.

Seyyid Salih (Özcan)

1929'da Urfa'da dünyaya gelmiştir. İyi seviyede Arapça bilen Seyyid Salih, 1949 senesinde Üstad'la tanışmıştır. Risale-i Nur hizmetlerinin Anadolu dışında, İslâm âleminin değişik topraklarına ulaşmasında gayretleri olmuştur. Bu maksatla konferanslara ve eğitim faaliyetlerine iştirak etmiştir. 1952'de bu konferanslardan birine Pakistan Milli Eğitim Bakanı Ali Ekber Şâh da katılmış, Üstad'la görüşmek istemiş, Nur talebeliğiyle bilinen Seyyid Salih de, bakanı Üstad'la görüştürmüştür. Üstad kendisini çok sıcak karşılamıştır. Üstad'dan ve bulunduğu ortamdan çok etkilenen Ali Ekber Şah'ın Üstad hakkındaki bütün istifhamları ânında izale olmuştur. Bakan, Üstad'ı Pakistan'a kendisine yüksek dinî vazifeler vermek üzere davet ettiğinde Üstad nazikçe reddetmiş ve şu cümleyi söylemiştir: *"Kardeşim, Ali Ekber Şah! Esas hastalık Anadolu'da başladı. Ben Mekke'de de olsam buraya gelirdim. Asıl hizmet buradadır, cephe buradadır."* Uzun seneler "Hilâl" adında bir mecmua neşreden ve –Üstad'ın ifadesiyle– gençliğin bir kahramanı olan Salih Efendi, hâlen hayatta ve hizmetlerine devam etmektedir.

Seyyid Şerif Cürcânî

Arap dili, kelâm ve fıkıh âlimi olan Seyyid Şerif Cürcânî Hazar Denizi'nin güneydoğusunda bulunan Cürcân'da doğdu. Cürcânî, yaşadığı döneme kendi damgasını vuran ve sonraki yüzyıllarda bir otorite olarak etkisini devam ettiren çok yönlü birkaç âlimden biridir. Başlıca ilgi alanı kelâm, Arap dili ve edebiyatı olmakla beraber felsefe, mantık, astronomi, matematik, mezhepler tarihi, fıkıh, hadis, tefsir, tasavvuf gibi dinî ve aklî ilimlerin hepsine dair telif, şerh ve haşiye türünde eserler vermiş bir "allame"dir. Onun bilhassa Arap dili, miras hukuku ve kelâmla ilgili eserleri medreselerde nesilden nesile intikal ederek el kitabı hâline gelmiştir.

Sultan Reşad (5. Mehmed)

Otuz beşinci Osmanlı padişahıdır. Sultan Abdülmecid'in oğludur. Kardeşi 2. Abdülhamid Han'ın tahttan indirilmesinden sonra 1909 senesinde tahta çıkartılmış, 1918'de vefat edinceye kadar saltanatta kalmıştır. Birinci Dünya Savaşı gibi devletin sonunu hazırlayan hâdiselerin patlak verdiği sıkıntılı bir dönemde padişah olmuştur. İttihad ve Terakki'nin devlet idaresindeki hâkim rolü, Osmanlı'nın tahta çıkan en ihtiyar padişahının ülke idaresinde söz sahibi olmasına mani olmuştur. Ancak yumuşak fıtratlı olduğundan iç siyasette herkesi idare etmeye çalışarak meydana gelebilecek muhtemel kargaşaları biraz olsun önlemiştir. Dinî ve mânevî değerlere sahip çıkan Sultan Reşad, Topkapı Sarayı'ndaki Hırka-i Saadet Dairesi'nde, Has Oda'da

ve Seferli Koğuşu'nda tâdilatlar yaptırmıştır. Hz. Üstad Şam'dan döndükten sonra Van'da tesis etmeyi düşündüğü Medresetü'z-Zehra Üniversitesi'ni anlatmak için İstanbul'a geldiğinde, Sultan Reşad'a Rumeli seyahatinde refakat etmiştir. Sultan, bu büyük mütefekkirin eğitim projesinin ehemmiyetini anlamış ve 19.000 altın lira yardımda bulunmuştur. Sultan Reşad, 3 Temmuz 1918'de Kadir Gecesi sabahında vefat etmiştir.

Süleyman (Altuğ)

Sav köyü kahramanlarından Ahmed Altuğ'un kardeşidir. Ağabeyi gibi kendisi de risaleleri yazmak vazifesini aksatmadan ciddiyetle yerine getirmiştir. 1984 yılında hac ibadetinden dönüş sırasında vefat ederek Rabb'ine kavuşmuştur.

Süleyman Kaya

1898 Burdur doğumlu olan Süleyman Efendi, gençliğinden beri iffetiyle, az konuşmasıyla tanınmıştır. Üstad'la tanıştıktan sonra yıllarca Nurlar'a hizmet etmiş; Gaziantep, Adıyaman, Diyarbakır ve Maraş'a Risale-i Nur'ları götürerek Nur'un postacılığını yapmış, oralarda Risaleleri tanıtmıştır. 1960 senesinde sevgili Üstad'ından yaklaşık altı ay sonra âhirete göçmüştür.

(Sıddık)
Süleyman (Kervancı)

Risale-i Nur'a olan bağlılığı dolayısıyla Bediüzzaman Hazretleri tarafından kendisine "sıddık" unvanı verilen, Barla'da Üstad Hazretleri'ne yardım ve hizmette bulunan Risale-i Nur talebesidir. 1965 yılında Ankara'da vefat etmiştir.

Süleyman (Mübarek)

Barla döneminde Bediüzzaman Hazretleri'yle tanıştı. Safveti, haram-helal noktasındaki hassasiyeti dolayısıyla Bediüzzaman Hazretleri kendisine "mübarek" unvanıyla hitap etmekteydi. Ömrünü Risale-i Nur'a hizmetle geçiren "Mübarek Süleyman" 1963'te vefat etti.

Şâh-ı Nakşibend

Nakşibendiyye tarikatının kurucusudur. 1318 senesinde Buhara yakınlarında bulunan Kasrıârifân köyünde doğdu. Uzun yıllar Baba Muhammed Semmasi'nin müridi olan Emir Külâl'in yanında kaldı. Tarikat âdâb ve erkanını öğrendiği bu dönemde gördüğü bir rüya üzerine kendisinin doğumundan yaklaşık bir asır önce vefat etmiş olan Abdülhâlık Gucduvânî'nin ruhaniyetine intisap etti ve "üveysî" lâkabını aldı. Gucduvânî kendisine dinin emir ve yasaklarına uymasını, ruhsatlara ilgi göstermemesini, azimetlere sâdık kalmasını, Hz. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) ve ashabının yolunu tavsiye etmiştir. Bu hâdise Bahaeddin Hazretleri'nin ruhi hayatında büyük bir değişiklik yaparak cehrî zikirden hafî zikre yönelmesine yol açtı. Uzun süren çok yönlü müridlik devresini tamamladıktan sonra doğum yeri Kasrıârifân'a dönerek müridlerini yetiştirmeye çalıştı. Buhara ile Bahaeddin Nakşibend arasında kurulan mânevî bağ o kadar kuvvetli olmuştur ki Buharalılar onu "Hace-i bela-gerdân" (belayı defeden hace) diye anmışlar ve şehrin mânevî koruyucusu saymışlardır. Bahaeddin Hazretleri'nin mânevî varlığı Buhara'nın bütün Orta Asya

müslümanları için bir ilim ve kudsiyet merkezi hâline gelmesinde önemli bir faktör olmuştur. Döneminin sufileri yanında müderrisler de kendisine saygı duymuş, o da devrinin âlimlerine hürmet etmiştir. 1389'de doğdu köyde vefat etmiştir.

Şamlı Hâfız Tevfik (Göksu)

1887'de Barla'da doğdu. Şam'da bulunduğu için Risalelerde *"Şamlı Hâfız"* lâkabıyla anılmaktadır. *"Risale-i Nur'un tesvid ve tebyizinde çok hizmeti sebkat eden"* Şamlı Hâfız Tevfik, bizzat Bediüzzaman Hazretleri'nin ifadesiyle *"Nur'un birinci kâtibidir."* Ömrü boyunca, güzel hattıyla Risalelerin yazılıp çoğaltılmasında önemli bir misyon eda etmiş, 1935 Eskişehir, 1943 Denizli hapislerinde yatmıştır. 1965'te vefat eden muhterem Şamlı Hâfız Tevfik'in kabri Barla mezarlığındadır.

Şefik (Sarıoğlu)

Risale-i Nur talebelerindendir. 1905'de Milas'ta doğdu. Bediüzzaman Hazretleri "Yirmi Sekizinci Lem'a"da bir yazısı bulunan Milâslı Şefik Sarıoğlu'nu Eskişehir Mahkemesinde *"Böyle kıymettar gençleri ehemmiyetsiz bahanelerle çürütmeyi vicdan kabul etmez"* ifadeleriyle müdafaa etmiştir. Milâs'ta Şefik Bey olarak bilinen bu Eskişehir maznunu 1954'te vefat etmiştir. Kabri Milâs'tadır.

Şem'î

Üstad Hazretleri'nin Barla'da kaldığı dönemde hizmetinde bulunan Şem'î Bey'in tam ismi Şem'î Güneş'tir. 1883'de Barla'da doğmuştur. Üstad Hazretleri'yle görüşmenin yasak olduğu sıkıntılı dönemlerde ona hizmetten geri durmamıştır. Üstad'ın Muş (Muj) isimli mescidinde zaman zaman müezzinliğini yapmış bu sebeple hapse atıldığı da olmuştur. Şem'î Bey 1974 yılında Barla'da Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Şemsi (Bkz.: Yeşil Şemseddin)

Şeyh Bahît

Nisbesiyle birlikte tam adı Muhammed Bahît el-Mutîî'dir. 1854'de Mısır'ın Mutîa karyesinde doğmuştur. 1865'e Ezher'e girmiş, orada ciddî mânâda ulûm-u İslâmiyeyi tahsil etmiştir. 75'te mezun olmuş, Ezher'de dersler vermiştir. Özellikle fıkıh ve fıkıh usûlü sahasında zamanının otoritesi kabul edilmiştir. Yüksek makamlarda memûriyet, farklı yerlerde kadılık, en son olarak da 1914'de Mısır başmüftülüğü gibi önemli vazifelerde bulunmuştur. Çoğu fıkha dair 20'ye yakın eser kaleme alan Şeyh Bahît Efendi, 1935 senesinde vefat etmiştir.

Bir defasında bir seyahat münâsebetiyle İstanbul'a geldiğinde, İstanbul ulemâsı, Bahît Efendi'den, bir türlü sorularıyla ilzam edemedikleri Said nâmındaki şarkın zeki ve nâdire-i fıtrat delikanlısını dize getirecek ilmî bir soru rica ederler. Bediüzzaman, Şeyhü'l-Ezher'le aralarında geçen suâl-cevap şeklindeki muhavereyi kendi ifadeleriyle haber veriyor:

Hürriyet'in birinci senesinde İstanbul'da Câmiü'l-Ezher'in reis-i ulemâsı olan Şeyh Bahît Hazretleri *(rahmetullâhi aleyh)* İstanbul'da Eski Said'e sordu:

“Osmanlı hükûmetindeki Hürriyet’e ne diyorsun ve Avrupa hakkında fikrin nedir?” O vakit Eski Said cevaben demiş: *“Osmanlı hükûmeti Avrupa ile hâmiledir; Avrupa gibi bir hükûmeti doğuracak. Avrupa da İslâmiyet’e hâmiledir; o da bir İslâm devleti doğuracak.”* O allâme zât demiş: *“Ben de tasdik ediyorum.”* Beraberinde gelen hocalara dedi: *“Ben bununla münâzara edip galebe edemem.”*

Şeyh Sünûsî

1873’de Libya’da doğdu. Senûsiyye tarikatının kurucusu Muhammed b. Ali es-Sünûsî’nin torunudur. Amcası Muhammed b. el-Mehdi’nin vefatı üzerine hareketin başına geçmiştir. Afrika’daki Fransız, İtalyan ve İngiliz işgal kuvvetlerine karşı müridleriyle birlikte mücadele etmiştir. Birinci Dünya Savaşı’nın sonlarına doğru Sultan Reşad’ın daveti üzerine İstanbul’a gelmiş, İstanbul ve Ankara’da müslümanların birlik ve beraberliği için çalışmalar yapmıştır. Milli Mücadele esnasında Anadolu’yu gezerek, mücadeleye destek olan Şeyh Sünûsî, Milli Mücadele’nin bitmesinin ardından Türkiye’den ayrılmış, Şam ve Filistin’e gitmiştir. 1993 yılında Mekke’de vefat etmiştir.

Şükrü Efe

1895 senesinde Sav köyünde doğmuştur. Risale-i Nur’un iman dolu iklimiyle tanışmadan evvel köyünde efeliğiyle, bütün fenâ ve kötü işlerin baş aktörü olmakla iştihar etmiştir. Ancak iman ve Kur’ân hizmetine girince her türlü fenâlığı terk etmiş, ömrünün sonuna kadar kendini hizmete vakfetmiş, Nurlar’ı teksir eden makinenin kolunun başından ayrılmamış ve Risale-i Nur’un kahramanlarından birisi olmuştur. 1974’te vefat etmiş ve köyüne defnedilmiştir.

Tahir (Barçın)

1906’da Konya/Ermenek’te dünyaya gelmiştir. 1935’de Tıp Fakültesi’ni bitirdikten sonra Anadolu’nun muhtelif yerlerinde hükûmet doktoru olarak sağlık hizmetlerinde bulunmuştur. Emirdağ’da Üstad’ın da doktoru olma bahtiyarlığına ermiş, Doğu’da vazife yaptığı yerlere Nurlar’ı götürmüştür. 60 ihtilâlinden sonra Bolvadin Medrese-i Yusufiyesi’nde hizmet arkadaşlarıyla beraber hapis yatmıştır. 1978’de de Rabb-i Rahîm’ine kavuşmuştur.

Tahirî (Mutlu)

İman hizmetinin *“kahraman, has, halis bir naşiri”* olan Tahirî Mutlu Beyefendi 1900’da Isparta’nın Atabey kazasında doğdu. 1930’lu yılları ortalarına doğru Üstad Hazretleri’ni, iman ve Kur’ân hizmetini tanıdı. 1942’de İstanbul’da “Âyetü’l-Kübra” risalesini bastırdı, ardından Kastamonu’ya Üstad Hazretleri’nin yanına gitti. 1943 Denizli ve 1948 Afyon’da Üstad Hazretleri ile beraber medrese-i Yusufiye’de bulundu. Denizli hapsindeki unutulmaz halisane hizmetleri dolayısıyla Hz. Üstad’ın *“sarsılmaz sadakati, yanılmaz zekaveti ve çekilmez bahâdarlığı”* vasıflarıyla anlattığı Tahirî Mutlu ağabey, iman hizmetine adadığı ömrünü 1977 Nisan’ında hitame erdirip Hakk’a yürüdü.

Tahsin Tola

Isparta/Senirkentli olan Dr. Tahsin Tola Beyefendi, halim-selim bir fıtrata sahipti. Hemşehrileri ona "Kara Melek" diyorlardı. Demokrat Parti'den Isparta milletvekili olduğu yıllarda hem memlekete, hem de Nur'a –özellikle neşir cihetinde– ehemmiyetli hizmetleri olmuştur. Üstad'ın selâm ve tembihlerini, ihtarlarını ve önemli tavsiyelerini Menderes'e ulaştırmıştır. 1957 seçimlerinde –kendisi adaylık istemediği hâlde– Isparta'dan değil de Bingöl'den aday gösterilmiş, ancak seçilememiştir. Üstad, meb'ûs olarak seçilmeyişini tebrik etmiştir. Tahsin Bey bu tebriğin manasını ilk anda anlamamış, garipsemiş; ancak daha sonra, çok değil üç yıl sonra zuhur eden elemli hâdiseleri görünce anlamıştır. Evet, bunu kendisi şöyle ifade ediyor: *"Biz 1957'de kazanamadık. Böylece ileride gelen ihtilâl hapishanelerinden, Yassıada'dan da, Üstad'ın himmet ve duasıyla kurtulmuştuk."*

Talha b. Ubeydullah (r.a.)

Cennetle müjdelenen on sahabiden ve ilk müslümanlardan biridir. İslâmiyet'ten önce ticaretle uğraşan Hz. Talha, ticarî maksatla gittiği Basra'da bir rahibin ağzından Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) peygamberliğine dair işaretler duymuş, geri dönüşünde Allah Resûlü'nün (s.a.s.) peygamberliğini ilan ettiğini görünce hemen huzuruna çıkıp müslüman olmuştur. Bedir Savaşı öncesi Said İbn-i Zeyd ile Kureyş kervanı hakkında bilgi toplamak için Havrâ bölgesine gitmekle görevlendirilmiş, bu sebeple Bedir'e iştirak edememiştir. Ancak İnsanlığın İftihar Tablosu (s.a.s.) bu iki sahabiye, Bedir Savaşı'ndan elde edilen sevaba ortak olduklarını müjdelemiş ve Bedir ganimetlerinden kendilerine pay vermiştir. Hz. Talha, Bedir haricinde Allah Resûlü'nün (s.a.s.) katıldığı bütün savaşlara katılmış ve kahramanca, cansiperane mücadele etmiştir. Allah yolunda yapmış olduğu fedakârlıklardan dolayı, bizzat Resûl-i Ekrem (s.a.s.) tarafından "Talhatü'l-hayr", "Talhatü'l-feyyaz" ve "Talhatü'l-cûd" olarak isimlendirilen Hz. Talha, Nebiler Sultanı'nın vefatından sonra şura meclislerinin vazgeçilmez üyesi olmuş, Hz. Osman'ın halife seçimi öncesinde de, kendisine yapılan halifelik tekliflerinden feragatta bulunarak hakkını Hz. Osman'a vermiştir. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) hakkında; "Yeryüzünde Allah'a karşı verdiği sözü yerine getiren birisini görmek isteyen Talha'ya baksın" buyurduğu Hz. Talha, fitne hâdiselerinde, Hz. Osman'ın kanının yerde kalmaması, iç huzurun tesisi, devlet otoritesinin sağlanması gayeleriyle sırf Allah rızası için içtihatta bulunup Cemel'de Hz. Ali'nin karşısında yer almıştır. Ancak ilerleyen safhalarda bu içtihadın hatalı olduğu anlaşılınca, Hz. Âişe (r. anhâ) ile birlikte geri çekilme temayülü göstermiştir. Fakat fitneci unsurların tahrikiyle bir müddet daha devam eden kargaşa ortamında Hz. Talha atılan bir okla şehid edilmiştir.

Taşköprülü Sâdık (Demirelli)

Hazreti Üstad'ın, *"Kardaşım, ben sana ebediyyen minnettarım."* dediği merhum Sâdık Bey, 1902'de Kastamonu'nun Taşköprü ilçesine bağlı Kadıköy'de dünyaya gelmiştir. Gençlik zamanlarında

Kastamonu ve komşu illerde efeliğiyle, mertliği ve cesaretiyle iştihar etmiş, fakat Üstadını Kastamonu'da tanıdıktan sonra *"cam parçası hükmünde şahsî cesaretini, hakikat-perestlik sıddıkiyetindeki fedakârlık elmasına çevirmek"* suretiyle Hz. Üstad'ın fedâkâr ve sâdık talebelerinden biri olmuştur. 1943'de Denizli'de Hz. Üstad'la beraber hapis yatmış, hapishânede tecride mahkûm edilen sevgili Üstad'ının çorbasını, yemeğini pişirmek gibi şahsî hizmetlerini görmüştür. Gayet güzel ve edebî bir üslûpla manzûmeler kaleme almış olup, "Damla" adlı bir divançesi neşredilmiştir. 1876-1877 Osmanlı-Rus savaşında, Plevne Müdâfaası kahramanlarından Sâdık Paşa'nın torunu olan bu vefâlı, fedâkâr Nur kahramanı, 1971 senesinde vefat etmiştir.

Tillolu Said (Said Özdemir)

Risale-i Nur'un nâşirlerinden Said Özdemir Beyefendi, 1930 Siirt/Tillo doğumludur. Diyanet İşleri Başkanlığı'nda gezici vâiz olarak hizmet vermiş ve bu görevden emekli olmuştur. Üstad Hazretleri'ni ilk defa 1950'de Isparta'da ziyaret etmiş, daha sonraları defaatle görüşmek nasib olmuştur. Risale-i Nur'un –Üstad'ın emir ve izniyle– ilk kez yeni harflerle basımını Âtıf Ural, Mustafa Türkmenoğlu, Mehmed Emin Birinci gibi Nur talebeleriyle beraber deruhte etmişler ve evvelâ "Sözler"i neşretmişlerdir. Daha sonra diğer risaleler de Üstad hayatta iken yeni harflerle basılmıştır. Ömrünü Risale-i Nur'un neşrine vakfeden Said Efendi, hâlen hayatta olup, İhlâs-Nur Neşriyat adı altında Nurlar'ı hem Türkçe olarak hem de muhtelif dünya dillerinde neşretmeye devam etmektedir.

Tonuslu Haşmet Hoca

Yozgatlı olan Hoca Haşmet Efendi, 1894'de dünyaya gelmiştir. Küçük yaştan itibaren medresede ilim tahsil etmiş ve Arapça, Farsça, Fransızca öğrenmiştir. İmamlık, vâizlik ve müftülük vazifelerinde bulunmuştur. Bir gün rüyasında Bediüzzaman'ın elini öptüğünü ve ona talebe olacağını görmüştür. Bu rüya, 1952 yılında Gençlik Rehberi Mahkemesi münasebetiyle İstanbul'da Fatih semtindeki Reşadiye otelinde bulunan Hz. Üstad'ı ziyaret edip elini öpmesiyle gerçekleşmiştir. 1966 yılında da vefat etmiştir.

Ubeyd

Üstad Hazretleri'nin, ablası Dürriye Hanım'dan olan yeğeni ve muhterem amcasının bedeline şehid olan fedakâr ve kahraman talebesidir. Rus işgalcilere karşı yapılan savaşta, Bitlis kalesinin dibinde, sırtındaki yepyeni elbiseler içinde Rus kurşunları altında şehit olmuştur.

Ukayl (r.a)

Nisbesiyle birlikte tam adı Ukayl b. Ebî Tâlip b. Abdulmuttalip b. Hişâm el-Kuraşiyyü'l-Hâşimiyyü'dür. Künyesi, Ebû Yezid'dir. Ebû Talib'in oğlu olup Hazreti Ali'den (r.a.) yirmi yaş, Hazreti Câfer'den de (r.a.) on yaş kadar büyüktür. Sorular karşısındaki hazır cevaplılığı ve Kureyşliler arasında İlm-i Neseb'e ve eyyâm-ı Arab'a dair vukûfiyetiyle

tanınmıştır. Hazreti Ukayl, istemeyerek de olsa müşriklerle beraber Bedir savaşına iştirak etmiş, esir düşmüş, amcası Hazreti Abbas da fidyesini verip onu kurtarmıştır. Hudeybiye'den sonra müslüman olmuş, hicretin 8. senesinde Hazreti Peygamber'e (s.a.s) hicret etmiş, Mu'te savaşında hazır bulunmuştur. Hazreti Muaviye döneminde veya Yezid'in hilâfetinin başlarında vefat etmiş olduğuna dair rivayetler vardır. Efendimiz, kendisine bir keresinde şöyle demiştir: *"Yâ Ebâ Yezid! Seni iki muhabbetle seviyorum: İlki, bana olan karâbetin dolayısıyla sana muhabbet duyuyorum. Bir de amcam Ebû Talib'in sana olan sevgisini bildiğimden ötürü seni seviyorum."* (*İsâbe* 3/631; *İstîâb* 3/1078)

Yakup Cemal (Özkan)

1900 senesinde Denizli'nin Moran (Yenibağlar) köyünde dünyaya gelen Yakup Özkan Efendi, Risale-i Nur'u 1929'da Isparta'nın Kuleönü kasabasında Devlet Demir Yolları'nda çalışırken tanımış, daha sonra da Hazreti Üstad'ı Barla'da ziyaret etmiştir. "Cemal" ismini kendisine Bediüzzaman vermiştir. Çok iyi Osmanlıca bilen ve gayet güzel yazıya sahip olan Yakup Cemal Efendi, 58 sene boyunca çok sayıda risale yazmıştır. Öyle ki yazı yazmaktan sağ omzunun kamburlaştığı rivayet edilmiştir. Nur'un bu çalışkan, sadâkatli ve güzel talebesi, 1987'de Hakk'a yürümüş, Hâfız Ali ve Hasan Feyzi Ağabeylerin de kabirlerinin bulunduğu Denizli kabristanına defnedilmiştir.

Yeşil Şemseddin

İstanbul'un meşhur ulemâsından ve parlak vâizlerinden olan Muhammed Şemseddin Yeşil Efendi, 1905 senesinde İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Âlim ve fâzıl bir zât olan babası vefat edince, babasının imamlık yaptığı câmide henüz on üç yaşlarında iken kürsüye çıkıp vaaz vermeye başlamıştır. Kocamustafapaşa ve Davutpaşa'da ilk ve orta eğitimini aldıktan sonra, tahsiline İlâhiyat, İslâm Hukuku ve Mimarî sahalarında devam ederek yüksek ihtisasını tamamlamıştır. Vaazlarında Nurlar'dan da alıntılar yaparak Allah ve Peygamber aşkı, ubûdiyet, tasavvufî ve mânevî hayata dair meseleler başka olmak üzere hep iman, İslâm ve Kur'ân'ın hakikatlerinden bahsetmiştir. Sohbetlerinde siyasî mevzular hakkında konuşmamaya dikkat etmiş, amma Ümmet-i Muhammed'in huzur ve refahı söz konusu olduğunda her türlü imkân ve argümanı kullanarak, o dâirede de hak ve hakikati seslendirmekten dûr olmamıştır. Mes'ûliyet şuuruyla vazifesine sarılan Şemseddin Efendi, çok hasta olduğu bir zamanda, doktarların endişeli bakışlarındaki "Sağlığınız için kürsiye çıkmamanız gerekiyor, efendim!" diyen mânâyı okumuş ve şu cevabı vermiştir: *"Anlıyorum; içinizden, 'Sizin vaziyetinizde olan bir hasta, değil kürsiye çıkmak, yatağında bile kıpırdamaması gerekir.' diyorsunuz. Ama ben hesabını bilen adamım. Hakkı beyan etmeden senelerce yaşamaktansa, hak ve hakikati beyan ederek bir saat yaşamayı tercih ederim."* Çoğu tebliğ ve irşadla geçen 63 senelik ömrünü 1968 senesinde Hakk'ın rahmetine kavuşarak tamamlamıştır. Kabri, İstanbul/Silivrikapı mezaristanındadır.

Yusuf Ziya Arun

Hazreti Üstad'ın Ziya Sönmez, Ziya Dilek, Ziya Nur Aksun'dan sonra dördüncü Ziya'sı da Ziya Arun Efendi'dir. 1926 Konya/Beyşehir doğumludur. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitiren Ziya Bey, aslında ileri derecede bir zekâya sahip iken, bir karakol sorgusu sırasında beynine elektroşok yapılmış, beynindeki hasarın tesiriyle o günden sonra ömrünün sonuna kadar sürecek olan ruhî bir hastalığa yakalanmıştır. Fedâkâr bir Nur talebesi, 20 sene boyunca Ziya Bey'i himaye etmiş, ihtiyaçlarını karşılamıştır. Hazreti Üstad'ın çok sevdiği, değer verdiği ve –hâtıralarda kaydedildiğine göre– hakkında *"Ziya'yı aynen Zübeyir gibi bütün hayatını Nur'lara, iman hizmetine fedakârâne verecek bir mahiyette bilirim."* dediği Ziya Bey, 1997 senesinde rahmet-i Rahmân'a kavuşmuştur.

Yusuf Ziya Yörükhan

1887'de Selânik'te dünyaya gelmiş olan Prof. Yusuf Ziya Bey, ilk eğitimini burada almış, daha sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'ne kaydolmuştur. Mezuniyetten sonra 1943'e kadar İstanbul'da muhtelif okullarda felsefe ve sosyoloji dersleri vermiş; ilâhiyât sahasında, Alevîlik ve mezhepler tarihi üzerine akademik-ilmî araştırmalar yapmıştır. Ankara Üniversitesi İlâhiyât Fakültesi kurucuları arasında yer alan ve bir dönem Diyanet İşleri Müşâvere Heyeti'nde âzâlık vazifesinde bulunan Yusuf Ziya Bey'in Risale-i Nur'da isminin zikredilmesi, Denizli Mahkemesi'nin Bediüzzaman ve talebelerinin aleyhine açtığı dâvâ münasebetiyle olmuştur. Şöyle ki:

Bediüzzaman ve yüz yirmi altı kadar talebesi, değişik bahanelerle, 1943 senesinde Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'ne sevk edilince Bediüzzaman Hazretleri, Risaleler ve Mektuplar'da siyasî bir mesele olup olmadığını incelemek üzere mahkemece teşkil edilen bilirkişi heyetinin böyle ciddî bir mesele için selâhiyetsiz olduğunu, bunların risaleleri inceleyemeyeceğini, tedkik için Ankara'da yüksek ve ilmî bir heyet oluşturulmasını ve bu heyet tarafından risalelerin tedkik edilmesini talep eder. Talep, kabul görür. Ankara'da Ankara Ağır Ceza Mahkemesi'nden Emin Büke'nin başkanlığında ilmî, vukûflu bir ehl-i vukûf heyeti oluşturulur. Yusuf Ziya Bey de heyet başkanı tarafından Diyanet İşleri Müşâvere Heyeti'nin üyesi olarak ehl-i vukûf heyetine seçilir. Bu heyet, Risale-i Nur'un siyasî meselelerden tamamen uzak; sırf ilmî, imânî ve Kur'ânî esaslara dayanan risalelerden müteşekkil bir eser olduğunu bildiren gayet müspet bir rapor hazırlar. Rapor, Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'ne sunulur. Neticede Denizli Ağır Ceza Mahkemesi, raporu ciddiye alır ve ittifakla 16.06.1944 tarih ve 199/136 sayılı beraat kararını verir.

Zekâi

Çok kıymetli aziz Üstadına karşı duyduğu derin muhabbetini ve Risale-i Nur'la olan ciddî alâka-yı kalbiyesini, sadece Lahikalardaki hararetli yazılarından ve Hz. Üstad'ın onun hakkında söylediği *"Cenab-ı Hakk'a şükrediyorum, yine*

Zekâi namında ve suretinde biraderzadem Abdurrahman'ı yine bana verdi." gibi ifadelerden tanıyabildiğimiz Atabeyli (Ağros) Zekâi ağabey; Nur'un samimî, sinesi imanın heyecanıyla dolup taşmış bir talebesidir. Hz. Üstad'ın Lâhikalarda geçen ifadelerine bakıldığında onun Hâfız Ali (Ergün), Küçük Lütfi, Mehmed Zühdü Bedevî, Âsım ağabeyler gibi erken yaşta vazifesini tamamlayıp rahmet-i Rahman'a kavuşmuş olduğu anlaşılmaktadır. (Hz. Üstad'ın ifadeleri için bkz.: Barla Lâhikası, 255. Mektup; Kastamonu Lâhikası, 45, 149. Mektuplar. Zekai ağabeyin bazı yazıları için bkz.: Barla Lâhikası, 72, 184, 192. Mektuplar).

Zeynelâbidin (r.a.)

Hz. Hüseyin'in oğludur. Tâbiînin büyüklerinden olan Zeynelâbidin Hazretleri 656'da Medine-i Münevvere'de doğmuştur. Başta babası olmak üzere birçok akraba ve yakınını yitirdiği Kerbela Hâdisesi'ni yaşamış, burada esir alınarak Şam'a götürülmüştür. Bir süre tutuklu kaldıktan sonra serbest bırakılan Zeynelâbidin Hazretleri tekrar Medine'ye dönmüştür. Hz. Zeynelâbidin hadis, fıkıh ve tasavvuf sahasında söz sahibidir. İmam Zührî "Ondan daha üstün fıkıh âlimi görmedim" demiştir. Tasavvuf ilmindeki yüksek derecesi ve hâlleri de medh edilmiştir. Her gün ve gecede bin rekât namaz kıldığı ve buna ölünceye kadar devam ettiği nakledilen Hz. Zeynelâbidin, doğduğu şehir olan Medine'de 713 yılında zehirlenerek şehid edilmiş, Bakî' Kabristanı'nda amcası Hz. Hasan'ın yanına defnedilmiştir.

Ziya
(Ziya Sönmez)

Risale-i Nur'un ilk fahrî avukatlarından Ziya Sönmez Beyefendi, Denizli şahitlerindendir. 1876'da doğmuş, 1949'da da vefat etmiştir. Denizli Hapishânesi'sinde mevkûf bulunan Bediüzzaman ve talebelerine sahip çıkmış, onları müdâfaa etmiş, Hz. Üstad'ın da *"Çoktan beri ruhuma ihtar edilmiş ki, Ziya nâmında birisi, Risale-i Nur nâmına büyük bir hizmet edecek. Bu mesele gösterdi ki o Ziya, bu Ziya'dır. Bizleri ebede kadar minnettar eyledi."*, *"Avukat Ziya gibi bütün zâtlar, değil yalnız bizi, belki Anadolu'yu ve âlem-i İslâm'ı mânen minnettar eylemişler."* gibi iltifatkârâne teveccühlerine mazhar olmuştur. Kabri, İzmir Karşıyaka mezarlığındadır.

Zübeyir (Gündüzalp)

Bediüzzaman Hazretleri'nin *"Zübeyir bana merhum biraderzadem Abdurrahman yerine verilmiştir. Hakiki fedâkâr Zübeyir, en lüzumlu ve hizmete şiddetli ihtiyacın zamanında buraya imdada geldi..."* ifadeleriyle anlattığı Zübeyr Gündüzalp beyefendi, 1920 yılında Konya'da dünyaya geldi. Asıl adı Ziver olup Üstad Hazretleri, Zübeyr bin Avvam Hazretleri'ne atfen ismini Zübeyir olarak değiştirmiş ve bu isimle tanınmıştır. İlköğretimini Ermenek'te yaptıktan sonra ortaokulu Silifke'de bitirdi. Bu tarihten itibaren önce Ermenek'te sonra Konya'da posta telgraf muhabere memuru olarak çalıştı. Konya'da bulunduğu sıralarda Nurlarla tanıştı ve ömrünün sonuna kadar iman hizmetini en güzel şekilde ifa etti.

1946'da Emirdağ'da Üstad'ı ziyaret edip yanında kalmak istediğini bildirdi ancak, memuriyetine devam etmesi, daha sonra yanına alınacağı cevabını aldı. 1948'de Afyon'da tutuklanarak Bediüzzaman'la birlikte altı ay hapis yattı. Bu tarihten itibaren Üstadın vefatına kadar hep yanında kaldı.

Üstad'la hapis yatarken yanlışlıkla serbest bırakıldığında bu fırsattan yararlanıp özgürlüğüne kavuşma şansına sahipti ancak, o, yapılan yanlışlığa itiraz ederek tahliyeyi engelledi, ve böylece Üstadından ayrılmadı.

İnsanların imanını kurtarmaya vesile olmak için gecesini gündüzüne katan Gündüzalp, iman aşkıyla yanıp tutuşurken hakime: "Eğer komünistler mürekkep ve kağıdı yok etmek imkanını da bulsalar, benim gibi birçok gençler ve büyükler fedai olup hakikat hazinesi olan Risale-i Nurun neşri için, mümkün olsa derimizi kağıt, kanımızı mürekkep yapacağız" ifadelerini kullanacak ölçüde bu yolun karasevdalısıydı. Üstad Hazretlerinin ahirete irtihalinden sonra meşvereti esas alarak dur-durak bilmeden, bir ömür boyu hizmetlerine devam eden Zübeyr Gündüzalp Hazretleri, 2 Nisan 1971 tarihinde İstanbul'da vefat etti.

Zübeyr İbnü'l-Avvam (r.a.)

Allah Resûlü'nün (s.a.s.) halasının oğlu olan büyük sahabi Zübeyr İbnü'l-Avvam (r.a.) Cennetle müjdelenen on sahabiden ve ilk müslümanlardan biridir. Resûl-i Ekrem'in (s.a.s.) "Her peygamberin bir havarisi vardır, benim havarim de Zübeyr'dir" buyurduğu Hz. Zübeyr (r.a.) 15-16 yaşlarında İslâmiyet'le şereflendiğinde yeryüzündeki müslümanların sayısı henüz beş veya altı kişiden ibaretti. Mert ve cesur bir fıtrata sahip olan Hz. Zübeyr (r.a.), dinden dönmesi için türlü türlü işkence ve baskılara maruz kalmış, mesela amcası tarafından hasıra sarılıp yakılmaya çalışılmış fakat o, bütün bunlar karşısında hak bildiği yolda yürümeden geri durmamıştır. Hicretten önce Mekke'de Resûl-i Ekrem'in (s.a.s.) şehid edildiği haberini alınca elinde kılıç sokağa fırlamış ve bu sebeple "Allah yolunda kılıç sıyıranların ilki" sıfatıyla anılmıştır. Bedir'de cansiparâne ve kahramanca mücadele etmiş, Uhud Harbi'nin en çetin anlarında heybetli yapısıyla Efendimiz'e (s.a.s.) gelen hücumları püskürtmüş, Beni Kureyza seferinde kale fethedilirken üstün bir gayret ortaya koymuş, Huneyn'de yaşanan geçici bozgun ve şaşkınlıkta Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) çevresinde kalan az sayıdaki çelik iradelilerden biri olarak harikulâde kahramanlıklar göstermiştir. Tebük'e katılmış, Yermük harbinin zaferle neticelenmesinde ciddi gayretleri görülmüş, Fustat şehrinin fethinde kumandanlık vazifesinde bulunmuştur. Fitne hâdiselerinde, sırf Allah rızası için hakkın gerçekleşmesi uğruna içtihatta bulunup Hz. Ali'nin karşısında yer almıştır. Ancak büyük bir hakperestlik örneği göstererek, savaşta Hz. Ali ile yüz yüze geldiğinde Hz. Ali; "Ya Zübeyr, hatırlar mısın birgün Medine'de ikimiz el ele tutuşmuş yürürken Efendimiz (s.a.s.) karşıdan geldi. İkimize baktıktan sonra sana dönerek, 'Ya Zübeyr! Ali ile senin aran-

da bir şey geçecek; ama o gün sen haksız olacaksın' buyurmuştu?" diye hatırlatınca âdeta beyninden vurulmuşa dönmüş, derhal kılıcını kınına sokmuş, Hz. Ali'ye sarılmış ve helallik dileyerek atına binip harp meydanını terk etmiştir. Fakat İbn-i Cürmüz denilen gözü dönmüş bir talihsiz onu arkadan vurup şehit etmiş, sonra da büyük bir mükâfat beklentisi içinde yaptıklarını Hz. Ali'ye bildirmiş, bunun üzerine Hz. Ali de hıçkırıklarını tutamayarak bir çocuk gibi ağlamaya başlamış ve dudaklarından Peygamber Efendimiz'den (s.a.s.) işitttiği şu sözler dökülmüştür: "Zübeyr'in katilini cehennemle müjdelerim. Allah Resûlü'nün havârisini öldüren bir insanın yeri ancak cehennem olabilir."*

---

* Şahıslar hakkındaki bilgilerin tesbitinde aşağıdaki kaynaklardan istifade edilmiştir:

Albayrak, Sadık; "Eşref Edip Fergan", TDV İA, 11/473.

Badıllı, Abdülkadir; ***Mufassal Tarihçe-i Hayat,*** I-III, İttihad Yayınları, İstanbul, 1998.

Dursun, Davut; "Bayar, Celâl", TDV İA, 5/216.

Eroğlu, Muhammed; "Abdülaziz Çaviş", TDV İA, 1/187.

Gülen, Salih; ***Osmanlı Padişahları,*** Yitik Hazine Yayınları, İstanbul, 2009.

Heyet; *Sahabe'den Günümüze Allah Dostları,* [Tercüme ve Tahkik: *Said Aykut, Enver Günenç, …*], 1-10, Şûle Yayınları, İstanbul, 1995.

Kallek, Cengiz; "Bahît, Muhammed", TDV İA, 4/488.

Koçkuzu, Ali Osman; "Fîrûzâbâdî", TDV İA, 13/142.

Koçoğlu, Himmet; ***Isparta Kahramanları,*** Nesil Yayınları, İstanbul, 2009.

Öngören, Reşad; "İbrahim b. Edhem", TDV İA, 21/293.

Özcan, Ömer; ***Ağabeyler Anlatıyor,*** 1-4, Nesil Yayınları, İstanbul, 2008.

Risale-i Nur Enstitüsü; *Risale-i Nur'dan Portreler,* 1-3, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul, 2008.

Şahiner, Necmeddin; ***Son Şahitler,*** 1-6, Nesil Yayınları, İstanbul, 2005.

____; ***Denizli Hapishâne Mektupları,*** Şahdamar Yayınları, İstanbul, 2011.

Taneri, Aydın; "Celâleddin Harzemşah", TDV İA, 7/248.

Türkmen, Zekeriya; "Mahmud Şevket Paşa", TDV İA, 27/384.

İndeksler

Âyet İndeksi

Konu İndeksi *

* Konu indeksine ait (s. 663-700 arasındaki) rakamlar, mektup numaralarını ifade etmektedir.

Üstad Hazretleri'ne Ait Bazı Malûmat

Hz. Üstad'ın Şahsına Dair Bazı Malûmat

Hz. Üstad ve Risale-i Nur

Hz. Üstad'ın Bazı Düsturları

Hz. Üstad'a Verilen Sıkıntılar ve Gizli Komite

Risale-i Nur'un Temin Ettiği Bazı Hususlar

İman-ı tahkiki dersiyle uhrevî hayatı kazandırması:

Risale-i Nur'a Yapılan Zulümler ve Gizli Komite

Kur'ân ve Risale-i Nur

Mu'zicâtlı Kur'ân:

Risale-i Nur'a Dair Gaybî İşaretler

Risale-i Nur ve İmam Ali (r.a.)

Risale-i Nur Talebeleri ve Bazı Husûsiyetleri

Nur Talebelerinin Genel Hususiyetleri

Risale-i Nur'un Şahs-ı Mânevîsi

Nur Talebelerine Verilen Sıkıntılar

Bazı Nur Talebeleri Hakkında

Risale-i Nur Mesleğinin Bazı Esasları

Hıllet ve Uhuvvet

Şefkat

İhlâs ve Sadâkat

Enâniyeti ve Şahsî Makamları Terk Etme

Tesânüd ve Birbirinin Kusuruna Bakmama

Müsbet Hareket ve İtidâl-i Dem

Risale-i Nur Mesleğinde Bazı Hizmet Düsturları

İhtiyat (Tedbirli Olma)

Risale-i Nur Mesleği ve Tarîkat

Emirdağ Lâhikası'nda Üzerinde Durulan Bazı Konular

Peygamber Efendimiz (s.a.s) ile Alâkalı Bazı Hususlar

Kur'ân-ı Kerîm ile Alâkalı Bazı Hususlar

Kur'ân'ın bazı hususiyetleri:

Kur'ân-ı Kerîm, Avrupa ve asrımız:

Kominizm ve anarşiye karşı Kur'ân'ın hakikatleri:

Kur'ân'ın kanun-u esasîleri:

İman

Bazı İslamî Esaslar Hakkında

İbadetler Hakkında

Marifetullaha Dair Meseleler

Siyaset

Medresetü'z-Zehra ve Doğu Üniversitesi

Bu Zamanın Hususiyetleri

Felsefe

Karma İndeks

B

C

D

E

F

G

H

I

İ

J

K

L

M

N

O

Ö

P

R

S

T

U

V

Y

Z